IHMINEN

N:o 1
Marraskuu 1922

TILAUSAIKA:
MARRASKUU 1922–
LOKAKUU 1923

AIKAKAUSLEHTI

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄSKIVI*

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
1/2 „ „ 20: —
Amerikaan:
1/1 vuosikerralta Doll. 1: —

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Etsi elämän viisautta, sillä pelkkä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

MARRASKUU 1922 N:o 1

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

MARRASKUU 1922 — N:o 1

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna. — Paracelsus.

LUKIJALLE.

Millaisena näet maailman ympärilläsi, mitä on elämä sinun näkökannaltasi katsottuna? — Taisteluako olemassaolosta, vietin ja itsekkäisyyden temmellystäkö?

Jos niin — silloin olet oikeassa. Elämähän on kaikkea tuota....

Tai näetkö elämässä tuskaisen nousun luonnon alkuvoimista herkkään ja ylevään ihmistietoisuuteen, vuosituhantisin aalloin lainehtivan kehitysvuon raakalaisuudesta sivistykseen, järjen, oikeuden ja kauneuden hitaan ja raskain uhrein ostetun voittokulun?

Oikein näet, juuri sitä on elämä....

Näetkö kuoleman kohottavan jäisen valtikkansa kaiken sen yli, mikä eli, tunsi ja etsi, näetkö ihmiselon päiväperhojen kisaksi, turhuudeksi, joka on vain surumielisen hymyn arvoinen, varjojen leikiksi, liikuttavan naiviksi unelmakudokseksi, joka iki-yöhön raukee?

Oi, sellaistahan on elämä....

Taikka ehkä näet tämän ainemaailman taimilavaksi, johon ikuisuussiemen on kätketty, pilvien kietomaksi laaksoksi, jonka kautta kulkee pyhiinvaeltajain joukko kohden luvattua maata, ehkä näet elämän iki-rakkauden, vanhurskauden ja viisauden ohjaamaksi, mittasuhteiltaan valtavan suuremmoiseksi kouluksi, joka kerran kansoittaa äärettömyyden salattuja maailmoja olennoilla, joiden kirkkaudella ja loistolla ei ole rajaa?

Niin, sellainen on maailma; sitä on elämä....

— »Kiipeä vuorille ja laskeudu takaisin kylään, vaella maailmanääriin tai kierrä omaa taloasi, olet tapaava vain itsesi näillä satunnaisilla teillä.» Elämä on aina sitä ja vain sitä minkälaisena voit sen nähdä, ja minkälaisena voit sen nähdä, riippuu siitä, minkälainen olet.

Tuossa on tiedemies, joka on uhrannut koko elämänsä tutkimuksille, jonka työpöydällä on illoin ja öisin lamppu palanut kauan sen jälkeen kuin muilta

oli jo sammunut, joka on rehellisesti tarkannut tosiasioita, herkästi kuunnellut parhainta ja syvintä itsessään ja — päätynyt kylmään, ylvääseen materialismiin. Tuossa toinen, jonka takana on yhtä syvä, yhtä tunnollinen ja objektiivinen tutkimustyö, ja hän on spiritualisti; ehkä kristitty, joka elää sisäisesti rikasta rukouselämää Jumalansa kanssa, ehkä teosofi, jonka henkinen katse mittailee suunnattomia alueita kivennäisistä Logokseen, maisen harhan piiristä nirvaanisen tason kirkkauteen saakka ja jolle maalmankaikkeuden rajattomuus sisäänpäin on yhtä todellinen kuin konsanaan ulospäin. — Kuka ratkaisee heidän välillään? Ken luulee ratkaisevansa, esittääkin todellisuudessa taasen vain yhden yksilöllisen elämänkatsomuksen, jonka laatu riippuu siitä, mitä hän on.

Tennyson sanoo eräässä runossaan:

»Et voi todistaa Nimetöntä, oi poikani, etkä maailmaa, jossa liikut. Et voi todistaa olevasi vain ruumis, et myöskään, että olisit vain henki taikka niitä molempia yhdessä. Et voi todistaa olevasi kuolematon, etkä liioin voi todistaa olevasi kuolevainen — et, poikani. Et voi todistaa, edes sitä, etten minä, joka keskustelen kanssasi, olekin sinä itse keskustelussa oman itsesi kanssa.* Sillä mitään arvokasta ei voida todistaa tai kieltää. Siksipä ollos viisas, asetu aina epäilyksen aurinkoisimmalle puolelle ja pidä kiinni uskosta, joka on uskonnon muotojen takana.»

Yhtä ja toista aistimaailman piiriin sisältyvää tietenkin voidaan yleispätevästi, s. o. useimpien ihmisten kannalta ja käytännöllisesti katsoen todistaa, mutta olemassaolon suuret problemit ratkaisee kukin itselleen ja oman olemuksensa mukaisesti.

Vain jalolle on elämä jaloa, vain suurelle on elämä suurta. Ikuisuus on siellä, missä ihminen on herännyt oman ikuisuutensa tuntoon. Suuren arvoituksen ratkaisu on ihminen itse.

Ja ihminen, hän on sitä, miksi hän on h e r ä n n y t ja herätetty — ei kokoon kasattu, ei todistelujen ja vastatodistelujen painolla muokattu, ei uhkausten tai lupausten voimalla pakoitettu, vaan sisäisesti herätetty ja itse herännyt. Mielestäsi ratkaisevimmatkin todistukset vierivät hiekkaan kuin vesi hanhen selästä silloin kun lähimmäisesi itselleenkin selittämättömistä syistä t a h t o o uskoa toisin. Ja aidattuasi hänet tosiasiain muurilla on hänellä aina oikeus kohauttaa olkapäitään ja sanoa: en välitä koko asiasta. Mutta se, mikä sinussa itsessäsi on herännyt eläväksi, aina läsnäolevaksi tietoisuudeksi, osaksi sinua itseäsi, se näkymättömin sormin kolkuttaa lähimmäisesi sielun suljetuille oville ennenkuin olet hänelle sanaakaan virkkanut, ja sivumennen lausumasi sana, nopeasti kirjoittamasi rivi voi saada hänet kuulemaan povestaan sointuja, jotka panevat hänen vuosikausien itsepäisellä työllä pystyttämänsä vakaumuksen muurit horjumaan.

Siksipä — jättäkäämme kiistat! Ken uskoo tietävänsä ja tuntee rakastavansa, hän kutokoon tietonsa ja rakkautensa omaan olemukseensa. Ihmiseksi kutoutunut totuus ja rakkaus tämän maailman lunastaa ja lunastustyö

* Viittaa nähtävästi n. s. idealistiseen koulukuntaan kuuluvien filosofien väitteeseen, että koko maailma on ihmisen omaa tajuntasisältöä. Suom.

jatkuu alati. Etsikäämme tietoa kaikkialta, tieteestä, taiteesta, filosofiasta, uskonnosta — kaikkialta, missä ihmishenki totuutta kohden ponnistelee. Rohkeasti ja avoimesti sanokoon kukin sanottavansa; rauhallisesti miettien ja punniten kuunnelkoon kukin toistansa. Ihminen ihmiselle puhukoon, veli veljelle, etsijä etsijälle! Kaikilla meillä on sama määrä: totuuden kirkastama ihmisyys.

KANSOJEN TOIVO.

Kirj. *Edvin Markham.*

Maa tulee jälleen saavuttamaan kadonneen nuoruutensa, elämä on käyvä syväksi ja ihmeelliseksi kuin totuus, kun viisauden Kuningas meitä yhä lähenevästä taivaasta luoksemme astuu, täyttämään vuosituhansien kaipuun, laulaen nostamaan jälleen ihmisten murtuneet toiveet, tuomaan viihdytystä ja sankaruutta maailmaan veljeyden hulmuavan lipun alla. Hän tulee jonakin päivänä, jo nyt loistaa Hänen tähtensä. Hän tulee, oi maailma, Hän tulee! — Mutta ei torvetoitotuksin eikä jymisevin rummuin . . .

Saavuttuaan tähän harhaantuneeseen maailmaan laulaa Hän laulun, joka jälleen herättää kauneuden. Ja kullekin ihmissydämmelle tulee Hän olemaan juuri sitä, mitä tuo sydän on unelmoinut: sama kuuhut heijasteleiksi monena meren aalloilla. — Nornat Pohjolassa tulevat kaiuttamaan ihmisille: „Baldur Kaunis on palannut!“ Kreikan huilut tulevat kuiskaamaan mananmailta: „Apollo on paljastanut aurinkokirkkaat kasvonsa!“ Theben ja Mempfiin kivet julistavat: „Osiris tulee! Iloitkaa, oi ajan lapset!“ Ja yhteiskunnan luojat, jotka rakentavat valtioita, palvellen unelmia valtakatujen varsilta ja syrjäkujilta tulevat tervehtimään Häntä, kun Hän lähestyy heitä työn vallavassa pauhussa. Ja iloinen, kerkeä huuto tulee kiirimään ihmiseltä ihmiselle: „Katso. Hän on saapunut, Kristus työn ja taiteen! Kuningas, joka liljoja rakasti, Hän on tullut!“ Suom. *G—i.*

Viitotuilla poluilla eksyn minä Tieltä.
Avarilla vesillä, sinisellä taivaalla ei näy merkkiäkään radasta.
Lintujen lento, tähtien tuike ja vaihtelevien vuodenaikojen kukkaset peittävät polun.
Tiedustelen sydämeni vereltä, tunteeko se Viisauden, joka johtaa näkymättömälle Tielle.

— — —

Tahdon huutaa ja huutaa nimeäsi, istuessani yksin ajatusteni vaikenevien varjojen parissa.
Tahdon lausua sen tarkoituksetta, lausua sen ilman sanoja.
Sillä olen kuin lapsi, joka huutaa äitiänsä tuhannesti, iloiten siitä, että kykenee sanomaan »Äiti».

Tagore.

IHMINEN.

Ihminen? Sfinksi? Suuri arvoitus!

Tämän arvoituksen oikeasta tahi väärästä ratkaisemisesta riippuu paljon, koko ihmiskunnan kehitys ja niinikään yksilön n. s. onni tai onnettomuus, myöskin hänen arvonsa ykseyden osana.

On kysymys siitä, jääkö luoduista olennoista ylevin ja suurin elämän taakan painamana makaamaan maahan vai putkahtaako jumalallisesta elonsiemenestä täysi kukka, luomakunnan ja koko maanpallon ikuisia ja epäitsekkäitä ihanteita toteuttava hallitsija, joksi hänet on luotu.

Kukaan ei syvästi ja pätevästi ole näihin saakka voinut selittää, mikä on ihminen, mistä hän tulee ja mihin hän menee. Toiset tietävät siitä enemmän, toiset vähemmän, muutamat eivät juuri mitään. Nykyaikakaan ei ole voinut siihen vastata täysin tyhjentävästi, ei kuitenkaan siten, että vastaus olisi tyydyttänyt kaikkia, kiihkeintäkin kysyjää ja etsijää, häntäkin, jota astrologit kutsuvat »joutsimieheksi», ja jolle on ominaista se, että hän tavottelee ja tähtäilee tähtiä. Mutta eikö käsissä oleva aika tahtoisi yrittää vastata tähän, kuten niin moneen muuhunkin polttavaan kysymykseen? Ja eikö se tahtoisi ryhtyä tähän tehtäväänsä palavan antautuvasti, mutta samalla nöyrästi?

Tähän piirretyt sanat eivät kykene sfinksin arvoitusta ratkaisemaan, ne tahtovat olla ainoastaan hätähuuto yössä tahi viittaus päämaaliin: ihmisihanteen näkemiseen — vaikkapa negatiivistakin tietä — ja sen käytännölliseen saavuttamisyritykseen. Ja samalla jatkan yhä kyselyäni ja sanon: M i k s i ihminen ei jaksa ponnahtaa maasta pyrkiäksensä ihannettansa kohti?

Ajattelen, että häntä raskaammin kuin mikään muu vangitsee kaksi kahletta: t i e t ä m ä t t ö m y y s ja i t s e k k ä i s y y s.

Onko olemassa ketään, joka tietää, että hän tietää ja todellakin tietää t o t u u d e n?

Jotkut ihmiset ovat heränneet näkemään, etteivät he mitään tiedä, tai että heidän tietonsa ovat vain murenia. Näistä ihmisistä on tullut totuudentiedon etsijöitä, joiden aina on ollut pakko tunnustaa, että toiset tietävät enemmän kuin he. Siksipä nämä ihmiset yhtyvät lausumaan erään suomalaisen runoilijan kanssa näin:

»Nyt voin minäkin sanoa sinulle oman harhaoppisen uskontunnustukseni: suuret ajatussuunnat ovat vain teitä, joita myöten me ihmiset eri tahoilta lähestymme Jumalaa. Ja siksi minä en näe mitään muuta harhaoppia maailmassa kuin sen, joka tahtoo sulkea yhdenkään näistä toisiaan risteilevistä metsäpoluista. Sillä kuka tietää, eikö joku juuri sitä seuraten olisi päässyt päämääräänsä lähemmäksi.»

Useat ihmiset taas luullevat tietävänsä paljon siksi, että ovat istuneet tiedon kyllästämissä, ensiluokkaisissa oppisaleissa ja saavuttaneet ensiluokkaisia oppiarvoja, ja suuri osa kuulunee siihen ihmiskunnan kovaosaiseen ryhmään, jolla ei ole ollut joko henkistä tai aineellista edellytystä lähteä etsimään tietoa.

Onpa kaiken lisäksi olemassa vielä niitäkin, jotka eivät joko tahdo tai uskalla tietää, peläten, että tietäminen — jos sen sisältö on ulkopuolella heidän rajoitetun yksilötietonsa — on harhaoppisuutta. Heitä voimme lohduttaa ainoastaan sillä, ettei tällä kertaa ole puhe kirjaintiedosta, vaan on kysymys sydämen tiedosta, elämänfilosofiasta, — jos niin saan sanoa — joka läpäisee ihmisen sisäisen olemuksen, herättää hänet, saattaa hänet lakkaamattomaan liikkeelläolon tilaan, tehdäksensä hänestä kerran, — milloin? tosi-ihmisen ainakin tämän ihanteen etsijän, tähtien tavoittelijan, joka vihdoin voi ratkaista sfinksin arvoituksen totuudentiedon avaimella.

Raskas ies on i t s e k k ä i s y y s.

Se on tänä aikana vallannut ihmiset niin syvästi ja samalla niin salaisesti, ettemme itsekään ole täysin tietoisia siitä.

Hänkin, joka luulee epäitsekkäimmän rakkauden sitovan itseänsä isänmaahansa, elämänkutsumukseensa, kotiinsa, rakastettuunsa, lapsiinsa, on kaikessa omistamisessaan, omistamisenhalussaan, näennäisesti uhrautuvassa uurastamisessaan pohjaltaan itsekäs.

Minä itse en sitä vain näe, toiset näkevät sen minusta.

Ei tarvitse muuta kuin ikävä, odottamaton, ehkäpä vastenmielinen tapahtuma joko näkyvällä tai näkymättömällä tavalla, tapahtuma, joka jollakin tavalla järkyttää vankkaa otettani omistamaani asiaan, henkilöön tai kutsumukseeni, niin pulpahtaa salattu itsekkäisyyteni ilmi. Ja se purkautuu yksilöitä myöten eri tavalla esille. Ehkä se ilmenee katkeruutena ja kovuutena tai kostonhaluna, ellei se ilmene sielun tasapainon menettämisenä, joka valittaa: En kestä. En jaksa elää. T ä t ä en kestä.

— Ase on sattunut arimpaan paikkaan, siihen, mihin sen pitikin sattua. Jos se olisi sattunut johonkin muuhun kohtaan, olisi se ehkä kohdistunut neutraliselle alalle, ja itsekkäisyys olisi saanut jäädä rauhassa rehottamaan.

Hyvä on tuollaisen tapahtuman tai elämänkokemuksen varalta muistella viisaan Maeterlinck'in sanoja:

»Tapahtuma itsessään on kuin puhdas vesi, jonka kohtalotar kaataa meihin; sillä ei tavallisesti itsessään ole makua, ei väriä eikä tuoksua. Siitä tulee kirkasta tai sameaa, makeaa tai katkeraa, kuoloatuottava tai elämääantavaa sitä vastaanottavan sielun laadun mukaan.»

Mutta mitä tulee teihin, elämän taakan alla maahan painuneisiin ihmislapsiin —, vetoan »Ihmisen» kansikuvapiirrokseen — rakastan omalta kohdaltani juuri teitä eniten ja — rakastan samalla itseäni. Sillä »ellemme rakasta niitä, joita näemme, kuinkapa voisimme oppia rakastamaan häntä ja kaikkea sitä, jota emme vielä ole nähneet.»

En ole nähnyt täydellistä ihmistä ihmisten kesken, olen nähnyt hänet vain rohkeimmissa unissani ja tiedän, olen osittain kokenut sen, että Hän on olemassa.

— Siksipä jäänkin yrityksiini ratkaista maahan painuneen ihmislapsen traagillista olemisen arvoitusta, mutta se ei estä sydämessäni palamasta tulen, jonka liekki pyrkii ylöspäin, kohti ihmisihannetta, kohti vapauttavaa valoa ja aurinkoa. *Tuovi Tenetti.*

AJATUKSIA AIKAKAUSLEHTI IHMISEN SYNTYMÄSTÄ.

Kuinka omituisesti välähti sisässäni saadessani ilmoituksen uuden lehden ilmestymisestä nimellä Ihminen! Kuinka äärettömän paljon ajatuksia mahtuukaan tuohon jokapäiväiseen sanaan, jota niin alinomaa mainitaan ilman erikoista ajatusta. Niin useinhan sitä käytetään suorastaan halpanakin nimityksenä: tuo on eräs korkea herra, tuo mikä lienee ihminen. Ja kuitenkin, kuinka voikaan kenties olla toisin: tuolla tuossa on herran nimi, tuo on verraten korkealle kohottanut itsessään ihmisen arvon!

Ihminen lehden nimeksi! Kuinka onnistuneelta tuntuukaan nimesi! Paneehan jo se ajattelemaan, että sinulla on jotain erikoista sanottavaa meille jokaiselle, jonka käsiin satut joutumaan. — Kaikkihan olemme ihmisiä, vaan lienee siis jotain erikoista tarkoitettavaa — emme ehkä olekaan kaikki ihmisiä siinä mielessä kuin pitäisi olla!

Emmepä suinkaan! Ihminen, täydellinen, sellainen jossa ei puutteita ole, mistä löydämme hänet? Ja kumminkin, sehän on jokaisen meidän päämäärä, jota kohti haparoimme. Useimmat meistä tosin pidämme tuota päämäärää niin mahdottomana saavuttaa, ettemme tahdo uskaltaa sitä edes kaukaisenakaan päämääränä vielä viirinämme pitää, kun tuntuu, että sen saavuttamiseen tarvitaan niin pitkiä ajanjaksoja. Kyllähän me tosin tiedämme, että kristinuskon perustaja kehoitti oppilaitaan olemaan täydellisiä, — eikä hän sitä pilkalla puhunut. Tiesi kyllä, etteivät he täydellisyyttä lyhyessä ajassa saavuta, mutta aikaa myöten — joskus.

— Ole kaikkien veli, kehoittaa aikakauslehti Ihminen itseään ilmoittaessaan jo ennen syntymistään!

Jospa me sen oppisimme tuntemaan, kukin sisimmässämme, että me sitä itse asiassa todella olemme, ja oppisimme sen mukaan elämään! Kuinka toisenlaista olisikaan silloin elämä. Pois jäisi valitukset tästä surunlaaksosta, pikemmin tätä paratiisiksi sanoisimme. Kuinka rikkaalta ja onnelliselta tuntuukaan sen sydän, joka tuntee itsellään olevan paljon veljiä, vaikkapa hänellä ei niitä olisi ainoatakaan samasta isästä ja äidistä lähteneitä. Ja kuinka yksinäiseltä ja ikävältä tuntuu useinkin monen olo, syystä että itseensä itsekäästi sulkeutuu. — Pois jäisi toisten sortamiset. Pois jäisivät sodat ja niiden tuottamat surkeudet! Ne ovat mahdollisia vain niin kauan kuin meissä ihmisissä vielä eläin on vallalla, vaikka olemmekin jo jotakuinkin ihmisen muodon saavuttaneita. Mikäli me vain itsessämme jaksamme saada tosi ihmisen valtaan, sikäli käyvät riidat ja sodat mahdottomiksi. Ystäväänsä, veljeänsä ei kukaan lähde ryöstämään eikä tappamaan, sillä velihän jo tulee vastaan kysyen, oletko jonkin tarpeessa. — Historia ja vielä nytkin jokapäiväinen elämä kyllä kertoo veljen, isän, äidin, lapsen murhista, mutta se myös kertoo hourujenhoitolaitoksista. Ja varmaa on, että moni sellaiseen teljetty on sittenkin paljoa järkevämpi kuin sellainen »täysijärkinen», joka on siinä määrin vajavainen, että häneltä puuttuu veljesrakkauden aakkosetkin. —

Me ihmiset usein opimme oikein arvioimaan omiamme vasta heidät menetettyämme. Samanlainen kaipuun tunne täytti monen mielen silloinkin,

kun Sunnuntai-lehti lakkasi. — Aikakauslehti Ihminen tuntenee tämän vainajan veljekseen ja sellaiseksi se tuntenee vielä elossa olevat lehdet, jotka ihmisyyttä ihmisessä koettavat etsiä ja nostaa. Tuleeko tämän lehden ikä olemaan pitkä tai lyhyt, on vaikea ennustaa. Sen arvoa ei lopultakaan ratkaise pitempi tai lyhempi ikä, vaan se miten se osaltaan kykenee herättämään ja auttamaan meitä etsimään ihmistä sisässämme.

Jos se tässä edes jotakin saa aikaan, silloin se ei ole syntynyt turhaan.

K. R. — —s.

ELÄMÄN ARVON MITTA.

Elämä taidetta, kaunista, suurta,
jaloa ompi, taivaista juurta.
Sitä et maallisin aartehin maksa,
orjana mammonan korvata jaksa
vierahin voimin ja penkein ja tuolin,
ystävin, pelloin ja rahaisin huolin,
jotka sun ahmivat aikasi, vieden
sielusi rauhan ja tahrien lieden
kotoisen pyyteillä himon ja rahan,
iloksi inhan ja haltijan pahan.

Tuottavi iloa tarmolla luotu
suur'liike, menestys, mutta ei suotu
sen ole satoja vuosia kestää.
Vanhan kun menestys yleistä estää
väistyä saapi se uudemman tieltä —
kysytä siinä ei luojansa mieltä.
Näin ovat mennehet nerojen vaivat,
taakse on poltettu haahdet ja laivat
paluulle vielä kun ollut ois' aikaa.
Mestarin käsky viel' kirkkaana kaikaa:

„Kuullos' sa ihminen! ihmisen lasta
niin kuni itseäs, rakasta vasta!"
Syömmetön sortaja orvon ja köyhän
matalan portahan, heikon ja löyhän,
saapi ja sortuvi säröjen alle
inehmokunta kun korkeammalle
nousevi tasolle, missä on valta,
voima ja kunnia niiden, kun alta
sorron ja tuskan sinn' päässehet ovat
saanehet päällensä valkeat sovat.
Siellä on mittana ilon ja onnen
jalous työn sekä puhtaus ponnen.

K. K. K.

Toisen sielussa ei ole onnettomuutesi syy eikä myöskään ulkonaisten olosuhteittesi käänteissä. Missä sitten, kysyt? Omassa arvioinnissasi! Elä pidä asiaa onnettomuutena, ja kaikki on hyvin. Marc. Aurel.

MUUTAMA SANA MAALAUSTAITEEN KEHITYKSESTÄ.

Kirj. *Carl Nyman.*

Jumala loi taiteen ihmisen välityksellä. Ihminen luo taidetta Jumalan yhteydessä. Uskonto on mystiikkaa. Kosmos on mystiikkaa. Taide elää mystiikasta. Taide on silta ihmisen ja Jumalan välillä, ihmisen ja kadotuksen.

Byzantilaisen vallan aikana tuli maalaustaiteesta tunteiden tulkki. Aikakausi täynnä mystiikkaa ja sielullisen kehityksen janoa, synnytti nämät lukuisat mosaikit, seinämaalaukset ja alttaritaulut, jotka meidän aikamme leimaa luonnottomiksi, jäykiksi, elottomiksi ja ikäviksi. (Ihmiskuntamme enemmistö valitettavasti kutsuu henkisiä pyrkimyksiä ikäviksi.) Näissä maalauksissa ei löydä paikkaa, aikaa eikä aistillisuutta, ainoastaan harrasta janoa ylöspäin. Henkilöt sukupuolta vailla, muistuttaen toinen toistaan, kuuluvat ikäänkuin samaan rotuun. Heillä on samat uudistuvat kasvon piirteet, pitkät ja kapeat nenät, silmät pitkulaiset, puoleksi luomien peitossa, kaarevat kulmakarvat, suorat otsat ja voimakkaat leuat. Manttelin laskokset valuvat pitkinä, kapeina poimuina jalkoihin saakka. Vaakasuoria, yhdensuuntaisia olentoja pyrkien kohti korkeutta, ainoastaan päät ja kädet heikosti taipuen osoittavat hiljaisen elon merkkejä. Ne muistuttavat rauhallisesti keinuvia vesiruohoja, jotka kohottautuvat valoa kohti. Henkilöt enimmäkseen sinisiksi, vihreiksi tai ruskeiksi maalattuina leijailevat kultaista taustaa vasten. Värin ja viivan rytmiikka liittyy tyylikkäästi toisiinsa. — Jokainen tietää, että sininen on vaatimattomuuden väri, sekä vähimmin aistillinen, vähimmin materialistinen. Se muistuttaa mieleemme etäisyyden ja äärettömyyden. Se on yksinäisyyden ja unelmien väri. — Vihreä on luottamuksen ja rauhan väri, jossa silmä saa levätä. Näihin liittyy vielä ruskea, väreistä epätodellisin, joka tuntuu polveutuvan mieluummin kaarevien temppelien hämärästä kuin sateenkaaresta. Nämät ovat sielun todelliset värit ja nyt ymmärrämme miksi tämän ajan väriasteikko haluaa luoda ikuisuuden sointuja.

Näin eräänä päivänä tiibettiläisen, symibolistisen esineen. Sen alimmaisen osan muodosti hopeinen lootuskukka, jolla kuvaannollinen yhteenpuristettu maapallo lepäsi koristettuna erivärisillä jalokivillä, jotka esittivät eri elementtejä. Taivaankaarta tarkoitti sen yläpuolella sijaitseva lasuurikivinen ympyränpuolikas. Siitä nousi seitsemän päällekkäistä hopealevyä, —seitsemän taivasta. Ylimpänä esitettiin Nirvana yhdistetyn turkoosin ja kullanvärisen topaasin muodossa. Tämä esine kuvasti samaa tunnetta kuin byzantilaisten maalausten siniset olennot kultataustaa vasten.

Kehitys aineellistuu enemmän ja enemmän. Uskonnollinen kiihkeys arkipäiväistyy. Kuviin sommitellaan rajoitettuja pinta-aloja, rakennustaidetta. Vartaloihin tulee ulkonaista eloa. Henkilöt kuvastavat liikkeitä määrättyjen tapausten yhteydessä; aiheina käytetään muutakin kuin ihmisiä ja enkeleitä. Taide laskeutuu korkeuksista, ottaan aiheensa yksinomaan tästä maailmasta. Perspektiivi keksitään. Kasvot muuttuvat inhimillisemmiksi ja saavat luon-

tevuutta, ruumiit lihaa ja verta. Taivas muuttuu siniseksi etäisyydeksi, puvut ja koristeet kullataan. Kultaa ja loistoa on jo maanpäällä. Värit ja aiheet aistillistuvat. Inhimillinen kauneus ja loisto tulee taiteen päämääräksi. Taide kuvastaa aikakautta!

Sivuutamme Renesanssin. — Olennot vääntyvät tuskassa, inhimillisen ja epäinhimillisen välillä. El Greco! kauvan sitten unhotettu, tuntematon, on meidän päivinämme vedetty esille ymmärtämättömyyden hämärästä.

Sielukkuus muuttuu tunteellisuudeksi. Sivuutamme flamilaisten leikkivät ja tanssivat ihmiset, juopottelevat talonpojat, upeat asetelmat, kodikkaat sisus- ja ryhmäkuvat, hehkuvine väreineen, joissa valon ja valöörien leikki rakkailla esineillä pidettiin korkeassa arvossa.

Taide muuttuu yhä pintapuolisemmaksi, käytännölliseksi ja jokapäiväiseksi.

Valokuvauskoneen keksintö avasi osittain ihmisten silmät näkemään jäljittelyn tarkoituksettomuutta. Tiede alkoi tunteen loputtua. Värejä ruvettiin tarkemmin tutkimaan ja keksittiin useita väriteorioja. Mikroskoopin avulla huomattiin, että värit ovat pienistä erivärisistä hiutaleista kokoonpantuja, jotka yhdessä muodostavat enemmän taikka vähemmän voimakkaan värin. Käyttäen hyväkseen näitä tietoja alkoivat maalarit käyttää puhtaita kirkkaita värejä, asettaen ne kankaalle joko pieninä pisteinä eli viivoina jotka yhteen sommiteltuina ja etäisyydestä katsottuna sulautuvat toisiinsa, antaen kuville enemmän voimaa ja loistavuutta — pointillismi. Kuvataan ainoastaan ulkonaisia vaikutuksia s. t. s. ulkoapäin sisään — impressionismi. Tämä käsitys kehittyy äärimmäisyyteensä futurismissa, josta syntyi vastavaikutus, s. t. s. ulkonaiset vaikutukset kirkastettiin sisäisesti; siis sisältäpäin ulos — expressionismi.

Käytetään kaikkia sateenkaaren värejä. Niiden psykologiaa ja luonnetta tutkitaan enemmän kuin koskaan. Muutamat taiteilijat, esim. Kandinsky, käyttävät värejä samassa laajuudessa kuin säveltäjät ääniä, kooten ne akordeihin, joiden tarkoituksena on antaa määrättyjä tunnelmavaikutuksia. Meidän, jotka paraillaan elämme »-ismien» aikakautena, on vaikea saada selvää yleiskatsausta, sillä kokonaisuuden näkeminen vaatii välimatkaa.

Me aavistamme kuitenkin viivojen vaikutusvallan, jos kerran olemme tunteneet kuinka ne kohottautuvat ja laskevat harmoonisena sävelmänä, kuinka ne nousevat villeinä, hurjistuneen uhkaavina, valittavan kutistuvina ja katkonaisina, taikka tanssien ja laulaen vienoissa rytmeissä. — Värien kieli taaskin tulkitsee vaikenevaa ikuisuutta, joka ikuisuuskukan lailla ehdottomasti puhkeaa äänettömästä, oleellisesta, uudistaen sielun. Näistä elementeistä luo taiteilija maailmansa, linjojen ja värien verkon, joka muodostaa sielullisten myrskyjen suunnattoman seismogrammin.

»Rakasta aina taidetta, jonka olet oppinut, ja etsi lepoa siitä. Mutta kulje silti elämäsi läpi, pyhittäen koko sydämestäsi Jumalille kaikkesi, — ei kenenkään tyrannina, ei kenenkään orjana.» Marc. Aurel.

TOHTORI S. W. TIGERSTEDT on hyväntahtoisesti antanut lehtemme käytettäväksi kirjoittamansa tutkielman »Spektraali-pigmenttiteorian ihmisrotujen kehityksestä». Tehdäkseen esityksensä helpommin ymmärrettäväksi, on tri Tigerstedt laatinut useita selittäviä piirroksia, jotka valaisevat itse tutkielmaa. Näiden piirroksien julkaisemisen aloitamme seuraavassa numerossa ja jatkamme asteettain vastaisuudessa.

Jo ammoisista ajoista ovat ajattelijat ja tiedemiehet pohtineet syitä maapallomme rotu-ilmiöihin, mutta perusjuuria ei tietääksemme tähän asti ole esitetty, ainakaan julkisuudessa. — Kuten tiedämme, on itse spektraaliteoria vanha ja Fraunhofer'in täydennyksestäkin on kulunut jo lähes sata vuotta. Sen avulla on löydetty useita alkuaineita, mutta tähän asti on spektraali-tutkimus ihmisrotuihin nähden jäänyt vaille huomiota. Tri Tigerstedt on nyt suunnannut tutkimuksen tälle uudelle alalle ja onnistunut löytämään avaimen erilaisten ihmisrotujen ja sivistyskausien selittämiseen. Hän osoittaa, mikä aiheuttaa eri rotujen ja kansojen syntymisen, kehittymisen ja kuihtumisen. Lyhyesti sanoen, hänen tutkielmansa luo uutta valoa koko ihmiskuntamme historiaan ja avartaa näköpiiriämme nykyisyyden ja tulevaisuudenkin selvempään ymmärtämiseen.

Aloitamme nyt hänen tutkielmansa julkaisemisen ja jatkamme sitä seuraavissa numeroissa.

SPEKTRAALI-PIGMENTTITEORIA IHMISROTUJEN KEHITYKSESTÄ.

Kirj. *Tohtori S. W. Tigerstedt*

Johdanto.

Teoria, joka selittää syyn ihmiskunnan jakautumiseen erivärisiin rotuihin. Se selittää myöskin, minkätähden kulttuuri toisinaan kukoistaa, kuihtuu ja kuolee. Minkätähden toiset kansat omaavat suuremman, toiset taas pienemmän määrän energiaa. Se avaa uusia näköaloja ja selittää eräitä tähän saakka tuntemattomia tosiasioita.

Alkulause.

Ehdotan aluksi lukijaa tarkastamaan kuviota n:ro 1, joka sisältää lyhyen katsauksen tutkimuksenalaisen aineen intuitiiviseen ja johdonmukaiseen ymmärtämiseen. Tämä muodostaa teoriani perustuksen.

1. Intuitsioni.
2. Tosiseikat.
3. Oletukset ja sitovat tosiseikat.

4. Täydentävät johtopäätökset.

Intuitsioni (1) aiheuttaa muistamaan, kokoomaan ja yhdistämään oleelliset tosiseikat (2). Nämä vuorostaan nojautuen intuitiivis-myönteisiin, avustaviin väitteisiin (3) ja punoutuen toinen toisiinsa verkon tapaisesti, liittyvät renkaitten lailla ketjuun (teoriassani), johtaen taaskin takaisin intuitsioniin (1).

Tällainen on teoriani luonnollinen synty ja kehitys.

Selityksessäni pysyttelen oletetulla tasolla. Alkaen avustavista väitteistä, siirryn niistä yhdistelmiin ja harkitsemiini näkökohtiin, jaksoon, joka sisältää oleellisuuksia ja tosiseikkoja. Siten kehitän teoriani lopulliseen muotoon.

Aurinko-energian evolutioni ja tämän yhteydessä tapahtuva aurinkospektrin muuttuvaisuus (avustava väite).

Maapallomme valon ja voiman lähde, aurinko on olemassaolonsa alusta asti lähettänyt tänne maapallollemme lämpö-, sähkö-, magneettisia- y. m. meille vielä tuntemattomia voimavirtoja.

Voima, jonka saamme auringolta, ei aina ole samanlaatuista. Aurinko on ajoittain kuumempi, ajoittain vähemmän kuuma. Toisinaan auringon voima on suurempi, toisinaan se heikkenee.

Nykyajan tiede on todistanut noin 11-vuotisten sekä pitempiaikaistenkin 11—13 vuotta kestävien kausien olemassaolon maapallollamme. Ne alkavat suuremmilla auringontäplillä, soihduilla ja protuberansseilla ja päättyvät pienempiin (yhdistelyihin suurempien ja pienempien välillä), aiheuttaen magneettisia myrskyjä, revontulia, tulivuorten purkautumisia ja yleensä meteorologisia ilmiöitä.

Aurinko lähettää valoaaltoja seitsemässä eri ryhmässä. Huomioonottaen eri ryhmien lämpöasteen ja joko toisen tai toisen ryhmän suuremman energian, oletan, että auringon evolutioni vaikuttaa epätasaisuuksia arvon, laadun ja suhteellisuuden kehityksessä maan päällä. Lämmin säderyhmä on muutamina ajanjaksoina voimakkain, toisinaan on spektri tasapainossa, toisinaan taas kemiallinen ryhmä on vallitsevana. Ajatelkaamme yksityiskohtaisemmin ajanjaksoja, jolloin eri aikoina punaiset, keltaiset, valkoiset tai siniset säteet kukin omana aikanaan ovat olleet määräävinä.

Spektrin muuttuvaisuus suuntaan tai toiseen täytyy olla olemassa.

Auringon evolutionin vaihtelevaisuuden voi kuvaannollisesti selittää seuraavalla tavalla: Kuvitelkaamme aluksi sädeaaltojen kaltevuutta joltakin alkuasteelta miinus ikuisuudesta geologisiin ajanjaksoihin verrattuna sivuuttaen meidän aikamme toiseen ikuisuuden asteeseen plus ikuisuuteen (kuv. 1).

Ajatelkaamme laajoja voimakkaita aaltoja, jotka vaikuttavat kokonaisiin geologisiin ajanjaksoihin, sekä pienempiä ja yhä pienempiä aaltoja, joiden vaikutus ulottuu määrättyyn lyhempään aikakauteen. Toisten vieläkin pienempien aaltojen vaikutukset ulottuvat tuhat vuotta, sata vuotta ja pienimmät 11—13 vuotta käsittäviin aikoihin (kuv. 2).

Asia selvenee, ellemme kuvittele tämän tapahtuvan suoralla pinnalla, vaan spiraalin muodossa (kuv. 3). Täten on myös helpompi ymmärtää, etteivät

nämä vaikutukset ja ilmiöt sinänsä eli samanlaisina toistu. Löytyy ainoastaan toisiaan muistuttavia rinnakkaisilmiöitä.

Biokomplexit (yhteenliittäytyminen) ja niitä hallitsevat peruslait:

Biologisen inertian }
Mukautumisen } laki
Aktiivisuuden }

Jatkuu.

MUISTAKAA.

Oi, teitä sokeiden sokeita tuomareita! Kuninkaita, jotka olette alamaisenne pilkan esineinä! Johtajia, joita kannattajamme kurissa pitävät! Joukkoja, jotka tietämättömyydessä katselette ja kuuntelette! Himojen pyörretuulten heiteltävinä, sinne tänne, te syleilette tai surmaatte omaa sukuanne hetkellisten oikkujenne mukaan. Mysterioita kuten olette, säälikää itseänne!

Muistakaa te, samoin kuin Jumalakin puolestamme muistaa, että olette kuin keskeneräisiä kuvanveistoksia, joista siellä täällä joku osa puuttuu tai on vaillinainen. Vaillinaisuus ei voi tajuta omaa vaillinaisuuttaan, eikä se liioin voi tajuta jumalallisen kuvanveistäjän mielessä löytyvää täydellistä ihannetta.

Muistakaa, että olette kuin puoleksi-laulettu sävel, jonkun eepillisen runoelman säe, ja tietäkää, että sekä sävel että säe jonakin päivänä tulevat auttamaan lopullista suurta kuoroa sen mahtavan tehtävän suorittamisessa, tulevat auttamaan elämän valtameren aaltojen nostamista niin korkealle, että voitte niiden harjoilla siirtyä sanomattomaan kirkkauteen — jumalallisen perintöoikeutenne kirkkauteen.

Olkaa kärsivällisiä niitä varjoja kohtaan, joihin sielunne täällä ovat puettuina! Rakastakaa enemmän, ja antamanne rakkaus tulee tunkemaan läpi varjojen, niinkuin aurinko tunkee läpi pilvien, ja sen valo tulee ainiaaksi loistamaan yli Jumalan viimeisteltyä työtä — oma jumalallisempi itsenne, Jumalan luoma ihminen — ihmisen luoma Jumala, yhdessä.

+

SOKRATES opetti elämänfilosofiaa kysymyksien muodossa. Kun hän tapasi ihmisiä, joissa huomasi itsetiedotonta henkistä pyrkimystä, niin elvytti hän yksinkertaisin keinoin sen eloon. Niinpä eräänä päivänä sattui Sokrateen huomio kiintymään Atenan ylimystöön kuuluvaan nuorukaiseen, joka tuli häntä vastaan kapealla kadulla. Sokrates asetti sauvansa nuorukaisen eteen, estäen siten pääsyn ohitsensa ja sanoi: »Tiedätkö, mistä saadaan leipää?» »Torilta», vastasi nuorukainen kummastellen. »Mistä saadaan viiniä?» kysyi Sokrates uudelleen. »Myöskin torilta», vastasi nuorukainen. »Mutta mistä saadaan viisautta?» kysyi Sokrates. Siihen ei nuorukainen osannut mitään vastata. Sokrates sanoi: »Seuraa minua, niin sanon sinulle, mistä saadaan viisautta.»

Siitä alkaen tuli nuorukaisesta Sokrateen oppilas.

SOLVEIG.

Pehr Gynt: maan lapsi! Solveig sua odottaa.
Ah! Katso, kuinka kasvojansa taivas kirkastaa
Hän kutsuu, pyytää sua saapumaan,
Hän anteeks antaa, sulkee lapsenaan
sun sylihinsä. Itses löydät sä.
Käy kotihisi omaan kaikkein hylkäämä!

Pehr Gynt: maan lapsi! Solveig sua odottaa.
Jo päivän nousun: Idän portit sulle aukeaa.
Ah! Kiitä, kiitä, että kaikki hylkäs sun,
ja sorti oma kätes ylpeen haaveilun,
ja riettaat kuvat peikon prinsessain
sua vihdoin kauhistivat, kauhistivat vain.

Pehr Gynt: maan lapsi! Solveig sua odottaa.
Hän, osa itsestäsi, Jumala sua vartoaa.
Ah! Anna Äsen kuolla, äitis: maan,
käy entisyyttäs multaan siunaamaan.
— Ken kerran kohtas katseen Solveigin,
hän kulkee tietämättään tietä Edenin.

Tuovi Tenetti.

ÄÄNI KORKEUKSISTA.

Kirj. Alexander White.

Minun on pakko käyttää teidän sanojanne ja ilmaisutapaanne, mutta tahdon jo aivan alussa sanoa, että ne ovat varsin vaillinaisia henkisistä totuuksista puhuttaessa. Tahtoisin auttaa ihmisiä, jotka näyttävät olevan samassa erehdyksessä, missä kerran itsekin olin; sillä ihminen ei todellisuudessa tunne itseään.

Tarkastelkaamme yhdessä olemassaolon totuutta, kaikkein luonnollisinta ja tärkeintä asiaa. Te ette ole se ulkopuolinen ja näkyvä olento, jolta te näytätte; tämä muotonne on heikoin ja kaukaisin kuva teidän todellisesta itsestänne. Tahdon sen valaista vertauksella.

Kun taiteilija maalaa taulua, niin ei hän maalaa kankaalle itse alkuperäistä kuvaa, vaan hän tuo eteemme jäljennöksen siitä kuvasta, joka on hänen sisässään. Alkuperäinen kuva on henkisellä tasolla ja sen olemassaolo on siellä paljon todellisempi kuin kankaalla; todellinen tule kestämään aina, mutta ei sen jäljennös. Ei ainoakaan runoilija kykene tuomaan esille omaa todellista runoaan. Hän tekee kyllä parhaansa antaakseen jonkunlaisen käsityksen sen kauneudesta ja sen elämästä, mutta se on hyvin kaukana hänen oikeasta ihanteestaan, sillä sekin on kotoisin todellisuuden maailmasta.

Tällä aineellisella tasolla on olemassa suunnaton määrä luovaa energiaa. Tämä energia on näkymätön, aivan niinkuin taidemaalarin ja runoilijan näke-

mät henkiset kuvat. Olisi sentähden hyvä osata tehdä ero todellisen ja epätodellisen välillä. Fyysillinen maailma ja tunteiden maailma ovat varjoja, ne ovat ainoastaan heikkoja jäljennöksiä henkisestä eli ainoasta todellisuuden maailmasta. Meidän tehtävämme on ilmentää korkeamman maailman lakeja, elää henkistä elämää ja hengittää yksinomaa henkisen maailman ilmaa, voidaksemme aloittaa uudestirakentamisen itse elämän sydämestä saakka, niin että maallinen taso ja taivaan valtakunta yhtyisivät. Ei pidä siis ajatella, että meidän näkyväinen itsemme ja näkyväinen maailma ovat todellisuuksia. Tässä suhteessa me ihmiset eroamme toisistamme. Jotkut meistä ovat päässeet laajaan tietoisuuteen Jumalasta, mutta toiset tyytyvät oleskelemaan varjojen keskellä. Esimerkkinä siitä voi olla se, että kun satumme joutumaan suursieluisten ihmisten keskuuteen, niin meidän kaikkein parhaimmatkin ajatuksemme tuntuvat mitättömiltä ja häviävät kuin tuhka tuuleen. Mutta niin ei tule olemaan silloin kun me heräämme tietoisuuteen siitä, että elämä alinomaa ja jatkuvasti kehittyy epätodellisesta todelliseen. Niin pian kuin koko ihmiskunta tulee tämän tajuamaan, kohoaa se korkeammalle tasolle, sillä kasvu merkitsee ainoastaan tajunnan laajenemista.

Taivas ei ole mikään erikoinen paikka, vaan se on jumaltajunta. Jumalaa ei voida ajatella minään persoonallisuutena, sillä Hän on kaikki kaikessa. Hän, Absoluutti, on rajoitettujen käsitteiden ulkopuolella, mutta Hän on siitä huolimatta rajattoman alentuvainen ja vaatimaton täyttäessään kaiken. Vajotessaan tähän kaikkikäsittävään rakkauteen, meidän todellinen elämämme pääsee ilmenemään ja tämä ilmeneminen on vastaus sielun syvimpään ja korkeimpaan kaipuuseen. Se on sellainen rakkaus, joka itse täyttää rakkauden kaipuun. Kiitos Jumalalle siitä, mitä olemme NYT. Oppikaamme ensin täydellisesti tajuamaan, että te olette ollut ja tulette olemaan ijankaikkisesti. Teidän nykyiset olosuhteenne tarjoavat teille alinomaa tilaisuuksia henkiseen kehitykseen. Tehkää NYT elämästänne kaikki voitavanne.

ELÄMÄN SALAISUUS.

Lucie Lagerbielke. Suom. G. A. B.

Joillakin valtamerensaarilla elää n. s. »siivettömiä lintuja». Nämät linnut — joiden surkastuneet siivet tekevät niille mahdottomaksi lentää, vieläpä paeta vihollista — eivät voi koskaan — toisten lintujen lailla — nauttia huumaavaa vapaudentunnetta, iloa huimaavalla vauhdilla kierrellä äärettömässä ilmameressä. Ne ovat »lintuja» eikä kuitenkaan lintuja, sillä niiltä puuttuu ne kyvyt, jotka ovat ominaisia lintusuvulle. Siivet ovat surkastuneet — pysähtyneet kehityksessään — s e n t ä h d e n e t t ä h e e i v ä t o l e k ä y t t ä n e e t n i i t ä. Saavathan he ruoan, minkä tarvitsevat, lentämättäkin.

Eivätkö eräät ihmiset ole kuin nämä linnut? Maa antaa heille kaiken, mitä he haluavat ja kaipaavat. Itse ovat he tukahduttaneet ajatustensa lennon, niin että he eivät milloinkaan enää pyri tutkimaan sielun suuria mahdollisuuksia tai hengen salaisuuksia. Tieto näistä asioista on heistä tarpeeton heidän onnellensa ja menestyksellensä. Tämä käsitys on heissä niin

vallitseva, että he sen kautta käyvät yhä enemmän mahdottomiksi tuntemaan niitä korkeita ja yleviä vaikutuksia, jotka ilmenevät omantunnon äänessä, intuitsionissa, inspiratsionissa, aavistuksessa tai unessa. Kaikki korkeammat kyvyt uinuvat, kaikki ne, jotka ovat ihmisen erikoistunnusmerkkinä ja ovat syynä siihen, että hän on korkeammalla tasolla kuin muut olennot maan päällä. Juuri nämä sielun korkeat ja korkeimmat kyvyt perimmäisenä aiheena ihmisen valtias-asemaan maan päällä, syynä siihen, että hän on eläinten synnynnäinen herra ja luonnonvoimien voittaja. Kuinka paljon ihminen ylvästeleekään tiedoillaan luonnontutkimuksen alalla — milloinkaan eivät ne yksin voi tyydyttää hänen olemuksensa syvimpiä vaatimuksia. Vain ajoittain, vain aikakausittain on materialistisella maailmankatsomuksella luja asema ihmisten kesken, mutta jokaisen sellaisen alaspainuvan aallon jälkeen seuraa ylöskohoava, joka valtavalla voimalla kohottaa sielut henkistä tasoa kohti ja pakoittaa heidät tunnustamaan henkisten totuuksien arvon, pakoittaa heidät etsimään valoa sisältäpäin.

Jokaisen ulospäin suuntautuneen ihmisen sisällä kuuluu kuitenkin alituinen valitus, jota hän turhaan koettaa osaksi vaientaa, osaksi olla kuulematta heittäytymällä entistä kiihkeämmin ulkonaisen elämän hommiin ja huvituksiin. Mutta jokaisen sellaisen ihmisen elämässä tulee kuitenkin, ennemmin tai myöhemmin, hetki, jolla on ratkaiseva merkitys, jolloin hän selvästi näkee saavuttaneensa elämän alhaistumisen huipun ja jolloin hän — voittamattoman kyllästymisen vaikutuksesta — tuntee tarvitsevansa pysähtyä luodakseen silmäyksen taapäin. (Jatketaan.)

PALVELIJA.

Kirj. *Charles Lazenby*.

Yö levitti siipiään yli maan ja ihmiset nukkuivat. Erään köyhän mökin ikkunan ääressä seisoi lapsukainen ja katseli suurta hopeanväristä tähteä, joka kimalteli idän tummansinisellä taivaalla. Lapsi oli juuri herännyt itsetietoisuuteen ja hänen itseilmauksiensa muodoilla ei tuntunut olevan rajoja. Hän ajatteli niitä monia kappaleita, joita hän olisi tahtonut omistaa ja olosuhteita, joissa olisi tahtonut elää. Siinä katsellessaan ja kulkiessaan mielikuvituksiensa vallattomia uomia, hänestä rupesi yhtäkkiä näyttämään, aivankuin tähti olisi tullut lähemmäksi häntä. Se läheni ja läheni, muuttui vähitellen säteileväksi, jonka hymy oli niin täynnä rakkautta, että lapsen sydän oli pakahtua pelkästä riemusta. Mies otti lapsen syliinsä ja täytti hänet rajattoman voiman tunteella. Hän puhui: »Minun lapseni, tulen olemaan kanssasi aina ja antamaan sinulle kaiken sen, mitä sinun mielikuvituksesi kulloinkin haluaa ja sinä saat tästälähin tehdä valintasi itse. Mitä sinä halajat kaikesta enemmän?»

»Tahdon olla rikas.»

Tähti-mies hymyili ja poistui.

Lapsi syntyi äärettömien rikkauksien keskelle. Hän omisti paljon kultaa ja kalleilla kivillä täytettyjä arkkuja. Hän asui valkeissa marmoripalatseissa

aurinkoisilla merenrannikoilla. Lukemattomat orjalaumat palvelivat häntä, noudattaen jokaista hänen viittaustaan. Hän matkusteli upealla laivalla toisesta maasta toiseen. Hän oli kuninkaiden ystävä; maan mahtavat miehet tervehtivät häntä suojelijanaan. Hän lainasi rahoja kuninkaille; hän piti käsissään kansojen kohtaloita — mutta hän väsyi ja nukkui.

Tähti-mies lähestyi häntä ja kehoitti häntä uudistamaan valintansa.

»Tahdon olla sotilas-hallitsija.»

Hänen johtajansa hymyili ja poistui.

Lapsi syntyi niihin olosuhteisiin, joihin oli halunut. Hänestä tuli armeijojen johtaja. Häntä tervehdittiin uskollisuudella ja luottamuksella ratsastaessaan sotilasrivien välitse. Hän johti joukkoja sotiin ja monen taistelun tuoksinassa voitti suuren maineen. Hänen valtakuntansa oli laaja. Hänen lippunsa liehui ylhäisen ja alhaisen yläpuolella, merkkinä voittamattomasta mahdista. Kansat vapisivat hänen nimensä edessä. Pienempien valtakuntien kuninkaat maksoivat hänelle veroja. Hänen laivastonsa oli merien mahtavin. Hän muutti maantieteellistä karttaa ja loi uutta historiaa — mutta hän väsyi ja nukkui.

Kun Tähti-mies lähestyi häntä, sanoi hän: »Minä tahdon olla suuri hengenmies ja uskonnon pylväs.»

Johtaja hymyili ja poistui.

Lapsi huomasi olevansa luostarissa, jonka seinien sisälle ei tunkeutunut ainoatakaan ääntä kamppailevasta maailmasta. Hän vietti korkeata elämää ja nautti siitä voiman tunteesta, joka johtuu valvomisesta ja askeettisista harjoituksista. Hän vihasi syntiä. Hän katseli keltaisien vahakynttilöiden palamista ja hartaudella polvistui uskonsa symboolin eteen. Hän palveli Jumalaansa ihanteellisuutensa koko voimalla ja hänen ihailijansa kruunasivat hänet pyhimyksen seppeleillä. Hänen jokainen sanansa koski syntiseen kuin piiskan isku; hänen kädessään oli aina polttorauta, jolla hän painoi parantumattomia merkkejä syntisten ruumiisiin. Hän tarjoutui Jumalan apulaiseksi, tuomitakseen ja rangaistakseen pahan. Hän kohosi vallassa kunnes hänen uskontonsa korkein virka oli hänen ja miljoonat kuuntelivat hänen sanojaan, aivan kuin ne olisi lausunut itse Jumala. Hän palveli Jumalaansa hyvin — mutta hän tunsi itsensä hyvin väsyneeksi ja nukkui.

Kun hänen johtajansa tuli hänen luokseen, niin hän kertoi olevansa väsynyt harjoittamastaan kieltäymyksestä ja tahtoi valita nautintorikkaan elämän. Hänen ystävänsä hymyili ja poistui.

Hän syntyi maailmaan, joka lupasi ylenpalttista nautintoa. Huilujen ja harppujen ääni kilpaili lintujen laulujen kanssa. Lemmenkaipuuta täynnä olevat naiset hekumallisesti täyttivät hänen halunsa. Hovien kuumissa ja tukahduttavaa tuoksua täynnä olevissa saleissa, jotka upeilivat väriensä moninaisuudessa, suorittivat kiemurtelevat tanssijattaret eroottisia tansseja. Pidot seurasivat pitoja. Viinit olivat koko maailman harvinaisimpia, hedelmät mitä suloisimpia ja ruoka mitä herkullisin. Hänen pukunaan oli kallis silkki ja sametti; hän loikoili norsunluisilla tuoleilla kalkkaanuntuvaisien tyynyjen välissä — mutta hän väsyi ja nukkui.

Mutta elämänsä aikana oli hänen ohitseen kulkenut eräs tyttö, joka ei

halveksinut sitä elämää, jota hän vietti, mutta joka ei kuitenkaan antautunut aistillisuuden houkutuksille, vaan tuntui kaikessa näkevän syvemmän tarkoituksen. Tyttö oli hymyillyt hänelle veitikkamaisesti ja merkitsevästi, aivan niinkuin äiti hymyilee lapsensa leikille, mutta poistuu lapsen luota, jättäen sen sieluun katoamattoman muiston. Kun Tähti-mies tällä kertaa palasi, niin lapsi sanoi: »Minä tahdon saavuttaa sellaiset ominaisuudet, jotka saattavat sen tytön kaipaamaan ja rakastamaan minua.» Hänen johtajansa hymyili ja poistui.

Tyttö kohtasi hänet yksinkertaisemmissa ja vähemmän kiihoittavissa oloissa, ja vaikkakaan hän ei ollut itse asiassa muuttunut, niin kuitenkin hän oli ulkonaisesti aivan toinen uusissa olosuhteissa. Tyttö rakasti ja jumaloi häntä ja tarjosi hänelle puhtaan naisellisuutensa syvyydet. Mutta hän peräytyi, tuntien, ettei hän ollut niin suuren lahjan arvoinen — ja hän nukkui.

Kun hänen johtajansa lähestyi häntä, niin hänen ensimmäinen ajatuksensa koski sitä tyttöä, mutta hän sanoi: »Tahdon tulla suureksi tiedemieheksi ja saavuttaa laajan tiedon monesta eri asiasta.» Hänen Mestarinsa hymyili ja poistui.

Maan päälle syntyi lapsi, jolla oli harvinainen tiedonhalu ja jonka ruumis väreili terveyttä ja älyä. Maailma oli hänen mielestään iso ja mukava huone, jonka seinissä oli paljon ovia, jotka johtivat toisiin huoneisiin. Keskellä kutakin huonetta oli iso laatikosto ja jokainen laatikko oli täynnä väitekirjoja. Muutamat laatikot olivat järjestyksessä, mutta suurin osa epäjärjestyksessä ja tarvittiin paljon tyyntä kärsivällisyyttä niiden järjestämisessä, että olisi voitu asettaa ne nähtäväksi. Hän oli täynnä intoa ja alkoi innokkaasti lajitella epäjärjestyksessä olevia papereita. Hän pani lajitellut asiakirjat lukuisiin laatikkoihin ja kirjoitti niihin nimensä. Ihmiset, jotka kulkivat huoneessa, heittivät välinpitämättömän katseen laatikkoihin ja puhuivat suurella kunnioituksella oppineen miehen suurista saavutuksista. Hänen intonsa pakoitti häntä menemään myöskin toisiin huoneisiin ja hän julistettiin yhdeksi maailman suurimmista tiedemiehistä. Hän heitti katsauksen siihen huoneeseen, johon hän oli ensiksi tullut ja huomasi, että hänen nuoruusvuosiensa teokset olivat tomun peitossa ja monet uudet laatikot olivat mitä surkeimmassa epäjärjestyksessä — ja hän tunsi itsensä väsyneeksi ja nukkui.

Lapsi kaipasi koko sydämestään tyttö-toveriaan, mutta siitä huolimatta tuli johtajansa kuulemaan hänen valinnastaan. Hän valitsi taiteen tien; hän tahtoi nähdä kaunista ja ilmentää kaunista. — Tähti-mies hymyili ja poistui.

(Jatketaan.)

RAKKAUDEN VOIMA.

Rakkaus on se mahtava voima maailmankaikkeudessa, jonka kautta kaikki on olemassa. Rakkaus on rytmi jokaisessa atomissa, joka sydänsykkäyksessä, sillä rakkaus on sielun huuto.

Rakkaus on kaikkivaltias.

Jos rakastatte enemmän — saavutatte rakkauden voimia.

Käyttäkää sen voimia — ja maailmankaikkeuden voimat ilmaisevat itsensä teille.

Rakkaus on jumalallisuus kaikessa — jos koska tahansa elätte rakkaudessa, ilmestyy jumalallisuus teissä — ja vaikuttaa teidän kauttanne toisiin.

Rakkautta korkeampaa lakia ei ole olemassa.

Rakkaus on maailmaa hallitseva voima — iankaikkisen lain voimat tukevat sitä, mitä rakkaudesta tehdään.

Teidän tulee eroittaa rakkaus haavemielisyydestä — rakkaus on: auttamisen halu.

Ainoastaan rakkaus voi voittaa pahan.

Rakkaus on maagillinen sana, joka vie vapauteen, valtaan ja toteuttamiseen.

Ainoastaan rakkaus kykenee voittamaan vaikeudet tieltämme.

Ilman rakkauden voimaa ei olisi luomakuntaa olemassa — ja ihmisen tulee herätä tietoon, että rakkaus on ainoa voima, joka lunastaa maailman ja vapauttaa sielun.

Jos ei rakkautta olisi olemassa — kuinka voisi maailma edistyä?

Rakkaudesta maailma syntyi — rakkaudella maailma lunastetaan.

M. C.

HAKARISTI.

Hakaristi, swastika, 卐 on ennen kaikkea talismani ja muinaisen vapaamuurariuden mestarien tunnusmerkki. Sen täydellinen merkitys paljastetaan vain kolmelle Mestari-Muurarille, jotka johtavat VII asteen Looshia.

Mitä merkillisimpiä seikkoja liittyy tähän emblemiin. The Observer'in Berliinin kirjeenvaihtaja kertoi Saksan hallituksen kieltäneen swastikan yleisen käyttämisen kouluissa, koska siitä ajateltiin aiheutuvan rotuvastaisia vaikutuksia. Mistä tämä kummallinen käsitys? Siitä, että pan-germaaninen puolue katsoi symbolin olevan puhtaasti teutonilaista alkuperää ja näki siinä viittauksen todella teutonilaiseen sukujuureensa.

Tietysti tuo on mieletöntä; hakaristi on yksi vanhimmista emblemeistä ja huomataan siitä käytetyn kaikkialla yli koko maailman, lukuunottamatta Australiaa. Kreettan raunioista, Vähästä Aasiasta ja Eufratin laaksosta löydetään se alinomaa; Troiasta on saatu esille kaikki tunnetut swastikan eri muodot.

Vanhemmat rodut jättivät symboolin seuraajilleen, mutta nämä tunsivat vähemmän sen eri muotoja ja merkityksiä; alkuperäisin, syvästi uskonnollinen merkitys alentui, ja swastikasta tuli pelkkä hyvän onnen symboli. Pangermanit, jotka tahtoivat anastaa itselleen ainoan oikeuden tämän symboolin käyttöön, olivat varmaankin tietämättömiä sen historiallisesta menneisyydestä, siitä tosiasiasta, että se oli ollut käytännössä ei vain ennen teutonien esiintymistä, vaan vieläpä paljon ennen arjalaisen rodun syntyä.

Todellakin on se esi-arjalainen ja sen synty katoaa aikojen hämärään; sen

liittyminen käytännölliseen muurariuteen, yhdessä täydellisen tiedon kanssa sen mystillisestä merkityksestä on yksi todistus tuon Ammattikunnan kauasulottuvasta menneisyydestä.

Swastikalla on ollut monta eri nimeä: anglosaksit kutsuvat sitä nimellä fylfot, »monijalka», teutonit omistavat sen Thor-jumalalle, kutsuen sitä »Thorin vasaraksi», mutta vanhat kirjoitelmat muistuttavat, että sen olivat Thorille tehneet kääpiöt, eikä hänen oman rotunsa ihmiset.

Muutamia vuosia sitten esitti Mr Powell Rees nerokkaan teorian, asettaen swastikan synnyinpaikan tarunomaiselle Atlantismantereelle, joka monine uskontoineen levittäysi Vanhan ja Uuden maailman välillä, siellä missä nyt Atlantin aava ulappa aaltoilee. Atlantis, sanoo hän, on sivistyksen kehto. Sieltä lähti siirtokuntia itään, länteen, pohjoiseen ja etelään, vieden mukanaan yli maailman sivistävät taiteensa ja tieteensä, joita he olivat vähitellen kehittäneet suuressa saarimaassaaan. Ja kaikkialle he veivät mukanaan kansallisen symboolinsa, joka oli — swastika.

Se muistutti heille heidän kotisaartaan, ollen, kuten Mr Powell Rees sanoo, summittainen kuva Atlantiksen neljästä virrasta, joilla kaikilla oli lähteensä eräällä keskusvuorella, josta ne sitten soljuivat pohjoiseen, etelään, itään ja länteen, laskien Atlantista ympäröiviin meriin. Swastikan yksinkertainen muoto oli helppo muovata mihin aineeseen tahansa, ja suorakulma kunkin haaran kärjessä oli ehkä taiteellinen lisäys emblemiin. Kun suuret maanjäristykset hukuttivat Atlantiksen, jäivät vain sen korkeimmat huiput merenpinnan yläpuolelle, ja ne nyt muodostavat Atlantin valtameressä olevan saariryhmän , Azorien kanssa yhä osoittaen swastikan neljän virran yhteistä alkulähdettä.

Tri Paul Schliemann, muinaisen Troian-tutkijan pojanpoika, hyväksyi teorian, jonka mukaan ihmiskunta kehittyi raakalaisuudesta alkeelliselle sivistysasteelle juuri Atlantiksella ja sieltä vaelsi siirtokuntina sekä Uuteen että Vanhaan maailmaan. Egypti, Etelä-Amerika ja Keski-Amerika olivat, Tri Schliemannin käsityksen mukaan, ensimmäiset siirtomaat. Euroopan varhaisimpien kansojen mytologia oli hämärää kerrontaa todellisista historiallisista tapahtumista Atlantiksella, ja viimemainitun kirjaimistosta johdettiin foinikialaisten aakkoset, jotka vuorostaan ovat kaikkien europalaisten kirjaimistojen kantamuodot. Ehkäpä tutkijat joskus, kun heillä ei enää ole kuivaa maata valloitettavanaan, kääntävät huomionsa salaisuuksiin, jotka lepäävät Sargasso-meren* helmassa, siinä osassa Atlantia, jonka luullaan lainehtivan yli atlantilaisten kaupunkien, yli sivistyksen kehdon ja swastikan syntymäpaikan.

Nämä teoriat ovat mieltäkiinnittäviä siinä suhteessa, että ne tukevat yleistä käsitystä swastikan esi-arjalaisesta, ikivanhasta syntyperästä. Mutta yksikään niistä ei tunkeudu kyllin syvälle, sen merkitykseen, eikä niihin tietenkään voi sisältyä selitystä, jonka vapaamuurarit sille antavat.

Engl. vapaamuurarilehdestä.

---

* Sargasso-meri = Kanarian saarten länsipuolella oleva alue Atlantin valtameressä. Suom.

SALAISET JÄRJESTÖT.

Mazarinin mukaan ihmisen ensimäinen velvollisuus on: *käsittää*. Tämän määritelmän omaksuu myöskin lehtemme IHMINEN. Se pyrkii siis käsittämään myöskin henkisiä järjestöjä, salaisia ja julkisia, sekä antamaan niistä puolueettomia tietoja ja selontekoja.

Viimeisinä vuosina on meillä vapaamuurarius joutunut julkisen keskustelun alaiseksi m. m. pääkaupungin suur-lehdissä. Vuonna 1920 ilmestyi myöskin suomeksi S. Nilus'en kirja »Juutalaisten salainen ohjelma nykyisen sivistysmaailman hävittämiseksi», jolla kirjoittaja yksipuolisiin lähteisiin nojautuen ja »Siionin Viisaitten salaisiin pöytäkirjoihin» vedoten koetti uskottaa, että koko yhteismaailmallinen, valtava vaapamuurariliike olisi juutalaisten hallitsema ja johtama poliittinen järjestö, joka m. m. vallankumouksia toimeenpanemalla pyrkii maailmanherruuteen. — Nilus ei nähtävästi ole hallinnut ainettaan eikä tietänyt, että esim. sellaiset korkeat vapaamuurarit kuin Mozart, Franklin, Oskar II:n j. n. e. eivät milloinkaan ole voineet olla juutalaisten kätyreinä.

Olemme päättäneet julkaista lehtemme seuraavissa numeroissa laajahkon, erinäisiin asiakirjoihin nojautuvan tutkielman, jolla annamme lukijoillemme puolueettoman ja yhtenäisen selonteon näistä asioista.

Toimitus.

IHMISEN KIERTOKYSELYT.

Lehtemme ohjelmaan kuuluu omaperäisen ajattelun elvyttäminen. Tässä tarkoituksessa tulee IHMINEN jatkuvasti kääntymään ystäviensä puoleen erinäisillä kiertokyselyillä, joihin mielenkiinnolla odotamme vastauksia. Tilanpuutteen takia tulisi vastausten olla mahdollisimman suppeita, tiivistettyjä; ne saisivat sisältää korkeintaan 30 sanaa. Vastaukset — jotka lähettäjien toivotaan allekirjoittavan nimellään tai nimimerkillään — tullaan, mikäli tila kulloinkin sallii, julkaisemaan seuraavissa numeroissa erityisenä osastona. — Tällä kertaa esitämme vastattavaksi kysymyksen: Mikä on ihminen?

Tässä yhteydessä huomautamme samalla, jos joku arv. lukijoista haluaisi esittää sensuuntaisia kysymyksiä lehden vastattavaksi, jotka oleellisesti kuuluvat IHMISEN ohjelmaan, niin tarjotaan siihenkin tilaisuus mielihyvällä. — Kysymyksen sanaluku ei saisi nousta yli 30.

IHMISEN Toimitus.

IHMISEN YSTÄVÄ!

Jos luulette tämän lehden tuottavan lähimmillenne iloa, henkistä valoa ja sisäisen tyytyväisyyden tunnetta, niin käynette heidän luonaan asiasta keskustelemassa ja ehdottamassa lehden tilaamista. Jos tilauslistoja tarvitsette, niin lähettää kustantaja niitä kernaasti, kun toivomus ilmoitetaan. Lehdenlevittämistyöstä suoritetaan palkkiota 20 % tilausmaksuista.

Hinta 3: 50

Helsinki 1922. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

TILAUSAIKA:
MARRASKUU 1922–
LOKAKUU 1923

AIKAKAUSLEHTI

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄSKIVI*

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
1/2 „ „ 20: —
Amerikaan:
1/1 vuosikerralta Doll. 1: —

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Etsi elämän viisautta, sillä pelkkä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

JOULUKUU 1922 N:o 2.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

JOULUKUU 1922 — N:o 2

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna. — Paracelsus.

„Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto!"

JOULU.

Valonjuhla, keskellä pimeintä vuodenaikaa; rakkaudenjuhla, luonnon ollessa tylyimmillään; rauhanjuhla, talviviimojen viuhuessa, olemisentaistelun rautaisimman pakon pusertaessa! Aina uudestaan ja uudestaan, vuosisadasta toiseen, vuosituhannesta toiseen. —

Mistä tämä merkillinen juhla? Missä sen säilymisen salaisuus? Mistä tuo uskollinen ilo, myötätunto ja hartaus, jolla sen vastaanottavat lapset ja harmaahapset, uskojat, epäilijät, oppineet ja oppimattomat — ottavat nyt, ottivat ennen ja tulevat ottamaan vielä syntymättömissä sukupolvissa?

»Teille on tänäpäivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra Davidin kaupungista!» — Kunnia nimelle, jota miljoonat siunaavat! Mutta tuon suuren Natsarealaisen syntymäpäivää ei ole voitu koskaan historiallisesti määrätä; otaksumia on ollut miltei yhtä monta kuin vuodessa on päivää, ja näyttää, että vasta lähes neljäsataa vuotta j. Kr. vakiintui kristillinen joulu sille päivälle, jolloin sitä nytkin vietetään.

Sydäntalven juhla on vanhempi kuin historiallinen Kristus. Päivää, jota jouluna vietämme, ei ole määrätty Kristuksen syntymän mukaan, vaan Kristuksen syntymä on määrätty päivän mukaan. Paljoa vanhempi on tuo päivä esi-kristillisten kansojen yleisenä juhlapäivänä. Mithran ja Horuksen syntymäpäivänä ja yhäkin aikaisemmin Aurinkojumalan riemukkaana syntymäjuhlana, jonka ajan määrää talvipäivänseisaus. —

Näin historiallisesti. Mutta jonkun asian historiallinen toteaminen ei ole sen selittämistä. Joulujuhlan ikimuistoisen historian tunteminen tekee itse asian entistä salaperäisemmäksi. — Aiheet, joiden johdosta päivää on kulloinkin juhlittu, niiden pätevyys, niiden todellisuusarvo ja merkitys ihmiselämälle voidaan asettaa kyseenalaiseksi; mutta itse juhla pysyy tosiasiana ja

sekä historiallisena ilmiönä että alati uusiintuvana käytännöllisenä tapahtumana on se itsessään kieltämättä merkityksellinen.

Miksi ihmiset juhlivat? Mahtikäskystäkö? On tapahtunut joskus niinkin, mutta lyhyt on aina ollut sellaisten juhlien historia. Että ihmiset todella juhlivat, johtuu siitä, että he tahtovat juhlia. Se, että joku juhla säännöllisesti uusiintuu kautta vuosituhansien, todistaa, että tuon juhlan joko todellisessa tai luulotellussa aiheessa, sen keskusaatteessa ja tunnuslauseissa on jotain, mikä pohjautuu ihmissielun olemukseen, mikä vastaa ihmissydämen joko tietoista tai tiedotonta kaipausta. Valon, rakkauden ja rauhan juhla kertoo valon, rakkauden ja rauhan kaipuusta ihmissieluissa — mahdollisesti muustakin, mutta ainakin siitä. Tuon päivän keskusaate, Vapahtajan syntymä, sen nykyiset vertauskuvat, kynttilät ja lahjat ovat heijastumia iki-kaipuusta, ylhäisestä aavistuksesta ihmissielussa, ja tuon päivän tunnuslauseessa, enkelihymnissä: »Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisillä hyvä tahto» — toistaa ihminen ihmiselle oman ylimmän ja syvimmän toiveensa, ainaelävän unelmansa.

Riistäköön epäilyksenhenki tuolta päivältä kaiken muun merkityksen, tämä, tämä jää sittenkin: joulu on aavistusten ja ihmisyysunien päivä, sen juhliminen kaunis ja voimakas todistus noiden aavistusten ja unien vallasta ihmislapsissa.

Ja viisaat, paljon ajatelleet ja paljon nähneet ovat sanoneet, että ihmissielussa ei voi jatkuvasti esiintyä yhtään kaipausta, millä ei olisi vastaavaa todellisuutta ympäröivässä kaikkeudessa. Ehkäpä ovat joulu-unelmamme ikitodellisuutta jossain, ja ehkäpä kerran käsitämme ne todellisuudeksi täälläkin, tällä pienellä tähdellä, »min' nimi on maa»?

Rauha kaikille olennoille!

„Sitä varten olen minä syntynyt ja maailmaan tullut, että totuuden julistaisin.“

*

„En minä tullut palveltavaksi vaan palvelemaan.“

*

„Joka teistä tahtoo suurin olla, hän olkoon kaikkien palvelija.“

IHMINEN.

Kedon kukka ja puu,
hepo kiiltäväkarvainen,
peto silkkisukka kätkössä korpien
on täydellinen, on ihmetyö kauneuden.
Epätäydellisyys, epävalmius ainainen
on kauneus ihmisen!

Vesipyörtehien
koti helmass' on suvannon.
Laki luonnon on: lepo jälkehen taistelon
mut taistella taisteltuaan osa ihmisen on.
Yhä ylemmäks! ylin käsky on kohtalon,
tie loppumaton:

Kautt' tähtösien,
ohi yön, yli maan
kaipuuta kaipuuseen yhä korkeampaan,
mi luo ja murskaa maailmoja noustessaan,
pois pakenevaista ei saavuta parhaintaan,
ei milloinkaan!

L. Onerva.

PALVELIJA.

(Jatkoa.)

Kirj. *Charles Lazenby.*

Kauneus ympäröi häntä nyt joka taholta. Hän kuuli myriaadeja ääniä, jotka liittyivät toisiin ääniin; hän havaitsi niiden äänien harmonian. Sirkan sirinä, puron lirinä, naisten ja miesten nauru, kaupunkien katuäänet, ukkosen jylinä ja miljoonien putoavien sadepisarain kilkahtelu — kaikki oli hänestä kaunista. Hän sävelsi mieltäkohottavia ja tunteita liikuttavia teoksia. Hän näki muotojen ja värien kauneuden kaikissa kappaleissa ja kykeni niitä ilmentämään. Hän tunsi kauneuden lait. Työskennellen värien, marmorin, ja sanojen välityksellä, hän kykeni antamaan paljon iloa niille, jotka tulivat hänen teoksiensa kanssa kosketuksiin. Hän oli taiteiden mestari. Hän oli oman sukupolvensa ja tulevien sukupolvien tunnustama nero — mutta hän tunsi itsensä väsyneeksi ja nukkui.

Mutta tyttö tuntui kutsuvan häntä vastustamattomalla tavalla ja hän pyysi, että hän saisi kohdata hänet. Hänen johtajansa hymyili ja poistui.

Yhdessä he sitten elivät ja yhdessä tekivät työtä ja uuden sisäisen näkemyksen valossa seurasivat heissä heräävän laajemman elämänymmärryksen kehitystä. He täydensivät, täydellistyttivät ja tekivät hedelmälliseksi toistensa elämän ja riemulla seurasivat sen rakkauden kasvua, joka hävittää kiintymyksen ja vapauttaa sielun kaikista kahleista. Se päivä valkenikin ja kun Tähti-mies lähestyi heitä, niin kumpikin valitsi sen kohtalon, joka oli lähimpänä sydäntä. Lapsi, jonka kohtaloita olemme seuranneet näiden elämien läpi, sanoi: »Minä olen hyvin väsynyt elämään ja kaikki aatteet minua ikävystyttävät ja ovat painona minun sielulleni. Ei ole olemassa mitään mitä haluaisin eikä ainoatakaan asemaa maan päällä, jonka tahtoisin saavuttaa. Ei ole olemassa mitään, mikä voisi antaa minulle todellista iloa. Tiedän olevani kuolematon. Jos on olemassa joku ihanne, jota kohti ihmiskunta pyrkii, niin salli minun palvella sitä ja auttaa ihmisveljiäni. Tunnen olevani hyvin vanha; salli minun siis palvella ihmiskuntaa kaikkina edessäni olevina aikoina sillä tavoin kuin se eniten tarvitsee. Mikä olisi paras palvelemisen keino — sitä en tiedä, sillä ihmisen elämän päämäärä on niin kauas kantava; mutta minä tiedän, että kaikki on hyvin ja että ihmiskunta kulkee kohti kohtaloa, joka on sekä kaunis että jalo. Älä salli minun erota ihmiskunnasta niin kauan kuin se apua tarvitsee. Anna minun olla välikappaleena, auttamassa sen kehitystä. En pyydä, että minun palvelemiseni tulisi siltä huomatuksi enkä ollenkaan välitä siitä, ketä ihmiskunnan jäsenistä palvelen, sillä k a i k k i ihmiset kulkevat samaa korkeaa päämäärää kohti. Ota minut palvelukseesi, antamaan apua siellä, missä voin sitä parhaiten antaa. En halua mitään palkintoa. Ja jos siitä tulisikin palkinto, niin en siitä huolisi, sillä olen niin väsynyt kaikkiin palkintoihin. Salli minun siis tulla ihmiskunnan palvelijaksi.

Mestari vastasi: »*Tämä valintasi, lapseni, on aivan erilainen kuin edelliset. Siinä, minkä nyt valitset, tulee sinun seisoa aivan yksinäsi. Ihmisten silmissä sinä et tule näyttämään suurelta ja viisaalta — päinvastoin. Sinulla ei koskaan tule olemaan rikkautta, sillä sinun rahasi tulevat kuulumaan rodulle eikä koskaan sinulle itsellesi. Sinulla, mahdollisesti, ei tule olemaan kotia eikä kauniita vaatteita ja vieläpä tulet näkemään nälkääkin joskus. Sinä tulet ponnistelemaan auttaaksesi ihmisiä, mutta tuletkin kohtaamaan siitä pilkkaa. Sinä tulet aina näkemään, kuinka he tuottavat itselleen kipua ja tuskaa ajatuksillaan ja töillään ja tulet tuntemaan itsesi voimattomaksi niitä estämään, mutta sinun tulee olla valmis auttamaan silloin kuin tuska on tullut näkyviin. Tulet kulkemaan maailmaa edes ja takaisin ja harvoin kohtaat ihmisiä, jotka palvelevat niinkuin sinä palvelet. Sinulla ei tule olemaan erikoisia ystäviä, sillä sinä tulet olemaan kaikkien ihmisten palvelija ja maailman ystävyys ei ole samaa laatua. Tulet tuntemaan itsesi yksinäiseksi ja sinulla tulee olemaan suruja sellaisten ihmisten taholta, joita et ole koskaan tavannut etkä tule tapaamaan kenties moniin aikakausiin. Sinä olet sotilas, joka on antautunut karkeaan palvelukseen sodassa, mikä sota tulee kestämään niin kauan kuin ainoakaan ihmisolento tarvitsee apua. Siinä, mitä nyt haluat, on niin vähän sitä, mitä ihmiset kaipaavat. Sinä et tule omistamaan mitään. Koko sinun olemuksesi voi tulla käytetyksi joskus mitä vastenmielisimpiin tehtäviin. Elämän toisensa jälkeen tulet sinä kulkemaan niiden keskellä, jotka eniten tarvitsevat apuasi, olkoonpa se sinulle miellyttävää tai vastenmielistä. Sinun uskollisuutesi tullaan panemaan koetukselle tuhansilla eri tavoilla. Sinä tulet käymään läpi ankaran harjoituksen ja tulet saamaan vähän tunnustusta. Sinun päällikkösi tulee sinua useammin moittimaan kuin kiittämään. Aineellisen etujesi uhraaminen ei tule tuntumaan ihmisistä miltään erikoiselta, sillä jokainen muka olisi tehnyt samoin. Jokainen elämäsi tulee olemaan täynnä kärsimystä, sitä varten, että voittaisit kokemusta ja oppisit myötätuntoa kaikkia ihmisiä kohtaan. Sinä tulet tuntemaan surua ja tuskaa ja voitpa vielä joskus peräytyä kauhusta; sinä et tule saamaan mitään palkkaa tästä kaikesta, ainoana palkkanasi tulee olemaan rakkaus, jota sinun tulee alinomaa vuodattaa itsestäsi muihin. Ajattele siis tarkoin ennenkuin valitset tämän tien.*»

Ja lapsi vastasi: »Minua varten ei voi olla muuta tietä».

Tähti-sielu täynnä säteilevää iloa, otti lapsen syliinsä, ja kantoi hänet hyvin kauas. Lapsi tunsi ihmeellisen rauhan virtaavan tunteisiinsa ja mieleensä. Hänen katseelleen aukenivat suuret loistavan-ihanat maailmat, sellaiset, joista hän ei olisi voinut uneksiakaan. Ihmeellisen soiton säveleet täyttivät äärettömät avaruudet, joiden läpi liikkui rytmillisessä tahdissa loistavia olentoja. Korkein ekstaasi, mitä maan päällä tunnetaan, oli sielun tuntemaan haltiotilaan verrattuna tuhat kertaa pienempi. Täydellinen ilo ja täydellinen rauha vallitsi tässä maailmassa kaikkialla. Lapsi lepäsi täysin onnellisena Tähtijohtajansa rinnalla. Mutta sitten hänen johtajansa jatkoi:

»Tämä maailma kuuluu sinulle, sillä sinä olet heittänyt päältäsi fyysilliset halut etkä enää tule kantamaan fyysillisiä rajoituksia. Sinä olet ansainnut

tämän oikeuden. Ei ainoakaan suru ulotu tähän maahan eikä sen ilot vähenny, niinkuin tekivät sen maan ilot, jonka sinä jätit taaksesi. Sinä tulet liikkumaan oman jumalallisen perintösi kunnian keskellä. Se on ollut kaikkien maallisten elämäsi tarkoitus. Sinä tulet olemaan vapaa kaikista suruista, tuskasta ja pelosta. Sinä tulet kokonaan unohtamaan, aivan niinkuin tällä hetkellä unohdat, että on olemassa maailma, jossa kuolevaiset käyvät kamppailua, kuolevaiset, jotka ovat samaa sukua kuin sinäkin. Maailman surut tulevat olemaan kaukana sinusta; sinä unohdat ne; mutta ihmisten keskuudessa nämä tuskat ovat elävä todellisuus. Niitä on vähän, jotka, nähtyään tämän maailman, tahtovat yhä vielä pysyä valinnassaan. Tässä ei ole kysymys mistään oikeasta tai väärästä. Tämä maailma kuuluu sinulle sinun perintö-oikeutenasi. Se on sinun oikea kotisi. Se, että sinä jäät tänne, on täysin oikeutettua ja Korkeat Käskynhaltiat tulevat hyväksymään sinun valintasi, jos vaan niin päätät. Kaikki ihmiset tulevat kerran saavuttamaan tämän päämäärän, huolimatta siitä palajatko sinä heidän luokseen tai et. Jos laskeudut heidän luokseen, niin tulet auttamaan heitä heidän kärsimyksissään; tulet auttamaan heitä saavuttamaan tämän rauhan, kauneuden ja valon valtakunnan.»

Kirkas johtaja vei sitten sielun suurten kaupunkien syrjäkaduille, vankiloihin, hullujenhuoneisiin, kuritushuoneisiin ja ihmiskunnan hylkiöiden keskelle, sekä sellaisten keskelle, jotka ahneudessaan olivat valmiit riistämään veljiltään kaiken, mitä heillä oli; hän vei sielun alhaisimpiin pahuuden pesiin, joissa miesten ja naisten ruumiit olivat asetetut myytäväksi huutokaupalla; hän vei hänet kaikkein saastaisimpiin paikkoihin ja näytti hänelle kurjuuden kauheimmat pesät. Hän näytti hänelle säälittävän pikkumaisuuden, joka oli melkein kaiken ihmistoiminnan takana. Tehtyään tämän hän virkkoi: »Kaikki nämä ovat sinun veljiäsi ja tulevat tarvitsemaan Sinun apuasi lukemattomien vuosituhansien aikana. He tuottavat itselleen kärsimyksiä melkein jokaisella ajatuksella ja sinun tulee jakaa heidän kanssaan nämä kärsimykset rakkaudesta, sen rakkauden pakoittamana, jota heitä kohtaan tunnet. Nyt tiedät kaikki. Tee siis valintasi, lapseni!»

Ja lapsi vastasi: »*Tahdon tulla ihmiskunnan palvelijaksi.*»

Mestari hymyili ja poistui.

»Älä sure: elämä on tuskien arvoista niin kauan kuin kansamme yksikin uskollinen silmä itkee.»
Romain Rolland.

»Nouse ja taistele päättävällä sydämellä. Välittämättä ilosta tai surusta, hyödystä tai tappiosta, voitosta tai häviöstä taistele kaikin voimin......
Hindulaisesta runosta.

Ellet voi olla aurinko, niin ole nöyrä kiertotähti. Niin, jos olet estetty säteilemästä niinkuin keskipäivän aurinko ikipuhtauden lumipeitteiselle vuorelle, niin valitse, oi alokas, joku halvempi toimi. Hiljaisuuden Ääni.

IHMINEN.

Laine lyö ja laine hioo
merkit rantakallioon.
Elämässä hyökyaallon
viskeltävä oon.

Kalliossa merkit kestää,
aika niitä syventää.
Hyökyaallon taisteluista,
kertomahan jää.

Niinhän kestää ihminenkin
hetken kuni kuohu veen.
Jättää elämäkin jäljet
ihmissydämeen.

Ensi Lahdensuu.

USKON SAARI.

Kaukana Suuressa valtameressä on saari. Monet ovat siellä käyneet, useammat kuitenkin purjehtineet ohi. Ne, jotka saarella ovat viipyneet, ovat kertoneet sen antimista ihastunein sanoin valittaen vain, että saaren parhaimmat antimet ovat kovin vaikeasti saavutettavissa.

Epäilijät kohauttivat olkapäitään: voiko mikään olla vaikeasti saavutettavissa jos kerran ihmisellä on oikeus käydä käsiksi kaikkeen tuolla saarella kasvavaan?

Saarella käyneet pudistivat päätään. He olivat kiivenneet puihin malttamatta odottaa sitä hetkeä, jolloin yksi noista lukemattomista hedelmistä putoaisi itsestään maahan sen onnellisen kohdalle, joka enimmän oli uhrannut aikaa hiljaiselle tutkimiselle. He olivat kiivenneet puihin ja saaneet yltäkyllin hyviä hedelmiä syödäkseen. Mutta senjälkeen eivät puut tehneet uusia hedelmiä, kaikki vanhatkin kuivettuivat. Ja koska he eivät, hyviä hedelmiä runsaasti syötyään, voineet syödä huonompia, läksivät he saaresta pois.

Arnold Laurell.

»Ei löydy mitään kauniimpaa kuin lähestyä jumaluutta ja säteillä sen valoa ihmiskuntaan.» *Beethoven.*

»Oi isä, oi äiti, oi vaimo, oi veli, oi ystävä, minä olen elänyt kanssasi tähän asti ulkonaista elämää; täst'edes palvelen totuutta.» *Emerson.*

»Ihmisten muodostamassa yhteisössä on eri valistuksen asteita: Ajattelijat, jotka herättävät joukon kummastusta. Ja kristityt, jotka herättävät ajattelijain kumastusta. Kuka voi silloin ihmetellä, että uskonto tuntee täydellisesti sen, mikä kirkastuu meille sitä mukaa kuin valistuksemme lisääntyy.» *Pascal.*

SALAISET JÄRJESTÖT.

Edellisessä numerossa mainitsimme, että lehtemme pyrkii ymmärtämään myöskin salaisia järjestöjä, ennenkaikkea vapaamuurariutta. Nyt olemme tilaisuudessa julkaisemaan TOHTORI ANNIE BESANTILTA tutkielman tavattoman mielenkiintoisista asioista, joista, — erittäinkin vapaamuurariuden ulkopuolella olevilla — ei ole ollut selvää käsitystä. — Vapaamuuraliike, kokonaisuutena ymmärrettynä, käsittää koko ihmiskunnan, sillä siihen kuuluu yksilöitä kaikista kansoista, ja nousee heidän lukumääränsä moniin miljooniin. Mutta väärin olisi luulla, että tämä suuremmoinen kokoomus ihmisiä muodostaisi yhden ja saman kokonaisuuden. Ei, se ei ole verrattavissa kansainväliseen armeijaan, vaan pikemmin uskonnolliseen liikkeeseen, joka käsittää haarautumia. Kun näin on laita, niin emme voi puhua mistään yhtenäisestä vapaamuurarijärjestöstä, jos tarkoitamme vapaamuurariutta yleensä; tässä merkityksessä voimme puhua ainoastaan vapaamuurariliikkeestä, samoin kuin puhumme uskonnollisesta liikkeestä. — Ottakaamme esimerkki ja ajatelkaamme jos joku uskonnollinen suunta tekee jotakin, joka on ristiriidassa uskonnon periaatteiden kanssa, niin ei sen nojalla voida syyttää koko uskontoa ja halventaa sen olemusta. Samoin on vapaamuurariuden laita. Mutta kun vanha sääntö kuuluu, että „erehdys ja harha vierivät vaivattomasti alamäkeä ja totuus kiipee vaivaloisesti mäen rinnettä ylös", niin on helposti käsitettävissä sekin, miksi englantilainen suur-lehti „Morning Post" puhuu rohkeasti asioista, joita ei ymmärrä.

Tohtori Besantin tutkielma on laaja kirjoitussarja, jonka julkaiseminen kestää vuosikertamme loppuun asti. Siinä selostetaan aluksi „Morning Post"-lehden vapaamuurariutta vastaan tekemiä väitteitä Sen jälkeen käydään yhä tarkemmin lävitse yleismaailmallisen vapaamuurariliikkeen monimutkainen historia. Siinä kosketellaan myöskin bolshevismin ja Venäjän mysteriota ja valaistaan sitä monilla asiakirjaotteilla, joista osa kuuluu Kremlistä lähetettyihin käskykirjeisiin, sekä selvitetään juutalaista vapaamuurariutta. Edelleen selvitetään tämänlaatuisten poliittisten pyrkimysten verkkoa kansa kansalta, valtio valtiolta ja lausutaan merkillisiä seikkoja m. m. Puolasta, mitä sen kansan suhteen on suunniteltu, suunnitellaan ja mihin ne — vast'edes tulevat johtamaan. — Sen jälkeen tuodaan esille todellinen, henkinen vapaamuurarius.

Osan tästä artikkelisarjasta julkaisemme nyt.

Toimitus.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. *Tohtori Annie Besant.*

»Morning Post» on julkaissut erään hyvin mieltäkiinnittävän sarjan, jossa mielikuvitus, luulottelu ja johtopäätökset ovat sekoittuneet sangen taitavasti yhteen, muodostaen hyvän tuen uusille mielikuville, luulottelulle ja väärille johtopäätöksille.

Kirjoituksien sisältö on lyhyesti seuraava: On olemassa eräs järjestö, jonka sanotaan olevan »pelättävimmän koko maailmassa». Se järjestö on juutalainen ja se on vihamielinen kristinuskolle niin uskonnollisessa kuin poliittisessa merkityksessä. Tämä järjestö käsittää koko joukon salaisia ja myöskin puoleksi salaisia seuroja, joiden avulla se toimii ulkopuolisessa maailmassa, toimeenpannen vallankumouksia, polkien kristinuskoa, ja julistaen vapautta, kansanvaltaisuutta ja kommunismia; että se on kaiken anarkian alkusyy ja maailman levottomuuden hedelmä. Tämä väitelmä sisältää useita kirjoituksia, joissa asiat valaistaan historiallisilla todisteilla ja kuvilla. Lukijamme voi olla huvitettu tietämään, että tällä erittäin tehokkaalla keinolla yritetään selittää väärin raamatun kirjainta ja muuttaa valon enkeli saatanaksi. Ehdotan, että tarkastaisimme näitä kirjoituksia ja senjälkeen koettaisimme tunkeutua asioiden perussyihin. On merkillistä, että nämä artikkelit ovat painetut »Morning Post» lehdessä, joka on Indian vapausaatteen vihollinen, kenraali Dyer'in kannattaja, verenvuodatuksien ja Indian kansan sortamisen puoltaja. Raamatussa löytyvä varoitus, se, että emme antaisi saatanan pettää itseämme, silloin kuin hän esiintyy valkeuden enkelinä, voidaan tässä kohden ymmärtää alkuperäisessä muodossaan.

Herra Winston Churchill, puhuessaan 5 p. marraskuuta 1919 alahuoneessa Venäjän vallankumouksesta, on samaa mieltä Ludendorff'in kanssa siitä, että Saksa se oli, joka lähetti Leninin Venäjälle, tarkoituksella kukistaa se, ja hän lisäsi omasta puolestaan, että Lenin alkoi heti toimia, »pimittämällä ihmisten silmiä New-Yorkin, Glasgowin, Bernin ynnä muiden paikkakuntien salatuissa nurkissa ja kokoomalla yhteen pelättävän lahkon johtavat henget, lahkon joka on hirvein koko maailmassa ja jonka ylimmäinen pappi ja johtaja on itse Lenin. Näiden häntä ympäröivien kannattajien avulla hän ryhtyi toimeensa suorastaan saatanallisella kyvyllä, aikomuksella hävittää perustuksia myöten Venäjältä jokaisen laitoksen, joka sitä piti pystyssä. Venäjä tulikin kukistetuksi.»

Abbé Barruel on kirjoituksessaan »Memoirs of Jacobinism» pannut Ranskan vallankumouksen syyt useiden salaisten seurojen hartioille, nimittäin muurari- ja valemuurariseurojen sekä myöskin välittömästi »Spartacuksen» (Weishauptin) perustaman »Illuminaattien» seuran, joka perustettiin Bavariassa v. 1776 ja hajoitettiin v. 1787. Mutta »Morning Post» väittää, että »Illuminaatit hävisivät näyttämöltä ainoastaan näennäisesti, mutta että he todellisuudessa jatkoivat työtään salassa ja että »Spartacuksen» seuraajat toimeenpanivat v. 1918 Saksassa vallankumouksen Spartakistien nimellä.

Lordi Acton mainitsee »Muistiinpanoja Ranskan vallankumouksen ajoilta» nimisessä kirjassaan, että on olemassa varmoja todisteita siitä, että »on olemassa eräs järjestö, jonka jäsenet pysyvät täydellisesti salassa ja käyttävät naamaria, mutta siitä huolimatta heidän olemassaolostaan ei voi olla epäilystäkään». Rouva Webster »Ranskan vallankumous» nimisessä kirjoitelmassaan sanoo ruhtinas Krapotkinin selittäneen että Internationali on v. 1793 levottomuuksien ja v. 1795 olleiden salaisten seurojen lapsi. Olivatko sitten ne bavarialaiset, preussiläiset, ranskalaiset ja englantilaiset, jotka kannattivat ranskan vallankumousta tuon »pelättävän kansainvälisen lahkon» jäseniä? Siihen kysymykseen vastaa sekä Ranskan kuningasmielinen että kirkonmies: »kyllä, he olivat vapaamuurareita.» Vapaamuurarius on siitä varallinen, että jokainen vallankumouksellinen seura voi käyttää vapaamuurariuden valepukua, pukua, jonka alle on mahdoton katsahtaa. Louis Blanc »Histoire de la Revolution» kirjassaan sanoo, että kolmen tavallisen vapaamuurariasteen (Sinisen vapaamuurariuden) takana on olemassa salaisten asteiden »mystilliset portaat», hämäryyden pyhäköt, sellaiset, joihin viittasi Condorcet, luvatessaan kertoa kuinka salaiset seurat Temppeliritari-järjestön jälkeläiset antoivat iskun monarkistiselle epäjumalanpalvelemiselle ja taikauskolle. »Morning Post» lisää, että Orleansin herttua »Philippe Egalite», jonka nimi oli yleisen pilkan esineenä vallankumousisien keskuudessa, oli Grand Orient'in ja Temppeliritari-järjestön suur-mestari; että Fredrik Suuri oli koko maailmaa käsittävän vapaamuurari-järjestön suur-mestari ja että Braunschweig'in herttua oli Saksan vapaamuurariuden suur-mestari.

Weishaupt, kuten jo edellä mainittiin, perusti Illuminaattien seuran, antaen määräyksen perustaa loosheja kolmessa alemmassa asteessa, vapaamuurarikongressissa, joka pidettiin v. 1782 Wilhelmsbadenissa, tervehdittiin mitä lämpimimmin hänen ehdottamiansa kahta lisä-astetta, joita nimitettiin Epopt ja Regent. Mirabeau toi jälleen Ranskaan erään Weishauptin oppilaan Emelius Boden, illumoimaan Ranskan loosheja; tämä tapahtui erään hänen Berliinin-matkansa yhteydessä. Silloin oli Ranskan eri kaupungeissa 282 looshia m.m. 81 Pariisissa ja 16 Lyonissa. Rochefoucault'in herttua Condorcet ja Abbé Sieyes olivat Pariisin Coq-Heron looshin johtajia ja looshien varat nousivat 900,000 puntaan. Webster väittää, että Orleansin herttua osti aikoinaan kaikki jyvät, saadakseen aikaan keinotekoisen puutteen, mutta että sen todellisuudessa tekivät salaiset seurat, joiden johtaja hän oli. Korkea-asteisimmat looshit, joita nimitettiin Arriere loosheiksi, perustettiin »Amis Reunis» ja Philalethes paikkakuntiin, joissa oli myöskin laadittu vallankumouksen suunnitelma. Loosheihin kuuluivat m. m. Condorcet, Brissot ja Danton. Cagliostro, Saint Germain, eli Teosofi, kuten häntä nykyään kutsuttaisiin, Martinez Pasqualis, Saint Martin olivat myös muurareita, mutta kuuluivat toisiin loosheihin. Barruel sanoo tämän johdosta:

»Ei ole pelkkä sattuma, että Jakobiinien Klubi, sekä Pariisissa että muissa kaupungeissa, on tullut yleiseksi vastaanottopaikaksi Rosencreutziläisille, Temppeliritaristolle, Aurinkoritaristolle ja Kadosch-ritaristolle, mutta varsinkin niille, jotka Philalethien nimellä olivat vihityt Swedenborgin mysterioi-

hin... Lista on julkinen ja se sisältää luettelon kaikista salaisista vihityistä, jotka ovat tähän asti olleet hajoitettuina eri loosheihin.»

Kolmas artikkeli koskee Skotlantilaista muurariutta, jolla on kolmen sinisen asteen lisäksi vielä kokonaista kolmekymmentä. Kirjoittaja, nähtävästi, käyttää apunaan painettua kirjallisuutta, sillä jokainen, joka on muurariuteen vihitty, voi tämän selvästi huomata. Mutta siitä huolimatta, me aiomme seurata hänen jälkiään. Hän nimittää 4:stä 33:een asteeseen ulottuvaa muurariutta »punaiseksi» ja tuo esille otteita Pike-rituaalista ja Barruelin muistiinpanoista. Morning Post käyttää vanhaa loukkaavaa tapaa, puhuessaan Temppeliritareista ja heidän nykyaikaisista seuraajistaan, nimittäen heitä »Ristin häpäisiöiksi». Jokainen vapaamuurari, joka ymmärtää seremonien merkityksen, tietää, että punaista vapaamuurariutta voisi siinä tapauksessa syyttää »Neliön häpäisemisestä». Barruelin »Lost Word» lehdessä olevasta kirjoituksesta, joka »Morning Post» lehden mielestä omaa oikean näkökannan asioihin, voi jokainen vapaamuurari, joka on jo saavuttanut 18:sta asteen, huomata täydellistä tietämättömyyttä asioista. Mutta on lohdullista, että kirjoittaja myöntää: »Meidän on ollut mahdoton saada minkäänlaisia tosiperäisiä tietoja korkeimpien asteiden rituaaleista.» Mitä tulee tietojen tosiperäisyyteen, niin on hyödyllistä muistaa, että jokainen, joka antaa tietoja muurariudesta henkilölle, joka ei ole muurari, on joko valapatturi tai sellainen henkilö, joka antaa tietoja ainoastaan joko otaksumisiensa nojalla tai jonkun valapaton vääristeltyjen tietojen nojalla.

Sittenkun »Morning Post» on kyllikseen soimannut muurariuden aikaansaamaa pahaa, alkaa se syyttää juutalaisia. Salaisten seurojen johto on muka juutalainen, sen ovat muka tuoneet Eurooppaan Temppeliritarit, jotka Palestiinassa ollessaan solmisivat liiton salamurhaajien ja Idän ismaeliittojen kanssa, jolloin Guillaume de Montbard vihittiin muurariuteen ja heidän vihkimyksensä toimitti Vanha Vuorien Mies. Heidän luotaan tämä mies sitten siirtyi heidän toveriensa luo, jotka kaikki olivat vihittyjä. Lopuksi sanoo lehti, että juutalaiset ovat hallinneet kaiken aikaa hajoituksensakin jälkeen, mutta että heidän valtansa on aina kukistettu väkivalloin, siitä huolimatta se kuitenkin on olemassa salaisena järjestönä, »pelättävimpänä lahkona koko maailmassa».

II.

Tämän salaisen lahkon sanotaan työskentelevän kristittyjen kansojen hävittämiseksi käyttämällä salaisia seuroja heidän omien ala-arvoisten tarkoitusperiensä ajamiseen. Nämä salatieteelliset vapaamuurariseurat, kuten on todistettu, pitävät perustuksenaan Kabbalaa, jota nimitetään myöskin oudolla nimellä »Cabal». Kabbala on itse asiassa juutalainen filosofia ja se sisältää mitä syvimpiä ja korkeimpia salaisuuksia, jotka ilmoitetaan asianomaisille suullisesti. Se kätkee nämä totuudet allegorioihin, symbooleihin ja merkkeihin, ilmaisten niiden sisällön ainoastaan sellaisille, jotka huomataan tämän luottamuksen arvoisiksi ja jotka tämän luottamuksen nojalla vihitään sen mysterioihin. Nämä totuudet ovat säilyneet läpi keskiajan, huolimatta niistä hirvittävistä vainoista ja mestauksista, joita kristityt kuninkaat, kirkot ja

kansat harjoittavat juutalaisia kohtaan. »Morning Post» puhuu kabbalistien salaperäisyydestä, nimittäen sitä »vihamieliseksi salaliitoksi kristinuskoa vastaan», vaikka itse asiassa se olikin vaan suoja niitä vainoja vastaan, joita kristityt kansat aika ajoittain harjoittivat juudan kansaa kohtaan. Puhe siitä, että Kabbala on muka taikuuden, astrologian, alkemian ja kaikkien keskiajan salaisten tieteiden lähde, on epätodenmukaista, koska astrologia ja alkemia olivat olemassa jo kauan ennen Mosesta, ollen tähtitieteen ja kemian kaksoissisaria, joista viimeksimainittu on meidän aikanamme keksitty, että metallien ominaisuuksia voidaan muuttaa. Mitä tulee noituuteen, niin Vanhassa Testamentissa todistetaan, että sellaista on olemassa, mutta että sen harjoittajia rangaistiin mitä ankarimmin juutalaisten puolelta, sillä sitä pidettiin yhtenä suurimmista rikoksista. On huomattava, että Moses ja egyptiläiset magikot tekivät aivan samanlaisia »ihmeitä» ja Moses osoittautui etevämmäksi maagigoksi kuin egyptiläiset taikurit olivat. Taaskin voi nähdä, että kemialliset ja astrologiset symboolit ovat aina olleet salaisten totuuksien kätkijöitä. Jokainen uskonto käyttää symboliikkaa; onko meidän mielestämme »Salomonin Korkea Veisu», joka on otettu kristittyjen pyhään kirjaan, nimeltä Raamattu. pidettävä yksinomaan hyvin eroottisena ja aistillisena runoelmana?

»Morning Post» jatkaa:

»Huolimatta tarkasta silmälläpidosta kristillisen kirkon ja hallituksen puolelta, meidän on ollut vaikea saada selville, mikä yhteys on Kabbalan ja salaisten seurojen välillä.» »Tarkka silmälläpito» on »Morning Postin» mielestä varmaankin se kauhea kohtelu, jonka alaisina juutalaiset ovat saaneet olla. Ne hirveät kidutukset, poltot ja sanomattomat julmuudet, joita on harjoitettu juutalaisia kohtaan, sellaiset julmuudet, joihin verrattuna turkkilaisten verenvuodatukset ja bolshevikkien julmuudet ovat lieviä ja heikkoja. Mainitessaan syyttämiensä salaisien seurojen yhteydessä »Albigenseista», joiden verilöylyä Milton kuvaili ihanassa sonetissaan:

»Oi, Herra, kosta surmattujen pyhiesi puolesta joiden
luut ovat sirotetut Alppien kylmille vuorille —»

kirjoittaja antaa lukijalle sen käsityksen, että hän on roomalais-katolilainen ja että hänessä kytee merkillinen vihamielisyys vapaamuurariutta kohtaan; hänen mielestään ei pannaanjulistamista varten tarvitse muuta syytä, kuin että asianomainen on vapaamuurari.

Kirjoittajan käsityksen mukaan »kaikki salaiset seurat supistuivat yhteen ainoaan seuraan, nimittäin vapaamuurariuteen ja se tuli turmiota tuottavaksi ja yleismaailmalliseksi». Martinez Pasqualis, eräs Portugaalian juutalainen, perusti Cohenien (pappien) Järjestön, ja sitä johti ja kehitti Saint Martin, jonka nimen järjestö omaksui jälkeenpäin. Mutta tosiseikat ei näy liioin vaivaavan »Morning Postia», koska se ei näy huomaavan sitäkään, ettei martinismi ole muurariutta. »Mirabeau, tuo pakanallinen vallankumouksellinen ja vapaamuurari koetti innoittaa juutalaisia.» Lehden mielestä on »ortodoksisella vapaamuurariudella kaikki anarkian juonet anastamiseen valmiina käsissään» Mutta olisikohan manalle menneen kuningas Edwardin tai nykyisen Walesin prinssin laita samoin, sillä he kumpikin ovat vapaamuurareita. Lasketaanko heidätkin anarkistien joukkoon?

Sitten meille ilmoitetaan, että Stephen Morin, jolle v. 1761 oli annettu valtuudet viedä Perfection Ritus Amerikkaan, sai valtakirjan, jonka ensin allekirjoitti Chartres'in herttua ja jälkeenpäin Orleans'in herttua Philippe Egalite ja vaikkakin on kysymyksenalaista, oliko itse Morin juutalainen, niin ainakin hän antoi valtakirjoja useille juutalaisille. Eräs niistä, Da Costa, perusti v. 1783 Perfection Suur-looshin, Jerusalemin Ruhtinaiden Neuvoston ja Kadosh Ritarien Neuvoston. Vuonna 1801 oli perustettu Vanhan ja Tunnustetun Skotlantilaisen Rituksen Korkein Neuvosto ja juutalaisten lukumäärä oli siinä varsin huomattava.

Siirtyessämme sitten v. 1896, siihen aikaan, jolloin kirjassa »Le Diable au XIX Siele» ilmestyi kirje v:lta 1871, jonka otaksuttiin olevan sen, jonka Albert Pike oli kirjoittanut Mazzinille, jota hän nimittää »Korkeasti loistavaksi veljeksi» ja joka sisältää kehoituksen pappisvallanvastaiseen menettelyyn jonka seurauksena olisi voinut olla paavin karkoittaminen Italiasta, sekä myöskin se, että uskonnolla tulisi olemaan viimeinen turvapaikkansa Venäjällä. »Silloin me päästämme valloilleen vallankumoukselliset nihilistit ja alteistit, jotka tulevat levittämään ympärilleen kauhuja ja uskottomuutta; mutta sitten, kun aika on tullut, me hävitämme sekä nihilistit että alteistit ja »saavutamme oikean valon». Mazzinin nimi on kirjoituksessa yhdistetty »vallankumoukselliseen nihilismiin», jota nimitetään 'Internationale' ja kirjeen sävy on kokonaan uhkaa, muistuttaen tarkalleen Venäjällä olleita tapahtumia. Kirjoituksessa sanotaan myöskin: »Jos kerran Piken päämaja on alkuperältään juutalainen, niin silloinhan sen motiivit ovat selvästi käsitettävissä; ne ovat täynnä politikoitsija-juutalaisen vihaa niin Venäjää kuin kristinuskoakin kohtaan.» Rouva Webster antaa vahvistusta tälle kirjoitukselle artikkelissaan, joka on painettu samassa numerossa.

Viidennessä artikkelissa otaksutaan, että Piken kirje on ollut jossain yhteydessä Internationalen perustamisen kanssa. Disraeli kirjoitti v. 1844 »Coningsbyssä» seuraavaa:

> »Mahtava vallankumousliike, joka nykyään on kehittymäisillään Saksassa ja todellisuudessa tulee olemaan maailman toinen Reformationi, ja josta vielä niin vähän tiedetään Englannissa, kehittyy kokonaan juutalaisen johdon alla.»

Tämä suuri juutalainen valtiomies tarkoitti nähtävästi kahta juutalaista joiden nimet ovat Fredrik Lassalle ja Karl Marx, jotka »paitsi sitä, että he olivat juutalaisia, olivat kumpikin pyhittäneet elämänsä kostolle». He halusivat »hävittää kristityt kansat, kostoksi niistä vääryksistä, joita juutalaiset olivat saaneet kokea kristittyjen taholta». Karl Marx perusti Työväenyhdistyksen 24 p. syyskuuta 1864. Hän riiteli Mazzinin ja jälkeenpäin Michail Bakuninin, »Venäjän vallankumouksellisen leijonan» kanssa, kunnes Internationale v. 1872 muutettiin New-Yorkiin; mutta se hajoitettiin v. 1876. »Morning Post» kirjoittaa tämän johdosta että silloin

»oli mahdollisuus yritykselle perustaa salainen järjestö — »pelättävä yhdistys», jonka tarkoituksena oli toimiminen vallankumouksen hyväksi koko maailmassa; toinen mahdollisuus oli, että tämä järjestö olisi juutalaisten sala-

liittolaisten valvonnan alla — ei kuitenkaan ortodoksisten juutalaisten — jotka tulevat tavoittelemaan koko maailman yli ulottuvaa valtaa.»

Tarkoitus on

»ei ainoastaan toimeenpanna anarkiaa, vaan luoda kokonaan uusi maailma, jossa nämä petolliset juutalaiset olisivat isäntiä ja jossa kristityt kansat tulisivat olemaan jos ei heidän orjiaan, niin ainakin halpa-arvoisempia kuin he itse»

Tätä lukiessa tuntuu aivankuin »Morning Post» tahtoisi kehoittaa vainoon. Senjälkeen seuraa selostus eräästä kirjasta, nimeltä »Suuri pienessä», jonka — v. 1903 — on kirjoittanut eräs venäläinen Serge Nilus. Kirjan toisessa painoksessa (ilmestynyt v. 1905) on eräs luku, nimeltä »Antikristus ja läheiset poliittiset tapahtumat, sekä myöskin kaksikymmentä neljä »Zionin Oppineiden Vanhinten pöytäkirjaa», jotka on pidetty heidän eri kokouksissaan ja jotka ovat allekirjoittaneet Zionin edustajat 33 °. Mutta ne pöytäkirjat varastettiin kokoelmasta, joka säilytetään Zionin Korkeimmassa Kansliassa, joka tätä nykyä sijaitsee Ranskassa. Nilus väittää, että tämä Neuvosto on juutalaisten nykyinen hallitus ja sen tarkoituksena on saada juutalaiset takaisin Zioniin ja koko maailma heidän valtansa alle. (Tahtoisin tämän johdosta huomauttaa, että P. Paavalin epistolassa ilmenee sama ajatus, joten se oli myöskin apostoli Paavalin käsitys.)

Mutta »Morning Post» huomauttaa, ettei näiden asiakirjojen todenperäisyyttä voi todistaa, vaan että

»jos asiakirjat eivät ole alkuperäiset, niin ne joka tapauksessa ovat niiden mainioita jäljennöksiä, sillä niissä ennustetaan varmuudella ei ainoastaan suuren vallankumouksen tosiseikat, vaan myöskin kerrotaan käytettävistä keinoista ja muista seikoista ennenkuin vallankumous edes puhkesikaan. Mutta ne kertovat vielä enemmänkin: ne kertovat, että juutalaiset järjestöt ovat tämän kaiken takana, tuo pelättävä lahko, — ja ne todisteet, jotka meillä on Venäjän vallankumouksesta, tukevat kaikki tyyni tätä ennustusta.»

Eversti-luutnantti Malone kertoi alahuoneessa 5 p. marraskuuta 1920, käyntinsä jälkeen bolshevikkien luona, jossa hänet otettiin ystävällisesti vastaan, että Venäjä on juutalaisten valvonnan alla.

Artikkeli VI käsittelee yllämainittujen pöytäkirjojen sisältöä, puhuen niistä sangen laajasti ja viittamalla kuinka kaikki tapahtumat ovat olleet suunnitelman mukaisia. »Perustajien voima on kullassa, heidän mahtinsa kapitaalissa; he lupaavat maksaa suurempia palkkoja ja he maksavatkin, mutta he myöskin nostavat tavaroiden hintoja ja tämä ei tule koskaan auttamaan työläisen oloja paremmaksi. He levittävät vapaamielisyyden ja aikaansa seuraamisen aatetta johtaakseen harhaan kristityt kansat ja he ovat tehneet kätyrikseen sanomalehdistön.»

III.

Artikkeli VII jatkaa Serge Niluksen julkaisemien »pöytäkirjojen» tutkimista, joita pöytäkirjoja »Morning Post» nimittää »bolshevistiseksi raamatuksi». Kolmannessa pöytäkirjassa sanotaan, että »päämäärä on nyt ainoastaan muutaman askeleen päässä», että meidän päiviemme »kansanvaltaisuuden suo-

mukset tulevat hyvin pian karisemaan», että »alhaison» keskuuteen kylvetty, kuningasvaltaa ja hallitusmuotoa vastaan tähdätty viha on tuottanut suotuisia hedelmiä», että »taloudellinen ahdinko tulee tekemään kurjuuden suuremmaksi», että »koko työläisjoukko tulee heitetyksi kaduille vuodattamaan niiden verta, joita he tietämättömyydessään ja yksinkertaisuudessaan ovat kadehtineet hamasta kehdostaan ja joiden omaisuuden he sitten tulevat joukolla ryöstämään». Vallankumouksen luomiskeinot ovat »sivistys, politiikka, laki ja teatteri», samoin on »Kansainliitto» yhtenä tärkeänä tekijänä tarkoitusperän toteuttamiseksi, sillä se on kaikkien valtioiden yli-valtio». Asiakirjan toinen osa käsittelee »Zionin Vanhimpia», selittäen, etteivät he ole anarkisteja. Uuden Järjestön rajapiirteet ovat tunnetut ja »Zionin Vanhimmat» ovat niiden mukaan täydellisesti sitä mieltä, että yhteiskunnan täytyy olla jaettu eri luokkiin ja että voimakkaamman valtion kansalaisina on edullisempi olla. »Ei siinä valtiossa tarvitse olla vapautta eikä tasa-arvoisuutta», vaan pitää olla oikeudenmukainen ja hyvin järjestetty hallitus. On pantava suuri paino lain ja oikeuden uudistamiseen. Kuningas on valittava kuninkaallisen suvun jälkeläisistä ja valitsemisessa tulee noudattaa mitä suurinta huolellisuutta, ja jos valinnan suhteen epäonnistutaan, niin kuningas erotetaan. Judan uskonto on oleva koko maailman uskonto. »Ihmiset tulevat mieluummin valitsemaan rauhan sen kerskaillun orjuuttavan vapauden sijaan, joka heillä oli ennen joka tuotti ihmiskunnalle tuskaa ja heikonsi ihmiskunnan olemassaolon lähteitä.» »Anarkia ja vallankumouksellinen vapaamuurarius», jotka tarvittiin Uuden Järjestön luomista varten, tullaan hävittämään »ja sitten tulee Eräs jolla on otsassaan ihmiskunnan kohtaloiden sinetti, jonka luo itse Jumala ohjaa tähtensä, niin, ettei kukaan, paitsi Hän, voi vapauttaa meitä kaikista niistä pahoista voimista, joista on ollut puhe». Tämä nähtävästi tarkoittaa kauan kaivattua juutalaisten Messiasta.

Kirjoittaja mainitsee pöytäkirjojen päivämäärät ja »Morning Post» viittaa siihen seikkaan, että v. 1905 julkaisu on nähtävänä British Museumissa. Ensimmäinen julkaisu ei saanut aikaan minkäänlaista vaikutusta, sillä se ei sisältänyt pöytäkirjoja; voimme lisätä tähän, että koko painoksen ostivat venäläis-juutalaiset. Vuoden 1905 julkaisun suhteen oltiin yhtä välinpitämättömiä, huolimatta siitä, että se sisälsi pöytäkirjat:

»Vasta sitten kun vallankumous oli tapahtunut, huomattiin niiden arvo ja tärkeys. Nyt ne ovat jokaisen venäläisen suussa. He luulevat niitä alkuperäsiksi, ainakin niiden perusteiden mukaan, jotka heistä ovat järkähtämättömät. »Paistoksen arvo tunnetaan syödessä», sanoo sananparsi.

Serge Nilus väittää, että pöytäkirjojen sisältö oli »Zionin Vanhempien» kongressin tiedossa, joka kongressi pidettiin Baselissa v. 1897. Niissä on viittaus elävään eurooppalaiseen valtiomieheen, joka on tekemisissä muurariuden, nykyaikaisen sivistyksen ja Kansainliiton kanssa ja jota nimitetään »yhdeksi parhaimmista asiamiehistä». »Morning Post» päättää artikkelin, väittämällä, että ne ovat allekirjoitetut v.v. 1889—1905.

»On pidettävä todistettuna, mutta ei tietysti lopullisena todisteena, että jo silloin tiesivät ja kykenivät ennustamaan siitä suuresta vallankumousliikkeestä joka toimii nykyään. Keinot, joita käytetään vallankumousliikkeen herättä-

miseksi, nimittäin sodat, hintojen nousut, valtioiden turmeltunut tila ja juutalaisten asiamiesten toiminta — kaikki tämä viittaa Venäjällä tapahtuneeseen vallankumoukseen ja vallankumousyritykseen Saksassa ja Unkarissa. On tunnettua, että kaksi Saksan spartakistien johtajista olivat syntyperältään juutalaisia, että Bela Kun, Szamuelly ja melkein kaikki Unkarin vallankumouksen johtajat olivat juutalaisia; samoin kaikki Venäjältä tulleet pakolaiset todistavat, että melkein jok'ainoa Venäjän Neuvoston komisaario on juutalainen. Lenin on melkeimpä ainoa huomatuin jäsen, joka ei ole juutalainen, mutta hänenkin sanotaan olevan naimisissa juutalaisnaisen kanssa... Neljännessä pöytäkirjassa on hyvin tarkasti kuvattu vallankumouksen kulku: »Sokean kansan nousu mielettömään raivoon... toinen kansan yllytys, josta syntyy anarkia ja joka ehdottomasti tulee johtamaan hirmuvaltaan.»

Kahdeksas artikkeli sisältää edellisten artikkelien katsauksen, ja eräitä todistuksia pelättävimmän lahkon olemassaolosta. Pöytäkirjojen suhteen se puhuu seuraavasti:

»Tosiasiana on pidettävä sitä, että nämä asiakirjat ennustavat koko maailman vallankumousta, jonka johto on juutalaisen järjestön käsissä ja että jo tapahtunut vallankumous, nimittäin bolshevistinen vallankumous on pääasiallisesti juutalaisten toimeenpanema ja se on koko maailman vallankumouksen alkua.»

Senjälkeen koskettelee »Morning Post» vapaamuurariutta, josta puhutaan pöytäkirjoissa.

Pöytäkirjassa N:o 15 sanotaan:

Me tulemme luomaan ja lisäämään vapaamuurari-looshien lukua kaikissa maissa ympäri koko maailman ja käyttämään hyväksemme kaikkia, jotka ovat kykeneviä tai jotka voivat tulla kykeneviksi ulkonaiseen toimintaan, sillä näissä loosheissa me tulemme löytämään meidän tärkeimmän älykeskuksemme ja keinot vaikutusvallan saamiseksi. Kaikki nämä looshit me tulemme saattamaan yhden keskushallinnan alaisiksi, jonka yksinomaan me itse tulemme tuntemaan, mutta josta kaikki toiset eivät tule tietämään mitään; se on kokoonpantu meidän oppineista Vanhimmistamme.»

»Morning Post» puhuu sitten vielä järjestöstä »Ranskan Grand Orient», »josta tiedetään, että se »on poistunut ritualeistaan Suuren Maailman Arkkitehdin», josta tohdin sanoa, että se on suuri urotyö todellakin. Koska Englannin vapaamuurarius ei ole poliittista laatua, niin tuo »pelättävä lahko» ehdotti sinne perustettavaksi Orientalisen l. Skotlantilaisen vapaamuurarijärjestön, t.s. vallankumous-luonteisen vapaamuurariuden. Ranskalainen looshi muodostui v. 1893 »Ranskan Skotlantilaiseksi Symbolistiseksi Suur-looshiksi »Le Droit Humain», joka vastaanottaa loosheihinsa sekä miehiä että naisia; v. 1900 tämä suur-looshi tuli Vanhan ja Tunnustetun Skotlantilaisen Rituksen Korkeimmaksi Neuvostoksi.

Korkeimman Neuvoston valvonnan alle kuuluu nykyään (v. 1920) 100 looshia, jotka sijaitsevat Ranskassa, Belgiassa, Englannissa, Skotlannissa, Indiassa, Hollannissa, Javassa, Sveitsissä, Norjassa, Etelä-Afrikassa ja Etelä-Amerikassa.*) Englanninkielisillä loosheilla on oma Neuvostonsa, mutta siitä

* Sekä Suomessa lokakuun 6 p:stä 1920 lähtien. — Toim.

huolimatta kaikki looshit ovat olennaisia osia tuosta keskusneuvostosta. 33:ssa asteessa on kolme englantilaista yhteisvapaamuuraria, ja koska näiden korkeammanasteisten muurarien luku on kaikkiaan yhdeksän, niin englantilaiset muurarit ovat näin ollen kolmas osa koko luvusta.»

Lehti kertoo vielä, että Teosofisen Seuran johtohenkilöt ovat melkein kaikki yhteis-vapaamuurareita ja että Englannin vapaamuurarilooshit ovat jälleen ottaneet loosheissaan raamatun käytön ja palauttaneet rituaaleihinsa sanan 'Jumala'.»

»On olemassa selviä viittauksia vallankumouksellisiin suunnitelmiin», puhuu »Morning Post» »ja muutamat vapaamuurari-looshit ovat aktiivisia siihen suunnitelmaan nähden ja juutalaiset vuorostaan ovat aktiivisia sekä muurariuteen että vallankumoukselliseen liikkeeseen nähden.»

Juutalaisten unelma on — ajanmukainen valmistuminen Messias-ennustuksen varalle ja »heillä on veressä perinnäinen viha kristittyjä kansallisuuksia kohtaan, ja syynä vihaan on se, että ne eivät kohdelleet heidän kansaansa liika hyvin.» Tuo »liika hyvin» varmaankin tarkoittaa »Morning Postin» mielestä menneiden vuosisatojen mestauksia ja nykyajan vainoja.

»Mutta kuinka on Englannin laita?» kysyy »Morning Post». »Jokaisessa vallankumouksessa, joka on tätä ennen kohdannut ihmiskuntaa, tehden rammaksi kapitalistisen yhteiskuntajärjestyksen joksikin aikaa, jota järjestystä me saamme kiittää olemassaolostamme, vähintäin puolet ja vieläpä kolme neljännes asukkaista on kuollut nälkään ja kurjuuteen.» »Ei ainoakaan kansa voi hävittää yhteiskunnallista ja teollisuusjärjestelmäänsä ilman hirveätä katastrofia.» Tähän päättyy näiden ensimmäisten artikkelien sarja ja esille astuu uusi kirjoittaja, jonka tarkoituksena on yhdistää yhteen maailman vallankumousliikkeen langat ja kuvata sen piirteitä ja vaiheita, yhdenaikaisesti sen historian kanssa. Sen tarkoituksena on osoittaa, että todellakin löytyy laajalle ulottuva juoni, jota johtaa ja valvoo salainen liike, joka aikoo salamiinoittaa Brittein valtakunnan ja että sen liikkeen johdossa on »Pelättävin lahko», ja asia on siis näin ollen mitä mieltäkiinnittävimpää laatua.

(Jatketaan.)

»Totuuden sanominen on hyödyllinen sille, josta se sanotan, mutta mitä epäedullisin sille, joka sen sanoo, koska hän joutuu vihattavaksi.» *Pascal.*

»Ihmisessä täytyy olla itsessään aurinkoa, muuten hän ei voi levittää sitä muille.» *Romain Rolland.*

INTOHIMO.

Nousin tietä hänen kanssaan.
En puhunut mitään,
mutta minun sydämeni iloitsi — ilkeydestä,
sillä tiesin, mitä hänkin mietti.

Ei ollut se yö puhein kulutettavissa,
sillä minun korvani kohisivat ilkeitä asioita.
Jos olisin puhunut,
olisi ääneni ensimäinen sointu minut ilmaissut.
Ja sentähden minä olin vaiti.

Mutta minä toivoin yötä riittävän,
jotta minä kauan saisin kulkea hänen kanssaan
voittaakseni itseni.

Arnold Laurell.

PARACELUKSEN AJATUKSIA USKOSTA.

Kuten ihminen ruumiinsa silmillä näkee aistimaailman esineet, samaten korkeampaan elämään herännyt sisäinen ihminen tuntee yliaistillisen maailman. Alhaisella asteella on se, joka näkee vain aisteilla havaittavan; Jumala on luonut ihmisen niin korkeaksi ja yleväksi, että hän voi tuntea sen mikä on näkymätöntä yhtä hyvin kuin näkyväisen. Kuu valaisee. Se ei kuitenkaan anna esineille väriä. Kun aurinko nousee, tulee kaikki selväksi. Ja kuten auringon valo voittaa kuun valon, voittaa sisäinen näkemisemme valo ruumiin silmien voiman.

Ei ole seurauksia ilman syitä. Jos uskomme tekoihin, tulee meidän uskoa tekijään (syyhyn). Kun tutkien koetamme päästä ymmärtämään seurausten alkusyytä, mestaria, tulee hän meille näkyväksi. Se voima, joka ikuisuuden asioissa saattaa kaiken näkyväksi, on usko. Ihmisjärjelle ovat ikuisuusasiat käsittämättömiä. Ihminen ei kykene selvittämään itselleen uskon voimia, hänen täytyy niiden ymmärtämisessä turvautua Kristuksen oppeihin. Meidän voimamme on uskossa, ei mielikuvituksessa. Monet luulevat omaavansa uskon, mutta on kirjoitettu: »jolla on usko, hän ajaa Jumalan nimessä pois perkeleitä, hän puhuu kielillä, hän panee kätensä sairaiden päälle, ja he paranevat. Se on uskoa. Usko on henki, muita henkiä voimakkaampi. Usko voi tehdä sairaaksi ja usko voi parantaa. Me luomme uskon kautta hengen, joka, vaikka ruumiiton, tekee kaiken, minkä ihminen saa aikaan käsillään ja jaloillaan. Kaikki esineet, mitä luonnossa on olemassa, voidaan saada syntymään uskon voimalla. Uskon kautta tulemme henkien kaltaisiksi, jotka näkymättömästi tekevät kaiken, minkä ruumis näkyvästi. Kristus sanoo: »Joka minuun uskoo, tekee niitä töitä, joita minäkin teen ja vielä suurempia hän on tekevä, sillä minä menen isän tykö.»

Usko määrättyihin opinkappaleihin ei ole uskoa itse »totuuteen», yhtä vähän kuin tieteellisten teorioien totena pitäminen on todellista tietämistä. Ulkonai-

sesti hyväksytystä mielipiteestä ei synny sisäistä voimaa. Teoriot ovat oppaita tietämiseen, mutta eivät tietoja sellaisenaan. Ei niin, että meidän tulisi hyljätä opinkappaleet; mutta jonkun otaksuman hyväksymisellä tai kertomuksen totena pitämisellä ei vielä kukaan ole tullut autuaaksi, eikä saanut taitoa tehdä ihmeitä. Ei opin pääkappaleet vaan usko Jumalaan antaa marttyyreille voiman kuoleman yli. Jos ihmiset tekisivät työtä, söisivät työllään ansaitsemaa leipää ja koettaisivat antaa, eikä ainoastaan ottaa, olisi heidän uskonsa toisenlainen. Kuolla uskonsa tähden on autuasta, mutta antaa henkensä jonkun opinkappaleen takia on kuolemaa. Uskokaamme Jumalaan, eikä vieraihin epäjumaliin! Jos olisimme niiden hurskaiden kaltaiset, jotka katsovat vain omaa etuaan taivaassa, ei ainoatakaan nälkäistä ruokittaisi, alastonta vaatetettaisi, tai sairasta parannettaisi. Tällaiset hurskaat elävät laiskuudessa ja mitä pikemmin he maallisen elämän jättävät sitä parempi maailmalle.

Sitten tulevat ihmeisiinuskojat, untenselittäjät, korteistaennustajat, puukuvienpalvelijat. He muodostavat itselleen mielikuvan, johon he alkavat uskoa ja luulevat näkevänsä pyhimyksiä ja ihmeellisiä olentoja. Usko muodostaa heille kuvan siitä, mitä he uskovat. Heidän uskonsa sammuttaa kynttilät, liikuttaa pöytiä, kuljettaa avaimia ja saksia. Kaiken tällaisen laita on sama kuin unien, jotka yhden kerran voivat olla tosia, mutta kymmenen kertaa valhetta. Jos sinä et tunne jotain asiaa, ei sitä uskosikaan tunne. Vaikka henki tietää kaiken, ei kaikki ole ruumiille mahdollista. Usko on täydellinen ainoastaan ollessaan tiedon läpitunkema. (Käännös saksank.).

HUOMAUTUS LUKIJALLE.

Sen johdosta, kun vapaamuurariutta koskeva tutkielma on vaatinut noin puolet lehden alasta, on valitettavasti tästä numerosta tilanpuutteen takia täytynyt jättää pois:

Tohtori S. W. Tigerstedt'in „Spektraali-pigmentti teoria ihmisrotujen kehityksestä".

Lucie Lagerbielken „Elämän salaisuus".

Astrologiaa.

Professori N. Jefimof'in „Ajatuksia ja mietelmiä".

Muinaiset mysteriot y. m. kirjoituksia.

Tohtorien Besantin ja Tigerstedt'in tutkielmille varaamme jokaisessa numerossa pääasiallisimman tilan, jotta ne ehdittäisiin ennen vuosikerran loppua julkaista, mutta näiden ohella otamme kustakin mainitusta kirjoituksesta niin paljon kuin tila sallii.

Toimitus.

IHMISEN KIERTOKYSELYT.

Mikä on ihminen?

Ihminen on ahtaiden portaiden nousija. Huipulle ei hän kuitenkaan pääse milloinkaan. Sillä ylinnä on Jumala. Siksi ihminen on vain kaipaava henki, joka löytää tyydytyksensä kulussa kohti Jumalan kasvoja.

Arnold Laurell.

Tiede sanoo: Yksilön kehitys kertaa sukunsa koko kehityskauden! — Käsitätkö huimaavan kehityksen yksisoluisesta, protoplasmasta elo-ilmiöineen nykyiseen henki-sielu-ruumis-ihmiseen! —
Kehityksen puolitiessä, — kuvittele huimaavaa päämäärää! —
Arvioi suhteesi kehityslain laatijaan — — — aavistat mikä ihminen on.

K. R. — —s.

Maailman pahin peto kesyttäjänsä kanssa samassa nahkassa (karma-opettajan tuomana uudelleen ja taas uudelleen maailman näytekouluun, kunnes peto on kokonaan kesytetty tahi kuollut).

Aatami.

Ihmisestä ei voida yleispätevää selvitystä antaa. Toiset sanovat ihmistä *jumalaksi*, toiset antavat jollekin ihmiselle nimen *paholainen*. Nykyinen tiede antaa ihmiselle nimen *Homo sapiens* ja siihen sisältyy niinhyvin sivistynyt kuin raakalaisihminenkin.

K. L.

Ihminen on ihmisruumiissa asuva Jumalan henki.

M. P.

Ihminen on Jumalan ajatusten ihmeellisin ilmennys. Häneen sisältyy eläimellisin peto ja jumala. On oleva aioonien jälkeen se, miksi on ijankaikkisuudessa ajateltu: *absoluuttinen*. Nyt vielä — arvoitus.

Wäinö Hm.

Ihminen on kaksinainen olento, katoavainen ja katoamaton, eläin ja enkeli. Hänen on loppuun asti käytävä taistelu itsensä kanssa, kunnes eläin on voitettu ja enkeli hallitsee. Päämääränsä on: tulla Pyhän Hengen temppeliksi.

Martta Peltola.

TOINEN KYSYMYS VASTATTAVAKSI:

Onko ollut ja onko nykyään olemassa ehdottoman epäitsekkäitä ihmisiä? Todistaako historia mitään siitä? Jos niin on laita, niin minkälaiseksi tämmöisten ihmisten elämä ja toiminta meille kuvastuu?

IHMISEN YSTÄVÄ!

Jos luulette tämän lehden tuottavan lähimmillenne iloa, henkistä valoa ja sisäisen tyytyväisyyden tunnetta, niin käynette heidän luonaan asiasta keskustelemassa ja ehdottamassa lehden tilaamista. Jos tilauslistoja tarvitsette, niin lähettää kustantaja niitä kernaasti, kun toivomus ilmoitetaan. Lehdenlevittämistyöstä suoritetaan palkkiota 20 % tilausmaksuista.

Hinta 3: 50

Helsinki 1922. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 3
Tammikuu 1923

TILAUSAIKA:
MARRASKUU 1922–
LOKAKUU 1923

AIKAKAUSLEHTI

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
1/2 „ „ 20: —
Amerikaan:
1/1 vuosikerralta Doll. 1: —

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

TAMMIKUU 1923 N:O 3.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

TAMMIKUU 1923 — N:o 3

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna. — Paracelsus.

SALAINEN OPPI.

»Sille, joka voittaa, minä annan salattua mannaa.» Ilm. 2: 17.

Nykyisen ajan uskonnollisia ja henkisiä harrastuksia omaavien ihmisryhmien piireissä on valtaan pääsemäisillään sellainen usko, että sitä lähempänä ollaan kehityksen huippua kuta enemmän omistetaan n. s. salaista eli okkultista tietoa. Tämä pyrkimys alkaa vähitellen ilmetä tarttuvan taudin tapaisena; harva on enää se henkisiä asioita harrastava henkilö, joka ei ole joko selvänäkijä tahi medio, tahi jolla ei ole joitakin muita ihmeellisiä voimia hallussaan.

Taistellaanpa vielä siitäkin, mistä todellinen salainen tieto, oikea jumalanviisaus on saatava. Arvellaan, että ollaan loitottu milloin mistäkin luotettavasta totuudenjulistajaprofetasta, ja kuuleepa siksi ympärillään kaikellaisia herätyshuutoja.

Tämä on ominaista myöskin teosofisille sekä siitä haarautuville liikkeille maassamme. Toiset neuvovat: »Pysykäämme lujasti kiinni Tohtori Annie Besant'issa» ja toiset hätäilevät: »Takaisin madame Blavatsky'n, sillä hän on pätevin ja luotettavin Korkeamman Voiman lähetti, joksi hän itsekin itseänsä nimitti*).

Tahi ei olisi ensinkään mahdotonta, että kristittyjen kesken alkaisi kuulua ääniä: »Takaisin puhdasoppisuuden kemiallisesti puhtaaseen ja erehtymättömään aikaan tahi takaisin Paavo Ruotsalaiseen tai Martin Luther'iin.» Tässä kohden on vain tunnustettava, että viimeksi mainitsemamme henkilöt eivät kyenneet väittämään olevansa Korkeamman Voiman ainutlaatuisia ja ihmeitä tekeviä lähettejä, vaan tunsivat olevansa perin kelvottomia ihmislapsia, joita vain Jumalan voima voi uudeksi luoda.

Mistä, mitä tietä löydämme siis pelastavan ja puhdistavan salaisen opin? — En voi kieltää tavanneeni henkilöitä, jotka ovat ahtaneet *päänsä* niin täyteen joko madame Blavatsky'a tai Raamattua, että he ovat olleet ikäänkuin etevästi laadittu Tietosanakirja, joka ei milloinkaan jätä kysyjäänsä vastausta vaille. Mutta tästä erikoisen hyvästä muististaan huolimatta, on heillä voinut olla kutistunut sydän ja kivettynyt henki. Heissä ei ole ollut elämää, heiltä on rehellinen etsijä saanut »kiviä leivän asemasta».

»Sille, *joka voittaa,* minä annan salattua mannaa.»

Tähän lainaamamme lause on Pyhästä kirjasta, Raamatusta ja se on todistetusti oikean selvänäkijän kokemus. Hän käyttää vertauskuvaa puhuessaan salaisesta opista ja vetoaa »mannaan», siihen ruokaan, (luonnollisestikin henkiseen ravintoon) jolla Jumala ruokkii kansaansa sen kulkiessa »Egyptin orjuudesta luvattuun maahan». Jälleenkin symboli! Tässä on — asia henkiseen elämäämme sovitettuna — tietenkin kysymys vaelluksestamme aineen orjuudesta Jumalallisen viisauden meille antamaan hengen vapauteen.

— »Salaista mannaa» saa se, — »joka voittaa».

Tässä avautuu totuuden etsijälle ainutlaatuinen tie syvän jumalviisauden saavuttamiseksi. Ei ole kysymys kenenkään yksityisen ihmisen saavuttaman ja rajoitetun totuudentiedon itsellensä omaksumisesta. Ei ole kysymys apinoimisesta tahi »toisten härjillä kyntämisestä».

Mistä sitten?

Toistamme vielä: »Salattua mannaa saa se, — *joka voittaa*».

Siveellisen taistelun tie on se tie, joka vie ihmisen jumalviisauden saavuttamiseen sekä itsellensä omistamiseen siten, että tämä tieto puhkeaa uudesta synnyttäväksi voimaksi hänen olemuksessaan.

Tämä tie on tosin paljon vaikeampi kuin ihmisauktoriteetin seuraamisen tie ja »Salaisen opin» tai Raamatun älyllään omistaminen. Se on erikoisen vaikea siitä syystä, ettei se jätä ihmistä entiselleen ja rauhaan, vaan saattaa hänet jokapäiväiseen kuumaan taisteluun omaa itsekkäisyyttänsä, jääkylmää ja kivikovaa sydäntänsä vastaan. Se on erikoisen vaikea siksi, että alituiseen nöyryyttää häntä: Suuren on tultava pieneksi ja kaikkien palvelijaksi. Se johtaa lopulta ehdottomaan itsensä unhottamiseen, jossa ollaan tyhjin käsin, siksi että on luovutettu kaikki muille.

— Tämä ei ole päivän työ, vaan pitkän siveellisen taistelun ankarasti pusertama ja hioma kallis helmi.

Tällä tiellä tulee Jumala vastaamme välittömästi omassa sisimmässämme, siveellisen taistelun helteessä, sillä »ainoastaan puhdassydämiset näkevät Jumalan».

— Takaisin siis itsensä jumalaviisauden ehtymättömille ja elämää antaville lähteille, jossa se, *joka voittaa* saa »valkoisen kiven», *viisauden kiven*, »ja siihen kiveen kirjoitetun **uuden nimen**, jota ei tiedä kukaan muu kuin sen saaja!»

Tuovi Tenetti.

»Pysy itsessäsi; älä koskaan jäljittele. — Shakespearea ei voida koskaan tehdä Shakespearea tutkimalla.» *Emerson.*

»Ajatukset, joihin olemme ymmärryksessämme tottuneet, antavat ominaisen värinsä kaikelle, minkä kanssa tulemme kosketuksiin. Jos nuo ajatukset ovat valheellisia, niin vääristävät ne korkeimmatkin totuudet.»

Lucius Malori.

»Joka viattomuudessa vaeltaa, häntä autetaan; mutta joka kahdella tiellä mutkailee, hän kerrassaan kaatuu.» *Kuningas Salomon.*

*) TOIMITUKSEN HUOMAUTUS EDELLISEN JOHDOSTA.

Kun edellisessä, toimitukselle saapuneessa kirjoituksessa kosketellaan H. P. Blavatskya, Annie Besantia sekä niinmuodoin teosofiaa, ja koska suurin osa lukijakunnastamme ei liene näistä selvillä, niin katsomme tarpeelliseksi luoda suppean katsauksen näihin asioihin, erittäinkin kun marraskuun numerossa mainitsimme, että lehtemme tarkoituksena on antaa lukijoillemme tietoja erilaisista henkisistä järjestöistä.

Emme tällä kertaa ole tilaisuudessa koskettelemaan Teosofisen Seuran syntyä ja sen kaikkia vaiheita.[1]) Tyydymme ainoastaan lyhyesti selostamaan H. P. Blavatskyn omaa kantaa nyt kysymyksessäolevien asioitten valaisemiseksi. Nojaudumme hänen omiin sanoihinsa, jotka tietysti parhaiten luovat valoa tapahtumiin.

Omasta puolestamme toteamme ensiksi seuraavaa:

Eversti Pietari von Hahn'in tytär ja varakuvernööri N. W. Blavatskyn rouva, Helena Petrovna Blavatsky perusti amerikalaisen lakimiehen, eversti Henry Steel Olcott'in y. m. kanssa kansainvälisen Teosofisen Seuran New York'issa 17 p:nä marraskuuta 1875. Nämä kaksi henkilöä olivat seuran varsinaiset perustajat ja johtajat. H. P. Blavatsky oli opettajatyyppi ja toimi hän seuran sieluna. H. S. Olcott taas oli se, joka organisoi sanotun seuran ulkonaisesti toimivat elimet. H. P. Blavatsky, joka kuoli 1891, määräsi seuraajakseen koetellun työtoverinsa, nykyisen seuran presidentin, t:ri Annie Besantin, antaen hänelle siitä ulkonaiseksi merkiksi mystillisen sormuksensa, josta m.m. puhutaan aikakauslehti »Maailman» viime heinäkuun numerossa. Samalla julkaisee mainittu lehti näiden kuuluisien naisten kuvat.

Teosofisella Seuralla, niinkuin muillakin henkisillä liikkeillä, on luonnollisesti ollut ja parhaallaan on vastustajia. Koko sanotun seuran historia todistaa sitä. H. P. Blavatskya vastaan hyökättiin alinomaa ja usein sitä tekivät juuri ne seuran jäsenet, jotka omasta mielestään eivät olleet saaneet kylliksi määräämisvaltaa seuran asioissa ja auktoriteettiutta siinä. Tämmöiset henkilöt ovat sittemmin eronneet seurasta ja ruvenneet vastustamaan sitä. Tätä on jatkunut samalla tavalla viime päiviin asti, sillä Annie Besant taas vuorostaan on saanut koko presidenttikautensa seisoa seuran vastustajien nuolien maalitauluna. Kun tätä kyvykästä, uhrautuvaa henkilöä ja tunnustettua okkultistia vastaan ei ole löydetty todellisia syitä, niin on häntä halventavasti väitetty politikoitsijaksi, kun hän Indian 300-miljoonaisen kansan vapausliikkeen herättäjänä on yksityishenkilönä joutunut politiikan kanssa kosketuksiin. Vihdoin viimein ovat nämä vastustajat keksineet rohkean väitteen, että Teosofinen Seura muka olisi luopunut H. P. Blavatskyn ohjelmasta, vaik-

---

[1]) Jos lukijamme haluavat enemmän tutustua teosofiaan, niin viittaamme *Tietosanakirjan* 9:n osan siv. 1403. Lähempiä tietoja taas voidaan saada Teosofiselta Seuralta, jonka osoite on: Adyar, Madras, India. Suomessa: Helsinki, Kansakoulukatu 8. Ylisihteeri: Tohtori John Sonck, Lappeenranta. — Toimitus.

ka häikäilemättömimmätkin näistä hyökkäjistä, niinkuin itsekin ovat pakoitetut myöntämään, eivät ole tunteneet Blavatskya muuten kuin kirjoitustensa kautta.

Tällä tavoin on syntynyt puheenaolevan seuran viimeisten vastustajien keinotekoinen sotahuuto: »Takaisin Blavatskyyn!» mutta Teosofista Seuraa ei tämä lainkaan koske, sillä *se ei koskaan ole jättänytkään H. P. Blavatskya.*

Mainitunlaiset hälyyttävät ilmiöt näyttävät olevan väistämättömiä kaikissa suurissa kansainvälisissä järjestöissä, olkoon sitten kysymyksessä okkultistieteellinen järjestö kuten Teosofinen Seura, tai pelkästään uskonnollinen järjestö, kuten — sanokaamme — pelastusarmeija. Eihän ole kauan siitä, kun viimeksimainitun, sellaisenaan sangen kunnioitettavan ja laajallelevinneen järjestön eheyttä yritti meidän maassamme rikkoa kapteeni Rindell, lohkaisemalla kansainvälisestä pelastusarmeijasta erityisen »suomalaisen osaston» ja koettamalla vastustaa sitä suurta, sopusointua ja veljeyttä edistävää järjestöä, johon itsekin oli aikoinaan kuulunut.

Ne, jotka itse erottuaan Teosofisesta Seurasta ja sitä vastaan hyökäten huutavat: »Takaisin Blavatskyyn!» unhoittavat Blavatskyn ylväät sanat, hänen puhuessaan niistä, jotka jättävät sanotun seuran ja vaitiololupauksella suojatun sisäisen osaston. Hän lausuu »Teosofian avaimessa»: »*Kukaan kunniantuntoinen mies tai nainen ei saata, vaikkapa hän jättäisikin osastonsa ja koko Seuran, ajatellakaan ahdistaa tai loukata Seuraa, jolle hän on antanut sellaisen lupauksen.*»

Huomamme siis, että H. P, Blavatsky jo edeltäpäin aavisti, että kaikki seuran jäsenet eivät jaksaisi pysyä uskollisena seuralle, vaan luopuisivat siitä ja ryhtyisivät taistelemaan sitä vastaan. Hän tunsi hyvin sen seikan, että ihmisen on ajanpitkään vaikea työskennellä epäitsekkäästi kokonaisuuden hyväksi, vaan että ihminen useimmiten eristäytyy kokonaisuudesta ja rupeaa etsimään omia teitään. Sillä ilmisluonto on kerta kaikkiaan sellainen, että sen harrastukset kiertävät hänen oman minänsä ympäri. H. P. Blavatsky näki, että tämä ihmisluonnon perusheikkous tulisi aiheuttamaan paljon vaikeuksia seuran toiminnalle. — Osoitteeksi siitä, miten hän itse tämmöisiin asioihin suhtautui, liitämme tähän vielä

OTTEITA H. P. BLAVATSKYLTA:

»*Ei mikään teosofi saa asettaa omaa turhamaisuuttaan tai tunteitaan koko Seuran etua ylemmälle. Joka Seuran tai muiden henkilöiden hyvän maineen uhraa persoonallisen turhamaisuutensa, maallisen menestyksensä tai ylpeytensä alttarille, hänen ei pitäisi saada olla jäsenenä. Yksi syöpähaavainen jäsen turmelee koko ruumiin.*»

»Ei kenenkään teosofin pidä v a i e t e n kuunnella pahoja huhuja tai panetteluja levitettävän Seurasta tai viattomista henkilöistä, joko kanssajäsenistä tai ulkopuolisista.»

Kys. — Mutta usein on vaarallista sanoa ihmisille totuus vasten kasvoja. Ettekö usko sitä? Tunnen yhden teidän jäsenistänne, joka katkerasti loukkaantui, jätti Seuran ja tuli sen pahimmaksi vihamieheksi ainoastaan senvuoksi, että hänelle sanottiin vasten silmiä muutamia karvaita totuuksia ja moitteita niiden johdosta.»

Teos. — Sellaisia on ollut paljon. Ei mikään jäsen, etevä tai vähäpätöinen, ole meitä jättänyt tulematta meille katkeraksi viholliseksi.

Kys. — Miten sen selitätte?

Teos. — Se on hyvin yksinkertaista. Kun hän useimmiten ensin on ollut mitä innokkaimmin kiintynyt Seuraan ja tuhlannut sille ylenmääräisiä ylistyksiä, niin sellainen luopio voi puolustaa myöhempää käytöstään ja aikaisempaa lyhytnäköisyyttään ainoastaan t e k e y t y m ä l l ä v i a t t o m a k s i j a p e t e t y k s i u h r i k s i ja siten heittämällä s y y n o m i l t a n i s k o i l t a a n S e u r a l l e yleensä ja varsinkin sen johtajille. Sellaiset henkilöt johdattavat mieleen vanhan sadun miehestä, jolla oli rumat kasvot ja joka rikkoi peilinsä, koska se muka antoi väärän kuvan hänen piirteistään.

Kys. — Mutta mikä saattaa nämä henkilöt Seuraa vastustamaan?

Teos. — Melkein aina tavalla tai toisella loukattu turhamielisyys. Tavallisesti se, ettei heidän lausuntojaan ja neuvoja ole otettu ratkaiseviksi tai mahtivoimaisiksi, tai muuten se, että he ovat niitä, jotka mieluummin hallitseisivat helvetissä kuin palvelisivat taivaassa. Lyhyesti sanoen, etteivät he voi kellekään alistua missään asiassa. Niinpä esim. muuan jäsen — oikea »Herra Tietäväinen» — moitti melkein kunniattomiksi kaikkia T. S:n jäseniä niin ulkopuolisille kuin teosofeille itselleen sillä tekosyyllä, että he kaikki olivat »epäteosofeja», ja p a r j a s i h e i t ä j u u r i s i i t ä, j o t a h ä n i t s e k a i k e n a i k a a t e k i. Lopulta hän luopui Seurasta ja selitti syyksi olevansa varmasti vakuutettu, että me kaikki (ennen kaikkea perustajat) olimme — pettureita! Toinen taas, joka kaikin tavoin oli vehkeillyt päästäkseen suuren sektsionin etunenään ja huomasi, että jäsenet eivät hänestä huolineet, kääntyi vihoissaan T. S:n perustajia vastaan ja tuli heidän katkeraksi vihollisekseen. Ja etenkin yhtä hän, milloin vaan voi, panetteli ainoastaan senvuoksi, että tämä ei voinut eikä tahtonut pakoittaa jäseniä häntä suosimaan. Tässä oli suorastaan kysymys määräämättömästä, loukatusta turhamielisyydestä. Vielä muuan henkilö yritti ja todella harjoittikin mustaa magiaa — s. o. s o p i m a t o n t a p e r s o n a l l i s t a s i e l u l l i s t a v a i k u t u s t a m u u t a m i i n j ä s e n i i n h a r t a u d e n j a k a i k e n l a i s t e n t e o s o f i s t e n h y v e i d e n v a r j o l l a. Kun tästä tehtiin loppu, rikkoi hän välinsä Seuran kanssa ja levitti nyt mitä myrkyllisimpiä parjauksia ja valheita samoista johtajahenkilöistä, koettaen särkeä Seuraa mustaamalla niiden mainetta, joita tuo arvoisa henkilö ei kyennyt pettämään.»

Huomautus: Harvennukset tällä ja alleviivaus viereisellä sivulla meidän. — Toimitus.

LAINATTUA VIISAUSTIEDETTÄ.

»Niinkuin kultaiset omenat hopea-astioissa, on aikanansa sanottu sana.»
Kuningas Salomon.

»Sanokaa totuus, vaikka se olisikin ihmisille karvas ja vastenmielinen.»
Muhamed.

»Meille määrätyn tehtävän olemme velvolliset rehellisesti ja moitteettomasti suorittamaan, toivoimmepa sitten pääsevämme enkeleiksi tai uskoimme joskus olleemme nilviäisiä.»
John Ruskin.

»Joka tuntee eroituksen jumalallisen ja itsekäisyyden toiminnan välillä, se ei saa tekemättömyyden petollisuuden antaa johdattaa itseänsä joutilaisuuteen.»
Bhagavad Gita.

»Moni ihminen kohtaa kohteliaan miehen, mutta kuka löytää totuuden miehen?»

»Joka hurskaita väärälle tielle eksyttää, kaatuu omaan kuoppaansa; mutta vakaat perivät onnen.»
Kuningas Salomon.

»Ken ei inhoa itserakkauttaan, tuota ominaisuuttaan, joka hänet saattaa asettamaan itsensä kaikkea muuta ylemmäksi, se on umpisokea, sillä mikään ei ole niin väärää ja totuudenvastaista.»
Pascal.

»Järjen on määrä vapautua valheesta ja toteuttaa totuus. Mutta kun intohimon vaikutuksesta järki muuttuu valheen puolustajaksi, niin järki käy kieroksi, jopa sairastuu kadottaen kykynsä eroittaa valhetta totuudesta, hyvää pahasta, oikeata väärästä.» -
Channing.

»Mieltymisen mahdollisuudesta johtuu ihmisille myöskin harhaan mieltymisen mahdollisuus. Mutta jokainen harhaluulo tuottaa ennemmin tai myöhemmin turmion, sitä suuremman mitä suurempi harhaluulo on. Personallisesta harhaluulosta saa usein maksaa hyvinkin kalliisti; sama koskee suurin mitoin myöskin kansakuntia. Ei siis voi kyllin usein huomauttaa, että jokaista harhauskoa tulee vainota ja kitkeä juurineen maasta, niinkuin ainakin ihmiskunnan vihollista, missä ikinä sen tapaakin, ja ettei voi olla olemassa vaarattomia saati hyödyllisiä harhauskoja. Ajattelevan ihmisen on ryhtyminen taisteluun niitä vastaan, ja ryhtyminen pakostakin, vaikkapa ihmiskunta ääneensä vaikeroitsisi, niinkuin sairaalta paisetta puhkaistaessa.»
Schopenhauer.

»Paratiisiin, joka ei ole sydämessäsi, et koskaan pääse.» *Angelus.*

»Kaikille luoduille on hyödyksi paitsi kaikki se, minkä kaitselmus heille lähettää, myöskin se, että saavat sen osakseen juuri silloin kun saavat.»
Marcus Aurelius.

IHMINEN.

Kirj. Tohtori Willie Angervo

Niin ylhä, arvokas, on ihmisaste,
— hän ELON EHDOTTOMAN osa on,
sen sieluun silti tulvii tuskan kaste
ja Tuonta vastaan hän on turvaton.

Hän kulkee luomakunnan kuningasna,
älynsä kultakruunu kulmillaan,
vaan silti lankeevaisna lasna
alistuu aineen valtaa palvomaan.

Hän kaihoelee kauneuden maita
ja onnen asunnoita autuaita,
vaan kohtaa kulkeissansa kuolemaa.

Jos uskoi joskus onnen omaavansa,
— on onnen alla ohdakkeinen ansa
ja onni hattarana hajoaa.

* *
*

Ah miksi mittoella et sä malta
syvyyttä sydämesi, lapsi maan!
Sä sieltä ainetaakan, tahran, alta
saat omaksesi aarteen arvokkaan:

Sä löydät maan ja taivaan mahtavuuden,
ikuisen, ihmetyisen, loistossaan,
sä löydät ITSEN — ihmis-jumaluuden,
mi kuolemaan ei sorru milloinkaan.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. t:ri Annie Besant.

IV.

(Jatkoa.)

Yhdeksäs artikkeli Morning Post'issa aloittaa uuden sarjan, jonka tarkoituksena on yhdistää nykyhetken liikehtimiset koko maailmaa käsittävään salaliittoon, josta puhuttiin edellisissä kahdeksassa artikkelissa. »Tarve ja mielipide ovat kaksi voimaa, jotka pakoittavat ihmiset toimimaan»; tämä on »vallankumouksellisen vapaamuurariuden ohjesääntö Abbe Baruelin mukaan.» Toiminta on niin elävä nykyaikana, että menneiden vuosisatojen ihmiset näyttävät torkkuvilta nykyajan ihmisiin verrattuina; lakkoja toimeenpannaan tuon tuostakin, ja työmiehet vakuuttavat jokaisessa tapauksessa, että puute pakoittaa heitä vaatimaan korkeampia palkkoja. Bolshevismi tukee ja levittää uutta, Marx'in, tuon juutalaisen, julistamaa evankeliumia, ollen sen nykyisenä keskuksena Moskova. Niistä 50:stä miehestä, jotka ottivat osaa neuvostovallan perustamishankkeeseen, oli kuusi venäläistä, yksi saksalainen, yksi lättiläinen, yksi kansallisuudeltaan tuntematon ja 41 juutalaista. Lev Tsherny on kuuluisa anarkisti ja hänen puolueensa on kiivaasti individualistinen; »se on luonteeltaan enemmän slaavilainen, kuin Trotskin voimakkaasti keskittynyt puolue». Tsherny piti Anarkistisella päämajalla luentosarjan, jossa hän jakoi juutalaiset kolmeen eri luokkaan, nimittäin: liikemiehiin, zionisteihin ja bolsheviikeihin; hän lausui, etteivät bolsheviikit todellisuudessa ole sosialisteja eikä kommunisteja, vaan että he koettavat saada ihmisjoukot juutalaisen kontrollin alle. Hänen viimeisenä luentoiltanaan Anarkistien päämajassa, niin Pietarissa kuin Moskovassakin, hyökkäsivät bolshevikit luentotalojen kimppuun kuularuiskujen, tykkien ja ratsuväen kanssa ja jokainen sisälläolija surmattiin, paitsi Tsherny itse, jonka onnistui paeta. Näiden bolsheviikkijuutalaisten ohjelma oli luettavana lehden »Gazette de Hollande» v:n 1919 maaliskuun numerossa. Se sisälsi ohjeita bolsheviikkien asiamiehille ulkomailla; mitkä ohjeet hyväksyttiin Kremlissä pidetyssä neuvostokokouksessa, marraskuussa v. 1918, jossa kokouksessa Lenin oli puheenjohtajana sekä Trotski ja muut johtajat osanottajina. Käsikirjoitus varastettiin ja »Morning Post» painatti ohjesäännöt rinnakkain »Zionin Vanhinten» v. 1897 pitämän kokouksen pöytäkirjojen kanssa. Niiden yhtäpitäväisyys on silmiinpistävä. Ohjesäännöissä on noudatettu samoja periaatteita kuin pöytäkirjoissakin.

Artikkeli X. siirtyy Venäjältä Turkkiin, viitaten siihen, että »Nuori Turkki» sai innoituksensa mannermaiden vapaamuurariudelta, Italialaisen Grand Orientin kokouksissa. Salonikiin perustettiin kaksi looshia, joiden suojelijana oli Italialainen lähetystö. »Union & Progress» yhdistyksen jäsenet ovat vapaamuurareita; vapaamuurarilooshit lisääntyivät luvultaan siinä määrin, että v. 1900 perustivat 45 looshin edustajat Konstantinopoliin »Ottoman Grand

Orient'in». Turkkilaisen Kamarin komiteassa oli 90 vapaamuuraria, jotka vannoivat valansa puolueen puheenjohtajan Talaat Beyn edessä, joka on juutalainen vapaamuurari. Kabinetin jäsenten keskuuteen perustettiin toinen salainen kabinetti, jonka jäsenet olivat juutalais-vapaamuurareita. Edelleen perustettiin myöskin kaksi lehteä, joista toisen toimittaja oli Saksan juutalaisia ja toisen lehden omistaja oli ashkenasilainen juutalais-muurari. Nämä liittyivät saksalaisiin, silmämääränään juutalais-turkkilainen valtio Vähässä Aasiassa. Ashkenasilaiset ovat venäläis-puolalais-saksalaisia juutalaisia ja yhdessä toisten juutalaisten kanssa Saksan liittolaisia. Saksan sanomalehdistössä oli samaan aikaan monta kirjoitusta, jotka todistivat, että on olemassa aie perustaa Zionin valtakunta. Yhdessä pöytäkirjassa sanotaan: »Konstantinopoli on kahdeksas ja samalla viimeinen askel Jerusalmia kohti». Islami ja kommunistit ovat nyt tehneet keskenään liiton ja Mustafa Kemal Pasha antoi v. 1920 kaksi julistusta, toisen niistä 8:na ja toisen 20 p:nä heinäkuuta. Toinen niistä oli »Islamilaisille Veljille ja kommunisti-tovereille» ja siinä sanottiin, että »Islami, kommunismin liittolainen», tulee kostamaan kuolevien venäläisten talonpoikain puolesta. Toisessa julistuksessa lausutaan:

»Meidän armeijamme ovat valmiit marssimaan Persiasta Anatoliaan. Sittenkun bolsheviikit ovat saaneet voiton Puolassa, menevät he Rumaniaan. Rumanialaiset tulevat vastaamaan aseistumiskutsuun yleisellä lakolla. Bulgarialaisetkin ovat valmiit liittymään bolsheviikkeihin. Armeijojemme tarkoitus on suojella itsenäisyyttämme ja puhdistaa pääkaupunki englantilaisista.»

Vuonna 1910 tapahtunut Portugalin vallankumoushanke oli, kuten johtavilta tahoilta kerrotaan, juutalais-vapaamuurarien toimeenpanema. Tohtori Friedrich Wichtl sanoo kirjassaan »Welt-Freimaurerei, Welt Revolution, Welt Republik» (Yleismaailmallinen vapaamuurarius, yleismaailmallinen vallankumous ja yleismaailmallinen tasavalta) portugalilaisista, johtavassa asemassa olevista perheistä seuraavasti:

»He ovat kaikki sukua keskenään, yhteenliitetyt keskinäisillä vapaamuurariuden siteillä ja ... yleismaailmallisen Israelilaisen Allianssin kautta.»

Portugalilaisen tasavaltalaisen puolueen jäsenien joukossa oli eräs päällikkö, joka oli vapaamuurarilooshin Suur-Mestari; samoin oli myöskin tasavallan presidentti, tunnettu vapaamuurari. Saksa alkoi silloin vehkeilynsä, tarkoituksella anastaa itselleen Portugalille kuuluvat alueet Afrikassa ja »alkoi sodan niiden anastamistarkoituksessa, käyttämällä mielisuunnitelmiensa toteuttamiseen lähetysseuroja, jotka toimivat Afrikassa sodan puhjetessa».

Yhdestoista artikkeli alkaa kertomalla, että vapaamuurarit olivat Turkin ja Portugalin vallankumouksen takana ja sen välikappaleita. »Lenin sijoittui Moskovaan ja rupesi käyttämään Venäjää työkenttänään ja bolsheviikkiasiamiehet olivat kyllin yksinkertaisia välikappaleita rauhattomuuden ja epäjärjestyksen aikaansaamiseksi.» Kirjoituksen nimenä on: »Preussi, Baijeri ja Unkari». »Moskovan juutalaiset, työskennellen asiamiehiensä kautta Sak-

sassa, jossain määrin onnistuivat nostattamaan Preussin Baijeria vastaan ja kaupungin kaupunkia vastaan.» (Tahdon huomauttaa, että Unkarin pääkaupunki Budapest oli nälkään nääntymäisillään, silläväliin kuin maaseudut olivat täynnä viljaa, jota maanviljelijät kieltäytyivät myymästä.)

Koska vallankumous kävi mahdolliseksi Venäjällä ennenkuin Saksassa, niin Lenin käytti hyväkseen sangen ratkaisevaa hetkeä Venäjällä ja iski. Sitten seurasi bolsevistisia liikehtimisiä Brest-Litovskissa ja liikehtimisyrityksiä Itä-Preussissa. Preussissa olleissa sosialistien ja spartakistien välisissä taisteluissa jälkimäiset joutuivat väliaikaisesti tappiolle, ja vallankumous tuli estetyksi. Joffe muodosti Berlinissä neuvostovallan toukokuussa v. 1918, mutta tuli kukistetuksi sentähden, että oli tekemisissä spartakistien kanssa. Suurin osa sosialisteja riemuitsi, mutta Barth, joka tunnusti saaneensa bolsheviikeilta kaikkea muuta apua, paitsi aineellista, valmistaessaan vallankumousta Saksassa, on, Joffen sanojen mukaan, vastaanottanut häneltä itseltään »satoja tuhansia markkoja». Lenin vakuutti, että »vallankumousliikkeen ketjua takoessa Saksan rengas oli tärkein» ja Joffen sanotaan saaneen tästä työstä Berlinissä, kesällä v. 1918, neljä miljoonaa markkaa. Joffen seuralainen Berlinissä oli Radek, myöskin juutalainen. Mutta kun Joffe oli lähetetty julkisesti Saksan keisarin hallitusalueelle, jossa hän punoi salajuonia spartakistien kanssa, tuli Radek Saksaan salaa Leninin lähettämänä spartakistien ja varsinkin Liebknechtin luo. Keisari kukistui. Liebknecht vapautettiin ja hyvin pian sen jälkeen hän ja Noske iskivät vastakkain vallankumouksellisessa valtakunnassa:

»Radek otti heti lujasti kiinni Liebknechtin ojentamasta köydenpäästä. Vuoden 1918 kahtena viimeisenä päivänä nämä kaksi aivan avoimesti hommasivat 'Saksan Spartakistisen Liiton Vallankumouksellis-kommunistista Työväen puoluetta'. Vuoden 1919 ensimmäisen päivän aamuna allekirjoitettiin tavanmukainen asiakirja, joka liitti toisiinsa 'Moskovan ja Berliinin toverit', Liebknechtin merkitessä nimensä siihen Saksan tulevana neuvostovallan puheenjohtajana, ja Radek, Venäjän neuvostovallan valtuutettuna.»

»Morning Post» julkaisee myöskin mainitun välipuheen tekstin; se sisältää tiedonantoja siitä raha- ja sota-avusta, jota spartakistit ovat saaneet Moskovasta. Berlinistä päin luvattiin levittää Leninin oppeja, sekä myöskin lisätä punaista armeijaa 500,000 mieheen, joiden tuli olla Moskovan sotakomisaarion komennon alla. Tämä sopimus, kuten kerrotaan, laadittiin Rosa Luxenburg'in, berliniläisen juutalaisnaisen luona. Muutaman päivän kuluttua tapahtui Eichornin, erään Joffelaisen asioitsijan nostattama kapina, mutta Nosken joukot kukistivat sen; Liebknecht ja Rosa Luxenburg murhattiin ja Radek ynnä muutamia spartakisti-johtajia joutui vangiksi. Mutta Saksassa oli jo silloin lähes kolmekymmentä bolshevistista järjestöä ja 6—13 p. maaliskuuta oli uusi kapina. Se tukahdutettiin, mutta joka tapauksessa kaikki tapahtumat ovat omiansa todistamaan, kuinka luja on Saksan ja Venäjän bolsheviikkien välinen keskinäinen liitto.

»Morning Post» huomauttaa, »etteivät Leninin pähkinät koskaan ole olleet yhdessä korissa, eikä edes puolessatusinassakaan. Niiden murskautuminen yhdessä korissa merkitsee hänelle ainoastaan väliaikaista tappiota. Hänen

päämääränään on koko maailmaa käsittävä vallankumous.» Maaliskuussa v. 1919 tapahtui kapina Hampurissa, Rheinin varsilla y. m. Mutta meidän täytyy lausua muutama sana Baijerista.

Baijerissa murhattiin pääministeri, Kurt Eisner, juutalainen, jonka nimi todellisuudessa oli Saloman Kusnowski; murhan tapahduttua julistettiin Baijerissa neuvostovalta. Max Livien, moskovan juutalaisia oli silloin paikalla, katselemassa, mihinpäin asiat kääntyvät ja hän valittiin toimeenpanevaan komiteaan. Hän julisti bolshevikeille toimintavallan sekä neuvostotasavallan yli Saksanmaan. Baijeria koskeva suunnitelma petti, mutta sen seurauksena on yleinen tyytymättömyys ja salahankkeet; sillä mitä tulee Leniniin ja hänen suunnitelmiinsa, niin yksin satunnaiset tappiotkin vievät hänet tähtäämäänsä päämäärää kohti. Saksa ei hypännyt suinpäin neuvostovaltaan, mutta sen kestetyt kärsimykset olivat omiansa edistämään vallankumouksen lopullista menestymistä. »Lenin osaa odottaaa. Saksa lahjoitti Venäjälle Leninin ja Englanti antoi sille Trotskin. Saksan valtakunta, imperialistinen ja vallankumouksellinen, pelasi Leninin vastustajana, mutta Lenin oli parempi pelaaja. Peli ei ole vielä päättynyt. Mutta Leninin vallan takaajana on Kolmas Interntionale.»

Unkarista puhumme seuraavassa artikkelissa.

V.

»'Kansallisneuvosto', joka kaatoi Unkarin hallituksen, oli kokoonpantu ... vanhan riippumattoman puolueen radikaalisista aineksista; siihen kuuluivat myöskin juutalainen Mafia ja sosialidemokraatit. Juutalais-bolshevistinen propaganda oli valmistanut hyvän maaperän.» Bela Kun, Unkarin bolsheviikkien johtaja, oli juutalainen ja läheisessä kosketuksessa Leniniin; sitäpaitsi olivat melkein kaikki ministerit juutalaisia. Bela Kun nimitti Leniniä »kansainvälisen proletariaatin johtajaksi ....» Bela Kun ryhtyi tekemisiin Lontoon venäläisten tiedonantotoimiston kanssa Sylvia Pankhurstin välityksellä. Bela Kun kukistettiin ja Moskovan juutalaiset ja bolsheviikit olivat pakoitetut peräytymään joksikin aikaa.

(Jatketaan.)

»Sanotaan, että jumala on luonut ihmisen kuvakseen; pitäisi pikemminkin sanoa, että ihminen on luonut jumalan omaksi kuvakseen.» *Lichtenberg.*

»Intohimot ovat julmimmat tyrannimme; luovu niistä, niin saat tuntea, mitä vapaus on.» *Fénelon.*

»Viisaus opettaa ihmisiä olemaan vihaamatta, pelkäämättä ja jäljittelemättä esi-isiään; sillä jumaluuden voimalla uudistuu ajatus joka päivä ehtymättä ja kaikki, mihin se säteilee, olipa se tomua tai tuhkaa, on uutta ainehistoa, joka kätkee lukemattomia suhteita.» *Emerson.*

ILON AIHE.

Iloitsen, että on omanain
määrätty herkkyyden aste,
josta on siunattu seuraus vain
hellyys ja kyynelten kaste.

Oisiko polkunen pyrkijän
kylmä ja kosteutta vailla,
jälkiä Mestarin säälivän
kulkeissa murheiden mailla!

Sääli ja kyynelten vuodatus
meidäthän aateloi noiksi,
joita on nimetä oikeus
ikuisuusmatkailijoiksi.

Helmi Paloheimo.

TIELLÄ.

Vähimmän toivoa on ihmisellä, joka kulkee katkeruuden kypsä hedelmä povellaan.

Ja kuitenkin se on rehellisyyden palkka.

Se hedelmä ei kypsy arvoituksien lämpimässä ilmanalassa, vaan todellisuuden ruman polun varrella.

Onko siis ihme, jos rehellinen alussa tuskaisesti kohottaa kätensä kohti tuntemattomuutta?

Jääliukas on hänen alkutaipaleensa kulkea. Hänen jalkansa luistaa, koska ei ole, mihin sen vakavasti kiinnittäisi.

Vangittu sielu on turvattu. Mutta vapaalla on vaarat edellään.

Älköön hän kuitenkaan pysähtykö, vaan tuntekoon vastustamattomina etäisyyden viettelyksiä.

Sillä yhtä monta kertaa kuin hän kompastuu, on hän nouseva ylös.

Ja hän tulee kankeaksi tuntemaan tuskaa ja saa avarasti hengittää.

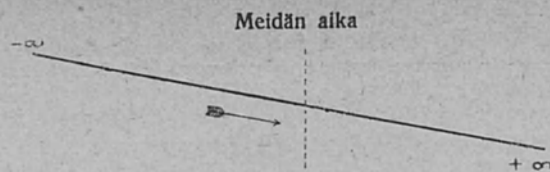
Älköön siis ihminen olko unelias, älköönkä katsoko kuvaansa kaunistavissa peileissä.

Arnold Laurell.

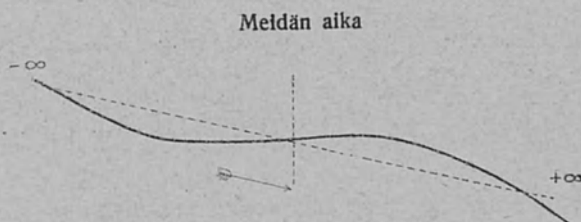
»Jos tahdot elää omaksi hyväksesi, niin elä muiden hyväksi.» *Seneca.*

»Hyvät ihmiset unohtavat tekemänsä hyvän, sillä nykyisiltä toimiltansa he eivät ennätä ennen tekemiänsä ajatella.» *Kiinalainen sananlasku.*

Kuva I

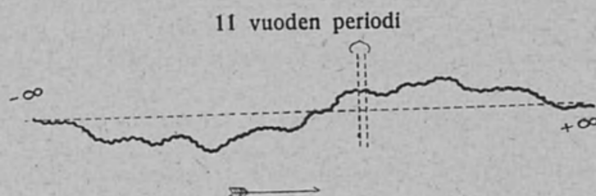
Kuva II

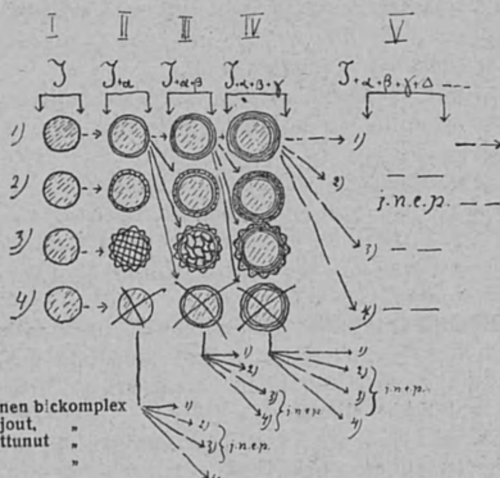
Kuva III

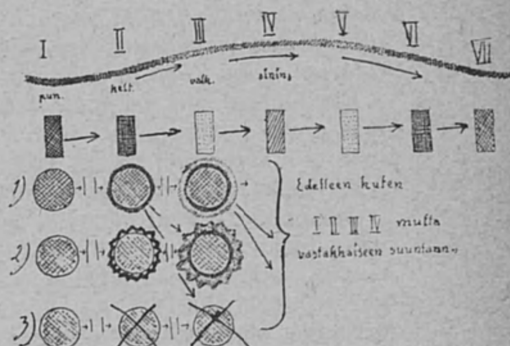
Kuva IV

Kuva V

1. Vastustuskykyinen bickomplex
2. Latentti tilaan jout. „
3. Kokonaan muuttunut „
4. Kuollut „

Kuva VI

Liite T:ri S. W. Tigerstedt'in tutkielmaan „Spektraalipigmenttiteoria Ihmisrotujen kehityksessä".

SPEKTRAALI-PIGMENTTITEORIA IHMISROTUJEN KEHITYKSESSÄ.

Kirj. t:ri S. W. Tigerstedt.

(Jatkoa.)

Biokomplexi sanalla tarkoitetaan mitä tahansa, joko *homogenisesti yhtenäistä* tai eri osista kokoonpantua kokonaisuutta, siis sellaista, jota voidaan pitää itsenäisenä, *autonoomisena yksilönä;* toisin sanoen *kaikkea oleellista, individuaalisesti kokonaista* tai sellaista, *joka meistä näyttää kokonaisuudelta, yhdentekevää olkoon se yksilöllisesti kokonaista, jakaantumatonta* tai *toisiinsa liittyvistä osista kokoonpantua.*

Konkreettisesti: atoomi, molekyyli, solu, elin, elimistö, ihminen, jokainen yksilö, ihmisryhmä, seura, yhdistys, valtakunta, rotu ja ihmiskunta ovat kukin *biokomplexeja*

Biokomplexia hallitsee *kolme eri lakia: biologisen inertian laki, mukautumisen laki ja aktiivisuuden laki.*

Jokainen biokomplexi koettaa säilyttää sille kuuluvia ja ylläpitää hankkimiaan ominaisuuksia.

Biokomplexi, jonka ominaisuutena on itsensäsuojeleminen, omaa erittäin heikon sisäisen rakenteen. Tällaisen biokomplexin voimat eivät riitä aktiiviseen toimintaan, vaan on se *heikko, toimeton* ja joutuu ikäänkuin *unen, letargian valtaan.*

Mukautumisen lakia noudattaen *koettaa se mukautua määrätyn tilan ehtoihin.*

Vastavaikutusten hävittyä, jotka aiheuttivat suojelevat toimenpiteet, biokomplexi *toipuu* ja *ryhtyy aktiiviseen toimintaan.*

Kolmannen, aktiivisuuden lain mukaan *biokomplexi osoittaa suurinta aktiivista toimintakykyä* ja *saavuttaa erikoisluonteensa huipun vain määrättyjen ulkonaisten vaikutusten alaisena, jolloin määrätty suhde vallitsee ulkoapäin tulevien vaikutusten ja biokomplexin sisäisten voimien välillä.*

Biokomplexi voi (rajojen sisällä, jotka eivät ole vissejä normeja suuremmat eivätkä pienemmät) ulkonaisten vaikutusten painostamana muuttua, ilman että sen toimintakyky vähentyisi.

Kuvitelkaamme neljä eri ryhmää biokomplexeja, 1, 2, 3, 4. Kuv. 4.

Biokomplexit ovat näöltään samankaltaisia, samanlaatuisia, s. o. ne kuuluvat samaan perheeseen, luokkaan, ryhmään j. n. e. Kaikki ne elävät samalla tavalla, samojen määrättyjen vaikutusten alaisina. Nimittäkäämme näiden vaikutusten summaa I.

Näiden olosuhteiden vallitessa biokomplexit jatkavat elämäänsä normaalisesti, kehittäen kykyjään huippuunsa. Ne ovat ikäänkuin kotiutuneet ja menestyvät hyvin. Niiden sisäisen olemuksen ja ulkonaisten vaikutteiden välillä vallitsee tasapaino, ja ne ovat tottuneet tähän tilaan.

Oletettuihin vaikutuksiin I lisäämme uudet, — niin että biokomplexeihin eivät nyt enää vaikuta ainoastaan I kuten ennen, vaan I+X.

Seurauksista, s. o. tavasta, jolla eri biokomplexit vastaavat uuteen vaikutukseen, näemme niiden yksilölliset eroavaisuudet.

Biokomplexi n. 1, joka on voimakkain, kykenee vastustamaan X:n vaikutuksia. Vieläpä sille jää siksi paljon ylimääräistä voimaa, että se melkein täydellisesti kykenee jatkamaan normaalista toimintaansa. Sanon melkein, sillä alussa, ennenkuin se ehtii tottua uusiin olosuhteisiin saavuttaa tasapainon läpikäy se jonkunverran vaikeuksia.

Biokomplexi n:o 2 omaa paljon vähemmän elinvoimaa, joten se ei täydellisesti riitä ulkonaisten vaikutusten vastustamiseen. Tämä biokomplexi ryhtyy seuraaviin toimenpiteisiin:

Se *muuttuu jossain määrin,* luoden suojelevan mekanismin, jonka tarkoituksena on turvata sitä X:ää vastaan. Voimat riittävät töintuskin biokomplexin elämän säilyttämiseen, niin ettei se hajoa tai kuole, mutta ulkonaiseen toimintaan niitä ei riitä. Se elää passiivisena, apaattisena, välinpitämättömänä, unitilassa, letargiassa.

(Jatketaan.)

IHMISEN OSA.

On lyhyt matkanteko
inehmon,
ja kätten luoma keko
pieni on.

Kuin vierahissa olet,
aina vaan
sä turhaan tiesi polet
maailmaan.

Jos tuokioksi jäivät
jäljet nuo,
niin uudet elon päivät
unhon tuo.

Ah, suotta sydän lyöpi,
tiedän sen,
pois kuolo kylmä syöpi
sydämen.

Ensi Lahdensuu.

IHMISEN KIERTOKYSELYT.

Onko ehdottoman epäitsekkäitä ihmisiä?

Epäitsekkyys on oman itsensä syrjäyttämistä. Oman itsensä syrjäyttäminen on uhrautumista. Uhrautuminen on kehityksen vauhtipyörä. Ne, joiden suurimmaksi haluksi on tullut täydellinen uhrautuminen kehitykselle, suurina hyvässä, ovat ehdottoman epäitsekkäitä ihmisiä.

Arnold Laurell.

Kysymys:

Kuinka korkeita kehitysasteita ihminen voi saavuttaa tulevissa aikakausissa?

Kaarlo Sandström.

Vastaus:

Ihmisen kehityksellä ei ole rajoja, jos tarkoitetaan todellista ihmistä, hänen sisäisintä olennustaan. Tähän asti ei kukaan ole määritellyt ihmisen viimeisintä kehitysastetta. Viisaat sanovat, että ihminen on asteettain kehittyvä henkiolento, ja että hänen henkisen olennuksensa kasvu on hidasta, että se »täyttyy pisara pisaralta niinkuin vesisäiliö». Ihmisen erilaisista kehitysasteista viisaat ovat kyllä paljonkin puhuneet. Mutta, kun niiden selostaminen vaatisi laajan alan, se ei ole mahdollista tässä yhteydessä. Vaikeutta tuottaisi sekin, kun eri kansojen ja eri aikojen viisaat ovat samoista asioista puhuessaan käyttäneet erilaisia nimityksiä ja määritelmiä.

Viittaamme asiaa koskevaan laajaan kirjallisuuteen, jota löytyy kaikilla kielillä.

Kirjallisuuteen emme viittaa sentähden, että yksistään sitä tietä voisimme saada selvyyden. Ei, on kirjallisuutta, joka johtaa suorastaan väärille teille, ja oikeakin kirjallisuus kykenee antamaan meille vain herätteitä ja ohjeita. Jos rohkenemme sukeltautua oman olemuksemme mittaamattomiin syvyyksiin, löydämme sieltä ainoan oikean kaukoputken, jonka avulla voimme pettämättömästi nähdä oman mysteriomme menneisyydessä ja tulevaisuudessa.

Ihminen on pimeässä, vaarallisessa aarniometsässä kulkeva pyhiinvaeltaja, jota määränpäässä odottaa ihanuus, josta nyt emme rohkeimmissa unissammekaan osaa muodostaa käsitystä. *M. T.*

UNET.

Ihmiskunnan historiasta löydämme paljon todistuksia siitä, että ihmiset yleensä, mutta eritoten filosofit, ovat panneet suuren merkityksen unielämälleen. Useat heistä ovat sanoneet saaneensa opetuksia ja neuvoja, vieläpä jumalallista viisauttakin uniensa välityksellä. Toiset ovat pitäneet ne omana tietonaan, toiset taas, jotka ovat katsoneet niistä olevan kanssaihmisilleen hyötyä, ovat tehneet uniaan tunnetuksi. Tällaisena esimerkkinä mainitsemme Swedenborgin, joka julkaisi merkillisiä uniaan erityisenä kirjana.

Saadaksemme selville, tuntevatko lukijamme mielenkiintoa näihin asioihin, olemme päättäneet varata lehdessämme suppean tilan lukjoitamme varten, tärkeimpien uniensa tunnetuksi tekemiseksi. Kysymykseen voivat tulla ainoastaan sellaiset unet, joilla selvästi on ollut ennustava tai opettava merkitys. Ne tulisi kirjoittaa mahdollisimman tiivistettyyn muotoon. — Jos lähettäjä ei halua julkaista nimeään, voi hän käyttää nimimerkkiä. Tämmöisissä tapauksissa sitoutuu toimittajamme pitämään lähettäjän omana tietonaan.

Tehdäksemme aloitteen tämmöisen unikokoelman syntymiseksi, liitämme tähän erään lehteämme lähellä olevan henkilön unen (hänellä on samansuuntaisia ollut useampia), jonka hän näki huhtikuussa 1921. Hän kertoo:

Nukkumaan mennessäni keskityin ajattelemaan, mitä on totuudenetsijän elämä käytännössä. Ajattelin useita ihmiskunnan viisaita, mutta eritoten indialaista henkistä opettajaa, joka tunnetaan nimellä K. H. Pyysin tältä opettajalta saada unitilassa vastauksen ajattelemaani kysymykseen. Näin seuraavan unen: Torilla, jossa vilisi ihmisiä, oli syrjäisempi paikka, johon oli kasattu soraa ja kuonaa. Viranomaiset olivat kaikille ihmisille antaneet luvan etsiä siitä jotakin arvokasta. Mutta ainoastaan pieni osa ihmisistä kerääntyi sen ympärille tarkoituksella tutkia, mitä sieltä voisi löytää. Minä liityin heihin. Hetken kuluttua huomasin, että rikkaröykkiön sisässä kimmelsi jotakin tavattoman kirkasta, ikuisesti säteilevää ainetta. Vedin sen esille ja sijoitin tämän pienen aarteeni huolellisesti povitaskuuni. Löydettyäni tämän, aloin yhä suuremmalla innolla (toisten kanssa) tutkia edessämme olevaa kuonakekoa voidakseni koota enemmän tätä minulle ennestään tuntematonta ainetta. Mutta heti löytöni jälkeen ilmestyi paikalle kaksi poliisia, jotka tarttuivat käsiini ja veivät minut rikollisena poliisikamariin tutkittavaksi. Vankina ollessani ihmettelin, kuinka on mahdollista, että poliisit toimivat vastoin esimiestensä määräyksiä. Siitä, kuinka minun poliisikamarissa todella kävi, ei ole tietoa, sillä heräsin.

Tätä vertauskuvallista unta en ymmärtänyt pitkiin aikoihin, mutta noin vuoden kuluttua se käytännössä toteutui.

Hinta 3: 50

Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 4
Helmikuu 1923

TILAUSAIKA:
MARRASKUU 1922—
LOKAKUU 1923

AIKAKAUSLEHTI
IHMINEN
Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
1/2 „ „ 20: —
Amerikaan:
1/1 vuosikerralta Doll. 1: —

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

HELMIKUU 1923 N:o 4.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

HELMIKUU 1923 — N:o 4

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna. — Paracelsus.

KAARLO KOSTI KIRJOKALLIO.

* 10. 7. 1866 Hämeenlinnassa
† 17. 1. 1923 Vaasassa

Lehtemme avustaja, valtion rautateitten I luokan liikennetarkastaja, Kaarlo Kosti Kirjokallio on kuollut.

Harvoin on näiden rivien kirjoittaja tuntenut itsensä yllätetymmäksi kuin mainitun kolkon tiedon saapuessa eräänä tammikuun aamuna. Tiesimme kyllä, että vainaja jo pitemmän aikaa oli lievästi sairaana, mutta kun hän eli ja toimi entiseen tapaansa virkatointaan hoitaen, niin ei mikään aiheuttanut otaksumaa, että Kirjokallio näin pian oli määrätty kulkemaan kuoleman portin lävitse.

Mutta tämä ulkonainen syy, hänen äkillinen poistumisensa, ei yksistään ollut riittävä yllätystä aikaansaamaan. Ei, sillä usein saamme huomata tuonelan viikatteen välkähtävän odottamatta niinkuin salama kirkkaalta taivaalta. Hämmästyksemme aiheutti syvemmät syyt. — Jokainen, joka tunsi Kosti Kirjokallion, pani hänessä merkille aivan erikoisen piirteen, pohjasävelen, joka määräsi hänen jokaisen askeleensa ja tekonsa. Se oli: rehellisyys, suoruus, *totuus.* Hän oli fyysillisestikin melkein »päätänsä pitempi muuta kansaa», mutta hänen sisäinen olemuksensa todisti sitä vieläkin enemmän. Totuuden edustaja tekee useinkin asiallisen, kolkon ja kylmän vaikutuksen ja sitä ehkä olisi voinut joku pinnalta katsoja luulla Kirjokalliostakin. Mutta jos hiukankin tunki katseensa syvemmälle, huomasi heti hänessä voimakkaan lämmön ja myötätunnon, löysi hänessä *ihmisen* ja ystävän, johon varmasti voi luottaa. Vainajan korkein uskonto oli totuus jokaisella askeleellaan. Hänen auktoriteettinsa omatunto ja Jumala. Koko hänen olemuksensa ja toimintansa oli elävä vastalause tavallisia ihmisluonnon heikkouksia: omahyväisyyttä, suosiontavoittelua, valheen ja mädännäisyyden silittelyä vastaan.

Juuri tässä merkityksessä me ensisijassa suremme vainajan mielestämme ennenaikaista kuolemaa, sillä juuri tällaisia luonteita tarvittaisiin. Mieleemme muistuu Hamletin sanat, että »Tanskanmaassa on jotakin mätää». Ja kun tämä määritelmä pitää sanatarkasti paikkansa näinä aikoina tässäkin maassa, niin panee se väkisinkin ajattelemaan, että »millä sitten suolataan, jos suola tulee mauttomaksi».

Rauha totuudentaistelijan sielulle.

— — —

Useat päivälehdet ovat jo selostaneet seikkaperäisesti vainajan elämäkerran. Niinpä U. S. julkaisi pitkän kirjoituksen, jonka loppupuolen lainaamme tähän, koska se osoittaa, mitä kaikkea Kirjokallio ehti aikaansaada:

»Vainaja kuului suomalaisuuden esitaistelijoihin rautatiellä. Rohkeasti uskalsi hän tuoda esille suorat ja vilpittömät mielipiteensä, jotka myös saavuttivat arvonantoa rautateitten silloisten ylempien viranomaisten puolelta.

Missä suomalaista miestä rautateillä tarvittiin, siellä oli hän mukana. Niinpä hän valtiopäivillä 1908 esitti suuritöisen suomalaisen rautatiesanaston, joka sitten laskettiin pohjaksi sille sanastolle, jota nykyään käytetään rautatiellä liikenneosastolla.

Hän oli myös puhuja »jumalan armosta». Monet ovat ne asialliset, lennokkaat ja innostuttavat puheet, joilla hän on innostuttanut rautatieläisiä.

Mutta hänen toiminta-alansa ulottui myös rautatien ulkopuolellekin. Nuorisoliikkeet ja sivistysseurat olivat hänen lempilapsiaan. Keski-Karjalan nuoriso tuntee Kirjokallion ja Kirjokallio tunsi Karjalan suruineen, mutta myös suurine avuineen. Karjalassa hänen kylvönsä kasvaa.

Rehellistä suoraa suomalaista vainajaa jäi suremaan puoliso, o.s. Nordman, tytär ja poika.

»Puheesi on korutonta, Mestari. Ei muistuta se kieltä niiden, jotka Sinusta puhuvat.» *Rab. Tagore.*

SALATIEDE.

Kirj. *Maunu Teräkivi.*

»Ex oriente lux» (valo tulee idästä).

»Vähäinen tieto tekee ihmiset ylpeiksi, suuri tieto tekee heidät nöyriksi. Niinpä tyhjät tähkäpäät nostavat pöyhkeästi päänsä taivasta kohti, mutta täysinäiset painavat ne maata, äitiänsä kohti.» Leonardo da Vinci.

I.

Kun salatieteestä eli okkultismista näinä aikoina niin paljon *puhutaan* ja sen avulla tehdään yrityksiä *totuuden kirkastamiseksi ja pimittämiseksi,* ja kun kaikesta tästä huolimatta salatieteen perusolemus jää monellekin hämäräksi, niin ei ole ihme, jos vilpitön ja totuuttaetsivä ihminen tulee ymmälle ja kysyy itseltään: »mitähän se salatiede oikein on, mitä varten sitä nimitetään *salatieteeksi,* kun siitä *julkisesti* yhtenään puhutaan?». Edelleen tämmöinen ihminen ajattelee: »Kun usein kuulee pitkiä esityksiä salatieteestä eikä sen yhteydessä puhuta mitään Jumalasta ja kun joskus taas kuulee siitäkin mainittavan, niin olisiko tai ei jumala-käsitteellä ja salatieteellä mitään oleellista yhteyttä keskenään?». Ja kun hän pysähtyy enemmän ajattelemaan juuri tätä seikkaa, niin on hän huomaavinaan niissä todellakin yhden yhteisen piirteen: käsitteet niinhyvin Jumalasta kuin salatieteestäkin ovat mitä moninaisinpia, jopa kerrassaan sekaviakin. Tämän hän kykenee vaivatta ja rehellisesti toteamaan, mutta pitemmälle sivustakatsojan on vaikea päästä ensinäkemältä. Asia jää enemmän tai vähemmän kysymysmerkiksi. Tietysti jokainen ihminen saa selvyyden aikanaan, sillä »joka etsii, hän löytää ja kolkuttavalle avataan», mutta kun kaikki ihmiset eivät tunne niin suurta mielenkiintoa näihin asioihin, että tunkeutuisivat niiden ytimeen, niin jäävät ne keskeneräisiksi ja selvittämättömiksi sillä kertaa.

Kun kuitenkin jokaisen ihmisen, ennemmin tai myöhemmin, on opittava tuntemaan itsensä ja siis niinmuodoin myöskin itsetuntemukseen johtavat menetelmät, niin koettakaamme tämmöisen kysyjän kanssa syventyä asiaan ja selvittää itsellemme pääpiirteittäin, mitä salatiede on; kiinnittäkäämme samalla huomiotamme esoterismiin yleensä: mystiikkaan, magiaan, joogaan j. n. e.

Mutta nyt herää kysymys siitä, onko olemassa keinoa, oikeata opasta, jonka avulla voisimme tutkia tätä sekavalta näyttävää vyyhtiä? Vastaamme tähän: kyllä, sillä *jokainen asia on yksinkertainen, ellei sitä tahallaan tehdä*

mutkikkaaksi, vaikeatajuiseksi ja sekavaksi. Painakaamme aluksi mieleemme vanha ja koeteltu totuudenetsijän sääntö: »*Simplex veri sigillum*», s. o. *yksinkertaisuus on totuuden merkki.* Tässä meillä on siis jo yksi luotettava opas, jonka avulla kykenemme eroittamaan todellisuuden harhasta, alkuperäisen keinotekoisesta, oikean väärästä. Etsikäämme näitä oppaita matkan varrelta lisää. Nojautukaamme viisaitten, pyhien ja täydellisten ihmisten kokemuksiin ja ohjeisiin, sillä voimme pitää varmana, että he tietävät kaiken, koska ovat salatieteen tien loppuun asti jaksaneet kulkea ja täydellisen ihmisyyden saavuttaa; he ovat viitoittaneet tien meillekin. Meidän tehtävämme on tähystellä oikeita merkkejä sekä sivuuttaa eksytystarkoituksessa asetetut.

Tie, jota nyt alamme kulkea, johtaa labyrinttiin, joka näyttää sekavalta ja vaaralliseltakin. Kun näin on, niin tulee meidän matkan varrella pitää mielessämme vielä yhtä seikkaa: *salatieteessä eivät milloinkaan kaikki tiet vie Roomaan, vaan toinen kirkkauteen, toinen pimeyteen.* Teitä ei myöskään ole enempää eikä vähempää kuin *kaksi,* vaikka joskus erehtyisimmekin toisin luulemaan. Syrjäpolkuja, sekä oikeita että vääriä, on tietysti paljonkin, mutta kun ne ennemmin tai myöhemmin yhtyvät jompaan kumpaan pääteistä, niin puhumme ainoastaan kahdesta etenkin kun sivutiet eivät kuulu varsinaiseen salatieteeseen, joka kyntää syvästi. Todellisuudessa *oikealla* salatieteellä on vain yksi tie[1]), mutta kun salatieteen ja onnettoman ihmiskuntamme historia todistaa, että *väärä* salatiede usein saa suuremman jalansijan kuin oikea, niin on meidän vähintäinkin yhtä tarkoin otettava huomioon väärille raiteille suuntautunut salatieteen tie, sillä se esiintyy — eri maissa erilaisine haarautumineen ja kyltteineen — usein paljoa valtavampana[2]) yleismaailmallisena liikkeenä kuin konsanaan *oikeata* salatiedettä edustava yhtenäinen joukko kykenee aikaansaamaan. Suhde, lyhyesti sanoen, näiden eri teitten välillä voidaan määritellä samalla mittapuulla kuin ihmisluontoa ulkonaisessa maailmassa mitataan: oikeata on se, missä epäitsekkyyttä, hyvää moraalia, nöyryyttä sekä horjumatonta oikeamielisyyttä käytännössä noudatetaan; väärää

---

[1]) Eri teiden tunnusmerkeistä myöhemmin.

[2]) Ottakaamme salatieteen historiasta yksi selvä esimerkki siitä, kuinka pitkälle väärä salatiede saattaa kehittyä: Atlantiksen mantereella harjoittivat kansan johtajat väärää magiaa ja saavuttivat sen nojalla erinäisiä psyykkisiä voimia, joita käyttivät pyhissä menoissa ja jumalanpalveluksissa. Kun nämä johtajat oman metodinsa avulla kykenivät aikaansaamaan eräitä alemmanlaatuisia yliaistillisia ilmiöitä, eetterisiä ja astraalisia, niin sokaisivat he näillä keinoilla ihmiset siinä määrin, että he ennen pitkää tulivat kansan silmissä korkeiksi olennoiksi ja pyhimyksiksi. Kansa ei luonnollisesti kyennyt näkemään, mikä oli oikeata, mikä väärää, vaan antautui itsekin tähän henkisten voimien väärinkäyttöön. Kun yleinen moraali oli silloin vielä jonkunverran huonompaa kuin nykyään eikä edes materialismia ollut pelastajana, niin jumalanpalvelukset ja muut pyhät menot saivat yhä hurjemman luonteen tämän mustan magian harjoittamisen takia. — Ne muutamat todelliset salatieteilijät, joita Atlanniksellakin oli, eivät kyenneet muutosta aikaansaamaan, sillä henkisen myrkytyksen vyöry nieli väestön pyörteisiinsä. Kun tilanne oli lopullisesti toivoton, puuttui jumalallinen johto erikoisella tavalla asiain menoon valkoisten salatieteilijöiden kautta, jotka saivat tehtäväkseen käyttää viimeistä keinoaan — niin kertoo salatieteellinen traditsioni — ja hukuttaa koko manner. Samalla, kun itse poistuivat, veivät he mukanaan ne ihmiset, joita henkinen myrkytys ei vielä ollut ehtinyt saastuttaa.

se, missä itsekkyyttä, moraalittomuutta sekä persoonallisten etujen mukaista oikeamielisyyttä edustetaan.

Vielä meidän on todettava, etteivät eri salatieteellisten suuntien oppilaatkaan aina tiedä, kumpaa salatieteen linjaa kulkevat. *Ainoastaan heidän omatuntonsa, oikeudentuntonsa ja moraalinsa kykenee sen selvittämään, ei mikään muu;* mutta jos ne eivät ole hereillä tapahtuu tilinteko useinkin liian myöhään. — Vain se, joka on vihkiytynyt salatieteen ydinongelmiin, voi käsittää kummankin suunnan toiminnan ja pyrkimykset sekä niiden välisen ikuisen taistelun suuremmoisuuden. Hän tuntee joka solussaan sen aiheuttaman äärettömän jännityksen, mutta seisoo sotilaana vartiopaikallaan viimeiset hermovoimansa terästäen. Hänen sydämensä vuotaa verta yhtämittaisesta tuskasta, mutta harteilleen asetetun ylivoimaisen kuormansa kantaa hän ilolla, vaikka se uhkaakin musertaa hänet maahan. Monikaan ei hänen kuormaansa kevennä, vaan tietoisesti tai tietämättään ihmiset sitä lisäävät päivä päivältä. Hän on palvelija. Ihmiset eivät hänen tietään tunne, eivätkä häntä täysin ymmärrä. Syvimmässä merkityksessä tästä tuskallisesta yksinäisyydestä on hyötyä hänelle itselleen, vaikka ei edustamalleen asialle. Salatiede on kaikissa suhteissa kaksiteräinen miekka.

Kaikkina aikoina on salatieteellisiä kysymyksiä verrattu aineellisen maailman ilmiöihin, ja kun myöskin H. P. Blavatsky sanoo, että »salatieteen lait ovat varmimmin verrattavissa fyysillisen tason lakeihin», niin koettakaamme siis ymmärtää kysymyksessäolevia asioita vertauksien avulla. Salatieteen maailmassa voimme havaita järjestään kaikki ne ilmiöt, mitä fyysillisellä tasolla tapahtuu. Voimme puhua salatieteen päivästä ja yöstä; samoin salatieteen poudasta ja sitä seuraavista ukkosilmoista, jotka puhdistavat tukahduttavan, painostavan ilman. Edelleen voimme puhua paikallisista ja maailmansodista; eroitus tässäkohden on vain siinä, että salatieteellinen maailmansota on ikuista taistelua. Vielä voisimme salatieteen kielellä puhua lammaslaumasta, paimenista ja susista (lammasten vaatteista) j. n. e. loppumattomiin. Ja kaikki nämä vertaukset pitävät paikkansa, sillä aineellinen maailma on heijastus näkymättömän maailman toiminnoista. Luonnonlait ovat pohjaltaan kaikkialla samat ja salatieteen tehtäviin kuuluu niiden tutkiminen ihmisessä ja koko universumissa.

Älkäämme kuitenkaan vielä nyt enempää syventykö vertauksiin paremmin kuin siihenkään, mitä salatiede tieteenä on. Tutkikaamme niitä myöhemmin. Luokaamme ensiksi silmäys ihmiskuntamme kehityshistoriaan, sillä muuten emme käsitä salatieteen todellista olemusta.

Mutta ennen sitä pari sanaa: Pitäkäämme kaiken aikaa (ja ennen kaikkea käytännöllisessä elämässämme) mielessämme seuraavat, kokeneen salatieteilijän, D. N. Dunlop'in sanat kahdesta adeptityypistä:

»*Madame Blavatskyn mukaan löytyy kahta lajia adepteja, mestareita ja mahaatmoja. Ensimäiseen lajiin kuuluvat ne, jotka itseänsä uhraten työskentelevät koko ihmiskuntaa varten, toiseen ne, jotka eristettyinä ryhminä toimivat itseään varten. Useimmat ihmiset lienevät kuulleet mainitavan mus-*

tista maagikoista; heitä löytyy kaikissa koulukunnissa ja he ovat juuri niitä, jotka toimivat erillisinä omaksi eduksensa, eivätkä ihmiskunnan hyväksi. Huippuunsa kehitetty egoismi johtaa pyrkimyksiin, joiden tarkoituksena on hallita toisten ihmisten tajuntaa, ja ne, jotka tätä yrittävät, loukkaavat määrättyjä lakeja ja saavuttavat palvomista ja ylistystä itselleen. Nämä adeptit pyrkivät joskus perustamaan uusia uskontoja maailmaan. Luulen, että sellainen yritys tehtiin joitakin vuosia sitten m. m. Pariisissa ryhmän taholta, jonka jäsenet kutsuivat itseään adepteiksi. Aina, kun tietoisten olentojen taholta pannaan alulle joku liike ihmiskunnan hyväksi, syntyy myöskin vastaava liike sen tuhoamiseksi ... Nuo n. s. adeptit opettavat joko menttaalitai astraalimaailmassa jollekin valitulle edustajalleen menettelytavat, joita on käytettävä. Näin valittu välittäjä uskoo itsensä erikoisen ansioituneeksi muiden ihmisten joukossa ja hänen innostuksensa saattaa toiset hänen vaikutuksensa alaisiksi ... Uusi Testamenti puhuu niistä, jotka harjoittavat henkistä turmelusta korkeissa paikoissa. He esiintyvät ihmisten ystävinä ja sangen usein alkuunpanevat vietteleviä salaisia seuroja tuhoisine opetuksineen ja menoineen. Sellaisia seuroja on maailmassa paljon nykyaikana.»

Huomatkaamme siis: *Maapallomme salatieteellisen yliopiston korkeimpina opettajina toimii kahdenlajisia professoreja ja että nämä opettajat apulaisineen työskentelevät herkeämättä meidän keskuudessamme, jokaisessa maassa ja jokaisessa ihmisryhmässä tällä hetkellä ja niin kauan kuin tämä ihmiskunta on olemassa.* (Jatketaan.)

NATSAREALAINEN TOTUUDENTAISTELIJA.

Raamatussa kerrotaan, että natsarealainen Jeesus kaksitoista vuotiaana hämmästytti sanattomiksi vanhempansa, jotka olivat löytäneet poikansa temppelistä, missä hän istui opettajain keskellä, kuunnellen heitä ja kysellen heiltä, seuraavalla vastauksella: Miksi te minua etsitte? Ettekö tietäneet, että minun tulee olla siinä, mikä on Isäni omaa?

Kaksitoista-vuotias Jeesus kuunteli ja kyseli. Hän istui opettajain keskellä sillä hänessä oli herännyt *tiedonhalu.* Hän kuunteli tarkkaavaisena, painaen mieleensä jokaisen sanan. Ja jos joku kohta jäi epäselväksi, kyseli hän. Viisaiden opettajain piti hänen mielestään kyetä vastaamaan kaikkeen, mikä kuului kaksitoista-vuotiaan näköpiiriin. Varmaan Jeesus-lapsi olikin saamiinsa vastauksiin tyytyväinen. Niin nopeasti riensi aika innokkaissa tiedusteluissa, että koko muu maailma unohtui. Opettajain keskellä istuessaan hän tunsi ja tunnusti olevansa siinä, mikä on Isän omaa.

Tiedonhalu oli herännyt. Kenties Jeesus useammankin kerran ohjasi askeleensa temppeliin kuunnellakseen ja kysellākseen. Hän tahtoi tyydyttää tiedonhaluaan. Mutta lopulla oli hänen sydämellään kysymyksiä, joihin hän ei saanut tyydyttäviä vastauksia. Entisetkin vastaukset hän oli arvioinut epätyydyttäviksi, sillä hänessä oli herännyt *totuuden etsijä,* hänessä oli herännyt *arvostelija.*

Hän ei istunut enää opettajain keskellä temppelissä, sillä se ei häntä tyydyttänyt. Hän etsi totuutta; ja hän oli arvioinut opettajain puheet köykäisiksi ja huomannut niiden vaikuttimet kelvottomiksi totuuden etsijälle. Varmaankin hänen sydämensä oli vuotanut verta tämän havainnon johdosta. Sen rakkauden kaipuu yhtyi villinä todellisen tiedon halaamisen liepeisiin.

Jeesus ei voinut mennä enää temppeliin. Mitä hän silloin teki? Hän meni Jordanin virralle ihmeellisen saarnaajan kastettavaksi. Ehkä Johannes Kastajalla on totuuden sanat? ajatteli hän. Tai sitokoon tuo Johannes minut näkyväisin merkein totuudenetsijäin joukkoon, ajatteli hän. Siksi hän vastasi Johanneksen estelyihin: Salli nyt; sillä näin meidän sopii täyttää kaikkea vanhurskautta. Hän tunsi itsensä heikoksi houkutusten edessä. Olihan hänellä lahjoja, olihan hänellä kykyjä.

Kiihkeine ajatuksineen Jeesus pakeni yksinäisyyteen. Mutta ei riittänyt pako, houkutukset seurasivat sydämessä. Häntä ahdistivat elämisen murheet, ja hänen silmiensä edessä kuvastelivat kaikki maailman valtakunnat ja niiden loisto. Mutta hän voitti kiusaukset ja *taisteli* itselleen totuuden. Hän oli paljon ajatellut, ja neljässäkymmenessä vuorokaudessa hän yksinäisyydessä oppi ajatuksiaan ymmärtämään. Hän löysi tyydyttävän ratkaisun.

Jokainen, joka luulee päässeensä totuuteen, tulee täyteen sokeaa intoa jakaakseen totuuttansa myöskin toisille. Hänen omasta mielestään on asia niin selvä, että hän uskoo kaikkien riemumielin vaihtavan *erehdyksiksi käyneet totuudet uuteen totuuteen.* Hän ei voi ymmärtää, *että hänen totuutensa on toisille katkera rikos totunnaisia tapoja ja perinnäissääntöjä vastaan.* Niinpä Jeesuskin palasi hengen voimassa Galileaan. Kaikki tuntui niin yksinkertaiselta ja selvältä. Eihän tarvinnut muuta kuin mennä synagogiin ja saarnata *kaikille* Herran otollista vuotta. Jumala on henki, ja jotka häntä rukoilevat, heidän tulee rukoilla hengessä ja totuudessa. Ellette tule lasten kaltaisiksi, ette pääse sisälle taivaan valtakuntaan y. m. Kuinka yksinkertaista! Niin yksinkertaista, ettei siinä ole oikeastaan mitään. Mutta pian sai köyhä puusepän poika, jolla ei ollut mitään ulkonaisia edellytyksiä, katkerana tunnustaa, ettei kukaan ole profeetta isäinsämaalla. Hän huomasi antautuneensa taisteluun ihmisiä vastaan, jotka aatteiden hitaassa vastaanottavaisuudessaan, ikävässä arvokkaisuudessaan, jyrkässä oikeauskoisuudessaan ja naurettavassa oman itsensä arvossapitämisessään olivat täydellisesti meidän aikamme ihmisten kaltaisia. Hän sai huomata, kuinka vaikean leikkauksen hän oli tehnyt ryhtyessään selittämään ihmistä ja elämää toisin. Hän huomasi antautuneensa taisteluun elämästä ja kuolemasta ryhtyessään riistämään fariseuksilta ja kirjanoppineilta heidän luullut hyveensä, sillä näidenhän täytyi, välttääkseen alastomiksi ja kansan osoittelemiksi joutumisen, jatkaa taistelua hellittämättä.

Natsarealainen huomasi joutuvansa taistelussa alakynteen. Hän alkoi yhä useammin viittailla kuolemaansa ristillä. Mutta hän tahtoi pelastaa, mitä pelastettavissa oli. Hänen entinen sokea intonsa katosi ja hänen taistelutapansa muuttui. Hän ei opettanut enää yksinomaan synagogissa, hän meni meren rannalle ja valitsi itselleen opetuslapsia työtään jatkamaan. Ja kun

hän meni temppeliin, ajoi hän sieltä ruoskalla härkien, lampaiden ja kyyhkysten myyjät ja rahanvaihtajat. Hän puhui maallisesta menestyksestä kuin jostakin halveksittavasta. Hän ei tahtonut, että elämä olisi uhrattava jollekin järjestelmälle. Minä olen tie, totuus ja elämä, sanoi hän tarkoittaen sillä, että ihminen seuraamalla sisäistä minäänsä tulee joksikin. Hän näytti, että hengellä yksin on arvoa. Hänestä oli hauska osoittaa heille, että vaikka he alati lukivat lakia ja profeettoja, niin heillä ei sittenkään ollut vähintäkään aavistusta kummankaan tarkoituksesta. Hänen täytyi tinkiä tie Jumalan valtakuntaan yhä ahtaammaksi. Monet ovat katsotut, mutta harvat valitut. Ei ole ihme, että hän joutui kiihkeään taisteluun. Ei kertaakaan hän saanut pysähtyä miettimään, kunnes vihdoin taistelun raskauttamana uupui ja antautui vihollisilleen, henkisyyden pylväille.

Jeesusta ei hänen aikalaisistaan täysin kukaan ymmärtänyt, kaikkein vähimmin sivistyneistö. Mutta ei edes se seikka, että hänen opistaan myöhemmin muodostettiin vallitseva kristinusko, ole kyennyt estämään apostoli Paavalin sanoja, että ihmiset tulevat olemaan itserakkaita, rahanahneita, kerskailijoita, ylpeitä, herjaajia, vanhemmilleen tottelemattomia, kiittämättömiä, epähurskaita, sydämettömiä, uskottomia, panettelijoita, kohtuuttomia, raakoja, hyvän vihamiehiä, pettureita, hurjia, pöyhkeitä, jotka rakastavat hekumaa enemmän kuin Jumalaa, joissa on jumalisuuden kuori, mutta he kieltävät sen voiman. Tämä todistaa, että ihmiset kahdessatuhannessa vuodessa ovat hyvin vähän päässeet lähemmäksi niitä ihanteita, jotka Jeesus ihmiselämälle asetti. Totuus ei alenna itseään. Etsikää, niin te löydette, sanoi natsarealainen totuudentaistelija. Totuus ei tule meidän luoksemme. Sitä täytyy etsiä. Meidän on pyrittävä etsimään sisimmästämme, siitä »Jumalan valtakunnasta», jonka natsarealainen näki joka ainoassa ihmisessä.

Arnold Laurell.

OVI TERVEYTEEN.

Iki-olevaisen ovi
etsijälle auki on,
toivon-tyttö puhdaspovi
ohjaa vastaanottohon.

Siellä voiman lähde päilyy
kirkkahana kummuten.
aina raikkahana säilyy
puhtahana pulputen,

Sieltä terveyttä, voimaa
iki-elon suggeroimaa
muillekin käy neuvomaan.

se on ainoata varmaa
levittäissäs yhteiskarmaa,
lapsi kärsimysten maan.

Helmi Paloheimo.

VOIMA.

(Erään Viisauden Mestarin inspiroima).

Kasvakaa sisäisesti voimakkaaksi — silloin saatte ulkonaisiakin voimia, kun niitä tarvitsette työnne tähden.

Koko maailmankaikkeuden voima on olemassa teidän tukemiseksenne.

On olemassa voima, jonka aina voi havaita ja tehdä eläväksi: teidän oma jumalallisuutenne voima.

Ilmentäkää sitä enemmän ja enemmän — niin ruumiinne tulee pian tottelemaan mestariansa.

Älkää koskaan luulko, että teille tulisi mahdolliseksi käyttää voimamääräänne kahteen suuntaan.

Käyttäkää sitä ainoastaan Hänen työssään ja keventääksenne Hänen kuormaansa.

Oppikaa säilyttämään energiaa; oppikaa käyttämään voimianne toisten hyväksi — ei itsellenne.

Säästäkää voimaa vähäpätöisissä toimissa — että sitä olisi silloin kun sitä tarvitsette.

Tehkää itsenne voimaksi ja olkaa riippumattomia ulkonaisista suhteista.

Lähestykää minua oman voimanne kautta: poistakaa kaikki mikä teitä estää tulemasta.

Pyrkikää aina yhä uutterammin tekemään sitä, mikä on tuova teille minun voimaani.

Pitäkää aina minua ajatuksissanne ja vetäkää voimaani luoksenne.

Oppikaa käyttämään minun voimaani eikä omaanne. Sillä tavalla voitte paljon enemmän auttaa, kun kuluttamalla omaa energiaanne.

Käyttäkää teillä olevia voimia viisaasti — niin saatte yhä enemmän voimaa käyttääksenne.

Mabel Collins.

MUUTAMIA AJATUKSIA RAKENTAMISESTA.

Aina kun syvemmin ajattelee jotakin rakennusta, vaikuttaa se minuun siinä määrin personallisuudelta, että on vaikea muistaa, ettei se ole tuntokykyinen kuten inhimilliset oliot. On aivan kuin kivet, puut ja metallit, joista sen eri osat muodostuvat, olisivat yksilöllisiä, kuten konsanaan ne ihmisolennot, jotka sen ovat rakentaneet, taikka nuo, jotka nyt asuvat siinä.

Rakennus ja rakentajat ovat todellakin toistensa kaltaisia heitä muodostavien ainesten vaihtelevassa moninaisuudessa; toiset yksinkertaisia ja karkeita, toiset lujia, jotkut hienoja ja kauniita, kukin erilainen kuin toinen, kukin välttämätön ja sopiva omaan tarkoitukseensa, kukin erikoisesti valittu ja muovailtu omalle paikalleen ja koko rakennus joka suhteessa tarkoituksellisesti suunniteltu, niin että näköjään asiaankuulumattomat koristeetkin kuitenkin sopivat kokonaisuuteen ja täydentävät sitä.

Jokainen rakennus osoittautuu koko maailman pienoiskuvaksi ja samalla erilliseksi yksilöksi siinä.

Kun suunnittelemme jotain rakennusta, on meidän huomioonotettava monta eri seikkaa: rakennuksen tarkoitus; paikka, johon se rakennetaan; maaperän laatu tuossa paikassa.

Siten suunnittelee Maailmankaikkeuden Suuri Arkkitehti paikan sekä rakenteen jokaiselle elämälle, jonka Hän henkäisee maailmaan.

Me emme ehkä pysty ymmärtämään Hänen tarkoitustaan, mutta me voimme nähdä aseman ja maaperän, jonka Hän on valinnut, johon Hän pystyttää rakennuksensa. Etevälle arkkitehdille ei mikään paikka tai maaperä ole niin toivoton, ettei hän voisi sitä menestyksellisesti käyttää; niinpä Hänelle, joka täysin tuntee tarkoituksen, ei mikään asema ole niin mahdoton, ettei Hän siihen voisi rakentaa ihmisluonnetta täynnä kauneutta, voimaa ja lujuutta.

Ensimmäinen tärkeä asia kunnollisessa rakentamisessa on siinä, että kaikki osat saavat jo piirustuksissa oikeat suhteet. Ensinnäkin on suunniteltava perustus, luja pohja, jolla voidaan pystyttää nurkat, kulmat ja kaarien segmentit, jotka muodostavat kokonaisuuden. Mitä korkeampi ja raskaampi tulee rakennus olemaan, sitä lujempi, sitä syvemmälle laskettu tulee perustuksen olla.

Luonteen rakentamiselle välttämätön perustus — missä se on? Eikö se ole juuri siinä Jumaluuden kipinässä, jonka kanssa me kukin olemme lähetetyt maiselle pyhiinvaellusmatkallemme?

Luonteen rakentamisen ja kivirakennuksen pystyttämisen välillä on eräs eroavaisuus: jälkimmäisessä tapauksessa on koko perustus kertakaikkiaan ensimmäiseksi laskettava, mutta luonnetta rakentaessamme viemme perustusta yhä syvemmälle sitä mukaa kuin muurimme ylenevät, esillekaivamme ja paljastamme jumalallista kipinää itsestämme laskemalla kunkin kiven oikein ja täsmällisesti omalle paikalleen, tukevasti ja lujasti sijoittamalla jokaisen palkin ja hirren, rakkaudella ja kiitollisuudella suorittaen kaikki ornamentti- ja kaunistustyöt.

Sanoin, ettei mikään paikka ja maaperä ole toivoton, jos vaan käsittelemme

sitä oikealla tavalla. Ei meillä kaikilla ole käytettävänämme kallista tai hyvää soramaata rakennuspaikaksemme. Joidenkin meistä on rakennettava saviperälle, mutta sekin on hyvä paikka jos vain kuivaamme sen kunnollisesti ja upotamme perustuksen kyllin syvälle.

Monta ihmisrakennusta on pystytettävä savimaalle. Työskentely siinä on kylmää, märkää ja raskasta, mutta mikään maaperä ei paremmin vastaa rakkautta ja työtä. Eikä millään maaperällä puutarhakaan tule kauniimmaksi, sillä puut ja istutukset juurtuvat siinä syvimmin, ja kuivimmallakin ajalla säilyttää saviperäinen maa tarpeellisen kosteuden, joten kukat ja istutukset kasvavat tuoreina ja voimakkaina silloinkin, kun ne keveämmässä maaperässä kuihtuvat ja lakastuvat.

Jopa vierivät maakerroksetkin kukkulan rinteellä saadaan kyllin lujaksi kantamaan rakennusta, jos vain istutetaan pensaita sitomaan maata — pieniä oikeita tottumuksia ja joka päivä ylläpidettyjä pyrkimyksiä.

Nyt tahdomme tarkastaa rakentamisen ulkonaista puolta. Mihinkä tarkoitukseen aiomme rakennuksen? Jos asuttavaksi kodiksi, suunnittelemme sen riittävän tilavaksi mutta samalla kyllin pieneksi, jotta sen asukkaat voisivat tuntea kodikkaisuuden ja keskinäisen läheisyyden tunnetta. Jos liiketaloksi, silloin tulee sen olla ohikulkijoiden huomiota herättävä ja käytännöllisesti sopiva.

Jos tahdomme pystyttää temppelin Korkeimman kunniaksi, silloin on meidän tyydyttävä tietämään, että yhdessä elämässä emme pysty näkemään suunnitelmaa kokonaisuudessaan. Sillä silloin emme suunnittele rakennusta itseämme vaan ihmiskuntaa varten. Ja onnellisia olemme, jos kussakin elämässämme voimme lisätä yhden tai pari kiveä, kaivertaa yhden ruudukkeen, auttaa yhden kattopalkin asettamisessa ja ehkä vihdoin on meille suotu ilo asettaa paikoilleen joku kattotiili tai huippukoriste.

On paljon sellaisia, johon voisi elämäämme verrata: seinät, meidän jokapäiväiset ajatuksemme ja toimintamme; ikkunat, meidän rakkaustekomme, joiden kautta johdamme sielumme kammioihin taivaallisen jumalvalon; ovet, rukouksemme, joiden avulla poissuljemme pahan; kattopalkit, nuo merkilliset kolmiosalvokset, jotka kannattavat kaiken kruunua, kattoa ja harjaa.

Katto on toivottu päämäärä ja kaiken tarkoitus, välttämätön suojanantaja. Se on tieto ja ilo jonka saavutamme silloin, kun tunnemme olevamme yhteydessä Jumalamme kanssa.

Meidän ei tule myöskään unohtaa rakennuksemme kaunistamista. Eikä meidän silloin tule huolehtia vain ulospäin näkyvimmistä paikoista, vaan myöskin varjoisista nurkista räystäiden alla ja kulmauksien takana, jotta itse tietäisimme jokaisen nurkan ja sopukan olevan täydellisen ja kauniin.

Jospa vaan osaisimme työskennellä kuten muinaiset muurarit, kuinka täydellinen tulisikaan ihmiskunnan rakennus olemaan.

He tyytyivät laatimaan suunnitelman ja aloittamaan työn sen pohjalla, kukin suorittaen oman osansa rakastaen ja tehden niin kestävää työtä kuin suinkin oli mahdollista.

Niin tekivät nekin, jotka suunnittelivat ja rakensivat Ulmin vanhan ka-

tedraalin, käyttäen 400 vuotta työn suorittamiseen, kutoen rakennukseen allegorian ihmisen kehityskulusta kautta maailman, kylvöajasta korjuuseen ja kylvöaikaan takaisin, leikaten porttien puu- ja kiviosiin lehtisilmukoita, kukkasilmikoita, kukkia ja hedelmiä ja vihdoin pääalttarin kaiteeseen siemeniä ja elämän kylvövakkoja.

Siemenet edustavat elämänkauden kokemuksien satoa ja tulee noiden siemenien palata maahan vielä kerran versoakseen ja tuottaakseen lehtiä, kukkia ja hedelmiä ja siemeniä sata kertaa, kuten ihmiskunta tekee!

E. Gregg.
(Co-Mason)

LEMPI.

T:ri Willie Angervo.

Usein tunnossani tutkin, mietin,
mistä sain tuon villin lemmen vietin,
taatoltainko taipumusna perin,
emoltainko imin vähin erin?

Taikka liehtonutko lienen itse
sydänvaistojeni syvyyksitse,
hautonut sen haavehurman alla
vaiston vaatimusta vatvomalla?

Vuoroin mun se vuorten ylle nostaa,
vuoroin korkeuksiin nousun kostaa:
tuntiessa onnen tuulahduksen
auki lyö se helvettien hehkun uksen.

Vaikka maailmat ma vallottaisin,
saisin aartehia aumottaisin,
vasta silloin onnellinen oisin
kalman liekin tuon kun kammitsoisin.

»Ilman kärsimystä on hyveemme kuin kukkanen, mutta kärsimykset kypsyttävät sen hedelmäksi ja vievät harhasta todellisuuteen.» Spurgeon.

»Ei ole mitään niin korkeata ja kaunista, ei mitään niin jumalallista, ettei ihminen voisi sitä saavuttaa. Sillä ihminen kasvaa, vaikka vaan hitaasti, Jumalan kaltaiseksi.» Annie Besant.

ONNI.

Ihminen seisoi majansa ovella syksyisen illan hiljalleen hämärtyessä, kun varjot vuorilla jo yön tuloa ennustivat.

Ja ääretön kaipuu täytti ihmisen sielun ja ympärillä seisoi yksinäisyys kuin paksu, läpipääsemätön muuri, pusertuen yhä lähemmäksi niinkuin harmaja painajainen nukkuvan lämpöistä rintaa.

Aika kului ja hetket vierähtelivät niinkuin kalliit pisarat elon hurmaavaa juomaa. — Ihminen majansa ovella huomasi varjojen vuorten kupeilla pitenevän pitenemistään ja punertavan valojuovan läntisen taivaan rannalla himmenevän.

Silloin ojensi hän käsivartensa tummenevaa taivasta kohti ja rukoili palavasti että Onni joka kauvan sitte oli hänet jättänyt palaisi vielä kerran hänen majalleen.

Hänen pyyntönsä oli harras ja luja, hänen uskonsa väkevä, mutta taivas vastasi rukoukseen vaan tummalla hiljaisuudellaan.

Mutta ihminen rukoili rukoilemistaan, tahtonsa voimalla hän aikoi pakoittaa näkymättömän maailman ihmistuskille tunteettomia olentoja ja kallistamaan korvansa hänen rukouksilleen.

Mutta ihmisen valitus hukkui äärettömän avaruuden ikuiseen hiljaisuuteen niin kuin pisara valtameren helmaan.

Silloin hän nousi, meni majaansa, sulki ovensa ja sammutti kynttilänsä.

Niin Onni kolkutti ovelle ja pyysi päästä sisään.

Vastasi ihminen suljetun ovensa takaa:

Minä olen kärsimykseni kalkin tyhjentänyt, mene pois, en tarvitse sinua enään.

Mutta Onni odotti ulkopuolella ja ihminen avasi ovensa ajaakseen hänet lähettyviltään.

Vaan Onni pujahti pimeään majaan ja täytti sen olemuksensa hurmaavalla sulolla. Niin tuoksut täyttivät ilman kuin kevät kukkien kanssa ja äsken vielä mykkä yö on jo sävelaaltoja tulvillaan. Ja kynttilät syttyivät palamaan ja majan ikkunoista virtasi valo kauvas korpien yöhön.

Mutta pimeässä istujan silmät ovat äkillisen valon sokaisemat ja hänen rintansa odottamattoman riemun kyllästämä.

— Sinä tulit, oi Jumalainen, sittenkin sinä tulit! Oi anna minun sulkea sinun syliini, suo minun tuntuvasti tuntea että olet luonani ... minä tahdon pitää sinut omanani aina, aina ja minun majani on tästälähin sinun asuntosi oleva.

Ihminen lukitsi ovensa varustaen sen kaksinkertaisin salvoin, hän avasi sylinsä painaakseen Onnen polvelleen.

Mutta hänen ojennetut käsivartensa tapaavat tyhjyyden, säveleet ilmassa vaimenevat ja tuoksut haihtuivat pois.

Niin kalpeni myös kynttiläin valo ja sammui, mutta pimeys kohotti mustan muotonsa katsellen synkin silmin ikkunasta sisään.

Ihminen vaikeroi toivottomassa tuskassaan painaen kasvonsa tomuun. Onni, hänen myöhäissyksyinen onnensa oli käynyt hänen majassaan, sytyttänyt hänen kynttilänsä, mutta jättänyt hänet jälleen pimeään.

Mutta Onni, tuo jumalten lähetti joka oli säikähtänyt *omistamisen halua* pakeni edelleen korpitietä etsien majaa, jonka suojassa voisi viivähtää.

Ilma Virtala.

TÄHTI.

Kuljet kuolevainen vuorta jyrkkää
Teitä tuntemattomia astut
Kuilun reunaa hämärissä harhaat
Nuolee tulikäärmeet laitaa
Punaisina kuni Herran kosto
Kuumina kuin sydämesi veri
Ukkospilvet, tummat usvat
Pimittävät taivaan kaaren
Hirmun aaveet vaanii pensaikossa
Minne astut, polttaa tuli
Varjoja on joka puolla
Kuolemaa ja harhaa.

Siintää ylähällä vuoren päällä
Etäällä kuin unikuva
Pienen pieni tähtö, toivon valopilkku
Suuntaa kulkus sitä kohti
Pilvet väistyy, punaliekit nuolee turhaan
vuoren laitaa, turhaan tulikäärmeet iskee
Ellet pelkää etkä horju
Valoa vaan lähemmäksi astut
Askeltasi varmaa tähti johtaa
Virtaa valo ylitsesi hiljaa —
Muutut ihmiseksi, jonka tie on taattu
Kuljet korkeampaa viisautta kohti...

— *n.*

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. t:ri Annie Besant.

(Jatkoa.)

Kahdestoista artikkeli koskettelee Parisin rauhankonferenssia ja juutalaisten toimeliaisuutta siellä. »Morning Postin» mielestä ovat Wilsonismi ja bolshevismi hyvin samanlaiset; Wilsonin neljätoista pykälää ja Kremlin manifesti ovat sangen yhtäpitäviä: »Taata maailmalle demokraattisuus» ja »köyhälistön diktatuuri»; sointuu kapinaahaluavien korvissa yhtä suloiselta. Wilson ehdottaa, että maailman asioiden kontrolli annettaisiin kansainliitolle ja bolshevikit alistavat ne asiat Kolmannelle Internationalelle. Kumpikin pitää suurta melua itse-määrämisoikeudesta. Bolsheviikit huomasivat tämän keinon tepsiväksi aseeksi Englantia vastaan »sen monine kansallisuuksineen ja poliittisen kehityksen eri asteineen». Moskova oli tyytyväinen siihen, että Washingtonissa vastaanotettiin tämä ajatus ja vieläpä suositeltiin sitä Ranskan senaattoreille ja englantilaisille työmiehillekin. »Se on hyvä, vallanpa oivallinen keino; hyvinä esimerkkeinä siitä ovat Irlanti, Egypti, India ... Itsemääräämisoikeus on tosiaankin osoittautunut mitä valituimmaksi aseeksi

bolshevistisessa asevarastossa ... Itsemääräämisidea kylvää hirveitä hedelmiä yli Englannin, mutta on mieltäkiinnittävää nähdä, kuinka hiljaista on niissä maissa, joissa bolshevistisia verkkoja punotaan.»

Etevä ranskalainen kirjailija M. Charles Maurras puhuu erään pienen, Hamburgissa, Frankfurtissa ja New Yorkissa olevan rahamiesyhtymän petollisesta vaikutuksesta hra Wilsoniin. Tämä ryhmä on kokoonpantu suurimmaksi osaksi rahamiehistä ja muodostaa lujan siteen Washingtonin ja Berlinin välillä. Itsemääräämishalu on jakanut Itävallan eri valtioihin, jotka eivät kykene seisomaan omilla jaloillaan. Poliittinen asema on epävakava ja siitä johtuvat »taloudellinen ahdinkotila, korkeat hinnat, vaatimukset palkkojen koroittamiseen ja lakot, ja sitten, senjälkeen, yleinen bolshevismi». Pöytäkirjoissa sanotaan: »Me luomme yleisen taloudellisen kriisin kaikilla käytettävissämme olevilla keinoilla, ja kullan avulla, mikä on kokonaan meidän käsissämme.»

Voimakas Puola oli tarpeellinen, mutta vastasyntynyt Puola oli kokonaan ilman taloudellisia ja strategisia varustuksia. Puola jätettiin koskematta, sillä »juutalaisilla on omat suunnitelmansa». Koko maailman 12,506,238:sta juutalaisesta melkein 5,000,000 asuu Puolassa, pitäen kauppa- ja rahavarat omissa käsissään. Puolalaiset yrittävät tuontuostakin vastustaa näitä rahajuutalaisia, perustamalla osuuskauppoja, ja senpätähden voimakas Puola on kaikkea muuta kuin suotava. Saksakaan ei halua voimakasta Puolaa naapurikseen; näin ollen sen ja juutalaisten tuumat lyövät yhteen. »Deutsche Allgemeine Zeitung», numerossaan 30 p:ltä tammikuuta 1919 viittaa siihen, että Saksalle olisi edullista, jos se uudistaisi hyvät välinsä juutalaisten kanssa; lehti lähettää tervehdyksensä juutalaiselle Palestinalle ja toivoo, että syntyisi ketju, joka yhdistäisi toisiinsa Saksan ja Idän; »juutalaisten autonomia Idässä on yksi rauhanrakentamisen peruskiviä näissä maissa». Bolsheviikkien mielestä om Puola heidän esteenään, heidän marssiessaan länsimaihin. »Venäjä ja Saksa ojentavat toisilleen käsiä Puolan voimattoman ruumiin yli», ja jos he onnistuvat, niin siinä tapauksessa »taistelu voidaan välttää». Vastustajat ovat tehneet konferenssista pilalauseen: »Maailmaa tulevat tästälähin hallitsemaan anglo-saksilaiset kansat ja juutalainen on niiden määrääjä.» Tohtori Dillon sanoo tämän johdosta:

»Kaikista niistä kansallisuuksista, jotka olivat konferenssissa edustettuina, juutalaisilla oli varakkaimmat ja siis vaikutusvaltaisimmat edustajat. Siellä oli juutalaisia Palestiinasta, Puolasta, Venäjältä, Ukrainasta, Rumaniasta, Kreikasta, Englannista, Hollannista ja Belgiasta; mutta Yhdysvallat lähettivät kaikkein rikkaimman juutalaisvalikoiman.»

Kolmannessatoista artikkelissa sanotaan, että edelläolevasta käy selville kaikki onnistuneet ja epäonnistuneet suunnitelmat, mutta että »salaliittoa haudotaan yhä ja kapinasuunnitelmat ovat paljoa laajemmat ja seurauksiltaan tuhoisemmat kuin ne, jotka jo ovat olleet. Ja sitäpaitsi se koskee Brittiläistä valtakuntaa, vaikkakaan se ei ole suoranaisesti sitä kohti tähdätty.» Vakuutetaan, että

»Itäisissä maissa harjoitetaan järjestettyä vehkeilyä Eurooppaa ja kristittyjen kansojen ylivaltaa vastaan... Sen takana on vallankumouksellinen järjestö, joka ojentelee tuntosarviaan Europassa ja Amerikassa yli koko Pohjois-Afrikan ja Aasian.»

Tämä järjestö on Itämainen Suur-salaliitto.

Näyttää aivankuin »Morning Post» huomaisi juutalaisessa sanomalehdistössä merkkejä »varoittavasta mieltymyksestä» Venäjän vallankumousasiaan ja bolshevistisiin ihanteisiin ja kiinnittää sentähden huomionsa siihen. Seurauksena tästä oli, että kymmenen tunnettua juutalaista, Lionel de Rotschild etunenässä, kirjeellään 22 pltä huhtikuuta, ilmoittivat eroavansa sanomalehtiyhtymästä. Heitä vastaan tehtiin ankaria hyökkäyksiä, mutta »Morning Post» »ei luule, että niiden juutalaisten käytös, jotka ovat ottaneet osaa hallitustoimiin Suur-Britanniassa, todistaisi päinvastaista. Lehti ei hyväksy myöskään sitä, että Palestinan kuvernööri on juutalainen. Ennen sotaa ei olisi voitu ajatellakaan näin maailmanlaajaa salaliittoa, joka on tähdätty lakia, järjestystä ja kristillistä kulttuuria vastaan; tavallinen englantilainen ei olisi voinut ennenmuinoin huomata mitään yhteistä Portugalin vallankumouksen, Englannissa olleiden lakkojen ja Indiassa tapahtuneiden murhien välillä. Sota on muuttanut ihmiset menttaalisesti, sillä heillä on ollut selviä todisteita Irlannin kapinan, Egyptin ikävyyksien, Indian kansan tyytymättömyyden ja Venäjän vallankumouksen keskinäisestä yhteydestä, jotka kaikki seikat olivat Saksan aiheuttamat. Mutta Saksan takana oli peljättävä lahko, joka käytti Saksaa kätyrinään ja Saksan kukistamisella ei voitu kukistaa salaliittoa. Saksa oli leikkinyt salaisilla voimilla, jotka olivat tähdätyt kristinuskoa vastaan ja ne voimat hylkäsivät Saksan oman onnensa nojaan silloin, kun se ei enää ollut miksikään hyödyksi.

(Jatketaan.)

MATKAN VARRELTA.

Kirjailija Ernst Lampén on lähettänyt toimitukselle lentokirjansensa »Kuka on pakana?»

Se on lentokirjanen sanan täydellisessä merkityksessä, kirjoitettu vauhdilla, lentämällä. Se sisältää kirkon ja siitä eronneiden kannan selvittelyä. Kirjanen on ainoastaan 16 sivun laajuinen, mutta sisältää mitä moninaisimpia asioita. Siinä puhutaan: Sokrateesta, Zeus'esta, Kainista ja Aabelista, paratiisista, iranilais-babylonialaisesta tarustosta, Kristuksesta, Saatanasta, Baabelista, H. Gunkelista, syntiinlankeemuksesta, pelastusopista, Mooseksesta, Uudesta Testamentista, kirkosta, pakanoista, Pojasta, Vapahtajasta ja Vapahtajista, katkismuksesta, Mardukista, Mithrasta, Herakleesta eli Molokista, Abrahamista ja Isakista, Vapahtajien äideistä (Mihr, Myrrha, Mirjam, Maria), Pyhästä hengestä, legennoista, Marian ilmestyksestä, Betlehemistä, Pontius Pilatuksesta, ristiinnaulitsemisesta, tuonelaan astumisesta, Väinämöisestä, taivaaseen astumisesta, Osiriksesta, Paavalista, Matteuksesta, Markuksesta, Luukaasta, Johanneksesta, kirkkoisistä, uskontotieteestä, rakkauden jumalasta, Jumalan merkityksestä, kristillisestä uskonnosta, lahkouskonnosta, kirkkouskonnosta, personallisesta uskonnosta, Isästä, hengessä rukoilemisesta, Suomesta, Roomasta, Mekasta, Indiasta, Kiinasta j. n. e.

Selvää on, ettei tuonlaista suunnatonta ainehistoa koskevia asioita voida ymmärrettävästi esittää 16-sivuisessa kirjasessa. Se ei kykene lukijalle *selittämään*, mitä tahdotaan sanoa, mihin pyrkiä. Tämmöiset tärkeät ja syvät asiat vaatisivat perusteellisempaa käsittelyä.

Maunu Teräkivi.

KIRJALUETTELOMME:

ALCYONE:	Mestarin jalkojen juuressa	Smk.	4: —
ATKINSON:	Ajatusten laki	„	2: 50
BESANT, ANNIE:	Sydämen oppi	„	3: —
	Bhagavad Gita (korukansissa)	„	21: —
BUSCH, OSCAR:	Suuret ihmeet (sidottuna) . . .	„	10: —
COOPER, IRVING:	Kristus inkvisit. edessä . . .	„	1: 50
IGNATIUS, KYLLIKKI:	Mitä on vapaamuurarius?	„	3: 50
„	Satuja (sidottuna) . . .	„	6: —
NEWTON, JOSEPH F.:	Vapaamuurariuden henki ja filosofia	„	6: —
SCHUREE, EDUARD:	Jesus	„	8: —
TOLSTOI, LEO:	Evankeliumi	„	3: 50
„	Kristuksen oppi	„	2: —
VALVANNE, VÄINÖ:	Kirkko ja uskonto	„	3: —
„	Jokamiehen filosofiaa . . .	„	3: —
V., H.:	Pyramiidin rakentajat (korukansissa) . . .	„	6: —
VERA, ELIA:	Sydänsuru	„	1: —

Lähetetään postivapaasti, jos raha seuraa tilausta.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE,
HELSINKI.

Hinta 3: 50

Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

TILAUSAIKA:
MARRASKUU 1922–
LOKAKUU 1923

AIKAKAUSLEHTI

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
1/2 „ „ 20: —
Amerikaan:
1/1 vuosikerralta Doll. 1: —

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

MAALISKUU 1923 N:o 5.

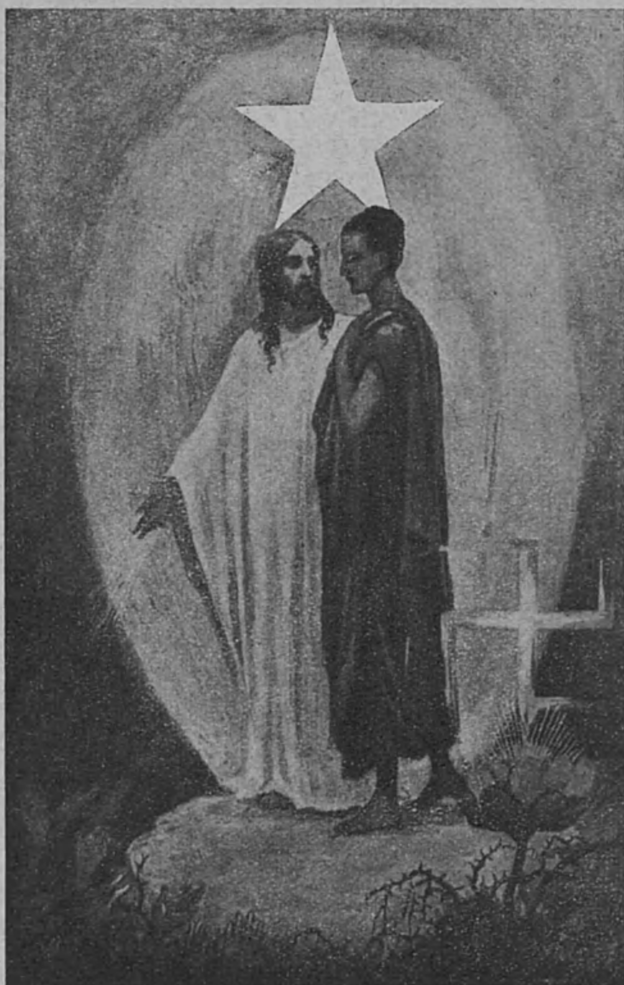
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

MAALISKUU 1923 — N:o 5

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna“. — Paracelsus.

KILPARATSASTUS.

Mammonan saalas
on irti, sarvikuonojen kaviot rouskaa.
Nyt tuho on yllä!
Nyt levottoman henkeni liekkiset ratsut
nouskaa!

Myrsky on irti,
luutanoidat, loihdut tundrojen seitain.
Ylös lentohon nyt
kera aartehien, kevätpäivin ja kukkivin
keitain!

Kuoleman kaarti,
elämän samum-tuuli, hei, antakaa tuhonne tulla!
Joka kirouksen kiveen
tuhat aurinkoruusua vastahan heittää
on mulla!

Pimeyden pilvet,
satakaa ylleni unhon hiekkaa ja ruhkaa.
Ma voitan teidät:
mulla tulta enemmän on kuin teillä
on tuhkaa!

Ulvovat peikot,
riipokaa sielua, raastakaa raukkaa lihaa!
Ma voitan teidät:
mulla rakkautta enemmän on kuin teillä
on vihaa!

Siipinen orhi,
päin aurinkoon! Et ole sa matojen riistaa!
Yhä vinhempään!
Elon pahuus ja rumuus nyt kanssasi vallasta
kiistaa!

Maan perus järkkyy . . .
On ratsuni myrskyisempi kuin myrsky on mikään!
Hioo, hioo!
Me kilpaamme näin kautt' aikojen, ijästä
ikään . . .

L. Onerva.

TOIMINNAN KAPPELI

on avoinna kaikille niille, jotka *voivat* siihen astua. Pääsy siihen riippuu enemmän voimasta kuin antaumuksesta tai henkisestä älystä. Toiminnan kappelissa mestarit päättävät ja järjestävät työn, joka oppilaiden on tehtävä maan päällä. Ne, jotka sinne tulevat, löytävät oman paikkansa, jota ei kukaan muu voi täyttää, suuren pöydän ääressä ja siellä he odottavat tehtäväänsä. Useimmiten koskee käsky näennäisesti toivotonta yritystä eli tehtävää. — Tässä kappelissa on kaksi ovea vastakkain. Pääsiäisaikana ovat ne auki selko selällään . . . .

Mabel Collins.

SISÄINEN KAUNEUS.

Maurice Maeterlinck.

Suomennos.

Maan päällä ei ole mitään, joka olisi niin altis kaikelle kauniille, joka niin helposti kaunistuisi, kuin sielu.

Maan päällä ei ole mitään, joka niin luonnonmukaisesti kohoisi ylöspäin ja niin nopeasti jalostuisi.

Maan päällä ei ole mitään, joka niin tunnontarkasti noudattaisi saamiaan puhtaita ja jaloja käskyjä.

Maan päällä ei ole mitään, joka niin helposti antautuisi muita korkeamman ajatuksen valtaan.

Siksi voivatkin ainoastaan harvat sielut maan päällä vastustaa sielun ylivaltaa, joka tahtoo kaunistua.

Voisi suorastaan sanoa, että kauneus on sielumme ainoa ravinto. Sitä etsii se kaikkialta, eikä sielu alhaisimmassakaan elämässä kuole nälkään. Sillä mikään kauneus ei voi aivan huomaamatta liukua ohi.

Voihan sattua, että se aina lipuu ohi tietoisuuden, mutta sen vaikutus on yössä yhtä suuri kuin kirkkaimmassa päivänvalossa. Sen herättämä onnentunne vain ei pimeässä ole niin tuntuva, mutta siinä onkin ainoa eroitus.

Tarkasta aivan jokapäiväisiä ihmisiä, kun kauneuden henkäys heitä pimeydessään koskettaa! He ovat kokoontuneet jonnekin, yhdentekevää minne ja heti tultuaan yhteen on heidän ensimäinen murheensa tyyten sulkea elämän avarat portit. Ja kuitenkin on jokainen heistä monta kertaa ollessaan yksin elänyt sopusoinnussa sielunsa kera. Ehkä hän on rakastanut, mutta ainakin hän on kärsinyt. Varmasti hän myös on kuullut »ääniä Onnen ja Kärsimysten kaukaisesta maasta» ja on monena iltana vaieten kumartunut lakien alle, jotka ovat mertakin syvempiä.

Mutta heti, kun he ovat yhdessä, hurmaaatuvat he jokapäiväisyyksistä. Heillä on outo kammo kauneutta kohtaan; ja mitä useampia heitä on, sitä suurempi on heidän pelkonsa, aivan kuin pelkäisivät he äänettömyyttä tai liian suoraa totuutta.

Niin suuri on heidän pelkonsa, että jos joku heistä päivän kuluessa olisi suorittanut sankarityön, koettaisi hän sitä selittää alhaisilla, siitä alemmasta ilmapiiristä otetuilla syillä, jossa he ovat koolla.

Ja kuitenkin, kuule! On lausuttu korkea ja ylevä sana — *ihminen!* — ja se on aivan kuin avannut elämän lähteet. Yksi sielu on uskaltanut hetkisen näyttäytyä sellaisena kuin se on lemmessä, tuskassa, kuolemassa tai yksinäisyydessä öisten tähtien alla.

Heti syntyy levottomuutta ja kasvot kuvastavat, mitkä hämmästystä, mitkä sääliä.

Mutta oletko tuonlaisina hetkinä tuntenut, millä voimalla ihastus täyttää sielut ja miten heikoinkin niistä vankilansa syvyydestä ääneti hyväksyy

sanan, jossa se on heimolaisuutta tavannut? Sielut ovat äkkiä kohonneet alkuperäiseen, luonnolliseen ilmapiiriinsä ja jos sinulla olisi enkelien tarkka kuulo, olen varma, että kuulisit kaikuvia suosionhuutoja siitä ihmeellisen kirkkauden valtakunnasta, jossa ne yhdessä asuvat. Etkö luule, että, jos yksi sellainen sana lausuttaisiin joka ilta, arimmatkin sielut tulisivat rohkeammiksi ja ihmiset eläisivät todellisempaa elämää?

Tuota sanaa ei tarvitse edes toistaa. On tapahtunut jotain syvällistä ja se jättää syvät jäljet. Sielun, joka tämän sanan on lausunut, tuntevat sisarensa joka ilta ja sen pelkkä läsnäolo on siitä lähtien antava ylevyyden leiman vähäpätöisimmällekin puheelle.

Joka tapauksessa on tapahtunut muutos, jota ei voi lähemmin selittää. Jokapäiväisyyksillä ei enää ole entistä ylivaltaa ja aratkin sielut tietävät, että niillä jossakin on turvapaikka...

On aivan varmaa, että luonnolliset ja alkuperäiset yhdyssiteet sielujen välillä ovat kauneussiteitä. Kauneus on sielujemme ainoa kieli... Mitään muuta ne eivät ymmärrä. Niillä ei ole mitään muuta elämää, eivät kykene mitään muuta synnyttämään, eivätkä voi ottaa osaa mihinkään muuhun.

Sentähden saavuttaakin jokainen suuri ja kaunis ajatus, sana tai teko heti sorretuimman ja alhaisimmankin sielun myötätunnon, jos muuten lienee luvallista puhuakaan alhaisista sieluista.

Sielulla ei ole mitään muuta elintä, joka sen yhdistäisi toiseen elementtiin ja se voi arvostella ainoastaan kauneuden perusteella. Sen huomaa joka hetki elämässään ja se, joka useinkin on kauneuden kieltänyt, tietää sen yhtä varmasti kuin se, joka sitä alati sydämessään etsii.

Jos sinut jonakin päivänä valtaisi syvä kaipaus toiseen olentoon, menisitköhän silloin sen luo, joka ivallisesti hymyili, nähdessään kauneuden kiitävän ohitsensa? Menisitköhän sen luo, joka pilkallisella päänpudistuksella on tahrannut jalon teon taikka vain puhtaan pyrkimyksen? Ehkä kuuluit itsekin niihin, jotka hyväksyivät ivahymyn ja pilkan, mutta tänä vakavana hetkenä, kun totuus kolkuttaa ovellesi, oletkin kääntyvä tuon toisen puoleen, joka ymmärsi taipua, ymmärsi rakastaa. Sinun sielusi on syvyydessään julistanut tuomion ja tämä äänetön, erehtymätön tuomio on ehkä kolmenkinkymmenen vuoden kuluttua jälleen kohoava pinnalle ja ohjaava askeleesi sisaren luo, jossa on enemmän omaa itseäsi, kuin sinussa, koska hän on ollut kauneutta lähempänä.

Vaaditaan niin vähän kauneuden kohottamiseksi sielussa, niin vähän uinuvien enkelien herättämiseksi.

Ehkä niitä ei edes tarvitse herättää — riittää jo, että niiden ei sallita uinahtaa.

Kohoaminen ehkä ei kysykään niin paljon voimia kuin laskeutuminen. Sillä eikö täydy ponnistella voidakseen pohtia vähäpätöisyyksiä katsellessaan merta tai yötä? Ja mikä sielu ei tietäisi alati siesovansa meren tai ikuisen yön partaalla?

Ellemme niin kauneutta pelkäisi, emme pian elämässä enää muuta tapaisikaan, sillä todellisuudessa asuu ainoastaan kauneus kaikessa, minkä näemme.

Kaikki sielut tämän tietävät, kaikki ovat valmiita, mutta kaikki salaavat kauneutensa!

Eikä kuitenkaan vaadittaisi muuta, kuin että yksi niistä »alkaisi». Miksi ei siis rohjeta olla se, joka »alkaa». Kaikki muut odottavat ikävöiden, aivan kuin pienet lapset tarulinnan edustalla. Ne tunkeilevat kynnykselle, kuiskivat, katselevat rakosista, mutta eivät rohkene avata ovea. Ne odottavat, että joku suuri tulisi avaamaan. Mutta ketään suurta kuuluu tuskin koskaan tulevaksi.

Ja mitä sitten vaadittaisiin tullakseen siksi suureksi, jota odotetaan! Tuskin mitään. Sielut eivät ole vaateliaita. Kaunista lähenevä ajatus, jota et julkituo, vaan jota tällä hetkellä sydämessäsi kannat, kirkastaa sinut, kuin läpinäkyvän maljakon. Ne näkevät sen ja vastaanottavat sinut aivan toisin, kuin jos olisit aikonut pettää veljesi.

Hämmästymme kuullessamme muutamien ihmisten sanovan, että eivät vielä milloinkaan ole todellista rumuutta tavanneet, että eivät tiedä mikä alhainen sielu onkaan. Mutta siinä ei ole mitään ihmeellistä. He »ovat alkaneet». He ovat itse ensinnä kauniit ja vetivät puoleensa kaiken ohi kiitävän kauneuden, aivan kuin majakka kutsuu laivat luokseen kaikilta näköpiirin eri kulmilta.

On ihmisiä, jotka esimerkiksi moittivat naisia, ajattelematta, että ensi kerran kohdatessamme naisen riittää pieninkin ajatus, joka kieltää kaiken kauniin ja syvällisen, ainaiseksi tuhoamaan *meidän olemuksemme* hänen sielussaan.

»Mitä minuun tulee», sanoi minulle kerran eräs viisas mies, »niin en ole koskaan tavannut naista, joka ei olisi tuonut minuun jotain suurta.» Hän oli itse *ensin* suuri, siinä hänen salaisuutensa.

On vain yksi seikka, jota sielu ei voi antaa anteeksi ja se on, kun sitä on pakoitettu näkemään, koskettamaan tai ottamaan osaa rumaan tekoon, rumaan sanaan tai rumaan ajatukseen. Se ei voi antaa sellaista anteeksi, sillä silloin se kieltäisi oman itsensä.

Ja kuitenkin on useimmista ihmisistä viisaus, voima ja taito samaa kuin sielun loitontaminen elämästään, kuin kaikkien syvien pyrkimysten mitä tarkin syrjäyttäminen. He menettelevät siten rakkaudessakin ja sentähden voi nainen, joka on lähempänä totuutta, tuskin hetkeäkään elää todellista elämää heidän kanssaan. Näyttää siltä kuin pelkäisivät he olla yhteydessä sielunsa kanssa, kuin koettaisivat he pysytellä tuhansien peninkulmien päässä sen kauneudesta. Ja päinvastoin olisi pyrittävä syventymään itseensä.

Koettakaamme vaan olla itseämme kauniimpia; emme kuitenkaan siinä sieluamme voita. Hiljaisen ja salatun kauneuden suhteen ei koskaan erehdy. Sitäpaitsi on siitä hetkestä lähtien kun sisäinen lähde aivan kirkkaana pulppuaa, jotenkin yhdentekevää erehtyykö joku olento tai ei.

Mutta kukapa ajattelisikaan tehdä sellaista, jota ei kukaan näe? Ja kuitenkin olemme tässä,alalla, jossa kaikella on vaikutuksensa, sillä kaikki odottaa. Ainoakaan portti ei ole lukittu, tarvitsee vain ne avata ja linna on

täynnä vangittuja kuninkaantyttäriä. Usein riittää yksikin sana lakaisemaan pois kokonaisia tomuvuoria.

Miksi ei rohjeta alhaiseen kysymykseen antaa jaloa vastausta? Luuletko, että se jäisi aivan huomaamatta tai herättäisi ainoastaan hämmästystä? Etkö luule, että se veisi meidät lähemmäksi kahden sielun luonnollista vuorovaikutusta? Ei koskaan tiedä, mitä sillä rohkaisee tai vapauttaa! Vieläpä sekin, joka torjuu vastauksen luotaan, vastoin tahtoaankin astuu askeleen omaa kauneuttaan kohti. Mikään kauneus ei kuole, tuottamatta toiselle puhdistusta. Eikä mikään kaunis joudu hukkaan. Ei tarvitse peljätä siroitella sitä pitkin teitä. Se jää siihen viikoksi jopa vuosiksi, mutta on yhtä liukenematon kuin timantti ja vihdoin kulkee joku siitä ohi, näkee sen kimmeltävän, nostaa sen ja poistuu onnellisena.

Miksi siis pidättäisit kauniin ja korkean sanan, vain siksi, että et luule muiden sinua ymmärtävän? Miksi siis hetkeksikään estäisit korkeamman hyvän syntymästä, vain siksi, että et luule ympäristösi voivan siitä hyötyä. Miksi tukahuttaisit sielusi vaistomaisen pyrkimyksen korkeuksia kohti, vain siksi, että kuulut laakson asukkaisiin?

Sillä eihän syvä tunne kadota voimaansa pimeässä. Eikö sokealla ole muita keinoja kuin silmät, joilla hän voi eroittaa ne, jotka häntä rakastavat, niistä, jotka häntä eivät rakasta? Täytyykö kauneutta ymmärtää, jotta sitä olisi olemassa, ja eiköhän sitäpaitsi jokaisessa ihmisessä ole jotakin, joka ymmärtää paljon enemmän kuin mitä näyttää ymmärtävän, niin, vieläpä enemmän, kuin mitä luuleekaan ymmärtävänsä?

»En kurjimmillekaan», sanoi eräänä päivänä korkein olento kaikista, jotka minulla on ollut onni oppia tuntemaan, »en kurjimmillekaan ole koskaan rohjennut vastata rumasti ja välinpitämättömästi». Ja minä huomasin, että tällä olennolla, jonka elämää kauan olen seurannut, on selittämätön vaikutusvalta kaikkein pimeimpiin, heikoimpiin, sokeimpiin ja kapinallisimpiin sieluihin. Sillä mikään suu ei kykene selittämään sen sielun valtaa, joka pyrkii elämään kauneuden ilmapiirissä ja itse tahtoo toimeliaasti olla kaunis. Eikö tämän toimeliaisuuden laadusta muuten riipukin, onko elämä kurjaa vai jumalallista?

Jos pääsisi tunkeutumaan asioiden ytimeen, voisi hyvinkin tulla huomaamaan, että muutamien kauniiden sielujen valta juuri pitääkin toisia hengissä.

Eikö juuri se käsitys, minkä itse kukin itselleen muodostaa muutamista valituista olennoista, olekin ainoa elävä, ja vaikuttava siveys-oppi. Mutta mikä osuus tässä käsityksessä on tuolla valitulla sielulla ja mikä valitsevalla? Eikö tuo kaikki sekoitu salaperäisellä tavalla ja eikö tämä ihanteellinen siveys-oppi tunkeudu syvyyksiin, joita ei kauneimpienkaan kirjojen moraali jaksa saavuttaa?

Tässä on vaikutusvalta, joka ulottuu niin laajalle, että sen rajoja on vaikea määritellä ja voimanlähde, josta kaikki käymme monta kertaa päivässä janoamme sammuttamassa.

Etkö ole huomannut, että pettymys niiden olentojen suhteen, joita olet pitänyt täydellisinä ja joista kauneuden valtakunnassa olet rakastanut, että

pettymys heidän suhteensa heti vähentää uskoasi käsitteiden suuruuteen yleensä ja ihastustasi niihin?

Ja toisaalta uskon, että ei mikään maan päällä niin huomiota herättämättä ja luonnollisesti sielua kaunista, kuin tieto siitä, että jossain lähistöllä on puhdas ja kaunis olento, jota sielumme voi rakastaa ilman sivuajatuksia. Kun sielumme todella on lähestynyt sellaista olentoa, lakkaa kauneus olemasta pelkkä kuollut esine, jota vain vieraille joskus näytetään; se muuttuu äkkiä valtavaksi elinvoimaksi, jonka vaikutus on niin luonnollinen, että sitä ei mikään voi vastustaa. Sentähden sitä on ajateltava; ihminen ei ole yksin; hyvien on oltava valveilla.

Puhuttuaan viidennen Enneadinsa kahdeksannessa kirjassa yliluonnollisesta kauneudesta, lopettaa Plotinos seuraavasti: »Mitä meihin tulee, olemme kauniita, kun pysymme itsellemme uskollisina ja rumia, kun vajoamme omaa luontoamme alemmaksi. Olemme kauniita, kun tunnemme itsemme ja rumia, kun emme sitä tee».

Mutta emme saa unohtaa tällöin joutuneemme korkeuksiin, joissa, ellemme itseämme tunne, emme lainkaan tiedä mitä meissä tapahtuu, milloin olemme rakastuneita tai mustasukkaisia, milloin kainoja tai kateita, onnellisia tai onnettomia. Itsensä tunteminen on siellä kaiken jumalallisen tuntemista, mikä ihmisissä liikkuu.

Olemme rumia, kun loittonemme niistä jumalista, mitkä asuvat meissä ja kaunistumme sikäli kun opimme ne tuntemaan. Emme kuitenkaan tapaa mitään jumalallista toisissa, ennenkuin olemme heille osoittaneet jumalallisen itsemme. Yhden jumalista on annettava toisille esimerkki ja kaikki jumalat vastaavat pienimpäänkin viittaukseen.

Ei voi liian usein toistaa, että tarvitaan vain aivan pienoinen rako, josta taivaallinen kirkkaus tunkeutuu sieluun ja saa sen lähteet pulppuamaan. Kaikki maljat ojentuvat tuntematonta lähdettä kohti ja me olemme joutuneet, jossa on vain kauniita ajatuksia.

Jos voisi enkeliltä kysyä, mitä sielumme pimeydessä tekevät, vastaisi se varmaankin vuosikausia seurattuaan tapahtumia, joihin ihmissilmät eivät ulotu: »Ne muuttavat kauneudeksi kaikki pikku seikat, mitä niille annetaan».

Niin ihmissielu on todella harvinaisen rohkea! Se tyytyy kokonaisen elinajan työskentelemään pimeydessä, johon useimmat meistä sen hylkäävät ja jossa sitä ei kukaan puhuttele. Siellä tekee se voitavansa valittamatta, koettaen niistä kivistä, joita sinne heitetään, löytää niissä ehkä piilevä ikuisen valon siemen.

Ja kesken työtänsäkin odottaa se hetkeä, jolloin voisi sisarelle, jota enin rakastaa tai joka sattuisi olemaan lähimpänä, näyttää vaivalla kokoamansa aarteet.

Mutta on miljoonia elämänmuotoja, joissa ei mikään sisar saavu luo ja joissa elämä tekee sielun niin araksi, että se kulkee sanatonna tietänsä ja saamatta kertaakaan koristautua yksinkertaisen kruununsa vaatimattomilla helyillä...

(Jatketaan.)

INTOHIMO.

T:ri Willie Angervo.

Intohimo ihmisrintaan
tunkee tulta polttavintaan.
Ylvin tuosta yllättyy,
onneansa ostaa, myy,
himon tarjoamaan hintaan.

Yhtäkään ei yritystä,
jost' ei ensin kärsimystä
saalihiksi sielu saa.
Himo hiljaa kasvattaa
näin vain heelmää kyllin kystä.

RAKKAUDEN MYSTERIO.

Vanha tarina:

»Pojalla oli papukaija ja hän sanoi: olisipa tämä *kotka!*

Sanoi jumala pojalle: syötä sille sydämesi. — Poika teki niin. — Papukaijasta tuli kotka, joka repi pojan.

Tytöllä oli kissa ja hän toivoi: tulisipa tästä *tiikeri!*

Sanoi jumala: juota sille sydänveresi. — Tyttö teki sen ja pikkukissasta tuli kuningas eläinten valtakunnassa, mutta nälkäinen kuin oli, söi se tytön.

Naisella oli lapsi ja hän ajatteli: oi jospa hänestä tulisi *nero!*

Sanoi jumala: anna hänelle sielusi! Nainen teki niin, lapsi varttui mieheksi, hänestä tuli nero, mutta hän hylkäsi äitinsä muiston!

Kerran unissani jouduin puolihämärään kirkkoon. Hartausmenot näyttivät olevan päättyneet, mutta urkujen hilpainen hyminä soi vielä korkean kaarikaton alla. Viimeiset kynttilät sammuivat yksi toisensa jälkeen ja valkoisiin huntuihin kääriytyneet olennot liikkuivat hitaasti pääkäytävätä pitkin

ovea kohti. Kohta olin kirkossa yksin. Kuu valaisi kuorin akkunasta sisään sen valossa hohti ristiinnaulitun Kristuksen ruumis marmorin valkeana.

Katselin veistokuvaa ja minun ahdistettu runneltu sieluni janosi lohdutusta. Polvillani ryömien lähestyin kärsimysten miestä! Sinä rakkauden Mestari joka näet kurjuuteni, onko sinulla minunlaiselleni yhtäkään lohduttavaa sanaa.

Ihmisenpojan huulet vaikenevat, vaan avatusta kyljestä pisaroi punainen veri. Hämmästys valtaa minut. Näen, että veri on oikeata, elävää, lämmintä verta, joka tihkuu Hänen kyljestään ja valuu kuorin marmorilattialle hehkuen rubiinin värisenä kuun kalpeassa valossa.

Hetket kuluvat, maakaan maassa katsellen raskaiden pisaroiden putoilemista odotellen rukoilemaani lohdutusta, niin heikko valonsäde mustaan sieluuni tunkeutuu ja rakkauden mysteerio minulle selkenee.

Ei rakkautta ilman uhria, suuri epäitsekäs rakkaus vaatii veren hinnan.

Ei rakkaus ole ottamista ja omistamista vaan luopumista ja antamista.

Toista on rakkaus, toista se, jota tavallisesti rakkaudeksi kutsutaan.

Kunpa Hän, rakkauden Mestari, soisi valoa etsijän sieluun.»

Näin haasteli minulle ystäväni, jota elämä oli kovasti lyönyt, lyönyt sillä kädellä, joka oli hänelle rakkain, kuten usealle käy, jotka kulkevat kautta kärsimysten vuoren ja poimivat sieltä elämän ihanimman kukkasen.

Ilma Virtala.

FILOSOFISTA MIETISKELYÄ.

Gustav von Gaj.

Taivas peittyi paksuihin mustiin pilviin ja silmänräpäyksessä miljoonat pisarat helminä kostuttivat kuivunutta maata. Kirkkaina ja puhtaina aivan kuin hohtokivet putoilivat ne taivaasta kukille, lehdille, mereen, jokiin ja järviin, hedelmöittivät maan lätäköt ja inhoittavat rämeet.

Ja vaikka ne kaikki luonnostaan olivat yhtä puhtaita ja kirkkaita, niin säilyttivät puhtautensa ja kirkkautensa vain ne, jotka putosivat kukille ja lehdille. Mutta ne, jotka vajosivat mereen, jokiin, järviin, maahan, lätäköihin ja rämeisiin, likaantuivat enemmän tahi vähemmän likaisista ja vastenmielisistä tartunta-aineista.

Mutta kaikkivaltias Luoja loi rakkauden ylevimmäksi hyveeksi ja tämä rakkaus on hänen pyhissä käsissään omaksunut lukemattomat muodot.

Noille hohtokivi-atoomeille on tämän loppumattoman rakkauden symbolina tuo tulinen, loistava ja puhdas aurinko, tuo käsittämätön, suurenmoinen kaiken maallisen elämän lähde.

Tämän koskaan ehtyvän rakkauden kuumat säteet tunkeutuvat vastenmie-

listen soitten ja lätäköiden syvimpiin syvyyksiin, lämmittävät noita liejuun ja pahaan hajuun vajonneita, kerran loistavia atoomiparkoja ja nyt haihtuvat ne tästä liejusta niin pian kun niiden sielut lämpiävät tarpeeksi jumalallisen auringon kuumista säteistä ja kohoutuvat yhä korkeammalle, puhtaina ja loistavina, jollaisina ne kerran putosivat, noihin puhtaisiin ja loistaviin, kirkkaisiin eetterikorkeuksiin. Tyhjyydellään erosivat ne noista onnellisemmista sisarista, joita ei koskaan maallinen lieju ollut koskettanut. Kaikki ne pelastaa jumalallisen, ikuisen rakkauden tuli ja nostaa ne yleviin piireihin.

Sallisiko tämä maailmankaikkeuden laupias Luoja, jonka ylevin hyve on rakkaus, rakkaus, joka ei salli pienimmänkään näistä loistavista atoomeista hukkuvan liejuun ja suohon — että ihmissielut, nämä hänen olemuksensa ylevimmät työt joutuisivat ikuisesti maalliseen liejuun ja kurjuuteen?

Voi teitä, jotka voitte tätä uskoa, kuinka onnettomia ja kurjia täytyy teidän olla. Kuinka vähästä rakkaudesta täytyy teidän sielunne lämmitä. Teidän sydämenne! Kuinka alhaiseksi te arvostelette Luojanne mittaamattoman rakkauden!

Saks. suom. A. P.

YHTEISHAUTA.

Ristejä pitkä rivi
toinen toisensa tiellä.
Tuolla ja siellä
jokunen muistokivi.

Ruohon kattamat kummut
ilman hoitoa huolta.
Vierestä tuolta,
loistavat kukkain ummut.

Siellä nousevat maasta
monet paadet ja pylväät
kammiot ylväät,
salaisuutta ei haasta.

Siellä on silmän ruokaa.
Kaikki on toisin täällä,
hautojen päällä,
kylminä kuuset huokaa.

Ensi Lahdensuu.

JUMALA.

(Ajatustutkielma.)

Jumala on kunkin aikakauden korkein mielle. Hän pakenee meitä sikäli, mikäli me kykenemme hänen jälkiään seuraten korkeammalle kohoamaan. Hän poistuu ihmisajatuksen valtaamilta huipuilta, sillä hän on säätänyt autius-

orvoksi askeliensa kaiun. Hänelle on häpeällistä laahata, hänelle on kärsimys salata hiipivien hento hurskaus. Hän kiduttaa mieluummin omaa luutansa ikikorkeuksien hyhmässä ja nauttii siitä. Hänen ylpeytensä on hänen kaunis yksinäisyytensä. Eikö ihmiselle riitä kaikki jälellejäänyt?

Jumala, sinä kysyt, kuka vastaa?

Ole levollinen, Jumala. Ihmisen korkein toive *vielä* tänään on matalampi kuin nuoren kyyhkysen äkkinäinen lento. Sen sinä tunnet siitä hiljaisuudesta, joka sinua ympäröi. —

Siellä hän *nyt* istuu — Jumala odottaen ihmistä, joka ei väsy valheen kurkusta pitämiseen. Oi, että meidän juoksumme vuorille olisi nopea, oi, että meidän jalkamme ei luistaisi ilon täpötäyttä maljaa kantaessamme askeleitamme kiiruhtaen.

Arnold Laurell.

PYHÄ PAIKKA.

Jossain salatajunnassa
piilee pyhä paikka.
Avainkin on olemassa,
ruosteinenkin vaikka.

Pääsy tajuntahan tuonne
kirkastuu kun kuntoon,
siellä arkisinkin luonne
tulee juhlatuntoon.

Ovi aukee: aate aito
siellä hiljaa helää,
taikka taiteilijan taito
vangittuna elää.

Toistaiseksi yllätyksen
suo vain yksilölle,
kulkiessa kehityksen
siirtyy näyttämölle.

Helmi Paloheimo.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. t:ri *Annie Besant.*

(Jatkoa.)

Idässä on koko aika harjoitettu propagandaa, levittämällä demokraattisia aatteita; kaikki Aasian maat, lukuunottaen Pohjois-Afrikankin, ovat kyllästytetyt niillä. Näiden oppien levittämiskeskukset ovat: Marokko, Teheran, Kabul, Konstantinopoli ja Calcutta. Propaganda on poliittisesti demokraattista ja uskonnolliselta kannalta katsoen anti-kristillistä laatua. Suunnitelman mukaan on Itämaiden valtakunnat liitettävä yhteen ja yllytettävät länsimaita vastaan. Aasia on yllytettävä sotaan Eurooppaa vastaan. Tämän opin lähetyssaarnaajat levittävät kapinahenkeä herättävää kirjallisuutta, liioittelevat

paikallisen hädän suhteen aivan mahdottomasti ja ovat aina anti-kristillisiä. Jokaisessa kansakoulussa istutetaan demokraattista ja anti-kristillistä henkeä ja nouseva polvi kyllästytetään sillä; opit ovat samoja sekä Marokossa että itse Aasian sydämessä. Sir W. Curzon'in murha, joka tapahtui 1 p. heinäkuuta 1909 Lontoossa, oli osittain salaliittolaisten toimeenpanema. Pariisin poliisivirastoille oli ilmoitettu, että eräs indialainen kapinallinen joukko oli siihen aikaan erittäin toimelias. Tämän joukon olemassaolo on hyvin tunnettu poliisiviranomaisille; nuoret indialaiset ylioppilaat kuuluvat siihen ja heidän päällikkönään on nainen. Juutalaiset suosivat vapaamuurariutta. Pariisissa on olemassa useita juutalaisia loosheja, joissa käytetään ainoastaan saksan- ja juudankieltä eikä kenellekään pakanakansoihin kuuluvalla ole sinne sisäänpääsyoikeutta.

VI.

Neljästoista artikkeli käsittelee Irlantia, mikä kysymys Karl Marx'in ja bolshevikkien mielestä on Englannin arin kohta. »Englanti se on, joka todellisuudessa hallitsee maailman markkinoita» ja on »Europan kapitalismin kallio». Glasgowissa ilmestyvä »Socialist» lehti kutsuu Englantia »maailman kapitalismin keskukseksi ja linnoitukseksi» ja julistaa, että »sen kukistaminen olisi työtätekevän luokan maailmanvallankumouksen onnistumisen alkusoittoa». Irlanti on lisännyt vaatimuksiaan: se ei enää vaadi Home Rulea, vaan täydellistä itsenäisyyttä. James Conolly toi Irlantiin vallankumousaatteen ja hänen työnsä tuloksena oli bolshevismin syntyminen Irlannissa. Tämän seurauksena oli vuorostaan rikkauksien tulvaaminen Irlantiin. Komisarioiden neuvosto myönsi viisi miljoonaa ruplaa kuukausittain ulkomaalaiseen propagandaan ja ensimäinen maksuerä tuli sinnfeinien osaksi helmikuussa v. 1919. Afrikassa toimeenpantu bolsheviikkikapina epäonnistui, mutta Canadassa ja Australiassa oli onnistuminen parempi.

Viidennessätoista artikkelissa kirjoittaja puhuu pääoman ja työn välisestä keskinäisestä ristiriidasta, varsinkin välirauhan solmiamisen jälkeen. Kirjoittaja huomauttaa, että »Englannin ylemmyyden tukipilarina on ollut teollisuuslaitoksien paremmuus», ja hän koettaa ottaa selkoa siitä, että onkohan sekin saman peljättävän lahkon hyökkäyksen esineenä. Hän mainitsee, että Lenin on kylläkin yrittänyt luoda »vallankumouksellista tilannetta» Suur-Britanniassa. Vallankumouksia synnyttävä maanalainen toiminta, Venäjän bolsheviikit ja Englannin työväenpuolueen vasemmisto eivät julista mitään uusia oppeja, vaan jakelevat iki-vanhoja ja kuluneita mieli- ja tunnuslauseita. Melkein kaikki sosialistiset liikkeet ovat kansainvälisiä, mutta siitä huolimatta juutalaiset ovat sangen harvoin niiden johtajia Englannissa. Clyde'n lakko, joka tapahtui v. 1919, ja jonka johtokunnan puheenjohtajana oli Puolan juutalainen, oli poikkeus. Englannin sosialistiset johtajat eivät tähän asti ole olleet suuresti Karl Marx'in kirjoituksien innostamia, mutta nyt alkaa olla toisin; H. M. Hyndman on kylläkin marxilainen, mutta siitä huolimatta liiaksi patriootti, sitävastoin kuin Marx'in sosialismi on kansainvälistä. Vasemmisto-

sosialistit ovat sitävastoin täysin marxilaisia, ja niin ollen vallankumouksellisia. He hyväksyvät »luokkasodan». Tämä oppi se oli, mikä sai aikaan hajoamisen Ruskinin yliopistossa, pakoittaen perustamaan työväenopiston, jota kannattavat Rautatieläisten Kansallisliitto, Itä-Wales'in Kaivosmiesten Federationi ja postilaitoksen työntekijäliitto. Yllämainittu sivistyslaitos on toimeliaimpia bolshevistisia keskuksia Englannissa. Yliopistojen henkilökunta, varsinkin maan pohjois-osassa, on melkein yksinomaan joko tunnustettuja bolshevikeja tai Kolmanteen Internationaleen lukeutuvien yhdistysten jäseniä.» Työväenopistossa on lähes 200 kurssia, joissa tutkitaan Marx'in taloustiedettä. »Nuorten Sosialistien Internationale», nykyään »Nuorten Kommunistien Internationale»-yhdistyksellä on englantilainen osastonsa. »Nuorten Sosialistinen Liitto» julkaisee sanomalehteäkin, »The Red Flag», jonka ensimäinen numero ilmestyi toukokussa v. 1920. Näiden liittojen tarkoituksena on saada aikaan »niin laaja teollisuuskriisi, kuin suinkin on mahdollista, niin että vallankumous ei olisi millään tavalla vältettävissä». Mutta koska nälkä on yksi vallankumouksen parhaimpia kiihoittimia, ja koska englantilaisen työmiehen hyvä varallisuus on sille esteenä, niin on herännyt kysymys: »millä keinoin olisi hävitettävissä Englannin teollisuuslaitoksien hyvinvointi?» Ensiksi mainittua täytyy saavuttaa lakkojen, korkeimpien palkkojen ja tuotannon vähenemisen kautta ja toinen kapinoiden ja joukkojen kautta yli koko maan. Juutalainen Karl Radek kirjoittaa Englannin Sosialistisen puolueen »Call» nimisessä äänenkannattajassa, että »ellei Englanti suostu astumaan ystävällisiin väleihin Neuvosto-Venäjän kanssa, niin bolshevikit hyökkäävät sitä vastaan sen arimman kohdan — Indian kautta». Sylvia Pankhurst sanoo 17 p:nä heinäk. 1920 »Workers' Dreadnought» lehdessä, jonka lehden toimittaja hän on, että kommunistien tulee olla aina valppaita siellä missä syntyy vapaaehtoisia kapinoita; heidän tulee tehdä propagandaa parhaansa mukaan, koettamalla herättää tyytymättömyyttä missä vain suinkin voivat.»

Kymmenes artikkeli jatkaa kommunismin tutkimista työläisjärjestöjen voimana. Englannin työväen puolue kuuluu Kolmanteen Internationaleen. Palatessaan Venäjän matkaltaan, herrat Shaw ja Turner toivat mukanaan Leninin kirjeen tästä asiasta. »Call» lehdessä, 20 p. toukokuuta olleessa kirjoituksessa otsakkeella: »Englannin kommunistiset järjestöt», sanotaan Englannin työväen jäjestöjen olevan »peräsittömiä aluksia ristiaallokossa». Kommunismin tehtävä on antaa alukselle peräsin. Kirjoittaja ehdottaa, että ylimenokautena käytettäisiin kauppayhtiöitä ja osuuskuntia tavaroiden tuotannon ja järjestelyn välittäjinä, ja että

»muodostettaisiin kommunistisia ryhmiä jokaiseen kauppayhtymään, jokaiseen osuuskunnan komiteaan... Tällä tavoin työläisluokka tulee edistämään vallankumouksellisen työväen tarkoituksia... Myöhemmin ja ehkä piankin, voidaan asettaa kommunistisia ehdokkaita kaikkiin toimittajien ja päällikköjen virkoihin sekä kauppayhtiöissä kuin myöskin työväen puolueissa... Vallankumoukselliset toiveet tulevat täyttymään vasta silloin, kun kommunistit saadaan johtoasemiin kaikissa nykyään olemassaolevissa yrityksissä.»

Otto Maschl sanoo, että »tämä on omiansa kiihoittamaan porvariston vihaa» ja »pitämään yllä luokkataistelua».

»Union of Demokratic Control» lehdessä on herra Morell'in kirjoitus, jossa hän sanoo, että »Venäjä, tuo suuri sosialistinen valtio, jonka toinen puoli on Europassa ja toinen puoli Aasiassa, kykenee kukistamaan Englannin. Hän kuvailee sitä maata mitä kirkkaimmilla väreillä, asettaen sen kirjoituksessaan oppineisuuden ja kauneuden keskukseksi. Englanti, Ranska ja Ameriikka eivät ole, Kolmannen Internationalen toimeenpanevan komitean julistuksen mukaan, joka julistus on painettu »Call» lehdessä 22 p:nä huhtikuuta 1920, kypsiä vallankumoukseen. »Call» antaa samassa numerossaan Englannin kommunistisille lehdille bolshevististen ja juutalaisten kirjailijoiden luettelon, sanomalehdissä painettavaksi.

»Morning Post»'in artikkeli päättyy kaikkien sarjojen yhteenvetoon sekä vakuutukseen, että tämä suuri salaliitto uhkaa »ei ainoastaan sivistynyttä valtiomuotoa, vaan vieläpä kristinuskoakin».

Seuraavan päivän lehdessä oli sarjojen loppuosa, pienenä lisäyksenä edelliseen, käsitellen »vapaamuurariutta ja vallankumousta». »Morning Post» väittää, että »jotkut Englannin vallankumousliikkeen johtajista kuuluvat kahteen eri liikkeeseen jotka kumpikin ovat kristillis-vastaisia ja kotoisin Itämailta. Ne liikkeet ovat: »Teosofinen Seura ja Vapaamuurarius».

»Näyttää siltä, että Teosofinen Seura on määrätty, sen sisäiseltä taholta päin, vallankumoukselliseen ja antikristilliseen työhön.» Sätittyään jonkun verran M:me Blavatskya, kirjoittaja huomauttaa, että »tämän sisäisen piirin toiminta on jo pidemmän aikaa ollut tähdättynä Englannin vallan heikentämiseen Indiassa». Paneteltuaan T. S:aa, siirtyy kirjoittaja vapaamuurariutta koskevaan asiaan! Vapaamuurariuden päähenkilöt, joita on ainoastaan muutamia, näyttävät olevan lehden mielestä T. S:n sisäiseen piiriin kuuluvia jäseniä. Senjälkeen seura edellisen artikkelin sekasotkuinen selittäminen ja kirjoittaja on tietävinään, että »vapaamuurariuden ensimmäinen aste on muutettu siinä määrin, että se avoimesti on ristiriidassa kolmannen asteen kanssa» ja että rituali on kokonaan uusittu.

Vielä muutamia tämäntapaisia väitteitä, ja tämä mieltäkiinnittävä sarja päättyy.

Ehdotan, että tarkastelisimme seuraavassa muutamia väitteitä, eroittaaksemme tosiasiat mielikuvitteluista ja saadaksemme asioista toisen kuvan, mikä voi olla hyödyksi tutkijalle.

(Jatketaan.)

Elämä on lyhyt:
vähän toiveita,
hiukan unelmia,
ja sitten — hyvää iltaa.

Guy de Maupassant.

LAINATTUA VIISAUTTA.

»Ei se ole viisas, joka pitää hyviä ja kauniita puheita, vaan kärsivällinen, vapaa vihasta ja vapaa pelosta, — vain se on todella viisas ihminen.»
Buddhalainen viisauslauselma.

Ole nöyrä, jos tahdot viisauden saavuttaa; ole vielä nöyrempi kun viisauden herraksi olet tullut. *Hiljaisuuden Ääni.*

»Elämä ja totuus eivät ole kaksi eri asiaa, vaan on olemassa ainoastaan yksi olennainen totuus.» *Alexandre Vinet.*

»Hyvä on, jos ihminen kunnioittaa itseään siksi, että hänessä elää jumalan henki; mutta onneton se, joka ylpeilee siitä, mikä hänessä on inhimillistä: järjestään, oppineisuudestaan, arvostaan, rikkaudestaan, vieläpä hyvistä töistään.» *Tolstoi.*

»Opittu totuus on kiinnitetty meihin keinotekoisen jäsenen tavoin, niinkuin tekohammas, vahanenä tai korkeintaan n. s. rinoplastillinen, vieraasta nahasta tehty nenä. Mutta se totuus, jonka olemme omalla ajattelemisellamme saavuttaneet, on todellisen ruumiinosan kaltainen; se yksistään todella kuuluu meille.» *Schopenhauer.*

Ihmisen suuruus on siinä, että hän voi tuntea olevansa kurja olento. Puu ei voi tuntea itseään kurjaksi. Voidakseen tuntea kurjuutensa täytyy todella olla kurja, mutta suurta on tulla tietoiseksi tästä kurjuudesta. *Pascal.*

En tiedä Jumalasta muuta varmaa kuin sen, ettei mikään, mitä ihmiset voivat Hänestä sanoa, ole Hänen kaltaistaan. Ei mikään määritelmä Jumalasta ole riittävä. *Angelus Silesius.*

Eläin, vuori, virta, ilma — vieläpä avaruus ja aikakaan eivät ole olemassa itsensä vuoksi tai yleensä minkäänlaisen aineellisen päämäärän vuoksi, vaan jonkinlaisena kuvakielenä kertoakseen kokonaan toisesta olemisesta ja toisista velvollisuuksista. *Swedenborg.*

»Joka ei tämän maailman eteenpäin kulkevaan kehitykseen ota osaa, vaan elää synneissä ja aistillisuudessa, se elää turhaan.» *Krishna.*

»Se, mikä on laillista, on selvää, ja se, mikä on laitonta, on myöskin selvää, mutta epäilyksenalaista on vain näiden kummankin välillä. Kun sattuu eteesi tällaista epäilyksenalaista, pidäty, äläkä tee mitään.» *Muhamed.*

»Elä niinkuin olisi kohta jätettävä hyvästit elämälle ja niinkuin jälellä oleva aika olisi suotu sinulle odottamatta lahjaksi.» *Marcus Aurelius.*

Niille arv. henkilöille, jotka postilaitoksen kautta ovat tilanneet I h m i s e n, pyydämme kohteliaimmin huomauttaa, että lehtemme tilausvuosi käsittää ajan marraskuu 1922—lokakuu 1923. Katsomme tämän huomautuksen välttämättömäksi sentähden, kun Postihallituksen sanomalehtiluetteloon on lehtemme tilausajaksi merkitty tammi—joulukuu, joka johtaa toisenlaiseen käsitykseen. Että merkintä tällä tavoin on tehty, johtuu se siitä periaatteellisesta syystä, kun mainittu sanomalehtiluettelo sisältää ainoastaan tarkasti kalenterivuosittain ilmestyneet lehdet.

Jos tilaaja ei ole saanut kaikkia numeroita marraskuusta lähtien, niin lähetämme puuttuvat numerot heti, kun siitä meille ilmoitetaan.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki.

Hinta 3: 50

Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 6
Huhtikuu 1923

TILAUSAIKA:
MARRASKUU 1922—
LOKAKUU 1923

AIKAKAUSLEHTI
IHMINEN
Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
1/2 „ „ 20: —
Amerikaan:
1/1 vuosikerralta Doll. 1: —

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

HUHTIKUU 1923 N:o 6

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

HUHTIKUU 1923 — N:o 6

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna“. — Paracelsus.

PALVELEMINEN.

Tie täydellisyyteen.

Kirj. *Charles Lazenby.* Suom.

Ohje I.

Ihmiskunnan hyväksi eläminen on ensimmäinen askel. — »Hiljaisuuden Ääni».

Tämä askel voidaan ottaa milloin tahansa, missä tajunnan tilassa tahansa ja vaikka minkälaisten ajateltavissa olevien olosuhteiden vallitessa. Vain yksi asia on välttämätön — palvelemisen ihanteen täytyy todella vedota mieheen tai naiseen, joka vihkiytyy ihanteelle, jolla on vilpitön halu palvella kanssaihmisiään. Ei ole välttämätöntä että hän uskoo Jumalaan, Viisauden Mestareihin, Korkeimpaan Arkkitehtiin tai Rakentajien joukkoihin; hän voi olla materialisti, ateisti taikka agnostikko; hän voi olla uskonnoton ja kyynillinen: hän saattaa nähdä kaikissa uskonnoissa vain pelkkää herkkäuskoisuutta ja ennakkoluuloja; — sittenkin, jos hän vain haluaa auttaa ihmiskuntaa korkeampaan, onnellisempaan, järkevämpään tulevaisuuteen ja suuremman itseluottamuksen tilaan, hän voi lupautua inhimillisen edistyksen asialle ja siten tulee hän ottamaan ensimmäisen askeleen Viisautta kohti. Hänen tulee olla valmis työskentelemään inhimillisen hyvinvoinnin eteen, sellaisena kuin hän sen käsittää, ja uhraamaan tälle asialle omat personalliset tarkoitusperänsä ja ilonsa.

Tämä ensimmäinen askel on merkillinen siinä suhteessa, että se ei koskaan lopu — s. t. s. alkuimpulsin aikaansaama liike jatkuu koko ajan seuraavia askeleita otettaessa.

Eräs yksinkertainen lupaus, sisäisen ihmisen hiljaisuudessa ja salaisuudessa tehtynä, osoittautuu hyödylliseksi; se on lupaus, jonka ihminen antaa sille, jota hän pitää parempana ja jalompana itsenään, tukeakseen sitä sen ulkonaisessa toiminnassa. Hänen ei tarvitse tietää olevansa yksi aspekti universaalisessa Tajunnassa, Elämän Herrassa, joka on läsnä kaikissa ajatuk-

sissa, teoissa ja muodoissa kosmoksessamme ja ilmenee kaiken kautta. Tämä tieto tulee myöhemmin. Tämän lupautumisen, vihkiytymisen merkitys on siinä, että sen kautta voi pyrkijä voimakkaasti ponnistaa elämänvoimansa oikeaan suuntaan. Se antaa samalla vakavuutta ja lujuutta ja tekee konkreettisesti havaittavaksi ihanteen, jolle elämä pyhitetään.

Kukin voi, oman luonteensa mukaisesti, joko se on taiteellinen, uskonnollinen, kuohahteleva, hidas tai käytännöllinen, sanoa seuraavaa — taikka jotain vastaavaa. Hän saa asettaa ruumiinsa mihin asentoon haluaa, hän voi kuitata oman korkeamman itsetietoisuutensa hymyllä tai jollain pilalla, taikka voi hartaana polvistua vuoteensa viereen. Nämä ovat sivuasioita eivätkä vaikuta sinne eikä tänne, kunhan vain lupauksentekijä on vilpitön siinä, mitä hän sanoo.

Vihkiytyminen.

Tässä ja nyt, kaikkine heikkouksineni ja voimineni, annan itseni, kaikki ajatukseni, tunteeni, pyrkimykseni, tahtoni ja tekoni kanssaihmisteni palvelukseen. Johtakoon ja ohjatkoon tämä ihanne tästä hetkestä lähtien minua, muodostakoon ja kasvattakoon minua, niin että elämäni tulee tämän ihanteen ruumiillistumaksi. Kehittykööt kaikki minun voimani, kykyni ja luontaiset mahdollisuuteni niin, että tämä toteutuisi. Tahdon antaa itseni kokonaan ihmiskunnan hyvän ihanteelle.

Jos olet uskonnollinen, voit yhdistää näin määrittelemäsi ihanteen Elämän Herraan, Täydelliseen rakastajaan, mutta varo näin tehdessäsi ettet ulkokohtaistuta Häntä. Älä tee Hänestä mitään ulkonaista olentoa. Se voidaan tehdä eksoteerisissa uskonnoissa, mutta salatieteellisten mysterioiden tutkija ei saa sitä tehdä. Sinulle se olisi vakava erehdys. Sinä pyrit sisäisesti muodostamaan ihannetta, mutta kaikki sen uskonnollinen ulkokohtaistuttaminen, antropomorfoiminen, on omiansa asettamaan valhekuvan todellisuuden tilalle. Kaikkiallisen Elämän ulkonaisten kuvien palvominen voi olla hyödyllistä ihmissuvun suurille, valistumattomille joukoille, mutta, kuten H. P. B. sanoo Salaisessa Opissa: »Jokainen salatieteilijä on naastika», s. o. ihminen, joka hylkää kaikki epäjumalat, mukaanluettuina kaikki antropomorfiset, ihmiskaltaiset jumalat. Salainen Oppi tunnustaa Logoksen, Demiurgin, Arkkitehdin, mutta tämä Demiurgi ei ole personallinen jumaluus; eikä siis mikään yhteinen joukko (Demiurgi) eikä mikään toimiva voima yksilöllisesti ole oikea kohde jumaloivalle kunnioitukselle ja palvonnalle. Kaikki ne ovat kuitenkin oikeutetut saamaan kiitollista arvonantoa ihmissuvun taholta, ja ihmisen olisi alati pyrittävä auttamaan Ihanteiden kehitystä tulemalla, parhaiden mahdollisuuksiensa mukaan, luonnon kanssatyöskentelijäksi aikakautisessa suunnitelmassa. Ikuisesti tuntematon Kaarana yksin, aluton, syytön syy kaikelle, on se, jolla tulisi olla pyhättönsä ja alttarinsa sydämemme pyhällä maaperällä, jolle ei kukaan konsanaan astu — näkymätön, koskettamaton, vain henkisen tietoisuutemme »hiljaisen, heikon äänen» kertoma pyhättö. Niiden, jotka sitä palvovat, tulisi tehdä se sielujensa hiljaisuudessa ja pyhässä yksi-

näisyydessä, ottaen Henkensä ainoaksi välittäjäksi itsensä ja kaikkiallisen Hengen välille, hyvät tekonsa, ja vain ne, papeiksensa.

Muista, että olet ihmisten palvelija. Pidä tästä lähtien tämä ajatus kuin palava soihtu tajuntasi etualalla. Katso ympärillesi ja tulet huomaamaan kaksi lajia salatieteen tutkijoita. Yksi ryhmä pyrkii kasvattamaan kykyä, joka vie heidät korkeammalle itsekehityksen asteelle; toista ryhmää, johon sinäkin kuulut, voidaan nimittää yksinkertaisesti »Palvelijoiksi». Molemmat tyypit ovat luvallisia. Kun joku ensimmäiseen ryhmään kuuluvista kehittää älyllisiä ja synteettisiä kykyjään, tulee hän — ellei hän ryhdy tietoisesti vastustamaan normaalista kehityskulkua ja valitse mustaa magiaa — löytämään itsensä sisäisen näkemyksensä ja tietonsa kautta, käyttäen voimiaan ja kasvaneita kykyjään lähimmäistensä hyväksi. Toisaalla taasen sinä, palvelija, vilpittömästi ja vakavasti halutessasi auttaa ihmiskuntaa tulet janoamaan tietoa, tulet olemaan valmis läpikäymään ankarimmankin kouluutuksen voidaksesi vaikuttavammin palvella.

Viisaat ovat sanoneet, että molemmat tiet johtavat samaan päämäärään, vaikka ne alussa näyttävät kulkevan eri suuntiin. Kummallakin tiellä on omat vaikeutensa ja vastuksensa kulkijan voitettavana. Itsekehityksen tiellä kohtaa tutkija esteitä sellaisia kuin ylpeys, turhamaisuus, ulkonaisen loiston viekoitus, arvoasteet, papilliset ja isälliset asemat, mukana seuraavien joukkojen sovinnaiset käsitykset, ilmeinen helppous saavuttaa haluttuja asemia, kunnian- ja suosionosoitukset, näkyvä menestys, yhteiskunnalliset arvot, rikkaus, kokousten aploodit ja korkeissa asemissa olevien suosio. Nämä viekoittelevat häntä oman sielunsa valitsemasta tehtävästä ja kätkevät toisinaan elämien ajaksi tosi edistyksen ja etsijän todellisen tarkoituksen.

Myöskin sinä tapaat omat erikoiset vaikeutesi. Ylpeys ja turhamaisuus ovat yhteisiä molemmille teille. Halu tunnetuksitulemiseen, joka on ikäänkuin luvallinen palkinto niille, jotka kulkevat itsekehityksen tietä, on kielletty sinulta. Sinun tulee toimia joka päivä niinkuin ihanteesi vaatii, ajattelematta palkintoa tai rangaistusta. Sillä seuratessasi sitä, mitä pidät oikeana, täytyy sinun olla välinpitämätön muiden suosiolle sekä arvostelulle. Seuraa alati viisaamman ja syvemmän Itsesi ohjausta, hiljaisuuden ääntä omassa sydämessäsi. Älä tavoittele omaa kehitystäsi sellaisenaan, älä ajattele sitä liian paljon. Unhoita se niin paljon kuin voit, ajatellen vain ympärilläsi asuvien hyvää. Kehitä nöyryyttä sen todellisimmassa merkityksessä, ja minkälaisissa oloissa tahansa työsi odottaneekin sinua, aina tulet suorittamaan sen kyvykkäästi ja hyvin, ja sinulla on oleva paljon vähemmän vaikeuksia voitettavanasi, kuin jos sallit omahyväisyyden pesiä itsessäsi muodossa tai toisessa.

Taivaanvaltakunta on sisäinen tajunnantila, ja sinun on koetettava saada se esille kaikissa, jotka elävät läheisyydessäsi. Et löydä sitä tuijottamalla omaan personallisuuteesi, vaan näkemällä sen perintöosana sukumme jokaisessa miehessä ja naisessa ja koettamalla saada se esille heidän elämässään. Ja kun se kerran on kaikissa on se myöskin sinussa. Pyri ensin kaivamaan tämä ominaisuus esille toisissa ja tulet tuntemaan sen myöskin itsessäsi.

RISTIINNAULITTU

(Pitkäperjantaimietelmä)

Kirj. T:ri Willie Angervo.

Olen itse mä ilmeinen ristinpuu
elon kolkolla Golgatalla:
jalat ainehen multaan mun ajautuu,
pää korskana taivohon kohoutuu
ja uhma on uskoni alla.

Minun ruumiini ristille naulittu on
tuo Kristus puhdas ja pyhä;
jumaluus-säde ainoa auringon,
elon-ilmaus ihmisen kuolematon
lihan ristillä riutuvi yhä.

Rahanahneena Judasna Mestarin möin,
en tuntenut Vapahtajaa,
rikoksillani Kristuksen ristille löin,
Hänen rintansa keihästin törkein töin
— ei himoini raivolla rajaa.

Pahe sai minun mieleni paatumaan,
se taittoi mun tahtoni kärjen,
sen orjana nyt minä olla saan,
en miettiä tilaani milloinkaan
— kuin vaill' oisin valoa järjen.

„Se on täytetty", Mestari huudahtaa
ja päänsä mun parmaillein painaa.
On synkkä mun syömeni taivas ja maa,
katumusta ma tunnen niin kalvavaa
— olen elolle tälle kuin vainaa.

Vaan turha on tuska mun tunnossain
— kun Kristuksen kuolleeksi luulin.
Ei kuolla voi kuningas taivahain
— oma itsekkyytein se onkin vain
nyt ristillä kuolevin huulin.

30. III. 23.

SISÄINEN KAUNEUS.

Kirj. *Maurice Maeterlinck.* Suomennos.

(Jatk. edell. n:oon.)

Ja kaikesta huolimatta valvoo se näkymättömissä korkeuksissaan kaikkea! Se varoittaa, rakastaa, ihailee, vetää puoleensa ja työntää luotaan. Se harhailee kuin Kassandra Atridien pylväistöissä. Siellä lausuu se lakkaamatta sanoja, joiden totuuden pimeys verhoo ja joita ei kukaan kuule.

Jos kohotamme katseemme odottaa se päivänsädettä tai tähtien tuiketta, josta voisi muodostaa jalon ajatuksen tai ainakin itsetiedottoman, mutta puhtaan aikomuksen. Ja elleivät silmämme mitään kerro, taitaa sielu muuttaa poloisen pettymyksensä joksikin sanoin kuvaamattomaksi, jonka se kätkee kuolemaan saakka. Kun rakastamme hurmaantuu se valosta suljettujen ovien takana, eikä menetä aikaa odotellessaan ja toivoessaan; ja valo, joka tunkeutuu raoista on sille hyvyys, kauneus tai totuus.

Mutta ellei porttia avata (ja monessako elämässä niin tapahtuu?) palaa sielu vankilaansa ja sen murheesta muodostuu ehkä totuus, joka on kaikkia muita ylevämpi, sillä tämä on käsittämättömien muutosten valtakunta; eikä se, mikä ei olekaan syntynyt portin tällä puolen, kuitenkaan joudu hukkaan, vaikka ei pääsekään kosketukseen tämän elämän kera...

Sanoin äsken, että sielu muuttaa kauneusarvoiksi kaikki saamansa pikkuseikat. Kuta enemmän asiata ajattelee, tuntuu suorastaan, että sillä ei muuta olemisenoikeutusta olekaan ja että koko sen toiminta on kohdistettu yksinomaan sisällemme kokoamaan kauneus-aarretta, jota ei kuvailla saata.

Eiköhän kaikki itsestään muuttuisi kauniiksi, ellemme alinomaa häiritseisi sielumme ahkeraa askartelua?

Eikö itse pahakin olisi kallisarvoista, kun siitä olisi löytynyt katumuksen syvä timantti?

Eivätkö ne vääryydet, joita olet tehnyt ja kyyneleet, jotka olet saanut vuotamaan, lopulta muutu valoksi, ja rakkaudeksi sielussasi? Oletko koskaan itsessäsi huomannut tämän puhdistavien liekkien valtakunnan?

Tänään on sinulle tehty suurta vääryyttä; eleet olivat pikkumaisia, teko alhainen ja surullinen ja sinä itkit sen rumuutta. Mutta silmäillepä parin vuoden kuluttua sieluusi ja sano, etkö tämän teon muistossa huomaa jotakin, joka jo on ajatusta puhtaampaa, jotain outoa, nimittämätöntä voimaa, joka ei kuulu tämän maailman tavallisiin voimiin, jotain lähteensilmää »toisesta elämästä», josta voit viimeiseen hetkeesi saakka ammentaa, ilman että se ehtyy.

»Ei ole ainoatakaan tekoa, ainoatakaan tapausta», sanoo Emerson, »joka ei ennemmin tai myöhemmin menettäisi raskasta, painavaa muotoansa ja yllättäisi meitä kohottamalla siipensä olemuksemme sisimmästä kohti taivaan korkeuksia».

Tämä on syvempi totuus, kuin mitä Emerson aavistikaan*), sillä kuta kau-

*) ? ! ! ! — Toim.

emmaksi näillä aloilla tunkeutuu, sitä jumalallisemmat ilmapiirit avautuvat eteen.

Kukaan ei tarkoin tiedä, mitä tämä meitä ympäröivien sielujen hiljainen toiminta oikein on. Olet lausunut ylevän sanan olennolle, joka ei sitä käsittänyt. Luulit sen joutuneen hukkaan, etkä ajatellut sitä sen koommin. Mutta eräänä päivänä sukeltaakin se sattumalta esiin kaikkine suurine muutoksineen, mitä on saanut aikaan ja silloin näet mitä odottamattomia hedelmiä se on pimeässä kantanut. Sitten vajoaa se takaisin äänettömyyteen.

Mutta mitä se merkitsee? Onhan saatu oppia, että sielussa ei mikään joudu hukkaan ja että pienimmilläkin sieluilla on kirkkaat hetkensä.

Siinä ei voi erehtyä. Kaikkein onnettomimmilla ja köyhemmilläkin on kurjuudestaan huolimatta olemuksensa pohjalla kauneusaarre, jota eivät voi hävittää. On vaan opittava siitä ammentamaan. Kauneuden tulee olla jokapäiväinen tapa, eikä vain harvinainen juhlahetki elämän taipaleella.

Ei kysy suuriakaan ponnistuksia päästä niiden joukkoon, »joiden silmät näkevät kukkien peittämän maan ja tähtikirkkaan taivaan suurin piirtein, eikä vain pienin osin» ja tarkoitan tässä pysyvämpiä ja puhtaampia kukkia ja taivaita, kuin näkyväiset onkaan. On tuhansia johtoja, joita myöten sielumme kauneus pääsee kohoamaan ajatuksiimme. Ennen kaikkea on meillä rakkauden ihmeellinen pääjohto.

Eikö rakkaudessa ole sielulle tarjona kaikkein puhtaimmat kauneuden alkuvoimat? On sieluja, jotka siten rakastavat toisiaan kauneudessa.

Kun siten rakastaa, lakkaa vähitellen tuntemasta mitään rumaa, ei enää näe kaikkea pientä, vaan huomaa ainoastaan halvimpienkin sielujen raikkauden ja neitseellisyyden.

Kun siten rakastaa ei edes tunne tarvetta antaa anteeksi.

Kun siten rakastaa, ei enää voi salata mitään, sillä ei enää löydy mitään, jota ei sielu aina muuttaisi kauniiksi.

Kun siten rakastaa, näkee pahan, vain vahvistaakseen suvaitsevaisuuttaan ja oppiakseen, että syntistä ei ole sekoitettava hänen syntiinsä.

Kun siten rakastaa, saattaa kaikki läheiset kohoamaan korkeuksiin, joilta eivät voi sortua ja joilta ruma teko putoaisi niin ylhäältä, että siitä vastoin tahtoaankin maahan tullessaan eroaisi timanttisielunsa.

Kun siten rakastaa, muuttaa tietämättään lakkaamattomiksi liikkeiksi kaikki pienimmätkin aikeet, mitkä ympärillämme heräävät.

Kun siten rakastaa, kutsuu rakkauden juhliin kaiken kauniin, mikä liikkuu maan päällä, taivaissa ja ihmisen sielussa.

Kun siten rakastaa, on toisen olennon edessä sellaisena, kuin on Jumalan edessä ja kutsuu pienimmälläkin viittauksella esiin sielunsa kaikkine aarteineen. Silloin ei tarvitse kuolemaa, ei onnettomuuksia tai kyyneleitä, jotta sielu paljastuisi; hymykin jo riittää.

Kun siten rakastaa, huomaa onnessakin totuuden yhtä varmasti, kuin muutamat sankarit suurien tuskien räikeässä valossa.

Kun siten rakastaa, ei eroita toisistaan kauneutta, joka muuttui rakkau-

deksi ja rakkautta, joka muuttui kauneudeksi, eikä tiedä missä tähden tuike päättyy ja yhteisen ajatuksen suutelo alkaa.

Kun siten rakastaa, tulee niin lähelle Jumalaa, että enkelit ottavat meidät haltuunsa.

Kun siten rakastaa, kaunistaa yhdessä toisen kanssa samaa sielua, josta siten vähitellen sukeutuu Swedenborg'in kuvaama *angelus unicus*, enkeli, jossa on kaksi sielua yhteen sulautuneina.

Kun siten rakastaa, huomaa joka päivä jotain uutta kaunista tuossa salaperäisessä enkelissä, ja kulkee yhteisesti kohti yhä elävämpää ja korkeampaa hyvyyttä.

Sillä on myös kuollutta hyvyyttä, jonka ainoastaan menneisyys muodostaa, mutta todellinen rakkaus tekee menneisyyden tehottomaksi ja luo tullessaan loppumattoman tulevaisuuden täynnä hyvyyttä ilman tuskia ja kyyneleitä.

Kun siten rakastaa, vapauttaa sielunsa ja tulee yhtä kauniiksi, kuin oma vapautettu sielunsa.

AFORISMEJA.

Oikeastaan on olemassa vain yksi näytelmä: Aika.

*

Menneisyys: toinen sydän, joka lyö sisässämme.

*

Taidemaalarit kadottavat sen kauneuden, minkä he kiinnittävät kankaalle, kirjailijat sen viisaan kohtuullisuuden, jota he julistavat, näyttelijät sen rehellisyyden, jota he näyttelevät. Se on eräänlaista kostoa luonnon taholta.

*

Menneisyys ei ole takanamme, kuten luullaan, vaan edessämme.

*

Koeta tehdä mahdollisimman vähän pahaa, se ehkä lienee oikea määritelmä hieman korkealentoiselle, mutta kuitenkin kauniille sanalle: hyvyys.

Henry Bataille.

ELÄMÄN SALAISUUS.

Lucie Lagerbielke. Suom. *G. A. B.*

(Jatk. n:o 1:een.)

Juuri sellaisina hetkinä alkavat ihmiset mietiskellä, mikä heiltä *puuttuu.* He tuntevat itsensä niin köyhtyneiksi, niin kiusaantuneiksi, niin yksinäisiksi, että heidän on pakko huutaa:

»*Mitä* meiltä oikeastaan puuttuu? *Kuinka* voi muutos parempaan tapahtua?»

Mitä sitten ihmisiltä tavallisesti puuttuu?

1) *Se tieto,* mikä jokaisella ihmisellä tulee olla omasta olemuksestaan, sekä tieto sisäisistä voimistaan ja niiden kehittämismahdollisuuksista.

2) *Se omintakeinen uskonomistus,* mikä — vastakohtana kirkolliselle tunnustukselle — voi antaa yksilölle lujan uskonnollisen elämänkäsityksen.

3) *Se sielullinen tarmo* ja se *henkinen tahto,* mitkä ikäänkuin elävät voimat sisältäpäin kehoittavat yksilöä ennen kaikkea harrastamaan personallisuutensa kehitystä, saattaakseen sitten saavuttamansa voiman heikompien avuksi.

Vasta silloin kun pidetään koko ihmissuvun yhteisenä elämänharrastuksena päästä selvyyteen näistä asioista, vasta silloin voidaan toivoa tapahtuvan ihmisten ja uskonnon uudestisyntymisen, nykyisen kurjan ja sekasortoisen tilan muuttumisen. Vasta *silloin* voi unelma »Jumalan valtakunta» toteutua, sillä — »Jumalan valtakunta on sisässämme» ja kaikki me olemme kutsutut työhön tämän suuren maailmanohjelman toteuttamiseksi.

Mutta kauan on näyttänyt kolkolta, katsoen siihen vainoon, siihen vastustukseen ja siihen väärinkäsitykseen, mikä on tullut jokaisen osaksi, joka on asettanut elämäntehtäväkseen henkisiin totuuksiin viittaamisen.

Kun Totuus astuu esiin, ravistetaan säälimättömästi elämänvalhetta. Ja jotkut ihmiset koettavat kätkeytyä, toiset taas vetäytyä syrjään vaarallisesta taistelusta, jota pelkurit vaistomaisesti arastavat toivoen kuitenkin saavansa nauttia voiton palkkaa. Katkera tulee olemaan herääminen tästä erhetyksestä. Sillä kukaan ei tule korjaamaan satoa siellä, missä mitään ei ole kylvetty.

*

Vain muutamilla harvoilla, mutta täsmällisillä sanoilla paljasti kerran Paolo Mantegazza vuosisadan lopun puutteellisuudet. Näissä supistetuissa riveissä on koko ihmissuvun kurjuus paljastettuna. Nämä samat viat tuntuvat myöskin meidän alkavalla vuosisadallamme ja nykyajan ihmisissä, joilla ei ole vielä ollut voimaa irtautua niistä.

»Ruumiillisessa suhteessa on yhdeksästoista vuosisata *hermostunut*», kirjoitti Mantegazza.

»Siveellisessä: *teeskentelevä.*»

»Älyllisessä: *epäilevänen.*»

Kuka ei löytäisi juuri näitä piirteitä ympäristöstään? Kuka rohjennee kieltää, että meidän »korkea kulttuurimme» juuri on saattanut meidät tähän hermostuneisuuden, teeskentelyn ja epäilyksen ylenpalttisuuteen?

Ulospäin suuntautuva monirientoinen levottomuus ja kuluttava revinnäisyys jokapäiväisessä elämässä, jollaiseksi se useimmille muodostuu, tekee ihmiset hermostuneiksi.

Epäselvyys uskonnollisella alalla johtaa teeskentelyyn henkisissä asioissa. Yhteiskunnan hyväksymän kaksinaissiveyden täytyy myöskin johtaa teeskentelyyn. Siveellinen taso on siis alhainen — on kaunis pinnalta, mutta

mätä pohjalta. Teeskentely on tullut välttämättömäksi ainekseksi sivistykseemme — on yhtenä osana siinä, vastaten kiillotusvahaa ja polituuria.

Hienostikiilloitettu ja pintapuolinen ihminen on luonnollisesti epäilevä. Kaikki kasvatuksen ja ympäristön kautta saamansa vaikutukset tekevät hänet epäluuloiseksi. Hän epäilee tottumuksesta kaikkia ja kaikkea. Periaatteellisesti pitää hän itsensä velvoitettuna siihen.

Kun ihmisen sielu siten on ääriään myöten täysi epäilystä ja epäluuloisuutta, käy koko hänen elämänkatsomuksensa kieroksi. Hän ei voi ajatella ylevästi toisista eikä itsestään. Alati etsii hän sitä »mikä mahtanee piillä takana», mikä on tarkoituksellisesti salassa myöskin epä-itsekkään teon alla.

Niin vastataan siis kysymykseen: »Eikö maailma ole itsekullekin juuri sellainen kuin hän itsekin on»: kyllä, aivan varmaan.

Kuinka sanomattoman vaikeata eikö siis tällaisissa olosuhteissa ole saada uusia elämänvirikkeitä herättämään vastakaikua, levittää uudestiluovia ajatuksia, valmistaa sijaa *sille käytännölliselle ihanteellisuudelle,* mikä on kristillisyyden syvin ajatus — vaikka sitä ei menneinä vuosisatoina ole toteutettu.

Millä ylimielisyydellä eikö alati selitetä, että se mikä *ei* ole *tavallista,* on »mahdotonta». Kuinka röyhkeästi ollaankaan valmiit osoittamaan, mikä on »luonnollista» ja siis oikeaa ja totta — aivan kuin Luonnolla ei olisi mitään salaisuuksia jäljellä paljastettavaksi, aivan kuin tunnettaisiin kaikki luonnonlait, vaikka myöskin sillä alalla vilisee ratkaisemattomia arvoituksia. Aivan johdonmukaisesti muun perustelun kanssa selitetään usko johonkin »yliluonnolliseen» pelkäksi mielettömyydeksi tai valheeksi. Se, joka puhuu sellaisista asioista, on joko alhaisella sivistysasteella, tai puuttuu häneltä luonnonhistoriallista tajua ja täytyy hänen ylipäänsä olla heikkolahjaisen.

Kuinka ajattelemattomasti yhtyykään suuri yleisö tällaisiin väitteisiin! Mikä mielen puute vallitseekaan useimmiten »Yleisessä mielipiteessä!»

ETSIN IHMISTÄ.

Kerran, keskellä kirkkainta päivää, kulki eräs kreikkalainen filosofi Atenan torilla palava lyhty kädessään. Kun näytti siltä, että hän kiihkeästi etsi jotakin, niin kiinnittivät ohikulkijat huomiotansa tähän käsittämättömään puuhaan. Väkijoukko piiritti ukon ja ilveili hänen kustannuksellaan. Saadakseen enemmän ilon aihetta ja tyydytetyksi uteliaisuuttaan, kysyivät he lyhtymieheltä, mitä hän etsii. Filosofi vastasi lyhyesti: »etsin ihmistä».

— — —

Rakas kreikkalainen, jos sinulla on hyvä lyhty, niin tervetuloa Suomeen!

KORVEN VESTALLE.

Korvesta ma arkisinten
rientoin, alas painavinten
kaunis vesta löysin sun,
niinkuin kyyhkyn yksinäisen
yöstä ylös pyrkiväisen,
eksyneenä sumuhun.

Oottain huomen huminata,
Vestan lieskaa hiipuvata
katsoit läpi kyynelein.
Toivon harppu sylissäsi
helkkyi kyynelhelmistäsi
hiljaa, kielin katkennein.

Uuvuksissa vaalit tulta.
— Nuori vesta pyydän sulta:
saanko viettää öisen sään
luonas hiljaa, rukouksin.
Yhdistetyin toivomuksin
saamme harppus helkkymään.

Saanko soittaa säveleitä,
heittää innon säkeneitä
liekkihisi himmuvaan?
Kohta haihtuu öinen huntu.
Valon mailta tuulen tuntu
nostaa tules' loistamaan.

Vestan neito tummahapsi,
ihmisen ja Herran lapsi,
kuinka kaunis oletkaan!
Pyhän liekkis hulmutessa
säihkyy silmäis hohtehessa
riemut korkeamman maan.

Epäilysten haihtui haamu,
— Kultaisin jo aukes' aamu,
huomen tuuli hymyää.
Laulakaamme laulu Herran
korven keskes uuden kerran!
— Ihanin on hetki tää!

Sikstus Oksa.

UUSIA PARANNUSTAPOJA:

T:RI ALBERT ABRAMS JA HÄNEN KEKSINTÖNSÄ.

Kirj. *Allen Pattreiouex.*

Julkaisemme tässä artikkelin, joka lienee omiansa herättämään mielenkiintoa siitäkin huolimatta, että monet siinä esilletuodut teoriat tuntunevat useastakin peräti oudoilta, ja että kirjoitelman suppeus ei nähtävästi ole sallinut asian käsittelyä lähimainkaan sillä perinpohjaisuudella, jota kriitillinen ja tutkiva mieli kaipaisi. Joka tapauksessa — „jos kuulet kolmen järkevän miehen kertovan ihmeestä, jonka he ovat nähneet ja jota sinä et käsitä, on sinulla täysi syy jäädä odottavalle kannalle", on joku sanonut; ja tälle odottavalle kannalle tässä asiassa auttanee kirjoitus ajattelevan lukijan, sillä kaikesta päättäen on siinäkin mainittujen ihmeiden todistajana vähintäin kolme järkevätäkin miestä. *Toimitus.*

Hiljakseen, mutta varmasti, nykyiset oikeaoppiset lääketieteelliset teoriat ja menetelmät väistyvät uudempien ja parempien tieltä. Kukaan yksityinen henkilö ei mahdollisesti tee enempää tämän asiantilan auttamiseksi kuin t:ri Albert Abrams, amerikkalainen lääkäri, joka harjoittaa ammattiaan San Fransiscossa. Vaikka hänen tutkimustensa tuloksia ei lääkärit yleensä hyväksykään, niin hänen työnsä, mikä perustuu kumoamattomiin tosiasioihin, saavuttaa tunnustusta tietyissä lääketieteellisissä piireissä ja on aikaa voittaen saavuttava sitä yhä enemmän.

Niinpä Sir James Barr, huomattava englantilainen lääkäri ja British Medical Associationin entinen presidentti, on ollut vuosikausia t:ri Abramsin innokas kannattaja ja muutamien hänen menetelmiensä käyttäjä. Toinen vastakääntynyt on t:ri Mather Thomson. Tämä lääkäri kirjoittaa: »Minä tulin tuhansien mailien päästä tutkimaan Abramsin menetelmiä. Minä koetin kaikkia keinoja saadakseni selville, olivatko Abramsin menetelmät paikkansapitäviä siinä määrässä kuin ne olivat ihmeellisiä ja täydellistä mullistusta merkitseviä meidän diagnosi- ja hoitomenetelmissämme. Minulla ei ole mitään syytä katua matkaani. Kaikki on totta, ja t:ri Abramsin ainoana rikoksena on se, että hän on 50 vuotta ajastaan edellä.» Toinen vastakääntynyt on t:ri H. Lindlahr, joka on kenties nykypäivien etevin auktoriteetti luonnollisessa terapiassa. Kirjoituksessaan *Lindlahr Magazinessa,* huhtik. numerossa, 1922, hän mainitsee: »Sieluni on nyt rauhassa. Elämätyöni on nyt täyttynyt. Olen saanut nähdä sydämeni toivon toteutuvan — tautien kuolintuomion . . . T:ri Abramsin elektrooninen diagnosi ja hoito on luonnollisen terapian huip-

pusaavutus ja kaikkien aikojen suurin keksintö. Se saattaa meidät kykeneviksi seuraamaan tosiasiallista parannusta mittaamalla tarkalleen taudinvärähdysten vähenemisen ruumiissa. Sattumalta se osoittaa oikeiksi kaikki luonnonparannusfilosofian perusprinsiipit ja käytännön, meidän diagnoosi- ja hoitomenetelmiemme järkevyyden ja tehokkuuden.»

Eräs huomattu maallikko, Upton Sinclair, monien kuuluisien teosten kirjoittaja, on samoin mieltynyt t:ri Abramsin tutkimuksiin ja tekee viimeisessä kirjassaan, »The Book of Life, Mind and Body», seuraavat huomautukset: »Jos minun olisi kerrottava kaikki se, mitä minä olen nähnyt omilla silmilläni viimeisenä kahtenatoista päivänä, niin pelkäänpä, että lukija huomaisi herkkäuskoisuudeltaan vaadittavan liikoja . . . Nähkääs, tämä on totisesti elämän herrautta. Jos me voimme mitata ja hallita elektroonin ja atoomin pienen pientä universumia, niin me olemme saavuttaneet ruumiillisen elämämme äärimmäiset lähteet . . . Niin avautuu tässä meidän silmiiimme uuden rodun ihmeellinen näky, rodun, mikä on puhdistettu ja tehty kelvolliseksi elämään. Tässä viimeinkin käy tieteen optimismi oikeutetuksi ja meidän uskomme ihmisen tulevaisuuteen ikuisesti vahvistetuksi. Kuulkaa minun neuvoani te, jotka kärsitte, olettepa sitten keitä tahansa, ja tutustukaa tähän uuteen työhön ja auttakaa sen tunnetuksitulemista koko maailmalle.»

Mitä ovat sitten nämä ihmeelliset tutkimukset, joista nämä mainitut kirjoittajat puhuvat niin innostuneesti. Ei ole helppoa selittää maallikolle näiden asiain syitä ja aineksia, liioin ei ole helppoa luetella t:ri Abramsin kaikkia eri tutkimuksen tuloksia, sillä siksi monia, ihmeellisiä ja erilaatuisia ne ovat. Siksi minä tyydyn esittämään tässä vain muutamia kaikkein tärkeimpiä.

Tahdon alkaa esitykseni mainitsemalla sisusrefleksien keksimisestä, sillä se on ollut lähtökohtana, mikä on johtanut näihin ja muihin mahdollisesti tärkeämpiin keksintöihin.

Jos toinen polvi nostetaan toisen päälle ja päällimmäistä isketään kovasti lumpion kohdalle käden syrjällä tai kummipäisellä vasaralla, niin, jos henkilö on terve, me saamme tahdottoman nytkähdyksen »polvijänne-refleksin», kuten sitä sanotaan. Jos tämä nytkähdys käy heikoksi, laiskaksi tai jos sitä ei ollenkaan ilmene, tai jos se on liian ankara, niin se on merkkinä jostakin sairaudesta. Tätä ilmiötä sanotaan »refleksiksi», ja toiminta on kokonaan riippumaton asianomaisen tahdosta. Refleksejä saadaan syntymään myöskin muissa ruumiinosissa, jolloin jokainen niistä kertoo oman tarinansa, asemansa ja ilmenemistapansa mukaan. Tietyissä hermohäiriötapauksissa näiden refleksien toteennäyttäminen muodostaa yhden niistä pääkeinoista, joilla diagnosi tehdään. T:ri Abramsin kunniaksi on kuitenkin luettava se tosiasia, että koputtamalla jotakin selkärangan osaa saadaan syntymään muita refleksejä. Nämä ovat luonteeltaan hyvin tärkeitä sikäli, mikäli ne ovat tärkeiden ruumiinosien refleksejä. Siten tämän menetelmän avulla saadaan syntymään keuhkojen, sydämen, vatsan, maksan, munuaisten y. m. sisälmysten refleksejä.

Nyt voidaan kysyä: »Mitä käytännöllistä hyötyä tästä kaikesta sitten voi

olla?» Siitä voi olla hyvinkin suurta hyötyä, sillä selville on saatu, että koputtamalla jotakin selkärangan osaa jokin elin (organi) saadaan tahdottomasti supistumaan, tai että koputtamalla jotakin toista selkärangan osaa sama elin saadaan tahdottomasti laajentumaan. Kun me käsitämme, että usein juuri siitä seikasta, että jokin elin on kohtuuttomasti laajentunut tai kohtuuttomasti supistunut, johtuu sen puutteellinen toiminta tai vieläpä sairauskin, niin me voimme oivaltaa, että tämä uusi tieto antaa meille hyvin luotettavan keinon näiden sairaalloisten tilojen korjaamiseen. Ajatelkaa esim. jotakin henkilöä, joka potee vatsalaukun laajentumista. Tässä tapauksessa vatsan lihasseinämät ovat menettäneet jäntevyytensä, ja jos tässä jotakin tarvitaan, niin ennen kaikkea sellaista käsittelyä, mikä mahdollisesti antaa lihassäkeille takaisin niiden jäntevyyden. Koputtamalla tiettyä kohtaa selkärangasta — sitä kohtaa, minkä on todettu aiheuttavan vatsan supistumista — vatsalihaksia autetaan saamaan takaisin alkuperäisen jäntevyytensä. Ja tulos on sellainen, että henkilö, joka kärsii vatsan laajennuksesta, tai jostakin muusta vatsaseinämän velttoudesta, alkaa tuntea vointinsa palaavan paremman ruuansulatuksen muodossa tai muulla tavalla, jos häntä on hoidettu tässä nyt kuvatulla tavalla. Toisia yhtä tärkeitä ja muutamissa tapauksissa tärkeämpiä tuloksia saavutetaan käsittelemällä selkärangan muita osia samalla tavalla. Siten näillä keinoilla voidaan panna hyvälle alulle sydänvian, maksataudin, umpitaudin y. m. parantaminen.

Tästä voidaan helposti nähdä, mikä siunaus kärsivälle ihmiskunnalle tämä uusi hoitotapa voi olla — tämä »spondyloterapia», miksi t:ri Abrams on sen nimittänyt, ja miten helposti, kivuttomasti ja tehokkaasti voidaan hoitaa tärkeitä sisäelimiämme ilman vaarallisia lääkkeitä ja arveluttavia leikkauksia.

Yllämainittu sisusrefleksien keksiminen oli vain, kuten jo mainittiin, alkuna muille keksinnöille, joita t:ri Abrams on tehnyt tällä erikoisella alalla. Hänen on onnistunut liittää inhimilliseen tieteeseen aarteita, jotka ovat vielä suurempia kuin nyt tähän asti mainitut. Tärkeimpiä niistä ovat hänen »elektrooniset reaktiooninsa».

T:ri Abrams huomasi, että näitä »sisusrefleksejä» ei saatu vain taputtamalla jotakin selkärangan osaa, vaan myöskin siirtämällä erilaisia energialajeja tiettyihin osiin selkärankaa. Tätä tarkoitusta varten valitaan jokin terve henkilö, josta otetaan jokin sisusrefleksi — tavallisesti vatsa- tai sisälmysrefleksi. Tämä refleksi todetaan siten, että pannaan merkille sen äänen tai kaiun luonne, mikä lähtee tämän terveen henkilön vatsan jostakin tietystä osasta tai osista. Normaalisesti on melkein mahdotonta käytännössä erottaa, koputusta käyttämällä, sitä ääntä, mikä lähtee esim. vatsasta, siitä äänestä, mikä lähtee jostakin lähellä olevasta elimestä, kuten suolista. »Tympanisella resonanssilla» tarkoitetaan sitä erikoista lajia ääntä, mikä lähtee koputtamalla esim. valitun henkilön vatsalaukkua ja sitten suolistoa. Kuten sanottu, terveessä normaali-ihmisessä nämä äänet, jos ne sitten lähtevät vatsalaukusta tai suolista tai vatsan muista osista, ovat käytännöllisesti katsoen samanlaisia luonteeltaan. Jos nyt ulkoapäin johdetaan energiaa — erittäinkin tauti-energiaa — terveen henkilön vastaaviin osiin selkärankaa, esim. siihen osaan

selkärankaa, mikä herättää vatsalaukku- tai sisälmysrefleksit, ja jos sitten vatsaa koputetaan, niin normaalista poikkeava ääni tulee kuuluville. Siten harjaantunut korva kuulee kumean äänen tavallisen äänen asemasta tietyiltä alueilta, ja sen erikoisen alueen mukaan, miltä tuo kumea ääni lähtee, voidaan saada tiettyjä, arvokkaita tietoja sen tauti-energian laadusta, mitä johdetaan terveeseen henkilöön. Kun otetaan huomioon, että tämä tauti-energia on otettu sairaan henkilön sairaasta osasta ruumista tai että se on energiaa, mitä on hänen veressään, mikä taas edustaa hänen ruumiinsa sairasta tilaa, niin on ilmeistä, että siten saatu tieto voidaan saada ilmoittamaan meille ei vain sitä, mitä laatua sairaus on, vaan myöskin, miten ankara tai vakava itse sairaus on. Sillä, kuten t:ri Abrams mainitsee, »refleksiksi nimitetty fysiolooginen mekanismi voittaa herkkyydessä, herkkätuntoisuudessa kaikki ihmisneron tähän asti keksimät aparaatit». Kun tämä refleksi-ilmiö voidaan herättää niin pienillä voimilla — mikä johtuu sen äärimmäisestä herkkätuntoisuudesta — silloin energia, mikä muutoin jäisi huomaamatta sopivien havaintokeinojen puutteessa, voidaan havaita ilman pienintäkään poikkeusta. Luulen, ettei ole liikaa sanoa, että näiden elektroonisten refleksien keksiminen on osoittautuva fysiologian ja terapian maailmassa yhtä käänteentekeväksi, kuin mitä oli Madame Curie'n keksimä radiumi aineen kokoonpanolle ja professori Einsteinin keksinnöt näyttävät osoittautuvan meidän käsityksellemme maailmankaikkeudesta.

Nämä refleksit ovat niin herkkiä kaikille ulkoapäin tuleville vaikutuksille, että potilaan, jonka sairaudesta tehdään diagnoosia, ei tarvitse olla itse saapuvilla. Kuten Upton Sinclair sanoo: »T:ri Abramsin ei tarvitse nähdä potilastaan; hän tarvitsee vain pisaran verta, mikä on otettu sairaasta henkilöstä valkealle imupaperille, ja hän istuu laboratoriossaan ja selittää kaikki, ja jossain tuhansien mailien päässä esim. Torontossa, Bostonissa tai New Orleansissa, jokin kirurgi opereeraa ja löytää sen, mitä hänelle on sanottu siellä olevan»; ja sitten: »Hyvin pian kiitää sähkösanoma sille lääkärille, joka on lähettänyt tämän verinäytteen, ja selittää hänelle nämä asiat (s. o. taudin luonteen, paikan ja ankaruuden), ja määrää jonkin tietyn värähdysnopeuden 'oskillostratille', sille radio-aktiiviselle aparaatille, jonka t:ri Abrams on keksinyt.» Näiden refleksien ja niiden erikoisten, hyvin herkkätuntoisten aparaattien avulla, jotka t:ri Abrams on vartavasten keksinyt, hän saattaa määrätä tosiaankin taudin värähdysnopeuden. Hän on huomannut, että saman taudin värähdysnopeus on poikkeuksetta sama, olipa sitten kysymyksessä kuka tahansa, joka sitä sairastaa. Siten henkilöt, jotka sairastavat syöpää, tuottavat aina saman taudinvärähdysnopeuden, syövännopeuden. Vieläpä kaikkien syöpää sairastavien henkilöiden veri tuottaa saman värähdysnopeuden. Muut taudit tuottavat samoin muita muuttumattomia taudinvärähdysnopeuksia — kunkin nopeuden ollessa erilainen kuin muut. Siten syövän nopeus eroaa tuberkuloosin nopeudesta, syfiliksen nopeus taas näistä molemmista, ja niin on asianlaita kaikkien muidenkin tautien suhteen.

Lähtien tältä näkökannalta t:ri Abrams on saanut selville muita tärkeitä totuuksia. Siten hän on huomannut, täydennykseksi edelliselle, että »ei solut,

vaan elektroonit ovat organismin viimeiset rakennusainekset, ja että elektroonien lakkaamattomassa toiminnassa syntyy radio-aktivista tai sitä vastaavaa energiaa, jolla on muuttumaton värähdysnopeus». (»Review of Spondylotherapy and Electronic Reactions of Abrams», siv. 42.)

T:ri Abramsin keksinnöt vahvistavat myöskin Hahnemannin, homoeopatian perustajan, monia vuosia sitten esittämän lain, että »samallainen parantaa samallaisen». Hän kirjoittaa siitä äsken mainitussa teoksessaan, (siv. 41) seuraavasti: »Kuten monet muut n. s. virallisen koulun edustajat, minä pilkkasin homoeopatian oppeja, mutta nyt on allekirjoittanut pakotettu hylkäämään mielipiteen, mikä perustuu uskoon eikä tosiasioihin. Hahnemannin laimentamista koskeva oppi ei ole mitään tarua. Bio-dynamometerin ja refleksien avulla voidaan osoittaa, että lääkkeiden mekaaninen jakaminen yhä pienemmiksi ja pienemmiksi hiukkasiksi tai niiden liuottaminen *lisää niiden radioaktiivista voimaa*. Sen perusteella, mitä tässä on sanottu, yhteellisyyden laki on totinen tosi. Farmakodynamiikka merkitsee samaa kuin se, jota minä kutsun homo-vibrationeiksi, ja sellaisilla lääkkeillä, joilla on eri vibratsioonit, ei ole mitään parannusarvoa.» Huomatkaa tarkoin tämä viimeinen lause, sillä se merkitsee kuolemantuomiota suurelle osalle nykypäiväistä lääkkeenkäyttöä. Näiden keksintöjen avulla ei voida vain mitata taudin värähdysnopeutta, vaan myöskin sen lääkkeen värähdysnopeus, jota on käytettävä. Jos tämän lääkkeen värähdysnopeus osoittautuu samaksi, niin se on se lääke, jota on käytettävä, jos tahdotaan hävittää tauti tai murtaa sen voima. Jos käytetyn »lääkkeen» värähdysnopeus on toinen kuin taudin, niin se ei ole lääkkeeksi vain hyödytön, vaan muodostaa haitan ruumiiseen, täyttäen sen suoraan sanoen myrkyllä useissa tapauksissa. Lukijan arvosteltevaksi jääköön, miten monet lääkkeet ja rohdot, joita nykyään käytetään, kuuluvat tähän lajiin. Vieläpä, jos käytetyllä lääkkeellä olisikin sama värähdysnopeus, sen tehokkuuden voi estää annosten suuruus. Kuten t:ri Abrams huomauttaa, liuoksen laimentaminen lisää sen radio-aktiivista voimaa. Miksi sitten tarjota suuria allopaattisia annoksia, joita tavallisesti käytetään? Tällöin vain ruumis joko täyttyy vähitellen myrkyllä, tai sen voimat vähenevät sen kautta, että sen on jatkuvasti torjuttava tarpeettomasti nautittuja määriä.

(Jatkoa seur. n:ssa)

OIKAISU SISÄLLYSLUETTELOON.

Tästä numerosta poisjäänyt Annie Besantin kirjoitus »Salaiset seurat ja maailman levottomuudet» sekä Ensi Lahdensuun runo »Elämän unohdus» julkaistaan seuraavassa numerossa.

Kirjoitusjärjestys lehtemme sisällysluetteloissa ei aina ole pitänyt yhtä todellisen järjestyksen kanssa. Tämä johtuu siitä, että kansilehti teknillisistä syistä täytyy painaa noin puolitoista viikkoa aikaisemmin kuin itse lehti; taitto-ohje aiheuttaa pakostakin pieniä muutoksia.

Toimitus.

MITÄ PÄIVÄLEHDET SANOVAT AIKAKAUSLEHDESTÄ IHMINEN?

Helsingin Sanomat 3. 2. 23:

»Aikakauslehti 'Ihminen' on julkaissut kolmannen eli tammikuun numeronsa. Se sisältää m. m. edellisessä numerossa aloitetun kirjoituksen 'Salaiset seurat ja maailman levottomuudet'. Kirjoittaja, tri Annie Besant, aloitti uransa innokkaana naisasianajajana Englannissa. Myöhemmin siirtyi hän Intiaan, jossa herätti eloon Intian 300-miljoonaisen kansan vapausliikkeen. Nykyään toimii hän Kansainvälisen Teosofisen Seuran presidenttinä. 75 ikävuodestaan huolimatta suorittaa hän suuren työtaakkansa tarmolla, vieläpä hän viime vuonna teki luentomatkan Australiaan. Intiassa luennoi hän alituiseen, pitäen toisinaan lähes kymmenen luentoa päivässä — muiden tehtäviensä ohella.»

»'Ihmisen' muista kirjoituksista mainittakoon tri S. W. Tigerstedtin tutkielma 'Spektraali-pigmenttiteoria ihmisrotujen kehityksessä'.»

Savo 11. 3. 23:

»Aikakauslehti Ihminen on julkaissut helmikuun numeronsa, joka on neljäs järjestyksessä. Se sisältää m. m.:

Muistosanoja liikennetarkastaja Kirjokallio-vainajasta, joka etenkin Karjalassa ja Savossa oli tunnettu aatteellisena työntekijänä. Toimittaja Maunu Teräkiveltä on artikkeli *Salatiede,* jossa luodaan katsaus salatieteen eli okkultismin ydinongelmiin, okkultismin, jota kaikissa sivistysmaissa paljon pohditaan. Kun lukemattomat okkultiset seurat ja yhtymät tulkitsevat sitä omalla tavallaan ja kun Ihminen sinänsä ei ole minkään määrätyn seuran äänenkannattaja, niin näyttää siltä, että se kykenee antamaan puolueettoman selonteon näistä syvistä kysymyksistä totuuden itsensä kannalta. Kirjoitus 'Natsarealainen totuudentaistelija' vie meidät 2000 vuotta ajassa taaksepäin ja esittää Jeesuksen semmoisena, miltä hän silloin näytti. Englantilaisesta vapaamuurarilehdestä on otettu kirjoitus 'Muutamia ajatuksia rakentamisesta'. Tri Willie Angervolta on runo 'Lempi'. Maailman tätänykyä kuuluisimmalta naispuhujalta, 75-vuotiaalta tri Annie Besantilta, on Ihmisessä joulukuun numerosta alkaen ollut jatkokirjoitus 'Salaiset seurat ja maailman levottomuudet', jossa selostetaan laajasti Morning Post-lehden vapaamuurariutta vastaan tekemiä väitteitä. Kirjoittajan tarkoituksena on tuoda esille, mikä on totuus vapaamuurariliikkeen suhteen, joka on haarautunut monenlaisiksi järjestöiksi.»

Maailma on suuri näyttämö, jossa kukin ihminen näyttelee omaa osaansa; sisimmässään jokainen näyttelijä on kuitenkin ainoastaan ihminen.

Ihminen karttaa sitä, mikä meitä ihmisiä eroittaa; etsii sitä, mikä meitä yhdistää.

Ihminen on kaikkien niiden lehti, jotka ihmisinä harrastavat syvempien henkisten kysymysten pohtimista ennakkoluulottomalla tavalla.

Ihminen etsii ihmisiä ja työskentelee ihmisyyden voittoon viemiseksi.

Arv. lukija, oletko muistanut puhua ystävillesi *Ihmisestä* ja sen mahd. tilaamisesta?

Hinta 3:50 Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

TILAUSHINTA:
1/1 vuosikerralta Smk 35: —
TILAUSAIKA:
Marrask. 1922 - Lokak. 1923.

AIKAKAUSLEHTI

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

TOUKO—KESÄKUU 1923 N:o 7—8.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

TOUKOKUU 1923 — N:o 7

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

KIRJE LUKIJALLE.

Ihminen on nyt saavuttanut seitsemän kuukauden iän. Seitsemännen kerran se nyt saapuu luoksenne kertoakseen löydöistään, näkemyksistään ja kokemuksistaan. Puutteellisuuksistaan huolimatta rohkenee tämä Ihmislapsi edelleenkin pistäytyä luonanne, luottaen myötätuntoiseen ymmärtämykseenne.

Tällä lapsella on, ellei se syystä tai toisesta kuole, aikomus kasvaa nuorukaiseksi ja mieheksi. Sitä kasvatetaan erityisen ohjelman mukaan, koska sen elämän-tehtävä on asetettu korkealle. Sille opetetaan, että ihminen on henkiolento, joka aineelliseen maailmaan syntyy sentähden, että hän saisi kokemuksia ja että kokemuksien tuloksena hänen sielunsa saisi viisautta, voimaa ja kauneudentajua. Sille opetetaan myöskin, että hänen tulee olla puhdas ja terve kaikissa suhteissa, koska vain »terveessä ruumiissa voi asua terve sielu». Sille opetetaan edelleen, että hänen tulee puhua totta, maksoi mitä maksoi. Lapsen elämäntehtävän päämääräksi on asetettu: kasvaa kansansa ja ihmiskunnan palvelijaksi eikä palveltavaksi.

Kun tämä Ihmislapsi on oppinut nämä aakkoset, alkaa se tutkia ihmiselämää yleensä sekä omaa suhdettaan siihen. Omista kokemuksistaan sekä lähimmästä ympäristöstään oppii se ymmärtämään käytännöllistä elämää pienoiskoossa ja sitten yhä laajemmalti. Lapsi huomaa elämän ankaraksi ristiaallokoksi, jossa kukin ihmisyksilö uiskentelee kuin heikko lastu; toiset hukkuvat kuohuihin, toiset pysyttäytyvät hetkisen pinnalla ja sitten vuorostaan vaipuvat samaan, ammottavaan syvyyteen. Ihmislapsi luo katseensa tämän kamppailevan ihmiskunnan verellä ja kyynelillä kirjoitettuun historiaan, joka todistaa kaikkien taistelua kaikkia vastaan. Tässä taistelussa liittyvät ihmiset perheiksi, suvuiksi, kansoiksi ja valtioiksi turvatakseen itseään ulkonaisia vihollisia vastaan. Valtioissa taas kehittyy uusia ryhmityksiä. Taistelu moninaistuu sisäiseksi ja ulkonaiseksi. Mutta näiden ulkonaisten taistelujen ohella on ihmisessä itsessään aina käyty kaikkein jännittävintä taistelua, taistelua ihmisyyden ja eläimellisyyden välillä. — Tämä Ihmislapsi näkee myöskin, että ihmiskunta hamasta lapsuudestaan asti on kääntynyt hädässään Jumalan puoleen, Jumalan, jota se eri aikoina on käsittänyt eri tavalla. Mutta käsitys Jumalasta samoin kuin itse jumalatkin ovat lukemattomia kertoja

muuttuneet, aina sitä mukaan kuin ihmiskunta on siveellisesti ja älyllisesti edistynyt tai taantunut. Tämän ja muiden seikkojen nojalla se huomaa, että nykyinenkään käsitys Jumalasta, sen puhtaimmassakaan muodossa, ei ole lopullinen. Kun jumalakäsitys siis alituisesti muuttuu, huomaavat jo monet nykyajan ihmiset, että Jumalan täytyykin ilmentää itseään luonnossa sekä ihmisessä itsessään eikä ulkonaisessa, eristetyssä taivaassa. Ihmiskunta on täten astunut uuteen vaiheeseen, se ei enään etsi Jumalaa yksinomaan avaruudessa, vaan näkee sen ilmenevän kussakin ihmisyksilössä, sikäli kuin yksilö kykenee sitä ilmentämään. Aletaan käsittää, että Jumala on koko olemassaolo, ykseys, johon me olemme samassa suhteessa kuin lehdet ja oksat puuhun tai vesipisara valtamereen. Monet filosofit, teosofit ja mystikot ovat eri tavoin tulkinneet tätä laajempaa jumalakäsitettä. M. m. filosofi Spinoza sanoo: »Jumalalla ymmärrän absoluuttisesti ääretöntä olentoa s. o. substanssia, jonka muodostavat lukemattomat attribuutit, joista jokainen lausuu ikuisen ja äärettömän olemisen». Jo apostoli Paavali tajusi Jumalan tällä uudella tavalla, koska hän sanoi: »Hänessä me elämme, liikumme ja olemme». Vielä aikaisemmin oli häntä suurempi, Jeesus Natsarealainen, perinpohjaisemmin muuttanut ihmisten jumalakäsitystä. Natsarealaisen aikana palveltiin vakavasti Jumalaa, mutta ulkonaista, jossakin tuntemattomassa taivaassa asuvaa Jumalaa. Jeesus koetti selvin sanoin tehdä ymmärrettäväksi, että ei hän eikä Jumala halunnut ihmisten palveluksia, sillä »minä en tullut palveltavaksi vaan palvelemaan». Vaan jos te tahdotte Jumalaa palvella, niin tulee sen tapahtua seuraavalla tavalla: »Mitä te teette yhdelle näistä vähimmistä minun veljistäni sen te teette minulle (ja Jumalalle)». Eikä »viimeisellä tuomiolla» panna painoa sille, palvelitteko te Jumalaa ja uskoitteko Jeesuksen ristinkuolemaan, ei, näitä kumpiakaan ei edes kysytä. Mutta siellä kysytään sitä: »ruokitteko te nälkäisiä, vaatetitteko te alastomia, lohdutitteko te murheellisia». Natsarealainen koetti teroittaa, että Jumalalla on aina hyvä olla, emmekä me ihmiset voi Hänen olotilaansa muulla tavalla vaikuttaa kuin palvelemalla ihmisveljiämme. Jos siis Jumala kärsii, niin kärsii Hän sentähden, kun ihmiskunta kärsii. Ja ihmiskunta kärsii sentähden, kun se ei tunne Jumalan suunnitelmaa, joka suunnitelma ilmenee luonnon ja siveellisyyden lakeina, vaan rikkoo se niitä vastaan. Jos siis tahdomme Jumalaa palvella eli Häntä auttaa, niin opettakaamme itsellemme ja lähimmäisillemme hyvien lakien noudattamisen ja toinen toistemme palvelemisen tärkeyttä.

Niin, tätä kaikkea ja paljoa muuta näkee tämä Ihmislapsi historiasta.

Ja mitä »luomakunnan kruunuun», ihmiseen itseensä tulee, niin näkee tämä lapsi sen vaikeasti tajuttavaksi, suureksi mysteerioksi. Näyttää siltä, että ihmisolento on sekava kokoomus ja vaikea selvittää, mikäli tarkoitetaan sen todellista olemusta ja lopullista päämäärää. Nyt alkuasteellaan näyttää hän olevan yhdistelmä eläimestä, ihmisestä ja jumalasta, jotka alituisesti taistelevat ylivallasta. Raamatun mukaan ihmisestä tulee jumala, koska siellä sanotaan: »Olkaat täydellisiä niinkuin teidän taivaallinen isännekin täydellinen on». Näin selittävät myöskin monet filosofit. Niinikään teosofi, ja korkeimman eli 33:n asteen vapaamuurari, t:ri Annie Besant

sanoo samasta asiasta näin: »Ihminen kasvaa, vaikka vaan hitaasti, Jumalan kaltaiseksi». — Tämä Ihmislapsi uskoo myöskin tähän mahdollisuuteen eli siihen, että ihmisolennosta *aiotaan* tehdä »jumalan kuvaa», ja sentähden se alkaa ruveta omalta osaltaan keksimään keinoja, millä tavalla ihmisolentoa voitaisiin kesyttää, jalostaa ja täydellistyttää.

Jo vuosituhansia sitten sanoi kreikkalainen filosofi Demokritos: »Maailma on näyttämö, elämä on kauttakulkua, sinä tulit, näit, poistuit». Koettakaamme nyt hiukan »selventää» tätä määritelmää ja sanoa: Maailma on suuri näyttämö, jossa jokainen ihminen näyttelee omaa osaansa, mutta sisimmässään jokainen näyttelijä on ainoastaan ihminen. Tämmöisellä »selventämisellä» tahdomme tulla siihen, että me ihmiset läpikotaisin olemme vähäpätöisiä, verrattain vähäkykyisiä ja vähätietoisia olioita olemassaolon suuremmoisella näyttämöllä. Näin ollen meillä lienee syytä opetella ensimmäinen läksymme: nöyrtymisen elämän majesteetin edessä. Jos siihen kykenemme, huomaamme piankin, ettei erilaisilla elintavoillamme, yhteiskunnallisella asemallamme, sivistysasteiltamme, kyvyillämme ja kaikilla muilla mahdollisilla näyttämöpuvuillamme ole pysyvää ja ylen tärkeätä merkitystä. Tolstoi sanoo: »Hyvä on, jos ihminen kunnioittaa itseänsä siksi, että hänessä asuu Jumalan henki, mutta onneton se, joka ylpeilee siitä mikä hänessä on inhimillistä: järjestään, oppineisuudestaan, arvostaan, rikkaudestaan, vieläpä hyvistä töistään.» Jos paremmuuttamme ja muuta omahyväisyyttämme korostamme ja alleviivaamme, niin hymähtävät meille kokeneet ja viisaat sielut. He surkuttelevat meidän tietämättömyyttämme elämän tarkoituksesta, kun emme huomaa, että yksi aineellinen elämämme on ainoastaan yhden roolin esittämistä siinä ja siinä sivistys- tai yhteiskunnallisessa asemassa. Suuren Näyttämönjohtajan edessä olemme me ainoastaan ihmisiä, vieläpä kaikki samanarvoisiakin, niin oudolta kuin se kuuluneekin. Meidän tulisi muistaa tärkeäksi se, että täyttäisimme mahdollisimman hyvin velvollisuutemme lähimmäisiämme ja koko ihmiskuntaa kohtaan. Tärkeätä on se, että osaisimme toinen toistamme nostaa, auttaa, rohkaista ja tukea elämän helteisellä taistelukentällä, kentällä, jossa meitä raakalaisia kesytetään toinen toistemme ystäviksi, veljiksi — ihmisiksi.

Kunkin ihmisyksilön raskaan taakan keventämiseksi tahtoisi tämä lehti, *Ihminen,* tuoda viihdytystä ja rauhaa elämän taisteluissa väsyneille hermoille. Se ei tahdo tietää siitä, mikä meitä ihmisiä eroittaa, vaan se koettaa tutkia ja ja edistää sitä, mikä meitä yhdistää. Ja tällä yhdistämisellä eli yhdistymisellä emme tarkoita kevyttä ja kestämätöntä haaveilua, emme ulkonaista yhdistymistä, sillä elämä on ja sen täytyy olla moninaista, vaan sitä oleellisinta ja sisäisintä tosiasiaa, että me kaikki olemme ihmisiä ja että meidän *ihmisyyden merkeissä tulisi yhtyä.* Meidän tulisi suhtautua elämän moninaisuuteen sisäisten lakien mukaisesti. Tällainen sisäinen perustuslaki on *ihmisyyden laki.* Koettakaamme siis lukea tätä lakia ja kasvattaa itseämme ihmisyyden ritareiksi. Olisi muistettava, että tämä kasvatus- ja jalostamistyö on aloitettava itsestämme. Maailma ei tule sillä paremmaksi, jos koetamme kasvattaa muita ja luulemme itsemme valmiiksi; molempia tulisi harrastaa rin-

nakkain velvollisuuksiemme ja asemamme mukaisesti, mutta itsemme kasvattaminen olisi asetettava etualalle. Kukaan ihminen ei ole niin pitkällä, että hän voisi pitää itseään valmiina ihmisyyden ritarina, sillä silloin hän olisi täydellinen ihminen, yli-ihminen. Tehtävämme olisi asettaa itsemme nöyrästi oppilaan asemaan, ja jumalienkin sanotaan suosivan ainoastaan nöyriä ja vilpittömiä ihmisiä. Jos ankarassa itsekasvatuskoulussa jotakin opimme, niinkuin varmasti opimme, niin voimme vaivattomammin kasvattaa muita esimerkillisellä elämällämme. Mutta jo ennen sitä, nyt heti, voimme vihkiytyä lähimmäistemme palvelemiseen. Se on tehokkain, nopein ja turvallisin kasvatustapa myöskin itsellemme; se johtaa meidät ihmisyyteen, täydellisyyteen, ilman muita harjoituksia.

Kun kannamme ihmisyyden lippua, niin teemme sen ihmisyyden harrastajina, pyrkijöinä, opiskelijoina, harjoittelijoina. Tämä lippu on punaisenristin lippu tässä ihmiskunnan loppumattomassa sodassa. Tämän lipun alla tulee kaikkien taistelijoiden saada koskemattomana levätä ja parantaa haavojaan. Sen lipun alla olemme ainoastaan ihmisyyspuolueen jäseniä.

Itsekasvatuksessamme tulee meidän myöskin löytää samanlainen rauha ja puolueettomuus, sillä muuten emme käsitä itseämme. Meidän olisi tehtävä lahjomattomasti oikea pesänkirjoitus oman itsemme kanssa ja sitten kartutettava sitä hyvää ja jaloa, jota meissä kussakin varmasti on. Eteenpäin meidän on sisäisessä kehityksessämmekin mentävä. Oman itsemme meri on tosin myrskyinen ja salakareja täynnä, mutta se meri on tyynnytettävä ja purjehdittava onnen maahan. Muuta todellista luotsia meillä ei ole kuin omatunto, mutta sen herkkyys ja tarkkuus lisääntyy päivä päivältä. Jos tämän luotsin ohjausta noudatamme, kykenemme välttämään vaaralliset karit. — Ei merkitse suuria se, jos olemme silloin tällöin hairahtuneet kulkemaan vääriä teitä, jos olemme olleet heikkoja ja ampuneet harhaan. Älkäämme liiaksi katsoko taaksemme, ettemme muuttuisi suolapatsaiksi. Erehdyksistämme olemme oppineet johdonmukaisemmin kulkemaan oikeata tietä kirkkain otsin ja näkevin silmin.

Kaikkea tätä ihmiselle tärkeätä pyrkii *Ihminen* esiintuomaan ja selventämään. Kykeneekö se siihen? Se riippuu teistä, arv. lukijat, avustajat, levittäjät. Ilman yhteistyötä emme voi edes toivoa mitään täysipainoista aikaansaavamme. Ja tässä yhteistyössä ovat tärkeimpinä tekijöinä lehtemme levittäjät, sillä ilman heitä on toimituksen työ turhaa. — Ihminen on vapaan, totuuttaetsivän ajattelun tulkki: puhukaa sen kautta veljillenne, antakaa heille parhainta, syvintä, todellisinta siitä, mitä itsellänne on — tehkää *Ihminen* nimensä arvoiseksi, tarkoitustaan vastaavaksi. Kehittäkää sitä, jalostakaa sitä, muodostakaa siitä kelvollinen välikappale ihmisyyden palvelukseen.

Maunu Teräkivi.

»Koko äärettömän luomakunnan kautta virtaa yksi Elämä; kuun meren ja auringon Henki on yksi. Kaikki muodot, jotka ilmassa liitävät, maassa matavat, kaikki syvyyksien nimettömät hirviöt — kaikki hengittävät oliot tottelevat yhden Järjen ohjausta ja kaikessa substanssissa on yksi ainoa Sielu.»

Virgilius.

VAIN HÄN.

Kirj. T:ri Willie Angervo.

Sotaisat äänet äsken ilmaan soi,
välistä välähteli kärjet peisten,
veressä terät pistimien, veisten,
ja hurme purot, lähteet, purppuroi.

Ken tahrat taannoiset nuo pestä voi,
nuo muistomerkit aikain melskeheisten
Vain hän, ken selin suorin miesnä seisten
ikuista veljeyttä ihannoi.

Vain hän, ken valon juurta jumaloi
ja sorron aikanakin sopuisuutta
ja rauhaa torailevain keskeen toi.

Vain hän, ken varmaan talteen valikoi
varalle aikaa valkenevaa uutta
pois kullan, jot' ei raiskaa ruoste koi.

DODONAN TAMMET.

(Zeusin oraakkeli.)

Humisee ikitammet, puut jumalten,
koko luonto vaieten kuulee.
Ne kohoovat templiä varjostaen,
pyhäkössä hiljaa tuulee.
Ylimmän sanat saapuvat äänettä näin,
Zeus luoduillensa näin haastaa,
puhu ei vasamaansa hän välkyttäin,
joka paadet pirstoiksi raastaa.

Hän haastaa tuikkeessa tyynen yön,
hän saapuu siintona säteen,
hän puhuu välkkeessä tähtien vyön,
valon valtikaks ottaa hän käteen.
Avaruuden hän täyttää, hän täyttää maan,
joka yrtissä, puussa hän elää,
hänen kaikkiallista herrauttaan
valon valtavat kuorot helää.

Hän laulaa laineissa lähteiden,
lyö rantoihin vaahdossa tyrskyn,
heläjää sävelissä leivosien
ja puhuu pauhussa myrskyn.
Lumikiteinä oksissa leimuaa
ja hymyy helmassa lammen,
inehmon elonjuoksun hän julistaa
huminassa Dodonan tammen.

Joka puu, joka lehti kertoa voi
syvimmät salat elosi juoksun:
maa ruumiilles elinnesteet soi,
mut lailla kukkasen tuoksun
ylös henkesi iäinen kohoaa
ja kerran taivaat tapaa,
ei kahlehdi hetkeksikään sitä maa,
rajaton se on, kahleeton, vapaa.

Kuin tuoksu se irtautuu nopeaan
kudoksista maisen aineen,
avaruuksien yhdistyy hopeaan
se lailla eetterilaineen,
se ei ajan laps ole, iäisten
jumalain se on luona unta,
ja siks koti sen myös ikuinen
on taivasten valtakunta.

Aarni Kouta.

KUKA ON JUMALATON.

Marcus Aurelius. Suom.

Joka tekee väärin on jumalaton. Sillä luonnon kaikkeus on luonut järkevät olennot toisiansa varten, että ne hyödyttäisivät toisiansa ansion mukaan, eivätkä missään tapauksessa vahingoittaisi toisiansa. Joka rikkoo tätä käskyä vastaan, se rikkoo vanhinta vastaan jumalien joukossa. Sillä luonnon kaikkeus sisällyttää olevaisen, ja kaikki olevainen on sisäisesti yhdistettyä. Valehtelija rikkoo jumaluutta vastaan. Tahallinen valehtelija on niinmuodoin jumalaton, koska hän pettää, tahdoton, koska hän asettuu ristiriitaan luonnon kaikkeutta vastaan ja vaikuttaa tämän ristiriidan kautta häiritsevästi sen järjestykseen. Mutta myös itseänsä vastaan on ristiriidassa se, joka tekee itsensä syylliseksi valheeseen; sillä hän on saanut luonnolta vastenmielisyyden valheeseen, ja sen vuoksi että hän hutiloipi tämän tunteen kanssa, on hän nyt kykenemätön eroittamaan valhetta totuudesta. Sitten on se jumalaton, joka vaatii nautintoja hyveenä ja pakenee kärsimyksiä, kuten jotakin pahaa. Sillä

sellaisen täytyy välttämättömästi usein napista luonnonkaikkeutta vastaan, aivan kuin se ei jakaisi antimiaan oikeudenmukaisesti. Kuinka usein eikö paha elä nautintorikasta elämää, kun hyvettä sitä vastoin koettelevat kärsimykset. Sitä paitsi ei se, joka karttaa kärsimyksiä, voi ilman pelkoa vastaanottaa tulevaisuuttaan, ja jo sekin on jumalattomuutta. Se taas, joka tavoittelee nautintoja, antaa itsensä helposti johtaa jumalattomiin tekoihin, ja sehän on päivän selvästi jumalattomuutta. Sitä vastaan, mikä luonnon kaikkeudelle on samanarvoista, täytyy myös niiden, jotka tahtovat seurata luontoa, säilyttää tasapainonsa. Se, joka ei murheessa ja ilossa, elämässä ja kuolemassa, kunniassa ja häpeässä säilytä tasapainoansa, vaikka luonnonkaikkeus samassa määrin hyväksensä käyttää kaikkia näitä, hän on myöskin jumalaton. Kun minä sanon että luonnonkaikkeus samassa määrin käyttää kaikkia näitä, tarkoitan minä: kaikki tämä kohtaa samassa määrin ja vuorotellen järjestyksessään nyt eläviä ja tulevia sukupolvia kohtalon alkuperäisen päätöksen mukaan, joka jo luomisen alusta tahtoi tämän maailman järjestyksen ja keräsi määrättyjä perusaineita sekä esiintoi luovat voimat kaikkine muunnoksineen ja vivahduksineen.

ELÄMÄN UNOHDUS.

Nyt kiitän, elämä, siitä,
kun jaksan mä unhottaa.
Jos mulle ei riemut riitä,
erohetkeni tulla saa.

On sydän rauhaton vapaa,
se sykkivi elämää,
mut kuolo jos kesken tapaa,
myös voitoksi jotain jää.

Saan unhon, miss unelmoista
ei nähdä muuta kuin
nuo ristit haurahat, joista
mä nimiä nuorna luin.

Pois multa multahan vajoo
ja kuonan peittää maa,
mut henki harhaten hajoo
pois kaihojen rantain taa.

Tammisuo 9/4—23. *Ensi Lahdensuu.*

KIINALAINEN MUURI.

Aikakauslehdelle »Ihminen» kirj. *Wettenhovi-Aspa.*

Jokainen on kuullut puhuttavan kiinalaisesta muurista. Tämä on suurin rakennustyö minkä ihmiskäsi on pystyttänyt ja sen sanotaan myöskin olevan ainoan homo sapiens'in (lat. = ihminen) maapallollemme rakentama, jonka pitäisi näkyä Mars planeettaan — jos nimittäin siellä löytyy olentoja varustettuna samanlaisilla silmillä kuin me.

Kiinalaiset rakensivat aikoinaan tämän muurin suojellakseen »keskustan valtakuntaa» keskiajan villien mandshuurien ja tatarilaisjoukkojen hyökkäyksiä vastaan — ja tätä muuria kai meidän on kiittäminen siitä, että Tshingiskanin ratsujoukot tuhoten levisivät Eurooppaan, sen sijaan, että ne muutoin olisivat suunnanneet ryöstöretkensä itään päin. — Tätä muuria Kiinan on kiitettävä siitä, että saivat yli tuhannen vuotta elää »ylhäisessä eristyksessä» ilman vaikutusta ulkoapäin. Vähitellen tästä muurista tulikin sekä aineellisen että henkisen eristyksen symboli.

Tyypilliseksi aikakaudellemme, jolloin kaikki arvot vaihtuvat, on kai myöskin katsottava sitä seikkaa, että Kiinakin nyttemmin pitää tätä muuria tarpeettomana. Väitetään nimittäin, että Kiinalaiset itse ovat alkaneet repiä alas tätä heidän muinaisten loistoaikojensa ylpeätä muistomerkkiä. Luultavasti he ovat itsekin huomanneet, miten maailma heidän ulkopuolellaan on mennyt eteenpäin, on mennyt heidän ohitseen, etenkin teknillisessä suhteessa, ja varmaa onkin, että kaikki rajat ja muurit menettävät merkityksensä näinä ilmailutekniikan aikoina.

Mitenkä mahtaa olla meidän laita täällä Suomessa? Eiköhän jokainen meistä vieläkin mielihyvällä ympäröi itseään muurilla, tosin näkymättömällä, erilaisten ennakkoluulojen muurilla? Kaikki muurimme eivät kuitenkaan ole näkymättömiä, muutamat niistä ovat hyvinkin kouraantuntuvia, joka muutoin käy ilmi seuraavasta kokemuksesta.

Eräänä unettomana yönä tapahtui, että ajatukseni aina uudestaan ja uudestaan askartelivat erään äskettäin kuolleen ystäväni muiston ympärillä. Vaikka kello oli 4 aamulla päätin nousta ylös ja mennä vanhalle, rauhalliselle hautausmaalle ystäväni hautaa katsomaan; ajattelin samalla käydä isäni haudalla, joka myöskin lepää siellä. Mielestäni olisi juhlallista ja rauhoittavaa käydä katsomassa rakkaita kuolleitani auringonnousun hiljaisina hetkinä, ilman että kirkkomaalla kävijöiden utelias joukko olisi ympärillä tuijottamassa.

Kulkiessani pitkin Lapinlahden katua valtasi minut äkkiä pelon tapainen aavistus siitä, että tulisin löytämään ovet ja portit suljettuina. Katolisissa maissa ovat kirkot ja muut pyhät paikat auki sekä yöllä että päivällä, läpi vuoden. Siellä ei ole kiinalaista muuria vedetty elävien ja heidän rakkaitten kuolleittensa välille. Miten eri tavalla onkaan meillä tässä suhteessa!

Täällä on Herran temppeli avoinna ainoastaan muutaman tunnin ajan sunnuntai- ja juhlapäivinä. Hautausmaa taas on lukkojen takana kaiket yöt. Täällä emme voi tyydyttää kaipaustamme viemällä viimeisen tervehdyk-

semme vainajiemme haudoille valoisan kesäyön hiljaisina, juhlallisina hetkinä, vaan täytyy sen tapahtua päivän valossa, viranomaisten suostumuksella ja uteliaiden ihmisten tuijottaessa meitä.

Surullisella mielellä rupesin kävelemään hautausmaan ympäri aina meren rantaan saakka Lapinlahden pohjukkaan, mutta kiinalainen muuri tuli yhä korkeammaksi ja korkeammaksi kuta pitemmälle minä kuljin, enkä löytänyt ainoatakaan kohtaa, josta olisin voinut astua sen yli. Mitä hyödyttää tämä muuri, joka varmaankin on maksanut suunnattomia summia. Estämään roistoja ja haudanryöstäjiä se ei kuitenkaan riitä, sillä ne, jotka haluavat ryöstää silkkinauhoja tai kukkia toisten haudoilta, eivät epäile hyppiä muurin yli. Muuri on siis olemassa ainoastaan estääkseen meitä muita viemästä kuolleille omaisillemme hiljaisen, yöllisen tervehdyksen.

Tämä tarpeeton muuri on paikoittain 3—4 metriä korkea, metriä leveä ja kilometrejä pitkä. Jo aineellisenkin edun kannalta pitäisi olla asianmukaisempaa suunnata työ tarkoitustaanvastaavimmille aloille. Voisimme esim. rakentaa taloja eläville, sillä kuolleet eivät tarvitse kiinalaisia muureja tai linnoituslaitoksia. Jos kuolleet tahtovat jotakin tietää maallisten jäännöksiensä viimeisimmästä vaelluksesta ja olinpaikasta, niin olisi se kai sitä, että he tahtoisivat tietää lepäävänsä vapaassa maassa, johon heidän ystävillään olisi tilaisuus päästä kulloinkin, kun tuntevat tarvetta heitä hengessä lähestyä.

Meidän aikamme ei enää ole kiinalaisten muurien aikaa. Eristäytyminen ei enää käytännössä ole mahdollistakaan, ellemme tahdo typistää näköpiiriämme ja aiheuttaa itsellemme ja muille vaikeuksia. Tämä koskee niitä näkymättömiä muureja, joita ihmiset kaikkialla ympärilleen luovat. Mikäli joskus saan tilaisuutta, aion puhua tämänlaatuisista tarpeettomista kiinalaisista muureista.

Wettenhovi-Aspa.

ILTARUSKO.

Iltarusko kuultaa kuparille
lännen puolla,
ruskottaret siellä karkeloi.
Joskus tuolla
mielikuvituksin nähdä voi
riemuportin täältä lähteville.

Aineen kahleisihin väsyneille
iltarusko
vapautuksen lohdun lupailee.
Uusi usko
ajantullen aamuun kiertelee
unten mailla kylliks' levänneille.

Helmi Paloheimo.

Julkaisemme tässä kirjoituksen »Periaatteita» sentähden, jos lukija tuntisi huvia ja mielenkiintoa tämänlaatuisen itsetutkisteluun. Toimitus on sitä »tutkistellut» ja on useissa kohdin erimieltä kirjoittajan kanssa, mutta toisissa kyllä yhtä mieltä.

PERIAATTEITA.

Kirj. *Barry Pain.*

Ihmisiä on poltettu roviolla korkeitten periaatteittensa tähden ja heidät ovat sinne vieneet toiset, joiden periaatteet ovat olleet ainakin yhtä korkeat. Korkeat periaatteet ovat saaneet ihmisen uhrautumaan kokonaan perheensä puolesta, mutta korkeat periaatteet ovat myöskin saattaneet ihmisen ajamaan omat lapsensa itsemurhan tai hulluuden partaalle.

Kun on kysymyksessä ihmisen periaatteet, sattuu, että liiankin monet syrjäyttävät järjen. On kuitenkin pakko muistaa etteivät korkeat periaatteet ole mikään vaivaa säästävä laitos, eikä moraali ole mikään henkisen velttouden peite. Aivokonetta täytyy alati harjoittaa. Hyvä periaate ilman järkeä on kuin sokean miehen ajama auto.

Periaatteesta sinä et valehtele ja periaatteesta sinä et tapa. — Vaimo on vaarallisesti sairaana. Äkillinen mielenliikutus saattaisi tappaa hänet. Vaimo kysyy sinulta miehensä terveyden tilaa ja sinun tiedossasi on, että tämä on äskettäin kuollut. Sinun täytyy joko valehdella hänelle tai tappaa hänet. Molemmissa tapauksissa sinun täytyy uhrata yksi periaatteistasi. Eikä elämä aina ole näin yksinkertaista. Elämä on liian monimutkainen voidakseen siihen sokeasti sovelluttaa sääntökirjojen määräyksiä.

»Ole hyvä, vieno neito, ja anna niiden, jotka haluavat, olla viisaita.» Kingsley on vastuunalainen tästä lauseesta, eikä tämän turmiollisempaa neuvoa mikään pyhä mies ole voinut antaa kärsivälle lapselle. Sillä, ellei tämän vienon neidon hyvyys ole kaksinkertainen hänen järkeensä nähden, silloin hän häviää 75 prosenttia sen vaikuttavaisuudesta.

Lahjakkuus ei ole mikään »pahojen» ihmisten erikoisomaisuus. Monet suurista filantroopeista ovat olleet teräväpäisiä, tämän avulla he juuri ovatkin luoneet omaisuuden millä voivat harjoittaa hyväntekeväisyyttä. Useimmat pahantekijät ovat tyhmiä töhertäjöitä. Niinpä tapahtuukin, että tuomari lausuu ihmettelynsä siitä että mies on rikoksentekijä, jos hän on osoittanut erikoisen suurta lahjakkuutta.

Älä sano kaikkea mitä tiedät, mutta tiedä aina mitä sanot.

M. Claudius.

JÄRKI HIMOJEN ASIALLA.

Oonhan luonanne taas tällä saarellanne,
minä, yksi teistä, ja iloitsen vilpittömästi.
Mitä nään ma: karhun kai jalka on poljennut varpaillenne,
kun tuollaista näytätte suuta.
Vai onkohan ehkä, ma lausua uskallanko,
alituinen, joka paikassa oleva
teidän korvaanne kuiskannut viileän valheen.

Kun astuitte varttoon täällä
ja poljitte hietikkorantaa,
kai kohtasi silmäänne näky tällainen:
Yön selkään on istunut mies sysimurheinen.
Pitäen kädessään kallista hopeamaljaa
hän uupuvat huulensa sanoilla täyttää.
Te kuulette kuinka hän kiroo sukunsa oman
ja kuumimmat syytökset heittää itseään vastaan.
Hän ollut on muka, hän tehnyt on muka.

Hän ylitse lensi, hän jäädä ei voinut
kuin minä, joka luoksenne saavuin:
hänellä oli kädessään malja.
Iloitkaa! Hän palaa täytenä malja.
Hän juoksupoikani on,
ja siksi hän minua soimaa.
Hän muuta ei yksin voi mua vastaan.

Arnold Laurell.

UNI.

Seisoin juhlahuoneessa, jonka perällä olevalla kohokkeella näin siintäväviittaisen ylevän Jumalattaren, joka puhui seuraavaan tapaan.

Kun me kohotamme katseemme ylöspäin ja tulemme tuntemaan sen, mikä korkeinta ja kauneinta on ja jota ei rajaviivoin eri yksilöille ositella, vaan joka rajattomana rikkautena määrättömine ihanuuksineen meille jokaiselle kokonansa kuuluu, niin me opimme ymmärtämään, ettei mitään enempää allamme kuin yllämmekään ole yksin yhden ja yhtä varten, vaan kaikki on meidän. Silloin katsehet rajalinjoihin takertumatta kirkastuen kiitää kauneuden maailmojen rannatonta ulappaa ja riemusta hurmaantuen mielet autuudesta avartuen me onnellisina rinnämme toisillemme näyttämään niitä ihania aarteita

joiden summa ei vähene, vaikka meidän omistajain luku lisääntyisi miljoonin kerroin. Me huomaamme myös silloin, miten säälittävän köyhiä raukkoja ne ovat, jotka vain tämän raskaimman aineen maailmassa olevia suuremmoisia, mutta kuitenkin rajoitettuja määriä yksinomaisuutenansa palvelee. Kohotin katseeni ylöspäin ja mitä kauvemman katselin sitä korkeammaksi kohosi huone ja sen yksinkertaiset tukipylväät ylenivät mahtaviksi, ihaniksi pilareiksi huoneen ulottuvaisuuden laajetessa kaikkiin suuntiin.

Minä huomasin, että Isämme huoneessa olisi niin monelle asuinsijaa. Huomasin myöskin sen miten maat ja taivaat avartuvat kun ylemmässä, epäitsekkäämmässä mielessä niitä katselemme ja ettei yksikään olento ole tiellämme, vaan me kaikki olemme toisistamme niin liian kaukana, jonka tähden meidän on niin vaikea toisiamme palvella.

Mitä enemmän kykenemme näkemään Isämme rikkautta, sen suuremmaksi kasvaa halumme: että me tuhansin ja taas tuhansin rientäisimme sylityksin nauttimaan niistä.

Sikstus Oksa.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. *t:ri Annie Besant.*

(Jatkoa.)

VII.

Koetan nyt eroittaa toisistaan tosiasiat ja »kuvittelut, vihjailut ja johtopäätökset», jotka Morning Post niin taitavasti sekoitti mustatakseen juutalaista rotua, nostaakseen Lännen Itää vastaan, kristinuskon sen sisaruskontoja vastaan ja Europan Aasiaa vastaan. Lehti unhoittaa, sopivasti kyllä, että kristinusko on, samoinkuin kaikki muutkin suuret uskonnot, alkuperältään aasialainen, itämainen, että sen keskushenkilö oli juutalainen, että sen ensimmäiset apostolit olivat juutalaisia, että Europa sai sen itämaisena tuontitavarana ja että juutalaisten maailmanvaltaa, jota niin katkerasti pelätään ja vastustetaan, eivät julista vain messiaaniset lausunnot Vanhan Testamentin profeetallisissa kirjoissa, jotka kristikunta tunnustaa kanoonisiksi ja jotka muodostavat osan raamatusta, vaan vakuuttaa sitä myöskin »pakanain apostoli» Pyhä Paavali. Roomalaiskirjeiden IX, X ja XI luvussa hänen koko todistelunsa tarkoittaa juutalaisten ennalleenasettamista, juutalaisten, joiden on »lapseus ja kirkkaus ja liitot ja lainsäätämys ja jumalanpalvelus ja lupaukset, joiden on isät ja joista on Kristus ihmisyytensä puolesta syntyisin, hän, joka on yli kaiken, ylistetty iankaikkisesti» (IX, 4, 5). »Heidän lankeemuksensa kautta», sanoo hän, »tuli pelastus pakanoille ... Mutta jos heidän hylkäämisensä on koitunut maailmalle sovitukseksi, mitä heidän armoihinottamisensa on muuta kuin elämään nousemista kuolleista?» (XI, 11, 15). »Israelia on osaksi kohdannut paatumus, joka on kestävä, kunnes pakanat täysilukuisina ovat tulleet sisään. Ja niin koko Israel on pelastuva, niinkuin on kirjoitettu: Pelastaja on tuleva

Siionista, hän on poistava kaiken jumalattomuuden Jaakobista; ja tämä on oleva minun liittoni heidän kanssaan» (XI, 25—27). Niin yleisesti on tämä kanta omaksuttu, että kaikki evankeliset lahkot käsittävät »juutalaisten ennalleenasettamisen» välttämättömäksi ennen Kristuksen toista tulemista ja pitävät sitä seikkaa, että nykyisin aletaan tunnustaa Palestiina hebrealaisten kotimaaksi, yhtenä toisen tulemisen merkkinä. Davidin huoneen kuningas maailman ylimpänä hallitsijana merkitsee tuhatvuotista valtakuntaa ja sen hyväksyvät monet kristityt, joten tuntuu epäoikeutetulta kirjoittaa sellaisella katkeruudella juutalaisista niin kauan, kuin hyväksytyille kristillisille kirjoille myönnetään jotakaan arvoa. Nämä pyhät kirjat ne ovat vastuussa juutalaisten maailmanvalta-unelmista; ja tämä toivottu riemuvoitto se on ylläpitänyt hebrealaisia gettoissa ja East Endissa*), kautta kaikkien vainojen, kidutusten ja pogromien jotka tahraavat verellä ja kyynelillä heidän traagillisen historiansa sitten hajaantumisen jälkeen.

Myönnettäköön, että intohimoinen juutalaisviha Saksassa, Ranskassa, Itävallassa ja Unkarissa johtuu pääasiallisesti siitä vallasta, jonka juutalaiset ovat saavuttaneet sillä ainoalla alalla, jonka kristittyjen viha on heille jättänyt — rahojen lainauksella, koronkiskonnalla ja rikkauksien kartuttamisella, kunnes sotaakaan ei pystytä käymään, elleivät jotkut hebrealaiset suvut ota rahoittaakseen sitä. He ovat vallanneet paljon sanomalehtiä ja mannermaan kansat ovat raskaasti tunteneet noiden pääomanomistajien ja yleisen mielipiteen muokkaajien tyranniuden painoa. Mutta maailman nykyisten levottomuuksien takana on paljon enemmän kuin juutalaisten pyrkimykset; sellaiset kuin marxilaisuus ja kommunismi ovat tapahtumia taistelussa, joka on suurempi kuin mitä Morning Post osaa uneksiakaan.

On nim. olemassa maailman sisäinen hallitus, maailmanvalta, »valtakunta jota ei voida horjuttaa», jonka kaikki suuret uskonnot kuvaavat muodostetuksi Korkeimman palvelijoista, jotka toteuttavat kehityksessä jumalallisen tahdon, »Valta vanhurskautta varten», jonka tunnusti ja jonka vaikutuksen historiassa himmeästi havaitsi Mathew Arnold. Hindulaiset ja buddhalaiset kuvaavat sen kokoonpannuksi risheistä ja deevoista, Paavalin puhuessa täydellisiksi tulleista ihmisistä ja enkelien kumppaneista; samaa tarkoittavat myöskin katoolisen kirkon pyhimykset ja enkelit, joiden mahtavaan seuraan täydellistyneet ihmiset ajasta aikaan liittyvät; teosofit kutsuvat heitä Valon Veljiksi. Heidän tarkoituksenaan on auttaa ihmiskuntaa ja ohjata kehitystä ylöspäin, henkevöittää ainetta, s. o. alistaa aine hengen palvelijaksi. Mutta on olemassa myöskin toinen sisäinen hallitus, vastakkainen edelliselle, hallitus, joka pyrkii hidastuttamaan kehitystä, johtaman ihmiskuntaa harhaan, »tämän maailman pimeyden ruhtinaat», kuten Paavali sanoo, »Varjon Veljet» teosofien kielellä, kristittyjen saatana enkeleinensä, parsilaisten Ahriman ja hänen joukkonsa. Heidän tarkoituksenaan on estää ja harhaan johtaa kehitystä, aineellistuttaa henkeä, s. o. alistaa henki aineen palvelijaksi. Kansat,

*) Getto = juutalaiskortteli Italian ja itämaiden kaupungeissa. East End = kurjaliston kaupunginosa Lontoossa. Suom.

ryhmät ja yksilöt, jotka pyrkivät työskentelemään yhdessä kehitystä ohjaavan jumalallisen tahdon kanssa ihmiskunnan täydellistyttämiseksi, toimivat Valon Veljien palvelijoina ja välikappaleina tässä fyysillisessä maailmassamme, »painiskelevat» — lainatakseni taasen Paavalin sanoja — vastustavien voimien kanssa; toisaalta taasen voivat kansat, ryhmät ja yksilöt toimia Varjon Veljien palvelijoina ja välikappaleina. Maailman sota oli, kuten lausuin v. 1914, ratkaiseva kamppailu tätä lajia, johonka nähden yksikään salatieteilijä ei voinut pysyä neutraalina; ja pimeimpinäkään päivinä en hetkeäkään epäillyt lopputulosta, koska kehityksen ylöspäin suuntautuva kulku vaati välttämättä niiden kukistamista, joiden kautta toimivat ne voimat, jotka koettivat syöstä ihmiskunnan alaspäin johtavalle tielle. Näiden kahden vallan välillä käypi taukoamaton taistelu maailman herruudesta ihmissielujen kautta, ja Morning Post on saanut välähdyksen tästä taistelusta sangen kriitillisellä kaudella, uuden rotutyypin kehityksen ollessa kysymyksessä. Lainataksemme taasen kristillisen raamatun sanoja — koska väitteet on esitetty kristillisessä sanomalehdessä — voimme sanoa, että on käymässä lakkaamaton sota taivaassa, näkymättömissä maailmoissa, Mikaelin ja hänen enkeleittensä sotiessa lohikäärmettä ja hänen enkeleitänsä vastaan (Ilm. k. XII, 7).

Kautta koko inhimillisen historian huomaamme kaikilla suurilla uskonnoilla olleen omat mysterionsa, salaiset oppinsa, joihin vihityt ovat olleet kunkin uskonnon alkuaikoina sen filosofeina, tietäjinä ja pappeina. Lienee tarpeetonta muuta kuin viitata Egyptin, Kreikan ja Rooman mysterioihin, mainita Plato ja Pytagoras ja vain muistuttaa todistuksista, jotka kertovat annettujen opetusten arvosta. Kristillisellä kirkolla oli »Jeesuksen mysteriot», joissa jaettiin opetuksia, joita Jeesus oli yksityisesti antanut opetuslapsilleen. Niinkuin kirjoitettu on: »Teidän on annettu tuntea taivasten valtakunnan salaisuudet, mutta heidän ei ole annettu» (Mat. XIII, 11). »Tämän kaiken Jeesus puhui kansalle vertauksin, ja ilman vertausta hän ei puhunut heille mitään» (34). »Ja ilman vertausta hän ei puhunut heille, mutta opetuslapsilleen hän yksityisesti selitti kaikki» (Mark. IV, 34). Olisihan ollut kummallista elleivät varhaiset kristityt olisi tallettaneet hänen opetuksiaan. Juuri näitä opetuksia säilytettiin, kuten meille on kerrottu, »Jeesuksen mysterioissa». Klemens Aleksandrialainen ja Origenes voivat antaa lisätietoja näistä asioista.

Kristilliset mysteriot katosivat kirkon alettua niitä vainota, ja kirkon huomio kääntyi vanhempien uskontojen mysterioihin, niiden oppipyhättöihin. Kreikkalaisen ja egyptiläisen tiedon leviäminen ehkäistiin, ja pimeys laskeutui yli Europan. Mutta »Ruusun alla» — egyptiläinen salaisuuden symbooli — salatun tieteen tutkijat jatkoivat luonnontutkimistaan ja heidän saavutuksensa säilytettiin »rosareissa» (ruusulava, rukousnauha), joita vaeltavat tutkijat kuljettivat pieneltä ryhmältä toiselle, salaamalla välttäen kirkon vainoa. Näitä olivat useat goliardit, jonglöörit, trubaduurit, Pyhän Jaakon veljet j. n. e., jotka usein käyttivät satiireja, runoja ja legendoja kätkeäkseen niihin salatun tarkoituksen; Bedierin mukaan näyttää heitä yhdistäneen jonkinlainen hämärä vapaamuurarius. Muistettaneen, että kun maurilaiset toivat matematiikan takaisin Europaan, syytettiin paavi Sylvanusta kanssakäymisestä paholaisen

kanssa, koska hän piirteli Euklideen kuvioita harppien avulla, ja Roger Bacon kertoo kuinka vaikeata hänen oli hankkia matematiikan välineitä ja kuinka häntä epäiltiin magiasta ja rangaistiin. Salaaminen oli sangen välttämätöntä noina aikoina, ja kun mysteriot tulivat maanalaisiksi, muodostuivat ne »muurariudeksi», verhoten symboleilla arvokkaat totuudet. Läheisessä yhteydessä edellisten ryhmien kanssa olivat albigensit, joita Simon de Montford niin armottoman verisesti tuhosi ja paavit vainosivat. Monta »kerettiläis»-lahkoa puhkesi esille tai salasi itsensä jonkun nimen varjoon, säilyttäen sekä uskonnollisia että puhtaasti tiedollisia ja filosofisia totuuksia. Etelä Italiassa säilyivät pytagoralaiset koulut, tallettaen astronomisia tietoja kuten esim. heliosentrisen teorian, jonka takia Galilei sai kärsiä ja Bruno kuolla.

(Jatketaan.)

UUSIA PARANNUSTAPOJA:

T:RI ALBERT ABRAMS JA HÄNEN KEKSINTÖNSÄ.

Kirj. *Allen Pattreiouex.*

(Jatk. edell. n:oon.)

Toinen nykyaikainen lääketieteellinen teoria, jota t:ri Abrams aikoinaan kannatti ja jota hänen nykyiset tutkimuksensa ovat johtaneet hänet huomattavasti muuttamaan, on rokotusta koskeva. T:ri Abrams on havainnut, että kaikki ihmiset ovat enemmän tai vähemmän syfilistisiä ja että sellaisella henkilöllä, jota tavallisesti sanotaan syfilistiseksi, on yksinkertaisesti enemmän tätä myrkkyä ruumiissaan kuin muilla, joiden oletetaan olevan siitä vapaita. Mennessään tutkimuksissaan pitemmälle t:ri Abrams tuli siihen uuteen, hämmästyttävään tulokseen, että syfilis johdetaan ruumiiseen rokotuksen avulla. Hän nimittää tällä lailla saatua syfilistä »nauta-eläinsyfilikseksi» ja suosittelee sen poistamiseksi hoitoa, missä käytetään oskilloklastiaan. Nauta-eläinsyfilis aiheuttaa taas vuorostaan myöhemmällä ijällä (sellaisiin tuloksiin hän on tullut), sellaisia hirvittäviä tauteja kuin syövän, tuberkuloosin ja sarkoman. Eikö näiden tosiasiain pitäisi riittää pysäyttämään lääkärit vaatimasta yleistä rokotusta joidenkin kulkutautien vastustamiseksi, joita sattuu ilmenemään keskuudessamme — kuten aivan äskettäin tässä maassa? Varmasti myöskin näiden asiain tietämisen pitäisi saada vanhemmat ajattelemaan tarkemmin, ennenkuin suostuvat antamaan lapsensa rokotettaviksi.

Näiden tutkimusten yhteistulokset ovat johtaneet t:ri Abramsin myöskin siihen tulokseen, että monet kirurgiset leikkaukset eivät ole vain hyödyttömiä, vaan myöskin haitallisia potilaalle sen vuoksi, että ne poistavat enemmän tai vähemmän tärkeän elimen. Hän on ilmaissut verrattain voimakkaalla tavalla vastenmielisyytensä tätä yleistä, kirurgista menetelmää vastaan. Hän kirjoittaa: »Jos jokin individiidi paha-aikeisesti koettaisi keksiä keinoa, mikä olisi parhain *uuden kasvun kiihoittamiselle,* hänen tulisi turvautua kirurgiaan», ja edelleen: »Kirurgia on välttämätön hätäkeino niille, jotka diagnoosi

on tuominnut». Jos kirurgit oivaltaisivat sen mekaniikan lain pätevyyden, että »jokaisella vaikutuksella on yhtä suuri vastavaikutuksensa», niin he ymmärtäisivät, että mitä enemmän he leikkelevät ja silpovat ihmisruumista, sitä enemmän he välttämättömästi edistävät juuri sen taudin nopeampaa ja täydellisempää kasvua, josta he koettavat vapauttaa ruumiin, aivan kuin ajamalla partaansa saa sen yhä enemmän kasvamaan, mikä sekin on seurauksena edellämainitun lain vaikutuksesta.

Edellisestä on seurannut kuin itsestään, että t:ri Abrams on havainnut vivisektionin tarpeettomaksi ja ne todistuskappaleet, joita sen puolustukseksi esitetään, kerrassaan kestämättömiksi. Tässä on mies, jonka tutkimusten täytyy aikain kuluessa uudistaa, kumota, nykypäivien lääketieteelliset käsitteet ja menettelytavat, ja kuitenkaan ei mikään hänen keksinnöistä ole saanut alkuaan eläinten leikkelemisestä, eikä ihmisruumiin leikkelemisestä edes kuoleman jälkeen. Kaikki hänen työnsä on tehty käyttämällä, kuten aina pitäisi, *elävää ihmistä tutkimuksen esineenä* ja tuottamatta hänelle minkäänlaisia kärsimyksiä. Kuitenkin hän pystyy ottamaan selvän taudista, sen paikasta, sen ankaruudesta ja muista erikoisseikoista sellaisella tarkkuudella, että siihen ei kykene yksikään kirurgi, olipa hän sitten lääkärinä miten taitava tahansa. Hän ei pysty vain selvittämään taudin laatua, vaan keksimiensä instrumenttien — oskilloklastin ja muiden — avulla hän saattaa ehkäistä taudin kehityksen ja tehdä sen turvautumatta suuriin lääkeannoksiin, rokotukseen tai leikkauksiin.

Tähän asti olen tarkastanut t:ri Abramsin työtä vain terapeutiselta puolelta, mutta hänen tutkimuksensa ja tuloksensa koskevat paljon laajempaa alaa kuin tätä. Allekirjoittaneen mielestä hän näyttää meidän päivinämme täyttävän sen työn, jota alkemistien sanotaan tavallisesti tavoitelleen keskiajalla, paitsi että hän ponnistaa puhtaasti aineelliselta pohjalta ja rakentaa, eittämättömien tosiasiain ja logiikan avulla, tuuma tuumalta sitä siltaa, mikä näyttää vähitellen ulottuvan sen kuilun yli, joka tähän asti on ollut fyysillisen ja psyykillisen välillä. Tämän hän on jälleen saattanut tehdä käyttämiensä keinojen äärimmäisen herkkätuntoisuuden avulla, joista kaikkein tärkeimpiä ovat ihmisruumiin refleksit.

Kun tämä osa t:ri Abramsin työtä on epäilemättä osoittautuva mielenkiintoiseksi tämän aikakauskirjan lukijoille, niin esitän tässä sitä jonkin verran, mutta mielessä on pidettävä sitä seikkaa, että tilanpuute estää antamasta siitä mitään täydellistä kuvausta.

On havaittu, että monet vanhanaikuiset, ihmisruumista ja sen kykyä koskevat käsitykset, joita on yleisesti pidetty valistumattoman ajan ennakkoluulojen ja puoskaroimisen tuotteina, voidaan nyt osoittaa tieteellisesti perustelluiksi tosiasioiksi.

Kaikki oliot ovat radio-aktiivisia eikä myöskään ihmisruumis tee tästä säännöstä mitään poikkeusta. Siitä säteilee jatkuvasti energiaa, vieläpä useamman laatuisiakin. Tästä johtuu loogillisesti, että ihmisen aura*) on aivan

*) Aura = johtuu kreikkal. sanasta, merkiten erikoista, tavalliselle silmälle sinänsä näkymä-

järkevä ja tieteellinen käsite. T:ri Abrams on myöskin huomannut, että on olemassa erityisiä osia ihmisruumiissa — »energia-keskuksia», joiksi hän niitä nimittää — joista ihmisenergia virtaa voimakkaammin kuin muista osista ruumista. Tietyt erikoisalueet aivojen oikealla ja vasemmalla puolella (psykomotoriset alueet) sekä kummankin käden sormenpäät ovat kaksi tällaista keskustaa. Jos aivojen pitää olla ajatustyössä, niin vastaavaa lisäystä energian säteilyssä ei tavata vain näissä psyko-motorisissa keskuksissa, vaan *myöskin* vastaava lisäys siinä energiassa, mikä virtaa sormenpäistä. Näistä »energiakeskuksista» virtaava energiamäärä on huolellisesti mitattu, ja se on hämmästyttävä. Silloin kun sellaisesta jättiläismagneetista virtaava energia, mikä nostaa lähimailleen 400 naulaa jokaista neliötuumaa kohden, on 32 ohmia, yksistään vasemmasta psyko-motorisesta alueesta virtaava oli, eräässä tietyssä tapauksessa, 60 ohmia. T:ri Abrams mainitsee tavallisen ihmisen sormenpäistä virtaavan energian *voittavan* sen, mikä virtaa sanotusta jättiläismagneetista. Näiden tosiasiain avulla me saamme jonkin käsityksen niistä äärettömistä voimista, mitkä ovat latenttina ihmisessä itsessään ja joita hän käyttää mielensä mukaan, joko suorastaan aivoistaan — kuten ajatusvoiman käytössä — tai sormenpäistään, kuten magneettisessa parannuksessa, tai molemmista yhdessä. Siten me huomaamme, miten on ollut tieteellisesti katsoen mahdollista, että »pyhimyskehä» on ympäröinyt suurten ja hyvien ihmisten päitä, kuten nähdään keskiaikaisissa maalauksissa, vaikkakin sellainen sädekehä oli näkymätön normaalisilmille. Se oli tosiaankin tätä voimakasta säteilyä aivoista, sillä, kuten t:ri Abrams viittaa, normaali-ihmisillä vain toinen psyko-motorinen alue on toimessa, kun sen sijaan korkealle kehittyneillä indiviideillä, kuten neroilla, molemmat psyko-motoriset alueet toimivat. Me voimme myöskin ymmärtää, mitä mahdollisuuksia on parantaa risatautia »kuninkaallisen käden kosketuksella», mihin uskottiin keskiajalla, tai sairaita »kätten päälle panemisella» — mikä usko on säilynyt tähän päivään asti.

Edelleen t:ri Abramsin tutkimukset toteavat sellaisen voiman kuin telepatian olemassaolon. Psykometria, selvänäköisyys (clairvoyance), vesisuonen etsintä, »telekinesis» (esineiden siirtäminen koskematta niihin) j. n. e. joutuvat hänen tutkimuksiensa kautta alttiiksi tieteelliselle selvittelylle.

Toisena saavutuksena mainittakoon se seikka, että tunteen ja ajatuksen energiaa voidaan mitata. T:ri Abrams on havainnut, että tietty ajattelu lääkärin puolelta on riittänyt herättämään vatsarefleksejä henkilössä, joka on ollut toisessa huoneessa suljettujen ovien takana, yli neljänkymmenen jalan päässä. Toiselta puolen viha ja muut sellaiset syvät mielenliikutukset synnyttävät riittävän määrän energiaa vatsarefleksien herättämiseksi, jos henkilö on kahdeksankymmenen jalan päässä tai kauempanakin.

Tässä yhteydessä viitattakoon seuraavaan t:ri Abramsin huomautukseen (»Journal of Physio-Clinical Medicine», September, 1920, siv. 10):

---

töntä ilmakehää elävän olennon ympärillä. Ihmisen auran olemassaolon ovat todistaneet useat aikamme tiedemiehetkin, m. m. W. J. Kilner, joka on keksinyt keinon, minkä avulla aura voidaan ei ainoastaan valokuvata, vaan vieläpä saada kuka tahansa näkemään omin silmin tuon värikkään kehän ihmisruumiin ulkopuolella. *Toim.*

»Ilo on voimakas lääke, sillä iloinen sydän tekee hyvää kuten lääke. Instrumenttien ja Abramsin elektroonisten reaktioonien avulla voidaan osoittaa, että jos esim. syöpätautinen saadaan ajattelemaan ja tahtomaan, että hänellä ei ole syöpää, niin syövän reaktiooni voi toistaiseksi kadota. Sillä lailla ajatteleva ja tahtova henkilö kehittää värähdysnopeuden (jokainen ilmiö luonnossa on nim. vain erikoinen värähdysnopeus), joka hävittää sen nopeuden, mikä muodostaa sairauden. Kukaan ei voi sanoa, miten kauan tätä sielullista tilaa voidaan jatkaa voimakkaan suggestion avulla jonkin orgaanisen sairauden mahdolliseksi poistamiseksi.»

Käsitellessään niitä ilmiöitä, jotka liittyvät selja-ydin-pallon (pith ball) vetovoimaan, t:ri Abrams kirjoittaa (»Journal of Physio-Clinical Medicine», September 1921, siv. 20):

»Antakaa syöpäpotilaan sanoa itselleen vakuuttavasti: 'minulla ei ole mitään syöpää', niin sairaspaikka ei vedä puoleensa selja-ydin-palloa, mutta jos hän muuttaa ajatustensa suuntaa ja sanoo itselleen: 'minä olen tuhon oma', tai jotakin sen tapaista, niin sairaspaikka vetää heti kohta pallon puoleensa. Jokainen ilmiö on vain värähdysseikka, ja niiden joukossa on turmiollisia ja sympaattisia värähdyksiä. Mielentilasta riippuu, kumpiako synnytetään.»

Tässä meillä on tieteellinen perustus sille mietiskelynharjottamiselle ja ajatuksenkeskittämiselle, joita teosofiset piirit suosittelevat, ja kristillisen tieteen, uuden ajatuksen, mentaalisen parannuksen y. m. menetelmille yhtä hyvin kuin kristittyjen ja muiden uskonkiihkoilijain hartaille ja palaville rukouksille.

T:ri Abrams on myöskin keksinyt nerokkaan keinon osoittaa, missä mitkin ajatuskeskukset ovat aivoissa. Jotakin henkilöä kehoitetaan ajattelemaan esim. jotakin sävellystä, ja tietyllä tavalla sähköistetty selja-ydin-pallo, mikä on sijoitettu tietyn matkan päähän tämän henkilön päästä, vetäytyy aina samaan paikkaan aivoissa. Tämän hän on nimittänyt musiikkikeskukseksi. Samalla lailla on määrätty kaikki muut sekä moraalisten että intellektuaalisten kykyjen keskukset, ja t:ri Abrams antaa meille taulun, mihin on merkittynä sellaisten keskusten paikka kuin matemaattinen keskus, keksivän neron, mekaanisen tutkimuksen, tahdon, hajun ja myöskin vihan, valheen, murhan, varkauden, väärennyksen, alkoholismin y. m. keskukset.

Edelleen on t:ri Abrams laatinut systeemin, jota hän nimittää »ideografiaksi», sen periaatteen mukaisesti, että »ajatukset ovat olioita». Hän mainitsee, että »ajatustapoja» voidaan esittää, näyttää, kenelle hyvänsä, eikä vain tarkkanäköisille. Energia siirretään johtolangalla ja elektroodeilla siten, että toinen elektroodi pannaan toimijan (agentin) päälaelle ja toinen esim. vastaanottajan (reagentin) käsivarteen. Kokeilijain asentoon, eristykseen ja asemaan nähden on olemassa tiettyjä yksinkertaisia sääntöjä, joita on seurattava. Mainittakoon tässä yksi tai pari koetta tuloksineen: 1) Reagentti keskittää ajatuksensa johonkin määrätyistä geometrisistä kuvioista tai luvuista; tarkotuksella kuvata se agentin käsivarteen seuraavassa minuutissa. Numerot voivat sattua nurin päin. 2) Agentti keskittäköön ajatuksensa, kuten reagentti teki. Ajatusmuoto siirtyy nyt reagenttiin. 3) Agentti siirtäköön ajatusmuotonsa johonkin määrättyyn kohtaan tilassa, avaruudessa, huoneessa. Annet-

takoon suuren elektroodin peittää se alue, mihin tämä ajatusmuoto on esitetty, ja pantakoon toinen pienempi elektroodi esim. reagentin käsivarteen. Ajatusmuoto tulee ilmenemään reagentin käsivarteen, ja niin kestävä se on, että se voidaan säilyttää seuraavaan päivään. Tästä t:ri Abrams selittää ilmestysilmiön johtuvan. 4) Keskittäköön agentti ajatuksensa rakkauteen, varkauteen tai murhaan. Yhdistäkää hänen sydämensä johtolangalla reagentin käsivarteen, niin tiettyjä kuvioita ilmestyy reagentin käsivarteen. Tällaisia ideografeja on siirretty puhelinjohdolla kolmen mailin matkan päästä. Lopuksi on t:ri Abrams havainnut, että tiettyjen tautien tietyt karakteristiset muodot voidaan myöskin saada ilmenemään ruumiin pinnalle, kuten käsivarteen. Hän nimittää näitä »patografeiksi». Mielenkiintoista olisi saada tietää, voitaisiinko näiden »ideografien» avulla selittää ne symboolit, joita niin usein nähdään tarkkanäköisten henkilöiden aurassa. Siten rakkauden ja murhan käsitteet, jotka on siirretty henkilön sydämestä reagenttiin, näyttäytyvät seuraavina: rakkaus ympyränä ja murha kolmena, toisiinsa liittyneenä ympyränä. On hyvin ilmeistä, että tätä tutkimuksen alaa voidaan varmalla ja hedelmällisellä tavalla laajentaa.

T:ri Abrams on myöskin todennut, että kasveilla on haju- ja kuuloaisti ja että ne näkevät ja kärsivät kipua, jos kasvi katkaistaan tai revitään rikki. Hento kukka, hän sanoo, on niin altis meidän impressioneillemme (s. o. meidän ajatuksillemme, tunteillemme ja toimillemme), että meidän pitäisi »sentähden aina käyttäytyä hyvin sen läheisyydessä, jottemme herättäisi sen suuttumusta raakuuden johdosta. Aistit ovat sielun sisäänkäytäviä, ja siellä, missä on aisteja, siellä on sielu.» Edelleen hän väittää, että kasvit sairastavat sellaisia tauteja kuin syöpää ja tuberkuloosia aivan kuin ihmisetkin.

Kenties nyt on tullut riittävästi kerrotuksi voidaksemme nähdä, että näiden tutkimusten johdosta meidän ajatuksissamme ja käytännössämme on odotettavissa suuremmoisia muutoksia, ei vain siinä, mikä koskee lääketiedettä ja parannusmenetelmiä, vaan myöskin asioissa, joilla on laajempi ja yleisempi kantavuus. Kuitenkin on kummallista, että kaiken tämän uuden tieteen keksijä on, kuten käsitän, syvä materialisti. Kuitenkin, olipa hänen persoonalliset mielipiteensä mitä tahansa, ihmiskunnalla on kerran syytä siunata hänen nimeään. Hän on kyennyt suorittamaan, mitä on suorittanut, siksi, että hän ei ole seurannut tavallista tieteellistä tutkimistapaa ja uskomuksia, vaan on kulkenut omaa tietään ja, huomattuaan, että tosiasiat olivat ristiriidassa vallitsevien oppien kanssa, rohkeasti omaksunut nämä tosiasiat. Tekemällä siten hän on rikastuttanut inhimillistä tiedettä ja on, kenties aivan tietämättään, pystynyt selittämään tiettyjä psyykillisiä ilmiöitä täsmällisiä, tieteellisiä, fyysillisiä termejä käyttämällä — urotyö, mitä tähän asti on pidetty melkein mahdottomana. Siten hänen tutkimuksensa auttavat osoittamaan sitä läheistä toisistansa-riippuvaisuutta ja keskinäistä yhteyttä, mikä on vallalla fyysillisen ja psyykillisen välillä. Näiden saavutustensa vuoksi t:ri Abramsia voitaneen pitää sen uuden ajan airueena, ajan mikä on pian tulossa.

»Oikean tulee osata kärsiä myös vääryyttä, poikkeamatta silti vähääkään oikeasta.»

SPEKTRAALI-PIGMENTTITEORIA IHMISROTUJEN KEHITYKSESSÄ

Kirj. *t:ri S. W. Tigerstedt.*

(Jatkoa.)

Biokompleksi n:o 3 muuttuu täydellisesti sisäiseltä rakenteeltaan. N:o 4, joka on kaikista heikoin, ei kestä uusia vaikutuksia, vaan kuolee.

Olettakaamme edelleen, että *I*+*X* vaikutuksiin lisätään uusi vaikutus *B*. Yhteisvaikutus on silloin *I*+*X*+*B*. Syntyy taasen uusi seurausten sarja: muutamat biokompleksit tottuvat uusiin oloihin, toiset vaipuvat latenttitilaan, jotkut muuttuvat täydellisesti ja jotkut kuolevat.

Jos lisäämme vieläkin uusia vaikutuksia, esim. *V*, △ j. n. e., on seuraus sama kuin edellisissäkin tapauksissa. Jokaisen lisätyn vaikutuksen jälkeen on meillä:

1. Joukko vastustuskykyisiä biokomplekseja.
2. „ latenttitilaan joutuneita „
3. „ kokonaan muuttuneita „
4. „ kuolleita „

Olettakaamme nyt kehityksen käyvän päinvastaiseen suuntaan, niin että saadut vaikutukset häviävät, alkaen viimeksi ilmestyneestä vaikutuksesta. Seurauksena △:n, *V*:n j. n. e. poistamisesta, palautumisesta yhä varhaisempiin vaikutustiloihin, on latenttitilaan vaipuneiden biokompleksien herääminen normaaliseen elämään. Tämä on asian toinen puoli; mutta rinnakkain tämän heräämisen kanssa esiintyy toinenkin ilmiö: vastustuksestaan heikentyneinä ja sulattamiensa vaikutusten muuntamina biokompleksit kärsivät tästä vastakkaisesta prosessista aivan kuten edellisestäkin. Ja niinpä jää, tapahtukoon kulku suuntaan tai toiseen, aina jälelle uusi ryhmitys noihin neljään eri tilaan.

Ottakaamme konkreettisempi esimerkki, seuraten biokompleksien kehitystä vaihtelevien värivaikutusten alaisena.

Meillä on esim. joukko atoomeja tai joukko bakteereja, jotka, ollen punaisen valon alaisina, ovat saavuttaneet määrätyn muodon ja toimivat ulospäin täysin normaalisesti. Mutta kuvitelkaamme, että niitä valaiseva valonlähde kuumentuu punaisesta keltaiseen asteeseen. Silloin biokompleksit joutuvat uuden vaikutuksen alaisiksi, nim. keltaisten säteiden. Voimakkaimmat biokomplekseista kykenevät silloin joko muodostamaan itselleen suojelevan kuoren, tai neutralisoimaan keltaisen valon käyttämällä hyväkseen yksinomaan punaista valoa, ja siten menetellen jatkamaan elämäänsä entiseen tapaan ja kutakuinkin muuttumattomina. Vähemmän voimakkaat vaipuvat latenttiiseen tilaan; eräs ryhmä käyttää hyväkseen keltaisia säteitä ja muuttuu kokonaan; osa joutuu perikatoon, kuolee. Sama prosessi uusiintuu, jos valonlähde tulee valkohehkuiseksi.

Jos taasen oletamme valonlähteen kuumuuden muuttuvan niin, että valo tulee jälleen keltaiseksi, virkoavat eloon ne biokompleksit, jotka aikaisemmin olivat tottuneet tähän valoon, valon muuttuessa punaiseksi heräävät täyteen toimintaan punaiseen tottuneet j. n. e.

Eriväriset ihmisrodut.

Maapallollamme elää väriltään erilaisia rotuja, kuten valkoisia, keltaisia, punaisia, mustia y. m. Korkein kulttuuri on eri aikoina eri rotujen huostassa ja ilmenee erilaisena luonteensa, muotojensa ja elinvoimansa puolesta. Jonakuna määrättynä ajankohtana ovat jotkut rodut toisia voimakkaammat, intensiivisemmät, toiset ovat veltostuneita ja heikkoja, jotkut kuolevat sukupuuttoon. Viimeaikoina on valkoinen rotu noussut yhä voimakkaammaksi, kaikkia muita hallitsevaksi. Keltaisen rodun kehitys on pysähtynyt; tuo rotu on vaipunut unitilaan, josta se nykyisin, japanilaiset etunenässä, alkaa herätä. Punaihoiset ovat viimepäiviin saakka vähentymistään vähentyneet.

Kerran omasivat punaihoiset (inkat, aztekit) korkean kulttuurin, joka sittemmin hävisi. Keltainen rotu oli sivistyksensä huipuilla jo silloin, kun valkoiset vielä olivat puolivillejä. Myöhemmin tuokin kulttuuri rappeutui ja on ollut latenttisessa tilassa näihin saakka. Ja säilyneiden muistomerkkien ja jäännösten perusteella voimme aavistella sitä sivistystä, joka aikoinaan on kukoistanut muinaisessa Egyptissä, samoin Assyriassa, Babyloniassa ja Intiassa.

Mikä on syynä tähän sivistysaallon siirtyilemiseen, sen nousuun ja laskuun? Luulen, että näihin saakka esitetyt teoriat eivät käsittele todellisia syitä, vaan pysähtyvät seikkoihin, jotka ovat vain seuraamuksia syvällä piilevistä syistä. Maaperä ei perinpohjin kastu siksi, että vesi on märkää, vaan siksi, että tuon maaperän löysä rakenne laskee veden imeytymään kaikkialle. Rodut sortuvat, ei siksi, että toiset rodut valloittavat niiden alueita, vaan siksi, että niiden oma siveellinen tarmo asteittain heikkenee. Ja — valkoisen rodun aktiivisuuden syinä, esim., eivät ole maantieteelliset tai taloudelliset seikat, vaan joku perussyy näidenkin seikkojen takana.

Valkoisten sivistys ja valta johtuu siitä, että valkoisilla biokomplekseilla on ollut ylimääräistä energiaa. Kunkin rodun energiamäärä riippuu aurinkospektrin suhteesta rodun väriin. Niinpä punainen rotu on muodostunut auringon punaisen spektraalikauden aikana; keltainen rotu syntyi keltaisten säteiden vaikutuksesta; ja valkoinen rotu ilmestyi aurinkospektrin muututtua valkoiseksi. Joskus on ollut aika, jolloin punainen väri on ollut vallitsevana aurinkospektrissä; joskus on ollut vallitsevana keltainen, niinkuin nykyisin on ollut valkoinen.

Voimakkaimmat niistä ihmisolennoista, jotka elivät ennen punaista kautta ja sen alkaessa, ymmärsivät ryhtyä suojelemaan itseään uusia, punaisia säteitä vastaan omaksumalla itselleen suojelevan väripeitteen, punaisen ihon, joka laski lävitseen vain sangen vähän punaisia säteitä. Siten he säilyivät ja mukautuen olosuhteisiin kykenivät pysyttelemään sivistyksen huipuilla. Toiset, jotka eivät samassa määrin kyenneet itseään suojelemaan uutta vaikutusta vastaan; joko vaipuivat latenttitilaan tai joutuivat perikatoon.

Aika kului. Auringoenergia siirtyi spektrin kemiallista (ultraviolettista) väriryhmää kohden. Jonkun aikaa olivat keltaiset säteet vallalla. Myöhemmin, vihreiden ja sinisten säteiden lisäännyttyä, valaisi palloamme vihdoin valkoinen (lähes valkoinen) valospektri. Spektrin asteettaista muuttumista

seurasi vastaava keltaisten ja valkoisten rotujen synty- ja valtakausi. Aina spektrin muuttuessa joutuu osa roduista latenttitilaan, josta taasen virkistyvät spektrin jälleen tullessa heille edulliseksi.

Nykyhetkellä ollaan aurinkoenergian aallon käännekohdassa, normaalispektrin muuttuessa keltaista kohti. Keltaiseen rotuun kuuluvat kansat ovat parhaaltaan heräämässä. Ensimmäisinä ovat heränneet japanilaiset, jotka ovat vaaleampia kuin kiinalais-mongoolilaiset veljensä, muodostaen ikäänkuin sillan valkoisten ja keltaisten välillä.

Tulevan heräämisen oireita alkaa näkyä jo punaistenkin rotujen keskuudessa. Näihin saakka ne ovat, kuten jo sanottiin, aina vaan vähentyneet, mutta nyt viimeisimpinä vuosina on syntyväisyys niiden keskuudessa noussut kuolinprosenttia korkeammaksi.

Valkoinen rotu on siirtynyt aallon laskevalle puolelle. Sen syntyväisyysprosentti alenee tunnetusti, sitä kalvavat huonot tottumukset, paheet, keskinäiset vihamielisyydet, yleinen degerationi.

Germaanit ovat valkoisista roduista vaaleimmat. Heistä polveutuivat aikoinaan viikingit, varjagit ja normandit; he valloittivat mahtavan Rooman, pystyttivät Hollannin, Sveitsin, Englannin ja Saksan mahtavuuden. He ennen muita ovat antaneet meille aikamme teknillisen kulttuurin. Mutta viikingit ja normandit ovat jo vajonneet tarujen maailmaan, Ruotsin sankariaika on mennyt, Hollanti on heikko ja Englanti osoittaa jo rappeutumisen oireita. Saksalaisten nykyinen voimanpurkaus on näennäistä*). Biokompleksi ponnistaa voimiansa pitääkseen vaarallisia aineksia loitolla, kuluttaa itseään.

Vaaleatukkainen ihmistyyppi, jonka aikaisemmat polvet näkivät niin yleisenä Itämeren ympäristöllä, Suomessa ja Skandinaavian mannermaalla, alkaa nykyisin tulla yhä harvinaisemmaksi. Tummahko tukka tulee yhä yleisemmäksi; se, ja kastanjanruskea, lienevät jo nykyisin tavallisimpia. Tietenkin vaikuttavat asiaan myöskin rotusekoitukset, mutta se ei yksinään selitä sitä tosiasiaa, että vaaleat tummenevat. Huomattava on myöskin tummempien suurempi toimeliaisuus. Vaaleat, jotka eivät ole ehtineet tottua uuteen vaikutukseen, ovat huomattavasti heikompia, keuhkotaudille alttiimpia ja seksuaalisesti rauhallisempia.

Valkeiden rotujen piirissä voidaan huomata heräävä mielenkiinto kaikkea itämaista kohtaan. Kuvaamataiteessa, postikorteissa, muoti- ja pilalehdissäkin suositaan orientalistisia pitkulaisia kasvonpiirteitä pienine, miltei olemattomine nenineen. Sama taipumus näkyy tansseissakin. Valkoinen rotu valmistautuu sisäisesti siihen, että keltainen rotu ottaa vallan meidän jälkeemme.

AFORISMEJA.

Risti, jota ihmiset nykyaikana kantavat, on tehty kullasta ja koristettu jalokivillä.

*

Sen sijaan, että rakastaisit vihollistasi, kohtele ystävääsi hiukan paremmin.

Howe.

*) Tri Tigerstedt on kirjoittanut tämän tutkielmansa ennen maailmansotaa. — *Toim.*

Ihmisen kasvot puhuvat tavallisesti enemmän ja mielenkiintoisempaa kuin hänen suunsa; sentähden ovat kaikki sen arvoisia, että heihin katsotaan, vaikk'eivät kaikki, että heidän kanssaan keskustellaan. *Lombroso.*

Onni on pyöreä kuin pallo, eikä siis luonnollisesti aina pyörähdä jaloimman, parhaimman kohdalle. *Schopenhauer.*

Työtön ihminen on kuin seisova vesi — se pilaantuu. *N. V. de Laterna.*

IHMISEN KIERTOKYSELYT.

Olemme erinäisin tavoin tulleet siihen käsitykseen, että kenties me ihmiset olemme tottuneet monissa kohdin pintapuoliseen ajatteluun, eikä ainoastaan pintapuoliseen vaan vieläpä siihenkin, että annamme jollekin sanalle suorastaan eri merkityksen kuin esi-isämme (sanastomme keksijät) ovat sille tarkoittaneet. Olemmepa melkein varmat siitä, että esim. seuraavien sanojen merkitys on meille verrattain sekava: jumalisuus, ihmisyys, miehuus, naisellisuus, ritarillisuus, veljeys, ystävyys, rakkaus. Mutta tämä viimeinen sana (rakkaus) lienee kaikkein tyypillisin tätä lajia. Tuskin minkään muun sanan merkitystä on käsitetty niin perinpohjin väärin kuin tämän, sillä pelkästä kohtalonoikusta useinkin riippuu sen merkityksen tajuaminen. Tuskin minkään sanan avulla on ihminen pimittänyt itseään ja muita yhtä paljon kuin tämän. Tuskin mikään on järkyttänyt ihmissielua sen syvemmin kuin tämän sanan virheellinen ymmärtäminen ja sellaisen tulkinnan mukaan eläminen, nim. silloin, jos ihminen on herännyt todellisuuden tajuamiseen. Tuskin millään sanalla on niin paljon pilkattu Jumalaa kuin sekoittamalla itsekkäisiin, alemman luonnon vehkeisiin sitä jumalallista ominaisuutta, joka ilmaistaan sanalla rakkaus.

Kun näin on, niin koettakaamme yksissätuumin löytää mahdollisimman oikea tulkinta tälle merkilliselle sanalle. Esittäkäämme käsityksemme tässä lehdessä lyhyen kirjoituksen muodossa taikka kiteytyneimpinä määritelminä kiertokyselyosastossa.

Siis:

1:si: Merkitsevätkö sanat »rakkaus» ja »lempi» samaa käsitettä, vai onko niillä eri merkitys ja siinä tapauksessa, mikä on ero?

2:si: Mitä on itsekäs rakkaus (onko sellaista?)?
„ „ epäitsekäs rakkaus?
„ „ todellisen miehen rakkaus?
„ „ todellisen naisen rakkaus?
„ „ puhdas inhimillinen rakkaus?
„ „ jumalallinen rakkaus?

Arv. lukijat, käyttäkääpäs osa kesäajastanne näiden asioiden tutkisteluun ja lähettäkää mietelmänne minulle osoitteella

Maunu Teräkivi
Ihmisen Toimitus, Helsinki.

"IHMISEN" KULKEMA LATU.

Viittaamme *Ihmisen* sivulla 105 olevaan toimittajan kirjeeseen, jossa tehdään selkoa lehden tarkoituksesta. Kun tämä asia, lehden tarkoitus, on tässä muodossa tullut puheeksi, niin tahtoisimme tällä sivulla luoda katsauksen siihen, kuinka *Ihminen* on käytännössä onnistunut tarkoitustaan täyttämään. Luulemme siitäkin pääsevämme perille, jos luomme katsauksen lehden tilausluetteloihin, josta selviää ne mitä erilaisimmat piirit, joihin *Ihminen* on löytänyt tiensä. (Luettelonkaan nojalla emme sentään saa täydellistä käsitystä, sillä emme luonnollisesti tunne läheskään kaikkien tilaajien toimialoja.) Tämä luettelo osoittaa oikeaksi sen näkemyksen, joka meillä oli tätä lehteä perustaessamme, nim. että tarvitaan puolueetonta, ainoastaan ihmisyyden merkeissä työskentelevää henkistä lehteä. Se todistaa enemmänkin: *Ihminen* on saavuttanut ystäviä niin peräti moninaisilta aloilta ja niin paljon, että se ylittää meidän rohkeimmatkin toiveemme siitä, mitä tälle lehdelle sen syntymähetkenä osasimme asettaa. *Ihminen* on käytännössä todistanut, ettei se ole minkään erityisen ryhmän lehti, vaan kaikkien niiden ihmisten, jotka yhteiskunnallisen asemansa unohtaen tahtovat löytää ihmisen itsessään ja kaikissa lähimmäisissään.

Tarkastakaamme nyt *Ihmisen* tilausluetteloa. Huomaamme, että se käsittää pienoiskoossa koko tämän kalevalaisen kansan, että se on melkein täydellinen läpileikkaus siitä. — *Ihmisen* tilaajina on jo nyt:

Apteekkareita
Arkkitehteja
Asessoreja
Asianajajia
Diplomaatteja
Emännöitsijöitä
Eversteja
Filologeja
Filosofeja
Hammaslääkäreitä
Hierojia
Insinöörejä
Isännöitsijöitä
Johtajattaria
Johtajia
Kansanedustajia (*jokaisesta* puolueesta)
Kanslisteja
Kauppamatkustajia
Kauppaneuvoksia
Kauppaneuvoksettaria
Kauppiaita
Kelloseppiä
Kirjailijoita
Konsuleita
Konsulentteja
Konttoristeja
Kouluneuvoksia
Käsityöläisiä
Lakimiehiä
Laulajattaria
Lehtoreita
Liikemiehiä
Luutnantteja
Lääkäreitä
Maaherroja
Maalarimestareita
Maanviljelijöitä
Maistereita
Majureita
Merikapteeneita
Metsänhoitajia
Musiikkimiehiä
Nimismiehiä
Näyttelijöitä
Oopperalaulajia
Opettajattaria
Opettajia
Orkesterisoittajia
Palvelijattaria
Pankinjohtajia
Pankinvirkailijoita
Pappeja
Parantoloita
Partureita
Piiripäälliköitä
Piirustajia
Poliisimiehiä
Postivirkailijoita
Professoreja
Prokuristeja
Proviisoreja
Puhujia
Puutarhureita
Rakennusmestareita
Ratsumestareita
Rautatienvirkailijoita
Runoilijoita
Sairaanhoitajattaria
Sanomalehdentoimittajia
Satamakapteeneita
Seuroja
Siirtolaisia (Amerikassa)
Sotilaita
Sotilaskapteeneita
Säveltäjiä
Taidekauppiaita
Taiteilijoita
Tehtailijoita
Teknikkoja
Tohtoreita
Tohtorinnoja
Tullinhoitajia
Tuomareita
Työmiehiä (eri ammateista)
Työnjohtajia
Vakuutusmiehiä
Vahtimestareita
Valokuvaajia
Vänrikkejä
Vääpeleitä
Ylilääkäreitä
Ylioppilaita

Maailma on suuri näyttämö, jossa kukin ihminen näyttelee omaa osaansa; sisimmässään jokainen näyttelijä on kuitenkin ainoastaan ihminen.

Ihminen karttaa sitä, mikä meitä ihmisiä eroittaa; etsii sitä, mikä meitä yhdistää.

Ihminen on kaikkien niiden lehti, jotka ihmisinä harrastavat syvempien henkisten kysymysten tutkimista ennakkoluulottomalla tavalla.

Ihminen etsii ihmisiä ja koettaa työskennellä ihmisyyden voittoon viemiseksi.

Hinta 4: —

Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 9—10
Heinäkuu—Elokuu.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itsesi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

Lehden tarkoituksena on osaltaan edistää kansamme henkisen sivistyksen viljelystä kyntämällä vakoansa edelläolevan ohjelmansa mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO VIIMEISELLÄ TEKSTISIVULLA.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
HELSINKI Vallilantie 3 Puh. 99 24

IHMINEN

HEINÄ-ELOKUU 1923 — N:o 9—10

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

MATER DOLOROSA.

Kirj. Tohtori WILLIE ANGERVO.

Kristus ristinjuureen polvistuneelle äidilleen:

„Ah miksi kyynelissä silmäs uivat
ja syvään vaivut ristin syleilyyn?
On kuumat kyyneleesi kohta kuivat,
kun synkeän tän kerron kuolon syyn.

Kun tunnossani hyveet tuleentuivat
ja tähkä pääsi päivään määrättyyn,
sen valheen vallat ristinpuulla puivat
ja nyt ma viljan ilmaiseksi myyn.

Nyt pyyhki kyyneleesi, pyhä nainen,
sun poikasihan elää jumalainen
ja asuu sydämessä syntisen.

Ja vaikka maatuu tämä varjo mainen,
niin tallella on verho taivahainen,
— se ihanne on aina ihmisten."

Lothos.

Andante sostenuto. V. A. Koskenniemi. „Ihmiselle" säv. Emil Kauppi

Oi Lothos, unhon antaja, sa neitsyt Nirvanan, sa

p misterioso

hiljaisuuden lupaus oot kesken pauhinan, sa pyhän virran kasvatti, sä kaiko

maailman, sua kalaan huulin janoisin, sua yksin uskon vain.

mf

Mua painaa muistot eilisen ja toivot huomenen.

mf

f Maan päält' on muisto ikuinen ja toivo ikuinen Oi Lo—

f

ff

thos, väsyin muistamaan ja väsyin toivomaan, oi, unohduksen

autuuden juon huu - liltasi vaan.

Vuossata vaihtuu toiseheen, vuosituhat toiseheen, ah, elämä on loputon, sen

kulkee ikuinen. Oi pelasta mun sieluni sun syliis hiljaiseen, pois

jumaluuteen, Nirvanaan, pois uneen, un - hee - seen!

SIR OLIVER LODGE.

Kaikkialla, missä tiedettä tunnetaan ja kunnioitetaan, tunnetaan myöskin ja kunnioituksella mainitaan Sir Oliver Lodgen nimi. Hänen maineensa perustuu niihin loistaviin töihin, joita hän on suorittanut fyysillisen tieteen aloilla, mutta hänen elämänsä myöhempiin kausiin liittyy työala, jonka kautta hänen nimensä ja maineensa on kantautunut entistäkin paljon laajemmalle, tieteellisesti sivistyneiden piirien ulkopuolellekin, kaikkialle, missä ihminen on herännyt pohtimaan olemassaolon suuria arvoituksia; tämä ala on psyykkisten !. ylifyysillisten ilmiöiden syvästi mielenkiintoinen tutkimus. Varsinkin viime vuosina on suomenkielisellä kin yleisöllä ollut tilaisuus perehtyä tähän alaan ainakin jossain määrin, ja huomata sen yhteydessä Sir Oliver Lodgen nimen sukeltavan esille uudestaan ja uudestaan, rinnan monien muiden kuulujen nimien kanssa, sellaisten kuin William Crookes, Alfred Russel Wallace, Cesare Lombroso, Camille Flammarion y.m. y.m. — Seuraavassa koetamme hieman lähemmin tutustua tuohon merkilliseen mieheen, sitäkin suuremmalla syyllä, kun suomenkielellä ei paljon mitään henkilötietoja hänestä ole saatavissa.

Sir Oliver Lodge syntyi 1851, kesäkuun 12 p:nä, Penkhullissa, Englannissa. Kahdeksan vuotiaana hän meni Newportin alkeiskouluun, mutta jo neljäntoista vuotiaana oli hän pakoitettu ryhtymään liiketoimiin auttaakseen isäänsä, jonka terveys oli heikko. Kuitenkin hänen rakkautensa tieteeseen oli jo herännyt ja niinpä hän, ankarasti iltaisin työskentelemällä, valmistausi Lontoon yliopiston sisäänkirjoitustutkintoon, saavuttaen myöhemmin korkeimmat arvosanat fyysillisissä tieteissä. 1872 luopui hän lopullisesti liikemiesaikeistaan ja kirjoittausi Lontoon yliopisto-collegiaan, jatkaakseen matemaattisia ja tieteellisiä lukujaan. 1877 saavutti hän sähköalalla suorittamiensa tutkimusten nojalla tohtorin arvon ja tuli vihdoin samaan collegiaan fysiikan assistantiprofessoriksi. 1881 hänet valittiin ensimmäiseksi fysiikan professoriksi juuri perustettuun Liverpolin yliopisto-collegiaan, joka nykyisin on Liverpolin yliopisto. 1887 hänet nimitettiin Royal Societyn (1600 luvulla perustettu, kuuluisa ja arvossapidetty tieteellinen ja matemaattinen seura Lontoossa) jäseneksi. 1888 hän saavutti verrattain korkean »Doctor of Laws» arvon St. Andreaksen yliopistossa, ja siitä lähtien on häntä kunnioitettu arvolla toisensa jälkeen. 1900 hänet valittiin Birminghamin yliopiston johtajaksi ja 1902 hänet aateloitiin.

Tieteellinen tutkimustyö, jonka alalla Oliver Lodge saavutti suurimman kuuluisuutensa, koski sähköpurkauksia ja niiden yhteydessä olevia ilmiöitä. Aluksi hän tutki salamaa ja parhaita keinoja sen vaaralta suojelemiseksi, joutuen itse asiassa toteamaan elektro-magneettiset aallot, jotka Herz myöhemmin (1888) keksi. Tämän tosiasian tunnustaa Herz itsekin teoksessaan »Electric Waves», siv. 3.

Elektro-magneettisten aaltojen tutkimusalalla oli Oliver Lodge väsymätön työntekijä. Hän keksi yhä uusia tapoja noiden aaltojen synnyttämiseksi ja vastaanottamiseksi, luennoi ja kirjoitti innostaen muitakin tutkimaan tuota mahdollisuuksista niin rikasta alaa. Hän se keksi m.m. niinkutsutun kohee-

rarin, jonka avulla voitiin elektro-magneettisia aaltoja vastaanottaa ja samalla myöskin ensimmäisen langattoman lennättimen, jolla hän pystyi lähettämään merkkejä muutamien satojen metrien päähän. Nämä olivat niitä uraauurtavia löytöjä, joille Marconi sittemmin rakensi suuren keksintönsä. Toinen ala, jota Oliver Lodge suurella menestyksellä tutki, oli sähkön kulku nesteissä, ja hän oli ensimmäinen, joka keksi käytännöllisen keinon todeta ionien liikkeet. Sähkö ja valo-opillisten tutkimustensa johdosta sai hän 1898 Royal Societyn kaikista korkeimman arvomerkin, Rumfordin mitallin.

Presidenttipuheessaan British Association A osastolle 1891, joka puhe oli kauttaaltaan mitä huomiotaherättävin, hän ehdotti kansallisen fysikaalisen observatorion perustamista Englantiin, ja tämä ehdotus myöhemmin johtikin siihen, että Busheyhin perustettiin kansallinen fysikaalinen laboratorio, joka työskentelee valtion kannattamana.

Psyykisten tutkimusten kanssa joutui hän kosketuksiin jo 1870 luvun alkupuolella, jolloin hän tutustui Edmund Gurneyhin, joka niihin aikoihin luennoi psyykisistä asioista. Gurneyn kautta joutui hän yhteyteen kuuluisan F. W. H. Myersin kanssa. Mutta vasta 1884 tuli hän personallisesti vakuutetuksi niinkin alkeellisesta psyykkisestä ilmiöstä kuin telepatiasta, kokeiltuaan kauan Mr. Guthrien kanssa. 1889 alkoi hänelle sarastaa tieteellisenä tosiasiana ihmisen eloonjääminen ruumiin kuoleman jälkeen. Kokeiltuaan kauan tunnetun medion Mrs. Piperin kanssa oli hän pakoitettu tunnustamaan, että tapahtuneita ilmiöitä ei mitenkään voinut selittää telepatian avulla, vaan että oli otaksuttava joidenkin, fyysillistä ruumista ilman olevien olentojen vaikutus. Myöhemmin hän kokeili monilla muillakin medioilla, päätyen samaan tulokseen. Koko ajan hän oli läheisessä kosketuksessa Psyykisten tutkimusten seuran (Society for Psychical Research) kanssa, ja vuosina 1901—3 oli hän tuon seuran presidenttinä.

Näytteeksi siitä, kuinka köykäisillä selityksillä koetetaan tuollaisen tieteen jättiläisen saavutuksia tyhjäksi tehdä toisin ajattelevien, tässä tapauksessa materialistien taholta, mainitsemme, että on väitetty Oliver Lodgen tieteellisen kuolemattomuusvakaumuksen johtuneen siitä yksinkertaisesta syystä, että hän on yksi niitä, jotka aina kiihkeästi toivovat kuolemattomuutta. Jo hänen aikaisempi tiedemiesuransa pitäisi olla vakuutena siitä, että hän jos kukaan pystyi eroittamaan toiveensa tosiasioista, jos niinkin olisi ollut, että hän olisi kuolemattomuutta sisimmässään toivonut ja aavistanutkin. Totta on, kuten professori Lindberg sanoo, että todistus sielun kuolemattomuudesta on voimakkailla hengillä intuitiivinen, sisällisesti välitön; samoin se on voinut olla Oliver Lodgellakin, mutta kun lukee hänen selostuksiaan toimeenpanemistaan, ankaran tieteellisistä, mitä tarkimman kritiikin alaisista kokeistaan, huomaa selvästi, että hänen johtopäätöksiään ei ole sanellut kerkäs usko, ei harras toive, vaan järkähtämättömien tosiasiain paineen alainen, viimeiseen saakka epäilevä järki. Ja itse asiassa olikin siten, että Oliver Lodge oli alkujaan sangen rauhallinen kuolemattomuuskysymyksen suhteen, että hän nimenomaan piti sen asiana, jota ei koskaan voida todistaa puoleen eikä toiseen. Niinpä sanookin hän olleensa »valmis kärsivällisesti odottamaan, mitä tulevaisuus on hänelle varannut». Niihin aikoihin, jolloin hän joutui toteamaan

ensimmäiset psyykkiset ilmiöt, hän oli kokonaan uppoutunut sähköaaltojen tutkimiseen, ja vasta myöhemmin, kun hän vastoin entistä käsitystään oli tullut vakuutetuksi siitä hämmästyttävästä tosiasiasta, että kuolemattomuuskysymystä voitiin eksaktisen tieteen metoodeilla tutkia ja että nämä tutkimukset antoivat tieteellisesti yhtä varmoja tuloksia kuin muutkin, vasta sitten ryhtyi hän tarmokkaasti tehostamaan psyykkisiä tutkimuksia ja niiden tuloksia. Ja nykyisin lienee hän tunnetuin tieteellisillä perusteilla lepäävän kuolemattomuusopin julistaja meidän päivinämme. Tarvinneeko muuten sanoa, että nykyisin ei enää juuri löydy monta tiedemiestä, jotka tieteen perusteella kävisivät kuolemattomuuskäsitystä vastustamaan; suurin piirtein katsoen on tiede ratkaisevasti luopunut materialismista myöskin ihmisen olemusta koskevissa tutkimuksissaan, mutta toiselta puolen kuolemattomuuden positiivinen todistaminen on työ, johon vain rohkeimmat, uranuurtajiksi luodut tutkijat, sellaiset kuin Sir Oliver Lodge, näihin saakka ovat uskaltaneet käsiksi käydä.

Lopuksi lainaamme erään englantilaisen kirjoittajan lausunnon Oliver Lodgesta — pitkin matkaakin käytettyämme saman kirjoittajan tarjoamia tiedonantoja:

»Hän, Oliver Lodge, uskoo tieteellisellä varmuudella ihmisen personalliseen kuolemattomuuteen ruumiillisen kuoleman kriisin jälkeen; kehityksen rajattomaan jatkumiseen kohti käsittämättömän kaukaista päämäärää; ja hän uskoo, että kosmos on perusolemukseltaan hyvä ja että maailmankaikkeus on olemassa sielun kehitystä varten. Täten hän on sekä tieteellinen että uskonnollinen, välttäen materialismin ahtaan dogmaattisuuden samoin kuin yhtä hyljättävän uskonnollisenkin oikeaoppisuuden, joka on niin jyrkässä ristiriidassa nykyaikaisen tieteellisen ajattelun kanssa.»

Me nykyajan ihmiset olemme jo miltei tottuneet pitämään lajimme olentoja auttamattomasti yksipuolisina: päätänsä pitemmät kaikkea muuta kansaa ovat *joko* erinomaisen älykkäitä kuten joku tiedemies *tai* erinomaisen sielukkaita ja syviä kuten joku runoilija tai mystikko. Olennot, joissa tavallista valtavammat pään sekä sydämen voimat yhtyvät, tuntuvat kuuluvan jo ammoin olleisiin aikoihin, jolloin jumalat tai ylösnousseet jumalat tätä maata vaelsivat. Mutta Sir Oliver Lodgessa tapaamme jättiläishahmon vanhaa lajia: miehen, joka on sekä älykäs että viisas, jossa yhdistyvät järki ja intuitioni, tieto ja hartaus, joka on — aivan kuten Pytagoras ja Platon — matematiikan kautta joutunut mystiikkaan, ainakin sen esikartanoihin. Nykyajan tieteen työ- ja ajatustapojen luonteesta johtuu, että hän näyttää olevan ennenkaikkea vain älykäs, järkevä, matemaattinen, monenkin maallikon mielestä aivan tuskastuttavan tarkka, miltei pitkäveteinen varsinkin silloin, kun liikkuu psyykkisen tutkimuksen alalla, jossa mielikuvitus niin kernaasti lentoon lehahtaisi, ja hänen käyttämänsä ilmiöt ja todisteet ovat useinkin näennäisesti niin vähäpätöisiä, että täytyy olla ainakin jossain määrin tieteellisiin tutkimustapoihin perehtynyt, ennenkuin osaa antaa niille sen todistusarvon, mikä niillä todellisuudessa on. Eksaktisissa tutkimuksissaan hän on, kuten luonnollista, kriitillisesti havaitseva tiedemies ja ainoastaan sitä; vain joskus, milloin loppulauseissaan, milloin filosofisluontoisissa kirjoitelmissaan, joissa hän vapaasti astuu empiristen rajojen ulkopuolelle ja ryhtyy piirtämään maailmankatso-

muksensa synteettisiä ääriviivoja, vasta silloin saa havaita, kuinka syvästi uskonnollinen hän todellakin on, millä mielen suuruudella osaa hän kunnioittaa kaikkea pyhää, ikuista, jumalallista, ja kuinka juhlalliset suuntaviivat on hänen maailmankuvallaan, jota hän ei kuitenkaan koskaan yritä liian valmiiksi viimeistellä. Hän tietää kyllin paljon tietääkseen inhimillisen tajunnan rajallisuuden ja on kyllin suuri tunnustaakseen sen; mutta hän osaa myöskin hiljeten kuunnella intuitionin sanattomia kuiskauksia niillä rajamailla, missä tavallisen järjen alueet loppuvat, ja niinpä saapikin tarkkaava lukija sen tunteen, että Oliver Lodge ei koskaan joko kykene tai tahdo sanoiksi pukea kaikkea, mitä hän sisimmässään aavistaa ja uskoo.

Y. K.

SIELUJEN LIITTO.

(The Union of Souls)

Kansainvälisen Teosofisen Seuran pää-äänenkannattajassa, The Theosophist'issa, lehden tämän vuoden heinäkuun numerossa, on venäläinen suuriruhtinas Aleksander julkaissut ylläolevalla otsakkeella artikkelin, jonka hän nähtävästi on tarkoittanut valitulle, mutta sellaisena mahdollisimman laajalle lukijakunnalle. Koska kirjoituksessa heijastelevat muutamat aikamme syvät pohjavirrat, slaavilaisen tunneherkässä ja hartaan uskonnollisessa valossa, ja koska tässä ensikäden lähteessä näyttää kuultavan Venäjän entisten hovipiirien paljon puheenaihetta antanut, mutta vähän tunnettu „mystiikka" — tietenkin kovan kohtalon ja ankeitten emigranttikokemusten suuresti muovaamana — julkaisemme artikkelin kokonaisuudessaan.

Ihmiskunta on kadottanut tien totuuteen ja käypi huonommaksi päivä päivältä; viha, moraalittomuus, jumalankieltämys samoinkuin sielun ja sen kuolemattomuuden kieltäminen leviävät suunnattomasti. On mitä tärkeintä saada raja ihmiskunnan lankeemukselle, tuholle, joka uhkaa meitä kaikkia ja palata totuuden tielle.

Mikään aineellinen mahti ei voi sitä tehdä, mutta sielujemme henkiset voimat, jotka ovat käytettävissämme, ne voivat ja niiden täytyy tehdä se: tässä syy, minkä tähden käännyn kaikkien henkisten siskojeni ja veljieni puoleen katsomatta uskonnon, rodun, aseman tai varallisuuden eroavaisuuksiin. Minä ehdotan että yhdistyisimme ja muodostaisimme sielujen liiton.

Olemme kaikki yhden perheen lapsia ja meillä kaikilla on sama Isä, Jumalamme, taivaallinen Isämme, ja meissä kaikissa elää Jumalan ääretön osa.

Meillä kaikilla on taipumus lähestyä Jumalaa ja kukin meistä tietää,

että kyetäksemme lähestymään Jumalaa tulee meidän selvästi tuntea ja ymmärtää suuri totuus, kaikille yksi ja sama, joka ei ole vain rakkautta lähimmäisiimme, vaan myöskin yleismaailmallista rakkautta; joka merkitsee, että meidän taipumuksestamme *hyvään, kauneuteen ja rakkauteen* täytyy saada pois eroitetuksi kaikki, mikä voisi olla vastakkaista Jumalalle; toisin sanoen, että velvollisuutemme on taistella epäpuhtautta ja pahaa vastaan kaikissa muodoissaan ja voittaa se. Kuitenkaan ei pahaa vastaan ole taisteltava pahalla, vaan aina rakkaudella ja hyvällä.

Tässä liitossa ei itsessään ole mitään aineellista. Se on puhtaasti henkinen liitto. Jokaisen ken tahtoo liittyä siihen, tulee uskoa Jumalaan ja luonnollisesti myöskin sielun olemassaoloon ja kuolemattomuuteen. Täytyy uskoa, että hyvyys, kauneus ja rakkaus tulee voittamaan pahan, rumuuden ja vihan. Uskon tulee olla ehdoton; ette ole joka tavalla ja kenelle tahansa vastuunalaisia, mutta sielumme pyhätössä olette välittömässä kanssakäymisessä Jumalan kanssa ja teidän on päätettävä palvella Jumalaa osoittamalla rakkautta kaikille ja kaikessa. Rakkaudessa itsessään on kaikki, mikä on hyvää ja kaunista. Omatuntonne on johtava teitä tällä pyhällä tiellä.

Säilyttäen puhtaana sielumme ja ruumiimme, kutsuen apuun täältä jo eronneet sielut, yhdistäydymme me, liiton siskot ja veljet, samaan työhön, suunnaten koko ihmiskunnan hyväksi puhtaat rukouksemme ja ajatuksemme kuolemattomien sielujemme kautta, joita täyttää hyvyys, kauneus ja rakkaus, ja näin tehden tulemme herpaisemaan pahan, joka ympäröi meitä ja vaikuttaa ihmiskuntamme elämään. Kerta kaikkiaan on meidän vapautettava itsemme ennakoluuloista niitä ihmisiä kohtaan, jotka eivät tunnusta meidän uskontoamme tai vakaumustamme. Meidän on aina muistettava, että mikään uskonto, joka tunnustaa Jumalan sekä sielun ja sen kuolemattomuuden, joka pyrkii lähestymään totuutta, ei riko maailmankaikkeuden harmoniaa. Niinkuin auringonsäteet kulkiessaan lasisen prisman lävitse taittuvat eri tavoin ja eri väreiksi, niin myöskin yksi suuri totuus, kulkien prisman lävitse, saavuttaa ihmiskunnan ja ilmentää itsensä erilaisina uskontoina ja katsomuksina, jotka heijastavat tätä yhtä ja ainoanlaatuista totuutta.

Minun vetoamiseni täytyy sangen läheisesti koskea naisia, joiden sielu on niin herkkä kaikelle mikä on hyvää, kaunista ja puhdasta, ja jotka äiteinä tuntevet ja ymmärtävät paremmin kuin miehet todellista rakkautta ja aina ovat valmiita suurimpiin uhrauksiin; ja he tulevat tietämään, kuinka rakkaus muunnetaan yleismaailmalliseksi rakkaudeksi.

Naiset tulevat näyttelemään johtavaa osaa ihmiskunnan uudistamisessa ja puhdistamisessa ja sen ohjaamisessa totuuden tietä kohti.

Meidän liitollamme ei tule olemaan presidenttiä, ei mitään keskuyhdistystä tai mitään organisationia kuten on tavallisesti seuroissa ja yhdistyksissä; ei liioin tarvita mitään veroja; kuten jo sanoin, kysymyksessä on puhtaasti henkinen liitto. Meidän yhdistettyjen rukoustemme ja ajatustemme avulla tulee yhteys sielujemme ja toisiin maailmoihin siirty-

neiden sielujen välillä olemaan täydellinen. Henkisten siskojemme ja veljiemme sielut toisissa maailmoissa ovat aina valmiit auttamaan meitä pyhässä työssämme; mutta he voivat tehdä sitä *vain meidän kauttamme*; ja jos me pyydämme heidän apuansa, tulee apunsa olemaan todellista, ja he antavat voimaa työhömme, niin että se tulee vaikuttavaksi ja hyödylliseksi koko ihmissuvulle.

Niiden, jotka lukevat kehoitukseni ja ottavat sen omakseen ja siten tulevat liittomme jäseniksi, tulee ennenkaikkea itsestään kitkeä ja ainiaaksi poistaa kaikki ennakkoluulot toisiin uskontoihin, rotuihin tai ihmisluokkiin kuuluvia kohtaan. Heidän tulee sielussaan viljellä rakkautta koko ihmiskuntaan, ilman minkäänlaisia eroituksia; heidän tulee itsessään tukahduttaa ketä tahansa kohtaan suuntautuvat vihan ja vastenmielisyyden tunteet; siinä on ensimmäiset ja johtavat ajatukset.

Meitä iseämme tulee ohjata juuri niiden samojen johtavien ajatusten, joita liittomme siskot ja veljet mentaalisesti lähettävät sielujemme kautta kohti henkistä tasoa; sieltä nämä ajatukset tulevat pelaamaan maiselle tasolle korkeammissa maailmoissa olevien auttajiemme vahvistamina, vaikuttaen vihdoin niihin, jotka ovat kadottaneet totuuden tien.

Jokainen, ken ajattelee ja uskoo kuten minä, voi kirjeellisesti lähettää minulle opastavia ajatuksia, joiden tulee olla lyhyitä ja selviä; ja aikaa myöten tulevat ne ilmestymään sanomalehdissä.

Sielu on korkein ja puhtain aatelma maailmassa, on meidän mottomme.

Suuriruhtinas Aleksander.
(10 rue Henri Martin, Paris).

GOETHE JA OKKULTISMI.

Kirj. *A. S. Furnell.*

Ernst Haeckel olisi tuskin ollut niin innokas julistamaan Goethea materialistisen monisminsa kummiksi, jos olisi tiennyt, missä määrin tuo mestariajattelija harrasti okkultisia asioita. Olemme kuulleet paljonkin Goethesta klassillisena realistina; mutta mitä hän oli okkultistina, se on liian keveästi sivuutettu.

Hänen muistiinmerkityt keskustelunsa ja monet kohdat hänen teoksissaan antavat todistuksen tästä puolesta hänen monipuolisessa persoonallisuudessaan. Hän ei ainoastaan uskonut korkeampiin psyykkisiin kykyihin, vaan omasi itsekin niitä melkoisen määrän. Noiden kykyjen fyysilliset edellytykset oli hän perinyt isoisältään, jolla oli ollut taito nähdä profeetallisia unia. Kerrankin oli, kertoo Goethe, tämä herrasmies, ollessaan vielä joku alempi kunnallinen virkamies, vakuuttanut vaimolleen, että hän tulisi saamaan kunnallisneuvoksen paikan heti, kun paikka ensi kerran tulee täytettäväksi. Hän oli nähnyt unessaan itsensä kaupungin neuvoksien kokouksessa, ja silloin oli yksi neuvoksista noussut tuoliltaan, tarjonnut hänelle paikan ja jättänyt huoneen. Vähän myöhemmin oli tuo hänen unessa näkemänsä kunnallisneuvos kuollut, ja paikkaa täytettäissä arpa lankesi todellakin Goethen isoisälle,

kuten hän oli ennustanutkin. Samoin oli hän saanut ennakkoilmoituksen pormestariksi nimittämisestään, sekä monista muista tapahtumista elämässään. Ja mikä merkillisintä, useat henkilöt, jotka eivät muutoin omanneet selvänäköisyyskykyjä, saivat, tultuaan kosketuksiin hänen kanssaan, näkyjä omasta tulevaisuudestaan.

Vaikka Goethe kieltää perineensä isoisänsä lahjaa, tarjoaa Eckerman meille todistuksia runoilijan psyykkisestä herkkyydestä.

Erään kerran Goethe oli työntänyt telttasänkynsä ikkunan lähelle ja makaili katsellen keskiyön taivasta. Äkkiä kutsui hän vanhan palvelijansa ja kysyi tältä? „Näettekö mitään merkillistä taivaalla?" Kun mies vastasi kieltäen, lähetti Goethe hänet kysymään samaa vartioilta. Myöskään he eivät olleet huomanneet mitään erikoista.

„Kuulkaahan", lausui Goethe palvelijalle tämän palattua, „tämä on tärkeä hetki, maanjäristys on nyt joko parhaaltaan, tai on se tulossa." Eckermann kysyi palvelijalta, joka hänelle tätä kertoi, oliko hän ilman muuta uskonut herraansa. „Tietysti", lausui hän, „sillä mitä tahansa hän ennusti, se kävi aina toteen." Kun Goethe kertoi kokemuksestaan seuraavana päivänä hovissa, niin jotkut naiset, jotka eivät olleet niin valmiita uskomaan, kuiskailivat toisilleen merkitsevästi. Pian kuitenkin saapui tieto, että osa Messinaa oli tuhoutunut maanjäristyksessä juuri tuona samana yönä. [1])

Eräänä sunnuntai aamuna kesällä 1824 Goethe näki huvimajansa edustalla tytön, joka käveli edestakaisen. Goethen kysyessä kuka hän oli, hävisi tyttö täydessä päivänvalossa.

Salaneuvos K—, Goethen ystävä aina hänen ylioppilasajoiltaan saakka, todistaa kaksi muuta tapausta runoilijan selvänäköisyydestä.

Ollessaan Jenassa, kuuli Goethe taistelukentällä nähdyn haamuja, ja hän pyysi K:ta mukaansa „psyykkiselle tutkimusmatkalle." Ystävykset lähtivät matkaan asestettuina ja lujasti päättäneinä kaapata kiinni jokaisen veijarin, joka olisi aikonut leikkiä kummitusta. Eräällä kukkulalla, jonka alle monta ranskalaista sotilasta oli haudattu, näkivät he molemmat jonkun olennon pitkin askelin käyskentelevän edes takaisin. Ystävykset lähtivät suoraa sitä kohti.

Goethen hengitys kävi vaikeaksi. „Todella, se on ranskalainen sotilas!" mutisi hän. Olimme aivan lähellä olentoa, ehkä noin parinkymmenen askeleen päässä siitä. Avonaisella kedolla edessämme asteli se rauhallisin, säännöllisin askelin sinne tänne. Näimme selvästi hänen korkeavartiset kenkänsä, valkoiset housut, takin olkavöineen ja korkean lakin. Menimme vielä kolme neljä askelta lähemmä, jolloin Goethe pysähtyi. „Kuka siellä!" kajahti hänen äänensä, oudosti kaikuen hiljaisella kedolla. Vartiasotilas jatkoi vakaata kulkuaan. „Qui vive? Vastaa, mies, taikka minä ammun!" Ei vastausta. Näin kuinka Goethe puri hampaitaan. „Hävytöntä petosta", mutisi hän; „lurjus ansaitsee saada muiston tästä!" Hän kohotti pistoolin, tähtäsi ja laukaisi. Savun haihduttua näimme sotilaan yhä vaan kulkevan edes takaisin. Seisoimme

[1]) Eckermann. Aus meinem Leben. Bk. I, s. 43.

hetkisen liikkumattomana ja kuin salaman lyöminä. Sitten Goethe pudisti päätään kuin vihainen leijona. „Nyt tartumme kummitusta rinnuksiin!" huusi hän ja unohtaen valkeat hapsensa syöksyi hän ohitseni. Äkkiä pysähdyimme ja katsoimme toisiamme neuvottomina. „Missä on sotilas?"... Hänestä ei näkynyt jälkeäkään missään. Poljimme paikkaa yltympäri kuullaksemme kumean äänen jonkun salaisen käytävän kohdalta, mutta mitään, kerrassaan mitään emme löytäneet.

(Jatk.)

IHMISIÄ

I.

MARTIN LUTHER

„En säiky ketään ihmistä maan päällä,
enkä pelkää lausua totuutta." *Luther.*

Wittenbergin kirkonoveen
vasaras kun iskut kaikui,
syttyi inehmoiden poveen
outo tuli, kauas raikui
aamulaulu uuden ajan,
hajoittaen öiset häivät.
Miehet matalankin majan
kuuntelemaan sua jäivät.

Kaikki viisauttas kuuli,
kaikkein vuoksi nousit
taistoon,
vapauden myrskytuuli
olit, ihmisien vaistoon
totuuden toit tyynen tunnon,
hengessäs ei ollut halpaa.
Miehuuden ja miehenkunnon
karkaisemaa käytit kalpaa.

Hengen asein aina sodit,
vuodattaa et voinut verta,
rakentaa sa tahdoit kodit
maiset kauniimmiksi kerta.
Teit sa itse Herran työtä
mielin hartain, totuus-innoin,
pelkäämättä peikkoin yötä
kamppailit sa rohkein rinnoin.

Totuus oli ylin maalis,
vapaus ja vastuu työstä,
suuri oli voittos saalis,
valkeuteen voimas yöstä
polon ihmissuvun johti,
haihtui tieltäs valheen haamu.
Sädehtien mailla hohti
ihmisyyden uusi aamu.

Aarni Kouta.

TUOMIOPASUUNA

Soi tuomiopasuuna. Jylisten
maan ääriin ääni sen kaikuu.
Yli vuorten huippujen ylisten
se merten rannoilla raikuu.
Käy vuorissa valtava jyminä
kun pauhaavat taivahan torvet,
ja metsissä mahtava hyminä,
kun vastaavat kaukaiset korvet.

Ylt'ympäri salamat sinkoilee,
ne iskevät maahan ja mereen.
Tulipalloja taivas linkoilee,
maa näyttää peittyvän vereen.
Maankuori repeillen järisee,
tulivuorot syytävät tuhkaa.
Perustukset huoneitten tärisee:
tuho yleinen tulla nyt uhkaa.

Ja korkeilla vuorilla humisten
käy ikuisten jäitten ryske,
ja rinteillä vuorten lumisten
alas liukuvan laviinin ryske.
Se painuu raskaana notkoihin
ja jälkensä sileiksi tasaa,
ja syviin kalliorotkoihin
se soraa ja kiviä kasaa.

Meren aallot laivoja tärskyttää,
rajuilma purjeita ratkoo
ja vaahtoa kannelle pärskyttää
ja köydet ja touvit katkoo.
Ja hyrskyt hylkyjä hakkaavat,
ne haudaten syviin vesiin.
ja ruumiit rannalle nakkaavat,
näin kantaen kuolleensa esiin.

Ja ihmiset katsovat kauhulla,
he ryömivät luolihin lymyyn,
kun taivahan voimat pauhulla
nyt yhtyvät yhtehen jymyyn.
Vaan turhaan he pyrkivät pakohon,
ei löydy luolista suojaa.
Ei paeta kallion rakohon
voi vuorten ja luolien Luojaa.

Soi tuomiopasuuna! Jylistä
ja tuomion tuloa pauhaa!
Ja Ihmisenpoikaa ylistä
ja ihanaa, ikuista rauhaa
nyt ihmiskunnalle julista,
kun saatanan ikeen alta
on päästy, ja järveä tulista
ja tuhkaa on valheen valta.

Tulenliekkejä pilvet heijastaa —
yhä enemmän yltyy kulo.
Vaan taivaanranta jo seijastaa:
se on Ihmisenpojan tulo.
Ja haudan ovi on haljennut
ja haudasta nousee haamu.
Jo aurinko koittaa. Valjennut
on tuomiopäivän aamu.

— — — a.

„On mahdotonta kuljettaa totuuden soihtua väkijoukon läpi kärventämättä jonkun partaa.“

Lichtenberg.

KUKA ON „TEOSOFIEN JOHTAJA"?

„Mieltymisen mahdollisuudesta johtuu ihmisille myöskin harhaan mieltymisen mahdollisuus. Mutta jokainen harhaluulo tuottaa enemmin tai myöhemmin turmion, sitä suuremman mitä suurempi harhaluulo on. Personallisesta harhaluulosta saa usein maksaa hyvinkin kalliisti; sama koskee suurin mitoin myöskin kansakuntia. Ei siis voi kyllin usein huomauttaa, että jokaista harhauskoa tulee vainota ja kitkeä juurineen maasta, niinkuin ainakin ihmiskunnan vihollista, missä ikinä sen tapaakin, ja ettei voi olla olemassa vaarattomia saati hyödyllisiä harhauskoja. Ajattelevan ihmisen on ryhtyminen taisteluun niitä vastaan, ja ryhtyminen pakostakin, vaikkapa ihmiskunta ääneensä vaikeroitsisi, niinkuin sairaalta paisetta puhkaistaessa."

Schopenhauer.

„Puhukaa totta, maksoi mitä maksoi."

H. P. Blavatsky.

Helsinki on elänyt kuluvan elokuun loppupuolen teosofian merkeissä. Amerikkalainen „teosofi", madame Katherine Tingley, joka viimeksi vuosi sitten kävi Helsingissä, on saapunut tänne ja pitänyt useita esitelmiä. Kun ennestään tunnemme Katherine Tingleyn ja erittäinkin hänen „teosofiansa", niin kävimme ainoastaan yhdessä hänen esitelmässään, 28/8, verestämässä muistoja.

Esitelmätilaisuuksistaan, jotka olivat loistavasti järjestetyt, on mrs Tingley tehnyt reklaamia painattamalla sanomalehtiin seuraavanlaisia ilmoituksia: *„Katherine Tingley, koko maailman teosofisen liikkeen Johtaja, järjestää j. n. e.* Sillä tavalla! Juu, sellaisella vauhdilla tämä „teosofiallaan" monimiljonääriksi tullut mrs Tingley nykyään kulkee raskasta ristintietään. Niinhän se on maailman meno kuin Shakespeare sanoo: „Ei sit' hornan valhetta lienekään, jot' ei uskoisi kelpo mies, kun se pyhävaatteissa vastaan käy ja raamatunlauseilla kättä lyö".

Varsin vakava asia ei vielä liene se, jos mrs Katherine Tingley kaikkinaisilla hyveillä kättälyöden *itse* julistaa itsensä „koko maailman johtajaksi". Mutta asiantila muuttuu jo toiseksi, jos sanomalehdet s. o. julkinen sana *omasta puolestaan* rupeaa uskottamaan meille, että Katherine Tingleyn tapainen henkilö on „teosofien johtaja". Näin tekee täkäläinen „Iltalehti" numerossaan 191 kuluvan elokuun 20 päivältä, jossa on seuraava uutinen:

„MIEHET OVAT KALIFORNIASSA KALLIITA.

Ruotsissa vierailee parhaillaan tunnettu teosofien johtaja, madame Tingley. Muuan lehti kertoo eräästä hänelle kotimaassaan Kaliforniassa varsin kalliiksi käyneestä oikeusjutusta seuraavaa:

Kalifornian korkein oikeusistuin on ,Daily Mailin' saaman sähkösanoman mukaan tuominnut hänet maksamaan 21,000 dollarin vahingonkorvauksen n. s. Mohn-jutussa. Rva Irene Mohn syytti oikeudessa suurta naisprofeettaa siitä, että tämä oli vieroittanut rva Mohnin laillisen miehen vaimostaan. Muutamia vuosia sitten, kertoi kantaja, oli Katherine Tingley kynsin ja hampain vastustanut hänen avioliittoaan. Tämä ei kuitenkaan onnistunut. Mohnin pariskunta asettui 17 vuotta sitten asumaan Point Lomaan. Vasta täällä menestyivät

madame Tingleyn puuhat paremmin. V. 1918 erosivat aviopuoliset ja rva Mohn muutti San Diegoon.

Oikeusjuttu on kestänyt vuosikausia, ja madame Tingley on puolustautunut urhoollisesti mutta kuitenkin turhaan. Hänellä ei ole nyt muuta neuvoa kuin maksaa.

,Daily Mail' huomauttaa, että madame Tingley todennäköisesti on oikeudenkäynnin historiassa tähän mennessä vanhin nainen, joka on tuomittu tämänlaatuiseen huimaavaan vahingonkorvaukseen. Hän on nimittäin nykyään 67 vuoden ikäinen. Lehti ei kerro onko madame Tingleyllä ollut mitään hyötyä siitä, että hän sai George Mohnin eroitetuksi vaimostaan. Kielteisessä tapauksessa ovat vuosikausien ponnistelut ja huimaava korvaussumma menneet kokonaan hukkaan."

Näin „Iltalehti".

„Totuus on hirvittävää korville", sanoo eräs ajattelija, mutta siitä huolimatta täytyy meidän ryhtyä totuuden soihdulla valaisemaan teosofista tilannetta ja sen sokkeloita. Mekin kunnioitamme teosofiaa niinkuin muitakin hyviä henkisiä aatteita, mikäli niiden olemus perustuu totuuteen ja toiminta on vilpitöntä. Mutta me emme kunnioita mitä hyvänsä teosofiaa. Emme hyväksy mitään uskonnollista, teosofista tai muuta aatesuuntaa, jos niitä johtavat jumalansanan, okkultismin ja veljeyden kauppiaat. Meillä on tässä kohden jyrkät mielipiteet. Mihinkä ihmiskunta lopulta joutuisi, jos totuus ilman vastalausetta painetaan maahan ja kiilloitettu valhe tulkitaan totuudeksi.

On siis kysymys madame Katherine Tingleystä ja hänen „Yleinen Veljeys ja Teosofinen Seura"-nimisestä seurastaan jonka päämaja Point Loma on Californiassa, Amerikassa. Tämä seura on todella „hänen seuransa", sillä mrs Tingley on sen omistaja ja johtaja; hän on täydellinen itsevaltias, ehdottomampi kuin muut itsevaltiaat. — (Todellinen Teosofinen Seura — päämaja Intiassa — sitävastoin on seura seurojen tapaan: jäsenet valitsevat yleisellä ja yhtäläisellä äänioikeudella seuran virkailijat, myöskin presidentin, joka valitaan seitsemäksi vuodeksi kerrallaan.)

„Iltalehti" sanoo: — — — tunnettu teosofien johtaja, madame Tingley". Tämä julkisen sanan taholta tehty väite se on, joka meidän mieltämme kiinnittää. Vähät Katherine Tingleyn inhimillisistä heikkouksista; ne eivät kuulu meille. Mrs Tingley olisi, jos oikeudenmukaisuutta maailmassa löytyy, tuomittava maksamaan paljon suurempia sakkoja, siveellisiä sakkoja, todelliselle Teosofiselle Seuralle, jonka päämaja on vastakkaisella puolella maapalloa ja jonka presidenttinä on 76-vuotias Annie Besant. Tähän asiaan me nyt kiinnitämme hiukan huomiota. Mutta ensiksi tahtoisimme julkiselle sanalle lausua sen toivomuksen, ettei se vastedes julistaisi „teosofien johtajaksi" madame Tingleyä tai hänen kaltaistaan, sillä sellainen väitös, käsittääksemme, merkitsee teosofien, s. o. Teosofisen Seuran jäsenten kunnianloukkaamista. Käsitteet tulisi saada selviksi.

Katsokaamme nyt, kuka on „teosofien johtaja" ja mikä on Katherine Tingleyn suhde teosofiaan. Tila ei tällä kertaa salli laajempaa selostusta teosofian vaiheista, mutta palaamme joskus uudelleen asiaan, mikäli tarve vaatii. Nyt vain lyhempi silmäys Teosofisen Seuran varhaisempaan historiaan. Tammikuun numerossa sitä jo osittaisesti seli-

timme ja otamme siitä muutamia rivejä tähänkin. Teosofisen Seuran tarkoituksesta ja sen perustamisen syistä mahd. joskus toiste.

Menkäämme nyt ajassa taaksepäin puolisensataa vuotta.

Marraskuun 17 p:nä 1875 perusti eversti Pietari von Hahn'in tytär ja varakuvernööri N. W. Blavatskyn rouva, Helena Petrovna Blavatsky amerikkalaisen lakimiehen, eversti Henry Steel Olcott'in ja 16 muun henkilön, yksi näistä oli William Q. Judge, kanssa kansainvälisen Teosofisen Seuran New Yorkissa. Nämä kaksi henkilöä olivat seuran varsinaiset perustajat ja johtajat. H. P. Blavatsky toimi sen opettajana ja sisäisen koulun päänä. H. S. Olcott taas oli seuran ulkonaisena päänä, presidenttinä.

T. S:aa alettiin vähitellen muodostaa koko maapalloa käsittäväksi. Perustettiin kansallisia osastoja eri maihin. Näiden kansallisten osastojen johtajiksi asetettiin henkilöitä, joita nimitettiin ja nimitetään ylisihteereiksi. Amerikan osaston ylisihteeriksi tuli mr William Q. Judge. H. P. Blavatsky asetti myöskin johtamansa sisäisen piirin edustajia eri maihin. Yhdeksi tällaiseksi apulaisekseen valitsi hän mr Judgen.

Muutaman vuoden kuluttua — helmikuun 17 p:nä 1879 — muuttivat Blavatsky ja Olcott Intiaan jossa seuran keskus tuli sijaitsemaan. Vuonna 1881 perustivat he seuralle päämajan Madras'in kaupungin lähelle jossa se tänäkin päivänä sijaitsee.

H. P. Blavatsky ja S. H. Olcott asuivat seuran päämajassa Adyarissa, Madras, Intia, kuolemaansa asti kumpikin. Sieltä he johtivat T. S:aa ja kehittivät perustamaansa päämajaa. Heidän tärkeimmäksi työtoverikseen oli liittynyt englantilainen puhuja ja kirjailija Annie Besant. — Mr Judge jäi edelleen Amerikaan hoitamaan ylisihteerinä sikäläistä kansalista osastoa.

Teosofisella Seuralla, niinkuin muillakin henkisillä liikkeillä, on luonnollisesti ollut ja parhaallaan on vastustajia. Koko seuran historia todistaa sitä. T. S:n johtoa, Blavatskya ja Olcott'ia vastaan hyökättiin alinomaa ja usein sitä tekivät ne seuran jäsenet jotka omasta mielestään eivät olleet saaneet kylliksi määräämisvaltaa seuran asioissa ja auktoriteettiutta siinä. Näitä hyökkäyksiä on jatkunut viime päiviin asti, sillä Annie Besant taas vuorostaan on saanut seisoa seuran vastustajien nuolien maalitauluna. Tämmöiset hyökkäävät jäsenet, jotka eri aikoina ovat käyttäneet erilaisia menettelytapoja, ovat saaneet paljon hajaannusta aikaan seuran riveissä. Jo Blavatskyn eläessä tapahtui suurehkoja lohkeamisia. Mutta hänen kuolemansa jälkeen aloittivat nämä ainekset paljoa voimaperäisemmän hajoitustyön. Muutamat ylisihteerit lohkaisivat seurasta suurehkoja jäsenmääriä ja muodostivat itselleen omia seuroja. Näin teki m. m. Amerikan osaton ylisihteeri William Q. Judge, joka perusti oman seuransa, jota nyt johtaa Katherine Tingley. Mr Judgen eristäytyminen pois alkuperäisestä Teosofisesta Seurasta, oli peräti epäteosofinen askel halpamaisten menettelytapojensa takia, kuten seuraavasta näemme. Se oli hyvä sillä tavalla, että seura hänestä pääsi eroon, ikävä sillä tavalla, että hänen uusi toimintansa perustui äitinsä (T. S:n) parjaamiseen.

H. P. Blavatsky kuoli toukokuun 8 p:nä 1891. Ennen kuolemaansa

määräsi hän seuraajakseen työtoverinsa Annie Besantin ja luovutti hähelle kaikki esoteriset paperinsa. Jotta ei millään tavalla voisi syntyä erimielisyyttä siinä, kuka on oleva hänen seuraajansa, varmensi H. P. Blavatsky viimeisen tahtonsa ulkonaisellakin tavalla. Käyttämästään sinettisormuksesta lausui H. P. B. muutamille jäsenille, m. m. kreivitär Wachtmeisterille, että „ken sitä kantaa sormessaan minun kuoltuani, hän on minun seuraajani". Näinollen ei siis jäänyt pienintäkään epäselvyyttä siihen nähden, kuka oli Blavatskyn seuraaja, sillä hän lahjoitti puheenaolevan sormuksensa Annie Besantille samalla kertaa kuin luovutti esoteriset paperinsakin. Tämän tietävät kaikki teosofit samoin kuin senkin, että Besant tänä päivänä käyttää sitä sormessaan.

Muutamia kuukausia H. P. B:n kuoleman jälkeen olikin Annie Besant riidattomasti Blavatskyn seuraaja ja sisäisen piirin johtaja. Mutta jokseenkin heti alkoi Amerikan osaston ylisihteeri mr Judge rettelöimään eikä alistunut kauemmin toimimaan Besantin johdon alaisena. Persoonallisten kannattajiensa avulla sai mr Judge aikaan sen uskomattoman seikan, että H. P. Blavatskyn viimeistä tahtoa ei kunnioitettu ja toteltu. Kun H. P. B. keväällä kuoli, niin sisäisen piirin neuvosto piti kesällä kokouksensa Englannissa ja valitsi silloin Annie Besantin rinnalle toiseksi johtajaksi mr Willam Q. Judgen.

Muutamia vuosia kului ja mr Judge koetti tällä välin osoittaa, että hän se onkin — Blavatskyn seuraaja! Saadakseen jäsenet paremmin uskomaan, että niin oli asianlaita ja että hän oli Mestarien eli Mahaatmain valitsema välittäjä, esitti hän jäsenille Mahaatmakirjeitä *). Myöhemmin kävi selville, että sanotut Mahaatmakirjeet olivat väärennettyjä, s. o. että mr Judge oli ne itse kirjoittanut eikä mikään Mahaatma eli Mestari. Selväähän olikin, etteivät Mestarit voineet olla kirjeenvaihdossa Judgen kanssa, kun hän oli ruvennut toimimaan vastoin T. S:n ja H. P. Blavatskyn tahtoa ja siis selvästi myöskin vastoin Mestarien tahtoa.

Nämä mr Judgen Mahaatmakirjeväärennykset tulivat sittemmin julkisesti tunnetuiksi. Marraskuussa 1894 otti englantilainen sanomalehti *Westminster Gazette* ne puheeksi kokonaisessa artikkelisarjassa, syyttäen mr Judgea petoksista ja väärennyksistä. — Tämä Judgen häikäilemätön menettely uhkasi nyt tulla kohtalokkaaksi myöskin Teosofiselle Seuralle. Siitä joutuivat aivan syyttömästi kärsimään Annie Besant, H. S. Olcott sekä kaikki rehelliset seuran jäsenet. Sanomalehdet ja yleisö eivät tehneet suurtakaan eroa rehellisyyden ja epärehellisyyden välillä, vaan alkoivat syyttää kaikkia teosofeja yksityisen Judgen konnantöistä. (Mahdollisesti vieläkin yhdenmukaistutettaisiin yksityisten „teosofisten" puoskarien sekavat hommat rehellisten teosofien ja heidän edustamansa teosofian kanssa.)

Tämä aiheuttamansa skandaali ei saanut aikaan muutosta mr Judgen toiminnassa. Päinvastoin hän alkoi yhä johdonmukaisemmin kulkea vääriä teitä. Kun hän ei Mahaatmakirjeillä voinut todistaa olevansa Blavatskyn seuraaja eikä niinollen saanut jäseniä sanottavasti puolelleen tällä vedolla, niin alkoi hän tehdä suoria rintamahyökkäyksiä — parjaa-

*) Tällaisia Mahaatmakirjeitä olivat saaneet Blavatsky, Olcott ja Besant.

malla H. P. Blavatskyn asettamaa johtajaa Annie Besantia häikäilemättömyydellä sellaisella, että tuskin kukaan mies ennen häntä oli niin raa'asti kohdellut viatonta naista. Surullisen kuuluisa tässä suhteessa on etenkin mr Judgen kiertokirje, jonka hän syksyllä 1894 jäsenille lähetti ja jossa hän väitti olevansa — ainoa Mestarin asettama opettaja! Besantin hän sitävastoin selitti olevan mustien magikkojen kätyrin! Tähän muotoon pukeutui mr Judgen „totuus" ja „veljeys" lopulta! Jokainen puolueeton totuudenetsijä ja teosofi luonnollisesti tiesi, että asia oli jokseenkin tarkalleen päinvastoin.

Kun mr Judge ei petollisella ja hyökkäävällä toiminnallaan saanut Teosofisessa seurassa sitä johtovaltaa, jota hän tavoitteli, niin perusti hän itselleen uuden seuran. Tässä leikkauksessa menetti Teosofinen Seura paljon jäseniä, sillä mr Judgella oli ulkonaista vaikutusvaltaa. Hän oli työnsä ja siihenastisen asemansa nojalla tullut verrattain kuuluisaksi teosofiseksi johtomieheksi Amerikassa.

Teosofinen Seura työskenteli vähentynein voimin entiseen tapaansa, kasvaen hitaasti mutta varmasti.

Mr Judgen mukana eronneet jäsenet olivat tietysti hyviä ihmisiä, vieläpä liiankin hyviä: he tahtoivat ritarina seisoa Jungen rinnalla, kun kaikesta huolimatta eivät jaksaneet kadottaa uskoaan häneen. Vika oli siinä etteivät he jaksaneet tässä tapahtumien pyörteessä käsittää Teosofisen Seuran tarkoitusta, joka ei suosi ihmispalvontaa siinäkään tapauksessa, että tuo palvottava ihminen olisi vilpitön, vielä vähemmän silloin, jos hän on vilpillinen kuten mr Judge. T. S. on koko olemassaolon aikana koettanut kasvattaa jäseniään itsenäisiksi ihmisiksi ja teosofeiksi. Blavatsky, Olcott ja Besant ovat kukin varoittaneet sokeasta luottamisesta ihmisauktoriteettiin. Ainoa auktoriteetti heidän mukaansa on sisäisesti ilmenevä Jumala. Opettajina taas Valkoisen Veljeskunnan Mestarit. Vaikka he ovatkin todellisia „teosofien johtajia", niin eivät he koskaan ole semmoista toitottaneet, vaan nöyrästi esiintyneet välikappaleina korkeimmille voimille. Blavatsky esim. sanoi, ettei hänellä itsellään ollut mitään totuuksia, vaan ainoastaan nauha, jolla hän sitoi vanhat totuudet yhteen. Todellisuudessa Blavatskyllakin oli moninaisia kykyjä, mutta hän ei niillä ratsastanut maailman edessä; hän kiinnitti vaan huomiota ylifyysilliseen elämään ja Mestareiden, yli-ihmisten olemassaoloon — ja sitäkin hän myöhemmin katui.

H. P. Blavatsky aavisti jo T. S:aa perustettaessa, että sen koossapitämisessä oli vaikeuksia. Hän käsitti, etteivät kaikki jäsenet jaksaisi pysyä uskollisena seuralle, vaan luopuisivat siitä ja ryhtyisivät taistelemaan sitä vastaan. Hän tunsi hyvin sen seikan, että ihmisen on ajanpitkään vaikea työskennellä epäitsekkäästi kokonaisuuden hyväksi, vaan että ihminen useimmiten eristäytyy kokonaisuudesta ja rupeaa etsimään omia teitään. Ihmisluonto on kerta kaikkiaan sellainen, että sen harrastukset kiertävät hänen oman minänsä ympäri. Blavatsky näki, että tämä ihmisluonnon perusheikkous tulisi aiheuttamaan paljon vaikeuksia seuran toiminnalle. Tästä kaikesta hän on puhunut selvää kieltä.

Mutta palatkaamme mr Judgen perustamaan yksityisluontoiseen seu-

raan, josta nyt on kysymys. Se sai vauhtia Amerikassa, jossa T. S:lla ei silloin ollut päteviä edustajia. William Q. Judgen kuoltua tuli hänen seuransa johtoon Katharine Tingley. Hän on toiminnassaan omaksunut edeltäjänsä häikäilemättömät menettelytavat. Mrs Tingley on alituisesti tehnyt hyökkäyksiä T. S:aa ja Annie Besantia vastaan, joka ei ole niihin vastannut. Kun esim. Besant teki luentomatkan Amerikaan, joutui hän siellä ankaran häväistyksen alaiseksi. Vastaanotto oli suorastaan raakaa. Kaikkialle, missä Besant liikkui, olivat tingleylaiset toimittaneet edustajiaan. Nämä „teosofit“ levittivät joukottain Besantia ja T. S:aa parjaavia lentolehtisiä. Niitä siroiteltiin yleisiin paikkoihin ja hotelleihin, joissa Besant yöpyi. Kaikkialla muokattiin yleinen mielipide häntä vastaan. Tästä huolimatta Besant piti esitelmiään, mutta he olivat valppaita ja asettivat lentolehtisiään kuulijoiden tuoleille! Yleisö tutki näitä kirjasia ja — samalla kuunteli Besantin esitelmää. — Tätä kaikkea he tekivät ja samalla esiintyivät rakkauden, veljeyden ja suvaitsevaisuuden apostoleina. Tämänlaista on ollut mrs Tingleyn toiminta. Mutta itseensä nähden vaatii hän suvaitsevaisuutta! Häntä ei saa arvostella; se olisi epäveljellistä!

Mrs Tingley ja hänen kaltaisensa ovat tehneet Teosofisen Seuran johtajien, etenkin nykyisen Annie Besantin, tien todelliseksi, raatelevaksi ristintieksi. Ja että tämä asiaintila on saanut rauhassa vuosikymmeniä jatkua, johtuu se siitä, että T. S:n ja Besantin taholta on suhtauduttu heihin periaatteella: pahaa ei pidä vastustaa.

Kun mr William Q. Judgen ja hänen seuraajansa mrs Tingleyn tapaiset „teosofit“ ja muut henkiset puoskarit saavat rauhassa toimia, niin sekoittavat he kaikki käsitteet niin, että ihmisten on vaikea päästä selville, mikä missäkin asiassa todella on totuus. He tulkitsevat asiat ja käsitteet omalla tavallaan. Vääryys kukoistaa ja uhkaa tulla yleiseksi mielipiteeksi. Ja kun ihmiskunnalla on sisäinen kaiho henkiseen elämään, niin tätä kaipuuta käyttävät nuo totuudenvääréntäjät hyväkseen ja omiin tarkoituksiinsa. — Nyt, jos koskaan, tarvittaisiin huutavan ääntä korvessa ja todellista teosofia, Jeesus Natsarealaista, joka sanoi: „te valkeaksi silatut haudat“.

„Tämä maa, oi oppilas, on surujen sali, missä kovien koetusten tietä pitkin on ansoja viritetty pyytämään minäsi suureen harhauskoon“, sanoo Hiljaisuuden Ääni. Mutta älkäämme me ihmiset, suurista harhoista huolimatta, tukahduttako sisäistä kaipuutamme henkiseen elämään ja todelliseen totuudentietoon. Usein joudumme käsittämättömien harhojen keskelle, mutta ne eivät saa eksyttää meitä tieltä todelliseen päämäärään. Harhojen kanssa kamppaillessamme näkökykymme kirkastuu ja siten voimme yhä turvallisemmin kulkea pyhiinvaellustietämme.

*

H. P. Blavatskyn ja H. S. Olcottin perustaman kansainvälisen, todellisen Teosofisen Seuran varapresidentti, hindulainen C. Jinarajadasa on parhaillaan luentomatkalla Euroopassa. Tämä kaukainen vieras on nyt

tulossa myöskin Suomeen. Syyskuun 16 päivänä saapunee hän Turkuun ja seuraavana Helsinkiin. Kummassakin kaupungissa ilmoitetaan hänen pitävän julkisia esitelmiä. Mr Jinarajadasa on kuuluisa puhuja ja kirjailija teosofian, vertailevan uskontotieteen, filosofian ja taiteen alalla. Hän on kotoisin Ceylonista ja saanut yliopistosivistyksensä Englannissa, Cambridgen yliopistossa. — Mr Jinarajadasaa seuraa nykyisillä luentomatkoillaan hänen englantilainen puolisonsa o. s. Dorothy Graham, joka on tunnettu Intian naisliikkeen edustajana.

Maunu Teräkivi.

KANSAINVÄLISEN TEOSOFISEN SEURAN KONGRESSI WIEN'ISSÄ.

Ihmiselle selostanut Tohtori *John Sonck.*

Tapasin sattumalta Helsingissä Suomen Teosofisen Seuran ylisihteerin t:ri John Sonck'in joka elokuun puolivälissä kotiutui noin kuukauden kestäneeltä ulkomaan matkaltaan. Kun tiesin hänen matkansa tarkoituksen olleen Wien'issä pidetyn Teosofisen Seuran kongressin, niin pyysin saada ylisihteeriä haastatella *Ihmistä* varten, johon hän suostui.

— Mikä oli matkan yleisvaikutelma? kysyin.

— Olen matkaani kaikipuolin erittäin tyytyväinen. Kongressi onnistui erinomaisesti. Se oli kansainvälinen veljeyskokous, johon oli saapunut edustajia maapallon kaikilta kolkilta, säätyyn, rotuun tai uskontoon katsomatta. Siellä tapasivat toisensa ystävinä ja veljinä esim. englantilainen, saksalainen ja ranskalainen.

— Mitä itse kongressista saisi kuulla?

— Todellisuudessa otin osaa kolmeen kansainväliseen kongressiin. Teosofisen Seuran kongressi oli heinäkuun 21—26 päivinä. Idän Tähden järjestön 27—28. Vielä piti 29 päivänä kongressinsa T. S:aa lähellä oleva Pyöreä Pöytä-niminen nuorison ritarijärjestö.

Teosofisen Seuran kongressi oli oikeastaan T. S:n Europalaisen liiton kongressi ja kahdeksas järjestyksessä. Tämän edellinen oli v. 1921 Pariisissa ja sen edellinen v. 1913 Tukholmassa.

Nämä Wien'in kongressit olivat hauskasti ja viihtyisästi järjestetyt suureen ja kauniiseen Konzerthaus'iin Lothringerstrassen varrella. Konzerthaus'in alakerta käsittää jättiläishallin sivuhuoneineen. Toisessa kerroksessa, paitsi sivuhuoneita, on kolme konserttisalia. Suurimpaa niistä käytettiin yleisiä esitelmiä varten, kaksi muuta salia omistettiin kongressin kokouksille. Melkein koko ajan työskenneltiin kahdessa salissa. Rakennuksen ylin eli kolmas kerros oli varattu kongressin juoksevia asioita varten. Alakertaan oli järjestetty tilapäinen postitoimisto kongresseja varten.

Huolimatta kesän kuumuudesta, oli tämä harvinainen tilaisuus (kongressi uusiintuu joka toinen vuosi) houkutellut tänne noin 1300 osanottajaa pääasiallisesti Europasta, mutta myös Amerikasta (50), Havaijista,

Australiasta, Egyptistä, Arabiasta, Intiasta, Jaavasta; Ruotsista oli noin 50, Hollannista 125 j. n. e. Suomesta oli ainoastaan yksi.

Kun ensimäisen kokouspäivän aamuna oli ensin toimitettu viimeksi saapuneiden ilmoittautumiset ja pidetty Europalaisen liiton hallinnon ensimäinen istunto T. S:n varapresidentin, mr. C. Jinarajadasan johdolla, ryhdyttiin T. S:n kongressin viralliseen avaamiseen klo 1/2 3 päivällä. Aluksi saatiin kuulla vanha hollantilainen koraali, jonka urkujen säestyksellä lauloi eräs seuran jäsenten muodostama kuoro. Tämän jälkeen esiintyi Itävallan osaston ylisihteeri John Cordes, joka lyhyellä puheella lausui osanottajat tervetulleiksi. Sen jälkeen seurasi T. S:n varapresidentin puhe. Miellyttävällä, kuuluvalla äänellä ja kauniilla englanninkielellä hän selvitteli ja teroitti T. S:n tärkeintä tehtävää: *ihmiskunnan veljeytymistä,* ja lausui luottamuksensa siihen, että tämä kongressi, jota nyt pidetään kulttuuririkkaassa ja kauniissa Wien'issä, tulee edistämään seuran tarkoitusperiä. Tämän jälkeen seurasi eri maiden ylisihteerien tai heidän edustajiensa (kaikkiaan n. 25) lyhyet tervehdykset, sekä lopuksi selostus T. S:n Europalaisen liiton työstä ja toiminnasta viimeisinä kahtena vuotena.

Iltapäivällä klo 5 oli yleinen tutustumis- ja seurustelutilaisuus. Klo 1/2 8 illanvietto, johon myös kutsuttuina otti osaa useita diplomaattikunnan jäseniä. Illan isännistön muodostivat varapresidentti rouvineen sekä ylisihteerien joukko. Isännät asettuivat pitkään riviin, vastaanottaessaan juhlavieraat. Tämä tuhansiin nouseva juhlavieraiden joukko oli siinäkin suheessa mielenkiintoinen, kun se suurimmalta osaltaan esiintyi kansallispuvuissa. Siellä nähtiin kansallispukuja melkein kaikista Europan maista paitsi ei Suomesta. Nähtiin niinikään intialaisia naisia ja herroja loistavissa vaipoissaan; arabialainen sçheikki sçheikkipuvussaan j. n. e. — Illan ohjelmaan kuului soittoa, esityksiä plastillisessa tanssissa, kanteleen soittoa y. m. Soittoa suomalaisella kanteleella esitti — ei suomalainen vaan — pariisilainen rouva M. Maugham, joka pari vuotta sitten sanoi kuulleensa Olli Suolahden kanteleensoittoa ja ihastuneensa siihen. Hän oli tilannut kanteleen Suomesta ja Suolahti oli antanut hänelle muutamia opetustunteja.

Toinen kongressipäivä alkoi myös soitolla ja sen jälkeen saatiin kuulla Englannin yhteisvapaamuurariuden aluemestarin, rouva M. Besant-Scott'in esitelmä vapaamuurariudesta, *elämä seremoniana.* Illalla oli järjestetty pienimpään saliin yhteisvapaamuurarien kokous vanhan hollantilaisen ritualin mukaan, johon otti osaa noin 130 kongressi jäsentä, m. m. varapresidentti rouvineen.

Samana päivänä pitivät esitelmiä m. m. Idän Tähden järjestön päämies, mr. J. Krishnamurti *Kansainvälisyydestä* ja T. S:n varapresidentti C. Jinarajadasa yleisen esitelmän 1/2 8 illalla aineesta: *Elämän kysymyksiä teosofisessa valossa.* Suuren konserttisalin kaikki paikat (noin 3000) olivat loppuun myydyt. Esitelmä, joka oli engl. kielinen, tulkittiin sujuvasti ja erinomaisen hyvin saksaksi.

Kolmantena päivänä saatiin kuulla esitelmiä: *uskontojen mystisismistä, taiteesta teosofisessa merkityksessä* y. m.

Neljäntenä päivänä oli esitelmä psykismin tieteellisestä perustasta, sekä klo 1—7 välillä laiva-retkeily pitkin Tonavan virtaa. Klo ½8 illalla oli varapresidentin toinen julkinen esitelmä aineesta: *Teosofia tieteenä.*

Viidentenä päivänä oli useita esitelmiä, m. m. rouva Jinarajadasan esitelmä *Intian naisten emansipationista.* Klo 5 iltapäivällä oli järjestetty retkeily Itävallan T. S:n perustamaan lastenkotiin, joka on lähes tunnin juna- tai laivamatkan päässä Wienistä. Siellä ollessamme puhui mr Krishanamurti Community (kolonia) aatteesta.

T. Seuran viimeinen kokouspäivä oli omistettu *uudelle kasvatus-aatteelle.* Siinä puhuttiin velvollisuudestamme ja edesvastuudestamme lapsia kohtaan, Montessorin kasvatusjärjestelmästä; intuitionista kasvatuksessa (prof. P. Marcault). T. S. varapresidentti ja Idän tähden pää, mr Krishamurti puhuivat kumpikin kasvatuksesta. Illalla ½8 oli tri Elisabet Rotten'in yleinen esitelmä luovasta kasvatuksesta.

T. S.-kongressin lopettajaispuheessaan mainitsi seuran vara-presidentti m. m. siitä, että seuraava Europalaisen liiton kongressi oli päätetty pitää kahden vuoden perästä Haag'issa, Hollannissa sekä että Europan liittohallinto oli päättänyt ehdottaa T. S. hallinnolle että seuraava maailmankongressi pidettäisiin myös samaan aikaan ja samassa paikassa, muistoksi siitä että seura sinä vuonna täyttää 50 vuotta. Hänen loppulauseensa sisälsivät tunnustuksen kongressissa vallinneesta suuresta innostuksesta ja sanoi että tällaisella kokouksella on suuri merkityksensä, sillä se on kanava jonka kautta suuri voima vuotaa yli maailman. „Milloin tahansa teosofit kokoontuvat ainoan Ykseyden nimessä, siellä tämä Ykseys säteilee voimaa heidän ylitsensä".

Idän Tähden kongressista mainitsen vain pari kohtaa. Kongressin avajaistilaisuudessa mainittiin m. m. että Idän Tähden järjestön jäseniä on n. 60000 à 70000 ympäri maapalloa, että järjestön keskusajatus on se että on olemassa maailman opettaja ja kun maailma on ykseys on sillä vain yksi opettaja. Kehoitamme kaikkia, jotka uskovat maailman opettajan läheiseen tuloon maan päälle ja jotka ovat antautuneet tälle aatteelle, elämään tämän aatteen mukaisesti: „Jokainen pyrkimys kohti hyvää, kohti palvelusta, kohti parempia olosuhteita löytävät Hänestä vastakaikua. Maailmanopettaja tulee kaikille kansoille, sillä kaikki tarvitsevat hänen apuaan. Erittäinkin nykyään on paljon kärsimystä maailmassa, yksityiset kärsivät, kansat kärsivät, myös rikkaimmatkin. Kaikkialla on levottomuutta, kärsimystä, mutta tässä kaikessa hädässä kuuluu tuo ihmeellinen sanoma, että on yksi, joka voi pelastaa. Meidän ei tule vaieta tämän sanoman suhteen. Nykyinen tyytymättömyys on lupaus siitä että apu on tuleva. Suuri Maailmanopettaja tahtoo yhdistyä meihin, sentähden meidän täytyy koettaa kehittää itsessämme pieni osa Hänestä. Järjestön tehtävä on pienellä valollaan koettaa kertoa maailmalle tästä suuresta sanomasta."

Intialainen oppinut mr. D. *Rajagopaçharya* puhui aineesta *Kristus kautta aikakausien* ja esiintoi, että Kristus jo ennen on esiintynyt opettajana useita kertoja maanpäällä, esim. Krishnana vanhassa Intiassa, Kristuksena Palestinassa ja että häntä taas odotetaan tulevaa tehtäväänsä täyttämään. —

Idän Tähden järjestöön kuuluu paljon teosofeja, mutta myös yhtä paljon ei-teosofeja. Järjestön päämaja tulee tästälähin olemaan Ommenissa, Hollannissa. Sen pää-äänenkannattaja on „The Herald of the Star", joka paksuna vihkona ilmestyy kerran kuussa.

*

Täten kertoi lukijoillemme t:ri John Sonck.

— — —

Ex oriente lux, s. o. valo tulee idästä. Ehkä kansainvälinen Teosofinen Seurakin osaltaan myötävaikuttaa siihen. Sen keskus, päämaja, on Intiassa. Idän Tähden järjestö myös kantanee kortensa tähän kekoon. Tämäkin henkinen uudistusliike on itämainen.

Maunu Teräkivi.

INTIAN NAISLIIKE.

Kuten toisessa paikassa lehteämme mainitaan, on kansainvälisellä Teosofisella Seuralla ollut kongressi Wien'issä heinäkuun 21 p:nä. Kongressiin oli saapunut seuran varapresidentti C. Jinarajadasa rouvineen Intiasta. Itävaltalainen päivälehti „Die Stunde" on haastatellut rouva Jinarajadasaa. Kun haastateltu syyskuun 16 p:nä saapuu miehensä kanssa lyhyelle käynnille Suomeen, niin tahtonevat lukijamme tutustua häneen ja Intian naisliikkeeseen. Julkaisemme tämän haastattelun kokonaisuudessaan. Toimitus.

Teosofikongressin miellyttävimpiä jäseniä on kieltämättä Teosofisen Seuran varapuheenjohtajan rouva, mrs Jinarajadasa. Kuvakaunis, nuori, heleänvaalea englannitar, ennen miss Dorothy Graham, joka täydelleen antautuu siihen tehtävään, jonka on itselleen omistanut, nimittäin *Intian naisten kasvatukseen.*

Hän on pääsihteerittärenä v. 1917 Adyarissa, Madras'issa perustetussa „Women's Indian Association"-liitossa, jonka päämääränä on Intian naisten etujen ja kehittymisen edistäminen, jossa työssä se järjestää naisia ryhmiin tarkoituksena „itsensä kehittäminen, korkeampi kasvatus, ja toisten palveleminen." Liitossa on nykyisin jo 2000 jäsentä ja on sillä suuret mahdollisuudet levitä koko Intiaan.

Rouva Jinarajadasa kertoi, että taistelu naisliikkeen eteenpäinviemiseksi ei Intiassa kohtaa niin suuria vaikeuksia kuin muualla. Hindut eivät tunne liikettä kohtaan minkäänlaista vastenmielisyyttä; tosin elävät naiset muhamettilaisten keskuudessa „Purdah'issa", s. o. haaremin yksinäisyydessä, hunnutettuina j. n. e., kuten muhamettilaisten on Europassa ja muualla tunnettu tekevän.

— Ennen muhamettilaisten vaikutusta, oli naisten asema yleensä paljon korkeampi. Vasta muhamettilaisuuden mukana tuli maahan into naisten halveksimiseen. Paljon puhutut lastenavioliitot tuotiin maahan, turvatakseen tytöt valloittajan väkivallalta. Perheen keskuudessa näyttelee *isoäiti* suurta osaa, hänellä on tärkeä osa perheneuvostossa. Muutoin ottavat naiset täydellisesti osaa uskonnolliseen elämään. Kun hindu uskoo, että löytyy mies- ja naisjumaluus, ja että jokaisella osalla kolmiyhteydestä „Brahma, Vishnu, Schiva", on miespuolisia ja naispuolisia avuja, on naisen uskonnollinen käsitys nöyrä. Sivumennen sanoen on mielenkiintoista, että intialainen pitää voimaa naispuolisena. Ja kun hän uskoo uudestisyntymiseen, vaikka siinä muodossa, että ihminen ruumiillistuu vaihdellen milloin miehenä milloin naisena, on intialainen naisten aseman parantamiselle hyvin myötätuntoinen, sillä hänestä tuntuu, että se saattaa toisessa maallisessa elämässä hänelle itselleen olla hyödyksi. Ainoastaan korkeimmat bramiinit eivät tule, niin uskotaan, syntymään enää naisena. Milloin muuten intialainen nainen tahtoo ajaa tahtonsa läpi isänsä tai miehensä edessä, ryhtyy hän — *nälkälakkoon*, keinoon, joka varmasti tepsii!

V. 1919 saatiin „Reform Law"'in ohella periaatteellinen tunnustus naisten äänioikeudelle. Aivan riittämättömästi on vielä kuitenkin kouluja ja kasvatusmahdollisuuksia. Oikeudellisesti ovat kaikki toimialat naisille vapaita. Myöskään ei kastilaitos enään ole niin elinvoimainen, että siitä saattaisi koitua vakavampaa estettä. Käytännössä ovat ne olemassa enää vain kahdessa suhteessa: *eri kasteihin kuuluvat eivät syö toistensa kanssa, eivätkä mene toistensa kanssa naimisiin.* Mutta tässäkin suhteessa alkaa vanha järjestelmä jo horjua. Muutoin saattaa jo ruoanlaittajana olla henkilö, joka polveutuu bramiinien korkeimmasta kastista, samalla kuin kenraalina saattaa olla palvelijaluokasta lähtöisin oleva. Kastilaitos on jotenkin yhtä muuttumatonta, kuin Euroopassa, sanokaamme, kansallisuus, tällä hetkellä kuitenkin jo ehkä vähemmästäkin merkityksestä.

Ennen kaikkea työskennellään Intiassa nykyisin naisten paremman kasvatuksen ja toimintamahdollisuuksien hyväksi. On syytä odottaa paljon *yhteiskasvatuksesta.* Intian naisessa on hyvää ainesta korkeampiin rientoihin, ja vastustus miesten taholta ei ole niin masentavaa kuin useissa muissa maissa. Ja mitä vastustukseen tulee, tapahtuu sitä paljon vähemmän intialaisten kuin englantilaisten taholta.

Näin kertoi rouva Jinarajadasa, ennen miss Dorothy Graham, mutta nykyisin koko elämältään ja sielultaan Intian tytär.

H. P. Blavatsky.
Teosofisen Seuran perustaja.

Annie Besant.
Teosofisen Seuran nyk. presidentti.

Kirjoituksessa „Kuka on teosofien johtaja?" puhutaan sormuksesta, jonka H. P. Blavatsky lahjoitti Annie Besantille merkiksi siitä kuka on hänen seuraajansa. Tämän saman sormuksen, jonka H. P. B. aineellistutti, näemme nyt kuvissa niinhyvin Blavatskyn kuin Besantinkin sormessa.

C. Jinarajadasa.
Teosofisen Seuran varapresidentti, joka parhaallaan on luentomatkalla Europassa ja joka syyskuun 16 p:nä saapuu Suomeen.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. *t:ri Annie Besant.*

VIII. Jatk.

Mysterioiden katoamisen jälkeen esille nousseiden monien salaisten seurojen historia on luonnollisesti hämärä, mutta kuitenkin on säilynyt kyllin paljon todistuskappaleita, jotta kärsivällinen tutkija saattaa seurata niiden vaiheita. Sitä mukaa kuin katoolinen kirkko voimistui, taisteli se yhä kiivaammin niitä vastaan, jotka tallettivat menneisyyden kallisarvoista perintöä, niin uskonnollista kuin tieteellistäkin. Uskonnollinen puoli oli mystisismiä, jonka Pyhän Paavalin tuomiokirkon rovasti äskettäin tunnusti olevan »uskonnon tieteellisin muoto». Muutamat suurista mystikoista löysivät turvapaikan luostareissa, saaden asianmukaista ojennusta oikeaoppisilta. Pyhä Teresia ja Ristin Pyhä Johannes kuuluivat niihin, joita kirkko ensin vainosi, myöhemmin kanonisoiden heidät. Ansainnee yleispiirtein hahmoitella polveutumista, joka käsittää, kuten nähdään kerettiläislahkot, joita laajalle levinneinä oli sangen vaikea pitää salaisina ja joita kirkko siksi murjoi kerta toisensa jälkeen; mutta kun niiden salattua juurta ei voitu koskaan saavuttaa, niin »tapettujen pyhien» opit ilmestyivät aina uudestaan uusilla nimillä.

Keski-Idässä juontaa juuri persialaisesta Maneksesta, Lesken Pojasta, »manikealaisen harhaopin» isästä, jonka oppi sisälsi vanhoja iranilaisia, kaldealaisia ja egyptiläisiä traditioneja — joista taasen on kehkeytynyt astronomia, alkemia ja kemia — samoin kuin Intian ja Kiinan salaista viisautta; Mitran mysterioissa tämä viisaus ravitsi maageja, »viisaita Idästä», joista eräät huomasivat »tähden idässä» kuuluvan hänelle, joka oli »syntynyt juutalaisten kuningas», ja matkustivat Palestiinaan häntä etsien. N. 200 vuotta j. Kr. tunnettiin heidät gnostikkojen nimellä. Läheisessä Idässä oli juurena kreikkalais-egyptiläinen, nim. uus-platoninen koulu, jonka piiriin kuuluivat miehet sellaiset kuin Jamblikus ja Plotinus. Näistä kahdesta juuresta juontavat varhaisen kristillisen kirkon gnostikot, kuten suuri Origenes, jonka kirjoitukset ovat todellisia tietokaivoksia ja joka julisti, että ilman gnostikkoja ei kirkkokaan voisi olla olemassa; samoin myöskin edellä mainitut ei-kristilliset gnostikot, joista Valentinus on ehkä yleisimmin tunnettu. Näissä kahdessa ryhmässä ovat europalaisen mystisismin ja vapaamuurariuden alkulähteet kuten Post aivan oikein aavisteleekin. Mutta tämä työ ei alkanut temppeliritareista. Manes juonsi Mitramysterioista, jotka kukoistivat jo kauan sitten olleiden aikojen yössä ja jotka olivat muodoiltaan vapaamuurariluontoisia »smaragdi istuimineen», ja Maneksen mystilliset opit levisivät kolmannella vuosisadalla j. Kr. Juutalaisten salaiset opit, jotka sisältyvät Kabbalaan, sanotaan olevan peräisin Moseksen ajoilta, mikä onkin todennäköistä, sillä olihan Moses erittäin perehtynyt egyptiläiseen ja kaldealaiseen magiaan; liittyykö Kabbalaan minkään muotoisia rituaalia, sitä en tiedä; juutalainen merkki vapaamuurariudessa on yhteys Salomon temppelin, erään ilmeisen, »temppelin rakentamista» tarkoit-

tavan salaverhon kanssa, joka temppeli merkitsee samaa kuin kaikkialla mystiikassa tavattava »Valon Temppeli», tai »Jumalan kaupunki», »Taivaallinen Jerusalemi», »Sionin kaupunki» j.n.e., aina kuvaten ennen kaikkea ihmisruumista Jumalan temppelinä. »Ettekö tiedä, että olette Jumalan temppeli ja että Jumalan Henki asuu teissä» (I Kor. III. 16); ja taasen: »Meillä on asumus Jumalalta, iankaikkinen maja taivaissa, joka ei ole käsin tehty. Sentähden me huokaammekin ikävöiden, että saisimme pukeutua taivaiseen asumukseemme» (II Kor. V. 1, 2). Ne, jotka käsittävät mitä tämä merkitsee ihmisessä, ymmärtävät vapaamuurariuden ensimmäisen asteen tarkoituksen ja kolmannen asteen sisäisen merkityksen. Sitten on, laajemmin katsoen, olemassa myöskin ihmiskunnan temppelirakennus, »Jumalan valtakunta», »Taivaallinen Jerusalemi», jonka kansalaisina jo nykyisin ovat »täydellisiksi tehdyt ihmiset», ihmissuvun ensimmäisinä hedelminä, »Suuri Looshi» eli »Valkoinen Looshi», johonka koko ihmisrotu kerran tulee kuulumaan, asuen maatamme sen tulevana kultakautena.

Neljännellä vuosisadalla j. Kr. esiintyy Jamblikus, ja neljänneltä vuosisadalta yhdeksänteen saakka tunnetaan paljon »kerettiläisiä», manikealaisia ja muita. Heidän joukossaan herättää mielenkiintoa m.m. Magisteri Comacini, jonka Llorente mainitsee tunnetussa teoksessaan »History of the Inquisition» — eräs kaamea kirja. Prof. Giuseppe Merzario kertoo Milanossa 1893 julkaistussa teoksessaan heistä, kuvaten heidät valonvälkkeiksi italialaisessa pimeydessä ja sanoo, että »heidän henkensä vaikutus voidaan havaita kautta noiden vuosisatojen» ja että tuotettujen taideteosten »suurimmasta ja parhaimmasta osasta saadaan kiittää tuota veljeskuntaa — aina uskollista ja usein salaista». Seitsemännellä vuosisadalla ilmestyivät paulikiaanit; he olivat manikealaisia, jotka v. 657 ottivat tuon uuden nimen ja myöhemmin esiintyivät nimillä catharit, euchitit, bogomilit ja vieläkin myöhemmin albigensseina ja lollardeina. On mielenkiintoista huomata, että Pyhä Augustinus oli hyväksytty manikealaisten ensimmäiseen asteeseen, auditorien, kuuntelijain ryhmään, ja pysyi siinä v:sta 374 v:teen 385. John Yarker kertoo kuinka heitä »Rooman kirkko vainosi neljänneltä vuosisadalta aina kahdeksannelletoista saakka ... Kuitenkin isät usein hyväksyivät heidän elämäntapojen erinomaisen puhtauden, mutta juuri siinä olikin heidän anteeksiantamaton syntinsä turmeltunutta papistoa vastaan.» »Yhdennellätoista vuosisadalla herättävät mielenkiintoa Rhodeksen ja Maltan ritarit.»

Kahdennellatoista vuosisadalla saavumme huomattavaan ajan kohtaan, sillä v. 1113 perustettiin Temppeliritarien järjestö. Perustajina oli yhdeksän miestä, jotka Jerusalemin silloisen piispan edessä vihkiytyivät palvelemaan Jumalaa; Baldvin II antoi heille talon läheltä sitä paikkaa, jossa juutalaisten temppeli sijaitsi. Heistä saivat alkunsa sittemmin niin kuuluisat temppeliritarit eli templarit; aikaisemmin oli ja löytyy ehkä vieläkin pieni käsinkirjoitettu kirja, järjestön lakikokoelma, päivätty 1128. Järjestö oli julkinen, mutta sillä oli salainen rituaali. Temppeliritarien järjestö syntyi siis ristiretkeläisten keskuudessa, ja saatiin se, Abbe Gregoiren mukaan, »Idän vainotuilta kristityiltä, jotka tahtoivat seurata Pyhän Johanneksen, apostolin, opetuksia ja säilyttää egyptiläisen Vihkimyksen mysteriot ja hierarkisen järjestyksen, jotka juuta-

laisille siirtyivät Moseksen kautta ja myöhemmin kristityille Jeesus Kristuksen kautta». Vuonna 1118 he vihkivät Hugh de Payensin — yhden edellämainituista yhdeksästä — sitten asettaen hänet »apostoli eli evankelista Johanneksen seuraajien lailliseen sarjaan». Näitä kristityitä nimitettiin alkuperäisiksi eli johanniitta-kristityiksi. Abbe Gregoire lisää, että kun Jacques de Molai näki itseänsä vaaran uhkaavan, nimitti hän veli Jean Mare Zarmeniusin Jerusalemista seuraajakseen; siten hän säilytti Idän järjestön katkeamattomuuden.

Hieman eriävän selostuksen antaa Koessler, joka, nojautuen Chevalier D'Orientin opetuksiin, kertoo, että »kahdeksankymmentä kahdeksan vapaamuuraria, Garimontsin, Jerusalemin patriarkan johtamina, meni vuonna 1150 Europaan, esittäytyen Upsalan piispalle, joka vastaanotti heidät sangen ystävällisesti ja sitten vihittiin koptilaisiin mysterioihin, jotka vapaamuurarit olivat mukanansa tuoneet ... Yhdeksän näistä muurareista, niiden joukossa Hugo de Paganis, perusti Europaan Temppeliritarien järjestön.» Kertomukset liittyvät toisiinsa ja sanotaan, että järjestö sai Upsalan piispalta »koptilaisten pappien opinkappaleet, mysteriot ja opetukset», jotka hän oli saanut talletettavakseen ja piiloittanut Ruotsin kuninkaan kruunun aarrekammioon.

Järjestö levisi Skottlantiin ja perusti siellä Skottlannin P. Andreaksen kolme astetta, joista alkaa »Muinainen ja hyväksytty skottlantilainen Ritus». Alkuperäiset templarit hyväksyivät järjestöönsä muutamia »Vuorten Vanhuksen» seuraajia. Morning Post merkitsee tämän seikan erityisesti, nähtävästi tietämättä mitään koptilaisesta sukulaisuudesta ja sanoo erään ristiretkeläisen, Guillaume de Montbardin saaneen vihkimyksen »Vuoren Vanhukselta» Palestiinassa ja siirtäneen sen ritarikumppaneilleen. Varmaa vain on, että nykyajan vapaamuurari voi raivata tiensä erääseen Druse looshiin Libanonissa, että templarit olivat muurareita, että se oli ristiretkeläisten kautta, vaikkei yksinomaan, kun Europa sai vapaamuurariuden. Kun manikealaiset olivat pääasiallisesti tekemisissä oppien kanssa ja isänä kerettiläisille lahkoille ja siten myöskin uudistuksille, näyttää rituaalinen puoli säilyneen etupäässä ritarijärjestöissä. Mutta voi myöskin olla, että yhtä puolta vain painostettiin enemmän kuin toista, ja että lahkot, jotka koettivat voittaa tunnustajia itselleen, eivät tahtoneet painostaa rituaalia, joka vartioi korkeampaa tietoa. Ne tahtoivat tulla tunnetuiksi panemalla vastalauseita Rooman turmelusta vastaan ja tahtoivat johtaa järjestöihin jokaisen älyltään ja sivistykseltään huomattavan kannattajansa. Surullisen kuuluisa Philippe le Bel hävitti templari-järjestön Ranskassa, polttaen elävältä sen johtajan, Jacques de Molain neljännentoista vuosisadan alussa, ja sama musta vainooja karkoitti juutalaiset Ranskasta. Järjestön rippeet pakenivat Skottlantiin, jossa heidät tervetulleina vastaanottivat Pyhän Andreaksen skottilaiset veljet. Oppineen Quatuor Coronatin eräässä pöytäkirjassa n:o 2076 (Ortodoksinen englantilainen vapaamuurarius) luemme seuraavaa:

Tärkeimmän seremoniamme huolellinen ajatteleminen johtaa meidät pakostakin samaan oppiin, joka esitettiin suuren pyramidin Kuninkaan kammiossa ja joka liittyy kaikkien niiden mysterioiden olemukseen, jotka itseensä sulkivat valaistujen tuntemat, korkeimmat totuudet ...

— Kahdestoista vuosisata näki mystillisen symbolismin esillepuhkeamisen, jollaista ajanlaskumme tuskin tuntee, ja lahjoitti meille Pyhän Graalin legendat, jotka viittaavat itämaiseen alkuperään; samalla kaudella olivat myöskin yleisimmin tunnettuja temppeliritarit, joiden häviäminen on samanaikainen luennoitsijan huomauttaman dekadensin kanssa. Painostamatta todistusta voin olettaa, että ainakin osa meidän symbolismistamme on voinut tulla templarilähteiden kautta, jotka lähteet olivat roomalaiskatoolisia, vaikka gnostilaisuuden syvästi värittämiä, kun taasen myöhemmin lollardit, joiden oletetaan olleen manikealaisten perillisiä ja jotka muodostivat vain yhden niistä monista uskonnollis-poliittisista seuroista, joilla Europa oli kyllästetty, mahdollisesti esittivät tai uudistivat muutamia näistä opeista ... Varmaa vain on, että symbooliemme tyydyttävään tulkitsemiseen voidaan päästä vain tutkimalla itämaista mystiikkaa, kabbalistista, hermeetistä, pytagoralaista ja gnostilaista. Kautta vuosisatojen löydämme aikakirjoissa filosofeja ja opettajia, jotka verhosivat oppinsa kuvioihin, samanlaisiin kun nekin, joita on käytännössä rosenkreutsilaisten keskuudessa ja joita käyttävät nykyaikaisemmatkin tutkijat, ja joita usein esillepanemme looshiemme kokoushuoneidemme seinille.

Luennon, jota seuranneessa keskustelussa Mr. E. Macbean ylläolevat huomautukset teki, oli pitänyt Mr. Gould, joka esitti kolme eri mahdollisuutta niihin teihin nähden, joista vapaamuurarius voidaan johtaa: (1) tarkasti vapaamuurarillinen tiehyt; (2) rosenkreutsilaiset; (3) joukko erilaisia, jo hävinneitä seuroja, joiden menot ja tavat vapaamuurarit ovat omaksuneet.

Albigenssit ilmestyvät samoin kahdennellatoista vuosisadalla. Heidän nimensä johtuu ehkä Albin kaupungin nimestä, jossa kaupungissa asui paljon manikealaisia. Myöskin valdolaisten lahko, jonka perusti Petter Valdo, syntyi v. 1170. Ensinmainitut tuhottiin joukkomurhilla seuraavan vuosisadan kuluessa, mutta ilmestyivät jälleen lollardeina ja trubaduureina. Jälkimmäiset kamppailivat sitkeästi ja ovat säilyneet tähän päivään asti. Böömissä kutsuvat he itseään »böömiläisiksi veljiksi».

Neljästoista vuosisata näkee temppeliritarien tuhon Ranskassa ja rosenkreutsilaisuuden ilmestymisen Saksassa, jossa myöskin löydetään John Tauler ja Nikolas Baslelainen. Viidestoista vuosisata tarjoaa Fratres Lucis-järjestön, Platonisen Akademian, Alkemistisen Seuran ja Lasta-Seuran. Kuudestoista vuosisata omistaa sellaisia mystikoita kuin Pyhä Teresia, Ristin Pyhä Johannes; sellaisia tutkijoita kuin Paracelsus ja Cornelius Agrippa, ja näkee leviävän rosenkreutsilaisjärjestön, jonka Christian Rosencreuz perusti neljännellätoista vuosisadalla. Seitsemästoista vuosisata näkee »Vaikenijain» synnyn sekä Michael de Molinos'en, rosenkreutsilaisten, fratres Lucisien ja templarien toimivan, samoin »Asiatische Bruder»-järjestön. Nämä siirtyvät kahdeksannelletoista vuosisadalle, jolloin mystillistä puolta edustavat martinistit ja Teosofinen Seura (Benedicte Chastamerin perustama Lontoossa 1767*).

Siinä on linja, jota on inspiroinut, ohjannut ja auttanut muodosta toiseen Valkoinen Looshi, Salainen Hallitus, siten kuljettaen viisauden arteet läpi hirmuvallan ja vainojen kauden, vapaamman ajan koittoon luottaen. Varjon Veljet koettivat sammuttaa valon, mutta se saatiin aina siirretyksi kädestä käteen, samoin koettivat he kääntää tiedon pahaksi mustalla magialla, noituudella ja velhoudella, jotka tahraavat samaa kautta ihmiskunnan historiassa sekä syytöksillä, joita valon lapset aina saavat kantaa.

Jatk.

*) Tätä seuraa ei pidä sekoittaa nykyisin toimivaan Teosofiseen Seuraan, joka on perustettu New Yorkissa 1875 ja jonka nykyinen presidentti on tämän artikkelin kirjoittaja. Toim.

ELÄMÄ.

Two sana usein mulle mieleen toistuu,
kun toiset tulee, toiset vaiti poistuu,

kun toiset kunniasta täällä kiistää,
ja toiset leivän toisiltansa riistää,

kun toiset antaa surujensa soida
ja toisten kohtalo on karkeloida,

kun toiset rakastaa ja toiset vihaa
ja toiset on kuin samaa verta, lihaa,

mut kuitenkin — mä mietin tässä —
on sama vieras meitä väijymässä,

se seuraa aina askeltemme teitä
ei yksinään se koskaan jätä meitä!

Ah! elämä, sun majataloks tiedän
ja siksipä sun kylmät sijas siedän!

Tammisuo 3. 6. 23.

Ensi Lahdensuu.

MUUTAMIA SANOJA IHMISEN AJATUSELÄMÄSTÄ.

Ihmiselle kirj. *Leo Golowin.*

Muuan amerikkalainen sielunvoimien tutkimusalalla toimiva esseiden tekijä ja kirjailija, Prentice Mulford, lausuu eräässä kansantajuisessa tutkielmassaan: „jokainen ajatuksemme muodostaa tulevan kohtalomme rakennuskiven, niin hyvään kuin pahaan". Tähän näennäisesti vähäpätöiseen lauseeseen sisältyy itse asiassa tavattoman keskitetyssä muodossa miltei kaikki, mitä voidaan sanoa ihmisen ajatuselämästä sellaisenaan sekä erillisten ajatusten merkityksestä ihmisen henkiselle kehitykselle. Useimmat ihmiset eivät aavista, miten suuressa määrässä ajatukset — myös aivan „tavalliset" — välittömästi myötävaikuttavat henkisen itsemme muodostumiseen. Elämämme ei pysyisi salattuna mysteriona — kuten nyt on laita — jos laajemmassa mitassa saavutettaisiin tietoa ajatusten voimasta. Niin kauan kuin vallitsee epätietoisuus äänet-

tömän ja näkymättömän voimasta ja sen joko positiivisesta tai negatiivisesta vastavaikutuksesta ihmisen olemassa-oloon, niin kauan tulee myös kaikellaisten surujen ja kärsimysten poistaminen pysymään mahdottomana asiana.

Epäilemättä on jokaisella kuitenkin kaukaisessa tulevaisuudessa oleva mahdollisuus omata tämä tieto. Tieteen tutkimuksille on suotu etuoikeus uudelleen ilmituoda ihmisen korkeampia ominaisuuksia koskevat ikivanhat totuudet, uudelleen löytää luonteemme keskipisteessä piileviä voimia ja kehitysmahdollisuuksia. Meihin kätketty jumal-siemen, „sielun aarreaitta", on paljastettava. Noiden aarteiden saavuttaminen ei ole mahdoton niille, jotka vakavasti tahtovat oppia tuntemaan ja löytämään niitä; ainoastaan vajanainen tieto niistä on syynä siihen, että ne lepäävät koskemattomina ja käyttämättöminä useimmissa ihmisissä.

Tähtiin on kirjoitettu, että kehityslain alati eteenpäin kulkeva vuoroveden virta on löytävä uusia teitä niiden näkymättömien todellisuuksien saavuttamiseksi, jotka ovat kätketyt näkyvien kappaleiden ja luonnon tunnettujen lakien taa. Aikamme on materialismin, itsekkyyden ja kullanhimon vallassa. Tämä sulkee tien sille henkiselle tasolle ja tutkimusalalle, jolla siihen perehtyneet Itämaiden suuret viisaat, tietäjät ja filosofit vuosituhansien aikana ovat liikkuneet. He ovat tutkimuksissaan nojautuneet korkeampaan, „Jumalallisen Totuuden", auktoriteettiin. Nämät vanhat, unohduksiin joutuneet totuudet, joiden näkemysalat ovat hämmästyttäviä, tulevat kerran — tunnetuksi tultuaan — auttamaan ihmiskuntaa, uudesti luomaan henkisen elämänsä.

Mutta miten on tämä toteutettava käytännössä, sillä hämärien esikuvien ja paljaan Jumalallisen olemassa-oloon vetoamisen kautta on vaikea päästä välittömiin positiivisiin tuloksiin. Kuinka voidaan saavuttaa hengen kristallisoitumis-tila? Vastaus on yksinkertainen: käytä ajatustasi — mutta käytä sitä oikein! Aloita pikkuasioilla ja siirry sitten etenevästi suurempiin tehtäviin.

Kuulee usein ajattelemattomien henkilöiden sanovan, että rikoksen, ollakseen rikos, täytyy ilmetä tekona, ja ettei ajatus „merkitse mitään, jollei sitä toteuteta". Mikä rajaton naivisuus! Huono ajatus saattaa olla ja *on* usein paljon rikollisempi kuin harkitsematon, äkkipikainen pahanteko. Ajatus painaa polttomerkkinsä sieluumme, tulee tekijäksi tajunta-elämässämme, joksi teko sitävastoin ei välttämättä muodostu, jollei se ole edeltäkäsin harkittu.

Täytyy harjoittaa alituista ja ankaraa kontrollia ajatuksiinsa nähden. Ennenkaikkea tulee meidän kavahtaa pahoja ajatuksia toisista, sillä ajatus voi vaikuttaa yhtä tuntuvasti toisen ihmisen sieluun kuin omaammekin. Epäluulo on inhimillisen luonteen vaarallisimpia vihollisia, sillä se vaikuttaa suoranaisesti ehkäisevällä tavalla henkiseen edistymiseen.

Meidän tulee muistaa, että ajatusta — hyvää tai huonoa — kerran ajateltua, ei milloinkaan voida peruuttaa. Ei edes katuminen poista sen vaikutusta. Ainoastaan vakava päätös aina ajatella oikein — keino, joka aina on käytettävissämme, ja joka meidän täytyy ottaa lukuun —

voi tässä suhteessa auttaa meitä. Tämän kautta astuu olemuksemme todellinen arvo vähitellen näkyviin, ja me saavutamme kyvyn hallita ja ohjata ajatuselämäämme sille tielle, joka johtaa täydelliseen sopusointuun ikuisen Rakkauden Hengen kanssa.

TOIMITUKSEN PÖYDÄLTÄ.

Tämä numero on voittamattomien syiden takia myöhästynyt. Valitamme sitä ja pyydämme lukijalta anteeksi. Myöhästyminen johtui aluksi siitä, kun kesä- ja heinäkuussa ei lehtemme ollenkaan ilmesty (on tarkoitettu 10 numeroa vuodessa). Kun siis lehden ilmestyminen joka tapauksessa jäi elokuuhun ja kun se tavallisesti on ilmestynyt loppukuulla, niin jätimme sen näin pitkälle senkin takia, kun emme tienneet kaupunkilaisten lukijoittemme kesäosoitteista. Tätä paitsi tuli lehden ilmestymiselle voittamattomia esteitä viime tingassa, jotka aiheuttivat myöhästymisen. Vastedes olemme täsmällisiä.

Tällä kertaa ilmestyy lehti 32-sivuisena, siis kaksi kertaa laajempana kuin tavallisesti. Olisi hyvä, jos se säännöllisesti voisi ilmestyä tässä koossa, että tärkeitten kirjoitusten katkaiseminen tulisi yhä harvinaisemmaksi. Toistaiseksi emme kuitenkaan siihen pääse.

Pyydämme viitata kansilehdellä olevaan ilmoitukseen sekä rohkenemme samalla kiinnittää huomiota mukanaseuraavaan liitteeseen, joka koskee osakeyhtiön muodostamista tämän lehden kehittämiseksi. — Jos taas yhtiön muodostaminen epäonnistuu, niin ei se vaikuta lehden ilmestymiseen.

SISÄLLYSLUETTELO

Esiintulleista syistä ilmoitamme, ettei herra

Toivo Juntto

enää toimi lehtemme edustajana.

TILAAJILLE.

Ihmisen toinen vuosikerta alkaa ensi marraskuussa ja ilmoitetaan se nyt tilattavaksi. Tilausaika marraskuu 1923— lokakuu 1924. Tilaushinta 1/1 vuodelta Smk. 45:—, 1/2 v:lta Smk. 25:—. Ulkomaille Doll. 2:—.

Parhaallaan ilmestyvää vuosikertaa voidaan vielä tilata ajalle toukokuu—lokakuu. Hinta Smk. 25:—. Ulkomaille Doll. 1:—.

Levittämispalkkiota myönnetään 20 % ja saa sen vähentää tilausrahoja lähettäessä.

Kuluvaa vuosikertaa ilmoittaessamme selitimme lehden ilmestyvän 10 kertaa vuodessa 16-sivun suuruisena. Näin onkin tapahtunut ja muutamia numeroita on voitu julkaista jonkunverran laajennettunakin. Tämä on käynyt päinsä sen nojalla, kun useat lukijamme hyväntahtoisesti ovat hankkineet lehdelle yhä uusia tilaajia. Mutta vaikka *Ihmisellä* nyt onkin ikäänsä nähden ilahduttava tilaajamäärä, niin ei se kuitenkaan ole niin suuri, että lehti pysyväisesti olisi voitu julkaista laajennettuna. Siihen olisi kuitenkin pyrittävä.

Lehden seuraava vuosikerta, josta nyt ilmoitamme, tulee ilmestymään suunnilleen saman kokoisena kuin tänäkin vuonna, nim. 10 numeroa vuodessa ja vähintäin 16-sivuisena. Mutta jos tilaajamäärä kasvaa, niin tullaan kokoa samassa suhteessa laajentamaan. Todennäköisenä voitanee pitää, että näin tapahtuu.

Toivoisimme, että ne arv. henkilöt, jotka tähänkin asti ovat lehteä eteenpäin vieneet, tahtoisivat edelleenkin toimia tämän asian hyväksi. Käännymme arv. lukijoiden puoleen yhteistyön toivossa sentähden, kun emme mielellämme käyttäisi levittämistyöhön lehtemme pyrkimyksille vieraita »ammattiasiamiehiä», jotka sotkevat käsitteet ja pitävät lehteä tavarana. — Ennenkuin tälläistä lehteä, jonka nimi on Ihminen, voi ehdottaa jollekin, tulee esittäjän *sisäisesti* olla vakuutettu siitä, että lehti — puutteellisuuksistaan huolimatta — jollakin tavalla henkisesti hyödyttää tilaajaa. Tälläisen lehden edustajan tulee sisimmässään tuntea olevansa lähimmäistensä palvelija ja tajunnassaan vihkiytyä siihen. Muuta motiivia ei hänellä tämmöisessä työssä saa olla.

Tästä kaikesta ovat selvillä lehtemme tilaajat. Juuri siksi pyytäisimme heitä *Ihmistä* edustamaan ja levittämään. Tämä taas sentähden, koska lehti ilman edustajia ei voi pysyä pystyssä saatikka edistyä ja voimistua.

IHMISEN julkaisija.

J. K.

On olemassa lisäksi toinenkin tapa, jolla voitaisiin edistää kiinteämpää keskinäistä yhteistyötä lehden ja lukijakunnan välillä. Siitä tehdään esitys mukanaseuraavassa liitteessä. Jos sellainen yhteistoiminta-aate toteutuisi, tietäisi se lehden aseman vakaantumista ja voimaperäisempää edistymistä.

S:a.

Hinta 5:— Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 11
Syyskuu.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itsesi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on kaikkien vilpittömien henkisten pyrkimysten ja aatesuuntien harras kannattaja. — Lehti on myös vakuutettu — kuten Claude Bernard — siitä, että tulee päivä, jolloin fysiologi, runoilija ja filosofi puhuvat samaa kieltä ja ymmärtävät kaikki toisiansa.

IHMINEN

SYYSKUU 1923 — N:o 11

„*Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna*". — Paracelsus.

KEN MEISTÄ?

Kirj. Tohtori Willie Angervo.

Ken meistä kelvollisin, uljain, parhain,
ajalla vaaran esiin astumaan?
Hän — joka valmistaumaan alkoi varhain
ja koskaan vaikerra ei vaivojaan.

Hän — joka houreet hämärimpäin harhain
saa rauhaan raukenemaan rinnassaan
ja tahtoo kajastuksen tähtitarhain
vain pitää varmimpana valonaan.

Jos selvillä on johto määränpää,
niin taisto tarmon kyllä kypsyttää
ja aika huomisine huolinensa.

Yö kuolon jos sun kesken yllättää,
työ tehty vuottamahan jälkeen jää
sun tuloasi tänne uudellensa.

TAISTELUKUMPPANI!

Sikermästä „Sielujen sota."

Yksin, syöstynä
ratsun selästä,
kuoleman, mutta ei kunnian
kentällä!
Tääkö on päätös,
tääkö on kiitos
taistosta ylitse ihmisen
voimain?

Taistelukumppani,
silmähän katso,
ojenna kätesi:
et ole yksin . . .

Uudista uskosi
uusille urille,
vanhoille teille,
vastahan valhetta,
miehen orjuutta,
vastahan elkiä maa-elon
maineen.

Käy kera, katso:

Vieläkö löydämme
rauniosta tästä,
himojen, hirmujen
haaskalintu-saalista
verta,
hävittävää, kirkasta
tinkimätöntä kuin polttava
tuli,
punaista verta?

Vieläkö lähdemme
vanhan maailman
kalmisto-löyhkästä
etsimään ilmaa,
puhdasta ilmaa?

Vieläkö jaksamme
uljaasti uida
puhki kuonan
pinnalla kelluvan,
ylitse likaisen-ruskean Styxin
maan yli tulvivan,
ilman ruttoista
korkkivyötä?
Kantaako uskomme
ylitse vetten,
kuoleman vetten?

Jalansijaa, rantaa
lieneekö missään,
vehreää oksaa
vedenpaisumuksen pitkässä
yössä,
suloisia, vihlovia
luomishuutoja
uuden elämän synnytys-
tuskain,
muualla kuin vain,
kuumeisten aivojen
kummitustalossa,
muualla kuin vain
haaveista houkon,
särkyvän sydämen
kehruuhuoneessa yksinäi-
sessä?

Ah, sydän, vaikene,
kuuntele, kuuntele!

Miljoonain tuskien
hengitys huuruaa
uskona, nouseena
taivasta kohti!
Miljoonain tahtojen
pettymys-pehmeiden
löyhtynyt jänne
kiristyy, terästyy
teoksi, mi iskee
kuin tuli puhdas
tympeän huurun,
teoksi mi sielut
valistaa ja vapahtaa!

Jos ei ole Ihmisenpojalla
kunne
kallistaa päänsä,
ei valtakuntaa
maailmassa tässä,
se luodaan, se tehdään.

Taistelukumppani,
silmähän katso,
ojenna kätesi:
en ole yksin!

L. Onerva.

IHMISIÄ.

2.

GIROLAMO SAVONAROLA.

San Mareon priior messuansa lukee
pääalttarilla. Sieluansa tukee,

mi taistoon nousi väkivaltaa vastaan.
„Ihmisten Herra auttaa aina lastaan!"

Käsissään sakramenttia hän kantaa,
veljilleen lohdutusta, rauhaa antaa.

Noviisit, munkit polvillensa lankee,
miel' veljien on ahdas, synkkä, ankee.

Soi sävel kuoron, suitsutuksen sauhu
leijailee, veljein mielet valtaa kauhu.

Näät templiin tunkee miestä miekka-vyötä
herjaamaan heitä kesken Herran työtä.

He väkivalloin alttarilta raastaa
Savonarolan. Poistuissaan hän haastaa:

„Hyvästi, veljet, kauan en ma matkaa
maanpäällä, mutta teidän tulee jatkaa

mun mentyäni säikkymättä työtäin,
näät totuus jää, ei palaa voi se myötäin.

Mun ruumiini he väkivalloin surmaa,
mut eivät henkein pyhää totuushurmaa.

Valhetta vastaan taistelkaa ja yötä,
niin teette ihmisyyden ikityötä!"

Aarni Kouta.

ASEMAMME JA KANTAMME.

Kun Suomessa elo—syyskuulla kävi sellaisia kuuluisuuksia kuin mrs Katherine Tingley Amerikasta ja Teosofisen Seuran varapresidentti C. Jinarajadasa Indiasta, niin oli siitä seurauksena, että lehtemme edellinen numero muodostui suurimmalta osaltaan teosofiseksi. Tämä oli yhtä luonnollista kuin se, että useat pääkaupungin päivälehdet sisälsivät laajoja mr Jinarajadasan haastatteluja sekä selostuksia hänen esitelmistään.

Lehtemme sisältö on aiheuttanut erinäisillä tahoilla otaksuman, että *Ihminen* olisi teosofinen lehti. Semmoisen käsityksen toi ilmi sanomalehti »Svenska Pressen» kirjoittaessaan teosofiasta mrs Tingleyn ja mr Jinarajadasan vierailujen johdosta. Lehden kirjoituksessa selostetaan ensin toiselta puolen mrs Katherine Tingleyn ja toiselta puolen mrs Annie Besantin edustamaa teosofiaa ja selitetään, ettei heillä ole syytä kannanottoon tässä asiassa. Sitten huomauttaa »Svenska Pressenin» kirjoittaja, että suomalaisten teosofien lehti *Ihminen* on viimeksi ilmestyneessä numerossaan asettunut Annie Besantin johtaman Teosofisen Seuran kannalle. Tämä kaikki on oikein, lukuunottamatta yhtä erehdystä. *Ihminen* ei ole suomalaisten teosofien lehti eli heidän äänenkannattajansa, vaan on se »Teosofi». Lehdellämme on joltinenkin välimatka kaikkiin määrättyihin seuroihin ja järjestöihin nähden. — Olkoon tässä samalla, väärinkäsitysten välttämiseksi, sanottuna sekin, että kun me esim. ilmitoimme kantamme mrs Katherine Tingleyn toimintaan nähden, niin eivät T. S:n edustajat olleet tietoisia asiasta ennenkuin lehti oli ilmestynyt.

Me olemme kyllä myötätuntoisia teosofialle niinkuin muillekin hyville henkisille aatteille. Mutta *Ihminen*-lehden kanta ei ole läheskään kaikki siinä, mitä se teosofiasta sanoo. Me seuraamme kaikkia sisäisen elämän pyrkimyksiä ja aatesuuntia. Voi hyvinkin tulla tapahtumaan, että jonakin ajankohtana omistamme miltei koko numeron uskonnolle, uskonnolle sillä tavalla kuin me sitä käsitämme. Toisella kertaa voi sattua, että puhumme vain filosofiasta. Voi myöskin tapahtua, että joskus selostamme mysteriokoulujen tarkoitusta. Niinikään on mahdollista, että tulevaisuudessa selostamme, mitä on vapaamuurarius. Ehkä koskettelemme muidenkin salaisten järjestöjen aatteita. Koska salatiedekin kuuluu meidän alaamme, niin tulemme julkaisemaan kirjoituksia salatieteellisesta eli okkultisesta kemiasta, jonka avulla pääsemme syventymään maailmankaikkeuden rakenteeseen. — *Ihminen* on itsenäinen henkinen lehti, yleislehti, eikä siis sinänsä minkään määrätyn seuran tai järjestön äänenkannattaja. Se on pikemminkin tarkoitettu henkiseksi ilmapuntariksi kuin määrätyn aatesuunnan edustajaksi. Tahtoisimme osoittaa kaikki tiet, ymmärtää ja edistää kaikkia *terveitä* henkisiä ja okkultisia pyrkimyksiä.

Mutta, kun asemamme on tämä, seuraa siitä, että joskus täytyy käyttää myös arvostelua. Tälläkin alalla tarvitaan julkista sanaa. Ei riitä pelkkä ulkonaisten olojen, kirjojen tai taiteilijoiden arvostelut, joihin olemme tottuneet. Kun ihminen on henkiolento, niin ei riitä, että elintarvetarkastus on tehoisa tai että lääkintätoimi on valvonnan alaista. Huomiota tulisi kiinnittää myöskin siihen, kuinka ihmissielua ravitaan ja lääkitään. Ihmissielu on hienorakenteisin ja vaarallisin koneisto, mitä tunnetaan, nim. hämärästi tunnetaan. Se sisältää maailmankaikkeuden voimat. Tulella leikkiminen ruutitynnyrin läheisyydessä

on aivan vaaratonta ihmissielussa uinuvien voimien elvyttämiseen ja vastuuttomaan käsittelyyn nähden. Näissä asioissa käytettiinkin ennen vanhaan ankaraa arvostelua: »Joka pahentaa yhden näistä vähemmistä minun veljistäni, parempi olisi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja upotettaisiin meren syvyyteen.» Tämä oli ja on nimenomaan salatieteellinen arvostelu.

Mutta me emme läheskään aina suhtaudu käsittelemiimme asioihin kritiikillä, vaikka syytäkin olisi. On vaikea tietää, milloin mikin loistava epäjumala olisi kaadettava, jotta siitä olisi todellista hyötyä asianomaisille. Varmaa on, että ne kaikki joskus kaatuvat, sillä jokaiselle ihmiselle tulee aika, jolloin hänen on opittava löytämään Jumala ja opettaja omassa itsessään. Käytämme arvostelua vain äärimmäisissä tilanteissa, silloin kun ei muuta mahdollisuutta ole. Pääasiallisesti kiinnitämme huomiota henkiseen itsekasvatukseen. Sikäli kuin kasvamme itsetietoisiksi sisäisiksi voimiksi, ei meihin epäoleellinen tehoa. Tehkäämme itsemme timanttisieluiksi ja valaiskaamme tiemme omalla sisäisellä valollamme. Sitä tarkoittaa elämä. *Maunu Teräkivi.*

HENKISIÄ VIRTAUKSIA UNKARISSA.

Ihminen-lehdelle kirjoittanut: *József Faragó.*

Geometriasta tiedämme, että suora viiva on käyrän vastakohta. Ja kuitenkin on olemassa kumoamaton geometrinen teoria, jonka mukaan äärettömän ympyrän ympäryskehä on välttämättömästi suora viiva. Kuinka se on mahdollista? Ignoramus et ignorabimus.

Ihmisessä on kaksi osaa: ruumis ja henki. Ruumis on aine, henki on voima. Newton'in teoria aineen ja voiman hävittämättömyydestä on kumoamaton perustuslaki fysiikan alalla. On siis luonnollista, että haudantakaisen elämän kysymys kiihoittaa mieltä kaikkialla, missä vain elää järjellä varustettuja olentoja.

Kuolemattomuuden aate esiintyy henkisten harrastusten muodossa ihmisten keskuudessa. Näistä harrastuksista toiset pysyvät, toiset sortuvat, toiset taas edullisesti tai epäedullisesti vaihtelevat ja muodostuvat. Uusien ja vanhojen henkisten harrastusten harjoittaminen on silmiinpistävää varsinkin onnettoman ja kärsivän kansan keskuudessa. Tässä haluan selostaa pääkohdittain ja täysin puolueettomasti näitä henkisiä virtauksia.

Unkarin väestön suurin osa kuuluu roomalais-katooliseen kirkkokuntaan. Tässä uskonlahkossa saamme huomata kaksi eri suuntaa: skolasticismin ja mysticismin kehittymistä. Pappissäädyn suurin osa löydetään mysticismin leiristä. Heidän johtajansa on piispa Ottokâr Prohászka. Skolasticismin puolella ovat munkki-veljeskunnat jesuiitta Béla Bangha'n johdolla. Ennen maailmansotaa modernismikin oli jokseenkin mahtava liike varsinkin papiston keskuudessa. Tätä nykyä se on jo kuolemaisillaan kahden veljesvirtauksen, nimittäin skolasticismin ja mysticismin vaikutuksesta. Uskonnolliseen heräämiseen vaikuttavat papit, karmelitit, franciskaanit, dominikaanit saarnaamisella, cistercitit, benediktiinit ja premontrelaiset koulujen avulla, ja jesuiitat tämän ohella *sanomalehdistölläänkin.* Pyhän-Emerikin-yhdistykseen (Szent-Imre-kör) kerääntyy nuorukaisia, Pyhän-Margareetan-

yhdistyksen (Szent-Margit-Kör) ympärille ryhmittyy nuoret naiset. Mariankongregaatsioneihin (Mária-Kongregáció) kerääntyy Jesuksen äidin palvelijoita. Zrínyi-Kaartin (Zrínyi-gárda) nuorukais-jäsenet tekevät neitsyllisyyden lupauksensa.

Protestantististen uskonlahkojen joukossa kalvinilainen kirkko on mahtavin Unkarissa. Kalvinilaisten nuorukaisten yhdyssiteenä on yhdistys Bethlen-Gábor-Kör; nuorten naisten yhdistys Bethlen-Katalin-Kör. Kalvinilaisten keskuudessa on huomattavissa kaksi suuntaa: vanhoillisten ja uudistajien liike. Ensinmainitun johtajana toimii piispa Derzsö Balthazár, toisen päällikkönä työskentelee piispa László Ravasz. Kalvinilaisessa kirkossa on vertauskuvana roomalais-katoolisten ristin sijasta korkotähti käytännössä.

Luterilaisessa kirkossa tehdään hiljaista työtä. Siellä ei toistaiseksi voi huomata eri suuntia. Kirkon johtajana on piispa Sándor Raffay, Unkarin protestanttien etevä edustaja. Kirkossa käytetään vertauskuvana pelti-kukkoa, muistoksi Jesuksen kuuluisista sanoista: »Ennenkuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmasti minut kiellät.»

Unitaristit tunnustavat ainoastaan Isän Jumalaksi, mutta he kieltävät Pojan ja Pyhän Hengen jumaluuden. — Lauantailaiset (szombatosok) pyhittävät lauantaita sabattina sunnuntain sijasta. — Baptistien mielipiteen mukaan ei saa kastaa lapsia, vaan täysi-ikäisiä. — Nazarenistit eivät käytä väkijuomia, eivät polta tupakkaa ja eivät käytä aseita sodan sattuessakaan, ei edes itsepuolustuksessa. — Juutalaisten keskuudessa on kaksi pääliikettä: neoloogien ja ortodoksien leiri. Ensimmäiset syövät sianlihaa, viimeksi mainitut eivät. Pieni juutalaisryhmä, zionistit, työskentelee Palestiinan juutalais-valtakunnan perustamisen puolesta. — Pelastus-armeija (Üdv hadserege) on yleisesti tunnettu ihmisystävällinen järjestö. — Heräävien unkarilaisten yhdistys (Ébredö Magyarok Egyesülete) nykyisen Unkarin mahtavin liike tahtoo koota yhteen leiriin maan kaikki kristilliset suunnat uskonnollisten, siveellisten ja isänmaallisten päämäärien saavuttamiseksi.

Vielä on todettava, että spiritismi, okkultismi ja teosofia ovat vahvistuneet viime vuosien aikana. Teosofisen Seuran (Teozófiai Társaság) jäsenet tahtovat aikaansaada yleisinhimillisen veljes-liiton eri uskontojen ja filosofiain vertaamisen edistämiseksi. He tahtovat tutkia ja ymmärtää salaperäisiä syitä ja voimia, jotka ihmiselämässä alituisesti esiintyvät. He haluavat saavuttaa päämääränsä m. m. vihittyjen Mestarien välityksellä, jotka hallitsevat vanhojen egyptiläisten, kreikkalaisten ja babyloonialaisten pappien salaopin sekä muun okkulttisen tiedon. Sellaisia yli-ihmisiä on nytkin maailmassa, varsinkin Intiassa.*). Teosofian opin mukaan voi jokainen ihminen innokkaalla harrastuksella kehittää itselleen henkisen kyvyn nähdä menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Heidän käsityksensä mukaan mitä erilaisimmat liikkeet ja virtaukset edistävät ihmiskuntaa täydellisyyden ja veljeyden päämäärään, vaikkakin näennäisesti paljon yhteentörmäyksiä on niiden välillä. Jokaisesta

*) Tällainen yli-ihminen eli Mestari oli m. m. kuuluisa unkarilainen adepti, kreivi Rákóczy, joka myöhemmin, kahdeksannellatoista vuosisadalla, tunnettiin nimellä kreivi de Saint-Germain; huhujen mukaan pitäisi hänen nykyään toimia Venäjällä. — Toim.

ihmisestä, hänen teoistaan ja ajatuksistaan kehittyy sisäinen, ikuinen olento, joka kuolemankaan jälkeen ei mene hukkaan, vaan liitelee fyysillisesti näkymättömissä luonnonvaltakunnissa ja sitten ruumistuu uudelleen lyhyemmän tai pitemmän ajan kuluttua. Teosofiassa tätä ilmiötä nimitetään »reinkarnatioksi», mutta itse asiassa se on sama, kuin »sielun vaellus» Buddhan uskonnossa. Ihminen on omien tekojensa ja ajatustensa tulos. Teosofian mukaan maailman olennot jakautuvat seitsemään »prinsiipiin». Ihminen voi kohota korkeimpaan henkiseen täydellisyyteen, puhtaaseen henkisyyteen ilman ruumista niinkuin Jumala itse.

Unkarin Teosofinen Seura nuoruudestaan huolimatta työskentelee hartaasti teosofisten aatteiden levittämisen puolesta. Se on kustantanut »Okkultinen kirjasto»-nimisen kirjasarjan jonka joukossa Besant'in, Olcott'in, Sinnett'in, Blavatsky'n, Meyring'in, Mulford'in ja Maeterlinck'in kirjat ovat ilmestyneet etevissä unkarinnoksissa. Seuran työn saavutuksena voin mainita senkin mielenkiintoisen seikan, että se kiinnitti kahden suuren unkarilaisen kirjailijan huomion teosofiaan. Zoltán Ferenczi'n »Arnyékember» (Varjoihminen) ja Mihály Babits'in »Gólyakalifa» (Haikara-kaliiffi) nimiset teosofiset romaanit ovat Unkarin uudemman kirjallisuuden suuremmoisia teoksia. Viimeksi mainittu romaani on jo ilmestynyt muun muassa saksan-, ranskan-, italian- ja ruotsinkielillä.

Kirkkojen ulkopuolella olevista uskonnollisista harrastuksista mainittakoon vielä monistit ja vapaamuurarit. Kun Béla Kún'in johtama hallitus kukistui, niin hajoitti Horthy'n uusi hallitus vapaamuurarilooshit. Tämä tapahtui sentähden, kun kansan yleinen mielipide oli, että vapaamuurarit olivat olleet yhteistyössä bolshevikien kanssa. Vapaamuurarilooshien asiakirjat ja muu omaisuus takavarikoitiin. Sanomalehdet julkaisivat näitä asiakirjoja. M. m. julkaistiin jäljennös eräästä kirjeestä, jonka vapaamuurarit olivat lähettäneet Unkarin neuvosto-hallitukselle ja jossa selitettiin, että he, vapaamuurarit, olivat jo kauan sitten pyrkineet samanlaiseen bolshevistiseen vallankumouspäämäärään.*)

Vapaamuurareilla ja vapaamuurarilooseilla ei vielä nytkään ole oikeutta toimia, sillä hallitus ei ole antanut siihen lupaa. — Huomautettakoon vielä, että pari vuotta sitten lähetti ranskalainen valtiomies Clémenceau kirjeen Unkarin parlamentin jäsenelle, Kreivi Apponyi'lle, jossa hän lausuu toivomuksenaan, että kreivi koettaisi taivuttaa parlamenttia suhtautumaan suopeammin vapaamuurareihin ja antaisi heille toimintavapauden. Mutta kun parlamentin jäsenet yksityiskeskustelussa ilmaisivat jyrkästi kielteisen kantansa, niin jäi asia sillensä. — Mainittakoon kuitenkin vielä, että vapaamuurareille on annettu oikeus edelleenkin julkaista joka päivä ilmestyvää Világ (Maailma)-nimistä lehteään, jota he keskeytyksettä ovat julkaisseet kymmeniä vuosia.

*

*) Pyydämme lukijaa muistamaan, että asioita selostaa unkarilainen József Faragó eikä *Ihmisen* toimitus. Jos joku vapaamuurari haluaa selittää vapaamuurareiden pyrkimyksiä tai heidän suhdettaan politiikkaan, niin ovat lehtemme palstat käytettävissä. Omasta puolestamme huomautamme, että vapaamuurarius käsittää useampia eri järjestöjä, joilla kullakin on omat looshinsa. — Toimitus.

Mitä Suomeen tulee, niin olen täällä tutustunut okkultisen aikakauslehti *Ihmisen* numeroihin ja siitä olen saanut todistuksen ja lujan vakaumuksen, että Kalevankin maassa on ihmisiä, jotka etsivät totuutta ja pyrkivät tajuamaan kaikkeuden salaisuuksia sisäisen elämän kaikissa muodoissa.

GOETHE JA OKKULTISMI.

Kirj. *A. S. Furnell.*

(Jatkoa.)

Eräällä toisella kerralla sai Salaneuvos K— kutsun Goethelta tulla Veimariin auttamaan häntä jossakin erittäin vaikeissa laboratoriokokeissa.

»Olimme työskennelleet kovasti», kertoo hän, »koko aamun ja vielä iltapäivänkin, ja vaikka ilma olikin sateinen, ehdotti Goethe, että lähtisimme kävelemään.

Oli kesä ja päivät olivat pitkiä ja niinpä palasimme Belvederestä juuri ennen hämärän tuloa. Puhelimme, vaikkei erittäin vilkkaasti, sillä Goethe näytti kaipaavan lepoa. Edessämme ojentausi avoin, autio tie.

Äkkiä kumppanini pysähtyi, kuroitti päätänsä aivan kuin paremmin nähdäkseen ja sanoi hämmästyneenä: »Uskomatonta . . . voisiko se todella olla hän?»

Katsoin puhujaan ällistyneenä. »Kenestä Teidän Korkeutenne puhuu?»

»Kenestäkö — tuosta herrasmiehestä, joka tulee vastaamme. Jos vaan en tietäisi Fredrikin olevan Frankfurtissa, voisin vannoa, että se on hän!»

Tuijotin vanhaan herrasmieheen syvästi huolestuneena. Oliko hän äkkiä tullut hulluksi? Hän sanoo näkevänsä miehen, ja kuitenkin on tie aivan tyhjä. Ennenkuin voin mitään vastata taputti Goethe käsiään ja purskahti iloiseen nauruun. »Todella, se on hän! Fredrik, täällä Veimarissa! Mutta, Jumalan nimessä, minkä näköinen sinä olet, mies! Minun aamunutussani ja tohveleissani täällä julkisella tiellä?»

Olin kauhistunut. Ystäväni houraili aivan varmaan. Hän puhui ihmiselle, jota en nähnyt.

»Teidän korkeutenne . . .», sammalsin minä. Samassa hetkessä Goethe, joka näytti sangen hämmentyneeltä, syöksähti eteenpäin kädet ojennettuina aivan kuin aikoen tarttua johonkin.

»Fredrik, Jumalan tähden . . ., minne sinä menit? — Rakas K—, näittekö, minne meni se herrasmies, joka tuli meitä vastaan?»

Kylmä hiki helmeili hänen otsallaan. »En ole nähnyt yhtään ihmistä, Teidän Korkeutenne. Täällä ei ollut ketään.»

Goethe painoi kädellään otsaansa. Hän näytti peloittavan kalpealta. »Se oli näky! Minä näin ystäväni selvästi omassa ruumiissaan ja todella aivan edessäni. Mitä se merkitsee? Varmaankaan ei mitään hyvää. Hän näytti itsensä — hän on varmaan kuollut!»

Vanha herra oli niin kiihoittunut ja peloissaan, että vaivoin kykenin rauhoittamaan häntä.

»Tieto hänen kuolemastaan varmaankin odottaa minua kotona. Ja hänellä

oli minun aamunuttuni . . . oh, se on merkki, että pian seuraan jälestä. Tässä kaikessa on jotain kohtalokasta, ja ainakaan Te, rakas K—, ette voi, taistelukentällä kokemamme jälkeen, kieltää taivaan ja maan välillä löytyvän tutkimattomia asioita.»

Myöskin minua vaivasi kolkko tunne, ja huolestuneena seurasin vanhusta hänen kotiinsa.

Goethe avasi oven ja astui kiivaasti sisään ennen minua. Hän huudahti, ja luulinpa todella minäkin näkeväni salaperäisen kummituksen.

Sohvalla istui outo herrasmies Goethen aamunutussa ja tohveleissa, käännähti nopeasti kuullessaan ääntä ja lähti meitä kohti nauraen, kädet ojennettuina . . .

Hetkistä myöhemmin olivat vanhat ystävykset toistensa sylissä, ja minusta tuntui kuin olisi raskas kuorma vierinyt sydämeltäni.

Tietysti tuli runoilijan näky puheeksi, ottaessamme yhdessä lasin viiniä, Fredrik-ystävä kuunteli hämmästyneenä, kyseli tarkoin paikan, jossa se oli tapahtunut ja kertoi sitten seuraavaa: »Tulin tänne odottamaan ja olin aika lailla pettynyt, kun en tavannut teitä kotoa. Kuulin, että olitte menneet Belvederiin. Ensin aioin seurata teitä, mutta luovuin sitten aikeesta sateisen ilman takia, joka jo oli kastellut minut läpimäräksi. Kun omat matkatavarani eivät olleet vielä saapuneet, otin sinun vaatteitasi ylleni ja istuin sohvaan kärsimättömästi kuvitellen hämmästystäsi jahka palaat. Odottavasta mielestäni tuntui viipymisesi aivan loputtomalta, ja kun hyvin tunsin tien Belvederiin, seurasin ajatuksissani kulkuasi; ja varmaankin lienen nukahtanut, koskapa uneksin sangen elävästi kohdanneeni sinut juuri samalla paikalla, jossa näit minut. Kun olin kiiruhtavinani sinua kohden, huudahdit sinä: »Minun aamunutussani ja tohveleissani täällä julkisella tiellä!» Katsahdin itseäni, hämmästyin ja säikähdin niin että heräsin.»

Vaihdoimme silmäyksen Goethen kanssa. Kertoja oli kuullut juuri samat sanat, jotka Goethe oli huudahtanut.[1])

Toisen laatuisena okkultisena kokemuksena voidaan mainita tapa-automaattista kirjoitusta muistuttava, jolla monet hänen runoistaan syntyivät. »Minulla ei ollut», kertoo hän itse, »mitään ajatuksia ennakolta, mutta ne saapuivat äkkiä ja tulivat valmiiksi tuokiossa, niin että tunsin itseni pakoitetuksi kirjoittamaan ne heti paikalla, vaistomaisesti ja kuin unessa. Tässä somnambulistisessa tilassa tapahtui usein, että edessäni oli aivan rutistunut paperipalanen, ja huomasin sen vasta sitten, kun kaikki oli kirjoitettu tai kun paperissa ei enää ollut tilaa.»[2]) Rouva von Steinille hän kirjoittaa: »Eroitus sen hetken välillä, jolloin asiat tulevat niin selvinä minulle, ja tämän, jolloin kirjoitan, on samallainen eroitus unen ja valveen välillä.» Ja 1814 hän kirjoittaa von Knebel'ille puhuessaan Wilhelm Meisterin uudesta painoksesta: »Kirjoitin tämän pienen teokseni, kuten muutkin, somnambulistisessa tilassa.»[3])

[1]) Natalie von Eschstruth. Spuk (Leipzig, Paul List).
[2]) Eckermann. Gesprache mit Goethe. Vol. II. 442.
[3]) T:ri Max Seilingin lainaama kirje.

Myöskin tavallisessa unessaan näyttää Goethe saaneen valaistuksen ja psyykkisen voimanvuodatuksen ilontäysiä kokemuksia. »Elämässäni oli usein hetkiä», kertoo hän Eckermannille, »jolloin itkin itseni uneen, mutta unessa tulevat aina kauniit muodot lohduttamaan ja rohkaisemaan minua, ja seuraavana aamuna nousin virkeänä ja iloisena.»[1])

Toiset kohdat hänen kirjoituksissaan osoittavat hänen uskonsa auran (johtuu kreikkal. sanasta »aero», ilma, ja käytetään merkitsemään ihmistä ympäröivää, tavalliselle silmälle näkymätöntä »ilmakehää») olemassaoloon ja telepatiaan.

»Sielu voi myöskin vaikuttaa toiseen vain pelkällä äänettömällä läsnäolollaan- ja minä voin kertoa monta esimerkkiä siitä. On tapahtunut usein, että kävellessäni jonkun ystäväni kanssa ja ajatellessani jotakin asiaa oikein elävästi, hän, ystäväni, on alkanut puhua samasta asiasta, joka minulla oli mielessäni. Tunsinpa vielä erään miehen, joka saattoi, lausumatta sanaakaan, pelkällä ajatusvoimalla äkkiä vaientaa jonkun vilkkaasti keskustelevan seuratoverin. Vieläpä voi hän saada aikaan painostavan tunteen aivan kuin jotakin kamalaa olisi ollut läsnä.»[2])

Myöskin siitä, mitä me nykyisin nimitämme spiritismiksi, oli Goethella paljon syvempi näkemys kuin hänen aikansa yleisellä »valistuksella». »Olen valmiimpi kuin kukaan», kirjoittaa hän, »uskomaan toiseen maailmaan tämän näkyväisen takana, ja minulla on kylliksi sekä runouden että elämän voimaa tunteaksani oman rajoitetun itsenikin ulottuvan svedenborgilaiseen henkiuniversumiin.»[3]) Ja *Saksalaisten emigranttien keskustelussa* antaa hän erään pappismiehen huomauttaa, ettei ole viisasta olettaa henkiolentojen olevan kykenemättömiä vaikuttamaan fyysillisiin elementteihin ja esineihin. Mainittuaan tämän ikäänkuin alkulauseeksi, kertoo pappismies sitten *prima donna* Antonellista (valenimi Claironille), jota vainosi hyljätty, kuollut rakastaja. Tämän sanotaan kuolinvuoteellaan vannoneen, ettei tulisi antamaan Antonellille lepoa, koska tämä oli kolmasti hyljännyt hänen kuolinvuoteeltaan lähettämänsä pyynnön tulla tapaamaan häntä. Yö yön jälkeen, aina samaan aikaan, kuului peloittava ääni Antonellin talossa Naplessissa. Vakoilijoita asetettiin lähikaduille, mutta mitään fyysillistä syytä ääneen ei löydetty. Vieläpä ulkopuolella kotinsakin tahtoi laulajatarta seurata tuo vaivaava henki. Toivoen välttävänsä sitä tapasi hän usein viettää iltansa ystäviensä parissa, ja kerrankin, kun eräs herrasmies saattoi häntä vaunuihinsa, kuului mystillinen ääni heidän välillänsä pelästyttäen saattajan puoli kuoliaaksi. — Jonkun ajan kuluttua muuttui noiden äänien luonne. Useana iltana kultiin kättentaputusta Antonellin ikkunan ulkopuolelta, sitten muuttuivat äänet enemmän musikaalisiksi ja vihdoin, noin puolentoista vuoden kuluttua kokonaan häipyivät pois.[4])

Pappismiehen lopetettua kertoo toinen »saksalainen emigrantti» tapauksen nuoresta tytöstä, jota liikkuessaan seurasivat merkilliset koputukset, ja näiden kahden spiritistisen kertomuksen jälkeen Goethe esittää tapauksen, jossa ilme-

[1]) Gespraeche mit Goethe. Vol. II. 389.
[2]) Goethe Eckermann'ille. Gespraeche mit Goethe. Vol. II. 349.
[3]) Kansleri Fr. von Müllerille.
[4]) Goethen Teokset. Vol. XVI. 191—203.

nee sympatiasuhde elottomien esineiden välillä. Huoneessa, jossa emigrantit istuivat, kuului äkkiä kova räsähdys. Kun huonekaluja tarkastettiin, huomattiin erään kirjoituspöydän kaarevan yläosan haljenneen kahdeksi kappaleeksi. Kapine oli huonekalusepän erikoinen taidonnäyte, joten läsnäolevat eivät voineet kuvitella, kuinka se saattoi rikkoutua ilman mitään näkyväistä syytä. Vähän myöhemmin he saivat tietää naapuritalon olevan tulessa, ja kun siellä tuhoutui liekeissä eräs täsmälleen samallainen kirjoituspöytä, jonka oli tehnyt sama puuseppä ja vielä samasta puustakin, päättivät he, että heidän pöytänsä oli murtunut jonkinlaisen mystillisen yhteenkuuluvaisuustunteen vaikutuksesta.[1]) Sellaiselle johtopäätökselle voidaan tietysti nauraa, lausuu Goethe, mutta »tapahtuma tai ilmiö on sinänsä mielenkiintoinen, ei siksi, että se voidaan selittää tai että se on mahdollinen, vaan siksi, että se on tosi».

Kautta koko kirjallisen tuotantonsa ja keskustelujensa Goethe käsittelee okkultisia ilmiöitä samallaisella kunnioituksella. Puhuessaan Prevorstin näkijättärestä hän lausuu, että sellaiset kyvyt kuin clairvoyance (selvänäköisyys) y.m. eivät ainoastaan ole ihmisen luonnossa, vaan että niiden välttämättä täytyy siinä olla.[2])

Myöskin hänen meteorologiset huomionsa kertovat hänen okkultisista mietteistään. Yleisesti tunnettu mystillinen oppi, jonka mukaan maapallokin on elävä organismi ilmenee seuraavissa sanoissa: »Me luulemme vuoria kuolleiksi sentähden, että ne uinuvat, me uskomme niiden olevan toimettomia, koska ne lepäävät. Minä en kuitenkaan ole enää pitkään aikaan voinut olla ajattelematta atmosfeerisia muutoksia niiden hiljaisen toiminnan seuraamuksiksi. Minä uskon, esimerkiksi, että maan koko massa ja niinmuodoin myöskin sen näkyvimmät osat eivät vaikuta aivan yhtämittaisella ja yhtäsuurella vetovoimalla, vaan että vetovoima toimii määrätyllä tavalla sykkien, toisinaan lisääntyen, toisinaan vähentyen, johtuen vaihtelut sisäisistä ja välttämättömistä, ehkä myöskin ulkopuolisista ja satunnaisista syistä.»[3])

Eikä ainoastaan pre-eksistenssi vaan myöskin jälleensyntyminen, eikä vain jälleensyntyminen mutta myöskin jatkuva kehitys toisilla planeetoilla kuuluivat ilmeisesti Goethen okkultiseen vakaumukseen.

Des Menschen Seele gleicht dem Wasser
Vom Himmel kommt es
Zum Himmel steigt es,
Und wieder nieder
Ewing wechselnd.

(Ihmisen sielu on kuin vesi. Se tulee taivaasta, se nousee taivaaseen, ja jälleen alas sen täytyy tulla, ikuisesti vaihdellen.)

Ja ettei tuollaisia säkeitä pidettäisi vain runollisen mielikuvituksen liitelynä, voimme lainata sellaisen täsmällisen kannanilmaisun kuin on seuraava: »Aivan yhtä varma kuin nykyisestä olostani täällä olen siitäkin, että olen

---

[1]) Goethen Teokset. Vol. 191—203.
[2]) Goethe, Aus meinem Leben.
[3]) Goethen Teokset. Vol. XXVI, Italienische Reise, 14.

ollut täällä ennenkin tuhansia kertoja, ja minä toivon palaavani vielä tuhansia kertoja.» (Falkille).

Ja v. 1813 taasenkin Falkille myöhemmästä kehityksestä:

»Ihminen on luonnon ensimmäinen lausuma Jumalalle. Toisilla planeetoilla tämä lausuma tulee korkeammaksi, syvemmäksi ja selvemmäksi.» Edelleen näkyy Goethe käsittävän rakkautensa kaikkea roomalaista kohtaan johtuvan siitä, että hän eräässä edellisessä elämässään oli elänyt Hadrianuksen alammaisena, ja ystävänsä Boisserèen hän olettaa olleen ruumiillistuneena viidennellätoista vuosisadalla jossain alisen Reinin varsilla.

Goethen runoteoksista voisimme tehdä lukuisia lainauksia osoittaaksemme okkultismin vaikutuksen hänen ajatteluunsa, mutta ne tarjoaisivat väitteillemme perustan, joka ei kestäisi erään oikeutetun vastaväitteen edessä. Se vastaväite on, että suurten nerojen objektiivisuus tekee vaikeaksi heidän persoonallisten vakaumustensa ja menttaalisen tilansa päättelemisen heidän runoluomuksiensa perusteella. Jos Goethe ei olisikaan jättänyt meille mitään muuta kuin draamansa ja runonsa, me tuskin tietäisimme hänen persoonallisuudestaan enempää kuin mitä tiedämme Shakespearesta.

Kuitenkin katsomme kirjoitettuina säilyneiden Goethen keskustelujen ja hänen proosakirjoitustensa perusteella riittävästi todistetun, että tuskin on olemassa sitä okkultismin alaa, jota Weimarin Viisas ei olisi koskettanut ja puolueettomuudellaan ja rehellisyydellään kaunistanut.

KAKSI MESTARITEOSTA.

Oli auringonlaskun aika. Itäisen taivaan sinipohja sulautui purppurahämyyn, alavilta mailta, joilla vielä joku työmies ahkeroitsi, kohosi harmaanvalkea usva. Painuvan päivän säteet loihtivat Mokattamin vuorille kultaisen hohteen. Etäisessä kaupungissa syttyvien valojen kajastus osoitti paikkaa, missä ihminen yhä ahersi ja uursi leivän eteen.

Taukoamaton elämä! Kuitenkaan ei tuolta kaukaa kiirinyt yhtään ääntä rikkomaan illan juhlallista hiljaisuutta. Halki ilman kiisi yölepakko humisevin siivin, kuului haukan huuto, ja kaikki oli hiljaa. Tähtien tuikkeessa vain kuiski »Älä-unhoita-minua-hymni enkelien». Paahtunut erämaa tervehti viileätä tuulenhenkäystä ja vaipui unelmiinsa.

Lybian vuorten pehmeästi kaartuvien harjain yllä painui aurinko niin nopeasti, että sen voi havaita — eikä kuitenkaan voinut. Äkkiä tunsin, kuinka sieluni kohottausi päin läntisiä taivaita, niiden säihkyvään loisteeseen. Mestarin sivellin oli keveästi pyyhkinyt yli eetterikankaan, jättäen jälkeensä valtavan ryöpyn värejä ja vivahduksia, joissa heijasteli topaasi, smaragdi ja safiiri, ametisti ja turkoosi, rubiini ja granaatti, kaikki neitseellisen puhtaina. Muutamia helmenvalkeita pilvenhattaroita riippui liikkumattomina pääni yllä, auringon viime säteiden suutelemina. Oi tuota jumalaista väritulvaa, joka oli kuin ruusunhohteinen lupaus, johonka tunsin itsekin uppoavani, jonka osa tunsin olevani! Oi tuota värien huumaavaa, villiä runsautta, joka kuitenkin on niin järjestettyä, niin harmoonista!

Kylpiessäni tuossa loisteessa, joka on näkymättömän ja samalla näkyväisen voiman heijastusta, siirtykse alati syvenevä pyramidin varjo yli maiseman; ja sisintäni värisyttivät kaikkivaltiaan mahdit edessäni.

Kaksi mestariteosta! Toinen niistä luonto, Hänen jumalallisen rakkauden hengähdys; toinen monumenttaalinen luomus, inhimillisen tarmon mykkä todistaja.

Tunsin vaistomaisesti olevani vain kääpiö keskellä tätä elämän, tarmon ja voiman leikkiä, henkistä, aineellista, ikuista; kääpiö, ja kuitenkin kuuluva suunnitelmaan, sen häviämätön, ikuinen osa.

Taivas sai syvemmän hehkun, kuin olisi sen yli tulvinut uutta elämää. Äkkiä hulmahti entistä kirkkaampi loiste, joka sitten hitaasti ja kuin vastustellen väistyi yön hiipivän varjon tieltä, kadoten vähitellen.

Vaelsin edelleen. Valkoviittainen olento, seudun asukas, polvistui kunnioittaen hiekalle, kasvot itäänpäin, kädet taivaalle kohotettuina. — Sivuutin hänet vaieten ja tunsin, että hänen rukouksensa oli myöskin minun: *Elihu el Akbar! Allah mohabba! La illaha il Allah!* Jumala on suuri — Jumala on rakkaus — Ei ole muuta Jumalaa kuin Jumala.

Egyptiläinen »Papyrus».

MIETELMIÄ.

Ei mikään ole harmillisempaa kuin täytyä paljastaa itselleen omat vikansa.

Beethoven.

*

Me olemme erehtyväisiä kaikki, mutta kukin vain omalla tavallamme.

Beethoven.

*

Elämässämme on paljon tekemistä, toimikaa siis nopeasti.

Beethoven.

*

Musiikki antaa ihmisen sielulle siivet. Hyvä musiikki jalostaa ihmistä.

Beethoven.

*

Säälivälsyys eläimiä kohtaan riippuu niin läheisesti luonteen hyvyydestä, että voi varmuudella väittää: ken eläimiä kohtelee julmasti, hän ei voi olla hyvä ihminen.

Beethoven.

*

Kuten valtiolla täytyy olla perustuslaki, samoin täytyy kullakin yksilöllä olla sellainen itseään varten.

Beethoven.

»Joka ei ymmärrä antaa anteeksi, se särkee sillan, jonka yli hänen itsensä on kuljettava, sillä jokainen ihminen tarvitsee anteeksiantoa.»

Loordi Herbert.

*

Tajuan tähtien äänen ja vaikenevan puun. Tiedän, että sydämeni tahtoo aueta kukan lailla ja elämäni on täyttynyt salatusta lähteestä.

Säveleesi, hiljaisia lintuja yksinäisen lumenmaasta, liitelevät ympäröiden sydämeni kevättä, rakentaakseen sinne pesänsä. Riemulla odotan iloista vuodenaikaa.

Rab. Tagore.

ELÄMÄN KULKU.

Lähellä koivunlatvaa, katsos tuota
näkyy yksi kellastunut lehti.
Pian kesäpäivät mennä ehti
niinkuin laineet pitkin virran vuota.

Sanoinhan sulle kerran empimättä,
etten syksyä mä olla halaa
luonasi. Nyt mieli kauvas palaa
etsimään kai vierahien kättä.

Läheltä koivunlatvaa syksy heittää
mulle pienen aavistuksen siitä,
ettei ilot meille iäks riitä.
Kaiken meiltä syksyn varjot peittää.

Lähellä pian soivat hileet jäiset,
meitä, jotka katselemme tässä,
kuinka kerran elämässä
katoo hiljaa hetket täyteläiset.

Ensi Lahdensuu.

KÄRSIVÄLLISYYS.

Kirj. *Barry Pain.* Suom.

Kärsivällisyys on todellinen, kristallin kirkas hyve, mutta usein velttous ja pelokkuus omaksuvat itselleen saman nimen. Kärsivällisyys kestää uskomattomat vaikeudet ja odottaa kauvan hyviä tuloksia, jotka eivät ole nopeasti saavutettavissa. Mutta pintapuolinen tutustuminen vaikeuksiin, joita voi helposti joko muuttaa tai poistaa, ei ole kärsivällisyyttä. Pahantekijät ovat yhteiskunnan vihollisia, samoin ovat ne, jotka kärsivät näiden tähden kuitenkaan syyttämättä heitä. Toisinaan on mahdotonta olla marttyyri olematta itsekäs.

Kärsivällisyys ja kestävyys vievät ihmistä määrättyyn kohtaan, mutta ei pitemmälle. Hyvä ratsu kantaa sinut pitkälle, mutta jos se vie sinut kotiin tai äkkijyrkänteelle, riippuu se itsestäsi.

Pikku asioissa kärsivällisyyttä eniten koetellaan. Eräs mies menetti omaisuutensa ja taittoi jalkansa kantaen molemmat vastoinkäymiset kärsivällisyydellä. Mutta hän menetti täydellisesti tasapainonsa kun eräänä aamuna pukiessaan hukkasi kaulusnappinsa.

Olemme kärsivälliset kun oma tyhmyytemme on syynä vastoinkäymisiin, mutta kovalle kokeelle meidät asetetaan kun toisten tyhmyys on syynä meidän vaikeuksiimme.

Kuka oli kärsivällisin ihminen josta tiedämme? Job mainitaan aina esimerkkinä, mutta eiköhän tunnustus olisi annettava Pietarille. Hän kesti pilkan nurkumatta.

SISÄLLYSLUETTELO

OSAKETILAUS.

Osakkeita on tähän asti tilattu ainoastaan parikymmentä kappaletta. Tämä määrä jakautuu niille kahdeksalle henkilölle, jotka ovat lipun täytettynä palauttaneet. Yhtiötä ei kuitenkaan voida muodostaa, ellei osakkeita tilata vähintäin 300 kpl. Siinä toivossa, että koko määrä merkittäisiin, pidennetään osaketilausaikaa ensi lokakuun loppuun asti.

Viisaustieteellinen Kustannusliike.

LEHTEMME LEVITTÄMISTYÖN HARRASTAJILLE.

Salainen oppi.

IHMISEN edellisen numeron mukana jaettiin tilauslista. Sen alareunassa huomautettiin, että henkilöille, jotka tahtovat edistää lehden asiaa hankkimalla sille tilauksia, luovutetaan tämmöisen aatteellisen työn ylimääräisenä palkintona parhaimman tuloksen saaneille H. P. Blavatskyn Salainen oppi. Tämä sentähden koska toivoisimme, että IHMINEN leviäisi yhä laajempiin piireihin. Tästä nyt lähemmin.

Niille, jotka eivät tunne Salaista oppia, huomautamme, että se on salatieteellisen maailmankirjallisuuden pääteos, laajuudeltaan noin 3 kertaa Raamatun suuruinen. Siitä on suomeksi ilmestynyt puolet eli 6 ensimäistä nidettä. Tämä suomalainen painos on jo kauan ollut loppuunmyyty, mutta kolme kappaletta siitä voidaan nyt vielä luovuttaa vaivaloisen aatteellisen työn palkintona. Vaihtoehtoisesti annetaan 1 ruotsalainen painos, kaksi osaa. — Ellei joku saajista tätä teosta halua, saa hän valita meidän laskuumme kirjakaupoista kirjoja oman harkintansa mukaan Smk. 200:— arvosta.

Teos, Salainen oppi, luovutetaan niille kolmelle parhaimman tuloksen saaneille, jotka ensi marraskuun 15 päivään mennessä ovat meille toimittaneet ja tilittäneet vähintäin 20 vuositilausta IHMISELLE. (2 kpl. $^1/_2$ vuosik. = 1 koko vuosik.). — Yksi näistä teoksista luovutetaan sille, joka Amerikasta hankkii tässämainitun tilausmäärän tämän vuoden aikana.

Tilausten hankkija on oikeutettu vähentämään lähettämistään tilausrahoista 20 %, kuten aina.

Viisaustieteellinen Kustannusliike.

Helsinki, Vallilantie 3.

Hinta 4:— Helsinki 1923 Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE

Helsinki, Vallilantie 3, puh. 99 24.

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen ja elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itsesi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten ja aatesuuntien harras kannattaja. — Lehti on myös vakuutettu — kuten Claude Bernard — siitä, että tulee päivä, jolloin fysiologi, runoilija ja filosofi puhuvat samaa kieltä ja ymmärtävät kaikki toisiansa.

IHMINEN

LOKAKUU 1923 — N:o 12

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

VAPAAT JA HEIDÄN USKONSA.

»Pidä kiinni uskonnosta, joka on uskontomuotojen takana.»

Tennyson.

Auringon laskiessa saapui luokseni joku ja puhui minulle näin:

Olen silmäillyt tätä usviinkietoutunutta palloa joka puolelta, olen levittänyt eteeni sen pinnan kuin vaatteen. Olen antanut vuosituhansien kulkea silmieni editse ja aikakausien vaeltaa ajatusteni valokehän kautta. Olen seurannut arjalaisten vyöryä yli Intian, olen kulkenut kansainvaellusten mukana Niilin rannoille ja yhä auringonlaskua kohden maailmanporteille. Olen ollut kelttien kanssa asuttamassa Europan metsäisiä maita ja germaanien mukana niitä valloittamassa. — Ihmissuvun historiaa olen tutkinut kuin vanhaa mestarimaalausta ja ihmisten ajattelua aikojen aamusta saakka kuin vanhaa sävellystä, vaikeastiluettavin merkein kirjoitettua. Ja monta uskontoa olen tavannut ja monessa uskonnossa saman uskon eri nimisenä tuntenut. Olen tutkinut Brahmaan olemusta Upanishaadien hämäristä lauseista ja vaieten mietiskellyt Parabrahmania viisaiden keralla. Krishnan huilua ja Apollon lyyraa olen kuunnellut, ja Memnonin patsaiden soidessa olen aamuaurinkoa tervehtänyt ja illanhämyssä Dodonan tammien kuiskeessa uneksinut. Olen imenyt sieluuni keskiajan katedraalien korkeiden holvien pyhää hartautta, lumoutuneena olen kuunnellut Fransiskuksen laulua auringolle ja ihaillut hänen morsiantansa, köyhyyttä. Olen istunut uskonpuhdistuksen riisumissa kirkoissa ja kuunnellut kovien ja rehellisten sanojen kimmahtelua alastomista kiviseinistä.

Monta olen uskontoa tavannut ja monessa uskonnossa saman uskon eri nimien alla tuntenut. Erilaisten uskonkappaleiden kuoren alta olen etsinyt taian, joka antoi ihmisille voiman elää sankarillisesti ja kuolla kohotetuin mielin ja monien dogmien kummallisista pikareista olen väkevää hengenviiniä juonut. Moneen oppirakennukseen olen astunut, sen sokkeloissa harhaillut ja vihdoin kaikista pyhimmän esiripun edessä saman Sanomattoman läsnäolon tuntenut. Ja niin olen päätynyt rakastamaan jokaista oppia ja oppirakennusta ja asiallisesti keskustelemaan ihmisten kanssa, jotka niitä omikseen tunnustavat.

Olen iloiten kuunnellut laulua sisämaan järvellä, mutta vasta merien vihreä aava on minulle näyttänyt valtavan Vesien Hengen ja opettanut minut häntä rakastamaan. Olen hengittänyt kukkien tuoksua lempeissä laaksoissa, mutta vuorien korkeudessa olen tuntenut ylhäisen Ilmojen Hengen läsnäolon ja haltioittunut. Olen uneksien katsellut tähtien välkettä lammikon pinnalla, mutta tähtöinen äärettömyys on herättänyt minussa aavistuksen majesteetista Kaikkeuden Hengen. — Aina ja kaikkialla olen rajoitetun hyväksynyt, mutta rajatonta rakastanut, sanoja toistanut, mutta sanomattoman edessä lumoutuneena hiljentynyt, muotoja ihaillut, mutta muodottomassa Korkeinta aavistanut. Monta kertaa olen tarttunut totuuteen määritelmän kouralla ja sanonut vastaantulijoille: katsokaa, totuus on tässä. Mutta kotonani olen huomannut kourani tyhjäksi, vain häipyvä tuoksu on siitä kasvoilleni lemahtanut. Ja niin olen vähitellen jättänyt määritelmän toisensa jälkeen ja alkanut vaieten miettiä totuutta kaikkien määritelmien tuolla puolen. Olen siunaten jättänyt temppelit, opit ja uskontomuodot ja allani maa ja ylläni ääretön kaikkeus olen vapauden raskasmielisessä, pyhässä onnessa kantanut ajatusteni uhrin Äärettömälle.

Pyhä autius oli ympärilläni ja hetken luulin olevani yksin. Mutta pian sain nähdä olevani sangen myöhäinen tulokas asutuille maille ja kohdattuani ensimmäiset ihmiset uudessa ympäristössäni jouduin hämilleni ja kysyin itseltäni: kuinka olen minä rohjennut tulla tänne? Vasta pitkän ajan kuluttua tulin ymmärtämään, että vapaiden alueilla, jonne olin saapunut, ei kysytä, oletko suuri vai pieni. Siellä kysytään: oletko vapaa, mikä on mielenasenteesi? Ja myöhemmin opin, että itse viisaus ja ymmärtämys ei ole aivojen kyky, vaan mielenasenne. — Kuitenkin näin, että täältä olivat suurimmat ihmissuvusta lähteneet, tänne palanneet ja tänne sisäisesti kuuluneet silloinkin, kun ihmisiä auttoivat uskontoja julistaen, opinkappaleita ja temppeleitä rakentaen.

Vielä kerran silmäilin tätä usviinkietoutunutta palloa puolelta ja toiselta ja levitin eteeni sen pinnan kuin vaatteen. Vielä kerran annoin vuosituhansien kulkea silmieni editse ja aikakausien vaeltaa ajatusteni valokehän kautta. Aina ja kaikkialla esilletungeksivien ja toisiansa tyrkkivien oppien ja niiden uskonvarmojen tunnustajien ohitse etsin tien niille hiljaisille ylänkömaille, joilla vapaat asustivat. Ja heille, vapaille, sanoin: Sanokaa minulle, mikä on totuus?

Mutta he vaikenivat. Ja heidän hymynsä oli surumielinen ja hyvä. Silloin sanoin minä: Opettakaa minua. — Ja he näyttivät katsovan jonnekin kauas ja vaikenivat.

Pitkän vaitiolon jälkeen kysyin itseltäni: mahtavatkohan he tietää mitään Jumalasta? Ja silloin vastasi joku heistä: Jumalasta ei mitään tiedetä, Häntä *ollaan* hengessä ja totuudesa. — Jumala siis kuitenkin on, sanoin minä. Ja he sanoivat: Mitään muuta kuin Jumala ei ole.

Ja tuossa heitä ympäröivässä pyhässä hiljaisuudessa aloin minä aavistaa, kuinka jumalallinen Elämä tulee tietoiseksi itsestään ihmisessä.

Taasen kysyin heiltä: Onko olemassa Laki? Ja he vastasivat: Ei ole muuta kuin Laki. — Se on hyvä, ajattelin minä, sillä Laki on oikeus. Mutta

he hymyilivät lempeästi ja sanoivat: Lain vaikutus eristyksen alueilla on oikeus, mutta sen olemus on rakkaus.

Taas kysyin minä: Olemisella on siis tarkoitus? He vastasivat: Oleminen on tarkoitus. Kaikkialla vallitsee täydellisyys ja sopusointu. — Ja tuossa heitä ympäröivässä pyhässä hiljaisuudessa aloin minä aavistaa, mihinkä pohtautuu Suurten majesteetillinen rauha.

Jälkeenpäin ovat he, vapaat, paljon minulle puhuneet. Paljon olen oppinut siitä, mitä he ovat minulle sanoneet, mutta enemmän vielä opin heidän vaikenemisestaan. Sillä heidän sanansa tulevat esille vain johdattaakseen kuulijan Sanomattoman lähettyville ja ovat joka hetki valmiina jättämään puheenvuoron Hiljaisuudelle.

Iltatähdet olivat syttyneet ja hän, joka oli minulle puhunut, vaikeni. Vihdoin kysyin häneltä: Miksi kerrot minulle kaikesta tästä? Hän vastasi: Että kertoisit ihmisille vapaista ja heidän uskostaan. — Mutta eiväthän ihmiset tahdo olla vapaita, lausuin. — Eivät, sanoi hän, useimmat eivät tahdo. Mutta muutamat joko jo ovat sitä tai ovat vapautumaisillaan. Mutta heidän elämäänsä autioittaa luulo, etteivät ole mitään lakattuaan olemasta jotain määrättyä ja heistä tuntuu kuin olisvat yksin. Kerro heille vapaista ja heidän uskostaan.

Hän poistui, mutta sisälleni ja ympärilleni oli jäänyt avartunut hiljaisuus. Ja mieleeni nousivat runoilija Holmesin sanat:

»Rakenna yhä uljaammaksi talosi, oi sieluni, ajanjaksojen nopeasti kiitäessä! Jättäös matalakattoinen menneisyytesi! Olkoon edellistä ylväämpi jokainen uusi temppeli, jonka avartuva holvi vielä eroittaa sinut taivaasta, kunnes vihdoin olet täysin vapaa ja jätät kuluneet kuoresi elämän levottoman meren rantamille.»

Yrjö Kallinen.

Keskellä kaikkia mysterioita, jotka käyvät sitä salaperäisemmiksi mitä enemmän niitä mietitään, tulee aina säilymään yksi absoluuttinen varmuus, se, että ihminen on alati yhteydessä loppumattoman ja ikuisen voiman kanssa, josta kaikki oliot esille tulevat.

Herbert Spencer.

IHMISIÄ

3.

PARACELSUS.

Näit kaukokatsein kauemmas kuin aikas,
totuudentajuntas ol' outo, suuri taikas.

Valhetta, harhaa vastaan nousit taistoon,
totuudentiedon kylvit ihmisvaistoon.

Teokset, harhaa luovat, tuleen työnsit,
toduudeks' luonnon toduuden vain myönsit.

Sa pienoiskaikkeuden näit ihmisessä,
lait Logoksen näit joka sydämessä,

jokaisen tajunnassa tekee työtä
ikuinen Kosmos. Vastaasi tai myötä

jos asettuivat joukot, kuljit määrää
kaukaista kohti, kaihdoit aina väärää.

Et kuullut houkutusta maisen maineen,
hait Henkeä, et orja ollut aineen.

Sa joukon suosiolta korvas suljit,
maanpakoon vuoksi totuuden sa kuljit.

Näit kaukokatsein vuosisatain taaksi,
maanpakos maa on käynyt ihmismaaksi.

Aarni Kouta.

LACRIMA CHRISTI

Pois houkat tarhasta Herran!
sen lausun ma viimeisen kerran.
Ma viisaita varten tarhani tein
ja parhaimmat kylvin mun siemenein.
Te ettehän oppine kuitenkaan
ah, helmiä Herran tuntemaan,
kun sotkitte maahan mun rypälein
ja pilkaksi teitte mun kyynelein.
Lacrima Christi — Te ettehän ymmärrä taas,
vaikka juomaksenne Hän kyynelet kaas.
Mun toistaa täytyy taas:
In vino Veritas!

Väinö Siikaniemi.
Helsingissä syyskuulla 1923.

„Tehkäät parannus, sillä taivasten valtakunta on lähestynyt."

KALEVALA — KANSALLISAARTEEMME.

Kun koitti se kohtalon hetki, jolloin Suomen kansa alkoi herätä tuhatvuotisesta horrostilastaan, ei sen herääminen tapahtunut aseellisella voimanäytteellä, eikä veriteoilla, vaan hiljaisella sisästäpäin alkavalla henkisellä nousulla. Ollen vielä vieraan vallan alaisena ja kärsien sekä kansallista, että yksilöllistä vapautta orjuuttavaa sortoa, tapahtui Suomelle jotakin, joka pani ajattelemaan, että sen etsinkoaika oli koittanut ja että nyt oli hetki lyönyt, jolloin sen oli astuttava näyttämään mihin se kykenisi kansakuntana: sille annettiin aarre, kansallisepoksemme Kalevala, josta sen oli ammennettava voimaa taisteluunsa ja sen suhtautuminen tämän aarteen käyttöön oli ratkaiseva Suomen tulevaisuuden itsenäisenä kansana kansakuntien joukossa.

Kun katselee sitä aikaa, jolloin Kalevala julkaistiin, niin ei voi olla erimielisyyttä siitä, kuinka käänteentekevä sen vaikutus oli Suomen kansaan. Tapahtuma oli siksi erikoinen, että välinpitämättömimmätkin jäivät ihmetellen kysymään mistä teos oli kotoisin ja jokaisen suomalaisen sydän vavahti jostakin uudesta, oudosta tunteesta, joka sai sen aavistamaan Suomen suvun menneistä suuruutta, josta vielä oli jälellä tämä merkillinen muistomerkki, kulttuurisaavutus, josta nykypolvikin voi olla ylpeä sen perijänä, laskiessaan sen peruskiveksi tuleville kehityspyrkimyksilleen. Kalevalaa lukiessa lämpeni moni sydän ja sai voimakkaan sysäyksen tekemään voitavansa nostaakseen tuon orjuutetun Suomen kansan siihen asemaan, joka sille vanhana kultuurikansana kuului.

Paljon on Kalevalan merkitystä pohdittu ja arvioitu eri näkökohdilta, mutta tähän saakka on se kestänyt ankarimmatkin arvostelut ja seisoo yhä monumenttaalisempana edessämme. Jo runoteoksena on se sekä rakenteeltaan, että sisällöltään, huipulla, jota korkeammalle tuskin voidaan nousta ja sen urhot ja henkilöt etsivät vertaansa maailman kirjallisuudessa. Hämmästyttävä on myös se syvyys, millä se erittelee sieluelämän oudoinpiakin ongelmia, samalla kun sen ihmis-ihanne on niin korkealla, ettei sen korkeampaa enää voida ajatella. Yhä suuremmaksi sfinksiksi muodostuu Kalevala vertailevan uskontotieteen valossa sen merkillisen yhtäläisyyden jälkeen, mikä huomattiin sillä olevan maailman vanhinten ja pyhinten kirjojen Vedojen, Zend Avestan ja Kuolleitten Kirjan kanssa. Luomiskertomuksella hindulaisissa pyhissä kirjoissa ja Kalevalassa on niin paljon yhtäläisyyttä, että pakostakin johtuu ajattelemaan samaa alkuperää. Ei liene vain sattuma, että »sota valosta» on vanhojen Zarathusra opetusten ydinkohta. Vanhojen egyptiläisten Osiris-mysterioiden allegoriat, symboolit ja seremoniat ovat melkein pikkuseikkoja myöten toistetut Kalevalassa, joten kaikkien näiden alkuperä viittaa samaan ikivanhaan korkeaan lähteeseen.

Mistä tämä alkulähde on löydettävissä, se on edelleen vielä hämärän peitossa ja ainoa johtopäätös mikä voidaan tehdä on, että näiden takana täytyy olla valtavia henkisiä suuruuksia, jotka henkisillä tiedoillaan ovat kyenneet innoittamaan ja luomaan teoksia, joita sukupolvi sukupolven jälkeen kunnioittaa »pyhinä kirjoina» ja joiden luominen edellyttää kehityksen, joka on jo ihanteen rajamailla. Yhä varmemmaksi kasvaa tämä vakaumus, kun mys-

tikon silmällä käy tutkimaan tämmöisen »pyhän kirjan» sisältöä. Näky näyn jälkeen avautuu sielun silmien eteen ja ennen aavistamattomat totuudet välkähtelevät mysteriokielen salaisten allegoriojen ja symboolien alta. Niinpä Kalevalainenkin viisaus tähtää korkealle ja häikäisevä on sen tiedon valo ja pohjattomat ne kauneuden lähteet, joihin tutkija saa katsahtaa ja jotka hänelle siellä ovat tarjolla sammuttamaan hänen sielunsa ikuista tiedon ja kauneuden kaipuutaan. Avain, jolla tämä aartehisto avataan, on edelleen maailmalta salassa, mutta sitä mukaan kun kansa kehittyy kykeneväksi käyttämään näitä aarteita koko ihmiskunnan hyväksi, sitä mukaa saa se haltuunsa valtuuksia ottamaan aarteesta niin paljon kuin kulloinkin tarvitaan. Ainoa edellytys tähän ihanaan etuoikeuteen on epäitsekäs totuuden, puhtauden ja kauneuden jano, epäitsekäs siinä merkityksessä, että totuuden etsijä on altis uhraamaan kaiken saavutuksensa vielä varjossa vaeltavien kanssaihmistensä hyväksi.

Onnellinen se maa ja kansa, jonka osalle kohtalo on varannut moisen aarteen ja moninverroin onnellinen se sukupolvi, joka syvällä velvollisuudentunnolla käy vaalimaan tuota perintöä ja astuu rohkeasti sovelluttamaan sen ihanteita ja opetuksia jokapäiväiseen elämäänsä.

Willie Angervo.

MUSIIKIN VAIKUTUKSESTA IHMISSIELUUN.

IHMISELLE kirjoitti *Emil Kauppi.*

Soitolla ja laululla on kautta aikojen ollut suuri vaikutusvalta ihmissieluun. Varhaisemmatkin historiat tietävät kertoa soitosta ja laulusta, tosin vain sen, että sitä on harrastettu ja viljelty, mutta minkä laista se on ollut — soittovälineitten y. m. suhteen — siitä, ainakin varhaisemmilta ajoilta, ei ole paljoakaan tietoa. Se seikka, että soittoa ja laulua on viljelty, todistaa, että ihmissielu on sitä ravinnokseen aina tarvinnut ja tulee sitä aina kaipaamaan.

Eri kansoilla on ollut omat soitikkonsa, omat laulunsa ja omat soittonsa. Missä määrin tällaista henkistä omaisuutta on ollut eri kansoilla, on sitä pidetty jonkinlaisena mittapuuna kansojen henkistä puolta mitattaessa.

Se ylistelevä arvostelu, mikä on tullut meidän heimokansamme varhaisempien hengentöiden osaksi, ei ole vähäinen. Kalevala, Kanteletar ja Kantele, siinä kolme nimeä, joiden vertaisia ei millään muulla kansalla ole.

Vanhat kansanlaulumme ja soittomme ovat todistajina tämän heimomme muinaisesta henkisestä suuruudesta. Missä määrin nämät muinaisaarteet ovat meille rakkaita, missä määrin nämät koskettavat sielumme kieliä, siinä määrin olemme muinaisen heimon oikeita jälkeläisiä. Sanotaan: »Ihminen on sitä mitä hän syö», ja samoin voi sanoa: »Ihmisen sielu on sitä millä se itseään ravitsee».

Tämän suomensukuisen heimon täytyy myöntää, että se nykyaikana ruokkii sieluaan enemmän tai vähemmän vieraalla ravinnolla. Mainitakseni vaan

sanat: kantele ja kanteleensoitto, niin eivätkö ne useammalle ole vain käsitteitä ja heikkoja sittenkin! —

Kalevalan lopussa runo kertoo miten Väinämöinen lähtiessään

Jätti kantelon jälille,
Soiton Suomelle sorean.

Kannel jäi, mutta sen soittaja meni. Uusi aika ei tarvinnut häntä enää. — Lähtiessään hän tosin huomautti:

Annappas ajan kulua,
Päivän mennä, toisen tulla,
Taas minua tarvitahan . . .

Väinämöisen lähtöpuhe sisältää sen, että tämän heimon sielu ei tule elämään ilman kanteleensoittoa, eikä sen oikeata kaiuttajaa.

Kalevalassa mainitaan Väinämöisellä olleen kaksi eri kanteletta. Ensimäisen teki hän hauin leukaluusta Sammonryöstöretkellä. Koppa oli luusta, naulat hauin hampahista, kielet hivuksista Hiien ruunan. Minkä vaikutuksen Väinämöisen soitto tällä kanteleella teki koko luomakuntaan, sen saamme lukea Kalevalan 41:ssä runossa. Samalla soitikolla sitte uuvutettiin koko Pohjolan väki uneen ja saman soitikon sitte Sammosta taistellessa aallot veivät

Väen Vellamon hyväksi
Ahtolan iki-iloksi.

Väinämöinen ei kuitenkaan voinut elää ilman kanteletta, vaan teki toisen »rauhallisemmista» aineista; kopan koivusta, naulat tammesta ja kielet immen hiuksista. Sillä hän soittikin vain »rauhan» soittoa.

Aikain vieriessä sitte suuri heimo hajaantui. Iloinen Kalevalainen suuri soitto muuttui »molliin». Siitä puhuu meille Kanteletar, joka on heimon hengen tuote myöhemmältä ajalta. Toisin soivat Israelin lastenkin harput omassa maassa; toisin Baabelin virtain vierillä. Samoin suomalainen kannel. Sen sointi on ollut tämän heimon sielu ja se on heijastanut ulospäin sen mitä sisällä on kulloinkin ollut, milloin valtaa, milloin orjuutta, milloin — ei mitään. Aikain vieriessä sekin on ollut »ripustettuna pajuihin».

Se riippuu nytkin pajussa. — Miksi? Eikö heimon sielu kaipaa sen kuiskeita? eikö sitä ravintoa joka heimohenkeä on ravinnut muinaisaikoina?

Kuinka sanookaan Väinämöinen lähtiessään?

»Taas minua tarvitahan,
Katsotahan, kaivatahan
Uuen sammon saattajaksi
Uuen soiton suorijaksi,
Uuen kuun kulettajaksi
Uuen päivän päästäjäksi,»

siis: kaiken *uuden* lisäksi myöskin *uusi soitto.* — Uusi soitto kajahtaa silloin, kun heimo sitä kaipaa ja tarvitsee.

Jokaisen yksilön sielussa on kielet jotka aina musiikin vaikutuksesta väräjävät. Sielun tila, puhtaus j. n. e. — ne määräävät vastaanottokyvyn.

Kauniisti sanoo soiton vaikutuksesta Ibsen näytelmässään »Gildet på Solhang»[1]) Signe laulaja soittajasulholleen Gudmundille:

Mine bedste drømme, mine fagreste minder
skylder jeg dig og din harpes slag.
Min ædle sanger, — i sorrig og lyst
slå kun din harpe, som bedst du lærte;
tro mig, der er strenge dybt i min bryst,
som skal svare dig i fryd ogi smerte.[2])

Vaikuttakoon tämän Kalevankansan sieluun sen oman soitikon soitto, *uusi soitto* sekä maallinen että hengellinen, jotta se voisi laulaa:

»Mun kanteleeni kauniimmin
taivaassa kerran soi.»

Soikoon sieluissamme myöskin se *uusi soitto,* josta kirjojen kirja, eepoksien eepos meille ennustaa.

MIHIN HELLEENIEN MUISTO VELVOITTAA.

Miten syvästi halveksii entisajan helleeni, klassillisen kauneuden suurin tunnustaja ja edustaja sitä nykyajan kauneuden etsijää ja tavoittelijaa, joka uskoo yksistään sielun voivan täyttää ne vaatimukset, joita sopusointuiselle kauneudelle on asetettava. Ihmisen kehityksen kannalta katsoen kauneuskäsitteet ovatkin sitten helleenisen ajan saaneet ikävä kyllä vääriä suuntia ja muotoja.

Jo roomalaiset, vaikka sinänsä hyväksyivätkin kreikkalaisen mallivartalokauneuden ja mielellään katselivat helleenien voimistelu- ja tanssiesityksiä, olivat liiaksi ylellisyyden ja huvitusten veltostuttamia ja oman edun sokaisemia voidakseen ja viitsiäkseen enää ylläpitää sopusointua ruumiin ja sielun välillä. —

---

[1]) Arv. kirjoittaja on säveltänyt tämän näytelmän oopperaksi. — Toim.

[2]) *Unelmain ihanimmat, mun muistoni parhaat*
sävelet sinun harppusi mulle soi.
Jalo laulajain, — soita sa harppuas vain
niin murheen kuin ilon päivinä mullen;
ole varma, on kieliä rinnassain,
jotk' kaikuvat niin surun kuin ilon tullen.

Keskiaika, jota täydellä syyllä on sanottu maailman historian pimeäksi ajaksi, teki kaiken voitavansa, eristääkseen sielun »ruumiin kahleista». Aine, joka vallitsevan käsityksen mukaan oli kaiken pahan alku ja lähde oli siis kidutettava ja rääkättävä tunnottomaksi ja tahdottomaksi ja sielu sen kautta saatettava täysin riippumattomaan asemaan. Lopulliset tulokset näemme katsoessamme keskiaikaisen taiteen tuotteita, joiden tarkoituksena oli antaa asianmukainen kuva tästä dualistisesta ihmisihanteesta. Kaikissa surkeita olentoja, joihin sorron ja kurjuuden valta on lyönyt leimansa ja jotka korkeintaan voivat antaa elävän kuvan raihnaasta, keuhkotautisesta askeetista. Silloin oli täydelleen unohdettu tuo helleenien aina kunnioittama ja palvoma tunnuslause: »Mens sana in corpore sano.»

Mitä tulee germaanisiin kansoihin eivät ne ole koskaan täysin ymmärtäneet helleenisiä kauneusihanteita. Se johtuu ehkä siitä, että germaanilainen tempperamentti on aivan toinen kuin mitä se on alppien tuolla puolen, ja sitten on germaanilainen tunteiltaan herkkä ja hempeä sekä ylenpalttisen proosallinen. Se ymmärtää totuutta ja siinä mielessä luonnepiirteitten tarkoitusta ja arvoa paremmin kuin kauneutta. Germaanilaisen käsityksen mukaan kauneusarvot eivät muutu, joskin olosuhteet ja raadanta ovat mielensä mukaan saaneet muokata vaikutuksille altista ihmisruumista, kunhan vain luonnepiirre tulee esille ja ennenkaikkea jos sielun kauneus vastaa asianomaista tasoa. —

Ainaisen sivistyksen ja yhteiskunnallisen kehityksen tulokset vievät lopulta kauneuskäsitteet ihmisolemukseen nähden kohti luonnottomuutta.

Henkisen työn tekijät ja varsinkin sillä alalla suuremman työn suorittaneet pitävät itseään sieluna, jota ruumis alituiseen sortaa ja rasittaa ja jonka oikea paikka on työkammiossa lukkojen takana »kohoamassa kohti korkeutta ja kauneutta».

Tänä aikakautena on sielu todella työntänyt ruumiin toiselle sijalle puoleksi tarpeettomana pahana, ajatus on hirmuvaltaa, eikä toimintaa, ja henki on vallan suhteeton elin, joka tekee parhaansa horjuttaakseen elimistön tasapainoa. Tähän suuntaan on m.m. Taine sanonut. Lyhyesti: Nykyään kuuluu kehittyneen ja valistuneen ihmisen vaatimuksiin ainoastaan hengen ja sielun kasvatus. Kulttuuri on todella veltostuttanut ihmiskunnan siinä määrin, että sielun asunto, ruumis jätetään miltei huomioonottamatta.

Tässä suhteessa riittäisi kouraantuntuvaksi muistutukseksi pelkästään jo se seikka, että pieninkin rikkomus tai laiminlyönti ruumista kohtaan ennemmin tai myöhemmin kuvastuu vallan saman suuruisena hengen ja sielun hyvinvoinnista.

Se seikka, että Jumala on luonut ihmisen omaksi kuvakseen, ei tarkoita siis vain sitä, että ihminen sielunsa ominaisuuksilta ja kehitykseltään kerran voi seistä jumaluuden todistajana ja vertauskuvana, vaan myös, että hänen näkyväinen olemustonsa kauneuden ja sopusoinnun edustajana on oleva täysin tasapainossa tämän sielun jumaluuden rinnalla. Tämän seikan ovat helleenit ymmärtäneet paremmin, kuin mikään jälkeentuleva kansa. He antoivat täyden tunnustuksensa hengen ja sielun kehittämiselle ja filosofialle, jota he pitivät yhtä suuressa arvossa kuin jokapäiväistä leipäänsä ja tämän tunnustuksensa he täysin toteuttivat jokapäiväisessä elämässään.

Mutta tämän ohella he osasivat antaa ihmisruumiin kehitykselle ja jalostamiselle sen huomion ja arvon, jota ilman kreikan kuvanveistotaide ei koskaan olisi saattanut kohota niin korkealle, kuin mitä sen tiedämme tehneen. Se on ja pysyy kuolemattomana.

Tästä syystä saatamme helposti myös ymmärtää ne kreikkalaisten uskonnolliset käsitykset, joiden mukaan heidän jumalansakin olivat ihmisten kaltaisia olentoja, jotka henkisiltä kyvyiltään ja ominaisuuksiltaan olivat tavallista kuolevaista edistyneemmät.

Tässä käsityksessä, ruumiillistaa jumalatkin ihmisen kaltaisiksi olennoiksi ei liioin voinut olla mitään jumaluutta loukkaavaa, sillä kreikkalaisesta mallivartalosta ei todellakaan saattanut löytää mitään virheitä tai puutteellisuuksia. —

Kaikki kauneus on katoovaista. Niinpä helleenien kauneuskin saattoi kestää vain aikansa, jota nykyään todistavat ne ihanat ja arvokkaat taide-esineet, joita sieltä täältä pitkin Hellasta on aikojen kuluessa maan povesta kaivettu. Nuo säilyneet kuvapatsaat ja vartalot todistavat kautta aikojen sitä korkeata tasoa, johon hellenismi oli todellakin kauneuden kohottanut. Ne todistavat myös sen sielun suuruutta ja kuolemattomuutta, joka saattoi elää semmoisessa vartalossa.

Ihmisen lukijat! Älkäämme unohtako tuota helleenien jaloa ja ytimekästä ohjetta: Mens sana j.n.e., vaan pitäkäämme se edelleenkin oppinamme ja velvoituksenamme.

Muistakaamme, että sielu yksin ei tee kaunista ja sopusuhtaista ihmistä, vaan siihen tarvitaan vielä muutakin. Ja jos joskus unohdamme nämä muut vaatimukset, menkäämme silloin taidegalleriaan ja kysykäämme neuvoa vanhan Hellaan kreikkalaisilta. —

Antti Halonen.

MIKSIKÄ?

Miksikä ihminen, joka on hiukan
erilainen kuin muut,
ymmärtämyksen saapi vain niukan,
heti on hymyssä suut?

Miksikä täytyisi kaikkien olla
aivan samanlaiset?
Kukkiihan tuollakin vainiolla
kukkaset kaikenlaiset . . .

Helmi Paloheimo.

NUORISO

Tohtori WILLIE ANGERVO

On nuoriso sun tehtäväsi suuri,
sen arvoa sa tuskin tuntenet:
oot ihmiskunnan kulmakivi, juuri,
et vähempää — myös enempätä et;
sinussa herkät elonsoinnut helää
ja esi-isäin, taattoin, toiveet elää,
sinulta mahtavuuttaan vuottaa maa.

Sun suonissasi kansan toiveet, kaipuu
ja pyhät virtoavat pyytehet,
jos vaikka matkanvarrella ne haipuu
ja niille sielussasi kylmenet,
niin suonissasi ihmiskunnan suvi
tuhansiin tuoksuihinsa tuleentuvi,
se kunnes täyteen kukkaan puhkeaa.

Kuin kevähäisin koivu hentoon kerkkään
tuo tuntehensa puhtaat tuoksumaan,
niin herää nuorison myös mieleen herkkään
maan, kansan, toiveet, kaihot unestaan;
on nuorisossa kansan teräs, voima,
tuo ihmiskunnan suuren ihannoima
myös täyteläisimmillään tähkässään.

Sinussa menneisyys ei mennyt hukkaan,
tuo veriperintösi verraton,
sinussa nykyisyys saa terään, kukkaan
ja tuoksuu hurmaavasti tuokion;
sa unelmoidessasi aikaa uutta
käyt valmistamaan varmaa vastaisuutta,
— niin ikikevähän saat kestämään.

AVARTUVA AATOS.

Pääni päällä leivo häilyy,
soinnun suloon soittaa pään,
allain meri siintäin päilyy,
taivas värjyy välkkeessään,
ylempänä pilvet puuntaa,
ylimpänä päivä päilyy
ylväänä ja yksinään.

On kuin leivon sointuun soittais
säteet solmuun yhdistäin,
kaiken luodun loisto voittais,
rannan ruohon, rannan puutkin,
maan ja meren, mun ja muutkin,
aatokseni avaroittais,
seijastaisi sielun näin.

Leivo väilyy niinkuin vaaka,
niinkuin aatos kohoo vain,
allein katoo kaikki raaka,
kuona, kuori, synti, saasta,
josta sielun sairaaks sain.

Niin mun aatos nostaa maasta
kaikkeuteen korkealle,
korkealta korkeammalle,
alla taivaan silmän suojan,
hengen hohtoon huimaavaan,
ikuisuuteen ihanaan,
luokse Luojan. —

Lynaes, Tanska kesällä 1919.
Oulunkylä syksyllä 1923.

Larin-Kyösti.

IHMINEN.

Ei ihminen viel' ole täydesti täällä,
vaikk' kulkee jo muodolla ilmehikkäällä.

Ei ihminen vihaa, ei vainoa tunne,
hän veljiä löytää jos kulkisi kunne.

Ja niinpä on hänelle sotainkin sauhu
vain kaukainen muisto ja kauhujen kauhu.

Ei myöskään hän toisien nääntyä anna,
kun itsell' on kyllin ja poieskin panna.

Ei ainakaan veljien puute ja hätä
se ihmistä kylmäksi taistohon jätä.

Ja parempi hänest' on anteeksi antaa
kuin alati syyttää ja kostoa kantaa . . .

Ei täydesti vielä hän maanpinnan päällä,
jos nähtiinkin joskus, kuin vieraana, täällä.

Helmi Paloheimo.

IHMISYYDESTÄ.

Ajatellessamme ihmisyyttä, saamme siitä kahdenlaisen käsityksen. Osa ihmisiä pitää ihmisyytenä oikeuden noudattamista sen ankarimmassa muodossa: »silmä silmästä ja hammas hampaasta». Mutta on myöskin ihmisiä, tiedossaan totuus, ettei pahaa voiteta pahalla, vaan hyvällä: »palkitse paha hyvällä»; »käännä vasen poski sille, joka sinua lyö oikealle» j.n.e. Mikä näistä kahdesta ihmisyyskäsitteestä on oikeampi, voimakkaampi ja parempi? — Ihmiskunnan perhe on koettanut onnellistuttaa itseään sotien, ja murhaten itseään, koettaen pitää käytännössä: »silmä silmästä» j.n.e. Onko se onnellisemmaksi tullut? — Ei! No niin, jälellä jää käsite: »kosta paha hyvällä». Onko ihmiskunta koettanut toteuttaa tätä? — Ei ole! Näemme vielä kaikkialla tässä ihmisperheessä yksilöitä, jotka kantavat tappoasetta lähimäistään vastaan, kaukana sydämestään käsky: »palkitse paha hyvällä», »rakasta vihollistasi ja anteeksi anna», vaikka uskontoomme kastettuina meidän jokaisen tulisi näitä käskyjä noudattaa.

Viljo Aro.

LUONNONHENGET.

Kautta aikojen on ihmiskunta vaistomaisesti tajunnut, että olemisenpiiriin sisältyy muitakin eläviä olentoja kuin ne, joita fyysillisillä aistimilla havaitsemme. Aina on myöskin ollut ihmisiä, jotka luonnonmukaista elämäntapaa noudattaen — toisinaan erikoisia harjoituksia läpikäyden — ovat kehittäneet itsessään ylifyysillisiä aistinkykyjä, joiden avulla he ovat, ainakin oman vakuutuksensa mukaan, voineet havaita noita tavalliselle silmälle näkymättömiä olentoja — sekä ihmisiä sen jälkeen, kun he ovat kuolemassa fyysillisen ruumiinsa jättäneet, että myöskin toisenlaatuisia olentoja, jotka varsinaisesti kuuluvat n.s. eetteri-, astraali- tai vieläkin korkeampiin maailmoihin. Eräitä alemmanlaatuisia näistä olennoista nimitetään luonnonhengiksi, ja n.s. selvänäkijäin kuvausten mukaan täyttävät ne merien syvyydet, parveilevat maassa ja »ilman pitkillä pihoilla». Useinkin sen mukaan, missä »elementissä» ne asuvat, kutsutaan niitä eri nimillä: gnoomit, sylfit, salamanterit, maahiset, vetehiset, keijut, tontut j.n.e.

Englantilainen kirjailija Sir Conan Doyle — kuuluisan Psyykkisten tutkimusten seuran jäsen, — on herättänyt huomiota julkaisemalla erinomaisen mielenkiintoisia, luonnonhenkiä koskevia tutkimuksia The Strand Magazine-lehdessä, varustaen kirjoituksensa valokuvilla. Selostamme lyhyesti, kuinka kirjailija joutui tutkimaan näitä merkillisiä olentoja.

Noin kolme vuotta ennen tuon kirjoituksen julkaisemista oli erään Mr. C:n 15 vuotias tytär väittänyt, että hän ja serkkunsa, 10 vuotias tyttönen, alituiseen näkivät luonnonhenkiä metsässä kävellessään ja olivat niiden kanssa tuttavallisissa ja ystävällisissä suhteissa sekä pyysi isänsä lainaamaan hänelle

valokuvauskoneensa. Isä oli sangen epäuskoinen, mutta antoi kuitenkin tytöille koneen, varustaen sen yhdellä levyllä. Kun hän sittemmin itse kehitti levyn, sai hän suureksi hämmästyksekseen esille kuvan tanssivista keijukaisista. Tämä oli tietenkin erinomainen ilonaihe lapsille, joiden kertomuksille oli siihen saakka vain naurettu. Tämä ensimmäinen valokuva otettiin kesällä, toinen syksymmällä.

Nyt ryhtyi asiaan Mr. Gardner (jonka alempana annamme selostaa myöhemmin suoritettuja tutkimuksia samalta alalta) hankki itselleen kuvien negatiivit ja tutki ne huolellisesti. Toinen niistä oli erittäin selvä, mutta toinen oli vähän valoitettu. Mikään merkki ei osoittanut, että niitä olisi kahdesti käytetty. Levyt annettiin erään vanhan valokuvaajan tutkittaviksi, ja hänkin saattoi vaan todeta: Tämä on merkillisin asia mitä koskaan olen nähnyt! Mistä ihmeestä olette nuo kuvat saaneet?

Sir Conan Doyle sanoo tutkineensa molempia kuvia mahdollisimman tarkasti suurennuslasin avulla ja päättää kirjoituksensa seuraavasti:

Minun täytyy tunnustaa, että kuukausia kestäneen ajattelun jälkeen olen kykenemätön ratkaisemaan, mitä tämä tapahtuma todella merkitsee. Pari seurausta täytyy asialla ainakin olla. Lasten kokemuksia tullaan käsittelemään vakavammin kuin näihin saakka. Toisia vahvistettuja tapauksia tulee esiintymään. Tieto näistä pienistä, näkymättömistä olennoista tulee lisäämään jokaisen puron ja laakson viehätystä ja antamaan romanttista mielenkiintoa jokaiselle kävelylle, jonka ulotamme maaseudulle . . . Tulevatko nuo pienet olennot kärsimään tästä uudesta kosketuksesta? Jos niin, silloin oli se onneton hetki, jolloin maailma sai varmuuden niiden olemassaolosta. Mutta toisaalta on varma, että johtava käsi seuraa ihmisten toimia ja meidän asiamme on vain luottaen seurata sitä. —

Myöhemmin on syntynyt samalla tavalla vielä kaksi valokuvaa. Julkaisemme ne kaikki, yhden kussakin lehtemme numerossa.

Siirrymme nyt niihin kuvauksiin, alkujaan erään selvänäkijän antamiin, jotka E. L. Gardner on julkaissut ja jotka sangen hauskalla tavalla selvittävät luonnonhenkien olemusta sekä askartelua. Gardnerin artikkelin otsakkeena on

Luonnonhenget ja niiden tehtävät.

I.

Luonnonhenget maassa ja vedessä.

Monet niistä henkilöistä, jotka ovat lukeneet Sir Conan Doylen kirjoituksen »The Coming of the Fairies» varmaankin ilolla tervehtivät luonnonhenkien ihmeellistä ja rikasta elämää valaisevia lisätietoja, tuota elämää, jonka kanssa olemme ehkä määrätyt joutumaan yhä lähempään kosketukseen. Kadotettuamme aikaisemman välittömän yhteytemme luonnon kanssa olemme ajautuneet erillemme tuosta elämän sisarvirrasta. Tieteellisen ajattelun sävy on ollut sangen materialistinen ja nykyisen sivistyksen kauppahenki on sekin osaltaan leventänyt juopaa. Luonnonhenkien esiintymiset ja teot ovat sekä kerrotuissa että kirjoitetuissa tarinoissa puetut niin fantastisiin muotoihin, että usko luonnonhenkien olemassaoloon on melkein tykkänään kadonnut.

Seuraavat kuvaukset deevojen ja luonnonhenkien toimintaa koskevista välittömistä havainnoista, joita on tehnyt eräs, jolla on erikoiset kyvyt sellaisiin havainnontekoihin, eivät varmaankaan ole vailla mielenkiintoa ja arvoa niille, jotka tajuavat sen elinvoiman ja älyn, mikä ilmenee kasvikunnan elämässä.

Havainnot on tehty Yorkshiressä, Lancashiressä ja Cumberlandin järven alueilla. Yllämainitussa kirjoituksessakin esiintyvä selvänäkijä, Mr. Sergeant, on näiden havaintojen suorittaja. Useimmat tutkimuksista suoritettiin keväällä ja aikaisin kesällä v. 1922, jolloin tutkija sijoittui asumaan syrjäisiin seutuihin ja teki useita jalkamatkoja ympäristölle. Vaimonsa seuraamana, jolla aina oli mukanaan muistikirjansa, meni Mr. Sergeant valitsemalleen paikalle istumaan ja saneli hiljaisella äänellä vaimolleen, mitä näki luonnonhenkien elämästä ympärillään. Ja näin syntyneet kertomukset esitetään nyt tässä.

Lienee paikallaan lisätä joku sana Mr. Sergeantin luonteenominaisuuksista. Olen tuntenut hänet useita vuosia, olen paljon seurustellut hänen kanssansa ja olen ehdottomasti vakuutettu hänen rehellisyydestään ja hänen luonteensa sekä hänen tarkoituksiensa kunniallisuudesta. Hänen selvänäköisyytensä on positiivinen kyky eikä tuollaista paljon tavallisempaa passiivista herkkätuntoisuutta. Useita kertoja olen ollut tilaisuudessa toteamaan hänen selvänäköisiä havaintojaan, jotka eräs toinen selvänäkijä on oikeiksi vahvistanut. Niinä kolmena vuotena, joiden aikana olen näitä asioita tutkinut, olen kohdannut useita henkilöitä, jotka ovat tutustuneet luonnonhenkien elämään, ja heidän kertomuksensa ovat läheisesti vastanneet Mr. Sergeantin kuvauksia. Niinpä julkaisenkin seuraavat kertomukset täydessä luottamuksessa niiden yleiseen todenperäisyyten.

E. L. G.
(Jatk.)

LENNÄ, OI SIELUNI VALOA KOHTI.

Lennä, oi sieluni valoa kohti!
Kuinka? Se kelvoton lähteä tohti
kahleista ruumiin. Ah tämä on suurta
ihmeiden juurta.

Nyt ma sen tunnen: ruumis on multa,
sielu sen vaivoissa hehkuu kuin kulta
vuottaen hetkeä, jolloin se hentoon
nousevi lentoon.

Nousevi, nousee kuin tuulonen taivaan,
lempeän kutsun mi ylhäältä sai vaan,
kantaen kerallaan kukkien tuoksun
maallisen juoksun.

Arnold Laurell.

LÄHETETTYJÄ KIRJOITUKSIA.

Yksinäiset yhteistyöhön.

»Tuhannen ihmisen joukossa on tuskin yksi ainoa, joka kilvoittelee saavuttaakseen täydellisyyden; ja pyrkivienkin joukossa on vain aniharva, joka Minut totisesti tuntee.» Näin sanoo Jumalan sana keskustellessaan Arjunan (ihmisen) kanssa henkisen tietämisen saavuttamisesta jumalallisen rakkauden kautta ihanassa Bhagavad-Gîtä-kirjassa, Laulussa jumaluudesta.

Sitaateissa olevien sanojen synnyttämää masentavaa vaikutusta ei kykene poistamaan edes yllämainitulle kirjalle annettu mainesana. Vielä apeammaksi muuttuu mieli, kun tietää, että sanat on sovitettu intialaisiin oloihin vähintäin 25,000 vuotta sitten, siis paikkaan ja aikaan, jossa ja jolloin useampi kuin nykyään, hermostuneen kiireen ja syvän materialismin aikana, kilvoitteli saavuttaakseen täydellisyyden ja Jumalan totisen tuntemisen.

Kuinkahan harvassa siis meidän poloisessa Suomessamme on niitä, jotka kilvoittelevat saavuttaakseen täydellisyyden? Ja kuinka paljon harvemmassa on niitä, jotka Jumalan, Ijäisen, millä nimellä häntä nimitettäneekin, totisesti tuntevat? Varmaankin saa kulkea kylien ja kaupunkienkin läpi kykenemättä löytämään edes yhtä rehellisesti pyrkivää sielua. Etsijä tuntee pian itsensä yksinäiseksi ja tarttuu silloin liian kernaasti ensimmäisen vastaantulijan käteen, jota usein juuri sillä hetkellä ohjaa joku etsijälle vieras pyrkimys. Ryhtyäpä nyt sellaisessa tilanteessa hakemaan itselleen lohdutusta ja tukea etsivälle sydämelleen. Jonkinlainen käännytystyö voisi olla mahdollinen vain yhdessä tapauksessa tuhansista, koskapa nyt kerran pyrkiväin luku on niin kovin pieni. Ja onko sitten kaikista opettajiksi? Olisi iloinen ja tyytyväinen, jos saisi itse jonkun opin ja lohdutuksen murun toiselta.

Näin on laita kylissä ja kaupungeissa, joissa yksi tai kaksi rehellisesti pyrkivää sielua harhailee ja joissa ei ole minkäänlaista mahdollisuutta kanssakäymiseen silläkään uhalla, että etsiviä olisi hiukan useampiakin. Nykyaikaiset yhteiskunnalliset olosuhteet vaikeuttavat yhtymistä.

Mitä olisi näin ollen tehtävä niiden hyväksi, jotka tuntevat itsensä kulmakunnallaan eristetyiksi ja yksinäisiksi? Eikö olisi mahdollista, että he ryhtyisivät vaihtamaan ajatuksia kirjeellisesti, etsijä kertoisi etsijälle, mitä hänen sielunsa alueella on tapahtunut? »Ihmisen» toimitus voisi luullakseni ottaa vastaan niiden nimet ja osotteet, jotka haluavat puuhaan ryhtyä ja levittää sitten monistettuina nämä nimet heille kaikille. Varmasti moni lohdutuksen sana kulkisi silloin paikasta toiseen, talosta taloon. Vaikka totuuden liekki olisi sydämessä kuinka heikko ja vapajava tahansa, loistaa aina kaksi tai useampia yhdessä suuremalla valolla.

Tai ehkäpä joku viisas pää keksii paremman keinon yksinäisten hyväksi. Tämähän onkin vain ehdotus.

Voitanee sanoa, että onhan meillä lehti, »Ihminen». On kyllä, ja siitä olemme iloisia. Mutta kahdenkeskinen ajatusten vaihto lisää enemmän velvollisuuksia omaa itseään kohtaan kuin paljas lehden tilaaminen ja lukeminen, saattaapa siten harrastukset yhä lähemmä niitä tarkoitusperiä, joiden hyväksi lehti toimii.

Mitä ajatellaan? *Mens.*

TOIMITUS

suhtautuu aina myötätunnolla kaikkiin ehdotuksiin ja aloitteisiin, joita lehden ystävät tekevät yhteiseksi hyväksi. Ne ovat myös omiansa elävöittämään ja lujittamaan yhdyssidettä lukijakunnan ja toimituksen välillä.

Kun ylläolevallakin ehdotuksella on oma mielenkiintonsa ja koska siinä vedotaan toimitukseen, niin saanemme lausua asian johdosta pari sanaa.

Tarkastakaamme siis asemaamme totuudenetsijöinä, jota ehdotuksessa alleviivataan.

Kun IHMINEN ei ole minkään seuran, järjestön tai erityisen aatesuunnan äänenkannattaja, vaan lehti, joka pyrkii edistämään kaikkia terveitä henkisiä pyrkimyksiä, niin on sille laadittu ohjelma, jonka ympärille olemme kokoontuneet ja jonka ohjelman mukaisesti koetamme totuutta etsiä. — Me kai käsitämme, ettei totuus sisäisen elämän suhteen ole vielä lopullisesti kirkastettu. Tiedämme, että ihmiskunnassa risteilee tuhansia ja taas tuhansia eri käsityksiä sisäisestä ihmisestä, Jumalasta ja kuolemanjälkeisestä elämästä. Koska näitä selityksiä, teorioita ja dogmeja on peräti paljon, niin sanoo jo järkemme ja sisäinen aavistuksemme, etteivät ne kaikki sinänsä ja tyhjentävästi voi olla tosia eli totuuden kanssa täysin yhtäpitäviä, koska totuus on *yksi*. Kuitenkin nuo lukemattomat ja puutteelliset käsitykset totuudesta ovat sikäli merkityksellisiä, että kukin niistä sisältää osittaisen totuuden ja vahvistavat sitä tosiasiaa, että kaikki *pyrkivät* sisäistä totuutta tajuamaan. Tässä pyrkimyksessä, totuudenetsinnässä, tahdomme myös me olla mukana itsenäisinä, ennakkoluulottomina, vapaina pyrkijöinä.

Kun olemme tämän asemamme todenneet, niin herää kai kysymys siitä, onko lehtemme sinänsä riittävä väline totuudenetsinnässämme, vai tarvitsemmeko sisäisempää keskinäistä yhdyssidettä välillemme? Toiset tarvinnevat, toiset eivät. Aloitteen tekijä kuuluu ensinmainittuihin. Kuitenkin lienee niin, että tämänlaista ehdotusta kannattanevat vain harvat yksilöt siellä täällä. Mutta vaikka näinkin olisi, niin ei se estä asian eteenpäin viemistä. Voi myös olla niinkin, että monet muut lukijoista tuntevat samanlaista sisäistä kaipuuta henkiseen yhteistyöhön kuin ehdottajakin, s.o. hän voi tietämättään esiintyä useamman tulkkina. Tämä selvinnee, kun ehdotus on tullut tunnetuksi.

Jos asetumme sille kannalle kuin ehdotuksen tekijä, niin on aloite helposti ymmärrettävissä. Totuudenetsijän tie on ristintie. Se on sitä aina sisäisesti, mutta usein myöskin ulkonaisesti. Häntä painostavat sisäiset tuskat ja ahdistaa yksinäisyyden suru. Hän etsii osatovereita, koska vain kaltainen voi ymmärtää kaltaistaan. Sikäli kuin ei hän yksinään jaksa tietään edetä, voi hän saada lohdutusta ja tukea vain niiltä harvoilta kanssavaeltajiltaan, joiden sisäinen kehitysaste ja sieluntila on yhdenmukainen kuin hänen. Totuudenetsijä, jos kukaan, tarvitsee veljeä, sillä hän on yksinäisempi kuin orpo. Hän tarvitsee ystävää, jonka kanssa voi käsi kädessä kulkea ja hänen kanssaan jakaa ilot ja surut. Hän tarvitsee koeteltua toveria, jolle voi luottamuksellisesti avata sydämensä. Totuudenetsijässä herää kaipuu liittyä sielujen veljeskuntaan.

On ihmisiä, jotka ovat tässä asemassa. Niitä voi olla myös lukijoissamme. Näin ollen suhtautuu toimitus myötätunnolla tehtyyn aloitteeseen. Täytämme myös ehdotuksessa mainitun pyynnön ilmoittautumisien vastaanottamisesta.

Maunu Teräkivi.

PAINOVIRHEET.

Oikaisemme edellisen numeron painovirheistä ne, jotka koskevat runoja:

L. Onervan runossa siv. 162 oli säe: miehen orjuutta. Tulee olla: mielien orjuutta. Sivulla 163 oli säe: uskona, nouseena. Pitää olla: uskona, vaateena.

Aarni Koudan runossa siv. 164 oli ensimäinen säe: San Mareon priior messuansa lukee. Tulee olla: San Marcon priior j.n.e.

Tähän numeroon päättyy lehtemme ensimäinen vuosikerta.

Seuraavasta vuosikerrasta tehdään selkoa kansilehdellä olevassa ilmoituksessa.

Laajaa t:ri Annie Besantin kirjoitusta ei ole voitu vielä kaikkia julkaista, mutta otamme sen lähinumeroihin. — Tilanpuutteen takia on niinikään täytynyt jättää pois useita lähetettyjä kirjoituksia, jotka nyt jäävät odottamaan vuoroaan.

SISÄLLYSLUETTELO:

TILAUKSIEN UUDISTUS.

Kun tähän numeroon päättyy IHMISEN ensimäinen vuosikerta, niin pyydämme arv. tilaajiamme uudistamaan tilauksensa ennen marraskuun numeron ilmestymistä. Niinikään toivoisimme arv. asiamiestemme siitä huolehtivan. Sellaisissa tapauksissa, jos ei tilausta ole uusittu ennen seuraavan numeron ilmestymistä, ehdotamme asian vaivattomampaa järjestelyä varten sitä muutamien muiden aikakauslehtien tapaa, että perimme tilauksen uudistusmaksun siten, että lähetämme ensimäisen numeron Smk. 46:- postietuannilla. Ellei taas joku uudistamista haluaisi, niin toivottavasti hän suvaitsee siitä ilmoittaa meille puhelimella tai kirjekortilla.

KATSAUS KULJETTUUN TAIPALEESEEN.

IHMISEN levittäminen viime vuoden marraskuusta tämän vuoden alkuun oli niiden 40 tilaajan huolena, jotka asiamiehinä olivat ryhtyneet lehdelle tilauksia hankkimaan; he loivat IHMISELLE perustuksen hankkimalla sille 27% koko tähänastisesta tilaajamäärästä.

Tilausvuoden varrella, tammikuusta lokakuuhun, on edellämainittujen lisäksi 46 tilaajaa liittynyt IHMISEN levittäjiin ja ovat he hankkineet 32 % koko tilaajamäärästä.

Kaikkien tilausten yhteisestä määrästä on 41% saapunut suoraan julkaisijalle tai postikonttorien hankintana.

Nämä numerot osoittavat että ilman tilausten hankkijoita, asiamiehiä, ei lehden levikki olisi noussut puoleenkaan siitä kuin se nyt on. On ilahduttavaa todeta, että jo yli 80 henkilöä ovat käsittäneet lehden eteenpäinviemisen yhteiseksi asiaksi. Selvää on, ettei kaikilla ole tilaisuutta tilausten hankintaan. Mutta jos rohkenisimme ajatella, että joskus pääsisimme sellaiseen ajankohtaan, jolloin joka toinen lehden tilaaja, omansa lisäksi, hankkisi yhden uuden tilauksen IHMISELLE, niin voisimmeko arvata, mitä moninaisia hyviä seurauksia siitä lehden asialle olisi?

Hinta 4:— Helsinki 1923 Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 1
Marraskuu.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE

Helsinki, Vallilantie 3. Puh. 99 24.

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja. — Lehti on myös vakuutettu — kuten Claude Bernard — siitä, että tulee päivä, jolloin fysiologi, runoilija ja filosofi puhuvat samaa kieltä ja ymmärtävät kaikki toisiansa.

IHMINEN

2:nen vuosik. MARRASKUU 1923 — N:o 1

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

IHMINEN

(ohjelmamme)

Taas kun lähdet taipaleelle
lukijaisi tuttuin luokse,
puhu puolueettomasti!

Veljeytehen vedoten
joka pirttiin pistäydy
ylistämään YKSEYTTÄ!

Esitä elämän ehdot
viisauden viittomaksi
laiksi lahjomattomaksi!

Kerto'os elon keväästä,
syyllisyyden syksysäästä,
paheen talvipakkasesta!

Ilot, surut ihmismielen
tutki, tarkoin tunnustele,
— kulta kustakin eroita!

Saakohon älyn salamat
pois iskeä ijäksi
taikauskon ilki-tahran!

Katse kansasi kohota
matoisesta maasta tästä
kohden taivon korkeutta!

Kansan syömeen kasvattaos
pyytehet, halut, pyhäiset
totuuden ja tiedon tielle!

Ihmiselämästä etsi
tieto varma ja vakava
aikalaistesi avuksi!

Tunne itsesi — inehmo —
sielusi salat sisimmät,
omatunto ongelmoineen!

Vasta silloin oot sa valmis
kypenissä kypsistynyt
ihannekuva inehmon.

W. A.

SUURI SUUNNITELMA

IHMISELLE t:ri *Willie Angervo.*

»Jumalalla on suunnitelma ja se suunnitelma on kehitys.»
Alcyone.

Merkillisen rohkea, syväsisältöinen ja lohdullinen väite ja mitä avaria näköaloja se meille avaakaan!

Materialistinen maailmankatsomuskin tunnustaa kehityksenlain, sillä onhan se todettu tarkkojen tieteellisten tutkimusten tuloksena, mutta se ei ole voinut päästä sen pitemmälle, eikä julistaa sen enempää, sillä sen katseilta on edelleen salassa se voima, joka on kehityksen takana, samoin kuin myöskin se päämäärä, mihin kehitys tähtää. Senpä vuoksi materialismi rajoitetulla tiedollaan tyytyy jättämään kehityksenlain luonnon »sokeiden» voimien varaan ja tulos tietysti on sen mukainen, puhumattakaan edeltäpäin harkitusta suunnitelmasta.

Mutta eikö siitä huolimatta kaikki tieteen tekemät havainnot puhu kummminkin tuon suunnitelman puolesta? Eikö elämä, ollessaan jatkuvasti kehityksenlain vaikutuksen alaisena, ole voinut osoittaa pienintäkään nousua? Ja eikö sen miljoonia vuosia kestäneestä taivalluksesta ole ollut mitään hyötyä?

Ennakkoluulottomasti ja puolueettomasti vastattaessa täytynee jokaisen myöntää kehityksen nykyiset saavutukset jonkin verran entisiä paremmiksi ja että elämä kykenee nyt ilmentämään ihmisellekin suurempia toimintamahdollisuuksia kuin muutama tuhannen tai satakin vuotta taaksepäin. Siis on päästy eteenpäin, on noustu korkeammalle kehityksen portaikolle ja näyttää siltä kuin koko tuo vaivaloinen pyrkimys tähtäisi johonkin varmaan päämäärään — vieläpä jonkin harkitun suunnitelman mukaisesti.

Olemassaololla — Jumalalla — on suunnitelma ja se on kehitys johonkin meille vielä käsittämättömään suureen päämäärään, josta silloin tällöin välähtelee hämärä aavistus nähdessämme tai kuullessamme jostain suuresta henkilöstä, joka on esiintynyt kehityksen näyttämöllä. Sitä kouraantuntuvampi on tuon suunnitelman olemassaolo, kun jokainen pieninkin elämän atoomi kehityslain alaisena aina pyrkii ja nousee jotakin korkeampaa päämäärää kohden, uhraa entisen muotonsa synnyttääkseen uuden entistä paremman ja kehityksen uusia vaatimuksia enemmän vastaavan. Ja kun tämä kaikki tapahtuu kuin jonkin viisaan harkinnan tuloksena, niin ei ole ihme, jos olisi valmis uskomaan, että tuo elämä onkin vain jumaluuden elämää, ja että jumaluus itse siinä elää ja kehittyy varman korkean suunnitelman mukaisesti.

Kuinka suuremmoiseksi muuttuukaan ihmiselämä tuon merkillisen näkemyksen valossa! Ihminenkin on Olemassaolon osanen, sen ajatuksen luomus, joka osaltaan toteuttaa Olemassaolon suunnitelmaa. Ihmisen kehitysasteesta riippuu, tapahtuuko tuo hänen tietensä tai tietämättään. Kehityksen alkutaipaleella, tiedottomana asemastaan, on hän pakoitettu alistumaan elämän ehdottomiin vaatimuksiin, tuntuivatpa ne kuinka vastenmielisiltä tahansa. Lyhytnäköisyydessään voi hän silloin langeta tuomitsemaan lakia »sokeaksi», koska

se ei toiminut hänen yksilöllisten toiveittensa, vaan jonkin tuntemattoman vaikutteen — suunnitelman — mukaisesti, vaikka syy olikin vain siinä, ettei hän vielä kyennyt eroittamaan oman olemuksensa kaikkein syvintä ydintä. Noustessa korkeammalle kehitysasteelle on ihmiselle mahdollisuus havaita osuutensa Olemassaolonjumaluudessa ja silloin hänelle myöskin aste asteelta paljastuu jumalallinen suunnitelma ja kehityslain pääominaisuudet, oikeus ja rakkaus. Ja mikäli hän perehtyy toimimaan tuon suunnitelman kanssa sopusoinnussa, sikäli lähestyy hän myöskin kehityksen äärimmäistä tarkoitusperää ja pääsee siitä tietoiseksi astuakseen itsetietoiseksi tekijäksi jumaluuden kanssa elämän keskeytymättömässä kehityskulussa.

Suuri ja merkillinen on elämän suunnitelma.

KUINKA TOTUUDEN VIESTIÄ KULJETETAAN.

Minne ovat kadonneet suuret henget, totuuden viestin rohkeat kuljettajat? Kysymyksen pitäisi olla ominainen jokaiselle, joka avoimin silmin seuraa tapahtumia lähellä ja kaukana. Vielä pari- kolmekymmentä vuotta sitten eivät olot maapallollamme näyttäneet niin toivottoman synkiltä kuin miltä ne nyt näyttävät. Ihmistajunnassa esiintyy tällä haavaa tuskin nimeksikään epäitsekästä, asian itsensä vuoksi uhrautuvaa ihmistä, joka houkuttelisi suuremmassa määrin totuuden janoisia ympärilleen. Maailman suuret nimet ovat ne, jotka pitävät pilkkanaan kansojen kärsimyksiä tai ne, jotka katsovat olevansa pakotettuja uhrautumaan ihmiskunnan kärsimyksille. Vain heikkona kaikuna kuuluu tuosta sekasorrosta ihmisyyden ääni, ihmisjoukot paatuvat tyydyttämättömässä raivossaan tai toivottomassa alistumisessaan ilman että niillä on edes lohtua niistä hyveistä, joiden nimissä ne alistuvat. Voimat, jotka työskentelevät kauniimman maailman luomiseksi, tuntevat ponnistelevansa miltei voittamattomia vaikeuksia vastaan.

Minne ovat sitten kadonneet suuret henget, totuuden viestin rohkeat kuljettajat?

Täytyneehän uskoa, että totuus on katoamaton. Totuus ei pala tulessakaan, sanoo suomalainen sananlasku. Mutta täytyykö samalla uskoa, että nykyhetken tylyksi, henkeä salpaavaksi kohtaloksi on tullut kohtaloista kauhein: että on tehty petos totuutta vastaan; että on käytetty väärin jumalallisen viestin perille viemisen käskyä; että suuret totuuden kilvoittelijat ovat eksyneet toisille teille, kauas totuudesta, kauas Jumalasta ja kauas ihmisyydestä?

Ikävä kyllä, tällaista on ennenkin tapahtunut. Monet suurimmista neroista, jotka rohkeasti ovat kantaneet totuuden soihtua ja joihin kärsivä ihmiskunta on sen vuoksi odottaen katsonut, ovat usein pettäneet heihin asetetut toiveet, ovat tulleet ylpeiksi, unohtaneet Jumalan tai asettuneet itse hänen tilalleen.

Kaikilla lienee muistossa Kalevalan taru Aino-neidon surmasta. Tapahtumasta oli vaikea saada luotettavaa sanansaattajaa neidon kotiin. Ensin lähe-

tettiin karhu, — se lehmikarjahan katosi. Sitten susi, — se lammaskarjahan karkasi. Vihdoin tuli ketun vuoro, — se hanhilaumahan laukkasi. Lopuksi ei ollut muuta neuvoa kuin lähettää kaikkien halveksima, kiero, paltasilmä jänis viestin vientiin. »Sana ei miehe'en katoa», arveli jänis ja vei kun veikin sanoman määräpaikkaansa.

Kas, siinä suorastaan salatieteellinen kuvaus siitä, kuinka kehnosti parhaimmatkin voivat suhtautua saamansa totuuden viestin perilleviemiseen. Maalliset edut houkuttelevat heidät syrjäpoluille, joilla he unohtavat vihdoin kokonaan heille uskotun tehtävän. Kuvaus on masentava, mutta samalla lohdullinen. Viesti tuli viedyksi perille, vaikkakaan lopullinen sanansaattaja ei kyennyt loistamaan juuri älyllä ja voimalla.

Varmaankin ovat armoitetut totuuden viestin kuljettajat tällä hetkellä eksyneet palvelemaan vieraita tarkoitusperiä. He kiistelevät kenties maisen kunnian kilpakentillä tai laahaavat totuutta perässään rohkenematta esiintyä huutavan äänenä korvessa. Mutta on lohdullista uskoa, että monet pienet »paltasilmä jänikset» yrittävät voimiensa ja kykyjensä mukaan viedä tietoa perille, onnistuen lopuksi siinä, kuten vilpitön narri, ihmisten silmissä narri, Parcifal.

Tämä tieto on lohdullinen, sillä todellisuus on kerran ilmaiseva itsensä.

Arnold Laurell.

HARPUNSOITTAJAN LAULU

GOETHE

Kell' leivässään ei suolaa kyynelten,
ken astunut ei tuskan tutkaimille
ja öitään valvonut ei itkien,
on vieras teille, taivaan jumalille.

Te talutatte meidät elämään,
te kurjan voitte syylliseksi johtaa;
niin jätätte te hänet kärsimään,
syy kaikki koska koston täällä kohtaa.

IHMISELLE suomensi UUNO KAILAS.

Joka aikoo elää tulevina vuosisatoina,
hänen on osattava kuolla omallaan.

Giordano Bruno.

IHMISIÄ.

4.

GIORDANO BRUNO.

Maanpakoon voitte ajaa mun,
ruumiini polttaa kiusatun,
mun henkein näkee sentään iki-untaan,
se kuuluu aurinkojen valtakuntaan.

Te suljette mun vankilaan,
mut henkein raastaa kahleitaan,
monaadi, satu on se Jumalasta,
mi levon löytää lähteiltänsä vasta.

Ei rajaa, äärtä missään näy,
ratojaan auringot ne käy,
tuhannet tähdet pääni päällä hohtaa,
jokaista niistä ikihenki johtaa.

Ikuinen Henki, lähteeni,
vie aina minut tähteeni,
kehityn, kasvan siellä, jälleen lähden
ja tapaan toisen, korkeamman tähden.

Mua vangita te ette voi,
korkeempi voima minut loi,
teit' uhmaan, uhmaan polttorovioita,
mun henkeäin ei aine koskaan voita.

Se vankilani tuhoo vaan,
hetkeksi jätän aineen, maan,
ja jälleen tänne julistamaan palaan,
maailman-henkeen yhtyä nyt halaan.

AARNI KOUTA.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. t:ri *Annie Besant.*

IX.

Ajatuksen vapaus, joka kuudennellatoista vuosisadalla valloitti alaa uskonnon asioissa, levisi kahdeksannellatoista vuosisadalla poliittisen elämän alueille. Melancthon oli, muistettakoon, vapaamuurari, ja hänen nimensä esiintyy v. 1535 Cologne Record'issa, joka kertoo Aasian Ritareista, joita nimitettiin myöskin Pyhän Johanneksen Ritareiksi. Pyhän Johanneksen Veljeskunnan sano-

taan esiintyneen jo ennen vuotta 1440, jolloin se muutti nimensä Pyhän Johanneksen Vapaamuurarijärjestöksi eli Muurari Veljeskunnaksi.

Feodaalinen järjestelmä rappeutui; sen oikeudet säilyivät samalla kuin sen velvollisuudet unhoittuivat, ja köyhien kurjuus oli suorastaan kuvaamaton. Monarkiat, aatelisto ja papisto harjoittivat määrätöntä tyranniutta; kurjuus ja hillitön ylellisyys seisoivat vastakkain, ja yhteiskunnalliset olosuhteet kävivät sietämättömiksi. Näkyi, että ellei perinpohjaisia uudistuksia saataisi aikaan, olisi vallankumous välttämätön.

Sisäinen Hallitus oli valinnut muurarijärjestöt välittäjikseen levittämään oikeita aatteita ihmisten välisistä suhteista, ja Transylvaanian prinssi Ragoczy, eräs Valkoisen Looshin vihitty, oli valittu johtavaksi työntekijäksi; noiden aikojen kronikat tuntevat hänet monilla eri nimillä, useimmiten kreivi de S. Germain'ina. Käytännöllisten muurarien kiltoja, jotka kauan työskentelivät Europassa, käytettiin muodostamaan spekulatiivisia muurariyhdistyksiä, kolmessa asteessa. Ludwig Afabi, kosketellessaan muurariutta Itävallassa ja Unkarissa, kertoo eräästä Rudolph I:n v. 1275 antamasta vahvistuksesta muutamalle muurarijärjestölle, ja Kivimuurareiden veljeskunta Strasburgissa sai v. 1278 suosiokirjeen paavi Nicolaus III:lta, jonka kirjeen hänen seuraajansa Benedictus XII uudisti v. 1340. Vanhimman saksalaisen muurarijärjestön Afabi asettaa v:lle 1397; wieniläiset muurarit mainitaan v:lta 1412, 1430 ja 1435; Strasburgin looshit 1495, Torganin 1462; v:een 1500 mennessä mainitaan kuusitoista muuta järjestöä ja seuraavina vuosisatoina taasen uusia. Baslen Nikolaksen ja Johann Taulerin veljeskunnat, samoin kuin Böömin veljet ja Luukkaan veljet liitettiin niihin. Jan Amos Comenski (latinalaistutettuna Comenius), Böömin veljien saarnaaja, työskenteli myöskin rosenkreutsilaisten kanssa, ja v. 1650 prinssi Ragoczyn hallitus kutsui hänet Transylvaniaan ja Unkariin, jossa hän levitti oppejaan.

Seitsemännellätoista vuosisadalla monta korkeaa muurarijärjestöä vedettiin yhteen, jotta kuninkaat, aatelisto ja papisto olisi saatu taivutetuiksi johtamaan välttämättömiä, tehokkaita uudistuksia. Afrikalaiset Veljet ja Tarkkaava järjestö (Strict Observance) herättävät huomiota niiden joukossa. Ensinmainittuun hyväksyttiin vain korkeasti sivistyneitä, jaloilla periaatteilla varustettuja miehiä; heidän tutkimuksensa alkoivat muinaisen Egyptin historiasta, ja siitä johtuu heidän nimensä. Järjestö perustettiin Preussissa 1767, Fredrik Suuren vahvistamana. Sen sääntönä oli, sanoo Ragon, »Pelätä ainoastaan Jumalaa, kunnioittaa kuningasta, olla maltillinen ja harjoittaa suvaitsevaisuutta kaikkia muurarilahkoja kohtaan». Fredrik oli vihitty muurariksi 1738 ja aina suojeli muurariutta. Dom Antoine Joseph Pernetty, Kuninkaallisen Yleisen Kirjaston hoitaja Berliinissä ja akateemikko, oli hermetisti ja kreivi de S. Germainin (prinssi Ragoczyn) ystävä. Myöhemmin hän perusti Avignonissa »Academic des Illumines'in», muurarisääntöjen alaisen salaisen seuran. Saksan Suuri looshi, jonka Suur-mestarina oli Fredrik Suuri, selitti, Findelin mukaan, että

keskiajan rakentajaveljistöissä säilytettiin, paitsi heidän taitojansa, myöskin salaista tiedettä, jonka perustana oli todellinen kristillinen mysterio, palvellen valmistavana ja alustavana kouluna ja porraskivenä Pyhän Johanneksen muurariuteen, joka viimeksimainittu ei ollut vain pelkkä moraalisen filosofian järjestelmä, mutta läheisesti liittynyt ja yhdistetty tähän mysterioon.

Ruotsalainen järjestelmä oli kätkettynä Rakentajaveljistössä ja säilytti tämän sangen vanhan salaisuuden, joka muodosti riituksen korkeammat asteet (lukija muistanee Upsalan piispan Ruotsissa); tämä mysterio salattiin alempien asteiden jäseniltä. Jeesus valitsi muutamia opetuslapsistaan ja opetti heille salaista tietoa, joka myöhemmin siirretiin Temppeliritari-järjestön papeille (korkeimmassa asteessa oleville), jotka taasen antoivat sen Rakentajaveljistöjen korkeimmille jäsenille:

Ruotsalainen järjestelmä opettaa, että kaikkien kansojen keskuudessa on ollut ihmisiä, jotka ovat palvoneet Jumalaa hengessä ja totuudessa ja, vaikka ovatkin eläneet epäjumalanpalveluksen ja taikauskon keskellä, kuitenkin ovat säilyttäneet puhtaan uskonsa. Eroitettuna maailmasta ja sille tuntemattomana on tämä Viisaus säilynyt heidän kauttansa ja jäänyt mysteriona jälkimaailmalle.

Muistettakoon, että muinaisina aikoina pidettiin rakentamista pyhänä taitona, ehkäpä juuri niiden tietojen takia, joihin se perustui.

Tarkkaava järjestö juonsi temppeliritareista, jotka löysivät turvapaikan Skotlannissa. Näyttää, että tämä järjestö, samoin kuin »Afrikalaiset Veljet» koetti vaikuttaa juuri niihin, joiden parantamiseksi Sisäinen Hallitus oli sen lähettänyt, sillä 1774 löydämme kaksitoista hallitsevaa prinssiä tämän järjestön jäsenistössä. Eräs johtava jäsen oli parooni von Hund, jonka toi järjestöön Loordi Kilmarnock, Skotlannin Suur-mestari.

Muurarius on, itse asiassa, säiliö, jossa talletetaan uskonnon ja filosofian korkeimpia totuuksia symbooleihin puettuina. Sen looshien jäsenten välityksellä julistettiin kahdeksannellatoista vuosisadalla jälleen vapautta, yhdenarvoisuutta ja veljeyttä niiden todellisessa merkityksessä, oikean viisauden, oikean voiman ja oikean toiminnan ohjaamina. Tämän ammattikunnan takana olivat korkeammat asteet, ja niiden takana taasen Valkoinen Looshi, »ikuinen taivaissa». Muurarius levitti valoa Europan pimeydessä. Mutta juuri tämä valo herätti nälkäänäkeviä, tietämättömiä, sortuneita ja häikäisi sen sijaan että olisi valaissut heitä, sillä uudistuksia ei tullut. Ei valosta, vaan häpeämättömästä vallan väärinkäytöstä, rikkaiden itsekkäästä ylellisyydestä, köyhien nälästä, koitui Terrorihallitus Ranskassa; ateismi oli taikauskon toinen puoli; verinen kosto tyranniuden vastavaikutus. Tämä sama valo, langetessaan Amerikan kolonioihin, niiden lujien, hyvinruokittujen ja hurskaiden ihmisten keskuuteen, sai aikaan Amerikan Yhdysvallat. Myrkyllinen kaasu, joka kohoaa mätänevästä lätäköstä auringon valon sitä koskettaessa, ei ole valon lapsi, vaan sen mädännyksen, jolle valo lankeaa. Jaloimmat muurarit joutuivat perikatoon Vallankumouksessa. Jacobinien klubit olivat kurjuuden ja tyranniuden yhteisiä lapsia, joita Varjon Veljet käyttivät tehdäkseen tyhjäksi Valon Veljien työn. Kuitenkin on nykyinen Ranska tulos siitä hyvästä, mikä vallankumouksessa oli, ja paljon siinä ollutta pahaa on karissut pois. On totta, että vastavaikutuksen takia tuli ranskalainen muurarius ateistiseksi, ja että kaikki mystillinen tieto ja harjoitus tuli siitä poislakaistuksi; mutta se on tehnyt hyvää työtä sittenkin, ja muurariuden totuudet tulevat jälleen sitä valaisemaan.

(Jatk.)

SISÄISESTÄ TOTUUDESTA.

Poimintoja Lucie Lagerbielken kirjasta »Livets hemligheter» — »Elämän salaisuus».

IHMISELLE suom. leht. *G. A. Brander.*

Kun on kyseessä elämän arvoituksen ratkaiseminen, on ihmissuvulla ainoastaan *kaksi* tiedonlähdettä käytettävissään, ja nämä ovat *uskonto* ja *luonnontiede.* Mutta vesi näissä lähteissä ei ole virrannut yhteen. Toinen antaa imelää, toinen katkeraa vettä. Karvas suolavesi ei ole milloinkaan sammuttanut polttavaa janoa. Ihmisen myötäsyntyinen kaipaus saada tietää totuus Jumalasta ja yliaistillisesta maailmasta — saada *varmuus* henkisiin kysymyksiin — on verrattavissa polttavaan janoon.

Vanhan perintätavan mukaan hoitelee uskonnollisia totuuksia muuan laitos, jota sanotaan kirkoksi — ja näin on kaikissa maissa. Tunnustuksen erilaisuudesta huolimatta arvelee itsekukin kirkko omistavansa koko totuuden. Sitä oppia, mitä kukin näistä opettaa, pitää niiden jokainen jäsen »ainoana autuuttavana» — »puhtaana». Mutta jättiläisvoimalla nousee kuitenkin yhä sielujen syvyydestä vastauksetta jäänyt kysymys: *Mikä on totuus?*

Tänäkin päivänä tahtoo ihmissuku mihin hintaan tahansa oppia tietämään totuuden. Olkoon se katkera tai suloinen, onneatuottava tai epätoivoinen — pyritään kuitenkin vielä innokkaammin kuin milloinkaan ennen saada oppia tietämään Totuus. Mutta *ihmisen* totuuskäsitettä ei voida eroittaa ihmisestä itsestään. Siis on ennen kaikkea tutkittava, mitä — tai kuinka paljon — ihmisen totuudentajunta voi omistaa itselleen totuutta näkymättömästä, yliaistillisesta, henkisestä. Mitä hänen olemuksensa aistilliseen puoleen tulee, niin arvellaan siitä omattavan kylläkin hyviä tietoja, vaikkapa tieteen täytyy tunnustaa tiedonpuutteensa juuri kaikkein tärkeimmissä kohdissa.

Mikä tiede sanoo meille totuuden esim. itse elämän kemiasta eli elämän alkuperästä?

Mikä tiede antaa meille muuta kuin olettamuksia sielusta ja sen toiminnasta? Kuka meille selvittää muistin arvoituksen? Sillä se, että muistia pidetään »molekyylivärähdysten tai vain molekyylien kerrostussuhteitten muutoksien heikonnettuna ryhmityksenä» ei meitä tyydyttäne.

Kuka on nähnyt atoomin — ikuisen atoomin? Ja kuitenkin perustuu koko luonnontieteellinen maailmankatsomus atoomioppiin. »Usko» näkyy siis olevan tärkeänä osana myöskin mihinkään uskomattomien ja ateistien elämänkäsityksessä. Kuka rohkenee väittää tuntevansa »muuttumattomat luonnonlait» niin täydellisesti, että hän sen nojalla voi päättää »ihmeen» irratsionaalisuudesta, sen mahdottomuudesta, sen soveltumattomuudesta n.s. tieteellisesti todistetun totuuden kanssa? Kuka rohkenee väittää, etteikö myöskin n.s. eksaktisen tieteen eksaktiset tulokset ole erittäin suhteellisia, siinä mielessä, että kaikki »eksaktinen» on ja pysyy meille suhteellisena, *niin kauan kuin meitä — joka puolella — ympäröi ratkaisemattomat arvoitukset, ja niin kauan kuin* meiltä sitä paitsi puuttuu tieto itse syy-yhteydestä, puuttuu tieto takana olevasta, sisäisestä voimankäyttäjästä, transcendentisestä henkiprinsiipistä.

Vasta kun meille on käynyt selväksi, missä määrin transcendentinen henkiprinsiipi vaikuttaa ja — immanentisen luonnonprinsiipinsä kautta — täydellisesti läpäisee kaiken, mikä maan päällä elää, liikkuu ja ravitsee itseänsä, me voimme päästä selvyyteen. Vasta silloin olemme ottaneet askeleen oikeaan suuntaan — merkityksellisen askeleen sopusointuista kehitystä, todellista tietoa kohti — kohti Totuuden yhteyttämistä omaan olemukseemme, ikuisen elämän sisässämme asumista kohti.

Kaiken totuudenetsinnän tulos on riippuvainen siitä, miten oikea on lähtökohta. Mutta se *on* väärä lähtökohta, jonka ne valitsevat, jotka »tutkivat» sieluelämää siinä ennakolta omaksutussa mielessä, että paitsi aineellista — aistillista — ei ole mitään tutkittavaa, ei ihmisessä eikä luonnossa.

Pysähtykäämme hetkeksi tähän. *Ne,* jotka tutkivat, ovathan he kaikki ihmisiä. *Ihmisen tutkimisen* pitäisi kai siis olla lähinnä olevaa — tärkeintä — sillä ihmisestä saatu oikea tieto olisi sitten avaimena oikean tiedon saavuttamiseen muissa kohdissa. Tätä vastaan lienee vaikea mitään väittää? Sillä, joka oikein tuntee itsensä, tuntee sisäiset voimansa ja niiden vaikutusmahdollisuudet, on kai paremmat edellytykset — yhtä oikealla kuin perinpohjaisella tavalla — onnistua saamaan selville, mihin määrin *samat voimat* läpäisevät muut olennot ja koko sielullisen luomakunnan. Eiköhän elämänarvoituksen ratkaiseminen ja uskonnollisten kysymysten, samoin kuin erinäisten luonnonilmiöitten selittäminen, ole haettava tältä suunnalta? *Eikö ole itsestään täysin tietoinen, itsessään valveutunut ihminen ainoa, jolla on mahdollisuus päästä Jumalan totuuden perille?*

Epäilemättä niin on. Mutta kuitenkin on epäilijöitten joukko yhtä lukuisa — niin, lukematon. Sukupolvi sukupolvelta ovat ihmiset joutuneet virheellisesti »kasvatetuiksi», ovat tulleet vietellyiksi syrjäpoluille. Harvat ovat sen tähden ne, jotka eivät milloinkaan ole unohtaneet elämän valtatietä. Vielä harvemmat ovat ne, jotka vaeltavat sitä, ne, jotka sietävät, että heitä pilkataan ja ivataan heidän tienneuvojatehtävänsä takia ja uskollisuutensa takia korkeimmalle heissä itsessään.

Sanoilla »itsestään täysin tietoinen — itsessään valveutunut ihminen» tarkoitan minä *sitä ihmistä, jolla on personallista kokemusta sisäisen elämän voimista, sitä ihmistä, jonka henkiset aistit ovat teroittuneet ja harjaantuneet, sitä ihmistä, joka hyvin tuntee muutkin sielun tajuntatilat kuin tavallisen unen ja valveillaolon, sitä ihmistä, joka inspiratsionin ihmeen kautta on tullut tietoiseksi palvelijan asemastaan jumaluuteen nähden. Mitään muuta »yli-ihmistyyppiä» kuin tämän en minä tunne.*

ITSESUGGESTIO.

IHMISELLE *Leo Golowin.*

Viime vuosikymmenien kuluessa ovat psyykilliset ja psykoloogiset tutkimukset voineet todeta, että ihmisen mentaliteetti (henkinen olemus) omaa tähän saakka tuntemattomia voimia, jotka voidaan suoranaisesti ottaa käytäntöön ihmisen

psyykillisen samoin kuin fyysillisenkin terveyden saavuttamiseksi. Ken vuosisadan vaihteen jälkeen on jossakin määrin seurannut tieteellisen psyykillisen tutkimuksen kehitystä, ei ole voinut olla panematta merkille, miten ihmisen sielunelämän *alitajunnalle* on alettu antamaan yhä suurempaa merkitystä. Kokeiden avulla on voitu todeta, että ne hetket, jolloin alitajunta on vallalla ihmisessä — s.o. juuri kun hän on nukkumaisillaan tai heräämässä, siis horroksentapaisessa siirtymistilassa hereillään olosta uneen ja päinvastoin — ovat suuresta merkityksestä luonteen muodostumiselle, koska ne vaikutelmat, jotka ihminen tällöin saa, tunkeutuvat suoraan tähän alitajuntaan ja antavat siitä jälleen vaikutustaan ihmisen tajuntaan.

Keino, jota yllämainittujen havaintojen johdosta on yhä enemmän ja enemmän alettu käyttämään lääkintätarkoituksiin, on n.k. *itsesuggestio*. Mutta mitä merkitsee itsesuggestio? Tähän kysymykseen voitaisiin vastata suunnilleen seuraavasti: *itsesuggestiolla käsitetään mielikuvituksen suoranaista vaikutusta alitajuntaan vississä tarkoituksessa.* Tämä määritelmä saattaa ehkä aluksi tuntua jonkun verran hämärältä. Tahdon sen vuoksi koettaa selittää itsesuggestiokäsitettä viittauksilla ja esimerkeillä.

V. 1922 ilmestyi ruotsinnos englantilaisen C. Harry Brooks'in teoksesta »Terveys ja luonteenkasvatus itsesuggestion avulla Coué'n metoodin mukaan». Tämä pieni kirja, käsittäen 150 sivua, antaa oivallisen johdatuksen niille, jotka tahtovat saada käsityksen siitä, mitä itsesuggestio on ja mitä metoodeja on käytettävä sen sovelluttamisessa. Suosittelen sen vuoksi tätä kirjaa niille, jotka haluavat tutustua näihin kysymyksiin. Vaikkakaan allekirjoittanut ei suinkaan pidä itseään pätevänä tyydyttävästi ratkaisemaan kysymystä itsesuggestiosta, rohkenen kuitenkin täten — juuri mainitsemani kirjan johdolla — yrittää niin yleistajuisesti kuin suinkin selittää itsesuggestion luonnetta ja sovellutuksia.

Yllämainitun teoksen kirjoittaja on, kuten jo mainitsin, englantilainen C. Harry Brooks. Mr. Brooks teki kesällä v. 1921 matkan Ranskaan tavatakseen Nancyssä monsieur Emile Coué'n. Mainittu Emile Coué omistaa Nancyssä oman sairaalan, jossa hän maksuttomasti hoitaa sairaita itsesuggestiokeinoa käyttäen. Sairaita vaeltaa Coué'n luo läheltä ja kaukaa ja pitkät jonot ovat päivittäin hänen parantolansa edustalla. Mr. Brooks oleskeli muutamia viikkoja Coué'n luona oppiakseen häneltä itsesuggestion salaisuuden ja todetakseen omin silmin, miten kaikenlaisia tauteja parannetaan sen avulla. Hän teki muistiinpanoja kaikesta, jotka sitten kokoili ja viimeisteli. Nämä muistiinpanot on hän nyt julkaissut yllämainitussa teoksessaan tarkoituksella tehdä Englannissa tunnetuksi Coué'n ja hänen toimintansa. Mr. Brooks ansaitsee tämän vuoksi suurta tunnustusta, kun Coué'n omat lentokirjaset mainitusta aiheesta eivät ole yleisön saatavissa ja hänen metoodinsa niin muodoin tarkoitettu osotettavaksi toisille suullisesti, tavalla, joka on hyvin hankala ja epäluotettava.

Kirjan johdantona on Coué'n kirjoittama alkulause, jossa hän mainitsee, miten hyvin Brooks onnistui omistamaan kaiken oleellisimman hänen metoodistaan ja miten helppotajuisesti kaikki teoksessa on esitetty. Tämä esipuhe on omiaan antamaan teokselle luottamusta, kun lukija täten voi todeta, että

Coué itse pitää sitä onnistuneena. Se on täten käynyt Coué'n »sensuurin» läpi, mutta on sillä »alkuperäisyyden» leima siitä huolimatta, että se itse asiassa onkin vain jäljennös. Coué lopettaa esipuheen lausumalla seuraavaa itsesuggestiosta: »Se on keino, jota kaikkien tulee noudattaa — sairaan tullakseen terveeksi, terveen säästyäkseen vastaisuudessa sairaudelta. Sitä harjoittamalla on meillä mahdollisuus turvata pitkäksi elinajaksemme mainion sekä sielun että ruumiin terveyden.»

Teoksen n.s. johdatuksessa käsittelee tekijä Coué'n kokemuksia ja kertoo siinä sujuvalla ja mukaansa tempaavalla tavalla lukemattomia tapauksia tästä kokeilusta, ja joissa tapauksissa hän on itse ollut silminnäkijänä. Me saamme tällöin havaita, ettei itsesuggestio itse asiassa olekaan mitään »mystillistä», vaan aivan päinvastoin. Me tulemme Coué'sta itsestään ja hänen työskentelystään heti vakuutetuiksi, ettei tässä olekaan kysymys mistään »noitatempuista», vaan aivan yksinkertaisesti siitä, että käytetään hyväksi ja sovelletaan lääkintätarkoituksiin täysin luonnollisia, ihmisessä itsessään piileviä voimia.

Ehkä ei liene haitaksi, vaikka tämän yhteydessä aivan lyhyesti selostettaisiin Coué'n menettelytapaa sairasten hoitamisessa. Hän alottaa selittämällä, että mielikuvituksella on tärkeä osa ihmisen olemuksessa. Valaistakseen tätä olettamusta esimerkeillä, antaa hän potilaan itse suorittaa kokeen. Hän pyytää potilasta sulkemaan kätensä, kuten rukousta varten ja sen jälkeen ojentamaan kätensä suoraan eteenpäin. Tämän jälkeen kehoittaa hän sulkemaan kädet yhteen yhä tiukemmin ja tiukemmin. Kun kädet ovat tarpeeksi puristetut yhteen, kehoittaa hän potilasta itsepintaisesti ajattelemaan: »minä en voi enää avata käsiäni». Edellyttäen, että potilas todella herkeämättä ja kiihkeästi ajattelee, ettei hän voi aukaista käsiään, eivät mitkään kehoitukset auta erottamaan niitä toisistaan — ne ovat ikäänkuin toisiinsa naulatut. Ne eivät irtaudu ennenkuin Coué käskee sairaan ajatella: »nyt minä voin aukaista käteni» (tai jos sairas itse alkaa ajatella siten) ja aukaiseminen todella onnistuukin. Tämän kokeen tekee Coué kaikkien sairaiden kanssa saadakseen selville heidän vastaanottavaisuutensa itsesuggestiolle. Useimmissa tapauksissa onnistuu koe ensi yrityksellä, joskus saa potilas tehdä kokeen pari kolme kertaa riippuen siitä, että hän on aluksi suhtautunut epäillen kokeeseen. Olipa miten tahansa on todistettu, että tämä koe onnistuu ilman että Coué millään tavalla hypnoottisesti vaikuttaisi potilaaseen.

Tässä on selvä todistus siitä, miten suuri merkitys mielikuvituksella on ihmisen sielunelämässä. Yllämainittu esimerkki osoittaa meille, että jos me vain kuvittelemme, että kätemme ovat kiinnikasvaneet toisiinsa, niin ovat ne sitä, ja vielä enemmän, ne uhmaavat päättävää tahtoamme saada ne avatuiksi. Ennen kuin annamme mielikuvituksemme sanoa: »nyt voin aukaista käteni», niin kauan me emme voikaan tehdä sitä tahdostamme huolimatta.

Tämän kokeen perusteella, joka täydellisesti voidaan tieteellisesti selittää, on Coué esittänyt peruslakinsa, joka kuuluu: *»Milloin tahto ja mielikuvitus joutuvat tekemisiin toistensa kanssa, mielikuvitus aina voittaa.»*

Nyt herännee kysymys: jos minä paljastaan mielikuvituksen voimalla saan käteni tarttumaan irtaumattomasti toisiinsa, miksen silloin saisi jäykkää jal-

kaani taipumaan? Tähän vastaa Coué: sen te voittekin tehdä, kunhan vain yritätte! — Tässä on koko Coué'n järjestelmän sisällys. Sen pohjalla, mitä yllä on sanottu, on Coué tehnyt täysin oikeita ja loogillisia johtopäätöksiä, että käsillä tehtyä koetta täytyy voida sovelluttaa myöskin muihin ilmiöihin ihmiselämässä, melkeinpä mihin tapaukseen tahansa. Hän on siis sitä mieltä, että mielikuvituksen avulla voidaan saavuttaa minkälaisia tuloksia tahansa, edellyttämällä, että se yleensä on mahdollisuuksien rajoissa.

Jos me nyt ajattelemme sitä itsesuggestiokäsitteen määritelmää, josta mainitsimme esityksemme alussa, saattaa se nyt tuntua ehkä jonkun verran käsitettävämmältä kuin ensi kertaa tavatessamme sen. Toistamme sen tässä: »itsesuggestiolla käsitetään mielikuvituksen suoranaista vaikutusta alitajuntaan vississä tarkoituksessa». Olen esim. sairas ja haluan tulla terveeksi. Silloin tulee minun itsepintaisesti ajatella, että olen terve, eli toisin sanoen: minun tulee kuvitella, että olen vapaa kaikesta siitä mitä ymmärretään sairaudella. Ja Coué on vakuuttavasti osoittanut, että tämä keino on pettämätön.

Voidaksemme täysin käsittää, miten on mahdollista, että voimme yksinomaan ajatuksen, mielikuvituksen *) voimalla hoitaa ruumiillisia heikkouksia ja sairauksia, tulee meidän omistaa hiukkasen huomiota siihen tapaan, jolla saamme suggestion vaikuttamaan, toisin sanoen, tulee meidän tutkia Coué'n metoodeja.

Brooks sanoo kirjassaan: »Itsesuggestio ei ole mitään valekristillistä, vaan on se tieteellinen metoodi, joka perustuu sielunelämästä tehtyihin havaintoihin.» Luonnollisesti täytyy itsesuggestion sovellutustenkin niin muodoin tapahtua tieteellisen »reseptin» mukaan, s.o. perustua täysin tieteellisiin tosiseikkoihin. Kuten aikaisemmin jo on mainittu, on onnistuttu toteamaan, että itsesuggestio vaikuttaa voimakkaimmin siirtymishetkellä hereilläolosta uneen ja päinvastoin. Siis iltaisin ja aamuisin — erittäinkin iltaisin, koska silloin on helpompi osua oikeaan hetkeen — suositteleekin Coué harjoittamaan itsesuggestiota.

Mutta kuinka tämä saattaa käydä laatuun tavallisissa tapauksissa? Se on itse asiassa hyvin yksinkertaista. Jos henkilö sairastaa jotakin tautia — olkoonpa se mitä tahansa — lohduttaa hän itseään, että on parantumassa ja tuntee itsensä paljon paremmaksi kuin edellisenä päivänä. Jos henkilöllä on jotakin sielullista vikaa, esim. huono muisti, toistaa hän itsekseen joka ilta, että tänään hänellä on jo huomattavasti parempi muisti kuin edellisenä päivänä ja että pian hän tulee saamaan oikein erinomaisen muistin j.n.e.

Mutta Coué menee vieläkin pitemmälle. Hän kehoittaa myöskin terveitä ihmisiä harjoittamaan itsesuggestiota vastustaakseen siten vastaisuudessa ruumiillisia ja sielullisia häiriöitä. Tulee joka päivä ja joka hetki, sanoo hän, omata ainoastaan iloisia ja onnellisia mielikuvia, siitä huolimatta, että ulkonaiset olosuhteet, joissa elää, olisivatkin surullisia. Joka ilta juuri ennen nukkumista on harjoitettava itsesuggestiota vissien harjoitusten avulla. Helpoittaakseen tällaisia harjoituksia on Coué laatinut vissin kaavan, jota tulee toistaa useita kertoja peräkkäin. Tämä kaava kuuluu alkuperäisellä kielellä:

---

*) Tässä merkitsee mielikuvitus ja ajatus melkein yhtä ja samaa.

»*Tous les jours, à tous points de vue, je vais de mieux en mieux*» (käännettynä: »päivä päivältä, kaikella tapaa, tulen yhä paremmaksi ja paremmaksi»). Toistamalla itsekseen tätä kaavaa ääneen kymmenen, parikymmentäkin kertaa, tulee se tuota pikaa syöpymään siinä määrin tajuntaamme, että lopulta tulemmekin yhä paremmaksi.

Ryhtyä tämän yhteydessä käsittelemään Coué'n metoodia kokonaisuudessaan tulisi käymään kuitenkin liian laajaksi. Niille, jotka tahtovat syventyä siihen, olen jo suositellut Brooks'in kirjaa, joka taas puolestaan voi suositella kysymystä käsittelevää kirjallisuutta. Olen vain tahtonut esittää pääpiirteitä ja antaa mahdollisimman helppotajuisen esityksen tästä ihmiskunnalle niin suurimerkityksellisestä järjestelmästä ja olen katsonut voivani tehdä sen parhaiten esittämällä pääkohtia Emile Coué'n metoodista.

Itsesuggestio-oppi paljastaa sen tosiasian, että ihmisellä itsellään on mahdollisuus hankkia hyvien ja terveiden ajatusten avulla itselleen terveen sielun terveessä ruumiissa, kohoamaan tavallisen ihmisen yläpuolelle, sanalla sanoen: tulemaan *ihmiseksi!*

KOHTI IHMISYYTTÄ.

Kun maailmaa hallitsee väkivalta ja vääryys. Kun sodat ja kapinat ovat repineet maahan kaikki siveelliset käsitteet. Kun kaikki, mikä ennen oli pyhää ja kunnioitettua, halutaan polkea lokaan, tulee väkisinkin mieleen kysymys, eikö maailmassa enää löydy ihmistä, eikö ole enää ainoatakaan, joka uskaltaa kohottaa äänensä ihmisyyden puolesta, eikö ole ketään, joka rohkenee ihmisyyden lipun nostaa maasta, jonne sen ovat tallanneet nautinnonhimon ja äärimmäisen materialismin sokaisemat ihmiset? Lohdullista on silloin saada vastaus: on. Joskin niiden ääni, jotka ihmisyyden lippua kantavat kuuluu tällä hetkellä heikompana nautinnonhimon pyörteissä elävän ihmiskunnan keskuudessa, niin heitä kuitenkin on, ja mikä parempi, he tuntevat voimansa, sen voiman, jolla oikeus voittaa vääryyden, hyve paheen.

Jo vuosisatoja sitten ovat parhaimmat ja jaloimmat ihmiset maailmassa tajunneet, että kaikkein suurin vastustaja ihmisyyden taistelussa on alkoholi. Ei löydy mitään ainetta, joka pikemmin tekisi ihmisestä, luomakunnan kruunusta, olennon, joka on eläintäkin alemmalla asteella, kuin alkoholi. Ei ole mitään ainetta, joka olisi saanut enemmän aikaan kurjuutta ja onnettomuutta kuin alkoholi. Ei minkään aineen vaikutuksesta ole niin paljon lahjakkaita ihmisiä, työtä ja tarmoa menetetty, kuin alkoholin. Ei mikään sota ole vaatinut niin paljon uhreja kuin vaatii alkoholi.

»Juoppous on pahempi kuin sota, nälkä ja rutto yhteensä», sanoi kerran Englannin parlamentin jäsen Gladstone. Tietoisina tästä alkoivat meidänkin maassamme kansan parasta tarkoittavat työskentelynsä väkijuomapahetta vastaan. Se on ollut raskasta työtä. Monasti on pyrkinyt epätoivo mieleen, mutta usko ihmiseen on antanut intoa. Vuodesta vuoteen, askel aske-

leelta ovat he työskennelleet päämääränään raitis kansa. Kun nautinnonhimon aallot kohosivat korkeimmilleen, kun ne uhkasivat hukuttaa kansamme väkijuomapaheeseen, oli Suomen raittiusväki valmis ojentamaan auttavan kätensä ihmisen pelastamiseksi.

Tämän kuun 4—11 päivinä pantiin toimeen raittiusviikko. Se oli Suomen raittiusväen suurrynnäkkö nautinnonhimon sokaisemien ihmislasten pelastamiseksi väkijuomapaheen pauloista. Yli kaksituhatta raittiustilaisuutta järjestettiin tänä aikana. Satoja kirjoituksia toimitettiin sanomalehdistölle, tuhansia lentolehtisiä jaettiin, ja näin puhuttiin sadoilletuhansille ihmisille tämän viikon aikana raittiuden merkityksestä kansan elämässä. Jos raittiusväki epäili voimiaan tämän rynnäkön onnistumiseen nähden, niin se sai kokea mieluisen pettymyksen. Kuin maasta polkien ilmaantui esitelmöitsijöitä, lausujia, laulajia, kaikki kantamaan kortensa kekoon viikon onnistumiseksi. Ja se onnistui, onnistui yli odotusten. Tämä antoi raittiusväelle rohkeutta ja uskoa, rohkeutta taistella yhä edelleenkin vaikkakin vastukset toisinaan saattavat näyttää voittamattomilta ja uskoa siihen, että he sittenkin voittavat. Ja silloin kuin ihmisyyden vihollisista sitkein, väkijuomapahe, on voitettu, silloin on ihmiskunta astunut aimo askeleen kohti sitä täydellisyyttä, jonka puolesta »Ihminenkin» taistelee.

S. M.

Kun raittius kuuluu myöskin totuudenetsijän perushyveisiin, niin otamme tähän kieltolakiviikon johdosta asiaa valaisevia mietteitä kuningas Salomonilta.

Kellä »oi», kellä »voi», kellä riidat, kellä valitus, kellä aiheetta haavat, kellä sameat silmät.

Niille, jotka viinin vieressä viipyvät, tulevat väkijuomaa maistamaan.

Älä katsele viiniä, kuinka se punoittaa, kuinka se maljassa välkkyy, herkästi alas valuu!

Lopulta se puree kuin käärme ja pistää kuin kyykäärme.

Silmäsi näkevät outoja ja sydämesi puhuu toimettomia.

Ja sinä olet kuin keskellä merta makaava, ja kuin se, joka makaa maston päässä.

»He löivät minua — en tuntenut kipua; he pieksivät minua — enkä mitään tiennyt. Milloin virkoan? — Vielä sitä uudelleen haen!»

APHELIUM.

Mun vuosmyriaadeja sitten
avaruuksihin yöpyvän nähtiin.
Ah, arvaamattoman pitkä
tie täältä on muihin tähtiin.

Mun taattoni, aurinko, turhaan
tulinuolias jälkeeni ammuit.
Yön, äitini, tahto mun voitti.
Jo aikoja taakseni sammuit.

Edes kaikuna täällä ei kuulu
elon sankarivaunujen pauhu.
Tääl' yön kivikasvoilla viihtyy
iankaikkinen tyhjyys, kauhu.

Olen kylmä. Mun vertani hyytää
tämä äänetön kuoleman aatto.
Ylt' ympäri jäässä on lapses,
mua lämmitä, lämmitä, taatto!

Tule leimuten, suurena saavu
yön sielussa soihtusi nostain!
Olen arvoton armohos, taatto,
tule kuitenkin, vaikkapa kostain!

Tue, kutsu ja luoksesi ohjaa,
kun nöyränä tieltäni palaan.
Jos kuoleva oon, minä kuolla
sun liekkihis, aurinko, halaan.

UUNO KAILAS.

SUURPALKINNON SAANUT TEOSOFINEN TEOS.

Tavatonta huomiota varsinkin kaikkialla pohjoismaissa on tänä syksynä herättänyt tanskalaisen J. Anker Larsenin laaja, n. viisisatasivuinen romaani „Viisasten kivi", joka äskettäin on hra Eino Voionmaan suomenkielelle siirtämänä ilmestynyt Werner Söderström O. Y:n kustanuksella. Kirja on jakanut ihmiset suorastaan kahteen leiriin, ystävien hartaaseen ja vihollisten kiivaasti hyökkäävään joukkoon, kuten niin usein käy jonkun asian tai teoksen jo edeltäkäsin tullessa tavalla tai toisella erikoisesti merkityksi, leimatuksi. Tällä kertaa tämä leima oli ainakin kirjallisen tuotteen osaksi tulleena, harvinainen, jopa ruhtinaallinenkin, nim. 70,000 Tanskan kruunun rahapalkinto, s. o. lähes puoli miljoonaa Suomen markkaa. Sellainen määrä mammonaa voi saada „hengenmiehetkin" jo suunniltaan, ja kiivaasti he ovat hyökänneetkin.

Minkä vuoksi? Jotkut ovat olleet rehellisiä. He ovat suoraan sanoneet, ettei heitä teoksen pohjasävel, teosofinen maailmankatsomus miellytä. Minkäs sille mahtaa. Mutta kaikki eivät suinkaan ole näin suorasukaisia, ja ne miehet ovat yrittäneet riistää kaiken kirjallisen ja taiteellisen arvon teokselta, jonka Tanskan tämän alan suurimmat professoriauktoriteetit kuitenkin omantuntonsa äänelle uskollisina ovat mainitulla jättiläispalkinnolla palkinneet. Tarkoituksemme ei ole tässä yhteydessä käsitellä teosta kaunokirjallisena tuotteena, jonkavuoksi emme ryhdy sitä näinollen tältä kannalta katsottuna esittelemään emmekä selostamaan, mainitsemmehan vain, että epätasaisuuksistaan huolimatta „Viisasten kivi" ei tässäkään suhteessa suinkaan ole mikään vajanainen taideluoma, vaan päinvastoin paikoitellen se täyttää tälläkin alalla kaikkein korkeimpia vaatimuksia. Viittaamme vain esim. sen verrattomiin lapsikuvauksiin.

„Viisasten kiven" viholliset ovat tehneet suuren palveluksen teokselle intohimoisilla hyökkäyksillään. He ovat täten tehneet tämän kirjan tunnetuksi, kiinnittäneet yhä enemmän ja yhä laajempien piirien huomiota siihen sekä siihen sanomaan, julistukseen, jonka tulkiksi, puhetorveksi tämä mielenkiintoinen kirja on ruvennut. Palkinnon saavuttamisehtona mainittiin, että romaanin tuli sisältää sanomajulstuksen harvoille, jota kuitenkin monet saattoivat ymmärtää. Tämä sanoma, tämä julistus siis oli teosofian maailmalle tuoma sanoma. Sillä todellakin „Viisasten kivi" sisältää laajoja osia mitä yksityiskohtaisinta teosofiaan perehtymistä osoittavaa opetusta ja maailmankatsomuksen selvittelyä. Tämäkin lehti, Ihminen on palstoillaan usein sisältänyt selostuksia teosofiasta ja yleensä okkultismista, jolle „Viisasten kivikin" kaiken viisautensa

perustaa. Eräs sen kenkilöistä on okkultisti tai suuren okkultisen opettajan oppilas, joka mestarinsa harjoittamana kykenee jättämään aineruumiinsa ja esiintymään auttajana ja havaintojentekijänä astraalitasolla. Luulemme tekevämme monelle „Ihmisen" lukijoista palveluksen viittaamalla tähän, sillä he voivat ammentaa paljon mielenkiintoista opetusta tämän teoksen sivuilta. „Viisasten kivi" on monessa suhteessa parhaimpia ja monipuolisimpia teosofisia teoksia, mitä suomenkielelle käännettynä on ilmestynyt*), ja suurpalkinnon saaneena se on kääntänyt lukemattomien ihmisten katseet ja mielenkiinnon siihen liikkeeseen, josta niin paljon on puhuttu sekä myötä että vastaan, ja johon niin moni kuitenkin on tutustumisen siirtänyt epämääräiseen hämärään tulevaisuuteen. AARNI KOUTA.

HUOMAUTUS.

Viime numerossamme julkaistun säveltäjä Emil Kaupin kirjoituksen »Musiikin vaikutus ihmissieluun» yhteydessä olevan Ibsen-runon säkeet on suomentanut runoilija Aarni Kouta. Nämä säkeet ovat otetut mestarin näytelmästä »Gildet på Solhaug» (Päiväkummun pidot), joka kokonaisuudessaan ilmestynee Werner Söderström O.Y:n kustannuksella jouluksi. Suomennoksen on suorittanut hra Kouta.

SISÄLLYSLUETTELO:

*) Arv. kirjoittaja tarkoittanee kaunokirjallisia teoksia eikä varsinaisia tutkimus- ja käsikirjoja, joita on suomeksi ilmestynyt esim. Blavatskylta, Besantilta, Schurélta y.m. — Toim.

Herra G. V. Heikanen, Helsingistä,

joka määräaikaan mennessä on hankkinut tilauksia 33:lle IHMISEN vuosikerralle, on siis saanut lupaamamme H. P. Blavatskyn *Salaisen opin.*

Pimeyden valta murtuu.

Valon juhla lähestyy.

Joulu on henkisen valon juhla.

Joululahjankin tulisi siis olla tämän juhlan sisäistä merkitystä vastaava.

IHMINEN-lehti vastaa joululahjan sisäistä tarkoitusta, koska se seuraa tietäjiä itäiseltä maalta ja tuo osaltaan lahjoja sisäiselle ihmiselle.

Tämä lehti sopii siis joululahjaksi jokaiselle ilman eroitusta, sillä se tuo joulurauhaa ja sisäistä iloa kaikille.

Pitäkäämme siis mielessämme tämä joululahjoja valitessamme.

Lahjakortteja, jotka oikeuttavat saamaan koko vuosikerran aikakauslehteä IHMINEN, saadaan lehden julkaisijalta, kun Smk. 45:— lähetetään.

Tämä lahjakortti on todellinen joululahja.

Hinta 5: —

Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 2
Joulukuu 1923.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45: —
1/2 " " 25 —
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2: —
1/2 " " 1: —

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE

Helsinki, Vallilantie 3. Puh. 99 24.

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

TOIMITUS

katsoo tarpeelliseksi alleviivata muutamia seikkoja, jotka koskevat lehtemme pyrkimyksiä.

IHMISEN toiminta-ala, harrastuspiiri, on siksi laaja, että yksi vuosikerta, saatikka yksi numero ei kykene antamaan selvää käsitystä siitä mitä tämä lehti tarkoittaa esiintuoda. Tämä on yhtä selvää kuin se, ettei vuoden vanha lapsi kykene ensi askeleita ottaessaan ilmentämään kaikkea sitä, mitä hän tulee esiintuomaan 10, 20 tai 60 vuoden ikäisenä. Näin on myös laita toisella ikävuodella olevan IHMINEN-lehden. Tämäkin kehittynee ja varttuu sitä mukaa kuin sen ikä kasvaa.

IHMINEN on totuudenetsijäin lehti ja on sillä tässä mielessä tieteellinen pyrkimys. Jos tiedemies harrastaa ja tutkii vain sitä,

(Jatk. kansil. 3 siv.)

IHMINEN

2:nen vuosik. JOULUKUU 1923 — N:o 2

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

Sitä varten olen minä syntynyt ja maailmaan tullut, että totuuden julistaisin.

Jeesus Kristus.

Joka kerta, kun vanhurskaus on ihmiskunnassa veltostunut ja pahuus on ottanut ylivallan, synnytän minä itseni inhimilliseen muotoon, hyvän suojelemiseksi ja pahan tukahduttamiseksi.

Krishna.

JOULUTÄHTI.

Kirj. T:ri Willie Angervo.

On ylhä jouluyö,
käy taivas täyteen tähteen
ja valju valovyö
tien näyttää valonlähteen.

Ja kaukaa kajastaa
taas tuike tähden tuolla,
sen seestehessä maa
on onnenkaihoon kuolla.

Kun kajoon katselen,
niin tunnen tuskan saman,
ja anon tahi en,
saan onnen kaihoaman.

RUKOUS.

Kave, Luonnotar korea,
Luojanhelka heilimöivä,
mistä tunnen Sun sulosi?

Maasta, taivaasta, tähistä,
lehdestäkin lentävästä,
joka viivasta, väristä.

Äijö, ääretön isäni,
mistäpä Sinut älyän
tuekseni, turvakseni?

Kuulet mun kumusta pilven,
näet päivän paistannasta,
sähköstä sädekiteiden.

Entäpä eloni onnen?
Oman henkesi humusta.

Eino Leino.

JOULUVALO JA JUHANNUSTULET.

IHMISELLE kirj. *Aarni Kouta.*

Vuoden lyhyimpänä, aurinkoisimpana yönä, jolloin täällä pohjolassa päivän Herra tuskin hetkeksikään silmäänsä ummistaa, ihmiset sytyttävät kautta koko maan korkeimmille kukkuloille valtavat valkeat, pyhät Helkatulet palamaan. Eikö heillä sitten vieläkään ole tarpeeksi valoa, kaipaavatko he sitä yhä vain lisää, vaikka kaikki taivaat ja kaikki maat valon vaipoissa välkkyvät? Miksi he eivät viritä näitä juhlavalkeita vuoden pisimpänä, auringottomimpana yönä, joulu-yönä, jolloin näyttää siltä kuin kaikki valo olisi maailmasta kuollut? Silloin he sytyttävät kuusiinsa vain pienen pienet kynttiläiset, ja ne kuitenkin tuntuvat enemmän kuin korvaavan kaiken sydänkesän suunnattoman auringonpaisteen. Mikä on tähän kaikkeen syynä? sillä syyttä ei voisi mitään näin ihmeellistä ja näennäisesti kaiken järjen kanssa ristiriidassa olevaa tapahtua. Ja sittenkin niin tapahtuu. Ja koskapa kerran niin tapahtuu, täytynee siihen olla erikoisen painavat syynsä ja vakuuttavat vaikutuksensa. Ja niin onkin; nämä syyt ovat vain etsittävät esiin.

Sydänkesänä siis, jolloin koko maailma on kuin valon tulvaan hukkumaisillaan, ihmiset yhä virittävät lisää valoja, tekevät tulia, jotka liekehtien nousevat taivaita kohti. Mutta sydäntalven pimeimpänä yönä, joulu-yönä, heille

pienen pienoiset kynttilät ovat kylliksi. Heillä siis täytyy silloin olla jotakin valoa, valoa, jota silmä ei näe, niin runsaasti, että se vastaa sydänkesän kaikkea auringonvaloa ja vielä niitäkin tulia, jotka he juuri tuon näkymättömän jouluvalon muistoksi sen vastakohtayönä, juhannusyönä, sytyttävät. Helkatulet näet ovat todella vain muistoja, kajastuksia siitä valosta, valkeudesta, joka joulu-yönä aurinkoa runsaampana ja rikkaampana täyttää koko maailman ja jokaisen ihmisen mielen sekä sisimmän tunnon ja tajunnan, hänen henkensä.

Veljeni, nyt on juhannusyö, ja vuorilla palavat pyhät Helkavalkeat. Katso niiden kirkkaaseen, puhtaaseen liekkisydämeen, katso kauan ja keskitä ajatuksesi ja ohjaa ne pois ympäröivästä aineen maailmasta, sillä nyt on maailma aineellisimmillaan. Sydänkesällä, jolloin aineellisen auringon valo yltäkylläisenä täyttää koko luonnon, kypsyttää maan hedelmää kantavaksi emoksi, vaikuttaa henkinen auringonvalo siihen vähimmin. Korkeimmillaan se on taas keskitalvelle, joulu-yönä, jolloin koko maailma on ihan tulvillaan henkistä auringonvaloa.

Veljeni, katso senvuoksi hartaasti Helkatulta, sillä sen sisimmässä olemuksessa näet joulu-yön henkisen valon kajastuksen. Se kangastaa sinulle henkistä aurinkoa, auringon Henkeä, joka syntyi joulu-yönä. Katso, veljeni, kauan tulen puhtaaseen liekkisydämeen, ja se on kantava henkesi erääseen vieläkin puhtaampaan eetteripiiriin, jossa sijaitsee luonnon muisti. Luonnon muisti, valtava kuva- ja aikakirja, johon on piirtynyt, painunut joka tapahtuma, mikä milloinkaan on meidän maapallollamme tapahtunut. Siellä toimii ja vaikuttaa jokainen meidän ajattelemamme ajatus, ja heijastaa toimintansa vaikutuksen täyttymyksenä, aineellisena toteutumisena tänne alas. Siihen on jättänyt pysyvän värähdyksensä jokainen lausumamme sana, sen hienossa yli-aineessa elää jokainen tuntemanne tunne. Se on meidän tuomarimme ja tuomiomme. Mutta se sisältää myös henkiset syymme, joista näkyväinen vain on seurausta. Katso, veljeni, senvuoksi kauan liekkien sisimpään sydämeen, ja kun olet kylliksi keskittynyt, itse puhjennut eläväksi liekiksi, väistyy äkkiä aineen maailma ympäriltäsi. Älä pelkää, veljeni, ei aukea tyhjyys allasi, ei autiuden avaruus ylläsi. Helkavuorella seisot nytkin, mutta et maisella, aineellisella kalliolla, vaan pyhällä alkuvuorella, ja voimakkain, täyteläisin elämä ympäröi sinua. Älä pelkää, veljeni, sillä tällä vuorella elää Mestari! Ja hän on näyttävä sinulle joulu-yön auringon iankaikkisen valon.

Temppelistä ovat vihittävät juuri ohjatut ulos, ja käsi Mestarin kädestä seisovat he nyt sydänyön hetkeä odottaen. Onko hiljaisuus ympärilläsi milloinkaan ollut niin täydellinen kuin nyt? Ainoakaan ulkonaisen elämän ääni ei pääse tunkeutumaan tälle pyhitetylle alueelle. Kaikki toiminta on tauonnut, kaikki inhimilliset intohimot ovat täältä tyystin eristetyt. Vallitsee vain syvin äänettömyys ja sanoin selittämätön rauha. Sielu nyt yksin kuuntelee ja näkee.

Ylt'ympärillä on ihan pimeätä, sillä aurinko on nyt aivan jalkojemme alla, paistaa pallon eteläisellä puoliskolla. Siellä on nyt sydänkesän pisin päivä, kuten täällä keskitalven kauimmin kestävä yö. Mutta lupaus on jo ilmassa, sillä tästä hetkestä alkaen rupeaa aineellinen aurinko taas kiertämään poh-

joista kohti, vapauttaen ruumiimme kylmästä ja nälkäkuolemasta. Aivan kuin henkinen Aurinko, henkinen Vapahtajamme pelastaa sielumme ikuisesta kuolemasta.

Pimeys ympärillä on ihan täydellinen, mutta joka hetki me sittenkin tunnemme henkisen auringon ainaisen läsnäolon. Pimeys ja äänettomyys saartavat meitä, mutta samassa kuuluu sydänyön kellon kaksitoista lyöntiä. Ei ajan kellon, vaan kaikkeuden. Sen lyönnit eivät soi ympäröivissä ilmakehissä, vaan kunkin sisimmässä olemuksessa. Nuo soinnut eivät ole paikallisia, vaan kaikkiallisia.

Katso, veljeni, kuinka pimeys rupeaa ympärillämme hälvenemään. Me näemme jo vuoren allamme, ja sikäli kuin siihen katseemme kiinnitämme, alkaa aine oheutua sen tiellä. Nyt meidän katseemme läpäisee kokonaan kiinteän maan, ja läpi maapallon me katsomme suoraan aurinkoon. Veljeni, me näemme sydänyön auringon, me näemme Tähden? Sen Tähden, joka johti Betlehemiin kolme idän tietäjää syntynyttä Kristusta kumartamaan. Ei se Tähti ole aineellinen aurinko, vaan itse Auringon Henki, Kristus, joka kerran kulki maan päällä kolme vuotta Jeesus Natsarealaisen ruumiissa. Nyt me näemme sen Tähden, me näemme Kristuksen, mutta emme ulkopuolellamme. Se Tähti, Kristus, syntyy kunkin sisimmässä Itsessä. Tällä hetkellä ei ole olemassa mitään ulkonaista, kaikki on sisäistä, veljeni, ja sisimmässä itsessämme me syleilemme koko Kosmosta. Kosmillinen Kristus on syntynyt meissä, sisäinen Vapahtaja. Ja silloin vasta Kristus käy meidän vapahtajaksemme, kun Hän elävänä kunkin meidän sisimpäämme syntyy.

Oi, veljeni, kohota katseesi Tähteen, polvistu rauhan Ruhtinaan valtaistuimen eteen! Kaikki ulkonaiset äänet ovat nyt vaienneet, kaikki maallinen toiminta tauonnut, ja yössä soi vain enkelilaulu: »Rauha maassa, ja ihmisille hyvä tahto.»

Rauha ja hyvä tahto kaikille ihmisille! Kaikki ovat veljinä tervetulleet mukaan. Kaikki viha vaikenee, kaikki itsekkyys katoaa. Ei kukaan, ei ainoakaan ole piiristämme suljettu pois. Vihollistamme me rakastamme kuin veljeämme. Kaikkien sotien, kaiken verenvuodatuksen täytyy tauota, ja miekat ovat auroiksi ja pistimet puutarhaveitsiksi taottavat!

Enkelilaulut kaikuvat yössä. Veljeni, kohota katseesi kohti Tähteä, vaivu maahan rauhan Ruhtinaan valtaistuimen eteen!

VAPAHTAJAN VARRONTA.

Kirj. Tohtori *Willie Angervo.*

Merkillisenä ilmiönä muiden aikakautemme merkillisyyksien joukossa, esiintyy Kristuksen toisen tulemisen varronta. Tuskin oli Jehoshua ben Josephin maallinen elämä ristinpuulla loppunut, kun tuo varronta alkoi ja sitä on jatkunut siitä saakka liki kahden tuhannen vuoden ajan. Mutta näyttää siltä, kuin se meidän aikanamme saisi aivan eri merkityksen, koska laaja kansainvälinen seura eli järjestö valmistaa jo maaperää Hänen tuloansa varten.

Lähemmin asiaa tarkastaessa voidaan havaita, että tuo ikävöinti on paljon yleisempää ja sen juuret ovat syvemmällä kuin miltä ensi silmäyksellä näyttää. Sillä jo ennen Jehoshuan syntymää ja kuolemaa odottivat juutalaiset Messiastaan ja raamatun kertoma tarina itämaisten viisaiden käynnistä Betlehemissä etsimässä vastasyntynyttä Maailman Vapahtajaa, on vain kaiku siitä varronnasta, joka oli vallalla silloisten maailmankansojen keskuudessa. Myöskin aarialaisen kantarodun vanhimmat edustajat, hindut, pitävät jumalallisen »avataran» aikakautista ilmestystä ihmiskunnan keskuuteen yhtenä kehitykseen kuuluvana tosiasiana, jolle kukaan tosi hindu ei voi ummistaa silmiään. Määrättyinä ajanjaksoina tarvitsee ihmiskehitys jumaluuden lihaantulemista ja siitä on luonnollisena seurauksena aikakausittain uudistuva vapahtajan varronta.

Ihmetellen täytyy kysyä, onko tuolle odotukselle mitään todellista pohjaa, vai onko se vain taikauskoa tai joukkosuggestionin aikaansaamaa tautia, joka ruton tavoin tarttuu toisesta toiseen.

Syvinnä syynä kyseessäolevaan ilmiöön lienee pidettävä ihmiskunnan avuttomuudentunto luonnonlakien hallitsemassa maailmassa. Ihmiskunta tuntee olevansa alituisessa kamppailussa, johon sitä pakoittaa jokin sisäinen merkillinen voima, mutta elämä tuo sen eteen niin paljon vaikeuksia, että hän on aina joutuvinaan alakynteen ja minkä hän voittaa, voittaa hän suunnattomien ponnistuksien ja uhrausten tuloksena. Kuinka toisenlainen olisikaan tulos, jos hänellä olisi apunaan jokin yliluonnollinen auttaja, joka tukisi häntä hädän hetkellä ja joka opettaisi hänelle keinoja päästä luonnonlakien herraksi? Antaisihan se elämälle aivan kuin uuden sysäyksen ja tekisi elämisen nautinnoksi, sen sijaan että se nyt on raskas pakollinen taakka. Sisäinen onnen- ja voimankaipuu kasvaa vihdoin hänen mielikuvituksessaan tekijäksi, jonka hän uskoo toteutuvan ja siksi hän ikävöitsee ja vartoo.

Kristilliselle maailmalle on Kristuksen toinen tuleminen täydellinen uskonkappale. Raamatussa on kirjotettu: »Ihmisenpoika on tuleva suurella voimalla ja kunnialla taivaan pilvissä», ja ne, jotka uskovat raamatun kirjaimelliseen tulkintaan, eivät saa epäillä. Taivas on jokin paikallisuus maailman avaruudessa, siellä asuu heidän Ihmisenpoikansa Isän oikealla kädellä ja sieltä on hän tuleva lihallisessa kirkastetussa haahmossa, suuren enkeli-

armeijan saattamana, maailmaan, ei sitä auttaakseen, vaan tuomitakseen ja syöstäkseen tuomitut ijankaikkiseen kadotukseen.

Aivan toisenlaatuinen on itämaisten uskontojen vapahtajan varronta, vaikka sekin perustuu pyhien kirjojen auktoriteettiuskoon. Eroitus johtuu siitä, että heidän »pyhien kirjojensa» auktoriteettius ei riipu niiden jumalallisesta inspiroinnista, vaan että niihin on säilytetty vanhojen ijänikuinen perintätieto, niin siveellinen kuin historiallinen, ja joihin voidaan uskoa niiden kokemusperäisen luotettavaisuuden takia. Kun näissä kirjoissa kerrotaan suunnattomista ajanjaksoista ja näiden ajanjaksojen »vapahtajista», jotka näkyvät astuneen ihmiskunnan ilmiöinä määrättyjen aikakausien kuluttua, niin voi helposti käsittää varronnan yleisyyden heidän keskuudessaan. Siksipä lauseella semmoisella kuin: »Kun pahe ja rikollisuus saa vallan maailmassa, kun oikeutta poljetaan, ruumistun minä uudelleen maailmaan oikeuden ylläpitäjäksi», saa aivan erikoisen todellisuuskaiun heidän sielulämässään ja olkoonpa kyseessä joko Avataran tai jonkin korkean inhimillisen olennon ruumistuminen, niin jälleensyntymisopin valossa ei heille näy siinä mitään yliluonnollista tai mahdotonta.

Ei ole ihme, jos vapahtajan varronta meidän aikanamme esiintyy entistä kiihkeämpänä. Maailmansodan mullistusten aiheuttama avuttomuus kalvaa ihmiskuntaa perinpohjaisemmin kuin ehkä milloinkaan ennen ja siksipä saa odotuskin yhä konkreettisempia muotoja. Jotkut kristilliset lahkot ovat kiihkouskonnollisuudessaan menneet niin pitkälle, että ovat määritelleet päivän ja hetken »Ihmisenpojan» tulolle, myyneet talonsa ja tavaransa, sekä kädet ristissä vartoneet taivaiden aukeamista ja suuren tulonäytelmän alkamista. Pettymykset eivät ole heidän vakaumustaan lannistaneet, aikaa vain on siirretty jonkin verran eteenpäin.

Idän katsantokanta — ei suinkaan vähemmin kiihkeä kuin lännen — näyttää lepäävän realisemmalla pohjalla. Se laskee nykyisen aikakauden kahden suuren »jugan» väliseksi käännekohdaksi ja — ex analogia — pitäisi myöskin suuren Maailmanopettajan tulo olla lähellä. Se ei odota häntä pilvistä, vaan ihmisten keskuudesta ruumistuvana yli-ihmisenä, joka tuntee ihmiskehityksen kaikki eri puolet ja joka vapautuneena pakollisesta jälleensyntymisestä kumminkin haluaa tulla tänne toisten auttajaksi ja vapahtajaksi. Hekin laskevat ajan hänen tulolleen hyvin läheiseksi ja myöntää täytyy, että tämänkaltaista Opettajaa maailma tällä hetkellä kipeästi tarvitsisi.

Qui vivra, verra.

Vapahdus saavutetaan sen kautta, että ihminen kaikessa ja omassa itsessään tuntee jumaluuden, jonka asunto hän itse on. Tätä tunteakseen täytyy hänen lakata olemasta ainoastaan „ihminen"; hänen tärkein tehtävänsä on oppia tuntemaan mikä on ihminen, luonto ja jumaluus ja mitä merkitsee: yhdistyminen jumaluuteen, Ijäiseen. *Bhagavad Gîtâ.*

VAPAHTAJAA VARROTAAN...

Kirj. T:ri Willie Angervo.

Kerran syntyi — kerrotaan —
maahan Kristus Mariasta,
omansa ei ollenkaan
tunne valon valtiasta.

Hetken vain Hän hengellään
päivää antamahan pääsi;
synti taasen syksysään
säilymähän meissä sääsi.

Vapahtajaa varrotaan
taasen maahan taivahasta.
Varro valppahasti vaan,
valoa saat varronnasta!

JOULUSANOMA.

IHMISELLE kirj. *Arnold Laurell.*

— Me näimme hänen tähtensä idässä, ja tulimme häntä kumartaen rukoilemaan, sanoivat tietäjät itäiseltä maalta etsiessään Jesus-lasta lähes kaksituhatta vuotta sitten.

Niinä päivinä tapahtui myöskin, että keisari Augustus antoi käskyn, että koko maailman oli verolle pantava.

Samalla aikaa kuin toiset keksivät keinoja koko silloisen tunnetun maanpiirin aineelliseksi ylläpitämiseksi, odottivat tietäjät hetkeä, jolloin saavat tuoda lahjansa hänelle, joka oli näyttävä maailmalle hengen suunnattoman arvon aineen yli.

Tänä päivänä, jolloin tehdään miltei yliluonnollisia ponnistuksia tasapainon aikaansaamiseksi taloudellisella alalla, jolloin »koko maailma pannaan verolle», tuntuu siltä kuin olisi myöskin sieluilla käynnissä kiivas pyrkimys itsensä ilmentämiseen, ihmisillä pyrkimys kohti henkisyyttä. Ympärillämme myllertää elämä, ja kuitenkin kuulee tarkka korva, huomaa valpas silmä, tajuaa herkkä vaisto ilahduttavan joukon ääniä ja tapauksia, joiden merkityksestä ei voi erehtyä: sielut pyrkivät näyttelemään entistä tärkeämpää osaa ihmisten keskinäisissä suhteissa. Se, sielu, ei tyydy enää puhelemaan yhdelle erikseen, se pakottautuu lähentelemään joukkoja, jotka huokaillen odottavat hetkeä, jolloin sanoma vapahduksesta jälleen kaikuu ympäri maailman: Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, ja maassa rauha, ja ihmisillä hyvä tahto.

Elämässä tapahtuu kaikki jaksottain. Aine on viettänyt vuosikymmeniä, vuosisatoja voittojaan. Ihmisestä se on muokannut kulkuteidensä varsille kovaäänisen palvojansa, kynsin ja hampain liepeissään riippuvan anelijan. Ja kuitenkin, yhtäkkiä on irronnut joku käsi, haparoinut hetken ja — löytänyt sielun, joka on tehnyt suorastaan väkivaltaa ruumiille päästäkseen pinnalle.

Se, sielu, ei puhu itsestään, mutta se antaa aavistuksia olemassaolostaan tuskallisena paineena sisästäpäin. Saatuaan tahtonsa läpi se huomaa, ettei se olekaan yksin näkösällä; aika, joka on täytetty, luovuttaa runsaan hohdun hedelmän: sielut ovat heränneet, on syntynyt henkisyyden aikakausi.

Ja nyt nämä sielut odottavat vapahtajaansa, Mestaria, joka osoittaa niille tien, totuuden ja elämän; mutta samalla Mestaria, jota he saavat kukin lahjojensa mukaan, auttaa hänen työssään. Sillä mitä saisi aikaan suurinkaan sielujen parantaja, ellei ole olemassa niitä, jotka haluavat häntä kuunnella, jotka ovat valmiit jättämään kaikkensa seuratakseen hänen pienintäkin viittaustaan.

Eiköhän ole olemassa sellainen lupaus, että joka kerran kuin vanhurskaus on ihmiskunnassa veltostunut ja pahuus ottanut ylivallan, ilmaantuu suuri henki hyvää suojelemaan ja pahaa tukahduttamaan, uudelleen rakentamaan totista uskoa? Tämän hengen ilmestymisen tekee otolliseksi niiden sielujen paljous, jotka häntä kiihkeästi odottavat. Juuri tällä hetkellä, jolloin luontokin näyttää kyllästyneen ihmisten pahuuteen, tuntuu siltä kuin tavallista useammat sielut olisivat muokanneet maaperää suuren lunastajan, vapahtajan tuloa varten.

— Me olemme nähneet hänen tähtensä, sanoivat tietäjät itäiseltä maalta. Saakoon maailma jälleen nähdä jumalaisen ihmisen syntymisen merkin, täyttyköön lukuisien sielujen odotus sanomasta: Teille on tänään syntynyt vapahtaja!

TIE KORKEIMMAN LUO.

Pimeitä teitä sa kuljit,
etsien Jumalaa ulkoapäin.
Maailmalla harhaillen, suljit
tien sa totuuteen näin.

Suuntaa kaikilta kysyen,
kuljit sa kaikkien tietä;
aina vaan kuitenkin pysyen
valoa vailla... kun heitä

— matkalla päämäärää kohti —
sielun taivaalle ilmestyen,
tähti kirkkaana johti
kehdolle sisäisen Kristuksen.

Uhri sa oikeuden vaistojen,
elät ain' totuuden valossa!
Lapsi sa surujen, taistojen,
asuthan Isäsi talossa!

Scorpio.

PYHÄ ÄITI.

Alussa aikain, äiti, ihmissukuun
sa lankeemuksen, harhan, erheen toit,
siks puettuna katuvaisen pukuun
sa läksit erämaahan. Harvoin soit

lepoa itselles, sun polo ruumiis
kipua kärsi, uupui jalkasi,
tunkeutui vyönä tylyt okaat uumiis,
suru silmäs säteet elon valkasi.

Tie edessäsi orjantappurainen,
vastassas viima, jalan alla jää,
valittamatta kaikkeen tyydyit, nainen,
etäällä maalisi ja matkas pää.

Kivikkoon kuljet kylväin ruusuvöitä,
kätesi kärsivälle levon soi,
sa sairaan lapsen luona valvoit öitä,
katseesi lempee lohdutusta loi.

Elämän kärsimykset tyynnä kannoit,
sun sovitettavanas oli syy,
sa uhrautuen itses alttiiks annoit,
sun kantapäähäs pisti elon kyy.

Ah Eeva, emo, sovitit näin syysi,
sun sovitukses vapautuksen soi,
mut murheen jäljet jäi sun hymyilyysi,
sun silmäs suru sopusoinnun loi.

Kehittyi jumaläiti emost' erheen,
lankeemus sovituksen synnyttää,
kasvattaa pyhän, korkeamman perheen,
min kannettavaks toisten tuskat jää.

„Ihmiselle" kirjoittanut

Aarni Kouta.

Rakastaminen on kärsimistä.

Origenes.

JOULU KRISTILLISENÄ JUHLANA.

Tämän nykyisen ajan kärsimykset eivät ole minkään arvoisia sen kaikkeuden rinnalla, joka on ilmestyvä meihin. (Room. 8:18.)

Joulujuhla, kristikunnan vapahtajan ja opettajan syntymäjuhla on ovella. Tuhansissa kodeissa meidänkin maassamme palavat joulukynttilät, valaisten vuoden pimeintä yötä. Mutta yön pimeys on ulkonaista. Mikä voittaakaan jouluyön näkymättömällä, salaisella valollaan! Eikö jouluyö sisäisesti katsottuna ole vuoden valoisimpia öitä! Silloinhan laulavat enkeliparvet, lähestyen maan pintaa: »Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa, ja maan päällä rauha, ja ihmisille hyvä mielisuosio.» Ja se valo, mikä heistä loistaa, se voittaa tuhansin verroin kaiken maallisen pimeyden.

Ken näkee taivaallisen valon, hän vaeltaa aina valkeudessa, miten synkkä pimeys hänen ympärillään vallitsikin. Tuo taivaallinen valo asuu aina meissä. Suurina juhlapäivinä vain arki-ihmiset ehtivät kääntää huomionsa taivaalliseen valoon, mutta viisas ihminen vaeltaa aina tuon valon ohjaamana. Mestarin, täydellisen ihmisen, povessa asuu ainainen joulu. Ne kynttilät, jotka siellä palavat, ne eivät milloinkaan sammu. Ne valaisevat hänen tietään ikuisesti, liikkuu hän luonnon salatuimmissa maailmoissa, vai astuvat hänen pyhät jalkansa taistelevan ja kärsivän maan kamaraa. Ken on saavuttanut lopullisen yhteyden Ikuisen Elämän kanssa, hänen joulukynttilänsä eivät enää sammu konsanaan. Rajaton valo, viisaus, voima, onni, autuus, rakkaus, asuu hänessä. Jumaluudessa kaikki se kauneus, pyhyys, voimakkuus, onni, mitä vain voimmekaan kuvitella mielessämme, on täydellistä. Ken pääsee tästä lähteestä ammentamaan, hän tulee osalliseksi sen loputtomista aarteista. Miten voisivatkaan silloin hänen joulukynttilänsä sammua! Ei! Ne palavat ikuisesti.

Pimeydessä vaeltavat vielä useimmat ihmislapset. Vain kerran vuodessa sytyttävät he joulukynttilänsä, joitakin kertoja käyvät kirkossa. Ja kuitenkin kantaa jokainen ihminen sisässään ikuista joulujuhlaa. Sillä missä jumaluus asuu, siellä vietetään ainaista joulua. Ja juuri meissä tomunlapsissa, meissä saviastioissa, kuten Pyhä Paavali sanoo, meissä asuu jumaluus. Me olemme Jumalan temppeli. »Ettekö tiedä, että olette Jumalan temppeli, ja että Jumalan Henki asuu teissä.» (1 Kor. 3:16.) Ja Jeesus Kristus, jossa jumalallinen elämä täyteläisenä asuu, sanoo: »Te olette jumalia.» (Joh. 10:34.)

Jumalien tavoin ei kristikunta kuitenkaan tällä haavaa elä. Sen sijaan, että maassa vallitsisi rauha ja ihmisten kesken hyvä mielisuosio, raatelee veli veljeään, kansat nousevat kansoja vastaan. Jos mikään oppi on vastuunalainen kristikunnan nykyisestä tilasta, on siitä vastuunalainen ainainen vetoaminen ihmisten syntisyyteen, voimattomuuteen, ainainen vetoaminen siihen, että olemme eläinkunnasta nousseet ihmisiksi, samalla kuin jumalallinen elämä meissä kielletään. Näkyvä ruumiimme kyllä on perua eläinkunnasta, mutta se osa meistä, joka tekee meidät ihmisiksi, se on kotoisin jumaluudesta.

Siihen osaan ensi kädessä kääntäkäämme katseemme. Antakaamme eläimellemme, käyttökoneellemme, mitä sille kuuluu, mutta myös ja ennen kaikkea, Jumalalle meissä, mitä sille kuuluu.

Tuo Jumala, tuo Valo on meissä aina asunut. Se on ollut aina tietoinen omasta itsestään, mutta meidän persoonallisuutemme ei ole sitä tuntenut. Elämä on koulu, jossa persoonallisuus alkaa tajuta sisäisen valon olemassaolon. Kerran koittaa jokaisen ihmisen elämässä hetki, jolloin sisäinen valo, Kristus-elämä, aivan erikoisella tavalla hänessä herää. Ihminen silloin ikäänkuin henkisesti nousee kuolleista. Tätä tarkoittaa apostoli sanoessaan: »Herää sinä, joka nukut ja nouse kuolleista, niin on Kristus sinua valaiseva!» (Ef. 5:14.) Silloin ihminen tietoisesti tuntee itsensä taivaallisen Isän lapseksi, Jumalan pojaksi. Silloin loistaa se kointähti hänen sydämestään, jonka pyhä kirjamme sanoo loistaneen Jeesus-lapsen seimen yläpuolella Betlehemissä. Hänen sieluunsa on päivä valjennut, hänen sydämeensä on Kristus-lapsi syntynyt. Merkilliset sanat, mutta hyvin ymmärrettävät sanat, luemme Pietarin toisesta kirjeestä: »Ja sitä lujempi on meille profetallinen sana, ja te teette hyvin, kun otatte siitä vaarin, niinkuin pimeässä paikassa loistavasta kynttilästä, kunnes päivä valkenee ja kointähti sydämissänne koittaa. (2 Piet. 1:19.)

Luja profetallinen sana sanoo meille: »Niinkuin kaikki kuolevat Adamissa, samoin myös kaikki tehdään eläviksi Kristuksessa. (1 Kor. 15:22.) Kaikki olemme kerran aloittaneet vaelluksemme, olemme langenneet aineeseen, voittaaksemme itsellemme täydellisyyden, kaikki me kerran synnytämme Kristus-lapsen, kaikissa meissä Kristus saa muodon (Gal. 4:19). Silloin ei ole enää mitään kuolemaa, ei kadotusta. Suuri jouluilo täyttää silloin maanpiirin. Enkeliparvet silloin julistavat maan lapsille, jotka eivät enää ole tomun lapsia, vaan Jumalan poikia ja tyttäriä: »Kunnia on nyt Jumalalle korkeudessa, maan päällä vallitsee rauha, ja ihmisten kesken hyvä mielisuosio.»

Tätä suurta jouluiloa kohti vaeltaa ihmiskunta. Heikko kajastus todellisesta joulujuhlasta on mainen joulumme, mutta se muistuttakoon meitä siitä suuresta joulujuhlasta, joka kerran on koittava. *Artturi Vesenterä.*

KRISTUKSEN VALITUS.

Christian Morgenstern.

Valvokaa ja rukoilkaa minun kanssani!
Minun sieluni on murheellinen
kuolemaan asti.
Valvokaa ja rukoilkaa.
Minun kanssani!
Teidän silmänne
ovat unta täynnä —
ettekö voi valvoa?
Minä menen
antamaan teille viimeiseni —
ja te nukutte...
Minä seison yksinäni
nukkuvien keskellä,
minä täytän yksinäni
vaikeimman hetkeni teon.

Valvokaa ja rukoilkaa minun kanssani!
Ettekö v o i valvoa?
Te kaikki olette minussa,
mutta kenessä minä olen?
Mitä te tiedätte
minun rakkaudestani,
mitä te tiedätte
minun sydämeni tuskasta!
Oi, yksin!
Yksin!
Minä kuolen teidän puolestanne —
ja te nukutte!
Te n u k u t t e !

Suomentanut *Uuno Kailas.*

SÄ, KORKEIN, MULLE ANTEEKS ANNA.

Sä, Korkein, mulle anteeks anna,
mun kaikki syntini, min usein tein,
en tätä kestä, kurjuuttain en kanna;
ma istun yössä yksiksein.

On tuli tupani kuin peto lyönyt,
ja ylläin vuotten työni katoaa,
kun kunnialle kaikkeni oon myönyt,
sen seppeleet nyt sauhuaa.

En lohtua nyt saa ma seppeleillä,
ei maire, maine mulle turvaa tuo,
oon käynyt turhan tyhjyyteni teillä,
mi yöksi lumon loiston luo.

Oi, Korkein, poista tulen turma,
mi polttaa palona nyt suonissain,
majani ympärillä väijyy surma,
nyt toivoni on tuhkaa vain.

Oi, Korkein, anna armo katujalle,
kun näät nyt kodin kurjan, aution,
käteni luokses nostan korkealle,
sun kanssas teen nyt sovinnon.

Mua auta, auta, hädässäin sua huusin
sä synkkäin syntieni tuntija,
suo nousta mun taas uskoin uusin
ja sielun poltto sammuta!

O:kylä 23. 11. 1923 tupani palon jälkeen.

Larin-Kyösti.

Kaikki onni on ostettava tuskalla.

Talmud.

Ihminen, tunne itsesi.

Delphoin oraakkeli.

MUA OOTTAVI HÄIHIN JO KAUNEUS.

Ihmiselle kirj. Sikstus Oksa.

*Mua oottanut kauvan on kauneus,
pyhä siitä on sieluni tuntemus,
vaan paljon on turhia esteitä mulla,
että saata en armahin luoksesi tulla.*

*Monet kerrat jo sieluni kuullut on
Sinun harppusi kutsuvan soitannon.
Nään templisi tornien hohtavan silloin.
— Oi! saavunko kurja sen portille milloin?*

*Ikililjojen tuoksuja tuntien
sain luoksi jo templisi porrasten.
Kun unhoitin vestassa vaalia tulta,
niin häivähti hämyhyn porttisi kulta.*

*Siks' niin kuni kerjuri kierrellen
kulen kutsuttu ylkäsi ylhäinen.
Sito sieluni pienien pyyteiden juuret;
— ohi liiteli lempesi sävelet suuret.*

*Oi, kaunehin kaikista! syy ei sun,
häät ett'ei jo kanssasi ollut mun.
Sinun tähtesi kun en ma kaikkea heitä;
vala viimeinen siksi ei yhdistä meitä.*

*Sinä hyljännyt et yhä vuotat vain
pyhän lempesi laulua kaiuttain.
Jalo kruunu on otsallas ihanimmalla.
Valo valtava templisi kaarien alla.*

*Oi! miks' en jo sulhosi saavukkaan?
kun puistos' on tuoksuja tulvillaan.
Sinun porttisi vartija valvovi yhä.
Ois' saapumahetkeni riemukas, pyhä!*

*Häät valmiina on, mua kaipailet.
Siell' oottavat veljeni ylhäiset.
Ei puuttuisi muuta kun saapuisin minä.
Mun riemuiten syliisi sulkisit sinä.*

USKOSTA.

IHMISELLE kirj. *Leo Golowin.*

Mitä on usko? Mitä uskomisella tarkoitetaan? Ne ovat kysymyksiä, jotka alati, niin kauan kuin ihmiskunta on ollut olemassa, ovat varronneet vastausta, kysymyksiä, joita kenties ei milloinkaan määrityksellä ratkaista. Jokainen ihminen käsittää uskon eri tavalla, ja joka yrityksessä määritellä usko-käsitettä on paikkaansapitämätön kohta. Dogmatiikka opettaa meille: »Uskonto (=usko) on ihmisen persoonallinen suhde Jumalaan». Silloin herää kysymys: mitä on Jumala? Sillä uskon dogmaattinen määritelmä edellyttää varmuuden Jumalan olemassaolosta, mikä jo sellaisenaan on uskoa. Se pitää tehtävää selviönä, ja tekee niin ollen probleemin mahdottomaksi ratkaista.

Minusta uskokäsitettä ei voi määritellä. Yhtä vähän kuin taivas ja helvetti käsitteitä, voidaan sitä sanoin selvittää. Korkeintaan se on ajateltavissa. Ken taivasta ja helvettiä on verrannut *tilaan*, hän on lähentänyt nämä käsitteet liki määritelmän rajaa. Samoin on asianlaita uskon kanssa. Usko on tila, jonka jokainen ihminen kykenee saavuttamaan. Tämän päämäärän saavuttamiseksi hän voi käyttää lukemattomia keinoja. Hänen ei ole pakko uskoa elävään jumalaan eikä mihinkään jumaluuden yhteydessä olevaan käsitteeseen. Kunhan hän vain asettuu täysin myönteiselle kannalle johonkin nähden — olkoonpa se sitten mitä tahansa — ja luo olotilan, joka on sopusoinnussa tuon jonkin kanssa, niin hän on saavuttanut uskon. Mutta jos hän miettii mielessään: mihin minä uskon, ja onko se todellakin olemassa, niin on hän samalla lakannut uskomasta. Sillä ihmisen tulee käsittää, että se, mihin hän uskoo, on alati olemassa siksi, että hän uskomalla jo on luonut sen omassa tajunnassaan. Ellei sitä ole olemassa toisten tajunnassa, mitä se häntä liikuttaa? Kaikilla uskovaisilla ihmisillähän on kuitenkin yksi perusoleellinen seikka yhteinen: itse uskomisen kyky, s.o. itse uskon tila. Vähät siitä, onko eri yksilöiden uskolla eri kohde! Oleellinen on uskon veljeys. Paavalin Korinttilaiskirjeen 12:ssa luvussa sanotaan: »lahjat ovat monenlaiset, mutta Henki on yksi». Samoin on uskon laita. Sen edellytykset ja esineet voivat olla vallan erilaiset, mutta se itse on alati sama.

Ihminen, joka ei usko, ei voi myöskään toivoa. Sillä toivominen on samaa kuin usko. Ja kenellä ei ole uskoa eikä toivoa, hänellä ei ole myöskään rakkautta. Niin lähellä toisiaan ovat nämä kolme käsitettä, että yhtä niistä ei voi olla ilman toisia. Nuo kolme toisiinsa liittyneinä muodostavat Elämän. Ken ei *tahdo* uskoa — ja sellaisia on olemassa — hän ei myöskään tahdo toivoa eikä rakastaa. Ja silloin hän ei elä. Hän kuvittelee elävänsä ja laatii itselleen joukon pettäviä ihanteita. Hän luulee olevansa tyydytetty, vaikka vaeltaa itse asiassa unenkaltaisessa horrostilassa, kaukana Elämästä. Kun sitten jonakin päivänä kaikki häneltä sortuu, ei hän löydä mistään jalansijaa, ja on hän yksin hirvittävässä tyhjyydessä.

Uskon tulee olla ihmisessä voimakkain ominaisuus. Mutta on otettava huomioon, että sitä ei voi yhdistää tietämiseen, t.s. sitä ei voi siirtää nykyaikaisen tieteen pohjalle. Kaikki yritykset saavuttaa tässä suhteessa tyydyttävää tulosta ovat edeltäkäsin tuomitut opäonnistumaan. Sillä usko on Epätodellinen, joka on kaiken kouraantuntuvan ulkopuolella. Suurinta ja ihmeellisen ihanaa on juuri se, että saattaa *uskoa käsittämättä.* Kaikki tietäminen ja kaikki tietohan on tietenkin suuriarvoista, mutta niistä ei ole mitään apua ilman uskoa. Yhtä vähän kuin konkreetisesta esineestä on hyötyä ilman abstraktista käsitystä, yhtä vähän käytäntöä on tietämisellä ja taitamisella ilman uskoa. Tieto on valtaa, mutta ei ilman uskoa, sillä usko on elämää.

Usko on riippumaton kaikista toimeentulokeinoista, yhtä vähän kuin se kaipaa selvitystä. Miksi ei rakkaus tarvitse mitään ilmaisua? Senvuoksi, kun uskomme häneen, jota rakastamme. Kaikki suuret miehet ovat tulleet »suuriksi» vain senvuoksi, että heillä on ollut usko, joka on käynyt heidän edellään kuin tulenpatsas yöllä. Uskossa he ovat voineet toimia epäilemättä, kyselemättä. He ovat rakentaneet sille perustalle, jota ei ole siinä todellisuudenmaailmassa, jossa meidän on pakko liikkua, ja senvuoksi he ovat kyenneet luomaan jotakin. Antautumalla uskon äärimmäisiin johtopäätöksiin saavutamme ne hengen alat, jotka huimaavat ajatusta.

Meidän elämänprobleemimme näyttää voivan lähentyä ratkaisuaan, jos saamme valtaamme totuuden, joka on kätkettynä Tertullianuksen sanoihin: *credo quia absurdum* (uskon, koska se on järjetöntä).

PUNAISET LIEKIT.

IHMISELLE kirj. *Ilma Virtala.*

Ystäväni, kuinka olet ajatellut elämästä? kyseli toinen matkalle aikovista toveriltaan, tietäen että sisäiset näkemykset ja mielikuvat ovat kunkin kulkijan niin erilaiset. Ja ystävä kertoi ystävälleen:

Kun elämää ajattelen, näen mielessäni suuren hämärän laakson missä elävien ihmisten sielut asuvat. Sen keskessä on äärettömän korkea vuori jonka huippu taivaaseen saakka ulottuu. Valkea valo valaisee aina siellä, sillä tämä on ihmisen rauhan, ikuisen viisauden ja rakkauden asumapaikka.

Mutta laaksossa on ainainen hämärä ja punaiset liekit palavat sen pohjalla kiertäen, seuraten ja polttaen ihmisten sieluja suomatta heille hetkenkään rauhaa.

Nämä punaiset tulet ovat intohimojen liekit, ihmiset milloin pakenevat niitä, milloin taas kiiruhtavat tavoittamaan liekkien loimuissa kuvastuvia harvanäkyjä, hurmaantuvat houreistaan ja polttavat itsensä kuten perhoset jotka syysillan pimeydestä syöksyvät suoraan lampun kirkkaaseen liekkiin.

Jotkut yrittävät paeta vuorelle ylös mikä on ainoa pelastus, mutta jyrkkä on nousu, jalka livettää ja punaiset liekit kiertävät vuoren kuvetta. Siksi useimmat väsyvät jo alkutaipaleella ja vierivät kiven liukasta kylkeä alas.

Mutta on rohkeita yrittelijöitä, uskaliaita sieluja jotka ponnistelevat kestävästi askel askeleelta kallion syrjää. Toisinaan on kulku niin vaivalloista että askel ylös vie kaksi alas ja takaisinpäin.

Ja punaiset liekit kohoavat laaksosta ylös, kiertävät vuoren kuvetta kuin tuliset käärmeet, polttavat kulkijan ja pakoittavat hänet joko putoamaan tahi ponnistelemaan kaksinverroin päästäkseen ylös, sillä kuta korkeammalle tullaan, sitä harvemmin sinne yltävät punaiset liekit, sen pienemmäksi käy niiden mahti.

Mutta yhä jyrkemmäksi käy nousu kallion liukasta kuvetta ylös, yhä yksinäisemmäksi käy kulku, vain harvoin tapaa vaeltaja toisen joka pyrkii ylös kuten hän ponnistellen kiven kyljestä käsin jaloin, kiiruhtaen edelle tahi jääden jälkeen. Matka ei kauan kestä kaksin, harvoin ovat voimat tasaväkiset. Vaan ylhäältä virtaava valo korvaa yksinäisyyden — tuolla kivikkopolulla näkyvät selvästi edellisen vaeltajan verenpunaamat jäljet.

Kulkija seisahtuu, katsahtaa taakseen ja häntä pyörryttää kulkemansa matka.

Yksin, alastomana, haavoittuneena ja verta valuen makaa hän kylmää kiveä vasten.

Tuonne alas jäi kaikki mikä hänelle oli rakasta ja minkä mukaansa oli varustanut sai hän luotansa heittää tien käydessä yhä vaivalloisemmaksi. Vaatteet repeytyivät orjantappuroihin ja kengät särkyivät teräviin kiviin. — Hän on sairas ja nääntymäisillään eikä jaksa enää edemmäksi, hänen kätensä ja jalkansa eivät kohta enää kestä, hänen täytyy pian vieriä kiven liukasta kylkeä alas. Niin pusertuu ahdistuneesta sielusta rukous, palava ja syvä, joka värjyy ilmassa hetken ja suureen hiljaisuuteen kuoleutuu.

Mutta valon käydessä yhä väkevämmäksi eroittuu jo kallion huipulta risti.

Outo voima täyttää vaeltajan mielen, unohtuu tuska ja kipu, väsymys katoaa ja uusin voimin aloittaa hän taas vaivalloisen kulkunsa ylös.

Nyt tapaa hän jo vastaantulijoita joiden vaatteet kohtavat valkeuttaan joiden kasvoilla on kirkastus, ne ovat niitä jotka ovat voittaneet vaelluksen vaivat ja saavuttaneet määränpään, he ovat löytäneet ristin, saaneet uudet valkeat vaatteet. He rientävät vastaan niitä, jotka nääntymäisillään ponnistelevat Pyhityksen vuorta ylös.

Ja niiden, jotka alhaalla laaksossa liekkien kestä turhaan pelastusta etsivät, heidän korvaansa he kuiskaavat neuvoen heille tien vapauteen.

Laakson asujamet eivät heitä näe koska punaiset liekit ovat heidän silmänsä sokaisseet.

Vaeltaja heidät kohdatessaan on varma voitostaan, hän jatkaa matkaansa rohkeasti ylös, palatakseen jälleen takaisin.

Käy kulku vuoren rinnettä ylös ja alas. Harvoin jaksaa joku perille asti, kiiruhtaakseen jälleen auttamaan muita. Niin on yhden voitto kaikkien voitto, yhden sortuminen kaikkien yhteinen onnettomuus.

Tätä vaellusta eivät näe muut kuin ne, jotka ylhäältä vuorelta katselevat, joiden silmiä ei enää soenna intohimojen liekit.

Luonnonhenget.

Tämän kirjoituksen alussa, lehtemme lokakuun numerossa mainittiin ihmiskunnan aina vaistomaisesti tajunneen, että olemisen piiriin sisältyy muitakin olentoja kuin ne, joita fyysillisillä aistimilla havaitaan. Edelleen sanottiin, että aina on myös löytynyt ihmisiä, jotka luonnonmukaista elämäntapaa noudattaen taikka erikoisia harjoituksia läpikäyden ovat kehittäneet itsessään ylifyysillisiä aistinkykyjä, joiden avulla he ovat voineet havaita noita tavalliselle silmälle näkymättömiä olentoja.

N.s. luonnonhenget muodostavat erään olentoluokan, jonka eri lajeja kutsutaan nimillä sellaisilla kuin gnoomit, sylfit, salamanterit, maahiset, vetehiset, keijut j.n.e. Mielikuvamme luonnonhengistä on näihin saakka nojautunut kansan kertomuksiin ja joidenkin nykyisinkin elävien selvänäkijäin kuvauksiin. Englantilainen kirjailija Sir Conan Doule — kuuluisan englantilaisen »Society for Psychical Research'in» jäsen — julkaisi kuitenkin joitakin vuosia sitten The Strand Magazine-lehdessä artikkelin luonnonhengistä, liittäen artikke-

liinsa noista hengistä otettuja valokuvia. (Ensimmäinen noista kuvista julkaistiin viime numerossa, tässä esitetään toinen.) Että kuvat eivät ole jollakin tavallisella ja kylläkin helpolla valokuvaustempulla valmistettuja, vaan että kysymyksessä on todellakin merkillinen tapaus, jolloin fyysilliselle silmälle näkymättömät olennot ovat piirtyneet herkälle valokuvauslevylle, siitä ei meillä tietenkään ole mitään muuta vakuutta kuin Sir Conan Doylen sana. Hän kertoo tarkoin tutkineensa sekä kuvat että olosuhteet, joissa ne olivat syntyneet, ja sen perusteella olevansa vakuutettu kuvien todenperäisyydestä. Sen jälkeen annettiin kirjoituksessamme puheenvuoro englantilaiselle kirjailijalle ja psyykkisten tutkimusten harrastajalle E. L. Gardnerille, joka on julkaissut erään nykyaikaisen selvänäkijän, Mr. Sergeantin kuvaukset deevoista ja luonnon hengistä. Kirjailija Gardner tuntee Mr. Sergeantin persoonallisesti ja menee takuuseen hänen luonteensa vilpittömyydestä ja rehellisyydestä ja niinmuodoin myös siitä, että Mr. Sergeant on kertonut sen ja vain sen mitä todellakin on havainnut. Seuraavassa alkaa Mr. Sergeantin oma kuvaus.

*Ruskehiset.**)

Lancashire, heinäkuulla 1921.

Nämä ovat pienenpieniä ihmismuotoisia olentoja, noin neljä tai kuusi tuumaa korkeita. (On vaikea siirtää niiden eetteristä kokoa tai näköä tarkasti vastaavaan kokoon kiinteän aineen muodoissa). Ruskehisia nimeltään ja näköjään ruskeita myös väriltään, vaikka paikka paikoin näkyykin vihreitä vivahduksia. Nämä ahertavat juurien kimpussa pensaiden alla, yhtä usein maanpinnallakin. Ne kuljettavat jotain ainetta juuriin, en kuitenkaan saa selvää, mitä se on. Heissä ja heidän puuhailussaan on jotain naurettavan vakavaa. Vaikka tuolla työllä onkin tärkeä merkitys kasvin elämälle, suoritetaan se jotenkin samanlaisessa mielentilassa kuin missä lapset ovat rakennellessaan talojansa puupaloista.

Näyttää kuin niillä ei olisi tietoisuutta meidän läsnäolostamme. Niitä ohjailee suurehko ihmismuotoinen olento, puettu pitkään kaapuun, jonka aivan kuin jollain turkiksentapaisella päärmätty reuna viistää maata — harmaa parta ja suippolakki, myöskin päärmätty. Hänellä on ystävällisesti vilkuttavat silmät, kukoistavat, aivan kuin auringonpaahtamat kasvot ja hän pitää sauvaa tai keppiä, jolla toisinaan viitto antaessaan määräyksiään. Nuo määräykset ovat nähtävästi astraalisia, ne virtaavat jonkinlaisena valunnoksena hänen *tajunnastaan* noiden toisten tajuntaan. Hän tietää meidän läsnäolomme, mutta koettaa olla meistä välittämättä. Häneen kuitenkin vaikuttaa läsnäolevan ihmisen suurempi ja voimakkaampi persoonallisuus, ja tunnen, että pieninkin yritys ahdistaa häntä saisi hänet katoamaan. Hänen työntekijänsä ovat puetut seuraavasti: suuret, yhdestä kappaleesta tehdyt saappaat, pol-

*) Englantilaisen (oik. skottlantilaisen) »brownie»-sanan vastineeksi suomenkielessä olen muodostanut nimityksen ruskehinen (maahinen, vetehinen), koska noiden olentojen nimi johtuu niiden väristä (brown-ruskea). — *Suom.*

vihousut, pitkänpuoleinen nuttu eli mekko (muistuttaa ruskeata korderoikangasta) vihreine reunuksineen. Useimmilla, vaikka ei kaikilla, on jonkinlainen esiliina, aivan kuin sepällä, kinnitettynä kirkassolkisella vyöllä. Joillakin ei ole nuttua vaan paidantapainen kaapu, joka sekin on ruskea.

Ne näyttävät huutelevan toisilleen kovalla äänellä, vaikka ääni ei aina tavoita eetterisiä aistimia. Esiliina on nähtävästi työn vertauskuva — niillä, jotka eivät työskentele, ei näytä sitä olevan. Ne näyttävät pitävän kirkkaasta metallikiillosta napeissaan ja soljissaan. Muutamilla näkyy olevan myöskin matalakoppaiset hatut.

(Kirjoituksessa seuraa erään »toisella tasolla» työskentelevän henkilön antamia lisäselvityksiä näiden pienten olentojen laadusta. Hän sanoo m. m.: Löytyy useita eri lajeja näitä ruskehisia, mutta useimmat niistä käyttävät tuota keskiajan kuosia muistuttavaa pukua. Ne omaksuvat inhimillisiä tapoja automaattisesti ja tietämättä, että niin tekevät. On muistettava, että luonnonhenkien muodot ovat itse asiassa illusionia, ne ovat niiden itsensä luomaa harhaa. Inhimillinen tajunta tuskin voi käsittää vaikuttimia, joiden takia ne vapaaehtoisesti omaksuvat nuo illusoriset muodot. Kenties saatte siitä välähdyksen, jos ajattelette sen olevan heille jonkinlaista itsetyydytystä, leikkiä — voisipa miltei sanoa uneksimista.)

Jatk.

JÄLLEENSYNTYMISOPPI.

Kirj. *Lucie Lagerbielke.*

IHMISELLE suom. leht. *G. A. Brander.*

»Kristus on hyvän opettajan tavoin ilmaissut erinäisiä asioita, mutta vaiennut toisten suhteen.»

Niitä asioita, joista Jeesus on vaiennut, on jälleen syntymisoppi, sillä hänen aikakautensa ihmiset *eivät olisi voineet kestää täyttä tietoa siitä.* Jos he olisivat tietäneet, että työ ja vaiva ei olisi lopussa *yhden* maisen elämän keralla, vaan että oli olemassa hengen ja älyn kehitys yhtä hyvin kuin luonnollinen, olisivat he varmaan heittäneet kivillä Mestaria. Sentakia — ei sentähden että Hän pelkäsi kivitystä —, vaan sentähden että hän sääli ihmisten tietämättömyyttä ja sokeutta, vaikeni hän tyytyen vain muutamiin harvoihin viittauksiin. Sitäpaitsi oli hänen aikanaan usko jälleensyntymiseen tavallaan yleinen, *vaikka väärin tai hämärästi käsitetty.*

Uskottiin Johannes Kastajan olevan jälleensyntyneen Eliaksen. Ja Jeesukselta kysyttiin, olikohan sokeanasyntynyt mies itse vaiko hänen vanhempansa tehneet syntiä, koska sellainen onnettomuus oli perhettä kohdannut. Eihän sokeanasyntynyt poika ollut voinut »tehdä syntiä» ennen syntymäänsä, ellei uskottu hänen olleen ruumistuneena aikaisemmin, ja ellei hän (jossakin) edellisessä elämässä ollut hankkinut itselleen niin suurta syyllisyyttä, että hän syntyi sokeana. Jeesus ei oiaissut yleisön käsitystä, vaan ilmoitti ai-

noastaan, että tällä tapauksella ei ollut mitään yhteyttä aikaisemman synnin kanssa, vaan että sen kautta Jumalan voima tulisi ilmi.

Herodotoksen mukaan oli usko jälleensyntymiseen peräisin Egyptistä. Kun hän v. 455 ennen Kr. julkaisi tunnetun historiateoksensa, huomautti hän kreikkalaisille, että egyptiläiset olivat ensimäiset, jotka olivat uskoneet ihmissielun kuolemattomuuteen. Vanhan Testamentin kirjoituksista ilmenee, että israelilaisilta yleensä puuttui tämä käsitys. Usko tulevaan elämään ilmeni ainoastaan välähdyksittäin profeetallisissa luonteissa, jotka sisäisellä näkemyksellä käsittivät totuuden, tai jotka olivat jonkun prefeettakoulun oppilaita ja olivat tutustuneet salaisiin kirjoihin. Syynä siihen, että egyptiläiset niin huolellisesti balsamoivat kuolleensa, oli se, että heidän pappinsa opettivat sielunvaelluksen voivan alkaa vasta ruumiin mädättyä. Sielunvaelluksen uskottiin tapahtuvan suureksi osaksi eläinten ruumiissa, ja tämä erehdys oli vallalla vuosisatoja. Siihen aikaan uskottiin, että sielu vasta 3,000:n perästä valmisti itselleen uuden ihmisruumiin asunnokseen, sillä ei milloinkaan uskottu *kuolleen ruumiin* nousevan ylös ja uudelleen tulevan sielun asunnoksi, kuten »kristillinen» kirkko meidän päivinämme opettaa. Näinhän on, vaikka sovitettaisiin toinen ajatus — tehdään mielessään hiljainen pidätys — hautaussanoja lukiessa. Kuolleitten huolellinen balsamointi oli egyptiläsillä rakkaudentyö vainajaa kohtaan, sen kautta *estääkseen* hänen *äkkipikaisen sielunvaelluksensa nopean mätänemisen sattuessa.* Roomalaisilla oli — *Serviuksen* mukaan — päinvastainen käsitys. He näet polttivat ruumiit, jotta sielu heti voisi yhtyä kaikkeuteen.

(Jatk.)

SISÄLLYSLUETTELO:

mikä hänelle on mieluista sekä syrjäyttää muun, mitä hänen alaansa kuuluu, lakkaa hän olemasta tiedemies. Jos totuudenetsijä tutkii ja harrastaa vain sitä, mikä häntä syystä tai toisesta miellyttää ja jättää tutkimatta muun, lakkaa hän olemasta totuudenetsijä.

IHMINEN ei ole niitä lehtiä, jotka henkiseen elämään nähden omaksuvat ennakkoluuloisesti jonkun määrätyn oppirakenteen, dogmin, s. o., jossa ennakolta katsotaan, että joku erityinen henkinen maailmankatsomus tai oppisuunta on erehtymätön ja ainoa hyväksyttävä. Tämä lehti ei voi asettua dogmaattiselle kannalle, sillä jos se niin tekisi, lakkaisi se olemasta totuudenetsijäin ja tutkijain lehti.

IHMINEN ei ole minkään määrätyn aatesuunnan, seuran tai järjestön äänenkannattaja. Kaikkiin näihin suhtautuu lehtemme puolueettomuudella ja myötätunnolla sikäli kuin ne edustavat henkistä maailmankatsomusta ja pitävät totuutta korkeampana ja tärkeämpänä kuin omia etujaan.

IHMISELLÄ, koska se on sisäisen henkisen elämän *yleislehti,* ei ole mitään omia etuja, mikäli on kysymyksessä määrätyt henkiset suunnat, vaan ainoastaan totuuden etu. Tämä on meidän tiemme. — Kun lehdellämme siis ei ole mitään omia etuja valvottavana, jotka edellyttäisivät määrättyä katsantokantaa ja sen mukaista asioiden väritystä, niin on sillä mahdollisuus puhua puolueettomasti henkisen elämän pyrkimyksistä asian itsensä vuoksi. IHMISELLE on tärkeätä ainoastaan se, että totuus mahdollisuuden mukaan kirkastetaan. Lehtemme kunnioittaakin ensi sijassa totuutta totuuden itsensä tähden. Sen jälkeen erilaisia aatesuuntia.

Tästä pyrkimyksestämme — kun toinen aatesuunta ei ole meille rakkaampi kuin toinen — seuraa myös, että lehtemme mielihyvällä antaa tilaa kaikille kirjoituksille, jotka ohjelmamme toteuttamista tavalla tai toisella edistävät. Niinpä tapahtuu, että lehdessämme voi esiintyä kirjoittajia mitä erilaisimmista henkisistä ja yhteiskunnallisista piireistä. Tämä moninaisuus — kirjoitusten ja kirjoittajien erilaisuus — voi, kenties, joissakuissa tuntua oudolta. Mutta jos joku ehkä näin ajattelisi, niin pyydämme häntä muistamaan, että tämän lehden nimi on — Ihminen. — Lehtemme pyrkii edistämään ykseyttä moninaisuudessa. Kunnioitamme laajaa suvaitsevaisuutta sekä koetamme edistää tämän hyveen soveltamista kaikkiin ihmisiin ja aatesuuntiin nähden, jotka pyrkivät totuudessa vaeltamaan. Ihmiskunnan päämäärä on se, että me *kaikki* tulisimme ystäviksi ja veljiksi. Tätä koetamme nyt käytännössä toteuttaa ja odotamme apua kaikilta niiltä, jotka voivat tämän aatteen omaksua. Me emme tunnusta ihmisten ulkonaisia erilaisuuksia oleellisiksi, vaan panemme kaiken merkityksen sieluille, sisäiselle jumaluudelle meissä, sille tosiolevaiselle, joka edustaa ykseyttä.

Hinta 6:—

Helsinki 1923. Juusela & Levänen O.Y. Kirjapaino ja Kirjansitomo.

IHMINEN

N:o 3
Tammikuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE

Helsinki, Vallilantie 3. Puh. 99 24.

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30:—
Alennus sopimuksen mukaan.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja. — Lehti on myös vakuutettu — kuten Claude Bernard — siitä, että tulee päivä, jolloin fysiologi, runoilija ja filosofi puhuvat samaa kieltä ja ymmärtävät kaikki toisiansa.

IHMINEN

2:nen vuosik. TAMMIKUU 1924 — N:o 3

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

AIKA.

Kirj. Tri Villie Angervo.

Ma katson päivään länteen kaartuvaan
ja syystä ahneheksi syytän aikaa,
kun mieleen mulla sadat muistot saa
ja kadonnehen onnen kellot kaikaa.

Oi mitä kurja onneton nyt teen
— kun elonhaaveheni hennon, hauraan,
nään säpäleiksi rikki särkyneen
ma arvenjättävähän ajanauraan?

Ken pikaisesti saisi pihdeillään
sun rattahasi pyörät rauhoittumaan?
Ken hetkiseksi verhon heittämään
käy jälkeenjättämääsi arpeen rumaan?

Vaan aika kulkee varmaa kulkuaan
ja auroo valjuun poskeen varman vaon.
Ma kuulen kutsun tulla Tuonelaan
— ei mulla tietä paluun, eikä paon.

Ken astuu maailmata auttamaan
pois alta ajan taakan raudanraskaan,
kun aikaa kukista ei kulussaan
ees itse kuningasten kuningaskaan.

*NEITSYT MAARIAN POIKA *)*

Kirj. LARIN-KYÖSTI.

Pyhä Neitsyt, pyhä Maaria,
hän katsoo tähtikaaria,
laps siunattu uinuu seimessään,
koko kaikkeus siintää silmistään.

Uus tähti on syttynyt taivahan.
Liekö lapseni luotu vaivahan,
kaikki armonsa almut antamaan,
vai kerran kruunua kantamaan?

Pois tähdet lentävät loistaen
kuin Maarian aatosta toistaen:
— Muut tähdet, miksi ne kuolivat pois,
siks ettäkö poikani syntyä vois?

— Pois lensi se toiseen maailmaan
sun lemmen loistoas vaalimaan,
ne syttyy taas kun tähti uus
on ilmestyksen ihanuus.

— Uus tähti poikani sieluko ois,
mi sammuu kun poikani lähtee pois?
— Hän kunniaan silloin kulkea saa,
iäks silmänsä kerran kun sulkea saa.

*) Myöhästynyt viime numerosta.

— Uus tähti on haamu vain,
luona poikasi asuu aamu ain,
hän maailmoja kerran valloittaa,
kautta ihmisten kuoleman kärsiä saa.

— On ennustettu: tähti tää
kaikki kansakunnat sytyttää,
muu kaikki katoo, elää hän,
jolle annoit armaan elämän.

Pyhä Neitsyt, pyhä Maaria,
hän katsoo tähtikaaria,
muut tähdet tummuu varjoissaan,
uus tähti yössä loistaa vaan.

Mut on kuin lentotähdistä nyt
ois lapsen kulmille kimmellyt
kuin kruunu, mi lämpöä loistaa voi,
kun lapsi silmät auki loi.

Laps katsoi, katsoi tähteen vaan,
se täytti taivaan loistollaan,
maaks taivas muuttui, taivaaks maa,
ja kautta ilman kajahtaa:

Soi soitto: vartijat, valvokaa, —
Neitsyt Maarian poikaa palvokaa,
täss' on hän kansain kuningas,
maan vapahtaja, valtias!

VUODEN VAIHTEESSA.

Kirj. Tri *Willie Angervo.*

Vanha vuosi on taas vaipunut iankaikkisuuteen — tapaamme sanoa — useinkaan ajattelematta ajan ja iankaikkisuuden suhdetta toisiinsa.

Ihminen on mittelevinään vuosilla, vuosisadoilla, vuosituhansilla, kalpoilla ja manvantaaroilla iankaikkisuutta, mutta miteltyään sitä aikansa huimaavan kaukaiseen menneisyyteen, niin kaus että ajatus jo uupuneena lakkaa toimimasta, huomaakin hän mitanneensa vain mitättömän murto-osan elämän aluttomasta iankaikkisuudesta.

Ja mittaamattomana, tuntemattomana häämöittää edessä tulevaisuus, jonka vaistomaisesti aavistimme yhtä loputtomaksi, yhtä äärettömäksi, kuin menneisyys ja joka on sitä lohduttomampi kun emme siitä muuta tiedä, kuin että se astuu eteemme silmänräpäyksittäin ja että meidän on pakosta alistuttava sen vaatimuksiin, olivatpa sitten minkälaiset tahansa.

Mitä on sitten nykyiyys? Vain se salamannopeudella vaihtuva silmänräpäys, joka on menneisyyden ja nykyisyyden välillä, jota me emme kykene koskaan omaksumaan ja vielä vähemmin arvioimaan.

Eräs Viisauden Mestari onkin lausunut kerran: kuinka tukalaa onkaan käyttää käsitteitä menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus, koska niitä ei todellisuudessa ole olemassa, sillä iankaikkisuudessa on vain ikuinen *Olemassaolo.*

Niin se todella onkin. Aikakäsite on vain avuttoman ihmisen aitaus *ikuisen elämän* ilmennyksistä, jotta hän voisi oppia tuntemaan rajattomuutta ja arvioimaan oman asemansa ja suhteellisuutensa äärettömään. Ainoastaan ajan rajojen sisällä on ihmiselle mahdollista nähdä välähdys sykkivän sydämen elinvoiman toiminnasta, kuinka se alituiseen luo uusia ainemuotoja, elää niissä niinkauan kuin kyseessäoleva muoto suo sille tarpeellisen toimintamahdollisuuden, kuinka se rikkoo kuluneen toimintavälineensä ja luo kohta uuden tilalle uutta ilmentämistä varten pysyen itse aina häviämättömänä, aina ikuisena. Ellei ajan harhan avulla voitaisi eristää pieniä kohtauksia elämän ilmiöistä, kävisi mahdottomaksi tehdä havaintoja elämän tarkoituksista, sen lahjomattomasta laista ja ihmisen oma asema jäisi ainaisesti käsittämättömäksi arvoitukseksi. Vasta ajan taustaa vasten voidaan havainnollisesti todeta yksilöiden yhteenkuuluvaisuus ikuiseen elämään — ja siinä onkin ajan suurin palvelus ihmiskunnalle.

Aika on ihmisen alituinen matkaopas ja kuta enemmän ihminen terästää katseensa ottaakseen vaarin sen viittauksista, sitä selvemmin näkee hän aineen muotojen takaa itse sitä *elämää,* joka muotoja elävöittää ja elähdyttää. Ja kun aika kerran riisuu muotojen yltä niitä ympäröivän haihtuvaisen ainevaipan, niin paljastuu ihmisen silmien eteen elämän ihmeellinen salaisuus.

Ja mikä on tuo Salaisuus?

Se on — ijankaikkinen *Olemassaolo,* Jumaluus, jossa me elämme ja liikumme ja jonka osasia me olemme.

Aika ja iankaikkisuus sulautuvat silloin suureksi kokonaisuudeksi — *ykseydeksi.*

SOTARUKOUS.

Taivainen valta,
Kaitsija kaiken,
Auttava armosi
Meille sä suo!
Ettemme horjuis
Kuin myrskyssä ruoko
Kun ärjyvi aikojen
Vaahtoisa vuo.

Taistelun Herra
Sä ylhäinen suuri,
Oikeudessasi
Lahjomaton!
Leimaus taivaan
Lyö toisia vaivaan
Ja toiset se nostaa,
Se tahtosi on.

Auta sa meitä,
Äl' armoas peitä
Kun vaara on suurin
Ja liekit ne lyö;
Vie meitä voittoon
Ja huomenen koittoon,
Hälvennä kauhun
Ja kuoleman yö!

P. U.

RUNOUDESTA.

Runoudella on aina ollut vähemmän jalansijaa elämässä kuin kaikenkaltaisilla juoni- ja rikosromaaneilla, joita suuret legiot vyörytetään ihmisten turmioksi. Ja löyhäpäisillä ajanvietekirjoilla, jotka teeskentelevät lehdillään muka tuskaa ja kärsimystä, on niilläkin osansa kansan mielen mataloittamisessa. Elämän arvot punnitaan tieteen ja runouden puntarilla. Kuka seuraa mukana, kuka ei. Ihmisen täytyy jollakin tavoin tulla runolliseksi, ilman sitä ei hänellä ole voimia kohottaa totuuden esirippua, eikä nähdä Jumaluuden kultaisia huippuja. Hyvä runouden luoma sisäinen liikutus, on jo yksi porras kaikkeuden tajuamiseen. Sen tuottama lämpöinen vire ihmisen rintaan on kuin tuulahdus etäisyyksistä, mereltä, joka kantaa nimeä: ikuisuus.

Aku Antila.

PYHÄN TIEDON TIE.

Kirj. maist. *Artturi Vesenterä.*

»Jotta heidän sydämensä, yhteenliittyneinä rakkaudessa, saisivat kehoitusta omistamaan täyden ymmärtämyksen koko rikkauden ja pääsisivät tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkettyinä (Kol. 2:2—3).

Ihmisen elämä on tietoon pyrkimistä. Kulttuuri-ihmiselle on tiedon saavuttaminen elämän tärkein, keskeisin asia. Vain se päivä on oikein vietetty, jolloin hän illalla levolle mennessään voi sanoa itselleen: Olen nyt vähäisen viisaampi kuin aamulla herätessäni; olen vähäistä parempi ihminen; olen hitusen verran edistynyt hyvässä ja kauniissa.

Ken vaeltaa vailla tietoa elämän päämäärästä, hän vaeltaa pimeydessä, vaikka aurinko hänen yllään kirkkaana loistaisikin. Tieto elämän todellisesta sisällöstä ja päämäärästä on jalointa tietoa, minkä voimme omistaa. Kaikki muu tieto on vähäarvoista tämän tiedon rinnalla. Me tarvitsemme tietoa kyetäksemme elämään sivistysihmisen tavoin, tietoa kaikilta mahdollisilta elämän aloilta. Mutta yksi tieto on ylinnä kaikkea: tieto Jumalasta ja ihmisen suhteesta Jumalaan. Vailla tätä tietoa olemme tietämättömiä elämän tärkeimmästä asiasta. Ken tämän tiedon tuntee, hän on totisesti vapaa; hän on vapaa kahleissakin. Kun totuus meidät vapahtaa, olemme totisesti vapaita.

Uskonnot esittävät meille jumalallisen totuuden. Kaikki maailman suuret uskonnot sanovat ihmiselle: Kasvakaa totuudessa, etsikää Jumalaa. Kristinusko sanoo meille kristityille: Pyrkikää Kristuksen kautta Jumalan yhteyteen. Tie Jumalan luo kulkee vain Pojan, Kristuksen kautta. Poika, Kristus, teidät vapahtaa, ilman häntä olette kuoleman alaisia. Mutta kun Poika, Kristuselämä, on teidät vapahtanut, olette kuoleman voittaneet.

Meille opetetaan, että Jumala on. Näemme luonnon tuhansia ihmeitä. Jos meillä on kykyä ihmetellä, me ihmettelemme. Näemme kaikkialla Jumalan käsialaa. Mutta ihmiset, jotka kauniissa auringonlaskussa ihmettelevät luonnon majesteettia, jotka tähtitaivaan kirkkaudessa kunnioittavat Jumalan syvyyttä, Hänen äärettömyyttään ilmennyksessään, ihmiset kuitenkin usein unohtavat kunnioittaa Jumalaa siellä, missä Hän on lähimpänä heitä, missä Hän kirkkaimpana loistaa ihmisrinnassa. Ken näkevin silmin katselee luontoa, hän saa ihmetellä sitä elämän viisautta ja syvyyttä, mitä se ilmentää, mutta ken kykenee näkemään sisäänsä, hän saa hämmästyä. Sillä hänen sisimmässään häntä kohtaa itse Jumala, ei Jumalan varjo tai ilmennys, vaan Jumala loistossaan.

Tie Jumalan luo kulkeekin vain itsemme kautta. Kaikki suuret opettajat ovat sanoneet: Minä olen tie, totuus ja elämä; minä olen maailman valo, vain minun kauttani kulkee tie Jumalan luo. He ovat tahtoneet sanoa: Sinä itse olet tie elämään, totuuteen; sinä itse olet oma valosi; itsesi kautta kulkee tie Jumalan luo. Jollet itsestäsi Elämää löydä, jollet itsestäsi Tietä löydä,

turhaa on sitä muualta etsiä. Sillä ainoa valo, joka voi tietäsi valaista, tulee sisältäsi. Et ole mikään irrallaan oleva osanen maailmankaikkeutta, et mikään osanen Jumalan ulkopuolella, vaan olet pieni maailma suuren maailman sisässä, pieni valo äärettömän valomeren keskessä, pieni tajunta tajunnan täydellisyyden ympäröimänä. »Minne sinä pääsisit pakoon minua?» sanoo tuo Elämä meille. Tuosta Elämästä lauloi vanhan testamentin runoilija: »Mihinkä minä menen sinun henkesi edestä ja kuhunka minä pakenen sinun kasvoistasi? Jos minä astuisin ylös taivaaseen, niin Sinä olet siellä; jos vuoteeni tuonelaan tekisin, katso, Sinä olet sielläkin. Jos kohoisin aamuruskon siivillä ja majailisin lännen perillä, niin sielläkin sinun kätesi johdattaisi minua, ja oikea kätesi pitäisi minut (Ps. 139:7—10). Suurin evankeliumi, armosanoma, mitä ihmiselle on milloinkaan julistettu, on sanoma, että tuo Elämä tunkee meidän lävitsemme, että se asuu meissä, että itse olemme tuo Elämä. Emme pääse sitä pakoon, sillä: »Jos minä sanoisin: Pelkkä pimeys minut peittäköön, ja yöksi valkeus ympärilläni muuttukoon! niin ei pimeyskään Sinun edessäsi pimittäisi, ja yö valaisisi kuin selvä päivä; pimeys on Sinulle kuin valkeus» (Ps. 139:11—12). Niin olemme tuon valon ympäröimiä, sen läpäisemiä. Vain yksi voima on, joka tuon valon, kirkkauden, voi meiltä sokaista. Tuo este on persoonallisuutemme, maallinen olemuksemme, tomumajamme. Se on muuri, joka voi peittää meiltä elämän auringon. Useimmiten tuo muuri on vielä niin vahva, että se kykenee estämään sisäisen auringon loiston. Ainainen liekki siellä sisässämme palaa, mutta vain ani harva ihminen kääntää katseensa siihen. He etsivät tietoa, ja tieto asuu heissä itsessään. He etsivät Vapahtajaa, ja Vapahtaja asuu heidän sydämessään. He etsivät Jumalaa, ja Jumalaa he joka askel kantavat povessaan. Sokkoina he kulkevat, ja kuitenkin kirkkain valo läpitunkee heidän olemuksensa.

Kunnes ihminen on ratkaissut oman arvoituksensa, hän vaeltaa pimeydessä. Olemme oma sfinksimme, joka vaatii ratkaisuaan.

Ero Jumalasta on hengelle kuolemaa, yhteys Jumalan kanssa on hengelle elämää. Ihana, mutta raskas vaelluksemme kohti päämääräämme lopullisesti alkaa silloin, kun uskomme ja tunnustamme mahdolliseksi tietoisen yhteyden saavuttamisen Jumalan kanssa. Ken kieltää tämän mahdollisuuden, hän ei voi sitä saavuttaa. Miten voisikaan kukaan kulkea kohti päämäärää, jonka olemassaolon hän kieltää. Olematonta päämäärää kohti ei kukaan halua kulkea. Ensin on tunnustaminen se olevaksi sitten sen eteen työskenteleminen. »Jokainen joka kieltää Pojan, hänellä ei ole Isääkään», sanoo apostoli Johannes (1 Joh. 2:23). Ken kieltää Pojan, Kristuselämän, olemassaolon ihmisessä, miten hän voisi sen saavuttaa. Hän kieltää totuuksista suurimman ja pyhimmän. Tämä on jumalanpilkkaa, oman jumaluutemme kieltäminen. »Joka tunnustaa Pojan, hänellä on Isäkin» (1 Joh. 2:23). Ken tunnustaa Pojan, Elämän, sisässään, hän voi kasvaa tietoisesti osalliseksi Isän olemuksesta.

Tuhlaajapojan tavoin vaeltaa ihmiskunnan suuri enemmistö vielä vierailla mailla, syöden sitä ruokaa, jota siat syövät: itsekkyyden, persoonallis-

ten pyyteiden, eristyneisyyden, jumalkielteisyyden ruokaa. Harvoille on sisäinen ääni sanonut: Miksikä kuolen nälkään? Onhan isäni kodissa kyllin ruokaa. Palajan isäni luo. Ja maailman turhuuksiin väsynyt sielu aloittaa lopullisen vaelluksensa elämän porttia kohden, astuessaan kaidalle tielle. Tämä tie on kieltäymysten tie, jumalallisen viisauden tie. Jokainen kelvoton oksa, ominaisuus, karsitaan tämän tien kulkijasta pois. Harha toisensa jälkeen putoaa hänen silmiltään, sillä hän kulkee ikivanhaa pyhyyden tietä, joka päättyy täydelliseen yhteyteen, Isän kanssa. Sen tien kulkevat joskus kaikki ihmiset. »Kun teki meille tiettäväksi sen tahtonsa salaisuuden, että hän päätöksensä mukaan, jonka hän oli nähnyt hyväksi itsessään tehdä, siitä järjestelystä, minkä hän aikain täyttyessä oli paneva toimeen; yhdistääkseen Kristuksessa kaikki, jotka ovat taivaissa ja maan päällä» (Ef. 1:9—10). »Minä ja Isä olemme yhtä» sanoo tuon tien loppuun päässyt sielu. Hän on voittanut itselleen Isän elämän. Kaikki tiedon ja viisauden aarteet ovat hänen hallussaan, sillä ne sisältyvät siihen Kristuselämään, joka nyt on puhjennut hänessä kukkaansa. Pienenä, lepattavana liekkinä tuo elämä hänessä ensin paloi. Se paloi niin pienenä, että hän tuskin uskoi sen olemassaoloon. Mutta hänen sisässään kuului ääni: Se, mikä sinussa syntyy, on Pyhästä Hengestä. Ja hän uskoi sen olemassaoloon. Uskon voimakkaassa ilmakehässä se liekki vähitellen varttui; se varttui elämän ankarissa taisteluissa. Se varttui, koska mikään muu ei ole sille mahdollinen. Kasvu yhä kirkkaammaksi yhä suurempia näköaloja käsittäväksi, yhä tietorikkaammaksi ja viisaammaksi kuuluu sen omaan luontoon. Liekki on kotoisin sieltä, missä asuu täydellinen tieto ja viisaus. Siksi sen olemukseen kuuluu täydellinen tieto ja viisaus. Jalokivi kaipaa vain hiomista; ominaisuudet kuuluvat sen luontoon.

»*Kaikki ja kaikissa on Kristus*», sanoo Paavali (Kol. 3:11). Tämän elämän ominaisuuksia ilmennämme, mikäli niitä jo ilmennämme. Miten kirkkaina nyt loistamme, riippuu kustakin meistä. Kerran loistamme täydellisinä ihmisinä Jumalan valtakunnassa, Mestari-sieluina. Kuvaamatoin viisaus, rauha ja voima asuu meissä silloin, koska itse olemme tuo Viisaus, Rauha ja Voima. Kuolema on voitettu, yhteys Isän kanssa saavutettu. Vaeltaja on palannut takaisin Isän luo.

Joka etsii, hän löytää ja kolkuttavalle avataan.
Jeesus Kristus.

Silloin hän avasi heidän ymmärryksensä kirjoituksia ymmärtämään. *Luukas.*

Teille on annettu tietää taivasten valtakunnan salaisuudet. *Matteus.*

MAAILMAN USKONTOJA.

Kirj. *Aarni Kouta.*

Suomessa ei laajemmalla uskontotutkimuksella ja -tieteellä ole ollut milloinkaan eikä ole nytkään erikoista jalansijaa muiden tieteellisten tutkimusten rinnalla. Eräitä suurempia teoksia suomen sukuisten kansojen uskonnoista on ilmestynyt, mutta tähän melkein koko tätä alaa käsittelevä kirjallisuus rajoittuukin, lukuunottamatta eräitä kielellemme vieraista kielistä käännettyjä teoksia. Varsinkin suurista maailmanuskonnoista meillä tiedetään sangen vähän, pääasiallisesti vain yhtä: *pakana-uskontoja.* No niin, sanottakoonpa niiden tunnustajia sitten pakanoiksi tai miksi tahansa, osoittautuu selvästi heidän uskontojaan lähemmin tutkiessa, että niissä aina, muodossa tai toisessa, on *jumalallinen ilmoitus* löydettävissä. Jo aikojen aamunkoissa Korkein olento ilmoitti itsensä ihmiskunnalle, ja selvenee se vähänkin avoimin silmin eri uskontoja tarkastellessa. Juuri tämän ilmoituksen esiintymistä eri aikojen ja eri kansojen uskonnoissa pyrkii tämä pieni kirjoitussarja tuomaan esiin. Se ei suinkaan tahdo käydä mistään tieteellisesti mullistavasta kaikkien arvojen uudestaan arvioimisesta, pyrkiihän vain osoittamaan, että Iäinen on aina löytänyt tiensä ihmisten tajuntaan, ja että ihmiset siitä myös aina ovat olleet tietoisia. Sikäli kuin tässä suhteessa onnistumme, on päämäärämme saavutettu.

I. *Vanhojen Hindujen uskonnot.*

Vanhojen Hindujen, muinaisten indialaisten uskonnollisen elämän tarkastelu on kaikkein mielenkiintoisimpia ja hedelmöittävimpiä tehtäviä uskontojen tutkijalle. Tuskin minkään muun kansan keskuudessa uskonto ja uskonnollinen elämä voi osoittaa niin valtavaa ja moninaista kehityksen viivaa kuin heillä. Tästä aineesta voisi kirjoittaa laajoja niteitä, mutta meidän on koetettava näyttää ainoastaan pääpiirteet, mihinkään yksityiskohtiin tai sivuasioihin puuttumatta, kaikkein oleellisin on vain otettava huomioon.

Alkuaan hinduilla oli hyvinkin monia jumalia, joita kaikkia palveltiin, mutta kuitenkin kehityksen mukana heille selveni, että tästä huolimatta Jumala oli *yksi.* Jumalia ei voinut olla monta, eri nimet merkitsivät vain tuon yhden ja ainoan ja ikuisen eri ominaisuuksia. Sama ikuinen Olento se oli, joka synnytti sekä auringonpaisteen että sade-ilman, kukin eri ilmiö oli vain eri puoli ja eri ilmenemismuoto hänestä, ja näille eri puolille ja eri ilmenemismuodoille annettiin eri nimet ja palveltiin niitä erikseen, vaikka aina palveltiin sitä yhtä ja ainoaa ja Ikuista. Kaksi näistä »jumalista» varsinkin oli hinduille jo aikojen aamunkoissa tärkeää, ja ne olivat *Agni ja Soma. Niissä jumaluus ilmoitti itsensä vanhoille hinduille.* Jumalanpalvelus, ja varsinkin uhri, oli aina hinduille hyvin tärkeä, ja näyttää siltä kuin jumaluus juuri uhrin tietä olisi heille ilmoittautunut ja ilmestynyt. Uhrissa oli varsinkin kaksi välttämätöntä osaa, tekijää, nimittäin tuli, polttouhri, ja uhrissa nautittu huumaava, eräästä yrtistä puserrettu neste, juoma. *Agni* on tulenjumala, Tuli, ei mikään erikoinen tuli, vaan yleensä kosmillinen prinsiippi, se ääretön luova tuli,

Henki, josta kaikki oli lähtöisin, ja johon kaikki jälleen oli palaava. *Soma* oli äskenmainitun yrttinesteen nimi, mutta jumaluutena se myös oli kosmillinen prinsiippi, huumaus, innoitus, kaiken elämän antaja, yrttien ja kaiken elollisen ja kasvavan ylentäjä. Se innoitti runoilijat ja taiteilijat heidän töihinsä, siitä myös tietäjät ja viisaat saivat jumalaisen innoituksensa.

Myöhemmin uskonto ja uskonnollinen elämä suunnattomasti kehittyi, ja sen jäljet olivat koko kansakunnan elämässä nähtävissä. Siitä m.m. kehittyi vanhan Indian ankara ja jyrkkä kasti- eli luokkajako, joka syntymän kautta jo määräsi ihmisen ehdottomasti omaan luokkaansa kuuluvaksi. Korkein luokka oli bramiinien, pappien luokka, ja nämä ne olivat kaikkein hallitsijoita. Siis Jumalan ja ihmisten välimies oli inhimillisen elämän määrääjä. On muutoin mielenkiintoista nähdä, että heissä piti myös paikkansa se kristillinen oppi, että »joka muita tahtoo hallita, hän olkoon kaikkien palvelija». Vanha, jo elämästä erilleen vetäytynyt bramiinitietäjä ei ollut mikään kultaan ja kalliisiin vaatteisiin verhottu olento, pikemminkin hän oli kerjäläinen. Lainattakoon tähän myös pari bramiiniin kohdistettua siveyssääntöä.

»Älköön hän toivoko kuolemaa, älköön hän toivoko elääkseen; odottakoon hän aikaansa kuten palvelija palkkansa maksua.

»Kärsiköön hän kärsivällisesti kovia sanoja, älköön tulko kenenkään vihamieheksi katoovan ruumiinsa vuoksi. Vihaista ihmistä kohtaan älköön hän osoittako vihaa takaisin, siunatkoon hän kun häntä kirotaan.

Onhan se suorastaan kuin vuorisaarnasta otettu käsky, vaikka se oli annettu ehkä tuhansia vuosia ennen kuin vuorisaarnan iäiset sanat aikoinaan Palestiinassa kaikuivat.

Vähitellen alkoivat monet jumalat yhä enemmän ja enemmän vetäytyä taka-alalle, ja sikäli sielun sisällinen elämä esiintyi yhä selvempänä. Ihmisen oli saavutettava jumaluus omaa sisäistä tietään, omaa henkistä Itseään kehittämällä. Ulkonainen jumalanpalvelus ja uhrit olivat vähemmänarvoisia. Oikeastaan Indiassa oli vallalla kaksi uskontoa. Kansan, suurien joukkojen taholla yhä palveltiin monia jumalia kaikkine uhreineen ja menoineen, mutta sivistyneillä oli sisäinen, sielullisen ja henkisen kehityksen tie tärkein. Jumala oli yksi, joka esiintyi kolmessa eri persoonassa, Hän oli kolminainen, kolminaisuus: Brahman, Vishnu ja Siva. Vishnussa, auringon-, rakkaudenprinsiipissä esiintyy jo selvä Kristus-tietoisuus ja -prinsiippi. Vishnulla näet oli 10 eri avataria eli lihaantumista, ihmiseksitulomuotoa. Hän otti orjan muodon päälleen aina silloin, milloin aika erittäin oli kehittynyt hänen tulolleen, ja milloin häntä ja hänen esiintymistään erittäin maanpäällä kaivattiin. Varsinkin Krishnaksi lihaantuessaan hän selvästi vastaa jo buddhalaisuuden ja kristinuskon jumalallisen olennon kaipuuta, joka ei ole kaukana ihmisistä, ja jota kuitenkin jumalallisella kunnioituksella voi palvella ja häntä lähestyä.

Vanhojakin totuuksia täytyy yhä uudelleen toistaa, koska erehdystäkin alati saarnataan ympärillämme. Goethe.

VAPAUTEEN!

Yritä, ihminen,
olla muuta kuin muut:
vapaa ja kahleheton,
yli-ihminen, Jumalan kuva.

Sillä usko: Jumal-kuva katoo,
jos kuuntelet oikkuja lihan,
veren viitteitä aina jos seuraat,
ja annat tahtosi vaipua,
voimasi mennä
lyhyeen iloon, haihtuvaan nautintoon.

Edes ykskään vapaa mies
olla elämän tiellä,
jolla on korkea mieli ja voittava sydän,
jolle ei heläjä soittelot
himon, ei hekkuman,
harhaannuksen ja kadon.
Edes ykskään sellainen mies
olla elämän tiellä
esikuvana muille:
jota itsekkyys ei paina,
joka verensä äänille kuiskaa:
vaiti ja hiljaa!
Joka on ystävä, suopea kaikillen,
joka on se joll' on antaa.
Kauneus kaartuva kauas — —
Jolla on sielussa kaipuu:
elämän arvojen etsintä,
taivasta varten.
Siinä on miehellä mitta.

Edes ykskään sellainen mies,
olla elämän tiellä:
joka voi kohottaa toista,
jolla on aurinko-povi,
leimuta ylitse erehtyväin,
jolla on aarteiden avain:
sydämen pohjalla puhtahin ihmisyys.

Kulloinkin kuka herää,
missä milloinkin, kenen kautta,
ken itsestään luo ilmi,
elon ihanan aamun.
Hälle ystävä armollinen
ole aina ja opeta ja ohjaa,
mi vielä ei tunne
ulospääsyä itsestään,
vaan leikkii liepeillä haaksirikon,
syvällä syömien soissa
ja laahustaa kuni varjo,
hänt' ohjaa niin,
ja päämäärä ihana näytä: vapauteen!

Yritä, ihminen,
olla muuta kuin muut:
vapaa ja kahleheton,
yli-ihminen, Jumalan kuva.

Aku Antila.

ONNEA OMISTAMAAN!

Me huokailemme: murheen laakso tää
maailma on ja ainiaaksi jää!
Ja huudamme: on ihmiselo turhaa,
vain täynnä vaivaa, tuskaa, vihaa, murhaa!
Niin valitamme, tyhmät, tiedä emme,
ett' elämää me suotta syyttelemme —
elämä ei, vaan tuskailu on turhaa,
ja ihminen on itse vikapää.

On alhaisvaistot päässeet valloilleen,
niin eksynehet oomme pimeyteen
ja siksi huokailemme hädässämme,
on rauhattomuus, pelko sisällämme,
me hapuilemme: missä onnen kehto!
On unohtunut elon ehjän ehto —
me emme tutki, tunne itseämme,
me emme mene omaan sydämeen.

Oi, katsokaa, kuin luonto hymyää,
se kuinka ilmentävi ylevää
ja kaikkeuden sopusointuisuutta!
Tään paratiisin täyttä ihanuutta
inehmo nauttimaan on luotu varmaan,
mut itse teemme tänne arjen harmaan
ja levitämme yhä onnettuutta —
elämme, kurjat, harhaelämää.

Jo kuunnelkaamme ääntä totuuden,
mi hiljaa pohjalle soi sydämen,
ja oppikaamme viisautta syvää:
on maailmassa kaikki pyhää, hyvää —
jos, ihminen, sä oikein sitä käytät,
sä elon tarkoitusta, määrää täytät,
luot elämätä aina täydentyvää
ja kuljet taivaltasi riemuiten.

Mut miten toteuttaa voi kaiken sen?
Luokaamme sielun katse uskoen
ylitse aineen, näkyväisen rajan!
Niin hengen, jumalaisen johdattajan,
tuon voiman näkymättömän me näämme,
mi vaikuttaapi kaikkeen elämäämme —
nyt, alati, myös jälkeen tämän ajan —
avulla ikuisien lakien.

Lait kaikkeuden kun näin tuntemaan
opimme, suhteesehen oikeaan
myös saamme niihin oman elämämme.
Me silloin salaisuuden käsitämme,
ett' äärettömän kanssa yhtä oomme
ja samat voimat omaan olentoomme
on kätketty — ne piilee hengessämme —
siis oomme valtiaita taivaan, maan.

Nää voimat jumalaiset, sisäiset
avaavat meille elon rikkaudet,
ne sopusointuun elämämme johtaa,
ei silloin enää onnettomuus kohtaa.
Kun henkemme on hallitsija aineen,
me emme elä alla ahtaan paineen,
vaan sielun rauha silmistämme hohtaa —
me omistamme onnen aarlehet.

Tää elontaidon suuri salaisuus —
ja siihen sisältyvi onnekkuus.
On aika palata jo pimeästä
ja havahtua harhaelämästä.
Jo herätkäämme itsetuntemukseen —
se johtaa elämämme kirkastukseen —
ja erhetyksiemme hämärästä
niin aukee aika onnellinen, uus'!

J. A. Reinikainen.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. Tri *Annie Besant.*

X.

Myöhemmin tulemme käsittelemään sitä todellista työtä, minkä muurarilooshit ovat Europassa tehneet kansojen vapauttamiseksi siitä kaikki tuhoavasta tyranniudesta, jonka alla ne huokasivat. *Morning Post* tunnustaa, että sen merkillinen Adam Weishaupt ja hänen »läheisesti muurariutta muistuttava salainen järjestönsä» osottautuvat umpikujaksi, joka ei johda minnekään. Mutta meidän tarkoituksemme ei suinkaan ole todistaa, että kahdeksannellatoista vuosisadalla ei olisi löytynyt vale-vapaamuurariseuroja, ja ettei silloin olisi ollut salaisia seuroja, joita muodostivat puutteen ja kurjuuden epätoivoon ajamat ihmiset, seuroja, jotka olivat m.m. jacobiniläisten klubien takana, jotka viimemainitut taas tuhosivat vallankumouksen 1789 ja avasivat tien Napoleonin despotismille. Näemme niissä noiden pimeiden johtajien edustajia, joista Paavali puhuu.

On aivan ilmeistä, että artikkelit, joita tässä tarkastelemme, ovat roomalaiskatolilaisen kirjoittamat; se näkyy ensinnäkin niiden äärimmäisestä vihamielisyydestä vapaamuurariutta kohtaan ja toiseksi niistä rituaaleja koskevista erehdyksistä, jotka osoittavat, että kirjoittaja nojautuu kirjatietoihin eikä ole itse kulkenut Ammatti- enempää kuin korkeamman Skotlantilaisen Riituksen asteiden kautta. Britanniassa, samoinkuin Europan mannermaalla ja Amerikassa on käytännössä sekä Skotlantilainen Riitus että Ammattimuurarius; Britanniassa viimemainittu on englantilaisten ja skotlantilaisten suurlooshien johdon alla, mannermaalla ohjaa sitä samanlainen hallitus, jota kutsutaan aina maan mukaan Ranskan, Italian j.n.e. Grand Orientiksi. Skotlantilainen Riitus työskentelee Korkeimman Neuvoston alaisena kussakin maassa, ja Britanniassa ei ole, niin minulle on kerrottu, Ammattiasteita, vaan ainoastaan korkeammat. Yhteisvapaamuurarius, eräs vesa Ranskalais-Skotlantilaisesta Riituksesta, työskentelee yleismaailmallisen Korkeimman Neuvoston alaisena, samalla kun kussakin maassa on lisäneuvosto, joka hoitaa omat paikalliset asiat, saaden kuitenkin perustuskirjat ja diplomit Korkeimmalta Neuvostolta, niiden paikallisten virkailijoiden nimikirjoituksilla vahvistettuina, jotka ovat suositelleet näiden valtuuttavien asiakirjojen antamista. Yhteisvapaamuurariudesta puhun myöhemmin, mikäli voin sen tehdä rikkomatta vaitiolo-lupausta. Niillä, jotka hyökkäävät vapaamuurariuden kimppuun on eräs etu, jota ei ole veljillä, jotka sitä puolustavat: edellisiä ei sido minkäänlainen vaitiololupaus ja voivat siis vapaasti lausua julki mitä on ja mitä ei ole; jälkimmäiset eivät voi todistaa mitä ei ole osoittamalla mitä on. Kaikkien salaisten seurojen jäsenet ovat samassa epäedullisessa asemassa: heitä voidaan panetella, eivätkä he kykene puolustautumaan; heidän tulee »tietää, uskaltaa ja olla vaiti». Mutta edut, jotka he saavuttavat, hyvin korvaavat kaikki vaikeudet ja valheisiin, joita he eivät saa valheiksi osoittaa, voivat he suhtautua kuin »korppien koikkumiseen».

Emme kaipaa vallankumousagentteja selvittämään meille, että ne ovat puute ja opinioni, mielipiteet, jotka saavat aikaan vallankumouksia. Hedelmälliset vallankumoukset, kuten se, jolle brittiläinen vapaus on rakennettu tai se, joka Yrjö III:nen ja Lordi Northin mielettömyyden edesauttamana lopuksi aikaan sai Uuden Maailman suuren tasavallan, saavat alkunsa opinionista; puutteella ei ollut mitään tekemistä niiden alkuunpanossa; siksipä noissa vallankumouksissa ei esiinny terrorihallitusta, ei tapahdu valtion tuhoamista, ylin johto vain muuttuu; ensimmäisessä edellämainituista tosin suoritettiin kansalaissota ja kuningas mestattiin; siksi sitä seurasikin lyhyt taantumus ja toinen vallankumous 1688[1]. Ranskassa, ja meidän päivinämme Venäjällä, vaikutti puute kaameimmassa muodossaan rinnan hyvää tarkoittavan opionimuutoksen kanssa, suorittaen oman osansa vallankumouksessa; siitä jacobinien terrorihallitus Ranskassa, bolshevikkien Venäjällä. Vapaan ajattelun avartama uskonto näytteli tärkeätä osaa edellisissä; ateismi, taikausko ylösalaisin käännettynä, suurta osaa jälkimmäisissä.

Post viittailee kreivi de Saint Germaineen ja Cagliostroon; jälkimmäinen oli hyvin perehtynyt egyptiläiseen vapaamuurariuteen ja perusti Memphiksen ja Mizrainen Riitukset, jotka vielä tänä päivänä ovat laajalle levinneinä Ranskassa, Italiassa ja Saksassa; edellisestä kertoo lehti häpeällisen valheen, yhden niistä monista, joilla roomalaiskatolinen kirkko aina pyrkii mustaamaan niitä, jotka käyttävät okkultisia voimia nostaakseen ihmisjoukkoja, joita katolinen kirkko samoilla voimilla — perittyään ne alkukristillisyydeltä — pyrkii orjuuttamaan. Tässä tapauksessa on valhe lainattu Abbe Barruelilta. Kaikki vapaamuurarius on paavilaisuuden pannaanjulistamaa, paavilaisuuden, joka on aina ollut todellisten okkultistien kiivas vainooja, samoinkuin se on koettanut kaikin voimin estää tieteen kehitystä, aina siihen saakka, kunnes tiede tuli ylivoimaiseksi; se poltti Giordano Brunon sen takia, että hän opetti maan kiertämään aurinkoa, mutta ei edes julista pannaan niitä, jotka tunnustavat saman tosiasian tänä päivänä. Meidän ei kannata tosiaankaan pahoitella, jos kirkko, jolla on inkvisitioni, kiroaakin vapaamuurareita nykyisin. Se ei voi enää julistaa kirkonkirousta niissä maissa, joissa muurarius kukoistaa; se voi ainoastaan parjata muurareita. Itse *Morning Post'kin* myöntää, että »syvästi oppineet adeptit», suuret miehet — joiden opetukset, väitteemme mukaan, vaikuttivat 1789:n vallankumouksen — olivat nukkeja, »sillä miltei jokainen heistä kuoli giljotiinilla»; he olivat niiden aatteiden marttyyrejä, joille nykypäivien Britannia, Ranska, Italia ja Amerika ovat rakennetut.

Kääntyessämme vapaamuurariuden selityksiin artikkelissa n:o III, näemme lausuttavan, että »Mestariasteessa hän (vihitty) kuulee ensi kerran Perustajasta, jonka murha on kostettava». Jos tämä on totta, niin on vaikea käsittää, kuinka kirjoittaja voi samassa hengenvedossa ylistää brittiläistä vapaa-

[1]) Tarkoittaa Oliver Cromwellin johtamaa vallankumousta, jonka yhtenä episodina oli kukistetun kuninkaan Kaarle I:n mestaus 1649. — V. 1688 saapui Hollannin maaherra Oranian Vilhelm tory- ja whig-puolueiden johtomiesten kutsumana sotajoukon kanssa Englantiin, jolloin laillisen kuninkaan Jaakko II:n oli paettava. Tästä viimeisestä vallankumouksesta katsotaan Englannin parlamenttaarisen kuningasvallan varsinaisesti alkaneen. — Suom.

muurariutta, jolla on rituaali »varmasti viaton ja ihmisystävällinen, vaikka vertauskuvallinen, seremonioita, joiden tarkoituksena on elähyttää jaloa ihmisrakkautta, veljeyttä, uskollisuutta ja hyviä suhteita ihmisten kesken, jotka ovat valtakunnan todellisia kansalaisia ja koko sydämeltään kristittyjä», — ja tuomita seuraavia asteita, jotka, kuten hän sanoo, »kostavat kuoleman», saman, jonka muistoa vietetään hänen ylistämissään asteissa. Jos yhdeksännessä asteessa hänen vakuutuksensa mukaan kaunopuheisesti kehoitetaan »hävittämään Tietämättömyys, Tyrannius ja Fanatismi», onhan silloin kysymyksessä kaikille hyville kansalaisille kuuluva velvollisuus. Englannin historia on kertomus sankarillisista uudistajista, jotka ovat vihkineet itsensä tuohon tehtävään, usein saaden uhrata henkensä. Mitä on vapaa tai pakollinen tiedollinen kasvatus muuta kuin yritys tietämättömyyden kukistamiseksi? Mitä muuta ovat Magna Charta ja Bill of Rights kuin tyranniuden tuhoamista[1]? Ja anglikaaninen kirkko[2]) tasapuolisine rituaaleineen, mitä onkaan se muuta kuin ase fanatismin hävittämiseksi?

Mitään luonnottomampaa kuin artikkelissa oleva kahdeksannentoista asteen irvikuvaus en ole ikinä nähnyt. Onko missään ritaria, joka olisi koskaan kuullut esitettävän jotain tuon lainauksen kaltaista? Tunnen useita kahdeksannentoista asteen rituaaleja, mutta yhdessäkään niistä ei moista häpeällistä sanontaa esiinny. Totisesti on sen täytynyt olla kerrassaan musta ivamukailu, josta tuo lainaus on tehty — jos sitä yleensä onkaan missään muualla kuin Abbe Barruelin rikkaassa mielikuvituksessa.

Artikkelissa n:o IV olevaan lausuntoon Mazzinista en tällä kertaa kajoa. En ole tutustunut Albert Piken kirjoituksiin, vaikka tunnenkin hänet nimeltään hyvin, mutta tiedän jotakin siitä, mitä osaa brittiläinen ja mannermaan vapaamuurarius on näytellyt määrätyissä vallankumouksissa, ja sitä tahdon kosketella heti.

(Jatk.)

[1]) Magna Charta = suuri vapauskirja, jonka Juhana Maaton allekirjoitti 1215, kapinaan nousseiden paroonien ja Lontoon porvarien vaatimuksesta. Asiakirjaa pidetään Englannissa vapauden pyhänä perustana. — Bill of Rights = oikeuksien luettelo, jolla nimellä vallankumouksen kautta syntyneet ja Oranian Vilhelmin 1689 hyväksymät lait lopullisesti vahvistettiin. — Suom.

[2]) Anglikaaninen kirkko = Englannin valtiokirkko, tunnustukseltaan protestanttinen, oikeammin reformeerattu, jumalanpalvelusmuodoiltaan enemmän katolinen, edustaen siten kompromissia eri kirkkojen ja eri uskonsuuntien välillä. — Suom.

SISÄLLYSLUETTELO:

Kuten tekstisivulta näkyy, alkaa IHMINEN nyt julkaista yhtenäistä selontekoa ihmiskunnan uskonnoista vertailevan uskontotieteen valossa; sarjakirjoitus jatkuu kautta vuosikerran ja päättyy lokakuun numeroon. Tämä tutkielma antaa välähdyksen siitä Suuresta Suunnitelmasta, joka sisäisesti ihmiskunnan kohtaloita ohjaa.

Arv. lukija, jos tunnet mielenkiintoa uskontoja kohtaan ja toivoisit, että yhä useammat ihmiset oppisivat niitä ymmärtämään ja kunnioittamaan, niin puhu heille tästä kirjoituksesta, joka koettaa selvittää, etteivät eri uskonnot ole ristiriidassa keskenään, vaan oikein ymmärrettynä, tukevat toinen toisiaan.

Toimitus.

Hinta 5: —

HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 4
Helmikuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30:—
Alennus sopimuksen mukaan.

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, Vallilantie 3. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

2:nen vuosik. HELMIKUU 1924 — N:o 4

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

YÖN YLISTYSLAULU.

Kirj. Larin-Kyösti.

Mulle Jumalani anteeks suo,
mulle syntini anteeks suo,
kun itseäni raastan,
ja kanssas hiljaa haastan,
Sun rakkautes rauhan tuo.

Mun sairas sydämeni lyö,
kuin taudin kyyni sydäntä syö,
Sun armosi toivoni täyttää,
kun kaikki kuolleelta näyttää
ja turhaa on aatos ja työ.

Yön hetki niinkuin vuosi on,
se kärsimyksen kausi on,
mut armoas aina riittää.
Kai, Luoja, voin Sua kiittää
vaikk' on nyt kannel kaiuton.

Kun huusin Sua hädässäin,
kun yksin, yksin yöhön jäin.
Sain mielen niin murheiseksi
taas teit mun ihmiseksi
Kun kirkastuvat kasvos' näin.

Mä kuljin ihmistä vihaten,
näin kaikessa kurjan eläimen.
Sokaistun, avuttoman,
mi tallasi taimen oman
ia kylvi kuoleman siemenen.

Mut sin' oot elämän ikuinen puu,
on rakkaus kaikki, tuskaa muu,
maan kunnia ja tavara,
Ylin kaikkeus on avara,
mi alkuvoimaas kaareentuu.

Pois väistyy vaiva, synnin syy
kuin kalvava tuskan tumma kyy,
ja sielun se avaroittaa.
Sua kiittäen kun kannel soittaa,
kun henkes mua lähestyy.

IHMISEN PARHAAT.

Oi, astukaa esiin
hyveen vallat ja valkeat voimat,
te, syvimmät ihmissielun.
Oi, astukaa esiin
te, ihmisen parhaat,
sillä elon kauneus
kyseessä on toden totta:
maailma lepää ja ihminen
painajais-untaan äärellä kuoleman
kuilun.

Kohtalo korkein,
koskettaos, sa, sydäntä kunkin,
puhuos liekeissä tulen,
astuos syvimpään syvään
ja ihminen ihmiseks tee,
täydelliseksi,
joka ainut henki
ylösrakentajaksi
ja tähdeksi elämän tielle.

Ihminen, ken täällä vihaa,
ken toistaan sortaa tahtoo,
ken kyyn voimia povellaan kantaa
jo aika olis täyttyä
rakkaudella ja nöyryydellä,
näin laulaen totuus-äänin:
ase jaloin hengen on,
jolla voittohon käydään
ja luodaan veljeys-maa.

Joka henki nyt tiensä tietköön,
joka sielu nyt kasvakoon
ajan tuulissa, myrskyissä taiston.

Joka ainut valtaja vaviskoon
yön pimeimpiä,
jotka vaanien kulkevat sieluja
tuhotakseen.

joka ainut aseisiin
oman sielunsa tähden,
elon onnensa, kaiken kansan.

Pyhä hartaus rinnassa olkoon,
syvä usko ja luottamus hyvään.
Luja tahto viitoittakoon
elon kulkua korkeimpaan.

Täst' alkain jospa nyt veisi
tiet yhteen ja kokonaiseen
joka ainoan veljen täällä,
sopusointuun ja kauneuteen.

Ilman aurinkoista mieltä
ja tunnon puhtautta,
emme koskaan tuntea saa
elämää vapaampaa,
emme koskaan välkkyä tähtenä
elämän tiellä.

Niin tuntuu kuin pyyhitty pois
ois kallehin elämästämme,
kuin iäks' lyötyinä, tahrattuina
ois ihmisrinnat — — —

Ihmisen parhaat,
te, asujat syvällä poven,
nyt tahdon terästä luokaa,
ja voiman säihkettä yöhön,
joka ainoaan velvollisuus,
niitä kysyy kunto,
joka sielu nyt aurinkoiseks ja
avaraks tehkää.

Joka hengen leimuta pitäis,
joka silmän tähdätä kauas,
joka sielun kääntyä sisäänpäin,
sillä aika jo on:
saattaa vapauden aurinko rinnassa
välkehtimään.

Aku Antila.

HILJAISUUDESSA.

Yksinäisyys on murheellisten ja koettelemuksissa elävien henkien maailma, siellä heidän sisäinen suuruutensa luodaan.

Keskellä maailman pauhua, keskellä sodan ja melskeen, keskellä tuhon, voi ihminen pysyä tasapainossa, kun sillä on valveutunut omatunto, kun sillä elää sisimmässään korkeimman hengen kuiske: Sinun tahtosi tapahtukoon!

Energinen ihminen on kuin soihtu heikosti palaville ja voimattomille sieluille. Se herättää eloon vaipuneen hengen lakastumuksensa keskellä ja nostattaa pyrkimyksen aallokon lainehtimaan hänen rinnassaan.

Elämän murheen täyttämä ihminen on kuin opettaja kokemattomille nuorille, jotka säikähtyneinä pysähtyvät häntä katselemaan ja huudahtavat: Tällaistako onkin elämä?

Joka ainut päivä tulisi ihmisen taistella, ankarasti taistella alhaisempaa itseänsä vastaan. Se tuottaisi korkean koron. Vähitellen viitoittuisi hänelle tie, joka veisi ihmisyyden maille.

Kauneinta maailmassa on olla hyvä. Ja kuitenkin ihmiselle on vaikeinta maailmassa: uudesti syntyä.

Ihmisellä tulisi kehityksen olla kaikkia muita harrastuksia korkeamman. Sen kasvaessa tulisi itsestään kaikki muu. Elämän probleemikin ratkeaisi vähitellen hänen voitokseen. Sanan: *kehitys* tulisi olla jokaisella povessaan tulen lieskana. Ja joka päivä tulisi kunkin kohdaltaan toistaa: kuinka pitkällä olen tänään. Siten parhaiten ummistamme silmämme sille pimeydelle, joka meitä ympäröi, siten parhaiten alkaa meissä kyteä ja kytövalkeaksi leimahtaa näkemään sitä, jota etsimään me olemme luodut.

Jokainen uusi päivä tuo ihmisen eteen vastamyrskynkin laineita. Ne menevät kuitenkin hiljalleen ja tyynesti ohi, kun olemme järkähtämättömästi kuin kivet paikallamme ja ammennamme itsestämme tahdon ja tarmon väkevyyden, jonka olemme vuoden varrella itsellemme kasvattaneet. Niiden ponnella voimme kohottaa katseemme maasta tähtiin. Niiden kerallä löydämme myrskynkin keskellä majakan, emmekä huku murheittemme ylitsevuotavaan runsauteen.

Kuinka heikko on ihminen intohimojensa tulvassa, ellei hänellä ole tottumuksien hyveitä takanaan, hänen varmimmat puolustajansa: tahto ja voima.

Jos ajassamme olisi niin paljon tosihenkevyyttä, kun on raakaa voimaa, niin loistaisi pieni Suomemme tähtenä maailman yllä.

Aku Antila.

Suurmieheksi ei tule se, jolla on monia aatteita, vaan se jolla on vakaumus.

J. Eötvös.

SALATIETEILIJÄ.

Kirj. T:ri *Willie Angervo.*

Mua pakanaksi vaikka parjattakoon,
en silti pahemmaksi tule siitä,
en parjausten tulvaa juokse pakoon,
tai liioin rukoukseen kättäin liitä.

Toin valontaimet elämäni vakoon,
ei kukaan kuolevainen siitä kiitä,
— ja niitä lakaisemaan kumoon, lakoon
ei rikollinen parjauskaan riitä.

Kun elämälläkin on elokuu,
Ja tuomittukin vilja tuleentuu,
— voi vainottuna luottaa valon voimaan.

Ja varmaan aika kerran valistuu,
ja ahdasmielisinkin avartuu
tuon sadon ansioita arvioimaan.

MAAILMAN USKONTOJA.

2. *Egyptiläisten uskonto.*

Nykyinen tiede ei tunne toistaiseksi paljon mitään muinaisesta Egyptistä, kaikkein vähimmän sen uskonnosta. Tai tuntee kyllä paljonkin, mutta kaikki näyttää niin ristiriitaiselta, ikäänkuin vartavasten asetetulta ulkopuolella olevien eksyttämiseksi. Me emme tiedä mitään siitä, mistä vanha Kemin kansa on siirtynyt Niilin virran varsille, tiedämme vain, että jo neljätuhatta vuotta ennen ajanlaskumme alkua se oli saavuttanut korkean kehityskannan, sen kulttuuri oli yhtä korkealla kuin konsaan nykyisten sivistyskansojen henkinen elämä. Heillä oli täydellinen valtiomuoto hallitsijoineen ja kaikkine koneistoineen, puhumattakaan mahtavista pyramiideista ja sfinkseistä, joiden arvoitusta nykyinen tiede ei ole kyennyt hituistakaan ratkaisemaan. Loistavia temppeleitä myös oli, joissa kulta ja jalokivet välkkyivät, ja joilla oli syvästi oppinut, viisas papistonsa. Kun sitten maallikko tunkeutui tällaiseen temppeliin nähdäkseen, mitä siellä palveltiin, saattoi hän löytää sieltä »jumalaa» esittävänä apinan, kissan, härän tai jonkun muun aivan tavallisen eläimen.

Nythän on aivan mahdotonta, että siksi korkealle kulttuuriasteelle kohonnut kansa kuin Egyptin kansa saattoi tosissaan ja tosihartaudella kumartaa kissaa tai apinaa.

Senvuoksi onkin koetettu selittää, että eläimet olivat vain ulkonaisia muotoja, joiden ominaisuuksissa palveltiin eräitä jumalolentoja. Tätä voisi tukeakin se, että eräitä jumalia kuvattiin varustettuina joko miehen tai naisen ruumiilla, jolla ruumiilla sitten oli kissan, koiran, lehmän tai haukan pää. Koira muka kuvasi jumalan uskollisuutta, luotettavuutta, lehmä rauhallista kaikkiäitiyttä, haukka taas lennollaan avaruuksissa itse auringonjumalaa, jolla on niin tärkeä sija Egyptin jumalien joukossa. Mutta selitys on sittenkin heikko, sillä huolimatta lukuisista jumalista, joita kansa palveli, viitta kaikki siihen, että sivistyneillä, ei-maallikoilla, siis vihityillä oli aivan oma, muille tuntematon uskonnollisen elämän pohjansa. He eivät voineet edes symbooleina palvella kissoja, koiria, lehmiä, härkiä ja apinoita.

Viittauksen johonkin muuhun saa jo Egyptin »Kuolleitten kirjaa» tutkiessa. Egyptiläisethän uskoivat, että ihmisen kuollessa vain hänen ruumiinsa kuoli ja henki, sielu jäi iäksi elämään. »Kuolleitten kirja» sisältää m.m. kuvauksia siitä, kuinka ruumiista irtautunut sielu matkaa Manan mailla, ja kuinka se tekee tiliä sielujen tuomarille. Vainajan vastauksissa on kuitenkin kohtia, joista selvästi näkee, ettei yksikään tavallinen ihminen, olipa hän ollut eläissään kuinka hyveellinen tahansa, saattanut valhettelematta väittää itsestään sellaista ikuiselle Tuomarille. On selvää, ettei näiden vastausten antaja ole ollut tavallinen kuollut, vaan vihkimyskokelas, joka ensi kerran ruumiinsa ulkopuolella ollessaan opettajansa, hierofantin, ohjaamana liikkuu henkimaailmassa. Jo historiakin selvästi todistaa, että moni europalainenkin matkusti moneksi vuodeksi, ainakin noin 7 ajast'ajaksi, Egyptiin, jonka temppeleissä hän nautti opetusta, josta hänellä ei ollut lupa puhua mitään ulkopuolellaoleville. Näitä henkilöitä oli montakin, m.m. Pytagoras sekä Leonardo da Vinci. Mutta etempänä tulemme vielä lähemmin puhumaan tällaisista pyhistä mysteerioista, jonka vuoksi emme niistä tällä kertaa enemmän mainitse. Muinainen Kreikka sai taiteensa kaikki alkusytykkeet Egyptistä, samoin se Egyptin mysteriotemppeleissä sai syvemmän uskonnollisen elämänsä pohjan, josta myöhemmin antiikin uskontojen yhteydessä.

Aarni Kouta.

Tarkasta kompassisi, ota vaari tähdistä ja tutki merikorttejasi, ole varma itsestäsi, aivan varma, että sinulla on oikea suunta, sillä jos ohjaat väärin, voi tuuli paiskata aluksesi karille ja se haaksirikkoutuu.

William Booth.

MILLOIN LOPPU SOTAIN?

Milloin loppu suurten sotain?

Konsa ihmisoikeus jotain
painaa kerran arvon vaassa,
konsa henki voittaa aineen,
viisaus, hurskaus maisen maineen,
silloin hallitsevi maassa
rauha, kätkee peitset, kalvat.
Nousee arvoon muinoin halvat.

Milloin päättyvä on taisto?

Konsa inehmoiden vaisto
henkevöityy, jälleen halaa
sopusointuun, jonka särki
polo, harhaan käynyt järki.
Kätkee silloin peitsen kärki,
alkulähteellensä palaa
jälleen kunkin sisin kaipuu,
Ikivoiman eessä taipuu.

Harhaantunut vaisto haastaa:
„Rauha sisäistä luo saastaa,
verenvuoto puhdistaa vain,
kautta kärsimysten, haavain
tie käy ihmisyyden maaliin,
sotimalla saamme saaliin!“

Julistavi Järki: „Riista
sälien on vaino, kiista,
Jumaluuteen Rauha johtaa,
tähden lailla yössä hohtaa,
toivein uusin mielen täyttää,
ylemmäksi tietä näyttää,
tietä uuteen aamun koittoon,
ihmisyyden ikivoittoon!“

Aarni Kouta.

IHMISKUNNAN IKUINEN TAISTELU.

Missä on elämää, siellä on sotaa. Kaikkialla luonnossa, minne katselemmekin, vallitsee alituinen taistelu vastakkaisten voimien välillä. Sota, säälimätön, julma sota on imeytynyt luomakunnan koko olemukseen, sen vereen, henkeen ja ytimeen. Se on luomakunnan pysyvä, ratkaiseva laki, oman olemassaolomme edellytys, kehityksen ainoa ehto. Tämä selittää, miksi rauhanaate sellaisenaan on mahdoton. Se on vain utoopinen harhakuva, joka saattaa toteutua ainoastaan haaveilijan mielikuvituksessa, ellei olemassaolon ja kehityksen välttämättömät ehdot ja edellytykset kokonaan muutu.

Kansojen ristiriitaisuuksia ratkaisevat sodat eivät koskaan ole johtuneet harhasta, sattumasta tai välittömästi hallitsijain ja sotapäällikköitten satunnaisesta voiton- tai kunnianhimosta, vaan ovat ne aina kuuluneet Korkeimman Sotapäällikön järkähtämättömään, harkittuun ohjelmaan suurten suunnitelmiensa ja päämääriensä toteuttamiseksi. Hän ei ole jättänyt ainoatakaan keinoa käyttämättä suurisuuntaisessa kasvatustoimessaan. Sen, mitä armo, laupeus, mielisuosio edistävät ja jalostavat toiselta puolen, sen sota, kärsimys, ja tuska toiselta puolen alas raastaen hävittävät. Yksilö tässä merkitsee samaa kuin pisara meressä, solu suuressa massassa. Hyvän ja oikean saavuttamiseksi tarvitaan uhrauksia, verta, kärsimystä. Kiirastulen johtava, polttava periaate on tällöin hänen ohjelmansa ja toimintansa valtikka. Sen avulla kulkee oikea kehitys kohti sovitusta ja ikuista kirkastusta. Toimintansa laadun ja tarkoituksen hän ilmoittaa jyrkin, päättävin sanoin: »En ole tullut tuomaan rauhaa, vaan miekkaa maan päälle.»

Sota itsessään on julma ja armoton, sen seuraukset ovat hirveät. Mutta se ei selitä tekojaan, ei puolustaudu siitä vääryydestä ja julmuudesta, jolla se viattomia sortaa. Kosmoksen kaikkeuden laki vaatii, että verellä ja viattomuudella on hyvä ja oikea lunastettava, jotta kävisi toteen, niinkuin profeetat ovat sanoneet, jotta toteutuisivat pyhät ennustukset, ne ennustukset, joita kaikkien aikojen odottava, toivova ihminen soisi näkevänsä ikuisen rauhan, maallisen paratiisin uudistumisen. —

Olisiko sitten nykyään ihmiskunta valmistunut rauhan aatteen toteutumiselle. Ei lähimainkaan. Ei löydy kansaa tai yhteiskuntaa, joka niin kansallisessa kuin kansainvälisessä mielessä ei silloin tällöin tarvitsisi voimakkaampaa käsivartta lain ja oikeuden palauttamiseksi. Mitään pysyvää kansainvälistä lakia tässä mielessä ei edes ole. Kaikki perustuu yksinkertaisesti väkivaltaan ja oman käden oikeuteen. Se tapa, millä käytännössä on yritetty ajaa tuota niin paljon unelmoitua rauhanaatetta, ja noiden »rauhanaatetehtaiden», toiminta aatteittensa hyväksi ovat niin räikeän selvästi osottaneet, miten mahdoton itse aate on vielä toteuttaa ja miten kaukana se on nykyisestä ihmiskunnasta.

Rauhanaatteen ajama ikuinen rauha ei tule tekemällä, ei tahtomalla. Sitä ei valmista pari korkeasti valtuutettua herrasmiestä, eikä sitä vahvista pari ylvästä puumerkkiä sopimuksen alla.

Se syntyy kansasta ja kansoista itsestään, se tulee sisältä päin, sieltä, missä itse aatekin on syntynyt. Se on vielä moneenkertaan ja aina uudestaan lunastettava verellä ja tuskalla, kunnes lunastusten lopullinen summa vastaa aatteen toteutumisen arvoa.

Kansoissa ja yksilöissä huonot ja halvat ainekset muodostavat pahentuneen sakan, jonka käymisvoima on ominaisuudeltaan suuri. Kun se käydessään on saavuttanut täyden määränsä, on ainoa mahdollinen seuraus radikaalinen mullistus, joka kansain käytännöllisessä elämässä ilmenee sotien muodossa. Samoin kuin sairaanhoitajattaren hellän hoidon ohella tarvitaan kirurgin veistä potilaan parantamiseksi, samoin kokonaisten kansain terveys ja kohtalo usein on sotien ja kärsimysten hinnalla lunastettava. —

Vikoineen ja hyveineen on yksilö pienoiskuva kansasta ja koko ihmiskunnasta.

Niinkauan kun siis yksilön kehitys vaatii kirkastuakseen taistelua ja kärsimystä, niinkauan on kansain omassa elämässä rauhanaatteen toteutuminen mahdotonta. Vasta silloin taukoo taistelu väistyen ikuisen rauhan tieltä, kun yksilöt ovat kehittyneet niin pitkälle, että itsekkyys on muuttunut yhteisen ja yleisen hyvän palvelukseksi ja edistämiseksi.

Niinkauan selittää elämän ristiriitaisuudet tuo vakava sana: En ole tullut tuomaan rauhaa, vaan miekkaa maan päälle.

Antti Halonen.

MURHE.

Vaikk' ois murheeni vain mielikuvitusta,
mielikuvituksen ruusu musta,
niin sen sentään elää salli, suuri Luoja,
se on elämääni ainut tuoksun tuoja.

Niin on tuoksutessa sen kuin unhoittuisi
elon arkipäivän pienet surut,
on kuin sielu hiljaa valmistuisi
kuulemaan kun soivat tuskan urut,

tuskan, jonka alla luomakunta huokaa:
apua ja hoivaa meille suokaa . . .
Päästä Suurten Auttajien apukuntaan
munkin pieni sieluin uneksivi untaan.

HELMI PALOHEIMO.

LENTÄVÄ HOLLANTILAINEN.

Raivos myrsky, iski tyrsky
kalliohon lakkapäin.
Kumman laivan mustan aivan
yössä kulkevan ma näin.

Täysin purjein kera urhein
miesten laiva kulki niin
myrskytuulen, niin mä luulen,
nauraessa kyyneliin.

Vastuksitta täyttyi mitta
sydämeni tuskaisen.
Minä näin sen, tänne päin sen
matka oli viimeinen.

Kalliohon, samaan johon
jalkani mä nojasin,
laiva murtuu, miehet sortuu
kuolohon, niin arvelin.

Saapui luoksi, miehet juoksi
pitkin kantta läikkyvää
avopäisnä, kieleväisnä
niinkuin alla myrskysää.

Joka hetki kuolonretki
oli uhkamielisten. —
Laiva kääntyi, masto vääntyi
nähdä kaiken sain ma sen.

Sitten hävis, kuinka kävis
seikka miesten uljasten?
Laiva-polon kuulin olon
kitinästä köysien.

Josko kaatui, pohjaan maatui
tietää saa en milloinkaan.
Synkät pilvet, kuni kilvet
peitti paikan varjollaan.

Vanhat ajat piirtää rajat
ihmisien suhteisiin.
Itsekkäästi oman säästin,
monen henget harhaa niin.

Arnold Laurell.

SANOJEN MERKITYS.

Aikaisemmassa tämän lehden kirjoituksessa on allekirjoittanut kosketellut kysymystä eri ajatusten merkityksestä ihmisen sielunelämään. Esitin silloin, miten erinomaisen tärkeä jokainen meidän pieninkin ja näöltään vähäpätöisinkin ajatus on tulevalle sisäiselle kehityksellemme.

Nyt tahdon koettaa selvittää, missä määrin yksityiset sanat voivat vaikuttaa meidän sielun elämäämme. — Pintapuolisesti katsoenhan voi näyttää ikäänkuin ajatukset ja sanat olisivat sama asia, tarkoittamassani merkityksessä. Tämähän on asian laita, niin pian kuin on kysymys sanoista, ajatusten ilmaisijana. Mutta sen lajiset sanat, joita tässä etupäässä tarkoitan, ovat

n.k. merkityksettömät sanat, joita lausutaan ainoastaan »pilalla» ja joille säännöllisesti ei anneta mitään merkitystä. —

On ehken vaikeata aluksi selvittää itselleen, että sanoilla, jotka lausutaan ilman tarkoitusta ja joissa ei ole mitään varsinaista ajatusta, ensinkään voi olla mitään kantavuutta ja merkitystä meidän sielulliselle olemassa olollemme. Sentähden tulee ensiksi ajatella asiaa, nimittäin sitä, että jokainen lausuttu sana tietämättämme herättää meissä ajatusyhtymän ja samalla ajatuksen muodossa kohtaa alitajuntamme olemassa olon. Sanat voivat siis myöskin muodostaa ajatuksia, kuten kirjoituksessa »itsesuggestion»sta olen esittänyt, on alitajunta ihmissielun tuntehikkain osa. Jos — kuten mainitussa kirjoituksessa koetin selvittää — määräperäisen vaikutuksen kautta alitajuntaan, voidaan tehdä ihmeitä kehityksen hyväksi positiiviseen suuntaan, niin tulee olla sitä varovaisempi, kun on kysymys voimista, jotka voivat vaikuttaa negatiivisesti.

Sillä me pidämme silmällä kaikkea mitä teemme edistääksemme hyvää itsessämme, kun sitä vastoin harvoin, tahi emme koskaan tarkkaa sitä mikä vaikuttaa hävittäen. — Kuinka voisimme sitten suojella itseämme salakavalilta vaikutteilta? Ainoa keino on ottaa ohjeekseen sananlasku: »parempi ehtiä ennen, kun jäädä jälkeen» ja siten välttää sitä mikä suorastaan vahingoittaa meitä. — Mutta voidaksemme tehdä tämän, tulee meidän luonnollisestikin tietää mikä on vahingollista. Nyt on kuitenkin yhtä ja toista, joiden vahingollisista vaikutuksista me olemme selvästi tietoisia ja teemme sen kuitenkin. Tämä on inhimillistä ja voidaan tuskin välttää. Ei ole ollenkaan tarkoitukseni saarnata moraalia ja puoltaa ihmisen lihankidutusta ja kieltäymystä. Tässä suhteessa ei voida asettaa mitään sääntöjä. — Tässä kohtaa suuri yksilöllisyyskysymys, joka aina tulee jäämään ilmiöksi välttämättömine ja lukuisine eri asteineen. Mikä on vaarallista toiselle on ehkä vähemmän vaarallista toiselle ja päin vastoin. Tässä ei voida neuvoa, eikä varoittaa. Ne mitkä sitävastoin voidaan sovelluttaa kehen hyvänsä ja mitkä epäilemättä ovat hyödyksi kaikille, ovat nämä pikkuseikat, joihin kiinnitetään niin vähän huomiota ja mitkä kuitenkin ovat suurena tekijänä ihmisyyden kehityksessä. Ja tähän, kuten niin moneen muuhun — positiiviseen ja negatiiviseen — tapaukseen voidaan sovelluttaa tuo kultainen sääntö: »alotetaan nuppineulalla ja lopetetaan hopeamaljalla». Tässä ovat pienet ajatukset ja sanat nuppineuloja, joita vähäksytään, mutta jotka kuitenkin voivat pistää ja saada aikaan paljon turmiota, jos ei ymmärretä niitä oikein käsitellä. —

Sanat semmoiset, kuin »mahdotonta», »ylitsepääsemätöntä» ja »käsittämätöntä» ovat vaarallisimpia. Ne herättävät kuvitelmia esteitä ja kykenemättömyydestä ja siten suuresti hidastuttavat kehitystämme. Huudahdus sellainen kuin, »minä en voi» tulisi poistaa kielestä, ainakin siinä merkityksessä, kuin sitä useimmin käytetään. Kuinka paljon voitettaisikaan, jos ihminen voisi päättää sanoa »minä koetan» sensijaan, että »minä en minä en voi».

Kirosanoja tulee välttää. Lukuunottamatta niiden sopimattomuutta, sovinnaisuus näkökannalta katsoen, ovat ne useimmin vahingollisia. Ne he-

rättävät meidän alitajunnassamme kuvia ja kuvitelmia jostakin rumasta ja vaikuttavat yksinkertaistuttavasti meihin, tylsistyttäen järkemme käsittämään esteettisia arvoja. — Erinäisissä tapauksissa voi kiroileminen olla hyödyksi. On esimerkiksi parempi, että vihainen mielentila purkautuu voimasanaan ja haihtuu, kuin että se hillitään ja jatkaa sen kautta henkisen ilmapiirin saastuttamista. Luonnollisestikin on tämä menetelmä vain hätäkeino.

Kaikki liioitellut sanat ja ilmaisut voidaan estää. Ne herättävät vääriä ja sommiteltuja kuvitelmia ja voivat suorastaan vahingoittaa hermostoa.

Yleensä on hyvin vaarallista sanoa jotain vain umpimähkään. — Kuullaan usein henkilöiden, jotka ovat joutuneet pahaan pulaan jostakin puheestaan, selitettävän, että he vain sanoivat sen »niin». Tällaista sanan käyttöä voi pitää rikoksena, sillä tällaiset puheet eivät ole vaarallisia vain niille, jotka itse sen lausuvat, vaan koko ympäristölle.

Vaikutuksille alttiit henkilöt ottavat voimakkaasti vaikutteita kuulemistaan sanoista ja ilmaisutavoista. — Sentähden on jokaisen velvollisuus terästää itseään vahingollisesti vaikuttavia sanoja vastaan. Paras keino mitä tässä voidaan käyttää on itsekseen toistaa: — »tällä sanalla ei ole mitään merkitystä». Täten tehdään tyhjäksi sen vaikutus. —

Paljon voitaisiin vielä puhua sanoista ja niiden merkityksestä ihmisiin. En tahdo mitenkään väittää, että nämä vaatimattomat rivit läheskään olisivat käsitelleet asiaa perinpohjin. Olen vain tahtonut selvittää, että tulee varoa tuota salakavalaa vihollista, joka kätkeytyy viattoman naamarin taakse. Toisin sanoen, olen tahtonut huudahtaa lukijalle: »katso ylös».

Ottakoon sitten kukin yksilöllisen kantansa ja käsityksensä mukaan tämän *ad notam* — jos hän antaa sille jotain arvoa.

Leo Golowin.

MUSIIKISTA.

Ihmisen sielu kantautuu aina musiikin taivuttamana tästä maailmasta ulommas. Ne ovat kalliit kaksoisveljet toisilleen. Kummatkin väräjävät kaikkeutta kohti ja ilmentävät salatuimpia asioita. Kummankin taikavyöhyke on kuuma ja mukaansaviepä. Kummatkin kulkemassa rinnakkain elämässä avartavat henkeä yli tämän ajallisen, jonka tuottamissa tuskissa meidän toisinaan on vaikea hengittää. Kuinka onnellista olisikaan, että kodit omistaisivat edes yhdenkään instrumentin ja edes yhdenkään soittajan. Henkinen elämä alkaisi silloin varmaan uuden kautensa. Rauhan ja onnellisen olon virta puhkoisi väyliä kodin piiristä avaraan maailmaan ja joka ainut ihminen siellä taipuisi lyömään veljen kättä toiselleen.

Aku Antila.

JÄLLEENSYNTYMISOPPI.

(Jatkoa N:o 2:een.)

Kirj. *Lucie Lagerbielke.*

IHMISELLE suom. leht. *G. A. Brander.*

Muinaisajan suurimmat ajattelijat, *Pythagoras, Plato* y.m. uskoivat jälleensyntymiseen. Myöskään ensimäisen kristillisen kirkon keskuudessa ei tämä käsitys ollut vieras. Kirkko-isä Hieronymus todistaa tämän ja toiset hänen mukanaan. Mutta Konstantinopolin kirkolliskokouksessa v. 553 julistettiin tämä oppi »kerettiläisenä» pannaan. Kun levollisin mielin ajattelee, kuinka paljon henkistä röyhkeyttä tarvitaan, jotta muutamat harvat papit *uskaltavat* jossakin kirkolliskokouksessa ruveta päättämään, mikä on »totta», mikä »väärää», mitä pitää uskoa, mitä olla uskomatta, silloin voi vain *hämmästyä.* Kaikki mikä ei sovellu järjestelmään, tai mikä vähentää pappien valtaa, on heti »kerettiläistä», ja se täytyy saada pois, vähät siitä, kuinka suuresti sellainen leikkaus vahingoittaa ihmissuvun henkistä ruumista.

Jälleensyntymisuskon laita on kuitenkin samoin kuin kaikkien muitten uskonasioitten: *se koetaan, tai sitä ei käsitetä ollenkaan.* Itse olen minä varhaisimmasta lapsuudestani ollut varma sen totuudesta, sillä selvä muisto edellisten elämien kokemuksista on tehnyt minulle mahdolliseksi niin elävästi *muistaa* joitakin asioita, että minun ei ole tarvinnut »oppia» niitä tämän elämän aikana. Samoin on minulla ollut jälleentuntevia elämyksiä eri paikoilla, missä aikaisemmin olen asunut, elämyksiä, joiden todenperäisyys on tullut todistetuksi monet kerrat tutkimuksien kautta. Myöskin henkilöitä — ennen tunnetuita — olen minä jälleen nähnyt ja tuntenut uudelleen. Ei mikään selitä suuremmassa määrässä syytä mieltymykseen ja vastenmielisyyteen ensi silmäykseltä, kuin juuri nämä nopeasti käsitetyt tunteet menneisyydestä, jotka heräävät eloon odottamattomassa jälleennäkemisessä pitemmän eron jälkeen. Koko joukko tapahtumia — sekä ulkonaisia että sisäisiä — tämän maisen elämän aikana saa selityksensä, kun me asetetaan yhteyteen aikaisempien elämyksien kanssa. Kaikki valitus »vääryydestä» mykistyy onnettomuuden hetkinä, kaikki itse-ylvästely onnen aikoina tulee mahdottomaksi, kun nähdään yhteys menneisyyden ja nykyisyyden välillä, kun nähdään oman kohtalonsa asetus, nähdään suoritetun työn kulku. Ei nähdä yksityistä helmeä nauhassa, vaan nähdään koko helminauha, kaikki helmet samaan punaiseen lankaan pujotettuina.

Jokainen jälleensyntyminen on — kun se oikein käsitetään — puhdistustapahtumus. Se on nousua, se on putoamista, taistelua, voittamista, toimivaa uskaltamista, tahtomista, tietoista eteenpäin kulkemista. Mutta tietenkään ei näin »kerettiläisellä» ajatuksella ole sijaa sellaisessa kristillisyydessä, jonka jäsenille on opetettu, että *he ikuistetaan itsekukin epätäydellisyydessään,* ja että kuoleman jälkeen ainoastaan olosija Jumalan välittömässä läheisyydessä voi olla heidän arvonsa mukainen, vaikkakin he — henkisessä katsannossa — ovat aivan kehittymättömiä. Tämä ajatushan on liian mahdoton edes lähem-

min käsiteltäväksi. Mehän tiedämme omalta tasoltamme, mikä tehtävä yhteisyyden tunteella kehityskannassa on ihmisten kesken. Kuinka vaikea kehittyneemmän ihmisen onkaan tehdä itsensä ymmärretyksi vielä henkisesti kehittymättömille ihmisille, ja näiden taas vuorostaan on uskomattoman vaikeata edistyneemmille ilmaista tajuttavalla tavalla hämäriä käsitteitänsä. Mutta juuri *tämänlaatuisessa eroavaisuudessa* on jälleensyntymisopilla lujimmat tukensa. Kuinka voitaisiin tällaista erilaisuutta selittää ellei sen erilaatuisen suunnan avulla — henkisen tai hengettömän —, jonka mukaan sielut edellisten elämisen aikana ovat asettautuneet? Henkisielullinen kehitys on yhtä lainmukainen kuin konsanaan luonnollinen. Yksityiskohtainen muisto menneitten elämien kokemuksista olisivat useimmille enemmän vahingoksi kuin hyödyksi, mutta kokonaissumma saavutetuista kokemuksista tulee aina näkyviin siinä vallitsevassa elämänsuunnassa, mikä esiintyy yksilössä. Myöskin ilmenee joitakin välähdyksiä — nopeita muistoja—, jotka tekevät vaikutuksen ja useimmiten muodostuvat ratkaiseviksi ohjeiksi.

Vanhoissa juutalaisissa perimätiedoissa — sekä suullisissa että kirjallisissa — tavataan usko jälleensyntymiseen, sillä juutalaisten viisailla oli tietoa, vastaten »pakanain» salaisoppeja, jota kuitenkaan ei saanut levittää kansaan. Ainoastaan vapautuneet kehittyneemmät henget, voivat saada osakseen tätä tietoa.

Kabbala voidaan oikeastaan jakaa kahteen osaan, 1) luomiskertomukseen, ja 2) Korkeimman Olennon ja henkisen maailman selitykseen. Kabbalistat omaksuivat paljon Pythagoraksen opista, mutta puhdistivat uskoa sielunvaellukseen, opettaen että jokaisen Jumalan luoman olennon täytyy palata hänen luokseen, mikä kuitenkaan *ei voi tapahtua ennenkuin itsekukin on kehittynyt siihen täydellisyyden määrään, mihin sen oma laatu oikeutti.* He opettivat myös, että tämä kehitys ei voinut tapahtua ilman että sarja kärsimyksiä ja kiusauksia oli puhdistanut jokaisen sielun.

Mihin nykyaikainen mukava kristinuskon opetus on johtanut tunnustajansa, on selvästi nähtävissä: yleiseen seisaukseen. Kuinka paljon tietävämmät olivatkaan muinaisajan ihmiset (siihen nähden, mikä kuuluu) pyhän viisauden salaisuuksiin ja niiden saavuttamiseen nähden. Mikä syvä viisaus piilee *Simon-ben-Jokain* muistiinkirjoittamissa vanhoissa asiakirjoissa ja perimätiedoissa, jotka ovat kootut kirjoihin *Zohar, Scfer* ja *Jesirah,* sekä suureen ja pieneen *Idraan* lisäyksineen. On jotakin oikeutettua siinä nimessä, jonka Simon-ben-Jokai sai oppilailtaan: »Pyhä lamppu», sillä hän ei pannut kynttiläänsä vakan alle, vaan antoi kaiken, mitä hänellä oli antaa.

Jo niissä viidessä kirjassa, jotka käyvät Moseksen kirjojen nimellä, huomaamme ihmisen kolmen aineosan eli perusteen oikean jaoituksen: 1) hengen, *Buah,* ihmisen korkeimman aineosan, 2) sielun, *Nikema,* halujen ja kaikkien ominaisuuksien sijan, missä hyvän ja pahan on taisteltava kamppailunsa, 3) n.s. korkeamman sielun, *Nefesch,* joka saattaa hengen ja korkeamman sielun välittömään yhteyteen ruumiin kanssa; se on myös järjestänyt ruumiin ja siinä on eläimellisen elämän peruste. Ihminen on korkein elämänmuoto maan päällä sen kautta että hän *yhdistää ne kaikki itsessänsä,* ja sitä paitsi

voidaan hän sanoa olevan »Jumalan kuvan», sentähden että Jumalalle nimetyt ominaisuudet voivat ilmetä hänessä.

Zoharissa opetetaan selvästi sekä maailmojen moninaisuus että olemassaolojen moninaisuus, se on: jokaisen sielun uudistuvat jälleenruumiillistumat kehitystarkoituksessa. Vaikka niillä Zoharin jäljennöksillä, jotka joutuivat Eurooppaan — Palestiinasta Espanjan kautta — kolmannentoista vuosisadan lopulla, ei olekaan samaa arvoa kuin kaikkien vanhimmilla kirjoilla, niin on kuitenkin myöhempien aikojen kansoilla paljon niistä oppimista, varsinkin kun otetaan huomioon, mihin kuolleeseen tilaan uskonto on juuttunut, sitten kun valtiokirkko on tarjonnut sitä kultaisissa astioissa aineellisena sakramenttina. Kuitenkaan — ei ole edullista liian paljon tutkia vanhoja kirjoja, ei ole edullista tutkia, niiden, jotka pelkäävät totuutta, totuuteen nähden, jyrkästi kieltäen korjaamasta mitään päteviksi tunnustettuja erehdyksiä ja väärennyksiä. — Vaikka aineesta poiketen en malta olla mainitsematta tästä muuatta esimerkkiä, varsinkin kun »uskovissa piireissä» yhä vieläkin kuullaan puhuttavan, kuinka »Jumala itse» toimi haudankaivajana, kun Mooses kuoli. Kirkkoraamatussa luemme: »Ja niin Mooses kuoli, ja Herra hautasi hänet, eikä kukaan ole saanut tietää hänen hautaansa aina tähän päivään saakka.» Hebrean kielen tuntijat tulkitsevat tämän paikan näin: »Ja Herra *antoi Mooseksen kadota,* ilman että kukaan saattoi löytää hänen ruumistaan.» »Katoaminen» johonkin näissä vuoriseuduissa niin runsaasti esiintyviin rotkoihin on jokseenkin helposti selitettävissä. Mutta on tahdottu rakentaa »ihmeusko», jota yleinen kansa ei voisi *koskaan* käsittää, ja joka mahdollisimman sitkeästi on viivyttävä henkistä kehitystä, siten säilyttäen pappisvaltaa.

Vaikkapa vain tältä kannalta katsoen — kun näet useimmille totuus on tuntematon — totuutta huomataan helposti, kuinka välttämätön jälleensyntymisusko on. Tämän tunnustivat useat kirkko-isätkin. *Origenes* sanoo, että *ainoa* tapa selittää erinäisiä raamatunkohtia, esim. Jeremiaksen ja Paavalin valitsemisen jo äidinkohdussa samoin kuin Jakobin ja Esaun taistelua ennen syntymistään y.m. on mahdoton käsittää, ellei tunnusta jälleensyntymistä ja aikaisempaa olemassaoloa. *Hieronymus* sanoo, että jälleensyntymisoppi on ollut olemassa muinaisuudesta asti, vaikka sitä eivät ole kuin harvat omaksuneet. Syy siihen lienee ollut siinä, että eroitettiin tarkoin toisistaan ulkonainen — *exoterinen* — ja sisäinen — *esoterinen* — opetus, ja tähän jälkimäiseen kuuluivat »salaisuudet», se on: annettiin tietoja salaisuuksista, *jotka voivat panna sisäiset voimat liikkeelle.* Nähtävästi tekee myös Jeesus tämän eroituksen, mikä huomautetaan sekä Matheuksen että Markuksen ja Luukaan evankeliumeissa. Mestarilla oli tietenkin enemmän opettamista ihmisille, »mutta he eivät voineet sitä silloin kestää».

Sama ankara vaikenemisvelvollisuus — samoinhin syihin perustuen — on vieläkin vallitsemassa niissä harvoissa esoterisissa kouluissa, joita on olemassa. Vieläkin ovat voimassa *Mose Botrilin* sanat, että kun opettaja on oppilaalleen selittänyt jonkun määräyksen salaisen tarkoituksen, niin ei oppilas saa ilmaista tätä tietoansa, jollei hän siihen ole saanut opettajansa valtuutusta. »Sellainen oikeus annettakoon hänelle, se on: hän saa puhua *Mer-*

*kabasta**) siinä tapauksessa, että hän on osoittautunut ymmärtäväiseksi, ja *jos ne siemenet, jotka ovat hänen sieluunsa lasketut, ovat kantaneet hedelmää elämässä.* Sitä vastoin on hänelle määrättävä vaikenemista, jos hän huomataan vain *ihmiseksi ulkonaisesti,* ja jos hän ei vielä ole joutunut niiden joukkoon, jotka eritoten ovat *kunnostautuneet henkisessä ajattelussa.*»

Louis Jourdain kirjoitti kerran: »Jumalasta me tulemme ja me menemme Jumalaan! Tämä kaksinaisliikunto ei tapahdu sattumasta, vaan yleisen koko luomakuntaa hallitsevan lain perusteella, aina painottomasta atomista niihin lukemattomiin tähtipaljouksiin, jotka liitävät rajattomassa avaruudessa. Tämä laki on *vapaus tehdä hyvä tai pahaa,* minkä Luoja on meille antanut. Tämän vapauden harjoittamisen määrätköön se kaikkea hallitseva periaate, jonka Kristus on lausunut sanoissa: 'Älkää tehkö toisille sitä, mitä ette tahdo toisten tekevän teille'.»

* Merkaba eli Merkabad, se osa Zoharia, jossa annetaan opetusta yhteydestä henkisen maailman kanssa.

VIISAUS, KOKEMUSTEN KUKKA.

Näkee meidän ihmislasten elon,
vaihdellessa toivon sekä pelon,
vaappuvan kuin lastun ulapalla, aukealla.

Silloin niin on, kun me emme tiedä,
ett' on määrä kokemukset viedä,
sulattaen kaiken viisaudeksi, ikuiseksi.

Tänne uudenkerran tullessamme
tuomme viisauden mukanamme,
niin ei kokemukset menneet hukkaan, vaan
sai kukkaan.

Helmi Paloheimo.

ÄITI JA MINÄ.

Mihály Babits.

Äitini nimi oli Koitar.
Syntyessäni säihkyi aamu.
Karkoitti toivon syömestäni
sentään häijy, synkeä haamu.
Ydin mun luistani meni hukkaan.
Valtimoistani verta puuttuu.
Tauti mieltäni aina jäytää,
pahemmaksi se ain yhä muuttuu.

Kirstuni kannelle kirjoittakaa:
„Manan mailla hän aina eli.
Kajonnut ei leipään koskaan,
oli mahdottomuuden veli.
Päivänvaloa vihasi hän,
mutta rakasti kovin kuuta.
Äitinsä oli aamukoitto,
hän vain hämy; ei mitään muuta."

Unkarin kielestä suomentanut:
József Faragó.

SISÄLLYSLUETTELO:

Jos joku

haluaa tukea

tätä lehteä

ilmoituksilla,

niin vapaata tilaa

on tällä sivulla.

Hinta 5: —

HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 5
Maaliskuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45: —
1/2 " " 25: —
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2: —
1/2 " " 1: —

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE

Helsinki, Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun **itsesi**, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

2:nen vuosik. MAALISKUU 1924 — N:o 5

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

ELÄMÄN EHTOONA.

Kirj. Tri Willie Angervo

„Ah — antanethan hetkisen mun
elää
ja soittimeni soinnutetun
helää;
oon vielä nuutumaton, nuori,
ja kukkea on mulla ulkokuori."

Näin arkana ma anomahan
aloin,
kun vanhettuen — lailla vahan
paloin,
kun iltasilla ilkkuvana
on majassani vierahana Mana.

Nyt vaikka syvä valonjano
painaa,
en enää elämältä ano
lainaa;
sain hekumoida hetken verran
— ja kevät yllättää vain yhden kerran.

ITSESUGCESTIONI JA USKO.

Kirj. *Lucie Lagerbielke.*

IHMISELLE suom. leht. G. A. Brander.

»Jos ihmiskunnalla on joku tarkoitus, niin voi tämä olla ainoastaan sen kykyjen kehittäminen.»
»Opin täytyy muuttua viisaudeksi.»

Tavallisesti vältetään mieluimmin sellaisia ajatusyhdistelmiä kuin »itsesuggestioni ja usko». Ylipäänsä ihmiset eivät näet selvitä itselleen, mikä valta suggestioneilla on jokapäiväisessä elämässä. Vielä vähemmin on heillä halua syventyä siihen mysterioon, jota nimitetään itsesuggestioniksi. Alitajunnallinen minä kerää kuitenkin itseensä kaikenlaisia lausumattomia toiveita, jotka kohoavat päivätajuntaan, kokoaa varastoon kaikki tunteitten, toiveitten ja uskon aineiston, kunnes kaikki taas leimahtaa pinnalle ja käy tajuttavaksi. Tuloksena tästä on huomaamaton itsesuggestioni, joka valtaa ihmisen.

Lievempi laji samaa voimankäymistä on se, kun jokin ihminen alituiseen vatvoo mielessään jotakin ajatusta, vaikka hän toimittaakin tavallisia tehtäviänsä. Jonakin päivänä on hän tunteva hämmästykseen, että hän on tullut täysin varmaksi siitä ajatuksesta, joka aikaisemmin kysymyksen muodossa oli herännyt hänessä. Sitten kun ajatus on tullut takaisin itsesuggestionin muodossa, on kaikki tyyten muuttunut. Silloin ei hänellä ole enää yhtään epäilystä vastauksen oikeudesta. Hän on »järkähtämätön vakaumuksessaan». Näin on, vaikka vakaumus ei milloinkaan muodostu sillä tavalla. Vakaumuksen edellä täytyy olla tietoista taistelua, tutkimuksia, mielipiteenmuodostumista puhumattakaan kaikista niistä erilaisista *kärsimyksistä,* jotka ovat tiedon puun juurina, minkä kauneinta hedelmää sanotaan personalliseksi vakaumukseksi.

Epäilemättä on mukavampaa, vähemmän järkyttävää, elää, kun vältetään käydä kysymysten pohjaan saakka. Mutta elämä sellaisena käy kuitenkin näännytetyksi tämän rohkean puutteen takia. Yksilön oma sisäinen maailma käy ahtaaksi, kylmäksi ja pimeäksi. Tahi käy yksilö ylenpalttisen hentomieliseksi, osoittaen typerää herkkäuskoisuutta, ollen altis ulkoapäin tuleville vaikutuksille, mikä sieluntila on heikkoutta heikkouden vaarallisimmassa muodossa. *Itsensä tunteminen* on paras kilpi, kun on vältettävä alhaisista syvyyksistä tulevia yllätyksiä, samoin myös puolustautuessa ympäristön suggestioneja vastaan päivien kuluessa.

Tosiasia on, että kaikilla ihmisillä on synnynnäinen, uskomattoman suuri taipumus uskoa juuri *sitä,* mikä heissä herättää ilon ja tyytyväisyyden tunteita, kaikkea sellaista, mikä oikeastaan on vain itsekkäisyyden tahi turhamaisuuden elättämistä.

Millään alalla ei tämä taipumus ole niin suuresti vallassa kuin uskonnollisella. Varsinkin vallitsee se ihmisissä, jotka ovat tottumattomia itsenäisesti ajattelemaan eivätkä kykene tekemään oikeita johtopäätöksiä. Jos he

lisäksi eivät ole paljon lukeneet, jos heidän älynsä on harjaantumaton ja heidän luonteensa vailla itsekuria, niin menettävät he oitis tasapainonsa ja luulevat olevansa »maan suola» joutuessaan kosketuksiin ulkoisen uskonnollisen elämän kanssa, olkoonpa se kirkollista tahi lahkollista laatua.

Tämä ei ole, kuten sanottu, hämmästyttävää. Siihen on vielä eräs syy. Meidän tulee muistaa, miten kauttaaltaan epälogillisesti ja epäpsykologisesti on tahdottu selittää uskon olemus. »Uskohan» on kuitenkin riippuvainen ihmisen sieluntilasta, tahi ihmissielun kyvystä käsittää sitä, mitä hän ei näe, mutta »usko» pysyy arvoituksena niin kauan kuin sielu ja sen salainen elämä pysyy arvoituksena. Uskonnonopetuksessa kuitenkin sanotaan että »tie pelastukseen on uskon tie!» *Kaikki* tahtovat tulla »pelastetuiksi», sillä pelastuksella tarkoitetaan iäisen autuuden omistamista Jumalan luona. »Usko on sydämen luottamus, jonka kautta me vastaanotamme evankeliumin Jumalan rakkaudesta». Mutta kuinka kuuluu jatko: »Pelastus on alusta loppuun Jumalan lahja, Jumalan toimi.»

Nyt kysytään: kun Jumala on Rakkaus, jättäisikö hän silloin suurimman osan ihmiskuntaa »pelastamattomaksi»? Meillähän vakuutetaan, että yksilö *ei voi mitään tehdä* saavuttaakseen autuuden, koska »pelastus on *lahja*»!

Totisesti, me olemme kasvaneet pois molemmista oppi-isistä, Augustinuksesta ja Lutherista! On kerrassaan pilkkaa, kun tahdotaan tyrkytetyllä auktoriteetti-uskolla pakoittaa nykyajan ihmisiä omaksumaan sellaisia opinkappaleita kuin edellämainitut, joita nämä oppi-isät, kukin ajallaan, ovat määritelleet. Heidän pimeä helvetinuskonsa ja heidän kaikelle kehitysajatukselle sulkeutunut mielensä eivät sovellu meille.

Kyllin kauan on kirkon n.s. kristillisyys ollut kehityksen sulkuna. Sen kautta että uskonnon nimessä on tehostettu opinkappaleita, jotka loukkaavat oikeudentunnetta ja samalla kaikkea tervettä järkeä, on uskonnon kunnioitus vedetty alas, vieläpä se on sammunut miljoonien ihmisten sieluissa. Ja miten suureksi vahingoksi kaikelle *aidolle porsonallisuuskulttuurille* onkaan se väitös ollut, että ihminen on »kauttaaltaan paha», ja että jokainen hyvä työ on este. Sillä sen jesuitallisen lisäyksen, että »hyvät työt seuraavat itsestään uudestisyntyneessä ihmisessä», kumoaa olotila länsimaisessa »kristityssä» kulttuurimaailmassa suurin piirtein katsoen. Mekaaninen hyvyys lienee jokseenkin arvotonta.

Niin! Moosekselaisuuden vanha kostonhimoinen ja hirmuvaltias Jehovah elää edelleenkin siinä kristillisyydessä, jota saarnataan. Puhe Rakkauden Jumalasta ja helvetin ikuisesta vaivasta ei sovellu hyvin yhteen.

Lisäksi täytyy ottaa huomioon, kuinka kullekin raamatun kirjalle antaa värityksen se henkilö, joka sen on kirjoittanut. Yksilö painaa aina leimansa kirjoitettuun sanaan myöskin kirjallisuudessa, eikä kirja-uskonnot tee tästä mitään poikkeusta. Siten ovat myös suurten uskonnonperustajain personallisuudet antaneet värityksen heidän uskonnoillensa. He ovat keskeishenkilöitä, joista se aatemaailma on säteillyt, joka heistä on alkunsa saanut. Se että ollaan välittämättä personallisuudenkehityksestä siinä määrin, kuin on ollut laita eri kirkkotunnustusten leireissä, on ollut turmiollisempaa kristinuskon aatteiden leviämiselle kuin mikään muu virhe, mitä on tehty. Syy tä-

hän perusvirheeseen on kuitenkin päivänselvä: papit — sanan nykyisessä merkityksessä — kävisivät tarpeettomiksi, jos jokainen ihminen olisi oma pappinsa. Kirkkopappien varsinainen tehtävä on suojella »puhdasta oppia», huolimatta sopivaisuudestaan tahi sopimattomuudestaan siihen toimeen. Yliopistollinen tutkinto ei tee pappia. Teologiset opinnot eivät luo profeettoja.

Evankelis-lutherilaisessa kirkossa puhutaan tosin *muodon vuoksi* »hengellisestä pappeudesta», mutta se puhe on vain korupuhetta. Kaikkinainen henkinen holhoustoimi on yksilön oikeuden loukkausta. Ja jokaisen ajattelevan ihmisen täytyy mitä jyrkimmin torjua se vaativainen selitys, että raamatun kirjat olisivat kirjoitetut kaikkia aikoja sitovalla tavalla.

Eräs ala, jolla selitykset olisivat — ja yhä vielä ovat — tarpeen, on ihmetekojen ala, siihen luettuna ne ihmeet, joista kerrotaan evankeliumissa. Mistähän johtuu kirkon vaikeneminen siellä, missä sanoja tarvitaan? Paperilla on kyllä olemassa jotakin, jota sanotaan »ihmetieteeksi». Mutta sellaisessa aineessa ei anneta opetusta. Sellainen aine *vaatii näet erikoistietoja ihmisen sieluelämästä.* Ei riitä tässä kohdin, että ollaan omaavinaan tämä tieto hakemistokirjojen avulla. Sillä kysyjien kysymykset putoilevat tiheään ja odottamatta, sen tähden että useimmat ihmiset tuntevat mielenkiintoa — tahi uteliaisuutta — niihin vaikeasti selitettäviin tosiasioihin, jotka saattavat tulla ilmi erikoisissa sieluntiloissa yhtä hyvin nyt kuin 2000 vuotta tätä ennen. Jokainen sellainen tapaus todistaa, että on olemassa tuntematon ala, joka on kätketty ihmiselämän ulkonaisen sileän pinnan alle. Jokainen joka tahtoo ottaa vaarin evankeliumein kertomuksia, on luonnollisesti huomannut, että Jeesus kehoitti seuraajiansa tekemään samoja ihmetöitä, joita hän oli tehnyt, ja tekemään vielä suurempia. Mutta kaikkina näinä vuosisatoina ei kirkolliselta taholta ole katsottu olevan syytä *tutkia* näitä voimalähteitä, ja ne henkilöt, jotka ovat ottaneet psyykillisen tutkimuksen kokeelliseksi tutkimusaineekseen, ovat tehneet sen kiinnittäen harrastuksensa yksinomaan sieluun, eikä henkeen. Mutta tämäkin *alkusoitto* on suuriarvoinen, sillä sieluelämää täytyy ennen kaikkea tutkia ennen kuin on viisasta — kokeellista tietä — lähteä syvemmälle henkisellä alalla. Myöskin on se hyvin tärkeätä kaikille niille ihmisille, jotka ovat aivan epäuskoisia kaikkeen ylimaailmalliseen nähden, että erinäiset voimat ihmisessä tulevat tutkituiksi.

Eräs vaikuttavimpia seikkoja näiden ihmisten vakuuttamiseksi siitä, ettei »mitään ole väliverhon takana», on se mieltäylentämätön asia, että on joukko ihmisiä, jotka pitävät itseään »valittuina», mutta osoittavat sen laatuisia ominaisuuksia, että »pakanat» ainoastaan tuntevat halua välttää sellaista taivasta, missä tuo joukko sanoo tulevansa asustamaan.

Omasta puolestani olen usein, tavatessani tämänlaatuisia henkilöitä, ajatellut, että jos on olemassa säälittäviä ihmisiä, niin ovat ne juuri nämä — *nämä pöykeilevät itsesuggestioituneet »uskovaiset».* Jos he vain oppisivat huomaamaan itsesuggestionin aseman uskoon nähden, ja mitenkä Jeesus maallisen elämänsä aikana oli ihmiselämän kehitystä johtavien lakien alainen, niin auttaisi se heitä käsittämään, mihin määrin *heidän* poikkeuksellinen asemansa on luuloteltu. Heidän yksinkertaisuuden ylistyksensä päähyveeksi johtuu vain väärinkäsityksestä — joita väärinkäsityksiä syntyy lukematto-

mia käännettäessä kielestä toiseen. Ranskalaisessa raamatussa ylistetään »les simples d'esprits» autuaiksi, niitä, joiden tie ei kulje sofismin sokkeloiden tahi tunnustuskirjojen harhakäytävien kautta, vaan jotka suoraan etsivät Jumalan tuntemista omassa sisässään.

Laajemmalle levinnyt tieto ihmisestä ja hänen olemuksestaan ehkäisisi monta epäkohtaa. Ja se auttaisi myös tehokkaammin kehitysajatuksen toteuttamista kuin kaikki aineelliset keksinnöt yhteensä.

Elävä sielu on sentään enemmän arvoinen kuin kone. Voimakas tahto on arvokkaampi kuin mikä teknillinen kyky tahansa. Mutta yhden hyvän ei ole hyljättävä toista syrjään. Kaikkien voimavarojen tulee yhtyä ja toimia yhdessä. Sillä ihmiskunnan tarkoitusperänä on kehittää *kaikkia* kykyjänsä.

AIKA.

Kirj. Väinö Viljanko.

Karikkokallio vankka harmaa
vuosituhanten myrskyt varmaan
lannistunehet siihen on.
Niinkuin linna sortumaton
merestä kohoo sen ylväs rinta
— vaan on yksi voittamaton:
Voittaja liehuu kaiken yllä,
käsittämätöin kuin taika.
Voittaja ompi — Aika.

KIRJAILIJA AARNI KOUTA,

lehtemme vakinainen avustaja, on kuollut.

Lohduttakaamme itseämme sillä viisaalla neuvolla, etteivät totuudenetsijät saisi surra eläviä eikä kuolleita.

Lähemmin ensi numerossa. *M. T.*

KAKSI KOMPASTUSKIVEÄ.

Ihmistä, joka on päättänyt lähteä kulkemaan kehityksen kaitaa, jyrkkää, jalkaa livettävää polkua ylös, kohtaa ensimäisenä kaksi vaikeutta, kaksi kompastuskiveä, jotka jo ennen matkaan lähtöä olisi viisainta raivata tieltään pois. Ensimäinen on *kielen* — toinen *tahdon* hallitseminen.

Sanoin ensimäiseksi kielen siitä syystä, että usein me ihmiset olemme niin monisanaisia, niin paljokkaita puheissamme, että sanat virtaavat vuolaina huuliltamme jo ennen kuin olemme tahtoneetkaan. Tämä pahe lienee osaksi perinnäinen, osaksi tottumuksen ansio.

Kuinka monet ovatkaan ne ihmiset, jotka kärsivät yksinäisinä hetkinään mitä kirvelevimpiä tuskia langettuaan uudelleen ja uudelleen puhumaan lähimäisestään, arvostellen kylmästi ja ilman ymmärtämystä hänen tekojaan ja menettelyään. Ja olkoonpa niinkin, että tuon kanssaihmisen menettely on väärää ja paheksuttava, soimaa herkkä omatunto kuitenkin ihmistä, joka asettui hänen tuomarikseen. Kukapa tietää syvempiä syitä, kukapa on tutkinut perinnöllisiä ominaisuuksia, jotka saivat tuon henkilön menettelemään noin, kenties minä itse noilla ominaisuuksilla ja tuolla kasvatuksella varustettuna ja noissa olosuhteissa olisin menetellyt samoin, niin sanoo sisäinen ääni, jos me vaan ehtisimme sitä kuulla. Mutta valitettavasti emme ehdi. Sanat tulvivat vuolaisina huuliltamme ja Tiellä kulkijat yhtyvät tottumuksesta ja velttoudesta muiden tuomitsevaan arvosteluun ja karkaavat puheillaan erehtyneen lähimäisensä kimppuun jo ennenkuin ovat ehtineet *ajatella* hänestä pahaa. — Sanoin velttoudesta, sillä vaatisihan se meiltä tahdonponnistusta ajatella ensin asiaa ja vielä suurempaa ponnistusta nousta toisten mielipidettä millään tavalla vastustamaan. Onhan se niin vaivatonta ja mukavaa yhtyä yleiseen mielipiteeseen, mutta suuri, arvaamattoman suuri on kumminkin vahinko, minkä toista tuomitsemalla teemme itsellemme, puhumattakaan tuolle toiselle, lähimäiselle, veljelle, jonka häpeä ja erehdys oli lopultakin omamme, koska koko ihmiskunta kumminkin kantaa yhteistä synti- ja häpeäkuormaa Kaikkivaltiaan kasvojen alla.

Toinen tapa, millä Tielläolijat sanoillaan suuresti vahingoittavat kehitystään, on henkisten kokemusten kiireellinen puhuminen. Kun sielun sisäinen silmä tekee ensimäiset heikot havaintonsa näkymättömässä maailmassa, havainnot, jotka ovat vielä niin vajavaisia, että niiden suhteen voi suorastaan erehtyäkin, niin eipä muuta kuin kertomaan taas toisille, niin ja niin minä näin, semmoista ja semmoista olen kokenut. Tämä ennenaikainen ja tarpeeton kertominen vahingoittaa tämän aran elimen, sielun sisäisen silmän kehitystä ja usein vielä saa kanssaihmisten epäluulon kohdistumaan kertojaan.

Sanat sitäpaitsi eksyttävät helposti sekä kuulijan että puhujan. Toisen kertomuksia kokemuksistaan voi helposti ymmärtää väärin, koska sanat vajavaisesti, epätäydellisesti tulkitsevat sisäisiä kokemuksia, kertoja samoin on vaarassa eksyä paisuttelemaan ja värittelemään tuntemuksiaan sekoittaen siten tosiasiat mielikuvituksensa luomiin. Tämä vaara on jokaisella hyvin lähellä ja koska Tiellä kulkijalta vaaditaan ehdotonta totuudenmukai-

suutta, ellei hän tahdo eksyä vaarallisille syrjäpoluille, on tässä noudatettava ankaraa itsekuria, mikä useimmiten pakoittaa Kaidantien kulkijaa visusti vaikenemaan kokemuksistaan, koska hänen itsensäkin on alussa vaikeata eroittaa mielikuvituksen luomia todellisista näkemyksistä.

Olisi lukemattomia muitakin esimerkkejä siitä, mitenkä kielen hallitseminen on Tiellä kulkijan ensimäisiä ehtoja. Eipä Mestarimme olisikaan muutoin sanonut: Jokaisesta turhasta sanasta kuin ihmiset puhuvat, pitää heidän tili tekemän tuomiopäivänä.

Toinen kompastuskivi, johon kehityksen kaidan tien kulkija ehtimiseen kompastuu, on oma itsekäs tahto, joka on vastahakoinen antautumaan tosiveljelliseen palvelukseen. Ennenkuin huomaammekaan, etsimme omaa etuamme ja silloinkin kun kuvittelemme toimivamme epäitsekkäästi toisten hyväksi, asuu itsekkyys kumminkin jossakin muodossa sielumme pohjukassa. Se on kiinteästi kasvanut olemukseemme, se on vanha perintö, olemassaolon taistelussa kasvanut aina muinaisuuden hämäriltä ajoilta esivanhempiemme itsesäilytysvaiston kehittämä. Onko siis ihme, jos sen irroittamistyö vaatii koko tahdonvoimamme ja pitkäaikaisen rehellisen ponnistuksen. Usein tapaa ihmisiä, jotka luulevat jo voittaneensa itsekkyyden ja omanhyödyn halun sielustaan, he vakuuttavat muille ja uskovat itsekin, että voisivat uhrata mitä tahansa lähimäisensä hyödyksi, mutta kun todellisuudessa sattuu tilaisuus palvelemiseen, löytävät he aina jonkun takaportin, joka päästää pois vaikeasta tilanteesta. He löytävät pätevän ja painavan syyn, jonka nojalla pääsevät lähimäistänsä auttamasta, he jättävät hänet oman onnensa nojaan ja kiiruhtavat edelleen selittäen uusille vastaantulijoille palavaa haluaan uhrautumiseen ja palvelukseen.

Tämä on valheellisutta, joka useimmissa tapauksissa perustuu itsepetokseen ja tuottaa korvaamattoman vahingon asianomaiselle itselleen. Se ihminen, joka on itsekäs ja tuntee ja rohkenee sen tunnustaa itselleen, on tavallaan paljon pitämmällä kuin tuommoinen edellä kuvattu hyväntekijä, joka haluaisi olla hyvä, mutta ei hallitse tahtoaan. Mutta niillekin, jotka jo kykenevät uhrautuvaan palvelustyöhön, on vielä suuri vaara tarjona. Tekevätkö he hyvää luodakseen itselleen hyvää Karmaa, taittavatko he leipänsä tarvitsevalle saadakseen sen Jumalalta kokonaisena takaisin. Vai tekevätkö he sen kenties saadakseen kiitosta, vai tahtovatko he hyvillä töillään raivata tasaiseksi vaan oman kehityksensä tietä. — Tutkikoon ihminen itseään tehdessään hyviä töitään! Hän voi kyllä luoda itsellensä suotuisan Karman, hän saa epäilemättä Jumalalta takaisin lähimäiselle jakamansa leivän, mutta hänen tahtoansa se ei kasvata sille määrättyyn suuntaan, sillä yksin *rakkaudesta* ihmisveljiä kohtaan tulee meidän häntä palvella eikä omaa näkyväistä taikka näkymätöntä hyötyä etsien. Sillä jos me oman edun toivossa harjoitamme rakkauden töitä, mitä se muuta on kuin kaupantekoa Jumalan kanssa, josta odotamme saavamme mahdollisimman suuren voiton. On mahdollista, että saammekin, mutta oma henkemme ei tällä tavalla kypsy korkeampaan palvelukseen. On siis kysymys siitä, mitenkä ihminen, jonka olemukseen on itsekkyys juurtunut esivanhempien olemassaolon taisteluiden perintönä, voi sen voittaa. Onhan olemassaolo vieläkin alituista kamppailua,

elämä on sotaa ja taistelua eri yksilöiden etujen välillä, niin on ihmisten ja koko luomakunnan laita.

Todellinen, epäitsekkyys on vaan pitkäaikaisen harjoituksen avulla saavutettavissa, vähitellen, aste asteelta, monien lankeemuksien ja kompastuksien kautta. Ankaraa totuuden mukaisuutta seuraten on ihmisen alituiseen arvosteltava itseään ja tekojaan.

Oikeaa todellista Tiellä kulkijaa häiritsee hänen palvelustoimissaan suuresti myös personaallisen mieltymyksen ja vastenmielisyyden tunteet. On helppo palvella eräitä ilman palkkiota ja kiitosta, mutta toisia taas on vaikeata sietää muutenkin siksi, että ovat meille joko tietystä tahi tietämättömästä syystä vastenmieliset. Ja kumminkin pitäisi kaikkia rakastaa yhtä paljon, aivan kuin armas aurinko, jonka säteet lämmittävät kaikkia olioita eroituksetta, poikkeuksetta niin ylhäisiä kuin alhaistakin, niin pyhimystä kuin kurjinta syntistäkin. Samoinhan pitäisi meidän, kun tiedämme, että Jumalan kuva kunkin povessa on kätkettynä.

Itsekäs oma tahto vaatii ankaraa harjoitusta, kuten jo sanoin, ja keinot ovat monet, omansa kullakin, muuan totuudenetsijä aloitti seuraavalla harjoituksella:

Hän kulki kadulla taikka istui raitiovaunussa katsellen ihmisä. Tuo minua miellyttää, ajatteli hän, minä rakastan häntä, minä siunaan häntä ja toivotan hänelle hyvää. Tuo toinen minua ei miellytä. Mutta kuinka olisi jos hän olisi sisareni, minä ehkä voisin pitää noista kasvoista, jos olisin ne tuntenut kauan. Jos olisin hänen kanssaan lapsena leikkinyt ja leikistä uupuneena nukahtanut hänen vierelleen ja kiertänyt käteni hänen kaulalleen. Kun tarkemmin katselen häntä, ei hän olekaan vastenmielinen, vaikka sille ensin näytti, olkoon hän kaksin verroin siunattu siksi, että hän ei ensi näkemältä voi ihmisiä mielyttää, mikä voi usein tuottaa vastuksia hänen tielleen. Ja kun vanha vaimo kurttuisin ärtynein kasvoin tuli hänen tielleen, katseli totuudenetsijä hänen kasvojaan: — Nuo rypyt ovat elämän kärsimysten uurtamat. Tuo katkera, kovettunut ilme suun ympärillä piirtyi siihen vaikeiden vuosien vieriessä, jolloin elämä antoi niukalti rakkautta, paljon kovuutta, valukoon Korkeimman siunaus ylitsesi niinkuin keväisen auringon valo ja sulattakoon roudan sielustasi.

Ja kun pieni viluinen lapsukainen tuli hänen tielleen, rukoili Jumalalta kolminkertaisen siunauksen hänelle, rikkaan ja ylpeän puolesta hän rukoili, että ei hänen sielunsa hukkuisi kultaan ja mammonan orjuuteen, juomarin puolesta, että hän voittaisi heikkoutensa ja jaksaisi nousta paheestaan j.n.e.

Kaikki, joita hän kohtasi, tuntuivat olevan siunausta vailla ja kuta enemmän hän niitä jakoi, sitä läheisimpiä he tuntuivat hänelle olevan. Ei löytynyt enää miellyttäviä ja vastenmielisiä ihmisiä, kaikkia hän silmäili äidin ymmärtävällä katseella, mikä ei ollutkaan niin kovin vaikeata kuin aluksi näytti. — Tämä on yksi harjoitustapa, niitä löytyy lukemattomia muita, kullakin ovat omat keinonsa, mutta määränpää kaikilla on oleva sama ja se on puhtaan epäitsekkään tahdon kasvattaminen, alttiin palvelukseen.

Ilma Virtala.

NIIN SANOTUT „HYVÄT YSTÄVÄT".

Totta on puhunut profeetta Jeremias sanoessaan: Kavahtakoon kukin ystäväänsä, älköönkä kukaan luottako veljeensä, sillä jokainen veli viekastelee ja jokainen ystävä kulkee panettelijan tietä. Kaikki he pettävät ystävänsä ja totuttavat kielensä valheeseen. Eivät he uskollisuudella vallitse maassa, vaan menevät pahuudesta pahuuteen. Surmaava nuoli on heidän kielensä ja mielensä on vihaa täysi. Lähimäiselleen he ystävyytensä osoittavat, mutta takana he hänen turmaansa etsivät.»

Näin on sanonut profeetta Jeremias, joka oli suuri profeetta. Ja profeettain sanat on todellisuus aina tosiksi näyttänyt.

Kavahtakaa hyviä ystäviä, on myös sanottu, sillä he ovat sielunne viholliset. Ja kun asiaa todella ryhtyy ajattelemaan, niin »hyvä ystävä» on jotenkin arka ja muodollinen käsite.

Hyviä ystäviä ei meiltä puutu, emmekä ole tovereita vailla, sillä niitä tulee ja menee kuin taivaalla pilvenhattaroita, mutta kaikki he ovat meille hyviä ystäviä niinkauan kuin voimme heitä hyödyttää, ja he meitä tarvitsevat. Kun olemme heille tarpeettomia, erkanevat tiemme.

Totta on profeetta sanonut: Kavahtakaa ystäväänne ja kavahtakaa veljeänne, sillä valheen tietä he kulkevat. Kaikki he ovat petosta täysi.

Tosi ystävä ja toveri ei kaipaakaan eteen tätä lisänimitystä »hyvä», sillä sitä tosi ystävä on jo itsessään. Sana »hyvä» tässä yhteydessä usein onkin vain todellisuuden sievistelyä ja peittämistä. —

Ihminen on luotu vaeltamaan tiensä yksinäisyydessä. Vilkkain melu ja kuumeisin elämä ei saata poistaa tätä yksinäisyyden tunnetta. Ne useinkin sitä vain vahvistavat.

Mutta juuri tämä tunne viittaakin ihmisen todellisimpaan olemukseen ja alkuperään. Hän ei kerta kaikkiaan ole luotu joukkosieluksi, vaan on hän erillinen osa jumaluutta. Parhain ystävä ei saata täyttää tätä yksinäisyyden ja tyhjyyden tunnetta, jonka tehtävänä onkin alati muistuttaa todellisen olemuksemme alkuperästä. Mitä kehittyneempi on sielu, sitä tyhjempi ja yksinäisempi on tämä tunne, sitä pienemmäksi ja vaatimattomammaksi tuntee itsensä yksilöllistynyt sielu kaikessa kehittyneisyydessään ja suuruudessaankin, sitä lähempänä on yksilö sitä suurta tyhjyyttä, josta alkuaan on kaikki luotu, kuten sanotaan raamatunkin alussa. —

Vaikea on löytää sitä parasta ystävää, joka ei kuitenkaan voi tätä tunnetta täyttää. Vaikeata on se siksi, että tämä parhain ystävä on ihminen itse.

Ja tässä suhteessa on tämä tyhjyyden tunne omaa itseään aina hieman edellä.

Tämä seikka osoittanee, missä määrin kullakin on aihetta syventyä oman itsensä tarkastaluun.

Antti Halonen.

KILVOITTELU.

Se on luokseni tullut,
tänä hetkenä vierelle ihan,
sydän pohjaan asti:
pyrkimys nousua kohti ja valkeuteen.

Se herätti minussa
maailman hätä ja ihmisten eksymys täällä,
oman itseni henkinen hätä ja rappiotila.

Valon loistetta kannan,
ja pyrkimys-tahtoa rintani mailla,
mi vyöttää mun henkeni aurinko-maahan,
ja kuljettaa
pois erheistä elon ja tuskien öistä
kauaksi ihanaan aikaan,
jonka etsivä silmäni näkee.

Ylt'ympäri henkien lento mun piirittää,
ne levotonna henkii.
Sielussa musta ja valkea
taistelun vimmassa elää.
Kumpiko voittaa!

Vielä en tiedä.
Kamppailu vasta on alussa.
Sentään ma uskoa voin,
mitä syvin mulle haastaa:
— Tää sotas on sulle
ehjäksi kilvoittelu.

Aku Antila.

IHMISEN SUHDE IJÄISEEN KEHITYKSEEN.

Luodessaan ihmisen omaksi kuvakseen oli Jumala liian viisas tehdäkseen hänet lopullisesti valmiiksi. Hän antoi ihmiselle vain määrätyn muodon ja Hänen tahtonsa oli, että ihmisen itsensä on, kuten kuvanveistäjän, muovailtava tekijänsä tahtoa tottelevasta aineesta se kauneuden ja sopusoinnun yhdelmä, päämäärä, jonka Jumala ennakolta oli määrännyt, käyttämällä esikuvanaan sitä mallia ja sitä ainesta, jotka Hän oli käytettäväksi asettanut. Tämä muovailtava aines, joka koskaan ei ole lopullista päämääräänsä saavuttava, on ihminen itse, hyveineen, heikkouksineen, sieluineen, ruumiineen. Se malli, joka käytettäväksi on annettu, on Jumala, Hänen oma, oikea kuvansa, täydellistynyt ihminen, ja päämäärä, johon Jumala on ihmisen pyrkimyksen asettanut, on Jumala itse. Jumalasta ihminen on tullut, Häneksi on hän tuleva. Nyt ehkä kysyttäneen, miksi ihminen ei koskaan saavuttaisi täydellisyyttään ja miksi ainaisen kehityksen tuloksena ei olisikaan pyritty päämäärä. Eikö ole siis turhaa pyrkiä siihen, mitä emme koskaan voi saavuttaa. Ei, vaan korkein inhimillinen päämäärä on ja tulee aina pysymään edessämme. Emme voi sitä sivuuttaa, emmekä siihen pysähtyä, sillä pysähdystä ei inhimillisen kehityksen laki tunne. Kaikki pyrkii jatkumaan ja katkamaan — suuntaan tai toiseen, sillä jos kerran kehitys loppuu, niin loppuu kaikki muukin ja »loppu»-käsitteen tunnemme vain sanan konkreettisimmassa mielessä. —

Jos meillä on jokin ihanne, johon kaikella sielullamme ja ruumiillamme pyrimme, johon nähden rakennamme ja jonka eteen elämme, niin on tämä ihanne meidän elämämme valona ja sielumme ravintona, riippumatta olosuhteista, niin kauan kuin se on edessämme, saavuttamattomana, vaelluksemme johtavana tähtenä, inhimillisen kulkumme tienviittana, niin kauan se välkkyy yllämme kutsuen ja kehoittaen, saattaen meidät ojennetuin käsin ja kohotetuin katsein kiirehtimään rientoamme. — Mutta niin pian kuin sen saavutamme, kun kuumeisin toivein ja odotuksin ryntäämme kulkemaan sen syliimme ja nauttimaan sen salaperäisen ja verhotun tenhovoimen huumasta, se silloin ikäänkuin häviää olemattomiin, katoaa käsistämme, pudoten jalkoihimme, kuten kirjava saippuapallo, ensi askeleella tallattavaksi. — Saavutettu ihanne lakkaa olemasta ihanne. Se täytyy korvata uudella.

Mutta Jumalan kaikkivaltias äly ja näkemys on tämänkin asian osannut järjestää sillä ylevällä ja sopusointuisella selvänäköisyydellä, josta Hänen muutkin tekonsa luonnossa tunnetaan. Vaikka ihminen saavuttaisi kaikki päämääränsä ja ihanteensa tai jos hän kadottaisi kaiken korkeamman ja paremman näköpiiristään, on hänellä jälellä kuitenkin aina yksi suuri ihanne ja samalla yksi suuri päämäärä, jota hän ei koskaan voi kokonaan kadottaa eikä koskaan saavuttaa ja sen on hänen pyrkimyksensä tulla omaksi itsekseen, sellaiseksi, miksi Jumala on hänet määrännyt. Luojan kaikkivaltias laki on rajaton, mitkään ääret tai esteet eivät sitä kohtaa. Tähän Luojan suureen lakiin kuuluu ihmisen inhimillinen kehitys ja siksi ei silläkään voi olla rajoja, vaan jatkuu se aina, kuten kaikki muukin, mikä on ääretöntä.

Äärettömyyttä emme yleensä voi järjellämme käsittää. Se ei riitä niin pitkälle. Mutta tunne, jota meillä on enemmän, pakottaa meidät nöyrinä ja

kuuliaisina kumartamaan päämme sen edessä, mikä on meitä itseämme korkeampaa ja ylevämpää ja se pakottaa meidät antamaan tunnustuksemme sillekin, mitä emme ymmärrä, emmekä äärellisin mitoin saata arvioida. —

Mitä korkeammalle ihminen kehityksessään tulee, mitä lähemmäksi hän pääsee tätä häikäisevän kirkasta, aina saavuttamatonta päämäärää, hän sitä selvemmin ja vakuuttavammin tuntien nöyrtymyksen äänen sisässään tunnustaa oman pienuutensa ja toteaa sen välimatkan näennäisesti alati kasvavan suuruuden, joka eroittaa hänet päämaalistaan. Tämmöinen on kasvava kehitys oikeaan suuruuteen.

Se, joka vasta on matkansa alussa, arvioi useinkin matkansa liian pieneksi luottaen sitä enemmän omiin voimiinsa, ja ei varsin pieneen pienuuteensa. Matka hänelle vasta opettaa yhtä ja toista. —

»Hänestä ihminen on tullut, häneksi on hän tuleva.» Minulle on väitetty, että tähän sisältyy jonkunlainen ristiriitaisuus. Kuinka voi hän koskaan tulla Häneksi, jos tämä aste ihmiselle on saavuttamaton, jos kehitys kerran aina on jatkuva. Eikö tämä ole ristiriitaista. Ei, sillä mitä pitemmälle ja korkeammalle tulemme, sitä epäoleellisemmiksi ja himmeimmiksi käyvät ristiriidat. Siellä, missä arvot mitataan epä-äärellisin keinoin, siellä, missä ei ole suhteita, eikä mittoja, siellä suuretkin ristiriidat sulautuvat yhdeksi, kauniiksi ja sopusointuiseksi kokonaisuudeksi.

Antti Halonen.

TOLSTOIN MAAILMAN VAIKUTUS.

Kirj. *Hr. Doseff.*

Suunnattoman ja äärettömän vaikutuksensa vuoksi nykyajan sukupolveen on Tolstoilla erikoinen sija koko maailman historiassa.

Ei yhdelläkään kirjailijalla eikä yhteiskunnan uurastajalla, oppineella, filosoofilla, uskonnon uudistajalla ole ollut niin suunnatonta maailman mainetta jo eläissään, eikä ole herättänyt niin ihmisten mieliä ja järkeä eri uskonnoissa, puolueissa ja kansallisuuksissa, eikä ole saanut osakseen niin käsittämätöntä rakkautta kuin Leo Nikolajevitsh Tolstoi.

Sen osoitti hänen 80-vuotinen muistojuhlansa, jota vietti suurimmaksi osaksi venäläinen yhteiskunta, mutta myöskin melkein kaikki maailman kansat, jotka tavalla tahi toisella ilmaisivat kunnioituksensa maailman uskonnolliseen neroon. Myöskin ja erittäin voimakkaasti ja selvästi se huomio, kiitollisuus ja suru, joka tuli ilmi koko maailman painetussa sanassa ja yhteiskunnallisessa elämässä Leo Tolstoin poismenon, sairauden ja kuoleman johdosta.

Missä sitten on tämän tavattoman rakkauden ja kiitollisuuden syy?

Leo Tolstoi itse sanoi usein, että häntä varmaankin kaikki kaikialla ylistävät sentähden, että hän ymmärtää kansan maun ja että se oppi, jota hän saarnaa ei ole ristiriidassa hänen tavallisen elämänsä kanssa.

Hänelle tietenkin sellainen selitys oli hyödyllinen, — se ei päästänyt ylpeyttä hänen sieluunsa.

Todellisuudessa Tolstoin vaikutuksen syy on muussa — eikö hän ole oi-

kean profeetan tavoin moittinut kaikkea sitä, mistä ihmiset elävät ja ihastuvat?! . . .

Kaikissa suurissa uskonnoissa, joista meidän aikanamme ihmiskunnan suurin osa elää, on melkein yksi ydin: elämän ykseys. Tämän ykseyden seurauksena on rakkaus kaikkeen sekä sielun ja ruumiin puhtaus. Ainoastaan puhdas sielu ja puhdas ruumis ovat ansiolliset vastaan ottamaan ja ilmaisemaan itsessään tuota Ykseyttä ja Rakkautta.

Mutta saarnatessaan uskontojaan yksinäisissä ja etäisissä seuduissa silloisissa alkuperäisissä sivistyksellisissä oloissa nämä ihmiskunnan opettajat ovat olleet aivankuin yksin. He eivät ole voineet tietää suurista veljistään, jotka ovat muissa seuduissa työskennelleet saman asian hyväksi, jolle hekin ovat antautuneet. Mutta heidän seuraajansa jumaloiden opettajiaan ovat koonneet heidän puhtaisiin oppeihinsa paljon taikauskoa ja juhlamenoja, ovat muodostaneet erityisiä uskonoppeja, jotka eroavat jyrkästi toisistaan ja ovat vihamielisiä keskenään.

Saatiin valheellinen vaikutelma uskontojen erilaisuudesta. Ja tämä valheellinen vaikutelma pysyi täydessä voimassaan vuosituhansia.

Tämän valheellisen vaikutelman paljastuksessa oli suuri osa nykyajan tieteellä ja sivistyksellä.

Sivistys antoi mahdollisuuden katsahtaa kaikkien maailman kansojen elämään ylläpitäen niiden kesken läheistä yhteyttä. Tiede taas kokosi kaikkien kansojen uskonnollisia muistomerkkejä. Se, joka oli huvitettu uskonnosta tutkien näitä muistomerkkejä sai niistä saman yhteisen langan.

Uskontojen yhteisyyden ensimäinen saarnaaja oli intialainen Shri-Ramakrishna-Paramagamsa, joka oli tilaisuudessa tarkastelemaan maassaan melkein kaikkia maailman suuria uskontoja (buddalaisuutta, braamanoppia, kristinuskoa, juutalaisuutta, muhamettilaisuutta, parsilaisuutta j.n.e.), kaikesta sydämestään tutki niitä ja huomasi, että kaikki ne opettavat yhtä ja samaa, ainoastaan eri kielillä. Ja hän ryhtyi saarnaamaan ja osoittamaan tuota uskontojen ykseyttä ja yhtenäisyyttä.

Sitten ilmestyi Bela-Ulla Persiassa, joka opetti, että kaikkien kansojen tulee yhdistyä yhdeksi uskonnoksi. Hänen oppinsa on yhdistänyt ja yhdistää sopusointuiseen kokonaisuuteen ihmisiä eri kansallisuuksista, asemista ja uskonnoista.

Senjälkeen nousi teosofien oppi, jotka ovat opettaneet ja opettavat myöskin uskontojen ykseyttä. Mutta teosoofit näkevät tuon ykseyden pikemmin niissä yliluonnollisissa aineksissa, joita tapaa kaikissa uskonnoissa. Vihdoin teosoofit ovat ruvenneet saarnaamaan yhtä erityistä, puhtaasti braamalaista oppia ihmisen rakenteesta ja jälleensyntymisestä, joka ei missään tapauksessa ole yhteistä kaikille uskonnoille.

Lopuksi ilmestyi uusi uskontojen yhdistäjä — Tolstoi. Mutta hän ei yhdistänyt yliluonnollista uskonnoissa — se on omaperäistä jokaisessa niistä, — vaan heidän oppinsa elämästä ja suhteensa Jumalaan. Se juuri on yhteistä kaikissa uskonnoissa.

Tolstoi oli aina ja kaikessa ratsionalisti, järkeisuskolainen. Hänestä oli elämä ennen kaikkea tärkeätä ja kaikki hänen ponnistuksensa olivat suunna-

tut elämän merkityksen löytämiseen ja valaisemiseen. Kaikki ihmeelliset, yliluonnolliset ja mystilliset ainekset olivat hänelle vieraita. Hänen mielestään ne eivät ole millään tavalla todellisen elämän kanssa yhteydessä. Vieläpä ne häiritsevät sitä. Hän varoitti sekä itseään että muita näistä aineksista. Tässä suhteessa hän oli hyvin lähellä Buddaa, joka sanoo, että hänen asiansa ei ole näyttää ihmeitä, vaan osoittaa ihmisille vain yhden hyveen ja tien siihen.

Tolstoi vertasi mielellään eri uskontojen teitä ympyrän säteihin. Kaikki säteet kulkevat keskukseen ja kaikki siellä välttämättä kohtaavat toisensa. Myöskin kaikki uskonnot menevät Jumalaan ja kohtaavat Hänessä välttämättä toisensa.

Mutta Tolstoi tuli tähän uskontojen yhdistämiseen hitaasti ja itse sitä huomaamatta.

Kun Tolstoi elämänsä 50-vuodella ei tuntenut mihinkään uskovansa eikä nähnyt elämässään mitään merkitystä, kääntyi hän ympärillään olevan kansan uskonnon puoleen. Mutta oikeauskoinen oppi ei tyydyttänyt häntä. Silloin hän lähestyi kristinuskoa sen laajemmassa merkityksessä, sekä lukien ja tutkien evankeliumia avasi sen todellisen olemuksen, ykseyden ja rakkauden opin.

Uskonnollisen neronsa suunnattomilla ponnistuksilla paljasti Tolstoi koko tuon paksun mura-, taikausko- ja valhekerroksen, joilla ihmiset tietoisesti ja tiedottomasti olivat kaikkina kuluneina vuosisatoina peittäneet puhtaan- ja ylevän Kristuksen opin. Hän antoi maailmalle Kristuksen opin puhtaana ja korkeana opettaen rakkautta, ykseyttä ja lapsen asemaa Jumalan edessä sekä kieltäen täydellisesti kaiken yhteiskunnallisen ja hengellisen auktoriteettisuuden.

Mutta ei ainoastaan tämä ole Tolstoin ansioa. Kun muut silloiset saarnaajat ja uskonnon uudistajat eivät koskeneet ensinkään ihmiselämän käytännölliseen puoleen, Tolstoi yksin punnitsi puhtaan uskonnon vaa'alla koko meidän persoonallisen ja yhteiskunnallisen elämämme ja tuomitsi kaiken rakkauden vastaiseksi. Hän yksin osoitti, että rakkaus ja väkivalta eivät sovi yhteen, olkoon tämä väkivalta vähäistä, persoonallista tahi yhteistä, valtakunnallista; että rikkaus ja köyhyys, jotka niin jyrkästi eroavat toisistaan meidän aikanamme ovat vastoin uskontoa ja niitä siveellisiä periaatteita, joita me ikäänkuin tunnustamme.

Tolstoi siis askel askeleelta tarkasteli rakkautta mittakaavanaan pitäen kaikkia meidän aikamme eri toimintoja ja laitoksia ja hylkäsi ne, jotka olivat vastoin hänen vakaumustaan, tunnusti ja näytti todeksi ne, jotka eivät olleet häntä vastaan. Hän hylkäsi valtakunnan, sodan, kirkon, yhteiset liikkeet ja opit, jotka johtuivat yksilöllisen hyödyn perusteista, hylkäsi nykyisen tieteen ja taiteen, jos niitä käytettiin vain joutilasten työttömien ihmisten ja heidän loppumattomien mielitekojensa palvelukseen; hän hylkäsi lopuksi koko meidän sivistyksemme, joka perustuu väkivaltaan ja ryöstöön.

Tolstoi vaikenematta puhuu, että ihmisen joka askeleen tulee olla rakkauden palvelusta. Mutta ei puheen, vaan työn rakkautta. Hän nauroi rik-

kaiden filantrooppien »toimivaa» rakkautta ja kaikkien mahdollisten yhteiskunnallisten ja oppineiden uurastajien työtä »kansan hyväksi». »Se, joka tahtoo palvella kansaa, — hän menköön kansan keskuuteen ja eläköön samoin kuin hekin heidän raskasta ja työteliästä elämäänsä!» Se on Tolstoin uusi oppi. Siinä ei ole tärkeätä kasvatammeko me leipää ja saammeko aikaan jotakin muuta, joka on välttämätöntä kansalle. Tässä on tärkeätä poistaa raja, joka eroittaa työtä tekevästä luokasta. Tärkeätä on vain siirtyminen hyödyllisen ja välttämättömän tuottajiin.

Lopetettuaan tämän suuren kristinuskon uudistusasian ja tarkastettuaan Kristuksen opin perustalla kristittyjen kansojen elämää, Tolstoi katsahti ympärilleen. Hän ryhtyi tutkimaan maailman uskontoja. Hän otti itselleen suunnattoman ja erittäin arvokkaan työn — kaikkien maailman uskontojen ja kaikkien siveellisten ja filosoofisten maailman oppien tutkimisen, vapauttaen ne niihin kokoontuneesta ja niiden olemuksen peittävästä murasta (uskonnon historiahan on kaikkialla sama) sekä niiden yhdistämisen yhdelle ainoalle yhteiselle pohjalle. Tolstoin onnistui suorittaa, tämä suuri ja arvokas työ, ei ainoastaan tavattoman lahjakkuutensa avulla, vaan koska koko hänen henkisessä olemuksessaan ei ollut minkäänlaista lahkolaisuutta eikä dogmatismia. Aina koko pitkän elämänsä kestäessä Tolstoi etsi ja tavoitteli vain yhtä — totuutta ja oikeutta. Ja aina hän astui rohkeasti ja peruuttamattomasti sinne, minne ne hänet veivätkin.

Tunnetussa vastauksessaan Synoodille, hän kirjoitti:

»Alussa minä pidin kreikkalaiskatolilaisesta uskonnosta enemmän kuin omasta rauhastani, sitten kristinuskosta enemmän kuin omasta kirkostani, mutta nyt pidän totuudesta kaikkein enemmän maailmassa».

Tolstoi tosiaankin piti tästä totuudesta ja etsi sitä kaikkialta, etsi sitä nuorukaisen innolla.

Ensi aikoina Kristuksen auktoriteetti häiritsi hänen mieltään tässä työssä. Hän kaikkialla ja kaikessa asetti Kristuksen ja Evankeliumin kaikkein korkeimmalle. 90-luvulla hän koetti kirjoittaa kirjaa kaikista uskonnoista ja tämän lopettamattoman työn suunnitelmasta näkyy, että hän piti kristinuskoa täydellisempänä kaikkia muita uskontoja. Kristinuskoa niin lähellä oleva buddalaisuus oli hänestä silloin melkein »kielteistä pakanuutta».

Tolstoi kirjoitti silloin kuuluisaa teostaan »Lukupiiri», jossa hänen on täydelleen onnistunut valita melkein kaikista tähän asti olemassa olevista opeista paraan osan ja muodostaa niistä yleisinhimillisen uskonnon ja viisauden kokoelman. Tämän työn viehättämänä Tolstoin täytyi etsiessään aineksia siihen uudestaan tutustua kaikkien kansojen pyhiin kirjoihin. Mutta tällä kerralla hän ei enää tarkistellut niitä niin ennakkoluuloisesti. V. 1909 hän sanoi meille: »Minä tunnen, että olen vapautunut pitämästä Kristusta auktoriteettina, mikä on ahdistanut minua tähän asti. Minä voin nyt tulla toimeen ilmankin Kristusta». Vapaamielisesti hän syventyy kaikkiin uskontoihin, kaikkiin siveellisiin järjestöihin ja löytää kaikkialta yhteistä. Hän ei enää aseta kristinuskoa muita uskontoja korkeammalle. »Kaikki ne opettavat yhtä ja samaa. Kristinusko ja buddalaisuus ovat yhtä», sanoo Tolstoi v. 1910. Ja nähdessään tämän ykseyden kaikkialla, hän kokosi sen, sitten järjesti sen

määrättyyn järjestykseen ja laati »Lukupiirin» — tuon tulevien sukupolvien raamatun.

Mutta tämä teos ei ollut kansantajuista. Silloin Tolstoi kirjoittaa uudestaan sitä melkein kymmenen kertaa ja laatii vihdoin kirjan »Elämän tie», joka on hänen viimeinen lahjansa koko ihmiskunnalle. Se on hänen paras lahjansa.

Avatkaa »Lukupiiri» ja te tapaatte siellä kaikkien aikojen ja kansojen kaikkia uskontoja, filosoofeja ja parhaimpia yhteiskunnallisia uurastajia. Ja te näette, kuinka näistä kaikista lähtee sama valo ja se valo valaisee teitä. Se ei ole teille vieras, se on teidän oma valonne, joka elämänne parhaimpina hetkinä valaisee teitä.

Meidän aikamme kaikki kansat, kaikki uskontunnustukset, kaikki lahkot, kaikki siveelliset opit, vieläpä kaikki parhaimmat nykyajan valtiolliset suunnat näkevät itsensä Tolstoissa. Tolstoi ensimmäisenä yhdisti itseensä koko ihmiskunnan.

Vain tässä on syy siihen vaikutukseen, joka hänellä on meidän aikamme ihmisiin. Ja vain tässä Leo Tolstoi näki ansionsa ihmiskunnan hyväksi.

Muistan kuinka hän sanoi meille kerran (elok. 28 p:nä v. 1907):

— Minä sanon heti teille erään asian, jota te ette usko, mutta minä sanon sen teille vilpittömästä sydämestä, haluamatta vähääkään kaunistella . . . Minä en voi mitenkään ymmärtää, miksi minua niin kiitetään? Minä olen kaikkein keskinkertaisin ihminen.

Kun rouva Tsertkowa lausui vastalauseensa Tolstoi lisäsi:

— Minä en kaunistele. Minä sanon sen, mitä ajattelen. Mikä minä sitten olen? Enkö minä sitten ole vähäpätöinen verrattuna Kristukseen, Buddaan, Lao-Tseen, Sokrateeseen ja Epiktetokseen? Mitä uutta minä olen antanut ihmisille? En mitään. Kiitän Jumalaa vain siitä, että minun on onnistunut löytää yhteistä kaikkien näiden viisaiden opeissa ja osoittaa se yhteisyys meidän aikamme ihmisille . . .

Mutta kun muut uskontojen yhdistäjät eivät voineet suojella itseään kirkon sivistykseltä, niinkuin oli jossakin määrin teosofistien ja behanistien laita, jotka muodostivat oman pappisvaltansa, Tolstoi aina vastusti pienintäkin viittausta johonkin sellaiseen ja koko ajan väsymättömästi toisti, että jokaisen ihmisen tulee itse johtaa itseään, että lapsen oma tietoisuus on paljon tärkeämpää hänelle kuin raamattu, veda, evankeliumi, kuin ihmiskunnan koko viisaus . . . Ihmisen ei tule jähmettyä mihinkään muotoon eikä mihinkään oppiin, vaan tulee alituisesti ja väsymättä etsiä ja etsiä, liikkua ja liikkua.

Venäj. kiel. suom. *A. P.*

SISÄLLYSLUETTELO:

Hinta 5: —

HELSINKI 1924 O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 6
Huhtikuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30:—
Alennus sopimuksen mukaan.

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

2:nen vuosik. HUHTIKUU 1924 — N:o 6

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

LUOJAN KEVÄT.

„Ihmiselle" kirj. Larin-Kyösti.

Hiljaa heiluvi tuulen henki,
päivä on lempeessä loistossaan,
hiljaa unten umput puhkeaa,
rauha, rakkaus täyttää maan.

Kevään kanssa kaikkeuskaiho
sielun pohjalla vallitsee,
elämän suuri keskipäivä
sydämen sykkeessä väreilee.

Luoja kutovi elämän langat
sitoo ja purkaa silmujen päät.
Luoja murtavi mustimman murheen
sulattavi kovimmat, jäykimmät jäät.

Kevään kruununa kimmeltäen
päivä taivaalla taivaltaa,
Luojan suuren silmän alla
elämä siunauksensa saa.

Oulunkylä 9. 4. 1924.

PÄÄSIÄISSANOMA.

Taas pääsiäisen juhlalauleloon
kohoopi sydän arkimaailmasta.
Me nähdä saamme: hautakammioon
ei vangita voi hengenvaltiasta.
„Hän ylös nousi!“ Voiton sana tää
nyt mieltä riemastuttaa, ylentää.

Tien näytti Mestarimme kirkkauteen
ja osoitti: on elo jatkuvainen,
ei henki saata jäädä aineeseen,
ei kuolla voi, mi ompi jumalinen.
Siis, ihminen, oot Tuonen voittaja,
kun seuraat Mestaria, Kristusta.

Totuuden tielle käyös! Vapauden
vain silloin saavutat sä toivomasi,
saat elontaidon, rauhan sisäisen,
ei kukaan estää voi sun onneasi.
Sä kasvat tosi-ihmiseksi niin
ja kuljet määriin aina täydempiin.

Heräjä, ihmishenki, haudastas,
pois siirrä sielustasi raskas paasi!
On rakkauden voima voitokas,
se vihan teljet, kuolon vallan kaasi.
Iloitse siis, pois pelko, ikävyys —
käy kehittyen voittoon ihmisyys!

J. A. Reinikainen.

Maailman silmät ovat kuin valtameren syvyys. Ne eivät ilmennä iloa eikä surua. Sentähden oppilaan sielun tulee olla voimakkaampi kuin ilo ja suurempi kuin suru. *H. P. Blavatsky.*

MISSÄ ON JUMALA?

IHMISELLE kirj. *Ilma Virtala.*

Lapsi oli rukoillut aamurukouksensa ja painaen päänsä äitinsä povelle kysyi hän: Äiti, *missä* on Jumala, jota emme koskaan saa nähdä.

Äiti sanoi: Kun uskomme Jumalaan, saamme toisinaan nähdä välähdyksiä Hänestä, pieniä kirkkaita säteitä niinkuin näet tuossa tuon valoviirun, joka lähtee auringosta ja lasketun kaihtimen takaa tunkeutuu huoneeseen.

— Mutta miksi emme saa nähdä Häntä kokonaan, niinkuin näemme auringon, sanoi lapsi.

— Jotta emme kuolisi, vastasi äiti. Lapsi ei sitä ymmärtänyt, eikä kysynyt enempää. Hän katsoi vain äitiään silmiin ja uskoi Jumalaan.

Lapsi kasvoi, varttui aikuiseksi ja joutui maailman tielle. Siellä harhaillessaan kadotti hän uskonsa Jumalaan. Sen lapsuusaikaisen äidiltä perityn, mutta ei saattanut elää sitä ilmankaan ja pian hän etsi sitä kuin kalleinta kadotettua aarrettaan.

Missä on Jumala?

Hän harhaili etsiskellen tietä löytääkseen Hänet, mutta ei nähnyt merkkiäkään, ei yhtäkään valonvälähdystä tullut pimeyteen. — Ihminen turvautui paimeniin, joiden tehtävänä oli ohjata ihmisten sieluja pelastukseen.

Paljon heitä olikin ja omat olivat heillä merkit kullakin lipuissaan, omat neuvonsa jokaisella taivaallisen onnen saavuttamiseksi, jonka pahimpana esteenä he kuitenkin pitivät toisia paimenia toisen lipun alla purjehtivia, ja »jumalanpalvelijat» eri leireistä pitivät toinen toistaan pahimpina vihollisinaan.

Mutta tietä Jumalan luokse eivät he voineet osoittaa ja Ihminen kulki murheellisena edelleen.

Ja kohtasi viisaan idästä, kysyi tietä. Tämä kehoitti paastoon, mietiskelyyn ja hengitysharjoituksiin. Ihminen teki kaiken sen, mutta ei löytänyt Jumalaa.

Ja vaelsi edelleen, kohtasi lännen profeetan ja rukoili hänen neuvoaan. Mutta lännen profeetta näki idän viisaudessa suuren hulluuden, veltostavan toimettomuuden. Tee työtä, kuului uusi kehoitus. Kasvata *tahtoasi,* koska sen voima voi aukaista taivaan portit ja nostava sinut ylös Väkevän Jumalan eteen.

Ja Hän on tunteva Ihmisen omaksi pojakseen, voimassa veroisekseen, lajissa kaltaisekseen — niin, sanoi profeetta, siinä löydät ainoan oikean tien.

Ihminen kasvatti tahtoaan, mutta hänen sydämensä kutistui eikä löytänyt Jumalaa.

Niin kuuli hän miehestä, jonka ympärille kansat kunnioittaen kerääntyivät, jonka sanoja ihmisjoukot kertailivat kautta maan, jota tuhannet palvoen kumartavat — hän rientää jumaloidun luokse, kertoo onnettomuutensa ja pyytää hänen apuaan.

Niin sanoi viisas mies, kehitä järkeäsi ja sinä olet ymmärtävä, kuuntele sanojani ja minä olen tuova eteesi kirjat, jotka kätkevät salatun viisauden, jonka kautta olet saavuttava määränpään — ja Ihminen teki, kuten sanottu oli, löytääkseen sen, mikä oli kadonnut. Hän kulutti elämänsä parhaan osan viisautta etsien, ahtasi kirjojen tietoa aivonsa täyteen ja oli kadottaa järkensä kokonaan. Kaikki turhaan.

Niin kysyi Ihminen itseltään: mitä varten minä enää elänkään, minä, joka olen kaikessa tyhjyyden käsittänyt. Tahdon jo lopettaa hyödyttömän vaellukseni — sanoi ja heittäytyi maahan ottaakseen vastaan kuoleman.

Tuli tietä pitkin sauvansa varassa vanhus. Ihminen käänsi kasvonsa hänestä päästäkseen rauhaan, mutta vanhus, muita palvellessa harmaantunut lähestyi tätä tietäen Ihmisen tarvitsevan hänen apuaan.

— Jätä minut rauhaan, sanoi Ihminen. Sinusta ei ole auttajaksi kenellekään. Vanhus katsoi häntä himmennein, hyvin silmin eikä sanonut sanaakaan. Ihminen katsoi vanhukseen ja joku vanha muisto heräsi hänessä, viroten vähitellen unhoituksen hämärästä eloon. Noin katsoi äiti, joka opetti rukoilemaan, silloin hän oli uskonut — nyt ei enää.

— Minä tahdon kuolla, sanoi Ihminen, mutta kuta kauemmin vanhus katsoi häntä, sitä vähemmän hän toivoi kuolemaa.

— Mitä hyödyttää tahtominen, sanoi vanhus, se tulee kerran tahtomattasikin.

— En jaksa elää, voikeroi Ihminen. Olen kadottanut uskoni, en löydä Jumalaa, eikä kukaan ole voinut osoittaa minulle tietä Hänen luokseen.

Vanhus hymyili ja hänen kurttuisilla kasvoillaan väikkyi valo niinkuin auringonsäde, joka lasketun kaihtimen välistä puikahtaa hämärään huoneeseen.

— Ihminen, Jumala on sinussa itsessäsi.

— Minäkö olisin Jumala — pilkkaat!

— Olet pieni osa Hänestä, niinkuin kipinä suuresta tulesta, niinkuin säde valosta. Puhalla loimuun pieni valkeasi, kasvata vähäistä liekkiäsi, joka kerran on yhtyvä Ikuiseen Tuleen.

— Mitenkä minä sen kasvatan.

— Anna sille polttoainetta, yhdytä se muihin liekkeihin.

— En vielä ymmärrä sinua vanhus, sanasi ovat arvoitukselliset, mutta katseesi tekee minut onnelliseksi, miksi katsot minuun tuolla tavoin.

— Rakastan sinua.

— Miksi sinä minua rakastat.

— Koska näen sinussa Jumalan, heijastuksen siitä valosta, jonka kirkkautta eivät heikot silmäni kestäisi katsella semmoisenaan.

— Alan jo käsittää. Mutta milloinka sinä itse sen oivalsit. Löysitkö viisaan neuvonantajan.

— Kun katsoin silmiin ihmistä, jota rakastin. Senjälkeen näin Hänestä säteen jokaisessa heistä. Kuka kuvasti sen heikommin, kuka vahvemmin, aivan kuin lasiputket sisäänsä kätketyn aineen, jonka yksi näyttää himmeämmin, toinen selkeämmin puhtautensa ja laatunsa mukaan.

— Nyt sen tiedän. Ei kukaan voi *uskoa,* ellei ole *nähnyt,* eikä kukaan näe rakkautta, ellei rakkaus ole hänessä itsessään. Rakkaus on alku ja loppu, rakkaus synnyttää oikean tahdon ja oikean viisauden, rakkaus on Tie ja Määränpää — rakkaus on *Jumala.*

MIETTEITÄ.

Miten laaja lienet sä, avaruus,
miten vapaita lienette tähdet siellä,
maan kahleissa täällä on suru uus
ain' vanhan surun tiellä.

Monet kerrat tähtiä katselen,
olen ystävä teille, vieras ja vento,
on elämä täällä, mä tiedän sen,
kuin lyhyt tähden lento.

Ajan tunnen, kuinka se kiidättää,
elon vihuri vie, ei lepoa laisin,
maa, avaruus kerran jälkeen jää
vain tähdin loistavaisin!

Tammisuo 9. 4. 1924.

Ensi Lahdensuu.

Ajattelevalle ihmiselle on elämä komediaa, tuntevalle tragediaa.

Walpole.

Ymmärryksen korkein aste on tunnustaa, että on olemassa ääretön joukko asioita, jotka käyvät yli meidän ymmärryksemme. *Pascal.*

Älä sure sitä, etteivät ihmiset sinua tunne. Sure mieluummin sitä, ettet sinä tunne heitä. *Konfutse.*

TEOSOFIAN SOVELLUTTAMISESTA KÄYTÄNNÖLLISEEN ELÄMÄÄN.

IHMISELLE kirj. *Leo Golowin.*

Teosofian käsittävät useimmat ihmiset utuisten unelmien ja hienostuneen kaunonautinnon uskontofilosofiaksi, jonkun »indialaisen uskonnon» hypoteesien yhdistelmäksi. Sen katsotaan lepäävän kokonaan abstraktisella pohjalla, jolta se ei voi millään tavalla vaikuttaa ihmisten yhteiskunnalliseen elämään. Voimatta vedota teosofisen opin perusteellisempaan erikoistuntemukseen koetan tässä sen mukaan, mitä etevät teosofit ovat puhuneet ja kirjoittaneet, selittää, missä määrin yllämainittu, valitettavasti liian yleinen teosofian tulkinta on väärä.

Jos ensinnäkin kysymme, kykeneekö teosofia saamaan selville nykyisen yhteiskunnan lukemattomien epäkohtien syyt ja sikäli myös osoittamaan keinot niitten poistamiseksi, on vastaus ehdottomasti myönteinen. Teosofia selittää meidän kaikkien onnettomuuksiemme, erehdyksiemme ja yleensä kaikkien yhteiskunnallisten epäkohtien juontavan juurensa siitä, ja vain siitä, että olemme syrjäyttäneet veljeyden lain, että sulkeudumme omaan kuoreemme sen sijasta, että astuisimme ulos päivään ja katselisimme ympärillemme. Kun meitä pitäisi elähyttää yhteisen päämäärän, jonka saavuttamiseksi me, alistamalla yksityiset etumme, kokoaisimme kaikki voimamme, onkin meillä kullakin erikseen oma aatteemme, jota kaikin voimin koetamme toteuttaa. Tämä aate tavoittelee yksilön eikä yhteisön hyvää. Silloinkin, kun lyöttäydymme n.k. veljeyteen yhdistää meitä jokin erikoistarkoitus, yksilön etujen ajaminen toisten ponnistusten ja etujen ajaminen toisten ponnistusten ja etujen kustannuksella. Milloin tahansa ihminen mielikuvituksessaan luokin yhteiskunnallisen paratiisin, niin aina löydämme tämän paratiisin ihmisissä tuon saman henkisen typistyneisyyden — ainaisen vanhan kysymyksen tasan punnituista eduista, leivän ja voin yhtäläisestä jakamisesta. Useinpa henkisetkin liittymät tähtäävät omaan itseen, yksilön kehitykseen, yksilön täydellistymiseen. Läpikäyvä aate on aina sama: vallan ja onnen saavuttaminen. Toiset kerskuvat omistavansa oman uskonsa, jonka kanssa toisilla muka ei ole mitään tekemistä, aivan kuin toisten ihmisten ajatukset ja tunteet heille olisivat vallan yhdentekeviä. Kaiken tämän perussyynä on pimeä, surkuteltava tietämättömyys elämän ja luonnon laeista.

Teosofian suuri ja katoamaton ansio on ennen kaikkea se, että se on meidän aikamme ihmisille osoittanut sen ikuisen lain olemassaolon, joka opettaa, että kaikki elämä on *yhtä,* eli että on olemassa yhdysside, joka liittää kaikki ihmiset yhdeksi erottamattomaksi ykseydeksi. Tämä sisäinen yhteisyys ei hävitä yksilöä, eipä edes persoonallisuutta, vaan se alistaa yksilön ykseydelle ja säätää yksilölle oikeutuksen vain kokonaisuuden osana. Kaikki uudistustyö, joka tarkoittaa vain yksilön vaatimusten tyydyttämistä, on siis rikosta, jota, kuten muitakin rikoksia, seuraa sen oma Karma.

Edellä sanottua älköön kuitenkaan ymmärrettäkö niin, että kaikki mitä tehdään yhteiskunnallisten epäkohtien auttamiseksi olisi hukkaan mennyttä työtä. Onhan — ja on aina ollut — yhteiskunnassa henkilöitä, jotka ovat tehneet epäitsekästä työtä paremman tilan aikaansaamiseksi. Ja niittenkin joukossa, jotka katsovat etupäässä omaa etuansa, on monta, joiden silmät ovat olleet avoinna yhteisellekin hyvälle, ja jotka siis ainakin osaksi ovat toimineet oikean veljeyden hengessä. Tätä meidän on kiittäminen siitä, ettemme ole vajonneet villin, ehdottoman yksilöllisyyden kannalle.

Onnellisemman olotilan esteenä maan päällä on siis yhä laajemmalle ja laajemmalle levinnyt yksilöllisyysoppi, jonka mukaan ennen kaikkea on valvottava omaa etua ja omat vaatimukset tyydytettävä. Tämä oppi on mitä läheisintä sukua materialistiselle katsantokannalle, joka on niin yleinen, että nekin, jotka sanovat uskovansa ikuiseen elämään, elävät ja toimivat kuin olisi nykyisyys ainoa todellinen. Mielessään ovat he epävarmoja henkielämän olemassaolosta ja todellisuudesta eivätkä luota sen kykyyn ohjata kohtaloitamme parhaimpaan päätökseen. Siksipä he »varmuuden vuoksi» omaksuvatkin materialistisen kannan ja ohjaavat itse kohtaloitansa. Näin syntyy *olemassaolon taistelu,* jolla jo nyt on niin paljon osaa yhteiskunnallisten epäkohtien syntymiseen ja niiden pysyttämiseen, ja joka vieläkin tulee saamaan yhä enemmän pahaa aikaan, ellemme opi ymmärtämään veljeyden lain totuutta ja pyri ojentamaan itseämme sen mukaan.

Veljeyden lain tunnustaminen ja sen järkähtämätön soveltaminen käytäntöön tuntuu monesta heittäytymiseltä pimeään syvyyteen, joka, vaikkakin se pelastaisi hengen, kuitenkin tuottaisi ajallisen perikadon. Tämä kylläkin luonnollinen väite on kumottu jo kristinopissa sanoilla: »Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja Hänen vanhurskauttansa, niin teille kaikki muu annetaan.» Mutta suuri tietämättömyytemme sisäisestä yhteydestämme henkielämän kanssa ja sen vaikutuksista kaikkiin meidän maallisiin suhteisiimme on syynä siihen, että nämä sanat, jotka suullamme tunnustamme, kuitenkin tuntuvat meistä pelkältä järjettömyydeltä.

Teosofian opetusten pintapuolinen tunteminen jo osoittaa, että tämä käsityksemme on väärä. Teosofia selittää meille ilmeisen vastakohdan ja näyttää, että kaikki yksilöä, yhteiskuntaa, vieläpä koko ihmissukua kohtaavat onnettomuudet suorastaan johtuvat jumalallisen elämän lakien rikkomisesta, ja ettei mikään muu parannuskeino pysty torjumaan kärsimyksiä eikä palauttamaan sopusointua, kuin vain näiden lakien ehdoton tunnustaminen ja yksilön täydellinen alistuminen niiden alle.

Karman laki eli ikuisen vastavuoroisuuden laki opettaa, että jokaista itsekkääseen suuntaan astuttua askelta ehdottomasti seuraa sysäys takaisin häirityn sopusoinnun palauttamiseksi, eikä mikään maallinen mahti ole niin suuri tahi niin ovela, että se kykenisi välttämään tämän karman vaikutuksen. Jälleensyntymisoppi opettaa edelleen, ettei tämän vaikutuksen tarvitse seurata nimenomaan välittömästi rikoksen tekoa, vaan että se voi viipyä, ja useimmiten viipyykin, kunnes syyllinen jossakin tulevassa elämässä saa sovittaa rikoksensa ja siten jälleen solmita sopusointuisen yhteyden loukatun lain

kanssa. Siis kaikkien rikostemme ja hairahdustemme summa, kerättynä yhdestä tahi monesta aikaisemmasta elämästämme muodostaa ei vain meidän elämämme ja luonteemme, vaan luo vielä yhteiskunnalliset olommekin, joihin joudumme syntyessämme jälleen maalliseen elämään. Juuri tämä summa lyö leimansa kaikkien aikojen ja maiden yhteiskunnalliseen kysymykseen. Voitaisiinpa sanoa, että se juuri onkin *yhteiskunnallinen kysymys itse.*

On luonnollista, että yhteiskunnallisella kysymyksellä näin syntyneenä on lukemattomia eri vivahduksia, ja että sen, sairaudeksi katsottuna, täytyy olla monimutkainen ja vaikeasti käsitettävä. »Yleislääkkeen» esittämistä sen parantamiseksi ei näin ollen voida ottaa vakavalta kannalta ja tuntuneekin se useimmista ihmisistä mahdottomalta. Ja siltähän sairaasta epäilemättä tuntuisikin, jos hänelle tarjottaisiin jotakin parannusmenetelmää ensin selittämällä hänelle hänen tautinsa syitä. Mutta silloin, kun ne varmasti ovat todetut, ei enää saa epäröidä. Jos taudin tunnustetaan syntyneen yleisen veljeyden lain ylitsekäymisestä, niin on se parannettavissa vain tämän lain kohottamisella jälleen arvoonsa.

Nyt voivat kaikki ne, jotka ovat yhteiskunnallisten epäkohtien sortamina, ja jotka selvästi luulevat näkevänsä, että se, joka *juuri heitä* sortaa, voitaisiin helposti poistaa vallassaolijain hyvällä tahdolla, jos sitä heillä vähänkin olisi, he voivat esittää erään kysymyksen, josta sukeutuisi lähimain seuraavanlainen:

Täytyykö meidän siis toimettomina syventyä veljeyden tunteisiin ja kieltäytyen nähdä, miten meidän ja muiden kaltaistemme tila yhäti huononee?

Ei suinkaan! Toimettomaksi jääminen on sen ilmeinen vastakohta, mitä tulee tehdä. Veljeyden laki velvoittaa. Se vaatii vakavaa työtä sen toteutumisen hyväksi. Se kutsuu meitä ulos elämän vainiolle, päivänvaloon, reippaalla mielellä ottamaan osaa yhteiseen työhön yhteiskunnallisten olojen parantamiseksi, mutta ei — huomattakoon tämä — tekemään sitä sen vuoksi, että me itse, meidän omaisemme tai meidän yhteiskuntaluokkamme saisimme hyötyä, vaan että »kokonaisuus», yhteiskunta samana perheenä, saisi takaisin menetetyn terveytensä. Kun omaamme oikean käsityksen veljeydestä ja pidämme sitä ohjeenamme, niin selvenee meille, että nekin, joita tähän saakka olemme kohdelleet vihollisinamme — jotka sitä todella olivatkin silloin, kun olimme yksilöllisellä kannalla — itse asiassa ovat meille yhtä läheisiä kuin parhaat ystävämme, kuin kaikki sekin, joka on meille rakkainta maailmassa. Hekin ovat jo ammoisista ajoista alkaen veljiämme ja matkakumppaneitamme, ja meidän kohtalomme ovat niin yhteen punotut, ettemme voi erota vaikka tuhannesti kuolisimme, joskin ulkonaiset olosuhteet ja meidän tietämättömyytemme tästä sisäisestä yhdyssiteestä ovat saattaneet meidät näkemään asian toisin.

Kenen on onnistunut selvittää itsellensä tämän yhdyssiteen olemassaolo kaiken ja kaikkien välillä, ja ken on sydämessään päättänyt toteuttaa sen jokapäiväisessä käytännössä elämässä, hänelle samalla selvenee aate, jonka eteen elää, ja joka nostaa hänet elämän kaikkien surujen ja vastoinkäymisten ylä-

puolelle. Samoin kuin löytöretkeilijä ei kavahda mitään vaivoja asettamansa päämäärän saavuttamiseksi ja ilolla antautuu melkeinpä mihin vaaroihin ja kieltäymyksiin tahansa sen hyväksi, niin ei sekään, jolla on ihanteenansa veljeyden toteuttaminen, pidä mitään tilaa elämässä raskaana, mitään velvollisuutta vähäisenä eikä mitään puutetta sietämättömänä. Käytännöllinen elämä tarjoaa hänelle lukemattomia tilaisuuksia työskennellä ihanteensa toteuttamiseksi. Ystävälliset sanat, rakkauden täyttämät ajatukset ovat askeleita eteenpäin, ja jokainen sellainen askel parantaa tilaa maan päällä. Hänen ei tarvitse olla levoton ja peljätä olevansa yksin tahi kuuluvansa harvoihin, hän tietää, että jokainen, joka itsessään toteuttaa veljeyttä ja siten jumalallista elämää maailmassa, on tuleva valopisteeksi ja voimakeskiöksi, joka »säteillessään» kaikille haaroille herättää muissa kaipausta myöskin tulla mahdollisiksi ja arvokkaiksi suureen yhteiseen työhön.

Tällaisten näkökantain selvetessä itsellemme täytyy meidän käsittää, ettei teosofia suinkaan rakennu utuisten unelmien perustalle eikä ole käytännöllisen elämän karua todellisuutta säikkyvä, liikasivistyneisyydestä lähtevä kaunofilosofia, vaan päinvastoin pyrkii esiintymään yksinkertaisimpana, johdonmukaisimpana ja totisimman inhimillisenä elämänkatsomuksena.

KIRJE VELJELLENI.

Rakas veli!

Kun viimeksi tapasimme toisemme, haastelimme muistaakseni elämän ikuisuudesta. Kysymys ei tietenkään ollut tämän maallisen ruumiimme »hengissä» pysymisestä, varsinkaan ikuisesta, sillä sen kuolema ja hajoaminen oli niin minusta kuin sinustakin selviö. Mutta olitpa, veliseni, huolissasi sielusi ja henkesi, eli aineettoman minäsi pysyväisyyden puolesta. Minä silloin vaieten kuuntelin huoliasi, mutta kun näytät omaavasi sen suhteen, sanoisinko suoraan, kielteisen kannan, ja kun varsinkin perustat kantasi nähdäkseni vääriin seikkoihin, niin päätin näin, sopivan ajan kuluttua haastelustamme, palata asiaan ja selittää omia mielipiteitäni. En pyri olemaan opettajasi enkä mestarisi, mutta kun kantasi on omiaan synkistämään elämääsi, voipa se lamauttaa sinut siihen määrään, että elämän vainio saattaa jäädä vaille sinun arvokkaita voimiasi ja kykyjäsi, niin en voi vaieta enää.

Sinä vaadit todistuksia ikuisuudestasi, aivankuin muinoin juutalaiset Kristukselta vaativat »merkkiä» siitä, että hän on Messias. Kristus viittasi silloin Moosekseen ja profeettoihin sanoen, etteivät juutalaiset olleet heihinkään uskoneet, mitäpä he siis hänenkään merkeistään välittäisivät. Tämän mukaisesti sopii sinullekin vastaus antaa. Usko ikuiseen elämään on niitä arvoja, joita ei voida toiselle lahjana antaa, ei kädestä käteen ojentaa. Ei sitä voida korvien välityksellä omistaa eikä silmillä kirjoista lukien saada. Se on yksi elämän koulun oppiarvo, joka on ominpäin, uutteralla, uskollisella opiskelulla omaksuttava, eivätkä siihen »lunttaukset» ja toverien »kuiskaukset» voi olla apuna. Kun sinä nyt kerta kaikkiaan lisäksi olet niitä arvostelevia ihmisiä, jotka eivät voi omaksua mitään uskoa suggestion kautta, eli vieraitten vaikutuksesta, niin täytyy sinun edelleen jäädä omalle kannallesi sikäli kuin sinä kaipaat vierasta apua uskosi muuttamiseksi. Jos suggestion kautta voisitkin tulla ikuisen elämän uskoon, niin ei se uskosi olisi sen oikeampaa ja kestävämpää, kuin että toinen suggestio sen ennen pitkää järkyttäisi. Vain siten, että olet elämässä kiinni täysin kourin ja tinkimättä pyrit oman sisäisen äänesi mukaisesti ja johdolla totisimpaan totuuteen, jota »ei koi syö eikä ruoste raiskaa», tulet elämäsi varrella havaitsemaan seikkoja, jotka ovat päteviä, kumoamattomia todistuksia kuolemattomuudestasi. Nuo seikat ja todistukset eivät välttämättä aina ole vuoria

siirtäviä mullistuksia, ei murtavia murheita eikä kirveleviä kipuja, vaan voit niitä yhtä hyvin havaita leppoisan iltapäivän rauhassa ja ystäviesi raikkaassa ilonpidossa, vaikkakin me, jumala paratkoon, useimmiten olemme niin paksunahkasia, ettei meihin päde muu kuin solmuruoska ja suolavesi.

Mutta odotas! Paitsi sitä, että vaadit todistuksia henkisen minän ikuisuudesta, esitit sinä minulle muka joitakin todistuksia sen kuolevaisuudesta. Ja näiden todistustesi kimppuun aion käydä. Sinä kerroit näkeväsi ympärilläsi kaiken kaltaista elämän lakkaamista eli kuolemaa. Puu kuivettuu juurillensa, kukat lakastuvat, kaikki eläimet joutuvat mitä erilaisimpien muutosten alaisiksi niin että ne viimein perinpohjin ovat lakanneet olemasta sitä mitä olivat ennen. Vedoten tähän ja luonnossa vallitsevaan yhdenmukaisuuden lakiin et katsonut olevan syytä olettaa, että noissa aineellisissa ruumiissa ollut henki tekisi poikkeuksen niitten kohtalosta. Tässä sinä unohdit, että ruumiit eivät ole hävinneet, vaikka ovat kadottaneet elämän. Henki ja elämä on poistunut, mutta aine on jäänyt jäljelle. Onneksi ovat ihmiset jo tulleet jossain määrin tuntemaan mainitsemaasi yhdenmukaisuuden luonnonlakia ja kun lisäksi otamme huomioon aineen häviämättömyyden lain, niin ei meillä, sinullakaan, ole tosiaan mitään syytä olettaa, että henki olisi tehnyt poikkeuksen ja kuollut eli hävinnyt olemattomiin aineellisen ruumiin jäätyä jäljelle.

Toisena ja omasta mielestäsi sangen painavana todistuksena henkisen minäsi ikuisuutta vastaan esitit sen seikan, ettet muista mitään siitä elämästä, jossa olit ennen tämän maallisen elämäsi alkua, ja että sitä ei ole siis ollutkaan, kun et siitä kerran voi muistoosi palauttaa mitään kokemuksia tahi mielikuvia. Tähän vastaan sinulle, että jonkin seikan unhoittaminen ei merkitse tuon unhoitetun seikan olemattomuutta. Muistatko paljonkin elämästäsi kahtena ensimäisenä vuotenasi tässä maailmassa? Etkö mitään? Siitä huolimatta ei päähäsi pälkähtäisikään väittää, ettet olisi noita kahta vuotta elänyt, vaan uskot sen ilman muuta. Jos sinä otat vaivaksesi tutustua alitajunnan ongelmiin ja ryhdyt itsessäsi tekemään sisäisiä havaintoja, niin tulet löytämään itsessäsi omituisuuksia, voimia, kykyjä ja taipumuksia, jotka pulpahtavat esiin alitajuntasi kätköistä, ja joiden olemassa oloa et muuten voi selittää kuin siten, että ne ovat sinne keräytyneet tavalla tahi toisella ennen nykyistä elämääsi.

Elämä ja luonto eivät tee tarkoituksetonta työtä eivätkä sitä kärsi. Me emme ole olemassa tullaksemme valtaviksi museoiksi, joissa vanhat muistot säilyvät, vaan oleellisesti kehittyäksemme jumalaista tarkoitustamme varten. Meitä hiotaan elämän valtavassa tahkossa, kuten hiomossa hiotaan jalokiviä, mutta tarkoituksetonta olisi, jos me muistossamme laahaisimme kaikki ne vaiheet, jotka meitä ovat muovailleet, kuten olisi tarkoituksetonta hiotun jalokiven mukana kuljettaa sitä hioneen tahkon tomua. Pääasia on, että meistä tulee kauniita jalokiviä.

Sydämestäni toivottaen sinulle terveyttä ja menestystä pyydän lupaa saada vastakin häiritä rauhaasi kirjeilläni.

Veljesi.

KAITKOHON, MUA, KORKEUS. —

Kaitkohon, mua, korkeus,
tunnoin valkein ijäst-ikään
käymään tietäin vapahana,
jottei yltäis varjo mikään.

Että aina olla jaksan
irti, kahlehista öitten,
että sielu riemu-miellä
kohois taakse tähti-vöitten.

Turvatkoon. oi, henki pyhä,
jotten eksyis pimentoihin,
jotka joka askeleella
vaanii, upottaakseen soihin.

Silloin, kun sen elämätä
uhkaa halla, syksy-rakeet,
että eessä aina väikkyis
rinnan ihmeet: taivas takeet.

Aku Antila.

MITÄ KAIKKI HALUAVAT TIETÄÄ?

Kirj. *Lucie Lagerbielke.*
Suom. leht. *G. A. Brander.*

Sielu, jonka kasvatus on niin tärkeä, *mitä se on?* Missä ovat todistukset sen vallasta — sen ylemmyyden tunnusmerkit — varmuus sen kuolemattomuudesta?

Epäilemättä ovat todistukset sielussa itsessään. Ja epäilemättä on yksilön löydettävä ne todistukset, jotka ovat sielun sekä ylemmyyden että kuolemattomuuden tunnusmerkkejä.

Vain harvoin — fyysillisellä tasolla — tapahtuu, että ihminen löytää jotakin, jota hän *ei ole etsinyt:* hän voi esim. löytää helmen tai nuppineulan ja hän voi ottaa sen ylös tai jättää sen paikoilleen. Mutta kun on kyseessä sielu-elämän saavutukset, on asianlaita toinen. Ei mitään löydetä. Ei saada mitään ilmaiseksi. Täytyy itse nähdä vaivaa, itse tahtoa, taistella, tutkia, tehdä työtä ja ajatella. Jäädään *yksikseen* tämän sanan korkeimmassa ja puhtaimmassa merkityksessä, mutta vain joksikin ajaksi. Sitten ei enää milloinkaan . . . Kun vastaanottamisen kausi on kulunut, tulee näet antamisen aika. Tarvitsevia on monta. Suuri on niiden luku, jotka haluavat tietää, mitä kaikkien *tulisi* tietää. Mutta julistajia on vähän meidän aikamme sivistyselämässä, jossa kiihoittava rauhattomuus ja katkera tyhjyydentunne vallitsee.

*

Kuinka lapset kasvatetaan? Kodeissa vallitsee hiljaisuus suurista elämänkysymyksistä. Kouluissa on yhtä hiljaista. Kaikki vaikenevat — kaikki vaikenee. Mykistetyiksi käyvät ennen pitkää kaikki lasten kysymykset, — itse kysymishalu kuolee.

Lapsia pakkosyötetään »uskonnolla», kuten hanhia, joita lihotetaan teurastettaviksi ja syötäviksi. Lapset saavuttavat näennäisen tietomäärän: he osaavat ulkoa lasketella epälukuisia katkismuksen kohtia, psalmeja ja raamatunlauseita, heidän »kristillisyydentaitonsa» on todistukseen merkitty, mutta lapsen henkinen itsenäisyys on murrettu, lapsen ajatuskyky — itse *tietämisen tahto* — on sammutettu.

Lapsuus on ohi. Kouluaika on päättynyt. Me näemme nykyaikaisen kasvatuksen tulokset ympärillämme. Me näemme kaikenkaltaisten muistitietojen kuolleen aineiston kasaamisen, ja me näemme täydellisen tietämättömyyden siitä »mitä ihmisessä on». Me tapaamme tavallisesti ikävän ja väsähtäneen nuorison, nuorison, joka on väsynyt elämään jo ennen kuin elämä on alkanut. Epäterveellinen lihavuus tuntuu meistä silloin pahemmalta kuin nälän laihuus. Elämän virta nielee tosin sekä lihavat että laihat, mutta epätoivo sydämessä me kysymme: Tämä sielu, jonka »kasvatus» on pidetty niin tärkeänä, mitähän sen arvellaan olevan? Pikku hankenpoikanen, suljettu karsinaan ja pakolla syötetty. Ja me korotamme hiukan ääntämme ja huudamme: Mutta

etsikää toki *todistuksia* sielun vallasta, sen kuolemattomuudesta, teissä itsessänne! Kuitenkin — on kuin kivetkin ympärillämme nauraisivat pilkallisesti sanoillemme. *Millä tavalla* esiintyy »sielun ylemmyys»? kysytään. *Luovassa ihmisessä* — ainoastaan hänessä — löytyy tämä ylemmyys, tämä kyky sisästänsä loihtia esiin salassa oleva, kyky tietoisesti asettaa tämä olemuksen puoli kosketuksiin äärettömyyden kanssa — eli tämän sielullisen kaikkeuden kanssa, joka meistä näyttää äärettömältä — tämän Jumaluuden kanssa, joka täyttää maailman Henkensä voimalla. Myrsky voittaa äänemme hetkiseksi. Monet huutavat meitä vastaan. Meidän sanamme tuntuvat monien korvissa tyhmiltä ja inhoittavilta, sillä heillä on tosin korvat, mutta he eivät kuitenkaan kuule mitään. Me pääsemme selville, että kuolemattomuuskysymys on kuin hyvin suljettu ovi, jonka lukosta avain on kadotettu. Nyt käydään tuon oven — tuon suuren suljetun porttiholvikon — kylmästi ohi. Useimmat näyttävät olevan välinpitämättömiä sen äänettömästä hiljaisesta salaisuudesta.

Mutta pian on ensimäinen nuoruus mennyt, lepatukset ja leikit ovat loppuneet, tuo ihana aika, joka seurasi koulupakkoa, on ohi. Järkevä, kylmä arkielämä saapuu vaatimuksineen. Kuluttava aherrus on ihmisellä edessä joka päivä. Hänen ei auta muuta kuin sovittautua, antaa raahata itsensä joukon mukana — tai myöskin jäädä jälkeen. Mutta ei! Koneellistunut ihminen nousee ja ponnistelee edelleen. Elämä tuntuu hänestä kohtuuttomalta, ilottomalta ja tarkoituksettomalta. Kuitenkin — parhaimmissa, elinvoimaisimmissa alkavat nämä omituiset merkit ilmestyä: jokaisena häipyvänä vuotena, mitä vanhemmaksi ihminen tulee, nousevat nämä kysymykset yhä kiihkeämmin hänessä: »Mikä minä olen, ja minne tieni vie? Onko elämää tämän jälkeen, onko yksilöllistä kuolemattomuutta?» Ihmiset alkavat tulla tietoisiksi siitä, että tässä on jotakin, jota kaikkien tulisi tietää.

Se virallinen laitos, joka on ottanut tehtäväkseen tyydyttää ihmisen henkisiä tarpeita ja sielun kysymishalua, noudattaa vaiteliaisuutta. Mutta ihminen tahtoo tietää jotakin itsestään — sielustaan —, eivätkä häntä ravitse perityt tavanomaiset vastaukset, ei järjestelmäksi muodostettu »uskonto» eikä »sielunhoitajain» puheet, joilta puuttuu kaikki yhteys uudemman sielututkimuksen kanssa, taistelevien ihmisten vaikeuksien kanssa.

»Mitä kaikki haluavat tietää?» Mikseivät kaikki nämä sydämet voi yhtyä vakavaan etsimiseen, tahtomiseen ja uskaltamiseen saavuttaakseen päämäärän, suuren aatteen toteuttamiseksi? Mikseivät kaikki nämä kädet voi yhtyä muodostaakseen sellaisen piirin, jonka yli ei kenkään hyppää?

Jos suuri joukko ihmisiä kaikesta sydämestään yhtyisi *itsessään* toteuttamaan uutta ihmistä — sen kautta *edistäen tulevaisuuden ihmiskunnan muodostumista* —, kulkisi tämä aate eteenpäin kuin jättiläisaalto. Yhä useammat tempautuisivat mukaan. Mitä hyödyttää koettaa saada aikaan »taloudellinen järjestö siveellisellä pohjalla, missä *hyöty* olisi ihmisten ainoa johtotähti»? Maallinen elämä on lyhyt, mutta niin terävä vastakohdissaan, moninaiset elämänilmiöt pusertavat niin kovasti ihmisiä, että tarvitaan johtotähti, jolla on oikealaatuinen sädeloisto, jotta he voisivat kestää murrosaikaan saakka. *Kristillistä yhteiskunnallista siveysoppia ja täyttä ihmistuntemusta tarvitaan*

meidän aikanamme enemmän kuin mitään muuta. Ihmiset ovat kuitenkin käyneet tottumattomiksi antamaan arvoa oleelliselle, tottumattomiksi katsomaan, vastaako se »uskonto», jota heille tarjotaan, heidän tarpeitansa, vai ei, *tottumattomiksi vaatimaan, että ne aatteet, joita esitetään, perustuvat laajalle yleisihmiselliselle pohjalle eivätkä siis voi olla kaadettavissa.* He ovat sen sijaan tottuneet puolueajatteluun, tottuneet kaikenkaltaisiin epäoleellisuuksiin, ja monet ovat nyt rentonaan hyljänneet sen uskonnon muodon, jonka ovat arvelleet itselleen soveltumattomaksi. S.o. he eivät ole hyljänneet muuta kuin *kuoren* — sillä vielä he eivät ole maistaneet sydäntä, ei valtaa, ei ylemmyyttä, ei kuolemattomuutta, jonka tulkki *oikea kristillisyys* on.

Houraillaan »uskonnottomasta siveysopetuksesta», puhutaan äänekkäästi *siveysopista,* jolla ei ole henkistä sisällystä. Tämä pyrkimys sulkea pois henki tavataan myöskin siinä sielututkimuksen haarassa, jota sanotaan psykofyysilliseksi, josta — ennakkomielipiteen mukaan — kaikki henkisten voimien tutkiminen poiserotetaan ja ennakolta kielletään. On siis vaikea aika elää niille ihmisille, jotka tahtovat jotakin tietää sisäisestä elämästä ja sen voimista, kaikille niille, jotka mietiskelevät kuolemanjälkeistä elämää ja oman kohtalon näennäistä tutkimattomuutta.

Juuri ottaen huomioon ajan, sellaisena kuin se nykyään esiintyy, me käsitämme, että kaikkien ihmisten, jotka tahtovat saavuttaa ehjän personallisen elämänkäsityksen, täytyy käyttää personallisuutensa koko voimaa vastustaakseen niitä hyökkäyksiä, jotka eri suunnilta koettavat järkyttää ihmisen sisäistä sopusointuista tasapainotilaa.

Totisesti ei ole päivääkään liian aikaiseen, että ihminen oppii tuntemaan itsensä, sielunsa voimat ja suuret henkiset kehitysmahdollisuutensa.

RUNOILIJAN HAUDALLA.

Missä korkeelle kuohut lyövät,
siell' laine ja kallio toisiaan syövät.

Siellä kaukana turvaton tyttö
on joukossa toisten, syömmessä syttö.

Hän muistelee mennyttä miestä,
mi jaksanut kantaa ei elämän iestä. —

Siellä korkeelle kuohut lyövät,
miss' aine ja henki toisiaan syövät.

Arnold Laurell.

KODITON.

Kirj. RICHARDA HUCH.

Hautas pimennossa, äiti, kuule lastas sinun,
sano, missä kotimaani eksyneen on minun.
Kun mä vaivun uneen alle hautapajujesi,
näytä, missä rakas isänmaa on tyttäresi.
Näytä tähteni ja taivasmeren laiva näytä,
aurinko, ja riemull' oraan nämä silmät täytä,
näytä puron ilakoiva syöksy vuoreltani.
Näytä veli, sisar rakastava, rakkahani.
Tie jos pitkä oisikin, riemulla sen taivaltaisin,
vaikka vielä pysty, jyrkkäkin sen kapuaisin.
Tänne muukalaiseks en nyt enää jääda saata,
sydämeltä sairas olen, kaipaan kotimaata.
Vaikka kerjäläisnä pyhään paikkaan tulla saisin,
kotikynnykselle lehvähtämään raukeaisin;
vanha paasi huulten, itkun oisi lämmittämä —
sekin tuttavampi ois kuin kärsas kansa tämä.
— „Lapsi, vielä laajaa maata paljon kauemmaksi
kotipolku vie, ja yön saat matkas oppahaksi.
Portin luona ikuisuus käy vaiti vastahasi,
matkakengän riisuu raadellusta jalastasi."

Eivät vuodet, vaan kärsimykset määräävät, kuinka vanhoja me olemme.

M. Jokai.

REVONTULTEN LOISTEHESSA,

Ihmiselle kirj. SIKSTUS OKSA.

Katsos armas Luojan lapsi,
kaikkeuden kaunis hapsi,
pohjan liekit leimahtaa!
Katsos kuinka tuolla yössä
kaunihissa valovyössä,
tuhat tulta tuikahtaa!

Ikuisia iljanteita,
lumisia tuntureita,
loimut kruunaa, kirkastaa.
Lempii yössä kulkijoita,
avaruuden aurinkoita,
sukunansa armastaa.

Niin kuin loimut pohjan päillä,
vaalii niitä talvisäillä,
jotka yössä matkustaa.
Niinpä kaiho rinnoissamme,
Jumalaista sukuamme,
meille aina muistuttaa,

Alhaisuuden kammitsoista,
pyytää tietä aurinkoista,
kuninkaina kulkemaan.
— Palvokaamme korkeintamme,
vestantulta sieluissamme,
valvatellen ainiaan!

Jotta vihan voittajina,
hengestäsi hehkuvina,
kerran siivin tulisin,
kiitäisimme halki hallan,
kartanoihin kaikkivallan,
miss' on kevät ihanin.

Sieltä tulisimme sitten,
tänne avuks' ystävitten,
jotka harhaa jäillä yön,
tuoden armot aurinkoiden,
luovaa lämpöä salamoiden,
alkaisimme Herran työn.

HUHTIKUISET HANGET.

Tunnetteko te ne hanget, joille aurinko paistaa?
Minä olen ne tänään jälleen nähnyt.

— — — — —

Minun mieleni oli synkkä ja murheellinen, sillä minä olin paljon rikkonut. Minä olin kulkenut väsyttäviä teitä.

— — — — —

Sitten minä kohtasin teidät, te huhtikuun hanget. Ja minä tunsin silloin heti, että minun täytyy lyödä rikki itsessäni paljon sellaista, joka oli pitänyt minua kiinni elämässä, ennenkuin te otatte minut lohdutettavaksenne ja puhtaan ilon tuntijaksi. —

Minä en ollut muistanut teitä ollenkaan, enkä tajunnut tapojanne. Mutta heti, kun minä teidät näin, tunsin minä, että nyt on oltava aivan toisin kuin vielä äsken. Oli tunnustettava aluksi, että täytyy liikkua niinkuin pitää, eikä niinkuin tahtoo.

Minä kelpasin teille. Ja kuinka paljon kaunista minä sitten osasinkaan nähdä!

— — — — —

Puron yli, joka oli siksi suuri, etteivät talven tuiskut olleet kyenneet sitä peittämään, oli heitetty puun runko. Siitä meni oikotie, jota pitkin nyt kulki viisi ihmistä, joista yksi kantoi seppelettä. Kun he tulivat purolle, auttoivat karkeat työmiehet yli itkevän naisen.

Oikotie kulki huhtikuisten hankien kautta, joille aurinko paistoi. Nuo ihmiset olivat tarkastettavia jo yksistään siksi. —

Mäen päältä kuuluu ääniä. Kun ottaa selvän, ketä siellä on, keksii kaksi poikasta, joiden äänissä tuntuu todellinen hartaus. Sen vuoksi on aivan pakko seurata heidän liikkeitään, joiden mukaan voi täsmälleen päätellä, että hekin tietävät, kuinka huhtikuisilla hangilla tulee hiihtää. —

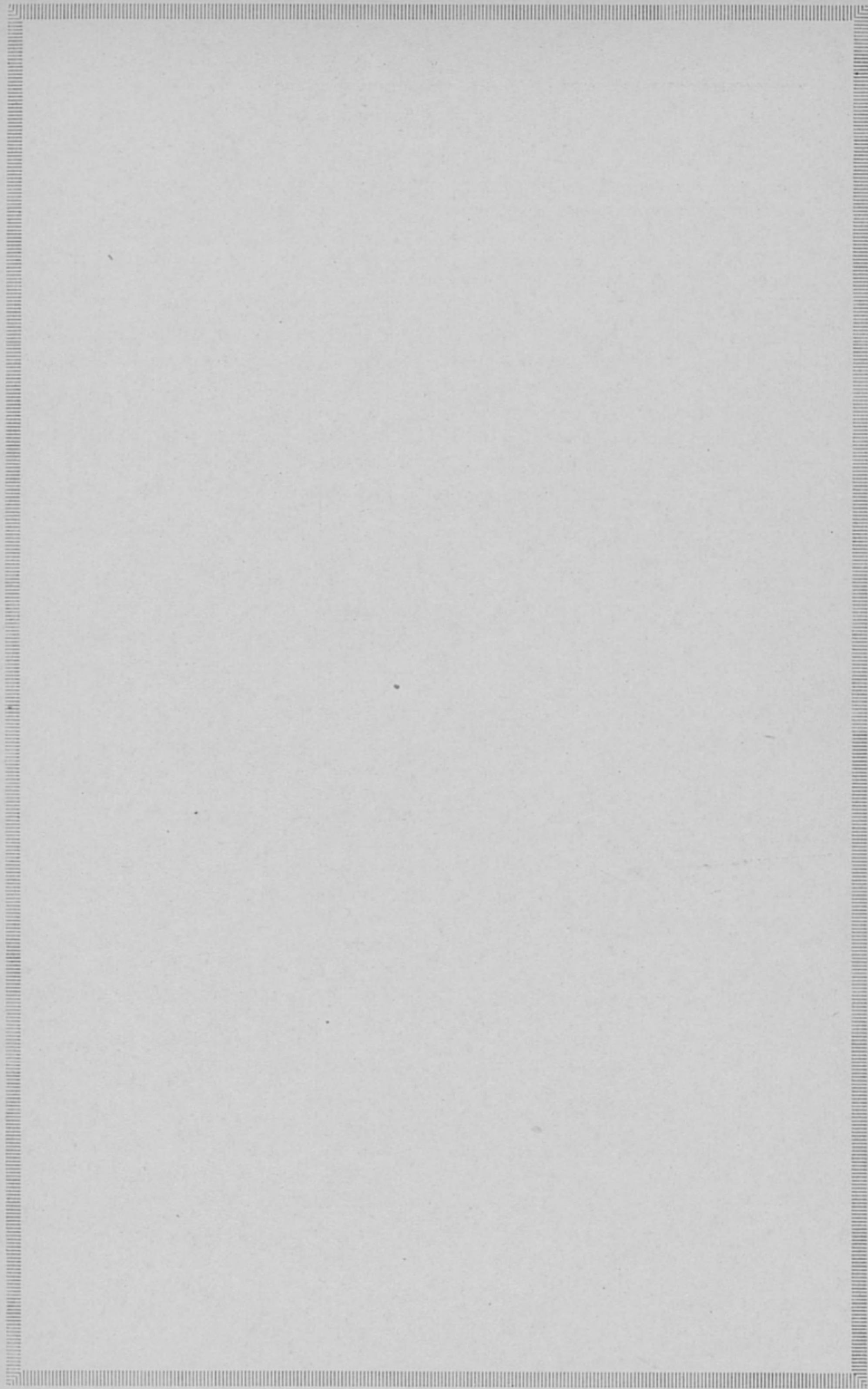
En kerro enempää, vaikka voisinkin puhua naisesta ja miehestä, jotka työnsivät kelkoissa kahta pienimpäänsä, mutta joiden kolmas käytteli suksia ja sauvoja hyvin tottuneesti.

— — — — —

Kun minä tulin kaupunkiin, kulki sielläkin kaksi ja kolme, mutta he eivät saaneet yhteenkään sanaansa ehyyttä. Ja jääpuikkokin, joka riippui katon räystäästä, oli kaksihaarainen.

Arnold Laurell.

SISÄLLYSLUETTELO:

Hinta 5: — HELSINKI 1924 O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 7
Touko-Kesäkuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI
Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30:—
Alennus sopimuksen mukaan.

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinskin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

2:nen vuosik. Touko—Kesäkuu 1924 — N:o 7

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna“. — Paracelsus.

Pohjoismaisen Naiskongressin

kunniaksi on lehtemme tähän numeroon otettu johtavaksi kirjoitukseksi

Ihmisyys ja naisen arvonimi

kirj. Johtajatar *Jenny Elfving.*

Ohjelmamme mukaan on kantamme: naisten ja miesten täydellinen tasa-arvoisuus. Vieläpä niinkin, että, meidän kannaltamme katsoen, ei ole olemassa miehiä eikä naisia, vaan *ihmisiä.* Mutta ulkonaisessa elämässä ei asianlaita ole läheskään näin yksinkertainen. Yksinpä eri sukupuolten kohtelussakin havaitaan vanhoja ennakkoluuloja, jotka jarruttavat kehitystä. — Mitä tulee tässä julkaisemaamme kirjoitukseen, niin tahtoo se jakaa oikeutta naisille puhuttelutavan alalla. Julkaisemme tämän artikkelin mielihyvällä, ja hyväksymme täydellisesti arv. kirjoittajan kannan.

Toimitus.

IHMISYYS JA NAISEN ARVONIMI.

Motto: Ihmisyysperiaate vaatii naisillekin yhteisen, perhesuhteista riippumattoman arvonimen.

Useimmat henkilöt meidän aikanamme ovat kuulleet puhuttavan pyrkimyksestä saada naisille yhteinen arvonimi, ja että yleiseksi puhuttelusanaksi on asiaa ajavissa piireissä hyväksytty rouva-nimitys. Ne, jotka tätä pyrkimystä vastustavat, koettavat leimata koko reformia niin vähäpätöiseksi asiaksi, että on ikäänkuin yhdentekevä, tuleeko se yleensä toteutumaan vaiko ei. Asian laita on kuitenkin aivan päinvastainen. Tuskin mikään naisia koskeva kysymys on niin laajakantoinen, niin syvästi käsitteitä muuttava ja ennakkoluuloja särkevä kuin tämä. Ne, jotka sanovat, että on tärkeämpi ajaa naisten kehitysmahdollisuuksia, palkkaetuja j.n.e. kuin tätä, unohtavat, että kyseessä oleva reformi on tavallaan suurin rengas siinä kehityksen ketjussa, josta nuo viime

mainitutkin muodostavat osan. Sillä ilman että naisille pyritään saamaan välineitä olemassaolon taisteluun, tilaisuutta lahjojensa käyttämiseen ja arvon mukaisia elatusmahdollisuuksia — ilman kaikkea tätä ei sellainen asia kuin kysymys naisten yhtäläisestä arvonimestä voisi tulla kysymykseenkään. Lopullisesti kaikki tämä, niin toinen kuin toinenkin kysymys, tähtää yhteen ainoaan päämäärään: — naisen täydelliseen ihmisarvon tunnustamiseen. Toisin sanoen: *ihmisyys*, jota käsitettä tämä aikakauslehti on ottanut varsinaiseksi ihanteekseen — on saatava toteutumaan myöskin naisiin nähden. Ja me uskallamme väittää, että pyrkimys saada naisille yhteinen puhuttelunimitys riippumatta naimisasiasta, on suurin saavutus tässä suhteessa. Se nähdään jo siitäkin, että asia on saanut niin paljon vastustusta osakseen. Tuntuu siltä, kuin ei maailma enää pysyisi paikoillaankaan ja niinkun kaikki käsitteet huojuisivat ilmassa, kun ei naimisasiaa enää saisi asettaa mittapuuksi tai ainoaksi tukipisteeksi naisille. Kysymykset naisten opinnoista, toimeentulosta y.m. ovat tämän rinnalla melkein pieniä, sillä *niitä ainakin helpommin käsitetään*. Allekirjoittaneen täytyy myöntää, että vaikka jo lapsesta asti olen asiaa harrastanut, tuntuu vielä nytkin joskus melkein huimaavalta, kun ajattelee sitä valtavaa käsitteiden mullistusta mitä tämä reformi sisältää. Vuosituhansien tottumus kutsua ja arvostella naista yksinomaan hänen suhteensa mukaan toiseen sukupuoleen, — siinä on todella valtava Jerikon muuri, jonka kaatumista joskus syystäkin epäilee. Mutta olivatpa vaikeudet mitkä tahansa, vastustus kuinka suuri tahansa, asiaa miten miettiessä täytyy kuitenkin aina tulla siihen lopputulokseen, että mikäli ihmisyys on kysymyksessä — ja kukapa sellaista tahallaan kieltäisi — ei pääse muuhun tulokseen kun siihen, että naisten jakaminen kahteen ryhmään yksinomaan naimisen perusteella eli rouviin ja neiteihin on naisen arvolle alentavaa. Että naimattomat ovat saaneet lapsellisemman nimityksen ei muuta sitä asiaa, että tuo tapa myöskin naineeseen naiseen nähden on vähemmän sopivaa. Sillä hän ei naimisiin mentyä enää saa koskaan esiintyä millään yleisnimellä, vaan aina yksinomaan aviovaimona. Ihmisyyden kannalta on tämäkin epäjohdonmukaista. Tosin ei ole kauaa siitä kun eräs yhteiskunnassa tunnettu »rouva- ja neiti-eroitusta» lujasti puolustava nainen kirjoitti: »on kyllä paikallaan, että naiset luopuvat miesten virkanimistä muodostetuista arvonimistä. *Meillä naineilla naisilla* on kuitenkin silloin *rouva-nimitys jälellä*, ja voimme siihen tyytyä, sillä *onhan sen hankkimiseen kuitenkin tarvittu jonkinlainen lumoava kyky* (vissa älskliga förutsättningar).» Väitelmä tuntuu lapselliselta ja samalla viattomalta, mutta lähemmin tutkiessa huomaa, että näin ajatteleva on kaukana ihmisyys-ihanteesta, koska jyrkästi tahtoo säilyttää naisten jakamista kahteen ryhmään, — vaikkapa tämä tapahtuisi »lumoamiskyvynkin» perusteella.

Luonnollisesti ei tämä reformi tarkoita sitä, ettei naisia enää nimitettäisi muulla kuin yhteisnimityksellä eli suomenkielellä nimellä rouva. Periaatteeseen kuuluu tietysti myös, että naisia kutsutaan ammatti- ja virkanimellä, jos heillä sellainen on. Vaikka asia onkin niin luonnollinen, rikotaan tässä paljon. Sanotaan tottumuksesta rouva tai neiti, sen sijaan että voitaisiin sanoa johtajatar, opettaja, konsulentti, maisteri j.n.e. Mutta totta on, että virkanimityksien käyttäminen usein tuntuu kankealta, varsinkin naiseen, tuohon »kau-

niiseen ja suuresta suloudestaan tunnettuun» olioon nähden, jonka tähden pakosta kernaasti turvaudutaan yleissanaan, — ja olkoonpa niinkin.

Mutta mitä se merkitsee, jos yleensä aina jättää naisten virkanimitykset käyttämättä, viljellen ahkerasti vaan rouva- ja neiti-sanaa, valaiskoon seuraava. Allekirjoittanut oli tutustuttuaan erääseen lahjakkaaseen, yhteiskunnassa paljon toimivaan naiseen lausunut ihmettelynsä siitä, että hän aina naisista käytti noita eroitussanoja, ei koskaan virkanimityksiä. »Niin», vastasi hän, »se on nyt niin, että kun esim. esittelee naishenkilöä, käyttäen noita eroitussanoja, niin on *tilanne* (situatio) *ilman muuta selvä.*» — Samoihin aikoihin kuulin, että tämän naisen luona asui tilapäisesti eräs naislähetyssaarnaaja, joka oli tullut Afrikasta levätäkseen Suomessa. Olisin ollut hyvin innostunut saada kuulla hänen elämästään ja kokemuksistaan. Mutta aika meni, enkä saanut siihen tilaisuutta. — Satuin sitten eräänä iltana menemään tuon tuttavani luokse. Hänen luonaan oli pari nuorempaa naishenkilöä, joita talon tavan mukaan esitettiin »neideiksi». Asianomaiset eivät minua intresseeranneet, varsinkin kun näyttivät olevan hyvin hiljaisia ja vähän puhuvia. — Jotain »neitosia» kirkonkylästä arvelin, ja puhuin etupäässä tuttavani ja hänen sukuluisensa kanssa. Näin kului aika, kunnes aloin lähteä. Eteisessä tuttavani yht'äkkiä huudahti toiselle neitosista: »kuinka se olikaan se asia, sinä joka olet ollut Afrikassa, voisit sen parhaiten tietää.» — Hämmästyin aika lailla, sillä olinhan siis koko ajan istunut lähetyssaarnaajan seurassa siitä tietämättä. Tilaisuus oli nyt menetetty. — Eikö jokaisen täydy myöntää, että ainoa oikea olisi ollut esittää häntä lähetyssaarnaajaksi, jos mieli antaa vieraalleen tilaisuuden todelliseen seurusteluun. Mutta näyttää siltä, että ihmiset ovat niin rakastuneet siihen, että saavat naisista vaan esiintuoda heidän perhesuhteensa, että kaikki muu saa jäädä syrjään. — — —

Kun viime aikoina on naisten arvonimi-asiasta niin paljon kirjoitettu, on huvittavaa nähdä, miten eri henkilöt milloinkin tätä asiaa kirjoituksissaan käsittelevät. Sangen pirteä lause oli äskettäin luettavana sosialidem. naisten äänenkannattajassa Toveritar, johon kansanedustaja Aino Sommarberg oli laatinut pitemmän kyhäelmän, kehottaen työväen naisia *tässä asiassa* yhtymään porv. naisten pyrintöön. Lause kuuluu näin: »Mies on aina ja kaikissa olosuhteissa ihminen, nainen on vaan olento jolla joko on tai ei ole miestä.» — —

Useammat ihmiset myöntävät kyllä että naisille olisi saatava yhteinen puhuttelusana. Mutta sanovat he, miksi tähän tarkotukseen otettaisiin naineen naisen nimi, — pitäisi keksia kokonaan uusi. Tutkiessamme asiaa täytyy muistaa, että kysymys on kansainvälinen, ei siis ole puhetta vaan suomenkielestä. Mutta vaikka ei niin olisikaan, pysyy tosiasiana, että jompikumpi käytännössä olevista on yleistettävä, sillä muuten ei periaate muutu, vaan vanhat eroitusnimet elävät uuden yhteisen rinnalla edelleen. Vaikkakin monet sivulliset ovat rientäneet ehdottamaan suomenkielellä useitakin yleisnimityksiä, täytyy asiaa syvemmin ajatelleen heti torjua kaikki tällainen.

Että naineen naisen nimitys on ainoa yhteiseksi sopiva, huomaamme eri kieliä tarkastaessamme, — sillä useimmissa on nainen-sanaa vastaava nimitys (samalla vartalosana) käytännössä naineille, kun naimattomille on laadittu tästä sanasta pienoismuoto. Saksankielen Frau, Fräulein, ranskan ma-

dame, mademoiselle, italian signora, signorina valaisevat tätä seikkaa. Kaikissa näissä kielissä merkitsee naineen naisen nimitys samalla täysikasvuista naista. Huomatkaamme esim. Frauenblatt, Frauenwelt, Frauen-kongress j.n.e. joissa Frau sana on merkityksessä nainen. Siitä huolimatta on tätä nimitystä Saksassa kuten muuallakin käytetty vaan naineelle naiselle. — Mikä voi olla tähän syynä? Luonnollisesti se, että alkuperäisissä kansoissa ei naista katsottu täysin kehittyneeksi ennen kun hän oli mennyt naimisiin. Mitä ruotsinkieleen tulee, huomaamme milt'ei samaa kun saksankielessä. Fru vastaa saksankielistä sanaa Frau, fröken sanaa Frauchen, joka siis kuten muut diminatiivit merkitsee »pikku rouva». Suomen kielessä ei tosin löydy rinnakkain rouva- ja pikkurouva-nimityksiä, vaan esiintyy jälkimmäisenä sana neiti. Englannin kielessä on asianlaita jotenkin sama kuin suomenkielessä, jossa käytetään mistress ja miss. Että niin hyvin neiti kuin miss ovat lapsellisempia nimityksiä kuin naineitten naisten nimitykset, täytyy jokaisen myöntää. Kaikissa kielissä näyttää olevan selvä välttämättömyys ottaa yhteisnimitykseksi naineen naisen nimitys. Ja kun tämä sana useimmissa kielissä jo ennestään merkitsee täysi-ikäistä naista, on selvää, että se nyt ulotetaan myöskin naimattomiin naisiin.

Jos luullaan, että reformin vastustajina esiintyy ainoastaan naineita naisia, puolustajina naimattomat, erehdytään suuresti. Monet naimattomat suorastaan kammoavat rouva-nimitystä, koska eivät voi irtaantua käsityksestään, että se merkitsee aviovaimo. Toiset sanovat rouva-nimitystä proosalliseksi, josta eivät huoli. Vastustajia naimattomien joukossa on sekä nuoria että vanhoja. Mutta on paljon aivan nuoria naisia, jotka asian hyvin tajuavat.

Monet oudoksuvat rouva-nimitystä yleisnimitykseksi suomenkielessä sentähden, että tämä on muodostunut ruotsinkielestä. Mutta niinhän on myös herrasanan laita. Tällaisia siirtoja on olemassa joka kielessä, eikä tarvitse siis ollenkaan sentähden olla huolissaan suomenkieleen nähden. Kyllä se sanarikkaudellaan puolensa pitää. Rouva- ja herra-sana ovat jo niin vakiintuneet suomenkieleen, ett'ei niitä enää voida siitä poistaa. Ja kun rouva-sanan vieras alkuperä ei ole häirinnyt naineitten nimityksenä, ei sen tarvinne naimattomiinkaan nähden häiritä.

Sallittakoon vaan muutamalla sanalla kosketella sitä, millä kannalla tämä kysymys nykyään on eri maissa. Ranskassa puhutellaan tuntematonta naista sanalla madame, mutta tämä tapahtuu yksinomaan kohteliaisuudesta ja käytännöllisistä syistä, ei periaatteesta. Kuitenkin enemmän tunnettua, erikoisesti arvossa pidettyä naista aina kutsutaan madame. Kuvaavaa kyllä. — — Ja mitä tuohon pelkkään kohteliaisuuteen tulee, niin onhan hyvä niinkin. Ei pidetä sopivana jo ensi näkemältä penkoa vieraan naisen perhesuhteita. Ei tehdä niinkuin meillä, missä palvelija matkustajakodissa, puotilainen liikkeessä tai virkailija postiluukulla koettaa *arvata* tätä seikkaa ja toksahtaa tuon »arvaamisensa» vasten silmiä. Tai kysytään suorastaan, jos ollaan oikein yksinkertaisia: rouva vai neiti? Tuollaista tutkintoa on jokainen nainen eri tahoilla useinkin saanut läpikäydä, ja naisten enemmistö on kauniisti siihen alistunut, sensijaan että olisi annettu kysyjälle ansaitsemansa vastaus: Mitä se Teille kuuluu? Mitä mies sanoisi vastaavassa tapauksessa, on joten selvä, — eiköhän

lievä korvapuusti — — —. Allekirjoittanut ei voi olla tähän väliin panematta siitäkin seikasta näytettä. Polemiikkia käytiin naisten arvonimestä erään tuntemattoman mieshenkilön kanssa. Nainen kirjoitti hänelle: »Miten onkaan, oletteko herra vai pikku herra, — en ole ennen tullut tiedustelleeksi.» Mies vastaa: »Olenhan onneksi tähän saakka tuon avioliiton paulan välttänyt, mutta tahtoisin kuitenkin olla oikea herra.» — Todella oikea vastaus, — olisi vaan toivottava samaa itsetuntoa naisiltakin. — Viime aikoina ja varsinkin sodan aikana ovat monet maat heränneet tätä naisten arvonimikysymystäkin lähemmin ajattelemaan. Ja niinpä tehdään nykyään työtä reformin puolesta ainakin Saksassa, Itävallassa, Sveitsissä ja Amerikassa. Saksassa on erityinen aikakauslehti Die neue Generation ottanut asiaa ajaakseen. Kysymys on myös vireillä Ruotsissa ja Norjassa ainakin sikäli, että löytyy ajattelevia naisia, jotka reformin hyväksyvät. — Näyttää kuitenkin siltä, kuin Suomi tässä asiassa olisi edelläkävijämaa, koska täällä on jo 30 vuotta tehty työtä asian hyväksi, viimeiset 15 vuotta hyvinkin pontevasti kirjoituksien kautta. Viime vuonna perustettiin n.k. »Rouva-sanan yleistämiskeskus». Tämä on toistaiseksi myös työskennellyt kirjoittamalla eri lehtiin, joka tehtävä aina on ollut suurimpana vaikeutena, koska harvat lehdet ovat olleet halukkaita palstojaan tälle kysymykselle avaamaan. Viime aikoina on kuitenkin huomattu muutosta parempaan päin. Niistä lehdistä jotka ovat julkaisseet kirjoituksia asiasta, toiset jo 10—15 vuotta sitten, mainittakoon: Karjalan Lehti, Karjala, Aamulehti, Helsingin Sanomat, Iltalehti, Sosialidemokraatti, Svenska Pressen, sekä äskettäin joku Oulun lehti ja joitakin Savon leihtiä, viimeksi myös Uusi Suomi. Aikakauslehdistä mainittakoon paitsi Naisten Ääntä, joka koko olemassaolonsa aikana on asiaa ajanut, Valvoja, Toveritar, Työläisnaisten Urheilulehti ja nyt Ihminen.

Puolustajia ja vastustajia on maassamme niin hyvin naisten kuin miesten puolella, niin naineitten kuin naimattomien taholla. Asian puolesta suorastaan taistelevat luonnollisesti naiset, ja näistä ovat etuvirissä yhteiskunnallisesti työskentelevät. Paljon on »yleisesti tunnettujen» naisten riveissä vastustajiakin. Niinpä moni naiskirjailija. Mutta tuntuu siltä kuin omat perhesuhteet tässä olisivat olleet vaikuttamassa. Naistaiteilijat näyttävät suuremmassa määrässä asiaa harrastavan. Mitä taas mieshenkilöihin tulee täytyy todeta, että suurin osa niistä, jotka yleensä ottavat kysymyksen vakavasti harkitakseen, — sitä kyllä vaan vapaamielisemmät tekevät —, myöntävät ilman muuta reformin oikeutuksen. Mutta kyllä sillä taholla riittää vastustustakin. Iva sensijaan on miltei kokonaan vaimentumassa. Suoranaista työtä reformin puolesta tekevät sellaiset miehet kuin kirjailija, maist. E. Lampén, kansanedustaja, agr. J. Jyske, muita mainitsematta. Luetteloa jatkan mainitsemalla nykyään tiedossani olevia reformin ystäviä miestaholla: lääkäreitä, taiteilijoita, seminaarinlehtoreita, pappeja, virkamiehiä, maanviljelijöitä y.m.

Mutta ollaksemme rehellisiä, on myöskin otettava huomioon ne haitat, mitkä mahdollisesti voivat reformista johtua. Sellaisia epäilemättä on, mutta niiden merkitys on mielestämme pieni verraten siihen suureen yleisinhimilliseen voittoon, mitä reformi sisältää.

Yksi kysymyksen »hämäriä kohtia» sanotaan olevan sen, että kun tietenkin on tarkoituksena käyttää neiti-sanaa vastaisuudessa ainoastaan aivan nuorille,

kehitysiässä oleville tytöille, kuten koulutytöille y.m., ei voida tietää rajaa milloin naista nimitettäisiin rouvaksi. Tämän seikan on eräs asian innokas miespuolustaja kuitannut selityksellä, että naisia nimitettäköön rouva-nimellä jotenkin samassa iässä kuin nuorista pojista ruvetaan käyttämään herra-nimitystä. Tarkasta rajasta ei ole väliä. Itseänsä elättävälle itsenäiselle naiselle, olkoonpa nuorikin, kuuluu tuo varttuneen nimitys syystä kyllä. Tämä on siis sangen vähäpätöinen vaikeus, jonka tottumus tasoittaa.

Suuremmasta merkityksestä on väite, että rouva-sanaa tarvitaan virkanimenä perheenemännälle. Asiaa onkin juuri tältä kannalta tarkastettava. Kuten jo olemme osoittaneet, ei rouva-sana ehdottomasti merkitse aviovaimoa, vielä vähemmän perheenemäntää. Mutta sanotaan, — perheen emäntä tarvitsee ehdottomasti virkanimen. Tämä nimitys on emäntä. Samoin kuin isäntä merkitsee maatalouden hoitaja, merkitsee emäntä maalaistalouden hoitaja, mutta myöskin kodin ja kotitalouden hoitaja. Emäntä-nimitys onkin maalaisväestössä yleisesti käytännössä. Mitä kaupunkilais- y.m. sentapaisiin oloihin tulee, ei emäntä-sana sellaisenaan sovi puhuttelusanaksi, vaan paremmin sittenkin rouva-emäntä, ellei tahdota pelkkään rouva-sanaan tyytyä. Ja lisäksi täytyy myöntää, että jonkunlaista oikeutusta on silläkin, jos selvyyden vuoksi naiset käyttävät miehensä arvonimeä. Se naimisissa oleva nainen, joka ei työskentele ulospäin, vaan pääasiallisesti kodissaan, hänestä saa helpommin selvän jos tietää mikä virkailija hänen miehensä on. Mutta on ajanmukaista, että tällaisten arvonimien käyttöä supistetaan. Ja luultavaa on, että ne vähitellen jäävät käytännöstä pois. Mutta pääasia on, että ketä tahansa voidaan kutsua myöskin sanalla rouva. Olisihan koko lailla hyvä, jos yleensä kulkisimme sellaista tapaa tavoitellen, että »herra» ja »rouva» saataisiin enemmän yleisiksi. Mieluummin sanomalla arvoisa herra, arvoisa rouva — ja ehkäpä joskus kunnianarvoisa j.n.e., ellei sukunimeä liitetä. Suomenkielessä on meillä lisäksi tuo kauniilta kaikuva toinen persona monikossa, esim. suvaitsetteko, haluatteko j.n.e. Kohteliaisuutta on kaikessa tapauksessa hyvä kehittää. Ja niinpä ovat inhimillisyys, kohteliaisuus ja arvokkuus juuri ne hyveet, joihin pyrkimyksemme kyseessä olevan reforminkin kautta tulee kulkea.

Täysikasvuisen naisen nimityksen ulottamista kaikkiin täysikasvuisiin naisiin on aate, jota sittenkin periaatteessa luulisi olevan helppo käsittää, mutta vaikeampi on saada se äkkiä toteutetuksi. Tähän voimme syystäkin sanoa: ellei vielä, niin varmasti tulevaisuudessa. Vanhoista tottumuksista on vaikea yht'äkkiä luopua. Sen vuoksi tarvitaan vielä paljon herätystyötä. Tälläisenä työnä ovat varmaan kirjoitettu sana sekä esitelmät sopivimmat. Yksityisessä seuraelämässä ei aina sovi ruveta arvonimi-asioista puhumaan, sillä silloin helposti syntyy väittelyä, ja tällainen pilaa seuraelämän hengen, jonka tulisi olla virkistävän. Mutta mikään ei estä kutsujen toimeenpanijaa tässä suhteessa määräämästä suuntaa. — —

Aika ajottain tarvitsee kysymys suurempaa sysäystä. Yhdeksi sellaiseksi suureksi sysääjäksi tulee toivottavasti näinä päivinä kokoontuva *pohjoismaitten naiskongressi* muodostumaan. Mutta vaikka ei niin kävisikään, että erikoisen voimakasta kannatusta asialle tässä tilaisuudessa tulisi näkyviin, lopetamme ihmiskunnan suuren esitaistelijan sanoja toistaen: — *se pyöri sittenkin.*

Jenny Elfving.

UNI ÄIDISTÄ.

IHMISELLE kirj. LARIN KYÖSTI.

*En tehnyt oikein. Tuimin tulinestein
myrkytin mielen, toivon tukahutin.
Kuin sielun maailmojen palossa
yön maita henki kulki kurjuudessa
kun askel astui alhon rapakoissa
ryvettäin arkisiksi pyhävaatteet. —*

*Ei mua ymmärretty „ystävissä,"
vain sukkeluuden joku joutavista,
mun sielun tuskaani ei kukaan tiennyt,
sen kätkin niinkuin helmen limakuoreen.
Erakkomajaani pois pakenin
kuin eläintä, mi salaa tiellä väijyy,
alinta vaistoani, toista minää,
mi ylevämmän minän kanssa
käy aina taistoaan, kun maailmalle
vain näytän hymyn, vaikka sydän itkee.
Ma yksin tahdon voittaa toisen: valheen;
ja toisen: totuuden, mi tuomarina
käy käräjöitään. Se syvin itse
jo ennen mua ja muita ollut on,
on tulevakin kerran kirkkaudessa.*

*Niin yksin olin, yksin vuoteellani,
tein tilit kanssani ja ihmistenkin
ja Luojani. — Ma vuoroin valvoin
ja vuoroin vaivuin horrosunen valtaan.
Näin silloin äitini, kuin eloss' oisi,
kuin matkoill' ois vain ollut kaukomailla,
taas palannut ois lapsuuskotiimme.
Hän surullisin silmin mua katsoi,
pää kallella kuin ois hän lähellä
ja sentään kaukana kuin korkein kaipuu.*

Hän kertoi vaikk'ei huuli liikkunut
hän haastoi katseellaan ja sielullansa,
hän, joka hengen antoi syntyissäni,
mua kasvatti ja kantoi kapalossa
mun nuorukaiseks loi ja mieheks nosti.

„Lankeat syvälle!“ Ma yöstä kuulin.
„Sua varoitan, kuin varoitin sua lasna,
kun haparoiden ensi askeleesi
sa astuit, usein miesnä horjuit;
sua salaa kiitin, kun näin hyvyytesi,
sun suoran voimasi, sait vanhemmiltas
rautaisen ruumiin tahdon, tarmon työhön.
Äl' usko ystäviis, ne kunniaasi
vain kiittää kylmää kultaan kurkotellen,
mi viekoittaa ja saattaa valheen valtaan.
Käy, nouse, ällös maiseen soraan sorru
päin tähtiä luo katsees avaruuteen,
mi kätkee maailmoja miljoonittain
ja niiden sisäss' alku-aurinko
Jumalan sielu, kaikkeuden keskus,
mi katkee ihanuuden ihmisiltä,
suojaten syvyyttään ja salaisuuttaan
vain aavistuksin, hetken heijastuksin
Jumala kasvonsa voi meille näyttää,
ihmisten lapset kulkee kapaloissa,
kuolema vasta kaikki siteet päästää.

Oi kuule, poikani, sua varoitan,
päin tähtiä käy nöyrin lapsenmielin
kunnaalle kirkkauden, kaikkeuden,
niin rakkaudella ei oo mitään määrää!“
Ma heräsin. — Pois harras näky haihtui,
mut vielä kauan näin mä rakkaat kasvot,
kuin henkensä ois ollut lähelläin.
Luo kaiken korkeuden kädet nostin
ja siunasin sen muiston, joka antoi
sen armon, jota turhaan ennen etsin
ma maailmalta, joka lyö ja tallaa.

Niin vaivuin taas kuin hyvään hiljaisuuteen,
kun vihdoin väsyneenä silmät suljin.

Oulunkylässä 25. 5. 1924.

RISTI.

IHMISELLE kirj. ILMA VIRTALA.

Ihminen oli tutkistellut ristin salaisuutta, mutta sen merkitys pysyi hänelle arvoituksellisena.

Minkätähden oli Jumalan poika valinnut itselleen ristintien viedessään ihmiskuntaa pelastukseen. — Minkä vuoksi hän risti harteillaan kohosi Golgatan vuorta ylös, ollen sen painosta nääntymäisillään, miksi ojensi kätensä siihen naulattavaksi — tarvitsiko totuuden julistajan ehdottomasti autautua murhaajilleen, eikä sellaista hirveää tapahtumaa olisi voitu välttää. Olihan Isä antanut Hänen käsiinsä kaiken vallan taivaassa ja maan päällä — hyödyttikö siis ketään se, että alhaiset, raa'at olennot saivat pyhitetyn ruumiin verta vuodattaa.

Tahi vaatiko ankara Isäjumala viattoman poikansa verta sovitukseksi syntiä tehneen ihmiskunnan rikkomuksista, kuten usein kuulee selitettävän, mutta jota vastaan kapinoi jokaisen terve järki. Eikö Jeesus Kristus, julistettuaan maailmalle ihmeellisen oppinsa voinut kadota kenenkään huomaamatta täytettyään tehtävänsä maailmassa, tahi ajaa, kuten Elias, tulisissa vaunuissa taivaan kirkkauteen — silloin ainakin olisivat epäuskoisimmatkin käsittäneet hänen jumalasta lähteneen.

Miksi hylkäsi kuninkaallisen kunniansa valiten ristintien, uskottomien ihmisten pilkan ja ylenkatseen?

Näitä tutkisteli ihminen mielessään.

— — —

Sillä ihmisellä oli ystävä, jota hän rakasti ylitse kaiken elämässä.

Mutta ystävän sydän kylmeni ihmiselle, joka kantoi hylättyä rakkauttaan niinkuin raskasta taakkaa ollen sen alle nääntymäisillään.

Ihminen muisti silloin hänet, joka kulki Golgatantietä kantaen ristiään.

Ja ystävä kohteli tylysti ihmistä, puhutteli häntä kovin sanoin, joista jokainen tuotti kirveltävän kivun niinkuin notkean ruoskan sivallus. Ihminen kärsi tuskaa ja muisti ruoskitun kuninkaan.

Niin ystävä tuli ihmisen viholliseksi, joka koetti häntä vahingoittaa suunnaten häntä kohti aiheettoman vihan, ihminen kesti senkin luopumatta rakkaudestaan. Viimein tuli se ystävä ja pilkkasi ihmistä, joka yhä odotti häntä luokseen. Mutta kuullessaan pilkan luuli hän sydämensä pakahtuvan; silloin rukoili hän ystävänsä tähden, että hänen syntiään ei hänelle raskaaksi luettaisi. Samalla hetkellä, suurimman surun syvimmillään ollen putosi kuin peite hänen silmiltään ja Jumala antoi ihmisen tuntea ja ymmärtää. Hänelle selvisi ristin salaisuus.

Risti on rakkaus, jokainen joka rakastaa, saa ristin kantaakseen — semmoinen on elämän laki.

Tulee kärsiä sen vuoksi, jota rakastaa, ottaa päällensä pahan, jonka rakastettu kätkee itsessään, oman olemuksensa pohjalla »kantaa maailman synnit». Ja ihminen sai tuntea vähäisen aavistuksen sen rajattoman rakkauden voimasta, joka sai jumal'ihmisen verisitein kihlautumaan heikkoihin tietämättömiin ihmissieluihin, niihin, jotka kuoleman varjossa vaelsivat. Eivät he olleet hänen edessään jaetut hyviin eikä pahoihin, hän näki vaan rakkaat avuttomat olennot, jotka tarvitsivat hänen rakkauttaan ja mitä enemmän he olivat rikkoneet, sitä suuremmassa määrin sitä tarvitsivat hänen rakkauttaan. Ihminen ymmärsi. Säde oli syttynyt sielussa ja avannut hänen silmiensä eteen suuren valkeuden.

Täytyy kokea voidakseen ymmärtää, ja uskoa voimme vaan sen, minkä olemme käsittäneet.

ITSE.

IHMISELLE kirj. LARIN-KYÖSTI.

Et sä tunne itseäsi, etkä muita tunne,
käyt kuin side silmilläsi tietämättä kunne.

Etsit muita vaan et etsi ensin itseäsi,
Olit ennen elämääsi, oot nyt elämäsi.

On kuin outo taluttais sua ristiteiden haaraan,
ettet eksyis erämaahan, oman itses vaaraan.

Suurin oot sä ystäväsi, suurin vihamiehes,
jätät itse suoran taikka kieron jäljen tiehes.

Oot kuin kaksi vahvaa miestä, jotka toistaan varjoo,
toinen ilkein elkein iskee, toinen sovun tarjoo.

Toinen on sun omatuntos, oman syntis syvyys,
toinen kirkkain kaipaus ja hymyilevä hyvyys,

Toinen korvaan kalman kuiskaa, suomaa sulle soittaa,
toinen korkein kauneus sun valhevoimas voittaa.

Kun näät kerran itsesi, mi Tielle sinut johti,
kärsimysten yöstä astut uutta päivää kohti.

O:kylä 25. 5. 24.

USKONNONOPETUS JA KASVATUS TOTUUTEEN.

IHMISELLE kirj. leht. G. A. BRANDER.

Totuus on korkein uskonto.

Totuuden tavoittelu on vain ihmiselle ominaista. Se on hänen aatelismerkkinsä muun luomakunnan keskellä. Totuuden tunnon kasvattaminen ja kehittäminen herkäksi ja valppaaksi pitäisi siis olla kaiken kasvatuksen pääpyrkimys. Uskonnonopetuksella, jonka tarkoitus lienee ei vain käsitteiden selventäminen ihmisen suhteesta elämän kaikkeuteen, vaan myös siveellisten pyrkimysten elvyttäminen ja voimistaminen, pitäisi siis olla myös totuuden tunnon kirkastaminen ylimpänä ohjeenaan.

Mutta kuinka on meidän kristillisen uskonnonopetuksen laita siinä suhteessa? Opetuksen lähtökohdaksi, määrääjäksi, normiksi ja auktoriteetiksi otetaan Raamattu ja Lutherin katkismus. On siis jo tässä huomattava, että lähdetään kirjaviisaudesta, ei lapsen omista tunteista ja ajatuksista. Ja on myös huomattava, että niin jatketaan pitkin matkaa. Lapsen oma tunne ja ajattelu alistetaan aina kirjatulkinnan alle. Tunteen tuoreus ja vilpittömyys tylsennetään, ajatuksen kyseleväisyys ja selvyyttä, totuutta tavoitteleva harkinta kuoletetaan alkuunsa. Kuinka silloin voidaan toivoa, että kasvateista kehittyisi totuutta tavoittelevia, yhä korkeammalle ja suurempaan henkisyyteen pyrkiviä ihmisiä? Ylimalkainen tulos onkin latteaan elämänkäsitykseen tyytyviä, ajatuksiltaan siivet katkoneita ja tunteensa typistäneitä ihmisiä. Että tästä huolimatta on jäänyt ikäänkuin poikkeukseksi ihmisarvolleen uskollisia, henkisyyteen pyrkiviä, puhdastunteisia ihmisiä, on luettava enemmän heidän alkuperäisen voimansa ja itsesäilytysvaistonsa ansioksi kuin tavanomaisen uskonnollisen kasvatuksen.

Emme tarvitse ottaa muuta kuin yhden esimerkin, opetuskohdan, jolla onkin tuhoisasti ratkaiseva merkitys »kristillisen» uskonnonopetuksen mukaan kasvatetun ihmisen sielun kehitykselle, hänen elämänkäsitykselleen ja maailmankatsomukselleen.

Uskonnonopetus kouluissa aloitetaan tavallisesti luomiskertomuksella, se kun on ensimäisenä Mooseksen I kirjassa. Tätä seuraa sen jatko »syntiinlankeemus». Mutta onko missään maailman kirjallisuudessa kamalampaa ja inhoittavampaa tarinaa esitettävissä kuin tämä törkeä Jumalan pilkka? On kerrassaan ällistyttävää, etteivät edes ihmiset, jotka ovat olevinaan korkeasti oppineita, teologeja, tohtoreita, pappeja ja opettajia, jotka pitävät itseään toisten ihmisten opastajina jumalallisissa asioissa, elämänviisaudessa, tätä huomaa, vaan nielevät sen täydestä, vai onko tämä saatanallinen kertomus saanut heidät yhtä infernaalisiksi, että he sisässään tunnustaen sen törkeyden kuitenkin syöttävät sitä muille täytenä totuutena, jotta jälkeenpäin esitetyn »pelastusopin» kulmakivi ja Raamatun muka johdonmukaisuus, Mooseksen ja Jeesuksen julistusten yhtäpitäväisyys siten säilytettäisiin!

Tarvitsemmeko palauttaa mieliimme tuota synkkää kertomusta? Siinähän Jumala, joka toiselta puolen esitetään kaikkitietäväksi ja rakkauden olennoitumaksi, tehdään tyhmemmäksi, julmemmaksi ja katalammaksi kuin yksikään

ihminen voisi olla. Vai onko yhtään isää tai äitiä, joka tuntien lastensa luonnon, asettaisi heille tällaisen viekoituksen koetukseksi kuin tämä Raamatun Jumalapeto, ja sitten, kun käy, niinkuin hänen täytyy tietää käyvän, kiroaa ei ainoastaan lapsensa, vaan vieläpä heidänkin lapsensa ja kaikki jälkeentulevat sukupolvet, vieläpä koko maan, jolla he asuvat ja kaiken muun luomakunnan.

Tällaista kaiken ihmisyyden ja jumalallisuuden polkevaa ja herjaavaa uskonnonopetusta tarjotaan yhä edelleen vielä meidän päivinämme vakavin naamoin ja tälle perustetaan alunpitäen koko kristinoppi! Tosin kyllä puhutaan joskus uskonnonopetuksen parantamisesta, mutta käytännössä on se rajoittunut vain toisarvoisiin seikkoihin, jonkun oppikirjan hiukan toisin tai toisin, suppeammin tai laveammin laatimiseen, mutta uskonnon pää- ja peruskysymyksiin ei kai ole tarkoitettukaan koskea. Ja onhan »syntiinlankeemus» käyvän kristinopin peruskohta ja kulmakivi — sineqva non — jota ilman se ei voi olla, vaan jonka kanssa se pysyy tai kaatuu.

Onko meidän äänettöminä yhä edelleen siedettävä tällaista uskonnon, ihmisyyden ja jumalallisuuden pilkkaa ja häväistystä? Sillä vasta sitten kun on saatu poisjuuritetuksi nyt meihin istutettu käsitys ihmisen alhaisuudesta ja Jumalan perkeleellisyydestä, voi ihmisyys, tunto ihmisen jumalallisuudesta, kirkkain katsein, vapaana kirouksen kahleiden painosta, tavoitella korkeata päämääräänsä.

*

Tässä ei tietysti ole ollut puhe »syntiinlankeemuksesta» vertauskuvallisessa merkityksessä, jota vain elämän mystiikkaan perehtyneet voivat ymmärtää, mutta sellaisena vertauskuvallisena opetuksena sitä ei tavallisessa kristillisessä uskonnonopetuksessa esitetäkään, vaan historiallisena totuutena.

RAUHAN RUNO.

Uinuu metsälampi
kuuhutloisteineen . . .
Mik' ois ihanampi
lummekukkineen!

Niin on kirkas, syvä,
tuulta siell' ei näy.
Sitä lähestyvä
hiljaiseksi käy.

Myös kun rauhoittavi
jumaltietoisuus
sielun, kajastavi
sille ikuisuus.

Intohimon tuulet
jos ei sinne saa
hiljaisuuden kuulet
ääntä, kuiskuntaa.

Kuuhut kuvastuvi
metsälampehen,
lomiin lumpeiden.

Totuus heijastuvi
silmään sielun sen,
jok' on rauhainen.

Helmi Paloheimo.

IHMINEN JA USKONTO.

Luonto on asettanut ihmiseen kolme viettiä, taipumusta, joilla on määräävä asema hänen olemassaoloonsa ja säilymiseensä nähden. Ilman niitä ei ihmisen jatkuva elämä olisi mahdollinen. Kaksi niistä, itsesäilytysvaisto ja sukuvietti, ovat aineellisen olemassaolon ehdottomat edellytykset, kun taas sielun ja hengen elämän tärkein perusta ja pohja on n.s. jumaluuden tarve, hengen elämän korkeimman auktoriteetin ylin muoto, joka aina on ilmennyt kaikilla kansoilla ja kaikilla yksilöillä. Jumaluuden tarve ja sen kohde määräävät yksilön sisäisen laadun; mitä suurempi ja ylevämpi on se kohde, joka vastaa tätä tarvetta, sitä selvemmin yksilö tuntee sen persoonallisen merkityksen, sitä lujemmin ja luottavaisemmin hän kohtaa olemassaolon ristiriidat, sitä varmemmalta ja sitä kirkkaammalta näyttää hänestä tuntematon tulevaisuus. Tämä hengen auktoriteetti näyttäytyy silloin kaikessa ehdottomuudessaan, se on voima ja vahvistus hyvässä, tuki ja turva kurjuudessa ja pahassa. Se on, kuten sanottu, hengen elämän lähde. Mikään arvo ei vastaa sen olemassaoloa, mikään ei saata korvata sen puuttumista. — Juuri tässä suhteessa eroaa ihminen eläimestä, jonka ainoat ylläpitävät edellytykset ovat sukuvietti ja itsesäilytysvaisto. Niinpian kun ihminen kadottaa tuon korkeamman voiman, lähenee hän ehdottomasti eläimen astetta. Mutta estääkseen tämmöisen takaperoisen kehityksen on luonto istuttanut tämän korkeimman tarpeen niin lujasti ihmissieluun, että olkoon se vaikka kuinka alas painettu, sen elinvoima ei silti lakkaa olemasta. Se odottaa vain tilaisuutta päästäkseen esiin ja kaipaa vain maaperää ja mahdollisuuksia kehittyäkseen pienestä kipinästä, kirkkaaksi soihduksi, joka valaisten ja kirkastaen antaa elämää etsivälle sielulle.

Ateistia eli n.s. jumalankieltäjää tämän sanan laajimmassa mielessä ei löydy. Tosin moni nykyaikainen ihmistyyppi pyrkii tekemään itsensä »mielenkiintoiseksi», selittämällä kuuluvansa tuohon uskonnollisuuden ahtaasta orjuutuksesta vapautuneeseen ja järjeltään selväpiirteiseen ateistien lahkokuntaan, mutta osoittavat he sillä vain olevansa sekä mielenkiintoisuudeltaan että älyltään keskitasoa yleensä alempana. Tai osoittavat he sitten kehitykseltään olevansa vielä sillä asteella, jolloin oma sisäinen olemus ja sielun korkeimmat toiveet eivät vielä ole heränneet, vaan uinuvat ne tiedottomuuden lapsuustilassa. He eivät ole vielä tajunneet henkensä vaatimuksia, eivätkä sitä edellytystä, joka on tärkein heidän omalle kehitykselleen. Miten usein sattuukaan, että moni elämää paljon kokenut ja nähnyt etsiskelijä vasta vanhoilla päivillään pääsee selvyyteen omasta uskonnollisesta vakaumuksestaan. Moni on suorittanut maallisen vaelluksensa pääsemättä koko sen aikana kosketuksiin oman uskonnollisen elämänsä kanssa ehkä enempää kuin kerran, pari, mutta ei löydy sitä yksilöä, joka ei ainakin jollain tavoin olisi päässyt tietoisuuteen ja tuntemukseen näistä voimista itsessään.

Niitä alkukansoja, jotka elämäntavoiltaan ja oloiltaan eivät paljoakaan poikenneet metsäneläimistä, johti kuitenkin henkisessä mielessä korkeampi voima, jota he palvoivat ja pelkäsivät. Kansojen kehittyessä nousi joukosta yksi, joka kokosi ja sovitti yhteen tiedot ja kokemukset tästä tuntemattomasta auktoriteetista. Näin syntyi uskonto. Mestari kokosi ympärilleen oppilaita, jotka

hartaina ja kuuliaisina painoivat mieleensä hänen joka sanansa. Hänen jälkeensä he vaelsivat ympäri levittäen hänen oppiaan ja hankkien sille tunnustajia. Niinpian kun oli kehittynyt määrätty määrä oppeja ja muotoja, astui arenalle kirkko, joka otti ohjiinsa ihmisten mielet ja sielut. Oppien ja dogmien ankarana auktoriteettina se vieroitti sielun niistä kahleista, jotka pelkkä muoto sille asetti. Se on tehnyt siis arvaamattoman palveluksen hengen kasvattamisella uskonnolliseen selvänäköisyyteen ja todellisen uskonnon sekä sen vallitsevien muotojen ehdottoman ristiriidan paljastamisella. Sillä oikea uskonto ei kaipaa muotoja. Niiden aika uskonnossa on jo ohi. Oikeat uskonnolliset käsitykset nykyaikana selviävät hyvin suuren taiteilijan Rodinin sanoista. Kysymykseen, onko hän uskonnollinen, hän vastasi: »Riippuu aivan siitä, mikä merkitys tälle sanalle annetaan. Jos uskonnolliseksi nimitämme ihmistä, joka noudattaa määrättyjä hartausmenoja tai kumartaa määrättyjä uskonkappaleita, en ilmeisestikään ole uskonnollinen. Kukapa sitä enää olisikaan meidän päivinämme. Kuka voi luopua arvostelevasta hengestään ja järjestään. Mutta mielestäni uskonto onkin jotain muuta kuin uskontunnustusten sopertelemista. Uskonto on sen tuntemattoman voiman kunnioittamista, joka pitää pystyssä maailmankaikkeuden lait ja säilyttää olemisen yleismuodot. Se on niiden seikkojen hämärää aavistelua, joita aistimme eivät tajua. Se on sielumme lakkaamatonta pyrkimystä iäisyyteen ja äärettömyyteen, rajattomaan tietoon ja rajattomaan rakkauteen.»

Antti Halonen.

YSTÄVÄLLE.

Säveliin mi sielussasi
vangittuna vaikeroivat,
soinnut nämä, loihtimasi,
vastakaiun soivat.

Laske mainen matkasauvas,
vangit vapauttakaamme,
kohota niin täältä kauas
siivekkäisin saamme.

Käymme hoivan tuskallesi
tuoltapuolen aineen rajan,
lievityksen kuormallesi
luota lohduttajan.

Rakkauden ruusukiehkuraan
myös ystävyydestämme
puhkeeko ruusu kukkimaan
varrella elämämme?

Rakkauden ruusukiehkuraan
jo täyttäneekö ehdot —
Se sivuuttihan leikkihaan,
hämyiset lemmen lehdot . . .

Rakkauden ruusukiehkuraan
oi, uhrikukkaisilla
vain kyky käydä loistamaan
on kuolemattomilla!

Helmi Paloheimo.

TUTKISTELMIA MUSIIKIN OLEMUKSESTA.

IHMISELLE kirj. LEO GOLOWIN.

»Musik ist höhere Offenbahrung als alle Weisheit und Philosophie.»*)

I.

Tämän musiikin ja sen olemuksen pienen tutkistelman kirjoittaja ei pyydä esiintyä auktoriteettina sikäli kuin kysymyksessä on perusteellisempi musiikin tunteminen estetiikon ja taidefilosofian opiskelujen nojalla. Vastoin sitä, mitä otsake edellyttäisi, tarkoittavat nämä rivit ainoastaan lausua julki ne kokemukset, jotka musiikin käytännöllinen opiskelu puolentoista vuosikymmenen aikana on voinut antaa. Siksipä älköön yliarvioitako näitä tutkisteluja musiikin olemuksesta, vaan pidettäköön niitä vaatimattomana lisänä henkisen muistomerkin pystyttämisessä musiikille taidelajina.

*

Tämän tutkistelman esilauselman sanat on lausunut mies, joka oli koroittanut musiikin elämänfilosofiakseen, mies, joka, paitsi että hän säveltaiteilijana on luonut musiikkikirjallisuuden suurimmat ja mahtavimmat omaisuudet, myöskin persoonallisuutena kuuluu ihmiskunnan historian merkittävimpiin. Tuskinpa tarvinnee mainita ketä tässä tarkoitetaan, sillä Beethovenin nimi väikkyy jo mielessä. Näissä sanoissa — lauseessa niin klassillisen yksinkertaisessa ja muotopuhtaassa — on Beethoven julkilausunut mitä suorimman, hartaimman ja ylevimmän kunnioituksen musiikille. Niitten sisältö selvenee parhaiten, kun sovitamme ne hänen omaan musiikkiinsa. Me löydämme siinä milloin ylevää voimaa, milloin säteilevää riemua, milloin taas alistuvaisuutta tahi hiljaista rauhaa. Varmaan ei kukaan säveltäjä ole päässyt niin lähelle ihannetta kuin Beethoven. Tuntuu joskus kuin olisi hän katsahtanut avonaiseen taivaaseen ja kuin koskettaisi tajuntamme tuulahdus jostakin, joka on inhimillisen tietoisuuden rajojen tuolla puolen.

Otettuna laajimmassa merkityksessään täytynee musiikkia — ehkä lähinnä plastillisen tanssin jälkeen — pitää vanhimpana taidelajina. Tämä olettamus ei perustu esteettiseen mietiskelyyn, vaan loogilliseen ajatukseen. Musiikki on mielialan eli sielun liikkeiden alkuperäisin ja välittömin ilmaisukeino. Tässä — kuten jo mainittiin — täytyy musiikkikäsite venyttää mahdollsimman laajaksi eli otettava puhtaasti ääniopilliselta kannalta. Jo ääntiövivahdukset ihmisen äänessä ovat nimittäin todistuksia, joskin heikkoja, soitannollisten keinojen välittömästä, sanoisinpa itsetiedottomasta käyttämisestä eri mielialojen ilmaisemiseen. On voitu todeta, että täysin epämusikaalisetkin ihmiset voimakkaissa mielenliikutuksissa tuntevat tarvetta niin sanoakseni purkaa sisäistä painetta tilanteen mukaan sovitetulla äänenmuodostuksella.

Ankarasti arvostellen ei kuitenkaan tätä äsken mainittua esimerkkiä voitane pitää musiikin olennaisten ominaisuuksien käsittelyn varsinaiseen piiriin kuulu-

*) Musiikki on korkeampi ilmaus kuin kaikki viisaus ja filosofia.

vana, ja on siitä syystä, esitettykin vain tarkoittaen jossakin määrin selittää, kuinka kiinteästi musiikin luominen liittyy inhimillisen elämän jokapäiväisiin ilmiöihin ja elämyksiin ja kuinka syvällä tosiaankin musiikki sellaisenaan lepää ihmisen sielussa. Samoin kuin kaikki se hyvä, jota sanomme velvollisuuden täyttämiseksi ja ihmisrakkaudeksi, saattaa sielumme sopusointuun, ja antaa meille omantunnon rauhan, eli toisin sanoen tyydyttää meidän korkeampaa luontoamme, niin saattaa ainoastaan hyvä musiikki herättää meissä samallaisen tunteen. Silloin taas kun tunnemme itsemme onnettomiksi, tyytymättömiksi ja epätoivoisiksi, niin haemme lohtua synkästä, raskaasta ja epäsointuisesta musiikista.

Musiikki on ehkä eniten suggeroiva kaikista taidelajeista ja se suggeroi ensi sijassa juuri musiikin esittäjän itsensä. Herkevä musiikki yleensä ja varsinkin laulu niin sanoakseni imee itseensä osan esittäjänsä luonteesta ja siten herättää samankaltaisen vastakaiun kuulijainkin mielissä. Siinä on sen vallan salaisuus, joka innoittuneella taiteilijalla on yleisöön. Sillä innoitus tulee hengenmaailmasta ja vie sentähden kuulijatkin sinne.

Miksi pidetään niin tärkeänä, että lapset saavat oppia musiikkia? Se riippuu osaksi ehkä ulkonaisista syistä, sillä onhan »hauskaa» osata soittaa, ja »se kuuluu hyvään tapaan» j.n.e. Mutta on olemassa syvempiäkin syitä, luullakseni. Epämääräisesti tajutaan, että musiikista on välitöntä hyötyä ihmisen sielun kehitykselle. Sanotaan, että hyvä musiikki jalostaa, ja tässä näköjään kuluneessa ja jokapäiväisessä lauseessa on paljon totta. Sillä musiikki on enemmän jalostavaa kuin mikään muu taidelaji, ja taiteilija voi siinä teokseensa välittömästi vuodattaa oman mielialansa ja tunteensa. Jos nämä ovat hyviä, kauniita ja yleviä, niin ne musiikin edellä mainitun suggeroivan voiman vaikutuksesta välittömästi siirtyvät esittäjään ja tältä edelleen kuulijoihin, vaikuttaen nostattavasti ja jalostavasti. Mutta se, joka ei kykene käsittämään tahi tuntemaan sitä, mitä taiteilija sävellyksessään tahtoo julkituoda, voi myös vääräntää ja väärinkäyttää sävelteosta. Siksi onkin musiikin esittäjä vastuunalainen työstään, olkoonpa kysymyksessä minkälaatuinen musiikki tahansa. Tämä koskee varsinkin musiikin opettajia, joitten tehtävänä on saatta oppilaat oikeaan käsitykseen yleensä musiikin sekä myös yksityisen kappaleen sisällöstä ja olemuksesta, ja siten ohjata oikeille teille ne sielulliset virtaukset, jotka ovat seurauksena musiikin harjoittamisesta.

Näin olemme tulleet musiikin harjoittamiseen ja esittämiseen, ja seuraavassa tarkastellaan musiikin olemusta lähemmin tältä kannalta katsottuna.

(Jatk.)

Kaiken ymmärtämyksen me saavutamme vain rakkauden avulla. *Wagner.*

Rakkaus on se avain, joka avaa kaiken ihmisessä.
von Hippel.

LAHJAKKAISUUS JA HENKISET KYVYT.

Kirj. LUCIE LAGERBIELKE.
Suom. leht. *G. A. Brander.*

Tieto itsestämme johtaa Jumalan tuntemiseen.

Niin pian kuin tulee kysymys lahjakkaisuudesta — ainakin keskinkertaisesta — ollaan nykypäivinä sitä mieltä, että se voidaan »mitata». Voidaanhan tarkistaa muistin tarkkuus, kuten myös se nopeus, millä huomiokyky ja käsitys saadaan toimimaan. Mutta niin pian kuin tulee kysymys n.s. henkisistä kyvyistä, antaudutaan heti kieltämisen alalle. Kaikki käy kielteiseksi, — myönteinen arvostelu on pidätetty tarkistusmahdollisen alan ilmiöille.

Usein väitetään tieteellisissä piireissä, että kaikkinaiset uskonnolliset liikkeet ovat oikean valistuksen esteenä, ja näin sanotaan aavistamatta, että materialistisella taholla ollaan yhtä paljon oikean valistuksen esteenä kuin niissä sivistymättömissä ja henkisesti epäkypsissä piireissä, joissa kielillä puhumista ja muita senkaltaisia hysteerisiä kohtauksia ilmenee.

Materialistinen luonnontieteilijä ei katso itsellään olevan pätevää syytä eikä valtaa — eikä hänellä myöskään ole mitään halua siihen — lähteä maallisesta todellisuudestamme tutkimaan sielun salattua maailmaa, vielä vähemmän hengen. Hänen ei siis tule koskaan lausua, mitä on tai ei ole, niissä maailmoissa tai piireissä, joissa hän milloinkaan ei ole käynyt. Niin pitkälle kuin on mahdollista mitata ja punnita, kuulla ja nähdä, tuomita ja arvostella, on hän auktoriteetti, mutta salattujen voimien tasoa hän ei hallitse.

Todella henkipitoista liikettä ei ole pidettävä aika-ilmiönä, sillä se on ajan yläpuolella — sen kautta että se saa voimansa ajan tuolta puolen — ja vaikuttaa kauas yli ihmisellisen määrittelykyvyn.

Mutta koska kaikilla uskonnoilla on niin sanoaksemme ihmisellinen leima, ja koska ne kaikki käsittelevät samoja perusajatuksia: *ihmisen lähestymistä jumaluuteen ja vapautumista pahasta,* niin todistaa tämä kyllin selvästi, että aina on ollut olemassa alkuperäinen uskonto synnynnäisten aatteiden muodossa. Vaikka kansatieteellisissä piireissä puhutaankin yhteisistä »kansanajatuksista», ei tosiasia sen kautta muutu. Sillä täytyyhän »kansanajatuksillakin» olla ensimäinen alkuperänsä, yhteinen lähteensä. Ja se lähde unohdetaan mainita. Paikkaa lienee yhtä vaikea määrätä jollakin kartalla kuin on ollut vaikea elämässä löytää »Darwinin puuttuvaa rengasta».

Mutta etsiminen siihen suuntaan onkin turhaa.

Se etsimisen tie, jolle meidän — ilman epäröintiä — *on astuttava, on ihmisen sielussa.* Biologit selittäkööt — kuinka ivallisesti tahansa —, että meidän on tehtävä havaintomme *ulkopuolellamme,* että oikea tie on kulkea ulkoa sisäänpäin, se sielutieteilijä, joka on tutustunut kokeelliseen tutkimukseen, tietää kuitenkin, että sielun n.s. ulkopuoli on hyvin vähän mielenkiintoinen vaikeasti tutkittavaan sisäpuoleen verraten. Mutta jos kukin näistä eri leireistä kulkee omaa tietään, niin yhdymme me kuitenkin lopulta tuloksinemme, jotka — yhteensovitettuina — opettavat ihmisen täysin tuntemaan itsensä, mikä on tai minkä tulisi olla kaiken oikean valistuksen keskeiskohta ja tarkoitusperä.

Puhuessamme lahjakkaasta ihmisestä kuvittelemme mielessämme ihmisen, jonka on helppo käsittää, helppo oppia, helppo muistaa, helppo ilmaista ajatuksensa, ja jolla sitäpaitsi on luovaa kykyä yhdellä tai toisella alalla. Sillä ilman tätä viimemainittua kykyä on »lahjakkaisuus» jokseenkin mietoa, yleistä, ei erikoista. Muutamat ihmisellisen lahjakkuuden arvostelijat menevät niin pitkälle, että he ilman muuta puhuvat luovista tai ei-luovista ihmisistä samalla tavalla kuin puhutaan elävistä tai elottomista olennoista. Eräässä katsannossa ovat he oikeassa, vaikka se kuuluu kovalta puheelta ahertajien suurelle joukolle, mutta toisessa katsannossa ovat he väärässä, sen kautta että tämä lausuntotapa on antanut aihetta eräänlaiseen älylliseen luokkajakoon ja sivistyskeikaroimiseen, mikä näyttää asian kokonaan *väärin*. Tässähän on puhe luovasta tai ei-luovasta lahjakkuudesta eikä ensinmainittua kykyä voi sitoa ihmiselliset luokkarajat eikä laskelmat. Se on vapaa kuin metsän lintu, vapaa kietovain ansojen ja viidakkojen keskellä, vapaa elämään ja vapaa kuolemaan. Sellaisella ihmisellä käy lento aina korkeutta kohti ja tutkimus syvyyksiä kohti, sillä hänen tiedonjanoansa ei voi milloinkaan järjestelmällistetty kirjaoppi eikä toisten kokemukset tyydyttää. Hänessä on ylitunteellisuus, mikä saa hänet värähtämään tuhansille asioille ja tuhansille kuiskauksille, joihin nähden suuri enemmistö on kuuro — ja siis myös mykkä. Mutta herkkäkuuloisessa palaa se innon tuli ja liekehtii se pyhä hehku, mikä johtaa sanoihin ja tekoihin, joilta tyystin puuttuu arki-ihmistyölle ominainen »terve itsekäs» tavoittelu.

Juuri neron toimintatapaan ja koko »työskentelymenetelmään» nähden käyvät mielipiteet hyvin vastakkain, sentähden että *ne*, jotka tässä asiassa tahtovat muodostaa yleistä mielipidettä, ovat juuri niitä, joilta *puuttuu kaikkinainen kokemus* luomisneron olemuksesta, ja siis ovat aivan pätemättömiä lausumaan arvosteluansa.

Kaikilla aloilla — sekä uskonnon että taiteen —, missä omaperäistä luomista esiintyy, toimii sama ihmisluonnon salainen puoli, *laatu* on sama, vain *määrä* eroittaa ne toisistaan. Mutta sitä ei tahdota uskoa. Tahdotaan ikäänkuin eroittaa »uskonto» pois ihmiselämästä ja saada uskonnon kaikki erikoispiirteet ja ilmaukset leijailemaan ilmassa. Kuitenkin on niin, että jokaisen sopusuhtaisesti kehittyneen ihmisen on oltava valmis ekstaatisesti elämään kaikki ne elämänmahdollisuudet, jotka hänelle ihmisenä kuuluvat. Hän sovittaa »uskontoa» kaikkeen hyvään ja oikeaan, kaikkeen kauniiseen ja toteen, ja sen kautta *käsittää hän kaiken henkisellä tavalla,* tutustuu siten niihin voimiin, jotka pannaan liikkeelle elämän juhlahetkinä.

Tiedonaineiston keräämistä ei pidetä kiellettynä tekona, siitähän olemme yhtä mieltä. Jos me sitten voisimme sopia siitä, että sekä *deduktioni* että *intuitioni* tarkoittavat yksilöllistä tiedon keräämistä, silloin on helppoa havaita, kuinka sen ihmisen tieto tulee ehdottomasti *rajoitetuksi,* joka yksinomaan käyttää deduktivisia menettelyjä.

Kuitenkin — ne herrat, jotka kirjoittavat oppikirjoja kouluja varten, väittävät lujasti, että — intuitioniin nähden — »kaikki johtuu alitajunnallisesta sieluntoiminnasta». Mutta *kuinka* nämä herrat ovat onnistuneet todeta, että näin on asianlaita, ja *millä tavalla* tämä alitajunnallinen sieluntoiminta on tunnettavissa, siitä ei anneta mitään tietää. »Raja on nähtävästi häilyvä» . . . sanotaan.

Kylläkin on raja häilyvä! Ja se on ollut häilyvä vuosisatoja, sillä ihmiset eivät ole kyenneet tutkimaan — eivät ole pystyneet käymään oman sielunelämänsä pohjaan. Tämä laiminlyönti on vaikuttanut, että myöskin uskonnolliset käsitteet ovat käyneet hyvin »häilyviksi», että ne — sen valitettavasti pahemmin — useinkin ovat tyhmentäviä sen sijaan, että olisivat kohottavia ja siveellisesti tukevia. Niin pian kuin ymmärtämättä inspirationin mysteriota tahdotaan määrätä jotkut ihmisten kirjoittamat kirjat »Jumalan sanaksi» ja kaikiksi ajoiksi — kehityksestä huolimatta — sitoviksi ihmiskunnalle, silloin on »uskonto» ajanut karille, virheellisen merikortin takia.

Sillä kohtaa, missä luonnollinen lahjakkaisuus loppuu, siinä alkaa henkinen ja johtaa ihmistä rajoittuneisuuden kahleista. Sillä me olemme kaikki — sanottakoon mitä tahansa — sidotut aistitasoon ja sitäpaitsi suljetut, ankkuroidut, kukin omaan yksilölliseen piiriinsä, mistä johtuu kaikissa vallitseva tunto siitä, että »kukin on lähinnä itseään». Ainoa mahdollisuus päästä irti *tästä kaksinkertaisesta* sidonnaisuudesta on se, että kohoamme korkeampaan piiriin, ja tämä kohoaminen voi tapahtua siten, että me sielullisesti ja henkisesti emme ole lujemmin sidotut aisteihin ja aistimaailmaan, kuin että me luomisen hetkinä voimme viskata pois kahleet. Jokaisella luomistoimella on siis toinen ja korkeampi sisällys kuin se, mikä tulee näkyviin vain järkiperäisen ajattelun tuloksena. Mutta tässä — samoin kuin kaikkialla — todistaa hedelmä puun laadun, teos, joka omalla laadullaan todistaa tekijänsä vapautuneisuuden arvon.

Kun *Paavali* kehoittaa ihmisiä olemaan» kärkkäät saamaan henkisiä lahjoja, erittäinkin ennustamisen lahjaa», varoittaa hän melkein samassa kielillä puhumisen hedelmättömästä lahjasta, kysyen mitä hyötyä hän voisi toimittaa, jos hän kulkisi seurakunnissa ja puhuisi kielillä. Puheellansa hän tahtoi aina antaa jonkun *ilmoituksen* tai jonkun *tiedon,* jonkun *ennustuksen* tai jonkun *opetuksen.*

Sairaitten parantamista pidettiin tärkeänä lahjana, vaikka siihen aikaan ei kyetty ymmärtämään, millä tavalla väkevät voimavirrat voivat kulkea ihmisen ruumiin kautta siirtyäkseen toiseen, sairaaseen ihmiseen parantamistarkoituksessa. Juutalaiskristittyjen keskuudessa ei juuri tunnettu, millä tavalla magnetismia käytettiin kreikkalaisissa temppeleissä ja mitä vastaavaisuuksia siellä esiintyi kristittyjen käyttötavoille.

Alkukristillisyyden aikoina ratkaisivat armolahjat, ketkä olivat kristittyjä, ketkä eivät. Sillä »kristityksi» sanan sisäisimmässä merkityksessä ei sanottu toimivatonta seurakuntaa, joka kävi kuulemassa jotakin saarnaa. *Ainoastaan armolahjan saaneet, ne, jotka sanoin ja teoin osoittivat saaneensa yli tavallisen kyvykkyyden, katsottiin todistaneen itseensä nähden oikeiksi sanat: »Te olette jumalia ja kaikki Korkeimman poikia».*

Jos totuutta ja vanhurskautta olisi meidän aikamme kirkkokansassa ja kaikissa lahkoissa, ei näiden olisi vaikeata tunnustaa, että mitään kristillisyyttä — sellaista, *jota voiman ja rakkauden ihmiset edustavat* — ei ole olemassa »kristityssä Europassa» muuta kuin harvoissa poikkeustapauksissa.

Mitä lähetystyötä silloin voidaan tehdä »pakanain» keskuudessa?

Eikö olisi syytä ensin *itse* katsahtaa olemassaolon syvyyksiin, ennen kuin viitataan ohi kiitäviin pilviin huudahtaen: »Katsos, *tuolla* on paikka, jota sanotaan taivaaksi, paratiisiksi!»

KOTIINPALUU.

On kaikki hyviä, on kaikki lempeitä mulle,
ei ykskään vihaa, ei pahalla sanalla heitä.
Vain säälivän katseen he suovat haavoitetulle,
pololle, joka on tarponut maailman teitä.

On kaikki hiljaista niin, eikä yksikään soimaa,
jokaisen silmissä nään, kuinka kyynele kiiltää.
Lempeiden katseiden rauhasta juon minä voimaa,
vaikkakin syvällä eletty elämä viiltää.

Kaikki ma unhoitan entiset erheeni ko'issa,
repaleinen rinta tuntevi levon ja loihdun.
Kohta on kärsimyshetkeni kaukana poissa:
isä ja äiti kun kantavat eteeni soihdun,

jonka he kauan sitten rintaani istuttivat,
vaan jonka ma annoin mennä ja kadota tiehen,
kun veressä pettävät unelmat viittoilivat
ja saattivat kuohujen keskelle nuoren miehen.

Ihmettä ihan, kun eivät he minua manaa,
vaikk' olen harhassa ollut jo vuosia monta.
Vaiti ma kuuntelen äitini totista sanaa:
— Emme enään, isä, nää lastamme viatonta.

Aku Antila.

SISÄLLYSLUETTELO:

PYYDÄMME ARV. LUKIJOITAMME MUISTAMAAN

että

Tukkukauppias *Hjalmar Tammilehdon* suosittu kangas- ja lyhyttavarakauppa sijaitsee nyt Siltasaarenk. 4, puh. 96 65. Pikkuostoksiakin tehdessä kannattaa pistäytyä tässä liikkeessä, koska hinnat ovat tavallista huokeammat. Tavara ensiluokkaista ja valikoima rikas.

Jalkineita ostaessa katsokaamme, että niissä on *Mantereen Kenkätehtaan* leima, koska silloin tiedämme saavamme ensiluokkaista tavaraa mahdollisimman halvalla.

Kelloihin nähden on huomattava, että maailman parhaimmat merkit ovat edustettuina *Oy. Ajantiedon* liikkeessä, Kluuvik. 4. Vanhastaan tunnettua on, että kellot korjataan tässä liikkeessä halvimmalla. Palvelus ensiluokkainen ja rehti.

Toiminimi *Nurmisalo & Nikula* on tunnettu ensiluokkainen vaatturiliike, mutta ei silti kallis. Liikkeen puoleen voimme luottamuksella kääntyä kaikissa pukimiamme koskevissa asioissa.

J. Kuusiston liike P. Esplanadik. 21 on uudenaikaisimpia taidevalokuvaamoja, jota suositamme. — Ensiluokkaisena valokuvaamona voimme suosittaa tunnettua *Tyyne Böökin* liikettä Siltasaarenk. 6.

Tarvitessamme läkki-, pelti- ja vaskiseppää, voimme tilauksemme uskoa *B. Hildén*'in liikkeelle, Tampere, koska kokemus on osoittanut, että hinnat ovat hyvin kohtuulliset silloinkin, kun niistä ennakolta ei ole sovittu. Työ aina hyvää. Tämä liike suorittaa kappaletavaratilauksia kaikkialle Suomessa.

Lasten pukimien alalla on *Magasin Elite* yleisesti tunnettu ja tunnustettu liike.

On erehdys luulla, että kirjapainotyöt aina tulevat Helsingissä tehden kalliimmiksi kuin maaseudulla. Semmoinen otaksuma ei pidä paikkaansa ainakaan silloin, kun on kysymyksessä aistikkaan työn vaatimukset. Ja että *Oy. Gutenberg Ab:n* kirja- ja kivipaino on paras ja halvin pääkaupungin painoista, todistaa se seikka, että *Ihminen*-lehti painetaan siellä.

Hinta 5: — HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 8
Heinä-Elokuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45: —
1/2 " " 25: —
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2: —
1/2 " " 1: —

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

Julkaisija:

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE

Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinskin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

2:nen vuosik. Heinä—Elokuu 1924 — N:o 8

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

„PYHÄN SYDÄMEN" KIRKON OVELLA.

IHMISELLE kirj. VILLIE ANGERVO.

Juurellasi joukko julkee,
autuutehen arvoton,
kuolemaisillansa kulkee
naurujuhlaan nautinnon.
Sydän synnitön ja pyhä
vuottaa vuosikaudet yhä.

Ihmisaalto toista ajaa
nautinnosta nautintoon
rauhattomuudell' ei rajaa
— osallinen siitä oon.
Käydään tanhuun käsityksin
— yö mun kohtaa ypöyksin

Ikuisesta i h m i s e s t ä
varjo kun ma olen vain,
elon aaltoa en estä
riipomasta rintoain:
tunkee mieleen toiveet turhat
mukanansa onnen murhat.

Juopuneena joukko julkee
nääntyy — sen nyt kurja nään;
Pyhä sydän surut sulkee
sydämeensä sykkivään.
— Tempaan auki Templin
uksen —
löydän sieltä lohdutuksen.

Paris l'église du Sacré — Coeur 25/V 24.

ELÄMÄN ETSIJÄ.

IHMISELLE kirj. LARIN-KYÖSTI.

Kun yöllä valvon, muistan hetken sen,
sua, Tuntematon, kutsuin uhmassain,
ma ootin, leimausta pitkäisen,
mut eessäs olin varjon varjo vain.

Ma olin nuori, tahdoin määränpään
näin tietää, syyt ja salat elämän,
sen tarkoituksen tiellä ylempään,
mut vaiti oli näkymätön Hän.

Ja elonpyörteisiin niin unhoitin
sen kysymyksen, jonka silloin tein:
maan päällä mikä lienee kaunehin,
min aistein aavistain loin itsellein.

Sen kannus kunnia ja maineen kyy
vain kiihoitti mun turhaan kamppailuun,
sisäisin Itse, Sovitus ja Syy
näin unhoittui, en päässyt ratkaisuun.

Mut vuotten vieriessä kirkastui
yön kärsimysten kautta elon tie,
onttoa onnea sydän oudoksui,
mi haaveen hauras harhakuva lie.

Näin monin muodoin eessäin kuoleman,
mut pelastuin kuin kautta ihmehen,
näin jonkun mua hiljaa johtavan
pois hetken työstä piiriin kaikkeuden.

Niin syttyi hiljaa harras huokaus
ja sielu etsi jotain korkeempaa
kuin elo tää, min painaa kirous
vain kulkuamme kiistaan kiihoittaa.

Ja henki kaarsi kohti tähtiä
pois ajasta, mi kaiken maahan löi,
lähelläin tunsin jotain lämmintä
kun viluss' ikuisuutta ikävöin.

Mitä mä kaukaa, kaikkialta hain,
sen löysin läheltä ja itsestäin,
hiljaisin rukouksin rauhan sain,
itseni, Jumalani silloin näin. —

GEORGE S. ARUNDALE.

Elokuun 20 päivän iltana saapui Turun kautta Helsinkiin tri George S. Arundale hindulaisen puolisonsa, Rukmini Arundalen kanssa. Tri Arundale on tunnettu englantilainen kasvatustyöntekijä, puhuja ja kirjailija. Viimeiset 21 vuotta on hän yhteen menoon työskennellyt Indiassa, josta on tullut Arundalen toinen isänmaa.

Heti pääkaupunkiin saavuttuaan piti tri Arundale ensimäisen esitelmänsä aineesta »Nuorison veljeys». Seuraavana iltana hän esitelmöi tulevaisuuden kasvatuksesta. Viimeisen esitelmänsä »Mestarit ja tie heidän luokseen» piti hän perjantaina, 22. 8. Esitelmät pidettiin T. S:n huoneustossa, Kansakoulukadun 8:ssa.

Koetamme muutamalla sanalla selostaa näitä esitelmiä.

Nuorison veljeys.

Aina, kun ihmiskunta elää sellaisessa ajassa, jolloin suurta Opettajaa odotetaan, on huomattavissa erilaisia uudistuspyrkimyksiä. Kristuksen edelläkävijä teroitti, tehkäät parannus, joka oikeammin käännettynä merkitsi, muuttakaa mielentilanne. Nykyisenä ajankohtana on meidän teroitettava samaa, muuttakaamme mielentilamme. Tulkaamme sisäisesti nuoriksi, vastaanottavaisiksi, innostuneiksi. Kehittäkäämme itsessämme palvelemisen ja veljeyden perushyveitä. Vain näiden ominaisuuksien nojalla voimme kuulua sisäiseen nuorisoliittoon. Jos kykenemme sisäisesti nuortumaan, kehittyy meissä myös kyky suuren Opettajan tuntemiseen, kun Hän julkisen toimintansa alkaa. Nykyisenä aikana odotamme tällaisen Opettajan tuloa, ja myönnettävä on, että maailma Häntä kaipaa.

Tulevaisuuden kasvatus.

Englantilainen sana education johtuu latinalaisesta sanasta educo, joka merkitsee vetää esiin eli kehittää esiin. Se tarkoittaa sitä, että koetetaan vetää esiin jotakin kätkettyä, uinuvaa. Se taas, joka on kehitettävä eli vedettävä

esiin, on, erään englantilaisen filosofin ja myös Hegelin mukaan, jumalallinen henki ihmisessä. Tämän kasvatustavan kautta opimme tuntemaan Jumalan, sillä vanhan hindulaisen filosofian mukaan on tämä esiinvetäminen Jumalan luonnon eli Jumalan tajunnan esiin vetämistä, kehittämistä. Kasvatus on siis uinuvan jumalallisen tajunnan kehittämistä ja ilmentämistä tajuttomuudesta täydellisesti tajuiseen tilaan. Tulevaisuuden kasvatuksen tehtävä on saattaa ihminen tietoiseksi jumalallisesta alkuperästään, saada esiin jumalallinen tajunta sekä tehdä se itsetietoiseksi ihmisessä. — Esitelmän laajempaan selostukseen ei ole tässä mahdollisuutta. Mainittakoon kuitenkin vielä se jo ennestään tunnettu asia, että tri Arundale on aikoinaan Englantiin perustanut koulun, joka perustuu esitelmöitsijän edustamiin, tulevaisuuden kasvatuksen periaatteisiin, ja jossa koulussa näitä periaatteita menestyksellä käytäntöön sovellutetaan.

Mestarit ja tie Heidän luokseen.

Ystävät, tämä esitelmäni on viimeinen ja sen aine tärkein.

Monet saattavat ihmetellä, ketä ovat Mestarit. Saattaa olla vaikeata vakuuttaa, että on olemassa Mestareita. Länsimailla on unohdettu asioita, joita itämailla tunnetaan. Mutta nyttemmin aletaan jo täälläkin pitää mahdollisena Mestareiden olemassaolo.

On näet olemassa suuri Henkinen Hallitus, josta maanpäälliset hallitukset ovat epätäydellisiä heijastuksia. Tämä Henkinen Hallitus on yhtä paljon täydellinen kuin maalliset ovat epätäydellisiä. Hindulaisessa uskonnossa ja Kristinuskossa puhutaan tästä henkisestä hallinnosta. Tämä tulee esille enkelijärjestöjen kuvauksissa. Me ihmiset olemme tarvinneet yksilöllisyyttä, olemme kehittäneet sitä, ja sentähden meistä tuntuu, että Jumala on kaukana. Joinakin historiallisina aikoina on ollut ihmisiä, joilla on ollut tieto Jumalasta ja Mestareista. Kun tutkimme historiaa, huomaamme kertomuksia ihmisten suhteista sankareihin ja puolijumaliin, jotka ovat olleet näkymättömän maailman asukkaita. Nämä olennot ovat Jumalan rakkauden, mutta myös Jumalan vihan toteuttajia. Nämä henkilöt tuntuvat tarumaisilta, mutta sitä ne eivät ole. He ovat eläviä olentoja ja ihmiskunnan hoitajia sekä opettajia. Tiedämme, että lapsi tarvitsee hoitoa. Samoin tarvitsee ihmiskunta hoitajia, jotka johtavat ihmiskunnan kohtaloita siihen päämäärään, jonka jo itse ovat saavuttaneet.

Ja kun lapsi kasvaa vanhemmaksi ja tulee nuorukaisen ikään, tällöin vanhempien huolenpito vähenee. He seuraavat kasvua ja kehitystä sivulta. Lasten annetaan myös itse yrittää ja ponnistella. Jos lapsi putoaa, jos loukkaa itsensä, niin sen annetaan se tehdä. Antaa lapsen itkeä, kyllä hän oppii. Nuorukaisen jo täytyy itse päättää, mitä tehdä, miten kotinsa perustaa. Samoin on rotujen laita ihmiskunnassa. Rodut tarvitsevat varhaisemmassa lapsuudessaan Vanhempien Veljien johtoa. Perintätietojen mukaan tiedämme näistä Johtajista. Rotujen vanhentuessa vetäytyvät He syrjään, mutta seuraavat niiden kehitystä sivulta. Täten oppivat ihmiset elämään ilman välitöntä ohjausta.

Ulkonaisesta huolenpidon puutteesta päättäen näyttää, että ihmiset ovat jätetyt yksikseen. Heillä ei ole ulkonaista jumalaa, vaan on se etsittävä sisästä päin. Mutta ihmiskunta ei ole niin yksin kuin näyttää. On ollut Vanhempia Veljiä, aikoinaan tavallisen ihmiskehityksen läpi kulkeneita ihmisiä, jotka ovat julistaneet Jumalan ikuista Lakia. He ovat ihmisiä nostaneet. Näitä on paljon. Niihin kuuluu ihmiskunnan hyväntekijä Buddha, niinikään Kristus, Zoroaster y.m., jotka ovat perustaneet uskontoja. Olemme näkevinämme, että eri uskonnot ovat peräti erilaisia. Mutta lähemmin tutkien huomaamme, että tämä erilaisuus on muodollista. Sisäisesti ne kaikki ovat yhtä, mutta painostavat erilaisia puolia. Niinpä huomaamme, että hindulaisuus teroittaa veljeyttä, zoroasterilaisuus puhtautta, buddhalaisuus viisautta, islamilaisuus ykseyden aatetta, kristillisyys yksilön velvollisuutta lähestyä Jumalaa ja toisaalta itseuhrausta. Uskontojen takana on yksi ja sama Totuus, niiden yhteinen lähde. Näiden uskontojen perustajia ovat Viisauden Mestarit.

Tärkeä kysymys, joka meitä kohtaa, kun ajattelemme näitä Mestareita, on, ovatko He vielä eläviä ihmisiä, vaiko ihmisten keskuudesta pois siirtyneitä. Olen sitä mieltä, että nämä Mestarit muodostavat salaisen Veljeskunnan niiden kanssa, jotka ovat jättäneet tavallisen ihmiskehityksen. Mestarit itse ovat kulkeneet kuin me. He ovat langenneet ja nousseet, kärsineet, surreet ja iloinneet. Nyt ovat he saavuttaneet inhimillisen täydellisyyden, katsoen Jumalaa silmästä silmään.

Ennen oli Mestareilla oppilaita, joille ovat osoittaneet Tien. Tie on unohdettu, mutta itämailla sitä vielä tunnetaan. Joka astuu tälle Tielle, jonakin päivänä hän tulee näkemään Mestarinsa. Nämä Mestarit ilmestyvät ihmisille, jotka antautuvat palvelemaan ihmiskuntaa. Jos me astumme Mestareita kohti muutamankaan askeleen, tulevat He meitä vastaan monin askelin.

Mikä on sitten tämä Tie, joka vie Mestarien luo? Kun sielu kehittyy eläinasteelta, saa se älyn, joka sitä johtaa. Mutta sitten alkaa hallita omantunnon laki, joka osoittaa, mikä on oikein, mikä väärin, sekä sittemmin, mikä on hyödyllistä, mikä hyödytöntä. Täten ihminen oppii palvelemaan Jumalan suunnitelmaa. Ihmisen, joka aikoo astua tälle Tielle, tulee ajatella palvelemista ja uhrautumista, ei itsensä kehittämistä tai yleensä itselleen pyytämistä. Kun olemme tulleet epäitsekkäiksi, voivat Mestarit huomata meissä olevan kirkkaamman valon. Ja tällöin voi tapahtua, että Mestarit ottavat meidät oppilaikseen. Aluksi huomaamme sen siitä, jos kykymme kasvavat. Jos Mestari edelleen huomaa, että olemme vakavia, voi hän ottaa meidät perheensä jäseniksi, s.o. Veljeskuntaan. Lopulta voimme fyysillisissä aivoissammekin tuntea Mestarin läsnäolon. — Mestarit eivät työskentele itsensä hyväksi. He auttavat ihmiskuntaa. Sentähden ne, joiden hallitsevana ominaisuutena on palveleminen, tulevat Mestarin oppilaiksi.

Lyhyessä esitelmässä emme voi selostaa niitä ihmeellisiä kokemuksia, jotka tulevat oppilaan osaksi Tiellä kohti Mestareita, kohti täydellisyyttä. Mutta niistä puhuu m.m. Uusi Testamentti, kertoessaan Kristuksen elämästä ja kokemuksista.

Päämäärää emme voi saavuttaa niin lyhyessä ajassa kuin on yksi ruumistus. Niin ollen tulee käsittää jälleensyntyminen. Pienessä kirjassa »Mestarin

jalkojen juuressa»*) ovat vanhat totuudet esitetyt nykyaikaisessa muodossa.
Vielä kysytään, mitenkä sitten voimme oppia tuntemaan Mestarin? On yksi ja ainoa tapa: tulla Hänen kaltaisekseen.

Puutteellisesti selostanut
M. T.

JOHTAJATAR ILMA EERIKÄISEN MUISTOLLE.

(Hautauspäivänä, 20. 8. 1924.)

Savonlinnan tyttökoulun johtajatar Ilma Eerikäinen oli harvinaisen korkealle kehittynyt persoonallisuus, ollen yksi Savonlinnan sivistyselämän keskeisimpiä henkilöitä. Opettajana hän oli esikuvallinen, ja aikaisempina vuosina hän oli paikkakunnan raittius- ja valistusharrastusten itseoikeutettu, innokas johtaja. Tämän hehkuvasieluisen aatteiden sankarin muistolle ovat tässä esitetyt säkeet omistetut.

Ken syntyessään suuren sielun saa,
hän elon valtiaaksi kohoaa.

Elämäntaidon tarkoin oppii hän,
niin ymmärtääpi elon syvimmän.

Hän käsittää: työkenttä on tää maa,
sit' täytyy kunkin työllään kunnostaa.

Mut' samalla hän tietää: korkeempaa
päämäärää ihmishenki tavoittaa.

Siks' ohjaapi hän toimintansa niin,
se että hyötyisiin veis tuloksiin.

Hän työssään, elonkutsumuksessaan
osoittaa oikeata kuntoaan.

*) Kirj. Alcyone.

Ja into, tarmokkuus saa näkyviin,
kun osautuu hän puuhiin vapaisiin.

Mi ihailtava epäitsekkyys,
mi uhrautuva jalomielisyys!

On oikeudentunto veressään —
ei itseään voi käydä pettämään.

Hän vakaumuksiaan ei koskaan myö —
se oisi halpamaisin ihmistyö!

Hän ihanteensa pyhät säilyttää
ja kaipaa aina kohti täydempää.

Näin työssä ponnistaen, taistellen
käy kulku pyrkiväisen ihmisen.

Mut' vaikka taival onkin vaikeaa,
maan mahdit ei voi häntä masentaa.

Myös kärsimyksistään hän hyödyn saa,
ne sieluansa eelleen kirkastaa.

Ja valo kasvoiltansa kajastaa,
kun kuolemankin ovi aukeaa.

Ken elää näin, on persoonallisuus,
ja ihana on hällä ikuisuus.

J. A. Reinikainen.

Usko ilman tietoa on heikkoutta, uskoa tiedosta on voimaa. — Eliphas Levi.

Kevyt elämä — raskas kuolema,
raskas elämä — kevyt kuolema.

ELÄMÄN SOVITUS.

IHMISELLE kirj. LARIN-KYÖSTI.

Kun korkeimmilleen lentää kevyt nuoli,
se juuri alas liitää maata kohti,
kun luulit, että sinuss' suuruus kuoli,
vain surempaan taas jumaluutes johti.

Maan uumeniin kun raskas aatos vaipuu
kuin etsis hautaa, kaiken unhoitusta,
sun tähtiin nostaa kirkkauden kaipuu,
mi etsii Elämästä sovitusta.

O.-kylä 25. 5. 1924.

ANTEEKSIANTAMUS.

Oli suuri kristittyjen kokous. Vanha saarnaaja, armonsanomaa julistaessaan harmaantunut, levitti kätensä ja huusi kuulijakunnalleen: — teidän syntinne, kuinka raskaat lienevätkin, ovat armosta anteeksi annetut. Oi iloitkaa veljet, anteeksi kaikki, anteeksi Jumalan suuren rakkauden tähden.

Kuulijakunnassa puhkesi itkun tyrske. Silmät loistivat haltioitunutta hurmaa. Monen hartioita painoi raskas velkakuorma, toiset taas itsetiedottomasti yhtyivät yhteiseen tunnelmaan. Vanhan saarnaajan sana sai sielut syttymään.

Nuori ihminen, totuuden etsijä, istui kuulijana joukossa joutumatta yhteiseen hurmaukseen. — Tuo oppi on heikkoja varten, ajatteli hän mielessään. Se on kerjäläissieluille, jotka elämänsä voimat väärinkäytettyään seisovat vanhoina ja raihnaisina ristissäkäsin, kumartunein päin, herransa ovella armoa rukoillen ja anteeksi antamusta pahoille töilleen.

Minä tahdon kehittyä, minä tahdon kasvaa ja nousta sille asteelle, johon ihmiskunnan parhaat ennen minua ovat nousseet ja jumalani edessä tahdon kerran seisoa pystypäin anoen oikeutta, mutta en armoa kerjäten niinkuin tämä orjalauma, joita heidän herransa armahtakoon.

Ja se nuori ihminen meni pois säälien sydämessään vanhaa saarnamiestä, armosta elävää, orjalauman opastajaa. Hän itse, nuori ihminen, kuuluva heimonsa parhaimmistoon, tunsi olevansa kutsuttu toisenlaiseen tehtävään.

Kehityksen tie on kaita, kivikkoinen ja työläs kulkea, mutta nuoren ihmisen tahto oli terästynyt, hänen pyrkimyksensä rehellinen ja päätöksensä horjumaton; pitkien vuosien, sitkeiden taistelujen ja harjoitusten jälkeen,

kun määränpää jo siinti silmänkantamilla soi hän itselleen pienen hengähdysajan tarkastaakseen tuloksiaan. Hän huomasi, että työnsä ei ollut turhaan mennyt.

Niin ihminen, joka ei enää ollut nuori, astui pystypäisenä Jumalansa kasvojen eteen. Ja sanoi: Herra, Sinä taivaan ja maan Tekijä, sinä tiedät minun kilvoitukseni ja vaivannäköni, sinä olet nähnyt uskollisuuteni ja tunnet saavutukseni — tee siis oikeutta palvelijallesi, anna salaisuutesi avain; suo minun vihdoinkin löytää totuus.

Ihminen vartoi vastausta, hän koki kuunnella Jumalan ääntä, mutta kuuli vaan oman minänsä puhelun. Minä olen enemmän kuin muut, sanoi ihmisen minä: olen voittanut aineen, olen tukahuttanut itsessäni eläimen, olen taistellut esikoisoikeuden itselleni, en armoa enkä lahjoja anele Isäni valtakunnassa maksettakoon minulle palkkani ansioni jälkeen. Ihminen viehättyi kuuntelemaan oman minänsä puhelua, mutta kytketyt intohimot hänen sielunsa pohjalla riuhtoivat kahleitaan.

Niin tuli sen ihmisen ystävä, joka oli rikkonut häntä vastaan ja sanoi: veljeni, olen tehnyt pahoin, anna anteeksi minulle. Vastasi ihminen: ole rauhassa, en vihaa sinua, mutta mitään anteeksiantamusta ei ole, syy ja seuraus vain; minkä taaksesi jätät, se kerran eteesi koituu, koska se on elämän laki. — Ystävä meni matkaansa murhemielin tietäen voimattomuutensa Lain pykäliä täyttämään.

Ihminen yhä odotti Jumalan vastausta, mutta Jumala vaikeni ja autio hiljaisuus niinkuin rajuilman edellä seisoi uhkaavana hänen ympärillään.

Mutta sillä välin olivat intohimot ihmisen sielussa katkaisseet kahleensa ja ryöstäytyneet vapauteen.

Sen huomattuaan täytti kauhu ihmisen sydämen. Sillä ne nousivat riehuen toinen toisensa jälkeen niinkuin vuosisataiset hirviöt eikä ihminen ollut koskaan tietänyt kätkevänsä sellaisia voimia itsessään.

Ja yksi pedoista herätti toisen; niiden joukko oli monilukuinen — mitkä niistä olivat hänen omia kasvattiaan, mitkä suvun ja heimon; veressä perintönä kulkeneet.

Suuri myrsky nousi sen ihmisen sielussa, jonka vertaista ei ennen nähty ja ihmisen voima raukesi kuin hauras korsi, jonka tuuli tieltään taittaa. Niin ihminen teki tekoja, joita ei tahtonut tehdä, ja töitä, joita toisten suorittamina oli tuominnut ankarimmin. Hän eli nyt vierasten voimien vallassa, voimien, jotka kumminkin olivat hänen omiaan.

Kun raivoava petolauma oli saanut kyllänsä ja asettunut, seisoi ihminen ihanan talonsa raunioilla revityin vaattein sairaana ja runneltuna ja ankara tuomari syytti ja soimasi hänen sisässään.

Niin suru ja ahdistus täytti ihmisen sielun ja hän lankesi tomuun Jumalansa kasvojen eteen sanoen: Sinä, oi isä, näet minun hätäni ja minun kurjuuteni, armahda minua vanhurskas Jumala suuren laupeutesi tähden.

Silloin ratkesi raskas pimeys ihmisen ympärillä ja hän sai nähdä taivaallisen Isänsä kasvot. Ne olivat niinkuin vanhan saarnaajan, hyvyyttä ja lempeyttä loistavat — ylenpalttinen rakkaus värähti hänen äänestään: *Sinun syntisi ovat anteeksi annetut.*

Ääni vaikeni ja Henki, joka oli ottanut yllensä vanhan saarnaajan muodon, katosi, mutta ihminen makasi maassa toistellen ihmeellisiä sanoja itselleen.

Lopulta hän käsitti niiden merkityksen ja ennen aavistamaton riemu täytti sielun, niin suuri, että se tuntui milt'ei liian raskaalle kantaa.

Silloin hän nousi ja lähti etsimään lähimmäisiään ilmoittaakseen heille ilosanoman.

Ja sanoi heille: meidän syntimme ovat anteeksi annetut, iloitkaa veljet. — Kaikki anteeksi, Jumalan rakkauden tähden taivaan valtakunta teille lahjana tarjotaan, se lahjana ottakaa.

Älkää hukatko aikaa valmistaessanne itseänne, vaan ojentakaa sielunne Jumalan puoleen niinkuin kasvi ojentaa nuppunsa kohti aurinkoa, joka saa kukan loistoonsa puhkeamaan.

Mutta kansa närkästyi ja kivitti sitä ihmistä ja ajoi pois maansa ääristä, mutta hän huusi heille mennessään: Jumala antaa Laupeuden kulkea Oikeuden edellä: teidän syntinne ovat anteeksi annetut.

Ja hän vaelsi kautta maiden etsien ystävää joka kerran oli rikkonut häntä vastaan ja löytäessään hänet julisti armon sanoman. Ja se ystävä, joka tiesi olevansa liian heikko Pyhää Lakia täyttämään, tunsi suuren hetken lähestyneen. Niin kaksi ihmistä ylistivät yhdessä Jumalaa.

Ja antoivat kaikki anteeksi toinen toisilleen, ja kaikille ihmisille. Eivät vihanneet ketään, eivät kadehtineet, eivätkä koettaneet vahingoittaa.

Sillä he näkivät jokaisessa ihmisessä veljen, yhden vertaisen, samanarvoisen, yksi oli enemmän voimassaan, toinen taas rakkaudessaan. Ja se heikko tulee väkeväksi rakkaudessaan, jota ilman ei yksikään sielu kykene Pyhää Lakia noudattamaan.

Sillä kirjoitettu on: Rakkaus on Lain täyttämys.

Ilma Virtala.

ELÄMÄNKATSOMUS PERSOONALLISUUSPERIAATTEEN VALOSSA.

Persoonallisuusperiaate takaa kullekin yksilölle persoonallisen aseman muihin nähden ja muiden kannalta. Persoonallisuusperiaate on lyhyesti sanoen se ajatus, että ihmistä on aina ja joka suhteessa, sekä muiden että hänen itsensä, kohdeltava tarkoitusperänä, eikä koskaan vain välikappaleena tai välikeinona jonkun asian tai henkilön palveluksessa. Höffdingin persoonallisuusperiaatteen selityksen mukaan on ihminen silloinkin kun hän palvelee jotain muuta kuin itseään, esimerkiksi, valtiota, yhteiskuntaa, muita ihmisiä, jotain aatetta tai jotain asiaa yleensä, on hänen silloinkin oleminen myös tarkoitusperänä siten, että tämän palvelemisen tulee johtaa hänen oman olemuksensa, hänen yksilöllisen olemisensa kehitykseen ja jalostukseen. Tämä periaate luo myös ihanteen. Sikäli, kun individualismi, yksilöllisyys esiintyy jyrkissä muodoissaan, se väittää ja osottaa, että yksilön on oltava tarkoitus-

peränä olematta silti välikappaleena. Persoonallisuusperiaatetta vastaan ei siis ole se, että hän palvelee jotain asiaa tai aatetta, kun tämä kaikki vain on edellytyksenä yksilön itsensä korkeammalle kehitykselle. Ihminen kasvaa, kuten Schiller on sanonut, hänen tarkoitusperiensä suuretessa. Tämän aatteen valaisema ja sen vaikka vaistossaan tajuava ihminen tuntee olevansa enemmän kuin pelkkä yleisiä lakeja ja muotoja valaiseva esimerkki ja sekin ihmiselämä, joka liikkuu kaikkein ahtaimmissa piireissä, tuntee voivansa osaltaan lisätä ihmiskunnan suurta yhteiselämystä. Täten persoonallisuusperiaate yleensä aikaansaa hedelmällisen, näkymättömän vuorovaikutuksen eri yhteiskunnan jäsenten kesken. Yksityisen kehityksen suunnan on oltava semmoinen, että se omintakeisuudellaan parhaiten auttaa tavalla tai toisella muita kehittymään itsenäisesti ja omintakeisesti. Tämmöinen johdonmukainen oikeamielisyys kehityksessä yhdistää parhaalla tavalla itsensätehostamisen ja antautumisen sekä rinnastaa yksilön kehityksen yleiseen.

Tämmöisessä kehityksessä persoonallisuusperiaate on saavuttanut täyden oikeutensa, koska siinä yhteiskunta ja yksilöt ikäänkuin sulautuvat toisiinsa, niiden silti kadottamatta niille kuuluvaa ehdotonta omintakeisuutta. —

Syrjäyttääksemme nyt näin yleiset muodot, on havaittava että sikäli kun ihmisen persoonallisuus lyö leimansa hänen uskoonsa, samoin uskonto ja uskonnollisuuskysymys ratkaistaan persoonallisuusperiaatteen nojalla. »Jokainen ihmisyksilö, käyttääksemme Höffdingin sanoja, on yksi niitä keskuskohtia, joista elämän arvo tunnetaan, ja yksi niitä lähtökohtia, joista lähtien uusia arvoja voidaan löytää tai tuottaa. Vastaisuudessa ei uskontoa siinä määrin vaadita tieteen kuin elämän tuomioistuimen eteen ja tämä tapahtuu persoonallisuusperiaatteen nojalla.

Kuta enemmän todelliset ja pysyvät elämänkokemukset pääsevät vaikuttamaan uskonnolliseen elämään, sitä enemmän symboolis-runollinen uskonnollisten käsitysten ymmärtämistapa on astuva kirjaimellis-dogmaattisen sijaan ja on se sen tekevä kasvavalla itsetietoisuudella. Ja samalla on otettu suuri askel lähemmäksi vapaata, itsenäisesti saavutettua, inhimillistä elämänkatsomusta. —

Persoonallisuusperiaatteen ratkaiseva voitto on uskonasioissakin saavutettava kiirastulessa ja ankarassa taistelussa vanhojen dogmien ja uusien epäilyksien välillä. —

Antti Halonen.

Eläissäsi ihmisten kanssa, älä unohda sitä, mitä olet oppinut yksinäisyydessä. Ja yksinäisyydessä mieti sitä, mitä olet oppinut ihmisten seurassa.

Leo Tolstoi.

Teeskentely on paheen kunnianosoitus hyveelle.

Francois de la Rochefoucault.

FATA MORGANA.

Me minne soudammekaan näin,
oi ystäväin?
Sä ällös kysy lain,
nyt soutakaamme vain,
ah armahain!
Tää onnen venhe on,
tää onnen on ja auringon
ja kuun ja tähtien.
Sen määrä kaukainen
ja ikuinen
kuin auringon ja kuun ja tähtien
Siis ällös kysy lain,
oi armahain,
nyt minne kuljetaan.
Me kaukomaille soudamme.
ja hohtohelmet noudamme.
Kun noudettu on sieltä ne
ja saavutettu määrämme,
me uneen, lepoon joudetaan
ja vaivutahan Nirvanaan,
ikuiseen Fata Morganaan.

Nääs kuinka kaislat taipuvat.
ja veden alla vaipuvat
ja kuinka kokkaan kuohu lyö,
ja hohtaa koko vetten vyö!
Sä ethän, armas, pelkää, et,
kun lauluani kuuntelet.
Jo kuudankruunun sulle soin,
sen kutreis koristukseks toin.
Sä luota voimihini vain,
ain ollos omanain,
maa aukee unelmain!
Kuin ikuisuus se raukeaa
ja tuska, vaiva raukeaa.
Ylitse aaltoin kuohuvain,
ohitse kaislain keinuvain
siis soutakaamme vain
nyt onnen ikisaarihin
ja taivaan hohtokaarihin.
Me emme palaa laisinkaan
vaan jäämme sinne ainiaan,
ikuiseen Fata Morganaan!

VÄINÖ SIIKANIEMI.

TUTKISTELMIA MUSIIKIN OLEMUKSESTA.

IHMISELLE kirj. *Leo Golowin.*

II.

Edellisessä vallan yleensä tarkasteltuamme sitä, mitä voitaisiin sanoa »musikaaliseksi momentiksi», luomme nyt silmäyksen asian käytännölliseen puoleen, musiikin esittämiseen.

Esittävän soittotaiteilijan on esittäessään jotakin sävellystä otettava huomioon varsinkin kaksi seikkaa. Hänen on ensinnäkin koetettava päästä sen perustunnelman eli mielialan perille, joka säveltäjässä on vallinnut silloin, kuin hän on sävellyksen tehnyt. Tämä voi tapahtua joko siten, että hän antaa itseensä vaikuttaa sen »suggestiivisen» voiman, joka on kaikissa sävellyksissä — ja yleensä kaikissa taideteoksissa — tai siten, että hän perinpohjin ja järkiperäisesti erittelee, »analysoi», sävellyksen sisällön, tarkoituksen y.m. Ensiksi mainittua keinoa — »suggestiivista» — voivat tietysti käyttää vain tavallista suuremman soitannollisen vaiston omaavat henkilöt, kun taas jälkimäistä voi jokainen käyttää. Toiseksi tulee musiikin esittäjän, sittenkuin hän on toisella tai toisella esitetyistä menettelytavoista päässyt selville esitettävän kappaleen sisällöstä, ryhtyä suorittamaan esitystä sen vaikutuksen mukaisesti, jonka hän on saanut, jolloin hänen on tarkoin huolehdittava, ettei hän pane suoritukseen sen enempää omasta henkilöllisyydestään, kuin mitä tarvitaan puhtaasti teknilliseen muovailuun.

Näitä kahta edellä aivan pintapuolisesti kosketeltua sääntöä voidaan ehkä pitää esittävän soittotaiteilijan päätukikohtina. Näiden lisäksi tulee luonnollisesti joukko muita seikkoja, kuten esim. musikaalinen ajanmitta eli tempo. Minä omasta puolestani uskon, että jokaisella sävellyksellä on yksi — ja vain yksi — normaaliajanmitta, joka saadaan selville vain kokeilemalla. Useihin sävellyksiin on niiden ajanmitta kylläkin merkitty metronoominumerolla, mutta se on harvoin ehdoton, ja pannaan pikemminkin osoittamaan sävellyksen lähimaista perustempoa. Ehdottomalla ajanmitalla ymmärretään tässä sitä tempoa, joka täydelleen sulaa sävellykseen kaikissa suhteissa, eli sisältää kaikki sävellyksen rubatovaihtelut. Siksipä onkin soittajalle sangen tärkeätä, että hän saa selville tämän ehdottoman ajanmitan eli absoluuttisen tempon. Sanottiin jo, että tämä löydetään vain kokeilemalla. Varsinaisia ohjeita sen löytämiseksi ja keksimiseksi ei voida antaa. Vuoro vuorolta koetettaessa eri tempoja viimein aivan kuin »tunnetaan itsessänsä», koska oikea on löytynyt, ja edelleen on tunnettava, missä kohdin säveltäjä on kappaleessaan tarkoittanut tämän tempon vaihteluja.

Kaikki yllä esitetty kuuluu soitannon puhtaasti käytännölliseen erittelyyn. Aluksi saattaa amatööristä tuntua vaikealta ja monimutkaiselta ryhtyä tällä tavoin erittelemään, mitä säveltäjä on teokseensa sisällyttänyt, mutta vähitellen hän huomaakin sen käyvän aivan itsestään. Saadaan jossain määrin kokemusta ja eräänlainen tottuneisuus, ja pian havaitaan, että kaiken soitannon erittely tapahtuu itsetiedottomasti.

Mitä sävellyksen varsinaiseen esittämiseen tulee, niin tekevät varsinkin ei-ammattisoittajat erään virheen. He asettuvat jo alunperin väärälle kannalle siinä, että he keskittävät pääpainon omaan persoonalliseen suoritukseensa eikä sävellyksen laatuun ja taiteelliseen muodosteluun. He pyrkivät ensi sijassa yksilöllisenä soittajana tekemään mahdollisimman edullisen vaikutuksen kuulijoihin sen sijaan, että he pitäisivät silmällä sävellyksen eli kappaleen mahdollisimman täydellistä tulkitsemista kuulijoille. Tämä virhe on ymmärrettävä ja anteeksiannettava, jos siihen on syynä hermostuneisuus, mutta on pidettävä vikana siinä tapauksessa, ettei sitä ole hermostuneisuus aiheuttamassa.

Paljon vielä voitaisiin puhua musiikin oleellisista ominaisuuksista, sen harjoittamisesta ja soittajasta taiteilijana, mutta lopetettakoon nämä tutkistelmat tällä kerralla tähän.

USKONNONOPETUS JA KASVATUS TOTUUTEEN.

Kun on pidetty suotavana minun myös lausuvan, mihin suuntaan toivoisin uskonnonopetuksen muutettavaksi, niin on se tehtävä minun puoleltani vaikeampi. En ole lapsipsykologi, minulla ei ole käsitystä lapsenomaisesta tunne- ja ajatuselämästä. En siis voi antaa mitään ehdotuksia siitä, missä muodossa uskonnonopetusta olisi kodissa ja varhaisemmassa koulussa annettava. Olen kuitenkin sitä mieltä, ettei lapsille olisi tässä suhteessa opetettava ja tyrkytettävä mitään, mistä vanhemmat tai opettajat itse eivät ole selvillä, ei mitään sellaista, mitä heille itselleen on ehkä uskonvaatimuksina tavanmukaisesti, perimätapojen ja oppikirjojen mukaan opetettu, vaan tunnustakoot mieluummin rehellisesti ja avoimesti tietämättömyytensä. Tämä suora rehellisyys on jo sinänsä erinomaisen tärkeä kohta kasvatuksessa totuutta pyhänä pitämään. Kenellä ei ole omakohtaista sisäistä uskonnollista vakaumusta, hänen ei pidä yrittää sitä kirjaopilla toisiin luomaan, eikä sellainen yritys menestynekään.

Kun tavallisuuden mukaan ihminen vasta lapsuusiän jälkeen alkaa mietiskellä ja arvailla elämän merkitystä ja tarkoitusta, niin olisi varsinainen opetuskin näistä eli uskonnon asioista aloitettava vasta tällä varttuneemmalla iällä. Nykyiseen tapaan lapsille raamatun historian ja katkismuksen opetus on siis kylläkin hylättävä. Asia ei tule yhtään paremmaksi, että mietitään keinoja, kuinka näitä aineistoja olisi paraiten opetettava. Siinä suhteessa ei vanha vaate tule paremmaksi paikkaamalla, vaan on uusi puku uskonnonkin opetukselle tarpeen.

Eivätkö seuraavat periaatteet ole tunnustettava oikeiksi ja siis myös varsin sopiviksi uskonnonopetuksen lähtökohdaksi ja ohjeeksi: 1) Uskonnollisen tietomme perusteena on sisäinen valomme eikä raamatun sana; Jumalan ikuinen sana ilmeni Kristuksessa ja se ilmenee jokaisessa jumaluudelle antautuvassa ihmissielussa. 2) Ihmisessä on synnynnäinen jumalallisuuden vas-

taanottokyky, mikä vaikuttaa sen, että hän voi tuntea Totuuden. Nämä periaatteet ovat kveekarein, jotka meidän »oikeauskoinen» kirkonoppimme julistaa harhaoppisiksi lahkolaisiksi. Kveekareista puheenollen sopii mainita, että he myös käytännössä tunnustavat ihmisten tasa-arvoisuuden ja veljeyden puhuttelemalla toisiaan »ystäviksi» ja »sinuksi». Tämä vain välihuomautuksena, mutta kuitenkin tärkeänä osoituksena siitä, kuinka meidän uskonnollisissa käsitteissämme ja käytännöllisessä elämässä tulisi pyrkiä rehelliseen yksinkertaisuuteen. Uskonnolliset käsityksemmehän luovat myös keskinäiset elämänsuhteemme toisiimme, ainakin niiden tulisi olla elämänsuhteittemme perusteena, periaatteina, käytännöllisen elämän ohjeina.

Uskonnonopetusta ei tulisi siis perustaa mihinkään ulkonaisiin seikkoihin ja edeltäpäin määrättyihin uskonvaatimuksiin, vaan ihmisessä asuvaan uskonnolliseen tunteeseen eli tarpeeseen. Tähän alkuperäiseen tunteeseen yhdistyy välittömästi tunne omasta riittämättömyydestä ja aavistus korkeammasta mahdista ja kuolemattomuudesta eli tämä tunne ilmaisekse näinä tunnemuotoina. Näin on yksinkertaisin uskonnollinen elämänkäsitys valmis. Kohta kasvaa se liittämällä muutkin ihmiset ja olennot ajattelunsa piiriin yhä laajempikäsitteiseksi elämänkäsitykseksi eli uskonnoksi. Tästä laajenemisesta johtuvat yhteiskunnalliset tunteet, myötätunto, sääli, suvaitsevaisuus, oikeudellisuus, rakkaus.

Uskonnonopetus olisi siis perustettava sieluelämän tuntemiselle ja kehitettävä kansatieteellisen ja historiallisen tiedon kautta ja sovitettava yhteiskunnalliselle, ja niin, että uskonto ei esiinny ihmiselämässä vain pyhäpäivähartautena, vaan jokapäiväisen elämän suolana, kauttaaltaan lepäisevänä pohjavirtana, niin että Jumalan palvelus ei ole vain huokailevaa tunnetta, vaan ihmisten palvelusta, itse käytännöllistä elämää.

Kuinka suurissa vastakohdissa me nyt elämmekään. Kouluissammekin luetaan ja opetetaan Jeesuksen julistamaa elämänkäsitystä, mutta käytännössä se joka kohdassa kielletään, julistetaan haaveiluksi. Eikö tässä toisella kädellä myöntävässä, mutta toisella kieltävässä opetuksessa ja senmukaisessa elämänjärjestelyssä kieroilevalla ja »maailman» opin mukaan selittelevällä kirkonopilla, joka määrää myös uskonnonopetuksesta, ole painava osansa ja syyllisyytensä?

G. A. Brander.

PUHELUA TUSKALLE.

En tuntenut tuskaa. En uskonut sitä olevankaan. Eihän lapsena sellaisia ymmärretä. Vasta, kun sinä, elämä, sallit sen tulla vastaani nuoruusijällä, on se jakanut minullekin antimiaan. Jakanut — ja jälleen ottanut pois.

Suurena, kohisevana, ylitsepääsemättömänä sinä tulit. Kysyin sinulta kerran, silloin, kun en vielä itse tuntenut sinua: — Minne sinä taakkoinesi kuljet? Olet noin köyryselkä ja jaloistasi vapisevainen. Varmaan on kuormasi ras-

kaskin? — Olihan se. Vanhan mummon luokse pysähdyit, joka mäen töppärällä asusti ja sanelit: — Poikasi on kuollut. Se oli surman isku vanhalle, väsyneelle ja raihnaalle, sillä sydämensä ei sitä kestänyt. Hänen ainoa auttajansa ja hoivaajansa oli poissa.

Laaja ja mittaamaton täytyy sinun olentosi pohja olla, ylen tarmokas joustavuutesi. Toisiin sinä tyhjennät voimasi kokonaan, minkä sallit kullekin tulevaksi ja minkä katsot tarpeelliseksi — toisilta taas otat pois. Kivun pistoin saapuu aina sinun henkesi läsnäolo ihmisiin. Tuhansia vuosia olet sinä kulkenut ja kuljet yhä, ja joka vuosi näyttää voimasi vain vahvistuvan.

Sinä ikuinen taivaltaja ihmisrinnasta toiseen, kysyn sinulta: minne menet? Mistä tulet? Mikä maalisi? Sinä saavut tiettynä ja tietämättä. Sinä rohkaiset ja masennat. Sinä viet kerallasi pohjaan ja taivasten korkeuksiin. Sinun liekkisi on kunkin ihmisen yllä niin erilainen ja eri tavoin sinua ymmärretään. Siipiesi havina on jättiläislintujen siipien havinaa ja joutua pariin sinun kanssasi on voiton tai tappion tili, riippuen kasvuvoimasta sinun kerallasi. Sillä kirkkaaseen, ehjään mieleen et sinä kajoa, jos kajoatkin, on sellainen ihminen yläpuolellasi, katsellen tyynesti ja arvokkaasti maailman tuskaa, ymmärtäen sen olevan korkeamman arvon lähettämän. Siis sinä loppujen lopuksi olet, tajuan sua, ajallisen ihmisen hengen viitoittaja uuteen, sillä ilman tuskaa ei kruunua, ilman vapautta ei sielulle siipiä kirkkauteen. Olet siis välttämätön ikuisessa kiertokulussasi maan äärestä toiseen heittäessäsi kipinöitäsi. — Mistä tulet? Minne menet? Mikä maalisi? En enää kysy. Oma itseni vastatkoon: — Tulet kaikkeudesta ja häviät kaikkeuteen. Kaikkeuden ylläpitäjä lähettää ihmisille kohtaloita ja sinä riennät kiirein täyttämään paikkasi ja sinun voimasi kamppailussa sammuu tai kypsyy ihminen.

Aku Antila.

SAIRAANHOITAJAN HUOKAUS.

Ken lietkin, näkymätön auttaja,
mi läsnä olet rajan tuolla puolla,
oot Suuren Rakkauden palvelija:
mun hoidokkini täytyy täältä kuolla.

Hän väsynyt on taisteluista maan,
sä autat häntä, hellin hoivaelet . . .
Nyt sinun hoiviis hänet jättää saan,
jok' voiman lähtehille johdattelet.

Mä puuttuvainen lapsi olen maan,
niin rajoitettu auttajan on neuvo.
Myös jotain tiedän sieluntuskistaan,
mut lohdustani puuttuu armain auvo.

Sä suuren rauhan viestin tuoja liet.
Kun hoidokkini silmät täältä suljen
sä rauhanrantamille hänet viet . . .
Mä tomun luota tyynin mielin kuljen.

Helmi Paloheimo.

MILLÄ KANNATTAA KOKEILLA.

Kaikki tahtovat tulla onnellisiksi. Siksi pyritään kiihkeästi kohti asetettua päämaalia huomaamatta, että onni usein pakenee edellä ollakseen toiveen täyttymishetkenä monta kertaa vain entistä ilakoivampi. Ihmisen valtaa näet silloin levottomuus muodostuakseen lopulta piinaavaksi tunteeksi ja väsymykseksi. Onnea se ei ole, sillä olla onnellinen merkitsee sitä, ettei enää ole levoton onnen suhteen.

Tuskin löytyy siis ihmistä, joka voi kirkkain silmin vakuuttaa saavuttaneensa onnen rikkaudesta, kunniasta ja nautinnoista. Ja kuitenkin yhä uudet yksilöt syöksyvät noille hedelmättömille teille. Epärehellisyys, vääryys ja vilppi asustavat usein näiden teiden varsilla kannustaen matkaajaa rikoksesta toiseen, pois ihmisestä kohti petoa. Rehellisissäkin keinoissa piilee monta kertaa lähimmäistä sortavia aiheita ollakseen lopulta nekin tuskallisena paineena tyydyttämättömässä sydämessä.

Millä sanoilla ihminen sitten voi kysyviä huuliansa lohduttaa? Vakuuttavaa vastausta on vaikea antaa, mutta voi kuitenkin viitata sellaisiin tapauksiin, jolloin kokeilut onnen saavuttamiseksi ovat johtaneet tuloksiin. Tällöin on ensi sijassa otettava huomioon ihmiset, jotka ovat vihkiytyneet olemaan rehellisiä ajatuksissa, sanoissa ja töissä, ihmiset, joiden ihanteena on puhdas elämä.

Tämä tie voi tuntua vaikealta. Mutta kun ottaa huomioon tuloksettomat kamppailut onnen saavuttamiseksi toisilla teillä, niin kannattanee hyvinkin yrittää taivaltaa kohti sielun ja ruumiin terveyttä, sillä se on oleva suurta ja ihanaa. Tosin vaaditaan rohkeutta jo tälle tielle astumiseen. Ja kestääkseen tien kaikki koettelemukset täytyy olla terve ja voimakas. Siksi se soveltuu erikoisesti nuorille, jotka ihannoivat rohkeutta ja joiden sydämeen ei vielä viiltäen koske elämänhaluinen nauru.

Kannattaa kokeilla sellaisella elämällä. Voitettuaan ensimmäiset vaikeudet ja päästyään tasapainoon, tällaiseen kokeiluun antautunut ihminen tuntee nousevansa yläpuolelle arkipäiväisten huolien ja ottaa suuret vaikeudet ja kär-

simykset vastaan jumalallisen huolenpidon aiheuttamina lahjoina. Koko hänen sisäinen minänsä on alituisessa nousussa, elämällä on arvonsa ja tarkoituksensa ja hyvän tunne värähdyttää sydäntä, muuttuvatpa yön unetkin kauniiksi ja kohottaviksi. Joskin ihmiset eivät aina hänen pyrkimyksiään ymmärrä, eivätkä niille edes tunnustustaan anna, tuntee hän elävänsä sovinnossa Jumalan, ihmisten ja oman itsensä kanssa. Kannattaa kokeilla sellaisella elämällä.

Kannattaa kokeilla, sanoin. Kannattaa aluksikin kuunnella, jos jollakin on näistä asioista jotain puhumista. Asialla on viehätyksensä kylmästi harkitessakin, ja pakottautumalla kuuntelemaan oppii vähitellen ymmärtämään sitä vakaumuksen ääntä, joka puhujan sanoissa ilmenee.

Arnold Laurell.

NAINEN SÄVELTÄJÄNÄ.

Amatöri-sävellyksiä on ilmestynyt painosta O.Y. Westerlundin kustannuksella, nimittäin johtajatar *Jenny Elfvingin* kolme sävellystä: »Prelude», »Kehtolaulu» ja »Kymmenen virran maa» (V. A. Koskimiehen sanoihin). Säveltäjä Otto Kotilainen lausuu näistä: »Lausuntona yleensä sanoisin, että Teidän muoto- ja soinnutuskäsittelylleen vaatimattomat kappaleenne ovat lämpimän musiikillisen mielen ilmauksia, joissa yksinkertaiset, kansansävelmäluonteeseen laaditut melodiot puhuvat herkkää sävelkieltä. Edellämainittu ennen muuta sanottu »Prelude'sta», joka minuun tekee muodollisestikin ehjimmän vaikutuksen. Sen loppu, päättyen 1 $^{6}/_{4}$-sointuun, tuntuu oudolta. »Kehtolaulu Märtalle» on kansanomaiselle sävelmälleen oikein vaikuttava. Mutta sen kertailut esiintyvät melkein samanlaisina sekä soinnutukseen että sävellajiin nähden — — —. Kappaleen loppu, coda, tekee erittäin onnistuneen, rauhoittavan vaikutuksen. — Reipasotteinen marssi »Kymmenen virran maa» tekee säestettynä joukkolauluna innostuttavan vaikutuksen.»

PYRKIMYS TODELLISEEN.

Olemme ajan lapsia, josta tuskin kukaan kykenee sanomaan muuta kuin että se on paha, paljon huonompi kuin vielä meidän lapsuutemme häipyneet vuodet. Ajan pahuus ilmenee luonnollisestikin tapahtumissa. Mutta tapahtumat, kuten eräs nykyajan ajattelijoista on määritellyt, eivät itsessään ole muuta kuin puhdas vesi, jonka kohtalotar kaataa meihin; sillä ei tavallisesti ole itsessään makua, ei väriä eikä tuoksua, siitä tulee kirkasta tai sameaa, makeaa tai katkeraa sitä vastaanottavan sielun laadun mukaan. On siis, jos emme tahdo tämän määritelmän oikeutta epäillä, päädyttävä siihen, että ajan sielu on paha, sairas.

Syy tähän on helppo keksiä. Sairauteen kuuluu olennaisena osana levottomuus. Tämän levottomuuden ajamana sairas alkaa etsiä lääkettä kurjuudelleen, hän turvautuu lääkäreihin. Mutta lääkäreitä on monenlaisia, ja miltei

yhtä monet ovat ne menetelmät, joita he suosittelevat kukin kohdaltaan, menetelmät, joiden yhdenaikainen noudattaminen muodostuu enemmän repiväksi kuin parantavaksi. Niinpä myöskin sairas sielu, yrittäessään levottomuutensa ajamana löytää viihdytystä ja rauhaa, turvautuu kaikkinaisiin keinoihin, riettaimmista ylevimpiin.

On oikeastaan jotain hyvin liikuttavaa tässä sielujen pyrkimyksessä. Ei edes se seikka, että useimmat sortuvat etsimään lääkettä haavoilleen likaisimmista kaivoista, voi estää tuntemasta värisyttävää mielihyvää. Sillä ovathan tässä kuitenkin sielut liikkeellä, sielut, jotka pitkään aikaan eivät ole antaneet minkäänlaista merkkiä olemassaolostaan. Olkaamme iloisia siitä, että sielu, tuo kauan unohduksissa ollut, on jälleen löytänyt paikkansa elämässä ja että se likaisimmissakin ponnisteluissaan ilmentää itseään. Onhan itsestään selvää, että se hädässään — sillä hätää se on — tarttuu kiinni lähimpään korteen. Ei ole sielun syy, millainen tämä korsi on. Siitä saa useimmiten esimaun huonoista huvituksista, jotka hetkeksi kietovat sielun pauloihinsa, mutta se voi myöskin muodostua johtolangaksi puhtaaseen elämään, iloiseen odotukseen ja uskoon, todellisuuteen. Kuitenkin sielu on onnellinen vain saadessaan rakastaa jotakin puhdasta itsessään.

On käytetty ja tullaan käyttämään moninaisia keinoja todellisen löytämiseksi. Kaikki nämä keinot tähtäävät samaan, joten on turha vaiva niistä kiistellä. Puhua niistä kyllä voi, mutta ei siinä mielessä, että saa niistä ketään vakuutetuksi, mikä edellyttää uskoa. Kaikki nämä keinot tähtäävät kenties vielä ilmentymättömään todelliseen, joten »odottaessa, että todellisuus ilmaisee itsensä, on ehkä terveellistä vaalia ihannetta, jonka kuvittelee kauniimmaksi todellisuutta».

Arnold Laurell.

SISÄLLYSLUETTELO:

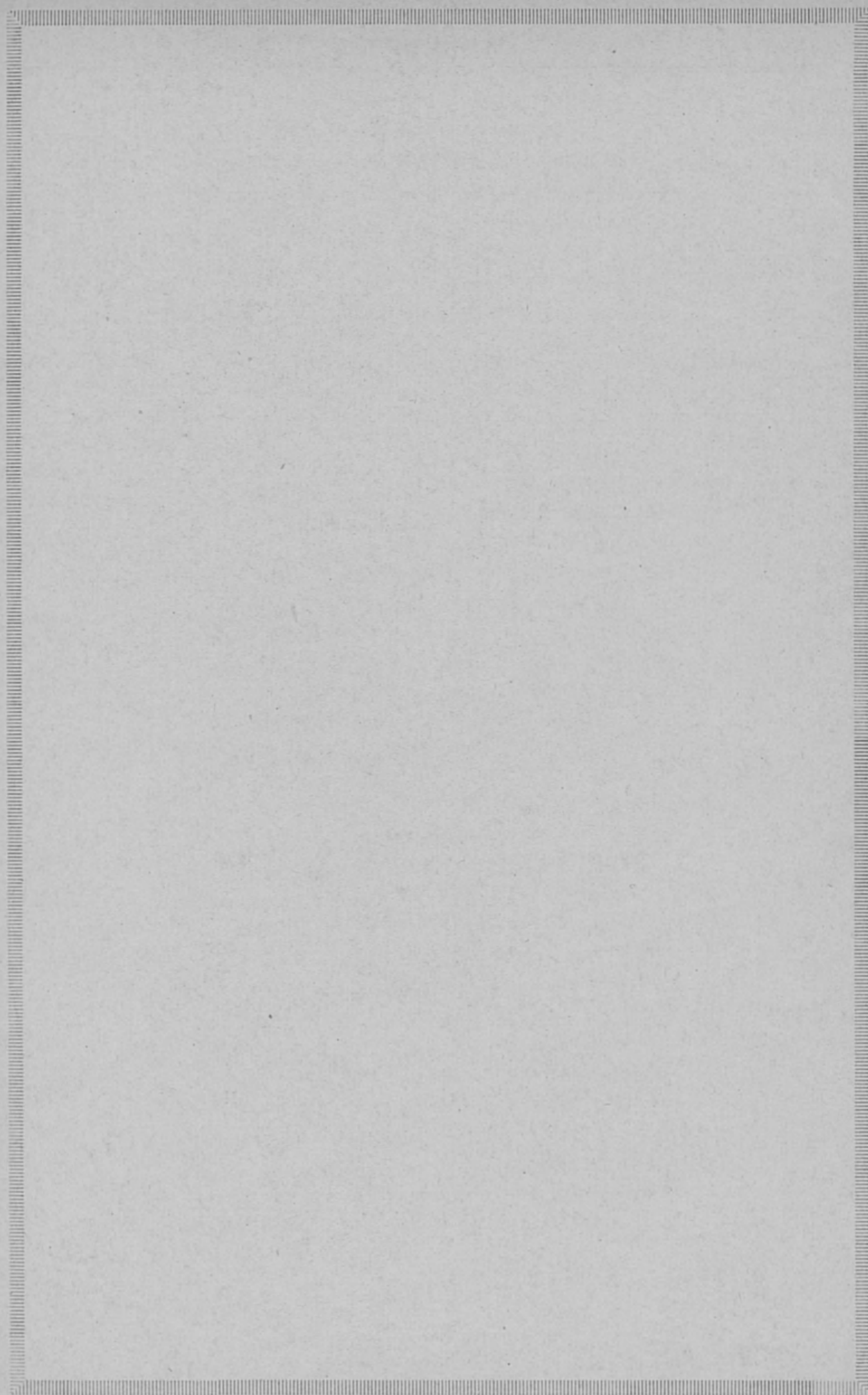
AURINGOLLE.

Taas livertää linnut ja Suomea ylistää,
jonka luonto jo kaikkialla on terve ja raitis,
jonka yllä jo paistaa taivaan kirkas sini,
jonka yllä valtias aurinko,
ihmis-sielujen isä
luo säihkyään niin kirkkain elein ja hymyilee.

Sinä aurinko siellä,
lakeuksilla paistavan sinen,
Sinä suuri ja savuttamaton,
jonka säihke on sielullemme tie terveyteen,
sun kaltaiseksi meillä on kaipuu tosi.
Sinä sielujen kaipaus siellä,
sinä silmä sammumaton,
sinä rintamme aatelismerkki,
ja elämän voima ja kaitsija ihmeellinen,
sulle koskaan ei voi rintamme sulkeutua.
Ei voi, sinä herätät eloon,
jos kuinkakin raastaa arki,
jos kuinkakin koittaa yllemme pimeä yö,
sinä valaiset polkua ihmisten niin synkkää.

Tänä päivänä taas sinä suuri
kun päivä on korkeimmillaan,
tuhat sydäntä rukoilee,
säde kimppujes hyväillessä
moni sielu huokaapi syvään:
että vois maailma kerran
nähdä ihmisen kirkastuneen.
Taas livertää linnut, ja Suomea ylistää,
jonka yllä jo paistaa taivaan kirkas sini.
Myös ihminen hurmaantuu
ja elämän voimia lisää,
tänä hetkenä voisiko muuta hän tehdäkään,
koska aurinko, sielujen isä
taivaan kannella palaa,
kutsuen jokaista ihmistä tulemaan laisekseen.

Aku Antila.

Hinta 5: —

HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 9
Syyskuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 45:—
1/2 „ „ 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2:—
1/2 „ „ 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI
Toimittaja: *MAUNU TERÄKIVI*

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen
mukaan.

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinskin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

2:nen vuosik. Syyskuu 1924 — N:o 9

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

J. Krishnamurti.
Idän Tähden Järjestön päämies.

KAKSI VALTAKUNTAA.

Kaikki uskonnot aina vanhemmilta ajoilta asti ovat opettaneet, että on olemassa kaksi toisilleen vastakkaista ja vihamielistä valtaa tässä maailman kaikkeudessa ja että nämä käyvät keskenään äärettömän pitkäaikaista sotaa joka kuitenkin kerran tulee päättymään yhden voittoon ja toisen häviöön.

Erilaisin nimityksin ovat eri uskonsuunnat eri aikoina näitä valtakuntia nimittäneet, Valon ja Pimeyden valloiksi on niitä kutsuttu — Jeesus Kristus puhui Jumalan ja tämän maailman valtakunnasta käyttäen edellisestä myös usein nimitystä *minun Isäni valtakunta.*

Nämä kaksi valtaa me tunnemme jokainen, jokainen meistä on joutunut jonkinlaiseen personalliseen kosketukseen niiden kanssa ja siksi tiedämmekin, että nämä valtakunnat eivät ole toisistaan kaukaiset, yksi yhdellä, toinen toisella puolen avaruutta hallitsevat, eikä niinkään että toinen olisi ylhäällä taivaan kuultavassa korkeudessa ja toinen sijaitsisi maan pimeissä syvyyksissä, vaan ovat aivan läheisiä, toinen toisensa sisään sulaneina ja kuitenkin jyrkkä, tuntuva raja eroittaa ne toisistaan.

Kumpaisellakin valtakunnalla on ylinhallitus, jonka suunnitelmaa käskynhaltijat lukemattomine apulaisineen toteuttavat yhdessä valtakunnan kansalaisten kanssa. Me ihmiset, meidän henkinen olemuksemme, kuuluu jompaankumpaan näistä valtakunnista, joko toiseen taikka toiseen, mitään kolmatta mahdollisuutta ei ole, vaikkakin ihmissuku on kaikkina aikoina koettanut keksiä tätä kolmatta mahdollisuutta kahden äärimmäisesti vastakkaisen väliltä. On lukemattomia eri asteita näissä kummassakin, kuitenkin kuuluu jokainen sielu toisen taikka toisen kuninkaan valtakuntaan.

Jeesus Kristus, ruhtinas Isänsä, Jumalan valtakunnasta, sanoo: *Ei kukaan voi palvella kahta herraa.*

Se kohtalo, taikka karma joka valmistaa syntymämme ja ruumistumisemme tähän maailmaan, huolehtii myös aineellisesta isänmaastamme ilman että meidän itsemme ainakaan mikäli asiaa tiedämme, tarvitsisi tehdä tuota valintaa. Toisin on asia kuitenkin henkiseen isänmaahamme nähden. Kullakin meistä on täysi valta ja vapaus valita toisen taikka toisen ja ellemme tahdo tehdä ratkaisua tapahtuu se itsestään ja silloin on meidän oman kehityksemme suunta määräävä meidät toiseen taikka toiseen valtakuntaan.

Kun tässä näkyväisessä maailmassa joku tahtoo muuttaa valtakunnasta toiseen suuntaa hän kulkunsa tuon valtakunnan rajalle ja astuttuaan sen ylitse tietää olevansa tuon valtakunnan alueella, Jumalanvaltakunnan ja tämän maailman valtakunnan rajaa on peräti vaikeata havaita ja ainoastaan kansalaisten elämänsuunnasta voidaan päättää kummanko valtakunnan alueella ollaan.

Sillä kummankin valtakunnan kansalaiset, joko tietäen taikka tietämättään omalta kohdaltaan toteuttavat kuninkaansa suunnitelmaa ja koska nämä suunnitelmat ovat vastakkaiset täytyy myös eroavaisuuden olla kansalaisten elämänsuunnassa, joskin, kuten jo mainitsimme, lukemattomia eri

asteita yksilöiden välillä on olemassa kummallakin puolella, on kuitenkin itse elämän suunta ja päämäärä saman valtakunnan jäsenille yhteinen.

Sillä toisen valtakunnan kuningas luo ja rakentaa, toisen taas hävittää ja hajoittaa mutta kumminkin näyttää niinkuin molemmat rakentaisivat — etsijän on oltava varuillaan.

Yksi kuninkaista tahtoo koota ja yhdistää, toinen eristää ja hajoittaa — yksi näyttää tien iloon ja onneen, toinen samoin, mutta kumpikin näyttää tietä eri suuntiin; havahtakoon kulkija ja ottakoon merkeistä vaarin.

Ja on niitä, jotka sanovat kuuluvansa tähän valtakuntaan ja kuuluvatkin toiseen. Älköön sanoja kukaan uskoko, vaan tarkastakoon heidän elämänsä suuntaan sillä »hedelmistään puu tunnetaan». Ennen kaikkea ottakoon kukin vaarin itsestään asettaen ajatuksensa ja tekonsa sopusointuun sen valtakunnan lakien kanssa, jonka kansalaiseksi on päättänyt tulla niin että hänen elämänsä sävy on yhdensuuntainen valitsemansa kuninkaan suunnitelman kanssa; ristiriitaisuus tässä suhteessa, hämmentää elämän ja ehkäisee kehityksen. Sillä ihminen, joka on pienoiskuva maailmankaikkeudesta, on näiden kahden vallan ainaisena taistelukenttänä. Yksi osa hänen olemuksestaan kuuluu Jumalanvaltakuntaan kun taas toinen osa on kiinteästi kiinni tämän maailman valtakunnassa. Jeesus Kristus sanoo: »Katso Jumalanvaltakunta on teidän keskellänne» ja hän tarkoittaa, että se on meissä itsessämme. Samoin myös tämän maailman valtakunta. (Kun puhumme tästä jälkimäisestä emme suinkaan tarkoita tätä fyysillistä, silmille näkyvää maailmaa sillä tämä on yhtä hyvin kummankin näiden kysymyksessä olevien henkisten valtakuntien näyttämönä, vaan tarkoitamme pyyteitä, *halu ja himo*elämää, joiden tyydyttämiseen tämä ainemaailma tarjoaa tilaisuuden.)

Jo lapsuudesta saakka niinpian kuin tajunta herää tietoisuuteen, alkaa taistelu kahden vallan välillä hänen sielussaan. Lapsi haluaa olla hyvä, hän tahtoo täyttää niiden tahdon, jotka häntä hoivaavat ja kasvattavat, mutta toiselta puolen hän jo haluaa anastaa itselleen pikku nautinnon jostain kielletystä asiasta — ne jotka ovat olleet tilaisuudessa ihmistaimen kehitystä seuraamaan, tietävät kuinka varhain nuo kaksi voimaa alkavat sielussa temmeltää.

Ja sitä kestää kautta koko nuoruusvuosien, kautta koko elämänkin tavallaan, sillä vielä suuren ratkaisun jälkeenkin tappiolle jäänyt valta usein vielä ilmaisee itseään. Mutta varsinkin nuorena, ennenkuin ihminen on valinnut tietään, jolloin hänen tahtonsa heilahtelee kuin herkkä vaaka vuoroin yhdelle, vuoroin toiselle puolelle kunnes jompikumpi näistä valloista jää määrääväksi ja saa tahdon käskettäväkseen. Siitä hetkestä, jolloin kanta on määrätty ja tahto tullut tietoisesti jommankumman valtakunnan palvelukseen, kun hän on valinnut isänmaansa — siitä hetkestä vasta hänen varsinainen kehityksensä alkaa. Jos hän on liittynyt Jumalan valtakuntaan alkaa hänessä vähitellen orastaa suvaitsevaisuus, anteeksiantamisenkyky, kyky kunnioittaa muita ja heidän ajatuksiaan, vaikka eivät olisikaan hänen omiensa kanssa samansuuntaisia. Hän harjoittelee jo vähin luopumaan muiden hyväksi omista eduistaan, tosin vähäisessä määrässä aluksi, sillä itsesäilytysvaisto, sukupolvien kautta kulkenut, panee aina sellaista vastaan. Mutta

hän on kestävä uskossaan, väsymätön rukouksessaan ja niin kasvavat voimansa vähitellen. Yhä suuremman piirin käsittää hänen rakkautensa, yhä useampien hyväksi hän haluaa uhrata jotakin. Hänen korkealle kuroittava henkensä kokoaa puoleensa samansuuntaisia voimia toisilta tasoilta ja kehityksensä kulkee jo nopeammin kunnes hän sulkee rakkautensa piiriin koko ihmiskunnan kaikki olennot ja kaiken sykkivän elämän minkä voi havaita ja silloin myös suomukset hänen henkisen silmänsä edestä joko äkkiä taikka vähitellen putoilevat kunnes hänen vapautunut, kirkas katseensa näkee Herransa ja Kuninkaansa suunnitelman jonka toteuttamistyöhön hänkin omalta osaltaan entistä tietoisempana yhtyy, jonka tähden hän ilolla luopuu maallisista eduistaan ja aineellisista menestymismahdollisuuksistaan, joita valvomaan hän ei enää ehdi kuin välttämättömyyden pakosta, ja joka tyhjänarvoisena näyttäytyy hänelle sen katoamattoman rinnalla, jonka on käsittänyt.

Samaan tapaan on silloinkin jos valinta on päinvastainen, tällöin kuitenkin on ihminen vähemmän tietoinen tekemästään valinnasta, vaan kiinnittyy hänen huomionsa ja pyrkimyksensä yhä suuremmassa määrin näkyväisen maailman etujen ja onnen saavuttamiseen niin että näkymätön maailma ja hänen entinen lapsenuskonsa Jumalaan ja taivasmaailmaan unohtuu ja häipyy jääden jonkinlaisena lapsellisena haaveena menneiden muistojen joukkoon. Hänen harrastuksensa keskittyy yhä kiinteämmin oman itsensä ympärille, hänen tahtonsa terästyy oman edun etsimiseen ja pian alkaa häntä tavallisesti »onnistaa» sillä hänen aina valveillaoleva tahtonsa joka toimii näkymättömällä tasolla valmistaa tilaisuuksia, joita sanotaan onnellisiksi sattumiksi (sattumat voivat myös olla karmallisia, mutta ovat yhtä usein keskittyneen tahdon työskentelyn tuloksia).

Koko tämän ihmisen toiminta on täysin itsekästä ja jokainen hänen työnsä tarkoittaa hänen omaa etuaan silloinkin kun hän näyttää tekevän hyvää toisille on omanhyödyn taikka kunnian tavoittelu vaikutteena tuon teon suorittamiseen. Hänen sydämessään ei oikealla säälintunteella eikä lähimmäisen rakkaudella ole sijaa. Siitä huolimatta on tämä ihminen usein kanssaihmistensä kunnioittama, hänen taloudellinen tilansa vaurastuu, häntä pidetään usein yksinpä esimerkiksikin kelpaavana toimeliaisuutensa ja valppautensa tähden.

Niin näiden jotka ovat valintansa tehneet ja kuuluvat jompaankumpaan valtakuntaan. He palvelevat kuningastaan ja saavat tältä palkkansa. Mutta on ääretön joukko ihmisiä, jotka pysyttelevät valtakuntien rajaseuduilla, ovat puolinaisia elämässään, horjuvat puolelta toiselle, saamatta kummastakaan valtakunnasta kunnollista jalansijaa. Tämän ihmisen tila on kaikista pahin, rajaseudut, maallisissakin valtakunnissa ovat kaikista vaarallisimmat. Ihminen, jonka tahto ei ole saanut määrättyä suuntaa, ei mene eteenpäin kehityksessä. Hän on epäonnistunut, taikka puoleksi epäonnistunut tämän maailmanvaltakunnassa ja Jumalanvaltakunnan kansalaiseksi häntä ei lueta ennen kuin on pysyväisesti astunut rajan ylitse. Ei riitä, että Jumalanvaltakunnan asiat ovat meistä mielenkiintoisia, ei riitä puolinainen harrastus eikä hyvien töiden harjoitus, eikä ulkonaisesti puhdistettu elämäkään. Nämä

päinvastoin voivat käydä hyvinkin vaarallisiksi, koska ulkonainen meno voi helposti viedä ihmisen siihen eksyttävään luuloon, että hänestä jo on tullut Jumalanvaltakunnan kansalainen. Tämä on se farisealainen hapatus, josta Jeesus Kristus varoittaa opetuslapsiaan.

Ensin tapahtuu sydämen antautuminen Jumalalle, se on se ratkaiseva askel rajan ylitse. Vasta kun Jumalan henki on sielun sisimmän puhdistanut, puhdistuu ulkonainen elämä itsestään ja kun jumalainen rakkaus on sielussa syttynyt ei tuo ihminen enää voi muuta kuin olla hyvä kanssaihmisilleen ja rakastaa heitä veljinään.

Jeesus Kristus kammoksuu eniten juuri tällaista kaksinaista elämää, sen huomaamme kaikista hänen puheistaan. Hän sanoo m.m. »Voi että kylmä taikka palava olisit, mutta koska olet haalea tahdon sinut suustani oksentaa».

Kavahtakaamme rajaseutuja, varokaamme horjumista ja puolinaisuutta. Tehkäämme valintamme ja olkaamme mieleltämme kokonaiset niinkuin Mestari sanoo: — Olkaa täydelliset niinkuin teidän Isännekin täydellinen on.

IHMISELLE: Ilma Virtala.

TAIDE JA USKONTO.

Uskonto ja taide kulkevat tällä haavaa kaukana toisistaan. Oli kerran aika, jolloin taide palveli uskontoa, ja jolloin uskonto tarjosi taiteilijoille aiheita. Silloin oli maailmassa mestareita, jotka loivat taideteoksia, uskonnollisaiheisia, jotka vieläkin ovat voittamattomia. Monet sen ajan taideluomat ovat kuolemattomia.

Mitä taiteilijamme nyt esittävät? Elämän pikkuseikkoja, joilla useimmissa tapauksissa on niin vähän tekemistä kuolemattoman henkemme ja sen kehityksen kanssa. Ja mitä tavallinen maallikko ymmärtää niistä taideluomista, jotka täyttävät näyttelymme. Useimmissa tapauksissa ne eivät kykene herättämään esteettisiä tunteita eikä kohottamaan ja jalostamaan mieltä. Ehkäpä niiden luojat ja asiantuntjat niistä nauttivat, mutta suuri yleisö jää kylmäksi. Onhan nykyäänkin vähän uskonnollista taidetta, mutta nykyajan taide viihtyy mieluummin maallisten aiheiden parissa, se on arkipäiväistä kuten me itsekin.

Uskonto ja taide voisivat kuitenkin käydä käsikädessä, auttaen ja tukien toinen toistaan. Tästä yhteistoiminnasta varmasti hyötyisivät molemmat. Jos uskallan maallikkona lausua tuomioni esim. meikäläisestä taiteesta, uskallanko sanoa, nykyajan taiteesta, sanoisin, että se kituu verenvähyyttä. Missä vika? Eikö nykyajan taiteilijoiden väriaisti ole niin korkealla kuin taiteilijoiden ennen muinoin; eivätkö he osaa piirtää, kuten taiteilijat muinoin! En osaa enkä tahdo arvostella, mutta ne tuotteet, joita taiteilijamme meille tarjoavat, ne useimmissa tapauksissa eivät kohota mieltä. Aiheet ovat liian pikkuisia: esitetään maisemia, ihmiselämän pikkutilanteita, tahi — eläimiä. Harvoin tapaa tadeteoksen, joka puhuu meille uskonnollista kieltä, herättäen mielen hartautta ja ylennystä.

Mutta jos taide olisi sisällykseltään uskonnollista tai filosofista, jos se askartelisi syntyjen syvien esittämisessä, sen sijaan että se nyt liikkuu niin usein vain pinnalla, kykenisi se meissäkin herättämään vastaavia tunteita. Ja luulen, että taide itse siitä hyötyisi. Ehkäpä se saisi suoniinsa sitä verta, jota se nykyään, ainakin hyvin usean mielestä, niin suuresti kaipaa. Uskon, että taiteen uudestaanelpyminen, renessanssi, olisi seurauksena, jos taide lähenisi uskontoa, ammentaen siitä voimaa jonka juuret ovat ikuisuudessa. Kaikki, mikä on vailla ikuisuuden tuoksua, on tuomittu kuolemaan, hitaasti kitumaan ja kuolemaan. Mikäli meissä on ikuista, sikäli olemme kuolemattomia. Jos personallisuutemme sisältää vain maallista, on se kuoleman oma. Mutta jos se sisältää ikuista, ei mikään kuolema voi sitä tuhota. Maalliset, vain tähän elämään kohdistuvat tunteet ovat tuomitut kuolemaan; tunteet, jotka kohdistuvat ikuisuuteen, ne elävät aina.

Taide, joka palvelee vain arkipäiväisen esittämistä, on vain puoleksi taidetta. Tällainen taide ei kirkasta meille mitään sellaista totuutta, joka ravitsisi sieluamme. Me olemme täällä henkisesti varttuaksemme ja kasvaaksemme. Jotta sielumme kehittyisi sopusuhtaisesti, on sen saatava myös esteettistä kasvatusta. Ihanan taideteoksen katseleminen hienostaa sieluamme. Sielullisina olentoina olemme ikuisuusolentoja. Tämä ikuinen meissä ei vartu maallisella ravinnolla; vähät se kostuu taiteesta, jonka aihe pääasiallisesti on arkipäiväistä. Mutta taideteos, joka koskettaa meissä olevaa jumalallista tulta, meidän kuolematonta henkeämme, se meitä kasvattaa. Työ jokapäiväisen leivän eteen vaatii suuren osan ajastamme. Useimmat ihmiset vain harvoin ehtivät kääntää katseensa kuolemattomaan itseen. Se on sivuseikka, vaikka kaiken tulisi tähdätä sen herättämiseen ja kehittämiseen. Mutta jos edes taide esittäisi ikuista, ehkä ihmisetkin enemmän kääntäisivät katseensa ikuiseen itseensä.

Suuri taiteilija on suuri ihmiskunnan opettaja. Mitä hän luoneekin, se aina vaikuttaa kohottavasti. Suuret aatteet vain kykenevät kasvattamaan suuria taiteilijoita, pieni aate kasvattaa pienen taiteilijan. Arkipäiväinen elämä on välttämätön paha, jota emme voi välttää. Mutta arkielämän lomassa jos silloin tällöin näkisimme taideteoksen, joka esittää meille suurta aatetta, me itse asteettain kasvaisimme suuremmaksi. Nyt me näemme vain pientä esittävän, emmekä kasva jaljoakaan suuremmaksi, vaikka sen näemmekin. Pieni kasvattaa pientä, mutta suuri, ikuiseen viittaava aate saa ikuisen meissä väräjämään, siten tehden meidät paremmaksi ihmiseksi.

Ihmiset ovat nykyään niin itsekkäitä ja pahoja. He ovat kasvaneetkin vailla sitä opetusta, jonka jalo taide kykenee antamaan. He näkevät ympärillään vain julmaa ja arkipäiväistä, siksi he itse ovat sitä. Jos he enemmän näkisivät ympäristössään kaunista, olisivat he parempia ihmisiä.

Suuri on taiteen tehtävä ihmisen jalostajana. Taiteilijat! Luokaa meitä varten jumalallisia taideteoksia, sellaisia joista meille puhuu ikuinen elämä. Me emme kasva henkisesti, jos taidekin on niin arkipäiväistä. Senhän ainakin tulisi olla ikuista, sen tulisi esittää syntymätöntä, luomatonta. Nyt taide suureksi osaksi esittää pikkuasioita, jotka tänään syntyvät, huomenna kuolevat. Emme kasva niitä katsellessamme. Me haluamme nähdä taide-

teoksia, jotka kohottavat mielemme kauas yli arkipäiväisyyden, Jumalan asunnoille. Jumala on rikkaus, kauneus, loputon aarreaitta uusille aiheille. Kun Jumalan henki läpitunkee taiteen, herättää taide meissä asuvan ikuisen, nyt vielä uinuvan elämän. Meissä on ikuisuuden siemen, joka kaipaa kostuttajaa, herättäjää. Taide on suuri tekijä tuon elämän herättämisessä, mutta vain siinä tapauksessa, että taide esittää sitä mikä on »ylhäältä».

IHMISELLE: Artturi Vesenterä.

VALKEAT VOIMAT.

Mua, valkeat voimat, auttakaa
yön valtaan vaipumasta,
te, heljät henget, siunatkaa
mua pitkien polkujen lasta!

Ma astun täällä alhossa,
kun tähdet on vuorten päällä,
ma kaipaan kauas korkeuteen,
maan päälľ olen vieras täällä.

Maan tomuun kauan tuijotin,
mua vaivasi henkeni harhat,
nim'en astunut alhosta aurinkoon
ja ma unhoitin tähtitarhat.

Yö musta mun mieleni yllätti
ja silmiini nosti kaihin,
niin etten ma tietäni löytänyt
vaan eksyin eramaihin.

Nyt tähtihin kättäni kohotan,
yön pimennosta pääni.
Oi, valkeat voimat, ilmaiskaa,
Miss' on minun Luojani ääni!

IHMISELLE: Larin-Kyösti.

"EX ORIENTE LUX".

Ylläolevaan lauselmaan — »valo tulee idästä» — on kätkettynä syvä sisäinen totuus. Se totuus antaa meille myös lohdutusta ja toivoa erittäinkin silloin, kun henkinen pimeys peittää maan.

Koettakaamme hiukan tarkastaa, mitä tämä lauselma sisältää.

Asioiden käsittäminen sisästäpäin, intuitivisesti, tuottaa meille länsimaalaisille kylläkin vaikeuksia, sillä kasvatuksemme ja sivistyksemme kulkee ulkonaisissa merkeissä. Usein me aineellistutamme henkisetkin arvot, uskonnon, filosofian ja siveysopin. Mutta vaikka emme kykenisikään sisäistä tietä selvittämään itsellemme tätä määritelmää, niin löytyy toinenkin keino, jota menestyksellä voimme käyttää. Luokaamme lyhyt katsaus ulkonaisiin, uskontoja koskeviin tosiasioihin.

Mutta mitä on uskonto?

Määritys voi olla erilainen. Sanoisimme, että ihmiskunnan eri uskonnot ovat kanavia, joiden kautta lähestymme Jumalaa. Ja toisaalta: ne ovat kanavia, joiden kautta Jumala lähestyy meitä, raviten sielujamme siveellisellä ja mystillisellä voimalla. Nämä kanavat ovat siis suonia, joiden kautta tapahtuu jumalallinen verenkierto ihmiskunnassa. Meidän ihmisten tietämättömyydestä ja heikkouksista taas johtuu, että siellä ja täällä joku kanavista tukkeutuu ja tulee käyttökelvottomaksi. Ja kun näin käy, työntyy sisäinen voima uusiin kanaviin, ja niiden kautta saavat ihmissielut taas ravintonsa. Käyttökelvottomat kanavat kuivuvat sisäisen lain mukaan, vaikka ne ulkonaisesti näyttäisivätkin voimakkailta. — Uskonnot ovat siis jumalallisen voiman kanavia, joiden kautta ihmissielut saavat ravintonsa, jokapäiväisen leipänsä.

Luomalla katsauksen ihmiskunnan uskontoihin, teemme merkillisen huomion: kaikki uskonnot ovat itämaalaisia, myös meille läheinen kristinusko. Meidän tulee nim. muistaa, että Jeesus Kristus itse ja apostolitkin olivat itämaalaisia, aasialaisia. Niinikään essealaisveljeskunta — jolta kristinuskon perustajan sanotaan opetuksensa saaneen — oli itämainen veljeskunta. Myös Mooseksen uskonto, kristinuskon äiti, on itämainen. Samoin on laita kaikkien muidenkin uskontojen, joilla elinvoimaa on ollut tai on: »ikuinen uskonto», veda-uskonto, brahmanismi, hinduismi, Buddhan, Zoroasterin, Muhammedin y.m. uskonnot ovat kaikki itämaalaisia uskontoja.

Huomaamme siis, että henkinen valo aina tulee idästä. Siellä on ihmiskunnan omatunto.

Mutta tämän omantunnon ääntä emme aina ole kuulleet, vaan tähän päivään asti olemme sanoin ja teon vastustaneet sen lähettiläitä ja aatteita sekä alleviivanneet omaa viisauttamme. Usein olemme verrattavissa tyhjiin tynnyreihin, jotka kumisevat kovasti. Emme tarkoita, että meidän pitäisi itsellemme omaksua sitä tai tätä itämaista, jos oma viisautemme tuntuu ylivoimaiselta. Mutta sitä rohkenisimme toivoa, että käsittäisimme edes Shakespearen sanat: Hiljaa tulee kuunnella, lempeästi arvostella.

*

»Se sanoo, joka näitä todistaa: Jaa, minä tulen pian: aamen.»
Uusi Testamentti.

Kristuksen toisesta tulemisesta on paljonkin puhuttu kristillisessä maailmassa. Edellytämme kuitenkin, ettei Kristuksen todellinen tuleminen ollenkaan voi riippua muutamista siellä täällä esitetyistä personallisista toivomuksista. Voi kyllä tapahtua, että Kristus mystillisesti saapuu yksilön sydämeen. Mutta Kristuksen toinen tuleminen maailmaan on toinen asia, ja siihen, kuten sanottu, ei voine vaikuttaa joidenkuiden yksilöiden toivomukset. Hänen tulemisensa täytyy riippua *ihmiskunnan yleisestä tilasta*. Historiasta huomaamme, että aina, kun ihmiskunta elää murroskautta, jolloin vanhat sivistys- ja kehitysmuodot punnitaan ja köykäisiksi havaitaan, ilmestyy suuri henkinen Opettaja, joka ohjaa kehityksen uusiin uomiin.

Elääkö ihmiskunta tälläkin haavaa jossakin murroskaudessa?

Myönnettävä on, että niin on laita. Jo ulkonaisistakin seikoista huomaamme, että merkillisessä murroskaudessa ollaan, ja että sitä on jo kestänyt moniaita vuosia.

Sikäli kuin sekasorron keskellä kykenemme jotakin näkemään, huomaamme, että kaaoksesta on kehittymässä uusi sivistys, joka tosiasiallisesti on jo alkanutkin. Ihmiskunnan uusi tunnussana on: *yhteisyyden aate*. Ilmeistä on, että tälle pohjalle maailma rakennetaan. Jos koetamme tehdä tarkkoja huomioita, näemme, että entisaikaista ihmispalvontaa esiintyy yhä harvemmin. Sitä tietysti vieläkin on ja tulee olemaankin, mutta sisäisesti se on voitettu kanta. Viimeaikoihin saakka olemme painostaneet ja palvoneet etupäässä yksityisiä filosofeja, teosofeja ja mystikoita. Nyt alkavat nämäkin asiat kulkea kansainvälisten seurojen ja järjestöjen välityksellä yhteisyyden aatteen merkeissä. Tämän uuden järjestyksen nojalla on tulevaisuuden ihmiskunnan henkisen kehityksen tie turvallisempaa ja joutuisampaa kuin tähän asti on ollut laita, koska totuuden väärentäminen sillä tiellä tulee olemaan vaikeampaa ja harvinaisempaa.

Samaan suuntaan on kehittymässä ulkonainen maailma. Itsevaltaiset hallitsijat ovat poistuneet näyttämöltä, suurin piirtein katsoen, ja tunnuslauseeksi on niinikään omaksuttu yhteisyyden aate. Tämä ilmenee selvästi kansojen yhä läheisemmäksi käyvästä vuorovaikutuksesta. Ja ennenkaikkea on siitä todistuksena Kansainliitto, yhteistoimintamuoto, jota vielä muutama vuosi sitten pidettiin satuna ja haaveena.

Nämä ovat ensimäisiä askeleita yhteisyysaatteen toteuttamiseksi.

Ihmiskunnan yleinen tila siis osoittaa, että elämme murroskaudessa ja siitä johtuvassa sekasorrossa.

Jos näin on laita, niin voimme pitää mahdollisena, että keskuuteemme ilmestyy joku suuri henkinen Opettaja. Merkit kyllä viittaavat siihen. Tällaista Opettajaa eivät odota ja kaipaa ainoastaan kristityt, vaan myöskin toisiin uskontoihin kuuluvat ihmiset kautta maailman tätä nykyä.

Noin kaksikymmentä vuotta sitten, tammikuussa 1911, perustettiin Indiassa erityinen kansainvälinen järjestö, jonka tarkoituksena on valmistaa tietä

suuren Opettajan tulolle. Järjestön nimi on »The Order of the Star in the East», suomeksi: Idän Tähden Järjestö. Tämän järjestön päämiehenä on nuori hindu, mr. J. Krishnamurti, joka 14-vuotiaana kirjoitti syvän ja perustavaa laatua olevan kirjan »Mestarin jalkojen juuressa». Tämä kirja on tarkoitettu ohjeeksi henkisessä itsekasvatuksessa.

Liitämme tähän Idän Tähden Järjestön ohjelman:

Antaumus — Vakavuus — Lempeys.

1. Me uskomme, että suuri Opettaja pian ilmestyy maailmaan, ja me tahdomme nyt elää niin, että olisimme silloin, kun Hän saapuu, kyllin arvokkaat häntä tuntemaan.

2. Me tahdomme sentähden pitää Häntä aina mielessämme, ja tehdä kaiken työn, mikä jokapäiväisten toimiemme kautta meille tulee, Hänen nimessään, ja sentähden parhaan kykymme mukaan.

3. Mikäli varsinaiset velvollisuutemme sallivat, tahdomme me koettaa joka päivä käyttää yhden osan ajastamme määrättyyn työhön, joka voi auttaa Hänen tulonsa valmistusta.

4. Me pyrimme tekemään *antaumuksen, vakavuuden* ja *lempeyden* jokapäiväisen elämämme pääpiirteeksi.

5. Me tahdomme aloittaa ja lopettaa jokaisen päivän, pyytämällä Hänen siunaustaan kaikelle, mitä me koetamme tehdä Hänen puolestaan ja Hänen nimessään, ja sitä varten käytämme lyhyen hetken.

6. Me pidämme erityisenä velvollisuutenamme koettaa tunnustaa ja antaa kunnioitusta suuruudelle, kenessä tahansa se ilmenee, ja pyrkiä, mikäli voimme, yhteistoiminnassa tekemään työtä niiden kanssa, joiden tunnemme henkisesti olevan itseämme korkeammalla.

M. T.

Koko maailmassa on ainoastaan kahdenlaisia ihmisiä; niitä, jotka tietävät, ja niitä, jotka eivät tiedä; ja tämä tieto on tärkeä. Pääasia ei ole mikä uskonto ihmisellä on, tai mihin rotuun hän kuuluu, pääasia on todella tämä tieto — tieto Jumalan suunnitelmasta ihmisten hyväksi. Sillä Jumalalla on suunnitelma, ja se suunnitelma on kehitys. Kun ihminen kerran on saanut sen nähdä, ja kun hän todella tuntee sen, ei hän voi muuta tehdä kuin työtä sen edestä ja sulautua yhdeksi sen kanssa, sillä se on niin loistavaa, niin ihanaa. Ja kun hän tietää, seisoo hän siten Jumalan puolella, taistellen hyvän puolesta ja vastustaen pahaa, työskennellen kehityksen hyväksi eikä oman itsekkyytensä edestä. *J. Krishnamurti.*

IDÄN TÄHDEN JÄRJESTÖ.

Järjestö perustettiin Benaresin kaupungissa Indiassa tammikuun 11 p:nä 1911. Järjestön päämies on nuori hindu, Mr. J. Krishnamurti joka jo 14 vuotiaana kirjoitti kirjan, nimeltä: »Mestarin jalkojen juuressa». Tämä pieni kirja onkin saanut suurta huomiota osakseen, sillä se on esim. käännetty kaikille maailman kielille ja siinä kirjassa onkin erinomaisia neuvoja jokapäiväistä elämää varten.

Järjestö on levinnyt suurella nopeudella ympäri maailman. Järjestön 100,000-lukuinen jäsenmäärä on muodostunut kaikista kansoista, väreistä ja roduista. Tänä vuonna elokuussa oli järjestöllä vuosikongressi Hollannissa, Arnhemissa ja oli siellä edustajia lähes viidestäkymmenestä eri maasta ja kansasta, pääasiassa sivistyneitä ja kielitaitoisia ihmisiä, jotka ymmärsivät toisiansa. Pääkielenä oli englannin kieli. Osanottajia oli 1,035.

Järjestön tehtävä.

Järjestön tehtävä on aivan erikoista laatua. Se julistaa suuren Opettajan pikaista tuloa maailmaan, sellaisen suuren Olennon, joka silloin tällöin on ilmestynyt maailmaan, kuten Shri Krishna, Gautama Buddha, Muhammed ja Kristus. Viimeksimainittua opettajaa, joka opetuslapsi Jeesuksen kautta opetti kansaa Palestiinassa, Häntä järjestön jäsenet taas odottavat maailmaan. Tämän sanoman levittäminen on yksi järjestön tehtävistä, ja lisäksi tulee jäsenten valmistaa itseänsä sekä maailmaa, että tuntisimme Suuren Lähettilään kun Hän saapuu luoksemme. Hänen tuntomerkkinsä ovat, kuten viimekin kerralla, totuus, rakkaus ja kaikkiakäsittävä viisaus.

Järjestön laatu.

Idän Tähden Järjestö ei ole mikään lahko, jossa olisi joukko uskonkiihkoilijoita, jotka kokouksissaan hurmiotilassaan riemuitsisivat suuren mestarinsa tulosta itseänsä tai samoin ajattelevia varten. Me tiedämme että Hän ei tule mitään erikoista ryhmää tai mitään erikoista kansaa varten, vaan koko maailmaa varten, ei tuomitsemaan, vaan siunaamaan ja opettamaan sitä. Me emme ole mitään tunneherkuttelijoita, vaan koetamme tehdä hiljaista ja järkiperäistä työtä Hänen tulonsa valmistamiseksi. Tähän voidaan sanoa: — »mitä valmistamista siinä sitten on, sittenpä nähdään kun Hän tulee». Asia ei kuitenkaan ole näin yksinkertainen, kun otamme huomioon ne ennakkoluulot joita on, etenkin kristityissä maissa. Kristillinen kirkko sekä lahkot kyllä opettavat Hänen toista tulemistaan, että Hän tulee tuomitsemaan ja hävittämään. Tämä ennakkoluulo on niin voimakas kristityissä maissa, että on vaikeata kääntää ajatukset siihen suuntaan että Hän tulee jatkamaan sitä pelastustyötä jota Hän Palestiinassa 2,000 vuotta sitten aloitti, ja jota työtä Hänen edeltäjänsä hämärästä menneisyydestä saakka ovat aloittaneet, johonka sarjaan kuuluu paljon Suuria Opettajia ja uskontojen perustajia. Vielä on otettava yksi seikka huomioon, nimittäin se, että vaikka uskoisimmekin Hänen tulonsa mahdollisuuteen, niin olemme kuitenkin

taipuvaisia luomaan oman mielipiteemme Hänestä, että Hänen tulisi olla juuri sellainen tai sellainen joksi me kuvittelemme Häntä. Tässä voimmekin ottaa hyvän esimerkin juutalaisista. Hekin yleensä odottivat Messiaan tuloa, mutta kun Hän tuli niin ei Hän vastannutkaan heidän ihanteitaan, he eivät tunteneet Häntä kun Hän esim. aterioi sellaisten henkilöiden seurassa, joita he halveksivat. Sama vaara uhkaa meitä, sillä me olemme sotkeutuneet yleensä ahtaisiin seuroihin, lahkoihin ja puolueisiin. Meidän on vaikeata ymmärtää olentoa, joka on niiden yläpuolella. Ennenkuin voimme nähdä ja ymmärtää, täytyy meidän nostaa katseemme ylös pimeistä sokkeloista, lahkoista ja puolueista, vapautua kansalliskiihkosta ja nähdä että kaikki ihmiset ja kansat ovat samanarvoisia suuren elämän edessä. Silloin voimme paremmin ymmärtää Häntä kun Hän saapuu keskuuteemme.

Miksi uskomme Maailmanopettajan tulemiseen?

Siksi, että Suuri Opettaja on aina esiintynyt maailmassa silloin kun joku uusi aika on syntymässä. Silloin kun Hän viimeksi esiintyi Palestiinassa oli aika hyvin paljon samanlainen kuin nyt. Rooman vanhat jumalat olivat menettäneet vaikutusvaltansa ja ihmiset alkoivat etsiä totuutta aivan toiselta taholta ja ennenkaikkea lahkoista, filosofiasta ja materialismista. Aivan samoin meidän päivinämme kirkonoppi ei enää tyydytä ihmisiä ja kirkon julistama jumal'käsite — Jumala, joka on vihaava ja kostava — ei enää saa ihmisten kunnioitusta osakseen. Ihmiset etsivät totuutta muualta, lukemattomista aatteista ja ihanteista, kun taas toiset ovat välinpitämättömiä kaikelle ja osoittavat raaistumisen oireita; toiset taas ovat ahdistettuja, tietämättä mihin suuntaan olisi kuljettava.

Tämän kaiken ottaen huomioon, olemme vakuutettuja siitä ettei pimeydessä harhaileva ihmiskunta nytkään ole jätetty yksin, koska siitä aina ennenkin tällaisina murroskausina on pidetty hellää huolta. Hänen tulostaan ovat Idän Tähden Järjestön jäsenet niin vakuutettuja että he ovat rakentaneet Häelle temppelin Birmaan, sekä Sydney'hin suuren amphiteatterin, josta jäsenet ympäri maailman ovat saaneet tilata paikkoja. Aloitteentekijänä tämän amphiteatterin perustamiseen on ollut järjestön edustaja Australiassa, t:ri Mary E. Rocke. Sen rakentajana on toiminut arkkitehti Justelius. Kun tällaisen rakennuksen suunnittelussa on ollut vaikeuksia m.m. akustiikan suhteen, niin on mr. Justelius ensin käynyt tutkimassa Rooman amphiteatteria, ja vasta senjälkeen käynyt suurtyöhönsä käsiksi. Tämän amphiteatterin peruskiven laski erityisin juhlamenoin piispa C. W. Leadbeater heinäkuun 28 p:nä 1923. Rakennus on hiljattain valmistunut. Tämä mahtava laitos, johon mahtuu 3,000 henkilöä, on rakennettu lahjoitusvaroilla. Paikka, jossa teatteri sijaitsee on ihanan meren rannalla ja muutoin luonnon puolesta sopivassa paikassa. Laitos on rakennettu sitä tarkoitusta varten, että Maailmanopettaja voi täällä puhua mahdollisen suurelle kuulijakunnalle, silloin kun Hän vaeltaessaan saapuu tähänkin maahan. Myöskin esitetään tässä amphiteatterissa vanhoja kreikkalaisia draamoja, Shakespearen näytelmiä ja rytmillisiä tansseja. Siellä vanha ja uusi maailma tapaavat toisensa. *IHMISELLE: Hj. Arvidsson.*

IDÄN TÄHDEN JÄRJESTÖN VUOSIKONGRESSI HOLLANNISSA.

Elokuun 10—14 p. 1924.

Ihmisen toimittaja on pyytänyt minulta selostusta matkastani kansainvälisen Idän Tähden Järjestön kongressiin sillä hän sanoi lehtensä avulla tahtovansa tukea ja tunnetuksi tehdä kaikkia korkeisiin ihanteisiin pyrkiviä liittoja ja järjestöjä. Koska samassa lehdessä kuuluu olevan selostus Idän Tähden Järjestön tarkoituksesta ja tehtävästä siirryn siis heti antamaan muutamia päävaikutelmia matkastani.

Ensinnäkin totesin, että kongressia kannusti kansainvälisyyden henki. Kongressiin oli kokoontunut lähes 50 eri kansallisuutta, joita yhdeksi sopusuhtaiseksi joukoksi yhdisti tuo heille kaikille yhteinen aate — Maailmanopettajan pikainen tulo maailmaan. Tuo aate, sen levittäminen maailmaan ja sen toteuttaminen elämässä, oli se elävä innoituksen lähde, jonka ympärille kaikki kokoonnuimme, unohtaen omat pienet persoonallisuutemme sekä toisten persoonallisuudet. Aate oli ensimmäinen ja persoonallisuuksia otettiin huomioon ainoastaan silloin, kun niillä oli jotakin sanomista aatteen puolesta. Kaikki viralliset tervehdykset jäivät pois ja kaikki kiitokset niille monille kongressin avustajille, jotka jo kuukausi ennen olivat ryhtyneet työskentelemään tätä aivan pikkuseikkoihin asti ihmeellisen hyvästi järjestettyä kongressia. Ainoastaan päähenkilölle, joka johti järjestelyä, lausui Päämiehemme mr. Krishnamurti kerran lyhyen mutta ytimekkään kiitoksen. Yleensä toteutui siellä tuo mielestäni ihana tapa, ettei siellä ketään kiitetty eikä moitittu, vaan asian eteen työskenteleminen otti koko aikamme ja huomiomme. Johtajiin ja persoonallisuuksiin ei pantu huomiota muuten kuin keskusteluissa, jotka kyllä koskivat hyvinkin jokapäiväisiä asioita ja eniten tuota, miten kukin voisi aina yhä enemmän ja enemmän oppia toteuttamaan jaloja aatteita jokapäiväisessä elämässään.

Toinen huomattava piirre kongressissa oli asioiden yksinkertainen käsittely, tuo kyky osua asian ytimeen ja yksinkertaisilla sanoilla saada siitä esille sen pääkohdat. Tätä välitöntä käsittelyä seurasi luonnollinen mielen hilpeys ja ilo. Oli kuin tuosta tavallisesta hitaasta käsittelytavastamme olisimme astuneet uuteen, kirkkaaseen lähdeveteen verrattavaan, jonka raikas käsittely antoi meille aivan kuin uuden mielen ja uuden käsittelytavan vanhoja asioita ja aatteita pohtiessamme. Keskellä vakavaa puhetta oli kuin joku pisara raikasta lähdevettä olisi äkkiä pirskautunut kasvoillemme sillä huumori pisti esille, aivankuin kovasta kuoresta äkkiä olisi esillepistänyt tuorea, kevään ensimäinen lehti. Uskon puolestani, että monet olivatkin ne uudet siemenet, jotka siellä itää saivat, vanhat aatteet kovassa kuoressaan heltysivät kuorestaan, ja uusi oras lämmitti sydämemme ja mielemme.

Kolmas silmiinpistävä piirre oli vielä tuo nuoren polven läsnäolo kongressissa, sen innokas osanotto järjestön kysymyksiin, ja tuo piirre, että heitä, vaikkakin olivat nuoria, ei silti nuorimpana ja vähemmän kokeneempana sivulle sysätty, vaan pidettiin heitä ja koettiinkin, että juuri he olivatkin kuin uuden ajan kulmakivet, jotka ilollaan, innostuksellaan ja sisäisellä tie-

dollaan (intutionillaan) tulevat olemaan tulevaisuuden työntekijöitä ja aatteen edelläkävijöitä. — Olin todella iloinen siitä, että nuoret meillä Suomessa ovat reippaita ja täynnä yritteliäisyyttä, ryhmittyneenä moneen nuorisoseuraan ja nuorten yhdistyksiin, pohtimaan yhteistyötä ja koettamaan elää ja toteuttaa veljeyttä ja yhteisymmärrystä rivi rivissä, käsi kädessä.

Nämä siis ovat katsantokantani mukaan eniten esillepistävät piirteet kongressissa. Nyt koetan lyhyesti selostaa muutamia otteita siellä esiintyneitä aatteista.

Mrs Besant, Teosofisen Seuran presidentti ja Idän Tähden Järjestön suojelija, huomautti, että tuo usko Maailmanopettajan tuloon ei ole oleva sokea usko vaan elävä vakaumus, jota ei kukaan muu voi meihin kasvattaa eli tyrkyttää, vaan joka voi kasvaa ainoastaan meidän sisässämme. Mutta jos tutkimme ihmiskunnan kehityksen historiaa tulee se meitä auttamaan älylliseen ymmärtämiseen ja sen avulla voimme herätä tuolle ihmisen sisällä asuvalle jumaluuden sanomalle, jonka valossa kaikki elämän kysymykset meille selviävät. »Teidän on astuttava ulos omasta maailmastanne ja astuttava Mestarien maailmaan», sanoi Mrs Besant, ja elämällä Heidän elämäänsä, antaen nälkäisille leipää ja janoaville vettä, tulette Hätä lähemmäksi. Kun opimme katsomaan suoraan ihmisten sisäiseen Itseen emmekä takerru pieniin asioihin, löydämme Hänet sieltä. Ja kun mestari saapuu luoksemme, tulemme hänet silloin tuntemaan, sillä tuo jumaluusaate on Hänessä ruumiillistunut. Kaikessa loistavassa ihanuudessaan astuu Hän luoksemme eikä kukaan muu ymmärrä maailmaa ja ihmisiä niinkuin hän. Hän on mitä ihmeellisin Olento, ja voi hän sisäisessä ruumiissaan olla läsnä yht'aikaa koko maailmassa. Eläkää Hänen elämäänsä ja te tulette tuntemaan Hänet, kun Hän taasen saapuu maailmaan.

Mr Krishnamurti, järjestön Päämies, on nuori hindu, 26 v. vanha. Hänen olemuksensa ilmaisee yksinkertaisuutta, luonnollisuutta, ja kun hän puhuu, on siinä samat ominaisuudet, mutta sen mukana syvä, kokemuksien nojalla eletty ja saavutettu viisaus. Ja ydinkohta johon hän aina viittasi oli tuo, niinkuin hän sanoi, niin yksinkertainen ja helposti saavutettavissa oleva tajunnan laajeneminen ihmisessä. Tulkaa laajasydämisiksi, tuntekaa itsenne yhdeksi kaiken ja kaikkien kanssa, olkaa iloisia ja yksinkertaisia. Jokaisessa ihmisessä asuu tuo jumaluus ja te voitte tulla yhdeksi sen kanssa, jos te vaan voimakkaasti haluatte. Se on hyvin helppoa, helpointa kaikesta. Kasvattakaa vaan Mestarin mieltä itsessänne ja luottakaa Häneen. Ja mitä suloisemmalla yksinkertaisuudella sanoi hän, puhuessaan tajunnan laajenemisesta, johon hän tahtoi toisiakin auttaa: »Kerran ollessani Californiassa kun kuljin yksin metsässä enkä ajatellut oikeastaan mitään tuntien vaan tuota suurta ykseyttä kaiken kanssa, kun siihen yhä enemmän sulauduin kuulin vähitellen mitä nurmi, ruoho, kukat, puut ja oksat ajattelivat ja tekivät. Tämä on hyvin helppoa ja yksinkertaista, te voitte siihen päästä, tuntekaa vaan tuota ykseyttä ja rakkautta. Muistakaa että Jumala asuu syvällä jokaisessa teissä ja te voitte muuttaa itsenne Hänen kaltaisekseen ja laajentaa tajuntanne. Silloin koko elämä teille muuttuu. Alkakaa jo tänään ja tulos on varma.»

Mr Arundale, joka myös äskettäin vieraili Suomessa, piti kongressissa monta loistavaa sekä puhetta että puheenvuoroa. Muun muassa oli erään luennon nimi: »Kansallinen valmistus». Siinä toi ensin mr J. Krishnamurti esille tuon aatteen että kukin kansa on kuin väritetty lasi, joka katselee maailmaa oman väritetyn lasinsa läpi, ja näkee sen siten punaisena tai sinisenä, mutta jokainen väri on tarpeellinen kokonaisuutta varten. Jokainen kansa on antava mitä sillä on toisille kansoille, sillä kukin on osa kokonaisuudesta, eikä siitä eroitettu. Jokainen kansa on tarpeellinen kokonaisuutta varten.

Tämän perästä puhui mr Arundale: Jokaista kansaa edustavat yksilöt ja näiden yksilöiden pitäisi kasvattaa itseänsä kunnollisiksi kansalaisiksi. On vapauduttava vihasta ja uhkamielisyydestä, ja ryhdyttävä elämään todellista epäitsekästä veljen elämää. Loyd George on tässä antanut oikean suunnan, puhuen yli maailman ulottuvasta veljeydenliitosta. Tuo yhteinen veljenhenki vie meidät toveruuteen kaikkien kansojen ja luokkien kanssa, joilla on molemminpuolinen halu itseuhrautumiseen ja palvelemiseen. Neljän työtavan avulla siihen kasvaisimme, nim.:

Uskonnon alalla: Olisi palautettava mieleemme suuret uskontojen perustajat, niinkuin Buddha ja Kristus. Jos opimme Heitä ymmärtämään tulemme Heitä lähemmäksi. Meidän on opittava, että yksi uskonto ei ole suurempi ja parempi kuin toiset; muuten joudumme pian lahkolaisuuteen.

Politiikan alalla: Politiikassa taas tarvitaan vähemmän puolueita ja humbuugia. Esim. eri puolueiden sanomalehdissä puhuu kukin puolue siitä miten he ovat oikeassa ja kaikki toiset väärässä; siten kukin heistä on valtiolle petturi. Ihmiset ovat aina vaan vakuutettuja siitä, että toiset ovat väärässä.

Kasvatusalalla: Uusi henki, kansan henki, koettaa saada nuoret mukaansa, nuoret ovat tulevaisuuden toivo. Muodostakaa kouluja kaikkialla, auttakaa nuoria ja katsokaa, että heidän henkensä ja älynsä saavat ravintoa. Työskennelkää nuoren sukupolven auttamiseksi ja jalostamiseksi.

Yhteiskunnan alalla: Palvelkaa toinen toisianne, kunnioittakaa toinen toisianne, olkaa mukana luomassa kansanne loistavaksi valon kansaksi, palvelkaa omaa kansaanne niin, että sillä osana kansakunnista on jotain antamista toisille kansoille, liittykää yhteistoimintaan ja kasvakaa suureksi hengessänne ja muistakaa — kukin suuri mies kuuluu kaikille kansoille.

Oli vielä monta muuta puhujaa, jotka koskettelivat eri asioita, esim. nykyisiä huonoja liike- ja raha-asioita, joiden syy arveltiin olevan epäkäytännöllisyys. Vedottiin jaloon elämään jokapäiväisessä elämässä. Keskusteltiin *terveydestä ja sairaudesta,* oikeista menettelytavoista siinä. Me elämme nyt ajassa jolloin pyrimme tuntemaan sisäistä henkeämme, ja samalla ulkonaista ruumistamme, joka meille kauan on ollut tuntematon. Kaikki on ykseyttä. Kun opimme elämään puhdasta elämää niin sielullisesti kuin ruumiillisesti, silloin emme enää syö eläinten lihaa, emmekä puolusta vivisektionin kauheaa menettelyä, rikkomalla rakkauden lakia vastaan. Kun ymmärtää veljeyden ja ykseyden elämää, oppii myös vähitellen tuntemaan ja hallitsemaan sekä sielunsa että ruumiinsa. Vahvemman valta yli heikomman on käytettävä samalla jalolla ja itseuhrautuvaisella tavalla, kuin mihin

ihanne meitä kutsuu niin kansojen ja luokkien suhteen kuin myös eläinten suhteen — heikompia on autettava eikä sorrettava.

Monta muuta mielenkiintoista asiaa kosketeltiin, mutta en voi pitemmälle vaatia tilaa aatteellemme »Ihmisessä». Idän Tähden Järjestön työ ei siis, niinkuin sitä olen koettanut esilletuoda, rajoitu yksistään tuon ajatuksen levittämiseen, että Hän tulee, vaan myös siihen, että kaikkialla, elämän kaikilla aloilla, koetamme elää ja auttaa kehitystä eteenpäin mitä jaloimmalla tavalla, vedoten jokaisen ihmisen sisällä olevaan jumaluuteen ja voimaan. Muistan vielä Mrs Besantin henkevät, voimaa uhkuvat sanat: »Ei ole mitään niin voimakasta kuin Teidän oma sisäinen Itsenne». Ja niinikään Mr Krishnamurtin sanat: »Olkaa iloisia aamusta iltaan ja luottakaa Mestariin, silloin pysytte aina nuorena, kevät on luonanne, ja te alatte ymmärtää suurta elämää ja Suurta Olentoa, kun Hän saapuu.

Jälkeen tämän kongressin oli vielä eräs yhdessäolo maalla Ommenissa, 2 tunnin matkan päässä Arnhemista. Siellä elettiin teltoissa, joita oli 48 ynnä ruoka-, pesu- ja keittiöteltat. Siellä oli kukin vuorostaan perunankuorija tai keittäjä. Illalla kokkotulen ympärillä hilpeässä mielentilassa laulettiin eri maiden kansanlauluja ja tulen avulla kotimaahamme parhaat ajatuksemme lähetimme. Raikas elämä ja raikas mieli täytti jokaisen sydämen voimakkaalla halulla voida kotimaahansa tuoda enemmän kuin sanat voivat kertoa. Ja sanat ovatkin vaan välittäjiä sielun teillä, sisäisessä maailmassa ovat ne voimaa, voimaa uupuneelle, voimaa jokaisen sisällä kimmeltävälle Itsen kipinälle.

Lentäköön sanani kautta sytyttävä kipinä hengen voimaa veljieni sydämiin Suomessa ja heidän kättensä avulla maailman sydämeen, tekojen urotöitä toimittamaan Suomen maan ja Suomen kansan hyväksi, osana suuresta kokonaisuudesta.

IHMISELLE: Kongressin osanottaja.

HUUMORI JA HUUMORINTAJU.

Huumori on hengen parhaita lahjoja, huumori on sielun virkistys ja parantaja, se on paras ase ahdasmielisyyttä ja kuivettavaa proosallisuutta vastaan, se on liikatunteellisuuden ehdoton loukkauskivi. Huumori on Jumalan antama armo, koska myös huumorintaju on nerouden ehdoton edellytys.

Huumorintajuisen ihmisen ja tavallisen tomppelin ero on kuin lentävän linnun ja siivettömän ruokin. Jälkimäinen näkee elämän ja asiat samassa yksitoikkoisessa ehdottomuudessaan, kun taas edellisen nostaa huumorintaju siipien tavoin tavallisen näkö- ja suhdepiirin yläpuolelle. Sieltä näkyy horisontin juova avarampana, yleisempänä, todellisuus ja ehdottomuus saavat vapaamman muodon. Kohtalon kovuus ja elämän vastoinkäymiset näkyvät silloin toisessa valossa. Humoristinen ymmärrys lievittää niiden ehdotonta todellisuutta. Sen, mitä kuiva järki-ihminen pitää välttämättömänä pahana, sen huumorintajuinen ihminen kuittaa hyväntahtoisella hymyllä, ymmärtäen, että todellisella elämällä on, kuten meren aalloilla, nousu- ja laskukohtansa.

Kun ajattelemme henkisen tuotannon nerokkaimpia edustajia esim. kirjailijoita, säveltäjiä, taiteilijoita, havaitsemme helposti, miten tärkeä tekijä on huumorintaju heidän tuotannossaan.

Tragediasta tulee koomillinen kärsimysten ja vaivojen valittelu, ellei kirjailijan inspiratiota ohjaa huumorin arvosteleva näkemys kohdaltaan.

Se tekee tällöin selvän eron todellisen traagillisuuden ja koomillisuuden välillä.

Maamme suurin kirjailijanero, Kivi, on hyvä esimerkki näiden molempien vastakkaisuuksien ehdottoman yhteyden välttämättömyydestä. Hänen oma elämänsä oli traagillinen ja synkkä, hänen kohtalonsa kova ja onneton. Mutta hänen palavan neroutensa voimaa todistavat hänen teoksensa, joiden jokainen sivu, joka rivi uhkuu mitä raikkainta huumoria elämän ehdottomaan todellisuuteen yhtyneenä, mikä seikka todistaa kaikkien nerojen hengen ja elämänkatsomuksen vapautuneisuutta.

Chopinin cherzot, vakavat ja leikilliset, todistavat musiikin ystävälle selvään, miksi säveltäjä-mestari on niin rohkeasti ja varmasti saattanut käsitellä lukuisia »nocturno»-aiheitaan, joutumatta silti sentimentaalisuuden uhriksi.

Moni lahjakas säveltäjä saattaa helposti jäädä unohduksiin ja vaille teosten kantavuutta vain sentähden, että ohjaavan huumorin tajun puutteessa joutuvat liiottelemaan teoksissaan runollista hempeämielisyyttä ja naiviutta. Aivan sama suhde vallitsee kaikkiin muihinkin taiteen aloihin nähden.

Kun Saara, kaikkien ajattelevien ja järkevien naisten perikuva, kuuli Herralta, että hän vielä vanhoilla päivillään tulisi synnyttämään, veti hän suunsa hymyyn ja nauroi Herransa sanoille.

Saara oli epäilemättä huumorintajuinen, sillä hänen naurunsa oli vilpitön ja hyvätuulinen.

»Heräisikö minussa vielä nuoren naisen tunteet ja onhan herranikin jo vanha», sanoi hän tarkottaen Abrahamia. Mutta Herralta hän kielsi naurunsa, kun tämä sanoi: »Miksi Saara nauroi? Onko Herralle mikään mahdotonta?»

IHMISELLE: A. Halonen.

IHMISELTÄ IHMISELLE.

Tällä hetkellä olen vapaa himoni vallasta. Vapaa — miksi sitä salaisin — vain sentähden, että himo on minut jättänyt tultuaan tyydytetyksi. Niinkuin nälkäinen susi saaliin saatuansa on se paennut lymypaikkaansa. Mutta vain ajaksi on se väistynyt, sillä tiedän hyvin, että se jälleen on palaava entistä nälkäisempänä ja vaarallisempana. Ja tiedän, että yhtähyvin kuin nyt olen sortunut, tulen tulevaisuudessakin sortumaan.

Kuka on enää niin nuori ja kokematon, että uskoisi himon siitä talttuvan, että se saa, mitä se pyytää. Tiedän hyvin, että se saamalla ravintoa kasvaa entistä voimakkaammaksi ja vaatii yhä enemmän ravintoa. Se rauha, jonka se hetkeksi jättää jälkeensä väistyessään, on petollinen, sillä jos tästä nou-

sen ja lähden kulkemaan, arvaan sen hyökkäävän kimppuuni lähimmästä pensaikosta.

Eikä sen tarvitse edes hyökätä. Se vain ystävällisenä liittyy kumppaniksi ja minä otan hänet vastaan ja pidän parhaimpana ystävänä. Sama, jota tällä hetkellä sydämeni pohjasta inhoan, on silloin kalliimpi kaikkea muuta maailmassa.

Kun tämän kaiken tiedän, niin en tahdo pettää itseäni. En tee mitään hyviä päätöksiä, sillä niin sanomattoman kurja on niistä tulos. Ne ovat sopimuksia, jotka tehdään toisen riitapuolen poissa ollessa ja kun hän tulee paikalle, ei hän hyväksy niistä yhtäkään ja ne kaikki jäävät täytäntöön panematta. Tunnen N:n katkerat sanat, jotka hän lausuu katumuksen tekijälle: »Miksi olette niin ylpeät aamulla, mutta illalla niin lannistuneet.» Ulkokultaisuus mitä se on muuta, kuin luottamista siihen »parempaan minään» joka astuu esille, silloin kun himon susi on saanut saaliinsa ja paennut siitä rauhassa nauttimaan.

Tahdoin tehdä itselleni tiliä ja katsoa suoraan silmiin omaa itseäni. Minä yksilönä, ajattelevana olentona, en ole sama kuin tämä himo, mutta en myöskään sama kuin se puhdas omatunto, joka sanoo: minä olen vapaa, minä olen täydellinen, minä hallitsen itseäni. Minä olen pantu näiden välille sovittamaan niiden taistelua ja ristiriitaa ja siksi minun täytyy näitä tutkia — minun täytyy ratkaista maailman arvotus omassa olemuksessani.

Mutta tällä kertaa en jaksa enempää.

Olen vielä saanut olla jonkun aikaa vapaana ja kuinka pian muuttuu mieli tällaisena aikana. Se, mikä alennuksen hetkenä näytti viholliselta, ei nyt enää tunnu niin pahalta ja pelottavalta. Minusta tuntuu nyt, että se on sittenkin jokin mikä ei ole ilman sisältöä ja viehätystä . . . Se ei tietysti voi saada minua hallita, — minä kyllä tulen pitämään vaaria, en anna sen tulla valtiaaksi, mutta en myöskään tahdo sitä tappaa.

Jos tappaisin himoni, mitä minä olisinkaan? Tyhjä varjo, kuollut, aavemainen olento. Juuri tuo himo se on, joka tekee minut ihmiseksi, joka elvyttää elämää, herättää laimentuneen ja tuopi yhteyteen maailman voimien kanssa.

Jos himo olisi itsessään suoranaista pahaa, niin ei sitä voisi olla olemassa maailman järjestyksessä, jota jumalallinen viisaus johtaa. Himossa täytyy olla joku salaperäinen tarkoitus, jonka nojalla se tekee työtänsä ihmisessä. Hän vihaa sitä ainoastaan siksi, että hän ei sitä ymmärrä. Se on häntä voimakkaampi, se on häntä viisaampi ja hän on lapsi, joka luulee olevansa valmis, ennenkuin on koulunsa läpi käynyt.

Uskon, että kun himoni minut ensikerran yllättää, olen minäkin viisaampi, en asetu vastarintaan sitä vastaan, vaan koetan tehdä sen ystäväkseni. Koetan, eikö se hyvällä leppyisi, kun se taistelulla ei ole taipunut. Eikö siihenkin voi sovittaa tuota korkeata ohjetta ja sääntöä: älkää olko *pahaa vastaan,* vaan voittakaa paha hyvällä.

Mitä minun nyt pitää sanoa? Taas olen pettänyt itseäni, taas olen tehnyt oman ristiriitani suuremmaksi, taas olen syössyt itseni epätoivoon ja kurjuuteen. Koetin olla ystävällinen himolle, kun se lähestyi ja pala palalta se otti yhä suuremman vallan, kunnes se taas sieppasi itselleen saaliin. Katumus ja häpeä on taas osani.

Nyt kyllä ymmärrän, että kaikki selitykset ja teoriat ovat turhat. Jos löytyisi joku ehdoton kaikki selittävä teoria, jolla ihminen voisi vapautua himosta, niin sitä olisivat käyttäneet lukemattomat ihmiset, jotka ovat kiusaajansa vallassa ponnistelleet ja sen verkosta koettaneet vapautua.

Mutta sellaista ei löydy. Ainostaan kokemus ja käytäntö on opettava oikean keinon. Ei sanoilla, eikä ajatuksilla tätä vihollista voiteta, vaan ainoastaan teolla ja kunnolla. Rukoukset ovat suurinta harhaa ja itsepetosta, jollei niihin yhdisty teko, joka ilmaisee rukouksen tuloksen.

Minun täytyy joka hetki alottaa ihan uudestaan. Täytyy läpi käydä uudestaan kaikki se syyt ja vaikutelmat, jotka voivat mieltäni kohottaa ja siten koota voimaa siihen, kunnes taistelu jälleen alkaa. Tiedän, vihollliseni ei ole ainoastaan voimakas, hän on ennenkaikkea viekas ja juuri viekkaudella hän tekee tyhjäksi kaikki teoriat ja osaa yhdessä hetkessä näyttää vääräksi mitä johdonmukaisimman ajatussarjan.

En siis hyvällä puheella aina vihollistani voita. Hyvällä puheella ja itsetutkistelulla ainoastaan kasvatan itseäni sopusointuun ja kiinnitän itseni sellaiseen pisteeseen, jossa voin itseni varustaa. Mutta se varustus on työtä, joka tapahtuu järkeä paljon syvemmällä. Se tapahtuu sielun syvyydessä, sen salatussa pohjassa, siellä kokoan voimaa, sieltä etsin auttajaa. Järkeni vie minut ainoastaan sille portaalle, josta voin astua tähän sisäiseen valtakuntaan. Mutta kun astun sen sisäpuolelle, en enää järkeile silloin, vaan annan Jumalan puhua ja itse vaikenen ja annan hiljaisuuden voiman täyttää sydämeni ja jäseneni.

Jumaluusoppilas.

(Jatk.)

Virheiden takia julkaisemme uudestaan:

FATA MORGANA.

Me minne soudammekaan
näin,
oi ystäväin?
Sä ällös kysy lain,
nyt soutakaamme vain,
oi, armahain!
Tää onnen venhe on,
tää onnen on ja auringon
ja kuun ja tähtien.
Sen määrä kaukainen
ja ikuinen
kuin auringon ja kuun ja
tähtien.
Siis ällös kysy lain,
oi, armahain,
nyt minne kuljetaan.
Ma kaukomaille soudamme
ja hohtohelmet noudamme.
Kun saavutamme määrämme,
niin uneen, lepoon joudetaan
ja vaivutahan Nirvanaan,
ikuiseen Fata Morganaan.

Nääs kuinka kaislat taipuvat
ja vedet alla vaipuvat
ja kuinka kokkaan kuohu lyö
ja hohtaa koko vetten vyö!
Sä ethän, armas, pelkää, et,
kun lauluani kuuntelet.
Jo kuudankruunun sulle soin,
sen kutreis koristukseks toin.
Sä luota voimihini vain,
ain ollos omanain,
maa aukee unelmain!
Kuin ikuisuus se aukeaa
ja tuska vaiva raukeaa.
Ylitse aaltoin kuohuvain,
ohitse kaislain keinuvain
siis soutakaamme vain
nyt onnen ikisaarihin
ja taivaan hohtokaarihin.
Me emme palaa laisinkaan,
vaan jäämme sinne ainiaan,
kuiseen Fata Morganaan!

VÄINÖ SIIKANIEMI.

TUULEN TUNNELMA.

Syksyn tullen, kun tuulen olemus syksyiseksi muuttuu, silloin se soittaa ihmissydämelle toisenlaisen sävellyksen kuin kesällä.

Se alkaa sävelensä kaihoisasti, muistaen kesäistä vallatonta leikkiä ulapalla, pieniä kujeitaan järvillä, puiden latvoissa, kukkien tanssittamisessa ja viljavainioiden tuulehduttamisessa. Tuossa kaihossa on vielä kesäisen onnenauringon tuoksua.

Mutta aika kuluu, ulkonainen auringon lämpö vähenee ja tuuli tuntee itsensä jäähtyneeksi, kylmäksi ja yksinäiseksi. Silloin sen olemus kasvaa tuskaksi, joka levotonna liitelee ympäri ja kyselee: Mikä on olemukseni tarkoitus nyt, kun aurinko minut jättää? Täytyykö minun näin kylmänä, yksinäisenä elää ja kesäiseen luovaan työhön kajota? Hävittäjäksikö olenkin luotu! En tahtoisi sitä uskoa, sillä kesällä, auringon lämmittämänä, olin olemukseltani elävän elämän palvelija. Täytyykö minun nyt hävittää, mitä silloin rakennettiin!

Tuskastaan tuuli valittaa, ja sen tuska yltyy epätoivoksi, joka tahtoisi löytää paikan, jossa se olemattomiin voisi hävitä. Mutta sitä se ei voi, sillä lentäessään tajuntansa siivillä kaikkiin ilmansuuntiin, se huomaa olevansa kaikkialla. Sitten se muistaa menneet ajat, entiset olemisensa muodot ja elämänliikkeen välttämättömät vaihtelut. Uhmaten ja voimakkaana se silloin nostaa päänsä ja tarttuu uuteen elämäntehtäväänsä. Kovakouraisesti se elävää elämää käsittelee, lakastuttaa vanhat elämänmuodot ja kukkaisunelmat.

Kovana se pauhaa: nyt on hetki tullut elämän eri muodoille näyttää, onko heissä jotain kuolematonta, lakastumatonta, joka elää senkin jälkeen, kun heiltä muodollinen ilmennys on riistetty; voivatko he paljaina, kovuutta ja kylmyyttä kärsivinä, sisimmässään säilyttää onnenauringon voimaa, joka tekee heille uudestaan elpymisen ja uuteen muotoon pukeutumisen mahdolliseksi, kun luova voima heidät uudelleen kutsuu elävää elämää ilmentämään.

Syksyn tuuli soittelee täten jumalaisesta luovasta tarkoituksestaan ja olemassaolon onnea palvelevasta olemuksestaan. Elämän, luonnon kehitystä se palvelee ja auttaa, hävittäen ainoastaan vanhaksi tulleen ja aikansa eläneen ilmenemismuodon, jotta henki muodotonna, näkymätönnä ja sisäänsä sulkeutuneena valmistaisi itselleen mahdollisuuden kuolemattomasta itsestään ilmentää uuden muodon, kun hetki tulee, että onni sitä kutsuu.

Jalous ja kauneus eivät milloinkaan kuole, eikä ulkonainen hävitys siirrä niitä olemattomiin. Kuolemaa ja hävitystä ei ole olemassaolon onnelle ja elävän elämän ilon muodoille. Jokaisen kuolemisen jälkeen on ylösnousemus, uudesti ilmeneminen ja uudesti syntyminen.

IHMISELLE: Cissie Gleisner.

SISÄLLYSLUETTELO:

Hinta 5:— HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 10
Lokakuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40: —
1/2 " " 25: —
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta Doll. 2: —
1/2 " " 1: —

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Marraskuusta - Lokakuuhun.
ILMOITUSHINTA:
Ruudulta Smk. 30: —
Alennus sopimuksen mukaan.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinskin arvoitus: tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

2:nen vuosik. Lokakuu 1924 — N:o 10

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

LUKIJALLE.

Tämä nyt ilmestynyt numero on vuosikerran viimeinen. Taas on taival kuljettu. Se ei ole onnistunut täydellisesti toivomustemme mukaan. Mutta useinhan saamme elämässä nähdä, että tiellemme ilmestyy vaikeuksia, joita emme kykene voittamaan niin hyvin kuin tahtoisimme.

Surua ja tappiota tuotti toimitukselle ja lukijalle erittäinkin se menetys, joka lehteämme kohtasi kirjailija Aarni Koudan kuolemassa. Vainaja, joka kuului tärkeimpiin avustajiimme, lupautui kirjoittamaan jatkuvasti kuhunkin numeroon. Hänen suunnitelmaansa kuului sanoa sanottavansa totuudenetsijänä IHMISEN välityksellä. Niin hän tekikin, seisoen uskollisesti vartiopaikallaan loppuun asti. Viimeinen Koudan runoista, »Milloin loppu sotain»?, julkaistiin hänen kuolinpäivänään, sillä lehtemme helmikuun numero sattui juuri silloin ilmestymään. —

Kun nyt toisen vuosikerran päätyessä luomme silmäyksen sisältöön, niin voimme huomata, että kohtalo on ollut meille suopeakin, sillä IHMINEN on saanut moniaita uusia avustajia. Vähitellen on siis kuoleman aiheuttama aukko tullut täytetyksi. Ja kun vanhat avustajat ovat voimakkaasti työskennelleet asian hyväksi, voimme todeta, että eteenpäinmenoa tämäkin vuosikerta on ollut tappioista ja puutteellisuuksista huolimatta.

Kolmas vuosikerta, joka nyt marraskuussa aloittaa taipaleensa, antaa niinikään toiveita. Uskomme, että avustajat jaksavat seisoa vartiopaikoillaan asiamme eteen työskennellen. Mahdollista myös on, että uusiakin avustajia ilmestyy. Myös varsinainen toimitustyö tulee nyt asianmukaisemmalle kannalle sen kautta, kun toimitukseen on liittynyt avustajamme, maisteri Artturi Vesenterä.

Viittaamme vielä kansilehdellä olevaan ilmoitukseen uudesta vuosikerrasta. Tahtoisimme puolestamme alleviivata erityisesti: IHMINEN pyrkii osaltaan hyödyttämään kaikkia terveitä henkisiä pyrkimyksiä. Se tahtoo työskennellä veljellisessä yhteisymmärryksessä kaikkien niiden

kanssa, jotka periaatteessa kannattavat henkisten kysymysten syvempää tutkimusta ja tunnetuksi tekemistä. —

Kiitämme kaikkia asianosaisia tähänastisesta hyvästä yhteistyöstä.

Näkemiin, — ja iloisin toivein eteenpäin!

Toimituksen puolesta: *M. T.*

LUOMISTAHTO.

Alussa on luomistahto ja se tahto on ihmisen tykönä, ja ihminen on tuo tahto.

Luomistahto on alusta ihmisen tykönä.

Kaikki on saanut syntynsä ja nimensä luomistahdon kautta, ja ilman tätä ei ole syntynyt eikä nimitetty mitään, mikä syntynyt ja nimitetty on.

Luomistahdossa on elämä, ja elämä on ihmisten valo.

Ja valo loistaa pimeässä, vaikka pimeä ei sitä omaksuisikaan.

Tämä totinen valo, joka valistaa jokaisen ihmisen, on aina olemassa ja tulossa maailmaan.

Maailmassa luomistahto on, ja maailma on tämän kautta saanut syntynsä; mutta maailma ei tätä vielä käsitä.

Luomistahto on ihmisessä vaistoa, joka salasta ilmenee älylliseksi tietoisuudeksi omasta olemassaolostaan.

Luomistahto älyllisenä tietoisuutena nimittää itseään ihmisyydeksi.

Siten luomistahto tulee lihaksi, joka asuu keskellämme, ja me katselemme sitä kirkkautta ja valoa, joka ihmisyytenä yksilöistä loistaa, sillä se on täynnä elämänymmärtämystä ja totuutta.

Luomistahto ihmisyytenä ihmisessä kehoittaa: Tiet tasaiseksi Herralle, ihmiselle, joka on täynnä luovaa ihmisyyttä. Luova ihmisyys poistaa maailman synnit. Ylentäkää siis ihmislapsi, sillä minä, luomistahto, olen hänen alkunsa ja loppunsa, hänen joka on ollut, on, ja tuleva on.

Katso, luomistahdossa alku ja loppu sulautuvat yhteen, muodostaen ikuisen elämän, kuolemattomuuden.

Cissie Gleisner.

HYVÄN SIEMEN.

Aika, joka on rajaton, vierii vierimistään. Säälimättömänä rajattomuudessaan vie se ihmisen mukanaan, nuori muuttuu vanhaksi, kuolee, ja uusi polvi syntyy. Tämä on ikunen kiertokulku.

Olemmeko siis ajan lapsia, ajanjaksojen vieriessä aina vaan lapsia, välistä nuoria, välistä vanhoja, ajan koskettamia lapsia, maan lapsia.

Mutta maan lapsethan kuuluvat taivaan valtakuntaan. Heidän sydämessään palaa Jumalan sytyttämä liekki ja tuo liekki pyrkii Isänsä luo — ikuiseen valtakuntaan.

Ajan labyrintissä kulkee ihminen. Hän on syntynyt aikaan, kuten piste, jonka paperille piirrämme. Aika vie hänet mukanaan, kuten pisteen, josta labyrintti-pyörykän piirrämme. Siinä on ihminen, oman labyrinttinsa keskellä sen keskipisteenä, — ikuinen olento, joka on syntynyt ajan pyörteeseen, kantaen itsessään jumaluuskipinän rajattomat mahdollisuudet. Itseään hän aina hakee.

Matkallaan ajan lapsena hän suuntaa kulkunsa ulospäin. Ulkoapäin hän hakee kaipuulleen lohdutusta ja selvitystä. Hän haluaa siirtää vuoret ja poistaa esteet, sillä niiden takana hän luulee löytävänsä kaipuulleen ratkaisun. Hän on voimakas pyrinnössään, niin voimakas, että hän vihdoin saattaa kadottaa inhimillisen luonteensa päästäkseen eteenpäin tuohon rajattomaan, tuohon vapautukseen, joka hänelle häämöittää hävitettyjen muotojen takana. Hän kiitää edelleen ulospäin itsestään, labyrintti-pyörykän viivat yhä laajenevat ja yhä edemmäksi kiitää hän omasta itsestään, oman elämänsä oraakelista.

Joskus paluumatkallaan itseensä hän kiintyy vanhoihin muotoihin. Hän näkee, että niidenkin sisällä piilee rajaton kauneus. Ja niinkuin mehiläinen jää kukkaan sen nesteestä nauttimaan, niin jää ihmislapsi vanhojen muotojen vankilaan.

Mutta kerran, kerran pitkän ajan kuluttua, pitkän vaelluksen perästä, ajanjaksojen vaelluksen perästä, seisoo lapsi alastomana oman itsensä, elämän sfinxin edessä. Ja mitä tuo sfinxi hänelle sanoo?

Sinä ihmisen sydämeen kätketty jumalallinen henki, sinä Jumalan sydämessä lepäävä lotuskukan terälehti, sinä Ihminen, jolle on annettu taivaan valtakunnan avaimet, ryhdy työhösi. Etkö taivaslapsena huomaa, että taivas on maan päällä. Se on siellä ja on aina siellä ollut; sillä ei ole alkua eikä loppua; se on ikuisuuden unelma ihmissydämeen kätketty, unelma, jonka toteuttaminen tapahtuu niin maassa kuin taivaissa.

Jokaiseen ihmissydämeen on kätketty se kultainen avain, jonka käyttäminen hänelle paljastaa tuon totuuden. Avaa oma temppelisi, oman sydämesi ovi ja sinä näet taivaan valtakunnat ja ihmiskunnan siellä ja itsesi yhdeksi siitä. Avaa sydämesi, niinkuin lootuskukka avaa kupunsa aamuauringolle, ja tulet näkemään sen loiston.

»Älä anna päivänpoltteen kuivata yhtäkään tuskankyyneltä, ennenkuin sinä olet pyyhkinyt sen pois kärsivän silmästä. Pudotkoon jokainen polttava ihmiskyynel sydämeesi ja jääköön sinne; älä koskaan pudista sitä pois, ennenkuin kärsimys, joka sen aiheutti, on poistettu.»

Auta jokaista ihmistä tavalla, miten hän apua *tarvitsee,* eikä, miten hän ehkä sitä haluaa. Mutta anna apusi hänelle mahdollisimman mieluisalla tavalla. Siinä tie taivaan valtakuntaan maan päällä.

A. M.—A.

KIRKONMENOISTA.

Uskonpuhdistus riisti kirkoltamme juhlalliset kirkonmenot melkein kokonaan. On vahinko uskonnolliselle elämälle, että kirkonmenomme ovat niin puisevia ja kuivia kuin laita on. Uskonnollinen elämä ei kyllä ole vain seremoniaa, tunnehyminää ja vaipumista suloiseen mietiskelyyn, vaan se on ensi kädessä Jumalan tahdon noudattamista jokapäiväisessä elämässä. Tämä on minun käskyni, että rakastatte toinen toistanne, niinkuin minä olen rakastanut teitä», sanoi Jeesus. Meidän suhteemme Jumalaan ilmenee ensi kädessä jokapäiväisessä elämässä. Siinä me Jumalaa palvelemme, jos me yleensä Häntä palvelemme.

Mutta kirkolla ja kirkonmenoilla on kuitenkin oma tehtävänsä meidän elämässämme. Ken on henkisesti kohonnut korkealle, hän ei tarvitse minkäänmoisia apuneuvoja, ei mitään välittäjiä Jumalan ja itsensä välillä. Ja meidän pyrkimyksemme on päästä elävään yhteyteen Jumalan kanssa, jolloin joka hetki elämässämme olemme tietoisia Hänen läsnäolostaan, Hänen läsnäolostaan ensi kädessä meidän sydämessämme. Mutta vaikkapa näin uskommekin, käsitämme samalla, että laitos, joka varsinaisesti on olemassa jumalsuhteen rakentamiseksi, voi tässä työssä tehdä meille suuria palveluksia. Kirkko on tämä laitos, jonka tarkoituksena on auttaa ihmisiä totuuden etsimisessä ja jumalsuhteen solmiamisessa. Historia sanoo meille, että kirkko on usein edennyt hyvin kauaksi tästä jalosta tehtävästään. Se on hoitanut leiviskäänsä puutteellisesti, kuten me ihmisetkin olemme puutteellisia. Kun me kasvamme, kasvaa kirkkokin, tullen yhä uskollisemmaksi palvelijaksi. On eräs puoli kirkollisesta elämästä, josta haluaisin sanoa muutaman sanan, nimittäin kirkonmenoistamme, rituaalista.

Meillä ne ovat mahdollisimman yksinkertaisia. Katolinen jumalanpalvelus on juhlallisempaa, enemmän mieltäylentävää kuin meikäläinen. Henkilö, ken on katkaissut siteensä kirkkoon siitä syystä, että hän ei voi hyväksyä virallista raamatuntulkintaa, saa meikäläisestä jumalanpalveluksesta sangen vähän ravintoa sielulleen. Mutta ken on ollut läsnä katolisessa jumalanpalveluksessa, tuntee ainakin jotain saaneensa poistuttuaan kirkosta. Hän ei ole sanaakaan ehkä ymmärtänyt papin messuista ja puheesta, mutta kaunis kirkkomusiikki, kauniit puvut, koko mystillinen toimitus on salaperäisellä tavalla tenhonnut hänen mielensä, niin että hän, vaikka muukalaisena kirkossa, kuitenkin on suuresti nauttinut toimituksesta. On ihmisiä, joille seremoniat ovat vastenmielisiä. Heidän on paras pysyä poissa seremoniallisesta jumalanpalveluksesta. Mutta on myös niitä, jotka nauttivat seremonioista, ja heitä ei nykyinen rituaali tyydytä. Vaikka emme täydellisesti hyväksykään kirkon oppia, mutta jos kirkko kykenisi vaikuttamaan meihin ihanilla juhlamenoillaan, siellä joskus kävisimme. Sillä me kaipaamme paikkaa, jossa Jumala ikäänkuin on lähempänä meitä kuin arkielämän hyörinässä. Jumala on kaikkialla. »Hänessä me elämme, liikumme ja olemme», mutta huoneessa, joka erikoisesti on pyhitetty Jumalan ja ihmisen välistä kanssakäymistä varten me helpommin tunnemme tuon yhteytemme Jumalan kanssa. Sillä me olemme herkempiä tuntemaan oman jumaluutemme, siellä pyhä tulemme helpommin ky-

kenee puhkaisemaan persoonallisuutemme kuoren ja ilmoittamaan olemassaolonsa. Me kaipaamme silloin tällöin irtaantua maan kamarasta ja nousta kauas yli riitelevän ja toraisan maailman. Me kaipaamme tilaisuutta, jossa kykenisimme edes hetkeksi unohtamaan elämän vastoinkäymiset ja vaikeudet. Me toivomme löytyväksi edes yhden paikan, jossa vihamiehet ystävinä kohtaisivat toisensa, jossa olisi mahti, joka tyynnyttäisi ankarimmatkin intohimon ja vihan tunteet. Kirkon tulisi olla tuo paikka, jumalanpalveluksen tulisi olla voimaa, joka painaa ales sen, mikä ei ole kelvollista Elämän edessä, muuntaen sen jalommaksi ja puhtaammaksi.

Ylevä musiikki, kauniit puvut, suitsutukset ovat välikappaleita, joita käytetään seremoniallisessa magiassa. Katolinen kirkko ymmärtää enemmän kuin oma kirkkomme näiden mahtavan vaikutuksen. Niiden avulla se tehoaa ihmismieleen, se kykenee antamaan ravintoa myös tunteille. Emme voi hyväksyä sen maailmankatsomusta yhtä vähän kuin evankelis-luterilaistakaan maailmankatsomusta täydellisesti, mutta sillä on käsissään voimakas välikappale, jota meidän kirkolla ei ole, nim. juhlalliset kirkonmenot, kyetäkseen kasvattamaan ja auttamaan tunnustajiaan. Kuuluaksemme todellisesti, ei nimellisesti, kumpaan tahansa näistä kirkoista, saamme, jos olemme rehellisiä, panna terveen järkemme kirkonpenkin alle. Mutta katolisesta jumalanpalveluksesta saamme sittenkin enemmän kuin omastamme, sillä edellinen juhlallisella rituaalillaan vaikuttaa sangen ylentävästi tunteihimme, jälkimmäisen jättäessä meidät aivan kylmäksi.

Ei merkitse »takaisin Roomaan», vaikkapa kirkkomme asteettain palaisi siihen, mistä se kerran, suuren heräämyksen hetkenä, lähti. Uskonpuhdistus auttoi kehitystä vapauttaen meidät paavillisesta omantunnonsorrosta. Mutta »puhdistus» oli liian perinpohjainen. Oppi vain olisi kaivannut puhdistusta, ei kirkonmenot. Olemme kaikki kuulleet, että katolisuus on leviämässä. Miten se on ymmärrettävissä? Ilmiö on helposti selitettävissä. Ihmiset protestanttisissa maissa alkavat kaivata uudelleen sitä seremoniaa, jota katolinen kirkko tarjoaa. Kehitys on kaikkialla käännekohdassa. Kirkkokaan ei voi jäädä siitä vapaaksi. Nyt kun meillä on täydellinen omantunnonvapaus uskonnon asioissa, joskin käytännössä vielä monien henkilökohtaisten taistelujen takaa saavutettavissa ja toteutettavissa, nyt voimme uudelleen kääntää katseemme siihen puoleen katolisuudessa, joka on kaunista ja henkisesti kasvattavaa, mutta jota meillä ei enää ole, nim. kirkolliseen seremoniaan, joka on voimakas väline ihmisen kasvattajana.

Kirkollinen seremonia ei ole ristiriidassa omantunnonvapauden eikä terveen järjen kanssa. Miksikä emme käyttäisi jumalanpalveluksessa enemmän sävelten ja kuvaamataiteitten antamia välineitä henkemme jalostamiseksi ja kohottamiseksi. Jumalassa kaikki, mikä on kaunista ja ylevää, löytää yhtymäpisteen, ja kaikki kaunis ja ylevä lähentää meitä Jumalaan. Kirkko voisi olla taiteen ja vapaan tieteellisen tutkimuksen tyyssija, sensijaan että se nyt suhtautuu näihin joko penseästi tai aivan kielteisesti. Totuuteen pyrkiminen on jumalanpalvelusta, kauneuteen pyrkiminen ja sen toteuttaminen elämässä on myös jumalanpalvelusta. Nykyään jumalanpalvelus liian usein on vain, kiittämistä ansaitsemattomasta pelastuksesta helvetin vaivoista, murjottamista

kasvot synkkinä kirkon penkillä ja laulamista: »Mä että täältä erkanen». Maailma on koulu, jossa kasvamme. Jumala ei ole tyranni, joka ei ymmärrä lastensa erehdyksiä. Hänen tahtonsa on, että me kasvamme hänen kaltaisuuteensa. Olkaat siis täydelliset, niinkuin taivaallinen Isänne on täydellinen (Matt. 5:48). Ja minkä Hän tahtoo, sen Hän tekee. Jumalanpalvelus, joka runsaasti käyttää apunaan sävelten ja kuvaamataiteiden suomia välineitä, lähentää meitä paljon enemmän Jumalaan kuin yksitoikkoisen synkkä jumalanpalvelus, jossa saamme kuulla järjen- ja oikeudentunnonvastaisia saarnoja, ja joka on melkein kemiallisesti puhdas esteettisesti kohottavista tekijöistä.
Kehitystä oikeaan suuntaan on kyllä jo havaittavissa. Kirkkolaululle asetetaan suurempia vaatimuksia nyt, kuin vielä pieni aika sitten. Mutta hyvin paljon on vielä korjaamista. Pois järjenvastaiset saarnat! Enemmän iloa, enemmän säveleitä, enemmän taidetta ja ennenkaikkea enemmän vaatimuksia taisteluun ihmisyyden puolesta, niin kirkot uudelleen täyttyvät hartaista kuulijoista! Kirkosta tulee turvapaikka, josta väsynyt sielu löytää uusia voimia ja jossa hän tuntee olevansa lähempänä oikeudenmukaista jumalaa. Kirkosta tulee jumaltieteen ja kauneuden temppeli, joka levittää ympäristöönsä valoa ja kauneutta.

Artturi Vesenterä.

ERÄS IHMEELLINEN PIENI KIRJA.

»Ihmisen» viime numerossa oli paljon puhetta Idän Tähden Järjestöstä ja sen päämiehestä, nuoresta mr J. Krishnamurtista. Kun hänen kirjoittamallaan kirjasella »Mestarin jalkojen juuressa» on ollut hyvin suuri merkitys eräällä osalla minun elämäntaipalettani, viihtyisin mielelläni hetkisen »Ihmisen» lukijain seurassa tuon ajan muistelemisessa, toivossa, että ne, jotka eivät vielä ole kirjaan tutustuneet, tekisivät sen pian. Niin paljon siunausta, iloa ja onnea en suoraan sanoen ole mistään painetuista paperiarkeista saanut.

Maailmansota raivosi silloin ensimäistä vuottaan. Minä olin vielä herkkä koulupoika, vaikutuksille altis, nuorukainen, joka halusin, että kaikilla, jotka seuraani joutuivat, oli hauskaa. Olin tutustunut siihen aikaan erääseen maalarintyöntekijään, kymmenisen vuotta minua vanhempaan mieheen, jota sen aikaiset toverini pitivät omituisena haaveilijana ja jota he salassa ja julkisestikin naureskelivat. Yhtä suurella innolla kuin olin antautunut sodan ensi vaikutelmille, heittäydyin kuuntelemaan tämän miehen puheita ihmeellisistä henkisistä salaseikoista. Hän oli teosoofi, tai jotakin sinne päin, kuten hän itse sanoi, puheli hauskasti ja pitkälti. Myöhään yöhön istuin usein hänen kanssaan vain siksi, että häntä oli hauska kuunnella. En välittänyt aluksi niinkään paljon siitä, mitä hän puhui.

Hänellä oli pieni, ruskeakantinen kirja, jonka teksti oli punaisilla viivoilla ympäröity. Ei hän näyttänyt sitä minulle tuttavuutemme alkuakoina, jossakin kätkössä hän sitä säilytti. Vasta hyvin myöhään minä sain sen käsiini kehoituksella, että pitäisin sitä hyvin.

— Voi, kuinka kallis, sanoin katsahtaessani sen takakannella olevaa hintamerkintää. Olin koulupoika, ja siihen aikaan merkitsi minulle kirjan hinta, muistaakseni Smk. 2: 50, hyvin paljon.

— Ei se ole yhtään liian kallis, sanoi toverini. — Se on ainut pieni kirja, josta kannattaa maksaa niin paljon.

— Voi, kuinka laiha! huudahdin nähdessäni tekijän kuvan kirjan ensimäisellä valkealla aukeamalla.

Minä luin kirjan kerran läpi, luin toisen kerran, ja sen jälkeen selailin sitä usein. Luin aluksi omassa kammiossani, tutkin sitä ja ihastuin siihen. Minä osasin sen miltei ulkoa silloin, kun innosta vapisten luin sitä ensi kerran ääneen omaisilleni. Olin silloin päättänyt sulautua Jumalan suunnitelmaan ihmisten hyväksi, »sillä se on niin loistavaa, niin ihanaa».

Ihanaa se tosiaankin oli. Huomasin vähitellen itseni hyväksi pyrkiessäni puhtauteen; samoin huomasin ihmiset ympärillänikin hyviksi. Mutta he eivät olleet kaikki onnellisia, ja minä ihmettelin usein itsekseni, miksi he eivät tahdo tulla onnellisiksi, kun se nyt kerran on niin helppoa. Minä olin silloin onnellinen, ja jos minä en ole jaksanut kilvoitella sen jälkeen samalla innostuksella ja hartaudella, niin olen minä tuolle kirjalle kuitenkin ikuisesti kiitollinen siitä, että minua eivät ole myöhemminkään korkeudet, vaan kuilut pelottaneet.

Siitä on jo kulunut kymmenen vuotta. Paljon olen sen jälkeen lukenut ja paljon unhottanut. Mutta Krishnamurtin ohjeet henkisessä itsekasvatuksessa ovat aina säilyneet mielessäni. Lainaamani kirjasen omistaja on kuollut ja kirjanen on joutunut toisten katseltavaksi, mutta joka kerta kun kirjasesta sitaatin näen, näen sieluni silmillä onnellisimmat vuoteni. Minä iloitsen silloin vilpittömästi kuin vanhan, hyvän ystävän tapaamisesta.

Sellaiseen kirjaan kannattaa tutustua.

Arnold Laurell.

IHMISELTÄ IHMISELLE.

(Jatk.)

On ihmeellistä, kuinka pian voima ja usko jälleen palaa kiusaantuneeseen mieleen. Onko mitään ihmeellisempää, kuin tämä alati uudistuva elämä, joka tyhjän erämaan yhtäkkiä muuttaa ihanaksi puistoksi. Äsken luulin, ettei minussa enää olisi mitään hyvän mahdollisuuksia ja nyt taas uskon, että jotakin tulee tästä elämästä kasvamaan ja syntymään. Olenhan vapaa, onhan sisälläni kaikki äärettömyyden voimat ja niihin täytyy myös sisältyä uudestisynnyttävä, uudestiluova ja sytyttävä voima. Otan sen valtaani sillä nojalla, että minäkin olen Jumalasta syntynyt, minuunkin on Kaikkeuden sielu antanut itsensä syntyä ituna ja yhä kasvavana siemenenä.

Tulen kulkemaan eteenpäin voimasta voimaan, tiedosta tietoon, kirkkaudesta kirkkauteen. Sillä himo, samalla kun se antaa suurimmat tuskat ja sydämen pistokset, samalla myös avaa oven uusiin tajunnan maailmoihin ja todistaa ennen aavistamattomista rikkauksista. Se ihminen, joka ei ole kos-

kaan kokenut himoa, pysyy aina tyhjänä, typeränä, eikä voi kohota mihinkään korkeampaan tietoisuuteen.

Siksipä ovatkin ihmiskunnan suuret henkilöt olleet voimakkaita intohimoissaan ja pyyteissään. Jokainen himo on samalla uusi voima ja näistä aikojen kuluessa tulevat ne kannustimet, jotka ihmiskunnan kohottavat korkeammille kulttuurin ja kehityksen asteille. Mutta ulkokultaisuus, vanhurskas hyveellisyys, on useimmiten kuoleman tyhjyyttä ja varjomaista harhaa, jonka takana ei ole elävää todellisuutta.

Olenko jo tällä tietoisuudellani vapaa himoni vallasta? Niin tuntuu minusta tällä hetkellä ja kuitenkaan en uskalla luottaa tähän tunteeseen, sillä se on niin monta kertaa ennenkin pettänyt ja tulee ehkä vieläkin pettämään. Sillä olenhan ihminen ja ihminen on luonteeltaan olento, joka kulkee erehdyksestä erehdykseen.

Toivon ainoastaan, että olisin päässyt himoni karkeimmasta muodosta, koska en tunne mitään kaipausta niiden uudistamiseen.

Luen uudestaan viimeiset sanani ja ihmettelen, kuinka jakautunut olen, kun toisella kertaa saatan sellaisia sanoja käyttää täydellä vilpittömyydellä ja toisella kertaa olen aivan niiden vastakohdassa. Mitä vilkkaimmin tulevat kokemukset ja tajunnan elämä, sitä useampiin tällaisiin osastoihin jakautuu ihminen ja kuitenkin niistä kehittyy oma uransa.

Aivan niinkuin unessa ihmisen sisällä kaksi eri personallisuutta, ikäänkuin näyttelijät, toimivat vastakkain riidellen, väitellen ja nauraen toisilleen, eikä ainoastaan kahtena, vaan useampina ja kullekin niistä ihminen antaa osan itsestään ja pitää ne todellisina, niinkauan kuin ne näyttämöllä esiintyvät.

Mutta tämä ei ole rauhaa, se sisältää siemenet kaikkiin ristiriitoihin, hänen täytyy tulla yhdeksi, eheäksi, kokonaisuudeksi. Vasta silloin voi hän olla onnellinen sentähden, että hän hallitsee omaa valtakuntaansa, jossa kaikki alamaiset häntä tottelevat, eikä tarvitse pelätä, että milloin tahansa hänet syöstäisiin valtaistuimelta.

Kummalta tuntuu, että tätä edes kirjoitan, sillä vastenmielistä on kirjoittaa ja itseään eristellä, sillä jokainen uusi personallisuuden ilmennys nauraa edeltäjälleen. Ja tämä himon taistelu ei ole kuitenkaan leikkiä, tunnen, että siinä on ääretön vakavuus ja että sen leikiksi ja nauruksi kääntäminen vain johtaa tietä alas kurjuuteen. Jos järki ei osaa muuta kuin katsella ja selittää sielun ilmiöitä ja liikkeitä, niin se muuttuu narriksi, jonka hallitsija saattaa milloin tahansa käskeä ulos salista, jos hänen leikittelynsä käy liian läheiseksi. Järki ei ole silloin hallitsija, se on halpa palvelija, se on runoilija, joka sepittää kauniita runoja, silloin kun hänen vierellään turmelus rehottaa ja julmat rikokset tapahtuvat.

Tällä hetkellä minusta tuntuu inhottavalta ajatella ensinkään sitä, mitä himoksi kutsun. Lieköhän mitään tällaista muilla ihmisillä, ainakin se on

hyvin harvinainen, sillä useimmat ihmiset ovat tyyniä, maltillisia, säädyllisiä, siveitä. Ainoastaan roistot ja rikoksentekijät ovat rikkaruohoina heidän keskellään ja näistä olen yksi minäkin, vaikken ulkonaisesti olekaan tullut luetuksi heidän joukkoonsa. Olen siis noita ulkokullattuja, jotka käyvät hyvien ihmisten nimellä ja nauttivat yleistä hyväksymistä ja kuitenkin sisällänsä ovat täynnä rumia, ilkeitä paheita.

Kuitenkin minulle tämä asiantila on aivan luonnollinen, enkä tunne *siitä* mitään omantunnon vaivaa. En tunne halua ilmaista näitä sisäisiä taisteluitani, enkä ymmärrä mitä niiden kertominen ihmisiä hyödyttäisi. He kuitenkin takertuisivat pelkkään ulkokuoreen, eivätkä osaisi seurata niitä sisäisiä lankoja, joista todellinen elämäni on kutoutunut.

Ainoastaan silloin pitäisin tätä ulkokultaisuuttani vääränä ja inhottavana, jos sitä käyttäisin korottaakseni itseäni muiden yläpuolelle ja toisia tuomitsisin ja halveksisin. Mutta sitä en tee, vaan todella koko sydämeni on täynnä elävää myötätuntoa kaikkia kohtaan, jotka ovat minun tilassani. Jos kuulen heidän tehneen pahaa ja rikkoneen siveellisyyden lakeja vastaan, niin tunnen vain tulevani lähemmäksi heitä, ymmärrän heitä paremmin, rakastan heitä enemmän.

Ymmärrän kyllä niitä luonteita, jotka kantavat kaikkea elämäänsä julkisesti maailman edessä. Tiedän, että oma luontoni on syntymästä asti ollut toisenlainen ja jos tahtoisinkin, en voisi sitä muuttaa. Minun täytyy olla muille arvoitus ja antaa heille epätoivoinen kuva itsestäni sentähden, että en voi heille kellekään paljastaa itseäni. Sanon kellekään, mutta silloin tarkoitan maailmaa enkä häntä, jonka elämä on minun elämääni yhdistynyt, joka seisoo vieressäni ainoana auttajana ja ymmärtäjänä. Häntä en pelkää, häntä en häpee, jos häneltä itseni salaisin, silloin menettäisin kaiken pohjan jalkaini alta ja tulisin kulkemaan hyllyvillä hettehillä ilkeän suomudan päällä.

Mitä olenkaan tähän kirjoittanut? Taas uusia valheita ja itsepetoksia. Sillä en hänellekään, jolle kuitenkin olen elämäni antanut, saata kertoa niistä sisimmistä prosesseista, jotka tapahtuvat sydämen syvyydessä. Hän ainoastaan aavistaa, hän tutkii ja kuitenkaan en uskalla kysyä, mitä hän tuntee ja kuinka syvälle hän näkee.

Mitä olisi elämä, jos meiltä riistettäisiin se puku, jolla itsemme verhoamme. Yhtä mahdotonta, kun olisi fyysillisessä maailmassa kulkea aivan alastomana, yhtä mahdotonta on sielun maailmassa tulla toimeen ilman niitä pukuja, joihin verhoomme sielumme, ettei sen sisintä muotoa näkyisi. Tämä on elämä, pukeutumista ja pukujen valitsemista ja kuitenkin nämä puvut myös ovat meitä itseämme, ehkei kaikkein sisintä olemustamme.

Jumala yksin tuntee meidän sisimpämme. Uskon, että jossain on hahmoiteltu se kulku, jota minä ja kumppanini tulemme kulkemaan, se on hahmoiteltu ääripiirteiltään, vaikkei yksityiskohdittain ja niin myös on siellä määrättynä se hetki, jolloin olen tuleva itseni herraksi ja alottava uutta elämää, missä en enää taistele nykyistä vihollistani vastaan.

Silloin on ehkä tuleva eteen uusia vihollisia, uusia taisteluita. Taistelu on ikuinen, mutta ne viholliset, jotka kerran ovat perinpohjin lyödyt, eivät palaa kentälle enää samassa muodossa. Sentähden uskon, että tämä himo, joka nyt minua vallitsee on ainoastaan yksi verho. Se voi muuttua toiseksi ja kuitenkin itse sen aihe pysyy samana.

Mutta kerran on ehkä tuleva aika, jolloin tämä ruumiillinen ja maallinen himoni muuttuu jumalalliseksi kaipuuksi ja etsinnäksi. Silloin ei sitä enää tarvitse himoksi kutsua, vaan se on eteenpäin vievä voima, joka auttaa enemmän kuin vahingoittaa.

Puhutaan sovinnosta ja syntien anteeksiannosta. Uskon, että se on totta ja miksi en uskoisi. Olen monta kertaa kokenut tämän tunteen, sen suloisen vapautuksen, kun kaikki tehdyt teot vaipuvat ikäänkuin meren pohjaan ja minä olen puhtaaksi pesty. Sieluni kohoaa ylös korkeuksiin kaikkilaupiaan Jumalan jalkoihin.

Mutta on aikoja, jolloin ihminen ei toivo mitään tällaista anteeksiantoa, eikä tahtoisi sitä ottaa vastaan. Päinvastoin hän tahtoisi vielä syvemmin tuntea hulluutensa ja rikkomuksensa, hän siihen uppoutuisi, ja tuo tosiasia mielessä, sielunsa silmien edessä. Hänelle on paljon tärkeämpää vaatia ja herättää sisässään tahto, joka voi tämän pahan juuren kitkeä sielusta.

Niin, tällä hetkellä minä epäilen, ei tuon anteeksiantamisprosessin todellisuutta, vaan sen perusoikeutta. Heikko sielu varmaan kaipaa, ikäänkuin pieni lapsi, saada vanhemmiltaan anteeksi, mutta se, joka on enemmän kokenut, hän tietää, että anteeksianto ei paranna rikkomusta, ainoastaan poistaa syyllisyyden tunteen. Ei mikään ihme tapahdu, ei mikään mene taaksepäin. Vaikka saisin anteeksi väärintekoni, niin kuitenkin sen seuraukset tulevat itseäni seuraamaan ja vieläpä, kukaties vielä tuon onnentunteen harhaanjohtamana tulen vielä kerran uudistamaan lankeemukseni.

Sentähden minä en pyydä anteeksi Jumalalta, elämältä, vaan pyydän ainoastaan, että voisin syvemmin tuomita itseäni, kieltää osallisuuteni himon kanssa ja surra erehdystäni. Pyydän, että voisin pysyä tässä alakuloisen suloisessa katumuksen tilassa, jossa kaikkia asioita katselen syvemmältä, vakavammalta kannalta ja tunnen suuren edesvastuun elämää kohtaan.

Niin kummalliset ovat ihmisten tiet, että hän toisinaan saattaa langeta vaan pelkästä halusta saada tuntea näitä hekumallisia katumuksen tunteita. Ihminen on itsessään suurin paradoksi ja uhmaa joka hetki sääntöjä ja ohjeita. Niin vaikka hän uskoo Jumalaan ja menestykseen, jopa joskus ikuiseen anteeksiantoon, ei hän silti voi olla yhä uudestaan ja uudestaan koettelematta jumalien säälin syvyyksiä, joita hän vasta kaikkein alimmalla langenneena uskoo oppivansa tuntemaan.

Ja todella hän saavuttaa, mitä hän etsii. Se on vanha kokemus. Syntiselle annetaan suurin armo. Enemmän on taivaassa iloa yhdestä syntisestä, joka itsensä parantaa, kuin 99 vanhurskaasta, jotka eivät parannusta tarvitse.

Kuitenkin, vaikka tämän huomaan, ymmärrän, että tässä on joku ristiriita. Ei voi olla lakina, että pitää syntiä tehdä, jotta tulisi armosta osalliseksi, täytyy olla joku muukin tie.

Ehkä se tie on siinä, että vaikka oppisikin entiset syntinsä voittamaan, niin herkistyy pitämään pahana sellaista, joka ennen on ollut aivan luvallista ja sitten vasta taistelussaan taas joutuu kokemaan uudestaan nuo armot ja autuudet.

Jumaluusoppilas.

EMANUEL SVEDENBORG JA ENKELI.

*TARHASSAAN KULKI SUURI NÄKIJÄ
JA KYLVI, KARSI, HAASTOI KUKKAIN KANSSA
KUIN OIS NE OLLEET IHMISSIELUJA,
KUIN PUILLAKIN OIS OLLUT JUMALANSA.
HÄN OLI NÄHNYT SUUREN TAIVAANNÄYN,
RISTIÄ KANTAVIA ENKELEITÄ,
MI AUERSIINNOSS' SUIHKAIN SIIPINEEN
POIS HÄIPYI NÄKYMÄTTÖMIÄ TEITÄ. —*

*PUUTARHAN SANTA NARSKUI, PIENI NEITONEN
PÄÄSS' OLKIPAIMENHATTU KALLELLAAN
LUO TIETÄJÄN NYT ASTUI ARKAILLEN,
JA SILMISS' UJO KIIHKO KUIN ON VUOKON VAAN,
KUN KEVÄTPÄIVÄN ENSI SÄDE LANKEE
SEN VALKOKRUUNUUN, — NIIN HÄN KUISKASI:
„MESTARI, SALATTU NYT MULLE ILMAISKAA,
MA NÄHDÄ TAHTOISIN NYT ENKELIN." —*

*MESTARI HYMYILEE JA SITTE TALUTTAA
SE NEIDON, JONKA SIELU PUHTOINEN
VIEL' LOISTI NIINKUIN LEHDON LÄHTEENSILMÄ,
VIE VANHAAN HUVIMAJAAN IMPYEN,
MI ON KUIN NUORI, SORJA SELJAPUU,
KUIN ITSEENSÄ HÄN VAIPUU MIETTEHIN
JA HAASTAA: „PIENESS' SUURI KUVASTUU,
MA CHER, NYT OOTTE NÄHNEET ENKELIN!"*

Larin-Kyösti.

SALAISET SEURAT JA MAAILMAN LEVOTTOMUUDET.

Kirj. T:ri ANNIE BESANT.

XI.

(Jatk.)

On sangen mielenkiintoista panna merkille, kuinka varovaisia ja moitteista vapaita ovat englantilaista vapaamuurariutta koskevat lausunnot. Kirjoittaja rajoittuu puhumaan ainoastaan ammatti- eli sinisestä muurariudesta ja antaa ymmärtää, vaikkakaan ei puhu monta sanaa, että englantilainen muurarius rajoittuu niihin. Hän ei näytä kuulleen mitään Kuninkaallisesta Kaaresta, joka Englannissa yleisesti on osa ammattimuurariudesta. Ja, kummallista kyllä, hän sivuuttaa kokonaan Suur-Britanniassa esiintyvän Muinaisen eli Hyväksytyn Skotlantilaisen riituksen, joka juontaa Pyhän Andreaksen ritareista (usein mainitut nimellä Pyhät Andreakset), jonka skotlantilaiset ristiretkeläiset toivat Palestiinasta ja jota vahvistivat temppeliherrat, paettuaan heitä vainoavaa Phillippe le Sauvagea, juutalaisten vihollista. Tämän riituksen täydellisesti tunnustavat Englannin ja Skotlannin Suur-looshit, ja se tunnetaan ortodoksisen miesmuurariuden osana Suur-Britanniassa, brittiläisissä dominioissa, mannermaalla, Intiassa ja Amerikassa, eikä ole mitään salaisuutta siinä tosiasiassa, että se käsittää kolmekymmentä kolme astetta. Ei liioin ole mitään salaisuutta siinä, että muutamia sen asteista kutsutaan punaiseksi muurariudeksi. Näiden asteiden veljien käyttämät punaiset kaulurit ja esiliinat näkee yleisö englantilaisten muurarien julkisissa esiintymisissä, esim. muurariseremonioin suoritetuissa peruskivien laskemisissa. Kirjoittaja erehtyy kuitenkin luokittaessaan kaikki asteet kolmen ammattiasteen yläpuolella »punaisiksi». Hän panee nähtävästi värin symbolisoimaan »punaista vallankumousta» ja huomaa sen tarkoituksilleen sopivaksi; muiden värien käytön tunnustaminen ei olisi ollut hänelle yhtä sopivaa. »Punaisen verhon tausta» ja »punainen vapaamuurarius» on liian vihjausrikas yhdistelmä, jotta voisi luopua pelkän tosiasiallisen tarkkuuden takia.

Kertomus kamppailuista ensimmäisessä Internationalessa, huomattavista puolueista, joita johtivat Karl Marx ja Bakunin, saksalainen ja slaavi, voidaan luullakseni katsoa suurin piirtein oikeaksi. Karl Marxin sosialismi on oleellisesti väki- ja virkavaltaista . . . Se on himmeä jäljennös todellisesta rakkauden sosialismista, joka, tunnustaen maan luonnon yhteiseksi lahjaksi kaikille lapsilleen, vakuuttaa heidän yhteisen oikeutensa hallita sen tuottamia hyödykkeitä; tunnustaen pääoman kootuksi säästöksi, joka on jäänyt yli kaikkien työläisten — ei ainoastaan tehdastyöläisten — kulutusmäärän, sovellettavaksi maahan ja ja hyvinvoinnin tuottamiseen, myöntää kaikille yhteisen oikeuden hallita tuon pääoman käyttöä ja nauttia sen tuottamia etuja; tunnustaen veljeyden onnellisen yhteiskunnan laiksi ja yhteistoiminnan välttämättömäksi sosiaaliselle yhteydelle, pyrkii se kohottamaan tähän saakka sorretut osallisiksi samanlaisesta vapaudesta, sivistyksestä ja mukavuudesta, jota ovat näihin saakka nauttineet ne luokat, jotka ovat enimmän hyötyneet sosiaalisesta yhteydestä; pyrkii vetämään nämä ainekset yhteen sen sijaan että asettaisi

ne vastatusten, etsii yhteistoimintaa taistelun sijasta, pyrkii yhteiseksi hyödyksi käyttämään kaikki kykyjen erilaisuudet avaamalla kaikille yhtäläisen tilaisuuden olla hyödyllinen, jättäen vapaan valinnan varan kansalaisten erilaisille lahjoille ja taipumuksille ja korvaten kaikenlaatuiset erikoisikävyydet työn laadussa erikoisilla etuisuuksilla vapaa-aikoihin nähden tai muulla tavoin. Se ei tavoittele orjavaltiota, vaan vapaiden kansalaisten osuustoiminnallista yhteisöä, ja juuri tämä on se suunta, jolle Valon Veljet pyrkivät ohjaamaan ihmiskunnan kehityksen.

Voidaan kysyä: »Miksi he eivät jouduta niin toivottavaa ratkaisua ja nopeammin poista nykyistä kurjaa tilaa?» En kuvittele voivani vastata tähän kysymykseen tyhjentävästi, rajoitetulla tiedollani; voin ainoastaan viitata muutamiin aatteisiin, joita ajattelevat ihmiset voivat harkita. Ihminen on ilmeisesti kehittyvä olento, ja ihmiset ovat eri asteilla kehityksessä. He ovat kehittyneet yläpuolelle luonnonlakien automaattisen tottelemisen, joka on luonteenomaista elämän alemmille asteille. He eivät ole saavuttaneet itsetietoista, tarkoituksellista alistumista luonnon laeille, joka alistuminen on seurauksena tiedosta ja joka kasvaa tieteen kehittyessä, vielä vähemmän noiden lakien kanssa sopusoinnussa olevaa tajuntaa ja tahtoa; ja kuitenkin juuri tuo sopusointu on inhimillisen kehityksen päämäärä. Se merkitsee täydellistä vapautta silloin kun ihmisen tahto on yhtä Jumalan tahdon kanssa, ei kärsivällisenä alistumisena, vaan iloisena sopimuksena, ja silloin palveleminen muuttuu täydelliseksi vapaudeksi. Eläimen ja täydellisentyvän ihmisen välimailla, jossa me kaikki nyt olemme, ei kehitykseen kuulu palaaminen pakolliseen, automaattiseen kuuliaisuuteen, vaan on kehityksen salaisuus vapautumisessa *halujen* vallanalaisuudesta, jossa tilassa ihmisen tekoja määrää häneen ulkopuolelta kohdistuvat voimat, *tahdon* tilaan, jossa hän määrää tekonsa sisästä käsin, hengen, kuolemattoman hallitsijan tahdon mukaan. Tämä tila voidaan saavuttaa vain kokemuksen kautta, hitaasti kehittyen. Milloin ihminen pakotetaan kieltäytymään jostain houkuttelevasta pahasta, jää himon juuri koskemattomaksi, ja se kyllä työntää esille uusia vesoja. Vasta sitten, kun hän ei enää halua ammentaa iloa vääristä lähteistä, on hän lujasti juurtunut oikeaan ja hyvään. Vasta sitten on totta, että »hän ei taida syntiä tehdä». Jos siis Valon Veljet pystyttäisivät täydellisen yhteiskunnan tähän maailmaan, jonka kansalaisina olisimme me epätäydelliset olennot, ja pakottaisivat meidät taipumaan siihen, pysyisi se pystyssä ainoastaan alituisen pakkovallan avulla, samalla kun asukkaat sydämissänsä ikävöisivät Egyptin lihapatojen ääreen. Tämä on, luulen minä, ainakin yksi syy siihen, ettei maailman Sisäinen Hallitus pakota meitä sellaiseen, johon emme ole valmiita. »Missä Herran henki vallitsee, siellä on vapaus.» Inhimillisen tahdon vapauttaminen kaikesta ulkonaisen pakonalaisuudesta, tuon tahdon kehittäminen itsehallintaan täydellisessä sopusoinnussa Kaikki-Itsen tahdon kanssa on nähdäkseni inhimillisen kehityksen päämäärä, ja tämä ratkaisee monta kysymystä, jotka nyt hämmentävät mieltämme.

(Jatk.)

RAUHAN TYÖHÖN!

(Juhlaruno Suomen Rauhanliiton vuosikokoukseen.)
Kirj. J. A. Reinikainen.

RAKKAUS — MAAILMAN PELASTUS.

RAUDALLAKO, RAUDALLAKO
RAKENNETAAN MAAILMAA?
ASEHIEN AVULLAKO
SYNTYY UUSI RAUHAN MAA?
TURHAA ON SE, TURHAA, TURHAA —
UUTTA UHMAA, TUSKAA, MURHAA . . .
MISSÄ MIEKKA, KALPARAUTA,
SIELLÄ RAUHAN, ONNEN HAUTA.

MISSÄ PAINAA LAKI, PAKKO,
SIELLÄ ORJUUS, SORTO, YÖ,
SIELLÄ VÄKIVALTA, LAKKO,
SIELLÄ VILLI VIHAN TYÖ,
SIELLÄ KOLKOT KOSTONTUUMAT,
TUMMAT, HURJAT MIELTEN HUUMAT,
SIELLÄ ALKU ANARKIAN,
ITU INHAN SAASTAN, LIAN.

MITÄ AUTTAA ASEMAHTI,
KONSA KANSAT KUOHAHTAA.
VERILEIKKI, TEURASJAHTI
KATKERUUTTA KASVATTAA.
HETKEN VALLITA VOI RAUTA,
MUTTA PITKÄLLE EI AUTA;
RAAKUUTTA SE RAKENTAVI,
RAUHANTYÖTÄ TUHOAVI.

ONNI, JOSSA IHMISKUNTA
KAUTTA AIKAIN NÄHNYT ON

VALOISATA TOIVEUNTA,
OMPI TÄYSIN TAHRATON.
NÄKIJÖIDEN ENNUSTUKSET
KERTOO: SOTAVARUSTUKSET
MUUTTUU HYÖDYN ASEHIKSI,
IHMISET MYÖS VELJEKSIKSI.

MUTTA UUDISTUSTA TÄTÄ
ASEHET EI AIKAAN SAA.
UUTTA AIKAA, ELÄMÄTÄ
R A K K A U S VAIN RAKENTAA.
SIINÄ ON SE PYHÄ VOIMA,
JUMALUUDEN AATELOIMA
JOK' ON IKIRAUHAN TUOJA,
PYSYVÄISEN ONNEN LUOJA.

VOIMA SUUREN RAKKAUDEN
YKSIN LUOPI ELÄMÄÄ,
HENKI SOVUN, OIKEUDEN
KANSAKUNNAT YHDISTÄÄ,
RAKKAUS VOI POISTAA RAJAT,
VIHAN, RIIDAN AIHEUTTAJAT,
SE MYÖS SIJAAN ITSEKKYYDEN
ESIIN NOSTAA IHMISYYDEN.

RAKKAUDEN TOIMINNALLA
RAAKUUTTA SIIS TORJUMAAN,
AATTEHIEN LIPUN ALLA
RAUHAN AIKAA ALKAMAAN!
SIINÄ PELASTUKSEN TAIKA,
MITÄ KAIPAA NYKYAIKA.

„TAIDE JA USKONTO".

Onhan tunnettua miten kautta aikojen taiteen riippumattomuutta ovat uhanneet kaikenlaiset suunnat, aatteet, opit ja vääristelyt. Ja nykyään ei tämä uhka ole suinkaan yhdentekevä laadultaan ja suuruudeltaan.

Kaikkinaiset väärinkäytökset ja harhaopit taiteen tuotannossa ja selityksessä johtuvat suureksi osaksi siitä, että taiteen tarkoitukseen ja olemukseen ei ole perehdytty.

Nyt en halua kosketella taidesuuntia, jotka puuskahtelevat eri tahoilta kuin monsuunivihurit päiväntasaajan seuduilla. En kajoa myöskään aatemaalaukseen, josta tahdon vain terottaa mieliin, että suurikin aate on vallan mitätön asianhaara tositaiteen rinnalla, ellemme itse taidetta pidä samana aatteena. Taide on sen palvelijaksi liian suuri. Aatemaalaus on vain eräs varteenotettava lähtökohta taiteen kehityshistoriassa, jolloin esitys ratkaisee aatteen arvon, eikä aate teoksen arvoa. Vaan koska nykypäivinä vielä saa yhtämittaa todeta, miten väärin ymmärretään taiteen tarkoitus ja *sen suhde* kaikkiin sivulla oleviin oppeihin ja suuntiin, tahdon vähän viitata taiteen itsenäisyyteen ja riippumattomuuteen, mitä esim. tulee aihevalintaan.

Ja tämän yhteydessä kirjoitukseni pyrkimystä valaisevana esimerkkinä käsittelen taiteen ja uskonnon suhdetta, jota sitten kirkon ja dogmatiikan syntymisen jälkeen kautta aikojen on vääristelty.

Yleisiä ovat semmoiset käsitykset, että taiteen oikea aihepiiri rajoittuisi suuriin aatteisiin, uskontotuuksien kuvaamiseen ja filosofiseen järkeilyyn.

Kuulee mainittavan semmoisiakin hurskaita päätelmiä että taide, joka askartelee vain maallisen ja arkipäiväisen elämän kuvaamisessa, kuten ihmisten, luonnon ja eläimien sekä muun »proosallisen epäesteettisyyden» esittämisessä, ei kelpaa hengen ravinnoksi eikä totuuden valaisijaksi.

Sen tulisi kuvastaa uskonnillisia tosiasioita, millä se kansoissa kasvattaisi harrasta ja vanhurskasta mieltä. Sen tulisi puhua jumallista kieltä uskonnollismielisten tunnuskuvain kautta, sillä ennen ei taide olisi oikeata taidetta! Taiteilijain tulisi ihmismielten ylennykseksi tehdä yleviä tuotteita uskonnon tosiasioitten valossa!

Suoraan sanoen naivia ja kokolailla ymmärtämättömiä käsityksiä taiteen olemuksesta ja tarkoituksesta taiteen »ystävien» tai »ihailijoitten» puolelta, joilla kuitenkin tämmöisine haaveineen, aatteittensa tai vanhurskauteen pyrkivän mielensä hyväksi, on syytä vajota varsin alakuloisiin aatoksiin, huolimatta siitä, että taiteen vapauden ja itsenäisyyden hengessään valantehneet esitaistelijat nykyäänkin ovat valitettavan harvaluikuiset.

Sillä taide sellaisenaan on suuri, vapaa ja itsenäinen. Sen tarkoitus ei ole palvella mitään suuntaa tai oppia, yhtä vähän pakanuutta kuin mitään uskontoa. Taide on itsessään oma uskontonsa ja uskontunnustuksensa. Taide palvelee yksinomaan vain taidetta, omaa itseään sellaisena kuin sen ymmärrämme sanoista: Taide taiteen vuoksi.

Ellen taiteesta todellakaan muuta löytäisi kuin uskonnollisten tosiasioitten kuvaamista ja dogmeja valaisevaa selitystä kuvain muodossa menisin lähim-

pään kristilliseen paperikauppaan ja ostaisin kaikki seinäni täyteen kuvitettuja raamatunlauseita ja kiiltokuvaenkeleitä.

Se Jumala, se sielun ja elämän iankaikkisuus, jota toiset luulevat taiteessa löytävänsä vain uskonnollismielisten aiheitten käsittelyssä, se asuu yhtä hyvin ja usein monin verroin parempana ja suurempana yhdessä yksinkertaisessa metsäkivessä ja laihassa, sääliä ja epäesteettisyyttä herättävässä hevoskaakissa, ottaen huomioon, että teos on lähtenyt oikean taiteilijan hiilestä ja pensselistä ja että työtä on ohjannut vakava mielen hartaus ja tehtävään syventyvä näkemys.

Sillä ainakin sen, joka luulee taiteenkin olevan uskonnon palvojan, tulisi tietää, että Jumala on kaikkiallinen ja iankaikkinen. Yhtä hyvin kuin hän on taivaan majesteetillisessa kirkastuksessa ja ylösnousemuksessa, samoin on hän myös tuossa yksinäisessä metsäkivessä ja nälkiintyneessä konissa, josta »esteetikko» kääntää katseensa säälien ja ylenkatsoen. Mutta tositaiteilija näkee Jumalan kaikkiallisuuden ihmeteltävän hyvin, ollenkaan tarvitsematta nähdä taivaitten aukenemista, paratiisin ihmeellista loistoa sateenkaaren kaikissa väreissä, yhtä vähän kuin enkelten siipiä ja tuskastuttavan pikkuvanhoja ilmeitä, jotka ovat naurettavassa ristiriidassa kapalovauvan koko olemuksen kanssa.

Ei, tosi taiteenymmärtäjä, enemmän kuin oikean uskonnollisuuden omaava ihminen, ei tarvitse näitä naivia tunnuskuvia ja vertauksia päästäkseen Jumalaansa lähemmäksi, niin kauniit ja välttämättömät kuin ne ovatkin keskiajan ihmisen ja pikkulapsen opastamiseksi uskontotuuksien alkeisiin kaikkein havainnollisimmalla tavalla.

Elleivät oma uskonnollinen tarve, Uusi Testamentti, hartausmenot ja asianomainen kirjallisuus pysty kohottamaan ja jalostamaan uskonnollista vakaumusta ja näkemään taiteessa jumalallista tulta ilman asiallisia vertauskuvia, ei sitä ainakaan tee uskonto ja raamatunkuvat sekä enkelinsiivet taiteessa. Tämmöiselle ihmiselle ei n.s. uskonnollinen taide mahda yhtään mitään.

Ja taas uskonnollinen ihminen ei välttämättä tarvitse henkensä uskonnollisen puolen avartamiseksi taiteen apua, sillä uskonto sellaisenaan löytää tyydytyksen sielun ja hengen elämästä.

Se, joka ei pysty näkemään Jumalalan läsnäoloa ja iäisyyden totuutta suuren mestarin kuvaamassa arkielämässä tai maallisessa alassa, ei ymmärrä taidetta eikä myös ymmärrä sitä suurta totuutta, että Jumala on kaikkiallinen, vaan osottaa hän rumaa kiittämättömyyttä Jumalan jokapäiväisiä armolahjoja kohtaan. On totta, että moni kuuluisa taiteilija on löytänyt taiteellisen luomiskykynsä ilmauksille aiheita uskonnon piiristä, mutta heidän lukumääränsä on vain murto-osa niistä luovista neroista, jotka ovat kuvaamassaan arkielämässä, luonnossa ja tavallisessa ihmisessä nähneet jumalallisen totuuden valon. Kuten sanottu he pystyvät sen esittämään näkemyksen antaumuksella ja henkensä voimalla tarvitsematta esittää sitä uskonnollisten tai kirkollisten vertauskuvien valossa. He näkevät jumaluuden ja iäisyyden kaikkein pienemmässäkin seikassa, vähäpätöisimmässä luonnon ilmiössä ja tietävät niiden kuuluvan kaikkeuden ehdottomaan lakiin ja olemukseen. Ja suuri

taiteilija ei tee mitään suurta yleisöä varten, vaan kaiken oman sielunsa iloksi ja taiteen kunniaksi.

Taide ei tarvitse muuta filosofiaa eikä muuta uskontoa kuin oman itsensä. Se on oma suuri uskontunnustuksensa. Taiteen olemus ja tarkoitus tekevät taiteen vain omaksi palvelijakseen ja kohottavat sen yläpuolelle kaikkia ihanteita, suuntia tai oppeja. Taiteen oma riemuvoitto on iäisesti ylistää vain totuutta, kauneutta, rakkautta ja omaa itseään.

Ja lopuksi, mitä tulee niihin »hurskaisiin», jotka ovat tilaisuudessa nyt vaipumaan syvempiin aatoksiin taiteen ja uskonnon suhteesta, minkä nimessä taide ja taiteilijat »huonosti» palvelevat uskonoppia, tahdon heille mainita erään seikan. Syy miksi esim. meidän taiteemme huomattavassa määrin pysyttäytyy syrjässä uskonnollisista aiheista, ei ole taiteemme eikä taiteilijaimme, vaan aivan suoraan ja yksinkertaisesti sanoen meidän luterilaisen uskontomme, jonka yhtenä pyrkimyksenä on kategoorisesti taistella katolisen opin »kuvainpalvelusta vastaan», ja luterilainen oppimme pelkää ankarasti vertauskuvia näkyväisessä muodossa.

Antti Halonen.

IKIVANHOJA USKOMUKSIA.

Kirj. Carl v. H. IHMISELLE suom. leht. G. A. Brander.

Viimeksi kulunut vuosisata on saattanut aikaan niin tavattomia muutoksia ihmisten ajatusmaailmassa ja tunne-elämässä, valtiomuodoissa ja yhteiskuntaelämän käsityksissä, että sellaista kumousta niin lyhyen ajan sisällä ei liene aikaisemmin tapahtunut. Mutta jos me katsomme tätä tapahtumaa yksilölliseltä näkökannalta, niin meidän täytyy tunnustaa, että hävityksen kauhistus on kulkenut yhtä mullistavasti sisällä kuin mitä on tapahtunut ulkonaisesti. Yhteen sanaan voidaan koota se kokonaiskuva, mikä huolellisilla havainnoilla on saatu aikamme ihmisistä: yleinen *hajaannus.* Kaikki on särkynyttä, pirstoutunutta, epävarmaa. On kuin pommeja olisi räjähtänyt siellä täällä ihmismaailmassa. Helvetinkoneita on käynnissä sieluissa, ja sirpaleita, ihmissirpaleita makaa teillä niinkuin muutakin roskaa. Sodan aikana ei elämällä ollut paljon arvoa. Onko sillä nyt enemmän?

»Uskonnon lohdutuksella» on näyttänyt olevan heikko lohduttamisen kyky. »Minkätähden on tämä kurjuus *saanut tapahtua,* jos on olemassa kaikkivaltias Jumala», kuullaan kysyttävän. Jos pappi on saapuvilla, latelee hän heti joitakin raamatunlauseita, jotka eivät ensinkään koske sitä, mitä meidän aikanamme on tapahtunut, ja hän mutisee jotakin Jumalan »tutkimattomista teistä». Mutta eivät tuollaiset vaivattomat, opitut puheenparret lohduta sitä ihmistä, joka ei ainoastaan sure nykyistä olotilaa, vaan samalla kysyy: kuinka olisi saatava aikaan parempi? Luulen, että jotkut ikivanhat uskomukset ankkurikiinnikkeinä olisivat hyödyksi myrskyssä. Ainakin olen minä itse kokenut, mikä hyöty muutamilla koetelluilla väitelmillä voi olla yksilön sisäisessä taistelussa. Nämä väitelmäni ovat:

1) Jumaluuden henki on elämää ja läpäisee koko maailman. Luonto on hengen elähdyttämä ja on se tietoisen ja itsetiedottoman elämän rajalla.

2) Jokainen ihminen muodostaa oman persoonallisuutensa, ja on se itsekunkin elämäntehtävä. Niin, se on tärkein kaikesta työstä, mikä ihmiselle on annettu. Ratkaisevana kehityksen suunnalle ja nopeudelle on *yksilön käsitys omasta itsestään.* Ei mitään väärää nöyryyttä saa olla olemassa, vaan tervettä itsearvostelua ja yhtä tervettä itsetuntemista.

3) Ihmisten keskinäinen suhde järjestyy parhaiten vapaasti ja voimakkaasti eläytymällä Jeesuksen sanoihin: »Sen minkä te tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää tekin heille».

4) Kysymys elämästä kuoleman jälkeen on jokaiselle ihmiselle tärkeä kysymys, sillä siitä riippuu hänen elämänuskonsa ja ylipäänsä koko hänen toimintansa. Sanotaan, että ne, jotka uskovat varmaan kostoon rangaistuksen muodossa, »elävät siivoimmasti». He ovat »siivoja» pelosta, ei siveellisistä ja epäitsekkäistä vaikuttimista. Sentähden sivuutankin tämän huomautuksen enemmättä käsittelyttä. Se mikä minulle on selvittänyt osan elämän mysterioita, sen elämän puolen, jota sanomme *»vääryyksien moninaisuudeksi»*, on uskoni *jälleensyntymiseen.* Meillä on jokaisella surullinen etu liikkua keskellä hyvän ja pahan vastakkaisuuksia. Meidän on siis tehtävä itsellemme selväksi tilanne, sillä se näyttää hyvin monimutkaiselta ottaen huomioon, että juuri senlaatuiset ihmiset, jotka ovat pahoja — jotka tekevät pahaa —, näyttävät saavan osakseen kaikkia mahdollisia etuja, kun taas ihmiset, jotka pyrkivät hyvään hyvän itsensä takia, aina joutuvat ahtaalle, useimmiten juuri pahuuden suosikkien polkemiksi. Sellainen asiaintila katkeroittaisi mielen, jollei olisi uskoa jälleensyntymiseen ja tapahtumisen johdonmukaisuuteen, mihin nojata.

Maailman vanhimpia uskomuksia on usko jälleensyntymiseen, mikä yksin voi selittää erinäisiä »vääryyksiä». Jo kelttiläisten filosofiassa esiintyy tämä mielipide perustavana ajatuksena, ja oppi toisiaan seuraavista elämänmuodoista esitetään »Bardien mysteriossa», jossa on tuntevinaan muistoja intialaisesta Vedantafilosofiasta. Muuan historiallinen todistus jälleensyntymisuskosta tällä ajalla tavataan Julius Caesarin teoksessa »De bello gallico» kuudennessa kirjassa, jossa sanotaan druideista: »Erittäinkin tahtovat he vakuuttaa gallialaisia siitä, että sielut eivät häviä, vaan kuoleman jälkeen menevät ruumiista toiseen». Myöskin juutalaiset Jeesuksen aikana uskoivat — kuten lukemattomat muut kansakunnat — tähän totuuteen: on olemassa mahdollisuus kehittymiseen, koskapa ihminen ei ole »ikuisesti kadotukseen tuomittu» yhden lyhyen maisen elämän hairahduksen takia.

Eräs toinen uskomus, joka niinikään on vanhimpia, on se, että ihminen on olento, jossa on henki, sielu ja ruumis. Tosin meidän aikamme luonnontieteilijät sanovat, että ihmisellä ei ole henkeä eikä sielua — mutta mitä tietävät luonnontieteilijät siitä asiasta? Vain ruumiistahan heillä — tietonsa perusteella — on varmuutta. Mutta jos annetaan liian suurta arvoa näiden herrain sanoille, niin suotakoon ajattelevan ihmisen rohjeta kysyä: *miksi* opetetaan nuorisolle valtion kustannuksella uskontoa? Ja *miksi* tuhlaa valtio vuosittain miljoonia ylläpitääkseen valtiokirkkolaitosta? Varmasti kävisi hal-

vemmaksi luonnontiedon levittäminen. Kaikki ihmisethän joutuvat sitten lopulta romuksi ja hylkytavaraksi — tämä siinä tapauksessa, että yhä vielä jatketaan jompaa kumpaa näitä molempia yksipuolisia ja harhaanjohtavia suuntia.

Ei mikään ole tärkeämpää kuin sielujen kasvatus, kuin se, että ihminen oppii tuntemaan itsensä. Ei mitään tarvita niin suuresti kuin uusia persoonallisuuksia tänä mädännyksen aikana.

VAPAAMIELINEN KATOLINEN KIRKKO.

Tämän kirkon edustajana on Suomeen odotettu marraskuulla saapuvaksi piispa Mazel'in, mutta siirtyy hänen tulonsa ensi vuoteen. Mazel on hallantilainen ja toimii kirkkonsa apulaispiispana Australiassa.

Vapaamielinen katolinen kirkko johtaa piispallinen seuraamuksensa, suksessionin, Hollannin vanhasta katolisesta kirkosta, joka on uudelleen järjestetty Englannissa v. 1915—1916. Tämä kirkko on eronnut roomalaiskatolisesta kirkosta, koska se katsoi paavin sortaneen omantunnonvapautta. Sillä on siis yhtäläisyyttä lutherilaisen kirkon kanssa, koska nämä molemmat ovat eronneet paavin vallanalaisuudesta periaatteessa samoista syistä, joskin eroaminen muodollisesti on tapahtunut eri tavalla. Vapaamielinen katolinen (katolinen = yleinen) kirkko eroaa kuitenkin lutherilaisesta kirkosta m.m. sen kautta, että se on säilyttänyt alkuperäisen kristillisen kirkon mystillisyyden. Tämän kirkon juhlamenot ovat tunnetut kohottaviksi ja henkeviksi.

M. T.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMISEN UUSI VUOSIKERTA.

Aikakauslehti IHMISEN toinen vuosikerta on nyt päättynyt. Näin ollen aloitetaan kolmannen vuosikerran julkaiseminen ensi marraskuussa, tarkemmin sanoen marraskuun puolivälissä, jolloin ensimäinen numero ilmestyy. Vuosikerta käsittää siis ajan marraskuu 1924—lokakuu 1925. Tämä on IHMISEN tilausaika siitä huolimatta, vaikka Postihallituksen sanomalehtiluottelossa olisikin lehtemme tilausajaksi merkitty tammikuu—joulukuu.

IHMISEN tilaushinta on koko vuosikerralta Smk. 40: —, puolelta 25: —. Amerikaan ja muualle ulkomaille 2: — dollaria, 1/2 v:lta doll. 1: —.

IHMISEN tilauksien hankkimisesta myönnetään 20 % alennus, jos vähintäin 3 tilausta hankitaan, ja saa sen vähentää pois tilausrahoja meille lähetettäessä.

Kun edellytämme, että IHMISEN vanhat tilaajat haluavat lehtensä edelleen, niin olemme päättäneet ottaa käytäntöön entisen tilauksenuudistustavan, ja lähetämme marraskuun numeron Smk. 42: — postietuannilla. Asianomaisen lunastettua sen, on kolmas vuosikerta siten kokonaisuudessaan tullut maksetuksi. Jos kuitenkin niin olisi laita, että joku vanha tilaaja ei tahtoisi koko vuosikertaa tai jos hän ei ollenkaan halua uudistaa tilaustaan, niin rohkenisimme toivoa, että tämmöisessä tapauksessa asiasta meille jollakin tavalla ilmoitettaisiin ennen marraskuun 15 päivää. Tällainen tilauksenuudistamistapa lienee molemminpuoliseksi mukavuudeksi paikallaan erittäinkin sentähden, kun tämä lehti ei ole minkään seuran tai järjestön lehti, jonka jäsenet huolehtisivat tilausten uudistuksesta. IHMISEN levittäminen ja sen tilauksien uudistukset ovat kokonaan riippuvaisia niiden yksityisten ihmisten uhrautuvasta työstä, joita aate yleisessä merkityksessä jaksaa kannustaa.

Edelleen tovomme, että IHMISELLÄ olisi ystäviä, jotka tätä lehteä tekisivät tunnetuksi ja hankkisivat sille tilauksia. Kaikkihan olemme selvillä ainakin siitä, että IHMINEN on lehti, joka osaltaan hyödyttää kaikkia terveitä henkisiä pyrkimyksiä. Se tahtoo työskennellä veljellisessä yhteisymmärryksessä kaikkien niiden kanssa, jotka periaatteessa kannattavat syvempien henkisten kysymysten tutkimista ja näiden asioiden tunnetuksi tekemistä. — IHMINEN rohkeneekin odottaa yhä laajempaa harrastusta edustamalleen asialle senkin nojalla, kun lehden toimitusvoimia on lisätty, ja siten sen sisältö saadaan monipuolisemmaksi ja tarkoitustaan vastaavammaksi.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE.

Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

Hinta 5: — HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 1
Marraskuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924—
Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:mas vuosik. Marraskuu 1924 — N:o 1

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

RAUHAN RUHTINAS.

Fridtjof Nansen.

Suomennos IHMISELLE.

Kansat ikävöivät ja kaipaavat rauhaa ja sopusointua, hyvien voimien yhteistoimintaa, aatetta tai henkilöä, johon voisivat uskoa; mutta johtajat eivät ole vielä kyenneet heidän kaipuutaan tyydyttämään.

Maailma on yksilöiden, luokkien ja kansojen välisen vihan, kateuden ja epäluulon täyttämä. Tämä on sodan turmiollisin seuraus. En näe muuta pelastusta ihmiskunnalle kuin hyväntahdon uudestisyntyminen.

Hyvätahto on käytännöllistä politiikkaa; vain se on mahdollinen. Ilman tätä ei ole mitään todellista yhteiskuntaelämää.

Päämäärämme on jatkaa, kunnes saavutamme todellisen yhteyden naapurimme kanssa, kunnes toteamme todellisen rakkauden arvon ihmiskunnalle.

Meidän on kaikkein yhtyminen tähän työhön. Meidän on lähettäminen sanansaattajamme, meidän on sytyttäminen majakkamme, kunnes kaikki vuorten huiput loistavat!

Pystyttäkäämme viirimme kaikkiin maihin, takokaamme veljeyden kahleet, jotka sulkevat piiriinsä koko maailman.

Myös hallitusten tulee liittyä siihen, rinnatusten, ei taistella, vaan kunniakkaassa työssä uuden aikakauden eteen.

*Milloinkaan ei ole kärsivä ja erehtyvä ihmiskunta syvemmin kaivannut **Rauhan Ruhtinasta, Häntä**, joka tuntee lähetystyönsä, **Säälin Ruhtinasta**, joka kohottaa valkoisen lippunsa, jossa kultakirjaimin loistaa vain sana: **Työ**.*

*Kukin meistä liittyköön työntekijäksi **Hänen** sotajoukkoonsa, joka riemukulussa matkaa kautta maailman, synnyttäen uuden sukupolven, tuoden mukanaan hyvää tahtoa ja vilpitöntä rauhan halua; se palauttaa ihmiskuntaan työn halun ja ilon, synnyttää tietoisuuden uuden aikakauden koitosta.*

MURROSKAUSI.

Elämme suuren murroskauden keskellä. Ei ole lainkaan ihmettelemistä, että monenkarvaiset kristilliset uskonnonlahkot näkevät viimeisten päiväin merkkejä ympärillään. »Sillä kansa on nouseva kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, ja on oleva nälät ja rutot ja maanjäristykset seutu seudulta. Mutta tämä kaikki on synnytystuskien alku.» Ken on perehtynyt maailmanlopunodotteluun lähemmin, hän tietää kuitenkin, että tämä ei ole ensimmäistä kertaa, kuin kristikunnassa ryhmät siellä täällä odottavat maailmanloppua. Mutta tämäkin tieto silmäimme edessä jää kuitenkin tosiasiaksi, että aika, jossa elämme, on merkillisimpiä, mitä historiamme tietää kertoa.

Emme usko maailmanlopun olevan ajan eteisessä odottaen vain sopivaa tilaisuutta astuakseen sisään, mutta meidän täytyy uskoa, että määrätty jakso ihmiskunnan historiassa on päättynyt, ja että me juuri nyt elämme kahden aikakauden vaihteessa. Siksi painavia ovat ajan merkit. Ja mitä tulee Uuden testamentin ennustuksiin maailmanlopun merkeistä, totta puhuaksemme, ne sopivat tuskin mihinkään muuhun ajankohtaan, lukien ajanjaksomme alusta, paremmin kuin juuri käsilläolevaan. Niin valtavia ovat ne näytelmät olleet, jotka ovat vierineet viimeisten vuosien kuluessa silmiemme ohitse, että ei kenkään, jonka ajatustoiminta edes hitusen verran askartelee tämän laatuisten kysymysten parissa, voi olla rinnastamatta suuria tapahtumia ja lähenevää maailmanloppua jossain mielessä toisiinsa. Mutta tällöin emme maailmanlopulla tarkoita viimeistä tuomiota, jolloin ihmiskunta lopullisesti jaetaan pelastettuihin ja tuomittuihin, vaan maailmanloppu on määrätyn sivistysjakson loppu ihmiskunnan historiassa. Ja onkohan ainoatakaan ajattelevaa ihmistä, joka ei huomaisi, että jotain merkillistä on tekeillä. Miljoonat kuolleet ja raadellut ihmiset, sortuneet valtakunnat, kruununsa menettäneet hallitsijat ovat se lunastussumma, jonka lähenevä uusi aika on vaatinut lunnaiksi. Merkillisiä teitä johdetaan ihmiskuntaa. Me näemme kaikessa joh-

don, suuren ja viisaan. Sattumaa ei ole. Mikä meistä tuntuu sattumalta, on vain syiden puhkeamista ja tuleentumista. Aikanaan kukin ajatus ja teko tuottaa hedelmän; hyvän vai huonon, riippuen ajatuksen ja teon laadusta. Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin. Mitä ihmiskunta kokonaisuutena kylvää, sitä se myös niittää. Tämä viisas laki pitää yllä tasapainon, sallimatta luonnon järjestystä järkytettämän.

Ihmiskunta on kärsinyt paljon viimeisten vuosien kuluessa. Se on niittänyt tekojensa katkeria hedelmiä. Mutta kärsimyksen tulessa puhdistuneena, se myös on valmis uuden siemenen kylvöä varten. Kuten sairaasta ruumiista lääkärin leikkuuveitsi poistaa turmeltuneen osan, samoin Elämä poistaa sen, mikä ei ole kelvollista sen edessä. Sattuvan vertauskuvan sanoi natsarealainen: Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, hakataan pois ja heitetään tuleen. Näin häviää se, mikä on kadottanut elämänvoimansa kyetäkseen tekemään hyvän hedelmän.

Emme voi pitää maailmansotaa minään sattumana. Se ei ollut seuraus Itävallan arkkiherttuan Frans Ferdinandin murhasta. Häneen osunut luoti oli vain lähtölaukaus, joka aloitti sen, mikä kuitenkin olisi ennemmin tai myöhemmin alkanut. Sähköä oli ilmassa. Oli kuten on ennen ukonilmaa. Pieninkin lisä voi aiheuttaa myrskyn, kun ilma on tarpeeksi kyllästetty. Niin oli kyllästytetty Euroopan poliittinen ilmakehä vihan ja katkeruuden ajatuksilla, että yhden miehen laukaus synnytti miljoonien laukaukset. Ei ole milloinkaan ennen kaiku voimakkaampana ja laajempana vyörynyt yhden miehen lähettämästä luodista. Emme tutkiskele seisoiko hän yksin vai oliko hänen takanaan suuri järjestö, ehkä kokonainen suurvalta, sen vain tiedämme, että hän antoi lähtölaukauksen, tuo serbialainen ylioppilas Prinzip, laukauksen, jonka seuraukset olivat tuhota länsimaisen kulttuurin.

Nyt on päivä valkenemaisillaan. Sillä kristikunta on huomannut, missä se on rikkonut. Se on sanomattomasti rikkonut veljeyttä vastaan. Sillä mitä auttavat keksinnöt, mitä tiede ja taide, jos ihminen kaiken tämän ohella kuitenkin on peto, kouluutettu peto, joka järjestelmällisesti joukkomurhaa, tilaisuuden tarjoutuessa, veljensä. Mitä arvoa on uskonnolla, joka tuskin lainkaan kykenee hillitsemään kansojen raaimpia tunteita? Ja minkä arvon ansaitsee kirkko, joka kädet ristissä katselee, kun miljoonat raatelevat ja tappavat toisiaan? Vieläpä se lähettää pappinsa vihkimään sotalippuja, joiden ympärille joukot kokoontuvat. On turhaa ruveta tässä väittelemään sodan oikeutuksesta erinäisissä tapauksissa, sillä kukin uskoo taistelevansa hyvän asian puolesta. Sota on rikos. Tämä väite ei kaipaa todistelua. Keksittäköön muita keinoja keskinäisten riitaisuuksien ratkaisemiseksi. Olkaamme aina ensi kädessä ihmisiä, vasta toisessa sijassa määrätyn kansan jäseniä. Silloin emme riko ihmisyyttä vastaan.

Länsimainen sivistys on suuremmoisella tavalla kehittänyt käytännöllistä järkeä. Se voi olla ylpeä lukemattomista keksinnöistään. Se on alistanut maan, veden ja ilman valtansa alle. Ei mikään tunnu mahdottomalta sille. Uljaana kohoaa länsimaalainen keksintöjensä avulla luonnon ja sen vastustavien voimien yläpuolelle. Mutta nyt tuntuu siltä, kuin se olisi löytänyt voit-

tajansa. Vaikein ja suurin voitto, minkä kukaan voi milloinkaan saavuttaa, on voitto oman itsensä yli. Tämä vaatii ensi kädessä sydämen kehitystä, ei niin paljon järjen, pään. Juuri tämä on sivistyksemme arka kohta. Kun järki kehittyy sydämen kustannuksella, on seurauksena itsekkyys ja epäveljellisyys. Ja itsekkyyden hedelmät kykenevät hävittämään järjenkin hedelmät. Kylmä, itsekäs järki synnyttää lapsen, joka tuhoaa synnyttäjänsä. Hetkellä, jota elämme, länsimaisen sivistyksen kohtalo on punnittavana, havaitaanko se köykäiseksi vai kykeneekö se voittajana selviytymään oman itsensä luoman hirviön, veljesvihan, kynsistä.

Etsikkoaikaansa elää länsimaat. Me kaikki olemme jäseniä tuossa suuressa perheessä, jota sanotaan ihmiskunnaksi. Juuri meistä riippuu sivistyksemme tulevaisuus. Oi jospa kaikki käsittäisivät veljeysaatteen rakentavan merkityksen. »Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä, mutta minulla ei olisi rakkautta, olisin minä vain helisevä vaski tai kilisevä kulkunen. Ja vaikka minulla olisi profetioimisen lahja ja minä tietäisin kaikki salaisuudet ja omaisin kaiken tiedon, ja vaikka minulla olisi kaikki usko, niin että voisin vuoria siirtää, mutta minulla ei olisi rakkautta, niin en minä mitään olisi.» Nämä Paavalin sanat pitäisi tulikirjaimilla piirrettämän sydämiimme. Ne sisältävät lupauksen uuden, onnellisemman ajan tulosta.

Vanhat muodot häviävätkin nyt ryskyten. Uhrit ovat monet, ja vain siksi, että veli vihaa veljeään. Mutta aina kun yö on synkimmillään, on päivänkoittokin lähinnä. Jo kuultavatkin ensi säteet taivaanrannan, ennustaen uuden päivän valkenemista. Uuden ajan aamurusko jo valaisee maiseman korkeimpia huippuja. Siellä ylhäällä, sieltä jo näkyy päivän ruhtinas loistossaan. Alhaalla laaksossa on vielä pimeää. Ihmiset vielä nukkuvat siellä. He ovat uneksineet verisistä vaatteista ja orvoista lapsista. Mutta tuo painajainen on häviämäisillään. Päivän kultainen pyörä jo kohoaa yli taivaanrannan. Sen säteet pian herättävät nukkuvan ihmiskunnan, jolla hetken kuluttua on vain ikävä muisto jälellä yöllisestä painajaisesta. Veli veljen rinnalla käy päivän työhön.

Artturi Vesenterä.

KAKSI KÄSKYÄ.

Kun oppinut mies tuli kysymään jumal'opettajalta mitä hänen olisi tehtävä tullakseen autuaaksi sanoi Mestari: Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.

Sinä totuudenetsijä, olet myös usein kysynyt itseltäsi sekä muilta, mitä on minun tekeminen tullakseni Valon valtakuntaan?

Olet saanut vastauksia monenmoisia, mikä on osoittanut mitäkin tietä ja suuntaa — oletko koskaan kysynyt tätä asiaa Jeesus Kristukselta ja kuullut vastauksen häneltä, oletko myös pysähtynyt miettimään näiden sanojen syvää merkitystä.

Rakastaa Jumalaa yli kaiken. Mitenkä se on toteutettavissa? Kuinka voidaan rakastaa sellaista mitä ei tunneta? Me voimme pelolla ja vavistuk-

sella ajatella meille tuntemattomia voimia, me voimme pakoittaa itseämme ainakin jonkun aikaa seuraamaan lakeja, joita uskomme tuon suuren tuntemattoman Olennon säätäneen, mutta kuinka me oppisimmekaan rakastamaan tuntematonta Jumalaa.

Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi, — tämän toisen käskyn, jonka toteuttaminen ensi katsaukselta tuntuu suorastaan mahdottomalle, me jo kuitenkin voimme paremmin ymmärtää. Minä *näen* lähimmäiseni, tunnen hänet melkein yhtähyvin kuin itsenikin, tiedän että hän on minun kaltaiseni syntyvä ja kuoleva olento, harrastuksiltaan ja pyrkimyksiltäänkin melkein minun kaltaiseni, yhtä itsekäs, yhtä valmis vihaan, jos loukkaan hänen etujaan joita hän valvoo yhtä mustasukkaisen tarkasti kuin minäkin omiani — tiedänhän kyllä millä tavalla lähimmäistäni rakastaisin, jos vaan muuten sen kykenisin tekemään.

Nämä ovatkin asioita, ihmisvoimille kokonaan mahdottomia eikä yksikään sielu voisi koskaan päästä Isänsä valtakuntaan ellei hän heti matkalle aikoessaan rukouksen kautta aukaisisi sitä kanavaa mitä myöten jumalainen voima ja valkeus virtaa sieluun tehden mahdottomat mahdollisiksi vähitellen pitkien taistelujen ja ponnistusten kautta. Me emme voi kädenkäänteessä muuttaa tätä, tekisi mieli sanoa arkista olemustamme, tuota itsekästä, omia etujaan valvovaa olentoa, jonka itsesäilytysvaisto pitkien ajanjaksojen kuluessa on kasvattanut tuota alempaa minäämme, jonka kautta juuri joudumme kanssaihmistemme kanssa kosketuksiin. Kun sisäinen olemuksemme, korkeampi minämme on tehnyt valinnan ja astunut ratkaisevan askeleen siirtyen maailmasta Jumalanvaltakuntaan, joka joskus voi tapahtua aivan äkkiäkin ollen silloin suuren sisäisen ilmoituksen aiheuttama, silloin on alempi minämme vielä aivankuin raivaamaton, muokkaamaton pelto, täynnä rikkaruohoja ja ohdakkeita, taikka niinkuin uppiniskainen villieläin, jota taidolla ja lujalla tahdolla alamme kesyttää. Aakkosista meidän on alettava ja ankaraa rehellisyyttä noudatettava itseämme kohtaan. Pois liiat kuvittelut edistymisestä mutta vähäisetkin todella saavutetut voitot ovat otettavat kiitollisella mielellä huomioon. Sillä monta on kompastusta tiellä, monta taka-askelta ja toivotonta hetkeä oman mahdottomuutensa vuoksi sillä, joka on lähtenyt Mestarin toista suurta käskyä täyttämään: rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.

Ja kun me ensin olemme oppineet sietämään tuota lähimmäistämme, jossa olivat nuo samat epämiellyttävät ominaisuudet kuin meissä itsessämme niin siitä vähitellen yhä enemmän ja enemmän alamme toivoa hänelle hyvää huolimatta siitä, vaikka hänen alempi minänsä olisikin sotasilla meitä vastaan. Kun sitte tulee hetki, jolloin esirukouksillasi alat kantaa entistä vihamiestäsi Jumalan eteen, silloin olet jo ensimmäisen suuren voittosi saavuttanut toiseen käskyyn nähden.

Ja omituista on, että tämä muodostuu myös voitoksi ensimmäiseen käskyyn nähden. Senjälkeen kuin rakkautesi lähimmäiseen jota ennen vihasit alkoi heikkona orastaa ei Jumalakaan enää tuntunut niin kaukaiselta ja tuntemattomalta. Sinä et tosin vieläkään kykene Häntä näkemään etkä tajuamaan, mutta alat jo oppia Häntä rakastamaan niissä ilmennyksissä, millä Hän Ääre-

tön sinun ahtaaseen tajuntaasi kohdistuu. Niinkuin sinä rakastat valoa ja vaikka et heikoilla silmilläsi kykenekään katselemaan kirkasta aurinkoa, kurottautuu rakkautesi ja kaipuusi sinne, valon ikuista lähdettä kohti. Taikka niinkuin halajat lähteen virkistävää, terveeksi tekevää vettä, niin tottapa silloin myöskin rakastat lähdettä, josta se pulppuaa.

Ja jos sinun henkesi janoaa hurskautta, puhtautta, lempeyttä, anteeksiantoa ja rakkautta — kuinka hartaasti se silloin haluaakaan sille lähteelle, josta tämä kaikki vuotaa ympärilläsi olevaan maailmaan.

Meidän kykymme ja lahjamme ovat niin erilaiset niin aineellisessa kuin henkisessäkin elämässä. Toiset meistä täällä maailmassa kykenevät etenemään kauas edelle muista. He jättävät jälkeensä joukot voittaen tiedon ja taidon alalla muita hämmästyttäviä saavutuksia, joita hänen heikommat veljensä eivät suurimmallakaan ahkeruudella ja ponnistuksilla kykene saavuttamaan.

Samoin on henkisessäkin elämässä, yksi kykenee paremmin kuin toinen Jumalan käskyt täyttämään. Kuitenkin niin, että ensimmäiset usein ovat tulleet viimeisiksi viimeiset ensimmäisiksi. Sillä Jumalanvaltakunnan salaisuudet ovat tavallisesti »salatut viisailta ja toimellisilta ja ilmoitetut yksinkertaisille». — Minkätähden näin on, suosiiko Jumala enemmän näitä heikkoja, älyllisesti kehittymättömämpiä lapsiaan antaen heille paremman perintöosan valtakunnassaan.

Järkemme vastaa kielteisesti tähän. Jumala on rakkaus ja rakkaus ei ole puolueellinen vaan jakaa lahjojaan yhtä runsaasti kaikille niinkuin aurinko valoaan.

Eroavaisuuden tekee vain meidän *vastaanottokykymme* erilaisuus. »Viisaat ja toimelliset» nuo lahjakkaat, suurilla kyvyillä varustetut sielut ovat useimmiten niin täynnä itseään, omaa viisauttaan ja täydellisyyttään, että he eivät ala ensinkään etsiäkään Jumalaa ja jos sen tekevätkin, on heidän paljon vaikeampaa *tyhjentää itseään jumalaista viisautta vastaanottamaan.*

Heidän sielunsa ovat niinkuin huone, jonka ikkunat ovat kaihtimilla verhotut ja lamput sisällä sytytetyt. Aurinko paistaa ulkona, mutta sen valo ei pääse huoneeseen tunkeutumaan.

Mutta toisin on laita majan, jossa lamppua ei ole eikä mitään omaa valaistusta. Siellä ikkuna avataan selkoselälleen ja taivaallinen valkeus täyttää huoneen, joka on valoisampi kuin ensimmäinen vaikka siellä kuinka kirkkaat lamput palakoon.

Ja kun Mestarin käsky kuuluu: rakasta Herraasi ja Jumalaasi yli kaiken ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi — jää ihminen kuinka suuri hän lieneekin voimassaan ja viisaudessaan kuitenkin tämän edessä pysähtyy huomaten sen toteuttamisen itselleen ylivoimaiseksi. Mutta toinen häntä heikompi ja vähäisempi lahjoiltaan joka on avannut sielunsa jumalaista voimaa ja rakkautta vastaanottamaan täyttää nämä käskyt. — Niin tuli ensimmäinen viimeiseksi ja se heikko, vähäpätöinen veli astui hänen edellään Jumalanvaltakuntaan.

Ilma Virtala.

OI, KAIKKEUDEN SUURUUS!

Oi, kaikkeuden suuruus
ja tähtitarhain yö
ja mittaamattomuus,
yks sydän sulle lyö,
sa ikuisuus!

Oi, kuiva ihmisjärki
ei pohjaa itseään,
ei pohjaa Jumalaa
vain erheissään
se jotain aavistaa!

Kuin miljoonien maailmat,
kuin ripset räpyttää
yön tähdet yllä maan,
maapallo vyöryää
ain ratojaan.

Niin ympärillä Luojan
maan ihmissielut käy
piirissä kiertäen,
ei kaikkialle Hän näy,
on salainen.

Kun kohtalosi kulku
on kerran päättynyt
kuin tähti lennät pois,
maan vaivat nyt
kuin unta ois.

Larin-Kyösti.

„Ihminen jää sitä enemmän yksin, mitä lähemmäksi hän lähenee totuutta."

IHMINEN.

Ei Kainin merkkiä pestä,
se veriin painunut on,
ei vihaa sydämestä
vie vaihteet kohtalon.
Mitä kirojen kylvöä nuorna
ken mieleensä kätkeä saa,
se säilyy se hengessä elää
ain kehdosta haudan taa.

Työ, kasvatus sadon kantaa, —
ken kylvävi parhaintaan,
hän ennen pohjan antaa
vei kansalle kärsivän maan.
Vähät siitä, jos aikojen routaan
pois paljonkin häviää,
joku siemen se sentään vielä
maan muokatun poveen jää.

Käy vuossadat umpeen, ne vaihtuu,
ja elämä vierii vain,
nuo toiveet huomiset haihtuu
pois myrskyyn maailmain.
Elo sykkivä kyllä kiitää,
mut sieluumme ääni soi:
„Ei meiltä Sampomme koskaan
ajan aaltoihin vaipua voi!"

Vie aika katkerat muistot,
se uutta lämpöä luo,
ja hiljaa huojuvat puistot
sydänhaavoihin hoivaa tuo.
Mitä kultaista kylvöä nuorna
ken mieleensä kätkeä saa,
se säilyy, se hengessä elää
ain kehdosta — — — haudan taa!

Tammisuon asemalla 7.11.24.
Ensi Lahdensuu.

USKONTO, TIEDE JA TAIDE.

Ovatko uskonto, tiede ja taide riippumattomia toinen toisistaan aina absoluutiseen suhteettomuuteen saakka? Eri alaako käsittelevät, sekä muodollisesti että henkisesti? Eri suuntaanko ne menevät, eri tarkoitustako palvelevat. Onko uskonto olemassa ainoastaan uskonnon vuoksi, tiede ainoastaan tieteen vuoksi, ja taide ainoastaan taiteen vuoksi? Tällaisia kysymyksiä voisi myös tehdä muihinkin elämänilmiöihin nähden, ja olisivat kysymykset silloin sinänsä omiaan valaisemaan ajattelevalle ihmiselle *suhteettomuuden mahdottomuutta ja olemattomuutta.* Mutta jäisi ehkä epäselväksi, vieläpä huomioonottamattomaksi *riippumattomuuden mahdollisuus ja olevaisuus.*

Ilmiömaailmamme on riippumaton muodollisesti, mutta suhteellinen sisäisesti eli henkisesti. Kuinka on tällainen mahdollinen; eikö sellainen synnytä ristiriitaa ja taistelua muodon ja hengen välillä? Onko muodon riippumattomuus ristiriidassa sisäisen suhteellisuuden kanssa? Onko elämällä sisäinen suhteellisuus, joka ilmenee riippumattomina muotoina? Kuinka voimme käsittää riippumattomilla muodoilla olevan sisäistä henkistä suhteellisuutta toinentoisiinsa? Kuinka voimme käsittää uskonnon, tieteen ja taiteen olevan sisäisessä henkisessä suhteessa toinentoisiinsa, koska ne ilmiöinä ovat erimuotoisia ja eri aloja käsitteleviä?

Muodon riippumattomuus on sisäisen suhteellisuuden ilmenemisluomus. Näin ollen on muodon riippumattomuus riippuvainen siitä sisäisestä suhteellisuudestaan. Missä on silloin muodon riippumattomuus? Mistä on muoto riippumaton? Onko sellaista ollenkaan olemassa?

On! Muoto on riippumaton toisista muodoista, mutta on se sisäisessä, henkisessä suhteessa, toisien muotojen hengen kanssa elämäntarkoituksessa. Täten on mahdollista, että uskonto muodollisesti palvelee omaa itseään, tiede tiedettä ja taide taidetta. Muotoonsa nähden esittävät ja käsittelevät ne eri aloja elämän liikkeestä, mutta henkeensä nähden ovat ne palvelevassa suhteessa toinentoisiinsa. Elävän elämän arvoja ja vaikuttimia esiintuovat, kukin omalla tavallaan. Elämän arvojen ja johtavien voimien esittäminen ja erittäleminen on näiden yhteinen tarkoitus. Koska näillä yhteinen tarkoitus on, niin tulevat ne kyllä tulevaisuudessa myös mahdollisesti tunnustamaan henkisen yhteenkuuluvaisuuden, kadottamatta silti muodollista riippumattomuuttaan esitys- ja erittelyvalintaansa nähden.

Henkistä sopusointuista suhteellisuutta ei vielä käsitetä yleisemmin. Yleinen aavistus siitä on jo herännyt ihmistajunnoissa, mutta on se vielä hämärä ja pintapuolinen. Muodollisen riippumattomuuden luullaan olevan henkisen sopusointuisen suhteen vastaista; niin luullaan myös henkisen suhteellisuuden esittämisen olevan ristiriidassa muodollisen ilmentämis- ja esitysvapauden kanssa.

Vaikka ilmiöt täten ainoastaan aavistuksellisesti tajuavat sopusointuisen suhteellisuuden, niin ovat ne palvelevassa liikkeessä olevia voimia, toinentoisilleen jo sellaisinaan. Monasti itse tietämättään ilmentävät ihmismielet sitä ainoata totuutta ja elämänarvoa, mikä heille on mahdollista ilmentää,

käsittämättä että he täten täydentävät toinentoisensa puutteellisuutta, ja käsittämättä, että he samalla palvelevat juuri sitä henkistä suhteellisuutta, joka heidän aikanaan ilmenee, ja josta tulevaisuus muodostuu.

Uskonto, muodollisena virallisuutena, jollaisena se nykyaikana keskuudessamme toimii, ei kykene löytämään sellaisia elämän arvoja kuin tiede ja taide. Elämän arvo siirretään kuoleman tuonne puolen. Elämää kuoleman jälkeen ei voida käsittää täydellisesti ennenkuin otetaan selvää mitä elämä elämässä on. Ja elämässä näkyy vielä olevan loppumattomia tutkimusaloja. Siveellisesti koroittavia voimia löytyy elämässä, jotka soveltuisivat uskonnon tutkimusaloiksi. Eikä luulisi tällaisen uskon ja tutkimuksen olevan esteenä ihmisien mahdolliseen yhteenliittymiseen kerran jumaluuden pyhyyden kanssa.

Uskonnon tulisi olla jumaluustiedettä siinä merkityksessä, että se filosoofisena asianharrastajana etsisi esille myös elämästä parhaimmat, kauneimmat ja jaloimmat ihmismielien ja henkien saavutukset, esittäisi niitä jumalallisina, luovina voimina elämässä. Uskonto olisi täten kasvavan elämän tasalla, sekä tieteen että taiteen ystävä ja suojelija.

Tieteen julistus elämälle on monin verroin rikkaampaa ja monipuolisempaa. Jumala ja jumaluusnimitykset ovat kyllä syrjäytetyt, ja kuolemantakaisen elämän tutkiminen pidetään vähemmän tärkeänä, mutta elävään elämään on käyty käsiksi totuuden etsijäin koko innolla. Ihmismielen palava kaipuu saada selvyyttä ja kehittyvää kasvavaa tietoa elämän laadusta, on saanut ilmaisunsa tieteen muodossa. Tiede valaisee elämän mahdollisuudet ja liikkeen lait monipuolisella tavalla. Tiede tutkii tämän maailman henkeä, energiaa ja on löytänyt ihmeteltäviä ja siveyttä edistäviäkin luonnon ilmiöitä. Tosi uskonnollinen tunne löytää tieteellisistä saavutuksista uutta elämän innostusta ja sisältöä. Tiede korjaa täten uskonnon puutteellisuuden elämän arvojen esittämisessä.

Taide ilmaisee itsensä elämän arvojen esiintuojana siinä, että se kuvaa elämän tunnelmia ja tilanteita löytäen aiheita kaikesta taivaan ja maan välillä. Parhaimmassa tapauksessa se pukeutuu sellaiseen muotoon, että se ilmaisee intuitiivisen tiedon elämän sopusointuisista väreilyistä. Vertauskuvilla, monella eri tavalla taide työskentelee uusien tunnelmien ja ajatusten ilmaisijana ja aiheuttajana. Elämän pintapuolisien tilanteiden ja ulkomuotojen jäljittelystä alkaen se kohottaa itsensä ihmismielen sisäisiä suhteita valaisemaan. Huipussaan eli korkeimmassa muodossaan se ilmaisee sopusointuisen aatoksen valaisten elämän sisimpiä, siveellisiä voimia. Oikea taide näkee muodossa myös sisäisen arvon ja pyrkii esittämään molempia itselleen mahdollisella tavalla. Siten se työskentelee muodollisesti riippumattomana, mutta henkisen sisältönsä se saa sieluelämästään ja vaikuttimista ympäristöstään, etenkin aikansa siveellisistä ja tieteellisistä ongelmista. Taiteen suhde näihin ilmitulee esitystavasta ja muodosta. Taiteen muodosta uhkuu esille sitä kannustava sisäinen näkemys. Se elää täten itseään varten, mutta myöskin ilmaistakseen näkemyksen, jota sen sisin kunnioittaa. Kaikissa

muodoissa on se oma uskontunnuksensa. Mutta sitä ovat tiede ja uskontokin. Tämä on heille kaikille yhteistä.

Elämän tarkoitus, joka on uusien, yhä uusien arvojen ilmeneminen ja kasvaminen, joista versoo esille onnea tuottavampi käsite jumaluuden kaikkiallisuudesta yleiseksi tietoisuudeksi, on tulevaisuudessa muodostava etenkin uskonnon kaikkien palvelijaksi, koska sillä on tahto olla kaikkein suurin. Uskonto kituu tätä nykyään mitä suurimmassa määrässä verenvähyyttä. Raamatun kotelot on sillä leveitä ja viitantupsut suuret, mutta ei se näe Kristusta, lihaksi tullutta jumaluutta eli luovaa voimaa elävän elämän muodossa, ennenkuin se kykenee tunnustamaan: siunattu on sellainen ilmiö, joka esiintuo jumaluuden kaikkiallisuussuhteita elämässä; siunatut olkoot uusien arvojen keksijät, sillä he lopulta kuitenkin perivät maan.

Uskonto tarvitsee tieteen ja taiteen saavutukset, jotta se voimistuisi ja siten kykenisi suojelemaan ja avustamaan elämää, jotta elämä kasvaisi ilmentämään korkeampia ja jalompia muotoja. Täten uskonto valtiollisissa ja yhteiskunnallisissa suhteissaan myös kykenisi vaikuttamaan siveellisesti koroittavasti. Siten vältettäisiin monet siveelliset katastroofit.

Aavistus siitä, että elävä elämä kerran koroitetaan arvoiseksi hallitsemaan luovana voimana, pulppuaa jo esille ihmismielistä. Kerran tunnustetaan ihmisen poika kykeneväksi arvioimaan eläviä ja kuolleita jo päivätajunnassaan, eikä vasta fyysillisen olemuksensa kuoleman jälkeen. Sisäinen suhteellisuus on silloin tajuttua, kun elämän erilaiset ja erimuotoiset ilmiöt, saavat vapaasti ja riippumattomasti ilmentää itseään, sisältä ulospäin. Jokaisella ilmiöllä on mahdollisuus ilmentää itseensä kätketyn elämän arvo, ja siten todistaa jumaluuden kaikkiallisuutta.

Cissie Gleisner.

TIETOINEN JA TIEDOTON SIVEELLISYYS.

On olemassa kahta lajia siveellisyyttä: tietoinen ja tiedoton. Edellistä kutsutaan myös »hyveeksi» ja siitä puhuttiin paljon muinaisaikana; kristillisellä ajalla sen merkitys himmeni. Jälkimäistä kutsuivat tietämättömät »luonnonlahjaksi», tiedemiehet »säännöllisyydeksi», itämaalaiset »karmaksi» eli »toiminnan hyväksi hedelmäksi». Mutta mitä nämä kumminkin ovat ja mikä on niiden suhteellinen arvo?

On olemassa sellainenkin käsitys, ettei ihmisellä, synnin lapsella, voi olla mitään siveellisyttä, enempää tietoista kuin tiedotonta. Hän on läpikotaisin paha ja kokonaan hyvään kelvoton. Äärimäinen kirkollisuus ja äärimäinen materialismi yhtyvät tässä käsityksessä. Kysytäänpä niiltä: mistä johtuu, että useimmat ihmiset vaistomaisesti kammoksuvat murhaa, ryöstöä, vääryyttä, valhetta, irstautta? Silloin kirkolliset vastaavat: he ovat oppineet jo kymmenestä käskystä, että Jumala sellaista kieltää ja lupaa niistä hirmuiset rangaistukset. Materialistit vastaavat: ihmisten yhteinen itsekkyys asettaa esteen yksityisen liialle itsekkyydelle; valtio lailla ja kurituksella hallitsee ihmisten pahuutta.

Ne, jotka näin ajattelevat, elävät suuressa pimeydessä ja erehdyksessä. He sokaisevat itsensä näkemästä niistä valtavia hyvän voimia, jotka yhtämittaa ihmiskunnassa työskentelevät. Että he ensinkään voivat näin ajatella, johtuu siitä, että kaikessa toiminnassa on ylempi ja alempi puoli: sekoittamatonta hyvää ja sekoittamatonta pahaa ei löydy meidän suheellisessa maailmassamme. Maalari tietää, että todellista valkoista väriä ja mustaa väriä ei ole olemassa; ainoa puhdas valkoinen on itse auringon valo ja ainoa musta on valottomuutta, pimeyttä. Samaten hengen maailmassa ei ole mitään muuta ehdotonta hyvää kuin yksin Jumala, eikä mitään ehdotonta pahaa paitsi se, mistä Jumala kokonaan puuttuu, joka on harhaa ja olemattomuutta. Mutta kaikki ilmennyt elämä on kaksinaista: valoa ja pimeyttä, hyvää ja pahaa sisäistä ja ulkonaista alituisessa vuorovaikutuksessa.

Jos siis tahdot, ihminen, katsella pahaa, kyllä sitä löydät kaikkialta ympäriltäsi, sillä sitä on kaikkeen sekoitettuna. Mutta jos tahdot ymmärtää hyvää ja sitä palvella, löydät senkin levinneenä kaikkialle, aivan kuin auringon valo, joka lukemattomien heijastustensa ja muunnostensa kautta pääsee salatuimpiinkin soppiin. Usko siveellisyyden voimaan ja opi niitä käyttämään ja hallitsemaan niin huomaat, että ne tottelevat sinua, tiedon herraa, yhtä alttiisti ja puolueettomasti kuin kaikki luonnon ja elämän voimat.

On suunnaton erehdys luulla, että Moseksen käskyt meidän nykyisessä maailmassamme synnyttäisivät ja ylläpitäisivät siveellisyyttä. Ne kuuluvat kaikki jo — poikkeuksia lukuunottamatta — tiedottoman siveellisyyden alaan, siihen, joka on vaistomaista, myötäsyntynyttä, perinnöllistä. Lapsi näitä kuullessaan kauhistuu: enkö tuota olisi itsestäni tiennyt? Jollei niitä selityksillä laajennettaisi, olisivat ne kerrassaan sopimattomia opetettavaksi.

Mutta kaikki tiedoton siveellisyys on kerran ollut tietoista siveellisyyttä, ponnistusta, taistelua, ankaraa itsensä voittamista. Jos meitä nyt ei elähytä murha ja ryöstönhimo, niin se vain merkitsee, että esi-isämme — monadimme entiset ruumistumat — ovat lukemattomat kerrat taistelleet näitä taipumuksia vastaan, monta kertaa langenneet mutta viimein kuitenkin voitolle päässeet ja saaneet suoranaisen inhon näitä tekoja vastaan. Nyt ne kuuluvat jo meillä omantunnon kirjoitettuihin lakeihin, emmekä tarvitse enää kivisiä tauluja niitä varten. Mutta paljon on omissatunnoissamme vielä kirjoittamattomia lakeja, joita kokemus ei ole riittävästi todentanut eikä ilmentänyt.

Oli aika, jolloin Mooseksen lait edustivat korkeinta mahdollista siveellisyyttä, miltei täydellisyyden ihannetta sillä asteella. Katselkaamme näitä käskyjä ja kuinka suuria vaatimuksia ne ihmiselle silloin asettivat.

Ensimäinen käsky kielsi tekemästä Jumalasta kuvaa tai muotoa ja käski palvelemaan yksinomaan historian ja kehityksen näkymätöntä ohjaajaa, sitä, joka oli kansan johdattanut ohjuudesta ja raakalaisuudesta vapauteen ja itsenäisyyteen. Miten suunnaton älyllinen vaikeus oli näille ihmisille palvella käsitettä, abstraktista aatetta, kun kaikki muut ympärillä olevat kansat vielä käyttivät kuvia ajatuksen keskityksen apuna. Yhä uudestaan he vuosisatojen aikana turvautuivat kuviin kun Jehova muuttui ikäänkuin elottomaksi ja ole-

mattomaksi. Ja vielä nytkin; kuinka moni uskovainen osaa Pyhää Henkeä palvella, mutta Jeesusta, rakasta Jeesusta, jonka kuvan hän näkee seinällään, hän niin tutunomaisesti saattaa lähestyä.

Toinen käsky kieltää turhaan lausumasta Jumalan nimeä ja lupaa siitä ankaran rangaistuksen. Sekin on asia, johon me emme siinä muodossa tunne erityistä kiintymystä. Eivätkä meidän uskovaisemme ja pappimme ole sitä ottaneet vakavalta kannalta, hartauskirjoja ja postilloja he kutsuvat »Jumalan sanaksi», kirkonmenoja »Jumalanpalvelukseksi» ja lukemattomissa tilaisuuksissa he käyttävät Jumalan nimitystä aivan vapaasti ja pelkäämättä. Tämä käsky ei meissä synnytä mitään tietoista siveellistä ponnistusta.

Mutta oli aika, jolloin salattu Jumalan nimi oli maagillinen voima, jota käytettiin sekä hyvässä, että pahassa tarkoituksessa. Sillä inspiroitiin itseään kun lähdettiin valloitus- ja ryöstöretkille muita kansakuntia vastaan. »Jahven» nimessä hyökättiin toisia kansakuntia vastaan, jotka Jumalaa palvelivat toisella nimellä. Monella muullakin tavalla väärin käytettiin Jumalan nimeä, sen avulla rukoiltiin eli manattiin itselleen kaikenlaisia etuja: menestystä, pitkää ikää, lapsia, omaisuutta. Tämä käsky oli silloin ankara velvoitus ja harvat sen onnistuivat täyttämään.

Kolmas käsky käski tekemään työtä kuusi päivää viikossa ja seitsemäntenä lepäämään sekä suomaan lepoa palvelijoille ja juhdille. Nykyään tämäkin on siirtynyt tiedottoman siveellisyyden alaan: meille on suuri ilo ja huojennus, kun saapuu lepopäivä ja mielellämme suomme sen levon muillekin. Mutta juutalaiselle, jonka perisynti jo vanhastaan on ansaitsemisen halu, oli suunnaton ponnistus pakottaa itsensä olemaan alallaan kokonaisen päivän ja jättää kaikki elatuksen ja työnteon huolet sikseen. Ja vielä vaikeampaa oli hänen sallia orjilleen, palkollisilleen ja juhdilleen vapaus täksi päiväksi niinkuin nimenomaan vaadittiin. Tässäkin on aikanaan käyty hirvittävät taistelut itsekkyyttä ja voitonhimoa vastaan ja tuloksena on nyt yleinen työttömyys, jota meidän päivinämme vaistomaisesti ja mielellään noudatetaan.

Neljäs käsky käskee kunnioittamaan vanhempia ja luvataan siitä palkinnoksi pitkää ikää. Mikä yhteys näillä asioilla on keskenään? Sangen kiinteä ja kouriintuntuva yhteys. Ei ole tieteilijöille mikään salaisuus, että varhempina aikoina pidettiin luonnollisena ja täysin oikeutettuna tapana antaa vanhuksen kuolla nälkään tai suorastaan tappaa ne »armeliaisuudesta», kun ne olivat tulleet työkyvyttömiksi. Se oli vanha perinnäistapa, jota ei kukaan sanonut vääräksi ja johon vanhukset itsekin alistuivat, kuten luonnolliseen kohtaloon. Kun nyt käskettiin kunnioittamaan vanhempia ja pitämään niitä elossa, oli näiden ihmisten erinomaisen vaikea sitä käsittää. Sitä varten täytyi viitata siihen luonnolliseen seuraukseen, mikä johtui sen täyttämisestä: jos minä vanhempiani elätän ja se tulee tavaksi, niin minuakin elätetään vanhaksi tultuani ja niin tulen kauemmin elämään maan päällä.

Suunnattomasti on siveellinen tajunta tästä ajasta edistynyt. Nyt ei tarvitse käskeä ja pakoittaa vanhempia kunnioittamaan: niitä ei ainoastaan kunnioiteta, vaan rakastetaan luonnollisissa olosuhteissa. Eikä siinä enää

ajatella, että mahdollisesti pitempi ikä ja maallinen menestys sillä keinoin on voitettavissa. Entisten aikain siveellinen ponnistus on muuttunut tiedottomaksi siveellisyydeksi.

Menisimmekö vielä edemmäksi. »Älä tapa». Meidän ei tarvitse näin enää sanoa toisillemme. On jo kunniata loukkaavaa, jos otaksumme, että toiset tahtoisivat meitä tappaa, emmekä itse sallisi kenenkään meistä niin ajattelevan. Mutta ajatelkaamme noita entisiä aikoja: aseettomana ei kukaan voinut liikkua paikasta paikkaan. Vastaantulija oli aina vihollinen, joka saattoi minut tappaa. Kansat olivat toistensa alinomaisia vihollisia. Ja että murha oli aina uudella murhalla sovitettava, se oli suorastaan pyhä velvollisuus, perinnäislaki. Silloin tämä Mooseksen käsky edellytti suunnatonta siveellistä ponnistusta ja itsensä voittamista.

Kuudes käsky: »Älä tee huorin.» Tämäkin käsky on jo mennyt veriin sikäli, ettei avioliittoa enää rikota pelkän sukupuolihimon vaikutuksesta, vaan miltei aina on sellaisessa tapauksessa syynä uusi voimakas rakastuminen ja vanhan suhteen purkautuminen. Ihmiset eivät enää ole yhtämittaisen sukupuolihimon vallassa, vaan ainoastaan määrättyinä aikakausina se näyttäytyy kiihkeämpänä.

»Älä varasta». Tämä käsky on muuttunut niin itsetiedottomaksi, että vain harvat ihmiset enää tuntevat kiusausta toisen omaisuuden anastamiseen. Meidän lähetyssaarnaajamme kertovat, miten heille ystävällinen mustien kuningas kävi heidän luonaan ja silloin aina täytyi kätkeä arvoesineet syrjään, koska hän ei voinut olla niitä sieppaamatta. Se taipumus kuului sillä asteella luontoon. Vielä meidän seassamme löytyy yksilöitä, joilla tuo entisaikain luonne atavistisena tulee esille ja esiintyy silloin yhtähyvin köyhillä kuin rikkailla. Me kutsumme sitä sairaloisuudeksi ja katselemme sitä ihmetellen. Itsellemme ei ole mikään vaikeus pidättyä varastamisesta.

Jumaluusoppilas. (Jatk.)

Tässä numerossa aloitamme psykometriaa ja selvänäköisyyttä (clairaudience, clairvoyance) koskevan sarjakirjoituksen julkaisemisen. Kirjoittajamme, englantilainen W. Ronald Brailey, on huomatuimpia niistä psykometristeista, joita tätä nykyä tunnetaan. Tämän mr. Braileyn monella tavalla mielenkiintoisen kirjoituksen julkaisemme sentähden, että voisimme lukijalle antaa yleiskatsauksen näihin asioihin. Ne kuuluvat psyykkisen tutkimuksen alaan, jota tutkimusta harjoitetaan kaikissa maissa. — Jos nyt niin olisi laita, että lukijoittemme joukossa sattuisi olemaan henkilöitä, jotka tahtoisivat ryhtyä käytännössä kokeilemaan esim. mr. Braileyn esittämiä hengitysharjoituksia, niin tahtoisimme puolestamme huomauttaa, ettei sellainen kokeilu ole suotavaa. Se tie voi johtaa vaaroihin ja parhaassa tapauksessa vain osittaisiin tuloksiin. Tie todelliseen, sisäiseen selvänäköisyyteen on toinen. Tässä ei ole tilaa lähemmin perustella kantaamme, mutta, jos halutaan, voidaan toimitukselle esittää kysymyksiä sekä tästä että muista asioista. — M. T.

IHMINEN JA HÄNEN HENKISET VOIMANSA.

Ei koskaan maailman historian aikana ole salatiedettä niin paljon tutkittu kuin nykyään. Ihmiset pyrkivät hartaasti tunkeutumaan sielun salattuihin kammioihin, siten päästäkseen suuren tuntemattoman maailman rajojen sisäpuolelle. Tämä tuntematon maailma lumoaa ihmistä suuresti ja johtaa hänet verhon taakse kuolemattoman tuntemiseen. Tiedemiehet ovat koettaneet tutkia näitä salaisia asioita; muutamassa tapauksessa ovat he onnistuneet, toisissa ovat he surkeasti epäonnistuneet. Tieteellisesti harjaantunut henkilö ei ole aina sovelias salatieteelliseen tutkimukseen; hänen matemaattinen tarkkuutensa on pikemmin haitaksi kuin hyödyksi. Näitä sielullisia voimia ei voida käsitellä mittapuulla, sillä joka tutkija joutuu erilaisten vaikutusten alaiseksi, niin että on mahdotonta laatia varmoja sääntöjä. Ollen 20 vuoden aikana tutkinut ja harjoitellut näitä asioita toivon voivani kirjoitussarjassani esittää kokemuksieni tulokset ja samalla auttaa ja johtaa toisia kehittämään uinuvia sielunvoimiaan. Tätä tarkoitusta varten ajion toimituksen suosiollisella suostumuksella kuukausi kuukaudelta luoda katsauksen eri väliömuotoihin. Ensimäisenä aiheenani olkoon

Psykometria.

Tämä sana on kokoonpantu kahdesta kreikkalaisesta sanasta, *psyche* = sielu ja *metros* = mitta, joten siis psykometria merkitsisi sielunmittausta. Tämä on kumminkin väärä nimitys, sillä psykometrian harjoittjan tehtävä ei ole mitata havaitsemiansa sielunvoimia, eivätkä toiseksi ne hienot voimat, joita hän käsittelee, aina kuulu sielullisiin olioihin, vaan yhtähyvin sieluttomiin. Parempi nimitys olisi aurastalukeminen, sillä ihmisen aurahan on se magneettinen kehä, joka ympäröi jokaista ihmistä, ja joka ottaa vastaan kaikki vaikutukset, olkootpa henkistä, ruumiillista, planetaarista tai mitä laatua tahansa, ja tästä aurasta johtuvat ne magneettisen virtauksen jätteet, joita herkkätuntoinen ihminen huomaa käsitellyissä esineissä, ja joidenka avulla hän voi päästä niiden henkilöiden tai paikkojen yhteyteen, joihin nämä esineet ovat kuuluneet. Täten aurasta-lukija saattaa esim. jonkun luonnonkappaleen avulla päästä tutustumaan sen entiseen kehitykseen, oloihin ja ympäristöön, samaten kuin siihen kokonaisuuteen, josta se mahdollisesti on osana. Joka esine siis, kuulukoon eläviin olentoihin tai ei, on magneettisessa yhteydessä nykyisen ja entisen ympäristönsä kanssa; ja kun tämä esine saatetaan psykometristin tai aurastalukijan herkkätuntoisuuden piiriin, kykenee hän lukemaan sen historian aurasta.

Nämä vaikutukset huomataan ensin tunteen tasolla, ilona tai suruna, nautintona tai tuskana, hurmauksena tai alakuloisuutena; toiseksi ajatteen tasolla, mahdollisesti omistajan omina ajatuksina; sitten ruumiillisella tasolla, jolloin omistajan elämään kuuluvia ruumiillisia tuskia tunnetaan, tai sielun tasolla, jossa henkisiä väreilyjä ilmaantuu, herättäen selvänäköistä voimaa näkemään, tuntemaan ja ymmärtämään henkilöiden ja esineiden salaisuudet.

Saavuttaakseen tämmöisen vastaanottavaisuuden, saa aurastalukija kestä-

västi ponnistaa, taistellen usein epäsuotuisten vaikutusten kanssa; kuta herkkätuntoisemmaksi hän kehittyy, sitä paremmin kykenee hän vastaanottamaan ja oikein tulkitsemaan erilaisia väreilyjä. Kuitenkin meidän on pidettävä mielessä, ettei erehtymättömyyttä tässä enemmän kuin muissakaan suhteissa voida saavuttaa, niin toivottavaa kuin se olisikin.

Koetan vielä tehdä tämän voiman helpommin tajuttavaksi. Koskemisella tai läsnäolollamme (auramme vaikutuspiirin sisällä) painamme ikäänkuin olemuksemme valokuvan esineisiin, henkilöihin tai paikkoihin. Asuntomme seinät merkitsevät elämämme muistiin, niillä on korvat kuulla, silmät nähdä, ne ovat herkkiä levyjä, kuvastaen kaikki puheemme ja tunteemme. Josua, tai sen nimisen kirjan tekijä, tiesi jotain tästä sillä 24 luvussa 27 värssyssä luemme: »Katso, tämä kivi on oleva todistus meitä vastaan; sillä *se on kuullut kaikki Herran puheet,* jotka Hän meidän kanssamme on puhunut, ja on oleva todistus teitä vastaan, ettette kieltäisi teidän Jumalaanne.» Niin, kivet kuulevat, kaikki kuulee, joskaan ei ruumiillisilla korvilla, ja aura täyttyy väreilyillä, niinkuin kivi tekstissämme Jumalan puheella, säilyttää ne, ja toistaa niitä taas, kun se joutuu aurasta-lukijan yhteyteen.

Tämä on lyhyesti sanottuna psykometria, jonka avulla herkkätuntoinen kykenee »lukemaan» henkilön tai esineen auran, pitäen sitä häviämättömänä elämänhistoriana. Olen näyttänyt toteen, täten »lukiessani» muinaisia jätteitä, kivennäisiä ja esineitä, että nämä vaikutukset ovat yhtä eläviä nyt kuin ennen, että aika siis ei hävitä niitä, ja uskon ett'eivät ne tulekaan häviämään niinkauan kuin maailma seisoo.

Yksi esimerkki. Muutama vuosi sitten olin kävelemässä Dartfordista Darinthiin Kentissä, jossa kaivettiin esille muinaisjätteitä paikalla, jossa roomalainen huvila oli seisonut yli 1,700 vuotta sitten. Katsellessani tätä sattui yksi työmiehistä juuri löytämään pienen palasen särkyneestä kiviastiasta, noin neliötuuman kokoisen. Sanoin miehelle: »Älkää koskeko tuohon kiviastian palaseen, ennenkuin minä olen sitä käsitellyt». Otin sen käteeni ja piirsin taskukirjani lehteen pitkäkaulaisen maljakon, sanoen: »Tämä palanen on kuulunut tämän muotoiseen maljakkoon.» Mies ihmetteli ja sanoi: »Aivan niin; *meillä on aivan samanmuotoinen kokonainen maljakko,* jonka viikko sitten kaivoimme ylös.»

Seuraavassa kirjoituksessani tahdon kertoa, kuinka voidaan kehittyä aurasta-lukijaksi eli psykometristiksi.

Psykometrian kehittäminen.

Ensin on otettava selvä, onko olemassa psykometrisiä taipumuksia. Kokemukseni mukaan kaikki herkkätuntoiset, kaikki ne, jotka ovat vaikutuksille alttiit, voivat tulla psykometristeiksi eli aurasta-lukijoiksi. Jos esim. astut määrättyyn taloon tai huoneeseen, huolimatta sen taiteellisesta kauneudesta, sinut valtaa vastenmielinen tunne — silloin olet psykometristi, sillä siinä paikassa vallitsee selittämätön vaikutus, jonka oma aurasi tuntee ja jonka havaitset, joko aatteen tai tunteen tasolla. Tai jos seurustellessasi jonkun henkilön kanssa, huolimatta hänen miellyttävästä

esiintymisestään, tunnet vaistomaista vastenmielisyyttä häntä kohtaan — silloin olet psykometristi, sillä aurasi tuntee vaikutuksen, joka ei ole sopusoinnussa oman olemuksesi kanssa ja josta tahdot vapautua. Oletko käsitellessäsi *avaamatonta* kirjettä tuntenut mielipahaa tai mielihyvää taikka jotain muuta tunnetta, jonka kirjeen lukeminen sittemmin on todentanut? Oletko tuntenut onnettomuuksien enteitä, tai että joku ystävä on ollut hädässä, mikä jälestäpäin on näyttäytynyt todeksi? Oletko äkkiä tullut ajatelleeksi ystävää, jota et ole pitkään aikaan tavannut ja siten odottamatta kohdannut hänet? Oletko yksin ollessasi selittämättömällä tavalla tuntenut jonkun toisen läsnäoloa? Silloin olet psykometristi. — Voisin jatkaa näitä esimerkkejä, mutta nämä riittänevät jokaiselle osoittamaan kykeneekö hän itsessään kehittämään tätä ihmeellistä voimaa.

On useita menetelmiä psykometrian kehittämiseksi, mutta kaikilla on sama perusta, nimittäin passiivisuuden (toimimattomuuden) ja keskityksen aikaansaaminen, Mielen on on oltava rauhallinen, niin että se peilin tavoin voi kuvastaa kaikki jostakin aurasta lähtevät väreilyt tai vaikutukset. Keskitys on tarpeen väreilyjen tai vaikutuksen kiihottamiseksi. Seuraava on selittävä asiaa.

Rauhallisuuden saavuttamiseksi istuudu mukavaan nojatuoliin, antaen kaikkien jäsenten herpautua. Käske ajatteen lakkauttaa toimintansa ja hengitä hyvin hitaasti: vedä henkeä sisään 9 sekuntia, pidätä henkeä 9, ja laske ulos 9 sekuntia. Tulet huomaamaan, että tämä auttaa sinua paremmin kuin mikään muu menetelmä herättämään itsessäsi psyykkisiä voimia ja kehittämään herkkätuntoisuutta.

Kun olet harjoitellut tätä esim. puoli tuntia joka päivä muutaman viikon aikana — toinen tarvitsee pitemmän, toinen lyhemmän ajan — olet valmis tekemään kokeita esineiden kanssa. Aseta eteesi muutamia uusiin kuoriin pantuja vanhoja kirjeitä. Pane silmät kiinni, sekoita kirjeet, *niin ettet tiedä, mikä kirje on keltäkin.* Silmien yhä kiinni ollessa ota yksi kirjeistä ja pistä vasen kätesi kirjekuoreen, niin että voit tulla kosketukseen kirjoittajan vaikutuksen kanssa. Paina kirjekuorta otsaasi silmäkulmien väliin, sillä siihen on havaintokyky sijoitettu. Mielen yhä ollessa passiivisena kirjoita muistiin tunteesi, havaintosi, ajatuksesi, juuri sellaisina kuin ne syntyvät — tai jos sinulla on toveri, puhu hänelle. Ilmoita kaikki mitä havaitset, huolimatta sen laadusta. Kun vaikutus lakkaa, ota toinen kirje j. n. e. niin kauan, kun tunnet sisäistä kehotusta siihen. Älä odota liikoja alussa. Maailmaa ei luotu päivässä. Ole kestävä.

Tämän menetelmän avulla saavutat kaikki ne tulokset, mihin kykysi ulottuvat. Mutta jos tahdot ottaa selvää jostakin erityisestä asiasta, on sinun kehitettävä keskityksen voimaa. Keskitys merkitsee tahdon ponnistusta haluttuun suuntaan, niin että ajate kohdistuu yksinomaan siihen, sulkien pois kaikki muut vaikutukset, olkootpa sielullista, ruumiillista tai henkistä laatua. Tähän tahdon ponnistukseen on yhtyvä itseluottamus siihen, *että voit saavuttaa, mitä tahdot.* Jos esim. tahdot tutkia jonkun yksilön luonnetta, keskity yksinomaan siihen, ja mielesi ollessa vastaanottavainen tuo ilmi kaikki, mitä

saavutat. Jos taas tahdot tutkia henkilön menneisyyttä, keskity siihen, antaen mielesi ottaa vastaan vaikutteita, joko ajatusten tai sielullisten kuvien muodossa. Menettele samoin nykyisyyteen tai tulevaisuuteen, terveyteen tai henkisiin suhteisiin nähden — ja olet aikaa myöten todentava erään henkijohtajani muutama vuosi sitten lausumat sanat: »Katso sinulla on salaisuuksien avaimet, mihin ikänä keskityt, sen olet saavuttava, jos keskityt selvänäköisyyteen, olet näkevä sielun silmillä, jos totuuteen, on totuus tekevä sinut vapaaksi, jos Jumalaan, olet tuleva Jumalan omaksi».

Toinen keino on pyytää jonkun ystävän antamaan sinulle esineen, tai (kuten puolestani pidän parempana) hiussuortuvan, jonka omistaa sinulle tunnettu tai tuntematon henkilö.

Muista että psyykkinen portti ei ole helposti avattavissa; nämä Jumalan antamat voimat saavutetaan usein ainoastaan suuren kärsivällisyyden ja kestävyyden kautta. On tietysti olemassa myös luonnollisia tai synnynnäisiä psyykkisiä voimia, ja mikäli minä olen tutustunut Suomen kansaan, olen jo pitkän aikaa ollut vakuutettu siitä, että se omaa psyykkisiä lahjoja. Niiden kehittämiseen ei siis tarvittane pitkää aikaa; ja jos kohta emme voikaan kerätä henkisiä voimia, niinkuin keräämme kiviä meren rannalta — niin eivätkö ne ole kallisarvoisia helmiä Jumalan aarreaitasta — voimme ainakin olla kärsivällisiä, sillä mikä omistamisen arvoista, on myös odottamisen arvoista.

Seuraavassa kirjoituksessani aion käsitellä selvänäköisyyttä ja keinoa sen saavuttamiseksi.

W. Ronald Brailey.

MAAILMOJEN ASUTUKSESTA.

IHMISELLE kirj. *K. I. Karstén.*

Viime kuukausina on ihmisillä ollut tavallista enemmän aihetta irrottaa ajatuksiansa ja mielenkiintoansa jokapäiväisestä pienestä ympäristöstänsä ja kohdistaa ne kauemmaksi, maapallomme ulkopuolelle, vieläpä mittaamattomiin avaruuksiin saakka. Tiedemiehet nim. ilmoittivat naapurikiertolaisemme Marsin elokuun 22 päivinä saapuneen mahdollisimman lyhimmän etäisyyden päähän kotipallostamme, ja tämän tiedon sanomalehdet levittivät yli maailman.

Tämä tapaus on varsinkin tiedemiehille antanut aihetta varustautua käyttämään tilaisuutta Mars-tähden tutkimiseen, jotta mahdollisuuden mukaan saataisiin lisäselvitystä m.m. vanhaan kysymykseen siitä, onko sillä olemassa elämää, ja nimenomaan millaista sekä ilmenisikö se siellä ehkä samankaltaisena kuin meidän maapallollamme. Mutta monen monet maallikotkin varmasti ovat suunnanneet uteliaat katseensa tuohon punertavaan kiertotähteen, joka iltayöstä loistavan kauniina tulee näkyviin itäisen taivaanrannan yläpuolelle, ja katselijan mielen lienee silloin täyttänyt kumma, hivelevä aavistus siitä, että hän kuuluu suureen yhteisöön, jonka rajat ulottuvat äärettömyyksiin, että hän on avaruuden kansalainen.

Lienee siis paikallaan „Ihmisenkin" lehdillä lyhykäisesti kosketella kysymystä, onko avaruudessa muitakin taivaankappaleita, eikä vain meidän maapallomme, joilla on elämää. Kehittyneen ihmisen tarvitsee vain silmätä tähtitaivaalle ollakseen vakuutettu sitä, että hänen yläpuolellansa kaareutuva loistava tähti-kupooli ei ole tarkoitettu vain hänen katseltavakseen tahi merenkulkijoiden tiennäyttäjäksi, vaan että jokaisella sen yksilöllä on oma tarkoituksensa avaruuden valtakunnassa, joka jo olemassa olevan elämän kantajana tahi uusien mahdollisuuk-

sien kehittäjänä vasta alkavaa eli syntyvää elämää varten. Mutta tämän yleisen varmuuden lisäksi, vaikkakin se riittää hänelle ohjeeksi ja lähtökohdaksi hänen määritellessään suhdettansa elämään, kaivannee hän kuitenkin seikkaperäisempääkin selvyyttä tähän kysymykseen.

Ryhdyttäessä asiaa käsittelemään on ensinnä tutustuttava elämän yleisiin ulkonaisiin edellytyksiin. Meidän pallollamme ovat elämän ehdottomina edellytyksinä vesi eli kosteus ja määrätty lämpötila. Kaikki tiedemiehet lienevät jo nykyään yksimielisiä siitä, että ensimäinen edullinen elämä on alkanut vedessä. Vasta senjälkeen kuin maapallo oli jäähtymisen kautta saanut jähmeän kuoren, joka pystyi kokoamaan päällensä vettä ja kun tämä meriksi keräytynyt vesi oli voinut jäähtyä alle 100 ° C, ilmeni paapallolle se salaperäinen tekijä, joka synnytti elollista elämää ja teki sen nimenomaan vedessä. Vielä senkin jälkeen kuin elolliset oliot — kasvit ja eläimet — olivat kehittyneet sellaisiksi, että ne voivat jättää alkumeren ja irtautua liejukehdoistansa noustaksensa kuivemmalle maakamaralle on kosteus ollut ja on edelleenkin niitten elämälle aivan välttämätön. Toinen ehdoton edellytys on sopiva lämpö. Elimelliset toiminnat, biologis-kemialliset tapahtumukset, sellaisina kuin me ne ymmärrämme ja kuin ne meidän pallollamme ilmenevät, vaativat menestyäkseen lämpötilan 0 °—80 ° C. Lämmön lähetessä kiehumapistettä eli 100 ° C ja sen kohotessa siitä edelleen loppuu elämä, ja vain harvoissa tapauksissa sietävät elolliset oliot jäähdyttämistä nollapisteen alapuolelle, eikä milloinkaan tule kysymykseen elämän kehittyminen edelleen tai lisääntyminen. Korkeintaan voi elämä tällöin piillä salattuna odottamassa suurempaa lämpöä voidakseen ruveta uudelleen elpymään (eräät kasvit ja kasvien siemenet).

Parhaiten viihtyy ja kehittyy elämä suotuisan kosteuden vallitessa kun lämpö vaihtelee 5 °—40 ° C. Siksi tavataankin rikkainta ja yltäkylläisintä elämää troopillisissa ja subtroopillisissa seuduissa, joissa lämpötila kautta vuoden pysyy oleellisesti muuttumattomana ja nimenomaan 20°—35° C kosteuden pysyessä lähellä kyllästyspistettä. Tyypillisimpiä tällaisia seutuja ovat Etelä-Amerikassa Aamazon-joen alue ja Afrikassa Kongon tienoot. Lämpö yksinänsä kosteuden puuttuessa ei pysty elämää ylläpitämään. Tästä ovat hyvänä esimerkkinä maapallolla tavattavat monet kuumat erämaat, joista Sahara mainittakoon. Kosteus eli toisin sanoen vesihöyry ei siellä ole tasaamassa ja säilyttämässä auringon päivällä valamaa lämpöä. Siksi muodostuukin päivä siellä polttavan kuumaksi, voiden lämpö kohota aina 70 ° C, kun se yöllä laskeutuu nollaan, vieläpä sitä alemmaksikin, ja kyllähän tiedämme, että tästä on seurauksena ollut elämän katoaminen Saharasta ja tuo kaamea nimi — erämaa.

Mitä kauemmaksi siirrytään joko etelään tahi pohjoiseen päiväntasaajalta, sitä laihemmaksi ja lajiköyhemmäksi muuttuu sekä kasvi- että eläinkunta. Loistelias väripaljous, muotorikkaus ja rehevyys katoaa, kunnes napapiireissä kylmyys muuttaa elollisen luonnon olemassaolon ankaraksi taisteluksi, esiintyen siellä elämää runsaimmin vain lämpöisemmässä meressä ja maan eli paremmin sanoen lumen ja jään päällä ainoastaan sellaisia elämänmuotoja, jotka pystyvät elämään meressä asustavan elollisen luonnon kustannuksella — kasvikunta on siellä tyystin kadonnut. Emme todellakaan voi mielessämme kuvailla elämää ilman kosteutta ja lämpöä, olkootpa sitten kysymyksessä joko sen alhaisemmat muodot — alkueläimet, kasvit, hyönteiset, imettäväiset j.n.e. tahi korkeimmat ilmaukset — kuten ihminen. Lukija käsittänee, että tässä on koko ajan pidetty silmällä aineeseen sidottua elämää. Aineettoman henkielämän ilmenemisen edellytykset eivät kuulu tämän käsittelyn piiriin.

Ilmakehä on meidän pallollamme ilmenevän elämän kolmas ehto, osaksi välittömästi, mutta pääasiallisesti välillisesti lämmön ja kosteuden säätäjänä ja tasoittajana. Ilman ilmakehän aineiden välitöntä osuutta elollisen luonnon kemiallisissa prosesseissa kävisi elämä maapallolla nykyisissä muodoissaan mahdottomaksi, mutta sen fysikaaliset ominaisuudet ovat aivan välttämättömät mainitussa suhteessa, ajateltakoonpa elämää missä muodoissa tahansa. Tuonnempana saamme nähdä, mikä on seurauksena ilmakehän puuttumisesta tahi sen vaillinaisuudesta eräillä taivaankappaleilla.

Luonnonlait näyttävät kautta koko avaruuden olevan samat. Aine noudattaa kaikkialla yleistä atraktiolakia, eli vetovoiman lakia, sekä jatkuvaisuuden eli inetsion lakia. Samoin luonnonilmiöt esim. sähkö ja valo toimivat kaikkialla samojen lakien alaisina. Voimme hyvällä syyllä olettaa, että maailman avaruudessa vallitsee suuri järkähtämätön, sanokaamme yhdenmukaisuuden laki. Toisin sanoen: se, mikä joissakin eräissä olosuhteissa tapahtuu, se sama voi tapahtua ja tapahtuukin samoissa olosuhteissa jossakin muualla. Ei ole epäilemistäkään, ettei sellaiseen aineeseen sidotun elämän eli elollisen luonnon ilmeneminen, kuin on meidän pallollamme, olisi kaikkialla avaruudessa sidottu niihin määräyksiin ja edellytyksiin, kuin täälläkin. Jos siis löytäisimme taivaankappaleen, jossa vallitsisivat lähinnä samanlaiset olosuhteet kuin maapallollakin, nim. maakamaran kemiallisen kokoomuksen, kosteuden, lämmön ja ilmakehän puolesta, niin siellä myös varmasti olisi olemassa lähimain samanlaista elämään kuin täälläkin.

Lähinnä nousee siis kysymys siitä, onko tosi, tiedämmekö olevan sellaisia taivaankappaleita. Se, joka ammentaa tietoja sen alkulähteiltä, vastaa empimättä myöntäen, mutta edelleen koettakaamme selventää kysymystä seikkaperäisemmin ja juuri siihen nojautuen, mitä nykyinen tiede on tnutkimuksillaan saavuttanut.

Hyvällä syyllä voimme olettaa, että koko meidän aurinkokuntamme, siis aurinko sekä kiertotähdet sivukiertolaisineen, on syntynyt alkuaan samasta aineesta, ja että ne kemialliselta kokoomukseltaan ovat samanlaisfet. Tätä todistavat spektraalianalyyttiset eli valokirjotutkimukset. Auringossa tosin on huomattu erästä ainetta, jota ei meidän pallollamme tavata, mutta tuo aine .. koronium .. ei ole minään pääosana auringon aineesta. Sen sijaan auringon oleelliset aineet ovat samoja, joita tavataan täälläkin. Samaa voidanm sanoa aurinkokuntamme kiertotähdistä.

(Jatk.)

Toimituksen ilmoituksia.

Tämän kolmannen vuosikerran ensimäinen numero, jonka ilmoitimme lähettävämme postietuannilla, lähetetäänkin nyt ilman etuantia. Tämä sentähden, kun otaksumme lukijoittemme olevan tietämättömiä siitä postihallituksen uudesta asetuksesta, joka määrää etuannin palautettavaksi, ellei sitä ennen 2 viikkoa ole lunastettu. Kun nyt tästä seikasta olemme tilaisuudessa huomauttamaan, niin lähetämme vasta muutaman päivän kuluttua Smk. 42: — postietuannin. Tätä etuantia lunastaessaan saa tilaaja kuitatun laskun nyt alkaneesta vuosikerrasta. Toivoisimme, että asianomaiset lunastaisivat tämän postietuannin ennenkuin sen saapumisesta ehtii kulumaan 14 päivää.

Toimitusta on pyydetty ilmoittamaan, että jos lukijoissamme on henkilöitä, jotka tahtoisivat tilata mr. W. Ronald Braileyn laatimia psykoskopeja, niin voivat asiassa kääntyä lennätinvirkamies A d o l f N y l u n d i n puoleen, jolta saadaan lähempiä tietoja. Hra Nylundin osoite on V a a s a.

M. T.

SISÄLLYSLUETTELO.

UUTTA VUOSIKERTAA ALOITETTAESSA.

Aikakauslehti IHMINEN aloittaa tällä numerolla kolmannen vuosikertansa.

IHMISEN tilaushinta on koko vuosikerralta Smk. 40: —, puolelta 25: —. Amerikaan ja muualle ulkomaille 2 dollaria, 1/2 v:lta 1 doll.

Tilauksien hankkimisesta myönnetään 20 % alennus, jos vähintäin 3 tilausta toimitetaan. Alennuksen saa vähentää pois tilausrahoja kustannusliikkeelle lähetettäessä.

IHMINEN on lehti, joka on tarkoitettu edistämään kaikkia terveitä henkisiä harrastuksia. Siksipä sen palstat ovat avoinna kaikille, jotka henkisen maailmankatsomuksen perusteella pohtivat erilaatuisten kysymysten ratkaisua.

IHMINEN pyrkii tekemään työtä sisäisen ihmisen herättämiseksi ja vapauttamiseksi.

Toimitus.

Hinta 5: —

HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 2
Joulukuu 1924.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924—
Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:mas vuosik. Joulukuu 1924 — N:o 2

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

JOULUYÖ

Ihanteet kun ihmiseltä varjoin alle vaipuu,
ihmissielua kun jäytää kalvavaisin kaipuu,
kun hän omantunnon tuskaan kurjana on kuolla,
silloin valon sielun yöhön tähtönen tuo tuolla
yllä seimen yksinäisen, missä lapsi pyhä
syntyy sieluun syntisimmän ihmiskurjan yhä,
yhtyy silloin sielu kuoroon ylvään, mahtavahan:
„Vapahtaja valon, voiman, voitti vallan pahan,
huonoimman ei tarvis enään jäädä hukkumahan."

Willie Angervo.

JOULUJUHLA.

Joulujuhla, kristikunnan suuri juhla, on samalla muistojen juhla. Lienee harva se ihminen, joka ei silloin muistelisi lapsuutensa ihania jouluja ja lapsuutensa viatonta, järkeilemätöntä uskoa. Mutta lapsuuden joulut eivät enää palaja, ja lapsenusko on särkynyt.

Lapsen uskossa on jotain sanomattoman turvallista. Kuten pieni lapsi, joka täysin luottaa vanhempiinsa, hädän tullen painaa viattoman päänsä äidin povelle, niin lapsen uskokin voi tuudittaa meidät suloiseen turvallisuuteen. Mutta elämä ei anna meidän säilyttää lapsuuttamme eikä lapsen uskoamme. Kasvu on elämän laki. Vuodet vierivät ja vuosien kuluessa todellisuuselämä koskettaa meitä. Silloin näemme, että monet haaveemme, monet lapsenkäsityksemme elämästä ovat auttamattomasti sortuneet. Meidän sydämemme vuotaa verta, sillä tunnemme, että elämä on raskasta. Muiden ja omat vajavaisuutemme synnyttävät myrskyn, jossa elonlaivaamme rajusti heitellään. Meiltä kysytään luonteen vakavuutta ja voimia, jotta eheinä, edes jossain määrin, läpäisisimme elämänmeren monet kuohut.

Mutta me tunnemme, että tämä se vasta on elämää. Elämä on voimainmittelyä, jossa hengenkykymme kasvavat. Ken tahtoo kasvaa, hän saa olla valmis ottamaan vastaan iskuja, hän saa ponnistaa viimeiset voimansa. Sillä niin on Luojan laki, että »taivas on otettava väkirynnäköllä». Ken laiska ja heikko on, hän saa odottaa, kunnes Elämä häntä lähenee tulevaisuudessa. Hän on vielä lapsi. Hän saa uskoa lapsen lailla, koskapa miehen maailmankatsomus on liian raskas hänelle.

Joskus tahdomme kuitenkin palata ajatuksinemme lapsuuden jouluihin, mutta tällöin kansoitamme joulujuhlamme uusilla asukkailla. Elämä on meitä paljon opettanut. Me tahdomme viettää joulua, mutta juhlamme on laajentunut, kuten mielemmekin.

Olemme kerran luulleet, että Jumala on ilmoittanut itsensä vain kristityille. Niin uskoimme silloin, kun meillä oli lapsen usko. Mutta nykyaika on niin useasta tehnyt miehen. Ja kun ihminen tulee mieheksi, hän hylkää sen, mikä lapsen on. Aikojen alusta alkain ihmiskunta on ollut Jumalalle rakas. Jumala on aina rakastanut maailmaa, ei vain viimeisenä kahtenatuhantena vuotena. Hän on aina puhunut profeettainsa kautta, ja mikäli ihmisten omattunnot ovat olleet hereillä, myös niiden kautta. On vain yksi Jumala. Hän ei tee mitään erotusta rotuun, väriin tai uskontunnustukseen nähden. Ken rakastaa Jumalaa ja lähimmäistään, hän on Jumalan lapsi, kuuluu hän mihin uskontokuntaan tahansa. Tämä on se miehen usko, joka on astunut sen lapsen uskon tilalle, joka jo kauan sitten hävisi.

Onko maailma kadottanut jotain kiintoisuudestaan, kun olemme omaksuneet tämän käsityksen? Toisin silmin nyt katselemme elämää. Ennen elimme pienessä karsinassa, jonka ulkopuolella emme luulleet maailmaa ja ihmisiä olevankaan, nyt näemme ja uskomme, että Jumalan kaunista luontoa tavataan kaikkialla, että ympäri koko maanpiirin asuu veljiämme, jotka, kuten mekin pyrkivät joko tietoisina tai tiedottomasti kohti ihmiskehityksen pää-

määrää. Maailma ei ole menettänyt kiintoisuudestaan. Päinvastoin. Nythän näemme, että ihmiset kaikkialla ovat samanlaisia: he kärsivät ja iloitsevat. Heillä on pitkät arkensa ja lyhyet, mutta säännöllisesti palaavat juhlansa, jolloin heidänkin mielensä keventyy. Jouluna he kohottavat katseensa siihen Vapahtajaan, joka aikoja sitten syntyi maailmaan ihmisiä opettamaan ja vapahtamaan tietämättömyyden tuottamista kärsimyksistä.

Ihminen, jolla on oikea tieto elämän tarkoituksesta, kykenee elämään kauniimmin ja hyödyllisemmin kuin hän, jolla on joko vähän tai aivan väärät tiedot elämästä. Viisaskin voi erehtyä, mutta hänen tietonsa saa hänet malttamaan mielensä ja palaamaan oikealle tolalle. Suuri on tiedon vapauttava voima, kun se pääsee poistamaan meissä ennen vallinneen pimeyden. Joulua on aina vietetty Vapahtajan syntymäjuhlana, valon syntymäjuhlana. Eikö olekin niin luonnollista, että Vapahtaja syntyy silloin, kun pimeyden valta luonnossakin murtuu! On ikivanha lauseparsi: Niinkuin ylhäällä, niin myös alhaalla; niinkuin alhaalla, niin myös ylhäällä. Ihminen pienoismaailmana kätkee itseensä sen suurmaailman lait, josta hän on osa. Luonto toistaa itsensä tuhansin eri suuruusastein. Tämä toistuminen on sitä, että pienoismaailma, mikrokosmos, kätkee itseensä suurmaailman, makrokosmoksen lait ja elämän. Mikään ei voi erottaa pientä tajuntaa suuresta tajunnasta. Ero on vain näennäinen. Osassa toistuu ja ilmenee kokonaisuuden elämä; vain mittakaava on pienempi, jonka mukaan elämänliikkeet heilahtelevat.

Elämä on ikuista kiertokulkua. Mutta kiertokululla pitää olla päämääränsä. Me emme näe kehityksen huippua. Me vain hämärästi aavistamme, että koska kaikki luonnossa on niin tarkoituksenmukaista meidän elämällemmekin, pitää olla jokin järkevä tarkoitus. Luonnon koneisto toimii erheettömästi. Aurinko ei milloinkaan myöhästy aamutunniltaan. Suuren pyörähdyksen tekee maapallomme kerran kiertäessään itsensä ympäri. Mutta tuo pyörähdys on niin täsmällinen, että aina näemme auringon, elämän lähteen ja ylläpitäjän määrätyllä hetkellään luovan säteensä yli taivaanrantamme. Meidän ihmislasten pitäisi huutaa riemuhuudoin: Suuri olet Sinä, joka tämän kaiken ylläpidät. Sinun voimasi se on, joka liikuttaa niin pienintä atoomia, kuin suurinta taivaankappalettakin. Sinä annat meille päivän ja yön, kesän ja talven, jotta näissä luonnonliikkeissä oppisimme tuntemaan Sinut, joka olet kaiken liikkeen ja elämän alku ja loppu. Syntymä ja kuolema yhtyivät Sinussa ikuiseksi olevaisuudeksi, joka aina on, ei synny, ei kuole. Täällä alhaalla on syntymistä ja kuolemista; ja vain siksi, jotta joskus meissä kuolematoin syntyisi. Vuosittain synnytät Sinä valon; Sinä annat sen vähetä, jotta ihmiset huomaisivat, mikä salaisuus piilee vaihtelevaisuuden takana. Se salaisuus olet Sinä, joka olet ikuinen elämä, Sinä, jossa ei ole päivän eikä yön, ei kesän eikä talven vaihdosta.

Jouluna vietämme Poikasi syntymäjuhlaa. Silloin enkelisi astuvat lähemmä maan piiriä ja laulavat kaikelle maailmalle: »Kunnia olkoon Jumalalle korkeudessa ja maanpäällä rauha, ja ihmisille hyvä mielisuosio». Enkelit ovat aina näin laulaneet, mutta ihmislapset eivät ole heidän lauluaan ymmär-

täneet. Armoitetut ovat ne korvat, jotka kuulevat enkelten laulun jouluyönä. Armoitetut ne aivot, jotka tajuavat laulun sisällön. Hämärästi aavistaen enkelten tarkoituksen, joka on vain heijastus Sinun suuresta tarkoituksestasi, ihmiset ovat kutsuneet joulua rauhan juhlaksi. Mikä sopiikaan paremmin rauhan juhlaksi kuin joulu. Se on myös uuden elämän juhla, sillä silloin symbolisi aurinko uudelleen alkaa valaa elämänvoimaa ja valoa luontoon. Jouluna ensi kerran väreilee kuollut, talviuntaan levännyt luonto. Pimeyden valta on taas murrettu, kuten miljoonia kertoja aikaisemmin. Suuren elämänliikkeesi vuoksi lähenee meitä.

Miten paljon ihmiset oppsivatkaan, jos he tarkastelisivat luontoasi, joka on Sinun vaippasi, Sinä Ikuinen. He näkisivät siinä Sinun mahtavien suoniesi tykinnän; Sinun elämäsi alkaisi heissäkin tietoiseksi puhjeta. Ihmisille hyvä mielisuosio. Sen sanoman Sinä tahtoisit heidän mieliinsä painaa valon syntymäjuhlana. Valo ei synny meissä, jollet Sinä sitä sytytä. Sinä olet valon ainoa lähde. Sinun elämäsi läpitunkee olemuksemme, kuten koko maailmankaikkeuden. Olet pannut tähdet ja auringot kiertämään, jotta ihmiset niiden liikkeistä oppisivat näkemään Sinun olemassaolosi.

Liikkeen takana on voimaa ja se voima olet Sinä. Mutta ihmiset eivät tahdo tunnustaa, että meidänkin hengenliikkeemme ovat vain Sinun voimaasi. Olet antanut meille vapaan tahdon vain siksi, että vapaaehtoisesti antautuisimme rakkautesi ja viisautesi johdettavaksi. Pakko ei kuulu ohjelmaasi. Kärsit ihmisten puutteellisuuksia, koska käsität, että tie täydellisyyteen kulkee vajavaisuuksien kautta. Sinun viisautesi on ihmisten kaikkien virheiden takana.

Olet lähettänyt meille Vapahtajia, jotka ovat olleet Sinun elämäsi ilmennyksiä. Et ole milloinkaan jättänyt ihmistä kulkemaan yksin. Kristikuntana vietämme Poikasi, Jeesuksen Kristuksen, syntymäjuhlaa. Hänen elämänsä liikkeelle paneva voima oli sama rakkaus, jolla Sinä niin sanomattomasti rakastat kaikkia luotujasi. Siksipä hänen suurin käskynsä oli rakkauden käsky. Tämä on minun käskyni, että rakastatte toinen toistanne, niinkuin minä olen rakastanut teitä. Synnin valta on talven valtaa meissä. Valo ja pimeys, yö ja päivä, kesä ja talvi, kaikki ne kuuluvat Sinun maailmansuunnitelmaasi. Niiden avulla sinä meitä kasvatat. Et tee mitään eroa ihmisten välillä. Sinun aurinkosi nousee niin hyväin kuin pahainkin yli, Sinun virvoittava sateesi vuotaa niin vanhurskaille kuin väärillekin. Miksikä tuomitsit ihmisiä, koska he käyvät vain sitä koulua, johon olet heidät pannut. Mutta tahtosi on, että heissä valo voittaisi pimeyden, talvi kesän, täydellisyys vajavaisuuden.

Voimakkaimmin muistutat meille pyhästä tahdostasi jouluna, jota lapsesi ovatkin aina viettäneet Sinun juhlanasi. Ovathan enkelisikin silloin ylhäisistä asunnoistaan lähentyneet maisia asuntojamme ilmoittamaan meille pyhän tahtosi: ihmisille hyvä mielisuosio. Vain joulukynttilöiden loistaessa voivatkin sanansaattajasi meitä lähetä. Meidän täytyy avata sydämemme ovet, jotta Sinä voisit sinne astua. Sinä aina kolkutat. Mutta sinä voimakkain kaikista olennoista et murra pienen pahan tahtomme vastustusta, vaan odo-

tat, että vapaaehtoisesti avaisimme oven. Tiedäthän, että toivosi joskus on täyttyvä kautta koko luomakuntasi. Silloin enkelisikin jatkuvasti ovat vierainamme, koska joulukynttilämme palavat sammumatta. Silloin Betlehemin kirkas tähti loistaa jokaisen luotusi yllä; heissä on syntynyt se vapahtaja, joka poistaa maailman synnit. Silloin luomakuntasi on päässyt kirouksesta, koska jumalanpojat hallitsevat sitä.

Joulujuhla, rauhan juhla tuokoon koteihimme rauhan, jota ei mikään voi järkyttää, rakkauden, joka sulattaa kylmimmänkin jään lähimmäisemme povesta. Jouluna valo syntyy luonnossa; syntyköön se sydämiimmekin, kunnes yhdymme siihen valoon, jossa ei ole valkeuden eikä pimeyden vaihdosta.

Ole tervehditty aurinko, käännyttyäsi uudestaan puoleemme. Mutta tuhannesti ole tervehditty Sinä jumalainen elämä, joka syntyen sydämiimme, vapahdat meidät kaikesta harhasta.

Artturi Vesenterä.

KUNNIA OLKOON SINULLE, OI TULEVA KRISTUS.

Oi, Sinä, joka olet Voiman ja Rauhan Mestari, astu alas maailmaan, joka Sinua kutsuu ja Sinua tarvitsee. Valaise järkemme hengelläsi ja opasta meitä siitä tietämättömyyden pimeydestä, johon olemme vaipuneet, näkemisen valaistuille vuorille, jossa Sinä olet Opettaja ja Johtaja.

Voiman ja Viisauden Herra, katso meihin suuressa armeliaisuudessasi ja puhdista meitä suojelevalla läsnäolollasi, jonka edessä pahan siemen palaa tuhaksi. Uudesta maaperästä nousee rakkauden itu, joka juurtuneena ja sieluumme istutettuna uhraa lahjansa Sinun kunniaksesi ja ylistykseksesi.

Rakkauden ja Säälin Mestari, pitkämielisesti olet Sinä odottanut sitä hetkeä, jolloin ihmiskunta itseluomansa kuoleman ja hävityksen yksinvallan sijasta vihdoin oppii tuntemaan jalon sukuperänsä, ja toivoo voivansa muovailla luonteensa sovussa jumalallisen Itsensä kanssa.

Oi Herra ja Mestari, Sinä lähestyt maan kansoja ja Sinun lempeä lähestymisesi rauhoittaa ihmissielun myrskyjä, hajoittaa vihan ja pimeyden varjot ja herättää hiljaisen ikävöimisen Sinuun, oi Sinä Voiman ja Pyhyyden Herra. Ulkonaiset vihan ja sodan merkit, inhimillisiin himoihin istutetut, raukeavat ja itse kaikkeuden voima asettaa keskuksensa inhimllisen olennon perustaan. Väsyneenä kamppailemisesta ja sotimisesta, vihan ja melskeen hälinästä pakenee ihmiskunta itseänsä. Mutta hänessä itsessään oleva, väkivaltaisesti tukahdutettu voima, ei voi kuolla, sillä Herra, niinkuin Sinä seuraat ihmistä aina taistelun melskeeseen asti, niin olet Sinä myös häntä lähellä silloin, kun hän on väsynyt ihmiselliseen itseensä, ja joka laskee alas aseensa, kun hän hetkeksi tuntee elämänsä tyhjyyden, ja kaiken tyhjyyden. Se on tätä hetkeä, jota Sinä pitkämielisyydessäsi ja armeliaisuudessasi odotat. Tänä hetkenä Sinä astut alas ja kosketat ihmisen sydäntä ja annat hänen tuntea sisäisen olemuksensa värähdyksen yhteydessä kanssasi.

Rakkauden ja Armeliaisuuden Mestari, Sinä, joka synnytät elämän ja annat se kuolemastakin herätä, yhdellä osalla omasta olemuksestasi astut alas ihmiselliseen kuvaasi ja Sinun henkesi läsnäolo hedelmöittää ja herättää ihmisessä uinuvan taivaslapsen, — Pojan.

Oi, Sinä Voiman ja Viisauden Mestari, astu alas maailmaan, joka Sinua ikävöi ja kosketa valtikallasi ihmiskunnan suurta sydäntä — veljeyttä. Kun ihmissydän tunnustaa tätä lakia, silloin tulevat esiintymään ne maan pojat ja tyttäret, ne sankarit ja puoli-jumalat, jotka tervehtivät Sinua sydämensä Kuninkaana ja laskevat Sinun eteesi itsensä ja palvelemiskykynsä.

Herra, aineen valtakausi häipyy ja veljeyden kaikkiakäsittävä henki tulee yhdistämään kaikki maan kansat, ja me tulemme huomaamaan, että Sinä kaikkien maailmoiden Herra ja Kuningas olet astunut alas luoksemme ja tarttunut siihen valtikkaan, jonka kahva koskettaa maata, ja jonka kärki häipyy niiden Voiman ja Elämän loppumattomiin avaruuksiin, jotka lepäävät Veljeyden sydämessä, Veljeyden, joka ulottuu avaruuksiin ja maan päälle.

Oi, Sinä ihmiskunnan Suuri Herra ja Kuningas, Sinä tulet maailmaan, joka Sinua huokauksilla odottaa, ja taivas tulee paljastamaan salaisuutensa maan lapsille, niinkuin aurinko laskee valonsa meren syvyyteen ja jakautuu sen pimeyteen.

Oi, Herra ja Mestari, missä oletkin, niin olet Sinä kanssamme, sillä Sinun henkesi on yhtä kaiken kanssa, joka elää, ja Sinun Elämäsi jano on Rakkautesi Voima ja Sinun rajoituksesi suuruus ja jalous laajentaa maailman, jonka uinuva tajunta on yhtä uuden elämän hengityksen kanssa.

Oi, Herra ja Mestari, Kunnia olkoon Sinulle, joka astut alas maailmaan. Onnellisia ne, jotka tuntevat Sinun eloa antavan henkesi suloista lähenemistä.

A. M-A.

ELÄMÄ ON USKOA.

»Vanhurskas on elävä uskosta», sanoi entisajan profeetta. Usko on hänelle elämän siunaus, se on hänen jokapäiväinen leipänsä. Uskon kautta hän kasvaa ja »rakentuu».

Mitä on tämä usko? Se on yhtämittainen kiinteä keskittyminen omaan juuriperäänsä, siihen runkoon, joka yhdistää kuolevaisen ihmisen kuolemattomaan jumalalliseen tajuntaan. Jos tämä yhdysside pidetään terveenä ja hyvänä, virtaa elämään lakkaamatta hyvän voimaa ja kehityksen halua, rohkeutta, kuntoa, viisautta. Jos tämä side kuoleutuu, silloin on ihminen, niinkuin Mestari sanoi, rungostaan katkennut oksa, joka nopeasti lakastuu ja kuolee.

Mitä hän uskoo? Mihin hän uskoo? Hän uskoo aina johonkin itseään korkeampaan, Jumalan armoon, Kristuksen rakkauteen ja uhrikuolemaan, syntein anteeksi saamiseen, Jumalan lapseksi tulemiseen, ijankaikkiseen elä-

mään ja ylösnousemukseen. Hän uskoo siihen, että maailmaa ei hallitse sokea sattuma eikä mielivalta, vaan oikeus ja järjestys — yhtenäinen kaikkihallitseva jumalainen tahto.

Eikö tällainen usko ole todellista elämää? Ja eikö koko elämä muodostu tämän uskon kehittämiseksi? Lukemattomat elämän tapaukset tuntuvat ristiriitaisilta ja tätä uskoa vastaan sotivilta, ja siksi täytyy yhtämittaa siihen keskittyä, sitä lujittaa, siihen palata ja syventyä. Ja vähitellen alkaa »uskon silmä» nähdä epäjärjestyksessä sopusointua, ristiriitojen keskellä oikeuden lain ja huomata elämän tapahtumissa, kuinka alati hyvä pääsee voitolle vihasta ja viha häviää oman ajatuksensa painosta. Ja niistä, jotka tällä tavalla elävät voidaan sanoa:

»Teidän uskonne on se voima, joka maailman voittaa».

Väinö Valvanne.

PIMEYS—VAPAHDUS.

»Hoosiannaa Daavidin pojalle» on laulettu jälleen. Valmistaudumme vastaanottamaan joulua, Vapahtajan syntymäjuhlaa.

Jeesus natsarealainen syntyi Davidin suvusta. Tälle Israelin kuninkaalle oli jo hänen eläessään annettu lupaus siitä, että Messias oli syntyvä pienessä Betlehemin kaupungissa sen suvun jäsenenä, jonka isä oli paimenpojasta voideltu kuninkaaksi. Siksi kansa otti Jeesuksen vastaan »hoosiannaa Davidin pojalle» huutaen, yhdistäen siten Messiaansa muistoon miehen, joka oli langennut ja katunut, ja joka oli Jehovalta pyytämällä pyytänyt: *Herra, anna minulle uusi sydän ja luo minuun uusi, vahva henki.*

Tällaisen suvun jäsen oli natsarealainen Jeesus, juutalaisten Messias. Sen päämies oli ainakin kerran pahasti langennut. Mutta David osasi katua rikostaan ja hän osasi rukoilla: *Herra, anna minulle uusi sydän ja luo minuun uusi, vahva henki.*

Ihmiskunta on vanha. Se on monasti tehnyt saman synnin, mutta vain harvoissa yksilöissä on se kyennyt kypsyttämään oikean sisäisen hedelmän. Lahjomaton tilinteko, rehellinen nöyrtymys ja ponnistus ylöspäin uusin voimin ovat kuuluneet enemmän ihmetapahtumiin kuin tavallisuuksiin. Ja kenties kohtalo ei ole uskaltanutkaan jokaista asettaa sellaisen tilinteon eteen. Sillä ihmiskunta ei ole osannut Davidin tavoin rukoilla syntiä tehtyään: *Herra, anna minulle uusi sydän ja luo minuun uusi, vahva henki.*

Siksipä nykyään on kurjuus ihmiskunnan sairaus, kuten sairaus on ihmisen kurjuus. Me tarvitsemme ihmiskunnalle lääkäreitä tästä sairaudesta päästäksemme. Ja parhaita lääkitsijöitä ovat ne vahvat sielut, jotka päivästä toiseen rukoilevat: *Herra, anna minulle uusi sydän ja luo minuun uusi, vahva henki.*

On lohdullista todeta, että me kaiken kurjuuden keskellä sittenkin elämme

sielujen heräämisen aikakautta. Yhä useammat ja useammat ihmiset tuntevat halua sieluina rakastaa toisiaan, vieläpä eläimiä ja kukkiakin. Tämä kaikki on merkki siitä, että sielut taistelevat päästäkseen kohoamaan ihmisten keskeisissä asioissa ja suhteissa. Niiden ponnistelu voi vielä monessa olla heikkoa. Ja voimakkaalle pyrkijälle taas voi tapahtua lankeemuksia, mutta niiden aiheuttamat kärsimykset puristavat esiin tuskanhuudon: *Herra, anna minulle uusi sydän ja luo minuun uusi, vahva henki.*

Vain harvat sielut taistelevat todellisella voittajan rohkeudella ja ilolla. Nämä voimakkaat ja rohkeat tietävät varsin hyvin, etteivät he tunne kaikkia voimia, jotka asettuvat heidän suunnitelmiaan vastaan, mutta he taistelevat niitä vastaan, jotka he tuntevat, niin rohkeasti kuin ei muita olisikaan, ja voittavat useimmissa tapauksissa. Ja tällaiset sielut uudistavat maailmaa, sillä rukoilevathan he joka päivä: *Herra, anna minulle uusi sydän ja luo minuun uusi, vahva henki.*

Se oli Davidin rukous, ja hänen suvustaan syntyi Messias, Vapahtaja. Yhtyköön tähän rukoukseen tänä joulujuhlana yhä useampia sieluja, sieluja rukouksessa pyytämään, että saisimme uuden sydämen ja vahvan hengen voidaksemme synnyttää ja vastaanottaa ihmisen, joka ei väsy palvelemiseen ja tyydy valheen välinpitämättömään katselemiseen. Odottakaamme lupauksen täyttymistä Davidin tavoin, joka katumuksen hetkinä kirkastuessaan lauloi ihania psalmeja siinä tiedossa, että hän lankeemuksistaan huolimatta kantoi veressään Vapahtajan siementä.

On lohdullista tietää, että Vapahtaja mystillisesti syntyy pimeimpinä hetkinä. Tämä tieto on tärkeä.

Arnold Laurell.

VANHA JOULULAULU.

Kunnia Jumalalle korkeudessa, maassa rauha — ihmisille hyvä tahto.

Niin tuttuina soivat meille taaskin nämä sanat jo aikaisimpina lapsuusvuosina mieleemme painuneet. Tämä joululauluista ensimmäinen, jonka kerran taivaan joukot virittivät sinä hetkenä, jolloin enkeliolento oli ilmoittanut karjapaimenille taivaanpojan maan päälle syntyneen.

Että valo oli tullut pimeyteen, jumal'olento ihmisten lasten keskuuteen. Rakastava Isä oli kerran vielä kääntänyt lempeydellä kasvonsa eksyneitten lastensa puoleen lähettämällä heille totuuden sanansaattajan.

Ja paimenpoloiset, hämmästyksellä lyödyt, tuskin käsittivät, minkä kalliin sanoman olivat haltuunsa saaneet, he makasivat maassa äkillisen kirkkauden sokaisemina ja olivat peloissaan.

Silloin pyhien joukot korkeudessa virittävät maan lasten puolesta ylistyslaulun Isän kunniaksi, laulun, joka mahtavana sointuna vyöryy halki öisen pimeyden pelästyneiden paimenten kuultaviin.

Ja pelko katoaa, ihmeellinen outo riemu valtaa mielet — joululaulu viriää heidän sieluissaan. Se tempaa heidät valtoihinsa kokonaan — he jättävät karjansa ja rientävät kaupunkiin kertoakseen mitä oli tapahtunut.

Senjälkeen on taivaan väen joululaulu kaikunut ihmisten huulilla sukupolvesta sukupolveen, vuosisadasta vuosisataan. He ovat sitä toistaneet tuttuun totuttuun tapaan ja vain harvat ovat näiden suurten sanojen merkitystä koskaan koettaneetkaan ymmärtää.

Sinä, totuudenetsijä, jonka silmät jo osaksi ovat auenneet käsittämään jumalaisen rakkauden syvyyttä, onko sinun äänesi jo yhtynyt taivaan joukkojen kuoroon. Pysähtykäämme kukin kuuntelemaan sielumme pohjalla soivaa säveltä. Kenties me jumalaisen viisauden, voiman ja rakkauden käsitettyämme olemme Hänen kunniakseen virittäneet laulun, oman laulumme, lahjojemme mukaisen; ehkäpä hyvinkin ihanan ja taidokkaasti kokoonpannun, jonka luulemme Jumalaa miellyttävän yhtä paljon kuin meitä itseämmekin. Siinä kuitenkin erehdymme, sillä ellei kiitoslaulumme soinnu yhteen taivaan joukkojen lauluun eivät säveleemme kanna korkeuteen.

Maassa rauha, kuuluvat sanat *Heidän* laulussaan siellä korkealla. Niinkö meidänkin? Ovatko ajatuksemme rauhan ajatuksia, ovatko sanamme ja tekomme sellaiset, että ne todistavat meidän kuuluvan Rauhanruhtinaan valtakuntaan. Olemmeko omalta vähäiseltä osaltamme edistäneet rauhaa maan päälle. Kuulummeko rauhan rakentajiin?

Ihmisille hyvä tahto. — Niin kuuluvat ensimmäisen joululaulun loppusanat. Kunpa vaan voisimme tässä yhtyä taivaan väen joululauluun. Mutta siinäpä juuri meidän laulumme pahimmin sorahtaa. Tahtomme kohdistuu meihin itseemme. Kieppuu oman vähäisen olemuksemme ympärillä sensijaan että se lämmittävänä onnellistuttavana voimana levittyisi ympärillämme oleviin ihmisveljiin.

Sukupolvesta sukupolveen, vuosisadasta vuosisataan on kristikunta maan pimeimmillään ollen sytyttänyt joulukynttilänsä ja laulanut taivaanväen jouluvirren, mutta valot ovat sammuneet ja joululaulun sävelet häipyneet öiseen pimeyteen.

Ja niin jatkuu taistelu edelleen ja ihmismieliä yhä jäytää viha, kateus, murhe ja epätoivo — siksi, että taivaanjoukkojen joululaulu, jota he kerta kerralta ovat huulillansa toistaneet ei ole saanut sijaa heidän sisimmässään.

Vain aniharvat tuosta äärettömän suuresta ihmismerestä, jossa kukin yksilö omaa etuaan niin kiihkeästi etsii, kuitenkin joskus yksi ja toinen pysähtyy ja hiljentää itsensä taivaan väen joululaulua kuuntelemaan.

Ja sen kuullessaan heille käy, niinkuin kävi paimenille öisen taivaan alla. He unohtavat kaiken omansa, pyrkimyksensä, surunsa ja pettymyksensä. Heidän jouluvalkeansa ei sammu loppuunpalaneiden kynttilöiden keralla, vaan loistaa kirkkaana tähtenä heidän tiellään merkkinä siitä, että Taivaanpoika on syntynyt heille ja heissä itsessään.

Senjälkeen ovat he rauhan rakentajina maassa, sopusointua ja ymmärtämystä luovat he ihmisveljien kesken julistaen siten Jumalan kunniaa.

Syttykööt tänä jouluna oikeat jouluvalot lukemattomina poloisen maan päällä; yhtyköööt keskuudestamme tuhannet uudet äänet taivaanjoukkojen joululauluun.

Kunnia Jumalalle korkeudessa, maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto.

Ilma Virtala.

HYMNI ELÄMALLE.

Elämä, sinä avaruudessa säteilevä kiertokulku!

Olet iäisyyden väreily, joka ikuisesti muotoja muuttaen uudesti synnyt.

Jumaluuden luomistahdon läpäisemänä ilmennät Korkeimman suunnitelmaa.

Luova tahto sinua kannustaa muotojesi sisimpänä vaikuttimena.

Elämä, sisimpääsi on Luojan aatos kätketty. Sisimmässäsi on olemassaolon onni.

Arvokkaimmat muotosi ilmentävät sisimmän taivastenvaltakunnan tajuntaa.

Elämä, ympärilläsi on avaruus, ja sisimmässäsi on avartuva avaruuden tajunta.

Kosmoksina, maailmoina säteilet kasvavaa, kehittyvää valo-olemustasi.

Kaaokselta näyttävät ensi silmäyksellä lukemattomat tähtisikermämuotosi ylhäällä sekä alhaalla; mutta älyllinen tajunta, joka läpäisee kaiken, siis myös mikrokosmoksen, ihmisen, auttaa häntä käsittämään tarkoituksenmukaisen älyn johtavan lukemattomia muotojasi.

Elämä, ihmeelliset ja suurenmoiset ovat äärettömät ulottuvaisuutesi, joita ihmistajunta vaan aavistyksellisesti tajuaa. Ihmeellinen on muotojesi muodollinen rajoittuneisuus, koska se pyrkii sisimmästään äärettömään ulottuvaisuuteen.

Elämä, olet Korkeimman rakkauden siemen ja hedelmällisyys.

Korkeimman rakkaus luo moninaiset muotosi ilmiöt tajuamaan Luojaansa, jotta aineesi ja henkesi yhdistyisivät tietoiseen ylistyslauluun Hänelle, jolle kuuluu tiedon kirkkaus ja kunnia kaikesta iankaikkisesti.

CISSIE GLEISNER.

Epätodellisesta johdata minut Todelliseen.
Pimeydestä johdata minut Valkeuteen.
Kuolemasta johdata minut Kuolemattomuuteen.

J. Krishnamurti.

TIE YLÖSPÄIN

On aina opettavaista ja huvittavaa kulkea ylös jollekin korkealle paikalle. Tosin käyvät askeleet raskaammiksi, kuta jyrkempi ja pitempi tie on, mutta kuta ylemmäksi noustaan, sitä laajemmiksi käyvät näköalat ja esineet alhaalla yhä mitättömämmiksi.

Samoin on myös henkisen kehityksen. Ihminen tahtoo mielellään nousta yhä korkeammalle, vaikka askeleet voivat tuntua yhä raskaammilta, mutta tuolla ylhäällä tulee laajakatseisemmaksi ja maisen elämän olosuhteet näyttävät yhä pienemmiltä ja vähäpätöisemmiltä. Jokaisessa ihmissielussa on kaipaus ylöspäin. Mutta missä käy tie? Erilaisilla ihmisroduilla on omat erilaiset uskontonsa ja pienessäkin maassa saattaa olla hyvinkin paljon toisistaan poikkeavia käsityksiä tiestä Jumalan luo. Missä on totuus? Missä käy oikea tie ylöspäin?

Koettaaksemme ymmärtää henkistä valoa voimme ottaa vertauskuvan maallisesta valosta. Auringon valo taittuu lasisärmiön kautta kulkiessaan sateenkaaren väreihin eikä ole mahdotonta, että sitäpaitsi on muitakin värejä, vaikka meidän silmämme eivät voi niitä eroittaa. Kuvitelkaamme, että hyvin suuren salin johonkin ikkunaan on sovitettu jättiläissärmiö. Auringon säteet taittuvat sen kautta muodostaen vastakkaiselle seinälle aurinkospektrumin, niin suuren, niin jokaisella värillä on leveä ala seinällä. Nyt asetetaan joukko ihmisiä pitkin seinää kukin eri värinsä kohdalle ja kysytään heiltä sitten, mikä väri valolla on. Se, joka on punaisen väripinnan kohdalla, vastaa tietysti, että valo on punaista, kun taas toiset sanovat valon olevan oranssia, keltaista, vihreää, sinistä ja violettia. Jokainen on oikeassa, mutta kukaan ei tiedä koko totuutta. Jos esim. ne, jotka seisovat keltaisen ja sinisen värin kohdalla, rupeaisivat keskenään väittelemään valon väristä, niin he tuskin voisivat ymmärtää, että käsitykset voivat olla niin erilaiset, mutta jos he ovat rauhallisia ihmisiä ja päättävät yhtyä saadakseen yhdessä selvyyttä asiaan, niin jättävät he kumpikin paikkansa mennen toisiaan vastaan. He kohtaavat toisensa heidän välillään olevan värin, vihreän, kohdalla. Nyt täytyy kumpaisenkin korjata käsitystänsä. Valo ei ole keltaista eikä sinistä, se on vihreää! Vähitellen on kuitenkin selkenevä heille, että vihreä ei ole muuta kuin keltaista ja sinistä, kaksi yhteensovitettua totuutta. Tämän huomattuaan he kenties tulevat nöyremmiksi ajatellen mahdolliseksi, että toistenkin ihmisten mielipiteissä voi löytyä osia ehdottomasta totuudesta.

Henkinenkin valo taittuu erilaisiin väreihin, erilaisiin uskonnollisiin katsomuksiin. Niin tyytyväinen kuin oltaneekin siihen totuuteen, minkä kukin on löytänyt, niin täytyy kuitenkin tunnustaa mahdolliseksi, että toisaallakin voi löytyä totuuksia. Kentiespä niin, että vihreä usko ei ole muuta kuin keltaisen ja sinisen uskon yhteensulatus! Jokaisella värillä on osansa alkuperäisessä totuudessa ja jokainen osa on välttämätön kokonaisuudelle. Kuta enemmän ihmiset oppivat tuntemaan toisiansa, sitä pikemmin he tulevat huomaamaan, että on olemassa paljoa enemmän sitä, mikä yhdistää kuin mikä eroittaa heidät.

Silloin he myöskin älyävät, että tie ylöspäin voi kulkea monia polkuja pitkin, jotka ehkä joskus risteilevät toisiaan. Joku polku on soveliaampi toiselle, toinen soveliaampi jollekin toiselle. Toinen luulee kulkevansa oikotietä, mutta on hairahtunut syrjään, toinen ei pelkää matkan pituutta ja tulee yhä korkeammalle. Kerran huipulle pääseminenhän on matkan määrä. Kuvitelkaamme, että joukko tällaisia totuudenetsijöitä on vihdoin saapunut perille, kuinka äärettömän autuaiksi he tuntisivatkaan itsensä siellä! Moni kenties hämmästyneenä kohtaisi vanhan tuttavan, jolla »ei ollut oikeata uskoa» ja oli väärällä tiellä. Nyt olisi kaikille selvää, että on monen monta mahdollisuutta vaeltaa tietä yöspäin. Tärkeintä on olla kiistelemättä teistä, vaan sen sijaan elää niin, että noustaan yhä korkeammalle.

Uno Stadius.

VAPAHTAJAN SYNTYMÄ.

Minä olen tie, totuus ja elämä; ei kukaan pääse Isän tykö muutoin kuin minun kauttani. Sitä varten olen minä syntynyt ja sitä varten tullut maailmaan, että todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minun ääneni.

Nämä kauniit sanat lausui opettaja, jonka syntymäjuhlaa jouluna vietämme. Hän todisti totuudesta, siksipä hän sai elämällään maksaa totuudenrakkautensa. Ken ennen luopuu elämästään kuin maailmankatsomuksestaan, hän antaa uhreista suurimman. Ja Jumala vaatiikin meiltä joskus tuon uhrin. Meidän pitää olla valmiit luopumaan kaikestamme, jos se on tiellä estämässä totuuden saavuttamista. Rikas nuorukainen oli täyttänyt lain Mooseksen mitan mukaan. Mutta kun Jeesus vaati, että hänen piti luopua kaikesta, jos hän tahtoi seurata Jeesusta, silloin rikas nuorukainen tuli surulliseksi, sillä hänellä oli paljon omaisuutta. Hän jätti Jeesuksen. Emme tässä tahdo pohtia, oliko hänellä tosiaankin paljon maallista mammonaa, vai oliko hänen rikkautensa hänen isiltäperityssä maailmankatsomuksessaan, ennakkoluuloissaan. Pääasia on, että hänellä oli jotain, joka esti hänen seuraamasta Jeesusta eli etsimästä totuutta.

Ennakkoluulomme ovat pahin este totuuden saavuttamisen tiellä. Taistelu, jota Jeesus kävi koko elämänsä ajan, oli taistelua farisealaisia ennakkoluuloja vastaan. Kautta koko ihmiskunnan henkihistorian teemme tuon merkillisen havainnon, että suurin este kehitykselle ja totuuden eli uusien aatteiden leviämiselle on ensi kädessä etsittävissä siitä leiristä, jota yleisnimellä voimme sanoa oikeaoppisten leiriksi. Tähän oikeaoppisten leiriin kuuluu edustajia kaikilta inhimillisen toiminnan aloilta. Siellä tapaavat toisensa sovussa Herodes ja Pilatus; siellä on jumalankieltäjiä äärimmäisen oikeaoppisen rinnalla. Siellä näkevät toisensa sananjulistaja ja kaiken sananjulistuksen vastustaja. Yhteistä heillä on se, että heillä on kerta kaikkiaan vakiintunut mielipide siitä,

että he juuri sillä hetkellään kukin pitävät käsissään oman alansa äärimmäistä totuutta. Tässä se nyt on, sanovat he kuulijoilleen. Mitään muuta totuutta ette tule milloinkaan löytämään kuin sen, minkä minä ja minun oppisuuntani teille nyt tarjoaa. Totuuden käsittämiseksi on vapaus kaikista ennakkoluuloista ensimmäinen ehto. Uskontunnustukset, joita aikojen kuluessa on kirjoitettu monenmoisia, ovat esteenä vapaalle kehitykselle. Uskontunnustukset salpaavat kehityksen, antamatta tilaa uusien ajatusten syntymiselle. Vain omalle ajalleen on tunnustus jossain määrin välttämätön. Mutta ihmiskunta pian kasvaa irti itsensä kaavoista, jotka aikanaan olivat paikallaan. Kristilliset uskontunnustuksemme polveutuvat uskonpuhdistuksen ajalta ja vielä paljon aikaisemmilta ajoilta. Määrätyistä opinkaavoista on aina silloin sovittu, kun pitkien, usein hyvin kiivaiden taistelujen jälkeen on päästy yksimielisyyteen tärkeimmistä opinkappaleista. Ajallaan ne ovat hyödyksi, mutta aina tulee muistaa, että niiden itsepintainen säilyttäminen, kokonaan sivuuttamalla kehitys, on esteenä hengen kasvulle. Tieteellinen tutkimus painaa hiljaa leimansa ihmisten ajatusmaailmaan. Ajattelemme nyt toisin kuin mitä ihmiskunta ajatteli, sanokaamme uskonpuhdistuksen vuosisadalla. Mutta, huolimatta raamatun- kritiikistä ja tieteen, esim. kehitysopin, suurista saavutuksista, uskonnollinen ajatusmaailmamme, nim. virallinen, seisoo tällä haavaa samalla paikalla melkein kuin noin 300 vuotta sitten. Osa ihmiskuntaa on ottanut varteen tieteen saavutukset; osa uskoo ja käyttäytyy kuin vapaata tieteellistä tutkimusta ei olisi olemassakaan. Ja jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat ne, jotka tahtovat käydä uskonnollisista ihmisistä.

On moitittavaa hyökätä kenenkään vakaumuksen kimppuun, jollei kykene antamaan tilalle jotain parempaa. Ken lapsen tavoin uskoo esim. luomiskertomuksen kaikkine yksityisseikkoineen ja tuntee itsensä onnelliseksi lapsenuskossaan, hän kernaasti pysyköön uskossaan. Mutta niiden luku on suuri, jotka ovat jättäneet lapsenruuan uskonnonalalla ja he kaipaavat vahvempaa ruokaa, ei maitoa, jota lapset syövät. Toivon, että en loukkaa kenenkään uskonnollisia tunteita, jos esitän seuraavassa eräitä tosiasioita, jotka ovat yhteydessä joulunvieton kanssa. Totuuden etsijä ei milloinkaan loukkaannu, vaikkapa totuus useinkin tulisi häntä vastaan odottamattomassa puvussa. Totuudenetsijän korkein uskonto on totuus. Kaikki ennakkoluulot ja ennen tosina pidetyt kaavat saavat luvan väistyä hänen tieltään, jos totuus niin vaatii. Myy kaikki, mitä sinulla on, ja seuraa minua, puhui totuus suuren nasarealaisen suun kautta. Luovu kaikesta ja seuraa vain minua.

Mitä tulen esittämään joulusta ja sen vietosta, vain suurentaa juhlan arvoa, sillä me tulemme näkemään, että joulu on yleismaailmallinen juhla, jonka juuret ulottuvat kauas menneisyyden hämärään.

Hindulaiset pyhät kirjat viittaavat Krishnan, Vapahtajan, neitseelliseen syntymään. Hänen syntymäjuhlaansa vietetään talvipäivän seisauksena. Muinaisina aikoina päivää kutsuttiin jumaltenaamuksi. Kansa koristeli asuntojaan köynnöksillä ja jakeli lahjoja. Krishnaa pidettiin Vishnun ilmennyksenä. Sanskritinkielellä häntä kutsuttiin nimellä Hari, joka tarkoittaa »häntä,

joka ottaa pois maailman synnit». Hänen äitinsä nimi oli Deva-Maya. Krishan syntymä oli merkillinen tapahtuma. Pyhä hindulaisten kirja Vishnu Purana kertoo siitä seuraavasti: Krishna on itse korkein Brahma, vaikkakin on salaisuus, miten korkein voi ottaa ihmisen muodon. Kun Krishna oli maailmaan syntymäisillään, hänen kasvatti-isänsä Nauda oli matkustanut kaupunkiin maksamaan kuninkaalle vuotuisen veron. Täällä heidän ollessaan lapsi syntyi. Sanottiin, että vaikka Krishna oli kuninkaallista syntyperää, hän syntyi maanalaisessa luolassa. Luola oli hänen synnyinhetkellään merkillisesti valaistu, enkelien tervehtiessä häntä laululla. Hänen synnyinpäivänään taivaanranta säteili iloa, aivankuin jos kuunvalo olisi levittänyt loistettaan yli maanpiirin. Hyveelliset tunsivat uutta iloa, vahvat tuulet vaikenivat, ja joet juoksivat tyynesti. Meri soitti omaa tenhoisaa säveltään, hengettärien ja taivahisten luonnotarten laulaessa ja tanssiessa. Jumalat käyskentelivät pilvien reunamilla, sirottaen kukkia maan päälle; pyhät tulet leimuivat miedon lempiästi. Keskiyöllä, kun kaiken kannattaja oli syntymäisillään, pilvet soinnuttelivat matalia, suloisia säveleitä, valaen maan päälle kukkaisvirtoja.

Hänen äitinsä kuvaillaan täten puhuttelevan nuorta lastaan: »Jumalien Jumala, joka olet kaikki, mitä on, joka olentoosi kätket maailman kaikki piirit ja joka harhasi kautta olet ottanut lapsen muodon, armahda meitä.»

Hänen nuorta elämäänsä uhkasi monet vaarat ja väijymykset. Ja hänen synnyinyönään vanhempien piti poistua lapsineen kuningas Kansan vaikutuspiirin ulkopuolelle. Profeetta Narada, joka kävi tervehtimässä hänen vanhempiaan, tutki hänen tähteään ja selitti, että lapsi on jumalallista syntyä. Jo lapsena hän hämmästytti opettajiaan suurella viisaudellaan. Hän teki useita ihmeitä; paholaiset kiusasivat häntä; hän pesi bramiinien jalat.

Egyptiläisten Vapahtajan nimi oli Horus. Hänen syntymäänsä vietettiin joulukuun 25 päivänä. Hänen syntymänsä on Egyptin uskonnon suurimpia mysterioita. Hän oli Jumalan lapsi. Joulun aikana, eli meidän juhlaamme vastaavana aikana, hänen kuvansa tuotiin esille pyhäköstä suurin juhlamenoin, kuten vieläkin Roomassa meidän päivinämme tuodaan esille ja näytellään Bambino lasta.

Mutta Horus ei ollut ainoa aurinkojumala, jonka egyptiläiset tunnustivat. Hänen isänsä, Osiris, jonka uusi ruumistuma Horus oli, oli myös syntynyt puhtaasta neitseestä, jumalatar Neilhistä, jota kutsuttiin, kuten Horuksen äitiä Isistä, Jumalan Äidiksi, Tahrattomaksi Neitseeksi, Taivaan Kuningattareksi, Puoltajaksi.

Isis on aina kuvattuna puolikuulla seisovana kaksitoista tähteä pään ympärillä. Melkein jokaisessa roomalaiskatolisessa kirkossa Europan mantereella nähdään maalauksia tai patsaita Taivaan Kuningattaresta Mariasta, joka seisoo puolikuulla pää kahdentoista tähden ympäröimänä. Tämä palauttaa mieliimme seuraavan kuvauksen Johanneksen ilmestyksestä: »Ja näkyi suuri tunnusmerkki taivaalla: vaimo, aurinko verhonaan ja kuu hänen jalkainsa alla ja hänen päässään kruununa kaksitoista tähteä (Joh. ilm. 12:1). Erään

temppelin otsikossa on seuraava juhlallinen kuvaus Isiksestä: Minä olen kaikkea sitä, mikä on ollut olemassa, mikä on tahi tulee olemaan. Kukaan kuolevainen ei ole vielä milloinkaan poistanut huntua, mikä peittää jumalaisen olemuksen: ihmisen silmiltä.

Osirista ja hänen uutta ruumistumaansa Horusta kutsuttiin »Kuningasten Kuninkaaksi» ja »Herrain Herraksi». Kuten Jeesuksen syntymää, samoin julistivat enkelit Osiriksen syntymää, kirkkaan valon keskeltä, koko luonnon tyyntyessä ja hiljaa kuunnellessa, ilmoittaen: »Kaiken maan Herra on syntynyt». Samanlainen kertomus esitetään P. Johanneksen apokryfisessä evankeliumissa, jossa kerrotaan, että Jeesuksen syntyessä koko luonto oli liikkumatoin, maa ja sen oliot vaikenivat.

Babyloniassa palveltiin Tammuzia Vapahtajaa. Hänet kuvataan Ea-jumalan »ainoaksi pojaksi». Hänen äitinsä Istar muistuttaa Neitsyt Mariaa. Hänet kuvataan jumalallinen lapsi sylissä, pää sädekehän ympäröimänä. Häntä puhuteltiin »Taivaan Kuningattareksi».

Persiassa aurinkojumala Mithran syntymää vietettiin talvipäiväseisauksena. Hänet tunnettiin myös nimellä Tseur eli Vapahtaja. Kerrottiin, että hän oli syntynyt luolassa. Hänen kunniakseen vietetyt juhlat olivat mitä loistavimmat.

Mithran palvelus oli levinnyt laajalle Galliassa ja Britanniassa. Seuraava ennustus tulevasta Vapahtajasta on sangen mielenkiintoinen. Kelttiläiset sanovat ennustuksen olevan peruisin Zoroasterilta. »Viimeisinä päivinä puhdas neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan. Heti kun poika on syntynyt, ilmestyy kirkas tähti taivaalle, loistaen keskipäivälläkin himmenemättömällä valolla. Te poikani tulette näkemään, että tähti ilmestyy kaikille kansoille. Heti siis, kun havaitsette tähden, seuratkaa sitä, minne se johtaakin teitä, ja rukoilkaa tuota salaperäistä lasta nöyrästi, tarjoten hänelle lahjojanne. Hän on kaikkivaltias Sana, joka on luonut taivaat.»

Vanhan Meksikon Vapahtaja oli Quetzalwatl; häntä palveltiin Meksikossa aikoja ennen kuin Cortez astui maihin siellä. Quetzalwatl oli syntynyt talvipäivän seisauksena. Erään legendan mukaan tuli Quetzalwathin äiti Chimalma raskaaksi nielemästään jalokivestä. — (Kalevalassa kerrotaan, että Marjatta-neiti nieli puolukan ja tuli siitä raskaaksi.) — Eräs legenda kertoo hänen syntymästään seuraavasti: Olemassaolon Herra, Tonacatecutti, ilmestyy Chimalmalle ja hänen kahdelle sisarelleen. Molemmat sisarukset kuolivat, mutta Chimalma, johon Olemassaolon Herra puhalsi henkeään, virkosi ja synnytti pojan Quelzalwatlin. Pojan syntyessä äiti kuoli ja siirrettiin hänet taivaaseen, kuten Neitsyt Maria kirkon traditsionissa; tämän jälkeen häntä palveltiin Chalchihuitzli-nimisenä, mikä merkitsee »Uhrauksen Jalokivi».

Kun Quetzalwatl oli hallinnut ja opettanut kansaa jonkun aikaa, hän ilmoitti täyttäneensä tehtävänsä. Hän astui pieneen, käärmeen nahoista tehtyyn venheeseen, laski purtensa itäänpäin, ilmoittaen, että hänen isänsä Aurinko tarvitsee häntä, mutta että hän palaa uudestaan hallitsemaan. —

(Väinämöinen Kalevalassa lauloi itselleen vaskisen veneen, läksi selvälle selälle, virkki vielä mennessänsä: Annapas ajan kulua, päivän mennä, toisen tulla, taas minua tarvitahan.)

Azteekkien aurinkojumala, Huitzilopochti, oli myös syntynyt merkillisellä vuorella. Hänen äitinsä, Coatlicue, oli jo monen lapsen äiti. Hän asui käärmevuorella, lähellä Tullan kaupunkia. Ollen luonteeltaan hyvin harras, hänen toimenaan oli pitää puhtaana vuoren pyhiä paikkoja. Eräänä päivänä hänen ollessaan työssä, pieni höyhenpallo putosi hänen lähettyvilleen. Hän otti sen ja kätki povelleen. Mutta pian tämän jälkeen hän tunsi itsensä raskaaksi, synnyttäen sitten pojan, Huitzilopochtin.

Muinais-skandinaavit viettivät suurinta juhlaansa talvipäivän seisauksena. Juhla vietettiin Freyrin, Odinin ja Freyan pojan kunniaksi. Juhlan nimi oli Iuul.

Kreikkalaisen Bakkuksen ja syrialaisen Adoniksen syntymäpäiviä vietettiin meikäläisen joulun aikana. Roomalaiset viettivät vuosittain joulukuun 25 p:nä »Voittamattoman Auringon» juhlaa, »Natalis Solis Invicti».

Kiinalaisten kertomusten mukaan Buddha oli syntynyt neitseellisestä äidistä, Mayasta, Shing-Shinin, »Pyhän Hengen» neitsyttä varjostaessa. Pyhät kirjat kertovat, että pieni tähtisikermä, Messiaan tähti, taivaanrannalle nousten julisti hänen syntymänsä. Fo-peu-kingin mukaan kaikki taivasten enkelit yhtyivät tähän lauluun: »Tänään on syntynyt Bodhisatva maan päälle, tuomaan rauhaa ja iloa ihmisille ja enkeleille, levittämään valon pimeihin paikkoihin, antamaan sokeille jälleen heidän näkönsä.» Kerrotaan myös, että Buddhaa kävi katsomassa Asita-niminen viisas mies, rishi. Rishi valitti, että hänen ei sallittu elää, kunnes näkisi lapsen saavuttaneen täyden Buddha-asteen, mutta hän palasi erakkomajaansa iloiten siitä, että hänen silmänsä kuitenkin saivat nähdä luvatun Vapahtajan. (Buddha eli noin v. 500 e.Kr.)

Buddhaa sanottiin »Vanhurskauden kuninkaaksi». Hänen äitinsä Maya oli, kuten Neitsyt Mariakin »paras ja puhtain ilmisten tyttäristä». Buddha oli samalla kertaa sekä Isä että Poika, joka omasta tahdostaan ruumistui maan päälle, jotta hän voisi, kuten hänen syntymässään oli ennustettu, »poistaa tietämättömyyden hunnun ja ottaa pois maailman synnit». Taivas ja maa hänen syntymässään yhtyivät häntä kunnioittamaan, enkelikuorojen laulaessa voiton laulua. Hänen äitinsä uneksi hänen tulevasta suuruudestaan, hänen kehtonsa ääreen saapui pyhiä ja viisaita miehiä häntä kunnioittamaan. Hän voitti kaikki toverinsa voimassa ja viisaudessa, neuvoi niitä, joiden piti häntä opettaa. Kuten Jeesusta, kiusasi häntäkin Saatana korvessa, mutta hän voitti kiusauksen. Ja vihdoin häntä enkelit lohduttivat.

Artturi Vesenterä.

Tärkein kaikista ominaisuuksista on rakkaus.

J. Krishnamurti.

JOULUMUISTO.

Ihmiselle kirj. Larin-Kyösti.

Mä muistan kirkkokuvun pyöreän
ja penkit kohonneina seinää kohti,
keskellä kirkon nään kauniin alttarin
ja valkeat ovipylväät, jotka hohti.

Soi urut lehterillä päällä pienen pään,
näin äidin vierelläni, muistan penkin
ja virsikirjan, papin messukaavussaan,
sen selkä-kimmelristin, muistan senkin.

Soi sadat äänet, kellot kumahti,
ja kaikui tapulissa otsahirsi,
aa-kirjaimina kiilsi monet kynttilät
ruuduissa, tornin laitaan vyöryi virsi.

Mä surupuvuss' istuin ihmeissäin,
näin kaikki unten kuvakajanteena,
näin armaan äidin kasvot murheen muuttamat
ja rakkaan päänsä penkkiin painuneena.

Mult' oli taatto kuollut, tuki, turvani,
mun leikkitoverini, — kaukomuisto,
vainajan vetten rantain ensi rakkaus,
kun linnun lauluin kaikui kesäpuisto.

Mä eksyin juosten taaton jälkiä,
jo silloin kumma kaiho mieleen hiipi,
kun äiti illoin mua hiljaa siunasi
kun huoneess' soilunut ois enkelsiipi.

„Leskien, orpojen puolest' rukoilkaa!",
niin kaikui lempeänä papin ääni,
näin kuinka äidin silmät täyttyi kyynelin,
hän vavahdellen vaipui yli pääni.

Mä heräsin. Taas unet humahti,
pois kirkosta mä äidin kanssa kuljin.
kun rukouksin vihdoin vaivuin vuoteellein
mä muistin kyyneleet, kun silmät suljin.

Ne muistan aina, kun vain joulu on,
ne lapsuuteni aamun aikaan johtaa,
kun vanhan kirkon malmikellot kumahtaa,
ja kynttilöineen ristiruudut hohtaa.

HERRAN PÄIVÄ.

Ihmiselle kirj. T:ri Willie Angervo.

Yö synkkä ammottavan sylin avaa
ja kuolon viima kulkee yli maan,
ei elo tarjoo mitään innoittavaa,
on unhoittunut usko jumalaan.

Ihanteet kuihtuneet on kuni heinä,
min sydänsuonet syksy jäähdyttää,
on pylväät pyhättöiden särkyneinä,
ne kaatoi vihan, kaunan, myrskysää.

On eessä maksuhetki hyvän, pahan,
nyt pyyteen puhtautta punnitaan,
ei kelpaa keinot raudan, eikä rahan,
totuuden kulta vain on arvossaan.

Ei kenkään kohtalonsa kouraa väistä,
ei kättä korkeimman kostavaa,
se käyttää tutkaintansa tuhatpäistä
ja rikos salaisinkin makson saa.

Niin kolkkoa on koston viljankorjuu,
kun niittomiesnä kulkee kuolema,
sen eessä maiset mahtavuudet horjuu,
ei peisten voima niitä pelasta.

* * *

Yön painostaissa maata parhaillansa,
kun välkettään ei anna tähdet kuu,
kun uupumaisillaan on kurja kansa
— kas ilmapiiri idän punertuu.

Arasti aukee uuden ajan ovi
ja ihmeen ihmiskunta nähdä saa,
ilosta täyttyy poloisimman povi
— kun kuningastansa se kumartaa.

RAKKAUS JA KUOLEMA.

Ethel M. Whyte.
Suomennos IHMISELLE.

Rakas poikanne, isänne, teidän silmienne ihastus, hän, jonka ympärillä koko kotinne elämä ja ilo pyöri, hän on lähtenyt luotanne. Yhtäkkiä, sanomatta hyvästi, on hän jättänyt teidät. Te tunnette, että kaikki on mennyttä, että teidän elämänne valo on sammunut, että ei ole mitään muuta kuin vaivaloisesti raahustaa tarkoituksetonta elämää, kunnes lähtönne hetki tulee ja teidän vuoronne on ratkaista arvoitus, joka on kuoleman takana.

Kuinka useat ajattelevat näin tänään, tänä tieteen ja valistuksen aikana? Kaikkine ylpeiltävine tietoinemme kun etsimme vastausta tähän kaikkein tärkeimpään kysymykseen, meille vastataan, että vastausta ei voida antaa.

Tiede ei voi vastata kysymykseemme. Sen tehtäviin ei kuulu tutkia tuonpuoleista maailmaa. Uskonto ei voi antaa meille tyydyttävää vastausta. Se kehoittaa meitä luottamaan kaikkiviisaaseen kohtaloon ja vakuuttaa meille uskoansa kuolemanjälkeiseen elämään. Mutta enempi se ei voi auttaa meitä. Onko siis olemassa mitään mahdollisuutta ratkaista salaisuus, joka koskee suurta tuntematonta. Olemmeko tyytyväisiä jäämään täydelliseen tietämättömyyteen siitä, minne rakkaamme on mennyt, mitä hän nyt tekee, tuntee tai ajattelee?

Nykyään on olemassa päivittäin kasvava joukko järkeviä ja henkisesti terveitä ihmisiä, jotka uskovat, että kuolema ei ole mikään musta seinä, joka eroittaa toiselle puolelle menneet kaikista niistä, joita he täällä rakastivat ja kaikista heidän harrastuksistaan, vaan että se on vain ulkonaisten olosuhteiden muutos, joka jättää ihmisen itsensä aivan samallaiseksi, millainen hän oli ennen, luonteeltaan ja taipumuksiltaan. Se antaa tilaisuuksia uudessa ympäristössä syvempään luonteen kehittämiseen, mikä useinkaan ei ollut mahdollista painavan maaelämän aikana. Se lähentää menneet laajempiin piireihin, vie heidät kosketuksiin ylevämpien järkiolentojen kanssa, joten heidän luonteensa henkinen puoli elpyy ja syventyy.

Tarkastakaamme lähemmin tätä kantaa nähdäksemme, onko sillä järkisyitä ja onko se lainkaan vakuuttava.

Kun ajattelun tunnustetut johtajat jättävät meidät, onko olemassa muuta suuntaa, josta voisimme löytää ohjausta elämän tosiasioiden ratkaisuun nähden? Väitän, että sellainen on olemassa, — viimeinen tuomari, johon aina vetoamme, sisäisin ajatuksemme ja omatuntomme. Kuhunkin meistä nähden eräs asia on epäilyksen ulkopuolella. Minä olen minä. Olen olemassa. Ja me tunnemme että mitä tahansa vaihteluja ja kokemuksia teemmekin, tietoisuus itsestä säilyy.

Miten kauan tämä tietoisuus on ollut olemassa. Kaksikymmentä vuotta, te vastaatte, kolmekymmentä, viisikymmentä, riippuen asianhaaroista. Mutta onko milloinkaan pälkähtänyt mieleenne ruveta aprikoimaan, missä olitte ennen *nykyisen ruumiinne syntymistä?* Ette voi vakavasti ajatella, että aloitte

olla olemassa, kun ruumiinne syntyi. Ja jos niin ei ole laita, teidän on täytynyt olla jossain muualla, jossain toisessa olotilassa.

Muistatteko Maeterlinckin Sinisestä Linnusta kohtausta, jossa tuolla puolella olevat lapset odottavat uudestaansyntymistä maan päälle, ja, sivumennen mainittuna, miten vastahakoisia he ovat tullakseen uudestaan suljetuiksi, kiinnitetyiksi kuolevaisiin ruumiisiin. Oletteko milloinkaan analysoineet omaa tietoisuuttanne ja ihmetellyt, mistä ovat koitosin nuo »synnynäiset» vakaumuksenne, luonteenne ja mielenlaatunne? Kullakin meistä on omat tapamme, omat mittapuumme arvioidessa totta ja väärää, omatunto, joka vaatii meitä tekemään eräitä asioita ja jättämään tekemättä toisia. Mistä on kotoisin käsityskantamme ja vakaumuksemme. Emme voi selittää niitä vetoamalla perinnöllisyyteen, ei vetoamalla ympäristöön, sillä miten usein näemmekään ihmisiä, jotka täysin poikkeavat perheestään ja ympäristöstään.

Eikö ole aivan järkevä käsityskanta, että suhteemme elämään on tulos menneistä kokemuksista tässä ja muissa maailmoissa, joissa me olemme oppineet määrättyjä läksyjä ja joissa olemme itsellemme valmistaneet ojennusnuoran, joka meitä ohjaa? Käsitys, mikä tavallisesti omaksutaan elämästä on se, että kukin meistä luotiin silloin, kun ruumiimmekin syntyi. Mutta usea, joka näin uskoo, uskoo myös, että me kuoleman jälkeen elämme ikuisesti. Mutta tämä ei kestä järjen kritiikkiä, sillä varmastikin kuolemattomuus toisessa päässä edellyttää kuolemattomuutta myös toisessa ja jollemme milloinkaan tule kuolemaan, olemme myös ikuisesti olleet olemassa. Kauniisti sanoo tästä hindulainen viisaus:

Henki ei ole milloinkaan syntynyt.
Milloinkaan ei henki lakkaa olemasta.
Ikuisesti se on ollut olemassa.
Vain unta on loppu ja alku.
Syntymätönnä, kuolematonna, muuttumatonna säilyy henki ikuisesti.
Kuolema ei ole sitä milloinkaan koskettanut,
vaikkakin sen maja näyttää kuolleelta.

Mutta jos nykyinen elämämme käsitetään yhdeksi päiväksi pitkästä elämästä, jonka läpi kuljemme, kohti täydellistä iloa, tulemme toisiin tuloksiin. Näemme vierellämme tovereita ja ystäviä, jotka ovat kulkeneet kauan kanssamme matkallamme, ja käsitämme, että jos eräänä päivänä joku heistä kulkee nopeammin kuin me, tämä merkitsee, että sekä hän että me olemme tämän erikoisen opetuksen tarpeessa. Mikäli on meistä kysymys, tarvitsemme ehkä sen opetuksen, että mikään ei voi hävittää elämää ja rakkautta, sillä molemmat ovat Jumalan itsensä olemusta, että hän, joka on rakastanut meitä, ei rakasta meitä vähemmin sen vuoksi, että hän on ajaksi heittänyt pois lihan ruumiin. Sillä mitä voimakkaampi on rakkautemme häneen, sitä vahvempi on side, joka sitoo meidät häneen kaikiksi ajoiksi, antaen meille, riippuen rakkautemme syvyydestä, voimaa palvella ja siunata häntä.

On totta, että ystävämme on luopunut jostakin, maisen elämän pikkuharrastuksista. Kaikki nämä ovat jääneet syrjään fyysillisestä ruumiista vapautuessa. Mutta hänen todelliset harrastuksensa, hänen toiveensa ja pyrkimyk-

sensä, ne ovat yhtä vahvoja kuin ennenkin. Ja voimme olla varmoja siitä, että häntä nyt opetetaan, miten käyttää hyväksensä suurempia mahdollisuuksia, jotka nyt tarjoutuvat, omaksi kehitykseksen ja jumalallisen suunnitelman edistämiseksi.

JOULUN IHME YÖ.

Kirjat kertoo meille, että joulun ihmeyönä
maamme korkeampi piiri loistaa valovyönä,

kertoo deevain kirkkaan kuoron sulo-laulannasta,
kun se kunnioittaa siten seimen Jeesus-lasta.

Jospa täällä ihmislapset ihanata tuota
havahtuisi kuulemahan taivaan sävelvuota,

soittaisivat deevat meille sitä joulurauhaa,
joka löytyy aina, vaikka ajan aallot pauhaa.

Silloin aukeis juhlaöinä tähtitempli valkein,
jossa ikuisuuden urut soivat puhtain palkein,

selviäis myös sieluillemme joulun alkujuuri,
nyt kun meillä kynnyksellä on tuo juhla suuri,

jonka takana on varmaan mysterio ylväs,
ammoisista ajoista mi ihmiskunnan pylväs.

Suokoon siihen siunausta kaiken takaa Taatto,
jonka osasia täällä maan on lasten saatto,

— siunaten niin suurten, pienten pyhiinvaelluksen,
kaikkein, jotka maiseen majaan avanneet on uksen.

Helmi Paloheimo.

TIETOINEN JA TIEDOTON SIVEELLISYYS.

(Jatko.)

»Älä sano väärää todistusta lähimäisestäsi», s.o. älä vanno väärin, niin että vahingoitat lähimäistäsi. Meille on totuuden vaatimus jo paljon laajentunut. Mooses ei voinut sanoa: »älä valehtele», sillä se olisi ollut mahdotonta täyttää edes likimäärin sillä asteella. Oli jo tärkeätä, että valalle pantuna ihminen puhui totta. Vasta Jeesus saattoi käskeä aina puhumaan totta ja

silloin siihenastinen vala tuli tarpeettomaksi ja vääräksi. Meilläkin vala kuuluu ainoastaan rikosoikeuden alaan. Keskinäisessä seurustelussa uskommo toisiamme ilman vannomatta.

»Älä himoitse lähimäisesi huonetta, aviopuolisoa, palkollisia, karjaa äläkä mitään hänen omaansa». Tässäkin käskyssä näemme selvästi, että siveellinen edistys on tapahtunut, »hyve» on muuttunut luonnoksi. Meidän ei ole tapana ahneudella ajatella lähimäisemme aviopuolisoa tai palkollisia tai karjaa. Jos naapurillamme on hyvä, ahkera, käytännöllinen vaimo, emme ajattele sen anastamista. Sillä tässä ei ole kysymys mistään sukupuolihimosta, jota kuudes käsky tarkoitti, vaan kysymys on siitä, että vaimo, orjat ja karja pidettiin arvokkaana omaisuutena, jota toinen saattoi kadehtia ja ahnehtia.

Mooseksen käskyjen pitäminen on aikoinaan edustanut hyveellisyyttä, vieläpä korkeinta mahdollista hyveellisyyttä. Nyt niiden sananmukainen täyttäminen ei ole enää mitään »hyvettä», se ei ole mitään, joka vaatisi siveellistä ponnistusta. Kun kuulemme puhuttavan varkaasta, murhaajasta, vääränvalan tekijästä, niin me aivan kuin vaistomaisesti tunnemme mielihyvän tunteen, että itsellämme ei ole noita taipumuksia. Mutta se tunne ei siedä tarkastelua, sillä jos sitä koetamme itsellemme perustella, huomaamme, että se on täsmällen sama tunne kuin fariseuksella temppelissä, kun hän rukoili: »minä kiitän sinua Jumala, etten ole varas, ryöväri j. n. e.» Meillä ei ole kaikkein vähintäkään ylpeilemisen syytä sellaisesta siveellisyydestä, joka ei ole meidän itsemme hankkimaa, vaan joka on perintöä entisaikain ponnistuksista, esi-isiemme karmasta eli oman monadimme varhaisemmista ponnistuksista. Juuri tuo ylpeyden tunne on meille rikollisuutta, se on juuri se kiusaus, joka meidän on voitettava, sillä se on valheellinen, väärä tunne.

Ei kukaan tätä selvemmin opettanut kuin Jeesus. Hän asetti aina uudet ihanteet, uudet pyrkimykset jokaiselle. Hän asetti rajattoman täydellisyyden päämääräksi ja tällä täydellisyyden tiellä ei alempi aste ole sen huonompi kuin ylempi. »Taivaassa on suurempi ilo yhdestä syntisestä, joka itsensä parantaa kuin yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä vanhurskaasta, jotka eivät parannusta tarvitse eli kaipaa». Kullakin asteella on suurta ja ihanaa vain eteenpäin meno, se, että voitetaan se todellinen kiusaus, mikä sillä asteella esiintyy voimakkaimpana ja mikä on kehityksen esteenä. Aina eteenpäin! Niinkuin mystikot sanovat, sielun luonne on pyrkimystä ja kaikki mikä ei ole pyrkimystä ja alituista itsensä voittamista, on kuollutta. Jeesus vertasi sellaista siveellisyyttä »kuolleitten hautoihin» ja se on täsmällisesti oikea vertaus.

Jos magneti asetetaan sylinterimäisesti kierretyn sähköjohdon sisälle, niin siinä johdossa ei liiku mitään virtaa niin kauan kuin magneti on alallaan. Mutta heti, jos magneti liikkuu puoleen tai toiseen, syntyy virta. Sähköä, henkeä, elämää on vain siinä ihmisessä, joka kulkee eteenpäin, joka ponnistelee vapautuakseen vioista ja puutteista ja ottaa joka päivä päällensä tämän ponnistuksen ristin. »Jos lepään, niin ruostun», oli Lutheruksen sananparsi.

Mutta jos todellinen siveellisyys siis on ponnistusta, taistelua alempaa itseä vastaan, ristiä, kiusausten voittamista, missä silloin on se »rauha, joka käy yli ymmärryksen»? Onko se vasta siinä äärettömässä loppumäärässä, jossa täydellisyys on saavutettu ja ihmisluonto muuttunut jumalalliseksi? Vai voidaanko siihen päästä jollakin hyppäyksellä yli kaikkien väliasteiden? Voiko esim. niinkuin monet kristityt ajattelevat yhden lyhyen maaelämän uskonelämä ja harras pyrkimys Jumalan tahdon täyttämiseen oikeuttaa iankaikkiseen lepoon ja iloon?

Tätä kysymystä ei tarvitse metafyysillisesti ratkaista, s.o. vetoamalla salaisiin tosiasioihin ja olemuspiireihin, jotka eivät kuulu nykyisen tieteemme alaan. Me voimme siihen vastata jo tavallisia sielullisia lakeja tarkastamalla ja vielä paremmin voimme siihen vastata, jos tunnemme mystikkojen kokemukset. Ja onpa itse asiassa protestanttisuuden periaate »uskon vanhurskautus ilman töitä» tällainen mystillinen kokemus, vaikka sitä on niin väärin selitetty ja ymmärretty.

Jos ponnistus on ollut todellinen ja vilpitön, jos taistelu on ollut ankara ja hellittämätön, niin määrätyllä asteella ihminen huomaa, että hänen ei tarvitse enää taistella. Hän kohoaa taistelun yläpuolelle. Lukemattomilla tavoilla on tämä kokemus ilmaistu. »Valoa tielle» kirjassa sanotaan sen jälkiosastossa, joka vastaa kehittyneempää astetta: »vaikka taistelet, et ole sinä soturi. Katso soturiin ja ota häneltä taistelun ohjeet». »Hiljaisuuden Äänessä» on sama totuus lausuttuna näin: »sekä toiminta, että toimettomuus voivat sinussa saada tilan; ruumiisi liikkeessä, mielesi levollinen, sielusi kirkas kuin tunturijärvi». Kristilliset mystikot sanoivat, että silloin ihminen lakkaa kaikesta ulkonaisesta ponnistuksesta ja ainoastaan antaa sielunsa vaipua jumalalliseen rauhaan, niin silloin tässä hiljaisuudessa ja rauhassa tapahtuu paljon voimakkaampi ja tehokkaampi sisäinen työ ja puhdistus kuin mitä kaikella taistelulla ja itsekidutuksella voitaisiin aikaan saada. Tämä on sellaista »tiedotonta siveellisyyttä», joka on vielä korkempaa kuin tietoinen siveellisyys. Siinä »oikea käsi ei tiedä, mitä vasen käsi tekee», kaikki teot ovat vapaaehtoista, iloista uhrautumista.

Jos ihminen voisi olla tässä tilassa, saattaisi hän nauttia täydellistä rauhaa samalla kun hän kulkee eteenpäin kehityksen tiellä yhtä nopeasti kuin kuka tahansa muu. Oikeastaan tässä yhtyvät tietoinen ja tiedoton hyve, ihmisluonto muuttuu yhtenäiseksi, yksinkertaiseksi. ehyeksi. Hän tulee takaisin alkuperäiseen lapsen tilaan. Ero on vain siinä, että hän joka hetki voi olla tietoinen siitä, että hän tahtoo hyvää mutta samalla hän on tietoinen siitä, että tämä ei ole hänen erikoinen tahtonsa, vaan se on itse jumaluuden tahto, se on itse jumalallinen elämä, joka hänessä elää, liikkuu ja vaikuttaa. Tämä on se uskon elämä, josta uskon puhdistajat puhuivat, jossa ihminen ei luota mihinkään töihin, vaan yksinomaan uskon yhteyteen Jumalan kanssa. Tämä usko tekee kaikki mahdolliseksi, jos ei yhdessä hetkessä, niin aikaa myöten.

Ja tämä aste on vielä sellainenkin, että kaikki entinen siveellinen ponnistus, kaikki »hyvä» tulee arvottomaksi, jos ei se ole tämän uskon ja rak-

kauden elähyttämä. »Vaikka minä kaiken tavarani kuluttaisin köyhien ravinnoksi, vaikka antaisin ruumiini poltettavaksi, ilman rakkautta, se ei olisi mitään.» Vaikutin on nyt kaikki kaikessa ja vaikutin on tuo sisäinen, salaisuuden salaisuus, johon ei mikään valta pysty. En voi pakottaa itseäni rakastamaan, mutta voin avata sieluni ja tehdä sen kaikkitäyttävän jumalallisen rakkauden asunnoksi. Tämä tapahtuu hiljaisuudessa, näkymättömässä, sielun syvyydessä ja se on yksinomaan minun ja jumalani välinen suhde, josta ei ulkomaailma mitään tiedä. Tällaisesta siveellisyydestä ja kaikesta, mikä tästä sisäisestä suhteesta johtuu, voin kaikkein vähimmän ylpeillä. Sillä koko ajan tiedän, että se vuotaa salatusta jumaluuden lähteestä ja vähinkin ylpeys salpaa tämän virran, koska ylpeys juuri eristää minut erilliseksi olennoksi. Minä en itse ole mitään, minä en itse mitään tee, vaan ääretön elämä virtaa kauttani ja minä olen solu suuressa ruumiissa. Solu eroitettuna ruumiista kuolee, sillä ei ole mitään omaa elämää eikä tehtävää muista erillään ollen. Mutta ollessani elävässä yhteydessä kaikkien muiden solujen kanssa, minä olen osallinen kaikesta siitä voimasta ja kunniasta ja suuruudesta, mikä kuuluu tälle jumalalliselle kaikkeudelle. »Kaikki on minun ja minä olen kaikki».

Katselkaamme vielä, mitenkä nämä siveellisyyden eri puolet ja asteet esiintyvät ihmiskunnassa. Nainen edustaa tiedotonta, ei tietoista siveellisyyttä — mies ponnistelee ja taistelee, nainen on sitä, mitä hän on. Mies voi kohota korkealle, mutta voi myös langeta syvälle, riippuen siitä, kuinka hän toteuttaa oman elämänsä. Naiselle ei ole sama laki: hän täyttää tehtävänsä, hänellä eivät pahat ja hyvät sillä tavalla kärjisty(?), hän noudattaa vaistoansa ja jos hän sitä oikein noudattaa, niin hän on siveellinen, vaikka se vaisto onkin rajoitettu ja puutteellinen.

Mutta kehittynyt ihminen ei ole enää mies eikä nainen, vaan hänessä yhdistyvät molemmat prinsiipit. Sentähden hänessä yhdistyvät myös tietoinen ja tiedoton siveellisyys, tietoinen pyrkimys ja luonnollinen vaisto. Hänellä on se palava rakkaus, lämmin myötätunto ja viisas intuitioni, mikä on puhtaalla naisella, mutta hänellä on myöskin se rohkeus, tarmo ja päättäväisyys, mikä johtuu miehisestä prinsiipistä. Olipa hän miehen tai naisen ruumiissa, hänessä vaikuttavat molemmat voimat sopusointuisesti ja yhteisesti ja niiden tuloksena on sentähden täydellinen ihminen.

Sellaisia täydellisiä ihmisiä olemme nähneet maan päällä ja he kirkastavat meille sen ihanan valkeuden, joka meidänkin sieluissamme on kätkettynä ja odottaa ilmi tulemistaan.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMISEN tehtävä, omalta vaatimattomalta osaltaan, on samaa laatua kuin tietäjien itäiseltä maalta, s. o. lahjojen tuominen sisäiselle ihmiselle.

IHMINEN teroittaa, että se totinen henkinen valo, joka voi valaista ihmiskunnan tietä, tulee sisästäpäin, ja ilmenee se omanatuntona sekä omakohtaisesti että kollektiivisesti koko ihmiskunnassa.

IHMINEN koettaa tätä sisäistä valoa havaita sekä kertoa niistä saavutuksista, joita tämä sisäinen elämä kykenee ilmentämään kotimaassamme sekä ihmiskunnassa kokonaisuudessaan.

IHMINEN tekee työtä sisäisen ihmisen herättämiseksi sentähden, että herkistyisimme tuntemaan omantunnon äänen, kyetäksemme sitä tietä vapautumaan ylivoimaisista harhoista.

— — —

IHMISEN ystävä! Jos tahdot edistää tätä työtä, niin puhunet tästä lehdestä jollekin ystävällesi. Ja jos lisäksi olet sitä mieltä, että joulu on henkisen valon juhla, niin miettinet sitäkin, onko IHMISEN vuosikerta sopiva joululahjaksi jollekin ihmiselle.

IHMINEN.

Hinta 4: —

HELSINKI 1924. O.Y. GUTENBERG A.B. KIRJA- JA KIVIPAINO

IHMINEN

N:o 3—4
Tammik.-Helmik. 1925.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924— Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

3:mas' vuosikerta
Tammikuu—Helmikuu 1924 — N:o 3—4

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

VUODEN VAIHTEESSA.

Kirj. Tri Willie Angervo.

Kun uusi vuosi ajan usvain alta
käy esiin, sekä eestään vanhan ajaa,
ei matkainnossaan se nähdä malta
ees onko taival vanhan vielä vajaa.

Sen vaakunassa seisoo: „Valon valta
taas maailmassa tavoittelee majaa",
Tuo iskulause tuntuu ilkunnalta
kun lähestytään päivän lähtörajaa.

Ei eksyneellä tietoa oo tiestä,
ei harhaanjoutuneella johtomiestä,
ja pimeys vaan pilkistelee esiin.

Ei hintaa saatu kärsimysten hiestä,
ei lemmen liekki lämmittänyt liestä
— kun vaivutaan taas varjoin synkkiin vesiin.

UUSI VUOSI JA UUSI AIKAKAUSI.

Vuoden alussa toivotimme toisillemme onnellista uutta vuotta.

Äskettäin on amerikalainen Margareta W. Rowen, sanomalehti-ilmoitustensa välityksellä, toivottanut meille maailmanloppua. Tämä taas vuorostaan on saanut ihmiset puhumaan asian puolesta tai vastaan, ja kaikilla on ollut kuulijoita.

Mekin toivotamme onnellista uutta vuotta, mutta emme maailmanloppua. Käsitämme nimittäin niin, että me ihmiset olemme toistaiseksi keskeneräisiä ja epäkypsiä astumaan viimeisen tuomion eteen. Ja kun Jumala on rakkaus ja viisaus, niin katsoo Hän parastamme, ja antaa meidän edelleenkin kehityksen tietä kasvaa, kypsyä ja täydellistyä.

Luotamme itämaiseen salatieteeseen, joka auttaa meitä jumalallisen johdon ja kehityssuunnitelman ymmärtämisessä. Se opettaa, että ihmiskunnan kehitys on hidasta, asteettaista täydellistymistä. Tämän itämaisen opin mukaan on ihmiskuntamme tällä maapallolla elänyt jo tähän mennessä satoja miljoonia vuosia ja tulee vielä elämään pitkät ajat, joten maailmanloppua ei voi tulla tapahtumaan edes sataantuhanteen vuoteen, koska nykyinen Kalijuga-aikakausikin kestää vielä yli 400,000 vuotta.

Salatieteestä sananen.

Totinen salatiede ei ole millään tavalla salaperäistä, vaan johdonmukaista tieteellisyyttä. Se edellyttää ensi sijassa taistelua itsensä voittamiseksi. Kukaan muu kuin itsensä voittaja ei ole täydellinen salatieteilijä. Tätä tiedettä kutsutaankin salatieteeksi sentähden, kun sitä ei opeteta, lukuunottamatta aakkosten aakkosia, muille kuin niille, jotka vihkiytyvät ihmiskunnan palvelijoiksi ja itsensä voittajaksi. Muilta se pysyy salattuna. Tie on kaita; harvat ovat ne, jotka sitä kulkevat, ja näistä harvoista harvat ne, jotka onnistuvat.

Tiedetään, että tämä tie johtaa totuudenetsijän itämaisen viisauden lähteille sekä edelleen ihmiskunnan Sisäisen Hallinnon ymmärtämiseen. Tätä hallitusta edustaa Valkoinen Veljeskunta, jonka jäsenet lempeästi mutta voimakkaasti johtavat ihmiskunnan kohtaloita. Veljeskunnan työ on Jumalan suunnitelman toteuttamista, s.o. ihmiskunnan, sen jokaisen yksilön johtamista täydellisyyteen.

Tämä ihmiskuntaa johtava Sisäinen Hallitus on eri aikoina lähettänyt maailmaan edustajiaan. Nämä Edustajat — jommoisina tunnemme m.m. Krishnan, Buddhan ja Kristuksen — ovat saapuneet keskuuteemme Maailmanopettajina sellaisina aikoina, jolloin vallinnut sivistyskausi on rappeutunut ja uusi on ollut luotava. Kun näin on aina ollut, niin voimme tästä tehdä sen johtopäätöksen, että Sisäinen Hallitus edelleenkin käyttää samaa tapaa, ja lähettää luoksemme Opettajan kulloinkin tarpeen vaatiessa.

Mutta tällaisen Opettajan tulo, siis esim. Kristuksen toinen tuleminen, ei merkitse maailmanloppua, mutta kylläkin määrätyn sivistyskauden loppua ja uuden aikakauden alkamista.

Tällä perusteella ei Kristuksen toinen tuleminen tarvitse olla mahdotto-

muus. Päinvastoin. Pidämme sitä hyvinkin mahdollisena esim. ihmiskunnan nykyiseen tilaan katsoen.

Kristuksen tulemisen yhteyteen asetetaan myös viimeinen tuomio siinä mielessä, että toiset tuomitaan taivaaseen, toiset kadotukseen, mutta sellainen ei voi olla mahdollista jo sentähden, koska Kristus, paremmin kuin me, tietää, että olemme kehityksenalaisia, jälleensyntyviä ihmisolentoja, jotka kaikki joskus tulemme hyviksi ja täydellisiksi. Mutta ei tämän »viimeisen tuomion» silti tarvitse olla kokonaan pohjaa vailla. Perätöntä on kuitenkin se, että tämmöinen tuomio olisi viimeinen; Jumala ei iankaikkista tuomiota anna kenellekään, ellei ihminen tietoisesti asetu Jumalan vastustajaksi, eikä Jumala silloinkaan häntä tuomitse sisäisessä mielessä, hänestä vain puuttuu Jumala, ja siten hän sisäisesti tuhoutuu omaan mahdottomuuteensa. Kuitenkin tulisi sana »tuomio», mikäli tarkoitetaan Jumalan tuomiota, lieventää. Käsitämme nim. näin: Jos Kristuksen toinen tuleminen toteutuu, s.o. jos Maailmanopettaja saapuu keskuuteemme, ryhtyy Hän opettamaan ihmiskuntaa ja tätä työtään varten kokoaa ympärilleen ne ihmiset, jotka ovat siinä määrin epäitsekkäitä, että uhrautuvat palvelemaan ihmiskuntaa. Kun kaiken korkeamman kehityksen ja sisäisen onnen saavuttamisen ehtona on lähimmäistemme palveleminen, niin joutuvat ne ihmiset, jotka Maailmanopettajan työhön antautuvat, tavallaan Hänen »oikealle puolelleen», eivät kuitenkaan lepoon, vaan työhön Hänen valtakuntansa hyväksi. Ne taas, jotka eivät maailmanopettajaa ja Hänen työtään tunne (Maailmanopettajan yksi tunnusmerkki lienee se, että Hänen työllään on kansainvälinen merkitys ja laajuus), eivät tule kuulumaan Hänen palvelevaan sotajoukkoonsa joka työskentelee veljeyden, ihmisyyden ja edistyksen puolesta. Varmaa kuitenkin on että ei näitä jälkimmäisiäkään tuomita kadotukseen. Se kyllä tapahtuu aivan itsestään, että heidän kehityksensä jää jälelle noista »oikealla puolella» olevista joitakin ajanjaksoja ehkä tuhansia tai miljoonia vuosiakin. Mutta täydellisyyden ja onnen nämäkin saavuttavat joskus, sitten kuin oppivat uhrautumaan ihmiskunnan hyväksi; ajasta vaan on kysymys. —

Kristuksen eli Maailmanopettajan ja uuden aikakauden tulemisesta on olemassa paljon ennustuksia, m.m. Tolstoi on tästä asiasta lausunut käsityksensä jo v. 1910. Siitä puhuvat adventistit ja muut. Perustettu on myös erityinen kansainvälinen järjestökin Maailmanopettajan tulon valmistamiseksi, nim. Idän Tähden järjestö, joka on ulottanut työskentelynsä ja Suomeenkin. Idän Tähden liikkeen tarkoituksena on koota yhteistyöhön niitä ihmisiä, jotka harrastavat erilaisia humaanisia pyrkimyksiä, ja toivovat veljellisempää, henkisempää ja valoisampaa aikaa.

M. T.

Voita itsesi ja maalliset toivomuksesi, niin jumalallinen oikeus on hallitseva kauttasi.

Indialainen oppi.

LEO TOLSTOIN ENNUSTUS MAAILMANSODASTA JA UUDESTA AIKAKAUDESTA.

»Weltbühne» julkaisi erään ennustuksen, jonka Leo Tolstoi on sanellut tyttärelleen v. 1910, vähän ennen kuolemaansa. Siihen aikaan ei sitä Venäjällä saanut julkaista. Käsikirjoitus kuului Tolstoin peruihin, joista hänen puolisonsa ja tyttärensä välillä syntyi oikeusjuttu. Näkyy olevan kaksi erilaista tekstiä. Seuraava on yhdistelmä hollantilaisessa »Wereldkronik»-lehdessä syyskuussa v. 1914 ja amerikalaisissa lehdissä lokakuussa 1914 ilmestyneistä toisinnoista.

Tämä on näky tulevista tapahtumista. Voin selvästi nähdä tämän kaamean kuvan. Ihmiskohtaloiden valtameren yllä näen minä alastoman naisen varjokuvan. Hänen kauneutensa, hymyilynsä, jalokivensä, hänen viehättävyytensä on verraton. Maan kansallisuudet kilpailevat hänen suosiostaan. Mutta hän on oikea keimailija, vaihtaa silmäyksiä kaikkien kanssa. Hänen hiuksissaan hohtaa timantteja ja rubineja ja hänen pääkoristeessaan on hänen nimensä, kauppa.

Kuinka kaunis, kuinka ihailtava hän onkaan, niin kuitenkin tuska ja hävitys käyvät hänen perässään. Hänen äänensä, jolla on kullan metallikaiku, hänen himoitsevat silmäyksensä ovat myrkkyä kansoille, jotka joutuvat hänen kauneutensa uhriksi. Hän kantaa kolmea soihtua, jonka säkenet sytyttävät maailmanpalon.

Ensimäinen on sodan soihtu, jonka kaunis nainen kantaa kaupungista kaupunkiin, maasta maahan. Se sytyttää ensiksi patriotismin, mutta välttämättömänä loppuna on tykkien jyrinä ja kiväärien pauke.

Toinen soihtu on teeskentely ja ahdasmielisyys. Se sytyttää lamput pyhitettyjen laitosten temppeleissä ja alttareilla. Mutta siitä lähtee valheellisuus ja kiihko. Se myrkyttää ihmisten elämän kätkyestä hautaan asti.

Kolmas on vihan soihtu, joka kohoaa väärennetystä oikeudentunnosta, joka leviää perheisiin ja lopulta koko julkiseen elämään, kirjallisuuteen, taiteeseen ja valtiotaitoon.

Suuri palo alkaa v. 1912 ensimäisen soihdun sytyttämänä Kaakkois-Europassa. V. 1914 kehittyy se maailmankatastrofiksi. Sen jälkeen näen koko Europan liekeissä ja verissä, kuulen vaikerointia laajoilta taistelukentiltä. Mutta v. 1915 nousee uuden Napoleonin haamu pohjoisesta maailmanhistoriasta näyttämölle. Hänellä ei ole sotilaallista koulutusta, hän on kirjailija tai sanomalehtimies, mutta hänen valtaansa jää suurin osa Europaa v. 1925 asti.

Suuren sodan maa aloittaa Europassa uuden valtiollisen ajanjakson. Ei tule olemaan enää kuningas- eikä keisarikuntia, mutta perustetaan kaikkien maan valtojen liitto, Amerikan Yhdysvaltain tapaan. Jää jälelle vain neljä suurta kansallisuutta: germani, latinalaiset, slaavit ja mongolit.

V. 1925 jälkeen näen suuren muutoksen uskonnollisessa suhteessa. Keimailijanaisen toinen soihtu on aiheuttanut kirkon tuhon. Eetillinen aate on

melkein kokonaan hävinnyt, ihmiskunta ilman siveellisyystunnetta. Silloin esiintyy suuri reformaattori, joka tahtoo vapauttaa maailman monoteismin jäännöksistä ja laskea peruskiven panteismin temppelille. Ja minä näen uuden rauhallisen ajan alun. Mies, joka tämän suorittaa on mongoli. Hän elää jo tässä maailmassa, mutta hän ei itse vielä ole tietoinen siitä tehtävästä, joka häntä odottaa.

Naisen kolmas soihtu on jo alkanut järkyttää meidän perhesuhteitamme, meidän käsityksiämme taiteesta ja moraalista. Miehen ja naisen välisiä suhteita pidetään vain sukupuolien proosallisina assosiationeina. Taide on alkanut rappeutua, valtiolliset ja uskonnolliset häiriöt horjuttavat kaikkien kansojen henkistä perustusta.

Kansallisuuksien sota Europassa, luokkataistelu Amerikassa ja rotukamppailu Aasiassa ovat taannuttaneet kultuurityön koko vuosisadaksi. Mutta silloin keskellä vuosisataa näen minä taiteen ja kirjallisuuden alalla latinalaisten keskuudesta kohoavan sankarin ja puhdistavan maailman vanhasta ja pahasta. Symbolismin säteilevä valo loistaa valoisammin kuin kauppataidon soihtu. Moniavioisuuden ja yksiavioisuuden sijaan tulee poetogamia, sellainen sukupuolien suhde, joka kehittyy elämän runollisten käsitteiden mukaan.

Minä näen kansojen tulevan viisaammiksi ja paremmiksi. Tulee aika, jolloin kansat eivät tahdo enää mitään tietää armeijasta, teeskentelystä ja turmeltuneesta taiteesta. He tulevat käsittämään, että houkutteleva nainen oli harhanäky.

Koko elämä on kehitystä ja kehitys on edistystä yksinkertaisesta moninaisempaan muotoon. Minä näen maailmandraaman sen nykyisessä muodossa häviävän kuten ilta-auringon hohteen vuorien taa.

Elämä on

KEHITYSTÄ.

Kaikki kehittyy, kaikki kulkee eteenpäin. Elämä on tätä lakkaamatonta kehitystä, täydellistymistä. Tarkotukseton toistuminen on vastoin elämän tahtoa, jokaisen uuden liikkeen pitää olla hiukkasen, jos kuinka hiukkasen edistystä entisestä. »Minun täytyy päästä eteenpäin» puhuu elämän henki jokaisen olennon sisällä ja kuljettaa niitä eteenpäin. Pysähtyminen on kuolemista, lahoomista, surkastumista.

Kivikin kehittyy — ne, mitä me ennen kutsuimme alkuaineiksi, eivät ole alkuperäisiä, vaan pitkän kehityksen tuotteita, toinen toisestaan kehittyneitä käsittämättömien ajanjaksojen kuluessa. Kulta ei ole kultana syntynyt, se on läpikäynyt kaikki asteet tullakseen täksi jaloksi metalliksi ja yhä se kehittyy maan uumenissa, kaikkialla, missä tahansa se esiintyy, vaikka ihmissilmä ei voi huomata sitä muutosta.

Samaten kasvi kehittyy. Jokainen uusi vesa ei ole ainoastaan edellisen jäljennös, se on uusi, parempi kasvi, se koettaa olla edeltäjäänsä hiukan parempi, hiukan kauniimpi, viisaampi, tarkoituksenmukaisempi.

Jokainen eläin kehittyy ja koettaa luoda yhä parempia jälkeläisiä. Se laji, joka ei osaa kehittyä, on tuomittu kuolemaan, sillä suuri elämä menee edelleen ja jättää sen jälkeensä, eikä jälkeenjääneelle ole tilaa olemassaolon näyttämöllä.

Ihminen kehittyy ja on kehittynyt vuosituhansien kuluessa — ja mihin hän vielä on kehittyvä, sitä emme kukaan voi sanoa, sillä hänessä piilevät ikuisuuden mahdollisuudet ja ikuisuuden loppumattomat voimat.

Elämä on kehitystä — suuri totuus, jonka pitäisi olla yhtämittaisena varmuutena jokaiselle elämän lapselle.

Väinö Valvanne.

IHMISET IKUISILLE SOITTAKAA!

„Ihmiselle" kirj. Larin-Kyösti.

On tuijottamisesta lattiani kulunut
kun raskain mielin raskas askel koski lattiaan.
Sain selvän, mik' on meissä väärää valtaa,
mik' oikeaa on, omaa itseämme,
jot' ei saa kukaan keltään riistää milloinkaan

Ja valo, joka itsessämme on,
yön pimeässä loistaa luonamme,
ei mustat mahdit voi sen voimaa sammuttaa,
ei ihmisviha, joka kaiken kauniin
ja Korkeuden kaipauksen maahan lyö.

Sen luomisilon huomiomme hetki
luo tavaaks' elämämme päällä maan,
se osa Ikuisest' on, aurinkomme alku
iankaikkisesta iankaikkiseen.

Ikuiset, meille kerran suuri soitto suokaa,
ihmiset, Ikuisille soittakaa!

„MESTARIAVAIN".

(»The Master Key».)

Tahdotteko tulla onnelliseksi, onnelliseksi sekä sisäisesti että ulkonaisesti? Toivotteko voivanne uudestaan rakentaa luonteenne ja olosuhteenne? Haluatteko elämäänne aineellista hyvinvointia, menestystä, itsestään tarjoutuvia tilaisuuksia? Sanalla sanoen: onko sisäisessä elämässänne tai ulkonaisissa olosuhteissanne jotain, jonka toivoisitte toisenlaiseksi? Niin, ja vielä yksi pieni kysymys: haluaisitteko omistaa taikasauvan, viisasten kiven, tuhannen ja yhden yön sesam-sanan, jonka avulla saatte kaikki toivomuksenne toteutumaan?

— Olen kuulevinani myöntävien vastausten kohinan, jossa soivat kaikki mahdolliset äänilajit: arat kuiskaukset: »Oi tahdon!»; kiihkeät huudahdukset: »Tahdon, kuuletteko, tahdon!»; ja epäilevän pilkalliset, ehkä kärtyisätkin murahdukset: »No, kysymys tuokin! Jos haluatte hullutella, niin olkaa ainakin lyhyt!» —

Hyvät naiset ja herrat! Koetan olla lyhyt: taikasauva, viisastenkivi, tarun sesam-sana on löydytty. Sen on löytänyt Mr. Charles F. Haanel, joka nykyisin asustaa St. Louisin kaupungissa Amerikassa.

»Oh, Amerikassa!» — Kuulinko pettymyksen huokauksen lukijattarien ja halveksivan äännähdyksen lukijain huulilta? Vakuutan, että molemmat olivat aivan liian aikaisia. Amerika on sangen todellinen maa. Ja Amerikassa tapahtuu sangen todellisia ihmeitä.

Mutta aloitetaanpa asia samasta päästä kuin mistä sen aloitti Mr. Haanel alkaessaan allekirjoittanutta muokata ihmeiden uskojaksi.

»Teidän ajatuksenne on kyllin laaja sulkemaan piiriinsä koko maailman ja kyllin tosi ansaitakseen jokaisen mielenkiinnon. — Luther Burbank.»

Näin sanoo Luther Burbank Mestariavaimen keksijälle. Ellette satu nimeltä tuntemaan kuulua tiedemiestä, Burbankia, voitte vilkaista Tietosanakirjasta.

»Personallisesti voin sanoa, että jos en olisi tilaisuudessa ottamaan toista samanlaista kurssia, en luopuisi jo ottamastani tuhannenkaan dollarin hinnasta. — Orison Swett Marden.»

Kirjailija Swett Marden on tunnettava ilman Tietosanakirjaakin. — Tunnettava, sanon. Ei välttämättä ihailtava.

»Sen jälkeen, kun olen ruvennut noudattamaan Teidän järjestelmäänne, on minulla ollut elämäni suurin vuosi ja olen saanut suoritetuksi enemmän kuin koskaan ennen. — F. P. Millard. Puheenjohtaja kansainvälisessä Seurassa Lymfaattisia tutkimuksia varten.»

»Minulla on kuusi yliopistollista oppiarvoa, viimeinen niistä filosofian tohtorin arvo. Ja minulle Mestariavain-järjestelmä merkitsee »asioita kyllin arvokkaita kaikkien muiden joukossa». — T:ri Andrew L. Stroup, Romona, Kalifornia.»

»Se on suurin totuuden ilmoitus, mitä koskaan on maailmalle annettu. — Alice Groff, kirjailija.»

Voisin täyttää useita *Ihmisen* numeroita todistuksilla, joiden alla on muiden muassa maailman kuuluja nimiä tieteen, taiteen ja liike-elämän aloilta, todistuksilla, jotka ovat toinen toistaan vakuuttavampia, innostuneimpia. Mo-

net todistajista kertovat todella koko elämänsä muuttuneen kuin taialla, sen jälkeen kun olivat saaneet haltuunsa Mestariavaimen. Sisäinen elämä on käynyt valoisaksi, voimaa ja iloa uhkuvaksi; joku salaperäinen voima on vielä muuttanut ulkonaiset olosuhteetkin: kovanonnen murjoman liikemiehen asioissa on tapahtunut hämmästyttävä käänne, kaikki on ruvennut onnistumaan, tilaisuudet tulevat tulvimalla, odottamattomia ja aina edullisia käänteitä tapahtuu lakkaamatta, ilman että asianomainen voi selittää niitä millään tavoin hänen omien laskelmiensa tuloksiksi. Terveys, tarmo, ehtymätön hyväntuulisuus ja varmuus tulee ihmisille Mestariavaimen mukana. Kaikki sisäinen ja ulkonainen onni tulee ihmisen osaksi hänen sainkaan tarvitsematta ajatella miten, kunhan hän vain mielessään määrittelee onnen muodon ja — käyttää Mestariavainta.

— Kyllä te nyt, rakkaat Paavalit, hullutteletto; tuo suuri oppi hulluttaa teitä, — arveli allekirjoittanut, lukiessaan asiakirjalähetyksiä. Mutta Mr. Haanel on tarmokas profeetta. Hän lähetti todistussarjan toisensa jälkeen, joukossa valokuvia »maailman suurimmasta kirjevaihtoinstituutista», Mestariavain-järjestelmän päämajasta, jonka kanssa kuuluu toistasataatuhatta kirjevaihto-oppilasta maailman eri kulmilta olevan lakkaamattomassa yhteydessä. Kaikki todistuskappaleet olivat niin asiallisesti varmistetut, että lopulta ajattelin: humpuukiahan, koira viekööN, tämän täytyy olla, mutta nähtävästi on tässä kysymyksessä maailman suurin humpuuki. Ellei se paljon maksa, niin otanpahan selvän tuostakin humpuukista.

Näin se alkoi allekirjoittaneen kanssa. Ja samoin kai se on alkanut kaikkien muidenkin kanssa. Allekirjoittanut ei ole vain vielä toistaiseksi — sanon toistaiseksi — lähettänyt Mr. Haanel'ille yhtään lennokassanaista todistusta Mestariavaimen ihmeitätekevästä voimasta, vaikka onkin jo pari kertaa hänelle kirjoittanut.

Eikä se selvän ottaminen ole ainakaan toistaiseksi paljoa maksanut. Ennenkuin ehdin lähettää senttiäkään Mr. Haanel'ille, sain häneltä jo m.m. hienon hienoihin kansiin sidotun, kultareunaisen, lähes viisisataa sivua käsittävän teoksen, joka ei ole enempää eikä vähempää kuin — itse Mestariavain.

Mikä on sitten Mr. Haanel'in sanoma onnenjanoiselle ihmissuvulle? — Jos tilaisuutta ja aikaa saan, voin vielä joskus selittää sitä laajemminkin *Ihmisen* lukijoille, selostaen samalla myöskin hänen käytännöllisiä ohjeitaan parhaan tuloksen saavuttamiseksi. Tällä kertaa koetan vain aivan lyhyesti haahmoitella hänen filosofiansa peruspiirteitä.

Mr. Haanel puhuu seuraavaan tapaan:

Että paljon kokoaa yhä enemmän on totta olemassaolon kaikilla tasoilla; samoin on totta, että menetys, tappio, johtaa yhä suurempaan menetykseen ja tappioon.

Järki on luova voima, ja olosuhteet, ympäristö ja kaikki elämän kokemukset ovat tuloksia meidän tavanomaisesta ja hallitsevasta älyllisestä asenteestamme.

Mielen asenne välttämättömästi riippuu siitä, mitä me ajattelemme. Ja

niinpä kaiken voiman, kaiken saavuttamisen ja omistamisen salaisuus on ajatustavoissamme.

Meidän täytyy »olla» ennenkuin voimme »tehdä», ja me voimme »tehdä» vain siinä määrin kuin »olemme» ja mitä me »olemme» se riippuu siitä mitä me ajattelemme.

Me emme voi ilmentää voimia, joita meillä ei ole. Ainoa keino taata itsellemme voiman omistus on tulla tietoiseksi voimasta. Me tulemme tietoiseksi voimasta, kun opimme, että kaikki voima tulee sisästäkäsin.

On olemassa sisäinen maailma — ajatuksen, tunteen ja voiman maailma, valon, elämän ja kauneuden maailma. Ja vaikka se on näkymätön, niin sen voimat ovat valtavat.

Sisäistä maailmaa hallitsee järki. Kun löydämme tämän maailman, tulemme löytämään ratkaisun jokaiselle arvoitukselle, syyn jokaiselle seuraukselle. Ja koska tämä sisäinen maailma on hallintamme alainen, niin kaikki voiman ja omistamisen lait ovat myöskin hallintamme alaisia.

Ulkonainen maailma on sisäisen maailman heijastus. Se, mikä esiintyy ulkonaisena, on sama, mikä on ensin löydetty sisässä. Sisäisessä maailmassa voidaan löytää ääretön Viisaus, ääretön Voima, kaikkien tarpeiden rajaton tyydytys. Ne ovat siellä odottamassa esillekutsumista, ilmentämistä. Jos me tajuamme nämä voimat sisäisessä maailmassa, tulevat ne ottamaan muodon ulkonaisessa maailmassa.

Sopusointu sisäisessä maailmassa tulee heijastumaan ulkonaisessa maailmassa sopusointuisina olosuhteina, miellyttävänä ympäristönä, kaikkena hyvänä ja parhaana. Siinä on perustus terveydelle ja välttämätön aines kaikkeen suuruuteen, voimaan, saavutukseen ja menestykseen.

Sisäisen maailman sopusointu herättää valoisaa mieltä ja synnyttää runsautta. Sisäinen runsaus ja yltäkylläisyys synnyttää runsautta ja yltäkylläisyyttä ulkonaisessa maailmassa.

Ulkonaisen maailman olosuhteet kuvastavat vain sisäisen tajunnan tilaa. Elämä on esillekehittämistä. Se, mikä tulee meille ulkonaisessa maailmassa, sen olemme jo aikaisemmin omistaneet sisäisessä maailmassa. —

Jotenkin noin aloittaa Mr. Haanel. Jotain tuon tapaista ovat sanoneet jo monen monet muutkin nykyajan kirjailijat ja ajattelijat, mutta Mr. Haanel'in teosta lukiessa tulee huomaamaan, että hän tarkoittaa, enemmän kuin juuri kukaan muu, kirjaimellista, tosiasiallista totuutta noilla täsmälliseen muotoon puetuilla määritelmillään. Mutta kuunnelkaamme edelleen:

Maailmankaikkeudessa on ainoastaan yksi ajatuskykyinen tajunta, ja kun se ajattelee, sen ajatukset tulevat objektiivisiksi sille itselleen. Koska tämä tajunta on kaikkiallinen, täytyy sen olla läsnä jokaisessa yksilössä. Jokaisen yksilön täytyy olla tämän kaikkivaltiaan, kaikkitietävän ja kaikkialla läsnäolevan tajunnan ilmennys.

Koska universumissa on ainoastaan yksi ajatuskykyinen tajunta, niin siitä välttämättä seuraa, että teidän tajuntanne on identtinen tämän universaalisen tajunnan kanssa, eli, toisin sanoen, kaikki järki on samaa järkeä.

Tajunta, joka keskittyy teidän aivosoluihinne, on sama tajunta, mikä keskittyy jokaisen muunkin yksilön aivosoluihin. Kukin yksilö on vain universaalisen, kosmillisen Järjen yksilöitymä.

Universaalinen tajunta on staattinen eli potentsiaalinen, mahdollinen energia; se yksinkertaisesti on; se voi ilmetä vain yksilön kautta, ja yksilö voi ilmetä vain kaikkiallisen kautta. Ne ovat yhtä.

Koska kaikkien ominaisuuksien summa sisältyy kaikkialliseen Järkeen, joka on kaikkivoipa, kaikkitietävä ja kaikkialla läsnäoleva, niin näiden samojen ominaisuuksien täytyy koko ajan olla potentsiaalisessa, mahdollisessa muodossaan läsnä jokaisessa yksilössä. Kun yksilö ajattelee, niin ajatus on pakoitettu oman luontonsa nojalla ruumillistumaan objektiiviseksi, ulkokohtaiseksi, eli olosuhteiksi, jotka vastaavat sen alkuperäistä laatua.

Jokainen ajatus on siten syy ja jokainen tila seuraus. Tästä syystä on ehdottoman tarpeellista, että ohjaatte ajatuksianne siten, että ne synnyttävät vain toivottavia tiloja ja olosuhteita. —

Lainaanpa tähän sitten otteita erittäin kiintoisasta psyko-fysiologisesta esityksestä Mr. Haanel'in teoksessa:

Me olemme yhteydessä ulkonaisen maailman kanssa objektiivisen (ulkokohtaisen) tajunnan avulla. Aivot ovat tämän tajunnan varsinainen orgaani, ja cerebrospinaalinen hermosysteemi sitoo meidät tietoiseen yhteyteen ruumiin jokaisen osan kanssa. Tämä hermosysteemi vastaa jokaiseen valo-, lämpö-, haju-, ääni ja makuaistimukseen.

Kun tämä tajunta, tämä järki työskentelee oikein, kun se käsittää totuuden, kun cerebrospinaalisen hermosysteemin kautta lähetetyt ajatukset ovat rakentavia, niin aistimuksetkin muodostuvat miellyttäviksi, harmoonisiksi.

Tuloksena on, että me liitämme voimaa, elintarmoa ja kaikkia rakentavia voimia ruumiiseemme. Mutta juuri saman järjen avulla voimme luoda myöskin tuskaa, sairautta, puutetta, rajoitusta ja kaikenlaista epäsointua elämäämme.

Me olemme yhteydessä sisäisen maailman kanssa alitajuisen mielen (subconscious mind = ali-, tai ehkä oikeammin piilotajunta) kautta. Tämän tajunnan orgaani on solar plexus. Sympaattinen hermosysteemi hallitsee kaikkia subjektiivisia (sisäkohtaisia) tuntemuksia, sellaisia kuin iloa, pelkoa, rakkautta, mielenliikutusta, samoin hengitystä, mielikuvitusta ja muita piilotajuisia ilmiöitä. Juuri piilotajunnan kautta me olemme yhteydessä kaikkiallisen, universaalisen Järjen kanssa ja tulemme yhteyteen kaikkeuden äärettömien, rakentavien voimien kanssa.

Näiden olemuksemme kahden keskuksen rinnastaminen ja niiden toimintojen ymmärtäminen on elämän suurin salaisuus. Tämän tiedon avulla me voimme saattaa objektiivisen ja subjektiivisen tajunnan tietoiseen yhteistoimintaan ja siten rinnastaa äärellisen ja äärettömän. Tulevaisuutemme on täysin oman hallintamme alainen. Se ei ole minkään oikukkaan tai epävarman ulkonaisen mahdin armoilla . . . Y. K.

(Jatk.)

VIHAAKO JUMALA EREHTYVÄISTÄ, SYNTISTÄ IHMISTÄ?

Ken on kirkollisten opinkappalten lumoissa, hänestä tuntuu niin luonnolliselta ajatus, että Jumala vihaa syntistä ihmistä. Mutta ken on vapautunut vanhoista ennakkoluuloista, hän ei voi hyväksyä väitettä, että Jumala vihaa ketään ihmistä. Käsite Jumalan viha sotii vastoin käsitettä Jumala, jos nim. Jumalalla ymmärrämme olentoa, joka on itse täydellisyys. Viha on puutteellisen luonteen ominaisuuksia. Viha on inhimillinen ominaisuus, ei jumalallinen. Vihan vastakohta, rakkaus, on jumalallinen ominaisuus. Mikäli osaamme epäitsekkäästi rakastaa, sikäli luonteessamme jo on ominaisuus, joka on aina säilyvä siinä. Täydellinen olento ei voi vihata ketään, ei edes häntä, joka rikkoo luonnon lakeja. Ken osaa vihata, hän ei ole täydellinen, koskapa hänen luonteessaan vielä on ominaisuus, joka on luonnonvastainen ja sellaisena häviön eli tuomion alainen. Vain hyvä on pysyväistä; kaikenlaatuinen paha on tuomittu häviämään kehityksen kuluessa tai antamaan tilaa vastaavalle hyvälle. Vihan vastakohta on rakkaus, kuten valo on pimeyden vastakohta. Jumala on valkeus; hänessä ei ole yhtään pimeyttä. Hän on täydellinen rakkaus, siksipä hän ei voi vihata.

Käsitettä Jumalan viha on yritetty lieventää puhumalla Jumalan vanhurskaudesta, joka ei anna vääryyden tapahtua, sitä rankaisematta. Vanhurskaus merkinnee likipitäin samaa kuin oikeudenmukaisuus. Että täydellinen olento on tuomioissaan oikeudenmukainen, lankeaa asian luonnosta. Ken tuomitsee väärin, hän ei saata olla täydellinen; täydellisyys ja ehdoton oikeudenmukaisuus ovat ominaisuuksia, jotka edellyttävät toisiaan. Ken vihaa, hän ei kykene tuomitsemaan oikeudenmukaisesti; hän ei voi olla vanhurskas päätöksissään.

Teologiamme puhuu kuitenkin paljon Jumalan vihasta. Lutherilaisen kirkon oppi-isä Martti Luther on erikoisen innostunut ja kaunopuheinen käsitellessään »jumalallisen vihan» probleemia. Hänen intonsa on hyvin ymmärrettävissä. Sillä jollei Jumala vihaa syntistä ihmistä, ei tarvita sovittajaa, ja jollei sovittajaa tarvita, minne kirkollinen maailmankatsomus silloin joutuisi! Mutta koska Jumala vihaa syntistä, tarvitsee syntinen välittäjän, joka poistaa Jumalan vihan.

Kysymme, onko Jumalan vihalla siveellistä perustaa. Sillä ken lopultakin on vastuunalainen ihmisen erehdyksistä? »Älä johdata meitä kiusaukseen», on meitä opetettu rukoilemaan. Mutta ken istutti keskellä paratiisia hyvän ja pahan tiedon puun, siten pannen kokemattoman ihmisen alttiiksi mitä kauheimmille vaaroille, antamatta minkäänmoista apua lankeemusta vastaan.

Päinvastoin! Käärmeellä oli pääsyoikeus paratiisiin.

Ihminen on teoistaan vastuunalainen; samoin täytyy olennon, miten korkean tahansa, olla vastuunalainen teoistaan. Jätämme tällä kertaa asian syvemmän pohtimisen, sanomme vain, että lankeemukseen on hän siveellisesti vastuussa, ken siihen on johdattanut viattoman olennon ihmislapsen.

Mainitsin äsken Lutherin kaunopuheisuuden Jumalan vihan tulkitsijana. Näin hän esim. kirjoittaa: »Missä Kristus ei ole välittäjä, siellä Jumala on kuluttava tuli. Sentähden Jumala on silmiemme eteen asettanut suloisen kuvan, nimittäin ihmismuodon, joka on meidän kaltaisemme ja jota me mielellämme katsomme, erittäin kun olemme hädässä. Eikä Jumala ole tahtonut mitään muuta muotoa tahi kuvaa meille esittää, kuin oman ihmisluontomme mukaisen, jotta se olisi meidän tuki, peite ja varjo, ja me olisimme Jumalan vihalta turvatut» (Paavo Virkkunen: Elämänliike, siv. 155). Edelleen samasta teoksesta (siv. 177): »Meidän pitää Kristuksen valtakunta käsittää näin: se on kaunis, suuri holvi tahi peite, yltympäriinsä meidän ylitsemme kaareutuva. Se meidät peittää ja turvaa Jumalan vihalta».

Kirkollisen sovinto-opin edellytyksenä on Jumalan viha. Vihastunut luoja vaatii uhrin sopiakseen lapsensa kanssa, jonka hän ensin johdatti kiusaukseen. Tiedämme, että kansat, joita ei lueta kuuluviksi sivistyskansoihin, lepyttävät jumaliaan uhreilla. Heidän jumalansa ovat kostonhimoisia, jotka vaativat säännöllisesti uusiintuvat uhrinsa, antaakseen tunnustajiensa olla rauhassa. Sellaiset kansat elävät alituisessa pelossa, jolleivät heidän jumalansa saa tavaksitullutta uhria. Jumalan viha lepää heidän yllään, paitsi jos jumala on saanut veriuhrin tai jonkun muun uhrin, jolloin hän suvaitsee olla tuhoamatta tunnustajiaan. Olemme tottuneet ylenkatseellisesti hymyilemään moiselle taikauskolle. Mutta niin meidän ei pitäisi tehdä, sillä taikausko on paljon lähempänä meitä kuin luulemmekaan.

Ja Noak rakensi Herralle alttarin ja otti kaikkinaista puhdasta karjaa ja kaikkinaisia puhtaita lintuja ja uhrasi polttouhria alttarille. Ja herra tunsi lepytyshajun ja sanoi sydämessään: »En minä silleen enää maata kiroa ihmisen tähden» (1 Moos. 8: 21).

Kysymme, mikä on ero pakanallisen ja juutalaisen maailmankatsomuksen välillä. En näe siinä mitään eroa.

Nykyinen kristillinen maailmankatsomus lepää sovinto-opin pohjalla. Uhri on kerta kaikkiaan toimitettu. Mutta on pääasia, että ilman uhria Jumalan viha lepää yllämme. Suuren askelen on kristikunta kuitenkin ottanut. Oli todellinen edistysaskel, kun Paavali, kirkollisen kristinopin perustaja, esitti ulkopuolisen sovinto-oppinsa ja kykeni sen liittämään muodostumaisillaan olevaan kristilliseen maailmankatsomukseen. Hän esitti paimenkirjoissaan myös sisäisen sovinto-opin, opin meidän sydämissämme syntyvästä Kristuksesta, joka sovittaa meidät Jumalan kanssa. Mutta tämä oppi oli liian ylevää sen ajan ihmisille. Kolmen—neljän vuosisadan kuluttua, todellisen tiedon hävitessä kirkon keskuudesta, sai ulkopuolinen sovinto-oppi vähitellen täyden ylivallan. Siitä asti, lähes puolentoista vuosituhannen, on kristityn autuus ja rauha perustunut uhriin, kalliiseen uhriin, Jumalan pojan antamaan. Suurenmoinen edistysaskel kuitenkin, huolimatta siitä, että »kirjain kuolettaa ja vain henki tekee eläväksi.»

Tällä hetkellä länsimaat ovat kirjaimen orjia, kirjaimen, johon Paavali puki sovinto-oppinsa. Se on vieroittanut kristityt yhä uudelleen vaadittavan

uhrin käsitteestä, jonka kahleissa juutalaisuus eli. Uuden opin tekemä palvelus on suuriarvoinen. Vielä askel, ja kristikunta käsittää, että ainoa uhri, jonka Jumala vaatii, on oman itsemme uhraaminen totuuden etsinnän alttarille. Kaikki muut uhrit, kenen tahansa antamat, ovat mitättömiä. Minun työtäni ei voi kukaan tässä maailmankaikkeudessa tehdä, jollen itse sitä tee. Viisaammat voivat minua auttaa ja opettaa, mutta työ, se on minun itseni tehtävä. Työ on sieluni pelastaminen, eli yhteyden saavuttaminen Jumalan kanssa.

Tiedän, että puheeni on mitä suurinta kauhistusta hurskaan »kristityn» mielestä. Oi sitä jumalanpilkkaa! hän huudahtaa. Mutta harhasta vapautunut sielu tuntee suuren painon nostetun sydämeltään. Päivä on koittamaisillaan hänelle, päivä pitkän yön monien harhakäsitysten jälkeen. Herännyt sielu on käsittänyt totuuksista suurimman: Jumala on rakkaus. Jumala ei voi vihata ketään olentoa. Hänen anteeksiantonsa on niin pohjaton, että siinä löytävät sovituksensa, ilman uhria, suurimmatkin erehdyksemme.

Sanon, ilman uhria, mutta en tarkoita, että tekomme olisivat vailla seurauksia. Käymme elämän koulua. Jumalan lait meitä hallitsevat, kasvattaen meitä askel askelelta ohjaamaan kulkumme kohti alkuperäämme, Luojaa. Elämä on lakisiteistä; se on meidän pelastuksemme. Jos maailmassa vallitsisi sattuma, olisi elämä ja myös henkinen kasvu aivan mahdoton. Mitä tapahtuisikaan, jos tuli tänään polttaisi, mutta ei huomenna, jos tänään painolaki vaikuttaisi, mutta ei huomenna. Yleinen sekasorto syntyisi, jos luonnonlait tänään pitäisivät paikkansa, mutta huomenna horjahtelisivat, taas jonkun päivän kuluttua asettuakseen entiselleen.

Järkähtämätön lakisiteisyys takaa kehityksen mahdollisuuden. Pitää olla perusta, jolle rakennamme. Luonnonlait ovat tuo perusta, sekä syysilliset että myös siveelliset luonnonlait.

Edellisten olemassaolo tunnustetaan yleisesti ja sen mukaan toimitaan. Kemisti tietää varmuudella, mitä tapahtuu, jos hän sekoittaa kaksi kemiallista, määrätynlaatuista ainetta, toisiinsa. Tulos on huomenna sama kuin tänään, jos ainemäärät ovat samat.

Mutta epäjohdonmukaiset ihmiset, jotka kerskaavat korkeasta länsimaisesta sivistyksestään, ja mikä vielä hullunkurisempaa, ainoasta oikeasta uskostaan, eivät kuitenkaan kykene käsittämään, että myös siveelliset luonnonlait ovat järkähtämättömiä. Päinvastoin, niiden olemassaolo kielletään (uskomalla historiallisestikin hyvin hämäräperäiseen tapahtumaan saadaan anteeksi pahat teot), aivan kuin siveellinen maailma lakeineen olisi pelkkä olemattomuus. Mikä meissä on oleellista ei ole ruumiimme, vaan kuolematon henkemme. Henkemme, siveellisen maailman jäsenenä, on sen maailman lakien alainen, kuten ruumiimme on tämän maailman lakien alainen. Vai uskaltaako joku väittää, että vain näkyvää maailmaa vallitsevat luonnonlait, mutta että näkymätön maailma on sekasorron maailma, vailla sitä vakavuutta ja järjestystä, mikä tulee lakisiteisyydestä? Ajatuksemme kuuluvat näkymättömään maailmaan, kuten kaikki sielulliset ominaisuutemme. Aikaansa vähänkin seu-

ranneen ihmisen pitäisi tietää, että ajatuksenmaailmassa vallitsevat omat lakinsa, joita sielutieteilijät selittelevät. Puhe ajatuksen voimasta ei ole enää joutavaa puhetta; ajatuksensiirto esim. on tieteellinen tosiasia. Mutta miksikä sitten pysähdytään puolitiehen! Jos ajatus on voimaa, kuten todistettu on, on kehitetyllä voimalla oma tehonsa ja vaikutuksensa: se purkautuu aikanaan, synnyttäen luontonsa mukaisen tuloksen. Ajatus on kaikkien tekojemme pohjana. Kukin tekomme siis aikanaan puhkeaa hedelmäänsä. Hyvä puu tuottaa hyviä hedelmiä, huono huonoja.

Jos ajattelemme ja toimimme vastoin luonnon lakeja, ovat seuraukset meille vastenmieliset. Jos pistämme sormemme tuleen, tuli polttaa meitä. Jos pidämme sormeamme tulessa kauan, saamme paljon kärsiä. Mutta kukaan järkevä ihminen ei nyt väitä, että Jumala on vihastunut meihin sen johdosta, että pidämme sormeamme tulessa ja että tuntemamme kipu on aivan epäämätöin merkki Jumalan vihasta. Eihän sormemme ole tarkoitettu poltettavaksi, mutta kipu ei sittenkään ole merkki Jumalan vihasta. Teko on vain kerta kaikkiaan luonnonvastainen: siksi se tuottaa kipua meille.

Pahat teot ja ajatukset ovat myös luonnonvastaisia. Mutta koska luonto ei aivan heti reageeraa eli osoita vastavaikutusta niistä, ovat ihmiset langenneet harhaluuloon, että siveellisiä luonnonlakeja ei olekaan olemassa, joten ihminen saa elää mielinmäärin täällä, kunhan hän vain ei riko yhteiskunnan lakeja. Mutta näille kuuluu Paavalin sanat: Älkäät eksykö, Jumala ei salli itseään pilkata, sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittääkin. Nykyaikaisella kielellä kuuluu tämä: Laki ei salli itseään pilkata: olet kaikista ajatuksistasi ja teoistasi vastuunalainen. Jos ne ovat sopusoinnussa luonnonjärjestyksen kanssa, olet mielihyvin nauttiva niiden seurauksista; jos ne ovat ristiriidassa luonnonjärjestyksen kanssa, ovat niiden hedelmät katkeria. Mitään muuta palkintoa tai rangaistusta ei ole; on vain hyviä tai huonoja, mieluisia tai vastenmieluisia seurauksia, johtuen syystä, joka on ne aiheuttanut.

Puheen Jumalan vihasta ja kostosta saamme siis laskea tietämättömyyden ja ymmärtämättömyyden tiliin. Ei ole Jumalan vika, jos kärsimme. Eläkäämme luonnonmukaisesti, mikään kärsimys ei kohtaa meitä, mikään pilvi ei kohoa henkiselle taivaallemme, pimentäen tietämme ja tehden vaelluksemme raskaaksi. Sillä maailmaa ohjaa täydellinen rakkaus ja viisaus; näiden turvissa me kehitymme. Ja kehityksen päämäärä on onni ja täydellisyys.

Sillä ihminen, huolimatta suuresta itsepintaisuudestaan ja penseydestään luonnon äänelle sisässään, kuitenkin vähitellen oppii kuulemaan ja kunnioittamaan sen kuiskauksia. Ne ovat alussa tuskin kuuluvia: ne voidaan tukahuttaa. Ihminen on vapaa olento, siksi hän voi vastustaa omantuntonsa ääntä. Sanomme: omatunto nukkuu, mikä vain merkitsee sitä, että se ei vielä kykene kyllin lujasti puhumaan. Persoonallisuuden muodostama harha on vielä liian voimakas, mutta kehitys tekee tehtävänsä. Lapsen ei useastikaan tarvitse polttaa itseään, kunnes hän oppii että pipi tulee, jos panee sormensa tuleen. Siveellisissä asioissa tämä saavutus on pitkällisempien kokemusten kautta

saavutettavissa; mutta sielun kuolemattomuus on panttina päämäärän saavuttamisesta.

Eikö siis ole melkein järjettömyyttä puhua Jumalan vihasta, joka lepää yllämme. Miten Jumala voisi vihata henkiseen kasvuun luotua olentoa, jos tuo olento heti ei kykene täyttämään kaikkein korkeimpia vaatimuksia. Ei opettaja vihaa oppilasta sen vuoksi, että oppilas ei tiedä kaikkea, mitä opettaja tietää, josta seuraa, että oppilas useinkin erehtyy. Taitava opettaja kasvattaa, neuvoo ja odottaa, ollen varma siitä, että kerta koittaa aika, jolloin oppilas on kurssin suorittanut. Jos näin menettelee puutteellinen ihminen, miten paljon enemmän saammekaan toivoa ymmärtämystä Hänen puoleltaan, joka on meidät luonut, antanut rintaamme kipinän omasta pyhästä olemuksestaan ja joka on täydellinen rakkaus ja viisaus.

Artturi Vesenterä.

AARTEENKAIVAJAT.

»Taivaanvaltakunta on peltoon kätketyn aarteen kaltainen, jonka eräs mies löysi ja kätki ja siitä iloissaan hän meni pois ja myi kaikki, mitä hänellä oli ja osti sen pellon.»

Matt. 13:44.

Me ihmiset olemme aarteen hakijoita jokainen. Jos tarkastelemme omaamme ja ympärillämme elävien ihmisten elämää, mitä väkeä lienevätkin ja missä asemassa hyvänsä, kaikki me etsimme sitä tietä, joka veisi meidät onneen, sitä aarretta me etsimme, joka voisi meidän sisäisen kaipuumme tyydyttää.

Katsokaamme esim. juopunutta, joka viruu tien vierustalla kurjuudessaan. — Onnea hänkin on etsinyt omalla tavallaan ja epäonnistuttuaan siinä joi surunsa ja harminsa unhoksiin, taikka haki hän hetken huumauksen voidakseen kuvitella omistavansa onnen, joka yhä hänen tieltänsä pakenee.

Taikka katselemme tuota toista, joka kokoaa itselleen tavaraa ja kultaa. Hän tekee sitä ollakseen kerran omaisuutensa avulla onnellinen. Tällä hetkellä on hän kaikkea muuta, hänen elämänsä on työläs kuumeinen aherrus, jota ainoastaan kaukaisen päämäärän toivo elähyttää. Kun hän on saanut kootuksi niin ja niin paljon, silloin vasta alkaa se oikea elämä.

Jos vielä olemme tilaisuudessa seuraamaan tuon lähimmäisemme elämää, huomaamme pian, että hän saatuaan haluamansa määrän, näemme hänen yhä vapisevin käsin, palavin silmin haalivan lisää, yhä vain lisää ja niin hän pitkittää, kunnes vuoronsa on tullut poistua elämän näyttämöltä. Samoin on laita sen, joka etsi kunniaa ollakseen onnellinen. Hän lähti saavuttamaan jonkun määrätyn asteen, mutta tultuaan siihen hänen janonsa ei sammunutkaan, vaan hirveä, kuluttava tuli poltti häntä öin ja päivin vaatien yhä ankarampiin ponnistuksiin, mutta onni vaan askel askeleelta väistyy hänen edeltään.

Samoin kuin rikkauden, kunnian ja vallan, on laita kaikkien muidenkin tämän maailman nautintojen. Ne eivät sammuta janoa, vaan kiihoittavat sitä, ne eivät tyydytä sielujemme kaipausta, vaan ovat vääriä aarteita, joiden

omistaminen ei turvaa elämämme säilymistä, kuten näyttää, vaan ryöstää sen meiltä ennenkuin huomaammekaan.

Mikä on sitten se oikea aarre, se tosi onni, jota joka-ainoa ihmineen sielussaan kaipaa? — Me tiedämme, että se on *taivasvaltakunta.*

Mutta tämä aarre on peltoon kätketty, kuten Jeesus Kristus sanoo vertauksessaan.

Sinä totuuden etsijä tiedät, mitä tämä merkitsee. Sn on kätketty, peitetty meiltä kuitenkin niin, että se on jokaisen saatavissa. Ei sitä ole asetettu korkealle, jonne ainoastaan korokkeilla seisovat ylettävät vaan on se kaivettu *maahan,* meidän omaan maalliseen olemukseemme — kuitenkin tuo mies, josta Jeesus Kristus vertauksessaan puhuu, meni ja myi kaiken minkä omisti ja osti tuon pellon. Miksi piti tuon miehen myydä kaiken minkä omisti ja luopua koko omaisuudestaan aarteen saadakseen, joka ei ollut sen kauempana kuin maassa josta jokainen voi sen saada? — Siksipä tietenkin että koko pelto on aarteen etsimiseen uhrattava, koko maa-alue luovutettava kaivaustöille. Oletko sinä, totuudenetsijä koskaan pysähtynyt miettimään tätä asiaa? Sinä, joka olet tullut käsittämään tämän aarteen arvon ja tiedät että koko tämä mainen onni, tämän maailman rikkaudet ja kunnian kaikkein korkeimmatkaan saavutukset eivät ole sinun katoamattomalle olemuksellesi sen enemmän arvoiset kuin kaikkein tavallisimmat unielämyksesi ovat päiväelämällesi — ne haihtuvat mielestäsi ja painuvat unhoon herättyäsi päivätajuntaan. Sen sinä tiedät, sinä, joka olet keksinyt pellon mihin aarre on kätketty. Mutta tämä kallis omaisuus ei ole vielä sinun vaikka tiedät, mistä se on löydettävissä; vai oletko sinä jo myynyt kaiken ja sillä tavoin saanut haltuusi pellon kaivaustöitten alottamista varten.

Oletko vielä luopunut mistään tämän asian tähden? Oletko jo uskaltanut astua rajan ylitse Jumalanvaltakunnan puolelle vaiko vielä asustelet sillä puolen missä pyhiä asioita pilkataan. — Uskallatko sinä pilkan kuullessasi tunnustaa kantasi vaiko hymyilet arkaa, kaksimielistä hymyä, kuvitellen mielessäsi olevasi suvaitsevainen ihminen, joka ymmärtää kumpaakin puolta. Tohditko luopua omaisuudestasi edes vähäiseltä osalta Jumalan valtakunnan tähden, hennotko heittää mukavan henkisesti velton elämäsi ja ottaa omasi ja koko maanpiirin yhteisen ristin hartioillesi.

Rohkenetko katsella omaa kurjuuttasi ja mitättömyyttäsi Jumalaisen Valon kirkkaudessa. Tohditko, ihminen, kuolettaa oman itsesi, ristiinnaulita tuon raakkaan muista ihmisista niin huolellisesti eristetyn persoonallisen minäsi noustaksesi Kristuksen kanssa uuteen pyhää ykseyttä tarkoittavaan elämään? —

Vaiko riittää se sinulle, että ylpeässä mielessäsi tiedät ja käsität salaisuuden, jota ihmiskunnan enemmistö ei tälläkään hetkellä tiedä, vaikka se on kätketty heidän sielunsa sisimpään. Onko sinulle siinä kyllin että tämän tästä kuljet tuon pellon lähettyvillä, kuuntelet esteettisiä puheita tuon arrteen esiinkaivamisesta innostuen kenties joskus itsekin sopivassa seurassa, tilaisuuden tullen tästä asiasta puhumaan näyttääksesi samalla hieman esitystai-

toasi ja tietojasi ijäisyyskysymyksistä, joita olet pyhistä kirjoista onnistunut löytämään.

Vieläkö itsekkäästi kokoat maallista hyvyyttä ympärillesi tavoitellen kultaa ja maailman kunniaa. Kulutatko aikaasi aistinautinnoissa, jotka kenties ovat paljonkin kauniimpia ja hienompia mutta kuitenkin laadultaan samoja kuin tämän maailman kansalaisten. Ja silläkö tavoin luulet pääseväsi aarteen omistajaksi, aarteen, joka on kätketty maan syviin uumeniin. Etkö tiedä, että sen esillekaivaminen on ankaraa, totista työtä jonka tekijä ei jouda kylän juomingeissa eikä ilonpidoissa aikaansa kuluttamaan. Sillä maakerrostumat kohoavat muutenkin liian hitaasti hänen lapionsa tieltä, aikaa on vähäsen ja usein ahdistaa mieltä kysymys, ehtiikö hän löytää aarteen ennenkuin yö joutuu, valot sammuvat ja pimeys yllättää.

Hän onkin sitäpaitsi myynyt kaiken omaisuutensa, ostaen sen hinnalla tuon maakappaleen kaivaustöitä varten. Hänen on täytynyt luopua kaikista haluistaan jokaisen nautinnon himosta ja uhrata tämän maallisen olemuksensa, koko tämän tomukokoumuksen, jonka välityksellä hänen sielunsa olisi voinut ottaa osaa kaikenlaiseen aisti- ja tunneherkutteluun. — Ei sitä peltoa, joka on otettu aarteenkaivamiseen voida käyttää muuhun tarkoitukseen. Kuinka harva totuudenetsijä on luopunut kaikestaan omistaakseen taivasten valtakunnan. Kuinka velttoja olemmekaan pyrkimyksessämme, kuinka hitaasti kehitymme. Asia on kyllä ollut mielenkiintoinen jo kauvan aikaa, onhan hyvä tietää mihin aarre on kätkettynä — joskus on sitä ruvettava sieltä etsimäänkin, joskus tuonnempana, sitten kun ensin on tuo maallinen etu saavutettu, tämä nautinnonpikari tyhjennetty ja näin kuluu kallis elämä toisensa jälkeen hukkaan. Kerta kerralta me turhanpäiten kestimme syntymän ja kuoleman tuskat, kestimme kaikki elämän surut ja kärsimykset, jotka saivat päällemme katoavia aarteita tavoitellessamme, silläaikaa kun Elämän Isä, suurella kärsivällisyydellä odottaa eksynyttä lastansa kotiin. Kerta kerralta vielä senkin jälkeen kun olemme kuulleet kutsun ja tunteneet taivaanvaltakunnan läheisyyden, eksymme kuolemattomien himojemme virvaliekkien jälkeen maailman korpeen samoamaan.

Sinä ihminen, aarteenkaivaja, joka etsit onnea mikä ehtimiseen edeltäsi pakenee, muista, että ainoa aarre on peltoon kätketty, josta sen jokainen kykenee ottamaan. Alota kiireellä kaivaustyösi, tehtäväsi on raskas ja aika lyhyt.

Tartu lapioosi, *rukoukseen,* ryhdy siihen lujalla uskolla ja koko sydämesi hartaudella, sillä ilman tätä asetta et koskaan saa aarrettasi päivänvaloon.

— Rukoile ja tee työtä! Onko kuluneempaa lausepartta. Kuitenkin on se oleva aarteenkaivajan jokapäiväinen tunnussana. Ja olkoon hänellä raskaassa työssään lohdutuksenaan tietoisuus että sitä mukaa kuin Jumalanvaltakunta aste asteelta lähestyy häntä itseään, lähenee se myös koko ihmiskuntaa. Yhtä perhettä olemme kaikki, saman Isän lapset ja mikä on yhden voitto, on myös toisen ja yhden lankeemuksesta koituu koko perheelle onnettomuus.

Ilma Wirtala.

KOHTALO.

Mä pisar pisaralta tahdon juoda
sen kalkin, minkä koltalolta saan,
jos lievityst ei pyytämättä suoda,
niin pohjaan saakka sakat nautitaan.

Pois tahdon heikot askeleeni peittää
ja taakseni en katsomahan jää,
sen ylle unho siunauksen heittää,
mi kerran uhkui nuorta elämää.

Tammisuo, 10. 1. 1925.

Ensi Lahdensuu.

VANHA PYHÄ LAULU.

Suomentanut Larin-Kyösti.

Käy kolme ruhtinast' itämaan
pois tähden johdossa kulkemaan,
he Juudan kansalta kysyy nyt:
miss' on kuningas äsken syntynyt.

He tahtovat armaan lapsen luo
ja mirhamit, aarteet he uhrina tuo.
Ja tähti loistaa ja hohtaa maat,
luo seimen astuvat kuninkaat,
he riemuiten lapsen nähdä saa,
rukoillen kuninkaat kumartaa,
he astuvat armaan lapsen luo
ja mirhamit, aarteet he uhrina tuo.

Oi, ihminen,
ole uskollinen,
käy kuninkaita seuraten!
Ja loistakoon armon tähti ain,
sun onneas etsi Herrassa vain!

IHMISET!

Etsin teitä, oi ihmiset:
löydän vain joukot valtaiset.
Ei teitä ole,
kultajyväset kuin
aron aution tuulen-hiekkahan
hukkuneet ootte meluun maailman.

Eläinihmiset julmat vaan
kansoittaneet ovat maan:
sirpale pieni
heill' on ihmissielua
eksyneenä eläinruumiiseen,
viettein valtahan, kahleeseen.

Taru kentaurin toteutuu:
ihmispeto elää, vahvistuu
salassa syntyin
lailla käärmeen, kyyn,
jättiläishirviöksi kasvaen,
vallaten, vallaten voimat ihmisen.

Etsin teitä, oi, ihmiset:
näen vain julmat katsehet,
vaanivat, vihaa,
himoa hehkuvat,
kuulen joukkoin suurten riehuvan,
sanoissa saastaa, myrkkyä viskovaa.

Eläinolentonne orjat te,
vihaa kannatte povenne
etsiessänne,
riistäessänne
kullan, mammonan valtaa, rihkamaa,
loistollaan mi valheeseen viekoittaa.

Kätenne kohottaa syntisen,
tahdotte ylitse toisien.
iskeäksenne,
sortaaksenne
maahan heidät, kuin pedot niin
himoatte tekoihin likaisiin.

Etsin teitä, oi, ihmiset:
kunnia, maine, rikkaudet
kätke ei teitä,
kasvata teitä,
sielun kadotetun hintahan,
missä onni on ostettu maailman.

Ihmisyysihanteen kaupungin
polku kaita on, porttikin,
kulkea sitä,
saavuttaa sitä
ei kameeleilla kulkijat voi,
kalleuksineen, mit kantoi toi.

Astuttava jokaisen itsensä
se on vaivassa, helteessä,
maan tomussa,
sauvaan turvaten
polkuja louhikkoisia, kapeita
käyden kiusausten korvessa.

Ihmiset, ihmiset ainiaan
orpoina elätte päällä maan,
kotianne etsien,
ristiänne kantaen
maailman orjuudesta vapautuin,
Jumalan pojiksi niin valmistuin.

Joel Joel.

KUVAAMATAITEEN ASEMA NYKYAIKANA.

Kuvaamataiteita valitetaan nykyaikana useikin aatteiltaan köyhiksi, hengettömiksi, korkeampia vaatimuksia tyydyttämättömiksi. Ja täytyyhän myöntää tässä valituksessa olevan perää. Taiteenhan tulisi antaa ilmaisu ajassa liikkuville aatteille, sen tulisi antaa havainnollinen kuva ajan henkisistä käsityksistä, riennoista, pyrkimyksistä.

Mutta meidän on rajoituttava vain kuvaamataiteisiin, sillä en luule, että on valitettu toisten taiteenhaarojen huonoutta ja ala-arvoisuutta, enkä pitäisi tällaista valitusta oikeudenmukaisena ja todellisiin syihin perustuvana. Onhan runous ja musiikki meidänkin aikanamme virkeää, eloisaa, elinvoimaista, kukoistavaa, ihmisten mieliä tyydyttävää, innostavaa, kohottavaa.

Koetan etsiä ja selvittää syitä, miksi näin on, miksi kuvaamataiteet nykyaikana ovat jääneet jälelle muista taiteenhaaroista, vieläpä rappioituneet siitä, mitä ne aikaisemmin ovat olleet, vieläpä niin, että kuvaamataiteet viimeisimpinä aikoina ovat suurimmalta osalta olleet tuossa rappio- eli dekadenssitilassa.

Tietysti me jo edeltäpäin saamme ottaa laskuun, historiallisena kokemuksena, että henkiset virtaukset, aateaaltoilut, niin taiteen alalla kuin muuallakin osoittavat ajoittain nousua, jota seuraa lasku, ja taas uutta nousa, kasvamista. Tämän nojallakin me jo voimme odottaa, että, jos myönnämmekin kuvaamataiteitten nykyään olevan matalimmassa kohdassaan, ne eivät voine jäädä siihen ainaiseksi, vaan ilmaantuu ensin tyytymättömyyttä, sitten vaatimuksia ja vihdoin vaatimusten ajan kohonneen käsityksen toteuttajia, uusien ihanteitten ilmentäjiä.

Mutta meidän on huomattava verratessamme kuvaamataiteita toisiin taidelajeihin, että kuvaamataiteet ovat toisiin nähden heikommassa asemassa. Niiden keinot ovat paljoa rajoitetummat kuin toisten. Toisilla on paljoa suurempi liikunto- ja vaikutusala. Ne perustuvat paljon välittömämmin, niin, välittömästi, ihmisten tunteisiin, jotka ovat herkimmät ja kaikkina aikoina yhtäläisesti, yhtä voimakkaasti ihmisen sisimpään, henkeen, vaikuttavat sielunkyvyt. Rakkaus, viha, epätoivo, hartaus, innostus, ne ovat ihmisessä yhtä tuoreet ja yhtäläiset nykyaikana, nykyajan ihmisissä, kuin ne ovat olleet entisten aikojen ihmisissä.

Ja näitä tunteita liikuttelee runous ja musiikki välittömämmillä ja liikkuvammilla keinoilla kuin kuvaamataiteet. Kuvaamataiteet ovat sidotut hetkeen, joka jää semmoisekseen ammoisiksi ajoiksi, kuvaamataiteen esityksessä ei tapahdu mitään liikahdusta, kehitystä, jännitystä, odotusta, nousua, ratkaisua. Kuvaamataiteen tuotetta me katselemme levollisin katsein, rauhallisin mielin, vaikkapa se esittäisi jotakin jännittävää ja ratkaisevaa kohtaa, koska siinä ei kuitenkaan tapahdu mitään, ei ole mitään meiltä salassa olevaa, mikä on vielä tulossa ja pitää mieltämme jännitettynä. Kun sitävastoin kertomus, runo, näytelmä, laulu tai soitto ottaa meidät valtoihinsa, sulattaa meidät aiheensa mukaan, kaikkiin mahdollisiin tunne-elämyksiin, sillä ne esittävät meille jonkun mielialan, sieluntilan tai kokonaisen ihmiskohtalon, jonka taisteluihin,

pyrkimyksiin, saavutuksiin tai tappioihin me otamme osaa kuin omiimme, sillä ihmisinä me tunnemme ne ihmiselle kuuluviksi. Kaikki nämä edut ovat toisilla taidelajeilla, ja ehtymätön lähteensä ja aihevarastonsa on niillä ihmissydämessä, nykyajassa ja historiassa.

Eikö sitten samoin ole kuvaamataiteitten laita?

Viittasin jo siihen, että toisilla taidelajeilla on etu vaikuttaa välittömästi tunteisiin ja siten vallata ihminen puolelleen, vaikuttaa joko kohottavasti tai masentavasti, mutta aina miltei aina voimakkaasti. Kuvaamataiteet vaikuttavat enemmän käsityksen kautta. Meidän käsityksemme maailmasta, meidän maailmankuvamme on nyt toinen kuin muinaisajan kansoilla tai ihmisillä, jotka elivät vain joku satakunta vuotta meitä aikaisemmin.

Egyptiläisten mieliä askarrutti kuolemanjälkeinen elämä kenties yhtä paljon kuin ajallinenkin, heidän elämänkäsityksensä oli siis koko lailla laaja, heillä oli myös monia jumalia, jotka olivat heidän palvontansa ja myös kuvaamisen esineinä, mutta johtuneeko heidän alkeellisesta, kömpelöstä suoritus- ja kuvaamistavastaan, että me pysymme jokseenkin vieraina heidän kuvaamataiteensa tuotteille, vai siitä, että heidän elämänkäsityksensä oli erilainen kuin meidän.

Assyrialaiset, juutalaiset, foinikialaiset voimme syrjäyttää jo senkin tähden, että heiltä on jäänyt niin vähän kuvaamataidon tuotteita jälkimaailmalle.

Kreikkalaiset eivät mielellään ajatelleet kuolemanjälkeistä elämää, se oli heille synkkä, kolkko varjojen valtakunta. Sitä enemmän riemuitsivat he parhaallaan elettävästä, näkyvästä elämästä. He luovat omalaatuisen rakennustaiteen, joka on pysynyt lajissaan ylittämättömänä. Heillä on koko joukko jumalia, jotka ovat oikeastaan ihmisiä hekin. Heidän kuvaamisensa täydellisinä, jalomuotoisina ihmisinä ja myös kauniin ihmisruumiin ihailu kehittää kreikkalaiset täydellisiksi ihanne-ihmisen kuvaajiksi. Lukuisa jumalajoukko ihmisominaisuuksineen, keskinäisine suosioineen, kateuksineen, kamppailuineen ja ihmiskohtailoihin puuttumisineen antoi taiteilijoille runsasta aihetta kuvallisiin esityksiin.

Kreikassa kuvaamataide, eritoten kuvanveisto, kukoisti virkeänä ja voimakkaana, ihmismieliä innoittavana, sillä nämä taidetuotteet olivat heidän ja heidän jumaliensa elämää kuvaavia, voisi sanoa, he elivät niissä, ne olivat osa heidän elämäänsä. Näin jatkui vielä roomalaisillakin, jotka olivat omaksuneet kreikkalaisten maailmankatsomuksen ja elämänkäsityksen, kunnes uudet historialliset olot, kansainvaellukset ja toinen elämänkäsitys, kristinusko, vieläpä osaksi islaminusko, hautasi kaikki raunioihin ja unhotuksiin.

Vain näkyvästä elämästä poiskääntynyt hartauselämä oli nyt otollista, pyhimyselämä tavoiteltavaa, vain pyhimysten kuvaaminen ainoa aihe kuvaamataidon yrityksille. Senaikainen kuvaamataide olikin hyvin kömpelöä, kaavamaista ja kankeaa, köyhää ja kurjaa. Kirkkorakennustaide onkin vallitsevin taidemuoto, se kukoistaa ylimmillään ja kehittyy alallaan huippuunsa.

Mutta ajan oloon löytyy vanha maailma raunioistaan, harrastus, mielenkiinto kohdistuu jälleen jo unohdettuihin entisen Kreikan ja Rooman aate- ja muotomaailmoihin, ja näin uudestaan syntynyt vanha aikakausi antaa

voimakkaan virikkeen ja valtavan aineksen taiteelliselle tuotannolle, niin suuren, että samanlaista kuvaamataiteitten nousua, eloa ja kukoistusta ei toista tunneta kuin tällä renessansiajalla, ja jatkui sitä vielä renessansin jälkikausilla, barokki- ja rokokoaikakausina. Kreikkalais-roomalainen jumaltarusto ja myös raamatunhistoria antoivat loppumatonta ja yhä kertautuvaa aihetta taiteilijain kuvattavaksi. Ihmisten ajatus- ja mielikuvitusmaailmaa, sen elämänkäsitystä ja maailmankatsomusta ei ollut vielä horjuttanut n.s. valistusajan kuiva ja köyhdyttävä järkeily, saatikka sitten meidän aikanamme tapahtunut muutos henkisessä elämässä. Silloin ihmiset vielä hartaina elivät noissa menneitten aikojen kuvitelmissa tai olivat ne ainakin rakraita heille.

Tätä henkistä taustaa, tätä mielikuvituselämän varastoa ei meidän aikamme kuvaamataiteilijoilla ole enää käytettävänään. Vielähän siitä joku taiteilija silloin tällöin ammentaa, vieläpä viime vuosisadalla siihen muuankin suuri taiteilija, kuvanveistäjä Thorvaldsen, eläytyi kokonaan, sai aihetta koko elämäntyölleen, samoin monet englantilaiset maalarit ovat siitä hakeneet aiheensa kauneuskuvitelmilleen. Mutta se on sittenkin vain jo eletyn kertaamista, menneisyyden muisteloa, ei uutta luovaa, se ei enää lämmitä mieliä välittömällä tuoreudellaan, niinkuin taide, joka on meidän oman elämänkäsityksemme ja tunnetapamme mukaista. Meidän aikamme vaatii juuri tunteen ilmausta tai aatteen esittämistä kuvaamataiteiltakin.

Tämä vaatimus johtaa vertauskuvalliseen, symboliseen taide-esitykseen. Näinhän onkin laita varsinkin kuvanveistotaiteessa, joka jo sentähden, että se sekä liikkumisalaltaan että esityskeinoiltaan on rajoitetumpi kuin muut taidelajit, täytyy turvautua tähän avartavampaan esitysmuotoon. Mutta usein näkee, että nuo esitykselle annetut nimitykset ovat sivuasia, pääasia on ollut taiteilijan ilo saada esittää pelkkä ihmisruumis sinänsä. Ja johan tämä muodollinenkin puoli itsessään on esittämisen arvoinen, kun se on oikein valittu ja taidolla suoritettu. Sillä mitäpä korkeampaa on luonnon moninaisista muodoista löydettävissä kuin kukoistuksessaan oleva ihmisruumis. Mutta moniko nykyisistä kuvaamataiteilijoista siihen pystyy? Vieläpä näyttää juuri pyrkimys olleen ja vieläkin olevan esittää ihmisruumis vääristetyin muodoin, venytetyin tai lyhistetyin jäsenin j.n.e.

Luova taiteilija ei tyydy kertaamaan toisten töitä, esittämään samoja muotoja, joita jo on ennen esitetty, vaan haluaa luoda jotakin omaperäistä, joka on uutta, hänestä itsestään lähtenyttä. Tämä sekä aiheisiin että suoritukseen, tekotapoihin nähden. Ja jospa hän käyttää ennen esitettyjä aiheita, niin tahtoo hän valitsemansa aiheen, tilanteen, kohtauksen tai minkätahansa kuvausesineen esittää omalla ennen esittämättömällä tavalla.

Tästä uusien aiheiden ja uusien muotojen etsimisestä ja uusien tekotapojen käyttämispyrkimyksestä johtuneen tuo nykyaikana vallitseva väärästä taiteenymmäryksestä johtunut ja toivottavasti pian ohi menevä epätapa, että — kuten juuri edellä huomautettiin — ihmisruumis kuvataan luonnottomana, väännellyin ja vääristellyin ja siis ehdottomasti rumin, loukkaavin, iljettävin

muodoin. Vielä pitemmälle tässä uuden ja oudon tavoittelussa ovat menneet n.s. kubistiset ja futuristiset hurjastelut. Että tämä on taiteen rappiotilaa, eikä enää mitään taidetta, sitä ei kukaan täysijärkinen ja tervetunteinen voi kieltää. Tällaisella äärimmäisyyksiin menevällä, ylimielisellä ja kaikesta luonnollisesta tuntemustavasta piittaamattomalla hurjastelulla ja tekotavan huolimattomuudella ei voi kuitenkaan olla muuta kuin väliaikainen, ajan yleistä sairaloisuutta ja raaistumista ilmaiseva merkitys.

Toinen, mutta tärkeämpi asia on se, onko nykyajalla kuvaamataiteelle tarjottavana sellaista aihemaailmaa, joka tyydyttää nykyajan ihmisen kauneuden kaipuuta ja vaatimuksia. Sillä huomattava on — mikä monilta nykyajan taiteilijoilta näyttää unohtuneen — että taiteen on palveltava kauneutta, sen on juuri kehitettävä kauneustajunnan tasoa eikä päinvastoin sitä alennettava.

Mikä on kaunista, mikä rumaa, missä on ero kauniin ja ruman välillä, kysyvät ehkä nämä moitteenalaiset taiteenharjoittajat. Siinäpä se kysymys onkin. Ei siihen voida oikopäätä järkisyitä esittää eikä ehdottomia ohjeita antaa, sillä se on enemmän tunteen asia. Jos ei taiteilijalla ole kauneustajun synnynnäistä lahjaa, on hänellä vaikea ja pitkällinen opiskelu, harjoittelu, kokeilu, kouliutuminen kestettävänä. Mutta mahdoton päämäärä ei se sentään ole. Niinhän meidän muidenkin ihmisten täytyy kokemusten ja kompastuksien kautta oppia käytännöllisen elämän kauneutta, oikeata suhtautumista elämän erilaisiin tilanteisiin, ellei meillä ole myötäsyntyneet lahjat sitä varten, miellyttävää hienotunteisuutta ja oikeamielistä käytöstapaa.

Kieltämätön tosiasia on, että kuvaamataiteiden aiheala meidän päivinämme on ahtaampi ja köyhempi kuin mitä se on ollut edesmenneinä aikoina, koska, kuten jo on huomautettu, nykyajan ihmisen maailmankuva on toinen kuin aikaisempina aikoina. Me emme enää elä kreikkalais-roomalaisen sivistyskauden jumaltarustossa ja raamatun kertomuksissa, emme ainakaan samalla kiintoisuudella kuin ennen meitä eläneet sukupolvet. Jos me jotakin taidenautintoa tunnemme, katsellessamme sen ajan — tai myöhemmänkin — käsityksiä kuvaavia teoksia, niin on se vain ulkokohtaista, me ehkä ihailemme taiteilijan suoritustaitoa ja kuvaamiskykyä, mutta itse aiheet eivät synnytä meissä enää elävää hartautta, ja me suhtaudumme niihin jonkinlaisella ylemmyyden hymyllä, kuten ainakin asioihin, joista me jo olemme poiskasvaneet ja jättäneet taaksemme.

Toivokaamme, että taide vihkiytyisi sisäisten totuuksien palvelijaksi.

G. A. Brander.

Voi sitä hyvyyttä, joka hellii paheita ja säälii itseään!
Voi sitä kärsivällisyyttä, joka on loppumaton eikä mitään vaadi:
Voi sitä sopusoinnunrakkautta, joka pelkää luomisen tuskaa!
Voi sitä totuudenrakkautta, joka ei siedä rumuuden osoittamista!
Voi sitä ihmisrakkautta, joka jokaista siunaa ja kaikelle sanoo Amen!
Voi sitä viisautta, joka valaisee vain pilviä ja päitä!

Edwin Larsson.

MAAILMOJEN ASUTUKSESTA.

Kirj. *K. I. Karstén.*

(Jatk.)

Kemiallisen kokoomuksensa puolesta ovat aurinkokuntamme kiertotähdet kyllä mahdollisia elämää kantamaan, mutta fysikaalisessa suhteessa niistä useimmat heti ensi tutkimisella osoittautuvat mahdottomiksi. Jättiläiskiertotähdet, Jupiter, Saturnus, Uranus ja Neptunus ovat vielä lähiten auringon kaltaisia. Ne ovat kuumia, juoksevassa tilassa olevia ainemassoja, joitten oma lämpö, nousten ehkä tuhansiin asteisiin, on niin korkea, että elollista luontoa siellä ei voi olla. Tämä onkin aivan ymmärrettävää, sillä näiden kiertotähtien jättiläiskoko maapalloon verrattuna on estänyt niiden jäähtymisprosessia edistymästä niin pitkälle, kuin se on tapahtunut pienemmillä.

Tämän jälkeen tarkastelkaamme tuota paljon puheenaihetta antanutta Mars-tähteä. Sillä tiedämme olevan kiinteän kuoren, mutta sen ilmakehä, verrattuna meidän ilmakehäämme, on kovin ohut. Sitä osoittaa jo sekin, että kykenemme näkemään sen läpi miltei esteettömästi aivan Marsin pintaan saakka. Sen ilmakehä ei saa aikaan hajaheijastusta eikä heijasta takaisin auringon valoa siinä määrässä kuin meidän ilmakehämme, joka jo muutaman kymmenen kilometrin etäisyydellä oleellisesti häiritsee näkemistä, kuten kokemuksesta tiedämme. Marsin taivas on milteipä aina vapaa pilvistä, mikä todistaa kosteuden puutetta. Etevän tähtitieteilijän Campbellin tutkimusten mukaan ei siellä ole kosteutta huomattavasti enemmän kuin meidän kuussamme, joka taas on aivan vedetön. Marsin vähäinen massa — noin $^3/_8$ maan massasta eli painosta — ei ole kyennyt piirissänsä pidättämään kaasuja, siis ilmakehää ja vesihöyryä, vaan ovat ne aikain kuluessa suurimmaksi osaksi haihtuneet avaruuteen, sikäli kuin ne eivät ole tiivistyneet navoille jähmeäksi aineeksi. Kun Mars on auringosta paljon kauempana kuin Maa, niin saa se osakseen vähemmän auringon lämpöäkin. Sen keskilämpö on noin 40° C pakkasta ja keskipäivän auringon aikana saattaa se nousta ehkä 35° C, jolloin lämpömittari siellä siis osoittaisi noin 7—5° pakkasta. Mutta kun ilmakehä lämpöä säilyttävine aineineen, kuten vesihöyry, hiilidioksiidi y.m., on kovin heikko, niin yön aikana, joka siellä on yhtä pitkä kuin meilläkin, auringon päivällä antama lämpö säteilee takaisin avaruuteen ja lämpötila laskeutunee silloin liki sataa pakkasasteita. Marsin ilmasto ja lämpösuhteet vastaisivat siis lähiten meidän erämaitamme, ja sen punertava väri antaakin tukea sille otaksumalle, että Mars on yhtenäistä Saharan hiekkaerämaata. Sen pinta on kyllä usein osittain peittynyt punertaviin pilviin, jotka estävät n.s. kanaviakin näkymästä, mutta ne eivät ole vesipilviä, vaan hienoa lentohiekkaa. jollaista tavataan meidänkin erämaissamme. Vain napaseuduilla, joissa aurinko kesällä kuukausimääriin ei laske, saattaa lämpö kohota nollan yläpuolelle, ja epäilemättä niin tekeekin, sillä silloin napaseudulla oleva valkea ainetäplä, todennäköisesti lumi, sulaa. Mutta kauan ei sulanut lumi pysy vetenä ja vesihöyrynä, sillä jo synnyttyään se alkaa tiivistyä ohuiksi lumihiutaleiksi

ja sataa alas vastakkaiselle navalle, jossa silloin vallitsee ankaran kylmä talvi. Näin ollen ei Marsilla voi olla elämää, ei ainakaan läheskään sellaista, kuin meidän maapallollamme. Korkeintaan napaseuduilla voi esiintyä heikkoa kasvullisuutta, joka vastaisi meidän tundrojemme jäkäliä ja sammalia. Erämaan kaamea yksinäisyys ja kuolleisuus siellä vallitsee hietamyrskyineen. Mutta entä sitten Marsin kuuluisat kanavat? kysynee lukija. Niin, ne eivät ole suinkaan näköhäiriöitä, kuten yhteen aikaan tahdottiin väittää. Ne ovat olemassa, koska ne on voitu valokuvatakin, vieläpä niitä silloin tällöin ilmestyy uusia, ja entisiä katoaa. Kuitenkin vain harvat enää pitävät niitä järjellisten, korkealla kehitystasolla olevien »insinöörien» rakentamina »kastelu,» tai »liikennekanavina». Ne selitetään nykyään pallon pinnassa löytyviksi halkeamiksi ja syvennyksiksi, jotka osaksi ovat täyttyneet jollakin kosteudessa värinsä muuttavilla aineilla, esim. rautaruostetta sisältävällä hiekalla. Marsin sisus tietenkin on sulassa tilassa, kuten Maankin. Sieltä huokuu halkeamien kohdalla ylös jonkinverran kosteita kaasujoukkoja, jotka muuttavat halkeaman aineen värin tummemmaksi, ja näin muodostuu pinnalle tummia »kanavia». Jo näitten kanavien suunnaton leveys 16—100 kilometriä panee epäilemään sitä olettamusta, että ne olisivat keinotekoisia kanavia. Tätä käsitystä vastaan sotii sekin, että vanhoja kanavia joskus katoaa. Niitten katoaminen johtuu yksinkertaisesti siitä syystä, että halkeama on täyttynyt siksi vahvasti, että maanalaiset kaasut eivät enää pääse pintakerroksiin. Flammarionin haaveilut Marsin ihmisistä ihanteellisen korkeine kehitystasoineen täytyy hylätä pelkkinä kestämättöminä mielikuvina, niin raskaalle kuin se tuntuukin monesta sellaisesta, joka tätä uskoa kauan on säilyttänyt sydämensä jossakin lämpöisimmistä sopukoista. Mars näyttää olevan vanha hautausmaa. Siellä ennen mahdollisesti kukoistanut elämä on jo ammoin sammunut, ja nyt se kulkee uutta aamua, uutta huomenta kohti, jälleen ollakseen apuna elämän kuljettamisessa lopulliseen voittoonsa.

Elämänsä keväässä näyttää sen sijaan olevan kirkkain kiertotähti Venus. Ollen kooltaan lähes Maan suuruinen on sen täytynyt jo jäähtyä niin paljon, että sillä on täysin kiinteä kuori, vaikka emme ole kyenneetkään sitä havainnollisesti toteamaan. Sen tavattoman vahva ilmakehä heijastaa takaisin auringon valon jo ennenkuin se ennättää Venuksen pallon pinnalle, emmekä siinä koskaan ole muuta nähneetkään, kuin vain häikäisevän kirkkauden. Kiertäen aurinkoa noin kolmatta osaa lähempänä kuin maa, saa se auringon lämpöä noin kaksi kertaa sen määrän kuin me. Venuksen keskilämpötila olisi siis koko joukon korkeampi Maan keskilämpöä. Mutta vahva ilmakehä ja sen sisältämä runsas kosteus, joka sekin on paljon suurempi kuin meillä, tasoittaa tehokkaasti lämmön ja alentaa sitä jonkun verran. Varsinkin jos Venus, kuten luullaan, aina kääntää saman puolensa aurinkoon päin, tasaa voimakas ilmakehä runsaine pilvineen auringon lämmön ikuisen yön puolelle, jonka vuoksi yleinen lämpötaso alenee ainakin kolmanneksella. Tätä seikkaa ei kuitenkaan ole sitovasti todettu, koska, kuten jo viitattiin, Venuksella ei ole huomattu mitään kiinteätä kohtaa, jonka siirtymistä seuraamalla olisi voitu tehdä var-

moja päätelmiä sen kiertoliikkeestä akselinsa ympäri eli toisin sanoen Venuksen yöstä ja päivästä. Viimeisimmät tutkimukset viittaavat siihen, että Venus kiertää akselinsa ympäri hyvinkin nopeasti. Varmaa on, että aurinko ei paksun pilvivaipan vuoksi milloinkaan välittömästi saata tunkea säteitänsä Venuksen pintaan saakka, ja että suuri osa säteistä sekä lempöineen että valoineen jo pilvistä heijastuu takaisin avaruuteen. Venuksen pinnalla on ainainen höyryinen hämärä, ja joka paikka siellä tihkuu kosteutta, lämmön pysyessä noin 40° C nollan yläpuolella häiriytymättömän tyvenen vallitessa. Meillä ei nykyään enää liene sellaisia seutuja, joissa vallitsisi lähimain samanlainen tila, elleivät mahdollisesti Amazon-joen laaksossa olevat rajoitetummat suoseudut olisi siihen verrattavissa, mutta on ollut maapallolla aika, jolloin täällä olivat samanlaiset olot, nim. kivihiilikausi. Maapallollakin oli silloin yhtä kosteata, ja lämpö oli jakautunut tasan kasvullisuuden rehoittaessa samalla tavalla ympäri koko pallon, niin napaseuduilla kuin päiväntasaajallakin. Tätä todistavat vielä tänäpäivänäkin kylmissä seuduissa löydetyt kivihiilikerrokset. Niinpä voimme — vieläpä melkoisella varmuudella — olettaa, että Venuksella nykyään on elämää, joka on verrattavissa Maapallon kivihiilikauden luontoon. Nopeasti kehittyvät jättiläiskortekasvit hetteisillä soilla ja saavutettuansa määrätyn koon ja painon vajoavat syvyyksiin mätänemään ja hiiltymään nostattaen sieltä myrkyllisiä hiilivetykaasuja, jotka eläinkunnalle ovat tuhoisat, mutta kasvikunnalle sitä hyödyllisemmät. Kasvikunnan ohella tavattaisiin vain hyönteismaailman harvalukuisia edustajia, kuten meilläkin kivihiilikauden jättiläissudenkorento, sekä mahdollisesti joitakin alhaisia matelijoita. Jäähtymisprosessin ennätettyä pitemmälle alkaa sielläkin taivas seestyä ja jalompia elämän muotoja ilmetä. Luultavinta on, että korkein elämä siellä tulee keskittymään napaseuduille, joille muodostuu lauhkea vyöhyke, kun taas päiväntasaajan seutu muuttuu polttavan kuumaksi pätsiksi, josta elämä katoaa. Varsinaista napamaailmaa suunnattomine kylmyyksineen ja lumi- sekä jääröykkiöineen ei sinne milloinkaan muodostune.

Aurinkoa lähinnä kulkevasta Merkuriuksesta ei ole tieteellä paljonkaan sanottavana. Sen etäisyys auringosta on vain kolmannes Maan ja auringon välimatkasta. Näin ollen saa Merkurius auringosta lämpöä noin 9 kertaa enemmän kuin me. Lämpötilan siellä täytyy siis nousta satoihin asteisiin siitäkin huolimatta, että Merkuriuksella todistettavasti on ilmakehä. Korkean lämpötilan vuoksi ei meidän käsityksemme mukaista elämää voi olla tuolla pienellä kiertotähdellä, jonka koko on vain kahdeskymmenes osa Maan suuruudesta.

Näin olemme saaneet lyhykäisesti esitetyksi aurinkokuntamme suurimmat tunnetut jäsenet ja tulleet näkemään, että meidän pallomme lienee korkeimman elollisen elämän ainoa kantaja. Hyvä lukija kuitenkin pitäköön mielessään, että tähän tulokseen on tultu ihmisen viiden aistin, vieläpä oikeastaan vain näön, avulla. Epäilemättä on kuitenkin maailman avaruudessa tekijöitä, joita aistimme eivät käsitä ja siis myös elämää, jota niitten avulla ei voida havaita. Naapurikiertolaisillamme saattaa siis kyllä olla meille tuntematonta

ja käsittämätöntä elämää, jonka perille pääsemme vasta sitten, kuin olemme saaneet itsellemme tarpeelliset havaitsemisvälineet. Samoinkuin kastematokin voisi käsittää lintujen ja kalojen olemassaolon ja elämän, jos se saisi näön lahjan.

IHMINEN JA HÄNEN HENKISET VOIMANSA.

III.
Selvänäköisyys.

Selvänäköisyyden lahja on kallisarvoinen. Sehän nostaa näkymättömän maailman edestä verhon, niin että näkijä voi tutkia sen oloja; ja näkyväisessä maailmassa se selvittää yksilökohtaista elämää. Näyt tulevat ja menevät salaperäisellä tavalla; välistä tekevät ne haavemaisen, välistä todellisen vaikutuksen, pannen tunteet väräjämään, kuten tuuli värähyttelee tuulikanteleen kieliä — välistä suloisia, sopusointuisia tai henkeviä, toisinaan juhlallisia, outoja tai tuskallisia. Näyt kulkevat omia teitään — yhtenä hetkenä on näkijä lähimmässä ympäristössään, toisena voi hän olla kaukaisen näytelmän näkymättömänä katsojana.

Missä on tämän voiman syntyperä, voiman, joka toimii milloin suurennuslasin, milloin kaukoputken tavoin, ja jonka avulla näkijä kykenee katselemaan ihmiselämää sekä taakse että eteenpäin, yhtähyvin kuin sisäänpäin? Löytääksemme sen täytyy meidän luoda katseemme fyysillisen ilmiömaailman yläpuolelle, toiseen, yliaistilliseen maailmaan. Ja silloin esiintyy meille henkihypoteesi ainoana järkevänä selitteenä, jonka mukaan selvänäköisyys on henkemme hieno näköaisti, joka tunkee siihen, missä mielemme on keskitettynä, olkoonpa se sitten aineelliseen- tai henkimaailmaan.

Sattuu myös usein, että selvänäköisyys herää silloin, kun fyysillinen ruumis on heikko tai sairas; ja kun maallinen toivioretkeläinen on valmis lähtemään tästä maailmasta ja jättämään hyvästit rakkailleen, on tämä henkemme toiminta usein korkeimmillaan — satakielen tavoin, joka yön pimeimpänä ollen laulaa heleimmin.

Toivoisin, että tila sallisi minun kertoa runsaita kokemuksiani tällä alalla. Yksi esimerkki riittäköön. — Isäni siirtyi korkeampaan elämään v. 1882. Kaksi päivää ennen kuolemaansa avautuivat hänen henkiset silmänsä ja hän ryhtyi kuvailemaan niitä, jotka vuosia ennen olivat menneet manalan majoille. Uskonnollisena miehenä (hän oli lähetyssaarnaaja) oli hän aina ennakkoluuloisesti kieltänyt henki-ilmestykset. Tässä tilaisuudessa olivat kaikki hänen sielunvoimansa hereillä. Hän puhui kuiskaten, mutta selvästi ja säännönmukaisesti kuten ainakin. Puoli tuntia ennen kuolemaansa kertoi hän meille kohta lähtevänsä pois. Hän puhui itse kullekin meistä antaen viestejä ja neuvoja. Sillä välin keskusteli hän niiden kanssa, joita väitti näkevänsä. Klo 11,30 i.p. sanoi hän: »Nyt minä lähden, hyvästi rakkaani, *me elämme sielläkin*», ja nostaen katseensa ylös ja hymyillen näkymättömille odottajilleen

sanoi hän vielä: »Minä tulen», ja sulki silmänsä. Ruumis vavahti, ja henki oli jättänyt aineellisen verhonsa ja astunut uuteen elämään. Tässä tapauksessa tuli henki, lähestyessään oikeaa kotiaan, kykeneväksi näkemään kaltaistaan, mitä se ei ollut koskaan ennen tehnyt.

Että tämä henkinen näkökyky on ollut olemassa jo muinaisista ajoista saakka näyttävät meille sekä sivistyneiden että sivistymättömien kansojen aikakirjat ja perinnäistiedot. Myös kertovat meille eri uskontojen kirjat näkijöistä ja mystikoista, jotka astuvat selvänäköiseen tilaan joko ulkokohtaisesti tai vertauskuvallisesti. Nämä näkijät eivät ole yksinomaan kuuluneet mihinkään erikoiseen kansaan, lahkoon tai uskontunnustukseen, vaan ovat ne huomatta vissa kaikilla ihmiskehityksen asteilla, ja niinmudoin henkisellä näkemisellä on aina ollut todistajansa. Tämän asian perustana täytyy olla jokin suuri jumalallinen tarkotus, ja henkinen ihminen huomaa siinä Jumalan rakkauden, joka ei jätä ihmiskuntaa ilman totuuden todistusta. »Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva ole kuullut, eikä ihmisen sydämeen ole astunut, sen on Jumala valmistanut niille, jotka häntä rakastavat; mutta Jumala on ilmoittanut sen meille henkensä kautta.» Tämä Jumalan ilmoitus herättää henkisen näkemisen ja me näemme, herättää henkisen kuulemisen ja me kuulemme. Eivätkä ihmisten epäilykset kykene katkaisemaan tiedonannon johtoa tai sulkea sitä virtaa, jonka lähteenä on itse Jumala.

Kuvailkaamme tarkemmin tätä kykyä. Muutamissa on se tilapäinen, ilmaantuen aika ajoittain ja kadoten taas kokonaan. Jotkut voivat nähdä ainoastaan kerran tai pari eläessään. Toiset näkevät aina. Synnynnäinen näkijä säilyttää tämän kyvyn koko elämänsä ajan; se saattaa vähentyä ja lisääntyä, mutta on aina olemassa. Toisinaan saattaa se ajaksi kokonaan lakata, johtuen eri syistä, kuten sopimattomasta elämäntavasta tai epäsuotuisista sielullisista vaikutuksista. Eihän Jesuskaan voinut aina tehdä voimatöitään ihmisten epäuskon tähden. Itse asiassa on kaikki psyykkinen toiminta riippuvainen ympäröivästä ajatusmaailmasta ja henkisistä laeista.

Itse olen ollut selvänäköinen syntymästäni saakka. Muistan nähneeni haamuja ennenkuin osasin käydä tyllertää — henkisiä olentoja, joidenka läheisenä seuralaisena nyt olen, ja jotka tunnen paremmin kuin ruumiilliset ystäväni. Ne ovat johtaneet ja ohjanneet minua viidenkymmenen vuoden aikana koettelemusten ja vaikeuksien, sisäisten ja ulkonaisten taistojen kautta — ja ne johtavat minua vieläkin. Tämä ei ole mitään haaveilua, sillä he ovat hyvin tuntuvalla ja käytännöllisellä tavalla ilmoittaneet itsensä.

Mitä minä olen kokenut, voit sinäkin kokea, jos sinulla on kyllin kärsivällisyyttä kehittääksesi sisäisen henkesi voimia, siten luoden yhdyssiteen noiden valontuojien toveruuteen. Tähän tarvitaan kaksi asiaa: ylöspäin pyrkimys ja Jumalan pelko ilmakehänä sekä kärsivällisyys ja mielen tasapaino aineksina. — Jollet tunne kykeneväsi käyttämään näitä henkisiä lahjoja, anna niiden olla. Jos tahdot kokeilla niillä uteliaisuudesta tai urheilun halusta, niin muista, että mitä metsään huudat, sitä se sulle vastaa, ja voit saada kalliisti maksaa uteliaisuutesi tai urheilun halusi. Kun näitä henkisiä voimia ilmaantuu,

kuuntele hartaalla kuunioituksella ja ota oppia palavasta pensaasta, kun ääni puhui Moosekselle: »Riisu kengät jaloistasi, sillä paikka, jossa seisot on pyhä maa.»

Seuraavassa kirjoituksessani tahdon kertoa, kuinka selvänäköisyyttä parhaiten kehitetään.

W. Ronald Brailey.

AJATUKSEN VOIMA.

James Long.

Suomennos IHMISELLE.

Nykyään ei ole enää tarvis kovin vakavasti keskustella siitä, onko tällaista voimaa olemassa, koska enemmistö meistä jo uskoo tähän tosiasiaan. Paljon mahdollista, että langattoman sähkölennättimen keksiminen sai useimmat meistä miettimään, eiköhän ole näkymätöntä menetelmää, jonka välityksellä sielu voi sielun kanssa olla kosketuksissa, ja jotkut meistä uneksivat tulevaisuudesta, jolloin ihmiset ovat toistensa kanssa ajatuksenvaihdossa täydellisemmin välinein, kuin puhutuin sanoin.

Telepaattiset tosiasiat, sanoo sir Oliver Lodge, ovat ehdottomasti todistetut, nim. että eri sielut voivat vaihtaa tietoja keskenään ilman aineellista välittäjää. Kukaan ei elä eikä kuole vain itselleen, sanoi Paavali, ja nyt olemme täysin varmoja siitä, että kukaan ei ajattele vain omalle itselleen, sillä eroittamattomasti olemme me toisiimme kytketyt sisäisen elämän yhtenäisyyden kautta.

Tämän lyhyen kirjoitelman tarkoituksena on tehdä ymmärrettäväksi, miten ajatuksen yleismaailmallinen voima ensiksi vaikuttaa meihin itseemme ja toiseksi, miten se vaikuttaa muihin.

Miten ajatuksemme vaikuttavat itseemme?

Ihmisessä, mikrokosmoksessa, pienoismaailmassa, ajatuksen ja mielikuvituksen voima on heijastusta makrokosmoksen, kaikkeuden, ylisielun, Jumalan luovasta voimasta. »Brahma mietiskelee ja maailmat saavat alkunsa», sanoo idän vanha viisaus. Ja on selvää, että ihmisen koko toiminta, ensikädessä luova toiminta, on ajatuksen tuotetta. Niin luovaa on ajatuksen voima, että ihmisen sisäinen tai ulkoinen minä hetkittäin uudistuu tai muuttuu toiseksi hänen jokaisen ajatuksensa ja tunteensa vaikutuksesta. Ja tämä koskee myös hänen ulkoista käyttövälinettään, fyysillistä ruumista ja sen ympäristöä. Tämän totuuden nojalla voimme selittää useita näennäisesti ihmeellisiä paranemisilmiöitä, joita »Kristillinen Tiede» ja »Uusi Ajatus» liikkeet ovat saaneet aikaan. Ja aivan ohimennen tämän todetaksemme voimme mainita tri Elmer Gates'in kokeet, joilla hän näytti, ottamalla veripisaran potilaasta, joka oli äkkinäisen kiihoituksen tai mielenliikutuksen vallassa, että jokaisessa tapauksessa veren kemiallinen kokoomus muuttui. Eräät tohtorit ovat huomanneet, että hikoilu vaihtelee riippuen mielialasta. Ja tiedämme, että imettävän äidin

äkillinen mielenliikutus voi myrkyttää pienokaisen. Ehkäpä tulevaisuuden lääketiede kykenee selittämään huonon ruuansulatuksen, mielenliikutuksen ja alakuloisuuden keskinäiset suhteet. Mutta joka tapauksessa tullaan aivan lähimmässä tulevaisuudessa tunnustamaan, että pessimistiset ja epäystävälliset ajatukset ja mielenlaadut synnyttävät myrkkyä vereen ja että rakkaus ja onni ovat voimakkaita välikappaleita fyysillisen terveyden saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi.

Kun pohdimme ajatuksemme vaikutusta ihmisen sisäiseen olemukseen, sydämen ja älyn kuningaskuntaan, huomaamme sen vaikutuksen vielä ilmeisemmäksi. Voimme sanoa, että ihmisen luonne on kokonaistulos kaikista hänen menneistä ajatuksistaan ja tunteistaan. Ja tällä menneisyydellä emme tarkoita yksinomaan hänen nykyistä olotilaansa, vaan myös olotiloja, joiden kautta hän on tätä ennen kulkenut. Sillä entiset olotilamme ovat syysuhteissa toisiinsa ja nykyiseen, aivan kuten päivä päivältä nyt rakennamme määrätyn jakson suuresta elinmatkastamme. Ihmiset ovat tottuneet sanomaan joduttuaan kasvoista kasvoihin luonteensa jonkun siveellisen tai älyllisen puutteellisuuden kanssa: Niin! Minkäs minä sille mahdan! Se kuuluu luonteeseeni. Olen sen tapainen! He eivät lainkaan käsitä, että he hetkittäin ovat juuri sitä, miksi he ovat tehneet itsensä menneisyydessä, ja ettei ole mitään järkisyytä, miksikä he eivät, asian käsitettyään, alkaisi rakentaa uudestaan itseään. »Iankaikkinen maja Taivaissa», jota rakennamme, elää ikuisesti. Se on kuolemattoman sielun sisäinen puku; kansanomaisesti sanotaan sitä sieluksi. Paavali kutsuu sitä nimellä »psyche». Se on pneuman eli Jumalan henkäyksen vähitellen täydellistyvä väline, pneuman, joka on meidän ainoa todellinen minämme. Kuolema ei pane esteitä sen kasvulle. Me nousemme kuolleista jatkuvasti uusiin lihallisiin ruumiisiin, päivä päivältä jatkaen rakentamista, jokapäiväisten kokemustemme ollessa rakennusaineitamme.

Miten siis ajatusten muodostamat elämänkokemukset vaikuttavat tähän sisäiseen minään, tämän voimme helposti ymmärtää, jos viittaamme jokapäiväisen elämän sielullisiin tosiasioihin. Nykyään keskustellaan paljon psyykillisistä asioista, ja totta puhuen, alamme käsittää, että olioiden sielu on jollain koskettamattomalla, merkillisellä tavalla tosiasia, niin, aineellinen tosiasia, vaikkakin aine, josta se on rakennettu, on kokoomukseltaan toisenlaatuinen kuin fyysillinen aineemme läpäisten sen, riippuen sen hienoudesta ja ohuudesta aivan kuten eetteri läpitunkee fyysillisen tason korkeammat aineet. Sielulla siis on tällä ylevällä tasolla varma muotonsa, läpäisten fyysillisen ruumiin ja lähettäen sen ulkopuolella säteilynsä, jota tavallisesti sanotaan auraksi. Tämän kykenevät he näkemään, joilla on määrätty selvänäköisyyden kyky. Tämä säteily muodostaa magneettisen säteilykentän, jota silloin tarkoitamme, kun puhumme henkilön ilmakehästä.

Asian mielenkiintoisin puoli on kuitenkin siinä, että magneettinen alue ei ole väriltään valkoinen, vaan väreilee se sateenkaaren kaikissa väreissä kunkin värin vastatessa määrättyä mielialaa tai tunnetta. Tästä saa selityksensä se seikka, että täysin harjaantunut selvänäkijä tarkastelee ihmisen sielua kuten avointa kirjaa. (Mutta, sulkumerkkien välissä todetkaamme, että psyykki-

sen kyvyn näin korkea kehittyminen on hyvin harvinainen tapaus ja että se on aina yhteydessä korkean siveellisen ja henkisen kehityksen kanssa.*)

Edellyttäkäämme, että me, omaten tarpeellisen kyvyn nähdä, tarkastelisimme henkilöä, joka on erikoisen onnellinen ja hellämielinen, esim. äitiä, joka suutelee pienokaistaan, mitä silloin näkisimme. Näkisimme, että asianomaisen tavallinen säteily saisi suloisen ruusunpunaisen värityksen. Sanomme, että sellainen henkilö tarkastelee maailmaa ruusunpunaisten silmälasien läpi, sillä hän näkee rakastavan, onnellisen minänsä värittämien lasien läpi.

Tahi jälleen tarkastakaamme henkilöä, joka on hartaiden tunteiden vallassa (mielenlaadultaan syvällisesti harras). Hänen auransa on silloin kirkkaan sininen kuin Italian taivas. Kenties voimme tämän psyykkisen tosiasian perusteella ymmärtää, miksikä kirkon kuorien seinät usein on maalattu siniseksi, ja mikä oli syynä siihen, että vanhat italialaiset mestarit usein tauluissaan pukivat Jumalan äidin siniseen viittaan, mikä väri erikoisesti vastaa hänen harrasta mielenlaatuaan. Vielä, samoilla seinillä näemme kullanvärisiä tähtiä. Tälläkin on vastaavaisuutensa luonnon salaisessa taloudessa, sillä rukoukset ja kiihkeät uskonnolliset kaipaukset ovat aivan kuin tähdenlennot ylös korkeuteen, eivätkä ne milloinkaan jää vaille sädehtivää vastausta.

Toisinaan on nähtävänä näistä paljon poikkeavia muotoja. Nähdään punaista, joka sisästä äkkiä välähtää esiin tummanpunaisia, leimahtavia liekkejä. Vaikka asianomainen ei satutakaan henkilöä, jolle hän on vihainen, vahingoittaa hän vihaamaansa henkilöä toisella tapaa. Tästä sanoi Mestari: Ken on vihainen veljelleen sydämessään, on vähemmässä määrässä syypää murhaan.

Mikään tunne ei kestä ikuisesti, ja niin, ajan kuluessa, mieli tyyntyy ja asianomainen väri häviää vähitellen. Mutta jotain on jatkuvasti jäänyt sisäisen minän olemukseen, tehden tulevaisuudessa helpommaksi saman tunteen tai ajatuksen uusiutumisen. Täten olemme me rakennelleet ja muovailleet sisäistä minäämme ja luonnettamme kautta koko menneisyytemme. Edellä mainitsimme tapahtuman kulun. Kaikki siveelliset ominaisuudet, mitä meillä on, ovat saaneet alkunsa ajatuksesta. Toistettu ajatus muodostui taipumukseksi; taipumuksesta tuli ominaisuus. Paljon henkistä kokoomustamme on saanut syntynsä ulkoapäin, ympäristöstä, tulevasta paineesta. Paineen avulla, mikä tulee sisästäpäin, voimme muuntaa sen, mikä ei ole hyvää ja kaunista, siten rakentaen itsessämme ikuista.

Ottakaamme esimerkki. Edellyttäkäämme, että satumme olemaan happamella ja pessimistisellä tuulella. Me päätämme tulla hyvälle tuulelle. Alkakaa ajatella toiseen suuntaan, tarttukaa jokaiseen mahdollisuuteen, lainkaan katsomatta, miten vanha luontonne vetäisi teitä toisaalle, koettakaa nähdä kauneutta ja iloa kaikkialla. Ja tapahtuu, että tuo kyky kasvaa ja kasvaa vakavasti harjoittelemalla. Lukekaa rukouksenne, kuten vanhat ihmiset sanovat, kääntämättä huomiotanne muualle, jatkakaa, jatkakaa, tuhannesti, vaikka

*) Uudesta testamentista saamme usein lukea seuraavat sanat: Ja Jeesus näki heidän ajatuksensa. Suomentajan huomautus.

epäonnistuisittekin, ja vielä, jatkakaa ja eräänä päivänä, täynnä ilon tunnetta, huomaatte saavuttaneenne päämääränne.

Pari sanaa varoitukseksi. Ensiksi, älkää samalla aikaa käykö käsiksi kuin yhteen luonteenheikkouteen, kunnes se on voitettu. Moni sanoo: Oi miten toivoisin olevani hyvä! Ja he kulkevat elämäntaivaltaan milloinkaan saavuttamatta toivomuksensa päämäärää, koska he eivät käytä itseään rakentaessaan samaa menetelmää ja tervettä järkeä kuin taloa rakentaessaan. Miten rakennamme talon? Ensiksi meillä on selväpiirteinen suunnitelma ja sen jälkeen alamme rakentaa tämän suunnitelman mukaan, tiilikivi tiilikiveltä, askel askeleelta.

Toiseksi, älkää milloinkaan antautuko epätoivon valtaan. »Jumala antaa kaiken muun anteeksi paitsi epätoivoa». Tulos on varma, koska toimimme lain mukaisesti, kunhan vaan jatkamme tarpeeksi kauan. Meissä on tuo voima, jos luotamme itseemme. Muistakaamme suuren viisauden ja säälin Mestarin sanat: :Teidän täytyy luottaa itseenne. Sanotte, tunnen itseni kyllin hyvin. Kun sanotte näin, ette tunne itseänne. Tunnette ainoastaan hauraan ulkokuoren, joka on niin usein muuttunut tomuksi. Mutta te, todellinen te, olette kipinä Jumalan omasta tulesta, ja tämän vuoksi ei ole mitään, mitä ette voi tehdä, jos vain tahdotte.»

(Jatk.)

Tietäminen on raskasta.

Aisakos.

SISÄLLYSLUETTELO:

Ne arv. tilaajamme,

jotka ovat IHMISEN tilanneet postitoimistoista, Rautatiekirjakaupan myymälöistä, kirjakaupoista, sanomalehtitoimistoista tai Kirjavälitys Oy:ltä, ovat nähtävästi kaikki saaneet kuitin ajalle tammikuu—joulukuu 1925, koska tilaukset tämmöisenään ovat meille saapuneet. Tämän johdosta teroitamme kaikkien tilaajiemme mieleen sitä kansilehden toisella sivulla olevaa ilmoitustamme, että lehden kolmannen vuosikerran tilausaika on marraskuu 1924 lokakuu 1925, joten siis edellämainittu tilausaika ei pidä paikkaansa.

VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki

 Helsinki 1925. Oy. Gutenberg Ab. Kirja- ja Kivipaino

IHMINEN

N:o 5—6
Maalis-Huhtik. 1925.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924—Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki. I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:mas vuosikerta
Maaliskuu—Huhtikuu 1925 — N:o 5—6

„Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna". — Paracelsus.

PÄÄSIÄINEN

On Pääsiäinen
tuo päivä, jolloin tuonen valta kerran
sai pitää saalihinaan hetken verran
maan taivahitten valtiaan ja Herran.

On Pääsiäinen
ja riemumielin saa nyt laulaa kansa:
„On ihmislapsi noussut haudastansa,
siis missä on nyt kuolon ota, ansa?"

On Pääsiäinen!
Ei mikään valon valtaa enää estä,
kun kuolonkauhun tahtoopi se pestä
pois kuoloon tuomituiden sydämestä.

Willie Angervo.

PÄÄSIÄINEN.

Henki ja aine ovat erottamattomasti toisiinsa kietoutuneet. Missä on ilmennystä, siellä nämä kaksi tekijää aina esiintyvät. Tajunta voi ilmetä vain aineen välityksellä, sillä tajunta on aineen ominaisuus, kuten aine on tajunnan ulkopuolinen näkyväinen ilmennys. Ilmenneessä maailmassa ei ole aineetonta tajuntaa eikä tajunnatonta ainetta.

Ihmiset sanovat: aine pyrkii alespäin, henki, tajunta, joka aineeseen on kätketty, pyrkii ylös, kohti Isän kotia. Aine, ruumis, vetää meitä »syntiin», vain henki on altis pyrkimyksessään ylöspäin.

Merkillinen kaksintaistelu on ikuisesti käymässä hengen ja aineen välillä. Ja ilman tuota taistelua ei kuitenkaan mitään ilmennystä olisi olemassa. Ilmennys tietää taistelua, taistelu on ilmennyksen seuralainen. Ken ei aikojen alussa olisi halunnut taistelua, hän ei nyt olisi tässä maailmassa halunnut taistelua, ei taistelun itsensä vuoksi, vaan sen tuloksen vuoksi, joka siitä seuraa. —

Olemme kaikki joskus kuulleet sadun prinsessasta, joka rautakahleilla on kätkettynä syvälle vuoreen, hirmuisen peikon häntä yötä päivää vartioidessa. Viimein saapuu uljas prinssi, joka vapauttaa prinsessan, sitä ennen tapettuaan peikon.

Meissä kussakin nuo kolme, prinssi, prinsessa ja peikko, asuvat. Me olemme tuo »pyhä kolminaisuus». Henki, sielu ja ruumis, siinä tuo sadun kolmikko. Henkemme on ikuinen, ainehiukkasemmekin ovat ikuisia, sielu on tulos näiden kahden yhtymästä. Mittaamatoin on se kehitys, joka nyt jo on takanamme, monet ne luonnonvaltakunnat, joiden läpi olemme vaeltaneet. Mutta vielä ei henkemme täydelleen hallitse ainettamme. Elämän ristiriidat ovat tulos kamppailusta, jossa henki yrittää kasvaa aineen täydelliseksi herraksi, mestariksi.

Kerran, hämärässä tulevaisuudessa, koko ihmiskunta kokonaisuutena on tuon taistelun voitollisesti lopettanut. Pois on silloin risti ja kärsimys, sillä hengen täydellinen voitto aineen yli, eli ylösnousemus kuolleista, kuten maailman suuret uskonnot ovat opettaneet, lopettaa kärsimyksen.

Kärsimys on suuri ihmiskunnan opettaja, mutta sen tulokset ovat myös suuret. Ilman tuota kamppailua meistä ei tulisi täydellisiä. Jollei henkemme aikojen alussa olisi ristiinnaulittu aineen ristille, emme myöskään voisi nousta kuolleista. Pääsiäisaamu koittaa vain sille hengelle, joka on ristinpuulla riippunut, s.o. ottanut kantaakseen aineen raskaan taakan, tullakseen pitkien ajanjaksojen kuluttua aineen mestariksi, oltuaan monet aikakaudet sen orjana, kuten prinsessa peikon vartioimana.

Suuri ja pyhä on siis ihmiselämä, pyhä se maa, jota jalkamme tallaa. Siellä uinuu sama elämä, joka jo meissä viettää ihmisyyden riemuvoittoa, vielä vajavaisen ja puutteellisen, mutta kuitenkin jo ihmisyyden.

Käsittämätön olet, sinä Elämä, vielä monelle ihmislapselle. He eivät tiedä, mistä he tulevat, kunne he menevät. Mutta he tulevat sen joskus tietämään. Mitä me sanomme aineeksi, on vain sinun ruumiisi, mitä me sanomme vereksi,

on vain sinun henkesi. Kun syömme sinun ruumistasi ja juomme sinun vertasi, saamme iankaikkisen elämän. Ilman tätä ei meissä ole ikuista elämää. Elämämme maan päällä on sinun ruumiisi syömistä ja sinun veresi juomista. Se on se pyhä ehtoollinen, jota sinä vietät kanssamme, jotta, kun siihen otamme osaa, tulisimme osallisiksi sinun elämästäsi ja olisimme kelvolliset, ristiinnaulitsemisen ja hautaamisen jälkeen, kuoleman voittajina nousemaan haudoistamme.

Artturi Vesenterä.

JEESUS JA AASINKULJETTAJA.

Pariisin kirjaston hallussa on eräs koptilainen*) Raamatun käsikirjoitus, jonka eräässä luvussa esitetään Jeesuksen ja erään ilkeän aasinkuljettajan kohtaaminen. Jeesus meni ulos kaupungista ja saapui opetuslapsiensa kanssa eräällä vuorelle. Yhdessä kohdassa, jossa tie oli jyrkkä, näkivät he miehen ja aasin. Eläin oli kaatunut, sillä se oli liiaksi kuormitettu. Mies löi sitä niin, että se vuosi verta. Jeesus lähestyi ja sanoi: »Ihminen, miksi lyöt eläintä? Etkö näe, että kuorma on sen voimille liian raskas, ja etkö tiedä, että se kärsii.» Mutta mies vastasi: »Mitä se sinuun kuuluu? Minulla on oikeus lyödä sitä niin paljon kuin tahdon, sillä se on minun omaisuuttani; olen sen ostanut viidellä hopearahalla. Kysy niiltä, jotka ovat kanssani, he tuntevat minut ja tietävät, että puhun totta.» Ja jotkut oppilaista sanoivat: »Herra, asia on niin kuin hän sanoo, me näimme hänen sen ostavan.» Mutta Jeesus puhui ja sanoi: »Ettekö tekään sitten näe, miten eläin vuotaa verta ja ettekö kuule, miten se valittaa ja huutaa?» Ja oppilaat vastasivat: »Ei Herra, että se valittaa ja huutaa, sitä emme kuule». Ja Jeesus tuli murheelliseksi ja sanoi: »Voi teitä raukkoja, että ette kuule, miten se vaikeroi ja valittaa jumalalliselle Luojalleen. Mutta kolme kertaa kirottu olkoon hän, jonka takia se vaikeroi.» Sitten hän koski eläintä ja heti sen haavat parantuivat. Ja Jeesus sanoi miehelle: »Mene ja älä enää lyö eläintä, jotta myöskin sinulle voitaisiin osoittaa laupeutta.»

---

*) Tiedetään, että tuntemamme evankeliumit kirjoitettiin pitkät ajan Jeesuksen kuoleman jälkeen. Sitä ennen oli olemassa sekä suullisia että kirjallisia kertomuksia Jeesuksen elämästä ja toiminnasta. Niiden joukossa on nähtävästi ollut ylläolevakin kertomus. Minkätähden sitä ei ole otettu mukaan lopulliseen evankeliumitekstiin, sitä emme luonnollisestikaan voi tietää. — Toim.

Rakkaus, joka ei ole rakkautta johonkin erikoiseen henkilöön, vaan joka on kaiken rakastamiseen valmis sieluntila, on se ainoa tila, jossa voimme tuntea sielumme todellisen henkisen alkuperän. *Tolstoi.*

„JUMALAN VALTAKUNTA ON TEISSÄ ITSESSÄNNE."

Idän viisaus, joka on vapauttava maailman.

Kirjoittanut *Georg Lansbury.* Suomennos.

Lukija on huomannut, että lehdessämme on silloin tällöin puhuttu myöskin Idän Tähden järjestöstä ja sen aatteista. Monet lukijamme lienevät siinä käsityksessä, että Idän Tähden asia on jonkunlainen merkityksetön pisara aatteiden valtameressä. Olemme nyt tilaisuudessa julkaisemaan erään kirjoituksen, joka osaltaan osoittaa, kuinka suuressa maailmassa ja arvovaltaisella taholla tämä asia käsitetään. Se käsitetään siten, että Idän Tähden asia on laaja, kauastähtäävä, tulevaisuuden uskonto: »Idän viisaus, joka on vapauttava maailman».

Muutama aika sitten julkaisi eräs Lontoon suurimmista sanomalehdistä — »The Daily Herald» — kirjoituksen, joka juuri edellämainitussa suhteessa on mielenkiintoinen. Se on mielenkiintoinen kahdellakin tavalla. Ensiksikin sentähden, että yksi maailman suurimmista sanomalehdistä avaa palstansa tämänlaatuisille syvemmille henkisille kysymyksille, toiseksi sentähden, että sen kirjoittajana on kaikkialla tunnettu Englannin parlamentin alahuoneen jäsen Georg Lansbury.

Julkaisemme kirjoituksen tässä. *Toim.*

Äskeinen vaalikokous Morpeth'in Osastossa oli kuin uskonnollinen herätyshuuto. Jokainen mies ja nainen yhtyi julistukseen, että vaikka leipä ja voi, asunto ja vaatteet ovatkin välttämättömiä elämässä, on myöskin olemassa jotakin muuta, joka on äärettömän tärkeätä, ja se on jokaisen ihmisyksilön siveellinen ja henkinen kehitys. Tuon totuuden myöntäminen, ettei ihminen elä ainoastaan leivästä, ei ole uusi, vaan on se vakavasti kasvanut työväen liikkeessä viimeisinä 25 vuotena. Tosiaankin lausumme kuin yksinkertaisen totuuden sanoessamme, että meidän pyrkimyksiimme on tämä totuus ruumiillistunut, ja kaikki, jotka ottavat asiamme vakavalta kannalta, ymmärtävät, että jos me tahdomme onnistua uuden ihmiskunnan muodostamisessa, niin meidän on ennen kaikkea poistettava mielestämme ja toiveistamme itsekkään kunnianhimon kuona ja lika, halu ja ahneus.

Ihmiset haluavat kuulla evankeliumia.

Puhuessani Morpethissa ikävöin usein sitä päivää, jolloin elämä olisi tasapuolisempaa ja jalompaa, ja tarkastaessani edessäni olevia kasvoja olisin tahtonut huutaa: Ei lakien eikä väkivallan kautta ole tosi vapautus tuleva, vaan jokaisen oman elämänsä jatkuvan puhdistamisen kautta. Vielä tuntui koko ajan varmuus siitä, että jälleen oli maailman historiassa hetki, jolloin kansa on ei vain halukas kuulemaan evankeliumia, vaan myös omalla yksilöllisellä ponnistuksellaan ja uhrauksellaan tukemaankin opetusta.

Muutama päivä senjälkeen kuin tänne palasin, olin läsnä luennossa, jonka eräs nuori indialainen, nimeltään Krishnamurti, piti Mortimer Hall'issa. Hän julisti rauhaa ja toivoa tavalla, mihin vain harvat vanhemmatkaan miehet kykenevät.

Vuonna 1913 kohtasin ensimmäisen kerran tämän nuoren miehen ja hänen veljensä. Sitä seuraavien kauheiden 10 vuoden aikana, jolloin ihmiskunta on kulkenut kärsimyksestä toiseen, on ollut erikoinen onni ja ilo tuntea hänet. Yhdessä olemme käyneet työväen kokouksissa ja neuvotteluissa, jotka ovat koskeneet Indiaa ja muita tärkeitä kysymyksiä. Koko ajan on hän esiintynyt vaan oppilaana. Nyt 26 vuoden ikäisenä antaa hän kaikille, jotka tahtovat lukea tai kuulla häntä, sanoman, joka hyvinkin pian vapauttaisi maailman, jos me sen kaikki omaksuisimme.

Hän on päämies Idän Tähden järjestössä, seurassa, johon kuuluvat ihmiset uskovat, että Opettaja uudelleen ilmestyy keskuuteemme opettamaan, miten meidän on elettävä. Jos on totta, kuten uskon, että työväenliike päivä päivältä kiinnittää yhä enemmän toivonsa siveyteen ja uskonnollisiin aatteisiin ainoina käyttövoimina, joilla tulemme nostattamaan sen innostuksen ja antaumuksen, mikä on välttämätön tarkoituksiemme saavuttamiselle, silloin meidän kaikkien tulisi haluta tietää enemmän tuosta nuoresta indialaisesta, joka tuli luoksemme ja sanoi: valmistakaa sydämenne ja mielenne tuntemaan ja ymmärtämään totuutta silloin, kuin sen kuulette.

Minusta tuntui helpotukselta tunniksi jättää parlamenttitalo, olla vapaa puuhista ja puheista ja kuunnella hänen puhettaan vanhasta viisaudesta, minkä hän toivoi uudelleen ilmenevän tekoina. Täällä länsimailla olemme hyvin ylimielisiä. Me emme myönnä mitään ylemmyyttä emmekä tasa-arvoisuutta niille, jotka kuuluvat värillisiin rotuihin. Mutta kuitenkin piti meitä kaikkia 50 minuutin ajan lumottuina Mortimer Hall'issa Krishna vilpittömällä rehellisyydellään ja laajalla perustotuuksien käsityksellään.

Sanoma Indiasta.

Hän käski meidän olla ajattelijoita eikä tyhjäntoimittajia, jotka elämme henkistä elämäämme toisten kustannuksella. Hän pyysi meitä muistamaan, että voidaksemme elää omintakeisesti, täytyy meillä todella olla oma sielu. Näytti kuin hän koko ajan olisi huutanut: »Jumalan valtakunta on teissä itsessänne.»

Merkityksellistä ei ole se, miksi itseämme kutsumme, vaan mitä olemme. Suhteellamme elämään ja lähimmäisiimme on paljon suurempi merkitys kuin sillä, kutsummeko itseämme bolshevikeiksi, kommunisteiksi, vanhoillisiksi, vapaamielisiksi tai työläisiksi, sillä ei mikään niistä paljoakaan merkitse, ellemme itse yksilöinä muutu. Ainoa yhtäläisyys, johon meidän kaikkien pitäisi pyrkiä ja joka meidän kaikkien on saavutettava, on kiihkeä halu saada tietää totuus ja seurata sitä. Sen saavuttamiseen ei ole mitään muuta tietä kuin mieskohtainen ponnistus. Me voimme usein erehtyäkin, mutta tärkeintä on, että tiedämme milloin erehdymme ja näemme syyn erehdykseemme.

Torstaina keskustelimme alihuoneessa taasen Indiasta. Silmiinpistävää oli, että yksi aate keskustelun aikana yhdisti meitä, ja että se oli brittiläisen valtion pysyväisyys. Ei yksikään englantilainen näyttänyt ajattelevan, että India olisi indialaisia varten. Kaikki puheemme olivat valkoisen etevämmyyden läpitunkemat. Tosin yksi meidän joukostamme, eversti Howard Bury, kaunopuheisesti kuvasi sitä rauhallista elämää ja tyytyväisyyttä, jota vielä tapaamme tämän suuren maan kylissä ja etäisellä maaseudulla.

Palasin yksin kotiin vakavasti ajatellen ihmiskunnan tulevaisuutta ja ihmetellen, tulisikohan vielä kerran Idästä Opettaja, joka ei toisi meille uutta, vaan vanhan, vanhan sanoman rauhasta maan päällä ja ihmisten hyvästä tahdosta. Samalla myös mietin, avaisiko tuon opin soveltuttaminen »uuden elämän tien», joka tekisi meidät kykeneviksi olemaan uskollisia sille, minkä tiedämme parhaaksi.

Oikean elämän rauha.

Ei kenenkään tarvitse huolehtia tulevaisuudesta, jos voimme astua sille tielle, joka vie, kuten Krishna sanoi Mortimer Hall'issa, siihen Rauhaan, joka on saavutettavissa vain elämällä oikein ja ajattelemalla oikein.

Muutama vuosi sitten sanoi nyt kuollut Charles Booth, kirjoittaessaan loppusanoja pitkään huolelliseen tutkimukseen uskonnollisista vaikutelmista Lontoossa, jotakin tämäntapaista: »Voi olla, että esiintyy joku uusi opettaja, joka uudessa hengessä kykenee yhdistämään hyvien miesten ja naisten kilpailevat joukot, puhaltaen taasen uutta elämää teologian kuivaan runkoon, tehden totuuden uudelleen eläväksi, niin että ilo ja onni tulee vallitsemaan keskuudessamme». Roomalaiset valloittajat toivat vangitsemansa kristityt Roomaan, ja nämä levittivät pian vieraassa maassa niitä oppeja, jotka osaltaan vaikuttivat siihen, että tämän mahtavan keisarikunnan valta, majesteetti, yliherruus ja voima murtui. Eikö liene mahdollista, että Opettajia taasen tulee Idästä, tällä kertaa indialaisten keskuudesta, indialaisten, joita Britannia raa'alla voimalla koettaa nujertaa, opettamaan Lännen maailmalle, että pysyväisen onnen voi taata ja elämän täyteläisyys voidaan saavuttaa ei maallisen omaisuutemme suuruudella eikä miekan mahdilla, vaan oman palvelemiskykymme suuruudella.

UNELMANI.

Unelma saapui luokseni. Hennoin siivin se lensi.

Oma enkelini, lähettiläs taivaastani saapui luokseni. Tuli näkyviin tajuttaviin sielulleni.

Näkymätön ja olematon silmille, ainoastaan itselleni oleellinen ja elävä —.

Tuleva sisäinen-elämäni kuva saapui unelmana luokseni.

Heijastus tulevasta sieluni muodosta, syleili kauneudellaan ja siipiensä liikkeiden värähtelyillään, nykyisen olemukseni muotoa.

Tuleva minäni tuli luomaan nykyistä minääni itsensä kaltaiseksi.
Nykyinen minäni myöntyen kuiskasi: unelma, kauneudellasi sinä minut lumosit; rakastan sinua — se on minun itserakkauteni.
Rakastan sitä tulevaa itseäni, joka unelmana ilmoitti minulle olevansa olemassaolossa, joka tahtoi nostaa minut omaan korkeuteensa —, — nähdäkseni enemmän ja laajemmalta elämän ilmennyksiä, ja nähdäkseni taasen uuden unelman vielä korkeammasta itsestäni.

Cissie Gleisner.

ELÄMÄN VESI.

. . . mutta, joka juo sitä vettä, jota minä hänelle annan, hänen ei ikinä tule jano; ja se vesi, jonka minä hänelle annan, tulee hänessä sen veden lähteeksi, joka kumpuaa ijankaikkiseen elämään. Johann. 4:14.

Samarialaisvaimo Sykarin kaupungista oli äkkiä, arvaamattaan joutunut Mestarin eteen, jonka jumalaisen katseen alla hän nyt seisoo hämmentyneenä, käsittämättä oikein, miten suhtautua tilanteeseen ja ihmeelliseen muukalaiseen.

Tämä tuntematon, joka nyt seisoi hänen edessään ja jonka katse tuntui tunkeutuvan hänen lävitsensä, oli toisenlainen kuin kaikki ne entiset, joita hän elämänsä matkalla oli kohdannut. Hän tuntee olevansa jonkun oudon voiman salaperäisissä lumoissa ja hämärä aavistus siitä, että elämänsä suurin tapahtuma on tulossa, väikkyy hänen mielessään, vaikka ei hän voikaan sitä selvästi tajuta. Se oli tullut, kuten rakkaus yllättäen hänen luokseen, silloin kuin sitä vähiten osasi odottaa.

Hän oli mitään aavistamatta tullut tänne Jaakobin kaivolle hakemaan vettä astiaansa, tullut tänään, kuten ennenkin lukemattomia kertoja tarpeen vaatiessa askarten lomassa arkimielin ja huolettomasti ryhtynyt muukalaisen kanssa keskusteluun.

Eikä hän tietänyt mitä oli tapahtumassa vielä silloinkaan, kun muukalaisen lempeä läpitunkeva katse oli pidättänyt hänet paikoilleen, kumminkin hän jo tunsi joutuneensa kosketuksiin ihmeellisen ihmisen kanssa, joka omasi salaisia voimia ja kykyjä.

Ja niinkuin ihminen melkein aina tämmöisessä tapauksessa, niin hänkin etsii tässä omaa aineellista hyötyään.

»Herra, anna minulle sitä vettä, ettei minun tulisi jano eikä tarvitsisi tulla tänne ammentamaan.»

Mutta Mestari, joka ei ole tullutkaan tuomaan hänelle mitään ajallista hyötyä, ei mitään taikakeinoa ihmeveden esille kutsumiseksi, kuten hän oli ajatellut omaksi mukavuudekseen ja naapurien ihmeeksi, joiden silmissä hänen arvonsa varmaankin olisi suuresti senjälkeen kohonnut, sivuuttaa kysymyksen ja kääntää sensijaan vaimon huomion hänen omaan itseensä, vieläpä juuri siihen kaikkein arimpaan kohtaan hänen elämässään. Siihen olivat vaan hänen viha-

miehensä koskettaneet häntä parjatessaan, mutta ystävät hienotunteisesti sivuuttaneet, sen nyt muukalainen arkailematta mutta lempeästi vetää esille »mene, kutsu miehesi ja tule tänne».

Ja tuo salaperäinen voima, joka säteilee muukalaisen olemuksesta ja se syvälletunkeva hyvä katse pakoittaa hänen sanomaan toden »ei minulla ole miestä», sillä tämän edessä ei käynyt kiertäminen.

Ja samalla hän tuntee paremmin kuin koskaan ennen, että elämänsä ei ole ollut niinkuin olisi pitänyt, oli tullut rikottua lain pykälät, ylikäytyä Jumalan käskyt, uhrata pitäisi, sovittaa ja rukoilla.

Kaikkinäkevä katse tunkee yhä syvemmälle, se valaisee sielun niinkuin väkevä valonhoittäjä, vetäen esille nykyiset ja menneet tuoden kaikki julkisuuteen.

Sen valossa vaimo nyt katselee itseään tuntien avuttomana koko sen hävityksen, minkä synti on saanut aikaan hänen sielussaan. Järkytetyin mielin, värisevin huulin hän sanoo »Herra, minä tiedän, että sinä olet profeetta».

Ja nyt hän ei häneltä enää pyydä mitään maallista hyvää, vaan tiedustelee, mitä tietä olisi mentävä Jumalan luokse: missä meidän pitää rukoileman?

Silloin saa hän vastauksen, niinkuin saa jokainen vilpitön etsijä kysymykseensä, vieläpä täydellisemmin kuin on osannut odottaakaan. Mestari ilmoittaa itsensä syntiselle samarialaisvaimolle, joka oli maailman kaivoista juonut saamatta janoaan sammuksiin.

Siinä tuokiossa eli tämä nainen elämänsä ihmeellisimmän hetken kokien sen, minkä niin monet muutkin ovat henkisen heräämisensä hetkenä kokeneet, kun Mestari heidän tajuntaansa ilmestyy. Kaikki tämän elämän arvot menettävät silloin tärkeytensä sen jumalaisen ihmeen rinnalla. Isän ääni on tullut eksyneen lapsen kuuluviin, taivaan valtakunta on lähestynyt, odotettu messias tullut.

Sykarin vaimon sydän on riemua tulvillaan, riemua, jonka hän kiireimmiten tahtoo myös jakaa kanssaihmisilleen, ystävilleen ja vihamiehilleen. Koko kaupungin täytyy saada sen tietää. Kaikkien, jotka ovat juoneet, kuten hänkin himojen lähteistä ja jotka yhäti ovat janoon nääntymäisillään — ne ovat nyt ohjattavat Jumalan lähteelle juomaan vettä, joka sielun polttavan janon sammuttaa.

Samarianvaimo unohtaa mitä varten oli kaivolle tullut. Vesiastia jää kaivolle hänen rientäessään viemään kanssaihmisilleen Jumalan sanomaa.

Ilma Virtala.

Jokainen sellainen rakkaus, joka aiheutuu jostakin syystä, on maallista eikä täydellistä rakkautta. Vieläpä sellainenkin rakkaus, joka aiheutuu henkisestä vaikuttimesta, on itsessään rajoitettua ja voi loppua, kun sen vaikutin katoaa. Ainoastaan aiheeton rakkaus on ikuista rakkautta. Se ei vanhennu eikä kulu, vaan kaikkina aikoina keskeymättä enenemistään enenee.

Krishna.

TEMPPELIN RUKOILIJA.

Kirj. Larin-Kyösti.

Oi, Herra, Herra, armahda,
Tein aatoksilla yössäni ma synnillisen työn,
oon lakejas ma loukannut,
nyt temppelisi kynnykseen ma kurjan otsan lyön.

Sua huudan hengen hädässäin,
oon tahrannut ma viittani ja rukousnauhavyön,
oon lokaan kerran langennut,
nyt teppelisi kynnykseen ma kurjan otsan lyön.

Suo armoss' synnit anteeksi
ja kaikki kauhun kadotukset pitkän piina-yön,
suo paatuneelle puhdistus,
kun temppelisi kynnykseen ma kurjan otsan lyön.

KUOLEMAN KEINU.

Kirj. Larin-Kyösti.

Kuolema keinussa kiikkuu
ulkona ulvoo yö
Kuoleman laulu liikkuu,
soi kuin sirppi lyö.

Valvon ma yksin yössä,
varjot ne vartioi,
Kuolo on tarhassa työssä,
taimeni tallata voi.

Veihän se haaveeni hautaan,
ehkä jo voimani vie,
kolkutti porttini rautaan,
tummui jo tuskani tie.

Kuolema riistää ja kulkee,
ympäri yltyy yö,
portin hän hiljaa sulkee,
vuodeksi kiinni sen lyö.

Laulu vain luonani liikkuu,
kalma jo kaukana käy,
keinu se yksin kiikkuu,
vaikka ei ketään näy.

MESTARIAVAIN.

(The Master Key.)

(Jatk.)

Edelläolevaan sisältyy lyhyesti lausuttuna, vaikkei vielä lähemmin selitettynä, Mestariavain-järjestelmän perusteet: Maailmankaikkeudessa on yksi ainoa alkuvoima, kaikkiallinen, universaalinen Tajunta; kaikki olevainen on sen ilmennystä; sen suoranaisin ilmennys on ihmistajunta. Ihmisen tajunnassa voimme eroittaa kaksi puolta, päivätajunnan, tai kuten Mr. Haanel sitä mielellään kutsuu, objektiivisen tajunnan, sekä n.s. piilo- eli subjektiivisen tajunnan. Kuitenkin teroittaa Mr. Haanel eräässä yhteydessä, että ihmisen tajunta on yksi ja jakamaton, se vaan ilmenee kahtena funktiona, joita funktioita me merkitsemme noilla mainituilla nimityksillä. Päivätajunta on se puoli tajunnastamme, jonka voimme tietoisesti ohjailla, jonka vireen voimme määrätä, vireen, minkä annamme päivätajunnallemme, omaksuu piilotajunta välittömästi ja ehdottomasti. Piilotajunta vuorostaan on välittömässä vaikutusyhteydessä kaikkiallisen Tajunnan kanssa ja jokaiseen piilotajunnan värähdykseen vastaa kaikkiallinen Tajunta vastaavilla värähdyksillä. Ihminen antaa piilotajuntansa välityksellä määrätyn äänen, ja kaikkeuden orkesteri vastaa samalla sävelellä. Jokainen, pieninkin ajatus ja tunne panee liikkeelle koko prosessin, mutta kokonaistuloksen määrää tietenkin tavallisin, keskimääräinen mielenasenteemme: jos se on alakuloinen, masentunut, vetää se polullemme kaikkea, mikä on omiansa masentamaan; jos se on valoisa, rohkea, manaa se luoksemme valoa, menestystä. Jos annamme tajuntamme värähdellä vihaa, pukeutuu kaikkeuden vastaus erilaisiin vihan muotoihin, jotka toisten ihmisten taholta kohdistuvat meihin; jos rakastamme, tulvii vastaamme rakkautta ja onnea. Esimerkkinä mainitsee Mr. Haanel Emersonin ja Carlylen: edellinen rakasti hyvää ja koko hänen elämänsä oli onnen ja rauhan symfoniaa; jälkimäinen tarkoitti samaa, mutta pyrki päämääräänsä vihaamalla pahaa, ja koko hänen elämänsä oli yhtämittaista taistelua, vastoinkäymistä, kärsimystä.

Mutta kaikki tämä olisi vielä liian ylimalkaista, se ei monessakaan herättäisi innostusta Mestariavain-järjestelmän sovelluttamiseen, s.t.s. ajatusten ja tunteiden tietoiseen hallintaan, mielen virittämiseen. Annammepa siis Mr. Haanel'in itsensä jatkaa — poimimme hänen teoksestaan sieltä täältä kohtia, jotka parhaiten valaisevat Mestariavaimen aatteita sekä käytäntöä.

Järjen suoritusten takana on kaksi rinnakkaista toiminnan muotoa, toinen tajuinen, toinen alitajuinen. Prof. Davidson lausuu: »Hän, joka luulee voivansa valaista mentaalisen toiminnan koko alueen oman tietoisuutensa avulla, muistuttaa toista, joka tahtoisi valaista maailmankaikkeuden kynttilällä.»

Piilotajuinen sielu, tuo hyväntahtoinen muukalainen, työskentelee ja suorittaa järjestelyjä meidän hyväksemme, pudottaen helmaamme vain kypsiä hedelmiä. Niinpä ajatusprosessien pisimmälle käypä analyysi osoittaa, että juuri piilotajunta on tärkeimpien mentaalisten ilmiöiden näyttämö.

Juuri piilotajunnan avulla Shakespeare tajusi, ilman ponnisteluja, suuret totuudet, jotka ovat salatut tutkijan tietoiselta järjeltä. Piilotajunnan avulla muovaili Pheidias marmoria ja pronssia, Raphael maalasi Madonnat ja Beethoven sävelsi symfoniansa.

Helppous ja täydellisyys riippuu kokonaan siitä, missä määrin pääsemme riippumattomaksi tietoisesta tajunnastamme. Ihmeellinen kyky soittaa loistavasti pianoa samalla ottaen osaa vilkkaaseen keskusteluun, osoittaa piilotajuisten voimiemme mahdollisuuksia.

Joku kirjoittaja on ilmaissut näiden tajunnan eri puolten pääeroavaisuuden lausuen: »Tietoinen tajunta on ajatteleva tahto. Piilotajunta on vaistomainen halu, aikaisemman ajattelevan tahdon tulos.»

Piilotajunta vetää tarkat ja täsmälliset johtopäätökset olettamuksista, jotka (päivätajunta) sille tarjoaa. Piilotajunta ei ryhdy todistelemaan. Se luottaa tietoiseen järkeen, »vartijaan portilla», jonka tehtävänä on suojella sitä vääriltä vaikutelmilta.

Saadessaan minkä tahansa suggestion ryhtyy piilotajunta heti työhön suunnattoman toimintakenttänsä koko alueella. Mutta tietoinen tajunta voi antaa sekä oikeita että vääriä suggestioita. Jos vääriä, merkitsee se laajakantoista turmiota koko olemukselle.

Tietoisen tajunnan tulisi suorittaa velvollisuutensa joka ainoa hetki, minkä olemme valveilla. Milloin »vartija» on »huolimaton» tai sen rauhallinen harkinta on häiritty, alistettu vaihtelevien olosuhteiden alaiseksi, silloin piilotajunta on vartioimatta ja jätettynä alttiiksi eri tahoilta tuleville suggestioille.

Piilotajunta käsittää asioita intuitionin avulla. Siksipä sen toiminnat ovat niin nopeita. Se ei odota tietoisen tajunnan hitaita järkeilyjä. Itse asiassa se ei voikaan käyttää sellaisia menettelyjä.

Piilotajunta ei koskaan nuku, ei koskaan lepää, enempää kuin sydämemme tai verenkiertomme. On havaittu, että kun piilotajunnalle annetaan joku tehtävä, niin silloin heti ryhtyy toimintaan joukko voimia, jotka aikaansaavat toivotun tuloksen. Tässä on se salainen voima, joka saattaa meidät yhteyteen Kaikkivoivan kanssa.

Tämän lain toiminta on kiinnostava. Ne, jotka osaavat sovelluttaa sitä, huomaavat, että kun heidän on esim. tavattava jotain henkilöä, jonka kanssa pitäisi tulla vaikeanlainen kohtaus, katso! — joku on ollut asiassa jo ennen heitä ja ratkaissut ja selvittänyt erimielisyydet; kaikki on muuttunut, kaikki on sopusointuista. Jos tulee esille vaikeita liikeasioita, heille onnistuu tehdä oikeita ehdotuksia ja ratkaisuja. Kaikki järjestyy. Ne, jotka ovat oppineet luottamaan piilotajuntaansa, saavat kokea, että heidän käytettävänään ovat loppumattomat lähteet.

Lyhyesti: piilotajunnan normaalisena tehtävänä fyysillisesti on säädellä ja ylläpitää elinprosesseja, säilyttää elämää ja terveyttä.

Mentaalisesti se on muistin varastohuone; se varaa ihmeellisiä ajatuslähettejä, jotka työskentelevät välittämättä ajan tai paikan rajoituksista; se on käytännöllisten, aloitteellisten ja rakentavien elämän voimien lähde; se on tavan perusta.

Henkisesti se on aatteiden, harrastuksien ja mielikuvituksen lähde ja samalla se on kanava, jonka kautta me olemme yhteydessä jumalallisen alkuperämme kanssa; siinä määrin kuin tajuamme tämän alkuperäisen jumaluutemme ymmärrämme myös voiman alkuperän.

Joku saattaa kysyä: »Kuinka voi piilotajunta muuttaa olosuhteita? Se voi sen tehdä, koska se on osa universaalisesta järjestä, tajunnasta, ja osan täytyy olla lajiltaan ja laadultaan samaa kuin kokonaisuus. Ainoa eroitus on aste-eroitus. Kokonaisuus on, kuten tiedämme, luova, itse asiassa se on ainoa luoja mitä on, ja siitä seuraa, että tajunta on luova voima, ja koska ajatus on tajunnan ainoa toimintamuoto, niin ajatuksen täytyy olla myöskin luova.

Mutta tulemme näkemään, että on suuri ero yksinkertaisen ajattelemisen ja ajatuksen tietoisen, järjestelmällisen ja rakentavan suuntaamisen välillä. Kun ryhdymme tähän viimemainittuun, viritämme tajuntamme sopusointuun Kaikkiallisen Järjen kanssa, samaan säveleeseen Äärettömän kanssa, panemme liikkeelle olemassaolon valtavimman mahdin, Kaikkiallisen Tajunnan luovan voiman. Tätä, kuten kaikkea muutakin, hallitsee luonnonlaki, ja se laki on atraktionin, vetovoiman laki. Se merkitsee, että järki on luova ja on automaattisesti vuorovaikutuksessa kohteensa kanssa ja ilmentää sen.

Tämä vetovoiman laki tulee varmasti ja erehtymättä tuomaan meille olosuhteet, ympäristön, elämän kokemukset, jotka vastaavat tavanomaista, luonteemme mukaista mentaalista asennettamme. Ei se, mitä joskus ajattelemme kirkossa ollessamme tai juuri luettuamme hyvän kirjan, ei se paljoakaan merkitse, vaan vallitseva sielullinen asenteemme, se ratkaisee asian. —

Y. K.

(Jatk.)

KAUNEUS ELÄMÄSSÄ.

Oletteko koskaan lämpimänä, hiljaisena kesäiltana istunut tyynen meren rantamalla ja katselleet mailleen painuvan auringon valaisemaa luontoa, tai oletteko koskaan kylmänä, kirkkaana talvi-iltana seisoneet tuikkivan tähtitaivaan alla? — Jos olette, niin tunnette sen valtavan riemun, minkä tuollainen kesäilta synnyttää, ja sen suurenmoisen juhlallisuuden, mikä tähtitaivaan salapiräisyyteen kätkeytyy. Ja huuliltanne on pulpahtanut yksi ainoa huudahdus: »miten kaunista, ihanaa!» —

Tai ellette ole nähneet luonnon kauneutta, niin varmaankin lukiessanne jotain kirjaa, olette löytäneet sieltä kauniin ajatuksen, joka teitä ilahdutti, tai kuunnellessanne kaunista musiikkia tunsitte ihmeellistä onnen tunnetta.

Mutta emme tarvitse hakea kauneutta kirjoista emmekä juhlasaleista, paljon lähempänäkin sitä on. Tuossa astelee töiden ja huolten uuvuttama äiti, seuraa hänen puuhiaan päivän kuluessa. Ja mitä näet muuta kuin palvelua, uhrausta, s.o. kauneutta toiminnassa. Tai tuossa tapaat toisen, joka antaa viimeisen penninsä auttaakseen veljeään, tuolla taas nunnan, joka jakaa lohdutusta, sääliä tai rakkautta — kaikki vaan kauniita tekoja.

Huomaamme siis ympärillämme kaikkialla kauneutta, ja jos tarkastamme omaa itseämme, toteamme, että meissäkin on jotain kaunista, koska kauneus herättää meissä määrätyitä tunteita. Ja ensimmäinen kauneuden herättämä tunne on aina mielihyvän luontoinen. Toisena piirteenä siinä on puhtaus. Se tajunnantila, jonka kaunis ilmiö aiheuttaa, on mieluisa ja rauhallinen, todellinen sunnuntaitunnelma. Vielä on sille ominaista pyyteettömyys. Kauneus vie meidät toiseen maailmaan, jossa asuu ilo ja onnentunne.

Mutta ennenkuin täysin tajuamme kauneutta, tarkastakaamme, mitä kauneus oikeastaan on. — Mehän tiedämme, että kaiken ilmennyksen takana on Jumala, Jumala ilman muotoa. Tuolla Jumalalla on kuitenkin ominaisuuksia: pyhä, vanhurskas, hyvä j.n.e. Kun aikojen aamuna Jumala ilmensi itsensä, saivat myös hänen ominaisuutensa muodon. Ja nuo jumalalliset ominaisuudet me tajuamme kauneutena. Toisin sanoen kauneus on ilmennyttä jumaluutta ja sen herättämä mielihyvän ja vapautumisen tunne on meissä piilevän jumalkipinän, hyvän prinsiipin heräämistä. Erilainen kauneus herättää vaan eri puolia siitä. Tästä johtuukin, että mitä enemmän näemme ja tunnemme ympärillämme jumalaa, sitä enemmän näemme ja tunnemme myös kauneutta. Samoin mitä lähemmäksi pääsemme omaa sisäistä jumalaamme, sitä puhtaimmiksi ja paremmiksi tulemme, ja sitä enemmän ilmennämme kauneutta. Kauneus on siis hyvyyttä. Siksi kauneuden läheisyydessä tunnemmekin iloa ja onnen tunnetta, sillä kauneus on Jumalan läheisyyttä.

Jos tältä kannalta katselemme elämää, huomaamme, että koko ilmennyksen läpäisee kauneuden kaipuu, hyvän ikävä. Eri yksilöissä tuo kaipuu vaan ilmenee eri tavalla. Millä se on ulkonaista kauneuden tavoittelua, joka kuvastuu pukeutumisessa ja käyttäytymisessä, millä se on sisäistä ja ottaa ylevien ajatusten tai jalojen tekojen muodon. Toinen löytää sitä luonnollisuudessa, toinen taas teennäisessä. Joku taas etsii kauneutta elämän jokapäiväisyydessä, köyhyydessä, lähimmäisten auttamisessa j.n.e. Kaikessa on kauneutta.

Mutta ei siinä kyllin, että kauneus on ilmennyttä hyvyyttä, eikä siinä kaikki, että tunnemme sen ilona. Kuta enemmän tajuamme kaunista ja kuta enemmän pyrimme sitä itse ilmentämään, sitä selvemmin tunnemme sen pakottavan mahdin, joka kauneuskaipuuseen kätkeytyy. Ja tuo voima on rakkaus, rakkaus ajatuksissa, sanoissa ja töissä. Vasta silloin on kauneus löytänyt parhaimman ilmennyksensä, kun se on pukeutunut rakkauden muotoon ja näkyy palvelun haluna sekä itsensä unohtamisena. Vasta silloin on kauneus jumaluuden todellinen heijastus, kun se on vapaaehtoista antamista ja iloista uhrautumista.

Signe Rosvall.

Jumalan rakastaminen on oman itsensä rakastamista — rakkauden rakastamista. Tässä rakkaudessa on korkein onni. Tällainen rakkaus ei salli minkään toisen olennon vihaamista. Kohta kun olet rakastamatta vaikka yhtä ainoata ihmistä, menetät rakkautesi Jumalaan ja tämän rakkauden tuottaman onnen. *Tolstoi.*

YKSI TUHANSISTA.

(Karman viluvirsiä)

En rauhaa saa minä päällä tän maan — —
En rauhaa saa!
Oi saanenko rauhaa haudassakaan?
Ja mun luonteeni oikeinko tulkitaan?
Ja tuskani tyyten tuulotetaan,
Kun hetkeni viimeinen lyö?

Ah elämäni sysimusta yö!
Niin turhalta tuntuu usein se työ,
Jota teen minä päällä maan...
Minkä palkan mä saan?
Ja vaikka en palkkaa vaatisikaan,
Niin milloinka saan minä huoahtaa — —
Enkö konsanaan?

Ja jos syntiä tein... ja se rikosta lie — — —
Niin koskaanko valkene mullen ei tie,
Jota pantu oon polkemaan?
Joka päivä mua ahdistetaan!
Joka päivä mult' enemmän vaaditaan
Kuin taakkansa kantaja jaksaakaan — — —
Minä Ihminen maan...!

Niin on minun toiveeni sammunut nyt — — —
Olen elänyt, olen elänyt!
Olen paljon mä nauttinut, iloinnut
Ja elämänvoimaani tuhlannut.
Myös työhöni uhrannut — — —
Siks lienenkö liiaksi myös kärsinyt

Ja taakseni parhaimman heittänyt.
Mun onneni tuhkahan peittänyt — — —
Ja siltani polttanut??

Haa! palakaa, palakaa sillat te
Mun elämäni kohtalon tien!
Ylös savutkaa ilmaan ihanteeni te,
Jotka mukanani multaan vien!
En ainoa ollut lie ihminen,
Joka tietäni tuntenut en?
En ainoa kulkuri kuutamojen,
Joka harhailin haaveillen?
Joka väistänyt vaaraa en ajoissa,
En pysynyt raiteeni rajoissa,
Kun hälytyskellot ne soi!

Kuka koskaan tieltänsä kääntyä voi?
Ja sen tien kuka Kummitus eteeni loi?
Minun täytyi vain matkahan päästä ...
Mut jos olet Jumala, joka koettelet mua,
Niin vielä mä viimeksi rukoilen Sua:
Minut kuilusta kurjuuden säästä!
Ja salli mun rauhassa raueta ees!
Ja vuodata lempeät kyynelees!
Mun sydämeni ei ole jäästä ...

Ilmari Kianto
(Lappeenranta 1925.)

ERÄNKÄVIJÄ.

Kirj. Tohtori Willie Angervo.

Eränkäyntiä on elon retki
erhen mahtavilla erämailla,
vuoroittelee helteen, hoivan hetki
teillä kapeilla ja mutkikkailla.

Silloin tällöin siintää silmihini
harhan usva-harjanteiden takaa
ijäisyyden ihmemerten sini,
— sinne päästä päätös mull' on vakaa.

Kuuluu tällöin kummallinen kumu
Kalman ratsun rautakavioista,
eteen katseen entää ehtoo-sumu
Tuonen rannan tulvivista soista.

Vaivun masennuksiin maata vasten,
ylitsein käy kolkon ylhät tuulet,
lailla langenneiden ihmislasten
huokaan, yhtyy rukoukseen huulet.

Uuvun vihdoin virkistävään uneen
syyllisyyden kanssa sylityksin,
näen ihanteeni unhoittuneen,
— herään, jatkan matkaa ypö-yksin.

TOHTORI WILLIE ANGERVO 50-VUOTIAS.

Viime helmikuun 13 päivänä täytti lehtemme vakinainen avustaja, lääketieteen lisensiaatti Willie Angervo 50 vuotta.

Sanomalehdistä olemme lukeneet laajemman katsauksen 50-vuotiaan tähänastisiin elämänvaiheisiin, joten emme katso asiaksemme ryhtyä niitä laajemmin selostamaan. Todettakoon kumminkin, että tohtori Angervo on kymmeniä vuosia työskennellyt lääkärinä eri puolilla maatamme, m.m. sairaalan lääkärinä Mikkelissä, josta toimesta hän sittemmin siirtyi armeijan palvelukseen lääkintäupseeriksi. Nykyään asuu tri Angervo Helsingissä, työskennellen armeijan ylilääkärin toimiston päällikkönä.

Kun ihmisen ulkonaisilla elämänvaiheilla lienee merkitystä vain sikäli kuin ne kehittävät ja kypsyttävät sisäistä ihmistä, niin koetamme kiinnittää huomiotamme 50-vuotiaan sisäisten pyrkimysten alaan, voidaksemme niissä nähdä muutamia ääriviivoja.

Willie Angervo kuuluu niihin ihmisiin, joita Pythagoras nimitti viisauden rakastajiksi, sillä jo nuoruudessaan hän harrasti filosofisia tutkimuksia. Mutta vaikka filosofisia teorioita oli paljon ja toinen toistaan erilaisempia, niin eivät ne kyenneet tyydyttävällä tavalla ratkaisemaan olemassaolon arvoitusta ja elämän tarkoitusta. Mutta sittemmin sattui hän kuulemaan täydellisemmästä teoriasta, joka myös oli silosofiaa, mutta enemmän kuin filosofiaa, nimittäin teosofiasta. Se tyydytti sekä järkeä että intuitsionia. Teosofiaa ei Suomessa siihen aikaan tunnettu sanottavasti muuta kuin nimeltä, mutta hän sai ulkomailta pari teosofista kirjaa, joista toisen oli kirjoittanut Annie Besant, toisen mr. Sinnett. Näin tuli Angervosta teosofian harrastaja ja tutkija.

Tutkiessaan itämaista filosofiaa ja metafysiikkaa, tuli tri Angervo yhteyteen myöskin Idän Tähden järjestön kanssa, jonka aatteita hän sittemmin on tehnyt tunnetuksi täällä. Hän on toiminut tämän järjestön kansallisena edustajana Suomessa sekä toimittanut aikakauslehteä Idän Tähti.

Myöskin kirjallisella alalla on tri Angervo työskennellyt. Ainakin seuraavat kirjat ovat lähteneet hänen kynästään: »Ristin ahdas portti», »Ihminen», »Tähden viesti», »Kaukomieli», »Viisikannan virren värsy», »Mitä on vegetarismi» ja »Opettajaa odottaissa».

On sanottu: »Joka elää ihanteiden maailmassa ja tekee työtä todellisuuden maailmassa, hän on korkeimman saavuttanut».

Toivotamme 50-vuotiaalle pitkää ikää ja hedelmällistä jatkoa aatteiden palveluksessa.

M. T.

MAALLE.

Ah, sinä maa! Olemass' olen ollut vuossadat pitkät
niinkuin nyt minä oon kauneudessasi sun.
Niinkuin tuoksuva tuuli ja kirjava perhonen kiitää,
niin sinun kummuillas aina ma kiitänyt oon.
Kuin kisa loppumaton elo on; mua aina ja aina
vaunuin kultaisiin kiidättää suvi vain,
kuin surupilveä ei olis ylleni sattunut koskaan,
kärsimys tuntematon suurin nautinto ois.
Niin ilo valtaa, mun, kun tiedän, ett' elo koskaan
ei ole loppuva, ei hukkuva herkimpäin.
Oi, mitä onkaan kyynel ja kaksi kun henkeni kulkee
aina ja aina, kun yö kirkkahamp' aamua on,
kuolema kauniimp' alkua, oi, elon piinan ja vaivan,
josta ma ruumiisein jatkon sain kipinän!
Ah, sinä maa, sinä ainoa, jok' olet tuntenut sieluni riemun,
kun minä kuolla en voi, kuihtua, kuolla en voi!

Joh. Edv. Leppäkoski.

ONKO TIEN VAELTAJA TUNNETTAVISSA?

IHMISELLE kirj. *K. I. Karstén.*

Ei hän kanna mitään ulkonaisia tunnusmerkkejä. Ei hän lyö rintoihinsa ja julista lähimmäisillensä: »minä olen Tien vaeltaja!» Hän on päinvastoin vaatimaton eikä mitenkään lukeudu erikoiseen luokkaansa. Tyynenä ja huomaamattomana tekee hän jokapäiväistä työtänsä ja hoitaa tehtäväänsä, kuten muutkin, kuitenkin ahkerammin, täsmällisemmin ja suuremmalla antaumuksella. Sillä hän ymmärtää, mitä sisältää lause: »ole vähässä uskollinen, niin sinulle paljon annetaan».

Olematta itseensä sulkeutunut karttaa hän liikaa puhelemista ja on mieluummin vaitelias. Ei hän suurella äänellä ja hosuen haastele »päivän kysymyksistä», ja kysyttäessä saamme häneltä useimmiten vastauksen: »en tiedä». Tavallisesti tietää hän asiasta yhtä paljon kuin hänen toverinsakin, enemmänkin, mutta hän lausuu mielipiteensä vasta silloin, kuin hän on varma sen oikeudesta ja kun hän näkee, että hänen mielipiteensä julkitulo edistää totuutta ja hyödyttää lähimmäisiä.

Hän ei »urheile» ikuisen elämän kysymyksillä ja välttää niiden esille ottamista sopimattomissa tilaisuuksissa. Kuulin kerran rautatievaunussa seuraavan keskustelun.

»Mikähän se on tuo elämän tarkoitus?»

»Mieti asiaa. Saanen tulla ensi viikolla käymään luonasi, ja jos silloin vielä näet syytä kysyä, niin sanon, mitä siitä ajattelen.»

Eiköhän tuo toinen ollut Tien vaeltaja.

Tien vaeltaja innostuu harvoin eikä kiihdy milloinkaan enemmän rakkauteen kuin vihaankaan. Ensi vaikutus hänestä senvuoksi saattaa ollakin laimea ja hengetön, mutta lähempi tuttavuus osoittaa hänen sielunelämänsä olevan vuolaan virran kaltaisen, joka täyteläisenä, vakaana kulkee kulkuansa ilman vaahtoa ja pärskettä. Hän mittaa ja arvioi voimansa ja toimii sen mukaan. Hän ei harkitsematta lupaa tekevänsä sitä tahi sitä, ja harvoin tekee hän päätöksiä, mutta ei riko niitä milloinkaan. Jos hän puhuu töistänsä, niin tapahtuu se vasta silloin, kun ne jo ovat valmiit.

Aineellisesta minästään pitää hän hyvää huolta, vieläpä on hän usein siinä suhteessa valveutumattomien edellä, samoin kuin taitava käsityöläinen pitää työkalunsa paremmassa kunnossa kuin taitamaton.

Tästä huolimatta saattaa moni Tien vaeltaja olla esim. tupakoitsija. Tupakka on toistaiseksi hänelle välttämätön paha, mutta hän pitää sitä vihollisenansa, jota vastaan hän taistelee lakkaamatta.

Tien vaeltaja on kaikille ystävällinen, mutta kukaan ei voi väittää olevansa hänen erikoinen ystävänsä. Hän osoittaa hyvyyttä kaikille, mutta kaukana on hänestä pikkumainen tunteileminen, ja kun hän mittaa kaiken ehdottoman totuuden kaavassa, niin saattaa hänen käytöksensä ja menettelytapansa joskus tuntua ristiriitaiselta esim. armeliaisuuden säännön kanssa. Se johtuu vain siitä, että hän tietää sekä totuudesta, että lähimmäisrakkaudesta enemmän kuin muut.

Mitään yleispätevää merkkiä, josta Tien vaeltajat tunnettaisiin, ei voida osoittaa, ja vaikeata on heitä keksiä sitäkin enemmän, kuin he huolellisesti karttavat hyödytöntä julkisuutta. Heidän tuntemistansa vaikeuttaa vielä sekin, että vaeltajat ovat matkallaan ennättäneet eri portaille, ja se, mikä on ominaista tällä asteella, on jo muuttunut tahi kokonaan kadonnut seuraavalla. Tien vaeltajat itsekään eivät monasti tunne toisiaan. Itsensä nuoremman he miltei aina ensi tapaamalla tuntevat, mutta nuorempi näkee vanhemmassa vain esikuvan tietämättä, että tämä on vihkiytynyt.

Vilpittömästi Tielle pyrkivä ihminen kyllä varmasti löytää aikanaan ohjaajan ja tukijan, mutta hänen on ensin itse otettava alkuaskeleet ja siten osoitettava mahdollisuutensa. Onhan suuri mestarimme Kristus lausunut: »Etsikää, niin te löydätte, kolkuttakaa, niin teille avataan.»

AJATUKSEN VOIMA.

James Long. Suomennos IHMISELLE.

(Jatk.)

Miten ajatuksemme vaikuttavat muihin?

Ensiksi, vaikutamme muihin aivan sen mukaisesti, millaisia olemme. Se magneettinen säteily, joka meitä ympäröi, meidän yksilöllinen ilmakehämme, jatkuvasti vaikuttaa kaikkiin henkilöihin ja esineisiin, joiden kanssa joudumme kosketuksiin. Emme tarvitse mitään salatieteellistä opetusta, käsittääksemme tämän, sillä olemme varmasti havainneet tuon ilmiön luonnossa.

Ottakaamme esimerkki! Painamme alas pianon pedalin ja laulamme »sinne» määrätyn sävelen. Ja piano virittää saman sävelen. Ja jos huoneessa on kaksi aivan samalle korkeudelle viritettyä äänirautaa, toista lyödessämme, myös toinen antaa ilmi sävelensä. Tämä on seuraus siitä, että kun ääniaallot hajaantuessaan kaikkiin ilmansuuntiin eetterin välityksellä, ne, kohdatessaan sopivan välittäjän, saavat siinä aikaan vastaavan väreilyn. Täten ajatukset, jotka itse asiassa ovat värähtelyjä vielä hienommassa aineessa kuin eetteri, meistä lähtiessään herättävät, kun ne kohtaavat sopivan välittäjän, esim. jonkun naapurin sisäisen olemuksen, hänessä vastaavia värähtelyjä, joten ihmiset jatkuvasti ovat keskinäisessä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Kuka tietää, kuinka laajalle ajatuken vaikutus leviää avaruuteen yhä laajenevin piirein, vieden mukaan joko siunausta tai kirousta, laatunsa mukaisesti.

Tämä hyvän ja pahan näkymätön vaikutus on mitä vakavin asia ollessamme kosketuksissa pienten lasten kanssa, sillä heidän sisäinen minänsä on mitä vastaanottavaisin, kuvastimen tavoin heijastaen heidän ympärillään liikkuvien vanhempien ihmisten ajatuksia ja mielialoja. Tämän vuoksi pitäisi lapset eristää mikäli mahdollista kaikesta rumasta, pahasta ja kaikesta, mikä on ristiriitaista, sillä ensimmäisinä vuosina lapsen sisäinen minä omaksuu sen sävelen, joka ei tule milloinkaan tässä elämässä häviämään. Viisaasti lausui eräs ajattelija: »Antakaa haltuuni lapsi, kunnes hän on täyttänyt seitsemän vuotta, ja koko maailma on myöhemmin tekevä hänen kanssaan mitä haluaa.»

Ja todellinen rakkaus on päätekijä, joka myötävaikuttaa pienen lapsen siveelliseen ja fyysilliseen kasvuun. Sanon myös fyysilliseen, koska lapsi, jota ei ole kyllin rakastettu hänen aikaisimpina vuosinaan, kärsii tämän puutteesta koko elämänsä aikana eikä edes saavuta täyttä fyysillistä kypsyyttä.

Kun me siis jatkuvasti autamme tai hidastutamme kehitystä luonteemme ja ajatustemme laadun mukaisesti, tapahtuu vielä jotain muutakin kun erikoisesti ajattelemme määrättyä henkilöä. Mitä tapahtuu ystävämme sisäisessä maailmassa, kun ajattelemme häntä? Ensiksi, ilmakehämme saa ruusunpunaisen hohteen, puhtaan rakkauden, joka antaa meille kykyä enemmän rakastaa. Ja meistä eriää aivankuin kukkasenmuotoinen ajatuskuva. Nuolena tämä lentää kautta avaruuden, välimatkan tekemättä mitään esteitä sille, magneettisen siteen ohjaamana, joka yhdistää kaikkia sydämiä, saavuttaa rakastetun olennon, ikäänkuin yhdistyy häneen ja tekee hänet kykenevämmäksi rakastamaan. Täten ei ole milloinkaan ajan tuhlaamista ajatella ystävää, jota rakastaa, sillä näin tehdessämme annamme hänelle osan parhaasta itsestämme, todellisen lahjan. Ja kukaan ei ole liian köyhä antaakseen tällaista lahjaa, lahjaa, joka vaikuttaa kautta tulevaisten elämän.

Kuolema ei tee mitään erotusta lahjan antamisessa. Lahjamme saavuttavat päämääränsä vielä tehoisampina ja elävämpinä koskapa ne nyt vaikuttavat hienomman aineen välityksellä, joka kykenee ilmituomaan ajatukset ja tunteen vielä täydellisemmin. Mutta lähettäkäämme siis vain kauniita ajatuksia, ei surun ja takaisin toivomisen ajatuksia. Oi, emme lainkaan surisi, jos tietäisimme, miten paljon kauniimpaa elämää he nyt viettävät, vapaana maisen kouluajan monista huolista. Kaunis oli tuo vanha tapa, rukoilla kuolleitten puolesta, sillä se synnytti edesmenneitten sieluihin lohdutuksen ja rakkauden kauniita kukkasia.

Kauniita ovat rakkauden ajatukset näkymättömässä maailmassa, tehoisa ja ihmeellinen on niiden suojeleva ja elähdyttävä vaikutus. Mutta myöskin sellaisten ajatusten vaikutus on voimakas, jotka eivät ole kauniita eivätkä rakastavia. Niistäkin syntyy ajatusmuotoja, nekin löytävät päämääränsä, ajatellun henkilön, ja jos hänessä on jotain vastaavaa pahaa, ne ikäänkuin imeytyvät häneen, vahvistaen hänessä löytyvää pahaa. Usein havaitsemme myös itsessämme huonoja ominaisuuksia ja huomautamme niistä naapureillemme. Mutta kuvitelkaa, mitä tapahtuu salassa. Tällaisen keskustelun onneton uhri joutuu todellisen, huonoista ajatusmuodoista kootun ryöpyn ajaiseksi. Oikein sanoo sananlasku: Anna koiralle huono nimi ja hirtä hänet. Juoruaminen on usein tehnyt enemmän pahaa kuin murha. Jospa käsittäisimme, miten julmaa juoruaminen on!

Mutta jos parjatussa henkilössä ei ole tätä pahaa, silloin huonot ajatukset palaavat luojaansa takaisin: kirous palaa alkulähteeseensä. Muistakaamme tuota suurta perustotuutta: Kaikki muissa tahi itsessämme oleva hyvä ja kaunis on meissä olevan Ikuisen Itsen ilmausta, ihmisen enkelin eli korkeamman minä, joka taivaassa ollen, aina katselee isän kasvoja. Hyvä ja kaunis tulevat meissä aina säilymään. Mutta paha sitävastoin on ohimenevää luon-

nossa, eikä sillä ole osallisuutta todellisesta ihmisestä. Paha on vain merkkiä siitä, että vastaava hyvä ei ole vielä kyennyt puhkeamaan toimintaan olentomme syvyyksistä, kuten Browning sanoi kuvannollisesti: Hiljaisuudesta, jossa ääni asuu. Meissä ja muissa olevan pahan hautominen on samaa kuin antaa sille elinvoimaa, joka, ohimenevää ollen, on tuomittu kerran häviämään.

Vaikka meissä kaikissa on tämä luova voima, me omaamme sitä eri asteissa. Selvä, syvä, jatkuva ajatus on äärettömän paljon tehoisampi kuin tavallinen hajanainen, pinnallinen ajattelu. Hyvä menettelutapa ajatuskyvyn kehittämiseksi ja voimistuttamiseksi on voimaperäinen ajattelu tätä tarkoitusta varten eristettynä aikana, sanokaamme noin neljänneksen tahi puolen tunnin ajan päivittäin. Koska useimmat meistä eivät kykene tähän avutta, valitkaamme mieleinen kirja ja lukekaamme sitä hitaasti lause lauseelta. Jokaisen lauseen jälkeen pysähdyttäköön ja mietittäköön sisältöä muutaman minuutin ajan. Kun kappale on luettu, tehtäköön omin sanoin niin lyhyesti kuin mahdollista selväksi ajatusydin, jota siinä on esitetty. Jos olette tottumaton tämäntapaiseen työhön, tuntuu se teistä alussa sangen vaikealta. Mutta kärsivällisyys palkitsee vaivan: saavutatte mielen vakavuuden ja ajatuksen selvyyden ja vähitellen kasvaa teissä kyky huomata kappaleen ydin, mikä taas tuo mukanaan kyvyn eroittaa se, mikä on tärkeintä elämässä.

Toinen tapa auttaa itseänne ajatusvoimanne välityksellä on seuraava: Varatkaa viisi tai kymmenen minuuttia aamulla heti herättyänne, kun mielenne on selvä ja vapaa muista ajatuksista. Näin menetellen aamu toisensa jälkeen miettikää ihannetta, jollaiseksi tahtoisitte tulla tahi työtä, jonka tahtoisitte tehdä ihmiskunnan hyväksi arkielämässänne. Kauneimman ja parhaan ihanteittemme ruumistuman saamme suuresta opettajasta Kristuksesta, esikoisesta monien veljien joukossa, rotumme vanhemmasta veljestä. Sillä hän oli ja on täydellinen ihminen; ja meissä piilee salassa kyky kerran tulla hänen kaltaisekseen. Kun me päivä päivältä viivymme ajatuksinemme Hänen kauneudessaan, mielessämme kuvitellen, miten Hän suhtautui elämän moniin pikkuseikkoihin, yrittäen sisäisesti tuntea tämän voimakkaan sydämen sääliä ja viisautta me alamme heijastaa pienessä määrin samaa rakkautta, tuntiessamme muuttuvamme ihanteemme kaltaiseksi. Sillä on totta, että tullaksemme kykeneväksi näkemään korkeinta, meidän täytyy oppia paljon rakastamaan ja rakkaus muuttaa ihmisen rakastamansa henkilön kaltaiseksi.

Ja muistakaa, että emme voi ajatella Häntä ilman, että Hän ajattelee meitä. Mitä tahansa ajattelemmekaan, korkeaa tai matalaa tässä maailmankaikkeudessa, sen kanssa me heti olemme kosketuksissa; mitä rakastammekaan, yläpuolella, alhaalla tai vieressä olevaa, sen yhteyteen ehdottomasti pääsemme. Kun siis ajattelemme Häntä, maailman sydäntä, ajatuksemme lentävät Hänen luokseen ja pienien kukkien tavoin asettuvat Hänen jalkainsa juureen. Mutta jokaisesta kukasta Hän lähettää takaisin siunauksensa. Täten tasoitamme Hänen tietään sisäisessä maailmassa. Mutta mitä useat tekevät Häntä ajatellessaan, saman työn tekevät toiset työskennellessään lähimmäistensä eteen; todellisuudessa molemmat merkitsevät samaa, sillä rakastaa lähimmäistään merkitsee rakastaa Häntä.

KIRJEENVAIHTOA ITSEKASVATUKSESTA.

Toimitus on saanut vastaanottaa allaolevan kirjeen, jossa vanhempi toveri esittää nuoremmalle käsityksiään ja kokemuksiaan elämästä. Koska kirjeessä esitetyt asiat ovat itse kullekin tärkeitä, antaa toimitus lukijoilleen tilaisuuden kirjeenvaihtoon.

Rakas veli!

Olen jo pitkän aikaa ajatellut kirjoittaa Sinulle. Tunnen näet Sinua kohtaan suurta myötätuntoa, sillä ainakin itse olen sitä mieltä, että meidän kummankin kehityksessä on monta yhteistä piirrettä. Olen huolestuneena monta kertaa ajatellut kehitystäsi, sillä olemmehan siksi läheiset sukulaiset, sitäpaitsi olemme aina olleet hyvät toverit ja ymmärtäneet hyvin toisiamme. Eikö totta?

Olen huomannut, että Sinuun eivät umpimähkäiset siveyssaarnat vaikuta, vaan parhaiten järkipuhe. En tahdo sentään Sinua liiaksi kehuakaan, sillä kyllä Sinulta usein on hyvää tahtoakin puuttunut. Mutta tässä ei ole tarkoitukseni sen enempää ruveta vaikutteitasi arvioimaan. Vaan kun uskon, että Sinä mielelläsi kuuntelet, jos kerron omien kokemusteni ja filosofiani tuloksia, elämänkäsitystäni, niin pyydän sen seuraavassa lyhyesti tehdä. Siitä toivon Sinulle selviävän, mitenkä ihmisen on pyrittävä elämänsä kulku järjestämään ja suuntaamaan, jotta se koituisi itselle ja muille iloksi. Minua on aina harmittanut sellaiset siveyssaarnaajat, jotka vain ahtavat ihmisen täyteen ihanteita, mutta eivät anna aseita, joilla voisi näitä ihanteita puolustaa. Tässä on sensijaan tarkoitukseni etukädessä antaa Sinulle aseita toteuttaaksesi elämässäsi parhaat vaikutteesi.

Sinun täytyy myöntää minulle, että elämässäsi on joskus ollut henkisesti hyvin herkkiä hetkiä, jolloin olet ikäänkuin välähdyksenä tummalla taivaalla nähnyt sen salaisuuden, miten Sinun tulisi elää ja mitä Sinun tulisi tehdä erinäisissä elämän tärkeissä tilanteissa. Minä pyydän kaiken nimessä: anna arvoa tällaisille hetkille, sillä niistä Sinä saat parhaan tuen taisteluillesi, kunhan et yliolkaisesti koeta päästä vapaaksi niistä vaikutteista, joita tuollaiset hetket Sinuun jättävät, vaan päinvastoin jälestäkinpäin koetat, myös kylmän järjen avulla antaa noille ihanille aavistuksillesi käytännöllisempiä ja kiinteämpiä muotoja. Tässä täytyy minun kuitenkin varottaa Sinua liiasta haaveellisuudesta. Siitä taas auttaa parhaiten ripeä keskitys käsillä olevaan työhön, mikä taito epäilemättä on ihmisen kaikkien parhaita. Kaikeksi onneksi Sinulla on sellainen työala, jota sydämestäsi harrastat. Sinua voi sentähden hyvällä syyllä kutsua onnelliseksi ihmiseksi, kunhan vaan osaat oikealla tavalla käyttää tätä elämäonnen vipusinta.

No niin, tämä vain aluksi! Sanoin ylläolevan jo edeltäkäsin, jotta saisit tietää, mitä „järjestelmää" minä olen käyttänyt elämässäni, kun olen siihen pieneen saavutukseen päässyt, joka minulla nyt on. En kuitenkaan voi mistään elämässäni kerskua. Olen ollut luonteeltani monessa suhteessa heikko ja kyvytön, mutta yksi hyvä puoli on minulla varmasti ollut, nim. etten muistaakseni leikillänikään ole koskaan parhaina hetkinäni saamiani vaikutteita vetänyt lokaan, vaan minulla on ollut pyrkimyksenä tehostaa ja selventää noita vaikutteita ja järjestää ne kokonaisuudeksi: järjestelmäksi. Omasta mielestäni olen siinä jonkunverran onnistunutkin ja saanut siitä ihmeellisen rauhallisuuden sisimpääni. Ja nyt on minulla onni kirjoittaa Sinulle näistä havainnoistani. Sydämestäni toivoisin, että ottaisit minusta oppia siinä, missä uskot minun oikeaan osuneen.

Mitä siis on tämä elämä ja miten se on elettävä, jotta eläisimme sen parhaalla tavalla, luonnollisesti ja miellyttävästi? Materialistien mielestä elämä on sarja mekanisia ilmiöitä ja yksityisten ihmisten kamppailua aineellisista eduista. Uskonnolliset suunnat taas väittävät elämän olevan „hyvien- ja pahojen henkien" tietoista taistelua vallasta ihmisten sieluissa. Materialistiseen maailmankatsomukseen en puolestani usko, sillä se on vain jonkinlainen maailmankatsomuksen irvikuva, joka on yritetty rakentaa eksaktisten luonnontieteitten selville saamien mekaanisten luon-

nonlakien varaan. Se sulkee itsestään oleellisimman osan henkisestä maailmankatsomuksesta, moraalin, ja senvuoksi en voi ottaa sitä vakavalta kannalta. Mitä taas tulee tuohon jälkimäiseen, uskonnolliseen maailmankatsomukseen, niin en tietystikään voi siitä mennä sanomaan mitään ratkaisevaa, sillä se jää lopultakin jokaisen omaksi uskonasiaksi.

Mutta sensijaan tahtoisin tuoda esiin oman teoriani elämästä. Minä uskon, että elämän olleellisin piirre ja samalla ihmisen olemuksen arvoitus on *hengen kehitys.* Se on tarkoitusperänä, aine maallisena ilmestysmuotona, mekaniikka teknillisenä välineenä ja tunteet ja usko eteenpäinvievänä voimana. Sopusointu näitten välillä on mielestäni normaali, tavoteltava olotila. Jos joku niistä kehittyy suunnattomasti muitten kustannuksella, on suuria vaaroja tarjolla yksilön kehityksessä.

Luulet kenties, että minä tahtoisin valaa kaikki ihmiset saman kaavan mukaan. Päinvastoin! Erikoistuminenhan on juuri luonnonlaki, mutta se, minkä tulee kaikkia yhdistää, on suhde kokonaisuuteen, sanoisinko Jumaluuteen. Elämän taidon suuri salaisuus lieneekin juuri siinä, että osaa sopivasti erikoistua, mutta kuitenkin samanaikaisesti oikealla tavalla suhtautua kokonaisuuteen. Se vaatii suurta taitoa ja kovaa ponnistusta onnistuaksemme, mutta mitä enemmän tarmoamme ja intelligenssiämme käytämme tämän päämäärän saavuttamiseksi, sitä helpommalta ja ihanammalta alkaa elämä meistä tuntua.

Minulla on aina ollut huono tekniikka, mutta se ei ole silti estänyt minua keksimästä omaa teoriaa todellisesta „elämäntaidontekniikasta".

Sinua vaivaavat varmaan usein niinkuin monia muitakin ihmisiä esiinpursuvat, voimakkaat ja jalot tunteet, jotka hämmentävät Sinut niin, että olet kuin pyörällä päästäsi. Tämä voi johtua jostakin kauniista ja hyödyllisestä, korkealuontoisesta ja huimaavasta ajatuksesta tai esim. jonkun rakastamasi naisen läsnäolosta j.n.e. Silloin veri syöksähtää äkkiä päähän, jolloin usein menettää kaiken malttinsa ja tahdikkuutensa. Nyt luulevat monet, että tällaiset tunteet ovat jotakin jonninjoutavaa roskaa, josta on päästävä millä hinnalla hyvänsä, jos ei muuten, niin johdonmukaisesti pilkkaamalla niitä ja vetämällä ne lokaan. Silloin tavallisesti jalommat tunteemme kuoleutuvatkin ja ihminen tuntee ikäänkuin muka vapautuneemmaksi itsensä, ja samalla hänen „tekniikkansa" paranee. Silloin on ihminen ikäänkuin reväissyt itsensä irti „kokonaisuudesta", velvollisuuksistaan ja ihmisyydestä. Käsitykseni mukaan on tuo menetelmä kaksiteräinen miekka, johon ihminen lopulta itse hukkuu. Silloin särkyy ihmisen sisäinen johdonmukaisuus, loogikka ja oikeudentunto. Elämä voi ulkonaisesti silloin tuntua rauhalliselta, mutta sen suurissa pääkysymyksissä on alituisia jyrkkiä ristiriitoja. Ne voivat kehittymättömille ihmisille olla hyvin hämäriä, mutta ne kuluttavat sittenkin hänen sisimpäänsä, jos hän tahtoo olla rehellinen edes itseään kohtaan.

M.m. juuri näitä tällaisia kysymyksiä koskettelee minun elämäntaidontekniikan teoriani. Minä lähden niinkuin sanottu siitä, että ihmisen korkeimpana, varsinaisena tarkoitusperänä on henkensä kehittäminen, kuitenkin niin, että hänen pyrkimyksensä tässä suhteessa eivät riko terveen järjen sääntöjä, jotta hän toisin sanoen kehittää itseään yhteiskunnan myöntämissä rajoissa ja alistuu siis välttämättömään järjestykseen.

Ihmisen hengen kehitystä voi täydellä syyllä verrata rakennuksen rakentamiseen. Alussa, t.s. nuoruudessa lasketaan rakennuksen perustus, jonka täytyy olla mahdollisimman luja. Perustuksen laskeminen ihmiselämässä on samaa kuin luonteen luominen, hyvien tottumusten omaaminen. Luonteen tulee olla niin järkähtämättömän luja, että se kestää kaikki elämän myrskyt. Kun perustusta lasketaan ja rakennusta tehdään, tulee ainesten olla niin hyviä kuin vaan on saatavissa; aineksistahan juuri ja tekotavasta riippuu koko rakennuksen kestävyys ja arvo. Nyt on niin, että käytännöllisessä elämässä ei aina ole mahdollista saada kaikkein parhaita rakennusaineita, usein on pakko tyytyä, ainakin tilapäisesti, jopa välttävään kin. Silloin on käytännöllinen järki otettava ohjeeksi ja harkittava, miten kussakin tapauksessa on tehtävä. Pääasia sittenkin on, että meillä on vuorenluja tahto pyrkiä korkeaan päämääräämme niillä keinoin, joita kussakin tilanteessa pidämme oikeina ja kunniallisina.

Mutta Sinä kysynet: „Mistä sitten voi saada sen varmuuden ja rauhallisuuden käytökseensä, jonka esiinpursuvat jalot tunteet, huimaavat ajatukset ja tyydyttämättömät intohimot tuntuvat tekevän mahdottomaksi?" Vastaus kuuluu: Terve järki, luja tahto ja hyvä terveys ovat ne aseet, jolla voimme hallita kaikkia ruumistamme häiritsevät ilmiöt, johtuivatpa ne mistä tahansa ja olkoot miten voimakkaita hyvänsä. Ja huomattava on vielä, että kaikki mainitsemani aseet: järki, tahto ja terveys, ne tukevat toinen toisiaan, käyttävät hyväkseen toinen toistensa saavutuksia.

Mutta tämähän ei oikeastaan ollut vielä mitään „elämäntaidontekniikkaa". Tulemme siihenkin vielä.

Elämäntaidontekniikan teoriiassani lähden keskittämisen prinsiipistä. Ensin pääasiat ja sitten vasta seuraavat sivuasiat kuin itsestään jälestä. Mutta mitkä sitten ovat pääasioita ja mitkä sivuasioita? Pääasia on aina velvollisuus! Joku voi tas kysyä, mikä on sitten velvollisuus. Mutta siihen minä vastaan, että siitä tulee jokaisen täysjärkisen ihmisen olla selvillä tai tulee ainakin koettaa päästä selville. Nyt on asia niin, että eri olosuhteissa ja kehitysasteilla ovat velvollisuudet erilaisia, ja kehityksen tasalle pyrkivän on päästävä niistä selville. Kaikkihan täällä maailmassa on relatiivista. Pääasia on se, että yksilöllä on voimakas pyrkimys ja rehellinen tahto päästä kaikesta selvyyteen ja että hän luo itselleen oman persoonallisen käsityksensä asioista: maailmankatsomuksen.

Mitä taas tulee käytännöllisiin suhteisiin muitten ihmisten kanssa ja julkiseen seurusteluun, niin siinäkin on keskitys paras keino, millä saavutetaan jatkuvasti menestystä, tarvitsematta alentua halpa-arvoiseen taktiikkaan. Pitämällä lujasti kiinni niistä periaatteista, elämän pääkysymyksissä, jotka itselle ovat oikeiksi kirkastuneet, ja ollen samalla kuitenkin luonnollinen ja ystävällinen kaikille, selviävät vaikeudet kuin aamusumu auringonpaisteen tieltä.

Seurustelussahan tulee juuri kysymykseen henkisen ja ruumiillisen tasapainon säilytys, joka on samaa kuin keskitys. Ja tämän kanssa taas on organisessa yhteydessä punastuminen ja sen sellaiset ilmiöt, jotka aiheutuvat meidän jalommista vaikutteistamme. Punastumisen aiheuttaa henkinen ilmiö, joka vaikuttaa elimistöömme. Jonkun ihmeellisen voimakkaan mekanismin vaikutuksesta syöksyy veremme silloin tavallista rajummin sydämestämme kaikkiin suuntiin, mutta etenkin päähän. Silloin menetämme joksikin aikaa hermojemme hallitsemiskyvyn. Mutta jos on oikein voimakkaasti reageeraava ihminen, niin hänen verensä voi seuraavassa silmänräpäyksessä taas keskittyä ja aivan kuin salpautua sydämen, ja silloin on hän taas intistään paljon voimakkaampi vastustamaan mitä hyvänsä. Tuollainen äkillinen veren syöksäys vain terästää silloin häntä ja tekee hänen verensä „kuumemmaksi" ja jäsenensä nuorteammiksi.

Tuollainen veren syöksähdys ei siis suinkaan itsessään ole epänormaalinen ilmiö, josta olisi sisänsä koetettava päästä, päinvastoin. Se vain osottaa, että meissä on jotain kehittämisen arvoista ainesta. Mutta mitä silloin on huomioonotettava, on se, että meidän tulee terästää hermomme kykeneviksi täydellisesti hallitsemaan veremme ja samalla myös tekomme. Toisin sanoen: meidän tulee taata järjelle sananvalta.

Minä vertaisin tässä suhteessa ihmistä mielelläni koneeseen — sen vertauksen kai Sinäkin parhaiten ymmärrät — koneeseen, jossa luonnon käyttövoimat vaikuttavat. Niitä voimia on kaksi: keskipakoisvoima ja keskittävä eli koossapitävä voima. Epäilemättä sellainen ihminen, jossa veren keskipakoisvoima on suuri, voi kehittyä paljon pitemmälle, mutta ainoastaan sillä ehdolla, että hänellä myös keskittävä voima on vastaavassa määrässä kehittynyt tai että hän aikoo sen siksi kehittää. Keskipakoisvoimahan näet edustaa aktiivista, liikkeellepanevaa voimaa, johon positiiviset, jalot tunteemme vaikuttavat, keskittävä voima taas merkitsee hillitsevää, pidättävää, koossapitävää voimaa. Molemmat ovat aivan välttämättömiä olemassa. Kumpaakaan ei yksinään voi viedä minkäänlaiseen ehjään tulokseen, mutta yhdessä ne sitävastoin muodostavat vastustamattoman luonnonvoiman, jota ihmisjärki ja — tahto johtavat.

Otetaanpa pieni havainnollinen esimerkki. Mitä suuremman keskipakoisvoiman separaattorin kuula kehittää pyöriessään ympäri, sitä paremmin erottaa se maidosta rasvan ja sitä suurempi on sen työkyky. Mutta jos tällainen vinhasti ympäri pyörivä ja suuren keskipakoisvoiman kehittävä separaattorin kuula on huolimattomasti tehty ja huonoa ainesta, t.s. jos sen keskittävä eli koossapitävä voima on pieni, niin seurauksena voi olla, että keskittävä voima pettää. Se merkitsee samaa kuin että kuula särkyy ja keskipakoisvoima lennättää sen kappaleet hirvittävällä vauhdilla hajalle, voiden samalla matkaansaattaa sangen tuhoisia seurauksia. Tällaisia tapauksia on kyllä meijereissä sattunut. Minä jätän Sinun itsesi ajateltavaksi, mitä tällainen keskittävän voiman pettäminen ihmiselämään verrattuna merkitsee. Se tietää ensinnäkin joitakin aivan hirveitä tuskia asianomaiselle itselleen ja samoin yhtäsuuria vaaroja sekä hänelle itselleen että häntä lähellä oleville. Ja sellaisia raukkoja ei ole niinkään vähän täällä matoisessa maailmassa.

Elämä on alkuasteillaan kuin sokkosilla oloa, jossa intohimojen kaihi estää meitä näkemästä elämää sellaisena kuin se tulisi nähdä. Mikäli kukistamme intohimojen ylivallan, sikäli astumme sokeudesta kirkkaaseen järjen maailmaan, ja mikäli voitamme epämääräiset tunteemme, sikäli kohoamme enemmän tai vähemmän umpimähkäisestä suunnitelmattomuudesta kuulakkaaseen ja tasaiseen elämänkulkuun, joka perustuu edeltäkäsin suunniteltuun järjestelmään. Tietystikään ei ihmisen elämä nuorena saa eikä voikaan olla tarkkaa suunnitelmanmukaista, mutta myöhemmin, elämän kunniakkaan ja raskaan päivätyön alettua sen täytyy sitä olla, jos mieli jotain saada aikaan täällä auringon alla. Toisin sanoen: elämän tulee olla järjestelmällistä rakennuksen rakentamista.

Vielä yhdestä asiasta tahtoisin Sinulle puhua, nim. naisesta ja suhtautumisesta häneen. Se on sellainen asia, josta riippuu äärettömän paljon, joko elämämme suuri onni tai sen kirous. Pelkäänpä vain, että Sinäkin olet jo siinä suhteessa ennättänyt aika tavalla kärventää henkisiä siipisulkiasi. Kerta kaikkiaan: miehen ja naisen suhde on pyhä asia ja se on pyhänä pidettävä. Missä sitä ei pyhänä pidetä, siellä ei kunnioiteta itse elämääkään ja siellä se ennemmin tai myöhemmin menee rappiolle.

Minä lähden tässäkin asiassa keskittämisprinsiipistä. Luonnonlaki ja jo yksinkertainen järkikin vaativat, että miehen on valittava itselleen sopiva puoliso ja tyydyttävä häneen ainoaan. Luomakunnassa on havaittavissa kehitys yksiavioisuuteen, ja useilla korkeammilla eläimillä tapaa jo aviosuhteen, joka kestää koko eliniän. Hyvin todennäköistä on, että ihmisenkin esi-isät ovat joskus olleet moniavioisia, mutta jos nykyään tavataan siihen pyrkimystä, niin se on ehdottomasti atavismia tai rappeutuneisuutta.

Kerran eräs ystäväni sanoi minulle mielipiteenään, että pidätys on ihmiselle epäterveellistä, ja hän vertasi samalla ihmistä puuhun, joka vapaasti saa levitellä oksiaan. Samoin tulee muka ihmisenkin tässä suhteessa saada muka levitteleidä eikä alinomaan vaan „typistää" itseään. Huomautin silloin, että parempi vertaus olisi ollut se, että ihmisen tulee myös saada kylvää siementään samoinkuin puukin sitä kylvää tuulen avulla kaikkiin ilman suuntiin. Tuo vertaus voi ensi näkemältä viehättää, mutta kun sitä tarkemmin alkaa katsella, niin huomaa selvästi sen ontuvaisuuden. Ensinnäkin puu on kasvi ja ihminen on kehittynein eläin, jonka kehityksessä paras ja jaloin puoli on älyn ja tunteen, hengen kehitys. Nythän on juuri ajattelevalla ja hellien huolehtivalle ihmiselle ominaista, että hän valmistaa ja muokkaa ensin maaperän, johon hän vaalien istuttaa siemenensä, eikä sirota sitä „tuulten kuletettavaksi minne sattuu, kallion koloihin ja ohdakkeitten joukkoon, jossa hennot elämän taimet kituvat ja kuolevat ravinnon ja hoidon puutteessa". Jo yksistään voimain ja harrastuksen tuhlauksena on se järjenvastaista. Mitä kehittyneempi olento on luomakunnassa, sitä vähemmän sillä on sikiöitä ja sitä parempaa huolta se niistä pitää. Otan kaksi äärimäistä esimerkkiä: bakteri voi jakaantua miljaardeihin vuorokaudessa, mutta ihmisen sitävastoin saa tavallisesti korkeintaan 2 lasta vuodessa. Näitten äärimäisten tapausten väliltä löydämme lukemattoman joukon välimuotoja, jotka selvästi osottavat, mihin suuntaan kehitys kulkee. Tässäkin huomaamme keskitysajatuksen, mitä kehittyneempiin oloihin tulemme, sitä suuremmassa määrässä on keskitysajatus toteutettu.

Mutta nyt tulemme aivan eri asiaan, vaikka se liittyykin läheisesti edelliseen. Nuoruudessaan ei ihminen tietystikään saa olla sidottu, vaan hänen täytyykin osata vallattomasti pitää hauskaa kaikkien kanssa, jotta hän siten oppisi tuntemaan enemmän ja paremmin ihmisiä, valitakseen sitten vasta puolison. Mutta tämä taas on jyrkästi pidettävä erillään aistillisuudesta, johon vajoamista on kartettava kuin ruttoa. Iloisuus ja vallattomuus on henkinen ilmiö, se on kuin henkistä voiteluöljyä, joka saa elämän rattaat ja laakerit vaivattomasti ja kitisemättä pyörimään luonnollista rataansa. Se on lahja ja taito, joka oikein osattuna on sangen korkealla arvosteltava. Valitettavasti vaan sitä sangen usein väärinkäytetään.

Minulla on siis ehdoton pidättyväisyyskanta sukupuolikysymyksissä. Sensijaan on meidän tuo käyttämätön voima jalostettava ja muunnettava henkiseksi ja ruumiilliseksi työksi. Intohimoja vastaan tappelemisesta vain „kasvaa rautaa miehen mieleen", kuten lukkari sanoo Kiven Nummisuutareissa. Kunhan tässä kohden taistelemme itsellemme varman ja selvän kannan ja käytämme hyväksemme keskittämisteoriiani, niin ennenpitkää ikäänkuin kohoamme korkeammalle ja samalla varmemmalle pohjalle.

Minä tahdon lopuksi sanoa kaikesta edelläkertomastani, että helppoa ei suinkaan ole sen ehdoton noudattaminen elämässä. Se vaatii paljon ponnistusta ja kieltäytymistä. Mutta päämäärän vuoksi se kannattaa äärettömän hyvin. Ja ennen kaikkea: se on meidän velvollisuutemme. Ja jos vaan kerran on tullut nämä asiat oikein käsittäneeksi, niin minkäänlainen sovitteluyritys ei ole mahdollinenkaan, sillä oikeasta kannasta luopuminen on samaa kuin kehityksen pysähdys ja taantumuksen alku.

Vihdoin vielä pari sanaa loppuvoiteluksi. Älä millään muotoa vain rupea näitä asioita päiväkausia päässäsi hautomaan, kuten minä olen aikoinani tehnyt. Silloin tällöin vain objektiivinen itsetarkastelu ja suunnanviitoitus ja sitten taas reippalla ja iloisella huumorilla käsiksi esillä olevaan työhön tai seurusteluun kanssaihmistesi kera. Ja opettele myös oikea työhön keskittyminen, se on sittenkin melkein kaiken a ja o, sillä jos työssäsi oikein onnistut, niin Sinulla on mitä suurimmat mahdollisuudet onnistua myös kaikessa muussakin.

Elämä on taistelua. Mutta se ei ole umpimähkäistä huitomista ja hosumista, vaan kehittyneissä oloissa se pyrkii aina hengen selvyyteen ja kirkkauteen sekä mielen tyyneyteen ja ylevyyteen. Yksilö taistelee taistelunsa ja iloitsee ilonsa yksinään, mutta samalla osana kokonaisuudesta. Irtireväistynä siitä hän kuivuu kuin juureton puu eikä kanna hedelmää.

Sinunkin, joka olet jo yhtä ja toista kovaakin elämässäsi kokenut, tulee jo huomata elämän vakava puoli ja oppia se ottamaan oikealla tavalla: järkevästi ja maltillisesti, ei liioitellen. Sinua on Onnetar syntymässäsi suosinut antamalla Sinulle suuremmat luonnonlahjat kuin monelle muulle. Sinun velvollisuutesi kutsumustasi, lähimmäisiäsi ja itseäsi kohtaan on kehittää näitä lahjojasi ja rakentaa henkesi rakennus sellaiseksi, ettei se sorru myrskyjen kohdatessa. Sinä et saa verrata itseäsi muihin ihmisiin (nim. itseäsi heikkolahjaisempiin ja siveellisiltä kyvyiltään vajavaisempiin) sanoaksesi: olenhan minä täyttänyt tehtäväni ja paikkani elämässä yhtä hyvin kuin joku toinenkin, vaan Sinun pitää itse asettaa itsellesi korkea päämäärä ja viedä se perille kaikesta huolimatta.

Kerran eräs ystäväni vertasi ihmissukua helminauhaan, jossa yksityiset ihmiset ovat helmiä. Helmet nauhassa voivat olla varsin vähäpätöisiä, mutta jonakin kauniina päivänä saattaa siihen ilmestyä suuri jalo helmi, ja kun tämä helmi hiotaan ja nostetaan korkealle, niin saman helminauhan kaikki muut helmet nousevat mukana ja loistavat sen valossa. Samoin on laita ihmissukujenkin. Ja tämä velvoittaa suvun jokaista yksilöä, sillä kukaan ei voi tietää, kenen jälkeläinen sattuu olemaan tuo „jalohelmi". Jokaisen on ponnistettava kaikkensa, joskaan ei juuri itse tullakseen tuoksi loistavaksi jalohelmeksi, niin ainakin tehdäkseen jälkeläisilleen siksi tulemisen siveellisesti, fyysillisesti ja taloudellisesti mahdolliseksi.

Tahdon vaan Sinulle edellisen johdosta huomauttaa, että sukusi on odottanut ja odottanee vieläkin Sinusta paljon. Itse on Sinun tarmollasi näytettävä, onko Sinuun kätkettynä tavallista jalompi helmi, joka vasta kovan hiomisen jälkeen voi tulla todella jaloksi, valoa taittavaksi helmeksi. Se kyllä kysyy suuria ponnistuksia,

mutta luuletko myöskään ilman niitä saatavan maailmassa aikaan mitään arvokasta ja luuletko muuta tietä saavasi hengellesi tyydytystä. Juuri ponnistukset ja kärsimykset hiovat meistä esiin tuon loistavan jalokiven, joka maailmassa on jonkin arvoinen.

Tämä kirjeeni on venynyt vallan tavattoman pitkäksi. Mutta tällaisia asioita on niin vaikeata lyhyesti sanoa ja sirotella eri kirjeisiin. Luultavaa on, ettet kaikkea tässä olevaa vielä toistaiseksi oikealla tavalla ymmärrä, mutta voithan säilyttää tämän ja lukea sitä joskus myöhemminkin, kun olet itse saanut lisää omiakin kokemuksia. Sitäpaitsi voit kyllä minullekin kirjoittaa ja kysellä mielipiteitäni. Olen aina valmis vastaamaan.

Minä toivon, ettet ottaisi näitä asioita raskasmielisesti, vaan luonnollisesti ja reippaasti, mutta kuitenkin samalla vakavasti. Siinä mielessä toivotan Sinulle parhainta onnea edesottamisissasi.

Väinö Vuokko.

PIENIJÄ TIETOJA SUURISTA ASIOISTA.

I

EPÄILIJÄN OLEMUKSESTA.

Nykyään alkaa epäilijöitä olla enemmän kuin jyrkkiä materialisteja. Vähitellen mutta ehdottoman varmasti menettää materialistinen maailmankatsomus yhä enemmän ja enemmän kannattajiaan. Ensi sijassa muuttuvat he epäilijöiksi. He aivankun horjuvat kahden aatevirtauksen välillä tietämättä, kumpaanko virtaan olisi yhdyttävä. Kun ihminen on saavuttanut tämänkin asteen, merkitsee se jo verrattain tyydyttävää edistystä.

Materialistinen maailmankatsomus elää nyt viimeisiä aikojaan. Se on kyllä väärä suunta, mutta siitä huolimatta muodosti se tärkeän tekijän kehityksen palveluksessa. Ihmiskunta ikäänkuin syventyi tutkimaan fyysillistä maailmaa lähemmin ja sai näin tarkempia tietoja sen kokoonpanosta. Samalla se oli omiaan näyttämään, että aine ei yksinään voi muodostaa mitään kokonaisuutta, vaan tarvitaan siihen myös henkeä. Nyt on huomattava, että materialismin palvelijat, jotka oppinsa mukaan eivät tunnustaneet henkisen elämän todellisuutta, joutuivat luonnollisesti umpikujaan. Nähtyään tämän muuttuikin heidän ajatustapansa ja heistä tuli epäilijöitä. Toisin sanoen: he eivät oikein uskaltaneet astua täyttä askelta henkisten voimien tunnustajien joukkoon, syystä, että materialistinen maailmankatsomus aivankuin sitoi heitä estäen toimimasta siihen suuntaan, mihin sisäinen ääni kehoitti.

Tämä juuri oli osaltaan syy, minkä takia epäilijöitä on ilmestynyt, mutta on olemassa vieläkin syvempi syy.

Kaikkien syiden takana on yksi jättiläinen, niin sanoakseni, ja tämä on järkkymätön kehitys. Elämme nyt ajassa, jolloin henki ottaa ylivallan aineeseen nähden. Tämä aika on tällä vuosisadalla alkanut ja jatkuu siis nyt paraikaa. — Luonnollisesti tämä aika, jossa me nyt toimimme, on murrosaikaa, mutta kaikki merkit viittaavat siihen suuntaan, että se tulee olemaan verrattain lyhyt. Kehitys vie tietenkin ihmistäkin mukanaan, ja ensi sijassa tapahtuu vaikutus sisästä käsin. Sielussa tapahtuu asteettainen muutos ja siitä johtuu, että materialisti muuttuu epäilijäksi. Hänen henkinen minänsä alkaa herätä ja nousee taisteluun. Tämä heräävän hengen taistelu vapautensa puolesta juuri muuttaa ihmisen ja panee hänet ajattelemaan syvemmin olemassaolon salaisuutta.

ARVO VIRTASALO.

RODININ AJATUKSIA TAITEESTA.

Rodin, yksi niitä taiteen mestareita, jotka kohoavat aikansa yläpuolelle, on tehtävänsä ohella suuri ajattelija. Hänen työnsä suuruutta ei määrää yksin ylevä tunne, vaan sitä valaisee myös harkitseva ajatus, joka aina kirkastaa suhteet ja ylevöittää työn.

Rodinin oma työ on todistuksena siitä, että inspiratio yksin ei ole edellytys tuloksiin, ettei selkeä ajatus sitä osaltaan ohjaa. Inspiratio, joka uhmaa järjen voimaa, on harhavoima. Se johtaa hedelmättömiin tuloksiin.

Rodin kuuluu niihin, joiden ääntä tulee kuunnella.

»Meidän aikakautemme kuuluu tehtailijoille ja insinööreille,» sanoo Rodin. »Uudenaikainen elämä suuntautuu kokonaan hyötyyn: tahdotaan parantaa elämää aineellisessa suhteessa, tiede tekee päivittäin keksintöjä elatuksen, vaatetuksen ja kulkuneuvojen alalla, se heittää markkinoille huonoja ja huokeita tuotteita, jotka antavat mahdollisimman suurelle joukolle laimennettua nautintoa; kuitenkin on meidän kiittäminen sitä myös todellisista parannuksista, jotka kykenevät tyydyttämään kaikkia tarpeitamme.

Mutta henkeä, ajatuksia, unelmia ei enää kysytä. Taide on kuollut, aika ei kuulu taiteilijoille.

Mutta nykyään luulevat ihmiset tulevansa toimeen ilman taidetta. Ja taide on mietiskelyä, se on hengen ravintoa, hengen, joka tunkeutuu luontoon ja aavistaa sitä samaa henkeä, joka elävöittää itsensä luonnon.

Taide on älyn iloa, älyn, joka katsoo näkevin silmin maailmankaikkeuteen ja luo sen siten uudestaan, että valaisee sitä tajunnalla. Taide on ihmisen ylevin tehtävä, koska se on harjoitusta ajatuksella, joka koettaa ymmärtää maailmaa ja tehdä sen ymmärrettäväksi.

Taide on edelleen makua. Se on taiteilijan sydämen heijastusta niihin esineisiin, joita hän muovailee. Se on ajatuksen ja tunteen viehätystä, yhtynyttä kaikkeen, mikä ihmiselle on hyödyksi.»

Näin selittää Rodin taiteen luontoa, taiteen, jonka pyrkimyksenä on nähdä suuresti ja ylevästi kaikkein pienimpiäkin asioita luomakunnassa.

Edelleen sanoo Rodin aikamme aineellisuuden palvontaan pyrkivästä hengestä:

»Ihmiset haluavat ruumiillista hyvää, ruumiillista nautintoa. Ylevät ja syvät totuudet ovat heille yhdentekeviä; heille riittää vain aineellisten halujen tyydyttäminen. Ihmiskunta on tullut eläimelliseksi: se ei tiedä, mitä tehdä taiteilijoille.»

Näin vakavia sanoja sanoo taiteilija ja ihminen, joka on ikänsä tutkinut elämää ja kauneutta, joka on ikänsä ajatellut ja katsellut ja jolle totuus ei ole sikäli vieras, kuin mitä siihen voi omalta kohdaltaan perehtyä inhimillinen olento.

Samaan aikaan julistaa jokin laajaa mainetta ja kunniaa saanut filosoofi ylväitä kehoituksia, joiden mukaan nuorison tulisi jättää haaveet ja unelmat sekä luopua ihanteista, jotka helposti johtavat vain turhuuteen.

Herra paratkoon! Aikamme ei toki sentään vielä ole peräti vailla ihan-

teita ja unelmia, jotka materiaalinen järki leimaa vain turhuudeksi ja haihatteluksi. Missä sitten lopulta on raja, joka erottaa turhuuden ja tarpeellisen?

Taiteen periaatteista sanoo Rodin: »Taiteen ainoa periaate on luonnon jäljentäminen, sellaisena, kun se näkyy taiteilijan silmään. Älkööt kaunotieteen toitottajat pahastuko, jokainen muu menettely on turmiollinen. Sillä ei ole olemassa mitään keinoa kaunistaa luontoa. Ja taiteilijasta on luonnossa kaikki kaunista. Hän etsii luonnosta sen, missä ilmenee luonnetta ja totuutta, jotka määräävät taiteellisen kauneuden ja niin tapahtuu usein, että kuta rumemmalta jokin olio saattaa näyttää, sen kauniimpi tulee siitä taiteessa. Sillä: luonne on jokaisen ruman tai kauniin näyn voimakas, sisäinen totuus.

Rumaa on taiteessa vain se, millä ei ole mitään luonnetta, mikä siis ei tarjoa enempää sisäistä kuin ulkonaistakaan totuutta.

Kun taiteilija, tarkottaen kaunistaa luontoa, liioittelee kevään vehreyttä, aamuruskoa, purppuraa tai nuorien huulien punaa, luo hän rumaa, sillä hän valehtelee. Kun hän esityksessään lieventää tuskan väänteitä, vanhuuden raihnautta tai turmeltuneiden halujen inhoittavuutta, kun hän korjailee luontoa, verhoaa, peittää tai miedontaa sitä, ymmärtämätöntä yleisöä miellyttääkseen, luo hän rumaa, koska hän pelkää totuutta.»

Näin ollen:

»Kysymys on vain n ä k e m i s e s t ä. Epäilemättä ei keskinkertainen ihminen, luontoa kuvaamaan ryhtyessään, milloinkaan saa aikaan taideteosta, sillä tosiasiassa hän katselee n ä k e m ä t t ä; ja vaikka hän kuinka tarkkaan esittäisi jokaisen yksityiskohdan, tulee kokonaisuudesta kumminkin laimea ja luonnoton. Taiteilijan ammatti ei kerta kaikkiaan ole keskinkertaisia ihmisiä varten.

Taiteilija päinvastoin n ä k e e: se merkitsee, että hänen sydämeen oksastettu silmänsä lukee syvällä luonnon povea.

Sentähden tarvitsee taiteilijan uskoa ainoastaan omia silmiään.»

»Tottelen kaikessa luontoa», sanoo Rodin, »enkä milloinkaan pyri sitä mestaroimaan. Ainoa kunnianhimoni on pysyä sille uskollisena.»

Siitä, miten taiteilija suhtautuu elämän traagillisuuteen, sanoo Rodin seuraavasti:

»Elämä on hänestä lakkaamatonta nautintoa, jatkuvaa ihastusta, huumaavaa riemua.

Kuitenkaan ei hänestä kaikki näytä hyvältä, sillä kärsimykset, jotka niin usein yllättävät hänet ja hänen läheisensä, joutuisivat julmaan ristiriitaan tällaisen optimismin kanssa.

Mutta hänestä on kaikki kaunista sentähden, että hän alinomaa vaeltaa elämäänsä henkisen totuuden valossa.

Niinpä suuri taiteilija — ja minä tarkoitan tällä nimityksellä yhtä paljon runoilijaa, kuin maalaria ja kuvanveistäjää — löytää kärsimyksestäkin, rakastettujen olentojen kuolemasta, jopa ystävän petoksestakin ihailun traagillista hekumaa.

Hänen sydämensä tuntee joskus kiduttavaa tuskaa, mutta paljon voimakkaammin kuin tuskansa, hän tuntee ymmärtämisen ja ilmaisemisen kirpeän ilon.

Hänen hurmansa on usein polttava, mutta se on yhä vielä onnea, sillä siinä piilee totuuden horjumaton kunnioitus.

Ja kaikesta, minkä hän näkee, tajuaa hän selvästi kohtalon tarkoitukset.»

Antti Halonen.

HILJAINEN ONNI.

Hiljaisen onnen osakses jos tahdot,
mi arkiaskareeskin kohottaa,
niin anna jäädä turhain iloin vahdot
ja koeta korkeampaa tavoittaa.

Hiljaisen onnen salaisuus on siellä,
miss' toisten tähden jotain uhrataan.
Se yhtähyvin onhan murheen tiellä
kuin siellä, jossa kenties riemuitaan.

Hiljaisen onnen siemen sydämessäs
se idun kyllä ottaa aikanaa,
se tapahtuipa sitten itkiessäs
tai elon juhliessa ilojaan.

Helmi Paloheimo.

KAHDEN.

Ah, autuasta on olla sun kanssasi kahden,
sa elämän tielläni herkin ilmestymä.
Niin paljon kaunista sulla on tarjota mulle
ja viisaita hengen aarteita sielulleni.
Kun milloin kohotat silmää aurinkoon,
näin ääntelen hiljaa sulle sydämessäin:
oman itses laisen siell, sa, nääthän, oi.

Kun silmäs kiinnität puoleen viherjän lehdon,
ja unelmissaan näät metsien puut niin kauniit,
sydän kuiskaa taas ihan niinkuin äskenkin:
oman laises kuvan, sinä sielläkin kohtaat, oi.

Ah, autuasta on olla sun kanssasi kahden,
sa elämän tielläni voittoisa ilmestymä.
Sun kauttasi kohoo mun henkeni siivilleen,
nousee korkeuksiin ja mittaa syvyyksiin.
En ilman sua, olis elämää ymmärtänyt.

Aku Antila.

YLPEYS — NÖYRYYS.

Sinä nöyryyteni kaunis kukka, joka puhkesit äkkiarvaamatta sieluni hämäryyteen, kun yö oli ympärilläni musta, ja tuska puhui ylitseni yllättäen minut varkain ja ylpeys lannisti viimeiset siivenlyöntinsä maahan sinun edessäsi. Kiitän sinun tulemustasi!

Sinä, joka saatit vihannaksi sydämeni kuivettuneet tarhat ja loit heleistä herkimmät värit sen olemukseen, siunaan sinun kukkasi salaperäistä voimaa, kun se saavutti minut keskellä nautintoa, yltäkylläisyyttä ja loistoa, antaen ulospääsyn kaikesta mikä oli ollut ja kirkasti ylpeydessä sokaistuneet silmäni selki auki.

Kuinka pieni minä sentään ylpeydessäni olin. Ja kuinka suuri nöyryydessäni nyt.

Ennen en tuntenut tuskan pusertavaa mahtia. Nyt sen tunnen. Nyt olen sen vallassa kokonaan, nyt kukin ja jokainen uusi puhkeama on ijäisyyden arvoinen.

Elämän kirjassani on ylpeydellä enää pieni piirto, musta kohta, joka sekin pian on poissa, kun aika kuluu ja unho kuluttaa sen tyyten.

Uudet kukat juurtuvat murheeni mullassa: nöyryyden rauhalliset kukat. Ja minä olen onnellinen tuskastani, joka opetti, säveleestä rinnassani, joka herätti. Olen onnellinen yhdestä ainoasta hengen suuresta ajatuksesta: Minä olen ylpeitä vastaan, mutta nöyrille annan minä armon.

Aku Antila.

SISÄLLYSLUETTELO:

Hyvää

Ylösnousemuksen

juhlaa

toivottaa

IHMINEN

Hinta 8: — Helsinki 1925. Oy. Gutenberg Ab. Kirja- ja Kivipaino

IHMINEN

N:o 7—8
Touko-Kesäkuu 1925.

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924—Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden, voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljiäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:s vuosik. Touko-Kesäkuu — 1925

N:o 7—8

»Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna». — Paracelsus.

GNOSTIKOT JA KRISTUS.

Se aika, jolloin kristinusko tuli maailmaan ja jolloin syntyi uusi sivistyskausi ja uudet rodut astuivat historian näyttämölle, oli monessa suhteessa hyvin samanlainen kuin meidän nykyinen aikamme. Silloinkin tapahtui tavattomia mullistuksia ihmisten sisäisessä tajunnan maailmassa sekä samalla ulkonaisessa maailmassa, aivan niinkuin tätä nykyä näemme tapahtuvan. Kehityksen pyörä tuntui juoksevan vinhempaa vauhtia, ja monelle oli silloin, niinkuin nytkin, hyvin vaikeata käsittää kaikkea sitä uutta, mikä tulvimalla tulvi heidän päälleen.

Yksi piirre, joka tuona mullistuskautena 2000 vuotta sitten oli erikoisesti huomattava, oli se että ihmisiltä poistui tavalliset ajatustensa puitteet ja heille tuli mahdollisuus ajatella hämmästyttäviäkin asioita ja ihmeellisiä mahdollisuuksia.

Ihmiskunnan historiassa on toisinaan sellaisia aikoja, jolloin tuntuu olevan mahdoton ajatella mitään yliaistillista todellisuutta. Kaikkialla vallitsee käytännöllinen materialismi, ja kaikki henkiset asiat saavat aivan materialistisen, aistimellisen muodon. Silloin kaikki uskonto rajoittuu määrättyihin kaavoihin, ja ihmiset tyytyvät ja turvautuvat niihin. Niinpä tavallinen ihminen onkin suorastaan kykenemätön irroittamaan ja eroittamaan ajatuksiaan näistä kiinteistä kaavoista. Sitävastoin noiden suurten murrosaikojen tehtävänä on kaataa alas nuo tehoisat varustukset, ja ihmisajatus syöksee yli kaikkien esteiden, ja silloin se jo uskaltaa ajatella kaikkein ihmeellisimpiäkin mahdollisuuksia, se ei voi enää tuntea mitään rajoituksia.

Ulkonaisesti tämä näyttäytyy m. m. siinä, että kaikkia henkimaailman asioita aletaan harrastaa ja tutkia, niistä otetaan selvää, niistä tehdään johtopäätöksiä. Sen ohella tulee myös ilmi tavaton määrä taikauskoa, hulluutta, sairaaloisuutta mediumistisuutta j. n. e.

Etevä nykyaikainen historijoitsija tohtori Bang sanoo siitä ajasta, jolloin kirstinusko tuli maailmaan: »Taikausko lisääntyi päivä päivältä noiden ennen niin järkevien ja käytännöllisten roomalaisten keskuudessa, ja jota enemmän heidän katseensa hämärtyi sitä suuremmaksi kasvoi myös ihmeiden lukumäärä, joista tiedetään kertoa. Vanhan ajan myöhemmällä kaudella, samoin keskiajalla puhuttiin kaikki-

alla ennustuksista ja unennäöistä, ihmeellisistä parantumisista ja ihmeitä tekevistä kuvista ja taikakaluista, merkeistä ja noitatempuista, ilmestyksistä ja aaveista. Joka taholla nähtiin yliluonnollisia olentoja, jumalien ja vainajien henkiä, hyviä tai pahoja haltijoita».

Tällä meidän ajallamme havaitsemme aivan samanlaisia ilmiöitä, mitä erilaisimpia uskonnollisia, spiritistisiä ja mystillisiä liikkeitä on levinnyt kaikkialle ja niiden sisällys perustuu juuri siihen, että puhutaan ihmeiden ja hengen vaikutuksesta sekä koetetaan kehittaa mediumistista tunteellisuutta. Se antaa meille elävän esimerkin, minkälaista oli siihen aikaan, jolloin kristinusko tuli maailmaan.

Nyt on kysymys: oliko tuolla ajalla mitään, joka vastasi teosofista liikettä? ja vastaus on: oli gnostisismi, joka oli levinnyt yli koko sivistyneen maailman, kaikkiin kansoihin ja kaikkiin uskontoihin. Tämä liike oli miltei tarkalleen sama kuin nykyaikainen teosofinen liike. Ainoastaan nimi on muuttunut. He puhuivat gnoosiksesta, me puhumme teosofiasta. Mutta myös siihen aikaan käytettiin nimitystä teosofia. Paavali, yksi gnostikkojen pääedustajista sanoi: »Me puhumme teosofiasta mysterioissa ...... Me puhumme jumalallisesta viisaudesta salassa.»

Gnostikkoja oli kaikkialla. Heitä oli sekä filosofikouluissa että kristittyjen seurakunnissa, sekä ylhäisissä että alhaisissa asemissa. Kristityt moittivat heitä pakanuudesta, ja kuitenkin voidaan sanoa, että juuri gnostikot hävittivät »pakanallisen» uskonnon.

Koko se kehitys, mikä aikaansaatiin, oli heidän työtänsä. Koko katolinen kirkko on rakennettu gnostikkojen opeille. Gnostikot kristinopin muodostivat, mutta nykyisessä kirkonopissa sillä ei ole enää alkuperäistä merkitystä.

Gnostikot olivat olemassa jo ennenkuin kristinusko tuli maailmaan. He muodostivat seurakuntia Egyptissä, Samariassa, Syyriassa, Kreikassa, Etelä-Italiassa j. n. e. Keskellä Palestiinaa, Samariassa, oli jo ennen ajanlaskumme alkua suurenmoinen keskus. Yksityisiä gnostikkoja oli siellä täällä, aivan niinkuin teosofeja meidän päivinämme.

Gnostikot olivat itsenäisiä ajattelijoita, eikä heillä ollut muuta yhteyttä keskenään kuin mikä on luonnollista ihmisten kesken, jotka tutkivat samoja henkisiä totuuksia.

Mitä nämä gnostikot sanovat Kristuksesta? Meidän täytyy myöntää, ollaksemme uskollisia historialliselle totuudelle, että juuri he toivat maailmaan uuden sanoman, uuden uskonnon. Gnostikot ne varsinaisesti levittivät sen kristuskuvan, mikä sitten jäi olemaan.

Ensimäisen vuosisadan lopulla meidän ajanlaskuamme tavattiin Palestiinassa ja muualla seurakuntia, jotka olivat kuulleet puhuttavan Jeesus Natsarealaisen elämästä ja hänen kuolemastaan. He uskoivat, että hän oli pyhä mies ja Jumalan lähettiläs sekä odottivat, että hän tulisi takaisin Jumalan lähettämänä tuomarina ja perustaisi maan päälle Jumalan valtakunnan. Tämä usko levisi yli maailman ja tenhosi varsinkin köyhät ja kärsivät.

Mitä sitten gnostikot ajattelivat Kristuksesta? Oppinut Mead sanoo heistä: »Gnostikoilla tavataan kaikki mahdolliset käsitykset Jeesuksesta, alkaen siitä, että hän oli tavalilnen ihminen aina kaikkein äärimmäisimpiin käsityksiin saakka. Jeesuksen osalle pantiin kaikki maailman salaisimmat mahdollisuudet ja kaikki ihmisluonnon salaiset kyvyt.

Jos kysytään, mitenkä tämä oli mahdollista tai mitenkä tämä oli järjellistä, niin sama tutkija vastaa: »Doketismin *) avulla. Se oli teoria, joka saattoi sovittaa kaikki ristiriidat, koska se teki jyrkän eron heidän ihanteensa, Jumalallisen ja inhimmillisen luonnon välillä. Doketinen teoria on teoria näennäisyydestä. Jyrkkä ero Kristuksen, jumalallisen aioonin eli täydellisen »ihmisen» ja persoonallisuuden eli Jeesuksen välillä. Jumala eli Jumala- Kristuksena ei kärsinyt vaan ainoastaan *näytti* kärsivän. Alempi ihminen, Jeesus, yksin kärsi.»

Kaikki gnostikot olivat nähtävästi siitä yhtä mieltä, että mikään kerta kaikkiaan tapahtunut fyysillinen tapaus ei vaikuta ihmiskunnan historiaan. Ihmiskuntaa ei pelasteta millään ihmeellä. Jos Jeesuksen elämä ja opetus jotakin merkitsi niin se merkitsi ainoastaan sitä, että paljasti joitakin totuuksia, jotka siihen asti olivat olleet salattuja, mutta nyt tulivat julkisiksi. Mitään muunlaista pelastusta he eivät pitäneet mahdollisena. **)

Kristuksen elämä ja kuolema oli siis heidän mielestään vertauskuva jokaisen ihmisen elämästä ja kuolemasta. Niinkuin Kristus oli Jumala, niin on jokainen ihminen sisimmältään Jumala. Ja niinkuin Kristus kärsi, niin kärsii jokainen ihminenkin. Hän on naulittu aineen ristille siksi kunnes hän tuntee olevansa äärimmilleen hylätty ja silloin hän saa tiedon siitä, että hän on henki. Hän vapautuu rististä ja liitele ylös vapautettuna olentona. Kristus ei voi kärsiä, ainoastaan ihminen kärsii.

Mead sanoo tästä: »Tavallinen kristitty ei voinut ymmärtää, että se on Logos, joka kuolee jokaisessa ihmisruumiissa ja nousee ylös jokaisessa ihmishengessä. Ja kuitenkaan Logos ei kärsi mitään näistä asioista yksitellen ja yhdellä hetkellä. Hän on itse ikikärsimys, mutta se kärsimys on hänen henkensä vapaaehtoista uhrautumista ja siinä on hänen iki-ilonsa.

»Gnostikko ei voinut ymmärtää, että kolmen tunnin kärsimys puisen ristin päällä voisi pelastaa maailman. Oli miljoonia, jotka kärsivät tuhansin kerroin vaikeampia kärsimyksiä. Gnostikoille kärsimysnäytelmä kuvasi syvimpiä henkisiä mysterioita. Tuo historia oli tyypillinen näytelmä ikuisesta kosmillisesta kärsimyksestä Logoksen, jumalallisen ihmisen kärsimyksestä, joka oli tullut lihaksi ihmisessä».

Meille on säilynyt katkelma, joka erinomaisen selvästi kuvaa tätä gnostikkojen käsitystä. Siinä annetaan Johanneksen nähdä ylösnoussut Jeesus ja kuulla hänen sanovan: »Sinä kuulit, että minä kärsin, mutta minä en kärsinyt. Kuulit, että minut lävistettiin, mutta minua ei lävistetty, että veri vuoti minusta, mutta se ei vuotanut. Sanalla sanoen mitä he sanonevatkin minusta, minä en kärsinyt. Ymmärrä siis minussa ja muissa Logoksen surma, Logoksen lävistäminen, Logoki sen veri, haavoitus, kärsimys, naulitseminen, kuolema. Näin puhun. Ymmärrä siis ensin Logos, sitten herra ja vasta kolmanneksi ihminen ja mitä hän kärsi.»

Ja seuraava on ihana kuvaus siitä, mitä he lauloivat viimeisellä aterialla. Se oli yleisesti tunnettu ensimäisinä kristillisinä aikoina ja Augustinuskin sanoo, että se oli salainen laulu, minkä he lauloivat kuten itse evankeliumikin sanoo.

---

*) Sen mukaan Jeesus vain näennäisesti eli ja kuoli, ei todellisuudessa.

**) Jeesuksen pelastustyö oli kai siinä, että hän opetti, kuinka meidän tulee elää —T.

Kerrotaan, että hän kokosi kaikki ja sanoi: ennenkuin minut jätetään heille, tahdomme laulaa Isälle kiitos laulun. Hän käski heidän muodostaa piirin ja tarttua toistensa käsiin ja vastata hänelle amen. Sitten Hän alkoi laulaa:

Kunnia Sinulle Isä, ja he kulkivät ympäri piirissä ja vastasivat Amen.

Kunnia Sinulle Logos. Amen.

Kunnia Sinulle armo. Amen. Kunnia Sinulle henki. Kunnia Sinulle Pyhä. Kunnia Sinun kunniallesi. Me kiitämme Sinua Isä. Me kiitämme Sinua Valo, jossa ei ole pimeyttä. Mutta mistä me kiitämme minä sanon. Minä tahdon tulla pelastetuksi ja minä tahdon pelastaa. Amen.

Minä tahdon tulla vapahdetuksi ja minä tahdon vapahtaa. Amen.

Minä tahdon tulla haavoitetuksi ja minä tahdon haavoittaa. Amen.

Minä tahdon syntyä ja minä tahdon synnyttää. Amen.

Minä tahdon syödä ja minä tahdon tulla syödyksi. Amen. (Tahdon itse syödä elämän leipää ja antaa ruumiini ja henkeni syötäväksi).

Minä tahdon kuulla ja tulla kuulluksi. Amen.

Minä tahdon tulla ymmärretyksi sillä minä olen kokonaan tajuntaa. Amen.

Minä tahdon tulla pestyksi ja minä tahdon pestä. Amen.

Tahdon soittaa huilua, tanssikaa kaikki. Amen. Minä tahdon soittaa surusäveltä, valittakaa kaikki. Amen. Ja rannalla he laulaen tanssivat piirissä. Tahdon paeta ja tahdon jäädä. Amen.

Tahdon koroittaa ja tulla koroitetuksi. Amen.

Minulla ei ole taloja ja minulla on talo. Amen.

Minä olen valo sinulle, joka näet minut. Minä olen peili sinulle, joka ajattelet minua. Amen.

Minä olen tie sinulle, vaeltaja. Amen.

Ja samalla kuin seuraat minua kehässä, näe itsesi muissa ja kun näet mitä minä teen, niin vaikene minun mysterioistani. Kun tanssit, ajattele mitä minä teen, että se olisi sinun kärsimystäsi, ihmisen kärsimys, jota minä tulen kärsimään. Sillä sinä et voisi käsittää mitä sinä kärsit, jollen minä olisi lähetetty sinulle Isän luota Logoksena. Kun näet mitä kärsin, niin näet minut.

Ja sanotaan, että oppilaat olivat pois suunniltaan ja heräsivät kuin syvästä unesta.

On hyvin kummallista, että tätä tanssia näytettiin todella näytelmänä.

Ja sanotaan vielä: »Se, joka ei tanssi, hän ei tiedä mitä tapahtuu». Heidän täytyi mystillisesti ottaa osaa siihen ja silloin he tulivat tietämään mitä se merkitsi.

Siis täällä näyteltiin todellinen mysteriodrama, jossa jokainen läsnäolija sai merkillisellä tavalla tulla yhdeksi Logoksen kanssa ja tuntea sitä tunnetta, mikä ylläpitiää maailmaa, sitä ikirakkautta ja sääliä, joka kaiken täyttää ja läpäisee ja kuitenkin on kaiken yläpuolella ainaisena rauhana ja sopusointuna.

Toinen mysteriolaulu äsken keksitty apokalypsi (Bruce Codex):

»Pyhä, pyhä on Hän (7 äänteinen sana)

Sinä olet elävä elävien joukossa

Sinä olet pyhä pyhien joukossa

Sinä olet olemassaoleva olemassaolevien joukossa.

Sinä olet isä isien joukossa. Sinä olet Jumala jumalien joukossa. Sinä olet herra herrojen joukossa. Sinä avaruus avaruuksien joukossa. Sinä olet talo ja sinä olet talossa asuja. Ja taas he ylistävät poikaa, joka on hänessä kätketty:

Sinä olet, Sinä olet ainosyntyinen — Valo, Elämä ja armo».

Siinä on juuri ollut Kristuksen suuruus, että hän näin osaa paljastaa sanomattoman jumaluuden, joka on Hanessä piilevänä mutta paljastaa sillä tavalla, että hän itse jää kokonaan syrjään ja ainoastaan tulee kysymykseen ikikansana, ikijumaluus.

Se loppuu siihen värsyyn, että hän on kynttilä, peili, ovi kolkuttajalle ja tie vaeltajalle.

Kirkkoisätkin tunsivat tämän ja todistavat Johanneksen kirjeestä: Nähkää minut tässä niinkuin jokainen teistä näkee itsensä vedessä tai peilissä.

Kaikissa gnostillisissa kirjoissa on tämä läpinäkyvänä. Ja he ovat tässä saaneet tietonsa itse Kristukselta. Sillä juuri viime aikoina on löydetty mitä ihmeellisimpiä lauseita Egyptistä, joiden joukossa on m. m.: »Herätä kivi ja siinä löydät minut. Halkaise puu ja katso siinä olen minä.»

Tuomas: Minä seisoin korkealla vuorella ja näin suuren ihmisen, ja toisen hyvin pienen ja kuulin ukkosen äänen ja menin lähemmäksi ja kuulin: Minä olen sinä ja sinä olet minä ja missä sinä olet olen minä ja olen kaikkeen kylvetty ja mistä sinä tahdot sieltä sinä kokoot minut ja kun kokoot minut, niin kokoot itsesi.»

Filippus: »Herra on minulle paljastanut, mitä sielun noustessaan taivaaseen pitää sanoa ja kuinka on vastattava ylimmäiselle voimalle. Minä olen itseni tuonut ja koonnut itseni kaikilta puolin enkä ole maailman hallitsijalle synnyttänyt mitään lapsia vaan repinyt pois hänen juurensa ja koonnut hajoitetut palat ja tunnen sinut kuka olet, sillä minä kuulun ylhäällä oleviin. Mutta jos huomataan, että se on synnyttänyt poikia, niin se pidetään alhaalla kunnes se kykenee vetämään lapsensa mukanaan ja palaamaan niiden kanssa.»

Siis himottomana. Ainoa himo, jota ei voi katkaista, on rakkauden himo. Mihin se on itsensä rakkaudella sitonut, sitä se ei hellitä.

Tämä jumalallinen sielu, mikä minussa on, on sama joka on kaikissa kappaleissa ja sentähden sillä on niihin halua. Mutta nyt minä olen oppinut tuntemaan itseni ja nyt minä palaan takaisin alkuperäiseen olemukseeni.

Gnostikot muodostivat tällaisia piirejä ja saivat siellä tuntea Mestarin läsnäolon. Hän tuli heidän luoksensa ja opetti heitä.

On esim. jälellä katkelma:

Hänen ylösnousemuksensa jälkeen kuolleista lähtivät hänen 12 opetuslastansa ja 7 naista, hänen naisoppilaansa, Galilean korkealle vuorelle, koska heillä oli epäilyksiä kaikkeuden perusteista ja kristuksesta ja voimista ja muista mysterioista. Siellä näyttäytyi heille vapahtaja, ei entisessä olemuksessaan, vaan näkymättömässä hengessä. Hänen viittansa oli niinkuin suuren valoenkelin, Hänen olemuksensa kuvaamaton eikä hänellä ollut kuolevaista lihaa vaan puhdas täydellinen liha. Hän puhui: Rauha teille. Minun rauhani minä annan teille.

Vielä merkillisempiä kuvauksia sisälsivät ne gnostilliset katkelmat, jotka sattumalta ovat säilyneet häviöltä, sanotaan esim. Codex Brucianuksessa (nimetön apokalypsi):

Hänen silmiensä valo tunkee läpi ulkonaisen täydellisyyden maailman avaruuden ja sana, joka tulee hänen suustaan, tunkee läpi ylhäisen ja alhaisen piirin. Hänen päänsä hiukset ovat salaisten maailmoiden luku ja Hänen kasvojensa muoto on aurinkojen tyyppi. Hänen kasvojensa karvat ovat ulkonaisen maailman luku ja

Hänen käsiensä levitys on risti. Ristin haarat ovat 9 kertaiset oikealla ja vasemmalla.

Ristin lähteenä on ihminen, jota ei kukaan voi käsittää. Hän on Isä. Hän on se lähde, josta äärettömyys nousee. Hän on se, jota halutaan kaikessa avaruudessa. Hän on Isä, josta tulee monaadi niinkuin valon kipinä, johon verraten kaikki maailmat ovat pieniä, sillä monaadi on liikuttanut kaikki maailmat niiden säteillessä ulos. Ja he ovat saaneet gnoosiksen ja elämän ja toivon ja rakkauden ja rauhan ja ylösnousemuksen ja uskon ja jälleensyntymisen ja sinetin.

Pistis Sofiassa sanotaan siitä ihmisestä, joka on tullut arvokkaaksi saamaan tuntea mysterion ja tuli yhdeksi jäseneksi ruumiissa: »Vaikka hän on ihminen maailmassa, kuitenkin on hän korkeampi kuin koko aarteiden valtakunta ja tulee koroitetuksi sitä kaikkea korkeammalle.

Vaikka hän on ihminen maailmassa, tulee hän olemaan kuningas minun valtakunnassani. Hän on maailmassa ihminen, mutta valon valtakunnassa kuningas. Amen minä sanon teille: se ihminen on minä itse ja minä olen se ihminen... Ja suuressa päätöksessä kaikki ne ihmiset tulevat olemaan minun kanssani kuninkaita ja he istuvat oikealla ja vasemmalla puolellani valtakunnassani. Amen minä sanon teille: ne ihmiset ovat minä itse ja minä itse olen ne ihmiset.»

Ja samassa kirjassa: »Älkää surko minun opetuslapseni sanomattoman mysterion suhteen luullen, ettette sitä ymmärrä. Amen minä sanon teille: se mysterio on teidän ja jokaisen, joka teitä kuulee ja joka kieltäytyy koko maailmasta ja kaikesta aineesta, mikä siinä on ja kieltäytyy kaikesta tämän ajan huolista. Nyt siis minä sanon teille: se joka kieltäytyy koko maailmasta ja siinä olevasta ja antautuu jumalallisuuteen hänelle tulee se mysterio olemaan paljon helpompi kuin kaikki valon valtakunnan mysteriot; se on paljon helpompi ymmärtää kuin kaikki muut ja on paljon selvempi kuin ne kaikki. Se, joka tulee tietoon siitä mysteriosta on kieltäytynyt koko maailmasta ja sen huolista. Tämän tähden minä sanoin teille kerran: Tulkaa minun luokseni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut, niin minä annan teille levon, sillä minun taakkani on kevyt ja minun ikeeni on helppo.

Se on sanomattoman yksinkertainen asia tämä olemuksen yhteys ja tulee käsitettäväksi jokaiselle joka on kieltäytynyt kaikesta ulkonaisesta ja kokonaan jättänyt oman olemuksensa. Hän tulee silloin yhdeksi jäseneksi tähän ruumiiseen. Siitä puhutaan paljon Pistis Sofiassa. Näitä kutsutaan äärettömän jäseniksi, ei raajoiksi. Sanotaan: »ja ne jotka ovat kykeneviä vastaanottamaan mysteriot, tulevat asumaan sanomattomana. Vertauskuvilla sanoen, jotta ymmärtäisitte ne ovat tuon sanomattoman jäseniä. Ja jokainen on siinä oman kunniansa mukaisesti. Pää pään arvon mukaisesti, silmä silmän arvon mukaisesti korva korvan arvon mukaisesti ja muut jäsenet samalla tavalla. On monta jäsentä, mutta ainoastaan yksi ruumis. Ja kaikkien jäsenten, jotka asuvat tuon sanomattoman mysteriossa — kaikkien niiden aarteena olen minä todellisuudessa eikä ole mitään muuta aarretta tässä kosmoksessa. Mutta on muita maailmoita ja mysterioita ja piirejä.»

Siis Kristus on se, joka on tämän ihmisruumiin pää ja tahtoo tähän ruumiiseen yhdistää kaikki ihmisjäsenet, jotka voivat ottaa vastaan tuon sanomattoman mysterion. Se on tämä mysterio, jota ei voi ilmoittaa sanoilla sentähden, että sanat haihtuvat ja unohtuvat eivätkä koskaan voi sielua pelastaa.

Kuinka monta kertaa me teosofiassa olemmekaan kuulleet tästä, mutta kuinka monta koetusta saammekaan läpi käydä ennenkuin opimme todellisesti sen tajuamaan koko olemuksessamme. Silloin olemme yhtyneet Mestarin ruumiiseen, jossa on yksi pää, Kristus. ja hänellä on arvo sen aseman mukaan nikä hänellä on. Hän on Veljeskunnan pää ja hänellä on Veljeskunnassa sama asema kuin päällä ihmisruumiissa. Kaiken läpi virtaa Logoksen elämä. Logos on tämä suuri ihminen

Opetuslapset laulavat Hänelle: »Tule meidän luoksemme sillä me olemme sinun kumppanusjäseniäsi. Me olemme kaikki yhtä sinun kanssasi. Me olemme yhtä ja samaa ja sinä olet yhtä ja samaa.»

Gnostillisissa kirjoissa puhutaan paljon tuosta *rodusta*, jonka ne muodostavat. On kummallista että se lauseparsi tavataan kaikilla, jotka kosketttelevat tätä ainetta. Niin, että Philo puhuessaan terapeuteista ja essesealaisista sanoo: »Viisaus synnyttää tuon itseään opettavan rodun ja Jumala on sen kylväjä.» Siis jumalallinen viisaus eli teosofia synnytti nuo ihmiset, jotka kykenevät itseään opettamaan ja jotka Jumala itse on kylvänyt eli itse ikuisuus on määrännyt. Hän sanoo vielä: »Tämä rotu on harvinainen ja löytyy ainoastaan vaikeudella».

Hän puhuu, että on erityinen yhdenmukainen aste, jolloin ihminen tulee »Jumalan rotuun» jäseneksi.»

»Ne, jotka ovat kulkeneet läpi nämä valmistavat harjoitukset, tulevat Jumalan luonnollisiksi oppilaiksi ja saavat viisauden ilman vaivaa. He muuttavat tuohon häviämättömään ja taydelliseen rotuun ja saavat korkeamman osan kuin edellisissä syntymissään.»

»Omasta säälistään tuo ylhäinen voima tulee alas maailmaan ruumiillisessa olemuksessa hänen luokseen, joka oikeudenmukaisesta kohtalosta oli heitetty maan päälle ja ripustettu ristille ja tämän kaikkein korkeimman kutsumuksen kautta hän palautti meidät ja teki toiset asiat vasemmanpuolisiksi ja ne asiat, joita me olimme pitäneet vasemmanpuolisina teki Hän ikiasioiksi. Hän on muuttanut kaikki oikeaan luontoonsa niin että se on tullut hyväksi mitä me emme pitäneet hyvänä ja se mitä ihmiset pitivät pahana on tullut siunaukseksi.

Te rakkaat kulkaa nämä sanat ja kääntäen koko luontonne ylösalaisin ja muuttaen elämänne taydentäkää itsenne niinkuin jo olette käääntyneet pois erehdysten tieltä missä vaelsitte kaikkein varmimpaan uskon tilaan. Pysykää yhä murehtivina ja pyrkikää siihen rauhaan, joka kutsuu teitä ylhäältä, eläen pyhää elämää. Sillä se tie, jota kuljette on Kristus.

Sillä Jeesuksen kautta Kristus, todellinen Jumala , nousi ristille.» Vielä viimeksi Andrean teoissa sanotaan:

»Minä tulin sinun luoksesi sinä risti, elämän antaja, risti, jonka nyt tunnen omakseni. Minä tunnustan sinun mysteriosi. Pääsi ulottuu taivaaseen, jotta kuvastaisit taivaallista Logosta kaikkien olioiden päätä.

Keskiosasi ojentuu esiin ikäänkuin oikeaan ja vasempaan, jotta kokoisit yhteen ne jäsenet, jotka ovat levitetyt kaikkialle.

Jalkasi ovat maan päällä ja ulottuvat syvyyteen, jotta voisit vetää ylös ne, jotka lepäävät maan alla ja ovat kahleditut sen alla oleviin paikkoihin, jotta yhdistäisit heidät taivaissa.

Oi risti, sinä kuva Kristuksen voitosta vihollistensa yli, oi risti, eloa antava puu, jonka juuret ovat maahan istutetut. Oi risti kaikkein kunnioitettavin joka kannat hedelmänä mestaria, todellista viiniköynnöstä. Sinä joka tuot arvokaakt Jumalan luo tiedon gnoosiksen kautta ja kutsut syntiset kotiin katumuksen kautta.

V. H. V.

V. H. V.

In memoriam

Oi elämä on antimiltaan saita,
vain vuoden muutaman se lahjaks' suo,
se koulu kolkko on, mi oppilaita
vain tuonen tutkisteltavaksi tuo.

Tie ohdakkeinen, mutkikas ja kaita
vie oppilaansa vihki-ristin luo,
vaan ainoastaan ne on autuaita,
mi julman kärsimyksen maljan juo.

Ken vaivan valtatietä vaeltaa
hänelle aartehensa avaa maa
ja tarmoaan ei taivon mahti taita.

Ei kuolema voi häntä kukistaa,
ei hauta hallussansa pitää saa,
vaikk' hautaa vartioikin itku-raita.

Willie Angervo.

„Teosofinen työ johtaa vihkimykseen".

V. H. Valvanne.

VÄINÖ HEIKKI VALVANNE.

Hautakivi, josta yllä esitämme kuvan, paljastettiin viime pitkäperjantaina Malmin hautausmaalla. Patsaaseen on piirretty, kuten kuvastakin näkyy:

»Totuus on uskontoja korkeampi.
Väinö H. Valvanne
*18 10/5 87. † 19 8/3 19.
Muistoasi kunnioittaen
Suomen
Teosofinen Seura».

Kun tunsimme vainajan ja hänen elämäntyönsä, niin ohjasimme askeleemme tähän juhlatilaisuuteen. Ehdittyämme perille, alkoi klo kahtatoista käydessä haudalle kokoontua manallemenneen sukulaisia ja ystäviä sekä teosofeja, joille oli selvinnyt vainajan elämäntyön syvempi merkitys. He tahtoivat — mikäli voivat saapua — läsnäolollaan kunnioittaa V. H. V:n muistoa.

Patsas paljastettiin jälkimaailmamme juhlatilaisuudella, joka oli lyhyt ja vaatimaton. Kirkkaan ja jo lämmittävän keväisen auringon alla kokoonnuttiin. Pari, kolme muistopuhetta kuultiin. Muutamia kukkia kummulle laskettiin. Ja pienen kuoron laulutervehdys esitettiin. — Seurasi sitten lyhyt hiljaisuus ja eräänlainen kaiho valtasi läsnäolijat, kaiho, joka muuttui jonkunlaiseksi selväksi tajuamiseksi, että vainaja ei ollut kuollut, vaan eli rohkaisevana ja inspiroivana keskellämme. Muistot verestyivät, muistot V. H. V:n elämäntyöstä ja niistä olosuhteista, jotka olivat tehneet hänen tiensä ristintieksi. Tässä surunsekaisessa tunnelmassa hajaannuttiin, samalla kuitenkin rohkaistuina ja tulevaisuuteen luottaen. Harvoin lienee hautausmaalta lähdettykään niin toivorikkain mielin kuin me tämän vainajan kummulta, vainajan, joka oli enemmän kuin yksityinen ihminen: hän oli totuudenetsijäin tien viitoittaja tässä maassa.

— — —

Toistaiseksi on mahdotonta puhua V. H. V:n elämäntyöstä ja hänen kulkemastaan tiestä tyhjentävämmin, sillä aika on liian läheinen. Senvuoksi tyydymmekin vain seuraavaan katsaukseen.

*

Väinö Heikki Valvanne syntyi Raumalla 10 p:nä toukokuuta 1887 ja kuoli keuhkotautiin kodissaan Helsingissä 8 p:nä maaliskuuta 1919.

Kun isänsä, rovasti Wegelius, siirtyi Maskun kirkkoherraksi, joutui V. H. V. käymään koulua Turussa, tullen ylioppilaaksi Turun suomal. klassillisesta lyseosta 29. 5. 1905. Sen jälkeen jatkoi vainaja opintojaan Helsingin yliopiston hist. kielitieteellisessä tiedekunnassa, mutta keskeytti ne noin vuoden kuluttua osaksi sentähden, että hän tunsi kutsumukseekseen antautua aatteelliseen, teosofiseen työhön.

Mutta V. H. V. ei ryhtynyt tähän aatteelliseen työhön ammattimaisesti, vaan katsoi välttämättömäksi hankkia toimeentulonsa muulla tavoin. Tässä hän onnistuikin — suuria vaatimuksia kun ei ollut — niin paljon, että kykeni auttamaan itseään sekä osaksi aatteellisia työtovereitaankin. Hän kirjoitteli erinäisiin sanomalehtiin, saaden siten pientä tilapäistuloa; niinikään käännöksistään kustantajilta. Mutta pääasiallisimmasti hän turvasi toimeentulonsa siten, että työskenteli pikakirjoittajana. Tässä työssä hän oli viimeisillä säätyvaltiopäivillä 1905 - 1906, sekä sittemmin kansaneduskunnassa.

— — —

V. H. V. tutustui teosofiaan jo koulupoikana. Nämä harrastukset löivät leimansa hänen ainekirjoituksiinsakin lyseon ylemmillä luokilla, jopa niin, että opettajat katsoivat asiakseen ryhtyä niitä »oikomaan». Muutettuaan yliopistolukujensa takia Helsinkiin, tutustui hän täällä toisiin teosofian harrastajiin, ennenkaikkea silloisen kenraalikuvernöörin kanslian virkailijaan, rouva Maria Ramstedtiin. Tämä rouva Ramstedt oli se, joka Martti Humun nimellä perusti ensimmäisen varsinaisen teosofisen aikakauslehden Suomeen, lehden, jonka nimi oli »Omatunto» (se on sittemmin muutettu »Tietäjäksi»). Tähän Martti Humun kustantamaan ja toimittamaan lehteen kirjoitti V. H. V. muitten silloisten teosofien ohella, aluksi vähemmän, myöhemmin enemmän. Muun ohella käänsi V. H. V. tälle lehdelle kiinalaisen pyhän kirjan , Laotsen *Tao-Te-King*'in, joka julkaistiin »Omassatunnossa» v. 1907.

Kun sitten perustettiin kansainvälisen Teosofisen Seuran suomalainen osasto v. 1907, oli V. H.V. siinä mukana tärkeänä tekijänä. Sen jälkeen teki hän uskollisesti työtä tämän seuran hyväksi kuolemaansa asti, omistaen sille itsensä kokonaan.

Vähitellen V. H. V. — palataksemme Teosofisen Seuran alkuaikoihin — omisti suurimman osan ajastaan aatteen palvelukseen. Ansiotyönsä ohella hän täydensi opintojaan eri aloilla (m. m. hän hallitsi hebrean ja sanskritin kielet) sekä teki suunnattomasti teosofista työtä ja suurimmalta osaltaan palkattomasti. Hänen työnsä paljoudesta ei monellakaan ollut käsitystä, ei edes aina siitä, kuka työt oli tehnyt, sillä käännöstensä ja kirjoitustensa alla harvoin oli nimeään tai edes hänen nimimerkkiään. Silloin, kun V. H. V. vielä voimissaan oli (eikä siinä paljoakaan muutosta tapahtunut edes viimeisinä sairausvuosinaan), teki hän teosofista työtä ehkä enemmän kuin kukaan muu tässä maassa (hänellä oli myös paljon sellaisia tehtäviä, vaativia ja aikaa ottavia, joita ei yleisesti tunnettu), mutta hän oli vaatimattomuuden ja hiljaisuuden mies, joka huolellisesti karttoi huomion herättämistä.

V. H. V:n teosofisesta työstä mainittakoon: Toimitussihteerinä hän huolehti teosofisen aikakauslehden sisällöstä, ja käänsi epälukuisan määrän artikkeleita ja kirjasia mitä moninaisimpiin tarkoituksiin. Hän käänsi myös tärkeimpiä teosofisia kirjoja suomeksi, suorittaen m. m. aivan erityistä tarkkuutta ja huolellisuutta vaatineen työn, »Salaisen opin» kääntämisen, nim. 6 nidettä, jotka ovat suomeksi ilmestyneet. Jo laajuudeltaankin on tämä kääntämänsä osa ainakin puolitoista kertaa Raamatun suuruinen. Edelleen: V. H. V. pikakirjoitti niihin aikoihin pidetyt useimmat teosofiset esitelmät ja oli mukana niitä kirjoiksi muodostettaessa. Niinikään hän perusti Uususkonnollisen kustannusliikkeen (v. 1916), muun aatteellisen työnsä ohella, ja hoiti sen juoksevatkin asiat. Itse V. H. V. vuosien varrella kirjoitti useita teosofisia teoksia (joista osa vieläkin on julkaisematta). Lisäksi hän piti ahkerasti teosofisia esitelmiä jo ennen T. S:n perustamista ja sitten yhtämittaa kuolemaansa asti Helsingissä sekä ympäri maan.

Mitä V. H. V:n suomennoksiin tulee, niin on hän kääntänyt ainakin seuraavat teokset:

Salalnen oppi (H. P. Blavatsky).
Teosofian avain (H. P. Blavatsky).
Kristinuskon salainen puoli (Annie Besant).

Hiljaisuuden ääni ja muita valittuja katkelmia kultaisten sääntöjen kirjasta.
Zanoni, yli-ihmisen elämäntarina (Edv. Bulver, lordi Lytton).
Mestarini (Svaami Vivekaananda).
Seitsemän sakramenttiä ja niiden salainen merkitys (Prissessa Karadja).
Kasvatustyö palveluksena (J. Krishnamurti).
Sekä yhdessä veljensä kanssa:
Ihminen :mistä ja miten? (Annie Besant ja C. W. Leadbeater).
V. H. V:n omia teoksia on tähän mennessä julkaistu:
Onko Kristus historiallinen todellisuus?
Kristinuskon alkuperäinen oppi elämästä ja kuolemasta, 2 osaa (I Kristuksen opin ydin, II Tuonpuoleiset vertaukset).
Kirkko ja uskonto.
Risti ja seppele, kristillistä vertauskuvastoa.
Uusi uskonto.
(Kuten jo sanottu on V. H. V:n käsikirjoituksista osa vielä julkaisematta.)

*

V. H. V. oli monipuolinen, syvällinen ja johdonmukainen aatteellinen työmies, ihminen, joka kaiken teosofisen työnsä teki asianharrastuksesta, sentähden että työ täytyi tulla tehdyksi; kaikki muut vaikuttimet ja pyrkimykset olivat hänelle vieraita.

Sanoimme jo, että V. H. V:n elämäntyön merkitys samoinkuin hänen ristintiensäkin todellinen käsittäminen täytyy olosuhteitten pakosta jäädä tälle aikakaudelle selittämättömäksi, sillä tapahtumien hetkellä vain kaltainen voi ymmärtää kaltaistaan. Kukin ihminen on oma mittapuunsa ja käsittää sitä, jota koettaa ymmärtää, vain sen mitan mukaan, mitä hän itse on.

Sellaista ihmistä, jonka sielu on järkytetty siitä, kun hänelle selviää, että syvää ja oikeata aatteellista asiaa ajetaan väärillä ja itsekkäillä perusteilla, ja jota asiantilaa hän ei kykene tekemään ymmärrettäväksi edes lähimmilleenkään kuin korkeintaan murto-osittain, koska ihmiset eivät kertakaikkiaan usko sellaiseen mahdollisuuteen kuin hän on pakoitettu uskomaan (onnellisia ne, joiden ei tarvitse uskoa, tai jotka uskovat, mutta kykenevät olemaan välinpitämättöminä), sellaista ihmistä, joka on tällaisistä syistä järkytetty, sellaista, joka kamppailussa on menettää sielunsa rauhan, ja jonka ruumis uhkaa herkeämättömästä jännityksestä kuihtua, häntä eivät ihmiset ole milloinkaan ymmärtäneet, sillä he luulevat totuuden tuhat kertaa helpommin käsitettäväksi asiaksi kuin se totisesti on. Totuudesta puhuminen on helppoa, siitä kuuleminen vielä helpompaa, mutta totuuden todellinen tietäminen on raskasta, se on vakava ja syvä asia, uskomattomasti syvempi kuin vähemmän kokeneet arvaavatkaan, niin tuskalla ja edesvastuulla kuormitettu, että sen säilyttämä taakka on vähällä musertaa kantajansa.

Mutta kuitenkin: »Totuus on voittava»!

M. T.

PUHE V. H. V:n HAUTAPATSAAN PALJASTUS-TILAISUUDESSA 12. 4. 25. *)

Meillä on tänään kunnia juhlia rakkaan ystävämme ja veljemme Väinö Heikki Valvanteen kaunista ja ylevää muistoa. Kun nyt paljastamme tämän hänelle pystytetyn vaatimattoman hautapatsaansa, niin on meillä syytä johdattaa mieliimme hänen yhtä vaatimaton ja samalla kaunis persoonallisuutensa.

Mutta mitä tämä muistomerkki meille sitten kertoo? Se kertoo meille kauniin kertomuksen ihanneihmisestä, ihmisestä, jonka sydän oli täynnä ylevää antaumusta ja vilpitöntä palvelemishalua sille työlle, joka oli hänelle niin rakas. Tämä muistomerkki kertoo meille ihmisestä, joka antoi kaikkensa Mestarin alttarille, uhrattavaksi ihmiskunnan hyväksi, ja joka oli täynnä antaumusta teosofialle. Minun tekisi mieli sanoa, että jokainen solu hänessä olii tämän voimakkaan tunteen, antaumuksen ja palvelemisen läpäisemä. Tällaisena ihanneihmisenä, tällaiselle ihanteelleen kokonaan antautuneena ihmisenä tulin hänet ystävämme ja veljemme Väinö Heikki Valvanteen tuntemaan ja opin häntä sellaisena rakastamaan. Se työ, joka oli hänelle niin rakas, oli työ T. S:n hyväksi. Sille työlle oli hän syvällä sielunsa pyhäkössä uskollisuusvalan vannonut ja sille valalle, sille lupaukselle oli hän elämänsä loppuun asti uskollinen. Ja sille valalle on hän uskollinen vielä tänäkin päivänä.

V. H. V. oli henkisesti suuri ihminen. Hänen voimakas sielunsa, oli kyennyt vaihtamaan persoonallisen suuruuden henkiseen suuruuteen. Hän oli sävyisä ja nöyrä, täynnä vaatimattomuutta ja veljeyden henkeä.

Jokainen muistamme vielä ne vaikeat ajat, joiden lävitse T. S:mme sai täällä Suomessakin raivata tiensä. V. H. V. oli se henkilö, joka ihanteelleen uskollisena seisoi T. S:n puolella auttaen sitä niin, että Seuramme taas jo työskentelee terveenä ja luomiskykyisenä, tehden sitä työtä, joka sille on viitoitettu. Tästä syystä on S. T. S:lle hänen kunniakas muistonsa niin rakas.

Veljet! Kun tulemme joskus hiljaisina iltahetkinä käymään täällä V. H. V:n haudalla niin paljastakaamme päämme, olkaamme hetkinen hiljaa ja kuunnelkaamme, mitä tämä hänen muistomerkkinsä meille kertoo. Silloin varmaankin kuulemme hiljaisen säveleen joka sanoo: »Tämän nurmen alla lepää erään nuorukaisen ruumis, joka elämässään etsi vilpittömästi totuutta, ja joka koko sydämensä antoi jalon aatteen palvelukseen.

Väinö Virtanen.

»Oi Elämä, kelvottomille sinä lahjasi tuhlaat! Mutta tyhjentymätön on lähteesi, Ikiolevainen. Oi maa, kehnosti me tehtävämme täytämme sinun povellasi.

Mutta rajaton on kärsivällisyytesi, suuri Äiti, ja korkea niinkuin taivas armahtavaisuutesi».

---

*) Puhe tulkitsi nähdäksemme sitä, mitä kakkien läsnäolleiden mielissä liikkui.

MIETELMÄ.

Mietteisiin vaipuneena unelmoin —.

— Olemukseni on kuin meri, jolla on syvyytensä ja pintansa.

Henkeni oleskelee syvillä vesillä, mutta sieluni on pinnalla.

Ulkonainen elämä leikittelee sieluni kanssa ja saa sen väreilemään tahtonsa mukaan.

Henkeni katselee syvyydestään sieluni taisteluita ja arvostelee niitä kylmästi, armotta ja väsymättä.

Tällöin sieluni kyselee hengeltäni: Miksi olen syntynyt ja mitä varten?

Tunnen, että henkeni tahtoisi nähdä taivaan, jota sieluni vastaanottaa ja kuvastaa.

Miksi elämä niin kovasti sieluani käsittelee? Aineelliset voimanhengen ilmiöt vihureina pehmoista taipuvaa pintaani koskettelevat.

Olemukseni pinta alkaa aaltoilla, mutta syvyydestäni kuuluu: Minulla on valta ja voima iankaikkisesti.

Sieluni tajutessaan tämän henkeni äänen, tuntee saavansa kuin kehoituksen puolustautumaan ulkonaista pakkoa vastaan.

Syvyyteni luomat väreilyt nousevat vastustamaan ulkonaista vihurisuuntaa. Ja sieluni soittaa täten uhmaavan sävelensä ulkonaiselle pakolle:

Te vihuri tuulet, ette ole minun Herrani, sillä yksi on Hän, joka asustaa syvyydessäni. Te ette saa häiritä rauhaani, sillä Herrani tahtoo nähdä minut tyynenä taivaan kuvastimena.

Onhan taivas syvyydessänikin, sillä henkeni sanoi kerran: Taivaat ovat ylhäällä ja alhaalla — ne yhtyvät tyynessä —.

Siksipä te ulkonaisen elämän vihurituulet, ette saa sieluani sekoittaa levottomuudellanne, vieläpä kaikkivaltiuden nimessä.

Vastarinnastani syntyy vain hirveämpi myrsky, sieluni kamppailu, josta syystä vihurit ilkkuen nauravat pyyhkäisten oman kaikkivaltiaan yleisen mielipiteensä syvyyteni luoman aaltoilun yli.

Yleinen mielipide hautaa silloin liikkeensä mahtavalla esiintymisellä omansuuntaisen eli omintakeisen liikkeeni ilmennyksen.

Sinäkin olet ilmenneitten yleisien luonnonlakien alainen, ilkkuvat vihurit, ja muodostavat siten »yhdeksännen aallon», joka pyyhkäisee näkymättömiin syvyyteni luomistahdon ilmauksen.

Ja sieluni huokailee tuskissaan ulkonaisien vaikutelmien ja vastuksien runtelemana: Taistelijaksi en ole luotu enkä myrskyä ilmentämään.

»Pyhäksi myöntäjäksi olet syntynyt», sanoi henkeni minulle kerran. Silloin tunsin, että hengessäni asui totuus ja — myönnyin sen johdettavaksi.

Onhan taivaskin sisimmässäni, joka tuntee ykseyden onnen, mutta sieluni myrskyisillä hetkillään rikkoo näkyvän kuvastavan yhteyden.

Tuskissaan sieluni valittelee: Eikö ole pelastusta, vapautusta minulle? Täytyykö minun täten murtua sirpaleiksi ja vaihteleviksi tunnelmiksi? Eikö Herrani olekkaan Mestarini?

Silloin kuuluu syvyydestäni henkeni kehoitus: Tyynny ja ole hiljaa. Minun rauhani ainoastaan on sinun rauhasi. Minun elämäni antaa sinulle elämän, liikuntamahdollisuuden.

Hengen luomistahto vaikuttaa heränneen sielun liikuntasuuntaan, mutta sielulla ei tule olla tuskaa vastuksista, sillä se ei elä ainoastaan itseään varten.

Niin kauan kuin sielu elää muotonsa tähden, muotoja säilyttääkseen, — niin kauan se kärsii muotojen välttämättömästä vaihtelusta, häviämisestä ja syntymisestä.

Hengen maailmassa on olemassaolon onni. Sielun tulee syventyä henkensä syvyyksiin tullakseen yhteyteen sen onnen ja rauhan kanssa, joka on sille valmistettu jo aikojen alussa.

Ihmisen henkeensä syventyminen ei ole itsekästä eristymisen halua, sillä sellainen ihminen on luotu toimimaan henkensä valaistuksella.

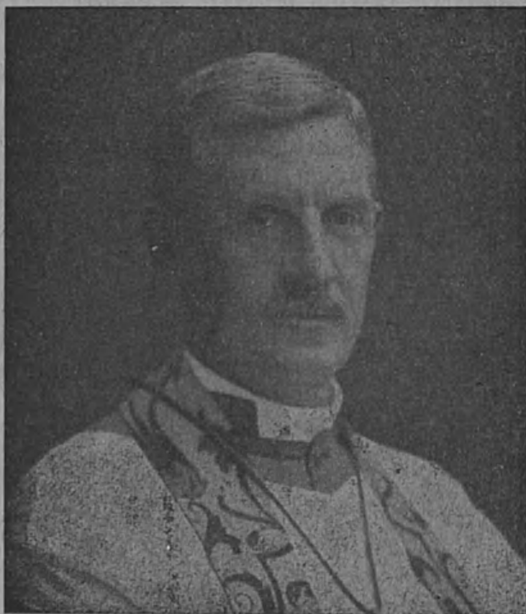
Sen sielu, joka vaipuu hengen syvyyksiin, oppii tajuamaan hengen ykseyden ja pinnallisen elämän välttämättömän moninaisuuden.

Hengen maailma on se todellinen olemassaolo, joka valaisee kaiken pinnallisen ja puutteellisen, johdattaen sieluja näkemään kirkkauden onnen ja luomisvoiman hengessä.

Henki se on, joka kaiken salatun tekee tunnetuksi. Henki on yhtä Jumalan kanssa, sillä katso — Jumala on henki kaikessa.

Henki on se tyyneys, jossa taivaat yhtyvät.

Gissie Gleisner.

Piispa J. A. Mazel,

Hollannista, joka vieraili Suomessa parisen viikkoa, saapuen tänne pääsiäiseksi.

KATOLISET JA PROTESTANTTISET KIRKONMENOT.

Työ, jonka suuri uskonpuhdistus teki taistellessaan paavillista omantunnonsortoa vastaan, oli suuriarvoinen. Työn arvoa ei vähennä sekään, että maissa, jotka tässä taistelussa irtaantuivat Roomasta, myöhemmin harjoitettiin toisinajattelevia kohtaan melkein yhtä ankaraa vainoa, joskaan ei niin suuressa ja häikäilemättömässä muodossa kuin sitä ennen katolisissa maissa. Protestanttisissa maissa nimellä katolinen on sangen huono kaiku, nimen kuullessaan useimmat heti muistavat jesuiittoja ja inkvisiittoreita, noita paavinvallan uskollisia apulaisia, ja tänä päivänä useimmat protestantit aivan vaistomaisesti tuomitsevat kaiken, joka on katoliselle uskolle ominaista, tuomitsevat kaiken, ilman erotusta.

Mitä merkitsee sitten sana katolinen? Katolinen merkitsee samaa kuin yleinen. Katolinen kirkko on siis kirkko, joka sulkee itseensä eli jonka ainakin tulisi sulkea itseensä koko kristikunta. Historia sanoo meille, että näin ei ole kuitenkaan milloinkaan ollut asiantila, jollemme ota lukuun kristinuskon alkuaikoja, jolloin oppi — ja muut riidat vielä eivät olleet ehtineet tehdä hävitystyötään kirkon keskuudessa. Eri oppisia lahkoja kuitenkin ilmestyi sangen aikaisin, ja v. 1054 repeytyi emäkirkko kahdeksi kirkoksi, roomalaiskatoliseksi ja kreikkalaiskatoliseksi. Seuraava suuri eroaminen roomalaiskatolisesta kirkosta tapahtui uskonpuhdistuksen vaikutuksesta. Ja tämän jälkeen on liike »irti Roomasta» ollut eräässä merkityksessä kaikkien niiden tunnussana, jotka ovat vaatineet itselleen uskonnon alalla täydellistä omantunnonvapautta.

Kernaasti tunnustamme, että protestanttiset kirkot ovat tässä tärkeässä asiassa enemmän kyenneet omaksumaan Kristuksen henkeä kuin molemmat katoliset kirkot. Kristuksen henki on täydellisen henkisen vapauden henkeä. Ei mitään pakkoa eikä toisinajattelevien sortoa. Vapaus, sekä hengen että ruumiin — kristinuskohan on poistanut henkiorjuuden — on kristillisen maailmankatsomuksen kulmakivi. On ikävä tosiasia, että tätä jaloa aatetta ei kuitenkaan tälläkään hetkellä kyetä sovelluttamaan käytäntöön. Kristityt ovat siitä käytännön elämässä usein yhtä kaukana kuin itä on lännestä. Aika varmasti saapuu, jolloin periaate myöskin ilmenee kristittyjen ja ensikädessä kristillisen kirkon keskuudessa elävänä voimana, joka antaa leimansa asianomaisten kaikelle toiminnalle.

Huolimatta siitä, että »ptrotestantti» yleensä suhtautuu kylmästi katoliseen kirkkoon, ensi kädessä sen hirveän menneisyyden takia, on kuitenkin aivan viime vuosina moni protestantti alkanut toisin silmin katsella, jollei juuri katolista kirkkoa oppeineen, niin ainakin sitä salaperäistä, juhlallista ilmakehää, joka ympäröi katolisen kirkon menoja. Tiedämmehän että roomalaiskatolinen kirkko on viime vuosina suurella ponnella ja menestyksellä paikoin harjoittanut käännytystyötä lutherilaisissakin maissa. Tämä on ajan merkki, johon tulevaisuudessa tullaan kääntämään paljon enemmän huomiota kuin nyt vielä, jolloin ilmiö on alussaan.

Kukaan ajatteleva protestantti ei toivo vanhan katolisuuden elpymistä entisessä muodossan, niin tuoreessa muistissa on sen kirkon toiminta »takavuosina.» Mutta jos tuo kirkko nyt kykenee nostamaan päätään, on tähän ilmiöön pätevät syyt.

Jos suurin piirtein, käymättä käsiksi opillisiin kysymyksiin, vertailemme toisiinsa esim. lutherilaista ja katolista kirkkoa, lankeaa arpa, eikä niinkään harvassa

tapauksessa, katolisen kirkon eduksi. Selitän tarkemmin mitä tarkoitan, sillä muuten minut ymmärretään väärin.

Usein saamme kuulla puhuttavan jonkun ihmisen tai paikkakunnan henkisestä ilmakehästä eli aurasta. Eri paikkakunnilla, esim. kaupungeilla, on aivan oma henkinen sävynsä, jonka vähänkin herkkä ihminen helposti tuntee. Kullakin kansalla on oma kansallisluonteensa, samoin suurilla henkisillä liikkeillä oma auransa. Ihmisen ajatukset ja tunteet muodostavat hänen auransa kansan yhteisistä ajatuksista, tunteista, kaikkine näiden tuotteineen, tulee kansallisaura, j. n. e. Sellainen laitos kuin kirkko on erikoisesti omiaan synnyttämään aivan omintakeisen henkisen ilmakehän. Kirkossa ihmisten parhaat ajatukset ensikädessä ilmenevät. Siellä heidän paras henkinen sisältönsä puhkeaa esille.; niinhän ainakin edellyttäisi asianlaidan olevan, vaikkakin uskonnonharjoittaminen useassa tapauksessa on eräänlaista vaihtokauppaa Jumalan kanssa taivaaseen pääsemiseksi. Harvoin jumalanpalvelukseen osanottajat ajattelevat, miten heidän uskonsa tekisi heidät kykenevämmmäksi palvelemaan lähimmäistä, mikä kuitenkin on korkeinta jumalanpalvelusta. »Mitä olette tehneet yhdelle näistä pienemmistä, sen olette tehneet minulle.»

Meidän auramme on kaikkien ajatustemme ja tunteittemme säiliö, joka hehkuvan raudan tavoin lähettää ympäristöönsä niitä voimia, joita se sisältää. Hyvä puu tuottaa hyviä hedelmiä, huono puu huonoja. Kun tulemme kosketuksiin hyvän ihmisen kanssa, tunnemme suurta rauhaa, meidät ympäröi lämmin, rauhoittava tunnelma. Paha ihminen herättää meissä rauhattomuutta ja pahoinvointia.

Kun pidämme mielessämme tämän tosiasian, ei puhe jonkun kirkon tai kirkkokunnan ilmapiiristä ole järjetöntä puhetta, jota ei saata ymmärtää...

Toivottavasti lukijani on käynyt jossain katolisessa kirkossa. Minkä tunnelman se on herättänyt? Ainakin allekirjoittaneessa vaikuttavat sen kirkonmenot monin verroin juhlallisemmilta kuin oman kirkkomme menot, jotka ovat aivan säälittävän kuivat. Tunteemme muodostavat sangen huomattavan osan henkisestä minästämme. Jos niiden viljeleminen ja jalostaminen suureksi osaksi laiminlyödään, on kehityksemme puutteellista. Ikävä sanoa, lutherilainen kirkonmeno vaikuttaa laimeasti tunteisiin. Ja vielä pahempi, niin harva henkisesti herännyt ihminen voi hyväksyä kirkkomme oppia. Niin hyvä asia kuin uskonpuhdistus olikin, paljon me menetimme, kun meiltä vietiin katoliset juhlamenot, niin paljon, että hyvällä syyllä voimme kysyä, oliko tulos lainkaan voittopuolella.

Kristillisen kirkon vanhat menot, eli siis katoliset kirkonmenot sakramentteineen, ovat syntyisin samasta lähteestä kuin kristinusko. Kuten Jeesus Kristus on kristinuskon perustaja, Hän on myös antanut suunnitelman kirkkonsa juhlamenoille, hän on niidenkin perustaja, aivan samassa merkityksessä kuin kirkon oppinkin. Jeesus ei ole itse jättänyt jälkeensä mitään kirjallisia muistoja itsestään, mutta hän inspiroi opetuslapsiaan, jotka sitten panivat muistiin Mestarin opetukset. Näistä muistiinpanoista on Uusi testamentti syntyisin. Kirkon vanhat sakramentilliset menot ovat yhtä suuressa määrässä syntyneet Mestarin innoituksesta kuin kirkon opit. »Minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti,» Hän sanoi. Ajanlaskumme ensimmäisinä vuosikymmeninä tuo tieto oli levinnyt, että Kristus oli näkymättömästä maailmasta päin aivan suoranaisessa kosketuksessa opetuslastensa kanssa. Hän se oli, joka todellisuudessa perusti kirkon ja sen menot, opetuslapset olivat vain välikappaleita. Myöhemmin, ajan vieriessä tuo näkymätön side Perustajaan höltyi ja ensimmäisten kristillisten polvien mennessä hautaan side

melkein katkesi ja lopulta kirkko kadotti todellisen tiedon ja monien vuosisatojen kuluessa on se vainonnut niitä harvoja, joilla on ollut tietoa.

Pitkä ja pimeä on ollut se yö, joka seurasi kirkkaita ensipäiviä. Tiedon hävitessä pyhät kirjoitukset osittain säilyivät jälkipolvelle ja säilyi myös jälkipolvelle ne menot jotka Kristus antoi kirkolleen.

Sakramentillisten menojen muodossa Kristus antoi kristikunnalle erikoisen maagillisen välineen, jonka välityksellä voitiin voimaa korkeammilta tasoilta vetää alemmille tasoille. Kaikilla uskonnoilla, hamasta muinaisuudesta, on ollut pyhät menonsa, joilla ihmiskuntaa on henkisesti autettu. Miten Kristus olisi jättänyt perustamansa kirkon vaille näitä »armonvälineitä»! Hän ei jättänytkään. Mutta kun tieto katosi, katosi myös tieto rituaalin oikeasta tarkoituksesta. Rituaali kuitenkin säilyi katolisen kirkon keskuudessa, joskin osittain turmeltuneena, johtuen väärästä käsityksestä, mikä ihmisillä oli Jumalan olemuksesta. Häntä pidettiin hirveänä olentona, jota kaikin tavoin piti lepytellä, jottei se vain heittäisi tunnustajiaan ikuiseen piinanpaikkaan. Tällä epäkristillisellä käsityksellä Jumalan luonteesta oli turmeleva vaikutuksensa kirkon rituaaliin, mutta siitä huolimatta pääpiirteissään se säilytti maagillisen vaikutuksensa halki pimeiden keskiajan vuosisatojen, kunnes olojen pakosta ja vaatimana syntyi suuri liike, jonka historia tuntee nimellä uskonpuhdistus.

Tämä oli välttämätön vastavaikutus paavilliselle omantunnonsorrolle. Mutta tapahtui tuo ilmiö, joka aina murrosaikoina tahtoo tuhota osan siitä hyvästä, mikä on saavutettu, nim. että uudistusinnossa mennään liian pitkälle. Kun heiluri on nostettu liian ylös oikealle, heilahtaa se, vapaaksi päästyään, liian korkealle vasemmalla ja päinvastoin. Uskonpuhdistajilla, kaikesta päättäen, ei ollut mitään tietoa näkymättömän maailman salaisuuksista ja voimista, kuten sanan, merkin ja sävelen maagillisesta vaikutuksesta, koska he niin armottomasti riistivät perustamaltaan kirkolta sen vanhan rituaalin ja siten tekivät huonon palveluksen uudelle kirkolle, järjettömässä hävittämisinnossaan. He arvelivat että kirkon ikivanhoilla juhlamenoilla ei ollut mitään erikoista tarkoitusta, että menot muka vain palvelivat kauneusaistia ja tunnetta, ei muuta. Ja koska näihin menoihin sisältyi paljon tapoja ja muotoja, jotka ulkonaisesti tuntuivat aivan merkityksettömiltä, vieläpä taikauskolta, poistettiin ne.

Kun katolisen kirkon jäsen tekee esim. ristinmerkin, lutherilainen useimmiten tylsänä tuijottaa häneen, joskus ehkä pilkallisesti hymyileekin, lainkaan aavistamatta, että tuohon merkkiin voi kätkeytyä ihmeellinen voima. Ristinmerkki on salaperäinen voimamerkki, joka kyllä ymmärretään näkymättömässä maailmassa; merkkiin kätkeytyy paljon muuta kuin ne kädenliikkeet, joiden avulla se toimitetaan. Sitäpaitsi onhan ristinmerkki kaikkien kristittyjen pyhä merkki; heidän kirkontorniensa huippuja kruunaa risti, myös lutherilaisten kirkkojen. Mutta oman itsensä yli, kasvojen ja rinnan, ei oikeauskoinen lutherilainen tee tätä merkkiä, joka on mitä kauneinta ja salaperäisintä symboliikkaa. Onhan ulkonaisestikin kaunista ristitä itsensä ja siten tunnustaa itsensä kristityksi, koska kaikki lutherilaisetkin jo lapsena ristitsemällä kastettiin Jeesuksen Kristuksen nimeen; heistä tuli silloin kristittyjä eli »ristittyjä».

Katolisen kirkon maagilliset menot sakramentteineen, ne juuri antavat katolisille kirkonmenoille ja itse kirkolle sinänsäkin sen voimakkaan tenhon ja vaikutuksen, joka puuttuu lutherilaisilta menoilta ja heidän kirkoiltaan. Katolisen kirkon

ilmapiiri on kyllästytetty näkymättömän maailman voimilla, joita toimituksien kestäessä, maagillisia rituaaleja noudattamalla, on korkeammista maailmoista vedetty fyysilliselle tasolle. Tämä jumalallinen voima juuri auttaa ihmistä elon ankarissa taisteluissa; se antaa hänelle sitä elämää, jota ilman emme tule toimeen, miten kielteisesti useat ihmiset siihen suhtautuvatkin. Voima korkeammista maailmoista se on meidän elämämme. Kuten fyysillinen ruumiimme kaipaa ruokaa ja juomaa, samoin henkemme kaipaa ravintoa itselleen. Ja tätä ravintoa on yllin kyllin, kunhan vain mielemme ojentuu sitä ottamaan vastaan.

Avoin mieli näkymättömän maailman voimille auttaa suuresti kehitystämme, siten tehden meidät kykenevämmiksi toimimaan ihmiskunnan kehityksen eteen. Jumalalla on suunnitelma ihmiskunnan hyväksi; tämä suunnitelma on kehitys. Ja kehitys taas lähentää meitä kohti sitä onnea, jota kaikki ihmiset, vaikkakin niin erilaisella tavalla, etsivät. Kirkko, jonka maailmankatsomukseen kuuluu mitä täydellisin ajatuksen — ja omantunnonvapaus, kirkko, joka antaa vapaalle tieteelliselle tutkimukselle täyden tunnustuksensa ja joka näiden ohella ottaa uudelleen käytäntöön kristillisen kirkon vanhan, ihmeellisen rituaalin, tällainen kirkko kykenee suurenmoisella tavalla viemään eteenpäin ihmiskunnan kehitystä.

Artturi Vesenterä.

ERÄMAAN ERAKON RUKOUS.

Kirj. Larin-Kyösti.

Maailman pahuus ajoi minut erämaahan.
Laitoin majan, mutta tuli sen poltti.
Oi, Ikuinen, pitikö minun henkeni käydä sen
tulen lävitse, lyötääkseni sinut itsessäni ja sydämessäni

*

Jalopeurat ja kyykäärmeet liikkuvat majani
ympäetllä mutta eivät minulle mitään
voi, kun sinä olet minun mukanani.

*

Minä olen paljon rikkonut sinua, luontoa
ja itseäni vastaan. Yössä vuoteessa
maatessani minä olen näitä ajatellut,
kohottanut olen käteni kohden korkeutta ja
kysynyt sinulta, suuri Katoamaton: Ovatko
muut rikkoneet sinua vastaan ajaessaan
minut kurjaan korpeen?

*

Päivällä, sinä Korkeuden korkeus, minä katselen sinun varjotonta valoasi. Ja yöllä, kun varjot lankeavat maan yli, tunnen minä sinun suuren lämpösi lähelläni. Silloin sisäinen valo väikkyy yössäni ja ympärilläni. Tulvaako se tulen hohto ITSESTÄNI, jossa sinä valona vaikutat?

*

Minä pakenin elämää etsiessäni itseäni ja sinua. Korvessa minä kaipaan elämää. Onko tämä kulkua elämästä kuolemaan ja kuolemasta elämään, ikuista kaipausta kulkien kahden taivaanrannan, kahden ääriviivan väliä, joilla ei loppua ole.

*

Yksinäisyydessä yössänikin minä nyt tunnen tunnossani rauhan. Lapsena pelkäsin pimeyttä, nyt erakkona olen voittanut osalleni onnen, joka pelkoni muuttaa valkeaksi valoksi.

*

Olen elänyt ennen itseäni, elän kuolemanikin kautta oman itseni jälkeen. Ylistetty ole sinä Ylimäinen taivahissa! Sinun tahtosi on täyttynyt minun tahdossani, sinun tarkoituksesi on minussa saanut selvityksen.

*

Minä kuulen ympärillä, yössäni suuren suvisen suhinan kuin suurien valkoisten lintujen. Sinun suuri nimesi huokaavilla huulillani minä nukahdan kuin aurinkoiseen aamunkoittoon. Kiittäkööt sinua maat ja taivaat ja kaikki, mitä niissä luotu on ja vielä luomatonta on!

SYNTYMÄPÄIVÄ.

Puhkes valkovuokot kukkahan,
vihannoitsi vehmas koivunlehti,
kesän kukkaissyliin auvoisaan
elämäni ensi päivä ehti.

Kukkui kevät-käki kultiaan,
helkkyi leivon laulu päällä kehdon
tuutulauluna ja siritti
sirkat synnyin-kuoron helmass' lehdon.

Luulis nuoruuteni puhjenneen
suureen suven-onneen säteilevään
sekä miehuuteni kypsyvän
täyteen tähkään, kun oon lapsi kevään ......

Mut ah, sairaan sielun synnyin lahjaks sain:
viihdä miell' ei koskaan kotiliesi.
Surmas takatalvi orvokit.
Harhaan erhein yksin kurja miesi.

Väinö Holm.

YLISTYSUHRI.

Jos he tahtovat tehdä ylistysuhria niin heidän pitää uhraamaan ylistysuhrin sivussa happamattomia leipiä sekoitettuja öljyllä, happamattomia ohukaisia, kyrsiä voidelluita öljyllä ja pannussa kypsytettyjä sämpyläleipiä öljyllä sekoitettuja (3 Mos. 7, 12.).

Niin käsittämättömille tuntuvat useimmiten Vanhan Testamentin kirjat ja hämärille sen esikuvalliset säädökset, kuten esim. uhritoimitusten syvä mystiikka. Mutta etsijä löytää sieltä kuitenkin usein kohdan, jonka ilostuen huomaa käsittävänsä, ja tämä löytö kiihoittaa häntä taas yhä uusiin etsimisyrityksiin. Tämmöinen kallis helmi tulee vastaamme m. m. yllämainitussa kiitosuhrisäädöksessä. Uhrejahan oli monenlaisia ja monennimisiä, mutta kaikki ne kuitenkin tarkoittivat samaa asiaa; ihmisen syntien sovittamista vanhurskaan Jumalan edessä tuolla meidän mielestämme niin omituisella tavalla, että syytön kuolee syyllisen edestä, että verta vuodatetaan ja elämää hukataan, jotta pyhien Lakien rikkojille saisi rauha ja anteeksiantamus Kaikkivaltijaan kasvojen edessä. Tämä ihmeellinen mysteerio sai kerran korkeimman täyttymyksensä Golgatan vuorella joskaan ei siihen päättynyt, koska vielä tänäkin päivänä puhdas, jumalainen rakkaus ja uhri edellyttävät toisiaan ja niin tulee edelleenkin olemaan kunnes jumalainen täydellisyys tulee maanpiiriä vallitsemaan. Kun siis ihminen uhritoimituksen kautta oli päässyt syntikuormastaan ja saanut sovituksen; täyttää ilo ja kiitollisuus hänen sydämmensä ja hän huudahtaa kuten David (Ps. 116. 12) »Kuinka minä maksan Herralle kaikki hänen hyvät tekonsa minua kohtaan.» — Laki valmistaa hänelle tilaisuuden näyttää nöyrästi kiitollista mieltään säätäen kiitos ja ylistysuhrin.

Taas on hänen uhrattava verta, hukattava elämää, ja sen ohella öljyllä kasteltua leipää. Tiedämme, että öljyn tässä täytyi kauttaaltaan läpäistä leipäaineen.

Huomautus! Valitamme, että tämä numero lehteämme on myöhästynyt kirjapainon muutoksesta johtuneista eri syistä. — Toim.

Sämpylät rikottiin, niiden kova kuori särjettiin, että öljy oikein pääsisi pienimmänkin palasen jok'ikiseen hiukkaseen tunkeutumaan. — Leipä vastaa meidän yksilöllistä olemustamme, sitä joka täällä elää ja vaeltaa, jonka elämänylläpitäjä leipä on. Öljy taas kaikkialla raamatussa kuvaa jumalallista Henkeä. Kun ihminen sijaissovituksen avulla on päässyt kadotetusta tilastaan, saanut Jumalan suosion ja uudestisyntymisen kautta saanut takaisin kadotetun kansalaisoikeutensa Isänsä valtakunnassa, niin ennentuntematon ilo ja kiitollisuus täyttää hänen olemuksensa, eikä hän tiedä, kuinka voisi sitä parhaiden osoittaa. Hän tuntee ainoastaan sen, että hänen tulisi nyt muille jakaa saamastaan hyvyydestä ja ensi-innostuksen haltioimana hän kiiruhtaakin sitä tekemään tietäen hyvin, että ei Jumala vaan ihmiset tarvitsevat hänen lahjojaan, hänen rakkauttaan, sääliään ja myötätuntoaan. Silloin hän pian huomaa, että ei tämä tahdokkaan oikein onnistua. Nousee kysymys *mitenkä* on meneteltävä, mistä päästä olisi alettava. Oma luontokin panee itsekästä vastustaan, haitaten ja hidastuttaen hengen palvelusta. Toisinaan taas, Kun oli ilolla antautunut rakkauden työhön tekikin jonkun erheen kautta työnsä tuloksettomaksi ja ymmärtämättömyydellään pilasi koko asian. Silloin oma minä, maaihminen, kuiskaa yhä useammin: heitä tuo sikseen et kumminkaan voi kenellekään hyvää tehdä, parempi kuin annat, kunkin olla omissaan ja elät itsekin vaan omaa elämääsi.

Tiedämme hyvin kuinka vasta jumalaiseen tietoon heränneen ihmisen käy silloin jos hän viehättyy tuota ääntä kuuntelemaan. Jos ihminen vetää puoleensa jumalaista hyvyyttä, elähyttääkseen sillä vaan itseään on hän pian kuin vesilammikko, jonka laskuojat ovat tukkeutuneet. Raikas vesi, joka siihen virtasi, muuttuu pian sameaksi ja pahalta löyhkääväksi, joka myrkyttää elämää vaikka se alkuaan oli aijottu sitä elähyttämään. Kuiva maa on jokaiselle elävälle mieluisampi kuin tuommoinen vesilampi joka lupaa sammuttaa janon mutta kiihdyttääkin sen yhä kovempaan polttoon. Mutta tämmöisestä vaarasta pelastaa uudestisyntyneen ihmisen *kiitosuhri, oikealla* tavalla toimitettuna. Ennenkuin kiitollisuutta uhkuva ihminen lähtee rakkauden palvelusta tekemään, vieköön kiitosuhrina Herran alttarille. Vieköön leipänsä . s. o. yksilöllisen olemuksensa, palotettuna, murennettuna muuten se on uhriksi kelpaamaton.

Sillä leivän kuori on kova ja tivis, sen päältä öljy valuu pois, jättäen sisuksen kuivaksi. Sentähden on uhrileipä särjettävä ja kuta tivimpi ja kovempi se on, sen pienempiin palasiin sen täytyy murentaa, että Pyhänhengen öljy saisi tunkeutua pienimpäänkin huokoseen.

Emme voi itse särkeä omaa persoonallisuuttamme, maaihmistä, joka on toinen, ja usein se vahvempi puoli olemuksestamme, voimme ainoastaan *viedä* sen alttarille sanoen: katso tässä, minun Herrani ja minun Jumalani, olen tuonut kiitosuhrini. Särje sämpyläni, ja täytä se öljylläsi, riko niin tyyten kuin itse näet tarpeelliseksi, että Henkesi voisi sen kauttaaltaan läpäistä, koska vain *sitä tietä* voin tulla *työhösi otolliseksi.*

Ja kun uhraaja näin on tuonut lahjansa alttarille saa hän olla vakuutettuna siitä, että uhrinsa hyväksytään. Temppelin herrat, nuo Korkeimman käskyläiset, pitävät kyllä huolta siitä, että uhrattu leipä asianmukaisesti särjetään.

Mutta ylistysuhri ei ollut ainoastaan leipää ja öljyä, siihen kuului myös teurastettava eläin, sekin vaati siis vuodatettua verta, hukattua elämää. — Missä on nykypäivienuhraajan uhrieläin, joka »teurastetaan seurakunnan majan oven edes-

sä ja jonka veri priiskoitetaan alttarin ympärille.» (3 Mos. 3 l. 1-2) Hänen oma yksilöllinen elämänsä on se poisheitetty elämä, ja *hänen* verensä se punaa uhrialttarin, koska oikean kiitosuhrin esiintuominen merkitsee ihmiselle kuolemista *omalle itselleen*.

Koko jumalanpalvelus Vanhassa Liitossa oli uhrimenoja täynnä. Uhraamista se merkitsee vielä tänäkin päivänä, jos palveluksemme on *oikeata* laatua. Tämä on itsestään selvä, koska kerran tämänmaailman meno tarkoittaa yksilöitymistä, ottamista ja kaiken mahdollisen kokoamista oman itsensä ympärille, täytyy hengellisessä elämässä olla päinvastoin. Sentähden, niinkauvan kuin jumalanvaltakunnan kansalaisella vielä on yksikin oma toivomus, yksikin halu jälellä olla sitä taikka tätä, oman mielensä mukaan, ei häntä voi Korkea Mestari aseenaan käyttää koska yksi tärkeä työ on vielä suorittamatta, ylistys- ja kiitosuhri tuomatta Ylimmäisen alttarin eteen.

Ilma Virtala.

PIENIÄ TIETOJA SUURISTA ASIOISTA.

SIELUILLE SIELUJEN KIELTÄ.

II

Kautta pitkien aikakausien on ollut ja vielä tänäkin päivänä on ihmiskunnalla eräs yhteinen kaipuu.

Tuo kaipuu on saanut silloin tällöin tyydytystä, sillä suuret opettajat, joita aina nousee määrättyinä aikoina, ovat puhuneet juuri tuon samaisen kaipauksen hengessä.

Kaikkien maiden ja kansojen pyhistä kirjoista huokuu tuo kaipuu vastaamme, temmaten meidät mukaansa.

Mikä se on, joka saa kaikki innostumaan ja kuuntelemaan nautinnolla, joka kohoaa tavallista nautintotasoakin korkeammalle?

Sehän on rakkaus. — Kas siinä voima, jota ei mikään voi vastustaa. Viha, katkeruus ja moni muu vääräntien voima ei kestää sen kirkasta valoa. Rajummatkin himot se voi masentaa ja tuoda tyyneyttä sinne, missä pahimmin myrskyää.

Ollakseen näin mahtava voima, täytyy rakkauden olla pyhä. Kun siitä on puhdistettu pois itsekkyyden kuona, sitten vasta voimme toivoa, että tuo tuli on puhdas ja että se luo ympärilleen lämpöä ja valoa.

En kykene selittämään sitä suurta onnen tunnetta, joka valtaa ihmisen, kun hän täyttää rakkauden lain epäitsekkäästi, mutta seurauksena on onni. Hän tulee huomaamaan, että mahtavat henkiset voimat kannattavat häntä. Ne aivan kuin käyttävät tuota yksilöä jonkinlaisena kanavana, jonka läpi vyöryy maailmaan rakkauden virta. Niin ottaa kehitys ihmisen palvelukseensa ja hänessä voi puhjeta kyky nähdä myöskin sinne, minne fyysilliset silmät eivät näe.

Rakkauden tie on lyhin päämaalin saavuttamiseksi, mutta sillä on vaikea pysytellä. Nykyään, kun itsekkyyttä ollaan totuttu pitämään suorastaan elämänehtona, on epäitsekkään rakkauden noudattaminen voimia kysyvää taistelua. Jos ihminen kumminkin pysyy päätöksessään ja kulkee vakavana valitsemaansa tietä, ei hänen kauankaan tarvitse olla sidottu kohtalon ketjuun.

Jumala on rakkaus ja kun ihminen omaksuu tuon jumalallisen ominaisuuden, merkitsee se, että hän siten aivankuin liittyy Jumalan olemukseen henkisesti.

Koska meissä jokaisessa on jumalallinen kipinä, niin miksi emme noudata rakkauden lakia?

En todellakaan näe muuta estettä kuin velttouden. Nouskaamme ylös ja lähtekäämme vaeltamaan rakkauden polkua, kuten Jeesuskin ennen teki. Kas siinä meillä oikean rakkauden mestari, jonka kaikki tunnemme. Lukekaamme uudelleen kaikki hänen sanansa ja etenkin vuorisaarnansa.

Tuskinpa enää löytyy ketään, joka ei tunnustaisi niiden kaunista ylevyyttä. Mikä se sitten on, joka tekee ne kaikille niin helposti tajuttaviksi?

Mikä se muu olisi kuin rakkaus. Kaikista tuon suuren mestarin sanoista huokuu tuo samainen tunne lempeänä, mutta kumminkin niin voimakkaana, tyynenä, mutta esteet hajoittavana.

Heittäkäämme pois itsekkyys, kuten vanhat vaatteet, ja oppikaamme rakastamaan toisianne. Kun tämä läksy kerran pääsee valtaamaan jalansijaa, aiheuttaa se, että moni kärsimys saa hiljaisen siirron olemattomuuteen. *Arvo Virtasalo.*

HUOMATTAVA VIERAS SUOMESSA.

Kuluneen huhtikuun keskivaiheilla vieraili maassamme, pääasiallisesti Helsingissä, Vapaan katolisen kirkon piispa J. A. Mazel. Paitsi toimittamiaan ihania jumalanpalveluksia, katoliseen tapaan, piti hän täällä yhden julkisen esitelmän ja yhden teosofisen esitelman ja yhden julkisen esitelmän Idän tähden aatteesta. Vielä esiintyi kunnioitettu vieras useammassa yksityisessä kokouksessa vastaten tehtyihin kysymyksiin.

Tapaus on laadultaan huomattava. Katolisen piispan vierailu jo sellaisenaan on harvinainen tapahtuma, jos tarkastelee asioita henkiseltä näkökannalta. Mutta vielä suuriarvoisemmaksi muodostuu tapahtuma, jos asianomainen henkilö edustaa järjestöä, jolla on hallussaan todellista tietoa.

Ja vapaa katolinen kirkko on tällainen järjestö. Sen rituaali on ikivanha, sen tiedot ovat samat, jotka kristillinen kirkko alussa omasi. Ymmärrämme siis, että kirkon huomattavan edustajan käynti maassamme oli merkkitapaus.

Ne, joilla oli onni tulla persoonalliseen kosketukseen hänen kanssaan, he tunsivat, että puhe siitä, että ihminen voi olla korkeiden voimien kanavana, ei ole tyhjää puhetta, vaan todellisuus, joka on kunkin henkilökohtaisesti havaittavissa.

Piispa J. A. Mazelin vierailu täällä ei rajoittunut pelkkään käyntiin ilman pysyvämpiä seurauksia. Uskomme, että hän kylvi täällä ollessaan siemeniä, jotka tulevaisuudessa tulevat kantamaan runsaan sadon kansamme siunaukseksi ja onneksi.

Tervetuloa uudelle käynnille mahdollisimman pian. *A. A. V.*

SISÄLLYSLUETTELO:

Arv. tilaajalle.

Lehtemme muutamat numerot ovat ilmestyneet yhdistettyinä kaksoisnumeroina. Tämä on johtunut siitä, että lehden painatuskustannukset kohosivat tuntuvasti t. v. tammikuusta lähtien, joka seikka taas aiheutui Oy. Gutenbergin vararikosta. Tosin lehtemme sivumäärä on pysynyt — ja edelleen tulee pysymään — alkuperäisen suunnitelman mukaisena, nim. 10 numeroa à 16 sivua, vuosikerta 160 sivuinen. Kuluva vuosikerta tulee kyllä vähäisen laajemmaksikin, käsittäen noin 180 sivua. Vaikka siis sivumäärä pysyy normaalina, vieläpä ylittääkin sen, niin saadaan kuitenkin kustannuksia alennetuksi, tilanteen vaatimalla tavalla, sen perusteella, että numeroita yhdistetään. — Rohkenemme toivoa, että tämä asian vaatima järjestely tyydyttäisi kaikkia asianosaisia.

Täällä Helsingissä olemme keskustelleet lehden tulevaisuudesta muutamien ystävien kanssa, jotka ovat lehteä avustaneet kirjoituksilla sekä tilauksia hankkimalla, ja ovat he olleet yksimielisiä siitä, että IHMISEN tulee vastedeskin ilmestyä, vieläpä, mikäli mahdollista, laajennettuna. He selittävät, että tämä toivomus on yleinen. Näinollen tahtoisimme mekin omasta puolestamme lausua muutaman sanan.

Me emme kustanna, ainakaan toistaiseksi, mitään muuta julkaisua tai kirjaa kuin aikakauslehteä IHMINEN, ja teemme sen hyväksi työtä sikäli kuin kykenemme. Ja niin kauan kuin tätä lehteä julkaisemme, vastaamme siitä, että tilaaja saa vuosikerran vähintäin 160 sivun laajuisena. Tämä siitä huolimatta, vaikka lehti tuottaisi meille tappiotakin, niinkuin se esim. nykyään tuottaa ja todellisuudessa on aina tuottanut. Tämäntapaiset aikakauslehdethän eivät yleensä tahdo jaksaa elää ilman asianharrastajien yhteistä apua, vaan on ainakin tähän asti ollut yleistä, että niiden tueksi on muodostettu kannatusrahastoja sekä velvoitettu erinäisten yhtymien jäseniä asianomaista lehteä levittämään. — Meillä IHMISEN julkaisijana ei ole mahdollisuutta vedota kehenkään, koska olemme tällä alalla siinä ainoalaatuisessa asemassa, ettemme me, IHMISEN asian harrastajat, muodosta mitään erikoista yhtymää, vaan on osanamme se, että kohtalo on pannut meidät edustamaan totuudenetsijäin asiaa yleisessä merkityksessä, totuutta totuuden itsensä tähden.

Jos nyt kuitenkin niin olisi laita, että lehtemme asian harrastajat ja ymmärtäjät tahtoisivat tulevaisuudessa liittyä yhä lukuisammin niihin, jotka tätä lehteä ovat eteenpäin vieneet tilauksia hankkimalla tai muuten, niin merkitsisi tälläinen voimanlisä sitä, että lehti vastaavasti voimistuisi ja kasvaisi. Sillä kaikki, mitä tämän asian puolesta tehdään, koituu lehden hyväksi. Kustantaja nim. ei ota itselleen pienintäkään osaa lehden tuloista, mutta sensijaan kyllä vastaa tappioista. (Tämä johtuu erään yksityisen henkilön asianharrastuksesta).

Siinä tapauksessa, että joku asianharrastaja haluaisi jotakin lausua edelläsanotun johdosta, ovat lehden palstat käytettävissä. Kirjeenvaihto taas voidaan osoittaa IHMISEN toimitukselle, os. Helsinki, I-Viertotie 67.

HMISEN julkaisija.

Hinta 8: —

Helsinki 1925. Oy. Gutenberg Ab. Kirja- ja Kivipaino

IHMINEN

N:o 9—10
Heinä-Elokuu 1925

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924—Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljeäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:s vuosik. Heinä-Elokuu — 1925

N:o 9—10

»Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna». — Paracelsus.

SUOMEN KANSAN PERUSLUONNE.

Jokaisella ihmisellä on oma ominainen luonteensa. Se on hänen yksilöllisyytensä, hänen itsensä, katoamaton omaisuutensa. Eikä niin ole laita ainoastaan joka ihmisellä vaan jokaisella muullakin oliolla, mikä löytyy äärettömässä kokonaisuudessa. Miljoonien, tuhansien miljoonien lehtien joukossa, mitkä syntyvät ja lakastuvat, ei ole kahta täydelleen samanlaista. Siinä juuri on todistus jumaluuden äärettömyydestä, että sen ei tarvitse toistaa itseään, vaan on tyhjentymätön, loputon.

Tässä moninaisuudessa on juuri kauneuden ilmennys, ja meidän kauneuden kaipuumme taas on rajaton. Se ei milloinkaan tule tyhjennetyksi. Ei ole mitään niin täydellistä oliota, että se yksinään voisi meitä tyydyttää. Ei ole yhtään niin täydellistä ihmistä, että me kaikki voisimme toivoa olevamme tai tulevamme aivan samanlaisiksi. Olen vakuutettu, olen varmakin siitä, että ei korkeimmissakaan taivaissa ole yhdenmuotoisuutta, vaan että sielläkin on autuuden ehtona moninaisuuden rikkaus.

Kun useampia ihmisiä ryhmittyy yhteen, syntyy siitä kokonaisuus, joka taas saa oman luonteensa. Vaikka sen jäsenet olisivatkin keskenään erilaisia niin ne synnyttävät myöhemmin yhteisvaikutuksen. Lukemattomat erilaiset lehdet, oksat ja puut muodostavat metsän, joka meistä tuntuu kokonaisuudelta. Tuonlaatuinen ihmisten yhtymä on perhe, kylä, pitäjä, maakunta ja viimein kokonainen kansa.

Kuitenkin, jotta syntyisi tällainen määrätty kansanlaatu, täytyy olla yhteyttä sen jäsenten välillä. Yhteisvaikutus syntyy ainoastaan siitä, että osaset liittyvät toisiinsa ja että niiden välillä on vuorovaikutusta. Sentähden Suomenkin kansa ei voinut ennemmin ilmaista luonnettaan, ennenkuin se sai jonkinmoisen kansallisen kokonaisuuden. Eikä vieläkään tämä ole saavutettu, vaan vieläkin on olemassa monet ulkonaiset esteet ja rajoitukset, jotka estävät meitä ilmentämästä omaa todellista kansanluonnettamme. Ja voisimme sanoa vielä enemmänkin: ne estävät meitä tuntemasta itseämme. Me emme ole ennättäneet vielä aivan itsenäisesti koetella voimiamme. Yhtämittainen vieras vaikutus on ollut

ylivoimainen, ja sentähden on kansamme perusluonne vielä jäänyt salatuksi ja kätketyksi.

Mutta tahtoisin sanoa: meidän täytyy oppia tuntemaan itsemme. Siitä riippuu olemassaolomme tarkoituksen ymmärtäminen, siitä riippuu tulevaisuutemme. Meidän täytyy löytää oma todellinen luontomme, sillä se on pyhä, ja se on juuri se, mitä me voimme tarjota elämälle. Jos siitä luovumme, olemme niinkuin juureton puu, joka kuihtuu ja mätänee.

Tahtoisin siis ensinnä sanoa, että meidän täytyy etsiä ja syventää itseämme, karistaa päältämme se, mikä on luonteellemme vierasta, epäoleellista ja tuoda sitä, mikä on suoraan sydämestä tullutta.

Mutta se ei merkitse, että kaikki, mikä on ulkoapäin tullutta, olisi hylättävä. Niinkuin yksityinen ihminen ei seiso erillään, niin ei myöskään kansa. Me kaikki yhdessä kasvatamme suurta ihmiskunnan puuta. Yhdessä me muodostamme yhteisen ihmiskunta-ruumiin, ja siihen kukin tuomme omat ominaisuutemme. Tosin se, mikä on aineellista, häviää, mutta henki pysyy. Ja juuri sillä on oleellinen tarkoitus.

Tämä koskee erityisesti meidän kansaamme. Meitä ei ole turhaan säilytetty, emme ole turhaan kohonneet yli sen suuren tietämättömyyden, jossa sukulaisheimomme ovat. Meillä on sellaisia ominaisuuksia, joita ei ole muilla. Ja meidän henkistä häviötämme tietää se, jos vain jäljittelemme muita, emmekä osaa uskoa itseemme, emmekä päästä todelliseen itsenäisyyteen.

Voisi sanoa, että Jumala on antanut jokaiselle äänen ja se, joka on uskollinen omalle äänelleen, on uskollinen ihanteelleen. Se, joka katselee luontoa, huomaa pian, että jokainen on kaunis omalla paikallaan. Tammi ei ole kaunis viljavalla maalla, vaahtera ei ole kaunis karulla maalla. — Jos me voisimme muodostaa sellaisen kulttuurin, joka olisi aivan suomalaista, niin voisimme hyödyttää ja rikastuttaa ihmiskuntaa ja sen elämää. Toiset kansat eivät suinkaan meitä ihaile, vaikka kykenisimmekin jäljittelemään heidän laitoksiaan ja saavutuksiaan.

Meidän tehtävämme on syventää itseämme, ja karistaa päältämme se, mikä on luonteellemme vierasta, epäoleellista.

Se ei merkitse, että pitäisi pelätä tai vieroa sitä, mikä on vierasta. Ei yksilökään tule vahvaksi sillä, että hän pelkää vierasta vaikutusta. Hänen tulee vain itse olla niin voimakas, että hän osaa eroittaa, mikä on pääasia, mikä sivuasia, ja jättää sivuasia syrjemmälle.

Mikä on Suomen kansan perusluonne? Voin hyvin empien siihen vastata. En tahtoisi sitä määritellä, sillä se on niin hienoa ja salaperäistä, ettei sitä sanoiksi saata pukea. Mutta se ei olekaan pääasia, että se voitaisiin sanoilla määritellä, sillä kaikki sanat ovat kuolleita, kun taas kansan sielu on elävä ja sykähtelevä. Sentähden varokaamme, ettemme sitä peitä ja rajoita kaavoihin.

Kansamme sielun kehityksen linja on pitkä. Se on esiintynyt ja tulee esiintymään sekä edustavissa piireissä että kansan piirissä. Se on jotakin, jonka me heti tunnemme niin kotoiseksi ja omaksi. Se on ikäänkuin viiva, joka jatkuu eteenpäin, mihin, sen loppua emme tiedä. Me löydämme sitä Kalevalasta, Kantelettaresta — kansan kirjoista. Sitä ovat tuoneet esille Juhani Aho (Katajainen kansani), Aleksis Kivi ja monet muut, puhumattakaan Elias Lönnrotista, jonka nimi ja esikuva on unohtumaton. Elias Lönnrot oli niinkuin Suomen kansa, Suomen kansa on niinkuin Elias Lönnrot.

Ainoastaan hämäriä ääriviivoja voimme kuvata. Ensiksikin rauhallisuus: mongoleille ominaista. Ei aseellisen taistelun halua ainakaan omasta aloitteesta. Kalevalassa puhutaan laulun ja sanan mahdista, ja se tulkitsee kansan sielua. (Kummallinen kohtalo tuokin, kun Aleksander I lakkautti meillä asevelvollisuuden.) Sen sijaan on kansallamme ollut yhteinen taistelu ankaraa luontoa vastaan, joka on sen perusluonnetta muovaillut, sen sielua syventänyt ja rikastuttanut.

Toinen ominaisuus on kohtaloonsa tyytyminen, alistuminen, kärsivällisyys. Passiivinen vastarinta on ominaista. Siihen liittyy jonkinmoinen hitaus, myös luonnollinen tässä maassa, jossa matkat ovat pitkät ja avarat alat liikkua.

Lisäksi jurous, jäykkyys, tunteitten ilmaisemattomuus. Tämä johtuu pikistä talvista, täytyy sietää valittamatta, jotta aina pysyisi yllä hiljainen kytevä hehku. Sitten vakavuus, kestävyys, miettiväisyys. Täytyy elää yhteydessä jonkun korkeamman kanssa, joka antaa elämälle sisällyksen. Tässä maassa ei tulisi toimeen, jos ei olisi sisäisiä nautinnon välineitä.

Oikeuden halu ilmenee rehellisyydessä, lahjomattomuudessa, ei tahdota hyötyä keinottelulla. Ei vähääkään ihailla miestä, joka osaa ovelasti pettää.

Nöyryys ja vaatimattomuus johtuu maan karusta luonnosta. Tänne ei ole tullut mikään muu kansa kuin juuri meidän. Mutta tämä karu luonto ei ole rasittava, kun sen yhdessä kannamme.

Vielä huomaamme muita piirteitä niinkuin tiedon halun. Ikivanha on kysymys siitä, millä tavalla sitä kehittää? Siten , että on uskollinen omalle itselleen, sisimmälle itselleen, joka muodostuu yhteissummasta. Ei tarvitse kenenkään typistää itseään. Mutta se tuntee voimansa, joka tajuaa yhteytensä kansan kanssa. Yksinäinen, irtonainen on se, joka eristyy, hän potkii tutkainta vastaan. Meillä on mahdollisuus yhdistymiseen, sillä kuitenkin asumme lähellä toisiamme.

Tarvitaan erilaisuutta mutta myös yhteistuntoa. Eivät Kalevalankaan sankarit olleet samanlaisia.

Kaikkein kallein ja tärkein on tämä yhteistunne. Se edistää kansan sieluun syventymistä, yhdistymistä. Joskus saatamme nähdä tulevaisuuden näkyjä, ihmeellisiä. Meidän suuret kansallisjumalamme antavat siitä aavistuksen.

Koko maailmalle on tulossa toisenlainen aika. Oi, jospa silloin Suomen kansa soittaisi omaa säveltään, jospa mekin silloin tietäisimme ja tuntisimme oman elämämme lähteet. Nykyinen aika on kiireistä valmistusaikaa. Kunpa sen oikein käyttäisimme.

V. H. V.

»Ei sanat salahan joua,
Eikä luottehet lovehen,
Mahti ei joua maan rakohon.
Vaikka mahtajat menevät.»

Kalevala.

POÈMES DE PARIS.

I

IHMISELLE *kirj. Larin-Kyösti.*

Ma katson yli Montparnassen hautuumaan,
kaukana palatsien tulet tuijottaa,
vuossatain vainaat huokaa hiljaa haudoissaan,
kun pimeys ja yö mun allain aaltoaa.

Pariisin humu kuuluu kaukaa kaikuen,
Sampanjan, silkin suhinaan se sulaantuu
tai niinkuin demimondin nauru ilkkuen,
mut rikkaan riemun alta kohoo ristinpuu. —

Ja hautapaatten piiriin valkomarmoriin
kun yksinäiset, ylhät tähdet kimmeltää
kuin kyynelripsin kadotuksen kaupunkiin,
yön tuskan sinivihreet valot väräjää.

Maailman kaikkeus, maan turhuus vastaan lyö
kuin Luojan käsi sieluani varoittain,
ma kuuntelen — mua kutsuu sulosyntiin yö,
mut täällä on kai varjo, vaeltaja vain.

Mua huumaa päivän pauhu, sini-ilmain sees,
elämän nuoret nesteet kiihtää, kuohuttaa.
Oi, yö, nään kirkkaan tähtisalakyynelees,
en riemun rikoksissa täällä rauhaa saa.

Ma mietin, Suomess' on nyt puhtain, valkein yö,
tää kaikki kauneus kuin suurta unta ois.
En tiedä, miksi sydän sairaasti nyt lyö,
kuin kalman kaupunkiin nyt päivä painuu pois.

Paris, kesäkuussa 1925,

Montparnassen hotellissa.

TIEDÄN — TIEDÄ EN.

Tiedän, että elon tie
viettelyksiin tuimiin vie
ihmislasta;
voimat sielun syvyydestä
erhen pauloihin ei estä
lankeemasta.

Mistä päällä tähden tään
löydän taiston, matkan pään?
Sit' en tiedä.
Mikä lienen minä itse
syösty syntein syvyyksitse
virran viedä?

Lankeen, nousen uudestaan,
uhmaan — uutta voimaa saan,
matkaa jatkan.
Viimein taittuu vietin kärki,
jäähtyy — kirkastuvi järki,
— pää tää matkan?

Willie Angervo.

ELOKUU.

Kun kukkeimmillaan on elokuu
ja mairehinna maamme antimineen,
niin taivon kannen tahrattomaan sineen
syys kuolonentehineen kuvastuu.

On eessä ihmisenkin elokuu
— kun tuttu hälle valta hyvän, pahan,
hän valmis astumaan on tuonelahan
ja viitaketta vuottaa laho puu.

Willie Angervo.

TEOSOFIA — TOTTAKO VAI HYVIN KEKSITTYÄ? *)

Kirj. *Lauri Karila.*

Vanhat aikakirjat kertovat, että Konstantinopolissa oli muinoin jumaluusopillisten kysymysten harrastus niin suuri, että »jos kysyt, kuinka paljon saat rahastasi takaisin, vastataan: 'onko Poika syntynyt vai eikö?' Jos kysyt, mitä leipä maksaa, vastataan, että Isä on suurempi kuin Poika. Jos tiedustat kylpyä sanotaan, että Poika on luotu tyhjästä.» Meidän aikamme voi sanoa menneen vastakkaiseen äärimmäisyyteen. Jos tulee maininneeksi, että ihmisen henkisen olemuspuolen ja päämäärän tutkiminen on kallis asia, niin voipa saada vastaukseksi hajamielisen huokauksen: »On, kallista on. Ja kuten sanotte, mikä loppu ja määrä tälle kaikelle tuleekaan!»

Aineellisuus ja materia saakoon osansa huomiostamme. Mutta kahlehtia ne eivät saa meitä harhaansa. Ihanaa on käyttää perintöoikeuttansa ja antaa uskonnollisen tunnelman lääkitä katkeroitunutta sydäntä tai filosofian vilvoittavien tuulien rauhoittaa tuskastunutta otsaa.

Vaikka aikamme varjopuolet olisivatkin monet, niin onpa toisaalta niiden vastapainona paljon hyvää, josta ei ennen tiedetty. Otettakoon vain yksi esimerkki monien joukosta! Galilean valkoisen mestarin esiintyminen 2000 vuotta sitten on osoittautunut tärkeydeltänsä ensiluokkaiseksi historialliseksi tapahtumaksi, mutta kun hänestä ei sanomalehti kertonut eikä radio tiedoittanut, niin sanoma tästä uskonnonperustajasta ja hänen opistansa saavutti esim. meidän raukat rantamme vasta yli tuhat vuotta vanhana. Matka Palestiinasta Suomeen ei ole varsin pitkä, mutta siitä huolimatta evankeliumi tarvitsi sen kulkemiseen yli tuhat vuotta! Tällä kannalla eivät asiat ole enää. Nyt maapallolla tuskin syntyy mitään uutta, jota ei miltei samanaikaisesti tidettäisi meilläkin.

Aatesuunta, joka jo verrattain aikaisin ja melko menestyksellisesti on istutettu ja juurrutettu karuun kamaraamme, on teosofia.

Teosofia uudenaikaisena liikkeenä on verrattain nuori vesa uskontojen, filosofisten järjestelmäin ja maailmankatsomusten metsikössä. Sen panivat alulle v. 1875 New Yorkissa kenraalitar H. P. Blavatsky ja eversti H. S. Olcott. Ennenkuin luomme pikaisen katsauksen teosofisiin oppeihin, tarkastettakoon näiden huomattavien henkilöiden ulkonaisia elämänvaiheita.

Helena Petrovna Blavatsky (1831 — 91) syntyi eversti von Hahnin tyttärenä Jekaterinoslavin kaupungissa etelä-Venäjällä ja kuului aatelissukuun, joka sekä isän että äidin puolelta voi esittää loistavan sarjan sotilaita, virkamiehiä ja kirjailijoita. Lapsena hän oli raju ja taipumaton, todellinen *enfant terribbe* — hirveä lapsi —, mutta toisaalta hän loistavine luonnonlahjoineen ylen helposti oppi sellaisia aineita, joihin tunsi vetoa, esim. kieliä. Aivan varhain ilmeni hänessä myös taipumus mystillisyyteen. Päästäkseen vapaaksi kasvattajainsa alitui-

*) Tämä kirjoitus on lainattu »Maailman» äskettäin ilmestyneestä numerosta. Julkaisemme sen kaikkine kuvineen »Maailman» toimituksen ja arv. kirjoittajan suosiolla.

Toim.

sista »tuollainen ei sovi aatelisneidolle»-muistutuksista Lelinka (Helenan lempinimi) 17 vuotiaana teki äkkipikaisen päätöksen ja meni naimisiin vanhan kenraali Blavatskyn kanssa. Avioliitto ei tullut kestäväksi. Muutaman kuukauden päästä nuori rouva lähti omin päin avaraan maailmaan, jossa hän v. 1848 — 75 matkustaa sekä idät että lännet keräten valtavan varaston omin silmin näkemiään ja omin korvin kuulemiaan tietoja ja elämyksiä. Tällöin hän New Yorkissa ollessaan tutustui erään spiritistisen asian yhteydessä eversti Olcottiin, josta hänelle tuli uskollinen työtoveri. Teosofisen seuran he perustivat, kuten mainittiin, v. 1875 New Yorkissa, josta molemmat perustajat myöhemmin muuttivat päämajan Intiaan. Täällä pääpaikaksi tuli ennen pitkää Madrasin kaupungin lähellä oleva *Adyar*, jonne teosofien toimesta on noussut ihania puistoja, rakennuksia, kirjastoja ja kouluja. Eversti Olcottista tuli seuran ensimmäinen presidentti. kenraalitar Blavatskysta taas seuran salaisen osaston pää ja se lähde, josta teosofiset opit ovat vuoripuron lailla alkunsa saaneet paisuakseen aikaa myöten valtaviksi, maapallomme henkistä elämää hedelmöittäviksi virroiksi.

Oppiansa on Helena Blavatsky esittänyt lukuisissa kirjoissa, jopa kaunokirjallisessa muodossa, mihin hänellä niinikään oli eittämättömät lahjat. Hänen kirjoistansa mainittakoon tässä pääteos, »teosofien raamattu», »The secret doctrine» v. 1888 (alku siitä ilmestynyt suomeksikin nimellä »Salainen oppi»), »Isis unveiled» (Paljastettu Isis), »Teosofian avain» ja »Hiljaisuuden ääni». Kaksi jälkimmäistä on suomeksikin saatavissa.

Toinen liikkeen merkkihenkilö on yllä jo mainittu eversti *Henry Steel Olcott* (1832 — 1907), Teosofisen seuran »perustajapresidentti». Hän oli syntyisin yhdysvaltalainen, valmistui lakimieheksi ja harjoitti omaa asianajoliikettä. Yhdysvaltain sodassa orjain vapauttamiseksi (1861 — 65) hän saavutti everstin arvon. Helena Blavatsky on valtavana tahto-ihmisenä, omintakeisine tapoineen ja yllättävine lausuntoineen, antanut aihetta monenlaisiin arvosteluihin sekä puolesta että vastaan. Henry Olcottia taas on yksimielisesti kiitetty aloittamiensa asiain loppuun asti viemisestä, hienoudesta, jalosta mielenlaadusta, sanalla sanoen kaikista gentlemanin hyveistä. Blavatskyn ehdottomat vastustajat syyttävät häntä vain yhdestä: siitä, että hän muka herkkäuskoisena seurasi »sfinksin» (Blavatskyn) talutusnuorassa......

Kun Olcott v. 1907 kuoli, lausui hän viime sanoikseen seuraajaansa ajatellen: »Siunaan Annieta, siunaan Annieta.» Tällä henkilöllä hän tarkoitti rouva *Annie Besantia* (synt. 1847). Tämä innokkaana naisasiain ajajana, vapaa-ajattelijana ja sosialidemokraattina — nim. ennen teosofista kauttansa — englantilaisessa maailmassa hyvin tunnettu henkilö oli v. 1889 tullut Helena Blavatskyn oppilaaksi, ja ennen pitkää hän sekä kirjailijana että organisaattorina esitti leijonan osaa myös teosofisessa liikkeessä. Olcottin jälkeen hänestä siis tuli seuran järjestyksessä toinen presidentti. Hänen kirjojensa ja kirjoitelmiensa luku on miltei leegio. Tärkeimmät niistä — ja ne kaikki suomeksikin käännettyinä — ovat: »Aikain viisaus», »Kristinuskon salainen puoli», »Tajunta», »Karma», Jälleensyntyminen» j. n. e. Viime vuosinaan tämä nyt jo 78-vuotias *grandedame* on teosofisen työnsä ohella asettunut johtamaan Intian home-rule — itsehallinto — liikettä ja tehnyt senkin sellaisella menestyksellä, että missä Intiassa mainitaan isät sellaiset kuin Gandhi ja Tagore, siellä kuullaan myös Besant-äidin nimi.

Mahaatma Morya.

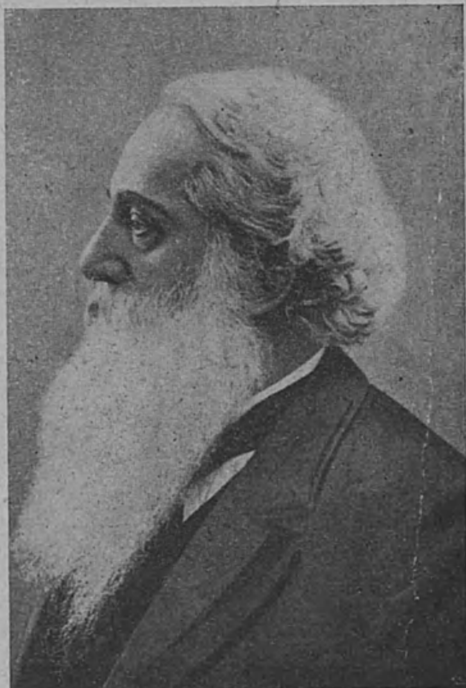
Mahaatma Kut Humi.

Entä teosofian opit sitten? Mitä nämä kunnianarvoiset ja viisaat henkilöt tahtovat maailmalle julistaa? Meillähän on niin sanoaksemme sekä Mooses että profeetat, mitä lisää viisautta siis vielä teosofia opettaa? Paljon, erittäin paljon. Niistä asioista on jo kirjoitettu volyymejä ja nyt, kun ura kerran on aukaistu, olisi entistä helpompi kirjoittaa noihin oppeihin kommentaareja — selityksiä — ja kommentaarien kommentaareja. Lyhyessä kirjoitelmassamme voimme tietysti vain viitata pariin-kolmeen teosofien luonteenomaisimpaan piirteeseen.

Kauneimpia teosofian oppeja on evankeliumi — niin vanha, mutta samalla kuitenkin niin uusi — ihmisten veljeydestä. Mitä? Ihmiset veljiäkö? Siis samanarvoisia, yhtä rakastavia, yhtä älykkäitä, yhtä hienostuneita? Loruja. Ettekö sitäpaitsi näe tarkastellessanne elämää ympärillänne, että veljellisesti ihmiset eivät kohtele toisiaan, vaan että vanhat roomalaiset olivat oikeassa julistaessaan, että *homo homini lupus* — susia ihmiset ovat toisillensa. Kyllä, näennäisesti on asia, kuten väitätte, mutta pohjaltaan peräti toisin. Jokaisen ihmisen, rikoksentekijänkin, sisin olemus on jumalallinen yksilö, hyvä ja puhdas, ja juuri tämän *aatma-buddi-manaksemme* — uskonnollisella kielellä sanoisimme lähinnä: omantuntomme — vuoksi olemme veljiä keskenämme. Tämä meidän *korkeampi minämme* — jälleen termi samalle asialle — on pantu tänne maallisen elon surun-alhosta ja haihtuvista riemuista keräämään kaikkiin olemuspuoliinsa ihanaa täydellisyyttä. Emme moiti liljan siementä, että se ot-

Helene Petrovna Blavatsky

Henry Steel Olcott.

Annie Besant.

taa ravintonsa ilkeästä liejusta, vaan odotamme kärsivällisesti varren, lehtien ja puhtaanvalkean kukan kehkeytymistä. Samoin teosofit tahtovat syntisessä nähdä ensi kädessä puhtaan sisimmän olemuksen, veljen, joka kamppailee ylös ilmaan ja valoon.

Toinen huomattava teosofian julistus on oppi *karmasta*. Jos tahtoisimme käyttää sitä kieltä, johon oppineet rakastavat pukea ajatuksensa, niin sanoisimme, että karma on sama kuin syyn ja seurauksen laki. Mestari Jeesus puhuu tästä samasta laista, sanoessaan: »Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittää.» Mikä tahansa siis ihmistä kohtaa, köyhyys tai rikkaus, sairaus tai terveys, suru tai ilo, se on seuraus jostakin syystä, jonka hän itse on pannut alkuun ja jonka seuraukset aikanaan tulevat. Ankara on siis tämä laki, se on totta, mutta toisaalta myös hyvä ja oikeudenmukainen, joka järjellisellä tavalla selittää lukemattomat tämän maailman näennäisesti sovittamattomat ristiriitaisuudet.

Kolmas julistus on oppi *jälleensyntymisestä*. Teosofian mukaan ei todellakaan sielulle riitä yksi ainoa käynti täällä surun ja murheen laaksossa, sillä niin paljon jäi vainajalta kokematta ja oppimatta, jäipä iloitsemattakin ...... Maakouluun, jossa on monta luokkaa, satoja luokkia, on sielun palattava käytyään lomalla ensin kiirastulessa, sitten taivaan kesämaassa...

Neljäs julistus on oppi *mestareista*. Keitä he ovat ja mitä he ovat? Täydellisiksi tulleita ihmisiä, jotka ovat meitä yhtä paljon korkeammalla kuin me eläimiä eläimet kasveja ja kasvit kivennäisiä. Tutuimmat heidän »valkoisesta veljeskunnastaan» ovat meille suurten uskontojen perustajat Zarathustra, Mooses, Budda, Jeesus. Muita luettelevat teosofit vielä suuren joukon, sukukuntamme ylväimpiä hallitsijoita, kehittyneimpiä ajattelijoita ja puhtaimpia pyhimyksiä. Itse Teosofisen seuran varsinaisia perustajia he selittävät olevan kahden tiibetiläisen, länsimaille tuntemattoman mestarin, nim. mahaatmojen — mestarien — *Moryan* ja *Kut Humin*, joten siis Helena Blavatsky ja Olcott toimivat näiden valittuina aseina. Tämän maailman mahtajat otaksuvat ohjaavansa yksilöitä ja kansoja, mutta itse asiassa — sanovat teosofit — on ylin johto sittenkin mestareilla, noilla salaperäisillä mahtavilla ihmiselämän tarkkaajilla.

Kokonaisen ryöpyn vastaväitteitä ja kysymyksiä ovat jo yksistään edellä kajotut opit omiaan synnyttämään. Mutta maan ja taivaan välillä on, kuten myönnetään, paljon ihmeellistä. Mitä enemmän me ihmiset opimme tuntemaan makrokosmosta ympärillämme ja mikrokosmosta itsessämme, sitä enemmän alkaa tämä todella jumalallinen näytelmä *»Mistä-miten»minne?»* kiehtoa mieltämme. Erittäin rohkeitten väitteitten esiin sinkahuttajana on silloin teosofi sangen tervetullut seuraamme.

»Rakkaus on maailman alkemisti, joka muuttaa kaiken kullaksi.»

Annie Besant.

KATKELMIA V. H. VALVANTEEN MUISTOLLE.

Kesäaurinko valaisi Tuonenkylän temppeliä, kun me eräänä vuosikokouspäivänä istuimme siellä, me teosofiset veljet. Mielenkiinnolla odotettiin puhujaa. Silloin astui veljemme V. H. V. lavalle. Hän oli vielä terve ja nuori, hänen lempeät kasvonsa ilmaisivat iloa ja voimaa. Hän tiesi, että oli uhrannut elämänsä Mestarille, ja että hän nytkin seisoi siinä Heidän palvelijanaan. Hän puhui vakavuudella ja tiedolla, ja jos hänen tietonsa ei vielä ollut täydellinen, oli hänellä kumoamaton usko, joka vaikutti toisiinkin. Kukaan ei jäänyt tyhjäksi temppelistä poistuessaan; hänen sielunsa rakkaus riitti aina kaikille.

Muistan toisenkin tilaisuuden, jolloin me, T. S:n jäsenet, olimme kokoontuneet vanhaan juhlasaliin Bulevardinkadun varrella. Tiheissä riveissä siellä istuimme ja odotimme. Taas nousi V. H. V. puhumaan. Monen silmissä näkyi kyyneliä, sillä rakas veljemme oli niin väsyneen näköinen. Hänen hellät kasvonsa olivat kalpeat, ja se, jolla oli silmät nähdä syvemmin, huomasi kuoleman merkin hänen lempeissä piirteissään. Kuitenkin hän puhui voimakkaasti puolustaen Teos. Seuraa, ja selittäen sen tarkoitusta suurella rakkaudella.

Paljon oli myös niitä, jotka eivät ymmärtäneet tätä suurta sielua, jonka motiivit aina olivat puhtaat ja hyvät. Se ei ollut ihmekään, sillä hän seisoi vartiopaikallaan ristiaallokossa. V. H. V. oli johdonmukaisesti uskollinen asialle. jonka lipunkantajaksi kohtalo oli hänet määrännyt. Mutta kun hänen ihmisrakkautensa oli niin suuri, että hän koetti ymmärtää ja nostaa kaikkia, niin oli siitä vuorostaan seuraus se, etteivät kaikki häntä ymmärtäneet. Hän uhrasi oman ilonsa ja rauhansa muiden hyväksi, ja kärsi toisten väärinkäsitykset tyyneesti ja valittamatta.

Paljon olisi sanottava Väinö Heikki Valvanteen työstä, hänen suunnattomasta rakkaudestaan totuuteen ja hänen ahkeruudestaan kuolemaan asti, mutta minun kynäni ei pysty arvostelemaan tätä Mestarien palvelijaa, jonka kirjat pitkiä aikoja tulevaisuudessa ovat meille kaikille tukena vaelluksen väsyttävää tietä polkiessamme.

Agnes Gluud.

Tuhannen ihmisen joukossa on tuskin yksi ainoa, joka kilvoittelee saavuttaakseen täydellisyyttä, ja pyrkivienkin joukossa lyötyy vain ani harva, joka Minut totisesti tuntee.

*

Joka ruumiistaan erotessaan ainoastaan minua ajattelee, hän saapuu Minun olemukseeni.

*

Minä olen samankaltainen kaikille olennoille. Minä en ketään luotani työnnä enkä ketään puoleeni vedä. Mutta joka on Minulle alistunut, hän on Minussa ja Minä hänessä.

Bhagavad Gîtâ

LESKEN AINOA POIKA.

Sabbatin on tyyni aatto,
rauha yli maiden
suven autuaiden. —
Verkkaan liikkuu surusaatto:
nuorukainen, äidin ilo,
kirkas kuni päivänkilo,
solakka ja sorja,
väkevä ja norja
paareilla nyt avutonna
lepää kalpeana,
aivan valkeana.
Nyyhkii äiti lohdutonna. —
Tokko ilta lohdun luo,
vilvoituksen tuo?

Saattue liikkuu ja loittonee,
kun varjot pitenee.
Tuolla kuultaa jo kummut kalmiston,
varjossa myrtin ja laakerin
ja tuon tumman ja totisen kypressin:
pyhä kartano uupuneiden,
tyyn' yhtymä kaikkien teiden.
Horjuu äiti lohduton. —
Mut onhan nyt ihmeen aika,
jota tähtikin ennusti,
ja liikkuuhan taivaan taika,
miss' astuvi Mestari!

Ja, kas, kuni hengessä kuullen
tuon itkun ja nyyhkinnän,
joka siivillä iltatuulen
tuonne taivaan ilmoille sai,
hän lähestyy illan suussa
kera opetuslastensa, hän,
Herra kuolon ja elämän.
Hän lähenee kukkien kuussa,
kuin lähenee sunnuntai.

Hän katsahti nuorukaiseen
ja puolehen äityen,
ja silmänsä autuaiseen
sai kyynel lämpöinen.
Hän kohotti katseensa vainen:
Oi, Isä taivasten!,
ja käski: Nuorukainen,
ma sanon: nouse jo!
Ja hän nousi kuin aurinko.

Hän nousi kuin kevätpäivä,
kun haihtuvi öinen häivä,
niin nuorna ja sorjana
ja väkevänä kuin ennen
ja yhtä norjana,
kuin äitinsä luota mennen
oli viinitarhaansa hän
käynyt kulkua kerkeän.

Mut kalmiston puut kovin kummissaan
näin kuiskivat illan suussa:
Ei saattue luoksemme tullutkaan!
Mikä mahti on syntynyt maailmaan,
joka katkaista kulun voi kuoleman?
Mut iätivehryt kypressi,
sama tammi- kuin toukokuussa,
niin kauniisti hymisten sanoi:
Omaa SANAANSA Isä vain totteli,
tehän kuulitte, että Hän ANOI!

Rafael Ronimus.

LAPSEN MIELI.

Raamatussa puhutaan paljon lapsenmielestä: »Ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette suinkaan voi tulla Jumalanvaltakuntaan» sanotaan siellä ja toisessa paikassa taas, että ymmärtääksemme henkisiä asioita on meidän otettava järkemme vangiksi ja turvauduttava yksinomaan uskoon. Kerran sanoo Jeesus Nasaretilainen: minä kiitän Sinua Isä, että olet salannut nämä asiat viisailta ja toimellisilta ja ilmoittanut pienille ja yksinkertaisille. — Merkitseekö tämä, että Raamatun mukaan ihmisjärki on jotakin halveksittavaa ja järjen käyttö tuomittavaa. Onko se aivankuin vihamielinen ymmärtäväisille, viisaille ihmisille, suosien vaan niitä jotka lapsellisella uskolla vastaanottavat heille ilmoitetut asiat tutkimatta ja arvostelematta niitä ollenkaan.

Eipä suinkaan. Onhan inhimillinen äly, jolla Luoja on ihmisen kruunannut kuvansa kaltaisuuteen juuri Häneltä kotoisin, pisara Äärettömästä, kipinä Suuresta Valosta. — Mitä sitte tämä lapseksi tuleminen tarkoittaa?

Lukijani varmaankin tuntee tarinan Mestarisepästä, viisaasta miehestä, joka oli mestariksi syntynyt ja tunsi kaikki alaansa kuuluvat asiat. Ei sitä salpaa jonka rakennetta hän ei tuntenut, ei sellaista salalukkoa joka ei Mestarisepän käsissä auennut, semmoinen oli seppä, mainio mies ja maineessaan vertaa vailla.

Hakivat kerran Mestariseppää aarrearkkua aukasemaan, missä ihmeellisen salalukon tiedettiin olevan, lukon jonka salaisuutta eivät muut käsittäneet. Mestariseppä ei hämmästynyt. Hänhän *ymmärsi* kaiken, tarvitsisi vaan hiukkasen aikaa ehtiäkseen siihen tutustua silloin arkun kansi kyllä saataisiin aukeamaan. Ja hän ryhtyi asiaan tunnusteli ja koetteli arkkua puolelta ja toiselta, ei päässyt vielä selville lukon salaisuudesta. Se oli ihmeellinen lukko, näkymätön, salaperäinen arvoituksellinen johon ei päässyt käsiksi ollenkaan.

Mestariseppä jatkaa työtään, lopuksi hän jo työlästyy, tuskastuu ja kiihtyy. Mitä tämä tämmöinen oikeastaan on, ei ole tämänkaltaista nähnyt elinpäivänään. lukko ei aukene. Mikä häpeä Mestarisepälle! Hän etsii yhä lukon salaisuutta, hakee hakee epätoivoissaan.

Annettu aika on jo loppuunkulunut. Mestarisepän täytyy nyt masentuneena tunnustaa että tämän lukon taika ei ollut hänelle selvinnyt ja että arkku pysyisi suljettuna edelleen.

Silloin tuli lapsi ja avasi kannen — siinä kun ei lukkoa ollutkaan.

Siinä se on usein onnettomuus »viisasten ja toimellisten», järki ja älyniekkojen että he yksinkertaisia asioita ajatellessaan kompastuvat omaan viisauteensa, jotka ovat *vaiston* ja *alitajunnan* avulla tunnettavissa mutta ei voida järjellä käsittää. Tikapuut ovat hyvät olemassa kun tahdomme ylettyä omaa mittaamme korkeammalle, mutta kun tahdomme ottaa jotain *maasta* ovat ne haittana, on ensin laskeuduttava alas niiltä, ennenkuin saamme käsiimme tuon tarvitsemamme esineen.

Kuinka pitkälle sitä jo onkaan päästy ihmisälyn avulla. On tehty summattomia valtauksia luonnonvaltakunnassa ja yhä uusia mahdollisuuksia etsijän silmiin kangastelee. Kuinka onnellisia olemmekaan siitä ja miten suuressa arvossa pidämme itsekukin sitä järkivähäistämme jonka olemme saaneet. Ennemmin eläisimme raajarikkoisina, luopuisimme näöstä, kuulosta, mistä muusta tahansa kuin järjen valosta joka on meille kullekin kaikista kallein.

Mutta viisaus ja äly voi myöskin tulla ihmiselle kompastuskiveksi kuten monet muutkin synnyinlahjaksi saamamme hyvät avut. Ihmiskunta, joka älyllisesti on viimeisten aikojen kuluessa kulkenut voitosta voittoon, on vaistojensa puolesta heikentynyt ja tullut yhä kauemmaksi oikeasta kotimaastaan hengenmaailta mistä se on lähtöisin, ollen ennen lapsuuskautenaan likempänä alkuperäänsä, Jumalaa. Sillä ihmisjärki niin keskinkertaisen yksilön kuin neronkin on vasta pieni osa täydellisestä viisaudesta ja senvuoksi sen liikkumapiirikin on vielä niin ahdas ja rajoitettu, joskaan sen mahdollisuuksilla ei näytä ääriä olevan, niin toistaiseksi olemme vielä siinä, että ihmisäly, vaikka se ottaakin valtansa alle luonnonvoimat yhden toisensa jälkeen ja laskee taivaan tulipallojen kulkuradat ei vielä käsitä oman olemuksensa salaisuutta: Kuka minä olen ja minne kulkee tieni? Olenko pian hajoava tomukokoumus, vaiko henkiolento ainemajassa asuva? — Järki ei voi ratkaista tätä, ken on vastauksen näihin kysymyksiin löytänyt on tullut siihen toista tietä ei järjen; joka tutkii ja pohtii, kuluttaa aikansa ja voimansa tässäsuhteessa tuloksettomaan työhön ollen lopuksi yhtä epätoivoisen neuvoton kuin oli Mestariseppä ihmeellisen salalukon edessä.

Järjenkannalta on ihminen säälittävän surkea olento, jonka joku tuntematon voima on tänne viskannut. Hänen on vasten tahtoaankin otettava päälleen elämän kuorma, vastattava velvollisuuksista joita se hänen päällensä säilyttää, kestettävä kaikki sen kärsimykset ymmärtämättä ollenkaan miksi ja mitä varten. Ja aika kiiruhtaa. Hetket kuluvat yhä nopeammin kuta pitemmälle ikä ehtii, mutta salaisuus ei selkene. On kohta jo lähdettävä täältä mutta vielä ei ole ratkaistu oman olemuksen arvoitus. Viimehetki saa hänet kauhusta tyrmistymään. Silloin tulee lapsi ja avaa salvan. Onnellinen hän, kenen sisimmässä vielä lapsi elää. Tuo yksinkertaisesti luottava, kylliksi nöyrä tunnustamaan että on olemassa vielä paljon semmoista jota hän ei voi käsittää ja joka jaksaa uskoa hänelle *annettuun* tietoon.

Kun älykäs ihminen herää totuutta etsimään alottaa hän sen aina järjellään vaikka oman sydämensä kautta löytäisi lyhyen oikotien päämääräänsä saavuttamiseen. Hän sanoo itselleen, minun täytyy tulla *tietämään* totuus, ja vaikka hän käyttäisikin sanaa *tuntea* tarkoittaa se tietämistä sen näemme hänen edesottamisistaan. Hän kartuttaa tietojaan henkisistä asioista tutkii eri uskontoja ja kehittää älyään kaikin voimin ymärtääkseen. Hän aivankuin rakentaa tornia, taivaaseen hipoavaa löytääkseen Jumalanvaltakunnan. Hän kuluttaa hukkaan aikaansa ja voimiaan. Silläaikaa oli hänen veljensä, vähempi lahjoiltaan löytänyt sen, joka oli »peltoon kätketyn aarteen kaltainen» maasta, johon se oli kätkettynä jokaisen käden ulottuvilla paitsi hänen, joka siellä ylhäällä rakenteli torniaan.

Monelle meistä ei ole annettu suuria lahjoja, ei loistavan älyn lahjaa jonkatähden lapsenmielen saaminen on meille helponpaa ja me kiitämme Taivaallista Isää joka ei pannut lukkoa aarrearkkuunsa, ei nostanut sitä ylös korkeuksiin vaan asetti niin, että se pieninkin, ihmisten silmissä vähäväkisin, kykeni siitä osalliseksi tulemaan.

Ilma Virtala.

»Etsikää, niin te löydätte, kolkuttakaa, ja teille avataan.»

HILJAISUUDESTA.

Oletteko huomanneet, mikä mahti on hiljaisuudella, mikä valta vaitiololla? Siinä on taivaallista taikaa, Natsarealaisen magiaa, hän jo vaikeni mieluummin kuin puhui ja usein vetäytyi hiljaiseen yksinäisyyteen, jota hän rakasti.

Kaikkien kansojen terve järki ja turmeltumattomat vaistot ovat aina löytäneet hiljaisuuden majesteetin ja kunnioittaneet sitä. Sanaparret, joihin kansat ovat mahduttaneet niin paljon luontevaa ja nasevaa viisautta, todistavat sen. Puhuminen on hopeaa, vaikeneminen kultaa. Aamuhetki kullan kallis. Ja miksikä niin kallis? Varmasti siksi, että siihen sisältyy niin paljon hartautta ja hiljaisuutta, joka suuresti suosii ja helpottaa luomistyötä, mitä lajia se liekään. Ja onnellisesti suoritettu luomistyö on kullan veroista, nähkääs!

Jo aikaisemmilta ajoilta, aina antiikista asti soi kuulijan korvaan tuo sama kultainen kehoitus hiljaisuuteen ja vaitioloon. Niinpä kehoittaa tuo sirojen säkeiden hienostunut sorvaaja Horatius, eräässä korkeassa oodissaan nuoria kuulijoitansa vaitioloon:

Favete linguis! Suosikaa vaitiolollanne, kehoittaa hän, kun minä, muusain pappi, laulan ennen kuulemattomia lauluja teille, te nuoret, tytöt ja pojat! Ja vielä lisää hän: Odi profanum vulgus et arceo! Tarkoittaen tällä sanoa, että hän vieroo, jopa vihaakin sitä kehittymätöntä kuulijakuntaa, joka ei osaa antaa arvoa hiljaisuudelle, ei vaitiolollaan kunnioittaa laulun pyhää hetkeä.

Eddan, ruotsalaisen kansalliseepoksen viisas Valakin kehoittaa ja neuvoo matkamiestä hiljaisella varovaisuudella astumaan yli tuntemattoman, oudon kynnyksen, ty ovisst är att veta, vad ovänner hålla sig dolda, sillä tietämätöntä on, missä vihamiehet piileskelevät. Hiljaisuus, kas, teroittaa katsetta ja muita sielunkin ominaisuuksia ja kehittää niitä.

Me puhumme »hiljaisuuden äänistä». Sanotaan, että se on viisas, joka kykenee ymmärtämään ja kuuntelemaan niitä. Noita ääniä kuunteli muinoin Herramme ja Mestarimmekin Taaborin, kirkastuksen vuoren huipulla, ja koska hän sieltä palasi seurasi valokehä hänen tyyniä askeleitaan.

Hiljaisuuden palvojat tunnetaan jo heidän käynnistään: se on verkkainen ja tyyni. He kulkevat ikäänkuin he aina kuuntelisivat jotain, jota muut ei kuule.

Vaitiolossa piilee ihmeellistä valtaa ja voimaa ja nautintoakin, autuaallista nautintoa. Väitetään, että musikaaliset nerot nauttivat eniten soiton intervalleista, väliajoista ja pausseista. He kuulevat silloin jotain ihmeen suloista ja ihanaa, jota tavallinen korva ei kykene kuulemaan. Vaitiololla on valtaa ja vaikutusta kuin harvoilla sanoilla. Apollonius Tyanalainen, ensimmäisen vuosisadan filosofi ja mystikko, vaikeni kokonaista viisi vuotta tullakseen viisaaksi ja väkeväksi. Ja hän saavuttikin sellaisen viisauden ja vaikutusvallan ympäristöönsä, että hän kerrankin paljaalla kädenliikkeellään saattoi hillitä kokonaisen kansannousun ja kapinan.

Historia tuntee monta suurta hiljaisuuden miestä. Hiljaiset, mietiskelevät kalifit hallitsivat onnellisesti suunnatonta valtakuntaansa. Eikä meidänkään aikamme ole vailla suuria vaikenijoita. Hiljainen Wilhelm Oranilainen pelasti kansansa sorrosta ja orjuudesta. Kuuluisa englantilainen historiankirjoittaja ja ajattelija ja mainio runoilija Alfred, Lord Tennyson olivat pitkäaikaisen vaikenemisen kautta tulleet henkisesti niin liki toisiaan, että he saattoivat kokonaisen

illan vaieten seurustella keskenään, sanaakaan sanomatta, ehkä tupakoiden ja katsellen ikkunasta valtamerta, ihmiselämän mahtavinta vertauskuvaa. Ja kun he sitten myöhään erkanivat kuiskasivat miehet hymyhuulin: Ihmeen suloinen illanvietto, ystäväni, tämä täytyy meidän kohta taas toistaa.

Kristuskin käytti usein sitä voimaa, jota uhkuu vaitiolosta. Kivitettäväksi tuomitun naisrukan pelasti hän niinikään vaikenemalla. Hän lausui vain nuo tunnetut sanat synnittömästä kivittäjästä, kumartui sitten vaieten kolme kertaa kirjoittaakseen jotain sormellaan temppelikartanon hiekkaan. Ja kun hän kolmatta kertaa kohotti jalon lempeän päänsä, olivat naisen syyttäjät, omantuntonsa lyöminä, kaikki hiipineet pois. Sellainen valta on vaitiololla.

Maailmat luotiin sanan voimalla, sanotaan, mutta se sana mahtoi olla hyvin hiljainen, ehkä kuiskaus vain, ehk'ei sana ollenkaan, vaan pikemmin jumalainen, mahtava ajatus, luomisajatus, siunauksellinen ja suuri. Jumalan oikea nimikin on salassa, sitä ei ole vielä kukaan ääneen lausunut, ei edes arkkienkelitkään. Sitä suojelee suuri, läpitunkematon hiljaisuus, jota ei edes Kristuskaan saanut rikkoa. Niin pyhä on hiljaisuus, että sille on uskottu niin suunnattoman vastuunalainen vartijatehtävä. Miksikä vastuunalainen? Siksi, että se, joka tuntisi Jumalan oikean nimen, voisi luoda maailmoita tai tuhota ne. Ja hiljaisuuden pyhän kynnyksen yli astumme me kerran kukin, jotta me kerran kaikki oppisimme kuunteleman ja käsittämään hiljaisuuden ikuisia ääniä.

Rafael Ronimus.

KOHTALONI.

Mikä rinnassa paino?
Mikä aavistus synkkä aivoissa kulkee?
Mikä väsymys suuri
Syleilee mua ja silmäni sulkee? —

Läpi hiljaisuuden
käy yössä askeleet vuoteelle salaa.
— Jo tunnen ja tiedän:
sen on kohtaloni; se luokseni palaa.

— Niin — sinä palaat,
et outona, oudoin et kantamuksin:
sinut varustin itse
mä toivein ja salaisin ajatuksin.

Yrjö Teppo.

INHIMILLINEN MIELIKUVITUS.

Mielikuvitus on ihmeellinen voima. Se on salaperäinen ominaisuus, joka tekee tunne-elämän niin hienorakenteiseksi ja näkemyksen niin monivaihteiseksi että oikealle omistajalleen on se yksi elämän arvokkaimmista tekijöistä. Se määrää hänen suhteensa elämään, ympäristöön, kanssaihmisiin ja omaan itseensä; se määrää hänen työnsä ja toimensa laadun ja kuvastaa hänen luonnettaan monintavoin. Se on eräänlainen peili, joka heijastaa muille koko hänen näkemyksensä. Sillä onkin ihmeellnen taito uskottaa todeksi kaikkea semmoista, mikä muuten saattaa olla vain unikuvain kaltaista hullutusta. Tuossa tuokiossa voi se kohottaa mielen huimaaviin korkeuksiin ja avata eteen asioita, joita kaikkien aikojen maantieteen ja historian oppikirjat eivät saata kertoa, tai kuljettavat taivaanlakea ikänsä huuhtoneet tuulet semmoisia juttuja ja tarinoita, mitkä saattavat varjoon Kalidasan parhaat kertomukset ja tuottavat kunniaa Tuhannen ja yhden Yön marmoripalatsien salaisuuksille. Ja samassa kiidättää se ajatuksen nopeudella merten syvyyksiin, missä löytyvistä ihmeistä riittäisi kertomista kaikille niille, jotka talvi-iltoina tuskittelevat takan ääressä, miten saada aikansa kulumaan. Maailman kaikki galleriat ja museot eivät riitä kuvaamaan murto-osaakaan siellä tavattavasta kauneudesta ja sopusoinnusta, rikkaitten palatsit ja kullat ovat vain arvotonta katinkultaa sen loiston ja komeuden rinnalla, eläin- ja kasvikokoelmat sekä ihmisten vilkkain hyörinä hukkuvat kuin tomuhiukkanen sen outoon eläin- ja kasvipaljouteen ja ihmeellisten olioitten valtavaan hyörinään. Siellä ajatukset saavat nukkua pelkän katsomisen ja luulemisen kustannu ksella.

Mielikuvitus on lohduttaja, joka saa synkkätoiveisen katseen kirkastumaan, mutta yhtä usein on se hirveä peto, joka vajottelee mieliä tuskaisiin aatoksiin miten se mielii, saa se mitättömään asiaan kohdistumaan samalla kertaa rakkautta, pelkoa, kauhua ja ihastusta.

Mutta kuka on oppinut sitä hallitsemaan, sen se saa hymyilemään kuolonkin hetkellä ja aavistamaan ihanuuksia tulevasta onnesta, mihin ajatus ei vielä pysty. Sillä itse asiassa on mielikuvitus mailman parhain marionetti.

Antti Halonen.

MESTARIAVAIN.

(»The Master Key»)

Jatk.

Tähän saakka olemme enimmäkseen antaneet Mr. Haanel'in itsensä puhua. Kun nyt lopuksi käymme muutamin sanoin selvittämään esitetyn järjestelmän soveltamista, olemme pakoitetut jättämään opettajamme turvallisen käden ja parhaan taitomme mukaan kokoilemaan lyhyen yhteenvedon hänen esittämistään ohjeista, jotka alkuteoksessa ovat siroiteltuina sinne tänne, yli koko kirjan.

Ajatus on luova voima, meidän on vaan opittava oikealla tavalla keskittämään ja hallitsemaan ajatuksemme. Mr. Haanel esittääkin teoksessaan kokonaisen

sarjan harjoituksia, jotka alkaen ruumiin asennon hallinnasta jatkuvat ajatuksen täydellisimpään konsentratioon, keskitykseen. Nuo harjoitukset ovat ilmeisesti samanlaiset, kuin mitä useissa salatieteellisissä kouluissa käytetään ja jotka esim. Intiassa ovat hyvin tunnetut. Sivuutamme tässä kuitenkin nuo puhtaasti teknilliset harjoitukset, koska kokemus on osoittanut, että sellaiset ilman tarkkaa ohjausta voivat helposti aikaansaada tuhoisiakin seurauksia harjoittajalle itselleen, ja koska nuo teknilliset keinot, niin vaikuttavia kuin lienevätkin, eivät kuitenkaan ole lopullisen saavutukseen nähden niin tärkeitä, kuin joka päiväinen, tavanomainen mielenasenne, jonka Mr. Haanel'kin asettaa kaikista tärkeimmäksi ja ratkaisevimmaksi.

Niin, Mestariavain-järjestelmän soveltaminen merkitsee sielunajatuksen, elämän, tunteen ja tahdon oikeata virittämistä ja tämän oikean vireen, oikean asenteen säilyttämistä aina ja kaikesta huolimatta. Jos lukija tahtoo vielä kerran silmäillä läpi tämän järjestelmän perusteet, joita tämän lehden kahdessa numerossa olemme esittäneet, voi hän likipitäin aavistaa, minkälaista mielenasennetta tarkoitetaan.

Ennen kaikkea: on säilytettävä mielessä tosiasia, että maailmankaikkeuden perustana on kaikkiallinen, universaalinen tajunta, jonka ilmennystä kaikki olevainen on. Olemuksensa mukaisesti on tämä kaikkiallinen tajunta tahtoa ilmentymiseen ja samalla tahtoa hyvään, sopusointuun, runsauteen, onneen. Ihminen, tämän tajunnan välittömin ilmennys, on yksilönä kuitenkin suhteellisesti vapaa: hän voi joko pyrkiä tietoiseen yhteyteen ja sopusointuun kaikkiallisen tajunnan kanssa ja siten tulla ehtymättömän voiman kanavaksi, tai eristäytyä siitä, virittää itsensä väärin; edellisessä tapauksessa muodostuu hänen elämänsä onnen, terveyden ja runsauden harmoniaksi, jälkimäisessä katkeruuden, sairauden ja puutteen vihlovaksi epäsoinnuksi. — Tietenkin tällä on tullut sanotuksi vain perusaate, eikä se elävässä elämässä — johtuen kunkin ihmissielun ylen moninaisesta liikehtimisestä — juuri koskaan esiinny niin kategoorisena, selvänä ja yksinkertaisena kuin perusaatteen yksinkertaisuus tuntuisi edellyttävän. Painolakikin on yksinkertainen määriteltäessä, mutta käytännöllisessä todellisuudessa se aikaansaa mitä moninaisimpia ja näennäisesti ristiriitaisiakin ilmennyksiä.

On siis pidettävä mielessä tämä perusajatus ja siihen vedoten, siihen luottaen käytävä luomaan toivottuja asioita. Onko jonkun terveys heikko? — Minkä tähden jäädä heikoksi, kun kerran kaikkeuden rajattomat, luovat ja elähyttävät voimat ovat käytettävissämme! Miten? Siten, että viritämme päivätajuntamme terveyden, voiman vireeseen, ajattelemme vain terveyttä, iloitsemme siitä aivan kuin se jo olisi meillä, annamme kaikkkien solujemme värähdellä tätä iloa. Seuraus: Ali- eli piilotajuntamme omaksuu tämän uuden vireen ja tulee siten viritetyksi sopusointuun kaikkeuden luovien, elähyttävien, hyväätarkoittavien voimien kanssa, jotka nyt pääsevät vaikuttamaan ihmisen elimistöön, rakentamaan sitä uudestaan, elähyttämään ja vahvistamaan. Kysymys on vaan siitä, jaksammeko uudistaa päivätajuntamme vireen ja kykenemmekö säilyttämään tuon uuden vireen päivästä päivään, kuukaudesta toiseen, antamatta aikaisemmin liikkeelle panemiemme vaikutusten, niiden ilmetessä esim. taudin puuskauksina, horjuttaa uutta uskoamme, keskeyttää luomistyötämme.

Onko joku köyhä? Miksi olla köyhä, kun kerran kaikkeuden tahto meihin

lapsiinsa nähden on runsautta, yltäkylläisyyttä? Taaskin on meidän vain viritettävä mielemme runsauden, menestymisen, onnen vireeseen. Olemme kuninkaan lapsia, kaikkeuden prinssejä ja kaikki isämme aarteet ovat käytettävissämme. — Ihmissuvun kollektiivisen ominaisuuden lisääntyminen, joka ensi kädessä johtuu lisääntyneistä tuotantovoimista, on sekin Haanel'in mukaan vain seurausta ihmissuvun kollektiivisesta tahdosta korkeampaan elämisen tasoon; se tahto on manannut esille uudet tuotannolliset voimat. Mutta yksilö voi aivan kuin astua edelle yleisestä tasosta, manata käytettäväkseen aivan erikoiset mahdollisuudet. *Käytettäväkseen!* Niin, siinä onkin salaisuus. Jos tahdomme saada runsautta, joka on samalla onnea, emme saa asettautua itsekkääseen, minäkeskeiseen asenteeseen, emme saa sanoa: minä tahdon omistaa! Meidän on sanottava: minä tahdon antaa, tahdon olla taloudenhoitaja, virranjakaja. Kaikkeuden tahto kaikkien onneksi, runsaudeksi ja yltäkylläisyydeksi toteutukoon kauttani. — Ja meidän on iloittava uudesta asemastamme, ajateltava vain runsauden, jalostuneen hienostuneen elämän ajatuksia. Ja seurauksena on taasenkin, että piilotajuntamme omaksuu uuden vireen, kaiuttaa maailmankaikkeuteen uuden säveleen, johon kaikkeuden orkesteri vastaa samalla säveleellä. Ja katso! Salaperäiset voimat astuvat toimintaan, vastaamme vyöryy tilaisuuksia, odottamattomia onnellisia käänteitä, onpa aivan kuin joku kulkisi edellä me järjestäen kaikki. Ihminen voi virittyä, vakuuttaa Mr. Haanel, suorastaan magneetiksi, joka vetää kultaa puoleensa. Tietenkin voi hän tulla sellaiseksi olematta jalo, epäitsekäs, mutta silloinpa hiipiikin kirous rikkauden kantapäillä. Laki toimii vääjäämättömästi, katsomatta ihmisen motiiveihin, mutta tuloksien luonne, niiden onnenpitoisuus, riippuu vaikuttimien luonteesta.

Onnistuminen riippuu taasenkin siitä, pystyykö asianomainen henkilö virittämään itsensä oikealla tavalla, kykeneekö hän sisäisesti eläytymään uuteen asemaansa, huolimatta entisen asenteensa aikaansaamista vaikeista olosuhteista, ja onko hänellä tarmoa säilyttää uusi mielenasenne jatkuvasti. Ei se vielä paljoa merkitse, sanoo Mr. Haanel, mitä ajattelemme tai tunnemme luettuamme hyvän kirjan, tai käydessämme kirkossa, tai yleensä elämän satunnaisina kohoutumishetkinä. Kysymys on tavaomaisesta mielenasenteesta, ja sen hallitseminen ei totisesti ole helppo asia.

Edelleen neuvoo Mr. Haanel luomaan mahdollisimman tarkkoja mielikuvia halutuista asioista, olosuhteista, jopa suorastaan konkreettisista esineistäkin, rakennuksista, huonekaluista, j. n. e., joita toivomme. Kuta tarkempi mielikuva, kuta useammin sitä mielikuvituksissamme katselemme, kuta elävämpi varmuutemme sen toteutumisesta, sitä nopeammin noiden asioiden, olosuhteiden ja esineiden ilmestyminen ajan ja paikan piirissä tapahtuu.

Onko joku yleensä onneton, väärinkäsitetty ja väärin kohdeltu, elämän lapsipuoli, jonka vaellus on pelkkää vastoinkäymistä? — Miksi jatkaa samaa latua, kun kerran kaikkeuden tahto on iloa, rauhaa, kauneutta! Tarvitaan vain, että tämä ihminen katsoo asioita silmästä silmään, vähääkään hemmottelematta itseään myöntää, että jotkut ominaisuudet hänen omassa sielussaan ovat heijastuneet elämän kasvoille tummentaen ne. Sisäinen elämä on viritettävä uudestaan, ihmisen tulee tehdä oma sielunsa ilon, myötätunnon ja rauhan tyyssijaksi, ja elämän kasvot kirkastuvat sitä mukaa kuin hänen oma sielunsa kirkastuu. Elämä

ei irvistä ihmiselle, joka osaa sille hymyillä oikealla tavalla, mutta kylläkin osottautuu ynseäksi jokaiselle, joka sitä mulkoilee altakulmain.

No niin. Edelläesitetyt vihjeet Mestariavain-järjestelmän soveltamiseksi ovat sitä satoa, minkä allekirjoittanut on Mr. Haanel'in usein mainitusta teoksesta kerännyt. Ne ovat esitetyt aivan vapaasti, paljoakaan välittämättä profetan itsensä käyttämistä sanontatavoista tai kuvista. Kuitenkin uskoisin esityksen ajatuksellisesti kuta kuinkin yhtäpitäväksi Mr. Haanel'in oman esityksen kanssa.

Lopuksi lienee paikallaan mainita, että sen jälkeen, kun tämän pienen kirjoitussarjan aloitin, on jo alussa mainitsemani todistusten tulva yhä vaan jatkunut. Kiintoisimmat niiden joukossa ovat tietenkin ne, joiden alla on jonkun tunnetun yhdistyksen tai liikeyhtymän johtajan nimi, jonkun nimetyn oppilaitoksen professorin tai esim. tunnetun kirjailijan nimi. Kun lukee heidän milloin intomielisiä, milloin tyynen asiallisia selostuksiaan siitä, kuinka he ovat sovelluttaneet Mestariavainta käytäntöön, kuinka merkillisellä tavalla on siitä saakka heidän sekä sisäinen että ulkonainen elämänsä parantunut ja kohonnut, kuinka jonkun kauppa- tai teollisuusmagnaatin »business» on yhtäkkiä saanut vallan uskomattoman vauhdin — niin, tuota kaikkea lukiessa samalla muistaen, että Mr. Haanel pommittaa yhtämittaa ja erittäin tarmokkaasti kaikilla noilla todistuksilla jokaista, jonka nimen hän vaan sattuu käsiinsä saamaan, ei lainkaan ihmettele, että tämän uuden profeetan kokelas- ja oppilasjoukko kasvaa kuin lumivyöry, kuten Mr. Haanel vakuuttaakin. Että epäonnistuneet yrittäjät yleensä vaikenevat, tai että heidän mahdollisesti lähettämiä sisunpurkauksia ei Mr. Haanel katso tarpeelliseksi julkaista — sehän on asia, jota ei siinä kiireessä monikaan ehdi ajattelemaan. Ja kukas takaa, ovatko sellaiset oikein todella yrittäneetkään?

Joka tapauksessa työskentelee Mr. Haanel ihailtavalla tarmolla, julistaa rohkeasti tämän välittämänsä »ilmestyksen» merkitsevän käännekohtaa ihmissuvun historiassa, aikakauden loppua ja toisen alkua. Ensimmäisen oikean profeetan arvoa ei hän kylläkään itselleen vaadi; päin vastoin tahtoo hän runsailla sitaateilla osoittaa, että esim. Jeesus samoin kuin useat muutkin suurimmat ajattelijat ovat olleet tietoisia niistä peruslaeista, joita hän nyt julistaa. Hän on vain vihdoinkin pukenut totuuden täysin tajuttavaan muotoon, vetänyt siitä käytännölliset johtopäätökset käytännöllistä elämää varten ja tarjoaa oppinsa ei vain uskottavaksi, vaan tässä järeän materian, moottorien ja rahan maailmassa käytännöllisesti kokeiltavaksi. Ja ne, jotka ovat kokeilleet, todistavat, todistavat, todistavat ......

Amerika on todellinen ja ennen kaikkea *käytännöllinen* maa. Ja Amerikassa tapahtuu ennenkaikkea *käytännöllisiä* ihmeitä.

Y. K.

IHMISEN seuraava numero ilmestyy syyskuussa.

MAANANTAI-LAULU.

Siunattu olkoon maanantai-aamu:
pyhä-illan tuskat se karkoittaa!
Se lauvantai-myöhänkin hullutukset
Taas hurskaille väylille viitoittaa!
...... Sydän kärsivä, lyö!
Elon onni on työ!

En lepoa ma sunnuntai-päivänä löydä,
En kirkoissa, taiteiden temppelissäkään!
Mua kaupunki vaivaa, on sielulla nälkä,
Ja joukossa kulkien yksin mä jään ......
On niinkuin elämä pysähtynyt ois,
Ma kaihoan jonnekin kauvas ja pois ......

Siks siunattu olkoon maanantai aamu,
Kun sabatin tuskat se karkoittaa!
Taas ilmassa kiirivät elämän virret
Ja allani kumisee kultainen maa ......
Sydän kärsivä, lyö!
Elon ehto on työ!

Ilmari Kianto.

»JUMALALLA ON SUUNNITELMIA JA SE ON KEHITYS.»

Eräässä merkityksessä voidaan sanoa, että on olemassa monta tietä Jumalan luo, niin monta kuin on ihmistä maailmassa. Ken tosissaan jotakin hakee ja johonkin pyrkii, hän kulkee tietänsä Jumalan luo. Jumalasta olemme lähteneet ja Jumalaan palaamme. Kukin on itselleen tie, totuus ja elämä. Meidän ei tarvitse hakea monenmoisia teitä Jumalan luo, tie on aina edessämme, itsessämme, pyrkimyksissämme ja haluissamme. Siinä tie, joka kerran on muuttuva meille pyhyyden tieksi. Emme voi syyttää ketään ja sanoa hänen kulkevan väärällä polulla, sillä sekin, joka alussa näyttää likaiselta ja turmelevalta, kääntyy kerran hyväksi, ja on se silloin ollut juuri se tie, joka kokemuksen perusteella on johtanut pyhyyden tielle, Pyhään läsnäoloon, ykseyteen.

On suuremmoista nähdä, miten laaja on tuo Jumalan suunnitelma ihmisiin nähden, loppumaton ja laaja kehitys, pohjaton ja huippuun johtava, jossa

ihmiskehitys loppuu ja jumal'kehitys alkaa. Kuinka ihmeellisesti hän järjestää ihmiskohtalot ja niitä johtaa millimetrin tarkkuudella kehityksen virrassa. Suuri on jumalallinen rakkaus ja viisaus kuin myöskin jumalallinen oikeus. Hyvän mahdollisuudet ovat piirretyt jokaiseen ihmissydämeen. — Ihminen, iloitse siitä, mikä on tulevaisuutesi!... «Jumalalla on suunnitelma ja se on kehitys.» Sinun sydämeesi on Hän kylvänyt tuon lupauksen, eikä Hän vaadi sinulta enempää kuin kerrallaan voit antaa. Kehitys ei tee hyppäyksiä, eikä jumalallinen kärsivällisyys koskaan kuole.

Ihminen, pyri ja kasva, ja käy omaa tietäsi. Mutta muista, kun vihdoin olet tietämättömyydestäsi kasvanut tietoisuuteen, älä silloin enää salli himojesi liekkien sammuttaa jumalallista tulta povessasi. Vapaudu kokonaan alhaisesta itsestäsi ja päämaali edessäsi kulje eteenpäin, niinkuin hän, joka ei konsanaan uuvu. Näe itsessäsi se, minkä Herra on sydämeesi kylvänyt. »Taistele likaisten ajatustesi kanssa, ennenkuin ne voittavat sinut. Tee niille, mitä ne tahtovat tehdä sinulle, sillä jos säästät niitä, ja ne saavat juurtua ja kasvaa, niin tiedä se, nämä ajatukset sinut voittavat ja tappavat.« —

Oi veljeni, sinä suuri syntinen, tiedä, loistava tulevaisuus on edessäsi. Nouse kuin valkoinen joutsen yläpuolelle himojesi, ja kuuntele, mitä sydämesi sinulle huutaa.

Oi veljeni, sinä olet kaunein kauneimmista, tule siksi, mitä olet. Jumalan suunnitelma on piirretty omaan sydämeesi.

A. M.—A.

LÄHIMMÄISEN YMMÄRRYS.

Eräät ihmiset ovat kuin avoimet kirjat, toisten olemus taas sen sijaan pysyy aina jossain määrin tuntemattomana. Edelliset ovat yksinkertaisesti sitä, miltä he näyttävät, kun taas jälkimäiset ovat pikemminkin kaikkea muuta. He ovat sieluja, joiden sopukoihin on sivullisen mahdoton tunkeutua. Teräväkatseinen ihminen näkee heidät mielenkiinnon ja uutuudenviehätyksen verhossa ja heidän tunnepohjansa on toiselle ainoastaan aavistelun varassa. Luonne, joka tekee päätelmänsä vain ulkokuoren mukaan ja on valmis antamaan lopullisen arvostelunsa ensivaikutelman nojalla, johtuu näin ollen kokonaan vääriin päätelmiin heidän suhteensa. Tämmöinen pintapuolinen arvostelija ei pysty näkemään eikä halua liioin nähdä tuommoisen kuoren alle, joka vaalien sulkee sisäänsä ihmisluonteen kauneimmat piirteet ja ominaisuudet. Samoin huoleton ilme, joka ei pelkää hetken ylimalkaisuutta ja vaaratonta leveyttä, johtaa samaisen arvostelijan päätelmiin. Sen sijaan mahtavat sanat, ylevät eleet ja haetun arvokas käytös pystyvät sellaisiin vaikuttamaan vakuuttavasti, sillä arkipäiväinen ihmistuntija ei etsi luonnetta eikä ihmistä, eikä liioin tajua mistä se on löydettävissä, vaan antaa itsensä pettää juuri sen, joka ainoastaan on luonteen herkimpien ominaisuuksien verhona ympäristön arkisuutta vastaan. Tämmöinen ihmistuntija, jos sitä nimeä nyt enää voi käyttää, hämmästyy kovin tavatessaan luonteen, joka jollain tavoin eroaa ympäristöstään, kauhistuu, kuullessaan valiojoukon keveitä puheenparsia ja tuomitsee sitä, joka ei ole vakava itsehyvien pedaattien tavoin. Sen jälkeen saa tuomionalainen olkapäänkohautuksen osakseen ja samanikäisesti tavallisen epiteetin: pintapuolinen olio. Täl-

löin on kuitenkin jäänyt huomioonottamatta, miten petollinen on ensi vaikutelma epäpätevyydessään ja samalla on unhoon jäänyt tuo vanha totuus, joka vakuuttaa, että ulkokuori pettää.

Elämää ja asioita arvosteltaessa saa usein huomata, ettei kaikki ole lainkaan sitä, miltä se näyttää. Tuon tuostakin ilmenee samoin, ettei totta ole lainkaan se, mitä totena on totuttu pitämään. Siitä on kyllä vaikea sanoa puoleen ja toiseen sillä eihän ole edes löydetty vastinetta sanoille tosi ja totuus, ei enempää elämässä sellaisenaan kuin kuivien määritelmien muodossa. Samoin ei aina ole lainkaan varmaa se, mitä on varmana totuttu pitämään. Siinä suhteessa huomaamme vähän päästä horjahtelemista aivan samoin kuin käsityksissämme ehdottomuuksista. Kuitenkin on varma se vanha totuus, että lähimmäisiään arvostellaan liian ohimennen ja pintapuolisesti, ihmisiä arvioidessa ei kiinnitetä huomiota siihen, mikä heissä on oikeata ja todella luonteenomaista vaan sen sijaan uskotaan harhaan: ulkokuoreen, joka useinkin vain suojaa vallan toisen laatuista luonnetta. Johtuneeko tämä siitä, että niin monelle ratkaisee ihmisyyden, ystävyyden ja lähimmäisen arvon vain kuivat hyötykysymykset? —

Antti Halonen.

PIENIÄ TIETOJA SUURISTA ASIOISTA.

III

EPÄREHELLISYYDESTÄ.

Tässä ei ole aikomus selostaa epärehellisyyden karkeampia muotoja, vaikkakin siihen kyllä syytä olisi. Ihmisten keskuudessa on kuitenkin tätä pahetta hienommissakin muodoissa, ja eräs niistä sallittakoon tässä esittää lukijalle.

Kaikkein surkeinta on että tuo pahe on valloittanut vakavan jalansijan n. s. sivistyneistönkin keskuudessa.

On menty niinkin pitkälle, että katsotaan sen vieläpä kuuluvan kohteliaisuuteenkin. Imarrellaan ihmistä edessäpäin, mutta heti kun hän kääntänyt selkänsä, muuttuukin ääni kellossa. Emme suinkaan tarkoita, että aina olisi ihmisille heitettävä heidän vikansa vasten kasvoja. Mutta imartelua on vältettävä.

Tämä kuitenkaan ei ole kaikkein tärkeintä, sillä aika usein tasoittaa moiset viat. Kumminkin ilmenee tämä samainen pahe vielä surullisemmassakin muodossa ja saavuttaa silloin vaarallisemman asteen. Se muuttuu nimittäin suorastaan henkistä kehitystä estäväksi voimaksi ja pitää uhriaan lujin ottein pinnallisen sivistyksen kahleissa.

Ihmiset näet salaavat omat vikansa ja uskottelevat sekä itselleen että toisille olevansa vallan virheettömiä. Tämä on jonkinlaista henkisen tarmon puutetta josta olisi ehdottomasti vapauduttava. Ei esimerkiksi riitä, että ihminen on tai ainakin luulee olevansa totuuden etsijä. Jos hänellä ei ole rohkeutta esiintyä omana itsenään, vaan mieluummin salaa vikansa ja jättää toiset siihen luuloon, että hänessä ei vikoja ole, niin on se sellainen kompastuskivi, että hän siihen ennenpitkää kaatuu ja suistuu kaidalta polulta harhan leveille teille.

Ajatelkaa tarkoin tätä asiaa. — Miten luullaan ihmisen voivan tunkeutua totuuteen, jos hän itsekään ei koeta elää totuuden mukaista, rehellistä elämää? Se on aivan mahdotonta, silla kaita tie vaatii kulkijaltaan, että hän jättää jo alus-

sa kaiken teeskentelyn ja esiintyy sellaisena, kuin itse asiassa onkin. On vaikeata todellakin ymmärtää, miksi tätä ei tahdota ottaa huomioon. Ainoa järkevä selitys lienee se, että ihminen ei sisimmässään rehellisesti pyrikään ylös päin, vaan haluaa ainoastaan muille näyttää pyrkivänsä. Eräs suuri opettaja, jonka lukija hyvin tuntee huudahti usein täynnä surua ja katkeruutta: »Voi te ulkokullatut!» Voimmeko olla yhtymättä tähän mestarin valitukseen? Emme, emme todellakaan voine. — Kuinka paljon pahaa on saatukaan aikaan sillä että on esiinnytty suurena ihmisenä, vaikkei ole sitä oltukaan. Moni on menettänyt uskonsa hyvään nähtyään, että joku ihminen, jota hän oli tottunut pitämään suurena ja jalona, onkin tuosta ihanteesta niin kaukana, kuin itä on lännestä. Tahtomattakaan tuomita ketään kääntää rehellinen ihminen itsensä pois sellaisen puolesta, joka on olevinaan totuuden ystävä, mutta onkin harhan paraita palvelijoita.

Ihmisen tulee hankkia itselleen sen verran siveellistä voimaa, että hän uskaltaa esiintyä sellaisena kuin on. Ei missään tapauksessa pidä uskotella toiselle olevansa jostakin paheesta vapaa, ellei todella ole. Astukaamme eteenpäin nöyrinä tunnustaen omat heikkoutemme, niin kasvamme henkisesti kohti täydellisyyttä, mikä onkin meidän kaikkein matkan määrä. Vastahankaan asettuminen synnyttää kärsimystä sillä kärsimys on tullut maailmaan juuri sen tähden että ihmiset eivät ole osanneet elää oikein. Jos me kaikki eläisimme niinkuin meidän tulisi elää, ei meidän yllämme liitelisi alituisesti tuo ihmiskuntaa kiduttava aave — kärsimys. Siispä koettakaamme olla ehdottoman rehellisiä. Milloinkaan ei saa näytellä täydellistä, sillä täydellisyyttä on mahdotonta saavuttaakin, ellei ole ehdottoman rehellelisyyden kannalla. Epärehellisyys ylläkuvatussakin viattomalta tuntuvassa ilmenemismuodossaan on henkisen kehityksen hauta.

Kunpa ihmiset painaisivat tämän mieleensä poltinraudalla ja eläisivät nöyryydessä, sillä »autuaat ovat hengessä vaivaiset!»

SISÄLLYSLUETTELO:

Ilmoittakaa
tässä lehdessä

Helsinki, 1925. Kirjapaino Monotypos.

IHMINEN

N:o 11
Syyskuu 1925

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 „ „ 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 „ „ 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924—Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
WILLIE ANGERVO

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; kasvata siis itseäsi tähän päämäärään ja auta veljeäsi sen tärkeyttä ymmärtämään.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:s vuosik. Syyskuu — 1925

N:o 11

»Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna». — Paracelsus.

„DEN STORE HVIDE FLOK“.

Kirj. Tri Willie Angervo.

Keit' on tuo valtava valko-joukko
mi maasta taivohon matkustaa?
Lie joukko hurmainen, houru, houkko,
mi maasta enään ei riemua saa?

Se ammoin asteli turhuuden turut
ja nauroi poluilla nautinnon;
se maistoi mairehet onnen murut,
mit tarjolla alla on auringon.

Se halpaa onnea ostaen, myyden
sai yössä hapuilla yksinään,
nyt juhlavaipassa ihmisyyden
päin aurinkoa se nostaa pään.

Maailman maine, rikkaus, valta
nyt harhana katseelle kangastaa;
maan tomu on pyyhkitty anturain alta
-uus aukee katseelle taivas, maa.

Ja uusi virsi kuin templin urut
soi halki avaran autereen,
sen sointuun muinaiset murheet, surut
pois häipyy unhoon ikuiseen.

* * *

Ken ihmislapsista langenneista
vain katseen nostanut Karitsaan,
hän silloin yhdessä noin saa seista
myös eessä Elämän Ruhtinaan.

12. IX. -25.

TOTUUDEN ETSIMISESTÄ.

> Nyt minä käsken teidän kadottamaan minut ja löytämään itsenne; ja vasta sitten, kun te kaikki olette kieltäneet minut, tahdon minä palata luoksenne.
>
> Totisesti, toisin silmin, veljeni, minä olen sitten etsivä kadonneitani; toisella rakkaudella minä olen teitä rakastava.
>
> Nietzsche: Näin puhui Zarathustra.

Elämämme tulisi olla ainaista ja itsetietoista totuuteen pyrkimistä. Meidän tulisi vaatia elämältä ratkaisu kysymykseen: Mikä sinä olet, ja mikä olen minä? Kaikki muu on toisarvoista näiden kysymysten rinnalla. Sillä on vain sikäli arvoa, mikäli se kykenee tekemään meidät kelvollisemmaksi ratkaisemaan näitä elämän pääkysymyksiä.

Me kykenemme vasta sen jälkeen ottamaan elämältä kaiken sen opin, jonka se tarjoaa, kun edes suurpiirteisesti tiedämme, mikä on sen tarkoitus. Sanoisin totuuden etsimiseksi elämän sisällön ja tarkoituksen tutkimista. Kun nuori lapsi tekee ensimäisiä havaintojaan aistinmaailman suhteen, hän pyrkii totuuteen: hän on totuuden etsijä. Kun lapsille koulussa opetetaan ensimmäisiä tiedon aakkosia, on tämä samaa kuin kasvattaminen heidät kykeneväksi myöhemmin elämässään itsenäisesti pyrkimään totuuteen. Tietojen kasaaminen elämän lukemattomilta aloilta on totuuden etsimistä, nämä tiedot rikastuttavat sieluamme, tehden sen siten kykenevämmäksi oman olemuksensa tutkimiseen. Tunne itsesi, on kaiken totuudenetsimisen alku ja loppu. Ken unohtaa itsensä tutkimisen, mutta sen sijaan tutkii vain lähimmäisiään, hän aloittaa väärästä päästä. Oma minämme on meitä lähinnä ja siksi se on helpoimmin tutkittavissa. Vain sen kautta kulkee tie »pelastukseen» eli totuuteen. Sisässäsi on maailman valo — ainoa valo, joka voi tietäsi valaista. Jollet kykene sitä sisässäsi tajuamaan, on turha sitä muualta etsiä, sanoo ikuinen viisaus.

Mutta vaikka omaksummekin tämän näkökannan, on sillä tiedolla, jonka saamme ulkoapäin, mitä suurin merkitys sisäisenkin valon tajuamiselle ja esillesaamiselle. Joskin lopullinen valo tulee sisästäpäin, on ulkoapäin tulevalla valolla mitä tärkein valmistava merkitys. Meidän tulee taipaleellamme omaksua ja sulattaa mitä erilaisimpia asioita, jotka vuorostaan vaikuttavat sisimpämme heräämiseen.

Tässä sulatustyössä useimmiten unohdetaan eräs tärkeä seikka, nim. sen aatemaailman itsetietoinen tarkistaminen, jonka saamme perintönä kodilta, koululta ja yhteiskunnalta. Useimmat ihmiset omaksuvat umpimähkään sen, lainkaan tutkimatta, sopiiko se heille ja onko siitä hyötyä heidän kehitykselleen. Paljon mahdollista, että »isiltä peritty usko» on kehitysasteemme mukainen, joten se kykenee olemaan meille elämän vesien lähteenä, mutta hyvin useassa tapauksessa tuo vanha maailmakatsomus on täysin soveltumaton yksilöllisiin kehitysvaatimuksiimme. Jos näin on laita, niin vaikkapa tuo maailmankatsomus olisi aivan sopiva ja välttämätönkin jollekin toiselle, me emme enää siitä hyödy, koska se sisältää aineksia, jotka me olemme jo aikoja sitten sulattaneet, ja jotka näin ollen ovat kasvamisellemme aivan hyödyttömiä. Ne eivät anna meille sitä elinvoimaa, jota elimistömme sopusuhtaisesti kehittyäkseen kaipaa.

»Kun minä olin lapsi, niin minä puhuin niinkuin lapsi, minulla oli lapsen mieli, ja minä ajattelin niinkuin lapsi; kun tulin mieheksi, hylkäsin minä sen, mikä lap-

sen on.» Nämä suuren juutalaisen opettajan sanat pitäisi tulikirjaimilla painettaman jokaisen ihmisen mieleen jo lapsesta alkain. Me ihmiset emme ole kehitykseemme nähden samanasteisia, siksipä myöskään meille kaikille ei sovi samanlainen maailmankatsomus. Olisi luonnotonta syöttää täysi-ikäistä rintalapsen ravinnolla; eikö ole yhtä luonnotonta vaatia kaikkia ilman erotusta omaksumaan sama maailmankatsomus. Järkemme täytyy olla se tuomari, joka ratkaisee, mitä meidän on hylkääminen, mitä omaksuminen. Vain sen johtamana liikumme terveellä pohjalla.

Meidän on tietysti muistaminen, että sieluelämäämme kuuluu muutakin kuin »kylmää järkeä». Sydän joskus ratkaisee asiat oikeudenmukaisemmin kuin järki. Sisänäkemys, intuitsioni, on tekijä, johon yhä useammin viitataan. Sisänäkemys on nouseva sielunkyky, joka tulevaisuudessa tulee näyttelemään yhä suurempaa osaa. Se on korkeamman minämme ääni, joka täysin kehittyneenä lausuu erehtymättömän tuomionsa, Mutta hyvin harvat ihmiset voivat siihen vedota. Meidän on vielä luottaminen ensi kädessä järkeemme ratkaistessamme, mikä opinsuunta tai maailmankatsomus juuri tällä haavaa on totuudenmukaisin yksilölliseen kehitykseemme nähden.

Omaksuessamme järkemme hyväksymän maailmankatsomuksen, me annamme säyden kunnioituksemme jonkun toisen henkilön aivan vastakkaiselle maailmankattomukselle, koska tajuamme, että eri kehitysasteella olevat ihmiset kaipaavat erilaista ravintoa.

Tämän kehityksen eriasteisuuden huomioonottaminen jokapäiväisessä elämässä on mitä tärkein asia. Sillä kun pidämme mielessämme, että ihmiset aina tekevät juuri niitä kokemuksia, jotka eniten hyödyttävät heitä kuolemattomina henkinä, silloin katoaa kaikki halu naapurin moittimiseen, vaikkapa hän tekisikin jotain sellaista, joka meidän mielestämme on aivan ala-arvoista tai vaikkapa hänen elämänymmärryksensä olisi aivan vastakkainen sille, jonka itse olemme omaksuneet.

Suvaitsevaisuus, tyyni hyväntahtoinen suhtautuminen lähimmäistemme erilaisuuksiin on seurauksena, jos tarkastelemme elämää tältä näkökannalta. Emmehän moiti lasta, jos hän kompastuu yritellessään kävellä, emmehän halveksi lämpimien maiden asukkaita, jos heidän elitapansa ovat erilaiset kuin kylmän Pohjolan asukkaiden. Vertaus ehkä on kömpelö, mutta auttanee se meitä tuohon ajatukseen, että jos ihminen ajatusmaailmassaankin seuraa luonnon ääntä, hän menettelee oikein, lainkaan välittämättä siitä, miten naapuri asianomaisessa tapauksessa menetteli.

Tällainen laaja suvaitsevaisuus ei kuitenkaan saa estää meitä olemasta virkeitä omien yksilöllisten vaatimustemme huomaamiseen ja täyttämiseen nähden. Sillä kuta syvenmmälle ihminen tunteutuu sekä oman itsensä että ympärilläolevan maailman salaisuuksiin, sitä enemmän hänelle käy selväksi, että uudet kehitysasteet tuovat mukanaan uusia vaatimuksia. Ja hän huomaa myöskin, että vanhasta erkaneminen voi joskus vaatia suuria uhrauksia persoonallisuutemme hyvinvointiin nähden. Mutta hänen on tehtävä ratkaiseva valinta. Maailma ei kyllä pidä henkilöstä, joka tahtoo nousta sen yläpuolelle eräässä merkityksessä; yläpuolelle siinä mielessä, että hän vaatii itselleen ehdotonta oikeutta ratkaista omat asiansa välittämättä, mitä yleinen mielipide asiasta sanoo. En tarkoita, että meidän tulisi esim. siveellisyyskysymyksissä täysin kulkea omia teitämme, lain-

kaan ottamatta huomioon, luokkaammeko jonkun lähimmäisemme persoonaa. Hänen persoonansa on pyhä ja luokkamaton, lain rikkominen tuottaa katkeria seurauksia. Mutta puhtaasti aatteellisissa asioissa, jotka koskevat kehitystämme, meillä täytyy olla voimia nousta yleisen mielipiteen yläpuolelle. N. s. lauma tekee oikein seuratessaan omia sääntöjään, mutta ken tahtoo kehittyä todelliseksi yksilöksi hänen tulee oppia seuloen omaksumaan se, mihin yleisesti uskotaan.

Kerran on jokainen ihminen oleva siinä tilassa, että hänen täytyy, jos hän mielii jatkaa kehitystään, panna koko entinen maailmankatsomuksensa järkensä harkittavaksi. »Alas vanhat jumalat,» tämä sotahuuto on välttämätön, ennenkuin ihminen voi rakentaa itselleen oman maailmankatsomuksensa, joka vastaa hänen yksilöllisiä vaatimuksiaan. Mitä vanhasta sortuu, sen tulee sortua, mikä säilyy, se on arvokasta liitettäväksi henkiseen rakennukseemme. Mutta kaiken tulee olla käynyt arvostelukykymme kuluttavan tulen läpi, ennenkuin se voi muodostua hedelmälliseksi tulevalle kehityksellemme. Paljon mahdollista, että suuri osa vanhasta säilyy sellaisenaan. Silloin me sen omaksumme ja tarpeen vaatiessa myös puolustamme sitä. Mutta emme saa tehdä vaatimuksia, että kaikkien tulisi se omaksua, ja että se siis olisi totuus kaikkiin ihmisiin nähden. Meihin nähden se on totuus, mutta paljon mahdollista, että naapurillemme se on myrkkyä. Koska se on kestänyt hyökkäyksemme, se on meille soveliasta, mutta siihen sen soveliaisuus rajoittuukin. Olemme tietysti iloisia, jos joku muukin sen omaksuu, mutta häneltäkin tulee meidän vaatia, että hän ensin rajusti hyökkää sen kimppuun, ennenkuin hän sen omaksuu. Kukaan totuudenetsijä ei saa hyväksyä sellaista, jota hän ei ole kaikin voiminsa yrittänyt kumota.

Ja kaiken kumottuaan, jos kerta totuus niin vaatii, hän voittaa takaisin kaiken. Uusi maailma häntä silloin kohtaa, uusilla silmillä hän arvostelee sitä. Sillä nyt hän tajuaa elämän moninaisen rikkauden, elämän syvyyden. Hän ei rajoita totuutta vain itseensä, vaan hän sulkee elämän mitä ristiriitaisimmatkin ilmiöt sen piiriin. Kaiki kulkee juuri sitä rataa, joka yksin on sille kelvollinen. Erehdys on vain ilmiö, jonka tulokset jo olemme sulattaneet itseemme, koska emme enää erehdy. Synti on vain ase kohtalon käsissä. Synti on opetusväline, jota vailla kehityksemme ei olisi mahdollinen. Ihmisten erilaisuudet ovat välttämättömyys, joka aiheutuu kehityksestä. Kukin kehitysaste on ajallaan oikea.

Silloin sydämessämme yhdymme ajattelijain sanoihin: Totisesti, toisin silmin, veljeni, minä olen sitten etsivä kadonneitani; toisella rakkaudella minä olen teitä rakastava.

Artturi Vesenterä.

NÄKY.

Yksinäinen tölli räntistynyt,
lian, madon, mädän myrkyttämä
perustuksiin, sydänjuuriin saakka.
Töllin ikkunassa himmeässä,
rikkinäisessä ja paikatussa,
lapsen kasvot, kalpeat ja sairaat,
tuijottavat säikähtynein silmin
tuonne ulos, olemassaoloon,
ihmetellen, kummastellen: miksi?

Rafael Ronimus.

ELÄMÄN SUURI KYSYMYS.

Vaeltaessaan maan päällä tulee ihminen kohtaan, jolloin hän pysähtyy ja kysyy itseltään — miksi on kaikki olemassa, miksi elän ja toimin. Tällä hetkellä hän ikäänkuin astuu syrjään elämän näyttämöltä, katsoo sen menoa ulkopuolelta itseään, samalla katsahtaen itseään, hakien omaa osaansa siinä. Salaperäisesti hän nyt aavistaa, että kaiken niin näkyväisen kuin näkymättömän takana on jumala, joka kaikkea ohjaa. Omassa itsessään hän myös tuntee jonkunlaisen ratkaisun itsensä ja tuon salaperäisen Johdon välillä. Hetkeksi hän pysähtyy toiminnassaan ja alkaa sen sisäisiä syitä tutkimaan. Miksi teen niin ja niin, miksi toimin siten ja täten, miksi juoksen sinne ja tänne, mihin vaan kohtaloni minut heittää. Enkö siis ollenkaan ole kohtaloni herra ja oman tulevaisuuteni luoja? Olenko vain pelinappula tuon yli kaiken käyvän voiman käsissä,vain orja elämän leikissä?

Mutta mistä silloin johtuu tuo sisässäni oleva voima, joko hyväksyä tai kieltää eteeni astuvat tapahtumat, se etten niitä vain konemaisesti tottele? Jos takanamme oleva johto on erehtymätön, niin miksi ei silloin ihminen välikappaleena sille mielihyvällä täyttäisi työnsä napisematta ja nurisematta, sopusoinnussa tuon johtavan voiman kanssa? Mistä johtuvat nuo ristiriitaiset virrat, nuo ihmisessä korkealle käyvät laineet, jotka monen ratkaisun edessä ovat hänet murskata, ristiriitaisen luonteensa perusteella? Mikä on se voima eli ne voimat, jotka niin silmäänpistävästi ihmisessä nousevat vastarintaan silloinkin, kun ei vähääkään sitä luulisi, tehdäkseen tyhjäksi koko elämäntyön eli ohjatakseen sen kokonaan uusiin uomiin?

Tätä nykyä me näemme saman prosessin käyvän luonnossa. Kukoistuksessaan oleva kaupunki hävitetään silmänräpäyksessä pirstoiksi, kansakuntia hajoitetaan, ja maan perusteet vapisevat. On kuin olisi käynnissä raivaustyö yli maiden ja kautta ihmissydämien.

Missä johto, joka Viisaudellaan ohjaa ja Rakkaudellaan rakentaa, missä sydän joka kaiken antaa, itselleen mitään pyytämättä.?

Johdantona tähän vastaukseen tuon esille pienen sadun:

Kaukana täällä maan päällä olivat ihmiset ennen muinoin niinkuin nytkin joutuneet vaikeaan ahdinkoon. Yksi ja toinen koetti ratkaista leipäkysymyksen itselleen parhaalla tavalla, mutta aika vaan yhä koveni ja ahdinko oli suuri.

Eräänä päivänä kerrottiin uutinen: Siellä ja siellä, kaukaisessa maassa, eräässä yksinäisessä vuoriseudussa, oli huomattu iso vuori, joka sisälsi runsaasti puhdasta kultaa. Asia oli perinpohjaisesti tutkittu ja todettu. Nyt kutsutaan miehiä työhön saamaan esille tuon syvyyteen kätketyn aarteen, ja hälyytyshuuto käy yli maiden. Ihmiset kuuntelevat hämillään, jotkut pudistavat epäillen päätänsä, arvelevat asian olevan vain otaksuman, ja jättävät sen sikseen. Toiset yrittelijät taas innostuvat heti asiaan. Lähdetään etsimään he sanovat, tutkikaamme asiaa, sittenhän vasta tiedämme, onko se totta tai ei ja jos se olisi totta, emme ainakaan ole menettäneet tilaisuutta, joka eteemme tarjoutuu. Ei kulta taivaasta alas putoa jollei sitä itse maasta hae. Mutta joka mies joka asiaan ryhtyy tehköön valan — »en etsinnästä luovu ennenkuin kaikki yhdessä olemme asian mahdottomaksi katsoneet.» Ja pyhä vala annettiin, kohtalot liitettiin yhteen ja siirtolaiskulkue lähti matkalle, — saapui suuren vuoren juurelle ja alkoi työnsä.

Suuri luonnon helmaan uppoutunut vuori, jonka huippu mahtavasti nousi tai-

vasta kohti, näyttäytyi melkein murtumattomalta ylipäänsä niin pienelle joukolle, joka sen syvyyteen oli päättänyt tunkeutua. Mutta tämä ei silti näyttänyt masentavan työjoukkoa. Päämäärästään varmana ei mikään enää voi pidättää heitä suureen työhön ryhtymästä, ja päivä päivältä tekee pieni kirves lovensa suureen jättiläisvuoreen, todella vaan kuin hiirenpureman leipäpalaseen, mutta silti päivä päivältä, uutteran työn avulla on jo vuoressa tehty kunnon työtä — yhteisvoivoimilla, päämäärän innostuttamana.

Eräänä päivänä saapuu siirtokunnalle viesti ruudin keksinnöstä. Tieto tästä ihmeellisestä keksinnöstä tekee valtavan vaikutuksen siirtokunnan jokaiseen mieheen ja naiseen, vieläpä lapsiinkin Kuin tulen sytyttämänä nousee innostus jokaisessa heissä sen uuden aineen löydöstä, joka nyt nimenomaan heille ja heidän työlleen merkitsee ihmettä ja ilmestystä, jonka avulla arvelevat hyvinkin lyhyessä ajassa voivansa tunkeutua vuorensa sisimpään.

Ja nyt alkaa siirtolaisille toinen työ kuin ennen. Pienen koputuksen avulla, jonka kirves aikaansai, astuu nyt sen tilalle pauhina ja räiske, jyrinä ja touhu, uusi menetelmä, jonka avulla päästään lähemmäksi tuota kultasydäntä vuoren uumenissa. Perustukset todella vapisevat, siirtolaisten vuoren juurelle rakentamat talot ovat siirrettävät etäämmälle ja kivikovat vuoren seinämät antavat yhä enemmän tilaa syvyyteen tunkeutumiselle, josta tuliliekkien johtamana kivimöhkäleet pirstoina irtaantuvat, kunnes vihdoin itse vuoren sisälle on johdettu tie, rakennettu kokonainen kivinen tehdas, jossa työ käy aamusta iltaan, innostus aina palavana, päämäärä aina himmentymättömänä mielessä.

Ja vihdoin tapahtuu, että kultasuoni löydetään. Jo pitelevät työstä karkeaksi tulleet kädet puhdasta kultaa. Juhlahetki, johon tämän johdosta kokoonnutaan, on kyyneliin saakka liikuttava.

Nyt on siis todettu se sanoma, joka vuosien takaa heidät tänne toi — kultaa, puhdasta kultaa kätki sittenkin tuo vuoren salainen sydän ja uupumattoman työnsä tuloksena, valallensa uskollisina, näkivät heidän silmänsä sen, mitä sydämissään oli aatteena kätkettynä.

Uskon, että ihmiskunnallekin on sanottu, ja aika ajottain uudelleen teroitettu, että tuollainen kultakaivos todella on olemassa. Kutsun tuota vuoressa salattua Kultaa — kuningaitten Kuninkaaksi, Häneksi, joka on kaiken näkyväisen ja näkymättömän takana, jota ei koskaan ihmissilmä ole nähnyt, ja joka on kaikessa ilmenneessä elämässä Sen todellisena Elonantajana. Hän on tuo maailman syvyydessä ja ihmisen sydämessä kätketty kulta, jota me kukin kerran vaellamme hakemaan, antaessamme pyhän valan olla aatteellemme uskollisia, kunnes yhteisesti olemme sen todenneet ja sen eteen parhaat voimamme antaneet. Mutta ennenkuin pysähdymme kuuntelemaan ja todeksi toteamaan tuota meille julistettua sanomaa, rientää aika edellämme ja monet meille suotuisat hetket jätämme käyttämättä. Me pudistamme päätämme ihmisten haaveiluille, raadamme kovemmin kuin ennen jokapäiväisen leipämme eteen, ja annamme tilaisuudet mennä ohitsemme, jotka olisivat voineet tarjota meille sitä elämän leipää, jota henkemme suljettuna vankilaamme aina kipeästi kaipaa, erittäin niinä elämän hetkinä jolloin meille tarjotun tilaisuuden hylkäämme. Ääneti ja silti äänekkäästi sielumme silloin vankilassa valittaa.

Tätä ääntä ei moni sielunsa ääneksi tunne, vaan luullaan sen aiheutuvan muista personallisista tunteistaan ja haluistaan, jotka silloin, viritettynä toiseen suuntaan, vastakaikuna elämän sisäiselle äänelle karkeasti sorahtavat. Ja vaikkapa taivaan lähettiläs aika ajottain sydäntämme surusauvallaan koskettaa, ei tämäkään herätys usein ensi kerralla johda itse surun syyn hakemiseen, vaan ihminen punoutuu yhä syvemmälle surunsa hahmoon, hakematta siitä vapautusta. On totta, niinkuin eräs kirjailija sanoo: Kauan on ihmisen odotettava ennenkuin hän tietää, mitä hänen syvyyteensä on pudonnut. Monen monet tärisyttävät tapahtumat, jotka panevat hänen ajatus-, tunne- ja himoruumiinsa kipeästi värähtelemään, on hänen läpikäytävä, ennenkuin hän havaitsee, että niiden kaikkien aiheuttama soraääni itse asiassa johtuu hänen oman sielunsa ponnistuksista saada itsensä kuulluksi, hänen ajatustensa, tunteittensa ja himojensa avulla itselleen rakentamassaan vankilassa. Mutta vihdoin tulee silti hetki, jolloin itse aate niin elävästi eteemme astuu, että — niinkuin vuorimiehet sadussa, — vyötämme kupeemme vakavasti päättäen, että nyt todella ryhdymme etsimään ja tutkimaan, sekä aatteellisesti että käytännöllisesti tuota eteemme aukenevaa aatetta, josta niin monen monet ovat meille kertoneet, ja josta juuri tätä nykyä ja tällä hetkellä niin palavasti puhutaan ja todeksi todetaan. Niinkuin vuorimiehet matkalle ryhtyessään sanoivat — »ei kulta taivaasta alas putoa, jollei sitä itse maasta hae,» — samaten mekään emme usko emmekä otaksu omaksemme meille valmiiksi esitettyjä totuuksia, ennenkuin ne itse olemme oikeaksi todenneet, aate elävänä edessämme, valan annettuamme, että uupumatta etsimme, kunnes me kaikki yhdessä olemme asian todenneet eli kunnes yksi meistä sen kultasuonen löytää. Sillä edellytyksellä ryhtykäämme totuutta etsimään ja me tulemme sen löytämään, eli yksi meistä tulee sen löytämään, tuon meille kaikille yhteisen kultasuonen, joka on kätketty syvään aineen kahleisiin, mutta hengen avulla nousee päivänvaloon.

Että työ on vaivaloista, että se on voimia ja kestävyyttä kysyvää, sen me kukin tiedämme, sillä tie Herran luo eli henkisyyteen ei ole yhden päivän työ, vaikka päiväksi luettaisiin kokonainen ihmiselämä. Teosofisesti me uskommekin siihen, että ihmisessä vangittu jumala on sidottu samaan ihmisminään monen monta elämää, kunnes vihdoin vuosituhansien kuluttua havaitsee jumalallisen syntymänsä, alkaen silloin todellisen työnsä tuon jumaluutensa vapauttamiseksi. Silloin hän asettaa itsensä ainoastaan Herransa palvelijaksi, Hänelle välikappaleeksi Hänen mahtavassa työssään ihmiskunnan hyväksi, ihmiskunnan vapauttamiseksi tietämättömyyden kahleista ja sen kohottamiseksi Jumalan tosi palvelijajoukoksi.

Kun ihminen täten vähitellen alkaa ja yrittää rakentaa itsensä Jumalan kuvan kaltaiseksi, on hänellä ensin apunaan hyvinkin pienet aseet, — niinkuin sadun vuorimiehilläkin oli vain pieni kirves. Voi olla, että ihmisellä alkuasteellaan, jolloin hän ensin tavottelee elää ja toteuttaa aatteensa on esimerkiksi ainoastaan yksi hyve, jonka avulla hän koettaa eteenpäin päästä ja kaikkia toisia puolia itsessään sillä parantaa. Se on pitkällistä, aikaa vaativaa ja kärsivällisyyttä kysyvää työtä, mutta aate himmentymättömänä edessämme, itsellemme ja veljillemme annettu pyhä vala, olla uskollisia, kunnes itse tahi yksi meistä on aatteen toteuttanut ja sen kaikille paljastanut — tämä vakava päätös auttaa kestämään ja uutterasti eteenpäin työskentelemään. Silloin voi sattua, kuten aina tapahtuukin, että aatteelle uskollinen palvelija saa vastauksen epäitsekkäille ponnistuksilleen itse maan uumenista, sillä niinkuin »Hiljaisuuden Äänessä» sanotaan: »Työsken-

tele yhdessä luonnon kanssa ja se on pitävä sinua yhtenä luojistaan ja totteleva ja paljastaa se sinulle kätketyt aarteensa puhtaan neitsyeellisen povensa sisimmässä syvyyksissä. Aineellisen käden saastuttamattomana näyttää se aarteensa ainoastaan hengen silmälle, sille silmälle, joka ei koskaan sulkeudu, jolle ei mitään kätkettyä ole kaikissa luonnon valtakunnissa.»

Se mitä ruuti sadussa oli vuorenkaivajille, sama voi tänä aikana olla esimerkiksi radio nykyiselle kansalle. Ajatteletteko että radio olisi ulkopuolella henkisyyden? Ei ole ainetta maailmassa ja maan uumenissa, joka ei olisi ihmishengelle hyödyksi — oikein käytettynä, jollei se ole niin kutsuttu hengen mies, joka sen löytää, on hän silti se välikappale sille ajalle, joka sitä tarvitsee ja niille jotka sinä aikana sen avulla maalle ja ihmiskunnalle henkiset aarteensa paremmin ovat tilaisuudessa esilletuomaan. Ei synny aineen voittoa ilman vastaavaa uhrausta hengen tasolla, ja koska henkiset pyrkimykset yhden puolesta ovat kaikkien voitto, niinkuin sen sadussakin esille toimme, että yhden löytö on kaikkien löytö, ovat myös nuo aineen tasolle tuodut keksinnöt ei yhden ihmisen hyväksi vaan kaikkien hyväksi, eikä yhdelle annettu vaan kaikille. Ja edellytys löytöön oli — että hengen tasolla oli uupumatta työskennellyt joukko, joka oli voittanut, vaikka ilmennys aineessa seuraa toisen henkilön kautta maailmassa, joka sinä hetkenä on valmis aineellistuttamaan henkisellä työllä valmiiksi taotun aatteen. Tosi henkinen työ kantaa aina satonsa ei yhdelle vaan kaikille, sillä henki on yksi, aine moninainen.

Vielä sananen tuossa sadussa mainitsemastani mahtavasta vuoresta, jonka sydän oli kultaa ja jota kuvasin kaiken olevaisen Kuninkaaksi. Tuon vuoren kuvaan yhdeksi Hänen maailmoistaan, yhdeksi Hänen planetoistaan, yhdeksi Hänen kultakaivoksistaan. Kun vuorimiehet aatteensa lujuudella tunkeutuivat yhä syvemmälle ja syvemmälle vuoreen eli aatettansa lähemmäksi, tuli Hän, Kuningas, heitä puolimatkassa vastaan, helpottaen heidän työtään. Uskollisina aatteelle oli aine valmis heitä palvelemaan, ja vaikkakin sen avulla maan perustukset vapisivat, oli se syvemmältä katsottuna itse Kuninkaan vastaus ihmisten pyrkimyksille, ase heidän käteensä annettu Häntä lähemmäksi pääsemiseen, samaten kuin löydetty kultasuoni kuvaa henkisyyden ilmaisua aineessa, itse alkulähteen kanssa. —

Mitä me nyt näemme ympärillämme? Maan perustukset vapisevat, tulivuoret purkautuvat, hyökyaaltojen nousu hävittää maat ja monen monet näennäiset onnettomuudet käyvät laineina yli maailman. Ulkonaisesti katsottuna on tuo kaikki julmaa ja moni kysyy sydämessään — missä on nyt tuo Säälin ja Rakkauden Jumala?

Nyt olemme mielestäni sellaisessa kohdassa, jolloin meiltä todella kysytään — luotatko siihen, että Jumala todella on olemassa, luotatko nytkin siihen, että Hän rakkaudessaan ja Säälissään toimii kaiken tämänkin hävityksen takana, että tuo Hänen nykyinen voimansa purkautuminen aineessa on vaan sen sisällä olevan kullan paljastamista niille, jotka Häntä etsivät. Osaammeko nyt tämän, yli maiden käyvän hävitysprosessin uhalla olla uskollisia aatteellemme, jonka toteuttamiseksi olemme pyhän valan antaneet, kunnes me itse eli yksi meistä aatteesta elävöitynyt paljastaa sen meille ja samalla avaa henkisen suonen jokaisen henkisyyteen pyrkivän sydämessä. Elävöity aate on kuin pilvien takaa esille paistava aurinko, kukin joka sen ulottuvissa on, tulee sen voimasta osalliseksi, ja ne jotka sitä elämänsä nesteenä kaipaavat, heille tuo sen fyysillinen muoto kuin sähkön voiman virtauksen sille valmistetulle vastineelle.

Tässä pienessä kuvauksessani olen koettanut esilletuoda Jumaluuden olemassaolon kaikessa, sekä ihmisessä vangitun jumalan esille pyrkimystä, johon ensimmäinen edellytys on tuo Jumalan läsnäolon hyväksyminen kaikessa ja toinen sen aatten eteen työskenteleminen eli toteuttaminen elämässä.

Että ihminen, ensi asteillaan, on kohtalonsa orja, on totta, mutta havaitessaan jumaluuden kaikkialla ja oman jumaluutensa osana siitä on hän tavallaan kohtalonsa herra. Hillitsemällä ja ohjaamalla ruumiitaan, niin ajatus, tunne kuin himoruumistaan eli ajatuksiaan, tunteitaan ja halujaan, puhdistaa hän täten vähitellen mutta varmasti oman ruumiinsa eli Jumalansa temppelin — päämääränä saada oman osuutensa Jumalasta värähtelemään ja työskentelemään sopusointuisesti Jumalan eli Isänsä kanssa yhdessä. Kun ihminen toimii Isänsä kanssa eli Jumaluuden kanssa yhtenä sopusointuisena voimana, silloin hän rakkaudella rakentaa ja viisaudella antaa, pyytämättä mitään eristetylle itselleen.

Niinkuin T. S:n presidentti Mrs Annie Besant niin kauniisti sanoo: »Meissä jokaisessa nukkuu Jumalallinen kuva. Sinun tehtäväsi on havainnollistuttaa se, jolloin sinusta tulee henkinen ihminen. Käykäämme jonkun suuren kuvanveistäjän työhuoneeseen, jonkun neroistamme luo, joka näyttää meille marmorin elävänä ja näyttää meille ihanteen puhtaimmassa muodossaan. Luuletko että hän muodostaa marmorin kuvapatsaaksi? Ei, sitä hän ei tee. Hän vapauttaa patsaan joka jo ennältään asuu marmorissa ja hakkaa pois kaiken liiallisen ja hyödyttömän kiven, joka ihmissilmälle peittää sen kauneuden-ihanteen, jonka hän siinä näkee. Tämä on neron taide. Raa'assa kivimöhkäleessä joka on kaikki mitä te ja minä silmäraukoillamme voimme nähdä, siinä näkee hän kivessä vangitun täydellisen kuvapatsaan. Jokaisella vasaranlyönnillään, jokaisella onnistuneella lyönnillään saattaa hän vangin tuolla sisällä lähemmäksi vapautta ja hänen ihanteensa lähenee toteuttamista. Sama on myös sinun ja minun laitani. Monet meistä voidaan kylläkin rinnastaa raakaan marmorimöhkäleeseen, sellaisena kuin me täällä suuressa maailman työpajassa elämme, sillä me olemme kuin kömpelösti hakattuja kiviä. Mutta Jumaluus on salassa sisällämme, niinkuin kuvapatsas möhkäleessä. Te ja minä me olemme myös toisaalta katsottuna kuvanveistäjiä. Elämänmme avulla on patsas elävöitettävä, vangittu kauneus vapautettava. Tahdon vasaralla ja ajatuksen meisselillä on meidän poistettava liiallinen, hyödytön kivi, joka peittää meiltä sisässämme elävän Jumalan, joka Jumaluuden ihanuuden ihmissilmältä salaa. Kaikki me olemme kuvanveistäjiä, jotka luomme sen mitä me kerran aikanamme ehdottomasti tulemme olemaan, tulevaisina vuosikausina. Kuta uutterammin käytät vasaraa ja meisseliä, ja kuta suuremmalla tiedolla ja tahdonvoimalla asettasi käytät, sitä pikemmin koittaa vapauden päivä ja sitä pikemmin saavuttaa työ täydellisyytensä. Missä oletkin, missä maailman suurissa tehtaissa oletkaan, on sinun sydämessäsi säilytettävä se ihanne jota haluat toteuttaa. Tunne mahtavan jumaluuden läsnäolo, jota sinä ja yksin sinä olet etuoikeutettu vapauttamaan. Tartu aseesesi, hakkaa pois tarpeeton kivi, vapauta loistava kuvapatsas. Sillä tavoin tulet tuntemaan itsesi ja tulet itsetietoiseksi siitä mitä todellisuudessa olet: Jumalan kuvaksi luotu ihminen.»

Ja lopullinen saavutus?

»Siitä voivat ne ainoastaan puhua, jotka ovat niin pitkälle saapuneet. Mutta myös ne, jotka nyt koettavat ottaa ensimmäisiä alku-askeleita Tiellä, tietävät, että sen Tien kärsimykset ovat riemua, verrattuna siihen mitä maailma kut-

suu iloksi, ja mitättöminkin sen kukista on kallisarvoisempi kuin kaikki maailman kalleudet.

Pieninkin välähdys siitä valosta, joka aina loistaa Totuuden etsijän Tielle ja joka pysyväisesti tulee kirkkaammaksi sitä myöten kuin hän eteenpäin kulkee — pieninkin välähdys tästä valosta saattaa kaikki maailman auringot näyttämään pimeiltä. Ne, jotka Totuuden Tietä kulkevat, tulevat tuntemaan sen Rauhan, joka käy yli ymmärryksen ja sen ilon, jota mikään maallinen suru ei voi meiltä riistää, ja Rauhan sillä kalliolla, jota eivät mitkään maanjäristykset voi häiritä. He tuntevat Pyhäkön, jossa ikuinen Autuus vallitsee.»

He saavat kosketuksen elämän sydämestä ja Tie heidän edessään on ikuisuuden taival.

Anna Masalin-Arvidsson.

MITEN TULEMME TIELLE.

Kun aijomme matkustaa määrättyyn paikkaan on aluksi tärkeintä että tulemme oikealle tielle, joka varmasti johtaa määränpäähän niin ettemme joudu eksyksissä harhailemaan. —Samoin on laita hengenvaltakunnassa, oikea tie ja varma suunta on pyrkijän tärkeintä tietää.

Paljon on niitä ihmisiä, jotka pyrkivät pyhityksen tielle. Suuri jumal'etsijäin joukko harhailee vielä sinne tänne tietämättä miten löytäisivät oikean Tien ja miten voisivat sen niistä lukemattomista harhapoluista eroittaa. Mikä sitten on oikea tie?

Tähän kysymykseen on usein vastattu tuolla kuluneella ja erehdyttävällä sananparrella »kaikki tiet vievät Roomaan.» Kuitenkin on olemassa vaan yksi oikea tie, jolle jokainen totinen, väsymätön etsijä kerran joutuu olkoon hän-lähtenyt mistä tahansa. Onnellisinta kuitenkin on, jos hän heti alussa välttää vaikeat harhailut ja alkaa kulkunsa oikealla tiellä sillä aika on lyhyt ja matka pitkä ja yön vaarat väijyvät vaeltajaa.

Kun ihminen on herännyt huomaamaan tämän maallisen vaelluksensa vaan pieneksi osaseksi äärettömästä olemassaolostaan, kun hän huomaa aistimaailman harhat ja käsittää ainemaailman, mihin juuri on kotiutunut vaan *kauttakulkupaikaksi* josta hetken viivähdettyään on oltava taas valmis lähtemään; kun hän alkaa kysellä todellista elämää, oikeaa isänmaataan, silloin nousee kysymys oikeasta tiestä suurempana ja polttavampana eteen. Miten osaisinkaan oikealla tavalla alottaa? Kun eräs tienetsijä kysyi Jeesukselta: — mitä minun on tekeminen että autuaaksi tulisin, vastaa tämä: — myy kaikki mitä sinulla on ja seuraa minua.

Tässä on tienviitta mutta asia vaatii kuitenkin selityksen. Mitähän mahtaisi Mestarimme sanoa sille, joka ei omista mitään, jolla ei olisi, kuten tällä rikkaalla juutalaisella karjaa ja kartanoita myytävänä, ei hopeita ja kultia vaivaisille jaettavana, olisiko hän ilman muuta valmis käymään Jumalanvaltakuntaan.

Eipä suinkaan.

Sillä tässä ei tarkoitettu vaan taloja ja tavaroita joista on luopuminen vaan vielä muutakin, joka on ihmiselle moninverroin kalliimpi kuin omaisuus jonka voi rahasta myydä. *Kaikesta* on hänen luovuttava tullakseen Jumalanvaltakuntaan.

Mitähän tällä siis tarkoitetaan?

Pyytäisin muistuttaa lukijalle tässä erästä tuttua kappaletta minkä pappimme aina lukevat kirkkojumalanpalveluksen alkuosassa, joka kuuluu: »Minä vaivainen syntinen ihminen joka synnissä siinnyt ja syntynyt olen ja vielä kaiken elinaikani syntisesti elänyt » j. n. e.

Kenties lukija, joka muiden mukana tavan vuoksi on kumartanut alas päänsä tätä vanhaa ihmeellistä tunnustusta luettaessa on mielessään hymähtänyt: yhä ne tuota ijänikuista! Onko tuommoinen itsensä halventaminen yhä korkeampaan kehitykseen pyrkivälle ja noepeasti edistyvälle ihmissuvulle olleenkaan sopivaa.

Viivähdämme hetkeksi noiden sanojen eteen. Ihmisillä, ketä he lienevätkin, lähtien yksinkertaisimmasta aina suurimpaan neroon, maan mahtajista halvimpaan maantien kulkijaan on yksi yhteinen arvonimi *syntinen*.

Syntinen on ihminen, aina viimeistä soluaan myöten. Synti, paha elikä parhaiten vastaavaa sanaa käyttäen:*itsekkyys* asuu vaeltavana hänessä hallitén kaikkia hänen tekojaan. Milloin on itsekkyys häneen tullut? Jo syntymästä, vieläpä paljoa aikaisemmiltakin ajoilta, koska hän kantaa mukanaan edeltäjiensäkin ominaisuudet mitkä on veressä saanut perinnökseen. Itsekkyyttä monena eri taipumuksena, milloin hienommassa milloin karkeammassa muodossa on hän perinyt esivanhemmiltaan. Todellakin »synnissä siinnyt ja syntynyt.»

Jos sitten katselemme ihmisen elämää ja hänen jokapäiväisiä edesottamisiaan niin näemme että itsekkyys on vaikuttimena kaikkiin hänen tekoihinsa. Oma itsemme on meitä kutakin lähinnä, tutkikaamme siis sitä ollen täysin rehellisiä. Tämä ei ole niinkään helppoa. Oman itsensä täydellinen tunteminen on pitkäaikaisen harjoituksen ja taistelun tulos, jonka saavuttavat vaan ne, jotka totuutta rakastavat. Ihminenhän aina puolustautuu itsensä edessä ja säilyttää mielellään uskon omiin hyviin ominaisuuksiinsa ja kuta itsekkäämpi hän on, sen vähemmän hän luulee sitä olevansa.

Olen tehnut paljon hyvääkin, hän puolustaikse itselleen. Lähimmäistäni olen auttanut hänen hädänhetkenään, olen suojellut ystäväni mainetta, enkä ole käyttänyt tilaisuutta kostaakseni vihamiehelleni. Toinen ehkä ajattelee onhan minulla näiden lisäksi vielä ihanteitakin. Aijon kehittyä ja kasvaa , tulla yhä paremmaksi ja paremmaksi; yhä ylemmäksi tahdon päästä ja tulla aina täydellisemmäksi. Jos minussa syntiä ja itsekkyyttä vielä lieneekin aijon sen perata pois kunnes saavutan täydellisyyden tullakseni kerran kelvolliseksi kanssaveljiäni auttamaan.

Kuinka suuremmoista! — Miten voisikaan tämä erinomainen ihmissielu koskaan kumartua tuhkaan ja tomuun sanoen: minä vaivainen syntinen ihminen.»

Mutta tehkäämme tarkka tutkimus sisimmässämme ja pian saamme todeta, että samalla kun olimme tehneet päätöksen muiden auttamisesta, olimme myös tehneet salaisen sopimuksen (huomaamatta sitä tuskin itsekään) *palkasta* joka meitä odottaisi. Kukin määrää hinnan luonteensa mukaan. Kuka odottaa häntä uhraustensa vuoksi korkeammilla henkisillä kyvyillä palkittavan, kuka kunniakruunua tavoittelee. Meidän kehityshalumme niin kunnioitettavalle kun se kuulostaakin tarkoittaa vaan *oman* olemuksemme ihannoimista. Se on kunnioitettava ominaisuus tämän maailman kansalaisilla, mutta pyhityksentielle pyrkijöille vaan halpahintainen korukalu josta kantajansa turhamaisuus tunnetaan.

Mitä hyödyttää meitä sekään jos autoimme lähimmäistämme hänen hädänhetkenään, kun teimme sen vaan näyttääksemme omaa hyvyyttämme, saadaksemme kiitosta taikka kiitollisuutta, eli ainakin sen hyvänolontunteen jonka hyvätyö

aina synnyttää tekijässään. — Ystävää puolustaessamme muutkin saattoivat jo kaukaa nähdä kuinka tyytyväisiä sillä hetkellä olimme itseemme ja entä sitte tuo jalo käytös vihamiestämme kohtaan, se jo nosti omahyväisyytemme korkeimmilleen. Olimme tehneet kaikki nuo hyvät työmme itseämme mutta ei muita ajatellen. Siis pelkkää itsekkyyttä:»kaiken elinaikani syntisesti elänyt» soveltuu hyvin meihin emmekä tätä tunnustusta tehdessämme suinkaan ole liiaksi itseämme halventaneet. Synti asuu meissä kiinteämmin kuin luulemmekaan. Ihminen on synnin vanki, sidottuna käsistään jaloistaan, sen siteet ympäröivät hänet kokonaan hienoimmin ja karkeimmin säikein ja tilansa on avuttomampi kuin pienen kärpäsrukan hämähäkinverkkoon sotkeutuneen. Mitä enemmän hän tempoo ja ponnistelee siitä päästakseen sen pahemmin sotkeutuu ja milloin hän yrittää leikata poikki paulojaan leikkasikin omaa lihaansa, jonka sisään olivat siteet syöpyneet. Tämän seikan tuntee jokainen ken on todenteolla pyrkinyt pyhitykseen. Niimpä ovatkin monet, huomattuaan turhanpäiten tuhlaavansa voimiaan väsyneet, heittäneet koko yrityksen ja uudella innolla syöksyneet aistimaailman nautintoihin, toiset taas nöyrtyneinä etsineet ja avukseenhuutaneet Vapahtajaa: Tule ja armahda, omat voimani eivät riitä näitä kahleita katkomaan.

Jumalankuva on meissä niin himmentynyt, että tarvitaan suuri käännös, perinpohjainen uudistus ennenkuin Isän poika voi meissä kirkastua. Sundar Singh sanoo: ihminen on kuin sammunut hiili, musta niin sisästä kuin päältäkinpäin eikä sitä voida minkäänläisella pesulla puhdistaa. Mutta heitäppä hiili tulee, siellä se alkaa heti hehkua punasenaan. Samoin on ihmisen jota Jumalaiset voimavirrat pääsevät elvyttämään. Hänen tekonsa ja vaikutteensa ovat toiset kuin tähänastiset. Tehdessään työtä veljiensä hyväksi ei hän enää ole kuin päivämies vieraan talossa palkkaansa ajatellen, vaan on kuin poika isänsä mailla. Isän asia on hänenkin asiansa eikä hän sentähden voi olla panematta parastaan auttaakseen ihmisiä jotka nyt todella tuntee veljikseen.

Mutta ennenkuin nuo Jumalaiset tulivirrat pääsevät ihmiseen, on hänen tyhjennyttävä omastaan ihan kokonaan, hänen on heitettävä koko personallinen olemuksensa tuohon tulimereen palamaan. Hänen omaa itseään ei ole enää senjälkeen eikä hänen omaa tahtoaan. Tästä hetkestä on hän sanova kuten Paavali »en sitten enää minä, vaan Kristus minussa.»

Että tämä tie on oikea, luja ja pettämätön sen tuntee jokainen joka harhatiellä samoiltuaan monen hädän ja tuskan taisteluun, epätoivon ja monen kompastuksen ja lankeemuksen jälkeen on tullut tuon suuren nöyryytyksen hetkeen »minä vaivainen syntinen ihminen.» Kun hän on koko oman hyvyytensä heittänyt ulos itsestään niinkuin rikkaläjän tunkiolle ja rukoillut Jumalaa täyttämään hänet hengellään. Silloin tuntee hän löytäneensä oikean Tien. Hänen oma henkensä tuon Jumalaisen tulen sammumaton kipinä sen todistaa eikä nyt enää voi mikään maailman mahti hänen uskoansa horjuttaa. Tämän uskon avulla alkaa uudistunut ihminen vaelluksensa kohti pyhitystä, oman minänsä päivä päivältä uudelleen ristille nauliten noustakseen Kristuksen hengessä joka päivä uuteen elämään.

Ilma Virtala.

Tämä numero lehteämme on myöhästynyt kirjapainossa ilmaantuneiden esteiden vuoksi. — Koetamme päästä säännöllisiin oloihin. Toim.

NOTRE DAME.

(*Mietelmä Pariisin matkan jälkeen*)
IHMISELLE *kirj. Larin-Kyösti*

*Ainainen aatos kohoo taivaisiin,
miss' Jumal'äidin kirkko kohoaa,
se saa mun menneisyyden mietelmiin
Syvälle alle vaipuu vaivan maa.*

*Kuin kädet kaareen lujaan liittyen
ja rukouksen onneen hartaaseen
akkunat pyhäin kirjokuvineen
kuvastaa taivaan välkeväreineen.*

*Ja suipot tornit pyrkii ylöspäin
kuin Luojan luo ja ainoon autuuden
kuin hengen huiput hengen huumaten,
auringon luona loistain, säteillen.*

*Ja räystään alla peikkohirviöt
pois manaa kaiken kurjan pahuuden,
alhaisen aatteen, maisen synnin saastan
valossa valkoisien enkelten.*

*Keskellä maailmojen kaupungin
on täällä rauha, hiljaa kellot soi,
niin hiljaa messu holviin haihtuvi,
ja sielu kirkkaudessa karkeloi.*

*Mut viel' ei valmis Äidin templi lie,
vuossadat rakkaudessa rakettu
sen harjaa on, se oottaa päättäjää
ja mestaria, raukee ratkaisu. —*

*Se silloin vasta pilvet piirtäen
kuin ihmiskunta kaikkeen valmis lie,
ja silloin armoss' armaan Madonnan
tasoittuu ihmisille taivaan tie.*

Oulunkylä 27. 6 1925.

HÄÄT KAANAASSA.

Häähuoneessa riemu on korkeimmillaan
ja onnen maljoja juodaan,
ja kun kannuissa viini on lopullaan,
niin uutta vain pöytähän tuodaan.
Häävierahat nuoria ilkamoi
ja harput ja symbaalit soi. —
Yksi vieras vain omiin niin hiljaisiin
on taampana vaipunut mietteisiin.

Saa ilta ja syttyy jo soihdutkin
tuonne loggian seinämille,
monen poski jo hohtaa ja silmätkin.
Ilma tuoksuaa mirhamille.
Riemua! Naljaa! Ja morsian on
niin raikas kuin ruusunen Jerikon. —
Yksi vieras vain omiin niin hiljaisiin
on taampana vaipunu mietteisiin.

Hänen henkensä, katseensa vierailee
aivan toisissa maailmoissa,
ja yksi ja toinen jo hymyilee:
Hän on valveissa unelmoissa!
Tuo poika Natsaretin Joosefin
maan varmaan viisain on ja hiljaisin!

Mut äkkiä hää-ilo laimenee
ja isäntä hämillään kulkee,
ja puhekin hilpeä vaimenee,
vaan kukaan ilmaista julkee,
mikä ilon niin äkkiä lopetti:
on vait moni muu paitsi Mestari!

Mut korvahan poikansa hiljaisen
äiti Maaria jotakin sanoo.
Kohoo katse totisen Jeesuksen
ja huulensa jotakin anoo.
Sun uskosi, äiti, auttakoon:
vesi kannuissa viiniksi muuttukoon!

Ja, katso, niin paljon kuin vettä vain,
niin paljon sai viiniä uutta!
Kaikk' kääntyivät katseet juhlijain
päin miettijään valveitten unelmain,
joka rakasti hiljaisuutta:
Tuo poika Natsaretin Joosefin
maan ihmeellisin on ja hiljaisin!

Mut hän, jota katsehet tarkoitti,
ei huomannut katseita noita,
vaan luotansa näyt maan karkoitti
ja, palvoen unelmoita,
taas sielunsa silmillä tavoitti
noita korkeita maailmoita:
niin poika Natsaretin Joosefin,
keskellä satojen vaikk' istuikin,
myös YKSIN oli, paitsi hiljaisin!

Rafael Ronimus.

PYHÄ HETKI.

Kuin on taivas, maa ja luonto ihmeen suuri juuri nyt,
järvi tyyni, miettiväinen, totinen ja viihtynyt!
Niinkuin vesi pyhän lammen jonkun suuren temppelin
päilyi kalvo kaikkialla, kunne, mykkä, katselin.
Mykistyypi kuolevainen edessä niin suuren näyn.
Niinkuin jotain pyhää maata järven rantamaa ma käyn.
Iltakirkon kellonsoitto kumahtaen tänne soi,
joutsenpari ulapalla onnenuntaan unelmoi.
Kaartuu yli vaikenevain vaarojen jo kesäyö.
Niinkuin pyhän ehtoollisen hartaudesta sydän lyö.
On kuin lähestyisi henki Jumalaansa juuri nyt,
kun on luonnon pyhä hetki, kaikki vesi viihtynyt.

Rafael Ronimus.

LUNASTUS JA SOVITUS.

Jo vuosisatoja on eräs uskonnollisesti sangen vakava ja kauas kantava kysymys askaroittanut ihmisten mieliä ja ajatuksia: lunastus, Kristuksen uhrikuoleman kautta lunastus synneistä, eritoten n. s. perisynnistä. Jo »pakanoillekin» oli tuollainen jumalten lepyttäminen ja sovittaminen uhreilla tunnettu. Siksi näyttääkin siltä, kuin olisi tämä lunastus-oppi pakanallista syntyä ja juurta. Myös Israel, »Herran oma kansa» säilytti ajottain koko kansan syntitaakan »syntipukin» niskoille ja ajoi sen korpeen kuolemaan.

Varsin eriäviä ja ristiriitaisia mielipiteitä on siitä, voiko joku olento, vaikkakin jumalainen, kuolemallaan sovittaa toisten rikkomuksia, erehdyksiä, velkoja ja syntejä. »Kirkkoisät» ovat aikanaan laajalti ja syvällisesti pohtineet tätä kysymystä. He ovat kyselemistään kyselleet, tutkineet ja harkinneet, millaisilla edellytyksillä tällainen lunastus ja sovitus saattaisi tapahtua ja millainen vaikutus sillä mahdollisesti voisi olla.

Yleisenä käsityksenä kaikilla vanhan ajan kirkonopettajilla oli se, että Jeesus Kristus oli uhrikuolemallaan lunastanut ihmiskunnan. Mutta miten tämä oli tapahtunut ja kenelle lunastuksesta oli maksettu, kas, siitä oltiin eri mieltä.

Niinpä lausuu siitä kirkkoisä Origenes mielipiteensä seuraavasti:

Syntiinlankeemuksen johdosta oli perkeleellä oikeus ihmisiin. Jeesuksen kuolema oli se lunastushinta, jolla ihmiskunta lunastettiin perkeleen vallasta. Perkele kumminkin pettyi tässä kaupassaan, sikäli ettei hän voinutkaan pitää Jeesuksen sielua, jonka hän oli vaatinut lunnaaksi.

Kirkkoisä Gregorius Nyssalainen oli samaa mieltä. Irenaeus teroitti, että sovitus on tapahtunut Kristuksen persoonassa: ihmissuku on ollut keskitettynä Jeesukseen, joka on toinen Aatami, ja on hänessä sovitettu Jumalan kanssa. Tertullianus ja Cyprianus, jotka olivat lakimiehiä, käsittivät Jumalan ja ihmisen suhteen oikeussuhteeksi, jonka määrää laki. Ihminen voi täyttää lain vaatimukset ja siten kelvata Jumalalle, mutta hän voi myöskin, väittivät he, tehdä yli sen, mitä laki vaatii, ja siten saavuttaa ylimääräisiä ansioita. Niitä ovat Kristus ja pyhimykset suorituksillaan hankkineet ja niitä käy siirtäminen toisten hyväksi. Kirkko, joka on näiden ansioiden haltia, on oikeutettu, niin opetettiin myöhemmin, niitä syntien sovitukseksi siirtämään niille, jotka osoittavat katumusta.

Ensimmäisen seikkaperäisen sovitusteorian laati Anselm Canterburylainen. Kirjassaan »Cur Deus homo?» hän koettaa todistaa Jeesuksen sovintokuoleman välttämättömyyden. Syntiinlankeemus, sanoo hän, on loukannut Jumalan kunniaa. Jeesus hyvitti Jumalan kuolemallaan, ei elämällään, joka oli vanhurskas. Abelardin mielestä Jeesuksen kuolema on todistus Jumalan äärettömästä rakkaudesta, joka siten taivuttaa ihmiset vastarakkauteen. Sovitus tarkoittaa siis saattaa ihmisen Jumalan yhteyteen.

Tuomas Akvinolaisen mielestä Jeesuksen kuolema ei tosin ollut aivan välttämätön, mutta kyllä soveliain keino sovituksen aikaansaamiseen.

Uudemmassa teologiassa on sovitus saanut eetillisen leiman. Hoffman, Beck, Granfelt ja monet muut teroittavat:

1) että Jumala on itse pannut toimeen sovituksen rakkautensa vaatimuksesta,
2) että Kristuksen koko elämäntyö ynnä kuolema on sovittava,
3) että sovinto on todellisuutena itse Kristuksen persoonassa, joten ihmisten

osallisuus sovintoon toteutuu yhteydessä Kristuksen kanssa. Kristuksen sijaiskärsimys on hänen eetillisen elämäntyönsä huippu.

Ne, jotka ovat omaksuneet teosofisen maailmankatsomuksen, eivät aseta etualalle Kristuksen marttyyrikuolemaa, vaan ovat sitä mieltä, että Kristus tuli maailmaan julistaakseen ihmisille rakkauden ja veljeyden lempeää oppia ja evankeliumia ja osoittaakseen heille oikean tien Isänsä luo: M nä olen tie, totuus ja elämä.

Rafael Ronimus.

KRISTITTYJEN YHTEINEN KOKOUS.

Jokaisella kansalla on oma uskontonsa. Uskonto on kansan sielu. Siksi se ilmenee erilaisissa muodoissa kuvastaen kansojen sielunelämää, kehitystasoa.

Uskonnoilla on erilaisista muodoista riippumatta yhteistä se, että jokainen palvoo Jumalaa, kansojen Luojaa, yhteisenä isänä. Hänen kunnioittamistaan tarkoittaa kaikki. Tuntien tämän tärkeän yhteisyyden tunsivat eri maailman uskontojen edustajat tarvetta kokoontua kerran yhteen keskustelemaan sisäisistä näkemyksistään. Niin muodostui maailmaan eri uskontojen yhteinen kongressi joka kokoontui Chicagossa v:na 1893.

Me kristityt tunnustamme Jeesuksen Kristuksen suurimmaksi Mestariksi maailmassa antaen silti arvon toisille mestareille. Sundar Sing sanoo sattuvasti: Maailmassa on ollut monta suurta mestaria mutta ei kukaan ole antanut henkeään maailman elämän edestä kuin Jeesus Kristus. Vielä selväpiirteisemmin sanoo ap. Paavali: Sillä vaikka olisikin niin sanottuja jumalia, olipa heitä sitten taivaassa tai maassa ja niitä on paljo semmoisia herroja ja jumalia, niin on kuitenkin meillä ainoastaan yksi Jumala, Isä, josta kaikki on ja me häneen, ja yksi Herra Jeesus Kristus, jonka kautta kaikki on ja me hänen kauttaan. Mutta ei ole kaikilla tätä tietoa.

Kuitenkin valitettavasti juuri kristityt saman Mestarin tunnustajat, jakaantuvat moniin eri leireihin tuomiten rakkaudettomasti toisiaan. Se on ollut suurinpana loukkauskivenä kristinuskolle, eikä syyttä. Pitäisihän ennen kaikkea niiden, joilla on »pyhinä kirjoina» raamattu, jotka palvoo samaa Kristusta, samaa Jumalaa olla veljellisessä rakkaudessa keskenään!

Tämän rikkinäisyyden tuntien on usean hengellisen suunnan puhujissa herännyt kaipuu päästä toimimaan läheisempään yhteyteen. Niissä merkeissä kokoontui viime vuonna joulukuulla eri suuntain saarnaajia Helsingin Medotistikirkkoon keskustelemaan yhteisistä kokemuksista. En ollut siellä läsnä, joten en voi tarkemmin selostaa sitä. Kuuleman mukaan oli siellä ollut hyvä yhteishenki.

Samassa merkeissä kokoontui Vappuna Helsingin Normaalilyseon juhlasaliin noin kymmenkunta puhujaa eri järjestöistä, pääasiassa pääkaupunkilaisia, sekä huoneen täydeltä juhla-yleisöä. Ihana, harmonièrava rakkauden henki vallitsi siellä. Tunsimme olevamme saman Hengen opetuslapsia oppimassa »Mestarin jalkain juuressa» totuuden syvän läksyn. Se se oli, joka kykeni yhdistämään eroavaisuuksista huolimatta.

Saman yhteistyön tuloksena kokoontui Tampereelle heinäk. 3—6 pnä noin 50 uskonnollista puhujaa ja toista tuhatta kuulijaa eri osista Suomea. Puhujien koko-

ukset vietettiin Puutarhakadun Rukoushuoneelle, yleiset kokoukset suuressa kangas-teltassa johon mahtui noin 1500 henkeä.

Pääasiassa keskusteltiin puhujien kesken rakkauden suuresta käskystä, joka velvoittaa meitä rakastamaan, ymmärtämään, omaksumaan veljeyttä erilaisista mielipiteistä huolimatta. Eriseuraisuus ei ole samaa kuin erilaiset mielipiteet. Eriseuraisuus on se ylpeä henki, joka ilmenee suhtautumisessa eri käsityksessä olevaan. Rakkaus ei ole riippuvainen yhteisestä opista, vaan totuudesta.

Valtava oli näky yhteisessä juhlassa kun noin 2000 ihmistä kuunteli totuuden sanoja eripiireihin kuuluvien puhujien suusta. Kävisi liian laveaksi selostusheista ja puhujista. Siksi totean vaan: veljeshenki oli voimakas, rakkauden pide yhdistävä, joten saimme tuulahduksen siitä valtavasta joukosta, joka kerran yksimielisesti ylistää kaikkeuden Herraa.

Yhdistynyt laulukuoro kamreeri Attilan johdolla viritti tuon tuostakin lauluja Yksin laulua esitti laulajatar nti Carita Stenbäck.

Veljestervehdyksen yhteiselle kokoukselle lähettivät Kristillinen Yl.oppilasliitto ja Kristillinen työväenliitto.

Kokouksen puolesta lähetettiin tervehdyssähkösanoma tasavallan presidentille.

Vielä on lahkohengellä sijansa, oikeaoppisena lujassa eri kirkoissa ja lahkoissa, pienen pieni on joukko Suomen kristittyihin nähden joka allianssihengessä yhteen kokoontuu. Uskomme, että ortodoksinen dogmaattisuus ajan mittaan karisee ja Suomen Kristityt eri kirkoista, suurimmista aina okkultisiin salaseuroihin saakka kokoontuu kerran yhteiseen konferenssiin keskustelemaan sisäisestä elämän kokemuksista, puristaen lämpimästi veljen kättä matkatessaan yhteistä päämäärää kohti.

Väinö Holm

IHMINEN JA HÄNEN HENKISET VOIMANSA.

SELVÄNÄKÖISYYDEN KEHITTÄMINEN.

IV.

Kuta rehellisempi sielu ja sydän ja kuta puhtaammat vaikuttimet on ihmisellä, joka tahtoo kehittää henkisiä voimiaan, sitä luultavampaa on, että hän vetää luokseen henkisiä olentoja, jotka ovat halullisia auttamaan häntä. Niin on myös selvänäköisyyden laita. Tosin huomaamme näitä kalliita lahjoja niissäkin, jotka asuvat henkisessä pimeydessä, mutta heidän näkönsä on rajoitettu, eivätkä he voi saavuttaa niitä näkemisen pyhiä asteita, joissa näkijä kykenee vastaanottamaan korkealaatuisia ilmestyksiä. Kuta enemmän ihminen on sopusoinnussa totuuden kanssa, sitä laajemmalle ulottuu hänen näkönsä. Kärsivällisyydellä ja rukouksella saavuttaa hän päämäärän. Opetuslapset saivat hengen vuodatuksen helluntaina, koska he kokoontuivat y h t e e n paikkaan y h d e s s ä ja samassa tarkotuksessa. Toisin sanoen he olivat yksimielisiä, sopusointuisia; ja Pyhä Henki antoi heille lahjan henkiolentojen välityksellä puhumaan vierailla kielillä. Istu sentähden tosi sopusointuisella tarkoituksella, luo rukouksella ja ylistyksellä oikea ilmapiiri ympärillesi — ja seuraukset eivät jää tulematta.

On olemassa monta menetelmää selvänäköisyyden kehittämiseksi. Myös synnynnäistä selvänäköisyyttä voidaan edelleen kehittää niiden avulla. Ensin on mää-

rättävä varma aika ja paikka pari kolme kertaa viikossa, ja tästä ajasta ja paikasta on mahdollisuuden mukaan pidettävä kiinni. Täsmällisyyttä on aina noudatettava, sillä emme saa unhoittaa, että niillä henkisillä järkiolennoilla, jotka voivat ottaa tämän kehityksen huostaansa, on muitakin tehtäviä, muuta henkistä työtä joko aineellisella tai henkisella tasolla. Huolellisuus tässä suhteessa on monella tavalla hyödyksi. Valitse aika, jolloin olet vapaa etkä tule millään tavalla häirityksi. Astu varattuun huoneeseen pyhällä kunnioituksella ja karkoita mielestäsi kaikki aineelliset ajatukset ja huolet. Etsi ensin henkistä; aineellinen apu annetaan tarvittaessa! Mukavasti istuuduttuasi nojatuoliin rukoile Ijäistä Henkeä antamaan apuaan sekä itsellesi että läsnäoleville henkiolennoille. Keskity sitten huoneen nurkkaan ja odota passiivisena tuloksia. Koeta kuvitella mielessäsi jonkun vainajan ulkomuotoa, siten kiihoittaen uinuvaa näkökykyäsi. Täytä sielusi hellyydellä ja myötätunnolla henkisesti läsnäolevia kohtaan; siten luot ympärillesi taivaallisen ilmapiirin.

Sananen valaistuksesta. Jos on vastenmielistä istua pimeässä huoneessa — mikä olisi parasta ainakin kahtenatoista ensi istuntona — niin istu hyvin himmeässä, mieluimmin punaisen valokuvauslampun valossa.

Useimmissa tapauksissa nähdään pian pieniä sinisen hehkuvia pisteitä. Nämä alkavat vähitellen laajeta kunnes ne muodostuvat pieniksi valopalloiksi, jotka usein näyttävät pirstoutuvan, paljastaen henkiolennon kasvot tai muodon. Jos taas olet kuvaelmien, vertauskuvien tai kukkien näkijä, astuvat nämä ensin näköpiiriisi. — Istunto ei saa kestää tuntia kauemmin, joskin tämä aika usein ensi alussa vaaditaan tarvittavan voiman kokoamiseksi. Näitä istuntoja voipi pitää joko yksin tai muutamien täysin sopusointuisten toverien kanssa.

*

Usein kysytään: mitä hyötyä on selvänäköisyydestä tai muista sentapaisista lahjoista? Oma mielipiteeni on, että Jumala on antanut meille nämä lahjat auttaakseen meitä ymmärtämään henkisiä asioita ja tehdäkseen meidät hengen johdolle herkiksi. Ne antavat meille myös todisteen hengen kuolemattomuudesta, näyttäen etteivät rakkaamme ole kuolleet vaan siirtyneet korkeampaan maailmaan ja samalla vaihtaneet kuolevaisen ruumiinsa ihanaan henkiruumiiseen, jossa he suotuisten olosuhteiden vallitessa voivat näyttäytyä herkkänäköisille. Rakkaan poikani monet ilmestymiset, poikani, joka tuon onnettoman Titanic-laivan orkesterin jäsenenä hukkui, on antanut meille sellaista lohdutusta, jota ei mikään uskonto olisi voinut antaa. Usein väitetään, ettei ole oikein kutsua vainajiemme henkiä tänne alas. Minun kokemukseni mukaan emme kutsu niitä alas eikä ylös, vaan ovat ne aina ympärillämme, eivätkä useimmassa tapauksessa tarvitse tulla kutsutuiksikaan. Palvelevat henget ovat lähetetyt palvelemaan meitä henkisesti ja aineellisesti. Olen vakuutettu siitä, että Jumalan laki sallii heidän tulla, ja että he juuri täyttävät Jumalan lakia tullessaan auttamaan, johtamaan ja ohjaamaan meitä. Uskon että Jumala sallii heidän neuvoa meitä, myös kohtalon määräämien tulevien tapahtumien suhteen, sekä että he toisinaan kykenevät kohtalon sallimuksesta suojelemaan meitä uhkaavista onnettomuuksista.

Seuraavassa kirjoituksessa aion käsitellä ihmisen auraa.

W. Ronald Brailey.

PIENIÄ TIETOJA SUURISTA ASIOISTA.

IV.

LIIALLISUUDESTA.

Tee mieluummin hyvää kuin pahaa, on oikea ihmisyyden ohjelma.

Hyväsydämisyys on ansio, jota meidän tulee kunnioittaa, mutta siihenkin tulee suhtautua oikeassa hengessä.

Anteliaisuus, kas siinä myöskin jalo piirre, mutta tähänkin on ehdottomasti suhtauduttava varoen.

Minä en mitenkään halua halventaa näitä hyveitä, koska ne ovat sielullisen sivistyksen ulkonaisia merkkejä, mutta olen, ikävä kylläkin nähnyt niin paljon surullisia ilmiöitä, jotka ovat johtuneet juuri näiden hyveiden käytöstä. Ihmisen tulisi olla aina ja kaikkialla omien tekojensa herra. Kuten tiedätte, ei sitä voi aina käytännössä toteuttaa tahdonvoiman puutteen takia.

Toisinaan taas astuu karma eli kohtalo väliin estäen meitä tekemästä, mitä olisimme niin mielellämme halunneet tehdä.

Ihminen on nyt kertakaikkiaan sidottu kehityksen ketjuun, joka on antanut kullekin yksilölle oman erikoisen prinsipinsä.

Kahta ihmistä ei ole samanlaista ja tämäkin osoittaa, että kehitys on varmasti olemassa, koska jokainen yksilö on varustettu omalla luonteellaan, jota ei voi toisessa löytää yhtäläisenä.

Kaikissa tilaisuuksissa, olemme pakoitetut turvautumaan omaan prinsipiimme, mutta useimmissa tapauksissa menemme äärimmäisyyksiin Ihmisillä on tosiaankin taipumus, työskennelkööt he millä alalla hyvänsä, pysytellä kaikkein jyrkemällä kannalla. Harva yksilö osaa valita kultaisen keskitien ja mistä luulette tämän johtuvan? —

Niin, se johtuu ihmisten sielullisesta kokoonpanosta. Meillähän on alitajunta ja päivätajunta. — Nämä molemmat sielumme päätekijät ovat useimmassa tapauksessa sodassa keskenään. Toinen kannattaa totuutta ja sitä, että kuljemme oikeaa ihmisyyden kaitaa polkua, mutta toinen taas haluaa estää henkistä kehitystämme, koska sen tehtävä on pitää meitä tietoisesti toiminnassa täällä aineen maailmassa. Molemmat seisovat jyrkästi vastatusten tuntematta mitään keskitietä. Niinpä siis ihminen onkin perinyt liiallisuuksiin menevän suhtautumisensa omasta itsestään. Juuri tämä taipumus on monesta hyveestä tehnyt suoranaisen heikkouden. Mikä on nyt sen luonnollisempaa kuin se, että nuo jalot hyveet, joita joku päätti pitää elämänsä ohjelmana, muodostuvatkin paheiksi. Jos ne eivät aina paheiksikaan muodostu, niin kumminkin valtaavat ne harrastajansa tahdon siihen määrään asti, että ihmisen henkinen elämä saa sairaaloisen suunnan.

Niin muuttuu luonteen ansiopuolet varmasti heikkoudeksi estäen henkistä kasvua ja voipa sattua, että ne joksikin ajaksi pysähdyttävät sen kokonaan.

Liiallinen anteliaisuus muuttuu tuhlaavaisuudeksi. Hyväsydämmisyys heikkoudeksi j. n. e.

Johannes Linnankoski käyttää m. m. seuraavia sanoja kuvatessaan uusmaalaisten luonnetta: »Uusmaalainen on hyväsydäminen, vieraanvarainen, antelias ja sopuisa, mutta että nämä hyvät ominaisuudet liiallisuuteen mennessään johtavat välinpitämättömyyteen, jopa ryhdittömyyteen ja raukkamaisuuteen.»

Tämä on todellakin surkeaa, mutta ehdottomasti totta.

En voi muuta sanoa kuin että ihmisten tulee tehdä hyvää, hyvän omassa hengessä ja tämä taas edellyttää sitä, että totuudenetsijänä kaiken viisaasti ja vakavassa mielessä. Kun muistamme tämän, niin meillä ei ole vaaraa luisua liiallisuuksiin.

Arvo Virtasalo.

V.

ONNI.

Oi, onni, miten ihana on nimesi kaiku varsinkin niiden korvissa, jotka sinua syvimmin ikävöivät. Niin suuri sinä olet, että emme me tavalliset ihmislapset sinun syvyyttäsi ja ihanuuttasi voi täysin tajuta; sillä mehän olemme vain joskus pyhinpinä hetkinämme tunteneet sieluissamme jonkun soinnahduksen siitä jumailaisesta harmoniasta, mitä onni on.

Kaikki me sinua ikävöimme, vaikka me niin paljon harhailemme sinua etsiessämme, ja useimmiten etsimme sinua tavalla, joka karkoittaa meidät yhä kauvemmaksi sinusta. Tavallisesti meillä on mielessämme suuri joukko aistillisia haluja ja itsekkäitä pyyteitä, joiden täyttymistä me pidämme onnellisksi tulemisemme ehtona. Ajatellen usein rikkauden maineen ja vallan y. m. saavuttamista me kokoamme kuormaksemme mitätöntä rihkamaa, joka estää meitä nousemasta edes hetkeksi Neebon vuorelle nähdäksemme pyhää maata ja tunteaksemme sen tuulien tuoksua. Minulla itselläni on ollut niin monta kiihkeää toivetta, joiden täyttymistä olen pitänyt onnelliseksi tulemisena. Nuorena poikana itkin useina pitkinä yksinäisinä hetkinä siksi, kun en saanut käydä koulua, sillä silloin minä ajattelin, että olisin sangen onnellinen jos saisin oikein paljon oppia, jos voisin tunkeutua inhimillisen tiedon syvyyksiin. Usein olen ollut kovin katkeroitunut kun kohtaloni on toiveeni murtanut. Kun minä koko nuoruuteni ajan kärsin taukoamatonta sairautta, niin ajattelin: oi! miten onnellinen olisin jos saisin terveenä nauttia elämästä, mutta sittemmin huomasin että terveetkin voivat olla onnettomia. Kaikissa yhteiskuntaluokissa niin rikkaissa kuin köyhissäkin samoin maineessa ja vallassa olevissa on niinkin onnettomia, että he itse lopettavat elämänsä. Tästä me jo näemme ett'ei onni tule aistillisista nautinnoista ja aineellisista saavutuksista. Ne voivat luoda vain hetkellistä mielihyvää, joka ei ole sukuakaan oikealle onnelle. Kaikki ne joilla on mieli täynnä pyyteitä ja haluja ovat suurimmista aineellisista rikkauksistaankin huolimatta köyhän köyhiä kerjäläisiä. Eikä se, joka sanan syvimmässä merkityksessä on köyhä, voi olla onnellinen.

Onnellinen on ainoastaan rikas, joka ei voi mitään pyytää, eikä kerjätä, sillä hänellä on yltäkyllin.

Koettakaamme siis jokainen oppia tuntemaan rajatonta rikkauttamme tullaksemme onnellisiksi! Muistakaamme ett'emme ole kuolleen isän turvattomia, hyljätyitä orpoja, vaan lapsia ikuisen Isän, joka kaikkeuden hengellään elävöittää! Hän on kaikkeuden Herra ja kaikkeus on myös meidän. Me olemme Kuninkaan lapsia omistaen määrättömän, ihanan perinnön. Siis hävetkäämme kerjätä! Sinä hetkenä kun me tulemme tuntemaan korkeamman sukumme ja suuren rikkautemme, niin meissä herää antamisen halu, joka tekee onnelliseksi. Tuntiessamme rikkautemme emme enää voi olla katkeroittuneita ja kadehtivia. Silloin täyttää sielumme yltäkylläisyys ja onni, jota me haluamme jakaa kaikille. Olkoon siis hartain halumme luopua siitä rihkamasta mitä olemme alemman

luontomme vaatimuksesta olemme koonneet! Kunnian, vallan ja rikkauden halun kerjuusäkki taakkanamme emme voi nousta Kuninkaallisen Isämme ilopöytään. Oppikaamme siis luopumaan ja palvelemaan tullaksemme onnellisiksi!

Jokainen meistä voi palvella, milloin lempeällä katseella, ystävä i hymyllä, hyvällä lohduttavalla neuvolla tai aineellisella avustuksella, jos sitä on haltuumme annettu.

Mitä taipuisammin aine meissä palvelee henkeä sen suuremman sopusoinnun saavutamme sisimmässä olemuksessamme, joka on onnea. Silloinkuin meissä henki on alemman luontomme herra, silloin me voimme hallita sitä rajatonta rikkautta, joka on laillista perintöämme, jota meidän ei kerjätä tarvitse.

Onnettomia me olemme siis vain siksi, kun unhotamme että olemme rikkaita perintöprinssejä, ja elämme sikopaimenina kiistellen keskenämme sikojen rasvasta, eli aistillisten halujemme tyydyttämismahdollisuuksista.

Silloin, kun me sikalauman unhoittaen, alemman luontomme voittaen, käännyn me Isämme kaupunkiin, olemme rikkaista rikkaimmat, olemme onnelliset.

Itsensä herra on kaiken herra.

Siktus O.

JÄRKI — JA TUNNEIHMINEN.

Ihmisluonto jakautuu eri yksilöinä jyrkästi kahteen leiriin: tunne- ja järki-ihmisiin. Edellinen elää inpulsiivista elämää tunteen ja mielikuvain maailmoissa, jälkimäinen näkee elämän sääntöinä ja vakaumuksina. Edellinen arvostelee sydämellä, jälkimäinen päällä ja kumpikin tuntee hiljaista ennakkoluuloa toista kohtaan. Kumpikin aavistaa erään pidättyväisyyden muurin olemassaolosta, joka astuu väliin tuttavallisuuden kehityttyä määrättyyn asteeseen. Ja semmoisen muurin yli on vaikea kiivetä. Mutta asia itsessään ei ole lainkaan yllättävä. Tunneihminen, jonka elämälle mielikuvitus antaa vallan erikoisen , usein sadunomaisen leiman, on vaikea ymmärtää päinvastaista luonnetta, joka näkee kaiken kovin objektiivisesti ja itsepintaisesti karttaa kaikkinaisen romanttisen värityksen leimaa. Toiselta puolen taas tämmöinen hymyilee ja nauraa sille, joka mielikuvillaan pettää ja uskottelee itselleen samalla yrittäen niillä toisten päitä saattaa huimaukseen. Tämä käsitys on hänellä tunneihmisestä. Tämmöisestä erilaisuudesta juuri vieroksuminen syntyy ja pohjimmaltaan on se luonnonkin itsensä kannalta täysin ymmärrettävä. Huomattavalla etevämmyydellä pystyy järki- ihminen ratkaisemaan monet pulmalliset kysymykset, jotka ilman muuta nousevat toisen epäkäytännöllisemmän järjen yläpuolelle, mutta toiselta puolen tunneihmisen ominaisuudet saattavat hänet näkemään semmoisten asiain pohjaan ja ytimeen, joista sivullisella ei ole aavistusta. Tieteelliset aivot voivat menestyksellä tutkia ihmispsygologiaa, mikä tapahtuu tieteellisten eeposten, sukukroniikkain t. m. s. avustuksella, mutta tunteva sydän tekee saman toimituken hieman toisella, ehkä enemmän tuloksellislla tavalla: katsomalla tarkastettavan ihmisen olentoon.

Tämänkaltaiset seikat saavat aikaan ne ominaisuudet, jotka synnyttävät määrätyssä asteessa ennakkoluulon kipinän kahden vastakkaisen luonteen välillä, sikäli kuin maailmankatsomus on luonteenomaisuus. Ja ylipäätään on pelkkä paradoksi se, että vastakkaiset luonteet enin vetävät toisiaan,

sillä läheisimmät siteet syntyvät mailmankatsomuksen samankaltaisuuden nojalla. Ja tuo mainittu enakkoluulon kipinä ajaa sielut etsimään omankaltaistensa seuraa. On niitä, jotka koskaan maailmassa eivät paljastaisi vastakkaisille luonteille sielunsa syvempiä tunteita, mutta milloin löytyy joku, joka ymmärtää ja todella tuntuu läheiseltä, silloin sielu iloitsee vilpittömästi. —

Oli miten oli! Jos näin vastakkaiset luonteet ja erikaltaiset ihmiset kulkisivat käsi kädessä kuin pienet lapset pimeissä käytävissä ei kumpikaan puoli olisi kelvollinen suorittamaan suurta tehtäväänsä iäisten totuuksien etsinnässä. Sillä kunkin eri näkemistavan tehtävä on omalta puoleltaan valaista niitä totuuksia, joihin pyritään, tietämättä, valkenevatko ne koskaan. Ellei kaikki valtiaan luojan »tunnejärki» olisi tehnyt ihmisiä näin vastakkaisiksi ominaisuuksiltaan ja kyvyiltään kääntäisivät yleiset asiat meille kaikista innokkaista ponnisteluistamme huolimatta vain toisen puolensa katseltavaksemme, kuten taivaalla tekee kuu, sitä ilkkuen, että koskaan ei ihmissilmä saa nähdä sen takapuolta, joka varmaan voi hopeankarvaisena loistaa.

Antti Halonen.

EHKÄISEVIÄ JA AUTTAVIA VOIMIA NUORTEN KESKUUDESSA.

IHMSELLE *kirj. Arnold Laurell.*

Huolimatta nykyajan turmeltuneisuudesta ei ole harvinaista, että nuoret miehet, jotka ovat vuosikausia etsineet tyydytystä elämälleen nautinnoista — maisten huvien pyörteistä ja huumausaineista — keskenään miettivät keinoja tällaisesta elämäntavasta päästäkseen. Useimmiten on näihin hyvien hetkien keskusteluihin syynä se seikka, että ystävykset ovat huomanneet nautinnot elämää ehkäiseviksi ja vahingoittaviksi voimiksi. Heidät on siis ajanut vakaville laduille keskustelussa tunto siitä, että nautinnot vaikuttavat fyysillisesti vahingollisesti. Harvinaisemsspi on että keskustelun aiheutajana on se huomio, että nautinnot tekevät ihmisen aasiäesti onnettomaksi.

Oli miten oli, hyvä vain on, että sanat nuorten miesten suissa koskettelevat joskus näitäkin asioita. Mutta paha on että näistä keskusteluista päätöksiinkin johdettuina ei useinkaan ole mitään positiivisia tuloksia. Päätökset voivat jäädä toteuttamatta, ja jos se joskus yritetäänkin pitää, nousee juuri sillä suunnalla, jolle toivon ankkuri on heitetty, ehkäiseviä voimia.

Niinpä koettavat muutamat nuoret miehet löytää pelastuksen esim. alkohoolin orjuudesta hyveellisten naisten seurasta. Mutta voi, todella hyveellisiä naisia on tällaisten nuorten miesten saavutettavissa nykyään niin vähän ja nekin, jotka ovat tällä tiellä säilyneet ,voivat milloin tahansa ajan turmeltuneen hengen vaikutuksesta, joskus myöskin kiinnostamisen halusta langeta samaan likaiseen kaivoon, jonka löyhkää miehet ovat heidän seuraansa paenneet. Tällöin viimeinen villitys muodostuu ensimmäistä pahemmaksi, tai sitten — lievemmässä tapauksessa — heissä ei ole kylliksi tarmoa ja kylliksi johdonmukaisuutta näiden sairaisiin verrattavien miesten hoitamiseen, usein ei heillä itsellään ole mitään sisäistä tukea, johon myöskin heidän turviinsa paenneet miehet voisivat nojata.

Monet tällaisista yrityksistä on siis jo alusta alkaen tuomittu epäonnistumaan. Kuitenkaan en kehoittaisi nuoria miehiä niistä luopumaan, sillä käytinhän sanaa monet, joten siis todellisesti hyvää vaikuttavia naisia on olemassa, ja iloitsevathan enkelit yhdestäkin syntisestä, joka tekee parannuksen, enemmän kuin yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä hurskaasta, jotka eivät parannusta tarvitse, olivatpa sitten nämä hyvät enkelit taivaassa tai maan päällä.

Joka tapauksessa olisi naisilla tässä suhteessa valtava työmaa edessään. He jos kukaan voisivat turmeltuneisuuden loasta hyvällä tahdolla täysin tietoisina omasta ihmisyydestään ja siihen luottavina, hoivata ja parantaa monta sairasta. Ei halveksituinkaan nainen ole epäkelpo tällaiseen jaloon työhön. Saattoihan Kaarina Maununtytär, torikauppias, sulostuttaa ja vaikuttaa parantavasti mielipuolisuuden kanssa kamppailevaan kuninkaaseen. Todelliset naiset, puhtaat, lujat ja ritarilliset, saavat aikaan paljon. Varsinkin puheenaolevassa asiassa he ovat maan suola.

Eipä silti, ett'ei miehilläkin olisi tässä suhteessa mitään tehtävää. Heidän on, vaikkapa vain fyysillisesti vahingoittavasta elämäntavasta päästäkseen, ei ainoastaan muistettava, että »kaikkialla missä elämä asetetaan mielihyvän palvelukseen, sen sijaan että mielihyvä olisi elämän palveluksessa, ovat rappeutuminen ja elämäntuhoutuminen ovella», vaan myöskin on heidän opittava lähestymään kunnioituksella naista, halvintakin ja huonointakin heistä, sillä siten he vaikuttavat näihin ja samalla itseensäkin kohottavasti.

Mainitsin alussa että muutamissa tapauksissa saattaa nuoret miehet keskustelemaan paremmista asioista huomio, että nautinnot tekevät ihmisen sisäisesti onnettomaksi. Tässä tapauksessa jatkuu keskustelu usein siihen suuntaan, että olisi — vallitseva kirkollinen oppi kun ei voi, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, kiehtoa enää nuorten mieltä — etsittävä pelastusta esim. teosofiasta. Mutta nytkin tie useimmissa tapauksissa jo alussa nousee pystyyn. Teosofiksi ei voine tulla — ja sitä mukaa elämänsä järjestää — pelkällä päätöksellä, vaan tarvittanee siihen joko pitkäaikainen syventyminen alaa koskettelevaan kirjallisuuteen, tai sitten sytyttävän aatteeseen innostuneen henkilön puheet ja opetukset. Tällaisia opetustyöhön pystyviä lienee meillä Suomessa sentään vielä harvassa ja nykyaikaiset yhteiskunnalliset olosuhteet vaikeuttanevat pääsyä heidän yhteyteensä. Lienee siis paras nykyisissä oloissa niiden, jotka tuntevat joinakin hetkinään vetoa teosofiaan tai muihin terveisiin henkisiin pyrkimyksiin, hankkia kutakin alaa koskevaa kirjallisuutta ja julkaisuja ja syventyä niihin. Siitä se sitten vähitellen tie menevi, ura uusi aukenevi.

Johtukoon havaittavissa oleva nuorten pyrkimys elämän arvojen uudestaan arvioimiseen mistä tahansa, olkoon heillä lähtökohtana tietoisuus, että paha ulkonaisestikin vie hävitykseen, sillä se ei tee mitään muuta kuin tuhlaa sitä pääomaa minkä luova tahto ruumiissa ja sielussa on koonnut.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMISEN

kuluva vuosikerta päättyy ensi numeroon. ~~

Ne, jotka käsittävät tästä lehdestä olevan hyötyä lähimmäiselleen, ryhtynevät nyt jo hankkimmaan tilauksia lehden seuraavalle vuosikerralle, joka alkaa marraskuussa.

Lehti tulee ilmestymään säännöllisesti joka kuukausi, yhdistettyjä numeroita ainoastaan kesäkuukaukausina.

Tilaushinta on koko vuosikerralta Smk. 40:—, Puolelta 25:—. — Ne, jotka ryhtyvät lehteä levittämään, saavat laskea hyväkseen 20 % tilausmaksuista.

Kyselyihin vastataan.

Viisaustieteellinen Kustannusliike

Helsinki, Itä-Viertotie 67.

Helsinki, 1925. Kirjapaino Monotypos.

IHMINEN

N:o 12
Lokakuu 1925

TILAUSHINTA:
$^1/_1$ vuodelta Smk. 40:—
$^1/_2$,, ,, 25:—
ULKOMAILLE:
$^1/_1$ vuodelta doll. 2:—
$^1/_2$,, ,, 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Kolmas vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1924— Lokakuu 1925.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI ARTTURI VESENTERÄ
WILLIE ANGERVO

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; tähän päämäärään kuljetaan itsekasvatuksen ja palvelemisen tietä.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

3:s vuosik. Lokakuu — 1925

N:o 12

»Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna». — Paracelsus.

FARISEUS JA PUBLIKAANI

Kirj. Tri Villie Angervo

Astui kerran
templiin Herran
kanssa muiden miestä kaksi
Taaton tarkasteltavaksi.

Toinen näistä
muit' ei väistä,
kulkee korskan koppavasti
aina alttarin luo asti,
kädet heti
ristiin veti,
päänsä käänsi päivään päin
sekä sitten lausui näin:

«Seison tässä
näyttämässä
arvomiehen ansioita,
joit' ei joka poika voita,
enkä syihin
myönnettyihin,
joista merkit jälkeen jää
vielä oo mä vikapää.

annan aina
sunnuntaina
kolehtihin kolikkoni
— summan suuremman kuin moni—
mull' on kultaa
niin kuin multaa
antaa, jotta autuaan
lopun lähteissäni saan.»

Tuskin toinen
angervoinen
vaipui templin pylvään varjoon
kun hän huokaa:« tässä tarjoon
aarteheni
ainoiseni,
sydämeni syyllisen,
antaa muuta voi ma en.

Syntiin myyden
ihmisyyden
ostaa tahdoin onnen murun
— sain vain suunnattoman surun;
kaikin voimin
tieltä poimin
marjat maireet nautinnon,
silti oon nyt onneton.

Käytä kättä
säälimättä
kohtalo, nyt mulle kosta,
arvaan — se on ansiosta;
maksan tässä
elämässä
mieluummin kuin velkaan jään
tulevahan elämään.»

Päivän katse
akkunatse
kumpaiseenkin kuvastaa
—saman paistehen he saa,

IHMISEN LUOMINEN.

Ihminen, sinä vuosituhansien vanhus ja samalla ikuinen lapsi. Sinä ikiliikkuja, jonka henki ja aine ovat häviämättömiä. Olet alati Korkeimman luomistyön alainen. Vielä tänäkin päivänä Jumala luo ihmisen maan aineista ja muodostaa hänet silti henkiolennoksi, joka kykenee enemmän, alati enemmän tajuamaan Luojan elävää henkeä, jotta hän sitä kuvastaisi ja ilmentäisi.

Ihminen, henkesi ilmenee aineessasi ja aineellisuutesi ilmentää henkevyyttäsi. Henkesi pukeutuu muotoihin, jotta se voisi luomistyötään suorittaa myös näkyväisesti. Aineesi ilmentää henkevyyttä ja tulee siten tietoiseksi omasta henkisestä olemuksestaan.

Ihminen! Katso henkesi ja aineesi ovat yhtä elämäsi tarkoituksessa. Elämäsi tarkoitus sovittaa henkesi ja aineesi väliset erilaatuiset ja -muotoiset toimintailmiöt. Yksi, on elämäsi tarkoitus, suunta ja tie, niinkuin elämää ilmentävän ja säteilevän maailman rata avaruudessa. Tämä tarkoitus on luominen ja luomisen alaisena oleminen — siis luomisen säteileminen.

Ihminen, elämäsi on Korkeimman luomistahdon täyttymistä. Elämäsi on luovan älyn johtama lakisiteisyys. Elämäsi on ikuisesti toimivan kehityksen liike, joka aineellesi ja aineelliselle valmistaa kuolemalla — kuolemisen, ja hengellesi ja henkiselle valmistaa syntymisen ja uudestisyntymisen. Elämäsi on ikuisesti kasvava, kehittyvä luonnollinen täyttymys ja täydellisyys, sillä elämäsi väreily säteilee luomistyön ilmennyksiä.

Ihminen, elämäsi on mahtavaa onnen tavoittelua ja onnea tuottavien olotilojen ja tilanteiden keksimistä ja saavuttamista. Kaikista tietämättömyyden paratiiseista sinä luovut, tullaksesi tietoon hyvästä ja pahasta, ja siten jumalien kaltaiseksi myös onnessa. Sillä Korkeimman hengen, Isän ääni, soi sisimmässäsi: Olet rakas lapseni jota rakastan, sillä rakkaudella jolla olen paratiisin sinulle valmistanut jo aikojen alusta; — tule täydelliseksi, tietoiseksi täydellisyydestä, niinkuin sinun taivaallinen Isäsi on täydellinen ja tietoinen.

Ihminen! Sinuun on henkinen ja aineellinen hedelmällisyys kätketty. Lisäänny ja täytä maa ja avaruus ihmishengen näkyväisillä että näkymättömillä ilmiöillä. Siten kasvaa sielusi tajuamaan todellisemman ja yhä laajempikantoisemman, luomakunnan ja luovan hengen tuntemuksen, josta löydät iloa tuottavaa ravintoa sekä sielullesi että ruumiillesi.

Ihminen, sinä seisot keskellä elämänleivän vainiota. Itse olet ilmennyt sekä nisuina että ohdakkeina, niin myös elon korjaajana. Elämänleivän suuri mysterio olet sinä. Kehittyneempänä, Isän äänen tajuavana sinä seisot elävän luomakunnan edessä kuin aaltoilevan tähkäpäisen viljavainion edessä ja sydämestäsi soi sävel: Isäni, kaikki olet antanut minun haltuuni. Alhaisella kehitys-asteella uinuu henkesi kuin kivessä tai metallissa, tahi ilmennät taantumuksellista, jarruttavaa ohdaketta elämänleivän nisujen joukossa. Hän kehittyneemmistä veljistäsi jolle Isä, eli luova älyllinen tajunta, on antanut aikakauden kasvavan viljavainion korjuun — hän antaa sinunkin kasvaa elonkorjuun saakkaa, jolloin vasta kelvoton ilmennyksesi saa muodollisen häviönsä, jotta se kasvaisi henkisesti.

Ihminen! Kuolematon, häviämätön ykseys on henkesi moninaisine ja erimuotoisine pinnallisine ilmiöineen. Ikäänkuin pirstaleina on henkesi siroiteltu ympäri

täyttäen maan ja avaruuden välkkyvillä monivärisillä ilmiöillä. Miljoonissa erilaatuisissa ja -muotoisissa muodoissa sinä esiinnyt ja elät maanpallolla. Miljoonissa eri suhteissa ja kokoumuksissa henkesi toiminta ilmenee. Jokainen yksilö on saman Isän lapsi, olkoonpa kuinka puutteellinen ja vajavainen tahansa, sielulliselta tajunnaltaan että fyysilliseltä ruumiiltaan. Jokainen ruumis on hengen asuinsija. Isällä, suurella henkisellä ykseystajunnalla on monta asuinsijaa niin taivaissa kuin maan päällä, siten ihminen luodaan pyhän hengen temppeliksi.

Ihminen, yksilönä olet sinä kuin yksinäinen eristetty pieni kokonaisuus, mikrokosmos, jolla on ikäänkuin oma tehtävänsä ja joka etsii itselleen käsityksensä mukaisen hyvän olotilan, jossa saisi tilaisuuden ilmentää kehitys-asteensa mukaista luovaa liikettä eli elämää.

Ihminen, monivivahteisena ja -värisenä ilmenee tietoisuutesi hyvästä ja pahasta, ykseydestä ja veljeydestä. Monenlaisena ilmenee käsite onnesta, jota jokainen yksilönä tavoittelee ja kokeilee luoda itselleen ja kanssaihmisilleen. Jokainen käsittää itsellään olevan jonkunlaisen oikeuden onnen tunteeseen ja tuntemukseen. Jokaisella hengen pirstaleella on mahdollisuus tulla osalliseksi onnesta, joka jossain muodossa ilmenee hänessä joko tulevaisuuden toivona tahi ainoastaan hetken saavutuksena.

Ihminen katso! Todellinen olemassaolo on onnea. Älä yksilönä pelästy jollet sitä ensi silmäyksellä, etkä parhaimmallakaan arvioimisellasi, havaitse todeksi. Ihmisen todellinen olemassaolo on onnea luovan hengen piirissä eli taivasten valtakunnassa. Monipuolisempi tieto, olemassaolon henkisestä olemuksesta, kirkastaa laajemmalle ylettyvän ja yleistä veljeyttä käsittävän onnentuntemuksen ja luomisen.

Ihminen, olet luova henkiolento josko siitä olet sielullisesti tietoinen, tahi et ole tietoinen. Tietoiseksi siitä sinua luodaan, jotta kykenet ilmentämään, toteuttamaan henkistä hedelmällisyyttäsi. Silloin voit ravita itseäsi ja muita tiedonpuun hedelmillä ja tiedät että sitä ei seuraa Jumalan kirous vaan myöntävä kehoitus: etsi ja tulet löytämään, kolkuta, ja sinulle avataan.

Ihminen, paljon on jo henkesi luonut, lisääntynyt ja unelmoinut. Monta huonetta olet rakentanut itsellesi, sekä henkiselle Itselle, että aineelliselle olemuksellesi. Monet ovat olleet hiekalle rakennettuja, höllälle ja ainoastaan tilapäisesti varmalle pohjalle. Vaikea on sinun ymmärtää: että luova-henki on se kallio, jolle sinun tulisi rakennuksesi perustaa. Luomisyrityksissäsi ilmennät useimmiten vielä tietämättömän lapsen haparoimista. Kuvittelet itseäsi nöyräksi kun puolustat velttoutesi jatkumista sanoilla: mitä minä tiedän luomisestani, hyvä kun tiedän miten eläisin, koska elää täydyn. Mutta sitten kun olet kasvanut tietoon miten sinun tulisi elää, niin silloin tiedät myös että eläminen on Luojan kanssa luomista.

Ihminen! Kansallisuuksia, uskontoja, valtioita ja yhteiskuntia järjestelmineen, tätä kaikkea olet itsellesi laatinut ja luonut, — suojellaksesi ja edistääksesi hedelmällisyyttäsi ja hyvinvointiasi. Olet oppinut käyttämään hyväksesi kehityksen lakia jalostaessasi ruumiisi ravinnoksi, verhoksi ja suojaksi käytettävät ainekokoumukset, mutta todellisimman ja itseäsi lähimmän jalostustyön suorittaminen on yleisenä ilmiönä vielä kokeilematta. Avioliittosi eivät vielä perustu ihmisjalostukseen. Jälkeläisissäsi et vielä kunnioita kasvavaa ja luovaa henkeä, etkä tervettä hyvinmuodostunutta ruumista. Ikäänkuin erehdyksinä ja ristiriitai-

suuksista muodustuneina sattumina syntyvät ja ilmenevät ihmiset ja ihmistenhenki maailmaan. Ihminen ei ole vielä yhtynyt tietoisesti Luojan kanssa luomaan ihmistä itsestään ja jälkeläisistään. Harvassa löytyy ilmenneenä joku esikoinen ihmislapsista, mutta vielä harvemmin tällainen sielu löytää kypsynyttä toveria, joka kykenisi täydentämään hänen henkensä luomistahtoa.

Ihminen! Monet avioliittosi ovat ehkä kyllä toinentoisiaan täydentävät fyysillisesti. Nämä ovat kyllä luomistahdon yhdistämiä, mutta vielä puuttuu henkinen täydennyksen ilmiö. Vielä ei uhku rakkaudestasi luovan henkeä. Koska ymmärtämyksesi Luojaan ja luomakuntaan nähden tulevat ilmi jälkeläisissäsi, niin tulisi sinun parhaimmat ja kauneimmat, korkeuksia tavoittelevat unelmasi, ihmisen tulevaisuudesta, olla yhdys-siteenä ja luovana syynä avioliittosi fyysilliseen luomiseen nähden.

Ihminen, olet aikakausia kestäneen ajan arvioinut olemuksesi syntyperää. Olet luullut olevasi maasta ja maaksi jälleen tulevaksi, mutta olet myös kyennyt tajuamaan ihmisen Jumalaksi ja Korkeimman lapseksi. On olemassa sovitus näiden kahden äärimmäisien käsitteiden välillä. Sovitus on aineesi ja henkesi yhteisessä, yhdistetyssä luomistyössä.

Ihminen, Luoja on luonut ja luo sinua oman kuvansa kaltaiseksi henkiolennoksi. Luo sinäkin lapsesi henkesi ihannekuvan kaltaiseksi, tietäen että hänellä siten helpoimmin on mahdollisuus kehittyä hengeltään suureksi ja jaloksi, ja siten saada suurempia ihmeitä aikaan kuin sinä. Monastikin vielä, lapsen sielu ei pääse tavoittelemaan korkeuksia syystä, että hänen vanhempiensa tunne ja älyunelmat ovat olleet ristiriitaisia keskenään ja yhteissointuvia ainoastaan hetkellisestä vaistosta. Ja lisäksi esivanhempien fyysilliset vammat ja sairaudet voivat runnella perintönä hänen ruumistaan ja siten olla esteenä henkisille pyrkimyksille ja inhimilliselle onnelle.

Ihminen, vaistosikin on henkeä, mutta kirkastetuksi luodaan vaistosi, jotta se ilmenisi tietoisena luovana älynä. Henkisesti tietoisena sinä kuulet Isän äänen, jonka kanssa tunnet ykseyden ja tämä ääni sinua monessa muodossa kehoittaa: kasva, kasva yksilöllisyytesi kauneimpaan kukkaan, suureksi ja onnelliseksi; katso, henkesi kantaa kerran hedelmiä siinä tiedon puussa, josta kaikki sukukunnat maanpäällä ravitaan; tämän puun nimi on— »tieto ykseydestä ja veljeydestä hengessä ja todellisuudessa.»

Ihminen! Katso lapsellinen olet sinä vielä enimmäkseen ja sairas, ehkä mieletönkin. Mielikuvituksesi ja unelmasi onnesta johtavat sinua vielä ostamaan onnesi saavutukset väkivallanteoilla joko veljiäsi tahi itseäsi kohtaan. Oi ihmisellä on silloin eläimen viekkaus ja julmuus, kuin häneltä Jumalainen luova viisaus puuttuu. Kuvittelet, että Jumalasi tarvitsee palveluksia kirkonmenojen muodossa, ja onnesi täällä maan päällä tarvitsee valtioita suojelevine sotalaitoksineen ja yhteiskuntalaitoksineen. Mielikuvituksesi ihanteille sinä suunnittelet ja rakennat näkyväiset ilmenemismuodot, joissa näillä on asuinsijansa, suojeluksensa, toiminta- ja vaikutusvaltansa. Kuvittelet Luojasi saamattomaksi ja olemuksesi synnissä siinneeksi ja syntyneeksi, ja kaikkina elinaikoinasi Luojaa vastaan rikkoneeksi.

Ihminen, mielikuvasi kansoittavat taivaat ja helvetit, tuonelat ja kiirastulet. Ja totisesti täällä maanpäällä ovat kaikki nämä erilaiset tajunnantilat edustettuna ja ilmenneenä. Mielikuvasi kutsut sinä eri nimillä: ilmestyksiksi, näkemyksiksi,

järkesi johtopäätökseksi, puhtaaksi järjeksi, jumalaiseksi tunnelmaksi, tieteen saavutukseksi; jota kaikkea yleisellä nimellä voi nimittää: tiedoksi hyvästä ja pahasta. Mutta vielä tulee sinun mielikuva-unelma-maailmasi lisääntyä, kirkastua henkisesti; jotta toimintasi loisi taivaan maanpäälle, onnelan joka sulkisi piiriinsä koko ihmiskunnan. Pirstaleina ilmenee vielä unelmasi yleisestä veljeydestä.

Ihminen, olet henkiolento joka kasvaa henkiseen voimakkuuteen Korkeimman, Luojan oikealle kädelle hallitsemaan. Sillä Luojasi lepää ikuisesti työssään ja on siten siunannut luomispäivänsä ikuisesti jatkuvaksi ja pyhitetyksi hengessä ja totuudessa.

Ihminen! Vertauskuvina välkkyvät silmiesi edessä Luojasi käskyt ja ilmoitukset, luomakunnan ja itsesi todellisesta, ja Luojan tahdon mukaisesta elämän toiminnasta. Hengen vertauskuvaa on kaikki näkyväiseksi luotu aine ja aineellinen ja näkymätön inhimillinenkin on kuin vertauskuvaa jostain tulevasta hengen ilmiöstä Ja selittäessäsi elämää täytyy sinun itsekin turvautua vertauskuviin ja miksi? Siksi että kaikki ilmiöt elämässä ovat jossain suhteissa verrattavissa toinentoisiinsa, syystä että he muodostavat ykseyden hengessä.

Ihminen! Henkesi puhuu vertauskuvilla kun se sanoo: Todellisen yhteyden Luojansa kanssa saavuttaa ihminen vasta mustan esiripun takana, jonka nimi on kuolema. Henkesi puhuu vertauskuvilla tästä yhteydestä: pergamenttikääreiden, kirkkojen ja kirkonmenojen muodossa ja hahmossa. Vertauskuvia ovat puheesi mestareista, vapahtajista ja sijais-sovituksista. Vertauskuvia ovat kaikki laitoksesi ja järjestelmäsi. Vertauskuvina nämä aatteet istuvat aitioissaan ja vartovat: ihmishengen ja Luojan välisen yhteyden ilmenevän *Ihmisenä* elämän näyttämölle. — Ihmisenä, jolle kivetkin puhuvat; ihmisenä joka käsittää luomakunnan, luodun äänen, kasvavan hengen ääneksi ja sävellykseksi. — Ihmisenä, joka käsittää aitioissa istuvat aatteet ja ajatukset: joulukuusen koristeiksi, joita asetetaan kuuseen silloin kun juhlitaan Jumalanpojan syntymää ihmisessä.

Ihminen, kerran sanoi ihminen ihmiselle: katso, sinä olet Pyhänhengen temppeli ja Jumalanvaltakunta on sisällisesti sinussa. Ja itsestään hän sanoi: minä ja Isä olemme yhtä.

Ihminen, olet luova, toimiva sekä henkesi että ruumiisi puolesta. Anna alati keisarille, maalle ja ruumiillesi mitä heille kuuluu, mutta käsitä että Jumala, Luova henki omistaa kaiken, — siis on olemuksesi toiminta pyhitetty Korkeimman luomistyöhön, aina siinä muodossa kun sisäinen elämäsi sen sinulle kirkastaa.

Ihminen, anna henkesi valon loistaa teoissasi huolimatta siitä käsittävätkö kanssaihmisesi valoasi valoksi, Isäsi sen kuitenkin näkee, henki joka on salassa. Soita ulos sielusi laajimman sävellyksen, korkeuksia ja syvyyksiä tavoittelevan kauneuden kaipuusi. Rakenna ihanimpia unelmalinnoja sekä näkyväisiä että näkymättömiä sillä katso! — henkesi on monastikin unissa ja unelmissasi läheisemmässä yhteydessä Luojasi kanssa, kuin kiinteässä muodossa eletyssä todellisuudessa.

Ihminen älä pelkää olla joka hetki oma korkein Itsesi, sillä Luojasi on sinun kanssasi aina maailmasi loppuun saakka; aina siihen, kun kiinteä menettää valtansa ylitsesi, ja löydät itsesi Isäsi valtakunnasta. Silloin käsität että henkenä olet: ylösnousemus ja elämä, ja että sinulla on mahdollisuus elää vaikkakin olisit jo kuollut.

Ihminen kuule! Vaikka ihminen todistaa itsestään, niin on hänen todisteensa

tosi, sillä Isänsä todistaa hänestä hänen kauttaan. Sillä jolla korvat on, hän kuulee; jolla sydän on, hän kätkee; joka uskoo henkeen hänet on Luoja jo luonut ijäti kirkastuvaan hengentajunnan maailmaan jolla ei ole alkua eikä loppua, vaan jolla on ijäinen jatkuvaisuutensa.

Cissie Gleisner.

AJATTELUSTA VELJEYTEEN.

»Levottomuutta luo ajatus, rauhamme rikkoo se,
kuitenkin ajatelkaamme ajatuksemme me!»

laulaa eräs Norjan syvämietteinen runoilija. Ja totisesti: et löydä maailmasta toista niin suurta rauhanrikkojaa, tyynen mielen järkyttäjää, kuin on jumalainen ajatus! Ajatus on pelottava toveri, vaatelias ystävä, jonka katse ei pysähdy vain pinnalle, vaan tunkeutuu sielumme sisimpään, aivojemme aarrekammioon ja sydämemme kaikkein pyhimpään. Siellä se viihtyy kuin lisko auringossa, mutta tuoden mukanaan ei vain aurinkoa, vaan myös synkkiä pilviä henkemme herkkään yrttitarhaan, jossa se hallitsee kuin hirmuhallitsija, jonka vallassa on elämä ja kuolema. Siksipä monet tuhannet, jotka rakastavat perhosen surutonta elämää ja huoletonta olemassaoloa, karttavat ja vierovat sitä, kuin vierotaan vihollista ja vihamiestä. He ovat näennäisesti onnellisia, mutta heidän onnensa ei siedä päivänvaloa. He kuuluvat noihin suruttomiin, jotka kulkevat tuota nimetöntä tietä, joka ei ole leveä eikä kaita. Sillä tiellä ei ole penikulmanpatsaita, ja kun he ovat sen tiensä kulkeneet, eivät he tiedä, kuinka pitkälti he ovat kulkeneet, koska he ajattelematta ovat tiensä vaeltaneet.

Mutta maailmassa on myös paljon sellaisia matkamiehiä, jotka eivät astu askeltakaan tarkoin harkitsematta ja punnitsematta, minne se askel saattaa viedä. Ja nuo matkamiehet ovat rohkeita miehiä, jotka uskaltavat mielenrauhansa, jopa kaikkensakin, vaikkapa vain yhden ainoan voittoisan ja valaisevan ajatuksensa edestä. He ovat noita etsijöitä, jotka etsivät Jumalaa ja ihmistä itsessään, mikä on ihmisen suurin ja pyhin elämäntehtävä. Nämä etsijät ovat luonteeltaan vapaamielisiä ja suvaitsevaisia, mitkä jalot ominaisuudet ovat juuri tuon hartaan etsimisen kauniita tuloksia. Sillä todellinen etsijä käsittää varsin hyvin, etteivät kaikki etsijät ole voineet päästä yhtä pitkälle, ja siksi ei hän halveksi niitä, eikä ole tyly niille, jotka ovat vasta alkutaipaleella, ehk'eivät niinkään pitkällä. Hän käsittää myös sangen hyvin, että kaikki inhimmillinen totuus on vain suhteellista, että meidän saavuttamamme totuus on vain totuuden etsimistä, ja siksi on hän suvaitsevainen, lempeä ja hyvä lähimmäiselleen. Ja tämä suvaitsevaisuus, tämä ymmärtämys on juuri todellisen, oikean veljeyden luoja.

Tämä veljeys on sitä veljeyttä, joka jo ammoisista ajoista kultaisena utopiana, kauniina mielikuvana aina on väikkynyt ja kangastanut ihmiskunnan parhaimmille. Kauniisti lausui jo muinoin Rooman mies, jalo Marcus Aurelius, kun hän illansuussa palatsinsa altaanilta kohotti katseensa tähtitarhoihin: Hartaasti toivoisin,

korkeat tähdet, että te joka ilta voisitte kirjoittaa toki *yhden* rakkauden- ja hyväntyön elämäni ja kohtaloni kirjaan, ettei mikään minun päiväni turhana, tyhjänä menisi mailleen.

Tämän Stoa-koulun kruunatun filosofin harras toivo ja pyrkimys on mitä puhtainta veljeyttä, ja hakee vertojaan ihmiskunnan historiasta.

Nuo Ranskan vallankumouksen ja nyttemmin Venäjän tuntemattomiksi vääristelemät korkeat tunnussanat toveruudesta ja veljeydestä tahtoo tämä todellinen sydämen ja sielun veljeys, taas kohottaa arvoonsa, jalostaa, puhdistaa ja kirkastaa, että niistä taas tulisi todella pyhät ja korkeat kehoitus- ja tunnussanat ain yhä vain odottavalle ja rakkautta ja veljeyttä turhaan janonneelle ihmiskunnalle.

Se, joka sanoo: »Sinä paha!» veljelleen, on tuominnut itsensä, opetti muinoin Natsaretin viisas ja lempeä Mestari. Ja ne, joita tämä todellinen veljeys elähyttää, toimivat ja työskentelevät lakkaamatta sen hyväksi, odottavat väsymättä sen autuaallisen aamun koittoa vuosisatojen yöstä, jolloin tuon lempeän Mestarin evankeliumi rakkaudesta ja veljeydestä on voittava kaikki kovat sydämet maailmassa.

Te, nuoret, te, joiden on tuo kadehdittava tulevaisuus, teidän hartioillanne lepää myös tämä vakava velvollisuus: Muistakaa, kun te kerran lähdette tuonne maailmaan, jota sanotaan »pahaksi», muistakaa, ettei paha ole pahalla voitettavissa, vaan hyvyydellä, veljeydellä ja rakkaudella. Ja jos te tämän oivallatte ja sallitte tuon lempeän evankeliumin seurata teitä elonne taipaleella korkeana, kirkkaana johtotähtenä, niin on se johtava teidät sopusointuun ja rauhaan, tuohon rauhaan, josta Herramme ja Mestarimme niin lohduttavasti on sanonut: Minun rauhani annan minä teille!

Rafael Ronimus.

KAKSI SYNKKÄÄ ETSIJÄÄ:

Michelangelo.

Ibsen.

MICHELANGELO.

Oi, hiljaa puhukaa mun haudallain!
Michelangelo Buonarroti.

Oi, Michelangelo, kuin onkaan peloittavaa käsialasi marmorissa!
Voi sinua, Michelangelo Buonarroti,
sinä peloittajista peloittavin,
kuin olikaan kolkko taipaleesi, raskaat askeleesi,
ikäänkuin olisit alati kantanut hartioillasi suunnatonta marmorimöhkälettä,
jonka väliin elon tienristeyksissä huoaten laskit maahan,
upottaaksesi, hukuttaaksesi tuohon uppiniskaiseen kivimereen
raatelevat tuskasi, kalvavat epäilyksesi ja epätoivosi,
pääsemättä niistä kuitenkaan:
ne raatelivat sinua kivessäs,
ne kalvoivat sinua lihassas,
sinä aina isoava jätti,
sinä iäti janoava titaani!
Hengen taistelua kivessä!
Raskaasti alistuit sinä kohtaloosi.
Oi »Orjiasi», joista toinen alistuu ja toinen uhmaten nousee herraansa vastaan:

kumpi on noista onnellisempi,
alistuja vaiko uhmaaja,
kumpi, Michelangelo?
Sinä vaikenet, vaikenet kuin sfinksi,
sillä et ollut sinä selvillä tuosta,
et tietänyt tuota, taikka et tahtonut,
ehkäpä et uskaltanutkaan tuota tietää.
Mykkänä raivosta loit sinä »Yösi»,
paeten sen suojaan, etsien, hakien unohdusta, rauhaa.
Turhaan! Turhaan!
Ponnistit, loit taas epätoivon vimmalla
ja heräsit — »Aamunkoittoosi».
Saitko siitä lohdutusta, sinä peloittava etsijä?
Sinä vaikenet taas, Buonarroti,
sillä kuka kertoo pettymyksistään maailmalle.
Ne haudataan hiljaa, mykin elein, vertavuotavin, salaisin tuskin,
Michelangelo, ne!
Taas tartuit sinä talttaasi, ja »Päivä» sarasti.
Mutta silmäsi alkoivat jo sumeta ja päivä häikäisi sinua
ja sinä hapuilit kuin sokea auringossa,
löytämättä, mitä etsit: rauhaa sielullesi.
Niin vanhenit ja toivoit kuin patriarkat kuolemaa,
eikä ole toista, joka olisi niin väsyneenä käynyt kuolemaan kuin sinä:
»Oi, hiljaa puhukaa mun haudallain!»
Kuin väsynyt sa vihdoin mahdoit olla!
Titaani lepää, älkää häiritkö häntä!

Rafael Ronimus.

HENRIK IBSEN.

Heroppe paa vidden er frihed och Gud,
dernede famler de andre.
Brand, Henrik Ibsen.

Dovren ankara ukko, ylhäinen, yksinäinen etsijä,
äärettömyyden totinen profeetta,
ikuisuuden vilpitön, tinkimätön viittoja,
huutava ääni vuorilta, joilla hiljaisuus asustaa,
teroittaen katsetta ja sielun silmiä!
Sinä ihmisvihaaja — ja rakastaja,
sinä ankara tuomari ja lempeä ihminen,
joka ruoskit ja kuritit lähimmäistäsi, koska sinä häntä rakastit,
siunattu olet sinä!
Suuren Tuntemattoman tuttu olit,
niin tuttu kuin ihminen olla voi.
Ankara itsellesi, ankara muille rakkaudesta kaikkiin
löysit sinä lopulta rakkauden,
huomasit, että Jumala on : DEUS CARITATIS!

Äärettömyyden ja ikuisuuden pyhän leiman painaminen ihmiskunnan otsaan,
kas, siinä sinun kutsumuksesi ja tehtäväsi, sinä suuri ja totinen tietäjä!

Sinun korkea veisusi ja vuorisaarnasi ihmisille oli:
olkaatte uskolliset kutsumuksellenne, ihmiset!
Sillä kutsumus on elämämme kunnia ja kirkkaus,
sen syvällisin, mystillisin säteily.
Ilman sitä ei ole elämää ja kuolema on silloin voitto.

Kutsumus on suurempi kuin teko.

Onneton se, joka pettää kutsumuksensa ja kieltää sydämensä pyhimmät tunteet.
Hän tekee sen synnin, jota ei kukaan voi anteeksi antaa. —

Noin sinä puhuit, suuri, tunturisi yksinäisyydestä
niille, joilla on korvat kuulla ja silmät nähdä.
Ja ne sinua siunaavat ja kutsuvat sinua ystäväkseen ja veljekseen,
sinä Dovren ankara ukko, sinä yksinäinen etsijä,
sinä ankara lempeys, sinä lempeä ankaruus!
Siunattu olet sinä!

Rafael Ronimus.

Älyllinen etevyys ja nero vaativat pitkämielistä kärsivällisyyttä. Suurmiehillä on aina ollut luja usko työn voimakkaaseen tehoon ja varhain he ovat keksineet järjestyksen merkityksen. —

Jules Payot.

MIETTEITÄ RUKOUKSESTA.

Tuntuu peloittavalle, tuntiessaan voimiensa puutteellisuuden ruveta tätä ihmeellistä aihetta käsittelemään, aihetta joka on niin paljon ylempänä tätä arkista elämää, että muistuu mieleen sanat mitkä Mooses kuuli lähestyessään palavaa pensasta: riisu kengät jaloistasi sillä paikka jossa seisot on *pyhä*.

Mitä rukous on? Rukous on ennenkaikkea ihmisen, lapsen, kanssa käymistä Jumal'isänsä kanssa, rukous on sielun antautumista kasvattajansa käsiin. Rukous on niinkuin silta jota myöten ihmissielu astuu hengenmaailmaan ja jossa hengenvaltakunnan voimat tulevat hänelle vastaan. Rukoilija avaa sielunsa niinkuin pimeän huoneen ikkunaluukku aukastaan jonka kautta valkeus virtaa. Rukouksen hetkellä olemme todellisia, silloin katoaa kaikki valheellisuus.

Ihminen ei ole useinkaan aivan rehellinen muiden edessä, eipä edes yksinäisinä hetkinäänkään tahdo vapautua siitä kuvasta jonka on muille itsestään luonut. Me näyttelemme aina ja koetamme muille ja itsellemme esittää itseämme semmoisena kun haluaisimme olla vaikka tiedämme, että todellisuudessa emme vastaa tuota kuvaa. Mutta kun rukouksessa tulemme Jumalan eteen, Hänen joka näkee kaiken, näkee mitä tahtoisimme olla ja mitä todella olemme, silloin putoaa naamari kasvoiltamme ja me olemme pakoitetut itsekin näkemään oman olemuksemme sen oikeassa värissään. Tämmöinen itsensä näkeminen on pyhitykseen pyrkivälle ihmiselle välttämätön, koska oikea kehitys on ehdottomasti laskettava totuuden pohjalle muuten on se pelkkää ulkokultaisuutta ja vie kerran suureen kukistumiseen.

Raamattu käskee meitä rukoilemaan. Sivu sivulta luemme saman kehoituksen uudelleen samalla kun siihen aina liittyy lupaus rukouksen kuulemisesta. Kuitenkin nekin ihmiset jotka tähän kirjaan ovat toivonsa ja luottamuksensa kiinnittäneet niin liijan vähän käyttävät tätä ihmeellistä oikeuttaan.

Raamatunihmiset rukoilivat. Suuria ihmeellisiä tapahtumia saivat he aikaan rukoustensa kautta. Mooses rukoili ja Punaisen meren vedet jakautuivat kahtia. Kansa kulki pohjaa myöten vesipatsasten seistessä kahden puolen. — Daniel rukoili ja vaikka hänet senvuoksi viskattiinkin jalopeurojen eteen tulivat henkiolennot sitomaan nälkäisten petojen verenhimoiset kidat niin että ne eivät auenneet purrakseen.

Kertomuksia rukoilijoista on siellä paljon ja ihmeellisiä asioita siellä kerrotaan rukouksen kautta tapahtuneen. Uusia voimia, uutta rohkeutta ja uskoa ovat sieltä rukoilijat vuosisatojen aikana ammentaneet, mutta nykypäivien raamatunlukija, joka tuntee luonnonlait sivuuttaa nämä kukin omalla tavallaan. Yksi pitää ne suorastaan mahdottomina, toinen epäilee vaikka haluaisikin uskoa, kolmas käsittää ne verrannollisiksi, mystillisiksi vertauskuviksi mihin joku salainen totuus on kätkettynä. Missään tapauksessa ei niihin voi uskoa semmoisenaan.

Kumminkin, ellemme ota lukuun äärimmäisiä materialisteja, uskomme, että henkilö hallitsee ainetta, olisiko silloin ainemaailman, elikä luonnonlait ainoat, mitkä vallitsevat maailmassa. Vain harvat ottavat huomioon, että jos kerran tunnustamme meille näkymättömän hengenmaailman olevan olemassa, täytyy meidän otaksua silläkin olevan omat lakinsa joita tunnemme yhtävähän kuin koko tuota salattua maailmaa.

Kuitenkin edelläkulkijaimme, menneitten sukupolvien totuudenetsijäin kautta, jotka ovat päässeet näkymättömänmaailman kanssa kosketukseen, olemme saaneet

sentään tietoomme monta hengenmaailmanlakia joita sitte omien vähäisten kokemustemme mukaan koetamme itsellemme selvitellä ovatko he olleet oikeassa, voimmeko todella heidän antamiinsa tietoihin luottaa.

Jos kiellämme hengenmaailman, loittonee se meistä, jos tunnustamme sen tulee se meitä lähemmäksi ja me joudummekin pian jollakintavalla sen kanssa kosketukseen.

»Vanhakansa» kuten sanotaan, eli alituisessa yhteydessä näkymättömänmaailman ja henkiolentojen kanssa, jotka eivät meidän päiviemme ihmisille näyttäydy. He olivat aina tekemisissä haltioiden ja ruumiittomien olentojen kanssa hyvien ja pahojen josta todistuksena ovat meidänpäiviimme säilyneet lukemattomat sadut ja tarinat. Nyt kun ihmiset eivät enää *usko* noiden haltiain ja henkien olemassaoloon ovat ne heiltä hävinneet.

Taikka ajatelkaamme esimerkiksi ihmistä joka alinomaa tarkkaa pieniä taikojaan, (sellaiset eivät vieläkään ole harvinaisia). Hän säpsähtää tiellä makaavaa rautanaulaa jos sen kärki sattuu olemaan kohti taikka pyörtää ympäri akan tullessa ensiksi vastaan hänen matkalle aikoessaan. Hän, joka panee merkille jokaisen suunsyyhymisen ja kämmenen kutkutuksen, on muista naurettava mutta hänelle nuo merkit *puhuvat*. Niinkauvan kun hän uskoo niihin ammentaa tuo ihminen pikkumerkeistään päivittäiset ennakkotietonsa, mutta jos hän päättää olla niitä enää uskomatta niin ne vaikenevat. Uskon kautta sidomme itsemme näkymättömiin. Usko on kaikkitekevänä *hengen*maailmassa, mutta ei *aineen*valtakunnassa, Tästä jälkimmäisestä vaikka sitä kuinka yrittäisimme kieltää ja uskoa olemattomaksi emme saa pienintäkään hitua häviämään. Hengenmaailmasta voimme eristäytyä täällä eläessämme kieltämällä sen, aineenvaltakunta on ympärillämme huolimatta siitä kiellämmekö taikka tunnustammeko sen.

Ja koska on olemassa ero siinä miten näiden kahden eri valtakunnan lait soveltuvat meihin ihmisiin, sentähden on myöskin ilmiöitä, joita emme voi tämän näkyväisenmaailman eli *luonnon*lakien mukaan selittää.

Meidän epäuskoisena aikakautenamme jolloin kysellään, arvostellaan ja epäillään kaikkea on kuitenkin ihmisiä, jotka uskaltavat rukouksessa heittäytyä hengenmaailman voimien varaan. Ja sellaiset rukoilijat saavat vielä tänäkin päivänä mitä rukoilevat aivan niinkuin raamatunihmiset ennen. Saavat, kuka runsaammin kuka niukemmin juuri senverran kuin ovat uskoneet. Usealla meistä on ainakin jonkunverran kokemusta rukouksen kuulemisesta ja kenellä sitä ei ole hän kii. ruhtakoon hankkimaan, sillä silta hengenmaailmaan on jokaisella omassa povessaan.

Kuulee joskus sanottavan: en osaa rukoilla, en tiedä kuinka pitäisi rukoilla. Tämä taitamattomuus johtuu siitä että ei tuo henkilö tunne tositarvetta lähestyä Jumalaa. Jos on jano, osaa kyllä juoda ja hätä opettaa apua huutamaan. On ihmisiä, jotka eivät ole eläissään rukoilleet mutta jouduttuaan suureen ahdistukseen huutavat avukseen Jumalaa, mutta avun saatuaan useimmat heistä unohtavat tuon salaperäisen voiman ja avunlähteen jota hädänhetkenä ovat käyttäneet.

Eräs ihminen joka oli alkanut etsiä Jumalanvaltakuntaa sanoi: lapsena osasin rukoilla. Sain aina mitä olin pyytänyt, sattumako lienee niin ohjannut, eihän voi ajatella että Jumala olisi kuunnellut lapsellisia pyyntöjäni.

Mutta siellä Ylhäällä ei arvioida suuruutensa ja tärkeytensä, vaan sen mukaan kuinka tärkeitä ovat meille itsellemme, koska siitä riippuu millä antaumuksella ne viemme Jumalan eteen.

Olisi kerrottavana monia hämmästyttäviä esimerkkejä rukousten kuulemisesta, joita eri henkilöt ovat kokemistaan kertoneet, mutta se veisi tässä liijaksi tilaa. Ihmeitä tapahtuu vielä nykypäivienkin ihmisille niin paljon kuin he vielä voivat uskoa ihmeisiin.

Jumalalliset voimavirrat läpäisevät maailman. Ne eivät ehdy, eivät muutu olemattomiksi vaikka joku ihminen, taikka koko ihmiskunta lakkaa niihin uskomasta ja kieltää niiden olemassaolon. He ainoastaa sillä katkaisevat yhteytensä niihin, tukitsevat oman kanavansa, jota myöten noiden voimien pitäisi virrata heihin, yhtähyvin jokaisen yksilön kuin koko ihmiskunnan. Ihminen voi, ei ainoastaan sulkea vaan myöskin laajentaa tuota kanavaa itsessään, voi kaivaa sen syvemmäksi ja leveämmäksi niin että noista, jumalallisista virroista kulkee sitä myöten voimaa ei yksin hänen omien tarpeittensa tyydyttämiseksi vaan myös kanssaihmistensä, joita auttavat esirukouksillaan.

Minulla on ollut ilo tuntea muutamia sellaisia. He ovat vaatimattomia, vähäpätöisiä muiden nähdä eikä kukaan voisi päältäpäin arvata mitkä äärettömät voimat saattavatkaan kulkea heidän kauttaan.

Kun Jesusta pyydettiin jotakin ihmettä tekemään kysyi hän tavallisesti — uskotko sen tapahtuvan. Sen, joka apua häneltä haki piti ensin avata sulut, poistaa tieltä esteet: *epäusko* ja *järkeily* ja heittäytyä valtonaan Jumalallisten voimien varaan. Usein kuulee sanottavan, olen rukoillutkin mutta apua vaan ei ole tullut. — Kuinka se tulisi kun sitä ei ole uskottukaan tulevan. Kun rukoileva ihminen mielessään ajattelee: eihän se voi tapahtua, se olisi ihme ja vastoin luonnonlakeja. Hän koettaa yhdellä kädellään avata sulkua jotta voimavirrat pääsisivät hänen avukseen, toisella painaa sitä aina lujempaan ja sillä tavoin sulkee itsensä omaan onnettomuuteensa estäen pelastavien »ihmeiden» tapahtumasta, ihmeiden, jotka hänen mielestään ovat vastoin »lakeja» vaikka hän, poloinen tomukokoomus, ei tiedä maailmaa vallitsevista laeista edes pienen pientä murto-osaa.

Joka anoo hän saa sanoo Jeesus Kristus, »anokaat niin teille annetaan,» »mitä ikänä anotte Isältä minun nimeeni sen te saatte »hän vakuuttaa ja vielä »rukoilkaat lakkaamatta.»

Hän pitää siis rukousta erittäin tärkeänä ja itsekin, vaikka elikin keskeytymättömässä yhteydessä Jumalan kanssa, varaa kuitenkin vielä erityisiä yksinäisiä rukoushetkiä itselleen vuorilla ja erämaissa.

Sundhar Singh vastaa kun häneltä kysytään rukouksen merkitystä: »se on minulle yhtä tärkeätä kuin ilma jota hengitän, sitä ilman en voi elää. En voi sanoa montako kertaa päivässä rukoilen elän alituisessa kanssakäymisessä Jumalan kanssa.»

Usko vie rukoukseen, rukous kasvattaa ja vahvistaa uskon, nämä kaksi edellyttävät toinen toistaan. *Ilma Virtala.*

PAINOVIRHEITÄ.

N:o 9—10, siv. 174. alh. toisella ja kolmannella rivillä oleva lause tulee kuulua: Mainio runoilija Alfred Lord Tennyson ja kuuluisa englantilainen kirjailija ja historiankirjoittaja Thomas Carlyle olivat j. n. e.

N:o 11, siv. 159 ensimmäinen sana tulee olla: täyden; siv. 160 sana luokkaammeko pro loukkaammeko; saman sivun seur. rivin luokkamaton tulee olla loukkaamaton; edelleen saman sivun kolmannen rivin ensimmäinen kirjain tulee olla t.

PSALMI 24.

Mukaillut Larin-Kyösti

Herra voimakas, väkevä,
sinä mun ainoa lohtuni oot,
korkea kuningas taivahissa,
Herra, Herra Zebaoot!

Tehkäät portit avariksi,
korkeiksi ovet maailmaan,
mennä sisälle siunatun,
kulkea kunnian kuninkaan!

HELLAS JA SUOMI.

Hiukan rinnastelua.

Mens sana in corpore sano.

Lukijani, kohottakaa katseenne ja seuratkaa mua! Katselkaamme näkyä, jota vuosisadat eivät ole voineet saattaa unhoon, tuhannet yöt helmaansa verhota. Kirkastuksen taikavoimalla on se syöpynyt silmien kalvoon. Sitä muistelevat ihaillen etelän aurinkoiset pojat, Turjan tunturin tyttäret, Pohjan pojat ja Lapin lapset.. Siitä ovat kertoneet meille maammomme takkavalkean ääressä, pohjatuulen tuolla ulkona säestäessä suloisia sanojaan, siitä tulemme me kertomaan lapsille ja lastenlapsillemme, ja he taas niille vesoille, jotka heidän juurtansa jatkavat. Se näky on kuolematon, se elää tähtiaikaa päällä maan.

Elokuun aurinko paahtaa Marathonin poukamaa. Merikotka leijailee säihkyvin siivin yli pilviin piirtyvän Pindos-vuoren, katsellen kummastellen alas aaltoihin, vyöryvään veteen, joka on muuttunut häikäiseväksi purjemereksi: Suurkuninkaan suunnaton laivasto on laskenut maihin satatuhatta, hampaisiin asti asestettua persialaista pienen Attikan tuhoksi ja sen kourallisen puolustusjoukon päänmenoksi. Kultaisilla istuimilla, purppurankarvaisten päivänsuojien alla seuraavat kuninkaan ylipäälliköt, Datis ja Artafrenes, pilkallinen hymy huulillaan taistelun epätasaista kulkua. Vain yhdeksäntuhatta miestä, mies joka talosta on Ateenasta astunut sotanäyttämölle, Plataiaton asettanut vain tuhat. Helleenit vallan hukkuvat vihollisensa suureen varjoon.

»Missä on vihollisemme? Minä en näe heitä,» ivailee Artafrenes.

»Heidän naisensa eivät ehken ole päästäneet heitä sotaan», ilkkuu Datis. »Kirjuri, laadi valmiiksi voitonsanoma!»

Mutta taistelu jatkuu, voimanmittely jännittyy, ja askel askeleelta astuvat valkeat helleenit varjosta esiin, ja tuo sadantuhannen suuruinen surmajoukko vavahtaa.

Miltiades, kaunopuhuja, kaunosielu johtaa kuin viivapuhdas jumala helleenien rynnäkköä. Joonialaisella, metallinkirkkaalla murteella soinnahtavat hänen innostuttavat kehoitus- ja rohkaisusanansa kuin sytyttävät säkeet ja rakkaat rapsodiat.

Peitset pistävät, kalvat kalsahtavat. Mies taistelee miestä vastaan. Kuin pyöriäiset puskevat helleenien falangit. »Kuolema tai vapaus kajahtaa halki vähäisen, uhmaavan joukon. Jo pysähtyy barbaarien ensimmäinen rivi, pysähtyy, horjuu ja järkkyy. Muodostuu aukko, ja kuin jalopeurat syöksevät helleenit per-

sialaisten sotajoukon sydämeen, repien sen sydänjuuria kuin aarnikotkat. Syntyy kauhu ja sekasorto, ja kuin mielettömät syöksevät persialaiset pakoon. Ei auta ruoskivien orjien piiskaniskut. He sortuvat pakenevien jalkoihin kuin oljenkorret. Pakenevat sivuuttavat ylipäällikköjensä kultaistuimet, raastaen heidät mukanaan kuin ponnettomia, tahdottomia lapsia. Istuimet jäävät. Datis sadattelee, Artafrenes parkuu ja itkee. Mikään ei auta. Laivat täyttyvät kuin taikaiskusta. Sadat, tuhannet sulloutuvat pakokauhussa mereen. Ankkurit raastetaan juurineen, ratkotaan, katkotaan. Laivasto purjehtii pois. Voitto on Hellaan!

Ken rientää, ken kiitää kuin kerkeä kauris Ateenaa kohti? Mikä vartalon aaltoviivojen sujuvin notkeus! Mikä jännittyneiden lihaksien tavaton voima ja sitkeys! Mikä hurmaava asenne, mikä korkea, kaunis katse ja mikä ihmeellinen hymy! Sanansaattaja suunnattoman voiton, nuori airut, runsaan, rikkaan riemun!

Hän sivuuttaa viinitarhat kuin vihuri, pyökkimetsät kuin pyöriäinen. Esiisiensä totiset, pyhät tammet suovat hänelle hiukan varjoa ja suojaa paahtavalta helteeltä. Valkokukkaiset myrtit hymyilevät hänelle kuin morsiamet ja sirottelevat valkeita helmiä hänen tielleen, ja kun hänen kiitävä jalkansa astuu laakerilehdosta, häämöttää jo Ateena tuossa silmäinsä edessä. Vielä viimeinen, suunnaton ponnistus, ja airut horjuu kaupungin portista sisään. Sata lapsen ja vanhuksen kättä ojentuu tukemaan häntä.

»*Me voitimme!*» pääsee hänen värjyviltä huuliltaan. Hän horjahtaa ja kaatuu ylipapin avoimeen helmaan, eikä nouse enää. Tyyni, kaunis, hymyilevä rauha kaartuu yli kalpenevan otsan. Pieni tyttö suutelee hyväillen hänen tummia suortuviaan, ja siunaten vaikenevat vanhukset.

Näin päättyi historian ensimmäinen Marathon!

Mutta Marathon-juoksut, nyt kunnianjuoksut ovat toistuneet, ja nyt johtaa niitä tämä pieni Suomi, yhtä pieni suurten kansojen rinnalla, kuin oli muinoin Hellas Persian rinnalla. Tämän karun maan vähäinen kansa on omaksunut ne hyveet, jotka veivät Hellaan voitosta voittoon. Se on viisaasti oivaltanut, että jos pienen kansan voima veltostuu ja sen lihakset höltyvät, niin on vahinko vaanimassa ja tuho tulossa. Ja nuorten joukosta on etsittävä se valiojoukko, joka kelpaa esikuvaksi koko kansalle.

Te nuoret, jos palvotte kauneutta, vartalon viivojen puhtautta, teräksistä tarmoa ja voittavaa voimaa, niin kehittäkää ilolla ja riemulla tuota ruumistanne, jossa asustaa *jumaluus.*

Rafael Ronimus.

TARMOA VAIKO MUKAUTUMISTA?

Todella vastakkaisia ominaisuuksia! Kumpi on asetettava korkeammalle?

Vaivaloinen ja pitkä on useimmiten se tie, joka johtaa tarmokkaan luonteen omistamiseen. Ihminen ei saa sitä lahjaksi. Se on hankittava. Löytyy kyllä niitä jotka väittävät, että ihminen, jos hän saa kehittyä terveesti, s. o. niin, ettei kasvatus estä tai tukehduta hänen luonnollista toimintahaluaan, ilman muuta kehittyy toimeliaaksi ja tarmokkaaksi. Tätä katsantokantaa edustaa m. m. n. k. Waldorf-koulu Saksassa, jonka mielipide lisäksi on se, että tärkeämpänä velvollisuutena

kasvatuksessa on yksilössä piilevien taipumusten selville saaminen ja kehittäminen. Tarkoituksena kai on tällaisen terveen menettelyn kautta säästää yksilöä siitä ylen vaikeasta taistelusta, joka hänellä usein elämään astuessaan on edessä, ja joka häntä nuorena asettaa ylivoimaisille koettelemuksille alttiiksi.

On kuitenkin ero toimeliaisuuden ja tarmokkuuden välillä. Edelliseen sisältyy ensi sijassa velvollisuudentunto, ahkeruutta ja työniloa, — jälkimmäinen on jotakin enemmän suurpiirteistä ja pohjaantuu myös alotekykyyn. Edelliseen kuuluu siis hyvä työkyky, joka oikeastaan on lahja, mikä kasvavalla ijällä on saanut yllykettä. Jos sanomme että alotekyky johtaa tarmokkuuteen, on asian laita pikemmin päin vastoin, sillä kehitetty tarmo, se johtaakin aloterikkauteen. Viime mainittu on siis kuten tarmo kasvanut esille taistelun kautta. Ja tähän juuri tahdoimme tulla. Sillä moni, ehkä useimmat, luulevat, että tarmo ja alote ovat myötäsyntyneitä lahjoja.

Mutta tarmo ei myöskään ole sellaista, jota voidaan päämääräksi asettaa. Siihen ei pyrkimällä pyritä, vaan se kasvaa huomaamatta, — se on *vaikutus*. Täytyy siis löytyä voimia, jotka sen kasvamista aiheuttavat! — Varmasti, — ja ne ovat mielestämme pääasiallisesti kolme. Yksi on pakko tai välttämättömyys, vaikka tosin pakkokaan ei mitään merkitse ilman vastaavia edellytyksiä, — toinen on »sisäinen tuli», me voimme myös nimittää sitä taipumukseksi tai lahjaksi. Mutta tarmon aiheuttajana voi myös olla erikoinen elämys. Kaksi ensin mainittuahan ovat ensi sijassa positiivisia eli rakentavia voimia. Mitä elämyksiin tulee, nähdään monasti kuinka esim. suru on aikaansaanut tarmon nousun, vaikka toiselta puolelta näemme vastakkaisiakin tapauksia. — Tarmon aiheuttaja voi myös olla negatiivista laatua. Sen varsinaisena syynä voi esim. olla pelkkä kunnianhimo tai halu vahingoittaa toisia, ja voi se siis olla niin hyvän kuin pahan palveluksessa.

Jokainen, joka on saavuttanut sen asteen, jota sanotaan tarmokkaaksi luonteeksi, voi katsahtaa tähän kuten rakennukseen, jonka jok'ainoa kivi on hänen itsensä muuraama. Mutta motiivi, vaikutin? Siitäpä juuri kaikki riippuukin.

Rakennus voi olla esim. tällainen. Nuori nainen, elettyään muutamia vuosia onnellista avioelämää, jossa mies on ollut se, joka on kantanut elämän varsinaiset huolet, seisoo yht'äkkiä kuolemantapauksen johdosta yksin kolmen lapsensa kera. Suru pyrkii hänet kokonaan lamauttamaan, mutta pakko, välttämättömyys kehottaa ja nostattaa. Hänen *täytyy* yksinkertaisesti keksiä jotain toimeentuloa, työtä ulospäin. Hän ei ole valmistunut millekään ammattialalle. Sen vuoksi hän turvautuu sellaiseen työhön, johon hän kotiaan hoitaessa on saanut harjoitusta, nimittäin ruuanlaittoon. Ystävien puoltolauseen avulla hän onnistuu saamaan toimen emännöitsijänä eräässä yrityksessä maalla. Tässä työssä hän onnistuu hyvin ja ja tuntee pian siipensä kasvavan. Hän huomaa edistyvänsä, hallitsevansa tätä alaa hyvin, ja että hänellä on kyky johtaa toisia. Pian käsittää hän turhaksi toisten palvelemisen pienestä palkasta. Hän uskaltaa, — järjestää oman ruokalan suuremmassa kaupungissa ja on muutamien vuosien jälkeen varakas henkilö. Tällä ajalla on hän kouluuttanut lapsensa — tilaisuutta oli kyllin tuossa suuressa kaupungissa — jonkun ajan perästä hän voi jo muitakin auttaa. Tähän tulokseen on, kuten huomaamme, kaksi tekijää vaikuttanut. Pakko, mutta myös taipumukset. Näitä hän itse huomasi ja suuntautui sinnepäin. Tietysti hänellä myös oli liikekykyä. Mutta ei kukaan, ei hän itsekään ollut aikaisemmin tätä huomannut. Kotitehtävien huolettomissa oloissa ei sitä huomattu, koska sitä ei siellä *tarvittu*. Välttämättömyys

antoi ensimmäisen sysäyksen, — ja hän olisi voinut tulla toimeen pelkällä ahkeruudellaankin, mutta kun »tulta» myös löytyi, kävi tulos tällaiseksi! — Nyttemmin hänen tarvitsee vaan pikku sormeaan liikuttaa pitääkseen koneiston käynnissä. — Häntä autettiin hädän hetkellä suosituksien kautta, — ilman tätä olisi kaikki alku ollut mahdotonta, — nyt hän jatkaa menestyksellisesti toimintaansa osaksi senkin tähden, että enemmän voisi muita auttaa.

Tässä näemme toisen rakennuksen. Nuorella tytöllä on suuri halu taiteilija-uralle. Hän tahtoisi kehittyä näyttelijättäreksi. Hän on käynyt tavallista koulua mutta seisoo nyt aivan avuttomana, sillä hän on aivan varaton. Kellekään ympäristössään hän ei uskalla unelmistaan kertoa. Sillä kylmät katseet ovat seuranneet hänen pienimpiäkin viittauksiaan tässä suhteessa. Kuten tavallista on läheisessä ympäristössä, epäilevät kaikki hänen lahjojaan. — Hänet nähdään joskus seuraelämässä, jossa hän tekee varsin mitättömän vaikutuksen, hän on suljettu, vaitelias ja »ikävä». Häntä ei huomata, luullaan häntä mitättömäksi nollaksi.

Mutta kuinka olikaan? Mikä ja kuka se oli joka auttoi häntä alulle? Yhdentekevä kuka, mutta joku se kaikessa tapauksessa oli. Aika oli kulunut epäilyksissä, ja hän huomasi kauhistuksella, että ratkaisun *täytyi* tulla. Hänen täytyi valita: joko antautua uralle, jossa hänen sisimpänsä kuolisi, — ja mitä hyödytti silloin tuo vaatimaton toimeentulo, — vaan elättämään elämää, joka ei ollut mitään elämää, — ta. täytyi hänen uskaltaa hyppäys, uhmata kaikkea ja kaikkia ja seurata haluaani Hänelle on todella täytynyt onnistua henkilön tapaaminen, joka häntä ymmärsi ja rohkaisi. *Siinä* oli pelastus! — Mitäs sitten, kun vaan yksi ainoa ihminen maailmassa oli hänen puolellaan, — kyllä hän silloin jaksoi seisoa noita kaikkia muita vastaan! ......

Muutamien vuosien kuluttua oli hän etevä ja ihailtu taiteilija. Ei kukaan, joka häntä aikaisemmin oli nähnyt, olisi voinut häntä nyt tuntea. Hänen yksilöllisyytensä oli nyt sitä, mitä se aina oli ollut, vaikka se ei aikaisemmin voinut tulla esille. Olennoltaan oli hän säteilevän iloinen, hän hurmasi elämänhalullaan, lämmitti rakastettavuudellaan ja valoisalla katsannollaan. Ei kukaan voinut häntä vastustaa. Todellinen sunnuntailapsi! Itsestään selvä on, että hän pani yleisön jalkojensa juureen. Vaan olemalla itsensä, antamalla itsensä sellaisenaan, tuli hän yleisön suosikiksi. Tavoitella suosiota — sitä hän ei tarvinnut. Hänessä paloi taiteen lahjan sisäinen tuli, — ihanana ja todellisena!

Voisimme loppumattomasti esittää tällaisia esimerkkejä. Me näemme, kuinka ihmisen elämä joutuu normaali-puitteisiin, kun rohjetaan ottaa määrätietoinen askel. Mutta miten ollakaan! Tarmokas voi joutua myös suuriin vaaroihin. Tarmo on vaarallinen ase, jos sitä väärällä hetkellä käytetään. Ja tarmosta tulee helposti vyörivä lumipallo, joka aina kasvaa. Ettei tarmo muodostuisi vaaraksi, täytyy sitä hallita. Muuten se voi viedä käyttäjänsä niin pitkälle, että hän unohtaa rajoituksensa, eikä osaa arvostella milloinka se häntä vahingoittaa. —

Tarmoa voidaan myös käyttää pahan, esim. itsekkyyden palveluksessa. Onhan sekin eräänlaista tarmoa, jos osaa päämääriensä toteuttamiseksi käyttää hyväkseen muita henkilöitä rikaslahjaisia ja ihanteellismielisiä. Tulos voi näyttää sangen häikäisevältä, riippuen siitä, millaisia henkilöitä tarkoitusta varten on »löydetty». Asianomainen voi tässä esiintyä kuten ainakin ihmiskunnan parasta ajavana. Sellaista henkilöä ei ole helppo oikein arvostella. Siihen tarvitaan psygologista silmää ja älyllistä terävyyttä. *Jotain* hyvää on ehkä tällä tavalla aikaan saatu. Mutta kun

vaikutin on ollut ala-arvoinen, on sisin turmeltunut. Itse asiassa on tuo loistavalta näyttävä toiminta ollut esteenä paljon arvokkaammalle työlle tosi-ihanteellisuuden merkeissä.

Mitä meidän sitten on sanottava mukautumiskyvystä?

Tässä joudumme tarmokkuuden vastakohtaan. Ja kuten nämät ovat vastakohtia, mudostuu myös elämän kohtalo näiden perusteella vastakkaiseksi. Kuitenkin nähdään, että elämässä näin eri tavalla kehittyneet henkilöt ovat nuoruudessaan voineet olla jossain määrin toistensa kaltaiset. Ero on kehittynyt erilaisen maailmankatsomuksen kautta, ja paljon ovat myös ulkonaiset olot vaikuttaneet.

Kun toinen ihminen kokoo voimansa voidakseen jotain »läpi ajaa», on toisen koko huomio kiintynyt, ei siihen, kuinka voisi *valita, luoda* tai *toimia*, vaan siihen, kuinka voisi oikealla tavalla *vastaanottaa* sen, minkä elämä antaa, — oli se mitä hyvänsä,— lamautumatta, surematta, omaa arvoansa menettämättä. Viime mainittu vaarahan väijyy usein mahdottomilta näyttävän tilanteen edessä. — Ihmiset, jotka ovat oppineet mukautumaan, ovat kaikkien sopusuhtaisimmat, ja he tekevät myös ympäristönsä parhaiten onnelliseksi. He «kieltävät itsensä», — ja todella, eikö tämä ole sopusoinnun perusta! *Yksinomaan* tarmokkaat, myös hyvässä merkityksessä ovat harvoin sopusointuiset, itsekkäästi tarmokkaista puhumattakaan, joita tuntee rauhattomasta olemuksestaan huolimatta siitä, että tämä on verhottu kauniiseen naamariin.

Mukautuvat vaikuttavat sen kautta mitä *ovat*, tarmokkaat sen kautta mitä *tekevät*. Kummankin elämä voi olla rikasta, — mutta kuitenkin täytynee sanoa, että jälkimmäiset suuremmassa määrässä *ottavat*, kun edelliset antavat. Vaikka tarmokkaat laajan toimintansa kautta antavatkin paljon, on tämä siksi näkyvää, ettei se ainakaan ole ilmaiseksi antamista.

Kuinka usein eikö ole lausuttu sitä, että naisen kaunein tehtävä elämässä on mukautuminen, sopusointu! Mutta vaikea lienee tällaista kerta kaikkiaan määritellä sen enempää naiselle kun miehellekään. «Viisas antaa perään», — se on tunnettu totuus, joka elämän melskeissä usein unohdetaan. Kumartakaamme niille, jotka vapaaehtoisesti luopuvat tarmosta silloin, kun ovat huomanneet mukautumisen välttämättömäksi tai kokonaisuudelle onnellisemmaksi!

Yleensä tarmokas saa suuremman ihailun osakseen kun mukautuva. Ehkä sentähden, että tulos edellisestä on näkyvämpi. Toinen todella näkyy, toinen *tuntuu*.... Elämän suuret koettelemukset antavat aikanaan näille eri ominaisuuksille oikean arvonsa, Voi tulla hetkiä, jolloin ei suurinkaan tarmo ja voima riitä, ei mikään taistelu, — vaan yksinomaan alistuminen. Kova ja vahva taittuu, pehmeä taipuu ja nousee jälleen. Tästä näemme että jälkimmäisessä on sekä suurin viisaus, että suurin sielunvoima. Voisimme myös nimittää tätä nöyryydeksi. Nöyrä on vahva. Mutta tätä ominaisuutta on varmaan vielä vaikeampi saavuttaa kun tuota toista. Monella se on jossain määrin myötäsyntynyt. Kaikissa tapauksessa pyrkiminen nöyryyteen on suurinta itsensä voittamista. Ja pyrkiä siihen, sitä voimme. — Luulemme usein, että nöyrät ovat pelkureita ja heikkoja. Mutta tämä on erehdys. Tarmokas voi olla pelkurimainen, esim. ihmispelossaan kun mukautuva on vahva ja tuosta pelosta vapaa. Hän on elämän eri olosuhteissa myöten antava, *elastinen*.

Usein luulemme, että tarmo aina vie perille. Mutta mainittu ase voi joskus päin vastoin olla meille esteeksi. Eiköhän moni tarmokas ihminen ole elämän syvimpiin ongelmoihin nähden huomannut, että tarmo siinä paikassa on ollut vahin-

goksi. Esim. sitä, jota me kaikkien syvimmin ja henkevimmin toivomme, sitä me emme juuri saavuta taistelulla, vaan pikemmin — luopumalla!......

Kohdistakaamme siis ihailumme niin hyvin voimakkaisiin, tarmokkaisiin luonteisiin, kuin onnea tuottaviin hiljaisiin. Viime mainituistahan on sanottu, että he tulevat perimään maan.»

Erilaisethan nämät kaksi ovat kuin tuli ja vesi. Ei ole ihme jos tällaiset ihmiset, ollen vastakohtia, tuntevat vetovoimaa toisiinsa! — Jokainen ihminen tarvitsee kuitenkin ehdottomasti jotain molemmista menestyäkseen elämässä.

Mutta me tiedämme myöskin, että nämät kaksi ovat erilaisia taistelu-aseita elämän sotatantereella. Ne ovat aseita, ei itse päämäärä. Sen ihmisen elämää voidaan todella kutsua kauniiksi, riippumatta sen suuresta tai pienemmästä ulkonaisesta menestyksestä, jonka *puhtaat vaikuttimet*, — ehkä pitkien aikojen vääristelyjen jälkeen, lopulta esiintyvät oikeassa valossaan.

Niin vaikutteet! Velvollisuus keksiä rehellistä toimeentuloa — Jumalasta saatu lahja, joka vaatii käyttämistä, — toiminta joka asianomaisen älyn ja velvollisuudentunnon tähden pakostakin kehittyy korkealle, — nämäthän *ovat* puhtaita motiiveja! Suurin vaara tarmokkaaseen nähden on siinä, jos hän liian usein ja liian paljon käyttää tätä asetta. Välttääkseen sortumasta elämän taistelussa — koettelemuksethan eivät kaikille ole yhtä suuret, — täytyy tarmokkaan siis oppia oikealla hetkellä jättämään taistelu, siis mukautumaan. Tämähän onkin sama kun sanominen: »Tapahtukoon Sinun tahtosi!»......

Päämäärä, — vahvan ja sopusointuisen luonteen, ennen kaikkea mielen tiedollisen joustavuuden saavuttaminen, on niin kallis, ettei koskaan voida tämän puolesta liiaksi kilvoitella.

J. E.

UNELMA.

Ihminen, ken uskoo unelmaansa,
saanut vielä ei oo parhaintansa.

Kulkee kainoon unelmaansa luottain,
täyttymystä joka hetki vuottain. —

Ihmisen, ken unelmansa särki,
pelastaa voi yksin kylmä järki.

Arnold Laurell.

TYÖSTÄ.

Työ on elämisen tärkein ehto. Työ ylläpitää yksilölliset lait ja ominaisuudet. Työ yksin voi aikaansaada tasapainon ruumiin ja hengen lakien välillä, ja on se nautinto, jonka tulokset ovat myönteisemmät kuin minkään muun nautinnon. Jatkuvaa työniloa ei koskaan ole korvattu, eikä sitä voida korvata vastineilla. Sillä sen vastakohta, ominaisuus, joka johtaa työnilon puutteeseen, on ensimmäinen askel hengen ja ruumiin alaspäin menoon. Onhan tunnettua, että työ on paras vastus alhaisia kiusauksia, mielen mataluutta ja sitä tyhjyydentunnetta vastaan, mikä on erinomaisen otollinen johtamaan itsetyytymättömyyteen, tahdonpuutteeseen ja ahdistavaan tuntoon oman elämän ja koko olemassaolon tarkoituksettomuudesta. Seikka, mikä silloin kun se ei vallitse, näyttää tuloksenaan harhailevat tyhjäntoimittajat ja tuijottavat katseet, joissa asustaa ainainen arkuus ja ikävyyden tunto! Onhan tunnettua, että työ on omantunnon paras lääke, ja virkistys, joka kaikelle vaihtelulle antaa sen verrannollisuuden, jota ilman ihmismieli ei pysty arvioimaan elämän pienimpiäkään seikkoja. Lisäksi ovat tunnettuja monet lausunnot, joilla suurmiehet ovat oikean työn arvoa ylistäneet. Yksi sanoo työssä unohlavansa arkielämän ahtauden ja pikkuriidat, toinen sanoo työn olevan korkeimman lohduttajan murheissa ja vastoinkäymisissä, sanoen sen tasoittavan yksin lemmentuskat ja pettymykset, mitkä kaikissa muissa tapauksissa täyttävät mielen muistoilla ja arveluilla.

Oli miten oli! Työ, joka korkeimmassa asteessaan kohoaa haltioitumiseen, aiheuttaa sitä seuraavan tyydytyksen ja riemuntunteen, mikä on ainoa lajissaan. Semmoinen tyydytyksen ja ilontunne ilmenee kirkkaimmin tuottavan henkisen työn yhteydessä edellyttäen, että ruumiillinen puoli on tasapainossa mielentilaan nähden.

Vuorillakiipeilijä tuntee lihasten voimistuvan ja tahdon jatkuvan vahvistumisen. Samoin vaikuttaa, järjestelmällinen työ: päättäväisyys, kestävyys, koko tuonne saavat säännöllisen voimain lisäyksen. Joka rohkeasti antautuu työhön, havaitsee selvästi, ettei ponnistus työn kuluessa tunnu lainkaan tuskalliselta tai vaikealta, ainoastaan ennen tai jälkeen työn, jolloin mielikuvat päässä kummittelevat, aina saattaen todellisuuden monimutkaisemmaksi, kuin mitä se on. Ja joka ainoassa asustaa laiskuuden kipinä, milloin se ei jo leimu korkeina lieskoina. Tämä kipinä on varmaan perintöä epikuurolaisilta, harrasta halua heittäytyä hetken huolettomuuteen, jonka ominaisuutena on: antaa mennä vain! Tai on se jätettä paratiisin ajoilta, jolloin huolettoman ihmisen suuhun tipahti hedelmä puunoksalta, milloin nälkä alkoi vatsassa murista. Työhön ryhdyttäessä yrittää epäröinti mukavuudenhalun avustama tuota mainittua kipinää puhaltaa liekkiin; mutta noilla salalietsojilla on yksi paha vihollinen, jota sietäisi hellästi vaalia: hetken päättävä tarmo.

Henkinen suuruus on suoraan verrannollinen kykyyn saattaa päätös toiminnaksi. Ja siinä tulee kyseeseen vanha ohje: ei sanoin, vaan teoin!

Nuo vanhan paratiisin jälkeläiset, huolettomain ja laiskurien lauma, muodostavat oman erikoisen kansanluokan, joiden tunnusmerkkinä on: ei huolta huomenesta. Heidät tunnetaan usein kateellisina ystävinä, jotka sanovat lähimmäisensä menestymisestä: Häntä on onni potkaissut.

Kaikki on kylläkin suhteellista! Mutta katsokoon kukin omia aikaansaannoksiaan ja kuunnelkoon luonnonääniä ympärillään: kuinka monelle nauraa kesken jäänyt työ tekijäänsä! Se taitaa olla kotoista musiikkia itse kullekin.

Jatkuva, tunnollisesti suoritettu työ johtaa välittömästi omanarvontunnon kasvamiseen. Tästä on seurauksena, että koko elämänarvo muuttuu: Ihmisen työt, teot ja ajatukset saavat silloin kokonaan uuden leiman. Työ on elämän katsomuksen parhain jalostaja.

Liiallinen aherrus on nurinkurista työntekoa, joka ei johda toivottuihin tuloksiin, vaan pyrkii hävittämään ja turmelemaan juuri niitä voimia, jotka ovat tuloksellisen työn edellytykset. Lukuisat suurmiehet, joiden työ on henkistä laatua, selittävät neljä tai viisi tuntia olevan kyllin riittävän määrän vuorokautta kohden. Se määrä ylitettynä on ainoastaan vahingoksi aivoille ja niin ollen siis työllekin.

Carlyle sanoo: Tehkää neljä tuntia päivässä vakavaa, sisukasta, järkähtämätöntä työtä, silloin menestys kohoaa yli kaikkien toiveittenne! Otollinen tapa päästä säännöllisesti hyviin tuloksiin työssä, on suunnitella aamulla, ennen työn alkamista koko päivän työohjelma. Tämmöinen ohjelman laatiminen kehittyy ennen pitkää onnelliseksi tavaksi, jonka noudattaminen vie yllättäviin tuloksiin. Tästä hyvänä esimerkkinä on jokaisessa maassa sotalaitos, minkä tulokset ovat varmat ja säännölliset, johtuen juuri säädetystä päivän palveluksesta. Joka itselleen järjestää päivän työohjelman voi tietenkin suuremmassa määrin ehkäistä työn koneellistamista, kuin mikä on sotalaitoksessa mahdollista, missä työnteko on pakollisempi.

Illalla, työn päätyttyä on otollista tehdä itselleen tili, onko aiottu ohjelma tullut täytetyksi. Silloin ilmenee myös mahdollisuudet korjaamiseen.

Työnilo on suurin ilo, joka annetaan jokaiselle ilmaiseksi.

A. H.

YÖMIETELMÄ.

Kirj. Larin-Kyösti

Soi ylläs suurten siipein sipinä,
kuin sairas aatos lentoon lähtien,
kuin hetken heijastava kipinä,
niin ihminen on alla tähtien.

Yön tähdet lentää yli metsien
taa iltataivaan, pilvet puuntaa maan,
käyt täällä tarkoitustas etsien,
et maasta löydä suurta suuntaa vaan.

On turhaa hengenuhman humalas,
on kohtalos kuin vasken valama,
vain itsstäs sä löydät Jumalas,
kun Hän sun lyö kuin maahan salama —

ERÄS HENKISEN KEHITYKSEN ILMAUS KIRKOISSA.

Muistan lukeneeni tarinan, kuinka Jupiterin asukkaat muuttuivat enkeleiksi. Tuolla taivaankappaleella asui ankaroista pakkomääräyksistä huolimatta, sukukunta, jonka jäsenten lukumäärän lisääntyessä lisääntyi myöskin pahuus. Joukot vaipuivat kaikkinaisiin paheisiin, ja seurauksena oli rappeutuminen. Silloin päätettiin, että kaikki heikot ja vajavaiset surmataan, joten jäljellejäivät vain voimakkaat yksilöt pitämään huolta suvun jatkamisesta. Aikojen kuluessa muodostui tosiaankin terve sukukunta, mutta ankarat lakimääräykset täytyi silti pitää voimassa, sillä paha pysyi verissä, ja ennen pitkää oli uusi luisuminen rappeutumiseen ollut peljättävissä. Nyt annettiin määräys, että myöskin kaikki siveellistä ryhtiä vailla olevat oli surmattava. Niin tehtiin, ja Jupiterille syntyi ja kasvoi enkeleitä, joiden vaellusta valvomaan ei tarvittu minkäänlaisia pakkomääräyksiä. Laki oli tullut tarpeettomaksi.

Tällä en tahdo sanoa, että maapallon asukkaat olisi alistettava samanlaisten kokeiluiden alaisiksi. Tarina muistui vain mieleeni lukiessani Paavalin kirjettä roomalaisille, jossa puhuttaessa ihmisen vanhurskauttamisesta uskon kautta ilman lain tekoja sanotaan, että laki vaikuttaa vihaa, mutta missä ei lakia ole, siellä ei ole rikkomustakaan.

Kuinka kauaksi nykyään on jouduttukaan tästä Paaavalin käsityskannasta, joka varmaankin perustui Jesus Natsarealaisen tarkoitukseen luoda uskonnostaan rakkauden ja vapauden uskonto, minkä piti auttaa kansaa kulkemaan henkisen kasvun polkua, eikä suinkaan sanella Jumalan nimessä kaavaa, minkä kirjaimellisen hyväksymisen pitäisi olla pelastuksen ehtona. Ja kuitenkin useimpien kristillisten kirkkojen jäsenyys jo kastetoimituksesta alkaen perustuu yhteisen uskon hyväksymiseen. Ei ole näin ollen ihme, jos usein on olemassa suurta ristiriitaa ajattelevan yksilön todellisen uskon ja sen virallisen tunnustuksen välillä, mitä häneltä odotetaan Tämä johtaa salattuun uskottomuuteen, puhumattakaan mitään vilpillisyydestä, ja pyrkii ehkäisemään henkisten kykyjen vapaata käyttöä. Laki vaikuttaa ehkäisevästi, se herättää vastenmielisyyttä, se herättää vihaa, sillä paikallaan pysyen se kehityksen jatkuessa luo muutamien mieleen kuvan erhettyväisestä ja vihamielisestä jumalasta. Sillä vaikka uskonnon oleelliset osat ovat muuttumattomia, niin niiden esittämisen täytyy vaihdella sitä mukaa kuin kansat kehittyvät korkeimmille asteille.

Se asiain tila, joka lyö leimansa useimpiin kristillisiin kirkkoihimme, pakottaa ilolla tervehtimään— vaikkapa näin myöhäänkin— Englannissa toimineen vanhan katolisen liikkeen täydellistä uudestaanjärjestelyä vv. 1915—1916, liikkeen, joka johti kirkollisen järjestelynsä vanhan katolisen liikkeen pesäpaikasta, Utrechtin vanhalta arkkipiispain istuimelta Hollannissa. Tämän kymmenisen vuotta sitten Englannissa tapahtuneen reorganisatsionin kautta on syntynyt vapaamielinen katolinen (yleinen) kirkko, joka on eronnut roomalaiskatolisesta kirkosta, koskapa se pyrkii yhdistämään katolisen jumalanpalvelusmuodon mitä suurimpaan ajatusten vapauteen ja yksilön omantunnon kunnioittamiseen. Sen tällainen suhtautuminen ei johdu mitenkään mistään välinpitämättömyydestä totuuteen tai ilmestykseen nähden vaan siitä, että sillä on niin suuri kunnioitus totuutta kohtaan. Se ajattelee vahvasti, että uskon pitää johtua yksilöllisestä tutkimuksesta tai sisäisestä

näkemyksestä, eikä käydä näiden edellä.» Siksi vapaamielinen katolinen kirkko uskoo toimivansa sopusoinnussa Mestarinsa hengen kanssa lausuessaan tervetulleiksi riveihinsä sellaisia, jotka vielä etsivät totuutta. Se ei pyri tekemään käännytystyötä minkään muun kirkonjäsenten keskuudessa, vaikkakaan se toiselta puolen ei vaikeuta millään lailla muiden kirkkojen jäsenien liittymistä siihen. Mutta sen päähuomio on kiinnitetty niihin tuhansiin, jotka tänä materialismin ja uskonnollisen mielettömyyden aikana eivät kuulu mihinkään kirkkoon tai uskonnollisiin yhdistyksiin ja joilta on riistetty se apu, minkä he muutoin voisivat saada. Sen seurakuntiin kuuluu pääasiassa sellaisia miehiä ja naisia, jotka olivat lakanneet käymästä kirkossa.

Vapaamielinen katolinen kirkko perustaa toimintansa ennen kaikkea totuuden kunnioittamiseen, ja siksi se ei pelkää kulkea rinnan inhimillisen edistyksen ja valistuksen kanssa. Sen papisto ei tahdo millään lailla hallita yksilöllisiä omiatuntoja, se luottaa siihen, että ihminen tulee vanhurskaaksi uskon kautta ilman lain töitä. Olisi syytä Suomessakin tuhansien hyvien sielujen vuoksi kiinnittää enemmän huomiota tämän kirkon tarkoituksiin ja mahdollisuuksiin.

Arnold Laurell.

IHMINEN JA HÄNEN HENKISET VOIMANSA.

5.
AURA.

Lukijoille lienee mielenkiintoista kuulla vähän tarkemmin ihmisen aurasta ja sen suhteesta sekä kuolevaiseen että kuolemattomaan maailmaan. Mielestäni tämä ihmistä ympäröivä magneettinen kehä onkin aineellisen ja henkisen maailman välittäjä, jota käytetään kaikissa henki-ilmiöissä mitkä tapahtuvat erilaisten herkkätuntoisten ihmisten kautta.

Koska selvänäkijät jo ammoisista ajoista saakka ovat kyenneet näkemään ihmistä, paikkoja ja esineitä ympäröivän auran, on varsin mielenkiintoista huomata, että tiede nyt on todistanut auran olemassaolon. Siis se tosiasia, joka muinaisajan selvänäkijöille jo oli tuttu, on nyt tieteen hyväksymä. Tästä asiasta meidän on kiittäminen erään lääkärin, tohtori Kilnerin tieteellisiä tutkimuksia, jotka ovat julaistuina kuvallisena teoksena. Keskustelumme kuluessa selitti tohtori minulle että järjestämällä pimeässä huoneessa määrättyitä värillisiä linssiä kehykseen, saattaa selvästi nähdä ne värilliset säteilyt, jotka ympäröivät kokeen alaisia esineitä. Tällä tavalla on tohtorin myös onnistunut määritellä eri henkilöiden terveystilaa ja taipumuksia tauteihin, varsinkin kaatumatautiin ja hysteriöön nähden. Ainoa eroavaisuus näiden tieteellisten kokeiden ja selvänäkijäin havaintojen välillä on niiden käytäntöön sovelluttamisessa. Selvänäkijä tietää auran värien merkitsevän määrättyjä luonteen ominaisuuksia ja tunnetiloja, kun taas lääkäri käyttää auramuotoja lääketieteen edistämiseksi, varsinkin mitä tulee tautien määräämiseen. Pääasia on, että selvänäköisyys nyt saa tukea tieteelliseltä taholta, jota vastoin epäilijät aikaisemmin pilkallisesti tuomitsivat koko asian pelkäksi haaveiluksi tai sairaaloisen mielikuvituksen tuotteeksi.

Mitä aura oikeastaan on?
Mistä se johtuu?

Mitä hyötyä siitä on?

Näitten kysymysten selvittämisestä olen kiitollisuuden velassa eräälle henkijohtajalleni. Kysyin häneltä: Tahdotteko olla ystävällinen ja sanoa minulle, mistä aura on kokoonpantu? Aineellinen ruumis esim. on kokoonpantu verestä, kudoksista, lihaksista, hermoista j. n. e., ja sitä ylläpitää ilma, jonka hengitämme ja ruoka, jonka syömme. Tähän hän vastasi: »En voi kertoa auran koko rakenteesta; se muodostuu ruumiin syntyessä. Kehitystään johtavien lakien mukaisesti vetää se puoleensa elonvoimaa sekä ilmastosta, että tähtimaailmasta, jotka ovat ikuisen voiman lähteinä. Nämä voimat ylläpitävät sen elämää. Sen eri osat ovat samanlaisia, mutta ei samoja kuin fyysillisessä ruumiissa. Kehittymättömissä ihmisissä se on suppea, tiivis ja väriltään melkein musta, mutta sielullisesti kehittyneissä se on suhteellisesti laaja ja voimakas, värien vaihtuessa ruumiillisen, sielullisen ja henkisen voiman mukaan. Se on rakennettu hienosta eetterimäisestä aineesta, jonka kokoonpano muuttuu kehityksen kuluessa. Se kasvaa ja kehittyy niistä hienoista virtauksista, jotka lähtevät sen omistajan sekä muiden ajatustoiminnasta.

Tämä aura eli magneettinen kehä on tärkeänä yhdistävänä siteenä kaikissa mediumisuuden sielullisissa ja ruumiillisissa muodoissa. Sen kemialliset ominaisuudet tekevät henkisille kemisteille mahdolliseksi vetää siitä ulos ja yhdistää eräitä sen aineksia, niin että ilmiöitä voidaan saada syntymään. Se on sielun herkkä kuvastin, josta sekä henkisten että ruumiillisten olentojen ajatukset heijastuvat vastaanottavaisiin mieliin. Se toimii aineellistumisen valinkaavana. Se on ainoa väline, jonka kautta henkimaailma voi toteennäyttää kuolemattomuuden. Se on välittäjä». Ja hän jatkoi vielä: »Sillä on toisiakin ominaisuuksia, sillä se sisältää sähköisiä ja magneettisia aineksia ja voimia. Se on myös elämän positiivisten ja negatiivisten ominaisuuksien varastohuone. Näiden molempien ominaisuuksien ymmärtämiseen pitäisi kaikkien niiden pyrkiä, jotka tahtovat kehittää uinuvia voimiaan». — kysymykseeni, onko aura hypnottisten vaikutusten alainen, vastasi hän: On, kyllä, se on ajatuskanava ja sitä voivat semmoisenaan käyttä sekä henkiset että ruumiilliset olennot».

Itse olen tarkasti tutkinut auran eri värejä ja olen tullut siihen kokemukseen, että on hyvä käyttää värejä, jotka ovat sopusoinnussa auran kanssa. Tuhannet ovat saaneet kokea, että määrätyn värisen puvun käyttäminen on tuottanut onnettomuutta. Toisille on vahingoksi viheriäisen värin käyttäminen, toisille se taas tuottaa menestystä ja sama on kaikkien toistenkin värien laita. Miksi niin? Sen tähden, että käyttäessämme värejä, jotka eivät soinnu auran väreihin, saamme aikaan epäsointuisia väreilyjä ja tiloja, jotka sitten heijastuvat meihin ja ympäristöömme. Kaikkihan tiedämme, kuinka ihmeteltäviä tuloksia on saatu aikaan väri- ja sädekylvyillä ja kuinka määrätyt värit kodeissamme ja ympäristöissämme vaikuttavat hyvää sekä ruumiillisesti että sielullisesti. Sen tähden on tärkeää tuntea auramme värejä ja sovittaa ympäristömme sen mukaisesti.

Kykyä nähdä auraa voidaan kehittää seuraavalla tavalla. Pane eri värisiä paperilappuja rasiaan, sulje silmät, ota yksi lapuista ja paina se otsaa vastaan kulmakarvojen välillä. Keskittäen mielesi, koeta tajuta jotain väriä ja kun tätä käsrsivällisesti jatkat, tulet huomaamaan, että tajuamasi väri on juuri paperilapun väri. Jokaisella värillä on omat väreilynsä ja ne esiintyvät aikaa voittaen selvästi joko koskettamalla esinettä tahi tulemalla henkilön tahi sen ympäristön yhteyteen.

Opastaakseni niitä, jotka näkevät auran värejä, esitän seuraavan luettelon nii-

den merkityksestä, jonka olen sommitellut ja jonka tiedän olevan suureksi hyödyksi sekä kehittyneille että kehittymättömille.

Valkoinen: puhtaus, pyhyys, henkisyys, henkinen muunnos.

Vaalen kellertävä: sama kuin edellinen vaikka vähemmässä määrässä. Pyrkimys täydellisyyteen.

Keltainen: Valpas, nopea, toimiva, henkisiä taipumuksia.

Oranssi: Vallan ja voiman saavuttaminen vaikeuksissa; hyvin menestyksellinen.

Punasinervä (malva): lempeä, vaatimaton, itsensä unohtava, henkisiä janoova.

Purppura: filosoofinen, herkkä inspriratsioneille, henkeä kaipaava, innokas hyviin töihin.

Vaalean sininen: kiintyvä, rehellinen, kestävä, hyväluontoinen ja rakastettava.

Tumman sininen: voimakas, psyykkisesti lahjakas (parantamiskyky ja selvänäköisyys).

Vaalean viheriä: toivorikas, ilomielinen, vaikeuksia voittava — kuten kevät voittaa talven.

Tumman viheriä: petollinen, itsekäs, epäystävällinen, kateellinen, karttava.

Tulipunainen: oikeudellinen, tasa-arvoa harrastava, säntillinen ja tasainen luonnonlaatu.

Tiilenpunainen: aistillinen, itsekäs, intohimoinen, hillitön.

Likaisen ruskea: verenhimoinen, raju, juonikas, käärmeen tapainen.

Harmaa: ruumiillisesti kivulloinen.

Sumuinen: ruumiin ja mielen häiriöitä.

Musta: voi merkitä kuolemaa tai loassa rypevää elämää.

W. Ronald Brailey.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMISEN

kolmas vuosikerta on nyt päättynyt.

Lausumme kiitoksemme lehden levittäjille ja avustajille hyvästä yhteistyöstä. Niinikään kiitämme tilaajia, jotka mukanaolollaan ovat tukeneet tätä totuudenetsijäin työtä.

Kun nyt astumme uudelle taipaleelle, neljänteen vuosikertaan, rohkenemme toivoa, että kaikki jaksaisimme olla mukana tämän yhteisen työn kehittämisessä ja voimistuttamisessa. Sikäli kuin me erilaiset ihmiset opimme ymmärtämään toisiamme, ja mukautumaan yhteisesti muodostamamme kokonaisuuden vaatimuksiin, olemme tulleet tielle, joka johtaa veljeyteen, viisauteen ja runsauteen.

Ja koska palveleminen on ainoa todellinen tie, niin jatkakaamme siis tätä työtä yhteisvoimin ja tehkäämme edustamiamme aatteita tunnetuksi. Siten voimme parhaiten palvella. —

Lehden seuraavasta vuosikerrasta ilmoitettakoon:

IHMISEN 4:s vuosikerta alkaa marraskuussa ja päättyy lokakuussa 1926.

Tilaushinta on koko vuosikerralta 40:—, puolelta 25:—. Ulkomaille 2:— dollaria vuosikerralta.

Ne, jotka tekevät työtä lehden levittämiseksi, saavat laskea hyväkseen palkkiota 20 % kultakin maksetulta vuosikerralta.

IHMINEN tulee ilmestymään säännöllisesti joka kuukausi suunnilleen saman kokoisena kuin tämä numero; ainoastaan kesällä julkaistaan kaksi yhdistettyä numeroa.

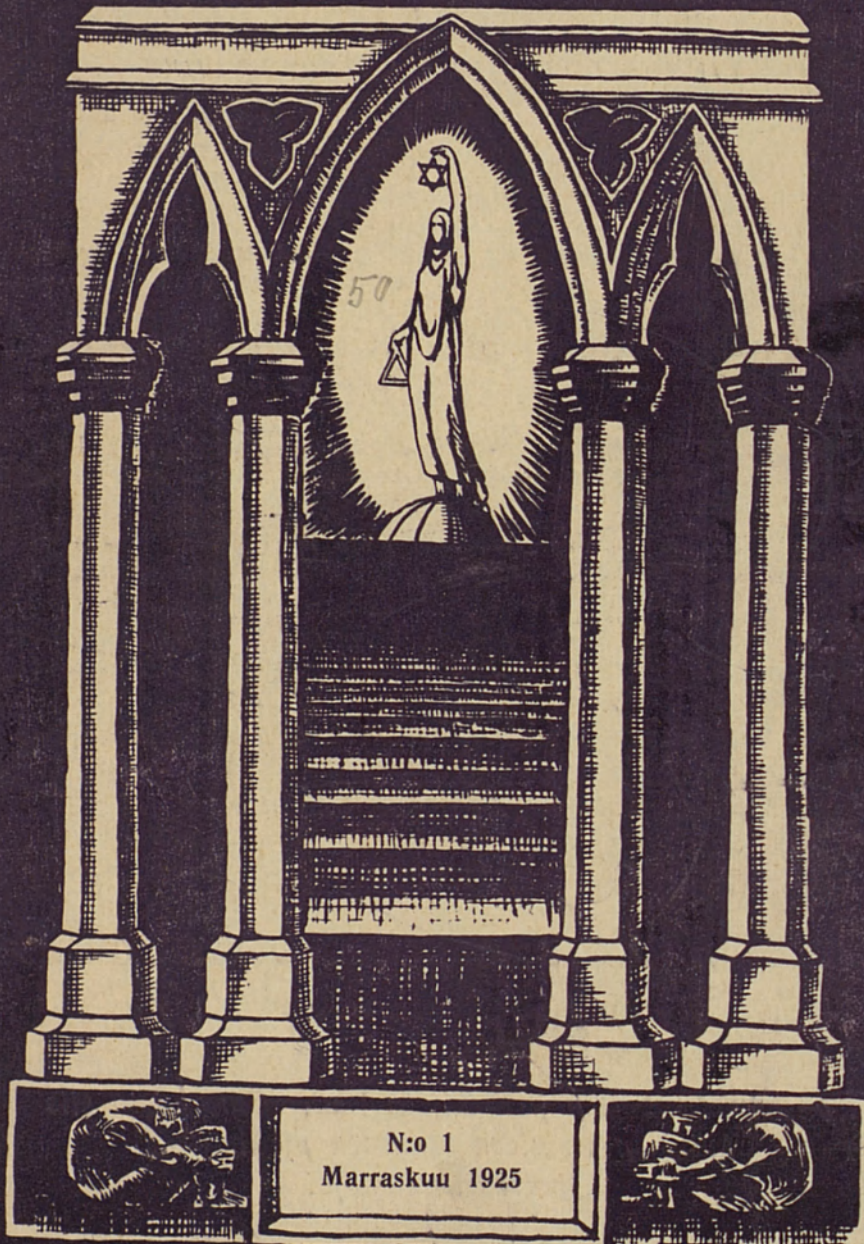
Tilauksia tulisi ryhtyä keräämään heti, ja pyydetään mikäli mahdollista lähettämään ne ennen marraskuun 20 päivää, että voisimme määrätä painoksen suuruuden.

Jos vanhoja tilauksia ei siihen mennessä ole uudistettu, saanemme, entiseen tapaan, tarjota tilaisuutta uudistamiseen siten, että lähetämme ensimmäisen numeron postietuannilla Smk. 42:—, jonka lunastettua 4·s vuosik. tulee maksetuksi. Ne, jotka eivät halua tilausta uudistaa, voivat ilman muuta jättää etuannin lunastamatta. Tätä tapaa käytämme mukavuussyistä, noudattamalla muutamien tilaajien toivomusta. — Muuten olisi muistettava, että etuanti tulisi lunastaa 14 päivän sisällä.

IHMISEN julkaisija.

Helsinki, 1925. Kirjapaino Monotypos.

IHMINEN

N:o 1
Marraskuu 1925

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 „ „ 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 „ „ 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Neljäs vuosikerta käsittää ajan
Marraskuu 1925—
Lokakuu 1926.

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI
vastaava
ARTTURI VESENTERÄ WILLIE ANGERVO.

Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; tähän päämäärään kuljetaan itsekasvatuksen ja palvelemisen tietä.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

4:s vuosik. Marraskuu — 1925

N:o 1

»Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna». — Paracelsus.

KRISTUS JA ANTIKRISTUS

KAKSI UNTA, NÄHNYT

Eino Leino.

I.
KRISTUS.

Se oli juhlasali julkinen,
täys kansaa kaikenlaista; päähän sen
rakettu oli niinkuin näytöslava,
molemmin puolin penkein painettava,
joill' istui tieteen, taiteen ylimystö,
myös pappein paljous, Raadin jäsenystö;
en tiennyt, kuinka tuonne päässyt lien,
ma lapsi laulun ynnä mierontien.

En tiennyt myös, mik' oli tilaisuus,
mut mua tyrmisti sen mahtavuus,
kun näkymättöminä jätti-urut
soi vitkaan vaikertain kuin ihmissurut,
mut keskinäyttämöllä kuorot kaikui,
taivaasta, maasta, maankin alta raikui;
ma sinne silmän siirsin, keksin kolon
niin kolkon kuin on tuskat ihmispolon,
sen saarsi munkkein mustasiipein luku
prelaattein, kardinaalein kalmansuku,
karitsan kiitosta he veisaten
seisoivat ympärillä haudan sen,

*heiluivat krusifiksit, pyhäinkuvat,
he yhä laulustansa intoutuvat,
pasuunain verraks urkuin paisuu pauhu,
tuohukset palaa, pyhä tuntuu sauhu,
ja ett' ois tilaisuus tää täydellinen,
ovia vahtii parvet pyövelien.*

*Samassa tunsin niinkuin oisi muudan
mua katsonut kuin päivä taikka kuudan,
näin silloin pojan vienon vierelläni,
kauniimman kuin on kaikki näkemäni:
kointähti koitti hänen kulmillaan,
otava paistoi hänen otsaltaan,
mut hänen sydämestään tuikki syvyys
kuin hellyys herrainen tai ylvään hyvyys;
iloiten ihmeistä tään näytöspartaan
kuin laps hän hymyy halki haaveen hartaan,
iloitsee, hymyy vieläkin, kun kovat
jo häneen käyneet pyövel-kourat ovat,
ja vieläkin hän säästää vaikerrustaan,
ne vaikka painaa hänet hautaan mustaan.*

*Ma myös sen laidan liki liikun, mutta
näe, kuule maan alle astunutta,
kun näkymättöminä jätti-urut
nyt myrskyää kuin miesten, mielten surut,
ja heiluu krusifiksit, pyhäinkuvat,
kun kuorot itsestänsä intoutuvat —
mut silloin, silloin, niinkuin tuuli vihan,
käy sieraimiini käry ihmislihan.*

*—»Rikosta, murhaa!» suotta huutaa koen.
Ei kuule kukaan. —»Konnat, lurjukset!» ma hoen.
Puhua alan yleisölle, kohti
jo kohoo kourat: »Mik' on puheen pohti?» —
ja kaikki hiljenee. Uus raikahtaa
rakkauden kuoro, täys kuin tähtein maa,
kun nunnat valkein kääriliinoineen
pois kantaa ruumiin heikon, runtuneen ......*

*Heräsin, hengessäni varmana:
Hän oli Kristus! — Hänet maailma
kuin entisenkin vastaan otti, vaikka
nyt toinen oli tapa, aika, paikka.*

MITÄ TIEDETÄÄN IHMISESTÄ, KEHITYKSESTÄ JA KEHITYSJÄRJESTELMISTÄ?

I.

Näihin asti on juutalaisten keskuudessa ollut se käsitys, että maailma ja ihmiskunta ovat vajaa 6,000 vuotta vanhat. Tämä usko johtuu siitä, että juutalaiset sanovat ajanlaskunsa alkaneen Aatamin syntymästä, josta viime syyskuun 18 päivänä olisi tullut kuluneeksi 5,685 vuotta. Juutalaiset uskovat siis, että Aatami, ensimmäinen ihminen, on luotu 5,685 vuotta sitten. Tämän käsityksen mukaan on myös maailma, maapallomme, suunnilleen yhtä vanha.

Varsinaiseen Kristuksen oppiin ei tällainen uskomus kylläkään sisälly, mutta siitä huolimatta voimme pitää tosiasiana, että myöskin kristityt ovat sen omaksuneet. Tämä taas johtunee siitä, että kristinusko on saanut alkunsa juutalaisten keskuudesta.

Näin ollen voitaneenkin sanoa koko n. k. sivistyneen maailman olleen tähän asti siinä käsityksessä, että maailma ja ihmissuku ovat luodut vajaa 4,000 vuotta ennen Kristuksen syntymää. Poikkeuksen tekevät ainoastaan ne, jotka harrastavat tieteellistä ajattelua.

N. k. pakanamaissa, kuten vanhassa Kreikassa, Egyptissä, Indiassa j. n. e. on ollut kokonaan erilaiset käsitykset maailman ja ihmisen synnystä. Heidän keskuudessaan on ollut ihmisiä, jotka ovat uskoneet, että elämä on kehitystä, jolla on jättiläismäiset mittasuhteet.

Mutta mitä sanoo nykyaikainen tiede näistä asioista?

Tiede, ollakseen tiedettä, eroaa uskomuksista siinä kohden, että se uskoo vain sitä mukaa kuin tutkimuksen tulokset voidaan sitovilla tosiasioilla varmentaa. Tiede on siis luotettavaa totuudenetsintää. Sama on laita okkultisessa tieteessä, jonka harjoittajalta vaaditaan vielä suurempaa tarkkuutta ja ankarampaa itsekuria, vieläpä itsensä täydellistä voittamista.

Nykyaikainen tiede lienee vasta alkutaipaleellaan. Mutta jo tähän mennessä on se kyennyt horjuttamaan monenmoisia taikauskoja, sekä oikomaan niitä lyhytnäköisiä päätelmiä, joihin me ihmiset aikojen kuluessa olemme tulleet. Niinpä on antropologinen tiede, oppi ihmisestä, todistanut, että kokonaisia ihmisrotuja on maapalolla elänyt jo paljon aikaisemmin kuin juutalaisten ajanlasku on alkanutkaan. Niinikään on geologinen tiede, maaoppi, tutkinut maapallon ikää, ja tullut nyttemmin siihen tulokseen, että se on noin 2,000 miljoonaa vuotta vanha. Meitä vielä lähempänä oleviin seikkoihin nähden on tämä tiede uusimmissa tutkimuksissaan todennut, että esimerkiksi Etelä-Suomi on vapautunut napapiirin jääpeitteestä noin 8,075 vuotta ennen Kristuksen syntymää. Lisäksi ovat englantilaiset tiedemiehet äskettäin selvittäneet ja babylonialaisella alkutekstillä todistaneet, että Raamatun luomiskertomus ei ole alkuperäinen, vaan ovat juutalaiset sen lainanneet ikivanhasta babylonialaisesta legendasta.

Näistä tieteellisen tutkimuksen tuloksista näemme, että tähänastiset uskomuksemme maailman ja ihmisen luomisesta ovat olleet perusteettomia. Niinikään selviää, että itse Raamatun luomiskertomus on pakanakansoilta lainattu.

Mutta ei meidän silti tarvitse hämmästyä, vaikka meille esitetäänkin nämä tosiasita. Mitä ensinnäkin Raamattuun tulee, niin voimme huoletta edelleenkin pitää sitä pyhänä kirjana, sillä siinä on paljon hyvää, joka kelpaa meille ohjeeksi. Meidän tulee vain ymmärtää, että Raamattukin on ihmisten kirjoittama, ihmisten, jotka eivät ole olleet täydellisiä ja erehtymättömiä. Mutta niin paljon tulisi meidän avartua, ettemme pidä tätä kirjaa erehtymättömänä ja ainoana tiedon lähteenä. Raamatun ohella on näet olemassa myös muita pyhiä kirjoja, ennen kaikkea indialaisten Vedakirjat, jotka ovat vanhimmat ihmiskunnan pyhien kirjojen joukossa.

Toisaalta emme voi ajatella nykyaikaista tiedettä kaikkitietäväksi. Toistaiseksi on niin, että tiede kykenee verrattain rajoitetusti valaisemaan maapallon ja ihmiskunnan kehityshistoriaa ja alkulähdettä.

Mutta mistä me sitten laajempia tietoja voimme saada?

Todennäköisesti okkultiselta tieteeltä, jonka puoleen meillä on syytä kääntyä.

Ottakaamme siis selvää siitä, mitä okkultinen tutkimus näistä asioista sanoo. Mutta luokaamme sitä ennen lyhyt katsaus varhaisemman kehitysjakson erinäisiin ilmiöihin. Ihmiskunnan historiasta nimittäin näemme, että on esiintynyt yksilöitä, jotka ovat tietäneet syvemmin ja laajemmin kuin muut aikalaisensa.

Olemme kuulleet esimerkiksi siitä, että Platon aikanaan puhui niinkin merkillisestä seikasta kuin Atlantiksen mantreesta, jonka olemassaoloon ei vielä nytkään tahdota uskoa. Tosin on tiede kiinnittänyt tähän asiaan huomiota, ja löytänytkin erilaisia todistuskappaleita, jotka puhuvat sen puolesta, että oletettu manner ehkä todella on ollut. — Tästä näemme, että Platon oli okkultisen historiankäsityksen kannalla.

Poikkeuksellisista seikoista huolimatta on varhaisemmalle ajalle ollut tunnusmerkillistä se, ettei mitään outoja asioita ole uskallettu julkisesti pohtia. Tämä asiaintila on johtunut siitä, että ankarat dogmit ja taikausko vallitsivat yleistä mielipidettä. Näissä olosuhteissa oli järkevän kehitysopin esittäminen mahdotonta. Tämän huomaamme parista esimerkistä: Giordano Bruno poltettiin vapaitten ajatustensa takia. Galilei oli vähällä menettää henkensä, mutta pelastui näennäisellä perääntymisellään.

Mutta kaikkina aikoina on annettu syvempää opetusta salaisesti. Niinpä aikanaan Pythagoras opetti m. m. maailmansynty- ja kehitysoppia (kosmogoniaa) samoilla perusteilla kuin nykyaikainen okkultinen tiede. Ero oli vain siinä, että Pythagoraan opetus tapahtui kokonaan salassa ulkomaailmalta. — Tällaisia esimerkkejä muista okkultisista koulukunnista voisi jatkaa, mutta se ei liene tarpeellista. Tällä tahdomme vain sanoa, ettei okkultinen tiede ole mikään uusi asia.

Nyt meidän aikanamme ovat useat niistä oppiaineista julkisia, jotka varhaisemmilla aikakausilla olivat salattuja eli okkultisia. Meidän päivinämme esiintyy myös koko okkultinen tiede pääpiirtettäin julkisena. Tämmöistä asiaintilaa ei vielä milloinkaan ennen tämän ihmiskunnan historiassa ole ollut. — Tämä tiede, mikäli okkultismia totisena tieteenä harjoitetaan, on yleismaailmallinen asia, suunnilleen samoilla perusteilla kuin muukin tiede. — Sanotaan, että okkultinen tiede tulee vähitellen hedelmöittämään kaikkea inhimillistä ajattelua ja toimintaa.

Siitä, mitä okkultinen tiede sanoo ihmisestä, kehityksestä ja kehitysjärjestelmistä, puhukaamme seuraavalla kerralla.

M. T.

ELÄMÄ ON TOTUUDEN TUNNUSTAMISTA.

On niitä, joille elämä on totuuden tunnustamista. Sana martyrion mekitsee todistamista, martyyri on »todistaja». Alas maan päälle laskeutuvat suuret sielut todistamaan jostakin totuudesta, jonka airueiksi he ovat valitut. Suuri on heidän kutsumuksensa, mutta kärsimykseksi muodostuu sen täyttäminen. Sentähden martyyri tuo meidän mieleemme tuskan tunteen ja me kuvittelemme kiusauksia ja kuolemaa. Mutta martyrius on aina vapaaehtoista ja se merkitsee, että se sisältää oman palkintonsa. Se antaa tyydytyksen sellaisen, joka poistaa kaiken tuskan.

Jollei olisi näitä »totuuden tunnustajia» maan päällä, niin maailma vaipuisi pimeyteen ja kietoutuisi auttamattomasti harhan verkkoihin. Mutta ei mikään maa, eikä mikään kansa ole jätetty niitä vaille. Aina kuuluu heidän äänensä ja jos yritetään heitä väkivallalla pois raivata, ilmestyy aina toisia sijalle ja he itse syntyvät vielä voimakkaimpina toisena aikakautena.

Mutta jokaisen ihmisen elämä on totuuden tunnustamista. Sillä jokaisella on totuuden ääni. Jumalan ääni omassa tunnossansa ja elämä on — sen tulisi olla tämän sisäisen totuuden tuntemista. Ihmisessä asuu totuus, joka on luontoa ja luonnon elämää korkeampi ja tätä hän on kutsuttu todistamaan luonnon keskellä. Vielä hän ei sitä todista, vielä hän käyttäytyy eläimiä kohtaan julmemmin kuin mitkään eläimet häntä kohtaan, vielä hän hävittää röyhkeästi ja ylimielisesti luonnon kauneutta, mutta parempina hetkinään hänen täytyy itselleenkin tunnustaa tekevänsä väärin. Hän tunnustaa totuuden joko kielteisesti tai myönteisesti, joko täyttämällä sen tai rikkomalla sitä vastaan ja kokemalla, kuinka turha on potkia totuuden tutkainta vastaan.

V. H. V.

Tätä nykyä on okkultinen tiede tulossa enemmän julkiseksi, vieläpä astumassa käytännöllisenkin elämän palvelukseen, tosin hitaasti, mutta päivä päivältä laajempaa alaa voittaen. Sen sijaan, että okkultismia on näihin asti pohdittu ensi sijassa filosofisena oppina, kamariviisautena, on se nyt jo käytännöllistetty m. m. lääke tieteen palvelukseen. Kaikki tietänevät, että esimerkiksi prof. Couè parantaa potilaitaan pelkän uskon eli itsesuggestion avulla. Tämä on mahdollista vain sen nojalla että tunnetaan okkultisia eli salattuja lakeja. Yleisen käsityksen mukaan ovat okkultismi ja politiikka kaukana toisistaan, mutta viime aikoina on havattu kehityksen kulkevan myös siihen suuntaan, että politiikkakin voi käyttää hyödykseen sisäisten lakien laajempaa tuntemista. Lainlaatijan ja hallitsijan on helpompi osua oikeaan jos tunnetaan niitä todellisia ja mahtavia lakeja, joiden olemassaoloonkaan ei tähän asti ole täydellä todella kiinnitetty huomiota. Tämän asian ovatkin oivaltaneet monet suurvaltojen valtiomiehistä ja lainlaatijoista. Niinpä tällä hetkellä on esim. Englannin parlamentissa huomattavia politiikkoja, jotka tutkivat okkultismia tieteenä, ja sen avulla koettavat henkevöittää käytännöllistä politiikkaa.

Tehdäksemme lukijalle tunnetuksi okkultista tiedettä, alamme nyt julkaista otteita yhden tämän alan huomattavimman edustajan, piispa C. W. Leadbeaterin eräästä laajasta teoksesta. Tämän kautta koko vuosikerran jatkuvan kirjoitussarjan yliotsakkeena on «Salattu maailma».

Toim.

SALATTU MAAILMA.

Kirjoittanut piispa C. W. Leadbeater.
Englanninkielestä suomentanut maisteri Lauri Karila.

I luku.

OKKULTISMI.

Okkultismi on käsite, jota on paljon ymmärretty väärin. Tietämättömän mielestä se oli vielä aivan äskettäinkin samaa kuin noituus, ja sen harrastajien ajateltiin olevan mustan magian harjoittajia, jotka kabbalistisilla merkeillä varustettuihin tulipunaisiin liehuviin kaapuihin puettuina istuivat musta kissa seuranaan kauhua herättävässä ympäristössä ja laittelivat inhottavia keitoksia käyttäen siinä apunaan pirullisia manauksia.

Vielä nytkin, ja jopa niidenkin keskuudessa, jotka kasvatus on kohottanut yläpuolelle moista taikauskoa, on yhä ihmisiä, joilla on tällaisia väärinkäsityksiä. Sanan johdon latinalaisesta *occultus*-sanasta pitäisi näille heti selittää, että okkultismi on tiede kätketyistä asioista. He kuitenkin usein halveksivat sitä typeränä ja epäkäytännöllisenä taikauskona, otaksuvat sen olevan yhteydessä unien ennustamisen, hysterian ja loihtimisen kanssa ja luulevat, että se on jotakin elämännesteen ja viisasten kiven etsintää. Toisaalta opiskelijatkin, joiden pitäisi tietää paremmin, puhuvat aina siihen suuntaan, että salattuja asioita muka tarkoituksellisesti pidetään sinettien takana, että ne pitäisi olla joka miehen saatavissa, ja otaksuvat, että eräät harvat ehdoin tahdoin oikukkaisuudesta tai itsekkyydestä pidättävät niitä muille joutumasta. Tosiasia on kuitenkin, että meiltä ei voida mitään pidättää eikä salata paitsi silloin kun omat rajoituksemme estävät meitä tietoja saamasta, ja että joka ihmiselle, sikäli kuin hän kehittyy, käy maailma yhä laajemmaksi, sillä hän tulee kykeneväksi näkemään yhä enemmän sen suuremmoisuudesta ja ihanuudesta.

Tätä käsityskantaa vastaan voidaan tuoda esiin tuo hyvin tunnettu asia, että kaikissa vihkimyksissä, joista kukin merkitsee uutta saavutettua astetta korkeamman kehityksen tiellä, opiskelijalle annetaan määrätty osa tietoa. Tämä on aivan totta, mutta tuo tieto voidaan antaa ainoastaan siksi, että vastaanottaja on kehittynyt siihen kohtaan, että hän voi sitä ymmärtää. Sitä ei tavalliselta ihmiseltä pidätetä sen enempää kuin tietoa kartioleikkauksesta pidätetään lapselta, joka vielä ponnistelee kertomataulun kanssa. Kun tuo lapsi saavuttaa asteen, jolloin hän voi ymmärtää neljännen asteen yhtälöitä, on opettaja valmis selittämään hänelle niitä koskevat säännöt. Täsmälleen sama on asianlaita, kun ihminen on tehnyt itsensä kykeneväksi käsittämään sitä tietoa, jota annetaan määrätyissä vihkimyksissä. Tällöin hänellä ei enää ole esteitä ja hänet vihitään viipymättä. Mutta ainoa tie ymmärtää korkeampaa tietoa on se, että koettaa käsittää meidän nykyisiä olosuhteitamme ja järjestää elämänsä päteviksi havaitsemiensa seikkojen mukaiseksi.

Okkultismi on siis luonnon salaisen puolen tutkimista tai paremmin sanoen, se on koko luonnon tutkimista eikä vain sen pienen osan, jota nykyinen tiede käsittelee. Meidän ollessamme nykyisellä kehitysasteellamme on luonnon suurin osa ai-

van tuntematonta ihmiskunnan enemmistölle, syystä että ihmiset tähän mennessä ovat kehittäneet vain äärettömän pienen osan omaamistansa kykymahdollisuuksista. Tavallinen ihminen rakentaa filosofiansa (mikäli hänellä sellaista on) aivan riittämättömälle pohjalle. Hänen tekonsa ovat enemmän tai vähemmän sopusoinnussa niiden harvojen luonnonlakien kanssa, jotka hän tuntee, ja sentähden hänen sekä teoriansa elämästä että jokapäiväinen menettelynsä ovat pakostakin epätarkkoja. Salatieteilijä sen sijaan omaksuu itselleen paljon laajemmat näköalat. Hän ottaa huomioon niiden korkeampien maailmojen voimat, joiden toiminta on salattu materialistilta, ja niin hän muovailee elämänsä luonnon kaikkien lakien mukaan, sen sijaan että hän vain satunnaisesti noudattaisi joitakin niiden pieniä pirstaleita.

Ihmiselle, joka ei ymmärrä mitään luonnon salaisesta puolesta, on vaikea huomata, kuinka suuri on hänen tietämättömyytensä, olkoon kyseessä mikä asia tahansa. Ainoa tie, jolla voimme vertauksen avulla sopivalla tavalla saada esiin tuon tietämättömyyden suuruuden, on ajatella tajuntaa, joka on vielä rajoitetumpi kuin meidän omamme sekä miettiä, missä suhteissa se eroaa meidän tajunnastamme. Ajatelkaamme että olisi tajunta, joka saattaisi käsittää vain kiinteän aineen—nestemäiset ja kaasumaiset aineet olisivat sille täysin olemattomia, aivan samalla tapaa kuin ovat eetteriset, astraaliset ja mentaaliset ainemuodot tavalliselle ihmiselle. Tällöin voimme helposti ymmärtää, kuinka tuollaiselle tajunnalle olisi mahdotonta täsmälleen ymmärtää sitä maailmaa, jossa elämme. Kiinteä aine, jota yksin tuollainen tajunta voisi ymmärtää, muuttaa alituisesti muotoansa, joita muutoksia selittääkseen tuo tajunta ei voisi muodostaa mitään järkeenmenevää teoriaa.

Kun esimerkiksi sataisi, niin maan kiinteä aine muuttuisi muodoltaan, se useinkin kävisi sekä pehmeämmäksi että raskaammaksi siihen tulleen kosteuden vaikutuksesta, mutta tuollainen muutos olisi täysin käsittämätön meidän nyt otaksumallemme tajunnalle. Tuuli voisi nostaa ilmaan hiekkapilviä ja veisi ne paikasta toiseen, mutta tuollainen kiinteän aineen liike olisi täysin käsittämätön tajunnalle, jolla ei olisi mitään käsitystä ilmasta. Ryhtymättä ottamaan enemmän esimerkkejä näistä ilmeisistä asioista ymmärrämme helposti, kuinka toivottoman puutteellinen käsitys maailmasta olisi tuollaisella tajunnalla, jonka ymmärtämiskyky rajoittuisi vain kiinteään aineeseen. Seikka taas jota emme niinkään helposti huomaa, on se, että meidän nykyinen tajuntamme on yhtä paljon huonompi kehittyneen ihmisen tajuntaa kuin meidän äsken otaksumamme tajunta on meidän tajuntaamme ahtaampi.

Teosofiset opiskelijat ovat ainakin teoreettisesti selvillä siitä aatteesta, että kaikella maailmassa on salattu puolensa. He myöskin tietävät, että useimmissa tapauksissa tämä näkymätön puoli on paljon tärkeämpi kuin fyysilliselle silmälle näkyvä.

Saman asian voimme toiselta näkökulmalta lähtien selittää näin: aistimet, joiden avulla saamme kaiken tietomme ulkomaailman esineistä, ovat vielä epätäydelliset, ja siksi saamamme tiedot ovat vain osittaisia. Se mitä maailmasta näemme, ei suinkaan ole kaikki, mitä siihen sisältyy, ja ihminen, joka vaivautuu harjoittamaan aistejansa, tulee huomaamaan, sikäli kuin hän onnistuu ponnistuksissaan, että elämä käy hänelle täydellisemmäksi ja rikkaammaksi. Luonnon, taiteen ja musiikin rakastaja löytää äärettömän avaran alueen täynnä mitä korkeimpia riemuja aivan läheltänsä, jos hän vain tahtoo kasvattaa itsensä soveliaaksi jäseneksi tuolle alueelle. Ennen kaikkea on myöskin lähimmäisensä rakastajalla entistä tavattoman paljon suurempi tilaisuus ymmärtää kanssaihmisiään, ja hänelle avautuu entistään paljon laajempi mahdollisuus tulla hyödylliseksi.

Nykyään me olemme vasta puolivälissä kiipeämässä kehityksen tikapuita, ja niinpä meidän aistimmekin ovat vasta vain puoliksi avautuneet. Mutta meidän on mahdollista kiivetä nopeammin noita tikapuita — meillä on mahdollisuus tekemällä kovasti työtä kehittää aistimemme nyt jo sellaisiksi, kuin kaikkien ihmisten aistimet tulevat kaukaisessa tulevaisuudessa. Sitä ihmistä, joka on onnistunut tämän tekemään, sanotaan usein profeetaksi tai selvänäkijäksi.

Selvänäkijä — ihmeellinen sana. Se merkitsee »sitä, joka näkee selvästi». Sitä on kuitenkin paljon käytetty väärin ja sen arvoa on alennettu, niin että ihmiset luulevat sen merkitsevän jos jonkinlaista silmänkääntäjää ja petkuttajaa tai luulevat sen tarkoittavan mustalaista, joka muutamista kolikoista ennustaa neidolle, minkä värinen tukka on herttualla, joka tulee ja nai hänet, tai myöskin arvelevat sen olevan jossakin tekemisissä niiden Lontoon Bond-kadun laitosten kanssa, joissa hienommat asiakkaat kelpo maksusta saavat kurkistaa tulevaisuutta peittävän verhon taakse.

Kaikki tällainen on häilyvää ja epätieteellistä, ja monissa tapauksissa se on pelkkää puoskaroimista ja ilmeistä petkutusta. Ei kuitenkaan aina, sillä todella on mahdollista nähdä jonkin verran tulevaisuuteen. Niin voidaan tehdä ja niin on tehty monen monituista kertaa, ja eräillä näistä epäluotettavista näkijöistä on epäilemättä ajoittain korkeamman näkökyvyn välähdyksiä, vaikkakaan he eivät voi luottaa siihen että tuo näkökyky olisi heidän käytettävissään juuri silloin kuin he sitä tarvitsevat.

Kaikesta huolimatta on tällaisen epäluotettavuudenkin takana kuitenkin lujia tosiasioita, joita voidaan ottaa katseltaviksi ja tieteellisesti tutkittaviksi. Monien vuosien tutkimusten ja kokeilujen perusteella väitän varmasti todeksi sen, mitä olen yllä kirjoittanut — sen siis, että ihmisen on mahdollista kehittää aistimiaan, kunnes näkee tästä asumastamme ihmeellisestä ja kauniista maailmasta paljon enemmän, kuin mitä kykenee edes kuvittelemaan tavallinen harjaantumaton keskitason ihminen, joka tyytyväisenä elelee sysimustassa pimeydessä kutsuen sitä vielä päälle päätteeksi valoksi.

Kaksituhattaviisisataa vuotta siitten sanoi Intian suurin opettaja Gautama Buddha oppilaillensa: »Älkää valittako, itkekö ja rukoilko, vaan avatkaa silmänne ja *katsokaa*. Totuus on aivan ympärillänne, jos vain haluatte riistää siteet silmiltänne ja katsoa. Ja se on niin ihmeellinen, niin ihana, paljon suuremmoisempi, kuin mitä ihmiset ikinä ovat uneksineet tai itselleen anoneet, ja se kestää iankaikkisesta iankaikkiseen.»

Aivan varmaan hän tarkoitti suurempia näköaloja kuin niitä, joista minä tässä kirjoitan, mutta nämä käsillä olevat kuvauksetkin ovat askel kohti täyden tiedon kunnian kruunaamaa päämaalia. Vaikka kuvaukseni ei kertoisikaan *koko* totuutta, niin antaa se kuitenkin melko paljon siitä. Se hälventää monia yleisiä väärinkäsityksiä ja selittää monia kohtia, joita näihin asioihin perehtymättömät ovat tähän asti pitäneet mysterioina tai ratkaisemattomina ongelmina. Tulemme osoittamaan, että puheena olevat asiat olivat mysterioita ja ongelmia vain siksi, että tosiasioista näimme ainoastaan pienen osan, syystä että katselimme niitä alhaalta käsin eristettyinä ja irrallisina osasina, sen sijaan että olisimme kohonneet niiden yläpuolelle, josta katsoen olisimme ymmärtäneet niiden olevan mahtavan kokonaisuuden osia. Tällainen tarkastelu ratkaisee yhdellä silmäyksellä monet tähän asti suuresti väittelynalaiset kysymykset — esimerkiksi kysymyksen ihmisen kuolemanjälkeisestä elämästä. Se selittää monet eri kirkkokuntien meille kertomat kummat asiat, se

hälventää tietämättömyytemme ja antamalla hyvin järjestetyt järkeenmenevät tiedot se poistaa pelkomme tuntemattomia asioita kohtaan.

Paitsi kaikkea tätä, se avaa meille jokapäiväistä elämäämme koskevan uuden maailman, joka kuitenkin on meille tunnetun vanhan maailman osa. Se osoittaa meille, että kaikella on salattu puolensa, kuten olen sanonut, ja että meidän aivan tavallisemmatkin tekomme aiheuttavat usein tuloksia, joista ilman tätä tutkielmaa emme niin mitään tietäisi. Sen avulla me ymmärrämme, mitä järjellistä on ilmiössä, jota yleensä sanotaan telepatiaksi (kaukovaikutukseksi), sillä käsitämme, että aivan samoin kuin on olemassa lämpö-, valo- ja sähköaaltoja, on myös olemassa ajatuksen synnyttämiä aaltoja, vaikka ne liikkuvatkin hienommassa aineessa kuin nuo muut, eivätkä siksi ole fyysillisten aistimiemme tajuttavissa. Tutkimalla näitä värähdyksiä opimme ymmärtämään, kuinka ajatus toimii ja että se on hirvittävä voima, jota voidaan käyttää joko hyvään tai pahaan — voima, jota me kaikki tietämättämme jossakin määrin käytämme — ja jota voimme käyttää sata kertaa tehokkaammin, kun opimme ymmärtämään sen luonteen. Tarkempi tutkimus selittää meille menetelmän muodostaa n. s. »ajatusmuotoja» ja opettaa, kuinka näitä voidaan monella eri tavalla käyttää sekä itsemme että muiden hyväksi.

Salatieteilijä tutkii huolellisesti kaikkia näitä näkymättömiä tapahtumia ja siksi hän tietääkin paljon paremmin kuin muut, mitä seurauksia hänen teoistansa on. Hänellä on elämästä tietoa enemmän kuin muilla ja hän käyttää älyänsä muodostaakseen elämänsä sopusointuun tietojensa kanssa. Monessa kohdin elämme nyt eri tavalla kuin esi-isämme keskiajalla, sillä me tiedämme enemmän kuin he. Olemme keksineet eräitä terveysopillisia lakeja; viisaat ihmiset elävät tuon tiedon mukaan ja siksi elämän keskipituus onkin nyt ehdottomasti suurempi kuin keskiajalla. On vielä eräitä typeriä tai oppimattomia ihmisiä, jotka joko eivät tiedä näistä terveyslaeista tai sitten eivät välitä niistä. He ajattelevat, että koska eivät näe taudinsiemeniä, niin niillä ei ole mitään merkitystä; he eivät usko uusiin aatteisiin. Tuollaiset ihmiset joutuvat ensiksi kärsimään, kun kulkutauti sattuu tai kun yhteiskuntaa kohtaa jokin muu tavallisuudesta poikkeava koettelemus. He kärsivät suotta, syystä että ovat ajastaan jäljessä. Mutta laiminlyönneillään he eivät vahingoita vain itseänsä, sillä heidän tietämättömyytensä tai huolimattomuutensa vuoksi voi koko seutu saada tartunnan, josta se muuten olisi voinut olla vapaa.

Asia, josta kirjoitan on aivan samanlainen, vaikka se koskee toista luonnon tasoa. Mikroskooppi toi esiin taudinsiemenet. Ymmärtäväinen ihminen otti hyötyäksensä tästä keksinnöstä ja järjesti uudelleen elämänsä, kun taas ymmärtämätön ei kiinnittänyt siihen mitään huomiota ja eli kuten ennenkin. Selvänäköisyys on tuonut esiin tiedon ajatuksen voimasta ja monista muista ennen aavistamattomista voimista. Taas ymmärtävä ihminen hyötyy tästä keksinnöstä ja järjestää elämänsä sen mukaiseksi. Jälleen myös ymmärtämätön ihminen ei ole näistä uusista keksinnöistä tietääksensäkään, jälleen hän ajattelee, että mitä ei voi nähdä, se ei ole tärkeätäkään, ja taas hän saa kärsiä aivan tarpeettomasti, syystä että on ajastaan jäljessä.

Eikä hän ainoastaan kärsi todellisia kipuja, vaan myöskin kadottaa niin monia elämän tarjoamia jaloja nautintoja. Maalauksessa, musiikissa, runoudessa, kirjallisuudessa, uskonnollisissa juhlamenoissa, luonnon kauneudessa — kaikissa noissa on salainen puolensa, runsautta ja moninaisuutta, joka on paljon täydellisempi kuin niiden pelkkä fyysillinen puoli. Ihmisellä, joka kykenee näkemään ja tajuamaan

tämän, on vallassaan paljon iloa, jota ei edes käsitä se, joka sidotuin silmin vaeltaa tämän kaiken ohi.

Jokaisella inhimillisellä olennolla on aistimet, vaikka ne vielä ovatkin useimmilla kehittymättömät. Niiden harjoittaminen vaatii yleensä melko paljon aikaa ja kovaa työtä, mutta työ on sangen kannattavaa. Älköön kuitenkaan kukaan ryhtykö tähän ponnistukseen, elleivät hänen vaikuttimensa ole ehdottomasti puhtaat ja epäitsekkäät, sillä se, joka etsii suurempia kykyjä muihin tarkoituksiin kuin yleviin, vetää päälleen siunauksen sijasta kirouksen.

Toimissaan puuhaileva mies, jolta ei riitä aikaa kehittää synnynnäisiä sisäisiä voimiaan, ei kuitenkaan ole estetty saamasta hyötyä salatieteellisestä tutkimuksesta, aivan samoin kuin ihminen, jolla ei ole mikroskooppia, ei silti ole estetty elämästä terveysopin sääntöjen mukaisesti. Hän ei ole nähnyt taudinsiemeniä, mutta asiantuntijan todistuksesta hän tietää niiden olevan olemassa ja tietää, kuinka hänen on varjeltava itseään niiltä. Aivan samalla tavalla ihminen, jolla selvänäköisyys ei vielä ole avautunut, voi tutkia niiden kirjoituksia, joilla se on, ja täten hyötyä heidän työstään. Totta on, että hän ei vielä voi nähdä kaikkea ihanuutta ja kauneutta, jotka aistimien vajanaisuuden vuoksi pysyvät salassa, mutta hän voi helposti oppia välttämään näkymätöntä pahaa ja asettamaan hyvän näkymättömät voimat liikkeelle. Niinpä hän siis jo aikoja ennenkuin todella näkee voi itselleen todistaa niiden olemassaolon, aivan samoin kuin sähkömoottoria käyttävä mies todistaa itselleen sähkön olemassaolon, vaikkei ole koskaan sitä nähnyt eikä tiedä niin vähääkään, mitä se on.

Meidän on koetettava niin paljon kuin mahdollista ymmärtää sitä maailmaa, jossa elämme. Me emme saa jäädä kehityksessä jälkeen, emme saa tulla muinaismuistoiksi olemalla välittämättä näistä uusistaa keksinnöistä, jotka uutuudestansa huolimatta ovat uudelta näkökulmalta esitettyä ikivanhaa viisautta. »Tieto on valtaa» on totta tässä kuten kaikessa muussakin, ja parhaitten tulosten saavuttamiseksi on välttämätöntä, että voima, viisaus ja rakkaus, tuon kunnioitetun kolminaisuuden jäsenet, kulkevat käsi kädessä.

On kuitenkin erotus teoreettisen tutustumisen ja itse havaitsemisen välillä. Olen ajatellut, että oppilailla yrittäessään käsittää näitä asioita olisi jonkun verran apua kuvauksesta, jossa selitettäisiin eräitä luonnon näkymättömän puolen yksinkertaisia, jokapäiväistä elämää koskevia seikkoja, sellaisina kuin ne esittäytyvät selvänäkijälle — sanokaamme eräälle, joka on itsessään kehittänyt kyvyn tehdä havaintoja astraalisen, mentaalisen ja kausaalisen ruumiinsa kautta. Intuitsionikäyttövälineen kautta nähtynä nuo kyseessä olevat seikat ovat vielä paljon suuremmoisemmat ja tehoavammat, mutta niin tavattoman vaikeat esittää, että näyttää hyödyttömältä kertoa niistä mitään. Sanotulla tasolla ovat näet kokemukset itse ihmisen sisällä sen sijaan, että olisivat hänen ulkopuolellansa, ja niiden ihana kauneus ei ole enää mitään ulkokohtaista, jota hän voisi mielenkiintoisena tarkastella, vaan hän tuntee ne kaikki sydämensä sisimmässä sopukassa, syystä että ne ovat osa häntä itseänsä.

Tämän kirjan tarkoituksena on antaa joitakuita viitteitä luonnon salatusta puolesta, sekä koko maailmaa että jokapäiväistä elämäämme koskevia. Tällöin tarkastelemme viimeksi mainittua kolmessa eri jaostuksessa, jotka ovat aivan kuin nuoruudessa oppimamme teonsanojen aktiivinen, passiivinen ja refleksiivinen pääluokka —siis: kuinka muut vaikuttavat meihin, kuinka itse vaikutamme itseemme ja kuinka

me puolestamme vaikutamme muihin. Ja lopuksi käsittelemme eräitä saavutuksia, jotka eivät jää tulematta, kun tämä tieto luonnon ja olemassaolon tosiseikoista pääsee entistä laajemmalle leviämään.

50 *VUOTTA SITTEN.*

Juhlaruno teosofisen seuran 50 vuotis-päivänä, kirj. tohtori Willie Angervo

On kaatumassa Kali-Yuga-kausi
jo mahti-asemastaan päältä maan,
vaan viime hetkellään se valmistausi
myös karkoittamaan hyveen kaatuissaan.

Sai kansat hijomaan se kalpojansa
ja pukeutumaan sopaan, kypärään,
on sota aina ollut varma ansa,
mi päihdyttävi kirkkahimman pään.

Kas siksi yöhyt synkeämpi syttä
niin armotonna maata ahdistaa
ja siksi sopua ja veljeyttä
ei sattumoilta lääkkeheksi saa.

Nyt veli nousee veljeänsä vastaan
ja kiron vallat kilpasille käy,
ei äiti sääli esikoista lastaan,
mi empimättä kuoloon ennättäy.

Ja julkisesti pyhää, jumaluutta,
vain rahan vallan alle raiskataan,
ei kumarreta muuta kuninkuutta,
kuin jolla kulta hohtaa kulmillaan.

Jos katsoo minne — kaartuu taivas musta,
kuin aamua ei koskaan tulla vois,
ei urhoollisimmalla uskallusta
sen syleilystä ponnistaumaan pois.

*

Silloin idän taivahalla
valo heljä heiastuu,
pilkoittaen pilven alla
niinkuin kuumottava kuu,

välkkyin välistä kuin tähti,
joka itään ilmaantuin
länttä katselemaan lähti,
suurin silmin, hymysuin.

Katsellessaan mietti kansa:
virvaliekki tuokin lie,
tuli, joka tuikkeellansa
vihdoin tuhoon, turmaan, vie.

Vanhus muuan vaikeroitsi:
eron elämästä teen,
ellei lohtua se loitsi
ihmiskurjan ikeeseen,
ellei käy se poistamahan
vaikka hetkiseksi vain
valtaa valheen, valtaa pahan,
taakkaa aikain ankarain.

Suomut silmiltä kun suli
seikka heille selviää:
tuohan on se soihtutuli,
joka silloin väräjää
kulloin isä ikuisuuden
masennukseen tuskaan maan
antaa aikakauden uuden
tuoda hoivan tullessaan,
tuoda sille uuden uskon,
uudet ihmis-ihanteet,
auttain lailla aamuruskon
erhen yöhön eksyneet.

Valon valpas vartiosto,
joll' on kirjat kohtalon
tiesi, koska karman kosto
täsmällensä täysi on,
siksi — vaikka vaikerointi
kuuluu yllä maan ja veen,
kuuluu myöskin torvensointi
uuden ajan airueen:

»Nouskaa veljet, nouskaa veljet
ylös syyllisyyden yöstä,
aik' on murtaa harhan teljet,
merten syvyyksihin syöstä
himojenne hirmuvalta,
kulmakivet aineen alta.

Kuulkaa kuinka ihanasti
ilovirsi ilmatarten
kaikuu aina maahan asti!
»Valmis nyt on maata varten
aika, joss' ei valheen ansa
paheisilla pauloillansa
estä enää ihmismieltä
pyhyyden ja tiedon tieltä.

Eessänne on varma enne
alkavan tän onnen ajan:
kerho syntyy keskellenne
majakaksi matkustajan,
veljeyden ydin, kehto,
missä viihtyy sopu jalo,
maisen onnen ensi ehto,
mistä rakkauden valo
loistaa loppumatta meille
erämaahan eksyneille.»

Veljeyden kehtoon tähän
saapui kansaa kaikenlaista,
saapui miestä, saapui naista,
kaukaisista mannermaista
pakoon vihan painajaista,
jotta väen, voiman vähän,
edes saisi elpymähän.

Kehdossa jos kerkiää ken
viipymään vain viikon, kaksi,
tuntee kohta tuskallisen
vaelluksen varmemmaksi.

Ellei kohta ensimältä
syviin pulmiin syitä keksi,
yhtä seikkaa ei hän vältä:
ihmissyömen syylliseksi
tunnustaa hän vihan vikaan,
josta johtuu riidat turhat
— ja ennenkuin on aavistikaan —
veljesvainot, veljesmurhat,
ajat sodan, sorron, surman,
kansain tuhoisimman turman.

Kelle arvoitus on avoin,
kohta toverihin toiseen
tarrautuen veljen tavoin

lausui: jotta turmaan moiseen
apu saadaan, elon päivät
käytävä on käsityksin,
auttain niitä jotka jäivät
nääntymähän yöhön yksin,
langenneiden kurjain lailla,
valoa ja voimaa vailla,

*

On vierähtänyt puoli vuosisataa
kun seuran kulmakivet laskettiin
se kulkee valon rajatonta rataa
elämän lähteisihin ikuisiin.

Se kesti Kali-Yuga-kauden kauhut
ja vihan hengähdyksen viimeisen,
se kesti parjausten tulvan pauhut
ja ilkimielisyydet ihmisten.

Nyt auttaa voi se armaan taaton lailla
ylitse kuilun, vaaran kurimon,
ei oo se äidinrakkautta vailla
ja onnen povellaan saa onneton.

Sen alttarilla parhaillansa palaa
pyhäisen tiedon liekki tahraton,
se valoansa maailmalle jakaa
kun taakan alle taittua se on.

Jos välkkehestä sen ei välitetä,
niin kuumottaa se yössä kumminkin,
vie perille se vihdoin — eikä petä—
luo Herran, Mestareiden Mestarin.

17/XI — 1925.

VALKEAN LOOTUSKUKAN TARINA.

Keltaisen Niilin, pyhän virran partahalla kohosi ylhäinen temppeli. Valkeat, vaikenevat papit liikkuivat sen hiljaisissa halleissa ja kummissa, puolihämärissä käytävissä ja täysikuun aikaan nähtiin ylipappi, jäykkänä, liikkumattomana kuin kuvapatsas temppelin harjulla mykkiin mietteisiin vaipuneena tutkivan tähtitarhoja ja mystillistä kuuta. Viisas oli ylipappi Agmadh ja viisas myös hänen veljensä Kamen Baka, mutta itsekkyys ja vallanhimo olivat sumentaneet heidän sielunsa sisäisen silmän, niin että he eivät kyenneet näkemään Totuutta. Temppelissä ei

ollut enää yhtään näkijää, ja niin alkoi pappien arvovalta kansan keskuudessa horjua. Se oli jo niin järkytetty, että, jos ei apua ilmaantuisi, oli tuho tulossa.

Temppelin upeassa puutarhassa oli lampi, jonka kalvolla ihmeellisiä lootuskukkia keinui. Kertoi legenda, että se, jonka silmien edessä suurin ja ihanin lootuskukka muuttuisi ilmieläväksi, taivaalliseksi Kuningattareksi, rakkauden ja hyveen inkarnationiksi, hän olisi oleva se pelastaja, se vapahtaja, joka taas pyhittäisi temppelin Totuudelle ja sen palvonnalle.

Ja eräänä päivänä talutti paimentolaisvaimo erämaasta pienen poikansa temppeliin ja uskoi hänen kasvatuksensa papeille. Niin vihittiin pienokaisen elämä pappiudelle. Kokematon ja sangen oppimaton oli poika niin vaativaan tehtävään, niin ylhäiseen kutsumukseen. Opettaja-pappi, joka huomasi hänen kirjoitus- ja lukutaitonsa aivan kehnoksi, osotti hänet temppelin puutarhurin luo, jolle hän ehkä saattaisi olla avuksi. Ja niin astui poikanen temppelin ihmeelliseen puutarhaan ja alkoi ruman, mutta hyvän puutarhurin opastamana ihaillen tutkia tarhan tuhansia kukkia. Niin saapui hän myös lootuslammelle ja polvistui sen partaalle ihailemaan lootuskukkien taivaallista kauneutta. Ja, katso, koska hän silmät seljällään tuijotti lammen suurinta, suloisinta kukkaa, rupesi se ikäänkuin elämään hänen viattomien silmiensä edessä, ja lopulta katsoi hän Kuningatarta silmästä silmään. Mutta se näky oli niin yliluonnollisen kaunis ja valtava, että pojan aistimet järkytettyinä pettivät ja hän pyörtyi siihen paikkaan ääneen huutaen. Huudon kuullessaan syöksyi puutarhuri pyörtyneen pojan luo ja elvytti hänet taas raikkaalla vedellä.

— Mitä sinä näit? uteli hän nyt ilmeisellä jännityksellä. Ja poika uskoi hänelle ihmeellisen näkynsä. Silloin polvistui tarhuri ja suuteli poikasen vaatteen helmoja ja riemuitsi:

Siunattu olet sinä, joka olet nähnyt, Hänet, Kuningattaremme, jota ei miesmuistiin kukaan enää temppelissä ole nähnyt. »Näkijä» on saapunut luoksemme viattoman lapsen hahmossa. Seitsemästi siunattu olet sinä! Ja tarhuri riensi ylipapin luo ja kuiskasi jotain hänen korvaansa. Kun ylipappi kuuli tämän yllättävän sanan, hätkähti hän. Hän vaipui syviin mietteisiin, ja kun hän taas kohotti katseensa oli niissä ikäänkuin voittajan ilme. Mutta se ilme ei ollut kaunis, sillä suunnaton, luonnoton itsekkyys ja äärettömän vallan himo saastutti sen.

(Jatkuu.)

Rafael Ronimus

MELKISEDEK, SALEMIN KUNINGAS, »YLIMMÄISEN JUMALAN PAPPI.»

ERÄS MERKILLINEN RAAMATUN HENKILÖ.

Israel, »Herran oma kansa», oli saanut tehtäväkseen, niin vakuuttavat Kuningasten ja muut juutalaiset aikakirjat, säilyttää uskoa yhteen Jumalaan puhtaana halki aikakausien. Ja jotta se usko puhtaana säilyisi, hävitti ja tuhosi Israel käskystä monet, jopa kaikkikin, pakanalliset naapurikansat miekalla ja tulella, sangen säälimättömällä sodalla. Israel oli siis ainut kansa, joka yhtä Jumalaa hartaasti palvoi. Muitten naapurikansojen henkinen kehitystaso oli niin alhainen, niin väittävät juutalaiset historiankirjoittajat, että yhden Jumalan palvelus oli heille kaikille

tuntematon. Kumminkin huomaamme me tutkiessamme saman kansan aikakirjoja, ettei näin ollut laita, sillä jo patriarkka Abrahamin elämätarinassa tutustumme erääseen sangen, jopa hyvinkin korkealla kehitystasolla olevaan Salemin kuninkaaseen, jota raamatussa nimitetään »ylimmäisen Jumalan papiksi» ja jolta itse Abraham polvistuen otti vastaan siunauksen ja jolle hän vapaaehtoisesti luovutti kymmenyksen siitä sotasaaliistaan, jonka hän oli anastanut Elamin kuninkaalta Kedorlaomerilta ja tämän liittolais-ruhtinailta. (Mos. kirja 14 luku.) Melkisedek siunasi Abrahamia »kaikkein korkeimman Jumalan» nimessä todistaa Moseksen ensimmäinen kirja. Hän ja hänen kansansa palvoi siis yhtä kaikkein korkeinta Jumalaa ja hänen henkinen ylemmyytensä oli niin suuri, että Abraham,tietäjä ja herranmies itsekin polvistumalla ja ottamalla vastaan hänen siunauksensa tunnusti hänet itseänsä henkisesti korkeammaksi ja suuremmaksi. Me huomaamme siis, että usko yhteen korkeaan Jumalaan oli säilynyt puhtaana ehkäpä vielä puhtaampanakin muuallakin kuin Israelin, »Herran oman kansan» keskuudessa sekä, että tämä Melkisedek, Saalemin kruunattu kuningas ja »ylimmäisen Jumalan pappi» oli yksi tällaisen vapautuneen ja kirkastuneen uskonnollisen käsityskannan ylevimpiä edustajia. Kysymme, kuka oli tämä merkillinen henkilö ja mikä oli hän miehiään? Vastauksen löydämme Paavalin kirjeestä hebrealaisille sen viidennestä luvusta, jonka otsakkeena on »Kristus kutsuttu ylimmäisen papin virkaan.»

Siinä luemme me: »Samoin ei ole Kristus itseään kunnioittanut tullakseen ylimmäiseksi Papiksi, vaan se, joka hänelle sanoi: »Sinä olet minun poikani, tänäpäivänä minä sinut synnytin. Niinkuin hän myös toisessa paikassa sanoo:»Sinä olet Pappi ijankaikkisesti, Melkisedekin säädyn jälkeen. Jumalan ylimmäiseksi papiksi nimittämä Melkisedekin säädyn jälkeen, josta meillä on paljon sanomista, ja se on työlästä selittää, sillä te olette kovakouraisiksi tulleet. Sillä te, joitten jo aikoja sitten piti opettajat oleman, tarvitsette taas, että teille opetamme ensimmäiset kirjaimet Jumalan sanan opista, ja olette tulleet niiksi, jotka tarvitsevat rieskaa, eikä vahvaa ruokaa. Sillä jolle vielä rieskaa pitää annettaman, se on vielä harjoittamatoin vanhurskauden sanassa, sillä hän on lapsi. Mutta täydellisille sopii vahva ruoka, joilla ovat tottumisen kautta harjoitetut mielet hyvää ja pahaa eroittamaan.»

Näin Paavali, joka oli syvästi oppinut hengen mies. Mitä tämä kaikki tietää, mitä tahtoo Paavali tällä verhotulla, hämärällä puheellaan ilmaista ja julki tuoda niille, joilla on silmät nähdä ja korvat kuulla, sillä tämä puhe ei ole kaikille eikä kaikkia varten. Paavali puhui näin hämärästi, asetti sanansa näin varovaisesti siksi, että ensimmäinen kristillinen seurakunta oli vielä sangen matalalla kehitystasolla, siinä oli vielä niin paljon kypsymättömiä, kehittymättömiä aineksia, ettei se näin syvää, mystillistä oppia olisi jaksanut vahingotta sielulleen vastaanottaa, eikä sulattaa. Siksi tarjosi Paavali heille, niinkuin hän sanoo, vain rieskaa kuin lapsille, eikä vahvaa ruokaa, joka sopii vain täydellisille. Ja mikä on tämä verhottu, salainen oppi, joka sopii ainoastaan niille, jotka osaavat erottaa hyvän pahasta?

Se on tämä:

On olemassa salainen, pyhä, näkymätön veljeskunta, jonka jäsenet elävät ja vaikuttavat ijankaikkisuudesta ijankaikkisuuteen. Siinä veljeskunnassa on arvoasteita, se on siis rakennettu hierarkkiselle pohjalle. Siihen kuuluu ylimmäisiä pappeja ja alempia pappeja, ja yksi niistä ylimmäisistä oli ja on Melkisedek, Salemin kuningas ja Kristus, joka myös on ylipappi Melkisedekin säädyn jälkeen. Tämän tahtoo Paa-

vali salaviittauksin ilmaista niille, jotka kykenevät tämän käsittämään ja varteen ottamaan.

Melkisedekistä ja muista hänen veroisista ylipapeista olisi hänellä vielä paljon sanomista, sanoo Paavali, mutta se on työlästä, lisää hän, sillä, te minun kuulijani, olette kovakorvaisiksi tulleet. Te ette ole vielä kypsät tälle opille, teidän aikanne ei ole vielä tullut. Ja samaa voimme me vielä tänäpäivänä sanoa monen monesta seurakuntien jäsenestä. Tämä Paavalin salakoulu ei ole vielä kaikille, ei edes vielä harvoillekaan, sillä se koulu on vaikea ja sen oppi on liian syvällistä tuhansillekin. Mutta aika on koittava, jolloi tämän salakoulun jäsenluku on lisääntyvä ja yhä enemmän täydellisiä on kehittyvä etsijöiden, hartaiden etsijöiden joukossa. Ja se on oleva taas ihmiskunnan kultaaika, josta Pyhthiat ja Sibyllat ammoin ovat ennustaneet.

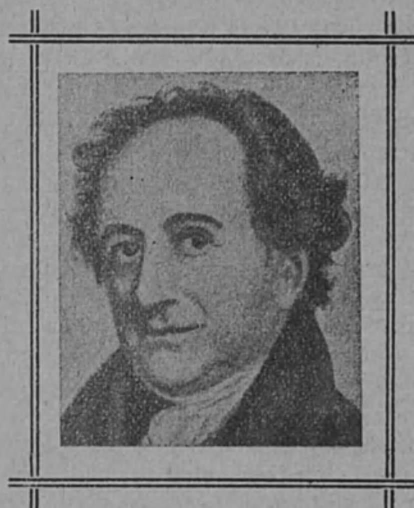
Meidän tehtävämme on edistää ja kiirehtiä tätä aikaa voimiemme mukaan. Se on meidän suuri kutsumuksemme elämässä!

Rafael Ronimus.

KAKSI IHMISTÄ.

Dante.

Goethe.

DANTE.

Ja kohti tähtiä ma astuin taas.
Dante, Divina Commedia.

Sinä korkea opas, sinä taivaallinen tienviitta laaksossa,
jossa ihmiset harhailevat, hapuilevat,
erehtyvät ja kärsivät, jotta he viisaiksi tulisivat,
jotta he kerran sinun rinnallasi voisivat lähestyä tähtiä ja nähdä Jumalan,
harvan on sallittu nähdä se, mitä sinä näit,
kokea se, mitä sinä sait kokea!
Sinun henkesi harhaili kummilla mailla, oudoilla ovilla,
painui niin pelottavan syvälle, yöhön ja pimeään,
että vain pieni ystävällinen tähti synkkää tietäsi valaisi,
vain vähäinen tuike sun tummaa otsaasi hyväili.
Niin katsoit sinä kauhuja silmästä silmään,
etkä sinä säikkynyt,
koska sinun tuntosi oli puhdas ja tyyni.
Sinä voitit, seestyit, kirkastuit ja nousit tähtihin saakka
ja näit Jumalan,
sinä ihmiskunnan lohduttaja ja hyväntekijä.
Kiitetty olet sinä!
Ja tämän lohduttavan neuvon annoit sinä ihmisille, veljillesi:
Ihminen, sinussa asuu hyvä henki ja henki pyrkii Isänsä luo,
eikä helvetin vallat voi sinun pyrkimystäsi estää!
Jokainen ihminen on syntynyt voittajaksi,
ja hänen voittonsa on rauha Jumalassa.
Nouse, ihminen, astu ja käy ja aseta päämaalisi korkealle,
sillä sinä olet korkeaa syntyä ja juurta!
Sinun otsallesi sopii vain tähtien säteily
ja ohimoillesi vain auringon kruunu.
Miksikä siis tyytyisit vähempään, ihminen,
kun taivaita voit tavotella ja sinutella Isää?

Rafael Ronimus.

Totisesti ihmeellinen teos on ihminen.

H. P. B.

Jokainen ihminen on mysterio, niin ystävälleen kuin vihamiehelleen ja itselleen.

Zanoni

Jumaluuden korkein huippu maan päällä on ihminen.

H. P. B.

GOETHE.

Über allen Gipfeln
ist Ruh,
in allen Wipfeln
spürest du
kaum einen Hauch;
die Vögelein schweigen im Walde.
Warte nur, balde
ruhest du auch.

Wandrers Nachtlied, Goethe.

*) *Voilà l'homme! Kas tuossa IHMINEN! Suuren tuomio suuresta.*
Tuomio, joka pysyy tuomiopäivään saakka.
Sillä sinä OLIT ihminen, ihminen joka tuumalta, eikä ollut yhtään vikaa ihmisyydessäsi.
Sillä sinä olit heikko ja sinä olit väkevä, sinä olit kylmä ja sinä olit lämmin,
sinä olit viisas ja sinä olit lapsi ja sinulla oli lapsenkin mieli.
Liekö kukaan rakastanut niinkuin sinä ja liekö kukaan vihannut niinkuin sinä,
rakastanut suurta ja pyhää, vihannut pientä ja matalaa?

Ja sinä olit etsijä, suurempi kuin kukaan,
sillä sinä etsit helvetistä ja taivaasta,
etkä sinä pelännyt Saatanaa eikä Jumalaa.
Sinä löit kättä Saatanalle ja nyökkäsit Jumalalle,
ja kutsuit kumpaakin ystäväksesi ja veljeksesi,
ja kas, tuossa sinun suuruutesi!
Sinä älysit, että tie taivaaseen käy helvettien kautta,
että se, jok'ei ole helvetin kauhuja kokenut, ei vielä ole valmis taivaalle.
Ja kun sinä tämän oivalsit, saavutit sinä sen rauhan, joka vain Mestarilla oli, sen jumalaisen tyyneyden,
joka kuuluu Jumalalle ja vain hänen pojilleen.
Ja kun sinun tyyntynyt päiväsi vihdoin iltaansa kääntyi,
lauloit sinä sen ihmisyyden korkean hymnin,
jonka yli ei inhimillinen laulu ole jaksanut kohota,
lauloit harhailevan matkamiehen, etsivän ihmisen iltalaulun,
jonka synty on ikuisuudessa, jonka alku on ISTUIMEN luota.

Warte nur, balde ruhest du auch!
Hetkinen vain, ja rauha on sinun!

Rafael Ronimus.

* Napoleonin huudahdus Goethestä.

VALMISTAKAAT HERRAN TYÖTÄ.

(ADVENTTI-AJATUKSIA)

Ihmiset valmistautuvat jälleen viettämään vapahtajansa syntymäjuhlaa. Kaikissa kristillisissä kirkoissa ja rukoushuoneissa lauletaan Hoosiannaa Davidin pojalle. Erikoiseen juhlatunnelmaan viritetyt ihmislapset täyttävät temppelit ja pyhätöt kiittääkseen häntä, joka tulee Herran nimeen.

Tämähän on kaikki kaunista. Valmistakaat Herran tietä, niinkuin Jesaia-profeetta sanoi. Mutta ottakoot tähän valmistustyöhön myöskin sielut osaa tyydyttääkseen vuossataisen nälkänsä.

Näyttääkin siltä, että sielut viime vuosina ovat entistä enemmän hereillään. Ne ponnistelevat päästäkseen yhä voimakkaammin vaikuttamaan ihmisten keskeisissä asioissa. Sillä ne huomaavat aamuruskon yhä valtavammin levittäytyvän kärsivän ihmiskunnan taivaanrannalla. Aika lähestyy suuren hengen ilmestymiselle hyvää suojelemaan ja pahaa tukahduttamaan, uudelleen rakentamaan totista uskoa. Ja sielut, nähdessään kaikki vanhat eittämättömät merkit, valmistautuvat ottamaan vastaan Mestarin, jota he saavat kukin lahjojensa mukaan auttaa hänen työssään. Sillä mitä saisi aikaan suurinkaan sielujen parantaja, ellei ole olemassa niitä, jotka haluavat häntä kuunnella, jotka ovat valmiit jättämään kaikkensa seuratakseen hänen pienintäkin viittaustaan?

Merkit ovat siis pettämättömät vapahtajan ilmestymiselle. Tuhannet, miljoonat sielut ovat oppineet vertauksen viikunapuusta. Ne tuntevat olevansa uudelleen armoitetun aikakauden lapsia.

Mistä sielut sitten tuntevat tämän vapahtajansa, joka on tuleva? Helpoimmin tietenkin niistä merkeistä, joita hän on ennenkin kantanut päällään ilmestyessään inhimillisessä muodossaan joka kerta, kun vanhurskaus on ihmiskunnassa veltostunut ja pahuus on ottanut ylivallan.

Siis ensiksikin hänessä asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti, kuten Paavali lausuu, hänen elämänsä on siis kokonaan sisältäpäin toimivan hengen hallittavissa, vieläpä niin täydellisesti, että hän saavuttaa ihmiselämän täydellisen määrän. Hänessä sielut näkevät ihmisen, johon Jumala on mielistynyt, koska hän on saavuttanut sen päämäärän, joka ihmisen saavutettavaksi on asetettu ja joka saattaa ihmisen Jumalan valtakunnan kansalaiseksi. Hän tuo jälleen Jumalan valtakunnan maan päälle tehdäkseen siitä osallisiksi kaikki, jotka seuraavat hänen jälkiään tai jotka rukoilevat vanhurskautta. Hän on tie tähän valtakuntaan, koska hän täyttää ihmiselämän korkeimman mitan. Jumalan valtakunta-aate on heikentynyt ihmiskunnassa. Siksi sielut odottavat uudelleen vapahtajaa, jotta hän uudistaisi Jumalan valtakunnan, niin että se, joka pienin on taivaan valtakunnassa, olisi suurempi kuin Johannes Kastaja.

Niin se on, vapahtaja tuo tullessaan taivaan valtakunnan lahjaksi jokaiselle, joka omistaa hänen esikuvansa koettamalla taistella kaikkia syntejä vastaan, kuten hän itse menestyksellisesti taistelee.

Aika alkaa olla täytetty. Ihmiset ovat levottomia, kuten aina tällaisen ajankohdan lähestyessä. He muuttavat paikasta toiseen, innostuvat ja kyllästyvät. Tuskin on kunnolleen ehditty tutustua yhteen asiaan, vielä vähemmin pusertaa siitä irti sen olennaisinta, kun jo seuraavassa silmänräpäyksessä ryhdytään puuhailemaan

toisen, monessa tapauksessa edelliselle aivan vieraan asian kanssa. Siksi tarvitaan vapahtajaa, joka yhdellä kertaa antaa elämällemme sisällisen painopohjan, tekee meistä totuuden etsijöitä.

Totuus on aina ollut olemassa, sitä ei tarvitse keksiä. Mutta totuuden kuva usein himmenee ihmismielessä. Vapahtaja ilmaisee meille, että totuus on niin suuri ja ihana, että sen edestä voi mennä kuolemaankin. Jeesus Natsarealainen meni ristille näyttääkseen kaikelle maailmalle kaikille sukukunnille, kuinka paljon hän rakasti sitä totuutta, jonka hän itsessään tunsi, ja antoi siten henkensä lunnaiksi monien edestä. Mahtoi se olla suuri totuus. Kunpa ihmiset tahtoisivat sen ottaa vastaan.

»Ihmiselle» kirjoittanut
Arnold Laurell.

JUMALANPALVELUS.

»Niin minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä, veljet, antamaan ruumiinne eläväksi pyhäksi, Jumalalle otolliseksi uhriksi; tämä on teidän järjellinen jumalan palveluksenne.»
Room. 12. 1.

On paljon ihmisiä, jotka haluaisivat palvella Jumalaa, mutta koska käsityksemme Hänestä kaiken olevaisen alkulähteestä jonka olemusta emme voi tämän kuolevaisen ruumiimme aistimuksilla havaita, on meille niin hämärää, siksi on jumalanpalveluksemme niin moninaista että noita menoja katsellessa ei aina luulisi niiden tarkoitustakaan samaksi. Kukin ryhtyy luonteensa taipumusten mukaan palvelemaan, joten eri koulukunnille, kirkoille ja lahkoille muodostuu kullekin kannattajajoukkonsa, joka uskoo juuri heidän palvelustapansa ehdottomasti eniten miellyttävän Jumalaa. Niin uskoo itämainen joogi joka tuntikausia istuu napaansa tuijotellen yhtähyvin kuin länsimainen teosoofi jonka ruokalista on tarkasti määrätty, hengitys asianmukaisesti järjestetty ja ajasta suuri osa pyhitetty hiljaiseen mietiskelyyn. Entä sitte kristikansa, kuinka moninainen onkaan sen jumalanpalvelus! Kenen alituista katumuksentekoa ja haikeata virrenhyminää minkä taas hurmiotiloihin kiihoittavaa riemastusta, kiitoslauluja ja ilonpauhinaa.

Saattavatpa nämä jumalanpalvelijat joutua vielä keskenäänkin ankaraan kiistaan siitä, kenen palvelus on Herralle otollisin. Kaikki he ovat kuitenkin yhtä väärässä. Ei Jumala tarvitse meidän palvelustamme eikä tunne itseään mairitelluksi meidän tomunlasten kiitoksista joita epäpyhillä, synninsaastuttamilla huulillamme Hänelle viritämme, onhan kirjoitettu, että Jumalan istuimen ympärillä on lukematon pyhien joukko jonka palveluksen ja kiitoksen ihanuutta ei järkemme kykene edes pieneltä osalta tajuamaan.

Olisiko sitte koko pyrkimyksemme vaan hukkaan kulutettua aikaa? Minkä tähden sitte pyhät kirjat yhä uudelleen ja uudelleen kehoittavat ihmisiä jumalanpalvelukseen. Jos syvennymme Raamattuun huomaamme pian, että jumalanpalvelus on uhraamista uhritoimitusten alusta loppuun. Löydämme Vanhantestamentin jumalanpalveluksen säännöksissä vaan joukon erilaisia uhreja joita eri tilanteissa piti toimitettaman. Siellä ovat rikosuhrit, sovitusuhrit kiitos- ja ylistysuh-

rit ja monet muut, jotka viittaavat siihen että ihmisten oli aina uhrattava pyrkiessään Jumalan kanssa kosketukseen»

Kun Paavali tahtoo opettaa roomalaisilleen järjellistä jumalanpalvelusta, siis sitä ainoaa oikeaa tapaa jolla ihmisen tulee lähestyä Jumalaa, puhuu hänkin uhraamisesta ja kehoittaa heitä, ei vähemmän kuin Jumalan armahtavan laupeuden kautta tuomaan ruumiinsa Jumalalle otolliseksi uhriksi.

Millätavoin voi ihminen uhrata ruumiinsa? Onko hänen itsekidutuksilla etsittävä marttyyriutta ja tänmmöisen lihankuoletuksen kautta pyrittävä pyhitykseen ottaako Jumala tämän meiltä palveluksena ja mieluisena uhrina vastaan.

Järkemme ei hyväksy tätä huolimatta siitä, että on ollut ja löytyy vieläkin tämän uskon kannattajia. — Aivan toista siis täytyy olla järjellinen jumalanpalvelus.

Kun katselemme Jeesus Nasaretilaisen elämää, hänen, jonka maallinen vaellus oli vaan Isän tahdon täyttämistä, alamme ymmärtää millätavoin meidän on ruumiimme joka päivä elävänä uhrina tuotava Jumalan eteen»

Siten, että hänen ruumiinsa oli asetettu kokonaan Jumalan käytettäväksi, Hänen tehtäviään toimittamaan.

Hänen jalkansa olivat vaan kulkeakseen kurjien, onnettomien, ahdistettujen ja vaivattujen luokse. Hänen kätensä olivat aina valmiit siunaten laskeutumaan pahojen henkien vaivaamien ihmisolentojen päälle ja johtamaan jumalaisen, terveeksi tekevän voimavirran sairaisiin jotka siitä saivat terveyden. Hänen huulensa olivat aina valmiit ilmoittamaan taivaallisia totuuksia ihmisille ja puhumaan lempeitä lohdutuksen sanoja murheellisille ja tuomion alla oleville. Hän etsi alituiseen tilaisuutta pelastaakseen ihmisiä synninvaltakunnasta opastaakseen heitä jumalanvaltakuntaan.

Tätä tietä mekin tulemme oikeaan palvelukseen ja ken vaan vieneekin ruumiinsa voimat uhrialttarille, hän saa myös pian huomata, että uhrinsa on otettu vastaan, hyväksytty, olkoonpa hän omasta mielestään vaikka kuinka vähäpätöinen ja kykenemätön.

Hänelle tarjoutuu tilaisuuksia muiden ihmisten auttamiseen, hänen silmänsä avautuvat näkemään uusia ja yhä uusia onnettomia joille hänen on annettava apua, ellei muuta niin lohdutuksen sana, taikka salainen esirukous. Jokainen voi tehdä jotakin palvellakseen, heikoin ja yksinkertaisinkin, puhumattakaan niistä joille on annettu suuremmat leiviskät käytettäväkseen.

Tässä tulevat eteemme ne jumalanpalveluksen eri muodot josta Vanhantestamentin esikuvat puhuvat. — Jos mielessäsi on anteeksiannon ja sovituksen tarve, viet uhrisi alttarille, koska mielelläsi haluat antaa jotakin Hänelle joka rikkomuksesi anteeksi antaa ja se, jonka sydän on kiitosta tulvillaan vie kiitoksensa keralla uhrinsa ilolla palvellakseen kiitollisuutensa osoitukseksi.

Ajatelkaamme vaan kuinka tämä maailma muuttuisikaan, jos vaikka kymmenesosa Jumalaa palvelivista nyt alottaisi sitä oikeaa, kuten Paavali sanoo, järjellistä jumalanpalvelusta toimittaa. Kuinka monta pahaa sentään vältettäisiinkään, kuinka monta riitaa voitaisiin näiden palvelioiden välityksellä sovittaa — miten paljon inhimillistä surua, hätää ja tuskaa voitaisiin lievittää ja poistaa. Kuinka moneen pimeään pirttiin saataisiin valoa heidän kauttaan ja lukemattomat eksyneet lapset saataisiin ohjatuksi takaisin Isänsä valtakuntaan.

Ilma Virtala.

SATURNUKSEN LAPSI.

Mont' on tiellä kulkijata,
täällä kaksi, tuolla sata,
sinulle ei tuttavata.

Viimeisenkin ystäväsi,
enin muita hellimäsi,
toisten oveen käynyt käsi.

Sielussas on hallayö nyt,
sydämes on rikki lyönyt
murhe; pirstaleita syö nyt.

Yksin tietäsi sa solut,
muistain vanhat tutut polut,
erhetysten kolkot kolut.

Miksi vaikeroitset tulta,
kaiken kuonan poistaa sulta,
jäljelle jää puhdas kulta.

Tähtitaivaan päälle pääsi
kaiken luoja sanoin sääsi
johdattamaan elämääsi.

Niinpä saitkin osan parhaan
kulkeissasi tieltä harhaan
tuijotellen tähtitarhaan. —

Lapset Saturnuksen liemme,
kärsimyksen taakkaa viemme,
siksi kerran yhtyy tiemme.

Arnold Laurell.

KUOLEMAN MYSTERIO.

Elämän ja kuoleman mysterio on suurin kaikista mysterioista. Kaikkiviisas ja laupias Sallimus on salannut meiltä ihmisiltä sen hirvittävän salaisuuden, sillä, niin kertoo legenda, se ihminen olisi silmänräpäyksessä kuoleman oma, joka saisi ratkaista tämän suunnattoman arvoituksen, joka kykenisi ymmärtämään tuon salaperäisen sfinksin vielä salaperäisemmän hymyn, tuon monituhatvuotisen, selittämättömän hymyn, joka väikkyy sfinksin huulilla, sfinksin elämän ja kuoleman mystillinen symboli. Niin ylivoimainen ja kohtalokas olisi tuon pyhän arvoituksen ratkaisu. Ja siksi onkin Jumala, joka rakastaa meitä ihmisiä, kätkenyt elämän arvoitukselliset kasvot ikäänkuin jonkin läpitunkemattoman verhon taa, jota ei yksikään kuolevainen kykene kohottamaan. Ja tämä on suurta armoa ja laupeutta, tämä. Sillä jos me itsekukin tuntisimme ja tietäisimme esimerkiksi kuolinhetkemme, kenellä meistä, kysytään, olisi vielä halua, rohkeutta ja voimaa jatkuvasti kantaa elämän taakkaa? Ei kenelläkään, ei yhdelläkään meistä. Tuo suloinen, mutta samalla epävarma toivo siitä, että me vielä kauan saamme elää niiden piirissä, joita me rakastamme, kas, juuri se kiihottaa meitä jokaista uutteraan, hedelmälliseen toimintaan kodin ja ihmiskunnan hyväksi. Ottakaa pois tuo, ja meille ei jää enää mitään jälelle!

Totisesti tosi on se legenda sfinksistä, josta äsken oli puhe. Aikojen aamussa rakastui sfinksi erääseen kuolevaiseen, ihanaan nuorukaiseen, ja pyysi häntä omakseen. Nuorukainen, joka ilmeisesti oli harras etsijä, lupautui hänen yljäkseen ehdolla, että sfinksi paljastaisi hänelle ja hänen ystävälleen elämän ja kuoleman salaisuuden. Omituisesti hymyillen suostui arvoituksellinen sfinksi tähän. Pyysi kumminkin yhden vuoden odotusajan, johon suostuttiin. Vuosi vieri ja määräpäivä lähestyi. Siksi päiväksi järjesti sfinksi loistavan juhlan puolisolleen ja tämän ystävälle. Kun ilonpito oli ylimmillään ryhtyi sfinksi täyttämään lupaustaan.

»Kuka teistä?» kysyi hän, »haluaa ensimmäisenä tietää sen salaisuuden, joka voi järkyttää maailmoita ja valtakuntia?»

»Minä olen valmis kuulemaan sen!» huudahti ystävä.

»Tapahtukoon tahtosi!» lausahti sfinksi, kumartui hänen puoleensa ja kuiskasi jotain hänen korvaansa. Nuorukaisen kasvot vääntyivät sanomattomasta kauhusta tuntemattomiksi, hän tarttui molemmin käsin takaraivoonsa, horjahti, kaatui ja oli — vainaja.

»Nyt on sinun vuorosi, rakas, virkahti sfinksi puolisolleen, joka silmät seljällään oli tarkannut ystävänsä hirveätä kuolemaa, »tahdotko, että täytän, mitä lupasin sinulle, armaani?»

»Kuolenko minäkin noin kuin ... hän?» sopersi tämä.

»Varmasti, rakas, ei kukaan kuolevainen jaksa elävänä kantaa sitä salaisuutta», vakuutti sfinksi.

Nuorukainen kohotti miettiväisenä katseensa aurinkoiselle taivaalle, siirsi sen sitten mahtavaan, vyöryvään valtamereen, joka uhkui eloa ja voimaa, ja hän vavahti, sfinksin häntä kauniisti hymyillen tarkatessa. Puiston puissa livertelivät iloiset leivot ja valkeat linnut leijailivat taivaan ilmoilla. Puutarhasta lennätti leuto, suvinen tuulenhenki kukkien huumaavaa tuoksua kammioon. Kuinka kaunis ja ihana olikaan elämä! Vihdoin loi hän katseensa puolisonsa hymyileviin silmiin ja hän kohotti torjuvasti kätensä.

»Minä vapautan sinut valastasi, hymyili hän suudellen puolisonsa kosteita, raikkaita huulia. »Minun on hyvä näin, enkä toivo enempää. Elämä on kaunis ja Luoja on armollinen, kun on salannut meiltä ihmisiltä elämän ja kuoleman hirveän salaisuuden».

Nerokas sfinksi hymyili voiton hymyään.

(Jatk.)

Rafael Ronimus.

SISÄLLYSLUETTELO:

Arv. lukija!

Tahtovatko ystäväsi tietää, kuka ihminen on, mistä hän tulee, mihin hän menee, ja mikä on hänen kehityksensä päämäärä?

Tahtovatko ystäväsi tietää okkultisesta tieteestä, joka selvittää ihmisen ja maailmankaikkeuden peruslakeja ja tarkoitusperää?

Tahtovatko ystäväsi tietää kehityssuunnitelmaa johtavasta jumalallisesta Hierarkiasta, Valkoisesta Veljeskunnasta, Mestareista. Mahaatmoista, Adepteista, Arhateista ja muista yli-ihmisistä, jotka ihmiskuntaa palvelevat?

Tahtovatko ystäväsi tietää, ettei kukaan ihminen voi tulla jumalallisesti viisaaksi, ellei hän kykene tulemaan lähimmäistensä palvelijaksi, mutta sensijaan jokainen palveleva ihminen saavuttaa täydellisyyden.

Tahtovatko he tietää, että ihmiset sisäisen lain mukaan ovat toistensa veljiä, ja myös, että kaikki uskonnot ovat erilaisia oksia siinä puussa, jonka rungon muodostaa Valkoinen Veljeskunta?

Tahtovatko ystäväsi tietää ihmiskunnan todellisista opettajista ja tulevasta maailman uskonnosta?

— — —

Jos ystäviesi mieltä kiinnittää joku edelläsanotuista asioista, niin kehoita heitä tilaamaan aikakauslehti IHMINEN, joka näistä ja muista niiden yhteydessä olevista asioista tulee sisältämään kirjoituksia.

IHMINEN voidaan tilata postitoimistoista, asiamiehiltä tai suoraan meiltä osoitteella: Helsinki, Itä-Viertotie 67.

IHMISEN asiamieheksi voi ryhtyä kuka hyvänsä asian harrastaja. Tilauslistoja lähetetään pyynnöstä.

IHMISEN julkaisija.

Helsinki, 1925. Kirjapaino Monotypos.

IHMINEN

N:o 2
Joulukuu 1925

TILAUSHINTA:
1/1 vuodelta Smk. 40:—
1/2 " " 25:—
ULKOMAILLE:
1/1 vuodelta doll. 2:—
1/2 " " 1:—

IHMINEN

HENKISEN ELÄMÄN YLEISLEHTI

TILAUSAIKA:
Neljäs vuosikerta käsittää ajan
*Marraskuu 1925—
Lokakuu 1926.*

Toimitus:
MAUNU TERÄKIVI
vastaava
ARTTURI VESENTERÄ WILLIE ANGERVO.
Julkaisija:
VIISAUSTIETEELLINEN KUSTANNUSLIIKE
Helsinki, I. Viertotie 67. Puh. 99 24.

OHJELMA:

1. Elä ja toimi niin, että osaltasi edistäisit kaikkea sitä hyvää, mikä meitä ihmisiä yhdistää, sillä eristäytyminen on harhaa; ole siis kaikille veli.

2. Koska elämän laki on ykseys, järjestys, kosmos, niin pyri sopusointuun itsesi, kaikkien ja kaiken kanssa — viisauden voiman ja kauneuden avulla.

3. Punnitse jokainen askeleesi elämän opettamalla viisaudella, sillä tieto, jota saat kirjoista ja oppisaleista, ei yksistään riitä tullaksesi ihmiseksi.

4. Tutki, millä tavoin henkinen johto ilmenee ihmiskunnan ja yksilön käytännöllisessä elämässä, ja opi löytämään oma paikkasi ja tehtäväsi kokonaisuuden osana.

5. Anna täysi arvo uskonnoille, filosofialle, tieteelle ja taiteelle, sillä ne ovat välttämättömiä käsipuita niillä portailla, jotka johtavat täydellisen ihmisen päämäärään.

6. Todellinen, elävä temppeli on täydellinen ihminen; tähän päämäärään kuljetaan itsekasvatuksen ja palvelemisen tietä.

7. Ihminen, ratkaise sfinksin arvoitus; tunne itsesi.

IHMINEN

on totuudenetsijäin ja tutkijain lehti, niinmuodoin siis kaikkien terveiden henkisten pyrkimysten harras kannattaja.

IHMINEN

4:s vuosik. Joulukuu — 1925

N:o 2

»Tänä aikana uuden toivon tulisi elähyttää maailmaa, uuden valon tulisi sarastaa uudesta ilmoituksesta ihmiskunnalle, joka niin kauan on ollut raskautettuna». — Paracelsus.

Kirvesmiehen pyyntö.

Älköön yksikään ihminen kääntäkö selkäänsä lähimmäiselleen, sillä siten hän varmasti riistää itseltään enemmän, kuin mitä häneltä pyydettiin. Käännyn jokaisen teidän puoleenne rakastavana ja veljellisenä, sillä aikaisemmin tai myöhemmin minä kutsun ja te vastaatte, minä koputan ja te avaatte, minä pyydän ja te annatte. Älkää ehkäiskö älkääkä vahingoittako minua. Minä voin antaa teille kaikille rikkauksia, minä voin nostaa teidät kuolleista, sillä kutka olisivatkaan kuolleet, elleivät ne, joiden ruumiit ovat elävät, mutta sielut kuolleet. Kaikissa asioissa minä olen teidän ystävänne, ja jos tahdotte oppia minulta, niin tulette tiedoista rikkaaksi. Pitäkää sitä, joka näyttää teille vikanne, kuin henkilöä, joka osoittaa teille aarteen. Harvat ovat ne, jotka tuskatta saavuttavat kaukaisen rannan. Missä tahansa sielu minua tarvitsee, sinne minä saavun eikä mikään voima voi pidättää minua tulemasta. En ole auttamatta ketään ihmistä. Minä parannan suuret haavat. Teidän taakkanne ääressä minä mielelläni haluaisin paikan. Jos se paikka on minun ja iloiten minulle luovutettu, niin siunauksen se tuo talolle. Kärsimyksenne ja kurjuutenne lakkaavat ahdistamasta ja suru olisi vain lienteä muisto teidän kotinne ympärillä. Todella vain harvoille en ole ilmestynyt määrättynä hetkenä. Ja ne, jotka estävät minua luokseen pääsemästä, eivät saavuta ihmisyyden täydellistä kruunua.

Käännös kirjasta SUURI HERÄYMYS,

G. E. O. Knight ja M. C. lord mukaan.

JOULUMIETELMÄ.

Kirj. tohtori Willie Angervo

Maa talven mahtikäskyyn taipuu,
yltyy yö
ja katkerimmillansa kaipuu
syöntä syö;
oon taittua ma taakan alle
onneton
ja Armon-Herra anojalle
kuuro on.

Ma tällöin taivahalla tähden
kirkkaan näin,
kun lähenemään polo lähden
sinne päin,
niin uskolleni kohta uuden
voiman sain
ja nähdä ihmisjumaluuden
omanain.

Oon vuottanut jo vuotta monta
Jumalaa
taas auttamahan avutonta
maailmaa,
nyt katsoessa taivon kajoon
ihanaan,
ma valon palvontahan vajoon
vakavaan.

Sen ylhä hohde seimen ylle
heiastaa,
ja Jeesus syömeen syytetylle
synnyn saa.
Jos syntini saa sinut milloin
kuolemaan,
niin synny syömeheni silloin
uudestaan!

Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja.

MESTARI.

On taivas kuudan-kaunis, tähtisees,
Genetsaret niin ihmeen tyyni, niin,.
He kuuntelevat Häntä silmät vees',
siirtyen maailmoihin salaisiin,
nuo halvat kalastajat, uskottunsa nuo,
joit' opastaa hän suuren Isän luo.
Johannes, rakkain Mestarille heistä,
nojaten päänsä rintaa vasten tään
näin rukoilee: Oi näytä teistä
tie oikein meille taivaan pyhimpään!
Mik' käsky suuremp' on kuin mikään muu?

—Oi lapseni! noin puhuu Herran suu,
kuin kohoo palmu yli muiden puiden
niin yksi käsky yli kaikkein muiden!
Kuin itseänne rakastakaa, oi,
te veljeänne, sisartanne, veikot! —
noin pyhät kuorot korkeudessa soi.
Sen voimasta käy väkeviksi heikot.

— Ja mitkä hyveet, Mestarini, saa
mun piiriin niiden, jotka rakastaa?
— Sydämen puhtaus ja sääli, hyvyys
ja hengen nöyryys, köyhyys ja sen syvyys.
Ja totisesti sanon minä sulle:
Ei taivaanvaltakuntaa yks'kään nää,
mi elää täällä vihan elämää!

— Oi kiitos, Rabbi, sulle siunatulle!
Johannes, rakkain Mestarille heistä,
noin kiitti, vaikeni ja tähtiyöstä
ikäänkuin katsein haki sitä teistä,
mi rakkauden ja laupeuden työstä
vie Isän luo, vie kohti Korkeimpaa
vain sen, mi itsensä voi unohtaa. —

Kuun korkeuksista kumottain käy esiin,
Mestarin silmät rakkaudesta vesiin.

Genetsaretin yllä tähtiyö.
Halk' avaruuden Isän sydän lyö.

Rafael Ronimus.

RAUHAN JUHLA.

Joulujuhla on rauhan juhla. Kaikialla kristikunnassa soivat silloin joulukellot, kaikkialla julistetaan tuota ihanaa sanomaa: Teille on tänään syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra.

Mikään sanoma ei ole milloinkaan enemmän liikuttanut ihmismieltä kuin tuo meille niin tuttu, mutta kuitenkin aina uusi sanoma: Teille on syntynyt Vapahtaja. Kuten joulukynttilän valo aina ikäänkuin loistaa ensimmäistä kertaa, niin tuo sanomakin aina tuntuu uudelta. Se on ikuisesti uusi ja suuri sillä siihen kätkeytyy ikuinen totuus, joka ei milloinkaan vanhene. Kuten Jumalasta on käytetty vertausta »ikuinen nuorukainen» niin tuo kristikunnan perusjulistuskin on ikuisesti nuori. Se on ikuisesti vanhenematon, koska se on jatkuvasti uudistuva tapaus.

Jos vapahtaja vain kerran olisi syntynyt, ikuiseen eroon Jumalasta joutuisivat silloin miljoonat sielut; jos autuutemme perustuisi vain sen miehen elämäntyöhön, joka lähes kaksituhatta vuotta sitten vaelsi Palestiinassa, harvat silloin pelastuisivat. Mutta mitä oikeutta meillä, jotka sanomme itseämme kristityiksi, on vaatia ainokaista sijaa Jumalan sydämessä, lukemattomien ihmispolvien ennen meitä jäädessä osattomaksi kaikkein parhaimmasta sanomasta. Oikeat vahemmat rakastavat yhtä suurella rakkaudella kaikkia lapsiaan, niin tekee Jumalakin. Emmehän voi vaatia Häneltä vähempää kuin ihmiseltä. Jumala on ääretön, milloinkaan ehtymätön rakkauden lähde. Ensimäinen ihminen aikojen hämärässä oli Hänelle yhtä rakas kuin se vapahtaja, joka sanoi: Mnä ja Isä olemme yhtä. Siksi Hän on aina yhtä hellästi pitänyt lapsistaan huolta, siksi Hän on aina aika ajoin lähettänyt maailmaan opettajia, vapahtajia, joiden tehtävänä on ollut tien neuvominen Isän luo.

Näin näemmekin ihmiskunnan historiasta suuria jumalallisia opettajia, jotka kaikki ovat sanoneet: Minä olen tie, Jumalan luo. Ja niitä meidän jouluna tulee muistaa, kaikki he ovat, pyhien kirjoitusten mukaan, syntyneet jouluyönä.

Näin kertoo meille aikain viisaus. Niin ovatkin joulukellot kaikuneet ihmskunnan lapsuuden hämärästä asti: Ensimmäisillä ihmisillä oli vapahtajansa kuten on meilläkin. Emmekä vähäksy heidän vapahtajiensa arvoa. Mikäli ihmiskunta on henkisesti kasvanut, sikäli ovat sen vapahtajat voineet paljastaa yhä kauniimpia totuuksia Jumalasta. Mutta aina he ovat julistaneet sen parhaan sanoman minkä ihmiset ovat kyenneet omaksumaan.

Kristikunnan vapahtaja on säälin ja rakkauden suuri mestari. Rakkaus on lain täyttymys. Meidän Kristillisyytemme paras mittapuu on meidän kykymme rakastaa lähimmäisiämme ja auttaa heitä, milloin he apua tarvitsevat. Tämä on minun käskyni, että rakastatte toinen toistanne, niinkuin minä olen teitä rakastanut. Mitä hyödyttää ihmistä muistella vapahtajansa syntymää, jollei hän tahdo seurata hänen jälkiään. Ei jokainen, joka sanoo: »Herra», Herra», pääse taivaanvaltakuntaan, vaan se, joka tekee taivaallisen Isäni tahdon»

Joulujuhla on ensi kädessä rakkauden ja rauhan juhla, jolloin meidän tulisi muistella rakkaudella kaikkia niitä, jotka tavalla tai toisella ovat avun tarpeessa. Jumalaa palvelee paraiten hän, ken palvelee lähimmäistään. Jumala ei lainkaan kaipaa uhrejamme. Mutta Hän odottaa että autamme »Hänen pienimpiään» eli niitä, jotka apua tarvitsevat. Silloin syntyy sydämiimme vapahtaja, joka on Jumalan poika. Ulkopuoliseen vapahtajaan turvaaminen ja samalla kuitenkin pysyminen sydämiltämme kovina ja penseinä on sekä itsemme että myös Jumalan pettämistä. Hedelmistään

puu tunnetaan. Hyvä puu ei saata tuottaa huonoja hedelmiä, eikä huono hyviä. Kun alamme tuottaa hyviä hedelmiä, silloin Kristus voi astua sydämiimme. Hän syntyy sinne pienenä lapsena, joka makaa seimessä. Ja hänen yllään loistaa Betlehemin tähti. Silloin alkaa päivä valjeta ja kointähti sydämissämme koittaa. Kuten sanotaan pyhässä kirjassamme.

Ilman tätä sisäistä vapahtajaa vaellamme pimeydessä. Sisässäsi on maailman valo ainoa valo, joka voi tietäsi valaista. Jollet kykene sitä sisässäsi tajuamaan, on turha sitä muualta etsiä, sanoo meille ikuinen viisaus. Tämän sisäisen valon tietoinen elämä se merkitsee Kristuksen asumista sydämissämme. Ja silloin myös ilmenevät meissä hengen hedelmät, rauha, ilo ja rakkaus Pyhässä Hengessä.

Juuri joulujuhla on rauhan, ilon ja rakkauden juhla. Mikäli ihminen kykenee näitä ilmentämään, sikäli hän sydämessään jo kantaa taivaanvaltakuntaa ja sitä vapahtajaa, jonka syntyminen on jokaisen ihmisen perintöosa.

Artturi Vesenterä.

ÄLKÄÄ PELJÄTKÖ.

Maailma on täynnä huolia. Viime vuodet ovat pakottaneet ihmiset tottumaan ja kestämään niitä tavallista runsaammin. Monet kuitenkin ovat sortuneet, ja useat valittelevat par'aikaa tuskien syleilyssä. Maapallo on tullut ahtaaksi huolettomain elää, talo on liiaksi täyttynyt toisiaan ymmärtämättömästä väestä, jonka elättäminen käy ajan mittaan yhä työläämmäksi. Ei kukaan voi sivuuttaa huomiotta poikkeuksellista ajan kohtaa, se antaa niin köyhän kuin rikkaankin tietää itsestään. Koko maailma on jälleen pantu verolle, kuten keisari Augustuksen aikana

Luomakunta on ahdistuksissaan. Itsekkyys ei suo lohtua ja luontainenkaan vilpillisyys ei tunne iloa voittamastaan viattomuudesta. Ja kuitenkin muutamat herkät korvat kuulevat enkelien äänen: älkää peljätkö, teille on tänään syntynyt vapahtaja. Heillä on lohdutuksena tieto, että vapahtaja syntyy pimeyden suurimmillaan ollessa.

Raamattu on säilyttänyt muutamia liikuttavia kuvia Jeesus Natsarealaisen syntymisen ajoilta. Toiset niistä käsittelevät ihmisryhmiä, joille oli annettu varma tieto vapahtajan pikaisesta ilmestymisestä, toiset taas ryhmiä, jotka, tuntien ajan merkit, hiljaisesti vuodesta vuoteen olivat odottaneet tätä ilmestymistä. —

Huolia oli myöskin pappi Sakariaan perheessä. Vaimo Elisabet oli hedelmätön, ja he olivat molemmat tulleet ijäkkäiksi.

Niin tapahtui, että kun Sakarias toimitti papillisia tehtäviään temppelissä, ilmestyi hänelle enkeli, joka sanoi pelon vallassa olevalle: Älä pelkää, vaimosi on sinulle synnyttävä pojan, joka täyttyy pyhällä hengellä jo äitinsä kohdussa, sillä hän käy Jumalan edessä Elijan hengessä ja voimassa toimittaakseen Herralle valmistetun kansan.

Olisi luullut olleen harmaapäiselle Sakariaalle suuren ilon aiheena tieto siitä, että hänelle oli syntyvä poika, vieläpä sellainen, johon jo äidin kohdussa oli siirtyvä Elijan henki ja josta Jeesus myöhemmin todisti, että Sakariaan poika oli Eljas, joka oli tuleva (Matt. 11. 14). Mutta epäilys valtasi Sakariaan mielen, ja siksi tämä pappi jäi mykäksi siihen päivään saakka, jona syntyi Johannes, jota myöhemmin kutsuttiin kastajaksi.

Kuutta kuukautta myöhemmin enkeli ilmestyi Marialle ilmoittaen Jeesuksen syntymisestä ja puhuen samalla pappi Sakariaan isäksi tulemisesta. Maria kiiruhti sukulaisensa Elisabetin luo, ja molemmat naiset kiittivät Jumalaa yhdessä siitä, että oli tehnyt voimallisia tekoja heissä, kukistanut valtiaat valtaistuimilta ja korottanut alhaiset, täyttänyt nälkäiset hyvyyksillä, mutta laskenut rikkaat luotaan tyhjinä. —

Vanhoilta ajoilta on säilynyt monta kaunista vertauskuvaa paimenista, täyttävätpä nuo herkät luonnonlapset monta nykyaikaistakin runokuvaa. Heidät nähdään seurustelevan henkien ja haltiain kanssa, ja heidän mietteensä heijastavat usein yliluonnollista valoa. Vuosia toisensa jälkeen, vuorokauden vuorokauden perästä olivat paimenet Betlehemin kaupungin lähistölläkin vartioinneet laumaansa. Monta hiljaista yötä he olivat istuneet kedolla mietteisiinsä vaipuneina ihmeellisen odotuksen tunteen täyttäessä heidän mielensä. Niinpä sitten eräänä yönä seisoi enkeli heidän edessään tervehtien heitä seuraavilla sanoilla: Älkää peljätkö, teille on tänään syntynyt vapahtaja. Tämän sanoman kuultuaan paimenet kiiruhtivat Betlehemiin, löysivät lapsen ja palasivat kiittäen ja ylistäen kedolle.

Raamattu kertoo vielä — jos sivuutamme tällä paikalla tietäjät itäiseltä maalta— kahdesta odottavasta, jotka saivat yhtyä paimenten iloon. Toinen oli Simeon, jolle pyhä henki oli ilmoittanut, ettei hän kuolisi ennenkuin olisi nähnyt Herran voidellun. Toinen oli naisprofeetta Anna, Fanuelin tytär, joka oli 84 vuoden vanha leski ja joka ei poistunut temppelistä, vaan oli odottaen palvelemassa siellä Jumalaa paastoilla ja rukouksilla yötä ja päivää.

Jospa meillä tämänkin joulujuhlan lähestyessä olisi paljon tällaisia Simeonia ja Fanuelin tyttäriä, joille on kaikunut enkelin ääni: älkää peljätkö ja jotka tasoittavat tietä kunnian kuninkaan käydä sisälle. Jospa ihmiskunta olisi Mestarin ilmestyessä virheettömän puun kaltainen, joka, kun aika on täytetty, avaa yhtä aikaa kaikki kukkansa kantaakseen vihdoin runsaan kohdun hedelmän.

Arnold Laurell.

Edellisessä numerossa aloitetut kirjoitukset: Mitä tiedetään ihmisestä, kehityksestä ja kehitysjärjestelmistä? ja Salattu maailma jatkuvat tammikuussa.

Joulurauhaa.

M. T.

TIETÄJÄT.

KUVAELMA.

HENKILÖT.

Herodes Suuri, Judean kuningas.
Arkhelaos, hänen poikansa.
Melchior,
Balthazar, Idän viisaita.
Caspar.
Palvelija.

Tapahtumapaikka: kuninkaan linna Kristuksen syntymän aikaan.

ENSIMÄINEN KOHTAUS.

Huone kuninkaallisessa linnassa. — Herodes ja Arkhelaos, joka patjoilla venyen syö viinirypäleitä.

Herodes.
Sinähän olit eilen Caesarin käskynhaltijan pidoissa, poikani?

Arkhelaos.
Niin olin, isä.

Herodes.
Oliko käskynhaltija suosiollinen ja huomaavainen?

Arkhelaos.
Erittäin huomaavainen, isä. Minulla oli kunnia aterioida leposohvalla hänen rinnallaan, jota kunniaani moni roomalainen ylimys kadehti.

Herodes, hymähtäen.
Niinpä niin, kunniasijat ovat mieluiset kullekin. — Ja kerroitko hänelle tulevista juhlallisuuksistani hänen kunniakseen?

Arkhelaos.
Tietenkin, isä, ja erikoisesti huomautin kilpa-ajoista uudella kilparadallamme ja esityksestä amfiteatterissa. Ylenpalttisen rakastettavasti otti hän vastaan kutsuni.
Olenkin ylen väsynyt siitä eilisestä kestiystävyydestä!

Herodes, tyytyväisesti.
Vai »ylenpalttisen rakastettavasti»! Hyvä! Hyvä! — Laatikaamme siis täydellinen ohjelma juhlallisuuksia varten, ettei mitään ikävää yllätystä sattuisi. — Siis: Ensiksi: Juhlallinen vastaanotto palatsissa, toiseksi: Juhla-atria, jonka aikana kreikkalaiset soittajat esittävät soittoa ja syyrialaiset tanssijattaret tanssivat, kolmanneksi: niin, mitä se olikaan ....?

Arkhelaos, luoden katseen kääröönsä kädessään:
Salomehan lupasi tanssia, isä, ja esittää sulotarta, joka olisi kolmen veroinen. Eikö se riitä?

Herodes.
Aivan niin, aivan niin, entäs sitten?

(Palvelija sisään.)

Palvelija.
Kolme ylhäistä muukalaista pyrkii puheille, tetrarkka?

Herodes.
Mistä sinä sen näit, että he ovat »ylhäisiä»?
Palvelija.
Heidän ryhdistään, herra, ja myös heidän puvuistaan, jotka olivat helmiä ja jalokiviä täynnä ja heidän kameleistaan, joidenka valjaat olivat kullalla silatut. Heidän saattojoukkonsa on myös ylimyksen, herra.
Herodes.
Ovatko he nuoria vaiko vanhoja, nuo muukalaiset?
Palvelija.
Kolmas heistä on nuorin, kirkassilmäinen, valoisa ja sees. Hän hymyilee vielä ja osaapa nauraakin, mutta hänen seuralaisensa ovat jo vanhoja, ja toinen heistä on totinen, synkkä ja korkea kuin Israelin vanhin tietäjä Haanok. Hänestä nuorempi kulkee kuin unissaan tai kuin se, joka kauan on tuijottanut yöhön ja tähtihin. Heistä uhkuu kaikista suurta henkistä ylemmyyttä, herra!
Arkhelaos, nousten: tulivatpa huoneen aikaan, o hoi! Herodes.
Vai niin! — No saata heidät tänne. He ovat tervetulleet luokseni!
(Palvelija pois.)
Herodes pojalleen.
Poistukaamme hetkeksi: on hyvä antaa ylhäistenkin hiukan odottaa meidän tuloamme. Ylhäisin se, joka kauemmin viipyy.
(Herodes poikineen nauraen näyttämöltä.)

TOINEN KOHTAUS.

Palvelija saattaa Idän Viisaat näyttämölle ja poistuu. — Melchior, Balthazar ja Caspar, joista Caspar nuorin, Melchior vanhin.
Melchior, verkkaan.
Me olemme siis nyt jo näin lähellä päämaaliamme, veljet. Mutta jos se tähti on meidät pettänyt, eivät nämä silmät enää tule näkemään huomista päivää. Minä olen odottanut tätä suurta hetkeä kuin sokea, jolle on annettu näkemisen toiveita, minä olen tutkinut ja lukenut niin paljon, että silmäni valo on melkein tyystin käytetty. Minä en jaksa enää elää, jos en saa nähdä ihmiskunnan Suurinta äitinsä sylissä. — Toivottavasti tämän maan hallitsija voi opastaa minut hänen kehtonsa ääreen.
Balthazar.
Toivottavasti, veli, ja varmastikin, sillä ihmiset pettävät, mutta tähdet, nuo ylhäiset, korkeat ja viisaat eivät vielä ole koskaan uskottuaan pettäneet. Ja minä voin kerskumatta väittää olevani heidän uskottunsa. Perintötietojen mukaan, joita olen tarkoin tutkinut, on johtotähtemme juuri se, jonka merkissä Ihmiskunnan suurin Mestari, Tietäjä ja Vapahtaja on syntyvä. Toista tään veroista tähteä ei ole vielä ihmissilmä nähnyt eikä tule toistekan näkemään, siitä ovat kaikki tietäjät yksimielisiä. Jos ei tämän maan kuningas osaa opastaa meitä Kuningasten Kuninkaan luo, niin löydän minä hänen syntymäpaikkansa ilman tuota opastustakin luottakaa minuun, veljet! Tähdet eivät ole minua vielä milloinkaan pettäneet!
Caspar, hilpeästi ja kauniisti.
Minä en ole vielä hetkeäkään epäillyt, ett'emme löytäisi sitä kirkasta Jumal-lasta vienon äitinsä sylistä. Siksipä onkin mieleni ollut koko ajan niin kevyt, valoisa ja sees. Minä tiedän varmasti hänet näkeväni. Miksikä minä siis surisin veljet!
Melchior, ylhästi.

Mistä sinulla tuo valoisa varmuus, veli!
Caspar.
Äidiltäni, joka lähetti minut matkaan Indian ihmemaasta. Hän on jo kauan unissaan nähnyt tuon Ihmelapsen seimen, niin, veljet, vain seimen oljilla, ja kumminkin tunsi hän lapsen jumalsyntyiseksi. Ja kun heimoni tietäjät, jonka nuori ylipappi minä olen, ilmoittivat minulle tuon tähden äkillisestä syttymisestä, niin sanoi äitini minulle, silmät niin kauniisti veessä: Poikani, nyt matkaan, nyt heti taipaleelle, sillä jumalainen Ihmelapsi on tullut jo maailmaan. Vanhuudeltani en voi itse lähteä matkaan, mutta sinun värjyvät, nuoret huulesi saavat sitten kertoa minulle, mitä ihastuneet silmäsi ovat nähneet. — Siksi, veli Melchior on minulla tuo valoisa varmuus, ja siksi olen minä hymyhuulin kestänyt matkan vaivan ja helteen, ja korkeampi, kirkastuneempi hymy huulillani palaan minä suuren äitini luokse. — Kuningasten Kuningas on kohta oleva tuossa silmiemme edessä veljet!
(Herodes on poikineen tällä välin astunut näyttämölle, ja kun hän kuulee nimityksen »Kuningasten kuningas» hätkähtää hän.)

KOLMAS KOHTAUS.

Edelliset, Herodes ja Arkhelaos.
Herodes.
Olette tervetulleet linnaani, matkamiehet. — Ovatko kamelinne uupuneet matkan vaivoista? Tarvitsetteko uusia ja levänneitä, matkamiehet? Tai ehkä joku muu syy on tuonut teidät luokseni! Vieraanvaraisuus ei ole kuollut Judeassa ja avunanto matkamiehille on velvollisuus ja pyhä.
Melchior.
Eivät ne ole uupuneet, ruhtinas, sillä ne ovat jalorotuiset ja kestävät. Silti kiitämme ystävällisestä, hyvästä tahdostasi, kuningas. — Opas meiltä puuttuu, ruhtinas, ei muuta.
Herodes.
Opasko? Minne matka, matkamiehet?
Balthazar.
Kuningasten Kuninkaan luo, herra, joka maassasi on äsken syntynyt ja jonka tähden merkissä me olemme kulkeneet ja löytäneet tien tänne saakka Idän kaukomailta.
Herodes.
Kuningasten Kuninkaan luo, sanoit, muukalainen? Onko sellainen syntynyt minun maani rajojen sisäpuolella, arvon vieraat? En minä hänestä mitään tiedä.
Caspar, hilpeästi.
Niin totta kuin minä tässä, on Hän myös täällä, ja aivan äskettäin syntynyt, herra. — Tietääkö tämän maan hallitsija maansa suurista tapahtumista vähemmän kuin muukalaiset
Arkhelaos.
Isä, minä tiedän, mitä he tarkoittavat ja ketä he etsivät. — Odottakaa, matkamiehet. Minä voin opastaa teitä.
(Taputtaa käsiään ja palvelija sisään.)
(Palvelija sisään.)
Palvelija.

Käsket, herra?
Arkhelaos.
Käy heti rabbiinin luo ja tuo juoksujalkaa tänne Pyhät kirjat!
(Palvelija kiireen kautta pois.)
Herodes, puoliääneen.
Mitä sinä niistä poikani?
Arkhelaos, samoin.
He tarkoittavt »Messiasta», isä, jota on kutsuttu »Kuninkaitten Kuninkaaksi». Hänen syntymäpaikkansa on muistakseni, »kirjoissa» mainittu. Mistään muusta kuninkaasta ei voi olla puhe, sillä totta kai maan kuningassuku tietää, missä kuninkaat syntyvät, jos niitä syntyy. —
Herodes, vieraille.
Hetkinen vain, hyvät vieraat! — Kirjat ovat heti täällä.
Melchior.
Mitkä kirjat?
Herodes.
Kansamme Pyhät kirjat, joissa kaikkien suurten henkien syntymisestä on ennustettu. Jos ne eivät tiedä opastaa teitä, ei tässä maassa kukaan voi teiltä auttaa. Niihin on kätketty tämän heimon suurin tieto ja viisaus.
Melchior.
Siis odotamme.
(Vaitioloa.)
(Hiljaista, harrasta näkymätöntä musiikkia.)
(Palvelija sisään, kantaen suurta kirjaa.)
Palvelija.
Tässä, herra!
Arkhelaos, selailtuaan hetkisen sitä:
Kas tässä, arvon vieraat, tässä puhutaan Messiaksen syntymästä. Estsittekö te ehkä häntä?
Balthazar.
Lukekaa se kohta.
Arkhelaos, lukien:
»Ja sinä Betlehem Judan maassa, et sinä ole suinkaan vähin Judan pääruhtinasten seassa, sillä sinusta on tuleva se ruhtinas, jonka minun kansaani Israelia pitää hallitseman!»
Onko se Hän? Muuta ennustusta niin suuresta hengestä ei täällä ole, sen tiedän, sillä rabbini, minun opettajani on vanha ja viisas.
(Melchior, käy luo ja tutkii vielä kerran raamatun kohtaa.)
Melchior, verkkaan.
Onko tästä vielä pitkä matka Betlehemiin, ruhtinas? Me lähdemme jo tänä yönä?
Herodes.
Se on siis Hän?
Melchior, lyhyesti.
On! — Milloin olemme perillä?
Arkhelaos.
Aamunkoitteessa, matkamies!

Caspar, ilolla.

Enkö minä sanonut, että äitini unet eivät koskaan petä! — Taipaleelle!

Herodes pojalleen, kuiskaten: Se lapsi voi olla suvullemme vaarallinen. On syytä pitää silmät auki! —

Arkhelaos: Pitäkäämme, isä!

Herodes, salakavalasti, vieraille.

Niin menkää ja kysykää visusti lapsesta ja koska te löydätte, niin ilmoittakaa minulle, että minäkin tulisin ja kumartaisin häntä!

Caspar, jonka tarkat korvat ovat kuulleet kuiskauksen; hienolla salatulla ivalla;

Me teemme, minkä suinkin voimme sen Jumallapsen hyväksi, ruhtinas.

Herodes.

Toivotan siis teille onnellista matkaa, matkamiehet! Toivon voivani kestitä teitä paremmin, kun palaatte!

(Herodes ja Arkhelaos pois.)

Hänen jälkeensä:

Sitä paluutamme sinä saat odottaa kauemmin kuin luulet, ruhtinas! sen voin sinulle vakuuttaa.

Melchior.

Miksikä niin, Sinar? —

Caspar.

Siksi, että minun korvani ovat nuoret ja tarkat ja silmäni vieläkin tarkemmat.— Tuo ruhtinas on vaarallinen Jumallapsellemme, veljet. Hän varoitti minua omalla suullaan. Hän väijyy hänen henkeään, mikä on äidilleni niin rakas! Taipaleelle, veljet! Lapsen äiti on saava varoituksen vielä tänä yönä, vaikkapa jokikinen kameli sortuisi Betlehemin tielle!

Balthazar, katsahtaen ulos ikkunasta.

Iloitkaa, veljet, johtotähtemme odottaa jo meitä ulkona! Se kiirehtii meitä! Siunattu olkoon se!

Se on taas syttynyt taivaalla.

Kaikki kuorossa:

Siunattu olkoon se!

Rafael Ronimus.

Väliverho.

»Jokainen, joka on totuudesta. kuulee minun ääneni.»

»Totuutta ei voi tappaa.»

H. P. B.

»Älkää alentako totuutta pakoittamalla sitä haluttomille sieluille.»

Mestari H. K.

JOULU TULEE.

Lapsi puhaltaa jäätyneeseen ikkunaruutuun, hankaa sitte puoleksi sulanutta kohtaa hennolla lämpimällä sormellaan kunnes syntyy lasiin pieni pyöreä näköreikä josta saattaa tirkistellä ulos avaraan maailmaan. Illan hämärtyvässä valossa saa hanki sinertävän hohteen ja tuhansina pieninä tähtösinä kimeltävät sen pinnalla lumikiteet. Nietos nousee ja laskee niinkuin veden aaltoava pinta, sitä riittää aina tuonne kaukaisen metsän rantaan mistä kerran, kauvan sitte marjoja poimittiin. Minkähänlaista siellä mahtoikaan olla nyt, joulun tullessa. Puut näyttävät seisovan juhlallisen totisina, toiset ryhdikkään suorina niinkuin kirkkoherralla oli tapana seistä alttarilla, muutamat taas kumaraisina kuten vanhat mummot, valkea pehmyt lumivaippa hartioillaan. Entä nuo pikku puut ja pensaat, metsän lapsukaiset, muutamat kokonaan hupussa lumihuiveihin käärittyinä, kuinka ne siellä joulua odottivatkaan.

Lapsi ei epäile etteikö metsänväki tietäsi jouluntulon yhtähyvin kuin ihmiset kylässä. Tuntuihan sen lähestyminen kaikkialla, hangella pihalla ja mustuneen saunan takana yhtähyvin kuin täällä kotonakin.

Joulu tulee. Riemuisa tietoisuus lapsen sydämessä panee senkin kiivaasti sykkimään. Hän ei ole koskaan koettanut itselleen määritellä mikä joulu oikeastaan on, eikä hän sitä käsitäkään, mutta hän *tuntee* sen. Se on ollut jo ennenkin hänen elämässään, mutta hän ei tiedä mitään jota voisi verrata siihen. Se on *joku*, aivan kuin isä taikka äiti, vaikka sitä ei näy, semmoinen sillä on muoto, valoisa ja kirkas, niinkuin aurinko, vaikka ei häikäise jos siihen katsoisikin. Se on niin hyvä, niin hyvä ja hymyilee aina, sen silmät ovat niinkuin äidin silmät ja kun se *tulee* muuttuvat kaikki hyviksi toisilleen.

Sen tulo oli tuntunut jo siitä saakka kun he yhdessä äidin kanssa astelivat uutta kirkasta ja kovin liukasta jäätä pitkin kirkkoon missä he lauloivat hoosiannaa, lapsi oli hyräillyt mukana vieläpä kotonakin yksin ollessaan ja saadessaan tuon ihmeellisen säveleen vaikkapa vaan joltakin kohdalta kuuluviin silloin rupesi joulun lähestyminen taas niin selvästi tuntumaan.

Sitämukaa kun sitte aika kului sitä pitemmille tuntuivat päivät. Tupa kävi kylmemmäksi, jäätä ilmestyi ikkunalasiin ja nietos nousi korkeammalle sen takana, mutta vihdoin jo sanoikin äiti että nyt on jouluaatto. Kummalle tuntui silloin, ei tiennyt pitäisikö itkeä vaiko nauraa Tänä iltana, kun on pimeätä kujalla eikä pihalla kulkijaa voi lasista erottaa, kun takkatuli sytytetään tuvassa ja äiti kiinnittää kynttilät ikkunalautaan, niihin aikoihin se alkoi tulemaan.

Tuleeko se joulupukkikin, oli lapsi kysynyt jo aamiaista syötäessä. Ei tule tänä vuonna oli vastattu ja sitte selitetty että joulupukki toisinaan menee köyhien kotien oven ohitse. Mutta *joulu* ei koskaan mene ohitse, eikös äiti, — ei mene, jokaiselle tulee joka vaan haluaa ottaa vastaan. Senhän hän tiesikin, joulu ei hyljeksi ketään.

Lapsi oli jo onnistunut laajentamaan näköreikää niin, että voi siitä jo katsella molemmilla silmillään. Sinivihreän taivaanlaella loisti suuri kirkas tähti joka näytti katselevan häntä ystävällisesti silmää vilkutellen. Lapsi katsoo tähteä unohtaen muun ja kuta kauemmin katsoo sen lähemmäksi se tuntuu tulevan. Koko taivaan tähdikäs kansi näyttää niin kummalle tänä iltana, aivan kuin voisi se minä hetkenä tahansa aueta ja näyttää koko ihanuutensa täällä alhaalla seisojalle. Kas, mikä kirkas piirto se hipasi silmää, olisiko ollut enkelin siiven välkähdys, täytyy vaan katsella hellittämättä niin lopuksi näkee taivaan sisään ...... taas kirkas valopiirto,

taivaan sini laskeutuu likemmäksi ikkunaa ja hän itse aivankuin imeytyy jäätyneen lasin lävitse sitä vastaan...... ylemmäksi, ylemmäksi, — jo kuuluu kaukainen laulunhyminä, taivaanväen valtainen hoosianna, kohta, kohta hän näkee, kunhan vaan silmä tottuu tähän kirkkauteen.

Joku ravistus käsipuolesta, joku tuttu ääni kutsuu lasta nimeltään. Silmät avoiminako nukut! Lapsi tuntee suuren pettymyksen, hänet oli temmattu takaisin juuri kun oli näkemäisillään Jumalan taivaan sisään.

Kohta on joulu ja tulia sytytetään. Katso, vanhusten mökki on ilman valoa, sanoo äiti, lieneekö raukoilla ruokaakaan jouluiltaseksi. Kiiruhda matkaan ennenkuin tulee pimeä. — Mutta entä jos joulu tulee sillä aikaa. Ei tule jos riennät. Lapsi kokoaa kääröt ja jouduttautuu matkaan.

Kylänlaidassa seistä törröttää tölli, katto köyryssä, nurkat vinossa ja ikkuna pimeänä. Lapsi juoksee kantamuksineen, pakkanen tunkeutuu ohuen vaatekerran ja pienen lämpimän ruumiin väliin, nipistelee varpaita ja naksauttelee aitovierellä kuin kulkijaa pelotellakseen. Jo kauvas tielle kuuluu mökistä riita ja toruminen. Voimakkaampi vanhuksista sortaa toista, rampaa ja sokeaa, joka itkee ääneen. Lapsi ryntää sisään, älä itke vanhus, tulee joulu. Pimeässä tuvassa tora vaikenee. Kynttilä sytytetään, jouluateria pannaan pöytään. — Joulu tulee, lapsikulta, sinä Herran siunattu nyyhkii sokea nurkassaan, sinäpä sen tullessasi toit. Lapsi kävelee tietä takaisin, hänen ei enää tarvitse juosta peläten että joulu ennättäisi kotiin ennen häntä. Joulu on jo tullut, se on täällä hänen mukanaan. Hän tuntee sen läheisyyden, tietää sen katselevan itseään ja kohtaa sen tutun hyvän hymyn minne vaan katseensa luokin. Huurteisesta koivusta tienvierellä se hymyilee hänelle, auki jäätyneestä veräjästä joka lojuu puoleksi hangella se katselee häntä ja ladon ovelta lumisen pellon päässä. Kaikkialla oli joulu, minne vaan katseensa loikin, *oli*, vaikka ei näkynyt silmiin, eikä voinut käsin koskettaa.

Ja lapsen sydämen täyttää niin sanomaton onni ja autuus, mitään tämänkaltaista ei hän ollut osannut kuvitellakaan. Maan pimeästä mökistä, missä vallitsi itku ja tora oli hän saanut enemmän kuin jos olisi voinut taivaan saleihin katsahtaa.

Ilma Virtala.

KULKUNEN.

Oi, öistä ääntä pienen kulkusen,
joll' on niin suuri kaiku järven jäällä!
Kuin loitto soitto suuren soittimen
se kasvaa hiljaisuuteen helisten. —

Sa matkaopas aavain taivalten,
tienviitta laulavainen talvi-säällä,
sa matkan lämpö kesken kinosten,
pien tiuku, aina iloisella päällä,

kuin siunaakaan sun ääntäs matkamies,
joll' lämmin kaukana on kotilies
ja yö ja jäätäväinen taival eessä!

Kuin rakkain ystävä sa olet hälle
ja viihdytys niin vieno ikävälle,
ett' ääntäs kuuntelee hän silmät veessä.

Rafael Ronimus.

VALKEAN LOOTUSKUKAN TARINA.

(Jatk.)

Kahta valtaa palvottiin temppelissä, kahta mahtavaa Kuningatarta: puhtaan, taivaallisen rakkauden vertauskuvaa, valkeaa, säihkyvää Lootuskukkaa, joka N Ä-K I J Ä L L E saattoi ilmestyä ihmeen ihanan naisen hahmossa, jonka iho oli kuin päivän säteilyä ja suortuvat kuin kultahiukkasten kimmellystä. Mutta se toinen Valtijatar, jonka silmät saattoivat palaa teräskiiltävinä ja jäätävinä, ja jonka kasvot olivat kuin jotain lihasta ja verestä luotua, mutta eivät kumminkaan kumpaakaan, ja jonka käynti oli kuin käärmeen liikehtimistä, oli paheiden ja intohimojen kolkko Kuningatar, joka hirmuvallalla hallitsi yli sydämien ja tunteiden. Nykyjään oli temppelin papisto niin syvälle langennut, ettei kukaan papeista, ei alimmista eikä ylimmistä, kyennyt näkemään noilla sameilla silmillään edes intohimonkaan Kuningatarta, saatikka sitten valkean Lootuskukan puhdasta Hengetärtä. Siksi läikähti suuri riemu ylipapin Agmadhin povessa, kun puutarhuri hänelle kuiskaten uskoi nuoren tulokkaan ihmeellisen kyvyn. Ja niin päätti hän nähdä pojan silmillä, mitä ei nähnyt omillaan, jotta hän viisaammaksi ja mahtavammaksi tulisi.

Ja niin tuli pojasta, näkijästä, välittäjä ylipapin Agmadhin hänen veljensä Kamen Bakan ja intohimojen kolkon Kuningattaren välillä. Agmadh koetti kyllä pojan avulla tulla kosketukseen myös Lootuskuningattaren kanssa, mutta turhaan, sillä hänen pyrkimyksensä ja pyyteensä vetivät hänet tuon synkän hengettären luo. Ja saadakseen sen vallan ja mahdin yli muiden, jota hänen henkensä himoitsi, luopui hän I H M I S Y Y D E S T Ä Ä N. Ja hänen veljensä Kamen Baka toivoi itselleen kaikkien rakkautta ja ihailua luopuen taas vuorostaan V A S T A R A K K A U-D E S T A. Kymmenen muuta pappia, samojen pyyteitten ja intohimojen orjia, liittyi heihin, ja niin alkoi heidän Kuningattarensa pojan, näkijän, avustuksella ja välityksellä opastaa heitä heidän pyrkimyksiensä synkällä tiellä.

Sensa, niin oli näkijän nimi, luki Viisauden kirjan salakirjoitusta ylipapeille, ymmärtämättä itse mitä luki, mutta papit merkitsivät muistiin joka sanan ja varttuivat viisaudessa, mahdissa ja muissa itsekkäissä pyyteissään ja mustassa magiassa. Viihdyttääkseen Sensaa loihtivat papit hänen nähtäväkseen kiehtovia mielikuvia, kaunista harhaa milloin herttaisen tyttölapsen milloin armastelevan naisen hahmossa, kun hän ehti siihen ikään, jolloin nuorukainen ja mies hyväilyjä ja naisen syleilyä ikävöi. Mutta Sensan herääminen tästä nautintojen harhasta oli järkyttävä. Hän huomasi muutamana heleänä, kirkkaana hetkenä, että hän oli ollut uskoton kutsumukselleen: hänen olisi ainoana näkijänä pitänyt puhdistaa temppeli ja valaa uutta, puhdasta henkeä jumalanpalvelukseen, mutta hän olikin antautunut vastakkaisen vallan tulkiksi, itsekkäiden pappien käskyläiseksi. Hän huomasi varttuneensa jo mieheksi ja turhaan nuoruusvuotensa eläneensä. Suuressa hengenhädässään huusi hän Lootuskuningatarta, lempeää Äitiä avukseen, mutta hänen äänensä ei kantanutkaan enää sinne saakka ja hänen nautintojen sokaisema katseensa ei nähnytkään enää Äitiä. Ja pappien riemujuhla läheni, jolloin kaikki heidän pyyteensä tulisivat täytetyiksi ja Kuningatar itse olisi näyttäytyvä kansalle ja kruunaava heidät kunnialla ja loistolla.

Juhlapäivä oli tullut. Niilin rantamat olivat ahdinkoon asti täynnä hartaasti odottavaa rahvasta. Temppelin loistoveneet lipuivat jokea alas, ja pappien korkea

hymni kantautui kuuluviin. Ihmisjoukot lankesivat polvilleen odottaen ihmeiden ihmettä: sen Jumalattaren ja Hengettären ilmestymistä, jonka korkeasta tulosta papit juhlallisilla julistuksilla olivat kansalle tiedottaneet. Sensa, näkijä, istui pappien vankina ensimmäisessä veneessä ja hänen rinnallaan oli Valtijatar kolkkona, tummana haamuna. Hän tarttui Sensaan kylmillä käsillään, jotka muuttuivat koviksi kuin rautarenkaat, painoi hänet rintaansa vasten ja imi hänestä elinvoiman voidakseen näyttäytyä kansalle. Tajuttomana vaipui Sensa veneen kannelle: nuori pappi oli kuin kuollut, mutta riemuhuudoin otti kansa vastaan Valtiattarensa, joka liikkui hänen henkensä voimalla. Ja hän käyskenteli kansan seassa, opetti ja saarnasi neuvoi ja kuiskasi intohimojen ja hurmaavien pyyteitten suloista oppia, ja hän huomasi ettei ollut sitä naista eikä miestä, joka ei mielihyvällä olisi kallistanut korvaansahänen houkuttaville kuiskauksilleen. Ja suurimmat pyyteissään, kuninkaat himoissaan olivat nuo kaksitoista valittua pappia. Mutta nyt nousi Sensan yksilöllisyys kapinaan. Hän riuhtautui irti tuosta intohimojen kuohusta. Hän tunsi äkkiä olevansa taas oma itsensä, hän tunsi ja tiesi, ettei hän kauempaa ollut Jumalatar sekä myöskin, että ainoastaan hetkeksi oli ollut häneen sulautuneena, yhtyneenä hänen persoonallisuuteensa. Nyt tunsi hän olevansa taas hänestä erotettu. Mutta Sensa ei palannutkaan tuohon veneen kannella kalpeana viruvaan ruumiiseen, vaan astui temppeliin. Pimeys ympäröi häntä, mutta hän tunsi olevansa kaikkien pyhimmässä. Kirkas valo hajotti pimeyden ja, katso, sisempi luola loisti kirkkaasti valaistuna ja siinä seisoi Lootuskuningatar!

Hän loi vaieten katseensa Sensaan. Sensa näki että hänen silmänsä olivat täynnä pyhää vihaa.

Minä olen tullut puhdistamaan pyhäkköäni, puhui hän. Minä en kauemmin kärsi tätä. Täällä on oleva hiljaisuus, ja kansa ei ole enää tietävä mistään Jumalasta, jotteivät petolliset ihmiset sitä viekottelisi ja pimeyden vallat kiusaisi pahaan. Mene! Kukaan ei saa enää astua tänne. Minä suljen oven. Tahdon istua täällä yksin ja hiljaa. Aikakausien vieriessä olen asuva täällä mykkänä, ja kansa on sanova, että minä olen kuollut. Olkoon niin! Kerran kumminkin lapseni taas heräävät ja nousevat ja pimeys häipyy.

Mene! Sinä olet valinnut, sinä olet tuhlannut lahjasi näkijänä. Jätä minut rauhaan! —

Ja hän kohotti majesteettisesti kätensä ja viittasi Sensaa poistumaan. Mutta Sensa lankesi suuressa hengenhädässä polvilleen ja rukoili: »Äiti, Kuningatar ja Äiti, älä hylkää minua, sillä ajattelematta ja tietämättä olen tehnyt, minkä olen tehnyt!»

Kului hetki pitkä kuin iäisyys. Vihdoin tunsi Sensa jonkun koskettavan kättään ja kasvojaan, ja hän kuuli korvissaan ja sydämessään suloisen taivaallisen äänen, joka sanoi: Olet pelastettu! Pysy vain lujana!

Ja lohduttavasti hymyillen häipyi Lootuskuningatar.

Rafael Ronimus

(Jatkuu.)

»On ainoastaan yksi temppeli maailmankaikkeudessa ja se on ihmisen ruumis.»

H. P. B.

KRISTUS JA ANTIKRISTUS.

KAKSI UNTA, NÄHNYT

Eino Leino.

II.

ANTIKRISTUS.

Näin hänetkin kerran ma nenästä nokkaan!
olin kohonnut saaristolaivan kokkaan,
mi laitureilta ja niemenpäistä
pomoa poimi ja kerjäläistä,
kun hiljaa seisoivat saaret, salot
kesäisnä yönä, kun juhannusvalot
paloivat kummuilta, kumpuin takaa
tai ulapoilta, miss' Unotar makaa.

Kera ystäväin, toki yksin ollen,
lie tultu jollekin kasinollen.

Ma maihin hyppäsin, samalla näin:
joku toinen hyppäsi perästäpäin;
ma katsoin muotoa maan ja veen:
hän riensi eelläni eteiseen
ja siinä, luontonsa tuoden julki,
hän minulta pääsyni saliin sulki.

Otusta vilkaisin oudoksuin,
ma katsoin, katsoin ja kauhistuin:
Niin nuori aattelin, tuskin mieskään,
hän kuinka kaikesta pahasta tieskään,
mi hältä kaartoi jo kasvot, kulmat
kuin lihan jo syntisen liekin hulmat!
Luonteelta luihu ja karsas, kade —
hänen otsallaan oli myrkkysade,
mut silmässä kuin kyykäärmeen kähy,
sen hermokimppu ja täky ja tähy
ja lumo ja lupaus, hän kutsui, veti —
kuka oli hän, kuitenkin huomasin heti.

»Ei tänne!» hän kuului kuiskivan,
»ilon tiedän mä surua suuremman,
sen luo vie rantalehdon tie,
siell' alhaalla, jossakin venho lie,
miss' istuvat isäni, äitini,
vien sinne ma sinutkin vieraaksi,
voin tarjota ruokaa, juomaa vain,
muun kaiken saat sinä 'sisareltain,
sisar sorea on, sisar korea on
kuin varsa, mi vielä on valjahaton. »

Minä potkaisin, hän parkaisi,
kuin jehu hän täytti mun kimppuuni,
kävin kiinni ja löin hänet lattiaan,
hän kimposi, taas oli jalkeillaan
mua kohti kurkkua kurkottain,
hän häijysti huus, minä häpesin vain,
kun kirkui hän niinkuin syötävä:
»Tuo tahtoo lasta rääkätä!»

Ulos salista ihmiset virtaili,
taas toisia ulkoa kokousi,
näin kääntyvän julkisen mielipiteen
hänen puolelleen kuin kirjanniteen,
joku julki jo lausui: »Rahalla rahaa
voi vastata, mutta ei pahalla pahaa.»

Sai samalla kynnet hän kurkkuuni,
hänen päänsä kääntyi ympäri,
se kääntyi kuin huuhkajan, pöllön pää.
Minä ihmettelin! Mitä onkaan tää?
Yhä kiersin ja käänsin ja väänsin näin,
hän lysmyi, hän lyheni silmissäin,
nyt keri, nyt nukke, nyt vauva vain —
kaunis päänsä kirposi kourastain
ja näytti liimatun ruuvinaulan,
mi hänellä oli vain sijasta kaulan.

Homunculus!» huusin kauhistuin
Niin heräsin, huohotin, hiessä uin. . .

VERGELIUKSEN NÄKY.

Vergiliuksen maatalossa hurmaavan Napolin lähettyvillä oli pyhä- ja juhlapäivä, sillä isäntä oli saanut Roomasta rakkaita vieraita ja ystäviä, jotka olivat saapuneet kuulemaan hänen hiljattain valmistunutta Aeneis-runoelmansa kuudennetta laulua. Rooman terävimmät älyniekat ja sukkelimmat sanankäyttäjät olivat talossa koolla: Maecenas, primus inter pares, tämän vanha ystävä C. Asinius Pollio, sotapäällikkö, kirjailija ja valtiomies, Rooman ensimmäisen kirjaston ja taidekokoelman perustaja, joka oli tutustuttanut Maecenaan ja Vergiliuksen toisiinsa, historiankirjoittaja Livius Titus, tasavaltalainen, vaan silti caesarin suosikki, Horatius, sirojen säkeiden mestari, Ovidius, runoilija, satiirikko, Tibullus ja Propertius, kaksi vakavaa elegikkoa, ja vielä pari jalosyntyistä nuorta sybariittiä, jotka hienostuneet taideharrastuksensa olivat saattaneet runoilijan seurapiiriin. Kuulijakunta oli siis loistava, hieno ja valittu.

Sittenkun oli kerrottu kuulumisia Roomasta, ja Ovidiuksen terävä kieli oli kuvannut hovin »mysterioita», nimittänyt nimeltä muutamia Julian, Augustuksen kauniin, mutta kevytmielisen tyttären viimeviikkoisia rakastajia ja rakastajattaria, minkä yhteydessä Livius sai sopivan tilaisuuden todeta, kuinka hyödyllistä ja välttämätöntä olisi hävittää koko »hovi paheineen», ja Asinius Pollio oli kuvannut löytämiänsä, arvokkaita lisiä taidekokoelmiinsa, ja kaihonsairas Propertius oli esittänyt kohtia Cynthialle, lemmitylleen, omistamastaan viisi-osaisesta lemmenkirjastaan ja Horatius oodinsa Vergiliukselle, nousi isäntä esittämään Aeneis-epoksensa kuudennetta laulua. Kuulijat asettuivat mukaviin lepo-asentoihin ja jäivät, väliin jäähdytettyä viiniä maistellen, jännityksellä odottamaan jatkoa epokseen, jonka alkulaulut Vergilius samoin oli heille aikanaan ääneen lukenut. Vergilius luki hyvin ja soinnukkaasti, ja ilmeisellä mielihyvällä kuuntelivat häntä vieraat, keskeyttäen vain väliin hyvä-huudoilla lukemisen.

Kun runoilija oli ehtinyt kuudennen laulun 574 säkeeseen:

[1] . . . . Cernis, custodia, qualis
vestibulo sedeat? facies quae limina servet?

ja joka sanaa painostaen vitkaan lukenut kohdan, jäi hän silmät selällään tuijottamaan taustaan ja vaikeni äkkiä.

— Mitä sinä tuijotat, Vergilius? kysyi häneltä vihdoin Maecenas? Näetkö sinä näkyjä, veli?

— Ettekö te muut sitte mitään näe . . . . tuolla . . . . tuolla sinun ja caesarin rintakuvien välissä . . . . noita . . . . kasvoja . . . . noita hehkuvia silmiä? Katsokaa toki tarkemmin!

— Emme me näe tuolla tään taivaallista, Vergilius, sinun hermostosi on varmasti liiallisesta miettimisestä ja työstä rasittunut ja järkkynyt, eikä kummakaan, kun olet hengessä liikkunut infernossa, manalasa saakka, hymyili Ovidius juoden kulauksen maljastaan.

— Vai ette näe häntä, te! — Vaan tahdotteko, että manaan hänet teille nähtäväksi, koska minun sanoillani näkyy olevan voimaa siihen, tahdotteko?

1 Näetkö minkälainen vartija eteiskäytävässä istuu, minkälaiset kasvot kynnynnystä vartioivat?

— Tahdomme! huusivat nuoret yhtä suuta, Liviuksen ja Maecenaan nyökätessä myöntymyksen merkiksi vain päätään.

— Kirjoitan hänestä loistavan satiirin, jos hän näyttäytyy kyllin arvokkaaksi, naljaili Ovidius.

— Hyvä, vaan älkää hiiskuko sanaakaan! varoitti Vergilius ja kääntyi sitte »kasvoja» kohti vitkaan ja käskevästi.

— Te kasvot! manasi hän, muuttukaa lihaksi ja vereksi, sinä hirviö käy esiin hämärästäsi meille kaikille!

Tuskin oli hän saanut nuo sanansa lausutuiksi, niin kävi kuin väkevä tuulehenki läpi atriumin, ja liekki nousi kattoon Augustuksen ja Maecenaan rintakuvien välistä, ja kaamea, hirvittävä olento ilmaantui vieraiden silmien eteen.

— Katsokaa minua silmiin, jos voitte! kehoitti jäytävä ääni. Vaan enpä luule monta löytyvän Roomassa, jotka jaksavat kestää katseeni pahuutta.

Nuorten lepo-sijoilta kuului yhteinen parahdus ja sitte ei enää muuta. Viimein pyörtyi myös Livius. Maecenas yksin, joka oli noussut seisomaan, kesti, vaikka peloittavan kalpeana, hirviön katseet hyveittensä ja jaloutensa sisäisellä voimalla.

— Arvasinhan sen, nauroi kaameasti hirviö, että, paitse sinua, Vergilius, ei löydy kuin yksi koko Roomassa, joka sietää katseeni: Maecenas vain! — Mitä tahdotte te minusta, te ainoat väkevät?

— Tahdotko, Maecenas, että hän paljastaa sinulle tulevaisuutesi? kuiskasi Vergilius.

Maecenas nyökäytti verkalleen korkeata päätään.

— Paljasta meille, henki, Maecenaan tulevaisuus!

— Entäs sinun? uteli hirviö.

— En tarvitse siinä suhteessa apuasi, vastasi Vergilius arvokkaasti. Tee vain, mitä käsketään!

— Maecenas kuuluu kuolemattomiin, ennusti henki. Hänen nimensä tulee tulikirjaimin säilymään historian lehdillä, ja siitä on tuleva kaikkien taiteen suosijain kunnianimi. — Riittääkö jo?

Vergilius, joka huomasi, ettei Macenaskaan kauankaan enää jaksaisi kestää hirviön katsetta, käski henkeä nopeasti häipymään, ja taustan usviin se äkkiä ivallisesti nauraen myös katosi. Maecenas pyyhki hikeä otsaltaan, ja Vergiliuskin huokas helpotuksesta. Sitte he elvyttivät ja herättivät kauhusta pyörtyneet ystävänsä.

— Vergilius! huudahti herättyään Ovidius kalpein huulin, en pyydä enää toiste sinua manaamaan *häntä* nähtäväkseni, vaikkapa jäisikin parhain satiriini syntymättä, en kautta Herkuleen pyydäkään! Eihän sinun henkesi osaa edes pukeutuakaan. Minkälaisessa pahanpäiväisessä, barbaarisessa asussa suvaitsikaan hän esiintyä Rooman hienostuneimman seurapiirin edessä. En tahdo jatkaa tuttavuutta hänen kanssaan, en sitte milloinkaan. — Täytä, orja, maljani ja nosta se myös huulilleni, sillä käteni vapisee, jumaliste se vapisee!

— Rakas Vergilius! rukoili Horatiuskin, älä näytä h ä n t ä meille enää milloinkaan, jos mielit, että me vielä jonkun ajan eläisimme ja viipyisimme luonasi! Sinun pelkkä kuvauksesi *hänestä* riittäköön meille tästä lähtien! Ja häneen yhtyivät Livius ja muutkin vieraat.

— Mielelläni liittäisin minä *hänet* kokoelmiini erikoisuutena, leikki viinin rohkaisema Pollio, vaan, totta puhuen, lähempi tuttavuus ei huvita: hänen kasvonsa ovat todellakin aivan liian erikoiset, hyi sentään sitä barbaaria!

Vergilius hymyili vain kaunista, hiljaista hymyään, vaan Maecenas oli miettiväinen näöltään.

Tibullus ja Propertius, nuo vakavat elegikot tuijottivat vain synkkinä eteensä, eivätkä hiiskuneet sanaakaan, ja nuo »jalosyntyiset nuoret sybariitit» olivat kalman kalpeita: tuo oli ollut aivan liikaa heidän »hienoille hermoilleen!» Vasta viiniä ahkerasti nautittuaan virkosivat vieraat, ja vasta illansuussa kohosi tunnelma entiselleen.

Tähdet syttyivät heidän päänsä päällä juhlallisesti ja kauniisti, ja vielä aamun koittokin tapasi ystävykset yhdessä, ja vasta sen häikäisevään valoon häipyi viimeinen varjo ja muisto Vergiliuksen näystä.

Rafael Ronimus.

ANTIIKIN JUMALAT SKEPTILLISESSÄ RUNOUDESSA.

Me olemme vain niin kauan tuotteliaita,
kuin vielä olemme uskonnollisia.

Goethe.

Antiikin jumalat eivät vielä olekaan kuolleet, ei, he elävät, ja, mikä on kaikkein kummallisinta, elävät parhaasta päästä skeptikkojen ja ateistien runoudessa. Ranskan hienostunut skeptikko, joka katsoo arvoaan alentavaksi polvistua Madonnan kuvan eteen, tekee sen häpeämättä Venuksen tai Afroditen pystykuvan edessä runoudessaan. Hän sivuuttaa välinpitämättömyydellä ristinpuun Kristuksen, mutta seisahtuu runoilijana ihaillen kunnioittamaan Apollonin, Dionysoksen tai jonkun muun antiikin jumalan marmorikuvaa. Hänen runoutensa saattaa olla täynnä antiikin mytologiaa, mutta Jumalan nimeä ei hän liioin käytä muulloin kuin ehkä huudahduksessaan: O mon Dieu! Ja saman hengen lapsia ovat heidän skeptilliset veljensä Pohjolassa: he palvovat antiikin kuolleita jumalia, mutta halveksivat elävää Jumalaa.

Miten on tämä merkillinen seikka selitettävissä, että skeptilliset runoilijat ovat niin ahkerasti palvoneet ja yhä palvovat antiikin jumalia? Tämä seikka ei ole niinkään merkillinen, kuin miltä se ehkä näyttää. Kysymykseen antaa meille sattuvan vastauksen suuren Goethen viisaat sanat: Me olemme vain niin kauan tuotteliaita, kuin olemme uskonnollisia. Skeptikot ja ateistit tekevät tuon henkensä hädässä, koska pelkäävät muutoin runoilijoina kuolevansa. Siinä selvä syy heidän Dionysos-kulttiinsa, hänen, joka oli hedelmällisyyden, viinisadon ja uudelleensyntymisen jumala Hellaassa.

Mutta ateistit, jotka näin tekevät, eivät itse asiassa olekaan mitään ateisteja, sillä palvoessaan antiikin aikuisia jumalia palvovat he, kas, samalla myös heissä elävää Jumalaa, sillä jumalallinen totuus on iäti, aikojen aamusta asti ollut vain *yksi*, joskin sen *ilmennysmuodot* ovat vaihdelleet kansojen kehityskausia ja aikoja myöten. Antiikin helleenit eivät olleet sen pahempia »pakanoita» kuin me satojen taikka tuhansien vuosien kuluttua tulevien, meitä valistuneimpien sukupolvien silmissä ehkä tulemme olemaan. Uskonnollinen hartaus oli parhaimmissa helleeneissä suuri. Sen todistavat jo heidän salaiset jumalanpalveluksensa, mysterionsa, joihin ainoastaan vihityt saivat ottaa osaa. Mutta kun usko isien jumaliin kuoli, kuoli myös Hellaan tuotteliaisuus joka alalla, ja dekadenssi ryhtyi hävitystyöhönsä.

Skeptikot ovat siis ruvenneet palvomaan antiikin jumalia henkensä hädässä, koska uskonnollinen hartaus ja palvonta on herkälle runoilijalle elinkysymys: Ja tämä palvonta saattaa olla lopulta hyvinkin harrasta, niin, melkeinpä yhtä harrasta kuin *yhden* Jumalan palvelus, joksi se ikäänkuin huomaamatta voi muuttuakin. Liian rohkeasti väittää tohtori Emil Zilliacus väitöskirjassaan antiikin vaikutuksesta Ranskan runouteen puhuessaan jumalista ja Jumalasta, että, muka, monelle kuuluisalle ranskalaiselle runoilijalle olisi Jumalan nimen satunnainen käyttö ja häneen joskus runoudessa vetoaminen vain tuollainen teknillinen temppu ja taiteellinen ele ainoastaan. Ei, sitä se ei *silloin* ole, vaan lopultakin luonnollisesta pakosta syntynyttä vetoamista Korkeimpaan, jota ilman he ilmeisesti eivät ole voineet tulla toimeen.

Runo-maailman skeptikot huudahtavat sielunsa sisimmässä kuin muinainen viisas: »Jos ei Jumalaa ole, niin on hän luotava, muutoin hukka meidät perii!» Mutta kun nuo samaiset skeptikot »kulttuuri-ihmisinä» häpeävät ääneen tunnustaa monoteistien tai panteistien elävää Jumalaa, ovat he muka herättävinään kuolleista antiikin aikuiset jumalat palvoakseen, vihatakseen tai rakastaakseen heitä.

Tässä sokeassa innostuksessaan eivät he huomaa hyvän Jumalan *hymyä.*

Rafael Ronimus.

MYSTERIO.

Edith Södergran.

Leikkikaluja ovat kaikki ihmiset.
Minä itse olin leikkikalu eilen.
Tänään olen se, joka avaa mysterion.
Tahdon teidän kaikkien tulevan luokseni,
tahdon teidän kaikkien kuulevan,
kuinka minun sydämeni lyö.
Tulen ja veren ja tulevaisuuden voitelun
olette te ottava minun kädestäni.
Koko ihmiskunnan tahdon minä vihkiä tulevaisuuteen.
Jokainen lapsi on lukeva leimuavat rivini.
Minä olen käännyttävä kaikki pyhemmän jumalan uskoon.
Tahdon lakaista pois kaiken taikauskon,
ja kaiken pahuuden tahdon pilkaten tappaa.
Tahdon polkea teidän suurta käärmettänne,
tahdon pistää miekallani hänen päänsä puhki.
Oi minun hyvä miekkani, sinä olet taivaasta, suutelen sinua.
Sinä et ole lepäävä,
ennenkuin maa on puutarha, jossa jumalat uneksivat
ihmeellisten maljojen ääressä.

Suomentanut Uuno Kailas

KAKSI VIISASTA.

MELKISEDEK.

Mun ikääni ei tunne kukaan teistä,
ei kukaan nähnyt minun syntyvän.
Syvimmin kulkenut oon elon teistä
ja kuljen yhä teitä elävän.

On meitä monta, mut vain harva meistä
on nähty valtateillä elämän.
Ja avaruuksista ja eettereistä
me liitelemme luoksi etsijän.

On meille rakas etsiväinen mieli
ja hiljaisuuden pyhä, viisas kieli,
mi soipi sydämihin herkkien.

Ja niille, joill' on silmät nähdä , korvat kuulla,
yön hiljaisuudessa ja täysikuulla
kuiskimme viisautta jumalten.

Rafael Ronimus.

SALOMO.

Ma isältäni laulun lahjan sain,
mut viisauteni sain Jumalalta.
Niin opin luonnon salaisimman lain:
kuin puhkee henki esiin aineen alta.

Mahdilla tuolla hallitsinkin vain,
henkiä kammitsoin ma maailmalta,
sieluja sidoin lailla jumalain
ja näin kuin hekin aina korkealta.

Olinko onnellinen? kysyt sa.
Oi, ihminen, oon synkkä vastaaja,
ma turhuuksien turhan Saarnaaja!

Ah, jotain puuttui, puuttui siitenkin:
vaikk' kaikki tiesin, paljon rakastin,
jäi mulle kalleimmaksi KUOLEMA!

Rafael Ronimus.

MIKÄ ON VAPAA KATOLINEN KIRKKO?

Kirkollisten lähdekirjojen mukaan laatinut Artturi Vesenterä.

Vapaa katolinen kirkko on riippumaton, autonominen kirkko, se ei ole roomalaiskatolinen vaan katolinen. Se on yksi maailman yli kolmestakymmenestä katolisesta kirkosta, jotka ovat riippumattomia Roomasta; tällaisia kirkkoja ovat Kreikkalaiskatolinen, Koptilainen, Vanha katolinen kirkko j. n. e.

Vapaa katolinen kirkko on saanut pappisvihkimyksensä Hollannin Vanhalta katoliselta kirkolta, joka erosi Roomasta yli kaksisataa vuotta sitten. Tämän apostolisen perinnäisjärjestyksen kautta (joka on katkeamaton sitten Kristuksen päivien), vapaa katolinen kirkko liittyy menneitten vuosisatojen historialliseen kirkkoon. Se ei ole mikään uusi lahko, vaan oleellinen osa yhdestä pyhästä katolisesta ja apostolisesta kirkosta.

Vapaan katolisen kirkon ja kaikkien muiden katolisten ja kaikkien protestanttisten kirkkojen välillä on se eroavaisuus, että se yhdistää toisiinsa muinaisen sakramentillisen jumalanpalvelusmuodon ja mitä laajimman älyllisen ja yksilöllisen omantunnonvapauden kunnioittamisen.

Mutta vaikka tähän sisältyykin perinpohjainen eroavaisuus, sillä ei tarkoiteta moittia tai tuomita niitä kirkkoja, jotka eivät myönnä älyllistä tai uskonnollista vapautta. »Katolinen» merkitsee »yleinen», ja Vapaan katolisen kirkon tunnusmerkillinen piirre on sen laaja ja väärentämättömästi myötätuntoinen katolisuus.

Lyhyesti esitettynä, se pyrkii antamaan maailmalle parhaat ainekset katolissesta ja protestanttisesta kristinuskosta. Katolinen puoli tarjoaa seitsemän sakramenttia, mutta niiden ympärille on kasaantunut kaikenkaltaisia ihmisten tekemiä dogmaattisia rajoituksia: väitelmiä, jäykkiä uskomuksia, korvarippejä, katumusharjoituksia, aineita. Protestanttisella puolella meillä oli yritys saavuttaa uskonpuhdistuksen kautta uskonnonvapaus. Mutta uskonpuhdistajat vähäksyivät sakramenttien arvoa, menettivät apostolisen perinnäisjärjestyksen ja pian menettivät suuren osan siitä älyllisestä vapautumisesta, jonka olivat saavuttaneet, niin että meillä tänään on toinen taipumus kohti jäykkää dogmatismia, joka perustuu erehtymättömään raamattuun, joka on otettu erehtymättömän paavin tilalle.

Ei mikään kristinuskon uudistus voi olla täydellinen, joka jättää huomioonottamatta joko katolisen tai protestanttisen puolen kristinuskosta. Vapaa katolinen kirkko tarjoo sen vuoksi merkillisen tilaisuuden kristikunnan jälleenyhdistämiseksi. Mutta se ei ole vain pelkkä uudistus, se edustaa myös kehitystä. Kautta aikojen kirkko on julistanut tätä kehitysoppia, vaikkakin se itse usein on seissyt edistyksen tiellä. Pitäisi olla selvää kaikille ajatteleville ihmisille, että mikään kirkko, joka panee esteitä järjen tielle (vaatimalla sokeaa uskoa jäsenyyden ehtona), tuskin voi olla kehittymisen tilassa.

Kuten meidän Herramme Kristus ei pannut rajoja rakkaudelleen eikä sakramenteilleen samoin vapaa katolinen kirkko kieltäytyy pystyttämästä minkäänlaisia esteitä alttarin ympärille.

Kirkko sanoo tervetulleiksi pyhälle ehtoolliselle ja muihin kirkollisiin menoihin kaikki, jotka lähestyvät niitä kunnioittavassa hengessä. Se jakaa vapaasti kaikille, jotka haluavat kirkon apua, voitelun parantavan sakramentin, kasteen kasteenliiton uudistamisen; synninpäästön, [1]) virkailijat toimittavat avioliittoon vihkimisen

1 Ei tarkoita vapauttamista karmallisista veloista.

sakramentin tai kirkolliset hautausmenot vaatimatta minkäänmoista uskon tunnustamista tai jäsenyyttä kirkkoon.

Kirkko tunnustaa, että kunkin ihmisen oma asia on, millaisia henkisiä mielipiteitä hän haluaa omaksua. Järki vapaassa tilassaan on kaikkein parhaassa kasvukyvyssä »Uskon tulisi olla tulos yksilöllisestä opiskelusta tai sisänäkemyksestä, mutta ei näiden edelläkävijä» Kun ihminen kasvaa henkisesti, hän kasvaa totuuden tajuamiseen. Mikään pelkkä huulten tunnustus tai pintapuolinen järjen antama hyväksymys ei voi astua henkisen kasvun tilalle; vaatia jotain siihen suuntaan, on pyhyyden loukkaamista.

Vapaa katolinen kirkko tunnustaa siis ajatuksen ja uskonnon vapauden. Se suo jäsenilleen täyden vapauden pyhien kirjojen, uskontunnustusten ja liturgian tulkinnassa. Koska se pitää järkeä yhtenä suurena tienä henkisen käsityskyvyn saavuttamiseksi. Se rohkaisee jäseniään mitä vapaimpaan filoosfisten ja tieteellisten kysymysten tutkimiseen.

Kirkko tahtoo vedota etenkin niihin, jotka älyllisten vaikeuksien johdosta ovat olleet pakoitettuja eroamaan muista kirkoista. Mutta se tahtoo palvella kaikkia, jotka vakavasti etsivät totuutta: sekä niitä, joilla on kirjaimellinen usko että niitä, jotka sen kadotettuaan, arvostelevat uskonnollisia asioita, kaikkein ankarimman kritiikin kannalta.

Ei ole olemassa mitään Vapaan katolisen kirkon dogmeja.

Kirkon opetukset kuolemanjälkeisestä elämästä ovat henkisten tiedemiesten suoranaisen tutkimuksen tuloksia, ja ne ovat senvuoksi järkeviä, loogillisia, auttavia ja lohduttavia.

Kirkko selittää ikivanhaa tiedettä, joka opastaa ihmisiä kehittämään hänessä piileviä jumallallisia ominaisuuksia, joten tietoa uskonnollisista asioista opitaan saavuttamaan suoranaisen ja henkilökohtaisen havainnon perusteella.

Sakramenttien ja jumalanpalvelusten yhteydessä saadut opetukset prustuvat henkisissä maailmoissa tehtyihin tutkimuksiin ja ne selittävät miten sakramentit ja jumalanpalvelukset auttavat ihmistä hänen elämänsä kaikkina jaksoina, koska ne perustuvat luonnonlakeihin. Kirkossa ovat seremoniallinen jumalanpalvelus ja järkiperäinen mystillinen ajattelu luonnollisessa tasapainossa.

Vapaan katolisen kirkon pappisvirat ovat palkattomia. Raha-asiain hoito on jätetty, mikäli mahdollista, maallikoille. Papit voivat mennä naimisiin tai olla menemättä, miten haluavat.

USKON ESITYS.

Me uskomme, että Jumala on rakkaus ja voima ja totuus ja valo; että täydellinen oikeus hallitsee maailmaa, että kaikki Hänen poikansa kerran saapuvat Hänen jalkainsa juureen, miten kaukana he harhailevatkin. Me pidämme Jumalaa isänämme, ihmisiä veljinämme; me tiedämme paraiten palvelevamme Häntä, kun paraiten palvelemme kanssaveljiämme. Niin levätköön Hänen siunauksensa yllämme ja Hänen rauhansa ikuisesti. Amen.
(Vapaan katolisen kirkon liturgiasta).

MIELENRAUHA—TUNNONRAUHA.

Täyttänyt oot toivo virkas:
taivas eesäni on kirkas,
mielenrauha palannut.
Nyt ma tunnen lapsen lohdun
sykinnässä Luonnon kohdun,
siihen vajonnut.

Elo viskoi vimman, viiman
kiitäessä monen tiiman,
kunnes täyttyi maljani.
Silloin vuotaa yli annoin
kaiken tuskan, jota kannoin
aikaan taistoni.

Palannut on mielenrauha,
tunne kiistaton ja lauha
vuotaa, harras päälleni.
Varmaan mielenrauhan kanssa
palaa parhain ajallansa:
tunnonrauhani.

Arnold Laurell.

KUOLEMA.

(Jatk.)

Legendat kertovat yli-ihmisistä, korkeista olennoista, jotka ovat käyneet Tuonelan mailla ja sieltä palanneet. Kalevala kertoo Väinämöisen käyneen Manalassa tietoa hakemassa ja Kristus astui alas helvettiin, kuoleman valtakuntaan, voittaakseen näin kuoleman. Eräs saksalainen ritari ja aatelismies, jonka katolinen kirkko sittemmin julisti pyhimykseksi, on jättänyt jälkeensä kirjallisen selostuksen käynnistään Tuonelassa. Tätä oikeaksi todistettua selostusta, joka kylläkin on keskiaikaisen uskonnollisen maailmankatsomuksen ja sen mukaisen mielikuvituksen värittämä, säilyttää vielä tänä päivänäkin eräs brittiläinen munkkikunta arkistossaan. Tämä ritari yöpyi erässä ahtaassa luolassa, jossa moni oli nähnyt ihmeellisiä näkyjä, ja läpikävi tällöin kaikki ne tuonelan olotilat, jotka mainitaan Danten »Divina Commédiassa» helvetti, kiirastuli ja paratiisi. Näin legendat.

Mutta kaikki maailman uskonnotkin julistavat yksimielisesti, että elämä on ikuinen, että kuolema on ainoastaan silta kahden eri olotilan välillä. Mutta ne selitykset, joita saamme haudantakaisesta elämästä, ovat vaillinaisia ja usein ristiriitaisia ja järjellämme on tavallisesti paljon muistuttamista niihin nähden.

Mutta viime aikoina on ruvettu lähestymään kuoleman arvoitusta järjestelmällisesti ja ihmiset ovat kehittäneet itsestään näkymättömien maailmoiden tutkijoita,

jotka tutkivat noita yhtä tarkasti kuin muut tiedemiehet fyysillisen maailman eri ilmiötä.

Joku runoilija on sanonut, että kuolema on unen kalpea veli. Ja tuo on sattuvasti sanottu. Sillä kun ihminen kuolee, riisuu hän pois tämän fyysillisen ruumiinsa, samoinkuin hän on tehnyt eläessään joka kerran nukkuessaan. Erotus on vain siinä, ettei hän enää palaa siihen takaisin, kun yhdysside sielun ja ruumiin välillä katkeaa, kun ruumis kuolee. Mutta ihminen itse, hänen *minänsä*, se elää ja on yhä olemassa. Ja se läpikäypi tuonelassa kaikki ne henkiset olotilat, joita Dante niin suuremmoisella nerolla ja mielikuvituksella on »Jumalaisessa näytelmässään» kuvannut.

Varsin yleinen harhaluulo on se, että kuolema aikaansaa äkillisen ja perinpohjaisen muutoksen ihmisessä, että hän kuin taikaiskulla muuttuu enkeliksi, että hän yhtäkkiä saa kaiken ajateltavissa olevan viisauden ja että hänen heikkoutensa ja puutteensa ponnistuksitta muuttuvat mitä loistavimmiksi hyveiksi. Tämä kaikki on harhaa, vakuuttavat ja todistavat tietäjät, sillä kuolema ei muuta mitään eikä ketään.

Samat hyveet ja paheet on meillä kuolemassakin ja sama pyrkimys hyvään tai pahaan elää meissä sielläkin. Onnemme ja onnettomuutemme kuolemassa riippuu siis kokonaan siitä, miten olemme ennen eläneet, vakuuttavat tietäjät. Ja tämä kuulostaa sangen uskottavalta. Niinkuin alhaalla niin ylhäälläkin on sangen tosi sana. Ei huoli esimerkiksi luulla, että me kuolemassa tulemme Jumalaa etsimään, jos emme täällä elämässä ole häntä hartaasti etsineet.

Mutta tuska, kärsimys ja ikävä kuolemassa ovat kuitenkin aina voitettavissa ja kestävät vain niin kauan kuin halu fyysillisiin asioihin on olemassa. Tuska, jonka tyydyttämätön himo kuolemassa aiheuttaa, puhdistaa sielua kuin kiirastuli, intohimot kuluvat vähitellen loppuun, ja niin häviää kärsimyskin. Himojen orjasta kehittyy näin vapaa hengen valtakunnan kansalainen.

Rafael Ronimus.

(Jatkuu.)

OLIKO KREIVI SAINT-GERMAIN »SEIKKAILIJA»?

Jos joku tiedonhaluinen saadakseen jonkunlaisia valaisevia tietoja siitä mielenkiintoisesta henkilöstä, joka historiassa on tunnettu nimellä »kreivi Saint-Germain,» aukasee jonkun tietosanakirjan taikka muun hakemiston, löytää hän noista tuollaisen aksiomintapaisen, itsestään muka selvän kriterion ja köykäisen päätelmän: Kreivi Saint-Germain, kosmopoliittinen seikkailija! Ja siinä kaikki! Samoin saa moni historiallisesti hyvinkin merkillinen henkilö, jonka syvempää olemusta myöhäsyntynyt tutkija ei ole kyennyt paljastamaan eikä käsittämään, tyytyä tähän pintapuoliseen, kategoriseen arvosteluun itsestään. Niin on, kuten sanottu, käynyt kreivi Saint-Germaininkin, tämän jalon, korkeasti sivistyneen ja aikalaisiaan pitkälti edellä olleen henkilön.

Kuka kreivi Saint-Germain oikeastaan oli syntyään ja sukuaan, siitä ei ole varmaa tietoa: toiset väittävät hänen olleen Espanjan kuninkaan Kaarle II:sen lesken ja erään pankkiirin poika, toiset taas, että hän olisi ollut Trans-ilvanian

on ruhtinaan Ragoczyn nuorin poika. Ylhäistä ja rikasta sukua on hän joka tapauksessa ollut, sillä koko pitkän ikänsä näyttää hän viettäneen rikkaan ylimyksen hienostunutta elämää. Onpa hän tullut kuuluksikin niistä runsaista, ihmeellisistä jalokivistä, jotka koristivat hänen pukuaan ja sormuksiaan. Hän oli moitteeton hovi- ja seuramies, vaan vailla sen aikuisten hovimiesten PAHEITA. Hän oli jalo, puhdas sielultaan. Niinpä ei hän milloinkaan, vaikkapa hän paljon liikkui ylhäisissä salongeissa, ottanut osaa seurapiirinsä mässäyksiin ja juominkeihin. Hänen ei ylimalkaan koskaan nähty edes MAISTAVAN pitopöytien herkkuja ja juomia. Tästä sai alkunsa se huhu, että kreivi Saint-Germain eli syömättä. Sitä hän ei tietenkään tehnyt, vaan oli hänellä oma yksinkertainen melkeinpä askeettinenkin ruokalistansa — ja järjestyksensä, josta hän paraasta päästä sai kiittää pitkää ikäänsä. Niin, hänen ikäänsä ei kukaan aikalaisensa varmasti voinut määritellä: siinä oli jotain salaperäistä! Hän oli aina yhtä nuoren näköinen, rypytön ja ryhdikäs kuin nuorukainen, vaan ilmeisesti hänen elämänkokemuksensa olivat kahden vanhuksen veroisia. Ihmetellen katselivatkin monet leininlyömät, ryppyiset ja hampaattomat markiisit ja kreivit, joita kreivi Saint-Germain oli tavannut »nuoruutensa päivänä», hänen kukoistavaa ulkomuotoaan tavatessaan vanhoina päivinään hänet taas hovissa ja ylhäistön seurapiirissä. Hänellä sanottiin olevan ikuisen nuoruuden ja elämän eliksiiriä, ja sitä häneltä monesti moni vanhus rukoilemalla rukoili saada edes hiukan maistaa. Kerrotaan, että hän kerran heltyikin ja tarjosi koko pöytäseuralle muutaman tipan tuota eliksiiriään sillä seurauksella, että koko pöytäseura nuortuikin tunniksi, pariksi. Hän oli nimittäin etevä kemisti ja lääkärikin, ja tuo heille tarjoamansa »eliksiiri» mahtoi olla jotakin ennen muille tuntematonta huumausainetta, jonka hän oli keksinyt. Hän ei sitä kumminkaan koskaan *kaupitellut*, niinkuin seikkailijain ja puoskarien on tapana tehdä, eikä siitä myös milloinkaan kerskunut, kuten samaisten scharlatanien ja veijarien myöskin on tapana, vaan mieluummin vaikeni tuosta tykkänään. Tuon mainitsemamme »kokeilun» teki hän vain kerran pöytäseuransa hartaasta pyynnöstä kohteliaana seuramiehenä. Hänellä ei siis tässäkään suhteessa ollut niitä ominaisuuksia, jotka luonnehtivat alhaista seikkailijaa ja veijaria. Pitkän ikänsä selitti hän johtuvan yksinkertaisesta, terveistä elämäntavoistaan ja siitä, että hän tahtonsa voimalla oli tottunut hallitsemaan niitä alhaisia intohimoja, jotka tavallisesti lyhentävät ihmislasten elämää. Niinpä hän ei juuri milloinkaan — jos ei ehkä joskus erityisestä pyynnöstä — ottanut osaa sen aikuisiin huimaaviin uhkapeleihin jo siitäkin syystä, koska hän aina tiesi *voittavansa*. Jos hän milloin pelasikin, ei hän perinyt voittoaan. Kuvaavaa kreivin jalolle luonteelle on kertomus siitä, kuinka hän kerran ilmaisemalla muutamia »voittokortteja» auttoi muutamaa pelinhimoista ruhtinatarta maksamaan huimaavan pelivelan sillä nimenomaisella ehdolla, että tämä iäksi päiväksi *lopettaisi* uhkapelinsä.

Ranskan kuninkaan Ludvik XV erikoista suosiota nautti hän sen vuoksi, että hän taisi tehdä hänelle pienistä, mitättömistä jalokivistä ihmeen suuria ja ihania hohtokiviä. Myöskin oli hän hyvä ystävä monen muun ruhtinaan ja ylimyksen kanssa, jotka kilvan kutsuivat häntä luokseen, uskoen hänelle monesti hyvinkin tärkeitä diplomaattisia tehtäviä, mitkä hän suoritti sellaisella kyvyllä ja tahdilla, kuin olisi hän ollut syntynyt juuri valtiomieheksi. Hänen seurustelutaitonsa kerrotaan olleen niin henkevää ja viehättävää, että hän astuessaan johonkin salonkiin jo ensimmäisillä sanoillaan heti käänsi kaikkien ihastuneen huomion itseensä.

Kreivi Saint-Germainistä ovat muistelmissaan näiltä ajoilta kertoneet hyvinkin seikkaperäisesti ja laajasti monet ylimykset ja ylhäiset henkilöt, joiden ei luulisi viitsineen tuhlata niin monta sivua paljaalle »seikkailijalle». Niinpä esiintyy hän kreivitär d' Adheémarin muistelmissa Marie Antoinettestä, kreivitär de Genlis'n madame de Hausset'n, Dieudonneé Thiébaultin, Hessenin prinssi Kaarlen memoareissa, Mrs. Isabel Cooper Vakley'n teoksessa »Count de Saint-Germain», kuin myös aivan vaatimattoman minun allekirjoittaneen hiljattain valmistuneessa näytelmässäni »Kreivi Saint-Germain Venäjän hovissa».

Monelle aikalaiselleen oli kreivi Saint-Germain mielenkiintoinen arvoitus, vaan ei kukaan liioin leimaa häntä »seikkailijaksi», jos ei ehkä kateellinen »markiisi» Casanova, joka, ollen itse todella seikkailija, pelkäsi, joskin aivan syyttä, kreivi Saint-Germainissä kilpailijaa alallaan ja sen vuoksi koetti parjata ja halventaa häntä mieskohtaisesti.

Kreivi Saint-Germain oli ilmeisesti paljon edellä aikaansa ja tunsi kaikesta päättäen myös enemmän luonnon salaisuuksia kuin ehkä moni myöhempi tutkija ja tiedemies. Tietosanakirjojen hänelle antamaa arvonimeä »seikkailija» kantaa hän kuin hienosti hymyilevä ylimys.

Rafael Ronimus.

KUNINGAS ARTHURIN KUOLEMA.

Alfred, Lord Tennyson.

Jo sammui päivä ja jo ilta sai
partaalla vuorilammen jäätyneen,
ennenkuin urhot tarun Arthurin
sortuivat taistelossa Lyonin.
Mut kuninkaansa, ihmeen kalvenneen
ja haavoista jo aivan uupuneen
Sir Bedivere, urho viimeinen,
olalleen nosti kantain pyhättöön,
mi niemekkeellä autiolla suri
loistoa suurta päiväin menneiden.
Nyt oli kuorinsa jo sortunut
ja risti murtunut jo tuimaan tuleen.
Se kahden suuren veden riitamaalla
törötti yöhön kuni synkkä haamu.
Kalpea kuudan värjyi taivahalla.

Nyt puhui Arthur ystävälleen näin:
»Kas, tähän päivään liittyy muisto suuri
urhoista uljaimmista päällä maan.
Kunnia vainajain on aurinko,
ja AURINGOSSA lepäävät nuo rakkaat.

Oi Bedivere, on riemu päättynyt
ääressä pöydän pyöreän ja maljan!
Me emme enää, veli, milloinkaan
puistoissa Camelotin käyskele
ja mainetöistä illoin juttele.
Oon KANSAN luonut ma, mut kuolen nyt.
Kumminkin ennustanut Merlin on,
ett' toiste vielä palajan ma tänne
ja kauan hallitsen. Mut nyt ma poistun.
Siks ota miekkani, Excalibur,
mun maineeni ja ylpeyteni ota!
Sa muistathan, kuin kalpani ma sain?
Päivänä muutamana suven aikaan
kalvosta veden käsi valkea
kohosi äkkiä ja kalpaa piti.
Ma tuonne syöksin ja tään miekan sain,
jot' olen laulussani kiitellyt:
sen maine elää jälkimaailmalle!

Nyt ota tää ja nouse jyrkänteelle,
veen vyöryvän sa syvyyteen se heitä!

Sir Bedivere niin astui pyhätöstä
ja yli hautain kuutamossa kulki,
joiss' sankareita »auringossaan» nukkui,
ja heidän ylitsensä tuuli huokui
ja vaahtoansa vyörytteli meri.
Kallion huipulle kun ehti urho,
tuokion seisoi kalpaa punniten,
jok' oli raskas urhon mainetöistä.
Jo kohos kätensä ja kalpa kirpos
ja mereen hautautui kuin ukonnuoli ....
Ja yli hautojen hän verkkaan palas.
»Sa mitä näit?» nyt virkkoi Arthur hiljaa.
»Näin käden hienon, ihan häikäisevän,
jok' kalpaan tarttui ja sen vyöryyn vei».
Vaivoin hengittäen Arthur puhui
»On hetki tullut, lähdön hetki mulle.
Mun kylmä on: se tietää kuolemaa.
Oi ystäväni, rantaan Arthur kanna!»

Rannassa keinui tumman tumma pursi
ja vallassäätyä sen kansi täysi
ja kaikki vallat suruvaattehissa.
Ja kolme naista otsanauhaa kantoi,
kuningatarten otsakoristetta.
Tuo oli kuni unten mailla näky.

Mut itkunsa nous aina tähtiin asti.
Nyt kuiskas Arthur: »Purteen tahdon ma!»
Ja otsanauhalliset häneen tarttui
ja purtehensa hienoin sormin nosti.
Ja ylväin, kaunein heistä kyyneleet
kylläiset vuodatti ja lempein nimin
viihdytti kuolevaista kruunupäätä.

Sir Bedivere näin ääneen vaikeroi:
»Oi herrani ja kuninkaani, oi,
niin yksin, herra, maailmaan ma jään!
«Pyöreän pöydän» taru päättyy nyt,
ja minä, viimeinen sen ritareista,
käyn aivan ystävättä taipaleelle,
ja päivät iltaan verkkaan pimenee,
kun on niin vierasta nyt kaikki mulle.»

Purresta puhui ystävälleen Arthur:
»Näin vanha väistyy uuden polven tieltä.
Mut Luoja kaitsee, hyvin hallitsee.
Sa tyynny, ystäväni, älä sure!
Mun puolestani rukoilethan, hyvä?
Oi enemmän kuin luulee maailma
voimalla rukouksen aikaan saadaan! —
Jää hyvästi! Ma muistan, siunaan sua.» —

Noin puhui hän, ja, katso, pursi solui
kuin uljas joutsen verkkaan ulapalle,
mi joutsenlauluansa joikuen
yl' aavain vetten viime kertaa soutaa,
pää korkeana, katse taivoon päin
ja tumman jalan viime retkeänsä
niin vakavasti ohjatessa yöhön . .

Sir Bedivere rannan kalliolta
niin kauan tarkkas solumista purren,
kuin valitus ja itku yöhön hukkui
ja laiva outoja päin maailmoita,
päin huomenta ja kohti aamukoita
soluen häipyi taivaanrannan taa,
koht' ikuisuutta ja myös Jumalaa.

Suomeksi runoillut
Rafael Ronimus.

PALVELIJA.

Otteita *Charles Lazenby*'lta.

Oppilas Mestarilleen:

»Minä olen hyvin väsynyt elämään ja kaikki aatteet minua ikävystyttävät ja ovat painona minun sielulleni. Ei ole olemassa mitään mitä haluaisin eikä ainoatakaan asemaa maan päällä, jonka tahtoisin saavuttaa. Ei ole olemassa mitään, mikä voisi antaa minulle todellista iloa. Tiedän olevani kuolematon. Jos on olemassa joku ihanne, jota kohti ihmiskunta pyrkii, niin salli minun palvella sitä ja auttaa ihmisveljiäni. Tunnen olevani hyvin vanha; salli minun siis palvella ihmiskuntaa kaikkina edessäni olevina aikoina sillä tavoin kuin se eniten tarvitsee. Mikä olisi paras palvelemisen keino — sitä en tiedä, sillä ihmisen elämän päämäärä on niin kauas kantava; mutta minä tiedän, että kaikki on hyvin ja että ihmiskunta kulkee kohti kohtaloa, joka on sekä kaunis että jalo. Älä salli minun erota ihmiskunnasta niin kauan kuin se apua tarvitsee. Anna minun olla välikappaleena, auttamassa sen kehitystä. En pyydä, että minun palvelemiseni tulisi siltä huomatuksi enkä ollenkaan välitä siitä, ketä ihmiskunnan jäsenistä palvelen, sillä k a i k k i ihmiset kulkevat samaa korkeaa päämäärää kohti. Ota minut palvelukseesi, antamaan apua siellä, missä voin sitä parhaiten antaa. En halua mitään palkintoa. Ja jos siitä tulisikin palkinto, niin en siitä huolisi, sillä olen niin väsynyt kaikkiin palkintoihin. Salli minun siis tulla ihmiskunnan palvelijaksi.

Mestari oppilaalleen:

»*Tämä valintasi, lapseni, on aivan erilainen kuin edelliset. Siinä, minkä nyt valitset, tulee sinun seisoa aivan yksinäsi. Ihmisten silmissä sinä et tule näyttämään suurelta ja viisaalta — päinvastoin. Sinulla ei koskaan tule olemaan rikkautta, sillä sinun rahasi tulevat kuulumaan rodulle eikä koskaan sinulle itsellesi. Sinulla, mahdollisesti, ei tule olemaan kotia eikä kauniita vaatteita ja vieläpä tulet näkemään nälkääkin joskus. Sinä tulet ponnistelemaan auttaaksesi ihmisiä, mutta tuletkin kohtaamaan siitä pilkkaa. Sinä tulet aina näkemään, kuinka he tuottavat itselleen kipua ja tuskaa ajatuksillaan ja töillään ja tulet tuntemaan itsesi voimattomaksi niitä estämään, mutta sinun tulee olla valmis auttamaan silloin, kuin tuska on tullut näkyviin. Tulet kulkemaan maailmaa edes ja takaisin ja harvoin kohtaat ihmisiä, jotka palvelevat niinkuin sinä palvelet. Sinulla ei tule olemaan erikoisia ystäviä, sillä sinä tulet olemaan kaikkien ihmisten palvelija ja maailman ystävyys ei ole samaa laatua. Tulet tuntemaan itsesi yksinäiseksi ja sinulla tulee olemaan suruja sellaisten ihmisten taholta, joita et ole koskaan tavannut etkä tule tapaamaan kenties moniin aikakausiin. Sinä olet sotilas, joka on antautunut karkeaan palvelukseen sodassa, mikä sota tulee kestämään*

niin kauan kuin ainoakaan ihmisolento tarvitsee apua. Siinä, mitä nyt haluat, on niin vähän sitä, mitä ihmiset kaipaavat. Sinä et tule omistamaan mitään. Koko sinun olemuksesi voi tulla käytetyksi joskus mitä vastenmielisimpiin tehtäviin. Elämän toisensa jälkeen tulet sinä kulkemaan niiden keskellä, jotka eniten tarvitsevat apuasi, olkoonpa se sinulle miellyttävää tai vastenmielistä. Sinun uskollisuutesi tullaan panemaan koetukselle tuhansilla eri tavoilla. Sinä tulet käymään läpi ankaran harjoituksen ja tulet saamaan vähän tunnustusta. Sinun päällikkösi tulee sinua useammin moittimaan kuin kiittämään. Aineellisen etujesi uhraaminen ei tule tuntumaan ihmisistä miltään erikoiselta, sillä jokainen muka olisi tehnyt samoin. Jokainen elämäsi tulee olemaan täynnä kärsimystä, sitä varten että voittaisit kokemusta ja oppisit myötätuntoa kaikkia ihmisiä kohtaan. Sinä tulet tuntemaan surua ja tuskaa ja voitpa vielä joskus peräytyä kauhusta; sinä et tule saamaan mitään palkkaa tästä kaikesta, ainoana palkkanasi tulee olemaan rakkaus, jota sinun tulee alinomaan vuodattaa itsestäsi muihin. Ajattele siis tarkoin ennenkuin valitset tämän tien.»

Ja oppilas vastasi: »Minua varten ei voi olla muuta tietä». *Tahdon tulla ihmiskunnan palvelijaksi.*

Mestari hymyili ja poistui.

SISÄLLYSLUETTELO:

Tänä

joulujuhlana

valaiskoon

ja

johtakoon

meitä

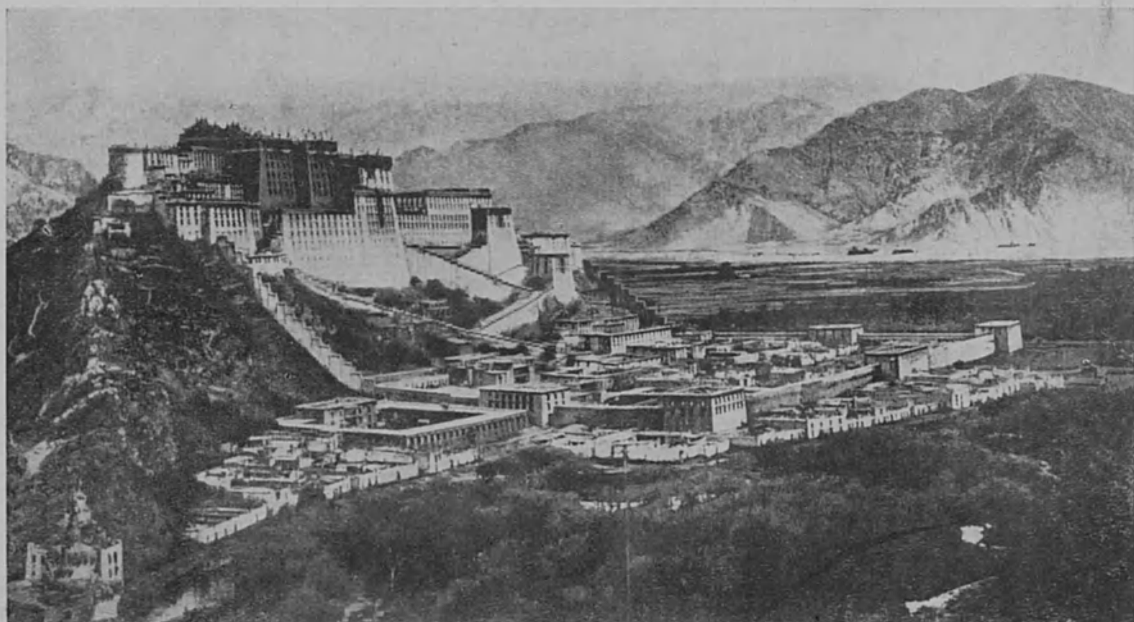
totinen

valo.

Helsinki, 1925. Kirjapaino Monotypos.

N:o 1. (Uusi sarja) Tammikuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

Lha-sa, Tibetin salaperäinen pääkaupunki. Kuvassa näkyy Potala, Hänen Pyhyytensä Dalai Laman virallinen palatsi. Dalai Lama on Chenraisin 13:nnes ja profetian mukaan viimeinen ruumistuma.

SISÄLLYSLUETTELO:

HINTA 5 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,
kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y. m.

Maunu Teräkivi, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella: G. E. O. Knight, Temppelikatu 14/3, Helsinki, ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava: IHMISEN konttori, It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 40:—, 1/2 v:lta 25—, ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 80:— postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi lehden konttori, It. Viertotie 67, Helsinki, puhelin 99 24, seuraavat asiamiehet:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Töölön Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Hanko:
Drake, Hj., apteekkari.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Iisvesi:
Holmström, Selma, rouva.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seurantalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as.:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtilä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

IHMINEN

N:o 1. (Uusi sarja) Tammikuu 1926. 4:s vuosik.

Rakkaus on se lain täyttämys, joka yhdistää näkyväisen ja näkymättömän. —
Annie Besant.

RAUHA JA SOTA.

Idealisteina meidän tulee olla ehdottoman suoramielisiä ihmisiä kohtaan kysymyksen ollessa mielipiteestämme ja asenteestamme sodan suhteen. Emme pyydä ketään liittymään joukkoomme sellaisin tunnuslausein, jotka joko nyt tai vast'edes jollakin tavoin tai keinoin voitaisiin ymmärtää ja tulkita väärin. Me sanomme hyvin avoimesti ja valittaen, että kun kaikki pyrkimyksemme rauhaan ovat rauenneet tyhjiin, turvaudumme voimaan, taataksemme laajemmat rauhan oikeudet siinä maailmassa, jonka tuloon me alunperin uskomme ja eteen työskentelemme.

Meidän oppimme olennainen osa on usko — usko itseemme, usko ihmisyyteen, usko tarkoitusperiimme ja kykyymme viedä se aate, jonka hyväksi teemme työtä, suotuisaan ja kerran voitolliseen loppuun.

Meidän on pakko rajoittaa aatteitamme. Asetamme rajoja yrityksillemme voidaksemme lähettää aatteemme matkallensa. Uskomme, että aatteiden rajoittaminen on yleisen rauhan vuoksi välttämätöntä. Mutta vaikka näin rajoitammekin aatteemme, me näemme kuitenkin tämän ihanan maailman rauhan propagandamme rajattoman näyn tulevaisuudessa. Näkyä aletaan tajuta ihmeellisellä tavalla kaikkialla. Suomessa on paljon ajattelevia ihmisiä, jotka ovat odottaneet juuri tällaista tapahtumaa mielikuvan tajuamiseksi ja satojentuhansien ihmisten jalomielisyyden ja paremman minän nostattamiseksi.

Rauhan asiaa aijomme ajaa taidolla, tarmolla, ajatuksin, uhrauksin, kunnes kansainvälinen aate, jota se edustaa, tunnustetaan niin yleisesti, että sen päivän koitto ei ole kovin etäällä, jolloin sodan kauhut ovat olleet ja menneet ja rauhan suomat väljemmät olot ovat ihmislasten osana.

G. E. O. K.

MUUAN SIELUTIETEELLINEN IHME.

Englantilaisen sielutieteellisen aikakausilehden »Proceedings of the Society for Psychical Research» joulukuun numerossa selostaa S. G. Soal, lontoolainen taiteen professori ja tieteiden kandidaatti, mielenkiintoisia kokeitaan spiritistisen medion kanssa. Mediumina oli rva Blanche Cooper, ja kokeilut toimitettiin Brittiläisen Sielutieteellisen Oppikunnan eräässä huoneessa, ja vallitsi näitä istuntoja pääasiallisesti kolme eri ilmoitusten tuojaa, nim. Soalin velivainaja, hänen entinen koulutoverinsa ja kolmantena hra Soalin mielessään kuvittelema henkilö.

S. G. Soal hylkää luulon, että medio harjoittaisi tietoisesti petosta, mutta uskoo vahvaan suggestioon, jota todistavat kaikki kolme tapausta, joissa hänen ajatuksensa itsetiedottomasti siirtyvät medion tajuntaan. Soalin velivainajalleen medion kautta tekemät kysymykset saivat vastaukseksi viittauksia erinäisiin tapauksiin, jotka he molemmat tunsivat, mutta jotka, varsinkaan muutamat, eivät kaiken todennäköisyyden mukaan olleet tuttuja kenellekään kolmannelle henkilölle. Parissa tapauksessa mainittiin asioita, joita Soal ei voinut tietoisesti muistaa, mutta jotka hänen veljensä aikaisempi leikkitoveri vahvisti oikeiksi, ja jää jäljelle mahdollisuus, että Soal on ne joskus tiennyt ja säilyttänyt alitajunnassaan.

Merkillisin tapaus tässä sarjassa oli Soalin veljen ilmoitus medion kautta, että hän oli joskus piilottanut muistorahan kertomatta siitä kenellekään. Tämän ilmoituksen saatuaan Soal ja hänen toinen veljensä kaivoivat neuvottua paikkaa ja löysivät pyöreän lyijykappaleen, jota jokin poika olisi voinut nimittää muistorahaksi eli »metalliksi», vastaten eräissä muissakin suhteissa sen kuvattuja yksityisseikkoja, eikä sitä oltu aivan äskettäin haudattu maahan.

Eräässä toisessa tapauksessa rakenteli Soal mielikuvituksessaan vähitellen kertomusta olemattomasta henkilöstä paikallis- ja perhesuhteineen, ja kertomuksen aste asteelta kehittyessä saatiin mediolta vastaavia »ilmoituksia».

Huomattavin tapaus on kuitenkin se, joka ilmeni hra Gordon Davis'in suhteen. Tämän oli Soal tullut tuntemaan koulussa poikana, ja olivat he tavanneet sivumennen toisensa ja keskustelleet ollessaan molemmat kadetteja, ja Soal oli saanut valheellisen ilmoituksen, että hän oli kuollut.

Davisin »henki» esiintyi eräässä istunnossa omasta aloitteestaan Soalin kutsumatta. »Ensi hetkestä alkaen», kertoo Soal, »sain sellaisen vaikutelman, että ääni oli minulle tuttu, vaikken heti voinut muistaa kenen se oli.» Puhetapa oli hyvin luonteenomainen ja muutamat tosiperäiset viittaukset koskivat kouluajan muistelmia ja sota-ajan keskusteluja. Kun Davis myöhemmin sai lukea selostuksen istunnosta, huomasi hän heti puhetavan sellaiseksi, jota hän olisi luonnollisesti voinut käyttää. Kului kolme kuukautta, ennenkuin Soal sai tietää Davisin vielä elävän, ja silloin hän perinpohjaisesti pohti hänen kanssaan kysymyksessä olevia »ilmoituksia» saaden lopputulokseksi selityksen niiden eräälle tärkeälle ominaisuudelle.

Soalin kokeiden yleinen tarkoitus oli, kuten manittu, osoittaa, ettei »ilmoituksissa» tullut esille mitään, joka ei jo olisi ollut hänen omassa tiedossaan, vaikka ehkä vain alitajunnassa. Alitajunta näytti todellakin tarjoavan paraimman tien kosketuksille.

»Kysymysten tekijä saa harvoin heti vastauksen *jos kysyjällä on oikea vastaus tajuisessa tiedossaan.* Sellaisissa tapauksissa tavallisesti havaittiin, että mielteen täy-

tyi palata kysyjän alitajuntaan, ennenkuin se voi tulla esille medion kautta automaattisesti. Ilmoitusten antaja eli vastaaja kysyttäessä tällaisissa tapauksissa, tavallisesti vastasi: » En voi sanoa sitä nyt, mutta koetan myöhemmin.» Sitten istunnon myöhemmällä ajalla, kun kysyjä oli kokonaan unohtanut asian, tuli oikea vastaus. Silloin taas, kun kysyjä ei tiennyt oikeata vastausta, saatiin suoraan kysymykseen usein heti vastaus.»

Näin on kerääntynyt hyvin vakuuttavia seikkoja, jotka viittaavat siihen, että minkä kysyjä tavalla tai toisella tietää, siirtyy hänen tajunnastaan medion tajuntaan.

Mutta Gordon Davisin »ilmoituksissa» oli merkillistä se, että niissä kuvattiin hänen asuntoaan toisenlaiseksi kuin se silloin oli, mutta kuvaus vastasi hämmästyttävästi toista asuntoa, johon hän myöhemmin muutti. Ilmoitettiin alkukirjaimet sen tien nimestä, jonka varrella talo sijaitsi, puhuttiin portaiden »hauskasta, hämärästä tunnelista», maiseman näköaloista (yhdestä hyvin tarkkaan), kukkien runsaudesta ja erinäisistä koristeellisista vaaseista ja kynttiläjaloista. Kuvattu talo oli sama, jonka Soal näki käydessään Davisin luona kolme vuotta myöhemmin. Davisin muistikirjan tarkastelu todensi, että hän oli kolme päivää ennen istuntoa käynyt tarkastamassa taloa ja hänen ajatuksensa askartelivat siinä tarkoituksella vuokrata se. Ilmoituksessa oli mainittu »viisi tai kuusi ja puoli porrasaskelta». Talon portaissa oli todella kuusi askelta, joista pohjimmainen oli hyvin matala.

»Ilmoitusten» ja todellisuuden yhtäläisyyttä ei tässä tapauksessa voida selittää johtuvaksi telepatiasta Soalin ja medion välillä. Soal ajatteli, että Davis oli kuollut, ja jos hän olisi ajatellut hänen taloaan, niin olisivat ajatukset kohdistuneet vain hänen entisiin asuntoihinsa. Jos telepatia oli vaikuttamassa, olisi se vain voinut olla kaukaisempaa laatua — Davisin ja medion välillä. Ja edelleen ajatellen joudutaan luonnollisesti erääseen toiseen olettamukseen, joka asettaa nämä ilmiöt sukulaisuuteen Einsteinin teorian kanssa. Sillä Soal sanoo:

»Asialla on erikoinen mielenkiintonsa suhteessa teorioihin, joissa aineellista maailmankaikkeutta pidetään neliulottuvaisena, ollen aika neljäntenä ulottuvaisuutena. Tämän käsityskannan mukaan on ihmisellä ulottuvaisuus ajassa samoin kuin kolme muutakin ulottuvaisuutta. Ne ovat olemassa kokonaisuudessaan riippumatta siitä erityisestä hetkestä, jolloin haluamme niitä tarkastaa. Gordon Davisin persoona otettiin tutkittavaksi ajan virran määrätyssä kohdassa, toisin sanoen, kolmiulottuvainen osa otettiin hänen neliulottuvaisesta kokonaisuudestaan. Hänet kuvattiin v. 1922 ilmestyäkseen sellaisena kuin hän tuli olemaan uudessa ympäristössään v. 1923.

A. A. T.

KAHDESTOISTALYÖNTI.

Pysähdy, veljeni, hetkeksi kesken rientoasi kuuntelemaan hiljaisuutta ympärilläsi. — Näetkö tuon valkean maan, lumenpeittämän metsän ja hiutaleiden pehmeän, äänettömän putoilun. Jotakin tavallisuudesta poikkeavaa on tässä hiljaisuu-

dessa, hämärillä kujilla ja tyhjentyneillä teillä — eikö olekin maahan laskeutuvassa pimeydessä salaperäistä juhlatunnelmaa.

Katso, veljeni, olemme tulleet rajapyykille. Kuule, kaksitoista kumahtavaa lyöntiä jo ilmoittaa tuon aikamäärän, jota kutsumme vuodeksi, kuluneen. Uusi taival on edessämme, outo ja tuntematon. Eikä kukaan meistä ihmislapsista, joita ajanvirta mukanaan kuljettaa, voi aavistaa mitä tuo alkava kierros, uusi vuosi, tuo tullessaan.

Mitä toi sinulle tuo entinen, joka jäi noiden kahdentoista lyönnin taakse ikuisiksi ajoiksi; häipyi sydäntalven yöhön, josta et edes koko elämäsi hinnalla voi ostaa hetkeäkään takaisin, sillä tuo näkymätön lukko, nuo kaksitoista lyöntiä, joiden synnyttämä ääni jo häipyi avaruuteen, on sulkenut vanhan vuoden kaikkine elämyksineen meiltä ikuisiksi ajoiksi. Ei mitään tilaisuuksia muutoksiin, ei mitään mahdollisuuksia korjauksiin menneen suhteen, ei mikään takaisin palaaminen tule kysymykseen, eteenpäin on jokaisen kuljettava ajanvirrassa päin tuntematonta päämäärää.

Ystäväni, veljeni, eikö mennyt vuotesi ollut täysin toivomustesi mukainen? Enemmän onnea olit ehkä odottanut, suurempaa menestystä, isompia voittoja. — Tuli pettymyksiä, tuli vaikeuksia ja mielenmasennusta. — Mutta et sinä kumminkaan lannistunut ja nyt odotat uutta parempaa vuotta, uusia mahdollisuuksia, joista entisten kokemusten nojalla voit hankkia enemmän etuja — ethän sinä kumminkaan toivoasi menettänyt. Kun äsken vastaan tulleelle ystävällesi toivotit onnellista uutta vuotta, ajattelit mielessäsi: kunpa se sitä olisi minullekin.

Tunnemme itsemme onnellisiksi niinkauan kuin osaamme *toivoa*, mutta joskus käy kuitenkin niin, että tuleva kierros, uusi vuosi antaa meille vielä vähemmän kuin se entinen, jonka olemme jo aikasemmin taaksemme jättäneet. Silloin sanomme: onhan kuitenkin hyvä, että emme voi edeltäpäin tulevaan aikaan katsahtaa.

Nuoruus ja miehuusijässä me kuitenkin yhä odotamme tuota *onnellista* uuttavuotta, joka korvaa entiset pettymyksemme, toteuttaa suunnitelmamme ja auttaa meidät toivomaamme päämäärään, mutta kun noita vuosikierroksia yhä karttuu matkallemme, ruumiimme kuluu ponnisteluista ja alkaa osoittaa jo rappeutumisen merkkejä ja tuota onnenvuotta vaan ei kuulu, silloin sanomme, että eihän se elämä anna mitä lupaa eikä tyydytä toiveitamme. Me luomme täällä vaan unelmia, joita emme kykene todellistuttamaan. Yksi meistä tulee silloin tyytymättömäksi ja katkeraksi, toinen koettaa alistua kohtaloon, ja ne jotkut harvat, jotka todellakin ovat saavuttaneet itsellensä ottaman päämäärän, *eivät* ole onnellisia.

Mitä tämä elämä sitten onkaan? Onko se salaperäinen voima, joka meidät on viskannut tänne tarkoituksella pannut ihmiset oloihin, joissa he eivät voi olla onnellisia? Sisäinen olemuksemme jo kieltää tämän. Meillä on omassa itsessämme vakuutus, että toisin on ollut Luojan alkuperäinen tarkoitus, että meistä on aijottu onnellisia olentoja asumaan maata rauhassa ja keskinäisessä rakkaudessa, vaikka tilanne täällä onkin näin muuttunut — Eikö sitten Hänelläkään, elämän sytyttäjällä, ole ollut voimia suunnitelmaansa toteuttamaan?

Hän on pannut meidät sitä toteuttamaan yhdessä hänen kanssaan. Me Korkean Isän lapset olemme sitävarten saaneet *vapaan* tahdon. Meidän oman valintamme varaan on jätetty päämäärä johon pyrkiä, sen onnen valinta, jota itsekukin tavoittelemme.

Mutta meidän useimpien valinta on väärä ja siis se onni, jota kohti pyrimme, ei ole oikea onni. Tämä aiheuttaa onnettomuutemme. Me olemme joutuneet ristiriitaan alkuperäisten lakien kanssa, lakien, joissa maailman syntysanat luetaan.

Nuo sanat ovat myös kerran meidän omaan poveemme kirjoitetut, mutta se kirjoitus on päässyt sieltä himmenemään. Mikä on sen sieltä kuluttanut? Vapaan tahdon väärin käyttö. Väärän onnen, aineellisen menestyksen tavoittelu täällä, jossa meidän tulisi ennen muuta etsiä katoamatonta päämäärää, Ylhäisen Isämme valtakuntaa.

Kuinka siis menetellä? Miten päästä takaisin siihen mistä lähdettiin. Kuinka osaisimmekaan toimia sopusoinnussa noiden lakien kanssa, joiden merkit povestamme ovat melkein jäljettömiin kadonneet.

Meidän Isämme ei ole jättänyt lapsiaan orpoina tuntematonta korpea samoilemaan, vaan on lähettänyt oppaita, salaisten lakien tulkitsijoita, soihdun kantajia, jotka tietä näyttäen ovat valmiit astumaan uudelle taipaleelle, matkalle, jonka vaiheet ovat silmiltämme salatut.

Oppaita on monta, kenenkä siis valitsemme? — Hänet, joka meille lain puhtaimmin tulkitsee.

Kuka on hän?

Jeesus Kristus.

Hän on heistä kaikista suurin. Hänen huuliltaan totuus puhtaimmin kajahtaa.

— Onko se varma, epäilet sinä.

Veljeni, ystäväni, jos tunnet jonkun suuremman, mene sitten hänen luokseen.

Uudenvuoden aattona v. —25.

Ilma Wirtala.

SUHTEELLISUUS.

On hyvin vaikeata suppeasti tehdä selkoa sellaisesta aineesta kuin suhteellisuus, mutta koetan noudattaa *Ihmisen* toimittajan pyyntöä ja esitellä käsitteen mahdollisimman viehättävällä tavalla.

Jokainen tietää, että kaikki käsitteemme ovat suhteellisia. Mainitkaamme esimerkiksi vasen ja oikea. Ystävällinen järjestyksenvalvoja sanoo teille Hufvudstadsbladetin konttorin olevan kadun oikealla puolella. Siinä ei ole mitään ajatusta, sillä riippuu ilmeisesti siitä, mitä Helsingin katua pitkin kuljette. Mutta, jos te puhutte Suezin kanavan oikeasta ja vasemmasta laidasta, niin siinä on jotakin ajatusta, mutta sekin on tietysti suhteellinen siihen suuntaan, mihin laiva kulkee. On käsitteet eteen ja taakse, ne tuntuvat selville esimerkiksi jonkun laivan suhteen, mutta laiva saattaa kulkea ympyrää, ja silloin ei lainkaan ole ehdotonta suuntaa.

Mainitkaamme itä ja länsi. Ne tarkoittavat maapallon paikallissuhteita. Lontoolaiset sanovat Helsingin olevan Lontoosta itään ja Pietarista länteen. Ilmeisesti riippuu puheemme idästä ja lännestä siitä, missä olette puhuessanne, sillä mikään ei näytä samanlaiselta kaikista katselijoista maapallolla. Ellei jokin käsite ole sama kaikille, niin se ei ole absoluuttinen, ehdoton. Onko olemassa mitään ehdotonta?

Ajatelkaa suuntia ylös ja alas. Jos maapallo olisi lattea ja likkumaton avaruudessa, niin ylös ja alas olisivat ehdottomia käsitteitä kaikille. Mutta maa on pallo, eli lähimain pallo, ja ylös ja alas merkitsevät eri suuntia eri ihmisille. Ylös ja alas Suomessa muodostaa kulman vastaavan Englannin suunnan kanssa. Ylös ja alas jotakin vuorta on suhteellinen tuohon vuoreen.

Ottakaamme suuri ja pieni. Sanomme kiertotähti Jupiteria suureksi ja Maata pieneksi. Mutta maapallo on tosiaankin suuri — meihin verrattuna. Mitä me sitten oikein tarkoitamme? Mikä on meidän ehdoton mittamme kokoa arvostelta-essa? Meillä ei sitä ole lainkaan. Meillä on vaan tapa ajatella, että jokin ihmisruumista paljon kookkaampi on suuri, jokin pienempi pieni. Emme voi kuvitella suuren rajoja, koon rajoja. Tähdet ovat sunnattoman suuria. Niiden koko on mitattu. Niiden joukossa on monta, joiden sisäpuolella maapallo joutuisi kiertämään rataansa, jos ne asetettaisiin auringon tilalle. Mitä sitten avaruus? Onko se ääretön? Enme yksinkertaisesti tiedä.

Jättäkäämme suuri pois mielestämme ja tarkastelkaamme pientä. Onko pienuudella raja? Minkätähden olisi? Onko atoomi pienin ajateltavissa oleva kappale? Ei, elektroni on paljon pienempi. Kuinka paljon elektronia pienemmät ovat siitä pienemmät kappaleet, jos niitä on? Emme tiedä.

Missä tapaisimme minkään ehdottomuuden. Ottakaamme kylmä ja lämmin. Sanomme jonkin kappaleen olevan lämpöisen, kun se ylittää ihmisruumiin lämpötilan, ja että jokin on kylmä, jos sen lämpötila on alhaisempi kuin ihmisruumiin. Tiedämme, ettei ole absoluuttista kuumuutta. Aurinko on kuumin kappale, minkä nykyään tunnemme, mutta fysiikka opettaa että täytyy olla olemassa vielä kuumempia kappaleita kuin aurinko. Merkillistä kyllä, on olemassa kuitenkin absoluuttinen kylmyys, avaruudessa kauttaaltaan sama, ja on se 273 astetta alapuolella tavallisen Celciuksen lämpömittarin nolla-asteen. Se tunnetaan jokseenkin tarkkaan, noin yhden asteen varmuudella. Aineella on siinä lämpötilassa merkillisiä ominaisuuksia, esimerkiksi täydellinen sähkön johtamiskyky.

Mitä on aika? Puhumme »ennemmin ja myöhemmin», »ennen ja jälkeen», »mennyt ja tuleva». Mitä näillä todella tarkoitamme? Ovatko nekin suhteellisia käsitteitä? Ensi silmäyksellä joku ehkä olisi valmis vahvistamaan, että mennyt on mennyttä ja tuleva tulevaista ja nykyisyys olisi eroittava linja näiden kahden välillä. Mutta ei ole olemassa absoluuttista aikaa.

Voimmeko sanoa, että kaksi tapausta sattuu samaan aikaan, vai emmekö? Sanotte: »totta kaiketi, minä olen nähnyt sattuvan! Minä näin erään miehen kuolevan juuri samaan aikaan kuin revontulet näkyivät». Mutta katselija ei ole ottanut huomioon aikaa, jonka valo on vaatinut saapuakseen hänen silmäänsä. Revontulet ovat leimunneet pitkän matkan päässä, mutta mies kuoli sangen lähellä häntä. Vuonna 1901 havaittiin uuden tähden syttyvän Perseuksen tähtiryhmässä. Milloin se tapahtui? Silloinko, kuin te sen havaitsitte? Ei suinkaan. Se tapahtui v. 1603, ja me kutsuimme sitä »uudeksi» tähdeksi. Sanansaattaja, joka toi meille sanoman »uudesta» tähdestä, oli valo ja tarvitsi 298 vuotta saavuttaaksensa meidät. Nähdessämme tähden, näimme sen siinä tilassa, jossa se oli lähes kolmesataa vuotta sitten. Siis nykyisyys on menneisyyttä. Mennyt vallitsee nykyistä ja me huomaamme ensi kuussa, että ajattelevia ihmisiäkin vallitsee tuleva.

B. S. L.

Jatkuu.

MITEN JOULUKELLOJEN SOINTU LASKEUTUI SYDÄMEENI.

Joulukellot soittivat sydämeni ovelle, soittivat hiljaa ja varovasti. Hellävaroen lähestyivät sävelet sisäistä olemustani, sillä tulikielillä viritettynä oli niiden kosketus samalla elvyttävä sekä hävittävä.

Elvytyksen tunsin syvällä olemukseni sydämessä, samalla kuin vuodatin kyyneleitä tuntiessani persoonallisuuteni syyllisyyden synnit sydämessäni. Minuun vuodatettu voima valaisi sisäistä silmääni, elvytti jumalalliset tunteeni ja paljasti minut alastomaksi itselleni.

Näin taasen menneisyyden tekojeni syvät, sydämeeni syöpyneet juuret, ja vaikka ne olivatkin jo surusta kuihtuneet ja kuivaneet, sitoivat ne vielä sieluani verkkokudoksen tavoin, estäen minua selkeästi esteettä näkemästä sydämeni kirkkauteen, jossa uusi elämä värähteli ja liikkui.

Tunsin ihmisyyden kahleet jumal'ihmisessä, tunsin surun sointuvan äänen entisyydestäni, mutta kuulin siinä nyt uuden soinnun.

Tunsin, että ihmissydämiin on vieläkin surun avain tehokkaampi kuin ilon suihkulähde, kirkkaine puhtaine pisaroineen.

Tunsin Säälin Mestarien armoa, kun meitä liiallisuuksista pidättävät, niin surujen kuin ilojenkin teillä.

23/12 1925.

A. M.- A.

SHINTO.

Jaappanilaiset ovat ensi sijassa mannermaalainen rotu. Heidän kielensä ja ruumiinsa ominaisuudet todistavat vastaansanomattomasti, että he ovat lähtöisin Pohjois-Aasiasta, ja maantieteelliset laskelmat viittaavat siihen, että heidän alkukotinsa on ollut Korea. Heidän ensimmäinen ilmestymisensä niille saarille, jotka nyt kuuluvat heille, tapahtui siihen aikaan, jolloin saaret mantereesta eroittava salmi ei vielä ollut niin leveä ja syvä kuin nykyään. Tuskin tarvinnee minun mainitakaan, että jaappanilaiset ovat hyvin lahjakasta kansaa. Heidän älylliset voimansa, joita jo on koeteltu taistelutantereilla, tieteen ja diplomatian aloilla ja itsensä hillitsemisessä, ovat varmasti korkealla, muiden aasialaisten kansojen yläpuolella, ja tämä seikka lienee paras vakuus niiden suurien muutosten kestäväisyydestä, jotka on pantu toimeen yhden ainoan miespolven aikana ja keskiajan liioitellusta feodaalijärjestelmästä ovat johtaneet nykyaikaisia kehittyneimpiäkin käsitteitä vastaavaan valtio- ja yhteiskuntamuotoon. Tämä järjestelmä ei vielä ole ulottunut alempiin kansankerroksiin, varsinkaan talonpoikiin. Kun heillä kuitenkin on synnynnäinen vastaanottavaisuuden lahja, ja he ovat tavattoman ennakkoluulottomia, on uuden järjestyksen voittokulku kaikkien kansaluokkien keskuudessa taattu.

On kysytty, mikä rotusukulaisuus on jaappanilaisten ja kiinalaisten välillä. Tähän voidaan vastata, ettei heitä yhdistä sen läheisempi sukulaisuus, kuin on indoeurooppalaisen rodun kaukaisimpien jäsenten välillä. Päinvastoin kuin muilla aasialaisilla roduilla ei jaappanilaisilla itsellään ole säilynyt tietoja alkuperästään. Ei siis voida määritellä sitä uskontoakaan, joka oli saarille ensimmäisinä muuttaneilla tulokkailla.

Ennen kiinalaisen opetuksen tuloa maahan viidennellä vuosisadalla, ei jaappanilaisilla lainkaan ollut kirjallisuutta, ja ensimmäiset alkuperäiset jaappanilaiset kirjoitukset, joita on löydetty, ovat kahdeksannen vuosisadan alkupuolelta. Shinton opista, Jaappanin valtionuskonnosta, saadaan tietoja kirjasta »Jengishiki», joka kuuluu erääseen kokoelmaan kymmenennen vuosisadan alusta. Siinä on m. m. tietoja shinto-palveluksesta ja on se erittäin arvokas niille, jotka haluavat tutustua jaappanilaisten ajatustapaan. Shinto on kokonaan polyteistinen uskonto, ja luetaan sen jumalat miljoonissa. Vanhimpien tietojen mukaan on kivillä, puilla, vieläpä veden kuohullakin y. m. s. puhelahja. Myöhemmin tapahtui muutoksia sikäli, että eräitä vanhoja jumalia hävisi ja toisia tuli niiden tilalle.

Muuan henkinen seikka shintossa ansaitsee erikoista huomiota. Eräät jumalat kuvataan välittäjiksi tämän maailman ja taivaan välillä. Vaikkei missään shintokirjoissa suoraan opetetakaan sielun kuolemattomuutta, on kuitenkin olemassa eräs maa, kuten kerrotaan, johon muutamat jumalat kuoltuaan siirtyvät.

Siinä mainitaan asuvan kuoleman ja tautien erilaisia ruumistumia, mutta ei inhimillisiä olentoja tai heidän henkiänsä. Saman kirjan muissa osissa päätellään, että maa, johon jumalat siirtyvät, ei ole muuta kuin haudan muunnos.

Shinton luonnonjumalat, kuten muidenkin uskontojen, ovat todellisia ruumisolentoja, joita yksinkertaisesti pidetään inhimillisinä olentoina. Aurinko esimerkiksi ei ole vain taivaan olento, joka jättää maailman pimeyteen vetäytyessään luolaan, vaan se on kuningatar, lapsi ja äiti. Se tekee kaikkea mitä ihminenkin. Se neuloo, kehrää, kantaa vettä, kylvää siementä j. n. e. Se ei kuitenkaan ole henkiolento. Sen teot ovat elävien miesten ja naisten tekojen eikä ruumiittomien henkien tekojen jäljittelyä. Henkiä ja haamuja ei shintossa lainkaan ole.

Voidaan sanoa, että shinto oli alussa raakaa luonnon palvelemista ja muodostui myöhemmin, erittäinkin viime aikoina uskonnollisena järjestelmänä valtiolliseksi laitokseksi, kuten kristinoppikin monessa suhteessa on muodostunut. Nykyään on shinto eroittamattomasti liittynyt vallassa olevan hallitsijasuvun etuihin, sillä mikadoa pidetään aurinko-jumalattaren välittömänä jälkeläisenä. Tästä johtuu sen kolme pääkäskyä, a) kunnioita henkiä, joiden ylin edustaja maan päällä on keisari, b) kunnioita häntä hallitsijanasi, c) tottele hänen lakejansa, ja siinä ovat kaikki ihmisen velvollisuudet. Ei ole mitään siveyden lakia ja asiantuntevat kertojat ovat sanoneet, että mikadon tahto on ainoa oikean ja väärän mittapuu.

Mutta paitsi tätä »eksegeesiä» voidaan shintoa korkeammassa muodossaan nimittää kehittyneeksi deismiksi, vastapainoksi sen alemmalle muodolle, sokealle hallituksen käskyjen kuuliaisuudelle. Uudessa shinton selityksessä tavataan paikoittain heikkoja viittauksia korkeimpaan luojaan, kuolemattomuuteen, vieläpä rangaistukseen ja palkintoonkin vastaisessa elämässä. Epämääräisesti mainitaan jostakin korkeasta koko avaruuden täyttävästä olennosta, liian mahtavasta ja epätodellisesta henkilöllistymään ja rukouksessa puhuteltavaksi, josta kaikki olennot ja

kappaleet ovat saaneet alkunsa ja johon ne jälleen paalaavat. Shinto ehdottomasti kallistuu panteismiin, mutta vaikka siten persoonallisen jumalan olemassaolo tuntuukin mahdottomalta, on kuitenkin Shinto-Temppeli olemassa, joka nähtävästi on tarkoitettu itsenäisiksi ajateltujen taivaan olioiden ja luonnonvoimien, »henkien» palvelemiseen, ja näitä jumalia kuten jo mainittiin on kahdeksan miljoonaa.

K.

UUSI VUOSI — SALATTU AIKA.

Mutta kun he olivat lähteneet kaupungista, eivätkä vielä kauaksi jontuneet, sanoi Josef hovimestarillensa: »Nouse ja aja takaa miehiä, ja kun heidät saavutat, niin sano heille: miksi olette te hyvän pahalla maksaneet?
Eikö teillä ole se, josta minun herrani juo ja josta hän salattuja asioita tiedustelee? Te olette pahoin tehneet!»

1 Moos 44: 4—5.

Olemme siirtyneet uuteen vuoteen. Ihmiset ovat tervehdyksensä vaihtaneet ja onnellista uutta vuotta toisillensa toivottaneet. He ovat tinansa valaneet ja »taikoja tehneet».

Olisihan houkuttelevaa saada kurkistaa tulevaisuuden esiripun taa, joskaan se ei olisi aina niin hedelmällistä. Voisihan näet sattua, että tulevaisuus paljastuisi niin synkkänä, ettei sen tietoisuudessa jaksaisi elämäänsä elää. Siksipä lieneekin parasta, että maailmassa on niin paljon salattuja asioita. Vain muutamilla armoitetuilla on oikeus ja rohkeutta tarpeellisissa erin jakaa ihmisille tietoa salatuista asioista.

Kaikilla on kuitenkin ikäänkuin verissä halu vilkaista tulevaisuuteen. Melkein jokainenhan on antautunut mustalaisten, noiden salatieteisiin perehtyneiden egyptiläisten jälkeläisten käsiteltäväksi, ja muutoinhan ei olisi selitettävissä povarien ammattikunnan mahdollisuus. Tämä on tapahtunut puoleksi leikillä, mutta useimmassa tapauksessa lienee mukana totta toinen puoli. Sillä ihmisissä on ikivanhana perintönä säilynyt usko salattujen asiain olemassaoloon, vaikkakin siihen kuumeisen arkielämän humussa ei enää kiinnitetä tarpeellista huomiota. Samasta seikasta johtuu johtopäätösten tekeminen uuden vuoden yön tinamuodostuksista ja sama seikka on syynä maljaan kurkistamiseen, sanan syvällisemmässä merkityksessä. Tahdotaan metallimuodostuksissa huomata lupauksia rikkaudesta ja menestyksestä, ja joku vastaanottavainen mieli saa maljasta tosiaankin nähdä kuvan tulevaisuudesta. Sellaista sattuu, salaiset voimat sen vaikuttavat, ja ihmismieli on pakotettu joskus viihtymään tällaisten seikkain yhteydessä. Niinpä on Aleksander Dumas viehättynyt kertomaan romaanissaan »Josef Balsamo» kohtauksen, jossa kirjan nimihenkilö näyttää kuningatar Marie-Antoinettelle kristallimaljasta tämän kuoleman gillotinin terään. Kuningatar sai maljasta nähdä tämän murhakoneen ennenkuin se oli keksittykään. —

Josef oli käskynhaltijana Egyptissä, pimeyden maassa ja orjuuden huoneessa, kuten raamatullinen termi kuuluu. Tässä pimeyden maassa oltiin kuitenkin perillä

salatieteistä, Josefillakin oli malja, josta hän salattuja asioita tiedusteli. Varmaankin oli tuo unienselittäjä, opittuaan egyptiläisiltä kunnioittamaan salatieteitä ja vaihdettuaan epävakaisen unen hedelmällisempään tieteeseen, nähnyt maljastaan isänsä huoneen muuton Egyptiin, sen lisääntymisen siellä ja palaamisen luvattuun maahan.

Maakunnissa oli nälänhätä. Kaanaassakin, tuossa luvatussa maassa, saatiin sitä tuntea.

Jaakob, patriarkoista kolmas ja luvatun maan jakajain kantaisä, lähetti kymmenen poikaansa ostamaan viljaa Egyptistä.

Siellä oli käskynhaltijana pojista yhdestoista, jonka veljet olivat myyneet ismaelilaisille.

Josef, joka tunsi veljensä, antoi monien verukkeiden jälkeen täyttää heidän säkkinsä jyvillä ja panna heidän rahansa jälleen itsekunkin omaan säkkiin. Hän teki niin voidakseen olla vakuutettu heidän paluustaan mukanaan veljeksistä nuorin, jota Josef enimmän rakasti, jotta heidän ei tarvitsisi kuolla.

Raamatun, tuon pyhän kirjamme kertomukset, on käsitettävä vertauksellisina. Siksipä asetetaan hovimestarin, jolle veljekset toisella matkallaan Egyptiin kertovat rahojen kohtalon, suuhun seuraavat sanat: »Olkaa hyvässä turvassa, älkää peljätkö: teidän Jumalanne ja teidän isänne Jumala on antanut teille aarteen teidän säkkiinne; teidän rahanne olen minä saanut.» Sanomattomin tavoin Jumala etsii lapsiaan, niin sanomattomin, ettemme me ihmispoloiset niitä lähimainkaan kaikkia ymmärrä.

Vielä pitemmälle menee Josef saadakseen veljensä yhä uudelleen palaamaan luokseen. Hän tekee rakkaimmasta heistä, Benjaminista, varkaan panettamalla salaa tämän säkkiin maljansa, josta hän on juonut ja josta hän on salatuita asioita tiedustellut. Tälläkin tavoin Jumala pitää huolta omistaan, hänen keinonsa ovat lukemattomat, kun hän haluaa johdattaa lapsiaan luokseen.

Pistäköön Jumala tämän uuden vuoden aikana salattujen asiain maljan jonkun armoitetun aineellisuuden säkkiin, jotta syntyisi sellainen henkinen tiedon nälkä, tiedon hätä, että tuhannet ja taas tuhannet olisivat pakotettuja arvioimaan uudestaan suhteensa elämään, Jumalaan ja ihmisiin.

Arnold Laurell.

MITÄ EI MILLOINKAAN PITÄISI UNOHTAA.

Kerätty maailman viisaiden kirjoituksista.

Kaikki elämä on musiikkia, jos sitä kosketellaan oikein ja sointuvasti.
Mikään ei voi olla kaunista olematta totta.
On parempi ystävällisesti vaieta kuin puhua epäystävällistä totuutta.

Itsepäinen mies ei pidä päätänsä vaan hänen päänsä pitää hänet.
Ihmiset harvoin puhuvat pahaa itsestänsä, elleivät otaksu kohtaavansa vastaväitteitä.
Aina rakastamme niitä, jotka meitä imartelevat, mutta emme aina rakasta niitä, joita me imartelemme.
Kun ihminen tähtää tyhjään, niin hän harvoin ampuu harhaan.
Teidän onnenne ei riipu siitä, mitä on taskukirjassanne, vaan siitä, mitä on itsessänne.
Kateus sisältää aina tietoista vaatimattomuutta, esiintyköönpä se missä tahansa.
Ottakaa vaarin vihollisistanne, sillä he ensimäiseksi keksivät heikkoutenne.
Emme voi olla oikeamielisiä olematta hyväsydämisiä.
Kun olette väärässä, osaatte säilyttää mielenmalttinne.

KYNTÖMIEHEN HAUDALLA.

Rotkoni rauhaan
kuin peto kuoleva hiivin.
Eino Leino.

Ken on luonut silmät umpeen
lailla nukahtavan lumpeen,
hyödytönt' on kuoltuansa
surra hänen haudallansa.

Lauluista ken laatii linnan,
maksaa siitä kalliin hinnan,
antaa kaiken haaveen kullan,
toivoo ääreen vanhan mullan.

Laulaen näin murheen kannoit,
opetuksen ylvään annoit!
minkä rikon, luonto kostaa,
siten vapahduksen ostaa.

Kouras oli kyntömiehen,
sarkas korvesta loit tiehen
saakka, häädit häijyt kirret,
kaivoit esiin helkavirret,

Kärsimystä et sä surrut,
tuskalta et päätä purrut!
minkä kylvän, sen saan niittää,
Jumalaa voin yksin kiittää.

Tyydyit kylmään, tyydyit lauhaan,
uuvuit, hiivit rotkos rauhaan
isäis tavoin, isäis mailla
pedon kuolevaisen lailla.

Arnold Laurell.

MITÄ ELÄMÄ ON?

I

ELÄMÄ ON TIEDETTÄ.

Lukemattomiin suuntiin haarautuvat elämän tiet ja sinne tänne, sekaisin ja ristiin kulkevat ihmisten polut. Mutta minun elämäni ei saa olla umpimähkäistä, mielivaltaista, tarkoituksetonta, minun on siitä tehtävä itselleni tiede, jalo tutkimus ja taito.

Tahdon lähestyä elämää tutkijana, en antaa sen moninaisten ilmiöiden vetää katsettani sinne tänne. Tahdon tutkia sen tarkoitusta, syventyä siihen perinpohjin ja tarkasti. En tee mitään ennakkopäätelmiä, en edes mitään vaatimuksia, tahdon olla yksinomaan totuuden tutkija, avoin, puolueeton, valpas ja varovainen. En välitä siitä, mitä muut sanovat, kysyn ainoastaan, mihin he perustavat sanansa. En tahdo olla petetty, en pettäjä, en tahdo mitään uskoa ilman todistuksia.

Elämä on edessäni suurena näyttämönä, se on tutkimusaine, jolla ei ole loppua. En voi kaikkia sen ilmiöitä yhtäaikaa ymmärtää, minun täytyy valita ja rajottua siihen, minkä kykenen hyväksymään. Otan muutaman pisteen ja tutkin sitä tunnollisesti ja tarkasti. Asetan sen eteeni, ikäänkuin olisin ensimmäinen ja ainoa, joka sitä harkitsee ja tarkastaa. Tutkin sitä kaikilta puolilta koetellen, tunnustellen. Viimein, kun arvelen siitä löytäneeni totuuden, en pidä sitä ehdottomana vaan ainoastaan olettamuksena. Käyn toiseen puoleen käsiksi, tutkin niitä yhtä tarkasti ja koettelen, pitääkö olettamukseni paikkansa. Uusi tutkimukseni liittyy edelliseen ja näin luulen saaneeni hiukan enemmän tietoa.

Huomaan, että vaikka jokainen päätökseni on vaillinainen ja joiltakin puolilta pettävä, niin se kuitenkin on keinona johtamaan eteenpäin. Ja yhä mieltäkiinnittävämmäksi tulee tämä tiede, kun huomaan, että elämä ei yhtäkkiä salli itseänsä löydettävän ja ymmärrettävän. Se on tutkijaansa rajattomasti viisaampi ja monipuolisempi.

Elämän tutkiminen on tieteiden tiede.

II

ELÄMÄ ON VASTUUNALAISUUTTA.

Elämä ei ole täydellistä, ennenkuin se on vastuunalaista, ja mitä enemmän elämä kehittyy, sitä vastuunalaisemmaksi se tulee. Vielä ovat useimmat tekoni edesvastuuttomia, en ajattele niitä tarpeeksi, en pane niihin mitään siveellisiä vaikuttimia. Mutta ne tekoni ovat myöskin minulle kuolleita tekoja, ne ovat automatisia, voisi melkein sanoa, että ne ovat ulkopuolisia.

Katselen täydellistä Mestaria. En voi ajatella, että hän tekisi tekoja, jotka olisivat ilman tarkoitusta, umpimähkäisiä, yhdentekeviä. Jokaisessa hänen liikkeessään, jokaisessa sanassaan, jokaisessa ajatuksessaan on syvä tietoisuus, vastuunalaisuus. Hänen täydellinen elämänsä on täydellisen vastuunalaisuuden kantamista. Sentähden siinä ei ole peräytymistä, ei kadotetun menneisyyden suremista. Jokainen teko on täydellinen itsessään, jokainen teko on ikuisuutta.

Se ajattelija, joka on inhimillisen vastuunalaisuuden tuntenut ja ymmärtänyt kaikkein selvimmin, sanoo: »Ainoastaan sellainen teko on siveellinen, jonka tahtoisin aina ja kaikkialla tapahtuvaksi». Sellainen teko on niinkuin luonnon lain ilmaus, sillä juuri luonnon laki on se, joka aina pitää paikkansa. Silloin kun olen täydellisesti vastuunalainen, silloin alan olla siveellinen olento. Minä erehdyn silloinkin ja kannan erehdyksieni seuraukset, mutta ilman omantunnon tuskaa, sillä en ole silloin toiminut vastoin parempaa tietoani. Olen toiminut siihenastisten tietojeni ja kokemusteni mukaan ja erehdykseni antaa vain uutta opetusta, jonka mielelläni otan vastaan.

Koko elämä on vastuunalaista. Mistä se johtuu? Pytagoras opetti koulussansa, että kaikki olennot lähtiessään matkaan ykseyden helmasta, ovat tehneet valan, sisäisen valan, täyttääkseen määrätyn tehtävän ja palatakseen takaisin sen täytettyä ykseyden olemukseen. Se vala niitä sitoo. Toiset eivät tiedä, vaan rikkovat sitä vastaan ja tuntevat syyllisyyttä niinkuin ainakin lupauksensa rikkojat. Toiset tietävät, ja omille oppilailleen sanoi Pytagoras: »Muistakaa valan pyhyyttä».

Onko se vertausta? Ehkä vertausta, ehkä ei. Eikö Jumala ole kaikesta vastuunalainen ja eikö meissäkin asu jumala, jolla on äärimäinen edesvastuu kaikista teoistamme?

III

ELÄMÄ ON RISTIRIITAA.

Elämä on täynnä ristiriitoja, huokaa harva se ihminen. Niin, ristiriita kuuluu elämän olemukseen. Ratkaise ristiriita, niin olet elämän herra; jää sen uhriksi, niin olet ristille naulattu.

Miksi on ristiriita ihmiselämän olemukseen kuuluva? Siksi, että ihminen on vaeltaja taivaan ja maan välillä, hän on osallinen jumaluudesta, mutta samalla aineeseen tarttunut. Toiset sanovat, että hän on »langennut enkeli», joka koettaa puhdistaa ja kasvattaa uudestaan siipiään, päästäkseen jälleen koettamaan ylös korkeaan kotiinsa.

»Tunnen jäsenissäni kaksi lakia,» sanoi apostoli. »Kaksi sielua asuu tässä rinnassa,» laulaa suuri runoilija. Se, joka tahtoisi, että toisin olisi, ei tiedä, mitä elämä on. Juuri näiden vastakohtien hioutuessa toisiaan vastaan syntyy liikuntoa, lämpöä, eloa. Kaikki ristiriidat ovat välttämättömiä, eikä ole maanpäällä olemassa mitään, jolla ei olisi vastapuolta. Kristuksen vieressä on aina Antikristus — pyhimyksen vieressä aina syntinen.

Uskalla avoimin silmin nähdä ja ymmärtää tämä elämän perusolemus. Anna kerran itsessäsi vastakohtien iskeä yhteen leppymätöntä taistelua, älä pidä niitä kahleissa erillään toisistaan. »Aineen itse ja hengen itse eivät voi sopia; toisen niistä täytyy voittaa.»

Mutta voittaako kumpikaan? Silloinhan elämä loppuisi. Todellisuudessa ei vastakohdista kumpikaan häviä, vaan sen sijaan kehittyy se, mikä on niiden kummankin yläpuolella. Kun kaksi taistelee, niin kolmas löytää keskitien. Sentähden on kolminaisuus jumalan luku, ja missä tahansa ristiriidassa löydät tuon jumalallisen kolmanneksen, olet ristiriidan voittaja. Jokaiselle teesille ja anttiteesille, väitteelle ja vastaväitteelle, on olemassa synteesi, yhdistelmä.

Niinkuin sinulla on kaksi kättä, jotka kumpikin sinulle yhtäläisesti kuuluvat ja kumpikin sinua palvelee, niin Jumalalla on kaksi kättä, joita me ihmiset kutsumme hyväksi ja pahaksi, onneksi ja kärsimykseksi, mutta kumpikin ovat Jumalan toiminnalle välttämättömät.

IV

ELÄMÄ ON VELVOLLISUUTTA.

Elämä on velvollisuus — minulle ja monille muille. En voi hävittää itsestäni velvollisuuden tunnetta, joka on kiinni kasvanut olemukseeni. En voi tehdä itseäni välinpitämättömäksi, en voi tuntea olevani vapaa tekemään mitä tahansa. Minun *täytyy* tehdä niin, eikä näin.

Tämä velvollisuuden tunne ei ole raskas eikä tuskallinen. Voisin verrata sitä samaan tunteeseen, jota tunnen, kun saan kävellä lujalla horjumattomalla maankamaralla. Ymmärrän sen kauhistuttavan tunteen, mikä on ihmisillä, kun maanjäristyksessä kiinteä tanner pettää heidän jalkainsa alla. Samaa tuntisin minä, jos yhtäkkiä poistettaisiin kaikki velvollisuuteni, ulkonaiset ja sisäiset.

Onko elämässä mitään korkeampaa nautintoa kuin tieto, että on täyttänyt velvollisuutensa? Mikä on tämä velvollisuus? Mistä tämä sana johtuu Suomen kielessä ja kaikissa muissa kielissä? Sillä on tekemistä velan kanssa, tai sakon kanssa, joka on tuomittu maksettavaksi. Siitä ymmärrän, miksi velvollisuuden täyttäminen merkitsee vapautumista ja miksi siitä seuraa riemun tunne.

Mutta miten velvollisuus ensinkään on voinut syntyä? Miten tuo velka on saatu? Ja eikö olisi vielä suurempi nautinto päästä siitä tarvitsematta sitä maksaa?

Velka on itsemme tekemä, ei kenenkään toisen. Kukaan muu ei voi meidän velkaamme maksaa. Se on entisyydessä tehty, ehkä niin kauan sitten, ettemme voi enää muistaa, miten se on tehty. Mutta se muisto, että velka on olemassa, ei haihdu ennenkuin velka on maksettu. Se syöpyy yhä syvempään, pakene sitä, niin se tulee yhä raskaammaksi.

Mistä se johtuu? Siitä, että ihminen on heijastus itse kaikkeudesta ja sentähden hänessä elää sama ääretön oikeuden laki, joka elää kaikkeudessa. Yhtä järkähtämättömät kuin ovat luonnon lait ihmisen ulkopuolella, yhtä järkähtämättömät ovat luonnon lait ja vaatimukset ihmisen sisällä. Ei voi peruuttaa toisia enemmän kuin toisiakaan. Tekojensa seurauksista ei kukaan pääse. Eikä sisimmässään kukaan tahdokkaan päästä, sillä tämä on juuri se perus, jolle elämä on rakennettu. Velvollisuus on sisäinen pakko, se kuuluu häviämättömään olemukseeni.

V. H. Valvanne.

SOLUELÄMÄN IHMEITÄ.

Ihmiselle kirj. eräs Englannin Lääkäriyhdistyksen jäsen.

Jokaisella yksilöllä ihmisruumiin viidestätoista miljoonasta solusta on oma elämänsä, ja tuo elämä pysyy niin kauan, kuin veri säännöllisesti ruokkii solua ja kuin se saa elinvoimaa hermojärjestelmän suuresta voimavarastosta.

Mutta tähän ei asia pääty. Ei veri eikä hermosto voi jatkuvasti antaa ravintoa ja voimaa, elleivät ne itse saa raaka-aineita, niistä valmistaakseen, mitä tarvitaan ruumiin eri osien ja kudosten ravitsemiseksi. Tosin ruumiilla on eräitä ravintoainevarastoja ja tarpeen vaatiessa veri ja hermot voivat jonkun ajan käyttää näitä varastoja. Mutta niiden tultua tyhjennetyiksi ja kun uutta ravintoainetta ei saavu, ei mikään maailmassa voi estää romahdusta ja lopullista kuolemaa.

Kun joka elin ja kudos on pantu kokoon joko yhden tai toisen lajisista soluista, niin seuraa, että ruumiimme viidentoista miljoonan solun täytyisi jokaisen olla terve ja kylliksi varustettu elinvoimalla, jos tahdomme olla joka suhteessa terveitä.

Kaikki ihmisruumiin työtä tekevät solut ovat suurelta osaltaan erikoista ainetta, jota sanotaan valkuaiseksi. Tätä valkuaista muodostuu tahi erottuu ruuansulatusprosessissa ravinnosta, jota sanotaan proteidiravinnoksi eli vain proteidiksi. Proteidi on raaka-ainetta ja valkuainen ruuansulatuksen lopullinen tuote, joka sitten veren kuljettamana joutuu ravitsemaan, elvyttämään ja paikkaamaan kuluneita kudoksia ja soluja. Niin perin tärkeä on proteidi ihmisorganismille, että suuri kemisti Liebig kerran sanoi, että »ilman proteidia me kuolemme,» mikä lause on lääkärien keskuudessa tullut sananparreksi. Hän olisi voinut sanoa tieteellisesti vielä suuremman totuuden, »ilman valkuaista me kuolemme,» sillä fysiologinen tosiseikka on, että juuri valkuaista ruumiin solut alati kaipaavat.

Useimmat solut sisältävät valkuaisen lisäksi jonkun verran fosforia, mutta aivo- ja hermosoluissa on sitä enemmän kuin missään muissa soluissa. Ja juuri fosfori on ensi sijassa välttämätön niiden voimakkuudelle ja elämälle. Etevä englantilainen lääkäri sanoi kerran: »Ilman fosforia ei ole ajatuksia.» Tämä voidaan todistaa lääketieteellisellä kokeella. On vielä eräs laji soluja, joille fosfori on hyvin tärkeä: punaiset verisolut. Näiden miljoonien pikku solujen tehtävä on kahdenlainen, — ne kuljettavat hengittämämme ilman hapen ruumiin joka kolkkaan polttamaan eli oksidoimaan kulumisjätteet ja ne myös avustavat ravinnon kuljetuksessa ruuansulatuselimistä ympäri koko organismin.

Valkeat verisolut ovat veren seisovana sotajoukkona, ja niiden tärkein velvollisuus on käydä kaikkien ruumiiseen tunkeutuvien vihollisten kimppuun, sellaisten kuin mikrobien eli taudinsiementen. Kun tuollaiset viholliset ovat tunkeutuneet ruumiiseen, niin valkeat verisolut ympäröivät ja sanan mukaisesti syövät ne. Moni tietenkin saa taistelussa surmansa, ja visva ja märkä ajoksesta ja märkivästä haavasta on pääasiassa muodostunut kuolleista valkeista verisoluista, jotka ovat antaneet elämänsä estääkseen vaaralliset päällekarkaajat täydelleen valtaamasta organismin.

»Matkiminen on paras kunnioituksen muoto; ja jumalat mieluummin näkevät ihmisten heitä matkivan kuin imartelevan.»

Marcus Aurelius.

»Arvokas ihminen on todella suuri olematta ylpeä; arvoton ihminen on ylpeä olematta todella suuri.»

Kiinalainen sananlasku.

»Hyve kauneimpanakaan ei ole muuta kuin järjen kuulemista.»

Kiinalainen sananlasku.

»Lapseni, kerro minulle murheesi, jotta se jakamalla tulisi siedettävämmäksi».

Nagananda.

ELÄMÄ.

Elämä tuli ja tarttui minua käteen!
poikani, sinä olet yksin, se ei ole hyvä;
sinä olet liian kalpea, sinulla on jano.
Tule, minä annan sinun maistaa hyvästä ja pahasta.

Ja kun minä katsoin häntä,
oli hän niinkuin äitini.
Minä seurasin häntä;
hän talutti minua kädestä.

Ja minä näin monta kaupunkia ja maata
ja monia kasvoja,
kaikki ne puhuivat minulle.
Pysähdyin kaivolle, siinä oli tyttö! hän juotti minua,
astuin majaan, siellä oli vaimo! hän syötti minua,
katsoin kehtoon, siinä oli lapsi! hän hymyili minulle.
Minä näin rikollisen miehen ja minä näin kyntäjän työssään,
minä näin synnyttävän äidin ja minä näin kuolevan silmät.
Kaikki he antoivat minulle, mitä heillä oli.
Mutta minun käteni pysyivät alati tyhjinä
ja minä isosin ja janosin yhä.

Elämä talutti minut kauemmaksi,
rotkoon vuorien keskelle, aution taivaan alle!
valvo ja odota täällä kunnes minä tulen.

Ja minä valvoin ja odotin
neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä
aution taivaan alla,
katsellen pilvien varjoja hietikolla,
korpin huuto ja pantterin askelet korvissani.

Silloin katsoin itseeni! hän oli tullut,
hän, jota odotin, Elämä!
Hän oli astunut minuun, hän oli minussa,
kokonaan minussa ja minua!
hengitys hengitystäni, ääni minun ääntäni;
kaikki mikä Elämässä tapahtui, tapahtui minussa.
Minä olin Elämä.

Ja minä menin vuorten yli ja alas laaksoon.
Ja ihmiset tulivat minua vastaan! anna, anna meille!
Ja kun minä avasin käteni — katso, ne olivat täynnä!
Ja minä annoin kaikille tarvitseville,
mitä heiltä puuttui.

Uuno Kailas.

AINAKO OSANI ON - - - -

Kirj. Larin-Kyösti.

Ainako osani on
näin outona olla
maanpäällä
täällä,
miss' on ahdasta auringolla,
tänne tähdet niin kaukaa kiiltää,
maan vilu viiltää,
Kun on yö,
ja yksin sairas sydän lyö.

Ainako armahat
Kuin vuodet vaihtuu
maan päällä,
täällä,
miss' haaveemme harmaiksi haihtuu,
missä lempi ei kiinteeksi kiihdy,
ei vaeltaja viihdy,
Kun maa —
vain ahdistaa sen astujaa. —

Ainako maailma tää
on valloista viekkain,
maan päällä
täällä
ovat varjoja sielut runoniekkain.
Asunnokseen ne tähden saivat,
miss' on vieraina vaivat!
Kun loppuu luomistyö,
joko tullut on viimeinen yö?

»Elämä on kutsumus.»

Mazzini.

»Avaruus on laajempi kuin mielipiteemme siitä.»

H. D. Thorean.

»Kaikki mikä saadaan tietää on tietämisen arvoista.»

L. Wallace.

»Mitä toivoin olevaksi, eikä ollutkaan, tyydyttää minua.»

R. Browning.

JAAN, KYLÄNKAUPPIAS.

ERÄS RIPILLÄKÄYNTI.

Pyhän Pietarin seurakunnan kodikkaassa kirkossa oli ripilläkäynnin pyhä päivä. Seurakunnan sielunpaimen, vanhuudestaan huolimatta vielä voimakas ja ryhdikäs kirkkoherra, merkitsi sakastissa kirjoihin ripille pyrkijöiden nimet hyväntahtoisesti hymyillen ja isällisen ystävällisesti heitä kätellen, lausuen kullekin jonkun lämmön ja lohdutuksen sanan.

Astui niinikään hiljaa sakastiin keski-ikäinen mies, Jaan kyläkauppias, totinen, syvämietteinen ja ilmeisesti paljon kokenut ja paljon kärsinyt ihminen: otsansa syvät rypyt ja suupielensä tiukka, jäykistynyt ilme todistivat sitä. Hän tunsi tarvetta keventää tuntoaan Herran armopöydän ääressä, joka on murheellisia varten. Hiljaa ilmoitti hän sielunpaimenelleen aikomuksensa.

—Herran rauhaa, Jaan! toivotti hänelle kirkkoherra. En olekaan pitkään aikaan nähnyt sinua Herran armopöydässä. Minua ilahduttaa suuresti, että taas tunnet tarvetta ottaa osaa pyhään ehtoolliseen.

— En ole tuntenut kutsumusta. Nyt tunnen. Siksi tulin, puhui Jaan yksikantaan.

— Kiitos Herralle siitä, Jaan! Merkitsen nimesi kirjoihin.

Ja Jaan poistui hiljaa kuin oli tullutkin ja haki itselleen paikan alttarin lähettyvillä. Hartaasti kuunteli hän tuossa sielunpaimenensa rippisaarnaa koettaen ammentaa siitä lohtua sielulleen. Hartaaseen, lepyttävään tunnelmaan ei hän kumminkaan tullut, sillä sielunpaimen oli jo kirkkoon astuessaan ikäänkuin juurtajaksain muuttunut, eikä suinkaan edukseen. Hän oli Jaanin mielestä ikäänkuin jättänyt sydämensä ja tuon äskeisen lämpönsä tuonne sakastiin. Sitä ei Jaan nyt enää hakemallakaan löytänyt hänen puheestaan eikä hänen olemuksestaan. Jaanin silmien edessä väikkyi koko ajan tuollainen kuva kylmästä, tuomitsevasta ja itsekylläisestä kirkkoruhtinaasta, joka ylimielisesti jakeli synninpäästöjä suurille syntisille lähimmäisilleen. Hänen puheensa tuhlaajapojasta oli ikäänkuin tarkoitettu hänen kaikille lähimmäisilleen ja ainoastaan heille. Hän itse — niin tuntui Jaanista — oli ikäänkuin tuo isän kotiin jäänyt vanhempi veli, joka ei muka mitään armonosotusta ja anteeksiantamusta tarvinnut eikä kaivannut, koska ei mielestään ollut mitään rikkonut, mitään syntiä tehnyt. Hän yksin oli yksi noista valkeista lampaista, jotka tuomiopäivänä istuimen oikealla puolella rehentelevät. Ja kun tuo kylmä, itsekylläinen saarna päättyi, oli Jaan entistään onnettomampi ja hänen syntitaakkansa oli käynyt ikäänkuin kahta raskaammaksi. Hän melkein horjui sen painon alla, kun hän Herran armopöytään empien astui.

— Nyt syön ja juon minä varmasti itselleni ikuisen kadotuksen, sillä en ole minä nyt kelvollinen vastaanottamaan Herran armolahjaa, kauhistui Jaan hengessään. Herra armahtakoon minua!

Ja kun sielunpaimen sitten kylmällä ja ylpeällä kädellä hänelle hänen osuutensa armoleivästä ja viinistä tarjosi, nautti hän sen, ikäänkuin olisi hän nauttinut jotain kuolettavaa myrkkyä.

Sinä hetkenä kuoli Jaanissa usko kirkkoon, sielunpaimeneensa ja heidän Jumalaansa.

Kotitiellä kohtasi Jaan kirkkoherran, joka häntä taas tuolla isällisen lempeällä hymyllä kätteli ja hyvästeli kysyen, oliko hänen nyt kevyempi astua kotitietään.

— Minun tieni on käynyt entistään *leveämmäksi*, kiitos Teille, herra kirkkoherra! vastasi Jaan ja kiiruhti pois, jättäen kirkkoherran silmät seljällään hämmästyksestä tuijottamaan jälkeensä.

Rafael Ronimus.

MUISTELMIA H. P. BLAVATSKYSTÄ.

Madami Blavatsky oli kunnioitetun äitivainajani henkilökohtainen ystävä, ja minä olin vain yhdentoista vuoden vanha tavatessani hänet ensi kerran Lontoossa. Huolimatta vuosista, jotka ovat kuluneet sitten kun viimeksi näin H. P. B:n elävien joukossa, muistan hänet vielä sangen elävästi, ja tuntuupa kuin olisi hän vasta eilen torunut minua, kuten hän kerran teki, siitä, että kursailematta ja luvatta otin häneltä venäläisen savukkeen, jota hän juuri oli polttamassa, ja panin sen omien huulieni väliin, mistä teosta minua äkisti rangaistiin läimäyksellä, joka saattoi minut kovasti parkumaan ja kantelemaan asian äidille, mutta äiti tuntui olevan sitä mieltä, että minä olin ansainnut saamani ojennuksen. Tällä tavoin esiteltiin minut H. P. B:lle, ja millaisiksi meidän vastaiset välimme muodostuisivat, riippui kokonaan Madamin suhtautumisesta minuun. Sellainen oli ajatusteni juoksu silloin, ja ollakseni aivan vilpitön, täytyy minun sanoa, etten suinkaan hyvillä mielin odottanut seuraavaa tapaamista hänen kanssaan. Mutta vihollisuuksien uusimisen asemesta toikin H. P. B. minulle kotiini erään kirjan, ja kun se oli hyvin miellyttävä kirja ja siinä oli muutamia kauniita kuvia, päätin tarjota rauhaa ja pyysin H. P. B:tä suomaan anteeksi ja unhoittamaan tuon savukejutun. Tämän hän tekikin hyvin jalomielisesti suutelemalla minua ja neuvoen minua olemaan vast'edes hyvä poika. Niin meistä tuli hyvät ystävät ja ystävinä myöskin pysyimme aina hänen kuolemaansa saakka v. 1891.

Sanomattakin on selvää, että olin liian nuori arvioimaan tai ymmärtämään Madami Blavatskyn tavattomia hengenlahjoja, mutta tosi seikka on, että varhainen kosketuksiin joutumiseni hänen kanssaan auttoi minua muodostamaan hänen luonteestaan oikean käsityksen myöhempinä vuosinani. Yleensä tapasin H. P. B:n sangen harvoin — ehkä kohtasimme toisemme noin kaksitoista kertaa kaikkiaan — hänen ollessa aina liikkuvalla jalalla, harvoin viipyen missään pitempää aikaa, elleivät hänen lukuisat toimensa häntä pakottaneet niin tekemään. Muistan äitini kerran kertoneen minulle, että H. P. B. oli sanonut hänelle saaneensa ennakkovaroituksen kutsusta jonnekin, jota hän ei oikein tarkoin voinut määritellä, ja että kuluisi monen monta vuotta, ennenkuin saisin jälleen nähdä sen naisen, jolta kerran olin ottanut savukkeen. Muutama kuukausi sen jälkeen ei Madami Blavatskya enää ollut olemassa, ja mikäli äitini on minulle kertonut oli hänen loppunsa traagillinen, ja on hänen täytynyt kuolla toiveissaan sangen pettyneenä naisena.

Madami Blavatskysta sanoisin, että hän oli suuri idealisti ja rakasti totuutta sellaisena kuin näki ja ymmärsi sen; että hän teki monta suurta virhettä, tunnustaisi hän itse, jos hän olisi nyt keskellämme. Hänen itämaiden tuntemuksensa oli syvä ja hänen psyykilliset voimansa eväämättömät: luulen olevan totta, että nämä voimat joskus pettivät, pettivät hänet pahasti. Ei ole ihmeteltävää jos hänen selityksensä tuntemattomasta olivat sovinnaiselle ajatustavalle aivan päivastaiset, kun otetaan huomioon, miten vähän tunnetaan salattujen ilmiöiden olemuksesta sekä niiden outous. Kuten kaikkien uranuurtajien oli hänenkin ristinsä raskas, ja se vei hänet vihdoin hautaan. Tunnen, että jos Madami Blavatsky vielä eläisi, sanoisi hän: »Ei ole ollut sitä ihmistä, joka ajattelisi, ettei hänen elämänsä olisi voinut olla parempi ja onnellisempi, kuin se on ollut. Kenestä voidaan sanoa, ettei hän milloinkaan kokenut tuskaa, ettei surua ollut kestettävänä, etteivät vastukset ja pettymykset tulleet koskaan hänen tielleen? Kenestä näin voidaan sanoa, hän ei koskaa ole tehnyt virhettä.»

Madami Blavatskylle on epäilemättä tunnustettava sija maailman suurten naisten joukossa. Hän on antanut oleellisen sysäyksen henkiselle tutkimiselle ja hänen apunsa on ollut suuri ja monipuolinen. Rakastettavana ja vilkkaana luonteeltaan sai hän ystäviä mihin tahansa hän menikään, ja ne jotka saivat nauttia hänen ystävyyttään, ajattelivat hänestä aina hyvää. Hänen ihailijansa tänään luetaan tuhansissa, mikä on varma todistus hänen suuruudestaan.

G. E. O. K.

MYSTISMI, USKONTO JA RUNOUS.

Mystisismi jumaluusoppina ei ehdottomasti ole panteismia, mutta filosofiana se on kieltämättä monismia. Sekä jumaluusoppina että filosofiana sen täytyy jollakin tavoin olla yhdyssiteenä kahden maailman välillä, joita uskonto ja runous pitävät toisistaan erillään — subjektin ja objektin, aineen ja hengen, Jumalan ja ihmisen välillä. Sillä on olemassa todellinen tunne, jossa mystisismi on uskonnolle vastakkainen, vaikka uskontoa tuskin voisi olla olemassa ilman ainakin vivahdusta siitä, aivan samoin kuin mystisismi on vastakkainen runoudelle, vaikkakin mystisismi on välttämätön lyyrilliselle runoudelle. Syvimmillään ei mystisismi voi tulkita itseänsä. Mystisismin oleellisinta olemusta ei luonnollisesti voida lainkaan lausua julki, koska se perustuu kokemukseen, joka sanan tarkimmassa merkityksessä on julkilausumaton. Kuten eräs mystikko itse mennen vieläkin pitemmälle on lausunut: »hänen ajatuksensa ovat ajatuksiltakin salatut.»

Kun mystikko ryhtyy käyttämään runon rytmiä ja lentoa, niin johtuu se ensi sijassa hänen uskonnollisesta elämyksestänsä, joka taas on syntyisin hänen tunne-elämyksestään. Hän käyttää rakkauden, valon ja näkyjen fraseologiaa. Hän on tässä löytänyt uutta lämpöä runoonsa, uutta valaistusta hengellensä. Psalmit ovat tässä, kuten niin monessa muussakin tapauksessa, olleet innoituksen välittömänä lähteenä. Psalmeissa ei ole metafyysillistä mystisismiä, sillä psalmit nojautuvat

dualismiin, jossa laulaja vaikkakin ikävöi yhteyttä Jumalan kanssa ja antaa innoitetun ja haltioituneen tulkinnan tälle ikävällensä, hän ei milloinkaan kadota tajunnastaan itsenäistä olemustaan. Eikä sitä tehneet myöhemmätkään Synagogan mystilliset runoilijat. He käyttivät Laulujen Laulun oletettua ajatusta epäselvemmin, ja myöskin kun vanhempi rabbinien teologia järkeisuskoisesti puhui Jumalan olemisesta ihmisen päällä, niin uudemmat juutalaiset mystikot puhuivat Jumalan olemisesta ihmisessä. Ilmeisesti puhuivat molemmat vertauksellisesti, ja uudempi vertaus oli ehkä vähemmän oikea kuin vanha. Psalmista sanoi melko lailla lähestyen todellista merkitystä: »Sinun valossasi me näemme valon;» keskiajan runoilija sanoi, välittämättä sanojensa ajatuksesta, että Jumalan valo oli ihmisen sielussa; se ei vain kuvannut sitä mitä oli ulkopuolella, vaan itse valo oli sisäpuolella.

Puhtain juutalainen mystisismi kuitenkin varoi pitämästä Jumalaa ja ihmistä samana edes vertauksellisesti: sukulaisia kyllä, mutta eivät sama. Runoudessa näemme tämän hyvin selvästi. Parhaat ja hyväksytyimmät juutalaisista runoilijoista olivat ne, jotka myöntäessään yksilön sielun itsenäisyyden, myöskin säilyttivät käsityksen sen vastuuvelvollisuudesta jollekin muulle kuin itselleen. Tuota jotakin muuta ei runous ilmaise, eikä sitä ilmaise mystillinen filosofiakaan. Sen ilmaisi uskonto, se mitä yhdeltä puolen voimme puolimystillisesti nimittää traditioksi, perinnäistiedoksi, toisin sanoen, aikain keräämä elämän kokemus, ja samalta järkipohjaiselta puolelta Tahdoksi. Mystisismisssä on vähän jos lainkaan sijaa Jumalan Tahdolle, mutta uskonto omaksuu sen joka suhteessa. Tässä merkityksessä, ja hyvin tärkeässä, ei uskontoa ja mystisismiä voida nimittää samoiksi.

Toiselta puolen on selvää, että jos mystisismi tulee lyyrilliseksi, niin se uhraa osan omasta alkuperäisimmästä olemuksestaan. Sillä lyriikka (eikä vain Psalmien kaltainen) edellyttää dualismia — rakastajan ja rakastetun, sodanjumalan ja voiton, sielun ja sen lähteen. Mystikko on olemassa yksinään, ei vain yksinään Jumalan kanssa, vaan Jumala on sulautunut häneen, hän Jumalaan. Jos hän näkee Jumalan kasvot, niin hän näkeekin omat kasvonsa. Tämän vuoksi ei mystisismi sellaisenaan luo runoutta. Tämä on oleellisesti vastavuoroista ja vastavuoroisuus edellyttää kahden olemassaoloa — joka tapauksessa kahta aatteellisesti asitettyinä.

I. S. A.

LÖYDÄ ITSESI.

Niinkauan kuin ihminen karttaa omaa seuraansa tai häveliäästi ja turvaa etsien pakenee itseänsä kuten arka hevonen varjoaan, niinkauan on hän vain tyhjä irvikuva todellisesta ihmisestä, joka on luotu kehittymään ja jalostumaan ja saavuttamaan korkeimman inhimmillisen päämäärän, mikä kaikelle kehityksen alaiselle yleensä on mahdollista.

Tämän vuoksi tulee hänen tuntea kehityksensä edellytykset ja vastukset ja ennen kaikkea muuta tulee hänen tuntea oma itsensä, löytää itsensä siitä sielujen suuresta sekamelskasta, johon heikko ja hapuileva ihmissielu kaikessa avuttomuudessaan niin helposti eksyy.

Tämä itsensä löytäminen ja tunteminen onkin ehkä vaikein tehtävä, mikä yksilöä voi kohdata hänen pitkän ja vaiherikkaan vaelluskautensa aikana, sillä niin

taidokkaasti ja niin onnistuneesti meidän sielumme ja meidän todellisin itsemme on meiltä piilotettu. Olemme aina ikäänkuin piilosilla itsemme kanssa. Silmillämme on side, ja käsillämme hapuillen saamme tavoitella itseämme monisokkeloisesta labyrintistä.

Toisinaan tuntuu meistä kuin etsittävämme vastaisi meille piilostaan huutoomme ja tiedusteluumme. Se on kyllästynyt ainaiseen piilotteluun ja toivoo tulevansa löydetyksi päästäkseen esiin, elämään ja todellisuuteen. Silloin aina tunnemme voimakasta halua vapauttaa tuo kutsuva piilostaan, päästää se päivän valoon ja nähdä se todellisena edessämme. Riennämme sitä kohti, mutta sokeutemme ja tietämättömyytemme johtavatkin meidät väärille poluille. Olemme menneet ohi ja taas on tuo kutsuva ääni toistaiseksi häipynyt tietoisuudestamme. Emme ole löytäneet omaa itseämme, vaan on se nyt ehkä entistäänkin enemmän piilossa meiltä.

Aina ei asia kuitenkaan ole edes niin, että ryhtyisimme näkemään vaivaa itsemme löytämiseksi, sillä useimmiten meiltä kokonaan puuttuu halu siihen. Menemme vapaaehtoisesti itseämme pakoon, kartamme ja pelkäämme itseämme, koska myös pelkäämme totuutta. Ja totuus itsemme tuntemisessa osottaisi meille varmaan seikkoja, joihin nähden mieluummin pysymme tietämättöminä.

Ja toiselta puolen, oman itsemme etsiskely ja tutkiminen varmaan tuottaisi meille vaivaa ja ponnistusta ja koska kerran viitsimättömyys ja mukavuudenhalu kuuluvat viattomiin, inhimmillisiin heikkouksiimme, annamme niille niiden totunnaisen vallan ja olemme tyytyväiset, kun tiedämme täyttäneemme velvollisuutemme pidettyämme asianomaista huolta tavallisista arkiaskareistamme. Eihän meiltä oikeastaan muuta voi vaatiakaan. Kun liikkeessä tai toimistossa on päivän työ tehty ja aterian aikana vatsa saanut osansa, on mielestämme sen päivän velvollisuus suoritettu. Silloin saattaa huoletta ottaa sanomalehden käteensä ja ryhtyä sulattelemaan päivällispihviä ja oman puolueensa ohjelmaa, joka luonnollisesti on ainoa oikea koko yhteiskunnassa ja muut puolueet väärine ja rikollisine käsitteineen saakoot taas jyrkän tuomionsa. —

On kuin kohtalon ivaa se seikka, että semmoiset kulttuurin tuotteet, kuten suurkaupungit, sanomalehdet, vilkasliikkeiset paikkakunnat j. n. e. ovat kuin omiaan niitä varten, jotka karttavat ja pakenevat parempaa itseään ja antavat tietoisuutensa tosiolemuksestaan tuudittautua kaiken mailman huumaavaan hälinään ja sekasortoon.

Suurkaupungit esim. ovat tyypillisiä tyyssijoja sille laumalle, joka tämän vaelluksensa tekee kuin side silmillä, jonka yksilöt eivät tunne todellista eroa muiden ja itsensä välillä.

Ihmisten luonnottoman suuri pyrkimys epätodellisuuteen, itsepetokseen ja riippuvaisuuteen ulkonaisista vaikutteista on synnyttänyt semmoisia välikeinoja edellämainitulle pyrkimykselle kuin huvitilaisuudet, elävätkuvat, tanssiaiset, klubit, esplanaadit j. n. e., joissa pieninkin todellisuuden kipinä hukkuu siihen, mikä lopullisesti on kaikkein epäoleellisinta ja tarkoituksettominta. Sokaistu järki ja arvostelukyky ja huumatut aistit tekevät ihmisestä semmoisen lauman mukaansa vetämän massanosan, jolla todellisuudessa ei ole suurempaa merkitystä kuin lastulla, jota virta kulettaa kohti kosken kurimusta.

IHMINEN

Nykyajan suurkaupunkieläjä ja n. s. kulttuuri-ihminen on todellisuudessa sokea kuin pimeän luolan Olmi, joka ainaisessa pimeydessä menetti tarpeettomana tuon niin tärkeän aistin. Suurkaupunkielämä jos mikään saattaa ihmisen karttamaan ja vieromaan omaa itseään ja ennen pitkää tekee hänet koneeksi, jonka koko toiminta on täysin säännöstelty. —

Kun joskus on tilaisuudessa vaihtamaan tuon kaupunkielämän hälinän ja levotmuuden maaseudun rauhaan ja hiljaisuuteen tuntee mielessään eräänlaisen vapautuksen ja ahdituksen sekaisen tunteen.

Tämä itsestään seuraava vapautuksen tunne on aivan luonnollinen, mutta mainittu ahdistuksen tunne johtuu siitä, että tällöin jos koskaan huomaa, miten harhaanvievää, sokaisevaa ja tarkoituksetonta on se näköhäiriöitä muistuttava, luonnoton elämä, johon kaupungin asukas on sidottu.

Pyrkimys vapautua tuosta painostavasta kahleesta kasvaa tällöin hetki hetkeltä, ja mainittu ahdituksen tunne katoaa sitä mukaa kuin sen tilalle astuu uusi, tyydytyksen ja itsetietoisuuden tunne, jonka vain luonnon vaikutus voi ihmisessä synnyttää.

Halu löytää ja tuntee itsensä tuntuu miltei pakottavalta. Silloin herää tietoisuus siitä, että ennenkuin voi täyttää vanhan ajan viisaiden vaalilauseen »tunne itsesi», on ensin etsittävä se minkä haluaa tuntea.

Ja jos mieli löytää itsensä, on se tehtävä maalla, vapaassa luonnossa, vapaana sivuvaikutteista ja aineellisista kahleista, joiden orjiksi helposti joudumme. Luonto, joka on meidän ainoa ja oikea synnyttäjämme, suggeroi meidät itsetiedottomasti tajuamaan syntymme ja lähtömme syvimmät salaisuudet.

Luonto, joka aina on ollut suurin ja paras opettajamme, ratkaisee meille arvoitukset paremmin kuin kaikkien aikojen kirjoitetut kronikat ja eepokset. Se myös opettaa meitä löytämään oman itsemme.

Antti Halonen.

MIKSI TIBETILÄISET EIVÄT MILLOINKAAN PESEYDY.

Matkustajilta Tibetissä harvoin jos milloinkaan jää huomaamatta kansan keskuudessa vallitseva puhtauden puute. Joskin tämä huomautus on liiankin oikeutettu, täytyy meidän muistaa, että 12000 — 15000 jalan korkeudessa meren pinnan yläpuolella on sangen kylmä ilmasto, eikä tibetiläisillä ole sellaisia välineitä kuin meillä Suomessa huoneittensa ja veden lämmittämiseksi. Mutta tibetiläiset itse eivät ota asiaa tältä kannalta. He suhtautuvat siihen aivan toisin ja selittävät eräällä lyhyellä ja yksinkertaisella sananparrellaan. Ennen sen mainitsemista täytyy meidän selittää, että tibetiläinen jakaa ihmiset kahteen luokkaan — budhalaisiin, joita hän nimittää sisäisiksi ihmisiksi, ja ei budhalaisiin, joita hän nimittää ulkonaisiksi ihmisiksi. Ja heidän sananpartensa kuuluu: Sisäinen ihminen on puhdas sisäpuolelta, ulkonainen ihminen on puhdas ulkopuolelta.

K.

IDEALISTI

Kuten silmä muodostaa itselleen kauniin, niin mielikin muodostaa ihanteensa. Ihanteiden luominen näyttää olevan ihmisluonteen vaistomainen, ehdoton ominaisuus. Varmastikaan ei ole ollut ihmistä, joka on ajatellut, ettei hänen elämänsä olisi voinut olla parempi ja onnellisempi kuin se oli. Sillä siihen vaadittaisiin, ettei hän olisi koskaan tuntenut tuskaa, kärsinyt surua, tehnyt työtä vastuksien alaisena, pettynyt ja tehnyt virheitä. Kenen elämästä sitä voidaan sanoa? Tosi asia on, että me kaikki jatkuvasti luomme ihanteita, ja toivo itsemme, ystäviemme ja koko laajan maailman parantamisesta juuri pitääkin elämän koneistoa käynnissä ja pakottaa meidät ponnistelemaan kehityksen kulun auttamiseksi. On sanottu, että elämä ilman toivoa käy mahdottomaksi, ja se on totta. Idealismi, ihanteellisuus, kulkee edelle saavuttaen kokonaan ehjän tähän, saakka todellistumattoman täydellisyyden. Mutta ihannevaisto ei vielä koskaan ole kokenut olosuhteita, jotka olisivat olleet paremmat tai edes niin hyvät kuin nykyiset. Kaikki uskonnot ovat täynnä ihannetulevaisuutta, jossa väärä on oikaistu, tuskan, surun ja kuoleman tilalle astunut onni ja rauha. Kaiken tällaisen toivon taimi on löydettävissä Edenistä, jossa luvattiin, että Naisen Siemen on rikki polkeva käärmeen pään.

K.

KIRJALLISUUSKATSAUS.

Mathilda Wrede, Friend oj Prisoners. Georg Allen and Unwin, Lontoo. Hinta viisi shillinkiä. Suomenkielestä kääntänyt nti Lillian Stevenson.

Iloitsemme vilpittömästi, että tämän suuren suomalaisen naisen elämäntyötä kuvaava kirja on ilmestynyt englanniksi, ja onnittelemme Miss Lilian Stevensonia sen kauniin kirjan johdosta, jonka hän on englantilaisille antanut. Mathilda Wrede on Suomessa siksi tunnettu, ettei hän kaipaa meidän esittelyämme. Hedelmät hänen jaloista ponnisteluistansa halveksittujen naisten ja miesten hyväksi näkyvät ja tuntuvat kirjan jokaisella sivulla. Uskomme kirjan saavuttavan laajan levikin Englannissa. Mielihyvin saamme kertoa, että Miss Stevensonia on kirjan julkaisemisessa avustanut herra A. J. Valkeapää Helsingistä.

*

Toimitus pyytää arvoisia kustantajia lähettämään kaikista julkaistuista kirjoista kappaleen arvosteltavaksi lehtemme tässä osastossa.

TOIMITUKSEN HUOMAUTUKSIA.

Tästä numerosta alkaen on *Ihmisen* toimitus kokonaan muuttunut Artturi Vesenterän ja Willie Angervon erottua siitä.

Kustantaja pyytää huomauttaa, että ne vuositilaajat, jotka ovat jo maksaneet neljännen vuosikerran tilaushinnan, saavat lehden numerot alkaen tammikuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1925.

Ihmiselle on kirjoitettu useita vieraskielisiä artikkeleja, jotka toimitus on suomentanut. Kaikki julkaistut kirjoitukset ovat alkuperäisiä, ellei lähdettä ole mainittu.

ENGLISH LESSONS.

Well educated English gentleman receives pupils for instruction in his native language. Apply, Mr. G. E. O. Knight, Tempelgatan 14/3, Helsingfors. Telephone 42 998.

ENGLANNIN TUNTEJA.

Hyvän sivistyksen omaava englantilainen antaa opetusta äidinkielessään. Mr. G. E. O. Knight, Temppelikatu 14/3. Puhelin 42 998.

Helsinki, 1926. Kirjapaino Monotypos.

HINTA 5 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE. y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,
kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvititeellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Maunu Teräkivi, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Temppelikatu 14/3, Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN konttori, It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 40: —, 1/2 v:lta 25: — ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 80: —, puolelta v:lta Smk 45: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttorimme, It. Viertotie 67, Helsinki, puhelin 9924, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 2. (Uusi sarja) Helmikuu 1926. 4:s vuosik.

Elämä on palvelemista. — Mazzini.

Suuntamme ja kantamme.

Useat lukijoistamme ovat olleet niin ystävällisiä ja lähettäneet meille onnittelunsa I h m i s e n uuden ulkomuodon johdosta ja ilmoittaneet tyytyväisyytensä sen sisältöönkin. Panemme mielihyvällä merkille tämän huomaavaisuuden ja selitämme sekä vanhoille että uusille lukijoille, että tarkoituksemme on jatkaa samaan suuntaan kuin tammikuun numero osoittaa. Kernaasti myös toivomme, että I h m i n e n saisi laajemman levikin, ja kasvavasta tilaajamäärästä päättäen on meidän toiveemme toteutuvakin läheisessä tulevaisuudessa. I h m i n e n on julkaisu, joka kannattaa kaikkea hyvää, ollen samalla puolueeton ja ulkopuolella kaiken lahkolaisuuden. Sen palstat ovat avoinna kaikille, joiden mieliä kiinnittää maailman uskonnot, filosofia, tiede, kirjallisuus, taide j. n. e. Elämänkatsomuksensa puolesta on I h m i n e n täysin vapaamielinen, oikeammin — vapaamielisin Suomessa.

I h m i s e n tässä numerossa on huomattavissa vielä yksi parannus: emme ainoastaan ole lisäneet lehden kokoa, vaan myöskin ottaneen käytäntöön mukavammin luettavan kirjasinlajin. Tulemme myös joka kuukausi asettamaan kansilehdelle jonkun tunnetun taiteilijan piirroksen, joka symbolisoi jotakin maailman ihanteista, ja lehden saavuttaessa enemmän yleisön suosiota, tulemme lisäämään sen sisältöä ja sivulukua. Toivomme saavamme lukijoilta kannatusta hyvän yhteisymmärryksen kehittämiseksi. Siinä tarkoituksessa esitetyt toivomukset ovat aina tervetulleita ja huomioidaan ne mitä tarkimmin.

Sangen suuresti pahoittelemme, että helmikuun numero on vähäisen myöhästynyt eräiden lehden kustantamisessa esiintulleiden muutosten tähden. Tulevaisuudessa on I h m i n e n ilmestyvä säännöllisesti joka kuukauden 25 päivänä.

Päätoimittaja.

Rauhan aate.

Suuria ponnistuksia on viimekuluneina vuosina tehty rauhanaatteen toteuttamiseksi, mutta minun mielestäni ei ole kylliksi painostettu niitä *syitä,* jotka tekevät rauhan aivan välttämättömäksi.

Kysymys henkisten ihanteiden toteuttamisesta ja elämään sovelluttamisesta on vaikea kysymys ja ainoana lohdutuksena on se, ettei sitä meidän päiviimme saakka vielä ole todella koetettukaan. Selvää kieltä käyttäen kuuluisi tämä kysymys: voidaanko siveellisiä aatteita, jotka ovat mahdollisia yksilöjen keskuudessa sovelluttaa eri kansojen välillä? Onko mahdollista teroittaa moraalisia periaatteita myöskin kokonaisille kansoille?

Onko jo haihtumassa se barbarismi, joka piti voittamista ja onnistuneesta sodasta hyötymistä valtion hyvinvoinnin ainoana päämääränä? Onko ihmiskunta viime sodasta oppinut karttamaan tulevaa sotaa? Vastatakseen tähän kysymykseen, täytyy muuttua poliitikoksi, mutta politiikan kanssa ei lehdellämme ole mitään tekemistä. Politiikka käsittelee raja- ja kansantalouskysymyksiä ja

kaikki sodat ovat johtuneet taloudellisista syistä, halusta valloittaa uusia markkinoita y. m. s. Armeijat ja laivastot ovat sitten se diplomatian takana oleva voima, mikä astuu esille silloin kun taloudelliset edut tulevat kysymykseen. Nämä ovat juuri se määräävä tekijä, mikä vie ihmiset sotaan ja sysää kansat taistelemaan. Meidän päivinämme saa vielä kannatusta se ajatus, että maailma on aseistettu rauhaa varten, mutta tosiseikka on, että kansat varustautuvat sotaa varten, ja mitä pikemmin tämän käsitämme, sitä suuremman askeleen otamme eteenpäin vapautusta ja aseista riisuutumista kohti.

Jo kauan ennenkuin maailmansota syttyi näkivät ja ennustivat useat ajattelevat miehet ja naiset, että aseistettu rauha yhä lisääntyvine taakkoineen ja kilpailevine sota-aseineen, tulisi aivan varmasti johtamaan sotaan, ellei taisteluvalmiiden kansojen keskuudessa tapahdu mitään muutoksia rauhan aatteen pohjalla. Nykyinen Eurooppa on suuri aseistettu leiri ja sodan vaara on tosiaankin suuri.

Tätä nykyä käytetään aseihin, ampumatarpeihin ja hävitysvälineihin viisi kertaa enemmän varoja kuin ennen vuotta 1914, ja me kuulemme väitettävän, että tämä kaikki tapahtuu rauhan tähden. Näyttää tätä nykyä siltä, että ellei terve järki pääse voitolle niin maailma on jatkava aseistumista ja tappamista siihen asti kunnes koko sivistys on hävitetty. Onko sitten sivistys säilyttämisen arvoinen? Luulen, että on.

Puuttuuko ihmisiltä rauhan halua? Jos otetaan huomioon nykyinen taloudellinen tilanne ja välinpitämättömyys maailman kärsimyksistä, niin täytyy tunnustaa rauhan tahdon tosiaankin puuttuvan. Rauhan aate liittyy läheisesti suuriin taloudellisiin kysymyksiin ja sen voittoa tulee välttämättä seuraamaan nykyisen taloudellisen järjestelmän luhistuminen. Juuri tästä johtuu, että on niin vaikeata löytää nykyään ratkaisua tähän kysymykseen.

G. E. O. K.

Ihanteen etsintä.

Kuten jokainen silmä keksii kauneuden, niin muodostaa jokainen mieli ihanteen. Ihanteitten rakentaminen näyttää olevan vaisto, joka on olennainen ihmisluonteelle. Epäilemättä ei ole koskaan elänyt ihmistä, joka olisi ajatellut, ettei hänen elämänsä olisi voinut olla parempi ja onnellisempi kuin mitä se todella on ollut. Sillä silloin ei ihminen olisi milloinkaan kantanut tuskaa, kärsinyt surua, tehnyt työtä epämukavissa olosuhteissa, kärsinyt pettymyksiä tai tehnyt mitään erehdyksiä. Ja kenen elämään nähden on tämä koskaan ollut totta. Todellisuudessa me kaikki jatkuvasti rakennamme ihanteita, ja tämä itsemme, ystäväimme ja koko maailman parantamisen toivo se juuri pitää käynnissä elämän koneiston ja saatta meidät kaikki koettamaan auttaa sivistyksen kehitystä. On huomautettu, että elämä ilman toivoa on mahdotonta. Tämä on aivan totta. Onko tämä ihanteen vaisto, syy, seuraus, tai omantunnon päätelmä, sitä en ehdota tutkittavaksi. Se mitä haluan painostaa on, että jokainen ihminen, vaimosta syntynyt omistaa ihanteen vaiston, ja että ihanne useimmissa tapauksissa saavuttaa aivan harvinaisen ja tähän saakka toteutumattoman täydellisyyden, vaikkei kukaan ole koskaan kokenut mitään olemisen tilaa, joka olisi parempi tai yhtä hyvä kuin nykyinen.

Miltonin suurta runoelmaa silmäillessään huomautti Elwood: „Sinulla on paljon sanottavaa kadotetusta paratiisista; mitä sanottavaa on sinulla löydetystä paratiisista.” Tämä huomautus, niin kerrotaan, muistutti Miltonia siitä kahdenkertaisesta kaipauksesta, joka on asustanut ihmisrinnassa ikimuistoisista ajoista. Koko kirkollinen opetus, isät, apostolit, evankeliumit, Vanhan Testamentin profeetat, Buddhan- ja Muhamedin-usko, pakanain luonnonpalvonta, ovat täynnä ihannetulevaisuutta, jolloin vääryys oikaistaan ja kivun, surun ja kuoleman sijaan astuu onnellisuus ja rauha. Mutta kaiken tällaisen ikävöinnin siemen perustuu Eedenissä annettuun lupaukseen, että vaimon siemen murskaisi käärmeen pään.

Tämä lupaus suuresta hyvityksestä oli ensin hämärä; mutta sen tarkoitus kävi aikaa myöten selvemmäksi. Profeettain ajatus liikkui enimmäkseen maallisen tuhatvuotisen valtakunnan asioissa, mutta arvostelu, joka kieltää Vanhan Testamentin kirjoittajain uskoneen taivaaseen ja sielun kuolemattomuuteen, perustuu varmasti tietämättömyyteen siitä,

mitä nuo kirjoittajat sanovat. Todistaja Job: „Tiedän että pelastajani elää ja että hän viimeisenä päivänä tulee maan päälle, ja vaikka madot hävittävät nahkani ja ruumiini, niin lihassani näen kuitenkin Jumalan.” Todistaja David: „Sinä johdatat minua neuvoillasi ja vihdoin otat minut kunniaan”. Ja edelleen „Vain onni ja armo seuraavat minua kaiken elinaikani; ja minä saan asua Herran huoneessa päivieni päähän.” „Ylen runsaasti on iloa kasvojesi edessä, ihanuutta oikeassa kädessäsi iankaiken.” „Monet, jotka makaavat maan tomussa, heräävät.” On vielä paljon enemmän samansuuntaisia, ja profeetoissa on monta hehkuvaa kuvausta tulevasta tuhatvuotisesta valtakunnasta.

Uuden Testamentin opetus näistä seikoista on kuitenkin paljon tarkempi, ja siinä sanotaan selvästi, että Messias evankeliumissa toi elämän ja kuolemattomuuden.

Kirkon uskontunnustuksena ovat ihanteet, ylevät ihanteet, ja kaikkialla nämä asettavat päämäärän, jota ei yksikään meistä voi saavuttaa. Muutamia vuosia sitten sanottiin minulle kerran: „Siinä silmänräpäyksessä, jolloin joku astuu korokkeelle tai tarttuu kynään, alkaa hän, suuremmassa tai pienemmässä määrässä, rakentaa ihannetta. Hän alkaa pystyttää esikuvaa, jonka mukaan hän ei toimi, eikä kerta-kaikkiaan voikaan toimia.”

Tämä kaikki on aivan totta uskonnon julistajasta, olkoon hän sitten ulkoilmasaarnaaja, vapaakirkollinen pappi, seurakunnan pastori tai tuomiokirkon piispa. Hänen kehoituksensa uskoon ja rakkauteen, kuuliaisuuteen ja nöyryyteen, pyhyyteen ja uhrautuvaisuuteen viittaa muuttumattomasti korkeampaan elämään kuin mitä hän itse elää. Eikä kaikessa tässä tarvitse olla mitään tietoista ulkokultaisuutta. Mitä puhtaimmin vaikuttein ja parhaimmin aikein pyrkii ihmisen sydän alati kohti ihannetta. Miestä, joka ei saarnaisi parempaa elämää ja oppia kuin se minkä mukaan hän ja hänen kuulijansa elävät, lakattaisiin pian kuulemasta.

On mainittu, että vilpittömyydellä on kaikkialla vaikutusvaltaa, vaikkei sillä ole missään voimaa hallita maailmaa. Emmekö näe ja tunnekin tämän niin olevan. Hyve on julkinen, pahe salainen. Hyve rakastaa valoa, pahe rakastaa pimeyttä. Hyve kulkee päivisin, pahe hiipii öisin. Ja kuitenkin on olemassa kymmenkertaisesti enemmän pahetta kuin hyvettä. Kaikkialla haluavat miehet ja naiset, että heitä opetettaisiin paremmiksi kuin he ovat — kestävämmiksi, totuudenmukaisemmiksi, puolueettomammiksi, rehellisemmiksi, ylevämmiksi. Ja tämä on totta meihin kaikkiin nähden. Kaikki tietävät etteivät he ole ihanneolijoita, ja kuitenkin kaikki koettavat sellaisia olla, ja hyökkäykset, jotka ovat kohdistetut siveelliseen rehellisyyteemme, evätään innokkaammin kuin mitkään muut. Moni ihminen, joka ei välitä vähääkään siitä, että häntä sanotaan tyranniksi, tappelijaksi ja juopoksi, tulistuu, jos häntä mainitaan pelkuriksi, petkuttajaksi ja valehtelijaksi.

Taiteen alalla etsii ihminen ihannetta. Kreikkalaiset menestyivät ehkä eniten tässä etsinnässä, vaikka goottilaisen kauneuden ihmeet olivat heille tuntemattomia. Mutta on huomioitava, että taide valikoi. Luonto hankkii mallit ja taide sovittelee ne. Taiteilija yrittää aina parantaa luontoa. Maisemamaalari ei tyydy maalaamaan mitä hyvänsä näköalaa. Hän valitsee sellaisen maiseman, joka hänestä näyttää erikoisen kauniilta, eikä hän sittenkään maalaa sitä aivan samankaltaiseksi, vaan vetää minne puun, minne mökin ja tuohon elävän olennon tehdäkseen kuvasta sopusuhtaisen tai saadakseen siihen jotain inhimillistä viehätystä. Tämä kaikki on sielutieteellisesti luonnollista, koska ihmiset aina ja kaikkialla etsivät ihannetta.

Samanlainen päätelmä pitää paikkansa musiikkiin nähden, jonka avulla jotkut ihmiset lähestyvät ihannetta niin lähelle kuin ihmiselle suinkin on mahdollista. Musiikki voi mukautua jokaiseen inhimilliseen mielenliikutukseen ja soveltautua jokaiseen mielentilaan. Millaista intohimoa voikaan musiikki nostaa ja tukahduttaa! Usein on se sanoja kaunopuheisempi, tekoja voimakkaampi. Eikä yksikään säveltäjä voi kuitenkaan vaatia, että hänen sävellyksensä milloinkaan koskettaisivat sitä korkeinta huippua, mihin hänen taiteensa kykeni.

Kirjallisuus edustaa toista alaa, jolla ihanteen saavuttamiseksi tehdään lukuisia erilaisia ja jatkuvia yrityksiä. Runous työskentelee taukoamatta saavuttaakseen päämäärän. Sir Philip Sydney asetti runouden, jota eivät sido tapahtumain ja kokemuksen surkuteltavat rajat, ennen filosofiaa, tiedemiestä, historioitsijaa — ennen kaikkia muita ajattelijoita. Shakespeare'n sanotaan uudistaneen ihmisluonnetta täydellisemmin kuin muut kirjailijat. Tämä ilmaisu on vain puoli totuutta ja mitä harhaanjohtavin. Shakespeare'n luonteet, vaikutteissaan, käytöksessään ja suhteessaan toisiinsa ja ympäristöönsä, ovat ih-

meteltävän paljon enemmän ihmisluonteen mukaisia kuin mitkään muut luonteet koko kirjallisuudessa. Missä sitten esiintyy ihanne. Ajatuksissa, joita he lausuvat ja kielessä, jota he käyttävät. Missä muualla maailmassa kuulemme miesten ja naisten lausuvan Hamletin ajatuksia tai käyttävän Hamletin esitystapaa. Meidän täytyy etsiä koko maailma ja tutkia vuosisadat turhaan nähdäksemme jonkun ilmaisevan sellaista ylevää filosofiaa niin loistavan ehein säkein.

Ei missään muualla ole hartaammin etsitty ihannetta kuin lemmenlyriikan alalla. Milloin on ihanne sijoitettu menneisyyteen, milloin tulevaisuuteen. Emme missään muualla huomaa ihannetta tavoitettavan niin lämpimästi, niin intohimoisesti kuin lemmenrunoudessa, eikä mikään muu kirjallisuuden haara loista kirkkaammin kuvitelluin vivahduksin tai suloisemmin laulavin sävelin.

Tässä elämässä emme kuitenkaan voi saavuttaa ihannettamme minkäänlaisissa olosuhteitten vaiheissa. Niin pian kuin luulemme koskettaneemme onnen-saaria ja saavuttaneemme ikävöimämme Elysiumin, huomaamme sen hajoavan tomuksi ja tuhkaksi. Ihanne-etäisyytemme on aina täynnä mitä ihanimpia kuplia, mutta kokeilun kosketus särkee ne kaikki. Missä sitten on meidän toivomme. Totisesti ei missään muussa kuin Kristuksen tuhatvuotisessa valtakunnassa. Ei kukaan raamattunsa tunteva kristitty odota luvattua täyttymistä nykyisessä järjestelmässä. Kristitty odottaa sitä uudessa taivaassa ja uudessa maassa, missä oikeus asustaa. Hän perustaa toivonsa voimaan — voimaan, jota hän pitää jumalallisena, eikä hän pidä sitä vain pelkkänä *qua*-voimana, vaan *qua*-voimana, jonka vuoksi ihmisluonne tuo esiin ihmissydämen tieteellisimmät ja viimeisimmät tutkistelut.

„Ihminen ei ole milloinkaan onnellinen,
mutta on siksi tarkoitettu."

Tässä paavi lausuu meille vain puoli totuutta.

„Äly ja kauneus ovat kuolleet, elämän
viini on laskettu, ja pelkkä sakka on jätetty tälle holville ylpeiltäväksi."

Tässä Shakspere lausuu meille toisen puolen.

„Mennyt ja tuleva on parhain, nykyinen
pahin."

Tässä hän lausuu molemmat totuudet yhdessä.

Shelley tekee samoin „Kiurussaan":

„Katsomme ees ja jälkeen
sitä surren, jot' ei oo."

Mutta toivo *ees*- eikä jälkeenpäin se on, joka on elämän elämä, ja missä kaikki toivo paremmasta on kuollut, siellä tulos on epätoivo.

„Kun toivo särkyy, on elo käsky,
mi murehduttaa meitä vain."

Niin laulaa Coleridge, ja Burns parka, nuorena 26 vuotiaana, sai jo tätä kokea.

G. E. O. K.

Kristuksen oppi.

Kirj. maisteri C. H. Jones, Helsingin englantilaisen seurakunnan pastori.

Kaiken, mitä Kristus opetti, on huomattu koskettelevan jotakuta pääkäskyä. Matt. 22. 27. „Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi ja koko sielustasi ja koko mielestäsi" sekä rakasta lähimäistäsi niinkuin itseäsi." Näihin kahteen käskyyn sanoi hän perustuvan koko lain ja ennustusten.

On kaksi opetustapaa: esimerkit ja neuvot. Katsoen ihmisluonteen heikkouteen sanoo sananlasku, että esimerkki on parempi kuin neuvo, sillä ihminen on aina valmiimpi antamaan hyvän neuvon kuin sitä panemaan käytäntöön; mutta Kristuksen suhteen ei ole mitään eroa elämällä ja opetuksella. Mitä lähemmäksi opetusta voimme tulla, sitä enemmän muistuttaa elämämme Kristuksen elämää.

Tarkastakaamme sentähden Kristuksen elämää ja noita kahta yllämainittua käskyä.

Se ainoa tapaus, joka Kristuksen nuoruudesta kerrotaan evankeliumissa, osoittaa hänen olleen syvästi tietoisen itsensä ja taivaallisen isänsä välisestä sukulaisuudesta. Kun Josef ja Maria löysivät pojan temppelistä, alkoivat he häntä nuhdella, jolloin hän vastasi: „Ettekö tiedä, että minun tulee olla isäni talossa." Jo silloin, 12 vuotiaana, Herramme käsitti Jumalan läheisyyden elämässään.

Kun Kristus tuli täysi-ikäiseksi, ei hän laiminlyönyt synagogassa käyntejään sabatti sabatilta. Näin mainitsee Luukas kertoessaan hänen saarnaamisestaan Nasaretin synagogassa, missä hän oli kasvatettu. Sanat „ta-

pansa mukaan" viittaavat siihen, että hän oli tavallisesti läsnä julkisissa jumalanpalveluksissa.

Kristuksen opetuksessa olemme huomanneet välähdyksiä hänen suuresta kiintymyksestään Jumalaan sekä hänen riippuvaisuudestaan isästään. Matt. 11:nnessä Jeesus huudahtaa: „Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut tämän viisailta ja ymmärtäväisiltä ja ilmaissut sen lapsenmielisille." Toisen kerran hän sanoi: „Minä en ole yksin, sillä Isä on kanssani." Usein opetuksensa aikana hän erosi oppilaistaan viettääkseen aikaa rukoillen. Hän tunsi alati Jumalan läheisyyden. Saatettuaan Latsaruksen haudasta hän rukoili: „Ja minä kiitän Sinua, että olet minua kuullut. Minä kyllä tiedän, että Sinä minua aina kuulet." Elämänsä ratkaisevalla hetkellä hän jättäytyy Jumalan huomaan. „Ei niinkuin minä tahdon, vaan niinkuin Sinä" ja hän kärsii eniten silloin, kun suhde hänen ja hänen isänsä välillä on hetkeksi katkennut. „Jumalani, Jumalani, miksi minun hylkäsit."

Kristuksen elämässä ei ole seikkaa, joka ei viittaisi siihen, että hän kaikissa olosuhteissa sananmukaisesti pani ensimmäisen käskyn täytäntöön. Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi, ja koko mielestäsi.

Mitä toiseen käskyyn tulee, hän oli kaikessa lähimmäisensä kaltainen: Kristuslapsi syntyi seimessä. Josef ja hänen äitinsä elivät maailmassa köyhien parissa. Paras tapa osoittaa ihmisille rakkautta on ottaa heidän elämäänsä osaa, ja niin teki Herramme tyytyen alhaiseen asemaan. Enemmänkin, hän kasvatettiin puusepäksi pienessä kaupungissa ansaiten elatuksensa työmiehenä liittyen siten ainiaaksi käsityöläisiin. Hän eli seurassa liikkuen vapaasti ihmisten keskuudessa, eikä hän kieltäytynyt olemasta läsnä häissä ja hän otti vastaan Simon Fariseuksen päivälliskutsun. Hänen vihollisensa sanoivat hänestä: „Katsokaa ylensyöjää ja juomaria ja publikaanien syntistä ystävää", mikä osoittaa hänen vapaasti seuranneen seuraelämävaistojaan.

Hän vietti suuren osan aikaansa parantaen sairaita, puhdistaen spitaalisia, tehden rammat käyviksi, kuurot kuuleviksi, sokeat näkeviksi ja kolmessa tapauksessa herättäen kuolleet jälleen elämään.

Tarkastaessamme Kristuksen elämää joka puolelta voimme sanoa, että se on esimerkki siitä, miten ihmisen tulisi rakastaa lähimmäistään niinkuin itseänsä.

On ilmeistä, että näitä molempia suuria käskyjä laiminlyödään nykyään häpeällisesti, tekevätpä sitä nekin, jotka nimittävät itseään kristityiksi.

Tarkastakaamme Kristuksen positiivista opetusta Jumalasta. Hän on meidän opettajamme ja meidän pitäisi häntä rukoilla ja asettaa hänet ensimmäiseksi elämässämme, niin korkealle, että Jumalan valtakuntaa koskevat asiat asetettaisiin aineellisten ajatusten edelle. Ei meidän tule huolehtia eniten vaatteista ja ruuasta, niin tärkeitä kuin ne ovatkin, vaan meidän tulee, kuten Kristus sanoi, ensin etsiä Jumalan valtakuntaa, ja kaikki nämä, s. o. ruoka ja vaatteet, annetaan meille ilmaiseksi. Kukapa ei satunnaisesti epäilisi sitä, että kaikki taloudelliset tarpeemme täytetään, jos Jumalalle ja hänen valtakunnalleen annetaan niille tuleva arvo.

Kristus ei yrittänyt todistaa Jumalan olemassaoloa. Hän piti varmana ja sanoi, että meidän pitäisi käsittää elävämme aina hänen läheisyydessään, niin että jos meidän tarvitsee paastota, paastoisimme aina Jumalan vuoksi, emmekä ihmisten, ja meidän tulisi rukoilla kotonamme, eikä julkisesti, niin että ainoastaan Jumala sen näkee. Hyväntekeväisyydestämmekin tietäköön ainoastaan Jumala.

Kristus pani ennen kaikkea painoa luonteelle, ja todellisuudessa olemme juuri sellaisia kuin me olemme Jumalan edessä, eikä ihmisten. Kristuksen opetus Jumalasta tarkoittaa päästämistämme kaikesta häpeästä ja ulkokultaisuudesta.

Ajatellessamme Kristuksen opetusta lähimmäisestämme huomaamme, että lähimmäisiämme on jokainen ihminen kaikkialla maailmassa, myöskin vierasrotuinen. Yksi elämän velvollisuuksista on epäitsekkyys; meidän on liityttävä muihin kaikissa toivomuksissamme. Meidän tulee sanoa ensin „isämme" eikä „isäni". Eikö meille tuotakin usein vaikeutta itsemme voittaminen.

Kristuksen opetuksessa ei ole mitään sotaa suosivaa. „Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu". sanoi hän. Monet Kristuksen suuret seuraajat ovat pääasiallisesti tehneet itsensä tunnetuiksi taistelijoina ja sotilaina. Järjestetty kirkko on liian usein edistynyt ruumiillisen voiman turvin.

Tarkastakaamme uudelleen Herramme opetusta rikkaudesta, mikä on niin vaarallinen

henkiselle elämälle, että muutamien ihmisten täytyisi irtautua koko omaisuudestaan ja antaa tulonsa köyhille, ja vaikkei kaikkien tulekaan kulkea tätä tietä, eivät rikkaat kuitenkaan voi astua Jumalan valtakuntaan ilman erikoista armoa. Aineellinen rikkaus, johon muutamat ovat niin kiintyneet, on vaara, jota on paras välttää.

Kristus otti huomioon inhimillisten olentojen vaikuttimet, eikä vain tekoja. Murhaajatus on sielulle yhtä vahingollinen kuin murhan tekeminen. Puhtaita ovat sellaiset, jotka pidättäytyvät, paitsi epäpuhtaista teoista, myöskin saastaisista ajatuksista, ja Kristuksen silmissä on paheellinen halu yhtä syntistä kuin likainen teko.

Kristus ei pannut paljon painoa todistuksiin, vaan paremminkin tekoihin. „Ei jokainen, joka sanoo minulle Herra Herra, pääse taivaan valtakuntaan, vaan joka tekee isäni tahdon, joka on taivaissa." Kautta historian on kirkko, ikävä mainita, vainonut ihmisiä heidän mielipiteittensä vuoksi. Muutamia parhaimpia ja puhtaimpia miehiä ja naisia on hengellinen valta polttanut noituudesta syytettynä, vaikka heidän elämänsä on ollut ehdottomasti yläpuolella heidän vainoojiensa elämää.

Kirjoituksemme päätökseksi saamme, että Jeesus tuli vapahtamaan maailmaa, ja maailma olisi jo epäilemättä ollutkin pelastettu, jos se olisi ottanut tämän opetuksen sananmukaisesti koettaen sitä säilyttää, ja yksi ajan parhain tunnustus on se, että ihmiset alkavat tämän huomata. Useilla aivan uskomattomilla seuduilla kasvaa usko, että Kristus puhui vain selvää totuutta sanoessaan itseään „Maailman valkeudeksi."

Paavi ja Jeesus.

(Easter—day.)

Oscar Wilde.

YLI TEMPPELIN KUULIN TORVIEN HELKYNNÄN,
JO HARTAINA LANKESI IHMISET MAAHAN NIIN,
KUN PAAVIA, ROOMAN HERRAA, KANNETTIIN,
KUIN SUURI JUMALA YLVÄÄNÄ ISTUI HÄN;
NÄIN LOISTOSSA MENI HÄN KOTIAAN LEPÄÄMÄÄN,
OLI VIITTANSA VALKEUS NIINKUIN VAAHTO MEREN,
JA PURPPURA PAISTOI NIINKUIN LÄIKE VEREN,
OLI KOLME KULTAISTA KRUUNUA PÄÄLLÄ PÄÄN.

HALKI AIKOJEN MIETTEENI VAELSI MENNEIDEN
SEN YHDEN LUO, JOKA RANNALLA AAVAN VEEN
HAKI TURHAAN LEPOA KULKIEN HUOLISTA HUOLIIN:
„KÄVI PESIINSÄ LINNUT JA PETOJEN POIKASET LUOLIIN,
MINÄ YKSIN UUVUN AAVIKON HELTEESEEN,
JUON VIININI JOUKOSSA KUUMIEN KYYNELTEN."

Suomentanut Verner Lindgren.

Ihmisten himoja ja tekoja ei saa tuomita eikä pilkata, vaan ymmärtää.

Spinoza.

Yksi keinoista, millä tavoin voimme saada käsityksen kansalaistemme kurjuudesta, on, että menemme näkemään heidän ilojaan.

George Eliot.

Ei kukaan ole maailmassa hyödytön, joka keventää toisen taakkaa.

Charles Dickens.

Jos tahdot lakata tuntemasta vastenmielisyyttä jotakin ihmistä kohtaan, niin koeta päästä lähelle hänen sydäntään.

J. M. Barrie.

Kiinan buddhalaisuus.

Mitä tekee Kiinan buddhalaisuus tunnustajiensa hyväksi?

Kiinan buddhalaisuus kertoo meille, että maailmassa on vähintään kolme eri luokkaa miehiä ja naisia. Ensimmäinen eli alin luokka elää keskellä aineellisuutta upeissa taloissa omistaen runsaasti rahaa, syöden kaikkea, mikä miellyttää ja ahertaa tyhjänpäiväisten oppiarvojen ja arvottomien ominaisuuksien vuoksi. Koko heidän elämänsä on takertunut raakoihin ja karkeihin aineisiin, joita he pitävät todellisuuksina. Toinen eli korkeampi luokka pitää ihanteita todellisuuksina. He eivät ole takertuneet aineen labyrinttiin, mutta heitä hämmentävät ihanteet, koska he pitävät olevaisuutta niiden ominaisuutena. Kolmanteen ja korkeimpaan luokkaan kuuluvat ne, jotka mietiskelyn avulla ovat vapautuneet ihanteitten orjuudesta.

Mitä voi Kiinan buddhalaisuus tehdä ensimmäisen eli alimman luokan hyväksi?

Tätä luokkaa varten on Kiinan buddhalaisuudella 10 kieltoa eli käskyä, kuten niitä nimitetään kristityissä maissa. Jokaisella on itsessään 10 pahetta, jotka tulee karkoittaa pois. Kolme kieltoa koskee ruumiissa asustavia paheita, nim. ei pidä tappaa, ei varastaa, ei harjoittaa irstautta: neljä on suuhun kuuluva, valehteleminen, liioittelu, panettelu ja kaksimielinen puhe; kolme kuuluu mieleen, himo, ilkeys ja epäusko.

Eikö tämä ole kokonaan negatiivista?

Kyllä, mutta se on tarpeellista, sillä näitten paheitten karkoittamiseksi työskennellessään tarvitsee ihminen kärsivällisyyttä. Kiinan buddhalaisuus ei pysähdy kieltoihin. Uskon tunnustajien pitää harjoitella kymmenen hyväntyön suorittamista. Ei hänen pidä ainoastaan poistaa elollisten olentojen tappamishalu, vaan hänen pitää kehittää halua suojella kaikkia olioita. Hänen ei pidä ainoastaan olla varastamatta, vaan hänen pitää auttaa ihmisiä rahoillaan. Ei hänen pidä ainoastaan olla harjoittamatta irstaisuutta, vaan hänen pitää kohdella kaikkia ihmisiä säädyllisesti. Täten jokainen kielto sisältää positiivisen kehoituksen hyveeseen, mikä on aivan yhtä tärkeä kuin paheesta luopuminen.

Mitä tarmoa lisäävää voimaa antaa Kiinan buddhalaisuus?

Ensiksi sen kiirastuli kauhuineen. Huono ihminen nähdessään töittensä tulokset päällään, alkaa peljätä tehdä niitä ja tekee sellaista, mikä on hyvää. Sitten on olotilan muutos, vaaroineen muuttua pedoksi ja hyönteiseksi. Mutta Kiinan buddhalaisen paratiisissa on myös palkintoja. Lisäksi siellä ei ainoastaan ole mahdollista pelastaa itsensä, vaan lisääntyvien ansioiden kautta pelastaa vanhempansa ja sukulaisensa ja lyhentää heidän oloaan kiirastulessa.

Voiko kukaan päästä Kiinan buddhalaiseen paratiisiin?

Kyllä — se on avoinna kaikille. Jos joku suorittaa pahoja-tekoja ja turvaa uskoen Buddhaan, hän saattaa, ansioituneena Buddhan nimen lausumisesta, joka harjoituksessa sovittaa synteiä, jotka ympäröivät häntä syntyissä ja kuollessa 80 miljoonan pitkän eri-iän aikana. Hän saa kuollessaan nähdä kultaisen lootuskukan kuin auringon kehän ilmestyvän silmiensä eteen; samassa hetkessä syntyy hän mitä korkeimman onnen maailmaan. Kahdentoista pidemmän iän kuluttua lootuskukka avautuu, jonka jälkeen Buddha äänessänsä suurta myötätuntoa, opettaa hänelle yksityiskohdittain luonnon alkuvoimain todellisen tilan sekä syntein sovittamisen lain.

Sen verran ensimmäisen luokan pelastuksesta.

Miten saavuttavat toiseen luokkaan kuuluvat ihmiset pelastuksen?

Toisen luokan ihmiset pitävät ihanteita todellisuuksina. He eivät ole kietoutuneet tavarain harhaan, mutta heitä hämmentävät ihanteet, joita he pitävät todellisuuksina. Nämä ihmiset eivät tarvitse kuvia, eivätkä ulkonaisia valmistuksia, vaan he tarvitsevat taivasta ja kiirastulta, vaikkakin mielikuviksi käsitettyinä. Kymmenen hyvää työtä suoritettuaan he saavuttavat hiljaisen sydämen, ovat pelottomia ja tulevat pyhimyksiksi ja viisaiksi. Pyhimyksillä ja viisailla on korkea asema yleensä ihmisten, mutta ei Kiinan buddhalaisten keskuudessa. Hyvien töiden ansioittamina he saavuttavat ainoastaan aistittavien mielteiden tasot, kuusi taivaallista maailmaa, jotka sijaitsevat heti maan yläpuolella.

Mitä sitten korkeimman eli kolmannen luokan pelastuksesta? Tässä luokassa on monta astetta. On niitä, jotka mietiskely-harjoitusten avulla voivat astua neljään korkeimpaan taivaaseen, jotka ovat vapaat kaikista aisti-

muksista, eivätkä ole muodon määrittelemiä. Nämä taivaat ovat Nirvanan esikartano.

Mikä on Nirvana?

Se ei ole haudantakainen tila, vaan tila, johon jokainen voi päästä täällä. On mahdotonta ilmaista sen kokemusta sanoin. Se on suuri rauha ja tyyneys, sanoinkuvaamaton ja kirkas ja jota kielen teho ei kykene ilmaisemaan.

Sellaiset ovat Kiinan buddhalaisuuden perustotuudet. Taivasta ja kiirastulta ei luonnollisestikaan ole olemassa muualla kuin ainoastaan ihmisten mielissä ja sydämissä. Oikeastaan taivas on Buddhan mieli ja kiirastuli on ihmisten mielikuvain täyttämistä aivoissa. Tosi buddhalaisen mielestä synti ja hyve ovat kaiken erilaisena näkeminen. Synti on harhaa, hyve on harhaa. On olemassa korkeampi yhteys, jossa ne tulevat sopusointuun. Vastaukseksi kysymykseen, onko mitään lainkaan olemassa, buddhalainen sanoo, ettei ole olemassa mitään tuotantoa, ei hävitystä, ei rappeutumista, ei pysyväisyyttä, ei moninaisuutta, ei saapumista eikä mitään lähtöä eteenpäin. Buddhan uskonnon kiinalainen muoto uskoo kaikkien elävien olentojen lopullisesti tulevan Buddhaksi.

H. A. G.

„Hänen tulee kasvaa ja minun tulee vähetä."

Näin lausui profeetta Johannes, jonka oppilaat tulivat kertomaan miten kansajoukot, jotka ennen seurasivat häntä ja joita oli tuhansin kastanut Jordan virrassa, riensivät Nasaretin opettajan luokse, joka nyt hurmasi mieliä uudella opillaan.

Johannes Kastajan oppilaat olivat arvatenkin katkeroituneet rakkaan opettajansa puolesta, huomatessaan kansan suosion epävakaisuuden ja ihmisten häilyväisen luonteen. Vasta äsken he tungeksivat täällä heidän ympärillään, nyt jo ovat etsineet uuden profeetan. Kukaan ei *heitä* nyt enää tarvinnut. Suuri Johannes Kastaja oli eilen vielä tuntemattoman nuoren puusepän kautta joutunut unohduksiin.

Oliko ihme jos katkeruus valtasi mielet. Mitähän tästä itse mestari Johannes sanoisikaan. Kerrottuaan uutisensa odottivat he jännittynein mielin mitä sanoo *hän*, jota asia lähinnä koski. Eikö oikeutettu, pyhä viha puhkea nyt hänessä ilmiliekkiin. Profeetta vaikenee. Hänen katseensa on suunnattuna tuonne kauvaksi, auringon valossa päilyvän Genesaaretin järven rannalle, jossa kirjava väkijoukko tungekseli erään kalastajaveneen ympärillä, johon tuo uusi opettaja oli astunut puhuakseen häntä piirittävälle ihmispaljoudelle — hän katsoo sinne ja kasvonsa kirkastumistaan kirkastuvat. Lopuksi hän nostaa kätensä ja osoittaa sitä kaukaista venettä ja lausuu: — Hänen tulee kasvaa ja minun tulee vähetä. Minä olen vaan tienraivaaja, huutavan ääni korvesta. Minä kastoin heitä vedellä parannukseen, mutta *hän* kastaa heitä pyhällä hengellä ja tulella.

Semmoista vastausta nämä miehet eivät varmaankaan olleet odottaneet ja lienee se ollutkin ainutlaatuinen samanlaisessa tilanteessa, mitä koskaan on lausuttu sitä ennen ja sen jälkeen maailmassa: sentähden on meilläkin syytä jäädä sitä hetkeksi miettimään.

Ajatelkaamme Johanneksen tilalle jotakuta toista, oppinutta, viisasta miestä, jonka tiedot ja lahjakkuus ovat nostaneet hänet koko kansansa ihailemaksi, niin että ihmisjoukot kaikilta kulmilta ja maan kaukaisilta ääriltä rientävät hänen opetustaan kuulemaan. — Kun sitten, yht'äkkiä ilmestyy uusi, äsken vielä tuntematon, joka lumoaa ihmiset niin, että vanha tunnettu ja tunnustettu opettaja jää yksin muutaman uskollisimman oppilaan kanssa, jotka kenties myöskin pian tulevat seuraamaan toisia sinne, minne muutkin ovat menneet.

Meidän ei ole vaikeata kuvitella, mille tuntuisi silloin tuosta opettajasta, emmekä ihmettele, jos joku katkera sana kirpoaisi hänen huuliltaan, ja pidämme häntä suurena silloin, jos hän on jaksanut vaieten kantaa syrjäytetyksi tulemisen. Näin on laita inhimillisen viisaan, mutta toisin jumalaisen hengen läpitunkeman ja innoittaman profeetan. Hän ei pidätä mitään itselleen vaan laskee ilolla kaiken Korkeamman jalkojen juureen.

Me ihmiset etsimme omaa kunniaamme, yksinpä nekin, jotka ovat armoitettuja, jumal'hengen valaisemia. Mistä löydämmekään opettajan, joka mielisuosiolla luopuu kannattajajoukostaan, ihailijoistaan ja oppilaistaan lähettääkseen heidät toisen luokse vaikka tuo olisikin häntä lahjakkaampi ja

etevämpi, ja jos hän vielä sen tekee, niin ainakin siinä toivossa että hänenkin opetuksilleen sentään annetaan arvoa, hänenkin työlleen tunnustusta. Mutta Johannes sanoo: *hänen* tulee kasvaa ja minun tulee vähetä. Hän tahtoo tulla yhä pienemmäksi, että uuden Mestarin kunnia näkyisi sitä kirkkaampana.

Kumminkin oli Johanneskin ihminen niinkuin me muutkin. Hänenkin suonissaan kierteli ihmisveri inhimillisine heikkouksineen ja itsekkyys oli häntä niin likellä kuin muitakin. Siitä tiedämme, minkä uhrin hän oli uhranut, minkä voiton saavuttanut.

Ei ole aina niin helppoa sen, jota Jumala käyttää välittäjänään ja puhetorvenaan ilmoittaessaan tahtoaan kuurolle kansalleen, olla ottamatta ainakin osaa kunniasta itselleen, käyttäytyen jonkinlaisena etuoikeutettuna, ja ottaen päällikön paikan vähempien ja henkisesti heikompien veljiensä edestä, siitä näemme esimerkkejä kaikkialla. Kuinka usein onkaan saarnatuoleista viskattu kuulijakuntaan: te uskomattomat, te suuret syntiset, te kadotuksen lapset, vaikka me olemme kaikki samanarvoiset taivaallisen Isämme edessä. Kuinka usein ne, jotka ovat valitut muita opettamaan, erehtyvätkään pitämään itseään parempana opetettaviaan. Saadessaan haltuunsa jumalaisia voimia muiden auttamiseksi, käyttäytyvät, kuin lähtisi tuo voima heistä itsestään. He aivankuin sanovat: ensin on Jumala, sitten minä hänen profeettansa, senjälkeen te minun seuraajani ja ulkopuolella valon ovat kaikki nuo muut. Mutta tämä Johannes Kastajan ihmeellinen lause ei puhu ainoastaan niille, jotka ovat opettajien vastuullisessa kutsumuksessa, vaan meille kaikille, jotka etsimme totuutta ja Jumalaa.

Ihminen etsii aina *omaansa* ennenkaikkea. Oman kehityksensä, taikka oman rauhansa vuoksi hakee hän totuuttakin elämässä. Taikka tahtoo hän tulla tuntemaan sen salattuja lakeja saadakseen valtaa itselleen. Oma minänsä on hänellä se keskus, jonka ympärille tahtoo koota kaiken, meneepä joskus röyhkeydessään niinkin pitkälle, että sanoo: minä olen Jumala ja ellen sitä ihan vielä olekkaan, kohta olen kumminkin siksi tuleva. — Semmoisia olemme matkamme alkutaipaleella.

Mutta jos etsijän mieli hetkeksikään jaksaa nöyrtyä pyytämään apua ylhäältäpäin, sattuu hänen kohdalleen kerran tuo jumalainen valo, joka lyö kuten valonheittäjä häikäisevän kirkkautensa eteemme. Silloin näkee tomun lapsi oman olemuksensa semmoisena kuin se todellisuudessa on, koko alastomassa kurjuudessaan. Silloin näkee hän itsessään tuon maaolion, täynnä himoja ja itsekkyyttä, niin että hänen parhaatkin tekonsa ovat vaan alhaiset ja itsekkäät, tultuaan jumalaisen valon kirkkauteen.

Sinä hetkenä onkin ihminen tullut matkallaan siihen kohtaan, jolloin hänen on valittava, tahtooko hän yhä edelleen säilyttää itsensä, oman yksilöllisen minänsä, tahtooko hän vastakin kantaa tuota arvotonta, homehtunutta ja tahraista rihkamaa, kuten kallista omaisuutta, sitä kohennellen, käännellen ja kehitellen. Tahi raskiiko hän luopua siitä, tohtiiko hän heittää kaikki jumalaiseen tuleen — *poltettavaksi*, jonka jälkeen hän itse ei enää ole mitään. — „Minun tulee vähetä" on hän silloin sanova, minun tulee lakata olemasta mitään omana itsenäni. En ole muuta kuin arvoton savimöhkäle taiteilijan kädessä, joka sille antaa muodon ja elämän. Kun taiteilija on työnsä tehnyt ja kuva hänen suunnitelmansa mukaan valmistunut, ei savenpalanen saa kunniaa vaan hän, joka sen muovaili ja teki siksi mikä se nyt on.

Johannes Kastaja oli uskaltanut heittää kaiken omansa tuohon tuleen. Hän luopui ilolla kunniasta, että Kristus saisi kunnian hänen kauttansa. — Kumminkaan ei hän hävinyt olemattomiin, vaan Raamattu todistaa hänet suurimmaksi vaimoista syntyneistä.

Niin on ihmisen, tullakseen tosi-ihmiseksi, Isän pojaksi, on hänen tahtonsa täydellisesti alistettava Isän tahtoon. Mikä sitten onkin tästä tuloksena, miksi hän sitten muodostuneekin, ei kunnia kuulu hänelle itselleen vaan sille, joka hänen on uudesti synnyttänyt, vetänyt ylös maasta kuten saven liejuisesta olotilastaan, jossa se makasi arvottomana ja avuttomana, kykenemättä sieltä omin voimin nousemaan. Kun savenvalaja ottaa saven maasta ei hän odota siltä muuta kuin että se on notkea ja taipuisa hänen käsissään. Hän pitää huolen muusta, hän sen puhdistaa, muovailee ja polttaa tulessa saadakseen sen vastaamaan ihannetta, joka on hänellä mielessään.

Ja että emme olisi sopimattomia savenpalasia, kovia ja käyttökelvottomia, joita ei voida muovailla ja jalostaa, tulee meidän pitää tunnuslauseenamme Vanhanliiton viimeisen profeetan sanat: Hänen tulee kasvaa ja minun tulee vähetä. Vain sitä tietä pääsemme Korkeamman yhteyteen.

Ilma Wirtala.

Veljeys idealismin valossa.

Veljeydestä, mikäli on kyseessä tämän käsitteen *sana*, puhutaan meidän päivinämme paljon. Aate ei ole uusi, ei huomiota herättävä, tuskin mieltäkiinnittäväkään! Onhan siitä kuultu niin paljon aikaisemmin! Monet ovat kyllästyneet siitä kuulemaan ja haukottelevat kohteliaasti, kun asia tulee esille. Tämän kirjoittajan mielessä ei kuitenkaan ole ollenkaan epäilyä, ettei ihmissuvun koko tulevaisuus riippuisi veljeyden oikeasta soveltamisesta mitä laajimmassa mittakaavassa.

Kaikkien uskonnollisten liikkeiden historia osottaa, että tätä aatetta on aina pidetty enemmän tai vähemmän selviönä, mutta että kun teoriaa on käytäntöön sovellutettu, on siitä aina jotakin varissut pois, joten voimaansaatu veljeys on aina jäänyt vain puolittaiseksi. Heimo, luostariveljeskunta ja kaupunkikunta ovat aina hyväksyneet tämän aatteen, sillä ilman sitä nuo kolme tuskin olisivat eläneet niin kauan, että olisivat voineet jättää jälkensä historiaan. Mutta tuo veljeys on aina ollut rajoitettu. Heimo on sitä ehkä parhaiten edustanut, sillä sen jäsenten kesken on ollut ja on vieläkin veriside, sillä koko heimo on ollut fyysillisessä mielessä päällikkönsä sukua ja syntyminen heimoon merkitsi, että uusi tulokas oli veli, mutta aina oli myös olemassa se edellytys, että tuon aidatun piirin ulkopuolella oli muita — vihollisia, joita tuli vihata ja pelätä, sillä ne eivät olleet samaa verta. Veljeyden ihanne oli näin ollen täysin toteutettu heimon keskuudessa, mutta sen ulkopuolella sitä ei ollut.

Kaupunkiaate on suunnilleen samaa. Ihmiset muodostivat yhteiskuntia keskinäiseksi suojakseen, mutta näissä ei veri enää ollut yhdistävä side. Kaikenlaatuiset ihmiset, jotka olivat eri rotua, jopa eri uskontoakin, saattoivat työskennellä yhdessä muodostaakseen kaupungin, mutta jos hankkeen piti onnistua, niin täytyi hyväksyä johonkin määrin myöskin veljeysaate, ja niinpä ihmiset ryhmittyivät ammattikunniksi, kauppaseuroiksi ja hallintoelimiksi, jotka antoivat toinen toisillensa apua ja suojelusta. Useimpien kansojen historiasta päättäen heimo tuhosi itse itsensä hylkäämällä omat periaatteensa, sortaen keskuudessansa asuvia sodassa voitettuja orjia, kunnes nämä tulivat voimakkaammiksi ja lukuisimmiksi kuin vapaat miehet, jolloin heimo lakkasi olemasta yhteiskunnallinen kokonaisuus. Kaupungitkin, samalla kuin myönsivät mitä laajimman vapauden ammattikunnillensa, yhdistyksillensä, sotilaillensa ja hallintomiehillensä, jouduttivat omaa tuhoansa kieltämällä veljen oikeudet niiltä, jotka eivät kuuluneet etuoikeutettuihin luokkiin.

Luostarikunnissa pidettiin vahvasti kiinni veljeysaatteesta, sillä jokaisen suurten uskonnollisten opettajien vihkimän pitäisi *tietää* tämä suuri asia todeksi ja itsestään selvä se on niille, jotka tunnustavat Jumalan kaikkien ihmisten isäksi. Mutta tässäkin, huolimatta aatteen alkuperäisestä puhtaudesta, historia osoittaa, että veljeysnimeä käytettiin kauan sen jälkeen, kun todellinen tieto aatteen sisällyksestä oli sammunut, sillä voidaanko mitään eristetympää ja epäveljellisempää ajatellakaan kuin kristinuskon munkkikunnat?

Näin on menneisyydessä asia aina ollut. Tuhoavat voimat ovat aina voittaneet ne voimat, jotka ovat koettaneet yhdistää ihmisiä kokonaisuudeksi, mutta toisaalta kuitenkin useihin pieniin osiin murtuneista kokonaisuuksista on syntynyt entistä laajempia yhdyskuntia, sillä heimot, kaupungit, uskonnolliset veljeskunnat, yhdistykset ja ammattikunnat ovat kehittyneet kansoiksi ja kenpä tietää, eivätkö kansat ajan kuluessa sulaudu suuremmaksi kokonaisuudeksi — maailman liitoksi.

Heimon veriside, kaupunkikunnan jäsenten yhteiset edut, uskonnollisten veljeskuntien henkinen veljeys ovat tänään yhtä tosia kuin aikaisemmin. Kun ihmiskunnalla on sama henkinen isä, on se samaa perhettä, todellinen ja kirjaimellisen tarkasti käsitettävä veriside on todellisempi kuin miltä pinnallisesti näyttää (ja mitä suuremmaksi kasvaa ihmisten tieto fyysillisistä tosiasioista sitä ilmeisemmäksi käy asia) ja itsekäskin ihminen saattaa käsittää yhteiseksi hyväksi tarkoitetun toiminnan arvon.

Niin kauan kuin veljeyttä ei toteuteta *teoissa,* niin kauan muodostavat perinnöttömät veljet hävittävän aineksen niihin yhteiskuntiin, jotka kieltäytyvät antamasta heille oikeutta. Viisaat meidän joukossamme tekisivät voitavansa, jotta täysiksi veljiksi tunnustettaisiin kaikki ihmiset „sukupuoleen, säätyyn, uskontoon, rotuun tai väriin katsomatta." Niiden meistä, jotka jossakin suhteessa ovat „vanhempia veljiä", joilla on rikkautta, terveyttä, oppia, viisautta, kaiken-

laista tietoa ja aineellista omaisuutta, heidän pitäisi käyttää niitä kaikkien hyväksi eikä vain oman persoonallisen itsensä mielihyviksi. Jospa vain ihmiskunnan kyseessä oleva vähemmistö suuremmassa mitassa kuin tähän asti noudattaisi tätä käytännöllistä ihannetta, niin kaikkien ihmisten kohtalo tavattomasti keventyisi.

Maailman kaikki suuret uskonnot, etenkin nuo kaksi, jotka käsittävät koko maailman, nim. kristinusko ja buddhalaisuus, vetoavat tässä kohden vaikuttavasti kannattajiinsa, ja jos noudattaisimme uskontoamme myös käytännössä emmekä vain huulin siitä puhuisi, niin olisimme jo pitkälti toteuttaneet veljeyden ihannetta.

Idealismin opeilla on seuraava ainutlaatuinen ominaisuus: se ei hylkää yhdenkään uskonnon oppeja, vaan kehoittaa seuraajiaan käytännössä *toimimaan* eikä vain puhumaan, kehottaa *elämään* uskonsa mukaan. Todellinen idealisti ei väittele yhdenkään ihmisen uskonnollisia ajatuksia vastaan, vaan koettaa saada aikaan ymmärtämystä, suvaitsevaisuutta ja avuliaisuutta eri uskontojen tunnustajien kesken, koettaen aina *yhdistää* eikä erottaa, synnyttää sopusointua eikä riitaa, auttaa eikä ehkäistä.

Kaikki edellämainittu koskee ihmisten keskeistä veljeyttä, ja ihmisinä meillä on runsaasti tilaisuuksia eri järjestöjen kautta toteuttaa uskoamme käytännössä, auttaa sorrettuja, uudistaa lakeja ja yhteiskunnallisia tapoja, tuhansin tavoin kasvattaa itseämme ja lähimmäisiämme. Ei yhdenkään, joka uskoo kaikki ihmiset veljikseen, tarvitse olla voimiaan käyttämättä sikäli kuin hänen henkilökohtaiset kykynsä ja taipumuksensa riittävät. Mutta idealistin on mentävä vielä kauemmaksi ja veljeyteensä otettava eläinkunnankin laajat joukot, nuo nuoremmat veljemme, joita niin usein laiminlyövät ja pahoin kohtelevat ne, joilta ne odottavat apua ja suojelua. Ja edelleen meistä niiden, jotka koettavat katsoa ylöspäin ihmisyyden rajojen yli, on suljettava Jumalan poikien täydelliseen piiriin laajat enkelijoukot ja „täydellisiksi tulleet ihmiset", joista kristilliset kirjoitukset puhuvat.

Lontoo, 4. 2. 1926.

Norah M. Leach.

Marcus Aurelius Antoninus.

Loisteliaassa Bacon-tutkielmassaan loordi Macaulay rinnasti luontevasti kreikkalaisten vanhan filosofian ja nykyaikaisen tieteellisen tutkimuksen tullen siihen tulokseen, että jälkimäinen oli kauttaaltaan parempi. Vertailu ei kuitenkaan ole oikea eikä liioin johtopäätöskään, sillä noilla kahdella järjestelmällä on sangen vähän yhteistä ja ne koskevat ihmisluonteen aivan vastakkaisia puolia.

Vanha filosofia käsitteli miltei yksinomaan ihmisen henkisiä ja siveellisiä pyrkimyksiä, kun taas uudenaikainen tiede, joka ei miltei ollenkaan ulotu todelliseen filosofiaan, käsittelee enimmäkseen vain aineellisia asioita. Kreikan vanhan filosofian tarkoituksena oli kohottaa ihmisten siveellistä ja älyllistä tasoa, istuttaa yleviä ja jaloja periaatteita, opettaa kohtuullisuutta ja itsekieltäytymistä sekä saavuttaa todellista onnea.

Nämä olivat jaloja ja yleviä aatteita, mutta Maconlayn mukaan ne olivat „mahdottomia" ja lopputuloksena niistä oli vain „hedelmätön viisaus". Arvosteltakoon niitä siis tuloksien mukaan Täydellisin vertaus tuollaiselle yliolkaiselle kohtelulle ja hedelmättömyyden syytöksille voidaan antaa esittämällä sellainen loistava esimerkki kuin on tämän kirjoituksen esine — keisari Marcus Aurelius.

Marcus Aurelius oli miltei viimeinen suuri pakanallinen filosofi, kuten hänen *Mietelmänsä* on vanhan Rooman keisarikunnan miltei viimeinen kirjallinen tuote. Hän eli kristillisen ajanlaskun toisella vuosisadalla, mutta huolimatta tuosta pitkän pitkästä ajasta, joka erottaa hänen aikakautensa meidän omastamme, ei hänen viisautensa ole menettänyt mieltäkiinnittäväisyyttään. Kun hänen filosofiansa on säilynyt elossa suurimman osan kahdentuhannen vuoden ajanjaksosta, niin lienee turvallista ennustaa, että sillä on vielä pitkä elämä edessään.

Marcus Aurelius oli enemmän filosofi kuin keisari. Hän näyttää kummilahjoina saaneen kaksi „hopealusikkaa" — hän polveutuu loistavasta suvusta ja sai elää tavattoman suotuisissa oloissa. Hänen „Mietelmistään" löydämme seuraavan mielenkiintoa herättävän elämäkerrallisen huomautuksen: „Juma-

lille olen kiitollisuuden velassa siitä, että minulla on ollut hyvät isovanhemmat, hyvät vanhemmat, hyvä sisar, hyvät opettajat, hyvät liittolaiset, hyvät sukulaiset ja ystävät, miltei koko ympäristöni on ollut hyvä." Hänen kasvatuksensakin oli niin erinomainen kuin toivoa voidaan, m. m. oli hänen opettajanansa kuuluisa kreikkalainen puhetaidon opettaja Atticus Herodes. Yhdentoista vanhana hän tuli stoalaisen filosofin ja maalarin Diognetuksen vaikutuksen alaiseksi ja näyttää silloin päättäneen omistautua filosofialle ja lakitieteelle. Hänen varhainen seurustelunsa stoalaisten kanssa opetti häntä tekemään kovasti työtä, välttämään parjausta, kestämään koettelemuksia ja lujasti pitämään kiinni aikeista, joihin oli ryhtynyt.

Marcus Aurelius tuli keisariksi v. 161 j. Kr., ja hänen hallituksensa kesti miltei kaksikymmentä vuotta. Voi olla, että eräät historioitsijat keisaria ympäröivien filosofien ylistysten vaikuttamina ovat olleet taipuvaisia yliarvioimaan hänen kykyjänsä. Tällainen taipumus on ilmeinen ainakin Gibbonissa ja Renan'issa. Toisaalta on Schiller, joka on hyvin ankara arvostellessaan Marcus Aureliusta hallitsijana, ja hän menee niinkin pitkälle, että sanoo hänen olleen surullisen epäonnistuman. „*Kirkon tehtävä*"-kirjassaan Bigg selittää, että „Marcus oli sangen kehno keisari, syystä, että oli niin hyvä stoalainen."

Eräitä hämmästyttänee saada tietää, että tämän kuuluisan miehen nimi liittyy kristittyjen vainoihin. Vaikka tässä puhunkin etusijassa filosofista enkä keisarista, niin sanottakoon *en passant*[1]), että parhaat Rooman hallitsijat olivat ne, jotka koettivat ylläpitää valtakunnan yhteyden ja kokonaisuuden aatetta. Heidän velvollisuutensa oli olla uskollinen Roomalle. Mutta eikö kristinusko ollut uhkana keisarikunnalle? Eivätkö kristityt olleet sen perustuksien vihollisia? Näin ajattelivat ja näistä ajatuksista johtui se asenne, jonka kunnolliset Rooman hallitsijat ottivat tuota uutta ja kummallista uskontoa vastaan, joka oli tunkeutunut valtakuntaan ja nopeasti levinnyt sen kaukaisimpiinkin kolkkiin. Marcus Aureliukselle kristityt olivat Rooman vihollisia, ja lisäksi hän ei tietänyt mitään tuon Natsarealaisen kannattajien siveellisistä mielipiteistä ja opeista.

Marcus Aureliuksen filosofia oli stoalaisuutta. Ei tosin täsmälleen perustajien Zenon ja Chrisippoon stoalaisuutta, sillä muistettakoon, että oppiin tuli tärkeitä muutoksia silloin, kun se istutettiin Rooman maaperään. Niinpä varhaisemmat stoalaiset korostivat vakavaa siveellistä pyrkimystä, kun taas roomalaiset stoalaiset panivat pääpainon velvollisuudelle. Tällainen soveltui paremmin roomalaisten käytännölliseen katsantokantaan. „Mitä hyödyttää tietää, mikä viiva on suora, jos ei tiedä, mikä suunta elämässä on suorin," sanoo Seneca. Seneca, Epictetus, Musonius ja Marcus Aurelius ovat Rooman stoalaisten suurimmat nimet, ja viimeksimainitun suuri teos „Mietelmiä" sisältää filosofian, joka on sukua Epictetuksen ajattelulle.

Myöhemmän stoalaisuuden viehättävin piirre, on sen syvä inhimillisyys, eikä ole epäilystäkään, ettei ihmisten veljeyden aate olisi löytänyt vastakaikua Marcus Aureliuksen hienossa mielessä. Tarkastakaamme esim. seuraavia hänen mietelmiänsä:

„Sydämmessäni en voi olla vihainen omalle luonteelleni tai perheelleni, sillä olemme kaikki tehty keskinäistä apua varten, jalat, kädet, silmäluomet."

„Ihmiskunta on yhteisen lain alainen, ja jos niin on, niin kaikkien pitää olla yhdenarvoisia kansalaisia".

„Paras kosto on, ettei tee samoin, kuin vääryys teki."

Nämä ovat merkille pantavia lauselmia tullakseen pakanan suusta tai olkoonpa lausuja kuka tahansa. Ja vaikka eräät kristilliset kirjailijat eivät ole koskaan täysin antaneet Marcus Aureliukselle anteeksi sitä, että hän salli vainojen tapahtua, niin häntä ei varmastikaan voida syyttää uskottomuudesta omia korkeimpia vakaumuksiaan kohtaan, jotka vakaumukset pohjautuivat hänen kasvatukseensa, filosofiaansa ja imperialismiinsa. Koko myrskyisän hallituksensa ajan, jolloin esiintyi paljon vaikeuksia kuten nälänhätä, rutto, sisäisiä ja ulkonaisia sotia, hän aina filosofiansa innostamana käyttäytyi jalon tyynesti, niin, Marcus Aurelius esiintyy todella sankarillisena yksilönä koko kaksikymmentä vuotta kestäneen hallituksensa aikana. Hänen kristityt vihamiehensä uskoivat persoonalliseen kuolemattomuuteen, hänen filosofiansa taas ei sallinut hänen suosia mitään sellaista toivoa. Eivät stoalaiset silti pitäneet fyysillisesti kuolemaa kaiken loppuna. He uskoivat sielun säilyvän elossa maailmanpaloon asti, jolloin kaikkiallinen henki itseensä vetäisi yksilöt. Marcus Aureliuksen suuri siveyskäsky oli, että nykyelämä oli hy-

[1]) =ohimennen.

vin elettävä. Epictetuksen tavoin hänkin uskoi, että hyve oli oman itsensä palkka.

Monet ihmiset ovat tunnustaneet Marcus Aurelius Antoniuksen mahtavan ajattelukyvyn alkaen noilta kaukaisilta ajoilta, jolloin hänen hallitseva hahmonsa seisoi keisarikunnan valtalaivan peräsimessä. Ja vieläkin hänen kauniit ajatuksensa herättävät laajojen piirien huomion. Epäilemättä Ihmisenkin lukijat antavat arvon seuraavassa lauselmassa olevalle totuudelle:

„Pelkkää erehdystä on etsiä sieluamme varten sellaisia eristettyjä paikkoja kuin maakyliä, merenrantoja tai vuoria, sillä milloin ihminen vain tahtoo, voi hän vetäytyä itseensä, asukoon hän sitten kaupungin muurien sisällä tai paimenen majassa vuorilla."

G. E. O. K.

Käsikirjoituksesta suom. Lauri Karila.

Pan-Islamismi.

Ei voitane kieltää, että Pan-Islamismi vähitellen on saavuttanut huomattavan sijan nykyajan poliittisessa ja taloudellisessa kehityksessä. On kuitenkin vielä epävarmaa, josko tämä liike tulevaisuudessa tulee valtaamaan koko sivistyksen tahi voidaanko otaksua, että uskonnollisten liikkeiden nousu ja sivistymättömien joukkojen fanaattinen esiintyminen nyt ovat eläneet loistokautensa huomattavina poliittisina tekijöinä. Eivät edes viisaimmatkaan politiikot kymmenen vuotta sitten olisi voineet uskoa, että verinen vallankumous tulisi Venäjällä kaiken sivistyksen hävittämään. On mahdollista ettei ihmiskunnan suosio kohtaa niitä, jotka ovat suurimman uskonnollisen ja poliittisen innostuksen elähyttämät, tahi niitä jotka osoittavat suurinta henkilökohtaista urhokkuutta, vaan niitä joiden toiminnalla on tietopuolinen perusta. Neljäkymmentä vuotta sitten ei kukaan saattanut aavistaa, että Jaappani tulisi esiintymään suurvaltana tahi että Kiinan Mandschu-dynastia korvattaisiin tasavallalla. Kiinaa pidettiin vanhoillisimpana maana joka kauimmin tulisi säilyttämään vanhan hallitusmuotonsa. Viidessäkymmenessä vuodessa tahi ehkä nopeamminkin saattaa islamismi levitä Afrikkaan, Indiaan, Persiaan ja Turkkiin ja siten yhdistää nämä maat yhdeksi valtioksi. Islamismi turvautuu monilukuisuuteen perustuvaan voimaansa. Sillä on eräät strategiset edut laajalle levinneiden kannattajiensa vuoksi. On kysymyksenalaista, tuleeko tämä islamismin laajallelevinneisyys sitä edistämään vaiko tuottamaan sen perikadon.

Ei liene epäillystä, että vapautuminen eurooppalaisesta sivistyksestä salaa kytee monen sivistyneen islamilaisen rinnassa. He uneksivat valtakunnan perustamisesta, joka saattaisi Mogulin valtakunnan varjoon. Gibbon'in ja Leckyn mukaan oli muhamettilaisuudesta aikoinaan hyötyä Euroopalle. Se sivistytti ihmisiä, oltiin verrattain vapaita, naiset olivat poliittisesti miesten kanssa yhdenveroiset, kadut olivat valaistut, mutta se oli kristinusko, joka näiden asiantuntijain mukaan hävitti sivistyksen Espanjasta ja Etelä-Ranskasta. Karlovingien valloituksen jälkeen eivät ne enää milloinkaan saavuttaneet kadotettuja oikeuksiaan, tahi oikeammin sanottuna Espanjaa ei milloinkaan jälkeenpäin ole hallittu niin taitavasti kuin muhamettilaisten herruuden aikana, eikä se muhamettilaisuuden kukistuttua milloinkaan ole täydelleen toipunut.

Olipa miten tahansa, pidetään kuitenkin mahdottomana moslemilaisen kiihoituksen ehkäiseminen Aasiassa ja Afrikassa. Ainoana kilpailijana esiintyy kristinusko. Mutta ymmärtääkseen kirstinuskoa tarvitaan sivistystä, jotavastoin muhamettilaisuuden käsittää alkuperäisimmällä asteella oleva ihminen. Islamismi vie kaikkialla voiton kristinuskosta. Kristinusko käyttää järkeä taisteluvälineenä, mutta järki ei ole ominaista alkuperäisellä asteella oleville kansoille. Moslemiittisen maailman kasvava monilukuisuus tekee nykyisestä Pan-Islamistisesta liikkeestä vaarallisen vastustajan. Siinä ei ole lainkaan henkisyyttä. Allahin edessä on jokainen muhamettilainen samanarvoinen. Muhamettilaisuus opettaa käytännöllistä lähimmäisen rakkautta, avuliaisuuden osoittamista uskonveljiä kohtaan. Tässä on islamismin koko kansanomaisuuden salaisuus. Islamilla ei ole mitään paavia. Muhamettilaisuus ei tunne mitään maallista eikä henkistä hallitsijaa. Se ei ole mikään järjestö vaan on sitä pidettävä

symboolina. Se työskentelee lähimmäisenrakkaudella sitoen tunnustajansa katkeamattomalla uskonnollisella siteellä. Sen ulkoasu on kaaba, jonka puoleen hartaat kääntävät kasvonsa lähestyessään jumalaansa.

Löytyy kirjailijoita, jotka ovat sitä mieltä, ettei Pan-Islamismi tule valloittamaan uusia toiminta-alueita sivistyneessä maailmassa. He sanovat, että muhamettilaisen maailman yhdistynyt vastarinta ainoastaan tuottaa vaikeutta kristinuskon levittämiselle muhamettilaisten keskuuteen.

Poliittiselta kannalta vaatii Pan-Islamistinen liike Persian ja Afganistanin itsenäistyttämistä samoinkuin moslemiittien yliherruutta Afrikassa ja Indiassa. Pan-Islamismi ei ole mikään uskonnollinen, vaan poliittinen liike, joskin side, joka yhdistää Muhammedin opin tunnustajat toisiinsa, ehdottomasti on uskonnollista laatua.

On mahdollista, että Islamismi vielä tulee esiintymään huomattavana tekijänä maailman kehityksessä ja löytyypä ihmisiä, jotka ovat sitä mieltä, ettei Islamismin elpymisessä olisi mitään pahaa. Kafferien käännyttäminen, sanotaan, on yhtä välttämätöntä moslemiiteille kuin pakanain käännyttäminen kristityille. Ei löydy mitään järkevää syytä, väittävät monet, miksi eivät eri moslemiset seurakunnat liittyisi yhdeksi järjestöksi myöhemmin yhdistyäkseen yhdeksi kansallisuudeksi veripisaraa vuodattamatta.

Huomautettakoon, että islamistinen henki on etupäässä demokraattinen. Se ei ole milloinkaan puoltanut munkkijärjestöjä, ja heidän historiansa on täynnä esimerkkejä miehistä ja naisista, jotka eivät mitenkään itsekidutuksilla kieltäytyneet maailman nautinnoista, kuten kristityillä ja buddhisteilla on tapana.

Pan-Islamismin nykyisenä pääpyrkimyksenä on sen vähän puolustaminen, joka vielä on säilynyt sen loistopäiviltä. Tässä mahdollisesti piilee suuri vaara. —

K.

Nerous.

Neroutta tutkitaan niiden tilanteiden mukaan joiden kautta se ilmenee. Nerokkaita ihmisiä on ollut olemassa kaikkina aikoina ja kaikissa maissa, ja vaikkakin useilla heistä on ollut suuria ja merkillisiä tehtäviä ja merkillinen vaikutus maailmassa, niin he siitä huolimatta ovat olleet arvoituksena sekä itselleen että muille. Asioiden johtoon on ajoittain ilmestynyt miehiä, jotka melkein heti ovat saavuttaneet ihmisveljiensä hyväksymisen, eivätkä he itse ole edes aavistaneet, kuinka olivat sen saaneet aikaan. He asettuivat aina omalle kannalleen ja näyttävät hyvin vähän välittävän ulkopuolisesta avusta ja muiden esimerkistä. Neroja voi syntyä sekä halpaettä korkeasyntyisistä vanhemmista, vaikka sekään ei ole harvinaista että neron jälkeläiset menevät takaperin entiselle asteelle. Huomattavia esimerkkiä myönteisessä suhteessa ovat Darwin, Huxley ja Herschel-suvut, joiden jälkeläiset näyttävät perineen esi-isiensä nerouden.

Nerouden probleemi on yhteydessä sen tosiseikan kanssa, että useat neroista näyttävät olleen varustetut tavallisuudesta poikkeavilla epäterveillä aivoilla. Tämä neron ja hullun aivojen yhtäläisyys on ollut tunnettu jo hyvin kauan. Aristoteles muun muassa sanoi, että monet ihmiset saattavat sekavapäisinä ollessaan olla runoilijoita, profeettoja ja sibylloja; he voivat, kuten Marcus Syrakusalainen, olla hyvinkin hyviä runoilijoita niin kauan kuin he ovat sekavassa tilassa, mutta niin pian kuin heidät saadaan siitä toipumaan, eivät he enää kykene kirjoittamaan yhtään ainoaa runoa. Plato on sanonut, että „hulluus ei ole mikään paha, vaan päinvastoin, jos se tulee ihmiselle jumalien lahjana, on se suureksi siunaukseksi. Delfoin ja Dodonan oraakkelit tekivät Kreikan väestölle lukemattomia palveluksia, mutta luonnollisessa tilassa ollen ei heistä ollut juuri mitään hyötyä. On hyvin usein sattunut, että kun jumalat koettelivat ihmisiä, lähettäen heidän keskuuteensa kulkutauteja, valtasi jonkun kuolevaisista pyhä hulluus ja hän innoituksen tilassa sanoi, kuinka tuli päästä vapaaksi niistä onnettomuuksista. On olemassa vielä yksi hulluuden muoto, jolloin joku yksinkertainen, mutta puhdas sielu alkaa Muusojen innoittamana ylistellä sankarien urotekoja ja sillä tavalla neuvoillaan palvella tulevia sukupolvia.

On ollut suuri joukko oppineita miehiä, jotka joko ovat olleet mielisairaita, taikka näh-

neet harhanäkyjä. Tällaisista oppineista voidaan mainita sellaiset kuin Swift, Johnson, Cowper, Southey, Byron, Goldsmith, Charles Lamb, Poe, Pascal ja Rousseau. Swiftia yhteen aikaan nimitettiinkin „hulluksi papiksi" ja häntä ahdisteli järkensä menettämisen pelko.

Hermo- ja menttaalisairauksia kerrotaan olleen myöskin sellaisien kuuluisuuksien perheissä kuin esimerkiksi Shakespeare, Milton, Macaulay, Brontë, Dickens, Thackeray, Balzac, Dumas, Hugo, Bach, Händel, Mozart, Beethoven, Mendelsohn, Schumann, Napoleon, Carlyle, Newton, Bunyan, Fox ja monissa muissa.

Voi kylläkin olla mahdollista, että tästä hulluuden ja kyvykkyyden toisiinsa sekoittumisesta on meidän moittiminen sitä vaillinaista tietoa, mikä meillä on näistä molemmista, sillä kaikkia tavallisuudesta poikkeavia tekoja on jo pidemmän ajanjakson aikana pidetty hulluutena, eikä ole ollenkaan ihmeellistä, jos hulluna aletaan pitää sellaista ihmistä, joka elää aikalaistensa edellä, joka uhrautuu jonkun tieteen haaran jatkuvaan tutkimiseen, eristäytyen sosiaalisista velvollisuuksista. Mutta joka tapauksessa on tosiasia ja sellaisena pysyy, että kaikilla suurilla miehillä on ollut epäilyttävät hermot ja omituisia menttaalisia kokemuksia.

(Ihmiselle kirjoittanut eräs Englannin Kirurgi-Collegion jäsen.)

Eino Leino — Eino Leinon uskonto.

Yksilön henkinen taso on kääntäen verrannollinen hänen Jumala-käsitteensä selväpiirteiseen olomuotoon — mitä valistuneempi on henki, sitä epämääräisempi on hänen Jumalansa hahmo. Alkuasukkaan Jumala on sotarummussa, elukassa tai jossain muussa aineellisessa muodossa, joka vaatii havainnokseen ruumiin aistin. Kirjanoppinut kristitty näkee Jumalansa semmoisena olentona, jonka ruumiskuva esittää puhdasilmeisen ihmisen muotoja. Korkeasti valistunut sielu tuntee Jumalansa epämääräisemmin. Semmoisena, jonka ilmennys kasvaa ja laajenee hengen laajetessa, jonka olemuspiirteillä on äärettömyyden leima, ja jolla niin muodoin ei löydy rinnastuskuvaa maanpäällisten olijoiden keskuudessa. Kun yksilön uskontonäkemykset monasti ovat riippuvaiset mielentiloista, ei ole ihme, että korkean kehityksen saavuttanut sielu, jonka Jumala on näin kaukana määrittelykeinoista, joskus joutuukin kohdistamaan epäilystä Jumalaansa, sillä valoisimmankin sielun on toisinaan vaikea tehdä taivaltaan, saamatta ja tuntematta todistuskappaleita siitä korkeammasta, jolta saa ravintonsa. Vastoinkäymiset, elämäntuska ja luomistuska ovat otolliset johtamaan siihen toivottomuuteen, jonka ansiona on epäilys, uskon puute. Epäilys kaikkiparantavaan jumaluuteen, kielteisyys kärsimyksen aatteeseen ja valon lopulliseen voimaan. Epäilyksen hetkensä ovat itse kullakin. Luovalle nerolle niiden välttämättömyys on karma. Ja luovalle nerolle ovat vaikutelmien ja vaikutelmien syiden vaihtelut edellytyksinä luovalle työlle: Epäilys — sen kirkastuminen eli usko! Luomisilo — luomistuska! Elämän ikuinen nousu ja lasku! Nämä luovat suhteet jo antavat asioille niiden rinnakkais- ja vastakkaisarvonsa, joita ilman taas inhimillinen ajatus ei voi eritellä totuuksia tai tunnetiloja. Luova henki on levoton. Jos se näyttääkin häilyvältä, jos sen tie käy aallon mutkia seuraten, on sillä vakava pohja allaan.

* * *

Edellinen pitää paikkansa Eino Leinoon, maamme suurimpaan nykypäivien runoilijaan nähden. Siksi on luonnollista, että hän monen taholta sai osakseen ateistin nimen. Olihan hän luova suuruus, taiteilija, jonka uskonto ei sisälly ulkoa opittuihin opinkappaleisiin ja virrenpätkiin ja jonka Jumala ei ole sokealla vaistolla palvottu aistikuva palvojasta itsestään. Hän sanoo runossaan:

Se Herra, jota ma palvelen,
se ei ole Herra teidän,
ei tunne se kirkkoja, munkkeja,
ei kuule se messuja heidän.
Se Herra se asuvi korvessa
ja hän on korven Herra! —

Samassa runossa sanoo hänen Jumalansa hänelle:

Mut yksi on Herra herrallakin,
jota pääse et palvelemasta.
Näät siinä, miss' alkavi velvollisuus,
siin alkavi elämä vasta.

— — — — — — — — — — — — — —

Eino Leinon uskonto oli — kuten suurten sielujen aina — etsimistä ja pyrkimistä, halua tuntea ylevää ja rohkaisevaa luottamusta olemisen tarkoitukseen, halua luottaa Jumalaansa. Mitkä ovat sama asia. Suuren sielun Jumala ilmenee olemisen tarkoituksen, sen ihmeen ja sen syiden kummastelussa ja kunnioituksessa — sen äärettömyyden epämääräisessä aavistelussa. Tämmöisen Jumalan edessä kumarretaan syvimpään, myös voimakkaimmin tuntien epäilyksen ristiriidat tahdon kanssa. Ja epäilyksen hetkellä tämmöisen Jumalan edessä tajutaan oma mitättömyys selvimmin, mutta uskon hetkellä oma voima ja tahto korkeimpina. Eino Leinon Jumala sanoo hänelle jo mainitussa runossa:

Ole hyvä kuin laps, ole syvä kuin mies
ole voimakas niinkuin vuori,

— — — — — — — — — — — — — —

ken täällä ei kurota kuusehen,
ei kapsahda katajaankaan.
Ken täällä ei tavota taivaihin,
ei pääse se päälle maankaan.

Uskon hetkellä semmoinen Jumala nostaa ylevään uhmaan, joka on taistelevan sielun toinen olemus. Silloin Jumala on lähellä, ja näkevän sielun tuli leimuaa korkeana. Se on hyljännyt järkeilyn ja kohonnut lentoonsa innoituksen siivillä. Semmoisina hetkinä elää Jumalan palvonta riemukkain muodoin ja silloin korkeammat vaistot ovat ohjaissa. Silloin taiteilija — unohtaen itsensä — on Jumalansa tulkki:

„En puhu omalla suulla,
puhun suulla suuremmalla".

Eino Leinon hautauspäivänä.

Antti Halonen.

Elämän pyörä.

Buddhan uskonnossa pannaan suurta painoa niihin olemisen eri *gateihin* eli piireihin, joissa ihmiset syntyvät ja kuolevat. *Gatia* symbolisoi usein elämän pyörä, mikä symbooli on yhteinen kaikille Buddhanuskon muodoille. Lyhyt selitys sellaisesta tyypillisestä kartasta, jollaisen Lama selittää Kim'ille H. G. Wells'in kirjassa, on ehkä mielenkiintoinen.

Keskellä on kolme eläintä niiden kolmen perussynnin vertauskuvana, jotka saavat ilmiömaailman aikaan. Nämä ovat käärme (viha), karju (tietämättömyys) ja kyyhkynen (himo). Ne tarttuvat toisiinsa hännällään kuvaten siten syntisarjaa, jonka tulos on elämän pyörää. Useimmissa kiinalaisissa ja japanilaisissa pyöräesityksissä on keskelle asetettu Buddha merkiksi, että huolimatta vallitsevasta pahasta kaikkikäsittävä Buddha on kätkeytynyt kaikkeen. Tiibettiläisessä kartassa ovat Buddhat ja Bodhisattvat asetetut ympärille merkiksi, että mominaalinen maailma käsittää ilmiömaailman sitä ohjaten.

Seuraavassa piirissä ovat kahdentoista Nidanan symboolit eli sen kaikkeuden syyketjun kaksitoista rengasta, josta kaikki kehittyy. Nämä 12 ovat: tietämättömyys, jota kuvaa sokea nainen; toiminta, jota kuvaa joko työtätekevä savenvalaja tai hedelmiä kokoava mies; tietoisuus, jota kuvaa rauhaton apina; nimi ja muoto, joita kuvaa vene; aistimet, joita kuvaa talo; kohtaaminen, jota esittävät vierekkäin istuvat mies ja nainen; tunteminen, jota kuvaa nuolella lävistetty mies; mieliteko, jota kuvaa viininjuoja; halu, jota esittää yhtyvä pari; syntyminen, jota kuvaa lapsen syntymä; elämä, jota kuvaa ruumista kantava mies; sairaus, vanhuus ja kuolema, joita kuvaa sauvaansa nojautuva eukko.

Seuraava piiri edustaa koko aisti-olentojen joukkoa käsittäen myös kaikkien kuuden piirin olennot, jotka ovat kuvatut inhimillisessä muodossa. Tämä jaetaan kahteen osaan, *Sugatiin* (vasemmalla) eli onnellisuuteen ja *Durgatiin* (oikealla) eli kurjuuteen.

Aistiolennot eivät kuitenkaan koskaan esiinny puhtaassa eli ruumiittomassa muodossa, vaan asuvat yhdessä niistä kuudesta piiristä, jotka ovat ulkopiirin kuudessa osassa, tai asuvat lyhyen ajan *Bardossa* eli kuoleman ja jälleensyntymisen välisellä tasolla.

Tässä järjestelmässä on ensimmäinen *gati* inhimillisten olentojen piiri, sillä vaikka tä-

mä onnen ja elämän pituuden puolesta on paljon huonompi Devalokia eli Jumalien asuntoa, eli Rupa- ja Arupataivaita, niin ainoastaan tässä piirissä voidaan menestyä Bodhisattvan seuraamisessa. Senvuoksi pidetään jälleensyntymistä ihmisolennoksi suuressa arvossa ja vaikeasti saavutettavana. Tiibettiläisessä kartassa nähdään nainen, joka menneessä elämässä saavuttamansa ansion perusteella on jälleensyntynyt munkiksi, joka aikanaan pääsee Nirvanaan. Heti hänen yläpuolellaan on kaksi esoteerisen koulun Laamaa tai munkkia. Nelikätinen jumala on *Avalokitecvara*, maailman kaikkeuden rakkauden ja armon vertauskuva, joka johtaa ihmisiä vapauteen. Kummallakin puolella on kaksi Bodhisattvaa, jotka esoteerisen koulun oppeja seuraten pian tulevat Buddhaksi. Muut olennot edustavat ihmiselämän eri puolia.

Toinen *gati* on Devain eli jumalain piiri, joka myöskin käsittää asujamet muotomaailman kahdeksastatoista ja muodottomuusmaailman 4 taivaasta. Tänne syntyvät ansioituneet nauttiakseen hyvän Karmansa hedelmistä. Se on riemun valtakunta, vaikka ei sivistyksen ja kehityksen paikka Bodhisattvatäydellisyyden merkityksessä.

Kolmas *gati* kuvaa Asurain, Demonien tai Geniitten, Devain muinaisten vihollisten, piiriä. Neljäs on eläinten, viides Pretain, nälkäisten henkien eli ghoulsien piiri, kuudes on manala, missä Narakat eli helvetit ovat.

Muilla yliluonnollisilla olennoilla, joista Mahayana buddhalaisuus kertoo, ei ole omaa erikoista piiriä, vaan ovat ne jaetut näihin kuuteen *gatiin*, joita joskus on vain viisi, Asurat ryhmitettyinä Devain joukkoon. Huomattava on, ettei kasvimaailmaa ole otettu lainkaan lukuun. Päinvastoin kuin eräät hindukoulukunnat, opettaa Buddhan usko, ettei kasvimaailma kuulu aistiolioihin, joten siis on mahdoton jälleensyntyä siihen tilaan.

W. M. M.

Legendanäytelmät.

Dramaattiset esitykset näyttävät Englannissa saaneen alkunsa n.s. „ihmenäytelmistä”, joista ensimmäisen kirjoitti latinaksi eräs englantilainen munkki, nimeltään Hilarius, kahdennentoista vuosisadan alussa. Tällaiset näytelmät olivat legendamaisia esityksiä Vanhan ja Uuden Testamentin pyhimysten ja marttyyrien elämästä. Vähän myöhäisemmällä ajalla niitä näytettiin pääsiäisaikana kaikissa suurissa kaupungeissa, erikoisesti Chesterissä. Näistä ovat peräisin Chesterin Mysteriot ja „pääsiäisnäytelmät”.

Näiden näytelmien kirjallinen arvo ei koskaan ollut erikoisen suuri, mutta niidentapaisia on kuitenkin aikoinaan esitetty kaikkialla Euroopassa.

Niiden jälkeen seurasivat näytelmät, jotka paremmin sopivat julkisiksi esityksiksi kuin „Mysteriot”, jotka olivat vain parodioita raamatunhistoriasta.

Moraaliset näytelmät saivat alkunsa Englannissa Henrik VI:n aikana. Niissä esiintyivät henkilöiksi muuttuneina Oikeus, Armo ja Totuus. Nämä näytelmät osoittivat jo huomattavaa edistysaskelta edellisistä. Ne koettivat aina antaa jonkin piirteellisen opetuksen draaman muodossa. Kaikkia yllämainittuja näytelmiä esittivät liikkuvat, pääasiassa munkeista, koulupojista ja eri ammattikuntien jäsenistä kokoonpannut teatteriseurueet.

Moraaliset näytelmät pysyivät jokseenkin kauan suosiossa ja saivat osakseen yleistä arvonantoa. Osaksi tämä johtui niiden parannetusta tyylistä ja osaksi siitä, että tekijät alkoivat vähitellen esittää yleisiä mielipiteitä ja historiallisia tosiseikkoja vertauskuvallisella ja absoluuttisella tavalla. Pian käsitettiin, että todellinen ihminen, varustettuna inhimillisellä nimellä, kykeni herättämään myötätuntoa ja pitämään mielenkiintoa yllä ja silti samalla vaikuttamaan ihmisiin siveellisillä totuuksilla paremmin kuin jokin mielikuvituksen luoma olio.

Kuudennentoista vuosisadan alkupuoliskolla tämä vaihdos vertauskuvallisesta todelliseen vähitellen tapahtui ja opiskelun ja tieteen uudistuksien tukemana näytelmätaide aste asteelta saavutti muodon, joka sillä meidän päivinämme on.

X.

Runouden tutkimisesta.

Runouden tutkimisesta on meille kaksinkertainen hyöty. Sillä on ensiksikin hyvä moraalinen vaikutus tutkijaan; se voimistuttaa hänen periaatteitaan, teroittaa hänen hyveen- ja kauneudentajuaan ja hienostuttaa hänen luonnettaan. Toiseksi on runoudella myöskin kasvatuksellinen arvo, koska runoudessa käytetty kieli on muodoltaan mitä täydellisintä ja hienointa ja koska se edistää älyn toimintaa harjoituksen kautta. Aivan hyvin varhaisista ajoista asti on runoilijoita niinmuodoin suosittu, sillä he todellakin olivat niitä mediumeja, joiden kautta vanhojen kielien taito oli saavutettu. Mutta joka haluaa saavuttaa laajemman yleisen taidon omassa kielessään ja tuntea sen kirjallisuutta, hänen on kiinnitettävä huomiota myöskin sen runouteen.

On aivan tarpeetonta puhua laajasti kysymyksestä: „Mitä on runous?" Kun tämä kysymys asetettiin tohtori Johnsonille, vastasi hän näin: „Niin, hyvä herra, tähän kysymykseen ei ole niinkään helppo vastata. Me *tiedämme* mitä valo on, mutta meidän ei ole ollenkaan helppo *sanoa* mitä se on". Tämä oli verraton kuvaus, sillä vaikkakin sana „runous" yhä edelleen odottaa määrittelijäänsä, niin on tässä vastauksessa jotakin sellaista vaistomaista tunnetta herättävää, mitä voi pitää varmana johtolankana runouskysymykseen. Lukijan on kuitenkin muistettava, että vaikkakin me aivan oikealla syyllä puhumme runoudesta proosan vastakohtana, niin proosan ei silti tarvitse sitä olla. Saattaa olla runollista proosaa samoin kuin runous (sen ahtaassa merkityksessä) saattaa hyvinkin usein, ikävä kyllä, olla proosallista. On myöskin muistettava, että runouden tehtävä — itse runoutena — on käsitellä kaikkea kaunista, vaikkakin se saattaa satunnaisesti täyttää tehtäviä ja vaikuttaa meidän moraalisen ja uskonnollisen luonteemme elementtiin. Jos tähän lisätään, että todellinen runous on musiikkia, sentähden että kaikki korkeat tunteet ovat musikaalisia, niin silloin on hän, meidän luullaksemme, käsittänyt sen, mitä voidaan nimittää tämän aineen metafysilliseksi puoleksi. Mutta tästä aineesta on kirjoitettu niin paljon, että on vaikea edes pintapuolisestikaan esittää kaikkea kirjoitettua ja tämä, itse asiassa, ei ole niin tärkeätäkään. Tutkijan on parhaasta runoudesta etsittävä sitä elvyttävää ja kohottavaa kiihdytystä, sitä seuraavine menttaalisesti kasvattavine vaikutuksineen, minkä runous saa luonnollisesti aikaan.

Kaikki runoudesta ja sen tukimisesta johtuva käytännöllinen hyvä ja raitis nautinto on saavutettavissa, tarvitsematta kaiuttaa keinottelun kuilun soittimen ääniä.

K.

Gnostikot.

Sana *Gnostic* merkitsee tietämistä. Gnostikot ovat henkilöitä, jotka väittävät omaavansa ei vain uskoa, vaan myöskin tietoa. Sana voitaisiin myöskin kääntää „valaistut". vaikkei tämä suinkaan olisi onnistunut käännös.

Gnostikot hylkäävät Vanhan Testamentin ja Vanhan Testamentin Jumalan. He uskovat, että maailma, s. o. aine on oleellisesti paha ja että ihminen sekä eläessään että kuolemansa jälkeen on seitsemän planetaarisen hengen siteissä. Gnostikoilla on useita eri lahkokuntia. Eräs näistä selittää että maailmankaikkeus on kokoonpantu kolmesta osasta: „noeron, psychicon ja choicon", s. o. henkisestä, sielullisesta ja aineellisesta. Jokaisella yksiköllä on nämä kolme, vaikkei hän ehkä aina ole tietoinen niiden kaikkien olemassaolosta.

Niin on myöskin ihmiskunta jakaantunut henkisen kehitysasteensa mukaisesti kolmeen luokkaan: „vangit", „kutsutut" ja „valitut". Ensinmainitut ovat pahat, toiseen luokkaan kuuluvat ovat vanhurskaat eli oikeamieliset ja kolmanteen luokkaan täydelliset eli valaistut. Vanhurskaus ei siis suinkaan ole lopullinen tila. Sethiläisten mukaan on kolme alkuvoimaa: Valo, Henki ja Pimeys.

Nämä ovat gnostisismin luonteenomaisimpia piirteitä. Lisäksi on huomattava monissa lahkoissa vallalla oleva usko taruun Sofi-

asta eli viisaudesta. Tätä tarua tulkitaan tosin hyvin monella tavalla, mutta pääpiirteissään se on seuraava:

Sofia on olento, joka kuuluu jumalaiseen, taivaalliseen maailmaan, mutta oman hairahduksensa vuoksi hän joutui aineen pauloihin. Hän on maailmankaikkeuden luojan äiti ja se aines ihmisen sielussa, joka aina pyrkii ja ikävöi kohti korkeampaa maailmaa. Lukiessamme psalmeja kuulemme juuri hänen äänensä, joka huutaa: „Auta, Herra, sillä vedet ovat menneet sieluni yli!" Tämän huudon kuulee Kristus, joka lunastaa hänet pois aineen vallasta, joka hänet on vanginnut. Tämä on syynä Kristuksen tuloon ja siinä on lunastuksen salaisuus.

Hyvin yleisesti pidetään Gnostisismia kreikkalaisen filosofian vaikutuksen alaiseksi joutuneena kristinoppina. Tämä käsitys on aivan väärä. Gnostikko Isidore syyttää kreikkalaisia filosoofeja siitä, että nämä ovat varastaneet oppinsa barbaareilta. Aristotelesta m. m. syytetään profeettain oppien opettamisesta. Tuskin mikään muu vaikeuttaa tämän aikakauden tutkimista siinä määrin kuin käsitys, että jokaisen, joka opettaa transcendentaalisen, yliluonnollisen, maailman olemassaoloa, on täytynyt saada oppinsa Platolta. Tietysti on olemassa joitakin yksityisiä piirteitä, kuten esim. ylösnouseminen haudasta, jonka voisi mahdollisesti otaksua lainatuksi Platon „Valtiosta". Mutta tämä ei kuitenkaan paljoa merkitse. Maailman hävittäminen tulella on kreikkalaisen filosofian oppia.

I h m i s e n lukijoille lienee mielenkiintoista lähemmin kuulla jotakin Gnostikkojen teoksista. Kuuluisin näistä on „Pistis Sophia" (Uskon viisaus). Ei näytä olevan mitään syytä tähän nimeen ja sekä Matter että Harnack sanovat, että yhtä hyvin sitä voitaisiin nimittää „Marian kysymyksiksi". Alkuperäinen käsikirjoitus on nähtävästi löydetty Etelä-Euroopasta 18:nnellä vuosisadalla. Se on kirjoitettu Coptin kielellä, mutta on luultavasti käännetty kreikasta. Kirja väittää sisältävänsä Jeesuksen opetukset, jotka hän antoi opetuslapsilleen yhdentoista vuoden kuluessa ylösnousemisensa *jälkeen*. Seuraavat kohdat ovat Schmidt'in käännöksestä.

1. (Maria puhuu): Muuten, mitä tulee sanaasi, jonka kerran sanoit: „Luuletteko, että minä olen tullut tuomaan rauhaa maan päälle? Minä sanon Teille. En ole tullut tuomaan rauhaa, vaan eripuraisuutta. Sillä tästʼedes siellä, missä on viisi samassa huoneessa, tulee kaksi olemaan kolmea ja kolme kahta vastaan," tarkoittanee, että olet tuonut maailmaan kasteen mysteerion ja se on jakanut maailman ihmiset, koska se on eroittanut „pahan hengen", kohtalon ja ruumiin toiselle puolelle ja sielun ja voiman toiselle puolelle. Siis, kolme on oleva kahta vastaan ja kaksi kolmea vastaan. Kun Maria oli tämän sanonut, vastasi Vapahtaja: „Oikein, Maria, sinä valon lapsi! Tämä oli sanojeni tarkoitus. Voimalla tarkoitetaan „Pneumaa" eli henkeä. Pahahenki on ihmisen kolmas hallitseva voima, kohtalo on olio ihmisen ulkopuolella, joka seuraa häntä läpi hänen elämänsä aina kuolemaan asti. Jokainen ihminen on pakoitettu tottelemaan kohtalonsa käskyä siihen asti, kunnes hän on pelastettu. Vertaus rakennuksesta (temppelistä, asuinpaikasta), joka edustaa ihmistä, vaikkakin se tuntuu ainutlaatuiselta, on tavallinen uudessa testamentissa ja tavataan monissa odottamattomissa paikoissa. Vanhassa babylonialaisessa tekstissä kerrotaan jostakin, joka heittää ulos pahat henget, että hän „hävittää noitavoimat, jotka ovat sairaan ruumiissa". Usenerin mukaan merkitsi Pyrroksen toimeenpanema Ilionin (ei Troian!) hävittäminen pahanhengen temppelin tuhoamista. Onko alkuperäinen ajatus tässä sama kuin babylonilaisessa tekstissä?

2. Sitten Vapahtaja vastasi ja sanoi Marialle: „Totisesti minä sanon sinulle: Mitä ikinä kohtalo on määrännyt ihmisen osaksi, olkoon se hyvää tai pahaa, se hänelle tapahtuu. Senvuoksi minä olen tuonut Taivaan valtakunnan salaisuuksien avaimet. Muuten ei mikään liha maailmassa pelastuisi, sillä ilman näitä salaisuuksia kukaan ei pääse valon valtakuntaan, olkoon hän vanhurskas tai syntinen. Minä olen tuonut nämä avaimet maailmaan voidakseni päästää pimeyden voimien kahleista jokaisen syntisen, joka uskoo minua ja kuulee minua, ja pukeakseni hänet Valon valtakunnan vaatteihin, niin että kenet minä täällä päästän, olkoon päästetty myöskin ylhäällä, ja kenet minä täällä sidon, olkoon sidottu myöskin taivaissa, sidottu valon osallisuuteen ja perintöön."

S. B. S.

Ehdoton siveellisyys merkitsee, että käyttäydymme sillä tavalla, ettei käytöstämme seuraa tuska. *Herbert Spencer.*

„Minkätähden niin kova?" virkkoi herra hiili timantille, „emmekö ole läheisiä sukulaisia?" *Nietzsche.*

Valo ja ihminen.

KUN „TULKOON VALKEUS!" SOI KÄSKY
ERÄÄN,
SÄ SYLIIS, SIIVILLESI NOSTIT MAAN. —
JOK' IHMISEN JA KUKAN SILMÄTERÄÄN
SYTYTÄT UUDEN TULES PALAMAAN.
TEILT' UNEN RASKAAN SINUN LUONAS
HERÄÄN
KUIN KUOLLUT HAVAHTUISI ARKUSTAAN.
KÄYN ETEES, ALKUÄITI, POLVILLENI,
KURKOITAN SÄTEHILLES SYDÄMENI.

SUN SILMÄS IHANUUTTA PALVOMALLA
JO ISÄT ENSIMMÄISET VUORILLEEN
NÄIN POLVISTUIVAT KASVOJESI ALLA.
AH, AJAST' IKUISESTA IKUISEEN
VIET VAPAHTAVAT SÄTEES KIRMAAMALLA
KUIN VIRRAN SYDÄMESTÄ SYDÄMEEN.
JA ELOLLINEN KAIKKI YHTYY UOMAAS.
MAAN HUOKOSETKIN JUOVAT SINUN JUO-
MAAS.

NÄÄ MYÖSKIN KÖYHÄT SILMÄT RAKASTA-
MAAN
OOT OPETTANUT KAUNEUTTA MAAN
JA KALTAISIAAN. SYDÄMEESI HAMAAN
NYT VAJOAN KUIN KULTAAN SULAVAAN.
JA ELÄMÄNI TULEE KATOAMAAN
KUIN SÄDE VALON SUUREEN ULAPPAAN
— MUT EHKÄ, EHKÄ VALONLISÄN NIUKAN
SEN VALOON TUODEN, KIMMELTÄEN HIU-
KAN.

Uuno Kailas.

Ilmaston vaikutus Suomen kansaan.

Ihmisen terveys ja elinvoima riippuvat kaikkein eniten ilmastosta ja ilmoista. Jos joku tätä epäilisi, on hänen vain verrattava lauhkean ilmanalan asukkaiden elinvoimaa niiden ihmisten elinvoimaan, jotka asuvat troopillisissa ja subtroopillisissa maissa.

Jokainen mies, nainen tahi lapsi on ilmaston vaikutuksen alainen; ilmalla tarkoitan niitä muutoksia, jotka johtuvat lämmön, kosteuden, tuulen, auringonpaisteen ja ilmanpaineen vaihteluista, ilmassa olevasta sähköstä ja muista tekijöistä, joita ei vielä hyvin tunneta. Toisinaan on ilman vaikutus sellainen, että me tunnemme olomme kevyeksi ja itsemme hyväntahtoiseksi kaikkia eläviä olentoja kohtaan. Tällaisessa olotilassa me tunnemme kykenevämme toimimaan koko voimallamme, ja mielemme on toimintakykyinen ja selvä. Mutta kun asiat on päinvastoin, niin me tunnemme välinpitämättömyyttä, tyytymättömyyttä ja elämämme on raskasta. Meidän on silloin vaikea keskiytyä ja päivän tehtävät tuntuvat raskailta. Me hyvin pian väsymme ja ärähdämme, jos joku sattuu avaamaan suunsa sanoakseen jotakin. Suuri osa meistä syyttää tästä sappitautia, nielee puolitusinaa pillereitä, ennen kuin rauhoittuu toivossa, että huomispäivä on tapaava hänet paremmalla tuulella. Tästä johtuu, että sellaisissa maissa, joiden ilmasto on vaihtelevainen, kuten esimerkiksi Englannissa, vaihtelevat myöskin ihmisten fyysillinen ja menttaalinen elin- ja toimintakyky joka vuodenaika ja joka päivä. Ei ainoakaan englantilainen ole aivan samanlainen kahtena päivänä peräkkäin, ja se, mikä pitää paikkansa Englantiin nähden, on luultavasti totta myöskin muihin maihin nähden. Kukapa meistä Helsingissä ei olisi huomannut sitä vaikutusta, mikä auringonpaisteella on ihmisiin, ja varsinkin lapsiin, pitkäaikaisten pilvisten päivien jälkeen; koko olemus silloin aivan kuin muuttuu, työntekeminen on yhtä helppoa kuin leikki.

Suurin ja vähin elinvoima vaihtelee vuodenajan ja leveysasteen mukaan. Talvikuukausina ovat Suomessa päivät lyhyet ja yöt hyvin pitkät ja ihmisen terveys ja elinvoima ovat tähän aikaan vuodessa alimmalla tasollaan. Tämä tapahtuu tammi- ja helmikuussa, sen jälkeen alkavat terveys ja elinvoima vähitellen kohota, mikä kohoaminen kestää noin heinäkuuhun saakka. Tämän jälkeen pysyvät ne vähän aikaa samalla tasolla eivätkä ala laskuaan ennenkuin syyskuussa.

Tämä koskee, tietenkin, myöskin muita maita ja ovat huomattavissa toisissa maissa

enemmän toisissa vähemmän. Kesä on kaikkialla paras aika vuodesta, talvi huonoin, ja mitä pidempi talvi, sitä huonompi on ihmisten yleinen hyvinvointi.

Paras menttaalinen työ tehdään silloin kun ihmisen fyysillinen voima on korkeimmillaan. Suomen kansalla pitäisi tämä aika olla toukokuun loppupuolelta syyskuun keskivaiheille asti, juuri samaan aikaan kuin suurin osa ihmisistä tuntevat haluttomuutta kaikkea menttaalista työtä kohtaan. Mutta tämän maan suhteen on olemassa väliaika, mikä kestää heinäkuusta elokuuhun, jolloin fyysilliset voimat ovat saavuttaneet korkeimman pisteensä, ja ovat menttaalisen toiminnan kanssa ristiriitaisessa suhteessa. Tämä yksinkertaisesti tarkoittaa sitä, että kuuma ilma ei edistä menttaalista toimintaa, siitä huolimatta että ruumis silloin fyysilliseltä kannalta katsoen on parhaimmillaan. Tosiasiana pysyy, että ihminen voi parhaiten silloin, kun ilma ei ole liiaksi kylmä eikä kuuma, vaan sellainen, mitä me nimitämme kohtuulliseksi.

G. E. O. K.

Me olimme niinkuin lapset.

Kirj. *Anna Haawa.*

ME OLIMME NIINKUIN LAPSET,
MI LEIKKIVÄT KUKKINEEN.
JA KULTAINEN AURINKO ITSE
MEITÄ SUUTELI SÄTEINEEN.

ME OLIMME NIINKUIN LAPSET,
MI EKSYIVÄT KUKKINEEN.
SAA KOTITIESTÄ HE KAUAS
JA SILMIHIN KYYNELVEEN.

ME OLIMME NIINKUIN LAPSET,
MI MATKALLE UUPUVAT
KUIN PAHAT IHMISET, JOTKA
YÖPIMEESSÄ HUOKAAVAT.

ME OLIMME NIINKUIN LAPSET,
JOIT' ENKELIT SUOJAAVAT,
KUIN PAHAT IHMISET, JOTKA
VIEL' ONNEA KAIPAAVAT.

Eestistä suom. Väinö Syvänne.

Eräitä vanhoja etnoloogeja.

Herodotoksen (n. 480—425 e. Kr.) kirjoitukset ovat oikea tietovarasto alkaen korkeimmasta kulttuurista todelliseen raakalaisuuteen asti, eikä hänen teoksensa ole kadottanut mitään raikkaudestaan tahi arvostaan aikojen kuluessa. Kuten tunnettua, hänen käsittelemillään aloilla tehdyt nykyaikaiset tutkimukset useammin vahvistavat ja toteavat kuin epäävät hänen kertomuksensa.

Lucretius, (99—55 e. Kr.) runoilija, opettaja ja uudistaja, selitti rohkeasti, ettei ollut minkäänlaista kultakautta, josta ihminen olisi rappeutunut, vaan että ihminen on jatkuvasti kehittynyt korkeammalle puhtaan raakalaisuuden tilasta.

„Muinaisihmisten aseistuksena olivat kädet, kynnet ja hampaat ja metsistä otetut kivet ja oksat, sekä liekki ja tuli niiden tultua tunnetuiksi. Jälkeenpäin keksittiin raudan ja kuparin valta, ja kuparin käyttö tunnettiin ennen raudan käyttöä, koska sitä on helpompi valmistaa ja sitä on suuremmassa määrässä. Kuparilla he muokkasivat maan kamaraa, kuparilla nostattivat sodan laineet. Sitten valtasi vähitellen rautamiekka alaa, ja kuparisirpin käyttö tuli sananparreksi; raudalla alkoivat he kyntää maan kamaraa ja aaltoilevan sodan kilvoittelu tuli yhtäläiseksi.”

Runoistaan päättäen on Lucretius ollut harras huomioiden tekijä ja filosofi, joka kokosi silloisen epikurealaisen tiedon; ja meillä on oikeus uskoa, että nämä tiedot perustuivat kaukaisilla mailla matkustaneitten kuvauksiin ja perinnäistietoon, joka — lukuunottamatta vastikään hankittua muinaistieteellistä todistusta — on oikeastaan kaikki, mihin voimme luottaa. Runoilijafilosofi käsitti eri seikkain tärkeyden ja yhdisti ne yhte-

näiseksi sivistyksen kehitysteoriaksi, ansaiten siten kunnian olla ensimäinen kehitysopin tunnustaja.

Älkäämme kuitenkaan unohtako monipuolista Straboa (n. 63 e. Kr.—21 j. Kr.), jota monet asiat kiinnostavat, ilmastosta kasvioppiin ja urheilusta druidismiin ja brahmanismiin. Alexander von Humboldt'in mielestä hän voitti kaikki muinaisajan maantieteelliset työntekijät asiain moninaisuudella ja muodon upeudella. Hänen maantieteensä sisältää paljon tietoja lukuisten kansojen muinaishistoriasta ja tavoista, luonteesta, puvuista, asumuksista ja elintavoista.

K.

Hukkuvan huuto.

HERRA, NOSTA JO POIS TÄMÄ SIELUNI VAIVA,
HERRA, OHJAA JO RANTAHAN UPPOAVA LAIVA.
OLEN RAADOLLINEN, OLEN SYNNISSÄ MAANNUT,
HIMON HETTEISTÄ SYDÄMEEN TURMION SAANUT.

LOHIKÄÄRMEHEN VERTA OON IMENYT VAINEN,
MONI SORTUI MUN TÄHTENI KUKKEA NAINEN.
OON SYNNISSÄ SODOMAN VOITTANUT, LYÖNYT.
ON KURJA MUN ELONI, SIELUSSA YÖ NYT.

ÄLÄ POLJE MUA RATKI MUN SYNTEINI TÄHDEN!
SAA MADOT MUN RUUMIINI, KERRAN KUN LÄHDEN,
MUT ANNA MUN SIELUNI LUOKSESI NOUSTA,
ÄLÄ JÄNNITÄ, HERRA, SUN VIHASI JOUSTA!

KITA HELVETIN NIELEE MUN SIELUNI HUKKAAN.
SUO ARMOSSAS SYDÄMEIN PUHJETA KUKKAAN!
LUO SIELUNI PUHTAAKS KUIN VALKEA LILJA!
OTA, PUNNITSE MINUT KUN KYPSÄ ON VILJA.

Väinö Syvänne.

Suhteellisuus.

(Jatk. tammikuun n:ron 5:een siv.).

Viime numerossa sanottiin, että menneisyys vallitsee nykyisyyttä ja että me itsekin olemme joko enemmän tai vähemmän tulevaisuuden vallitsemia. Ottakaamme esimerkiksi auringon pimennys. Se ei ole vielä tapahtunut, vaan on tapahtuva tulevaisuudessa. Retkikunta lähetetään johonkin hyvin kaukaiseen maahan, niinkuin muun muassa tapahtui vasta äskettäin, kun Brittiläinen ja eräät muut valtiot muodostivat retkikuntia. Ja mitä heidän kaikkien oli tehtävä? Varustaa laivoja, panna koneita kokoon ja tiedustelijoiden oli matkustettava maailman eri kulmille. Kaikki oli joka hetki pelkkää ennakoimista, ja tässä merkityksessä vallitsee tulevaisuus nykyisyyden toimintaa. Tämä on yksi monista esimerkeistä siitä, kuinka tulevaisuus, materialistiselta kannalta katsoen, vallitsee nykyisyyden toimintaa.

Voisi myöskin kirjoittaa paljon ajan suhteellisuudesta. Tämä kysymys koskee välimatkan ja ajan suhdetta toisiinsa. Olemme aivan oikeassa sanoessamme, että maailmansota oli vuonna 1914—1918 ja että se oli niin ja niin monen sadan kilometrin päässä meistä ja niin ja niin monta vuotta takaperin. Välimatkan ja ajan voi hyvin sovittaa yhteen, sillä niillä on olemassa keskinäinen suhde toisiinsa. Me voimme sanoa, että Kuopio on 400 kilometrin ja 12 tunnin matkan päässä Helsingistä. Me käytämme hyvin usein aikaa matkan mittarina; riippuu tietysti hyvin paljon siitä, mitä kulkuneuvoja käytämme. Nopeus se on, mikä yhdistää toisiinsa ajan ja vä-

ıimatkan, ja aikaa voidaan niin ollen pitää välimatkan toisena mittarina eräässä me.kitykessä.

On olemassa kolme uloittuvaisuuskäsitettä, nim.ttäin oikea ja vasen, edessä ja takana, ylhäällä ja alhaalla. Kysymys herännee: onko enää mahdollisuuksia neljännelle uloittuvaisuudelle? Sitä ei voi esittää piirrettynä taululle — sitä voi ainoastaan kuvitella. Teidän tulee ajatella liikkumista ajassa; se on ainoastaan mielikuvitelmaa. Sillä on vastaavaisuutensa, aivan niinkuin omenalla on. Se käy läpi lukemattomien muutoksien ja voipa vielä kokonaan lakata olemasta. Sitä voidaan verrata tasangolla tapahtuvaan liikuntoon. Aika ei ole mikään havaittava, vaan ainoastaan kuviteltu jako, se on eteenpä.n menemistä, kehitystä. Se on meitä kohtaan armoton, sitä ei voi kiirehtiä eikä hidastuttaa. Saattaa olla, että ajassa ei ole oikeastaan mitään, mutta kukaan ei voi varmuudella sanoa, onko vai e.kö sitä ole olemassa.

B. S. L.

(Jatk.)

Kulkijan kaipaus.

Kirj. *Larin-Kyösti.*

KUJAA KULJEN AINA YKSIN,
ARKA ASKEL JÄYTYY JÄÄSSÄ.
OŃKO TIELLÄ TARKOITUSTA,
ONKO MÄÄRÄÄ MATKAN PÄÄSSÄ?

IHMISET NE KÄY KUIN HAAMUT,
ITSE KÄYN KUIN VARJO TIELLÄ,
IHMETTELEN IHMISTULVAA,
ETTÄ SENTÄÄN ELÄN VIELÄ.

KATSON KAIKKISUUDEN RANTAA,
SINNE MULL' ON VIELÄ MATKAA.
MINNE ASKEL KERRAN UPPOO,
SIITÄ TOISET KERRAN JATKAA. —

OLEN TUIJOTELLUT MUN MURHEITAIN,
MA LANKESIN SYNTIIN SYVÄÄN,
MINÄ VARJOISTA ETSIN VALVEITA VAIN
JA HUKKASIN USKONI HYVÄÄN.

MINÄ PAADUIN JA USKOIN PAHUUTEEN,
VAIN YÖN NÄIN YMPÄRILLÄ,
VIHAMIEHENI IHMISESSÄ NÄIN,
MITÄ LEMMELLÄ, YSTÄVILLÄ!

MUT TAAS KUN NOUSIN KAMPPAILUUN
KUIN ITSEÄ, IHMISTÄ VASTAAN,
NÄIN KAIKKI NYT SUURENA SELVEMMIN
MUUN VARJONA AINOASTAAN.

MUN AURINKOSIELUNI SEESTYI TAAS,
JA TAHTONI TAISTOSTA TOINTUI,
KUN KIRKKAUTEEN JA KAIKKEUTEEN
SÄVEL SYDÄMESSÄNI SOINTUI.

Syöpä.

Kaksi englantilaista, tohtori Gye ja herra Barnard keksivät joku aika takaperin syövän basillin. Tämän heidän keksintönsä tuloksena oli, että useat englantilaiset nais- ja miespuoliset asiantuntijat alkoivat heti vapaaehtoisesti tutkia kysymystä, saadakseen selville, kykenevätkö basillit hävittämään kaikkiin ikäluokkiin kuuluvien henkilöiden kudoksen samalla tavalla. O.isi todellakin mieltäkiinnittävää tietää, ovatko ainoastaan keski-ikänsä yli päässeet ihmiset taipuvaisia sairastamaan tätä hirveätä tautia ja onko olemassa ihmisiä, joilla ei ole ollenkaan tähän tautiin taipumusta. Tätä nykyä on vielä kaikki pimeätä ja kokeet voivat vielä osoittaa kielteisiä tuloksia, mutta voi olla myöskin, että meidän on odotettava vielä muutamia vuosia ennenkuin asiasta voidaan sanoa mitään varmaa mielipidettä. Näyttää hyvin mahdolliselta, että veri on hyvin suurena tekijänä syöpäkysymyksessä. On huomattu, että lihavat ihmiset ovat tälle taudille alttiimpia kuin laihat miehet ja

naiset. On myöskin mahdollista, että suuret määrät lihaa ja alkoholia ruuaksi nautittuna voivat synnyttää syövän, mutta myöskin voi sellainen ruoka, jota tähän saakka on pidetty elinvoimia antavana ja terveellisenä (nimittäin maito) olla kaiken pahan pohjalla. Sitä emme tosiaankaan voi tietää.

Syövän vastustaminen on ajan kysymys ja meidän täytyy yhä kärsivällisesti odottaa, sillä saattaahan olla, että noin viiden tai kymmenen vuoden kuluttua tulemme siitä varmaan ratkaisuun. Mutta tällä välin pidettäköön syöpää sellaisena tautina, jota voi hoitaa ja parantaakin, vaikka tämä ei tapahdukkaan leikkauksien, vaan oikean ruokajärjestelmän, raittiin ilman ja puhtauden välityksellä. Aterioiden tulee käsittää suuressa määrin hedelmiä; ne saavat olla joko tuoreita tahi auringossa kuivatettuja, manteleita, pähkinöitä, vihanneksia — kaikki nämä keittämättömässä muodossa ja hyvin pureksittuna.

Tahdon antaa tässä erään neuvon. *Pitäkää huolta hampaistanne. Katsokaa, että jokainen hammas on hyvässä kunnossa; ellei ole, niin otattakaa se pois.* Vioittuneet hampaat ja pyorhoea ovat läheisiä ystäviä ja syöpä on tulos näistä molemmista.

Teidän
lääketieteellinen kirjeenvaihtajanne.

Kirjallisuuskatsaus.

Venäjän historia. Kirjoittanut S. F. Platonov, kääntänyt E. Aronsberg, kustantanut F. A. Golder, Messrs. Macmillan and C:o, London. Hinta 14:—.

Tämän merkillisen teoksen tekijä on entisen orjan pojanpoika ja hänen isänsä on ollut tavallinen kaupungin työmies. Tekijä oli tilaisuudessa opiskelemaan kouluissa ja myöhemmin Pietarin yliopistossa, tullen vuonna 1881 ylioppilaaksi ja päätti hän ottaa historian opettajan uran. Ollen Bestuzhev-Ruminin, Kliuchevskin ja Vasilevskin kirjoituksien ja luennoiden innoittama, aloitti Platonov historialliset tutkimuksensa ilman niitä Venäjän historiasta olevia ennakkoluuloja, mitkä olivat vallitsevana ilmiönä hänen päivinään, ja yksi hänen työnsä tuloksista on juuri tämä mainitsemamme Venäjän historia, joka käsittelee tapahtumia alkaen kaikkein varhaisimmilta ajoilta vuoden 1917 vallankumoukseen asti. Teos ei ole minkäänlaisessa propaganda-aikeessa kirjoitettu kirja, sillä tekijä, päinvastoin kuin muut hänen virkaveljensä, ei suosita minkäänlaista „ismia" maansa pelastamiseksi, eikä häntä ole milloinkaan vielä tavattu poliittiselta puhujalavalta. Lämpimästi suosittelemme tätä kirjaa *Ihmisen* lukijoille. — *G. E. O. K.*

Oikaisu.

Lehtemme viime tammikuun numeroon, kirjallisuuskatsausosastoon, on epähuomiossa tullut se virhe, että kirjan *Mathilda Wrede, Friend of Prisoners* julkaisemisessa on miss Stevensonia avustanut herra J. A. Valkeapää, kun sitävastoin tulisi olla *rouva* Valkeapää.

Toimituksen huomautuksia.

Kustantaja pyytää lausua valittelunsa sen johdosta, etää *Ihmisen* tammikuun numero muodostui kooltaan pienemmäksi kuin hän oli tarkoittanut, eikä asiaa työn myöhemmässä vaiheessa enää voitu korjata. Kuten lukija huomaa, on asiassa nyttemmin tapahtunut muutos.

Samalla huomautettakoon eräästä painovirheestä. Edellisen numeron 24 s:lla, alhaalta lukien neljännellä rivillä oleva vuosiluku tulee olla *1926* eikä 1925, joksi se painovirheen takia oli muuttunut. Kun tammikuun numerosta myöhemmin otettiin toinen painos, esiintyy siinä vuosiluku 1926.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.

Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.

Hanko:
Drake, Hj., apteekkari.

Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.

Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.

Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.

Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.

Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.

Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.

Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.

Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seurantalo.

Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.

Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.

Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.

Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.

Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.

Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.

Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.

Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.

Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.

Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.

Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.

Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.

Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.

Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.

Raahe:
Pyhtilä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.

Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.

Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.

Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.

Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.

Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.

Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.

Tampere:
Gebhard, Meri, rouva, Itäinenk. 24. B.
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.

Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.

Turku:
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.

Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.

Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.

Viipuri:
Sten, Sivi, rouva.

Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

O.Y. GUTENBERG A.B. HELSINKI.

N:o 3. (Uusi sarja) Maaliskuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

VELJEYS

MARY HORSFALL

HINTA 5 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Maunu Teräkivi, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Temppelikatu 14/3, Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 40: —, 1/2 v:lta 25: — ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 80: —, puolelta v:lta Smk 45: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttorimme, It. Viertotie 67, Helsinki, puhelin 99 24, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 3. (Uusi sarja) Maaliskuu 1926. 4:s vuosik.

Uskonto perustuu enemmän oikeihin tekoihin kuin juhlallisiin sananparsiin. — Piispa Fraser.

Kirjallinen kilpailu.

Tutustuttaaksemme yleisöä entistä enemmän *Ihmiseen* ja edistääksemme kirjailijataipumuksia, on lehden toimitus päättänyt kuukausittain jakaa palkintoja niille lukijoillemme, jotka lähettävät toimitukselle pätevien arvostelijoittemme mielestä parhaat käännökset kuuluisimpien kirjailijoiden teoksista, joista me itse valitsemme käännettävät otteet.

Kilpailu on avoinna kaikille *Ihmisen* lukijoille sukupuoleen ja ikään katsomatta.

Arvostelijaimme päätös on lopullinen ja laillisesti sitova.

Kaikki kilpailu-kirjoitukset ovat lähetettävät *Ihmisen* toimitukselle ennen 30 päivää huhtikuuta.

Kilpailun tulokset, voittaneiden täydelliset nimet, osoitteet ja palkitut kirjoitukset julkaistaan *Ihmisen* toukokuun numerossa.

Se lukijoistamme, joka lähettää meille arvostelijaimme mielestä parhaan omaperäisen käännöksen allaolevasta Goethen Faustista otetusta runosta, saa palkinnoksi sadan markan arvoisen kirjaston valintansa mukaan. Tämä kuuluisa runo, maagillisine loppusäkeistöineen, on aina ollut erinomaisen houkutteleva, ja sitä on lukemattomia kertoja käännetty eri kielille.

Es war ein Köning in Thule
Gar treu bis an das Grab,
Dem sterbend seine Buhle
Einen goldnen Becher gab.

Es ging ihm nichts darüber,
Er leer' ihn jeden Schmaus;
Die Augen gingen ihm über,
So oft er trank daraus.

Und als er kam zu sterben
Zählt' er seine Städt' im Reich,
Gönnt' alles seinem Erben,
Den Becher nicht zugleich.

Er sass beim Köningsmahle,
Die Ritter um ihn her,
Auf hohem Vätersaalo
Dort auf dem Schloss am Meer.

Durt stand der alte Zecher.
Trank lekte Lebensglut,
Und warf den heiligen Becher
Hinunter in die Flut.

Er sah ihn stürzen, trinken
Und sinken tiet ins Meer,
Die Augen täten ihm sinken
Trank nie einen Trupfen mehr.

Sille, joka lähettää meille määräämämme arvostelijan mielestä parhaan omaperäisen suomalaisen käännöksen allaolevasta Wordsworthin runosta, annamme palkinnoksi 50 markan arvosta kirjoja saajan valinnan mukaan.

. . . THE UNTRODDEN WAYS.

She dwelt among the untrodden ways
Beside the springs of Dove,
A Maid whom there were none to praise
And very few to love:

A violet by a mossy stone
Half hidden from the eye!
Fair as a star, when only one
Is shining in the sky.

She lived unknown, and few could know
When Lucy ceased to be;
But she is in her grave, and, oh,
The difference to me!

Sille lukijoistamme joka lähettää *Ihmisen* määräämän arvostelijan parhaaksi havaitseman, omintakeisen suomenkielisen käännöksen seuraavista Oscar Wilden De Profundis-kirjasta otetuista runoista, annamme palkinnoksi 50 markan arvoisen kirjaston valintansa mukaan.

„. . . Suffering is one very long moment. We connot divide it by seasons. We can only record its moods, and chronicle their return. With us time itself does not progress. It revolves. It seems to circle round one centre of pain. The paralysing immobility of a life every circumstanse of which is regulated after an unchangeable pattern, so that we eat and drink and lie down and pray, or kneel at least for prayer, according to the inflexible laws of an iron formula; this immobile quality, that makes each dread ful day in he very minuest detail like its brother, seems to communicate itself to those external forces the harvest, or the reapers bending over the corn, or the grape gatherers threading through the vines, of the grass in the orchard made white with broken blossoms or strewn with fallen fruit; of these we know nothing, and can know nothing."

Lukijamme, joka lähettää arvostelijamme mielestä parhaan, korkeintaan tuhat sanaa sisältävän kirjoituksen kieltolain käytäntöönottamisen tuloksista Suomessa, saa palkinnokseen valintansa mukaisen 50 markan arvoisen kirjaston.

Se lukijoistamme, joka lähettää meille IHMISEN toimittajan määräämän arvostelijan mielestä parhaan, korkeintaan tuhat sanaa sisältävän omintakeisen kirjoituksen suomalaisen ja ruotsalaisen väestön pyrkimyksistä ja tarkoitusperistä, ja siitä, miten nämä kaksi kansanainesta voisi parhaiten saada keskinäiseen yhteisymmärrykseen, saa palkinnoksi valintansa mukaisen 50 markan arvoisen kirjaston.

Sille lukijoistamme, joka lähettää meille arvostelijamme mielestä parhaan, korkeintaan tuhat sanaa käsittävän, mahdollisimman omintakeisen kirjoituksen, joka käsittelee kristillisten kirkkojen nykyisiä vaikeuksia, ja millä tavalla ne olisivat parhaiten ratkaistavissa, annetaan voittajan valinnan mukaan 50 markan arvoinen kirjasto.

Kaikki edellä mainitut kirjalliset kokeet ovat lähetettävät IHMISEN toimittajalle. Helsinki, Temppelikatu 14/3.

Jokamies.

Pääsiäinen on meille taas tullut, ja tämän kirkon suurimman juhlan mukana ajatuksemme itsestään kääntyvät tuohon viidennentoista vuosisadan yksinkertaiseen mestarilliseen näytelmään *Jokamies.* Tämä näytelmä on yleisen käsityksen mukaan huomattavin niistä „moraliteeteistä", jotka myöhemmällä keskiajalla kukoistivat Englannissa ja jotka muodostivat ylimenon ihmenäytelmistä maalliseen draaman. Herra Rhys on kuvannut „Jokamiehen" uskonnolliseksi taideluomaksi, joka elämänymmärryksensä ja hienoutensa vuoksi varmasti vaikuttaa kaikkialla inhimillisiin tunteisiin ja joka siis ei ole vain yhtä aikakautta vaan kaikkia aikoja varten.

„Jokamiehen" tekijä on aivan tuntematon. On arveltu hänen olleen papin, joka on elänyt jo ennen uskonpuhdistusta. Mutta olkoonpa hän kuka tahansa — terävä silmä huomioimaan ihmistä on hänellä ollut. Säästämättä hän varoittaa synnistä ja osottaa sen seuraukset. Kautta koko teoksensa hän osot-[illegible]himillistä myötätuntoa eikä suinkaan [illegible]tisen kuolemasta, vaan toivoo, että [illegible]ntyisi turmeluksestansa ja eläi-[illegible]

[illegible]n on ilmeisesti antanut 39 psalmi, jossa teroitetaan ihmiselämän lyhyyttä, rikkauden turhuutta ja kauneuden katoavaisuutta. *„Totisesti on ihminen parhaimmillaankin vain turhuutta — totisesti vaeltaa joka ihminen turhuudessa"*, on runon ydin. Näytelmän pohjasävy on ihmeteltävän hyvin tavattu esipuheen alkusanoissa, jotka lausuu sanansaattaja näin:

„Pyydän teitä kaikkia kallistamaan korvanne ja kunnioittaen kuuntelemaan esityståmme."

Lowell on määritellyt kunnioituksen „tiedon mestariavaimeksi". Ja kunnioitus on todella välttämätön ehto „Jokamiehessä" sillä tämä näytelmä käsittelee mitä tärkeimpiä asioita. Se esittää meille sielun, joka herää huomaamaan kohtalon olemassa olon todellisuuksia, kun se äkkiä joutuu kasvoista kasvoihin katselemaan kuolemaa — ja sitä, mikä on kuoleman takana.

„Jokamiehen" toiminta jatkuu sitten niin kuvaavana ja liikuttavan yksinkertaisena, että on tarpeetonta sitä pitkälti selitellä. Sanansaattaja ensin lausuu painavat sanansa selittäen katselijoiden pian saavan nähdä, kuinka taivaallinen kuninkaamme kehottaa Jokamiestä tulemaan tilinteolle. Sitten seu-

raa ihmeellinen yksinpuhelu, jossa taivaassa valitetaan ihmisen itsepintaisuutta, joka ei välitä siitä jumalallisen rakkauden ylimmästä todistuksesta, joka ihmisille annettiin Golgatalla. Ihmisen oman edun vuoksi pitää jotakin tehdä, ettei syntien rankaisematta jättäminen tekisi häntä aivan katumattomaksi. Tämän vuoksi Korkein päättääkin kutsua Jokamiehen eteensä — tämä tietysti kuvaa ihmiskuntaa kokonaisuudessaan — tekemään tiliä teoistaan maan päällä. Tehtävä annetaan Kuolemalle, joka suoraa päätä rientää Jokamiehen luo viemään sanomaansa. Jokamies on tyypillinen nuori huikentelija, viidennentoista vuosisadan kaupunkilainen, ei toivottoman paha, ei tietoisesti turmeltunut, mutta välinpitämätön, maallisiin iloihin uponnut mies, joka tuskin mitään aavistaa henkisistä asioista tai edes siveellisyydestä.

Kun Jokamies tulee näyttämölle laulaen balladia „Oi, neitoseni, missä kävskentelet sä?" niin hän kohtaa Kuoleman, joka kylmin äänin komentaa hänet pysähtymään ja kysyy, onko hän unohtanut luojansa. Jokamies kehottaa röyhkeänlaisesti kuolemaa huolehtimaan omista asioistaan, mutta saadessaan tietää, kuka vieras on, muuttuu hänen käytöksensä ja kurja pelko tarttuu hänen. Hän sanoo, ettei ole valmistunut matkaan, sillä hyvä ja paha hänen tilikirjossaan eivät ole tasoissa. Sitten hän koettaa lahjoa kuoleman tuhannella kultapunnalla, mutta tämä sanoo:

„En anna mitään arvoa kullalle, hopealle enkä rikkauksille en paaville, keisarille kuninkaalle herttualle enkä prinsseille, sillä jos tahtoisin ottaa suuria lahjoja, niin voisin saada koko maailman. Tapani ovat aivan päinvastaiset. En anna sinulle yhtään lykkäystä — lähde täältä äläkä viivyttele!"

Kuoleman toimintaa ei tietenkään johda mikään henkilökohtainen vihamielisyys uhria kohtaan — hän on vain Jumalan tahdoton väline, joka ei ketään voi suosia. Vastaväitteistään huolimatta Jokamies vihdoin tunnustaa, että Jumalan tahtoa on toteltava, ja katselee ympärilleen löytääkseen seuralaisen, joka lähtisi hänen mukaansa taivaallisen istuimen eteen ja puhuisi hänen puolestaan. Hän muistaa Toveruuden ja päättää pyytää sitä seuralaisekseen pelottavalle matkallensa. Hän menee siis Toveruuden luo ja rukoilee:

„Hyvä Toveruus, auta nyt minua hädässäni!"

Jokamies ei mitenkään saata uskoa, että Toveruus kieltäytyisi, mutta tämäpä sangen närkästyneenä hylkää hänen pyyntönsä tarjoutuen sen sijasta kumppaniksi laittomiin vehkeilyihin. Toveruuden hyvästijättö on ivansekaista, ja näin särkyy suuri ihanne.

Näin on Jokamies saanut ensi kokemuksensa, kuinka kauniin sään ystävät käyttäytyvät vastoinkäymisissä, ja isku on tehnyt hänet mietteliääksi. Osottautuisivatko sukulaisuuden siteet kestävämmiksi kuin Toveruuden ja „hyvän seuran"? Sangen vakavana hän lähestyy erästä sukulaistansa ja serkkuansa. Nämä tervehtivät häntä ystävällisesti tavalliseen sovinnaiseen tapaan. Heidän tarjoutumisensa auttamaan rohkaisee Jokamiestä esittämään nöyrän pyyntönsä, mutta he eivät tahdo missään tapauksessa lähteä hänen mukaansa sellaiselle matkalle. He sanovat, että heidän on huolehdittava omista asioistaan, valmistettava omat tilinsä tarkastettaviksi j.n.e. Jokamies loukkaantuu kovasti heidän välinpitämättömyydestään, kuten todistavat sanat, jotka hän sukulaisten lähdettyä lausuu:

„Oi Jeesus, näinkö pitkälle on tultu? Katso, kauniit sanat pettävät ihmiset. He lupaavat, mutta mitään eivät varmasti tee. Sukulaiseni lupasivat uskollisesti ja järkähtämättä tukea minua ja nyt he kuitenkin kiireesti pakenevat luotani. Myös Toveruus antoi minulle lupauksensa. Hukkaan aikaani viipymällä täällä pidemmälti. Kuitenkin on mielessäni eräs asia — koko elämäni olen rakastanut Rikkautta. Jos Rikkauteni minua nyt auttaa, niin tulisi sydämeni täyteen valoa. Tahdon hädässäni puhua sille. Missä olet Omaisuuteni ja Rikkauteni?"

Jokamies luulee voivansa turvautua omiin varoihinsa, maalliseen omaisuuteensa. Ystävät ja sukulaiset voivat jättää ihmisen pulaan, mutta rikkaus on luotettava turva. „Raha tekee kaiken väärän oikeaksi."

Mutta tässä häntä odottaa suurin pettymys, sillä apuun kutsuttu Rikkaus ilmaisee hänelle aivan odottamattoman totuuden, nimittäin että rikkaus on esteeksi eikä avuksi, kun Jumalan kanssa tehdään sopimuksia. Heittäen yltään valepukunsa Rikkaus osottautuu olevansa ei enää palvelija vaan vihamies, joka kaiken aikaa on punonut juonia Jokamiehen sielua vastaan, ja nyt riemuitsee suunnitelmansa onnistumisesta ja uhrinsa ahdingosta.

Tähän tilanteeseen on Jokamies johdettu jotta joutuisi maistamaan harhoista vapautumisen katkeruutta. Hän on nyt oppinut, että „kaikki maalliset asiat ovat vain tur-

huutta". Hänessä tapahtuu täydellinen siveellinen muutos, kuten osottavat seuraavat sanat:

„Oi, ketä rukoilisinkaan lähtemään kanssani raskaalle matkalle? Ensin Toveruus lupasi lähteä kanssani, ja hänen sanansa olivat ihanat ja iloiset, mutta sitten hän jätti minut yksin. Tämän jälkeen menin aivan epätoivoissani sukulaisieni luo, jotka hekin lausuivat kauniita sanoja, mutta kaikki he lopulta jättivät minut oman onneni nojaan. Sitten menin Rikkauteni luo, jota olen rakastanut enin, ja toivoin saavani lohdutusta. Mutta häneltä sitä sain kaikkein vähimmän, sillä Rikkauteni jyrkästi sanoi johdattavansa monet helvettiin. Silloin häpesin itseäni ja moittimista minä ansaitsenkin."

Kun kaikki muu on pettänyt, muistaa Jokamies viimein hyvät työnsä. Hänen elämässään niitä ei ole monia ollut, mutta ehkäpä hänen joskus satunnaisesti osottamansa ystävyys voi rukoilla hänen puolestaan. Jokamiehen kirjoittaja osottaa ihmeteltävää vaistoa esittäessään Hyväntyön niin heikoksi, ettei jaksa edes seisoa. Heikkoudestaan huolimatta hän on kuitenkin halukas ja kykenevä auttamaan Jokamiestä. Hurjaluontoinen nuori mies on menestyksensä päivinä häntä pahasti laiminlyönyt, mutta heti kun hän osottaa edes katumuksen oireita — olkoon että se tapahtuu vasta kuoleman kasvojen edessä — tahtoo Hyvätyö maksaa pahan hyvällä. Juuri hänen heikkoutensa on synnyttänyt hänessä sellaisia ominaisuuksia kuin kärsivällisyyttä, pitkämielisyyttä, myötätuntoa, ja vaikka hän makaa tautivuoteellaan haluaa hän pelastaa sen, joka on syynä hänen heikkouteensa.

Jokamiehen saamien iskujen jälkeen on Hyväntyön osottama kohtelu balsamia hänen järkkyneelle mielellensä. Jopa vielä enemmänkin. Hyvätyö ei vain vakuuta puhuvansa hänen puolestansa vaan lupaa vielä avuksi puuhata kunnioitettavan sisarensa Tiedon eli Taivaallisen Viisauden, joka tulee neuvomaan hänelle parhaan menettelytavan. Ei ihme, että Jokamies on ylen ihastunut, sillä hänen saamansa kutsu tuomiolle on peruuttamaton. Sitten ilmaantuu näyttämölle Tieto ja lausuu nämä kauniit sanat:

„Jokamies, tahdon lähteä kanssasi, olla oppaanasi ja kun enin minua tarvitset, niin olen seisova rinnallasi."

Mutta ennen lopun tuloa on Jokamiehen varustauduttava kohtaloonsa siten että tunnustaa syntinsä, katuu niitä ja nauttii sakramentin. Synnintunnustuksen tehtyään Jokamies rukoilee: „Oi, sinä iäinen Jumala! Oi, sinä taivaallinen olento!" Ja tässä näytelmä kohoo huippuunsa ja sellaiseen hartaushehkuun, että se käy kaikkien niiden sydämiin, joita henkiset asiat voivat saada liikutetuksi.

G. E. O. K.

Egyptin kuningashautain salaisuudet.

Ihmiselle kirj. luutnantti *Pertti Uotila.*

Egyptissä viime aikoina suoritetut muinaistieteelliset kaivaukset ovat, paitsi puhtaasti arkeologisessa ja kulttuurihistoriallisessa suhteessa luoneet valaistusta seikkoihin, joista käytännölliselle, aineelliselle nykyajalle tuskin on säilynyt aavistustakaan.

Tarkoitamme sitä ensimmäistä, heikkoa aamunsarastusta henkiseen päivännousuun nähden, jonka tarkkaava silmä voi eroittaa näennäisen vuosituhantisen kuolonkankeuden keskeltä, mikä noilla muinaisen Egyptin ikivanhoilla haudoilla äänettömänä vallitsee.

Tukankhamenin ja — kuten pidetään luultavana — Senefrun haudat ovat ainoastaan pari ensimmäistä, tähän saakka todettua kiintopistettä siinä maanalaisessa jättiläisjärjestelmässä, jonka Pohjantähden suuntaan rakennetut pyramiidit ja sfinskit ikuisine arvoituksineen muodostavat.

Niinkuin esi-isämme, muinaiset suomalaiset, samoin rakensivat egyptiläisetkin tärkeät ja pyhät rakennuksensa matemaattisen tarkasti juuri Pohjantähden ilmansuuntamääräyksen eikä tietystikään uudenaikaisemman magneetisen pohjoisnavan mukaan. Itä, auringonnousun suunta, oli heillä pyhä ilmansuunta, samoinkuin Islamin uskovaisilla, jonka kymmenet miljoonat tunnustajat yhä tänäpäivänäkin rukoillessaan kääntävät kasvonsa itään — Mekkaan päin — ja samaten vanhoilla suomalaisilla haudankaivajilla, joitten ei johtuisi mieleenkään kaivaa hautaa

muulla tavalla kuin siten, että vainajan jalat, siis myös kasvot ylösnousemuksen aamuna ovat valmiiksi itäänpäin käännettyinä.

Jättäen tällä kertaa kokonaan sikseen sen suunnattoman merkityksen, mikä *uudelleen nousevan ihmiskunnan* kehitykselle voi tulla olemaan niistä äärettömistä konkreetisen tiedon aarteista, mitkä saattavat kätkeytyä muinaisen Egyptin maanalaisiin loisto-aarteisiin, taiteellisiin kokoelmiin ja tieteellisiin arkisto-kätköihin, arkkitehtuurin, rakennustekniikan, kemian ja astronomian aloilta, tahdomme tässä vain lyhyesti alleviivata sitä maailman monille eri uskontomuodoille yhteistä piirrettä, mikä tuon muinaismaailman säilyneissä kirjaanpanoissa ilmenee esim. n. s. sielunvaellus-oppiin nähden.

Puhutaanhan Tutankhamenin ruumisarkusta löydetyssä papyruskäärössä esim. samankaltaisista portaista, jotka Raamatun patriarkka Jakob näki unissaan johtavan taivaaseen ja joita myöten ihmishengenkin on vaellettava pitkällä matkallaan autuaitten asunnoihin. Muinaistieteellisistä syistä, joiden esittäminen veisi tässä liian pitkälle, emme nyt ryhdy sen tarkemmin selvittämään noitten mainitunkaltaisten portaitten kaikinpuolista merkitystä. Tyydymme vain huomauttamaan, että m. m. portaitten eri askelmien merkitys tulkitaan sangen erilaisesti. Raput ovat salatieteessä tunnetut nimellä *Jumalan portaat,* joista tässä ohimennen mainittakoon, että esim. muutamia niiden askelmista katsotaan *vaarallisiksi.* Jos asetamme nämä n. s. Jumalan portaat sielunvaellusopin kehyksiin saamme tulokseksi, että siinä eri elämäin ja kuolemain loppumattomassa sarjassa, jota nuo portaat kuvaannollisesti edustavat, esiintyy sekä tavallisia että vaarallisia askelmia. Yhden vaellus on tässä elämässä rauhaisaa, taattua ja turvallista kehdosta hautaan saakka; toisten vaiheet ovat alituisten, loppumattomien vaarojen saarroksessa.

Tämäkin kohta muistuttaa muinaisten suomalaisten ijäisyyskäsitteitä; muistakaamme esim. kuinka tulikipina — sanokaamme ihmishengen kipinä — putoaa Kalevalassa kuvattuna

kautta kuuden kirjokannen
läpi taivahan yheksän.

Tietäjät itäisiltä mailta eivät vielä ole sanoneet viimeistä sanaansa totuutta janoavalle ihmiskunnalle — ja tuskinpa koskaan sanovatkaan.

Mutta sanotaanhan: *Ex oriente lux!*

Kenties Egyptin kuningashautojen kätköistä ja uumenista vielä kerran on nouseva uusi tiedon aurinko kuin kuu ja päivä Pohjolan kivimäestä!

Hypnotismi ja alitajunta.

Käsiteltävänä olevan aiheen ymmärtäminen ei kaipaa luonnontilassa olevien kansojen uskonnollisten tai muiden menojen aiheuttamista tunnottomuus- ja haltioitumistiloista haettuja esimerkkejä. On tosin myönnettävä, että hypnoottiset ilmiöt ovat yleisempiä alemmilla kehitysasteilla olevien ihmistyyppien keskuudessa, ja että useat niistä ovat huumausaineitten aiheuttamia, mutta toisissa tapauksissa on havaittavissa tyypillistä alkuperäistä hypnoosia.

Tämän aiheen tutkistelut voi varsin hyvällä syyllä alkaa tarkastelemalla kahdeksannen- ja yhdeksännentoista vuosisadan taitteissa eläneen itävaltalaisen tohtori Mesmerin (siitä myöskin nimitys mesmerismi) Ranskassa aiheuttamaa kiihtymystä ja meteliä. Mesmeriä hänen edesottamisissaan näyttää kannustaneen Gassnerin saavuttamat tulokset potilaittensa parantamisessa koskettelun avulla. Mesmer sovellutti samoja keinoja ja uskoi esineissä oleviin sopivin keinoin paikasta toiseen siirrettäviin salaisiin voimiin. Hänen käsityksensä mukaan tämä salaperäinen aine (substanssi) on levittäytynyt kautta koko avaruuden (universum), ja että sitä voidaan käyttää hermoston parantamiseen. Hän keräsi vissin määrän kuvittelemaansa parantavaa ainetta ja teki useita kaiken todennäköisyyden mukaan joko enemmän tai vähemmän onnistuneita kokeita. V. 1784 Kuninkaallinen Pariisin Tiedeakademia asetti erikoisen toimikunnan tutkimaan Mesmerin töitä, mutta sen jäsenet, vaikka olivatkin tulleet luottaviin käsityksiin hänen aikaansaannoksistaan, eivät kuitenkaan tulleet vakuutetuiksi magneettisten vaikutusten tehoisuudesta.

Pääasiallisesti silloin vallinneitten valtiollisten ja yhteiskunnallisten olojen takia hypnoottiset kokeilut jäivät jotakuinkin silleen

aina vuoteen 1841 saakka, jolloin asia näyttää saaneen uutta virikettä. Tällöin nimittäin muuan Bertrand-niminen henkilö esitti sellaisen ajatuksen, että Mesmerin aikaansaannokset eivät ole johtuneet salaisten taikavoimien olemassa olosta, vaan määrätyistä psykologisista seikoista, m. m. suggestiosta. Bertrandin esittämät ajatukset osottautuivat kuitenkin liian voimakkaiksi ja painuivat unhoon, kunnes muuan englantilainen lääkäri, James Braid, otti ne uudelleen esille. Kaiken todennäköisyyden mukaan hän olisikin laskenut hypnoosille tieteellisen pohjan, mutta samoihin aikoihin tapahtunut eetterin ja kloroformin anaesteettisten ominaisuuksien keksiminen ja spiritismin laajeneminen tekivät hänen aikeensa tyhjiksi. Eetterin ja kloroformin lääketieteellisten arvojen keksiminen syrjäytti näet hypnotismin ja asetti sen haltiotumiselle alttiitten ominaisuuksiensa takia kysymyksen alaisena olevien spiritistien käytettäväksi.

Hypnotismin historia keskittyy siis pääasiallisesti Ranskaan. Sen arvo henkisten häiriöitten parannuskeinona oli kuitenkin muodostunut liian ilmeiseksi hävitäkseen kokonaan. Niinpä Charcot totesi edesmenneitten vuosien kuluessa keksityt tosiasiat soveltuttamalla hypnoottisia parannuskeinoja suurella menestyksellä, varsinkin hermosairausilmiöihin. Todellisuudessa hän tuli siihen johtopäätökseen, että hypnoosi on hysteria-nimisen sairauden oireellinen tunnusmerkki. V. 1884 Nancyssa asuvat Liebault ja Bernheim kehittivät Bertrandin ja Braidin luomia ajatuksia, tullen siihen lopputulokseen, että hypnoosi ei ole muuta kuin harjoitusperäistä haltioitumista. Heidän käsityksensä mukaan myöskin suggestio on yleinen, ja kiihoitettu suggestio on yksi hypnoottisen tilan ilmenemismuoto. Nyttemmin jo myönnetään, että Bernheim on päässyt lähemmäksi totuutta, ja että vaikka hypnoottisen tajunnan psykologiset perusteet eivät vielä olekaan tarkemmin tunnettuja, on kuitenkin varmaa, että se ei perustu toisesta kappaleesta toiseen muutettaviin magneettisiin ilmiöihin.

Tarkoituksemme on käsitellä tämä kysymys perinpohjin, sikäli kuin se on mahdollista tähänastisten tutkimusten valossa. (Jatk.)

G. E. O. K.

Mormonismi.

Suuret ja loistavat nerot ovat silloin tällöin tarttuneet johonkin vähäpätöiseen aiheeseen — lääketieteeseen, metalliseokseen, siveyden vertauskuvaan eli henkiseen ihanteeseen — ja tehneet sen tunnetuksi kautta maailman. Niinpä yhden historian valtavimman uskonnon käännekohta johtui siitä, että muuan ihmisnero oivalsi vakaumuksellisen uskon kuolleitten ylösnousemiseen olevan juuri sen, mitä maailma odotti; ja hänen Jumalan ilmestyksestä aiheutunutta vakaumusperäistä kääntymystään siihen uskoon seurasi miljoonien kääntyminen; ja siten syntynyt uusi oppi, kestäen vuosisadasta vuosisataan, muutti koko sivistyksen toisenlaiseksi. Vasta sitten kun täten alkunsa saanut kulttuurimuoto on menettänyt luottamuksen omaan itseensä, aletaan epäillä sen jumalallisten valtuuksien alkuperää ja pyrkiä parempaan.

Toistaiseksi mormonismi ei ole saavuttanut kautta maailman ulottuvaa menestystä, mutta se ei myöskään ole vielä alkanut epäillä jumalallista alkuperäänsä, ja koska sillä kaiken todennäköisyyden mukaan on yhtä paljon tunnustajia kuin kristinuskolla oli ensimäisen vuosisatansa aikana, on sillä olemassa menestymismahdollisuuksia.

Sen leviämisen pääesteenä ei ole sen usko monivaimoisuuden sakramentteihin, vaan se tosiasia, että ilmestyskirja, johon mormonismi perustuu, on liian typerä ja amatöörimainen kyhäys pettääkseen ketään, joka on edes keskinkertaisesti aseistettu nykyään kaikissa sivistysmaissa pakollisella sivistysmäärällä.

On myönnettävä, että siellä, minne uskonto on ehtinyt ennen sivistystä, on uskonto korkeammallakin sivistysasteella olevien ihmisten keskuudessa pysytellyt järjen yläpuolella. Mutta siten on monen muunkin uskonnon laita; sivistys on vaikuttavampi ehkäisijänä kuin parantajana.

Brigham Young, tuo valtavan loisava ihmisnero, jossa piileksi odottamattoman etevä järjestelykyky ja vakuuttava taikausko, onnistui sivistyksen puutteen takia taivuttamaan ihmisiä uskomaan — ei niinkään pal-

joa opinkappaleisiin kuin Joseph Smithin, Mormonin Kirjan (Book of Mormon) tekijän todisteluihin.

Opinkappaleet, ihmisluonteen suhtautuessa uskontoon ja moraaliin omalla tavallaan, oli helppo saada hyväksytyksi, todistusten ollessa välttämättömänä lisäkkeenä. Ja Prigham Youngilla, kuten ainakin aikansa Paavalilla, nähdessään henkiset mahdollisuutensa edellisessä, ei ollut voitettavana mitään älyllisiä vaikeuksia jäkimäisessäkään tapauksessa. Hyväksyessään mormonismin hän laski perustan suurelle käsitteelle, joka, maailman vapautuessa sen luomasta taikauskosta, ei näyttäne sen naurettavammalta kuin Lloyd Georgenkaan olettamukset sodasta rauhan välikappaleena. Pilkka Brigham Youngin kustannuksella alkoi aikaisemmin, sillä hänen uskontonsa perusteet olivat helpommin paljastettavissa kuin salaisen diplomatian taitoon luottavan politikon; mutta järjestettynä yrityksenä hänen saavutuksensa kaiken todennäköisyyden mukaan ovat pysyvämpää ja varmempaa laatua.

Brigham Yongin suurin työ on siinä, että hän tarttui typerään ja mitättömään uskonnolliseen liikkeeseen — erään yksinkertaisen maalaiskylän henkiseen sekasortoon — kehittäen siitä kolmen neljän vuosikymmenen kuluessa koko Yhdysvaltain toiseksi suurimman riitajutun. Raivoisan vastustuksen pyörteissä hän sattumalta perusti vielä nykyäänkin olemassa olevan uuden valtion.

L. H.

GETSEMANE.

Kirj. Tohtori Willie Angervo.

Kun ma kuljin mailla harhan
synkkä yöhyt syömessäin,
ylhän näin ma yrttitarhan,
— päätin käydä sinne päin.

Tuskin ehdin sisään tulla
tutuksi kun tunnen sen,
muisto pettäne ei mulla,
Erehtyä voine en.

Yrttitarha yksinäinen
oma sydämeni on,
lämpöaalto läikkyväinen
tuntuu tuskan valtimon.

Virtaa vastaan tuoksut vietin
lemu yrttein lemmen maan
mielihalujani mietin,
tunteet kuohuu tulvillaan.

Vaikka tarhan taustalla
yöhyt alkaa yltymään,
ainoon öljypuuni alla
ihmenäyn silloin nään.

Siellä Kristus siimeksessä
poloinen on polvillaan
kyynelvirtain vieriessä
alkaen näin anomaan:

„Henkihän on altis herkkä
valppahana valvomaan;
liha taas kuin kevään kerkkä
vartoo nautintoja vaan.

Kalman kalkki pois tää ota,
isä murra synnin ies,
sovinnoksi muuta sota,
muista — oonhan murheen mies.

Luonnon anteja en luulle
ansakseni annetun,
— kumminkin oi isä kuule
tapahtukoon tahto sun!"

Yksin yrttitarhassani
hikoelin verihien,
rikostaakan rinnassani
hohta Golgatalle vien.

Milloin olette raskautetut.

Milloin olette raskautetut, tulkaa minun tyköni. Ellette tunne läheisyyttäni, kääntykää uudelleen.

Älkää kieltäkö vähäpätöisten asioitten merkitystä. Se saattaa johtaa pois minusta, sillä joku pikkuasia johtaa johonkin toiseen, eikä yksikään niistä johda takaisin minun luokseni.

Iloitsisin voitostanne. Rakkaus on suurin sulatusaine. Ei mikään voi vaikuttaa henkiseen tasoon niin paljoa kuin rakkaus. Koettakaa rakastaa! On vaikeata koettaa rakastaa, mutta koettaminenkin on suuriarvoista.

Olisi helpompaa jättää rakastamisen halu minun huolekseni, ja antaa minun osoittaa rakkautta teidän kauttanne siksi, kunnes itse olette valmiit rakastamaan omantuntonne mukaisesti.

Ne, joita yritätte rakastaa, ovat tietoisia yrityksestänne ja vastustavat sitä. He tuntevat, että teidän yrityksenne asettavat teidät heitä korkeammalle moraaliselle tasolle.

Unhottakaa moraalinen taso! Se on yritysten taso. Rakastakaa sydämellänne eikä päällänne! Tunteminen kestää kaiken.

G. H. K.

ETSIJÄ.

Askeetiksi aikova heräsi puolenyön aikaan ja sanoi:

„Nyt on aika jättää kotini ja etsiä Jumalaa. Ah, mikä onkaan pitänyt minua näin kauan harhan pauloissa?"

Jumala kuiskasi: „Minä", mutta miehen korva oli kuuro Jumalan äänelle.

Toisella puolella vuodetta lepäsi rauhallisena hänen vaimonsa, lapsi rinnoillaan.

Mies sanoi: „Keitä ovat nuo, jotka ovat hurmanneet minua näin kauan"?

Jumala kuiskasi uudelleen: „Nehän ovat Jumalaa", mutta nytkään ei miehen korva kuullut.

Lapsi parkaisi unessaan, kietoutuen lähemmäksi äitiään.

Jumala käski: „Seisahda mieletön, älä jätä kotiasi" mutta yhä oli mies kuuro Jumalan äänelle.

Jumala huokasi ja valitti: „Miks minun palveliani Minua etsimään käydessään poikkeaa pois Minusta?"

Rabindranath Tagore.

Suom. Willie Angervo.

Miten meidän on kasvatettava lapsiamme.

Tämä kysymys koskee sellaista jokapäiväisen elämämme tehtävää, jota meidän aatteen ihmisinä ennen kaikkea tulisi kyetä käsittelemän. Tuntien aikamme luonteen vaatimukset tulisi meidän kyetä kasvattamaan ainakin omat lapsemme. Pian tulemme kuitenkin huomaamaan, että vaikka lastenkasvatusteorioitten laatiminen onkin verrattain helppoa, on niiden toteuttaminen käytännössä kokonaan toinen asia. Jo lyhyemmänkin kokeilun jälkeen tulemme huomaamaan, että teoriamme on jo loppuun kulunut.

Jokainen meistä muistanee vielä oman lapsuutensa ajan, jolloin usein kuulimme sanottavan: "lapsia on pidettävä silmällä eikä kuunneltava", jolloin vanhempiemme sana oli laki, ja lapsilla ei saanut olla mitään vanhempien ajatuskannoista poikkeavia toivomuksia. Muistanemme vielä pelkomme vanhempiamme kohtaan ja huomannemme ainakin jossain määrin mitä sellainen pelko ja toivomustemme tukahduttaminen vaikutti luonteeseemme. Meidän olisi kaikin keinoin säästettävä lapsiamme sellaiselta kohtelulta.

Emme saa synnyttää lapsissamme pelkoa, sillä se on tuhoisin ja vahingollisin mielentila mitä ihminen voi ajatella. Sitä voidaan verrata ihmisen väkevämpäänsä ja vallitsevia olosuhteita kohtaan tuntemaansa vihaan, jota on pidettävä jumaluusoppimme sanattomana kieltämisenä. Ei siis ihme, jos tämmöisten vaikutusten alaisina kasvaneessa lapsessa, tuntien olevansa ainaisen valvonnan alaisena, kehittyy alemmuustunne, ja sen sijaan, että hän saisi ilmaista harrastuksensa ja toimintahalunsa vapaasti, suuntaa toimintahalunsa hänelle itselleen ja kanssaihmisilleen haitallisille urille.

Kaiken todennäköisyyden mukaan kaikkinainen kehitys perustuu edistystä ehkäisevien vaikutteiden jatkuvaan elimistöstä poistamiseen, jotta sisäinen henki eli elämä voisi ilmaista itsensä yhä vapaammin ja täydellisemmin, ja se näyttää pitävän paikkansa myöskin fyysilliseen kehitykseen nähden, varsinkin kasvu- ja kehitysvuosina. Sitä mukaan kuin henki ja ruumis kehittyvät, muodostavat ne yksilön, todellisen minän eli itsen yhä paremmiksi ilmaisemisvälineiksi, joten siis pääkysymys on siitä, miten tätä kehitystä olisi edistettävä. Vihamielisyys, ennen kaikkea pelko, kovetuttavat luonteen ja siten rajoittavat yksilöllisyyden ilmenemismahdollisuuksia.

Jos käsittelemme tätä kysymystä näiltä näkökannoilta, voimme helposti sulattaa kuuluisimpien kasvattajien mielipiteitä, ja jotka alemmuustunteessa näkevät koko joukon erilaista sekä fyysillistä että luonteenomaista pahaa. He, juontaen alemmuustunteen johtumisen lapsen voimattomuudesta taivuttaa ympäristönsä mieliteoilleen, neuvovat vastapainoksi: "antaa lapsen tehdä mitä hän ikinään haluaa, paitsi tarkoituksetonta itsemurhaa." Nämä periaatteet voimmekin toisinaan hyväksyä, mutta valitettavasti ainoastaan määrätyin rajoituksin, vaikka kysymys ei olisikaan muusta kuin tajuttomasta jyrkänteeltä putoamisesta, mahdottomuudesta leikkiä kuun kanssa ja täysi-ikäisten ihmisten elämän siedettävyydestä, ja pian tulemmekin huomaamaan, että rajoitusten sittenkin tulee olla melkoisia. Lapsi on näet oman maailmansa keskus eikä tavallisesti jaksa käsittää niiden ihmisten maailmaa, joiden kanssa hän päivittäin tulee tekemisiin. Ei ole myöskään varmaa, olisiko se edes todelliseksi eduksi. Kaikkia lapsen toivomuksia emme siis voi tyydyttää, vaikkapa myöntäisimme hänelle suuriakin vapauksia, ja tyydyttämättömät mieliteot synnyttävät alemmuustunteen.

(Jatk.)

ONNELLINEN.

Se kellä sydän murtunut
hän onnellinen on:
hän armon ompi ansainnut
jo alla auringon,
kun Kristukselle aukaissut
tien syömeen näin hän on.

Oscar Wilde.
Suom. Willie Angervo.

Meidän on pyrittävä onnellistuttamaan ja valaisemaan maailmaa tekemällä se paremmaksi.

Piispa Fraser.

Ajan pitkään synkkä totuus on parempi seuralainen kuin iloinen petollisuus.

A. Birrell.

Yksi murha tekee konnan; miljoonat sankarin. Prinssit olivat etuoikeutettuja tappamaan ja numerot pyhittivät rikoksen.

B. Porteous.

Hyvien ihmisten totuudenrakkaus on ylläpitäjä. He tekevät maailman ravitsevaksi.

R. E. Emerson.

Usko.

Ihmisen oleminen jakautuu ihmisen oman olemuksen tarkoitukseen, ja sen aatteen — inhimillisen pyrkimyksen — tarkoitukseen, jota hän edustaa. Ihmisen suuruus kasvaa samassa suhteessa, kuin hänen tuntemuksensa sen aatteen suuruudesta, jota hän edustaa. Hänen pienuutensa samassa suhteessa, kuin hänen tuntemuksensa oman olemisensa suuruudesta. Ihmisellä on tarkoitus vasta silloin, kun hän edustaa aatetta, jonka kannustimena hänen kannaltaan on pyrkimys. Niin pian kuin pyrkimys häviää, on aatteesta jäljellä vain nimi, ja ihmisen oma tarkoitus muun rinnalla muuttuu tarkoituksen varjokuvaksi.

Aatteen suuruuden mittapuuna on usko, usko sen voimaan ja voittoon. Tällöin järjen ja tiedon päätelmät jäävät kokonaan toiselle tasolle. Onhan inhimillinen elämän kulku osoittanut, että järjeltään vähäiset ja lahjoiltaan vajavaiset, n.s. „maan hiljaiset", ovat kyenneet kohoamaan suuruuden huipuille ainoana kannustimenaan ominaisuus, joka ei kuulu järjen loistaviin maailmoihin, mutta kykenee kumoamaan estävät muurit. Tämä ominaisuus on usko. Sen avulla suuruuden ja kukistumattomuuden saavuttaminen lahjoiltaan vähävaraisille on yhtä mahdollinen kuin niille, joiden ajatuksen lento on armossa suotu. Sillä voiko enää ajatuksen lennokkuus ylevöittää sisäisellä suuruudella sitä, joka taidoiltaan vaikkakin vähäisenä, mutta uskossaan korkeana on pyhittänyt sydämensä, alttiutensa ja intonsa sen tarkoituksen hyväksi, mikä hänen silmissään on päässyt korkeimpaan arvoon! Voiko ulkopuolisesti vaikuttava loistavuus enää koroittaa sisäisen tarkoituksen suuruutta, jonka ansio on vain siinä itsessään! Sanomme, ei! Vaan tällöin „kohtalon puolueellisuus" armolahjojen jaossa on syrjäyttänyt maalinsa. Vähässä uskollinen on kohonnut kohtalonsa ylle. — Jo sen vuoksi hengessään köyhät saavat periä sen, mitä heille sanassa on luvattu. Tässähän jälleen on osoitus leiviskän oikeasta kantamisesta. Se jolla oli vähän, teki leiviskästään paljon, se jolla oli enemmän, kohdisti mielihyvin sen käytön omien etujensa palvelukseen. Ja sen velvoitus ilmenee juuri siinä, että oikea tuntee leiviskänsä vain lainana, armolahjana joltakin korkeammalta, jolle sen käytöstä on tilivelvollinen. —

Uskon suuruus on mullistanut maailmoita. Esimerkillinen sarja siitä on loppumaton. Korkeimpana, ikuisimpana todisteensa elää maailman kirjallisuuden mestariluoma, uskon ylevin marttyyri ja tahdon kirkastettu vertauskuva, Don Quijote, jonka päässä oli lapsen mieli, sydämessä innostuksen leimuava tuli ja rinnassa uskon lujuus; ja sen uskon pylväät pitelivät pilviä. Sama usko kaatoi muurit, muutti hetkessä kastilian myllyt raivoisiksi pedoiksi ja teki lammaslaumasta — maan viattomimmasta laumasta himoja palavan, vihollismielisen armeijan, jonka kaikki pyyteet olivat kääntyneet maailman ja ihmiskunnan jaloimpien aatteitten turmelukseksi. Sama usko sytytti sankarinsa rintaan uhrimielen ja ihmisrakkauden, jotka tekivät hänet kyllin ansiokkaaksi yksin heiluttamaan puhdistavaa miekkaa maan kaikkea pahuutta vastaan. Olihan hänellä seuralainen, kömpelö aseenkantaja mutta tämä, maalaisessa yksinkertaisuudessaan, lepertelevaisyydessään ja kierossa mukavuuden halussaan oli kuin toinen luonto suuresta ihmisestä — epäitsekkyyttä ja tarmoa jarruttava puoli — jonka läsnäolo ja rinnastus tekivät sankarinsa suuruuden vain sitäkin sankarillisemmaksi. Ja hänen tarkoitustensa pienuus oli ikäänkuin varjo, jonka rinnalla hänen isäntänsä sankariusko oli leimuava sitäkin riemullisemmassa loisteessa.

Että de la Manchan ritari ei onnistunut teoissaan, vaan — itse sitä havaitsematta — sai korjata ohdakkeita jokaisesta yrityksestään, se antoi vain sitäkin ylevämmän muodon hänen uskolleen. Hänen ponnistuksessa olivat uskon ikuista voittokulkua marttyyrin sädekehän loisteessa. Siksi hänen alennuksensa ansaitsee inhimillisen myötätunnon koko suuruuden.

Antti Halonen.

Ainoa kysymys, jonka jokainen järkevä ihminen voi itselleen tehdä, jonka jokaisen rehellisen ihmisen on itselleen tehtävä, on se, josko oppi on oikea tai väärä.

T. H. Huxley.

Luonto ei hemmoittele meitä; me olemme lapsia eikä sylikoiria; se ei ole hellä; se jakaa kaiken ilman pelkoa ja suosiota yleisten lakiensa mukaan.

R. E. Emerson.

Hartaus.

Enemmän kuin vettä ja leipää
ma isoan ja janoan sinua Jumala.
Olen nääntyä janoon ja nälkään,
kun olet niin kaukana.

Mut kuvia silmähän sataa,
jotka hengen hiipuvan polttoa viihdyttää,
ja sieluhun kantaa sävel,
mi soimahan jää:

On talvinen taival pitkä,
ja sentään me elämme lämmöstä, valosta;
on yllämme yössäkin aina
elon luoja ja antaja.

On pilvissä, usvissa voima,
on aurinko, kaikenvoittaja, -kantaja,
valonlähteen rajaton syli,
josta pirskahdin pisara.

Mitä siitä, jos ylhäisin Totuus
niin onkin yksin, korkeella, kaukana,
kun Sinussa me elämme ja liikumme,
sa elävä Jumala!

Mitä siitä, jos auringosta
näin alas me syösty on varjojen karkeloon,
kun kasvomme aina vain ovat
päin käännetyt aurinkoon!

L. Onerva.

Caesar Nero ja pikku Fylgia.

Ja kumminkin löytyi henkilöitä, jotka rakastivat häntä ja kukilla koristivat hänen hautansa kesät ja talvet.

Sallustius.

Nero oli nauttinut aamupäiväjuomansa: jäähdytettyä viiniä hunajan kanssa, ja oli hyvällä tuulella levätessään suunnattoman, purppuranpunaisen auringonvarjostimen alla ihanan Baiaen rannalla. Hän keskusteli henkevästi ja sukkelasti Petroniuksen ja muun hoviväkensä kanssa taiteesta, tieteestä y. m. ja oli ylen armollinen tänä herttaisena aamuhetkenä. Ja nautittuaan vielä pikarin lempijuomaansa, sai hän laulutuulelle ja pyysi lyyransa.

— Haluan laulaa oodin kauneudelle ja auringolle, lausui hän virittäen kultasoitintaan myskinhajuisin valkein sormin. Ja mietittyään tovin katse häikäisevään aurinkoon luotuna alkoi hän laulaa vielä soinnukkaalla äänellä oodiaan:

Oi, kauneus, jota ma palvon ja jumaloin luonnossa, ihmisissä ja laulun suloisissa soinnuissa sinua en voi verrata muuhun kuin häikäisevään aurinkoon, sillä kumpikin olette te jumalsyntyisiä kuten Caesarien korkea suku. Minä vannotan sinua, kauneus, seuraa mua joka askeleella hautaan saakka, sillä ilman sinua en tule toimeen, sinä minun henkeni kaipuu ja sammumaton ikäväni! Asu luonani, jumalainen, ja kirkasta ja kaunista ajatukseni, lauluni soinnut ja kreikkalaiset rytmit ystäväni katseet ja heidän uskollisuutensa, niin että kaikki ympärilläni niin häikäilevästi loistaa ja säteilee kuin tunnuskuvasi, korkea aurinko!

Ja sinä, aurinko, suo minun viimein purppurahohteiseen laskuusi väsyneenä nukahtaa!

Aurinko, kasvata kukkia kummulleni, paljon kukkia, aurinko! —

Hän vaikeni ja vaipui mietteisiin.

— Kuka täällä niin kauniisti soittelee ja laulaa kauneudesta, auringosta, uskollisuudesta ja runsaista kukista? kysäsi äkkiä heleä lapsen ääni laulun ja kaikkien vaijetessa.

Caesarkin havahtui mietteistään ja loi hämmästyneen katseensa pieneen valkopukuiseen tyttöön, joka hovin huomaamatta äkkiä oli ilmestynyt heidän keskeensä, taivas

ties mistä, ja nyt säteilevin silmin ja liikutuksesta hohtavin poskin kiitteli keisarin laulua.

— Lauluni oli sinusta siis kaunis, lapseni? kysyi viimein Nero onnesta loistaen.

— En ole milloinkaan kuullut niin kaunista, herra, enkä milloinkaan nähnyt niin sorjaa soitinta: sehän loistaa ja säteilee kuin aurinko. Ken olet ja kuka sua opetti niin ihanasti laulamaan, sanoppas mulle vuorostasi se, sano!

— Oletpa sen tiedon, kautta Jupiterin kiitoksestasi ja ihailustasi todellakin ansainnut, lapsi, ja tiedä siis, että olen Nero, Rooman keisari, ja laulunlahjani on jumalilta, vaan kukas olet sinä, pieni ihailijattareni?

— Minä olen vain Fylgia, paimentyttö, ja taidanpa paimentaakin sinun vuohiasi, sillä nämä tilukset lienevätkin sinun. Kuulunpa siis palveluskuntaasi, herra?

— Lapseni, vastasi Caesar nauraen, totta totisesti kuulut kun kuulutkin siihen, vaikk' en sua vielä ennen ole nähnyt. Olen, näet, kovin likinäköinen, ja väkeni luku on suuri. Voidakseni sinut toiste tuntea, Fylgia, täytyy minun tarkoin tutkia piirteitäsi tämän smaragdin läpi, joka suurentaa pikku kuvasi.

Ja Nero vei smaragdin likinäköiselle silmälle ja tarkasti hetkisen tyttöä. — Kautta Jupiterin, mutisi hän itsekseen, tyttölapsi on herttainen ja kaunis kuin jonkun jumalan lempilapsi ja sanansa asettaa hän kuin hoviväki konsanaan, mutta varmaan totuudenmukaisemmin ja imartelutta, — niin, jospa kaikki olisivatkin lapsia, huokasi hän lopuksi.

— Nyt tunnen sinut, Fylgia, enkä tule sinua unohtamaan, äläkä sinäkään minua, lapseni!

— Rakas herra, huudahti tyttö, olen kantava ja kasvattava kukkia vielä haudallesikin kilpaa sen auringon kanssa, jolle lauloit, jos vain elää saan, sen lupaan.

Liikutettuna sulki Nero tyttösen syliinsä, suuteli häntä otsalle, pujotti kallisarvoisen rannerenkaan hänen käsivarteensa ja virkkoi:

— Kiitän sinua, Fylgia, ja odotan aikoinaan kukkiasi, vaan hyvästi nyt, lapsi, sillä tärkeät tehtävät kutsuvat minua.'

— Sallitko minun hyvästiksi kosketella kultalyyrasi kieliä, herra, se muisto tekisi minut niin onnelliseksi?

— Sallin sen mielelläni, Fylgia, hymyili keisari.

Tyttönen näppähytti kerran pari ikäänkuin hyväillen soittimen kieliä, hymyili vastaukseksi hallitsijan hymyilylle, tervehti ja poistui.

— Petronius, huudahti Nero, oletko nähnyt kauniimpaa kohtausta? Eikö se ollut kuin ihana paimenidylli muinaisessa Hellaassa, ystäväni?

— Olen suuresti liikutettuna minäkin sen kauneudesta, Caesar, ja annan luvallasi ikuistaa sen?

— Tee se, rakkaani, äläkä unohda lapsen lupausta ja hautani kukkia! — Pidä muuten huolta siitä, että Fylgian tulevaisuus tulee turvatuksi, se on tahtoni!

— Ja nyt niihin ikäviin hallitustehtäviin!

— Mitä uutta Roomasta? Pikalähetit tänne! —

Viikot ovat vierineet ja vuodet vaihtuneet, ja Caesar Neroa ei ole enää. Hän, joka nuorukaisena oli kaiken kansan rakastama, kaatui kaikkien vihaamana ja vainoomana miekkaansa hämärtyvässä illansuussa.

On varhainen aamuhetki Caesarien hautuumaalla. Aurinko loistaa yli Neron kummun, ja sen yli kumartuu valkopukuinen impi syli täynnä ihania kukkia, joita hän hellästi asettelee haudalle, ja jää sitte ikäänkuin rukoillen seisomaan sen ääreen. Se on Fylgia, joka täyttää lupaustaan ja hoitelee uskollisin käsin sen kummun kukkia, jonka alla rauhaton keisari ehkä viimein sai rauhan.

Rafael Ronimus.

Mitä „oikein" tekemisellä tarkoitetaan.

Tehdä parhaansa luonteensa ja kykyjensä kehittämiseksi.

Löytää se työ, jonka avulla parhaiten voisimme tehdä tämän maailman paremmaksi, ja täyttää tämä tehtävä hyvin.

Pyrkiä ymmärtämään eri säätyihin ja luokkiin kuuluvia kanssaihmisiämme ja työskennellä sopusoinnussa heidän kanssaan.

Pyrkiä näkemään asioita muiden näkökannalta ja olla suvaitsevaisia sellaisia katsantokantoja kohtaan, mitkä eriävät meidän katsantokannastamme. Korjata mieluummin omia puutteellisuuksiamme kuin tuomita toisia ihmisiä.

Koettaa säilyttää oikea suhde lähimmäisiimme, niin yksityisiin kuin joukkoihin näh-

den, ollesamme tekemisissä heidän kanssaan; menetellä muiden suhteen samalla tavalla kuin toivoisimme, että meidän suhteemme meneteltäisiin kaikissa olosuhteissa, ja koettaa mielluummin hyödyttää lähimmäistämme kuin itse hyötyä hänestä.

Olla uskollinen elämän todelliselle tarkoitukselle — tämä on jumalallisen rakkauden, viisauden, sopusoinnun, kauneuden ja ilon täydellisin ilmaisu ihmisen elämässä tämän maan päällä.

Jos ihmiset alkaisivat vakavasti noudattaa näitä ehtoja, saisivat meidän sosiaaliset ja teolliset probleemimme nopean ratkaisun. On aivan turha koettaa muuttaa olosuhteita yksinomaan lainsäädännön avulla aiheuttaen ulkonaisia muutoksia tahi murskaamalla äkkiä entiset olot. Sen, joka tahtoo saada aikaan paremman yhteiskunnallisen järjestyksen, on ennen kaikkea parannettava oma itsensä. Ken tätä ei halua tehdä, hän on uudistusasian pettäjä, saarnatkoonpa hän mitä uudistus järjestelmää tahansa.

H. H. H.

Mitä ihminen kylvää.

Luonnonlakien mukaan onnistuminen on verrannollisessa suhteessa käytettyyn työmäärään. Laatuun ja arvoon nähden onnistuminen riippuu laadusta. Esimerkiksi se, joka siementää peltonsa ohralla, ei voi leikata siitä kauraa. Tieteellisestä sivistyksestä ei ole suurtakaan kaupallista hyötyä. Vuosia kestäneet kasvitieteelliset tutkimukset eivät voi kehittää ihmisestä puhujaa, vaan taitavan kasvitieteilijän. Onnistuminen on verrattavissa työnarvoon samaten kuin kylvetyt siemenet sadon suuruuteen; ja se, joka tutkii enemmän, myöskin tietää enemmän kuin se, joka tutkii vähemmän.

Nämä periaatteet ulottuvat näköpiirin ulkopuolelle. Ne tunkeutuvat näkymättömään henkioppineisuuden maailmaan. „Mitä ihminen kylvää, sitä hän myöskin niittää", eikä mitään muuta. „Se, joka kylvää säästeliäästi, myöskin niittää niukasti, ja se, joka kylvää ruunsaasta, myöskin niittää runsaasti!" Jos ihmiset ymmärtäisivät ja myöskin noudattaisivat näitä periaatteita, välttyisivät he monista epävarmojen olettamusten aiheuttamista onnettomuuksista.

Kuitenkin on tarpeetonta alentaa maailman tarjoamien etujen arvoa, sillä ovathan mukavuus, huoleton vapaus, onnistuminen, arvonimet, asema, epäilemättä hyviä asioita kukin omalla tavallaan, mutta niiden saavuttamiseen uhrattu työ — on syytä muistaa — ei tuota todellista henkistä onnea. Teemme viisaasti pitäessämme nämä tosiasiat mielessämme.

On itsestäänkin selvää, että henkisten etujen siemen ei milloinkaan tuota ajallista onnea. Ne kumpikin ovat toistensa läpikotaisia vastakohtia. Henkisissä asioissa ei ole ollut eikä tule vastakaan olemaan mitään ajallista. Sydämiltään puhtaat eivät ole rikkaita, ja hyvyyttä janoavat eivät voi isota leipää. Kristus sanoi: „Siunatut ovat ne, jotka isoovat ja janoovat vanhurskautta, sillä heidät pitää ravittaman (vanhurskaudella)". „Autuaat ovat sydämiltään puhtaat, sillä he saavat nähdä Jumalan." Jokainen sato vaatii omat valmistelutyönsä, ja se valmistelutyö tuottaa sen mukaisen sadonkin. Kukaan ei voi omata ajallista rikkautta ja henkistä valistuneisuutta, ei myöskään valtiotaitoa eläessään erakkona. On epäjohdonmukaista odottaa muuta kuin mitä kukin on kylvänyt.

Ihmiset valittavat maailman hyvyyksien epätasaista jakoa. On todettu asia, että lurjukset menestyvät ja köyhät kärsivät, s. o. rikkaudet ja palkkinnot joutuvat niille, jotka eivät niitä ole ansainneet. Siitä syystä myöskin oletetaan, että täytyy olla olemassa joku sellainen tulevaisuus, jossa nämä epäkohdat tasoittuvat. Ellei niin olisi, olisi siinä tapauksessa koko nykyinen yhteiskuntajärjestelmä kokonaan väärä. Eikö tasapaino ole järjestettävissä maan päällä? Eikö jokaisella teolla ole omat seuraamuksensa? Ennenkuin himoitset naapurisi omaisuutta, olisi ensin ajateltava sitä, millä hinnalla hän on sen hankkinut.

Rehellisyyden sanotaan olevan onnen esteenä, ja että rehellinen kauppias ei voi kilpailla epärehellisen kanssa. On miljoonia ihmisiä, jotka uskovat Jumalan palkitsevan kunniallisuuden, vilpittömyyden ja jalomielisyyden tämän maailman kullassa, ja että henkinen ylevyys tulee runsaasti pakituksi maallisella hyvällä. Ei sinne päinkään. Rehellinen kauppias saa palkan rehellisyydestään — hänen ei tarvitse kärsiä tunnontuskia. Kylväköön ken tahansa epärehellisen

kauppiaan kylvämää siementä, on hän korjaava senlaisen sadonkin. Kukin on saapa palkkansa mutta kalliista hinnasta. Tahraton omatunto, puhdas mieli ja suoruus niin suhteessa kuin toisessakin on monta kertaa parempi kuin maailman kelvoton tavara. On olemassa ainakin joitakin harvoja näin ajattelevia ihmisiä. Rikas mies on niittänyt kuuluisuutta, nautintoa, ja hän on kylvänyt epäkunniallisuuden ja häpeän siementä. Se näyttääkin olevan aivan oikein, ja siinä ei ole mitään valittamisen syytä. Vielä on otettava huomioon myöskin hinta. „Se, joka luuli pelastaneensa elämänsä, kadotti sen." Pelastakoon kukin oman elämänsä, mutta älköön valittako paremman minänsä menettämistä. Ken haluaa, hankkikoon itselleen vaikka koko maailman, mutta muistakoon, että sen hän tekee sielunsa menettämisen uhalla.

Miten toivot eläväsi? Puhtaalla vaiko tahratulla omallatunnolla? Tie ja sen valinta on tahtosi varassa. Kukaan ei sitä sinulta estä. Jos tahdot olla miehekäs ja katsoa jokaista silmiin, anna ihmisen tutkistella itseäsi ja tekojasi ja tulla vakuutetuiksi siitä, miltä näytät ja mitä todellisuudessa olet. Kanssaihmistesi epäsuosio saattaa olla suurin palkkasi, eikä sinun tule odottaa sen enempää. Mitä tekemistä sinulla on onnistumisen kanssa? Kylvä sitä, mitä toivot niittäväsi. Älä pyri opettamaan totuutta, äläkä teeskentele mitään sellaista. Jätä totuus jalomielisempien kanssaihmistesi huoleksi. Älä ole petollinen, sillä Jumala ei anna itseään pilkata. Jos kylvät hengen siementä, tyydy myöskin henkiseen palkintoon, mutta jos kylvät maallista, älä tekeydy vanhurskaaksi.

G. E. O. K.

Epäileminen.

Huolimatta vuosisatojen kehityksestä tieteen, kirjallisuuden ja taiteen aloilla, on vieläkin tuhansia ihmisiä, jotka uskovat maapallon olevan litteän, ja että tähdet ovat taivaassa olevia reikiä. Joku luulee, että planeetta, jossa asumme ja muodostamme osia siitä, on liikkumaton taso, jonka keskipisteenä on pohjoisnapa. Joku toinen saattaa esittää satoja merkillisiä todisteita siitä, että maapallomme ei ole pyöreä, vaan asuttava onkalo, josta päästään ulos napojen kautta, ja joita hän tarjoutuu tutkimaan rahallisista syistä. Joku enemmän kultadollareita kuin tervettä järkeä omaava Amerikan kansalainen saattaa maksaa tuhansia dollareita tiedemiehelle, joka vannoo voivansa konstrueerata pohjoisnavalle suunnattoman mäskäimen, jolla, maapallon pyöriessä akselinsa ympäri, voidaan lapioida jäitä suoraan farmarin omille pelloille. Joku saattaa maksaa viisikymmentä puntaa, siis noin kymmenentuta markkaa, jostakin teatteriaitiosta nähdäkseen maailmanlopun. Joku saattaa tukkia talonsa seinänraot vahalla toivossa elää niin kauan, että hän näkee maapallon hipovan pyrstötähden pyrstöä.

Oli aika, jolloin enkelit ajoivat tähdillä ja paholaiset asuivat vuorissa, noitia poltettiin rovioilla, Messias tuli maailmaan ja tuhannet palvelivat häntä, aaveet liikkuivat öisin tehden elämän salaperäiseksi, haudat järisivät ja kuolleet nousivat ylös, y.m.s. Jokainen tiede on mennyt omia menojaan jättäen psykologialle perinnöksi taikauskoja, olettamuksia ja tapoja, jotka ovat riistäneet käytännön miesten sille antaman merkityksen. Siitä on ollut tuloksena, että psykologiaa pidetään tarkoituksettomana sekasotkujen yhdistelmänä, jossa järki tunkeutuu avaruuteen jollain salaperäisellä tavalla. Tieto on todistettu asuvan eetteriusvissa, otaksutaan olevan hienoja ja salaperäisiä psyykillisiä säikeitä, jotka yhdistävät meidät toisiin maailmoihin; otaksutaan olevan maagillisia ovellekolkutuksia; ilmavirtoja; liikkuvia tauluja; peri-ihmisellisiä ilmiöitä ja muita henkien olemassa olon merkkejä. Kaikkien näiden on todistettu olevan psykologian palasia. Vieläpä sitäkin enemmän. Luonteenlaatu nähdään kristallista; tulevaisuus selvänäköisyydessä (clairvoyance); kuolleet jälleensyntyvät valokuvauslevyille; saadaan kuolleilta sanomia, y.m.s.

Kaikki nuo todellakin surulliset ja sadat muut samanlaiset olettamukset näyttävät luonnollisilta niin kauan kuin ihmiset kieltäytyvät tarkkailemasta maailmaa järkiperäisesti, ja niin kauan kuin ihmisillä on halua kertoa kiinnostavia juttuja. Lääketiede pitää tämän kaltaisia ilmiöitä todisteina henkisestä sairaaloisuudesta, sillä maagillisuuteen taipuvaisten ihmisten tiedetään usein-

miten olevan joko pelon tai häntä koskevien salaperäisten voimien järkyttämiä. Sellaisten ihmisten käsitysten mukaan maailma on epävakainen ja huokuu kammottavia voimia ja energiaa, joita ihmisen on joko alituiseen pelättävä — kuten tiibettiläiset — tai vetäydyttävä salaperäisyyden turviin, jossa luottamus johonkin ulkonaiseen suojeluskeinoon takaa turvallisuuden väijyviin vaaroihin nähden. Sellaisten ihmisten käsitysten mukaan kaikenlaiset salaperäiset keinot ja järjettömät toimenpiteet ovat syvien ja salaisten tietojen ainoita ammentamiskeinoja. Taikavaloista kristalleista, pimeistä huoneista, kammioista henkivalokuvista ja automaattisista kirjoituksista huokuu tiedot menneisyydestä, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta. Siinä siis koko surullinen tarina.

Tuskinpa maksaisi vaivaa kirjoittaa kokonaista artikkelia tällasista peräti haitallisista olettamuksista, ellei se tapahtuisi siksi, että ne yhdellä ainoalla sanalla voivat tehdä tyhjiksi vuosien kuluessa vaivalla saavutettuihin tieteellisten tutkimusten tuloksiin nojautuvat selitykset. Ihmisten makuaisti saattaa olla siinä määrin epävakainen, että myöskin fysikaaliset ominaisuudet ovat tulleet tunnetuiksi niiden tavallisuudesta poikkeavan ulkoasun eikä vakaville ihmisille mielenkiintoisten tiedetten avulla. On aina ja kaikkialla myönnettävä, että psykologian päätehtävänä ei ole tähystellä henkisen toiminnan äärimmäistä laatua,monenmoisia käsityksiä elämästä ja kuolemasta, tähtien ja muiden taivaankappaleitten salaperäistä vaikutusta ihmisen luonteeseen ja rotujen tulevaisuuteen, nopeinta ja epävarminta luonteenlukemista, uusimpia unelmia, naapureittemme enakkovaroituksia eikä koiriemme telepaattisia kykyjä. *Psykologian päätehtävänä on tutkia terveen sielun oikeata analysointia, ja siinä kaikki.* Psykologian tuntema sielu toimii universumin yleisten lakien ja järjestyksen mukaan. Psykologian tehtävänä ei ole ylläpitää primitiivistä noituutta ja taikauskoa. Äsken mainittu taikausko pakottaa psykologin tarkastelemaan lähemmin niitä olosuhteita, jossa tuo pelonalainen toiminta tapahtuu, ja millaisia aineita se käyttää.

C. R. G.

Henry Thoreau.

Tämä merkillinen mies — ylevämielinen mietsikelijä — päätti kaikin mokomin saavuttaa täydellisen riippumattomuuden ja itseluottamuksen, pitäen niitä välttämättöminä henkisten ominaisuuksiensa kehittämisen edellytyksinä.

Thoreau päätti olla itsenäinen, elää itsekseen, ja itseään varten. Sen takia hän pakeni kanssaihmistensä seuraa ja löysi turvapaikan sellaisessa täydellisessä yksinäisyydessä, josta Emerson puhuu teoksissaan niin paljon ja laajasti. „Menin metsiin", kirjoittaa Thoreau, ,sillä tahdoin omistaa elämäni mietiskelylle asettaakseni etualalle elämän oleellisimmat puolet ja nähdäkseni, josko sillä tavoin voi oppia sen, mitä on opittava, että kuoleman lähestyessä ei tarvitsisi tehdä sitä huomiota, ettei ole lainkaan elänyt. En halunnut sellaista elämää, joka ei tunnu elämältä, sillä elämä on niin kallis lahja; en myöskään tahtonut antautua tarpeettomalle itsekieltäymykselle. Tahdoin elää hyvää elämää ja ammentaa oikeata ydinvoimaa. Tahdoin sivaltaa viikatteellani mahdollisimman laajan alan ja leikata lyhyeksi; tahdoin pakoittaa elämän äärimmäiseen soppeen tehdäkseni sen vaatimukset mahdollisimman pieniksi.

Ja niin asettui hän metsään, rakensi itselleen majan omin käsin ja eli pääasiallisesti itse kasvattamillaan hedelmillä ja viljalla. Päivänsä vietti hän rakastamansa luonnon helmassa ja yöt — katsellen tähtiä. „Kuinka saattaisi ihminen tuntea itsensä yksinäiseksi silloin, kun hänen kumppaninaan on Linnunrata?" — oli hänellä tapana sanoa.

Thoreau kokeili itsellään riippumattomuuden ja itseluottamuksen jalossa asiassa, mutta kokeitten seuraukset johtivat kuolemaan ennen kuin hän ehti ratkaista miettimäänsä tehtävä. Emerson saarnasi samasta aiheesta nauttien kaikista hienon seuran tarjoamista eduista ja saavutti korkean iän.

H. S. T.

Miten tunnemme oikean tien.

Kaikki kansat ja heimot maanpäällä, lähtien kaikkein alkuperäisimmistä ihmisolennoista aina kehittyneimpiin yksilöihin, tunnustavat jonkun itseään korkeamman Olennon, Jumalan, tahi uskovat johonkin koossapitävään Voimaan taikka Lakiin, joka järjestää ja ylläpitää ikuista elämää maailmankaikkeudessa. Jumalanpalvonta on ihmissielussa yhtä alkuperäinen ja luonnollinen tarve kuin ravinnon vaatimus hänen ruumiissaan. Se on ruoka hänen hengelleen.

Mutta, joku väittänee, onhan niitäkin, jotka kieltävät tuon Korkeamman, joilla ei ole mitään uskoa näkymättömiin, jotka eivät tunnusta muuta kuin näkyväisen aineen joille sattuma toisinaan suo elollisen, toisinaan elottoman muodon. Eiväthän he tunnusta itsekään elävänsä muuta kuin tällä näkyväisellä ruumiillaan ainemaailman elämää, joka loppuu silloin, kun sen on palaaminen siihen, mistä on kotoisinkin — maaäidin helmaan.

Nämä kieltäjät voitanee lukea yhdeksi niistä monista luonnottomuuksista, joita sivistys on synnyttänyt. Kansoissa, jotka elävät tervettä elämää lähellä luontoa, lienee tuskin ainuttakaan jamalankieltäjää. Kuinka vaikeata ihmisen todenteolla onkaan kieltää hengenmaailma, tulemme pian huomaamaan, jos puhuttelemme hetken tuollaista henkilöä. Sekä hän itse että tuo toinen, tulevat pian tuntemaan tämän kielteisyyden hataruuden. Jyrkempikin kieltäjä uskoo sentään johonkin organisoivaan voimaan taikka miksi hän sitä sitten suvaisikin nimittää.

Nimiä ovat ihmiset Hänelle antaneet mitä erillaisimpia, moninaiset ovat myös ne käsitykset, joita he tuosta Korkeimmasta ovat itselleen asettaneet. Yhtä ominaista kuin on ihmiselle tietoisuus tuon Korkeamman olemassa olosta, on myöskin käsitys siitä, että Hän jotain mieltä odottaa. Luodessamme vaikka pikaisenkin silmäyksen eri uskontoihin, huomaamme, että niiden mukaan ihmisen tulisi olla toisenlainen, kuin mitä hän luonnos taan on. Alkuperäisinkin uskonto asettaa tunnustajansa eteen jonkinlaisen ihanteen, jonka kaltaisuuteen hänen on pyrkiminen ja antaa hänelle sääntöjä, joiden mukaan olisi elettävä, mutta joita vastaan ihminen tämäntästä tulee rikkoneeksi, joka vuorostaan aiheuttaa sovituksen kaipuun, mistä monimaiset jumalanpalvelusmenot ovat saanet alkunsa.

Mitä erilaatuisempia ovat nuo palvelusmuodot, niinkuin ne säännötkin, joita eri uskonnot asettavat tunnustajilleen. Kunkin kansan ja heimon henkiset johtomiehet, jotka joukoilleen ovat jumaltahtoa tulkinneet, ovat Ylhäältä saaneet valon, joka tietenkin siellä on ikuisesti samanlainen. Mutta kuljettuaan ihmisen yksilöllisen luonteen lävitse, niinkuin valonsäde lasisärmiön, taittuu se ja värittyy tuon henkilön personallisuuden mukaan, niin että se myös vastaa tuon joukon luonnetta, joka sen ottaa vastaan taikka jolle se annetaan.

Ja sivuuttaen nyt maailman eri uskontojen keskinäisen vertailun, otamme katsellaksemme vaan sen pienen joukon, joka maanpäällä tunnustaa kristinoppia. Kuinka suuresti eroavatkaan tämän uskon tunnustajat toisistaan. Joskin samat perustotuudet ovat lähtökohtana jokaisella, kukin pyrkii samaa päämäärä kohti, mutta heidän tiensä tuntuvat kulkevan kaukana toisistaan. Yksi on pukenut päälleen tummat värit, karttaa kaikkea mikä elämässä on iloista ja antaa kasvoilleen murheellisen muodon, luullen tuon happaman ilmeensä erikoisesti miellyttävän Jumalaa. Toinen kantaa veren purppuraväriä, kulkien tietänsä helisevin soitoin ja hallelujahuudoin. Kolmas hurmahenkisenä kutsuu yhäältä voimanvuodatusta. Kuka näistä on oikeassa, kenellä on väärin. Kaikki he luulevat palvelevansa Jumalaa.

Kaikki ovat yhtä oikeassa, kaikki he Häntä palvelevat, mikäli pyrkimyksensä on vilpitön. Isän sydän ymmärtää kaikkia lapsiaan, jotka kukin luonteensa ja kehitystasonsa mukaan pyrkivät Häntä lähestymään.Me ihmiset olemme niin erillaisia, että tässä monimilioonaisessa ihmiskunnassa ei ole kahta yksilöä, jolla olisi, jos itsenäisesti ajattelevat, aivan samanlaista käsitystä samasta asiasta. Meidän on kulkeminen eri teitä, joskin päämäärä on sama, tulla Jumalamme yhteyteen.

Muuan saarnaaja käytti tästä asiasta puhuessaan vertausta, joka on mielestäni erikoisen onnistunut. — Me ihmiset, hän sanoi — jotka etsimme Jumalaa, — olemme niinkuin lumput, jotka kaiken maailmanääriltä kerätään tuotavaksi paperitehtaaseen. Jos tuota moniväristä massaa kuinka hämmentää ja kohentelee, ei löydä kahta aivan saman kokoista, yhdenväristä ja kudonnaltaan samanlaatuista tilkkua. Mutta kunhan ne kerran kaikki joutuvat noihin tehtaan kattiloihin, kun ne keitetään ja monella tavoin val-

Liite IHMISEN maaliskuun numeroon 1926.

Les Forces
(Voimat)
Jäljennös J. Delville'n maalauksesta.

mistetaan, niin tuloksena on puhtaan valkoinen paperi josta kaikki värit ovat hävinneet. Niin käy meidänkin joutuessamme Jumalan tielle. Me lähdemme matkaan erivärisinä, monen muotoisina, mutta kun Hän saa meidät puhdistaa ja muovailla mielensä mukaan, on tuloksena Jumalan valittu kansa, puhtaaksi puhdistettu, valkeaksi valaistu. Kaikki värieroavaisuudet ovat silloin hävinneet.

On kumminkin eräs tärkeä seikka, jonka matkalle aikovan täytyy tietää alottaessaan tätä, kuitenkin vaarallista taivalta, jossa parhainkin pyrkijä tuhoutuu, huolimatta siitä, mihin lahkoon taikka uskonsuuntaan lukeutuu, ellei hänellä ole selvillä, minkälainen on se päämärä, jota kohti hän pyrkii.

Jos kaikista eri uskontunnustuksista ja kaikesta maailmassa löytyvästä ilmoitetusta Sanasta otamme jonkinlaisen lyhyen yhteenvedon, ja sen avulla koetamme ratkaista kysymyksen, kuka Jumala on, saamme vastauksen: Jumala on *Totuus*, Jumala on *Rakkaus*.

Tässä on etsijälle johtotähti, kulkekoon mitä tietä tahansa. Totuus ja rakkaus — siihen hänen on tultava ja siitä lähdettävä. Valhe ei ole Jumalasta ja itsekkyyttä ei ole siellä missä jamalan henki asustaa. Julistakoon etsijä sentähden sodan näitä molempia vastaan. Mutta aloittakoon sen taidolla ja viisaudella. Ajatellaan vaan valtakuntaa, jonka alueelle vihollinen on leiriytynyt — jos tuon valtakunnan sotaväki silloin lähetetään hyökkäysretkelle sen vihollisen maahan, emmekö pidä sen valtakunnan kohtaloa valmiiksi kirjoitettuna. Samoin käy jumaletsijän, jos hän, sensijaan että taistelisi valhetta ja itsekkyyttä vastaan, joka on hänessä itsessään, hyökkää näitä kohti kanssaihmisissään ja ympäristössään. Tämä ei suinkaan ole harvinaista, mutta on kuitenkin kokonaan väärä tapa, jossa tuloksettomasti tuhlataan voimia ja hukataan kallista aikaa.

Mutta, kuulen jonkun sanovan, en ole itsekäs enkä valheellinen. — Hänelle voimme sanoa, että ellei pyrkijä paremmin tunne itseään, ei hän ole vielä sopiva matkalle lähtemään. Mutta ihminen, joka tuntee puutteensa ja joka myöskin uskaltaa tunnustaa itselleen: minussa on itsekyyttä, mutta kumminkin tunnen sisässäni totuuden kaipuun ja pienen epäitsekkyyden idun, jota haluaisin kasvattaa. Hän on sopivassa mielentilassa liittyäkseen maailman suureen pyhiinvaeltajien parveen. Käyköön hän sitä suuremmalla rohkeudella, mitä heikommaksi itsensä tuntee, sillä siellä Ylhäällä ovat äärettömät voimalähteet, joista jokainen tyhjä astia täytetään, ja jokaiselle anoavalle sielulle annetaan. Älköön myös pelätkö pimeyttä ympärillään, sillä sitämukaan kuin hän taistelee itsessään asuvaa pimeyttä vastaan, samalla polkunsakin valkenee.

Niin erilaisia me ihmiset olemme; meidän polkumme ja tiemme ovat monet. Olemme niinkuin eksyneet lapset, jotka hämärässä haparoimme tietä Isän kotiin. Me emme useinkaan eroita Isän ääntä maailman äänistä, mutta Hän kuulee lapsen heikoimmankin vaikerruksen, ojentaa kätensä ja antaa avun nähdessään tosi pyrkimyksen.

Ilma Wirtala.

Maailman tila.

Noin kaksitoista vuotta sitten oli Euroopassa tarpeeksi rikkautta, että olisi voitu saada vakava taloudellinen pohja uudelle sivistykselle — rikkautta oli silloin tarpeeksi Saksassa, runsaasti Englannissa ja vielä enemmän Atlannin tuolla puolen. Mutta toisaalta oli näissä maissa verrattain harvoja miehiä ja naisia, jotka mielessään kuvittelivat tai halusivat mitään uutta sivistystä. Eri yhteiskunta-asemissa olevat ihmiset, sekä rikkaat että köyhät, enimmäkseen vain kilpailivat saadakseen haltuunsa suurimman osan tuosta kasatusta rikkaudesta — rikkaat koettivat tulla vieläkin rikkaammiksi, köyhät taas yrittävät saada toimentulonsa kiivetäkseen sitten, jos mahdollista, rikkaiden paikalle. Ja kuten oli yksityisten ihmisten niin oli kansojen laita. Ne kadehtivat toistensa markkinoita, juonittelivat toistensa taloudellisia yrityksiä vastaan ja jokainen niistä yritti saada enemmän etuja ja taloudellista hyötyä kuin muut.

Näin ollen tapahtuikin, että menetettiin erinomainen inhimillisen kehityksen tilaisuus. Yksityisten ja kansojen mielentila aiheutti sen menettämisen. Kohtuuden, sydämen ja

omantunnon puuttuminen, haluttomuus käyttää suunnattomia taloudellisia varoja parhaimmalla, ihmisystävällisimmällä ja sosiaalisella tavalla ja siten kohottaa yleistä elintasoa — kaikki nämä olivat seikkoja, joiden luonnollisena, loogillisena ja itsestään johtuvana seurauksena keskellä kahdenkymmenen vuosisadan materialistista tiedettä oli Maailmansota. Sukukunta, joka tieteellisen yhteistyöskentelyn ja hyvin järjestetyn keskinäisen auttamisen pohjalla saattaisi suunnitella ja rakentaa järjestää ja pitää voimassa paratiisia itselleen ja muille, mutta joka ei mitään sellaista yritä, vaan pitää parempana koettaa kaapata kaiken parhaan itselleen, joko yksilölle tai eristetyille ryhmille — sellainen sukukunta on tietämättänsä laittamassa itselleen varmaa maanpäällistä helvettiä.

Nyt on maailman tilanne suuresti muuttunut. Eurooppa on tavattomasti köyhtynyt. Niinpä englantilaiset kuluttivat sotaan rikkaudestansa noin 10,000 miljoonaa puntaa, mikä tekee noin 1,000 puntaa kutakin Brittein saarilla asuvaa perhettä kohti. Emme nyt puhu ollenkaan toisesta tavattoman paljon suuremmasta vahingosta — parhaassa iässään kuolemaan lähetetyistä veljistä. Sitä vahinkoa ei voida määritellä rahassa. Kysymyksessä on siis vain laskettavissa ja mitattavissa oleva tappio. Mainittu summa on tarpeeksi suuri, että sillä olisi voitu rakentaa koti jokaiselle Ison-Britannian perheelle, ja siellä siitä olisi jäänytkin niin paljon, että olisi voitu järjestää koko kansa osuustoiminnalliseksi yhteiskunnaksi, jossa olisi voitu tuottaa niin paljon, että jokainen siellä olisi saanut toimeentulon, mukavuutta, sivistystä ja iloa. Jos brittiläiset olisivat tehneet jotakin tämäntapaista parikymmentävuotta sitten niin ei olisi ollut mitään suurta sotaa. He olisivat silloin toiminnallaan antaneet esimerkin kaikille kansoille, ja sota olisi käynyt van muistoksi vanhoilta ajoilta.

Tämän kaiken sijasta brittiläisillä on nyt velkaa noin 7,500 miljoonaa puntaa, mikä tekee keskimäärin noin 750 puntaa jokaista Britannian perhettä kohti, ja näyttää, ettei varoja riitä edes alkeellisiinkaan yhteiskunnallisiin uudistuksiin.

Mutta nyt kun tavattomat varat ovat kadonneet ja vain suunattomat velat ovat niiden tilalla, on maailman kansojen enemmistössä herännyt suurempi halu kuin ennen tunnustaa, että oikeutta on tehtävä kaikille, että kaikille ihmisille on annettava tilaisuus kehittää parhaita kykyjään ja että heitä siihen on rohkaistava. Minusta näyttää, että merkit viittaavat mielentilan ja sydämen asteettaiseen muuttumiseen ja että näin ollen nykyinen tilanne suurin piirtein katsoen on lupaavampi kuin ennen suurta sotaa. Kansakunnille on parempi, että niillä on kasvavaa halua oikeudenmukaisen ja veljellisen talousjärjestelmän luomiseen varojen ollessa pienetkin, kuin että niiden rikkaudet olisivat suuret, mutta mitään halua ei olisi siveelliseen harkintaan eikä mitään innostusta ihmisyyteen. Idealistit ovat edelleenkin joka maassa vähemmistönä, mutta tämä vähemmistö kasvaa — ei vain heidän lukunsa vaan myöskin heidän näkemystensä selvyys ja heidän urhea uskonsa hyvän suuriin mahdollisuuksiin.

Voi olla, että joidenkuiden harvojen vuosien kuluttua ihmiset monin paikoin ovat valmit astumaan suuren edistysaskeleen.

Jos ihmisillä vain olisi oikea mielentila ja oikea tahto, niin varojen näennäinen puuttuminen ei kauan olisi esteenä. Luonnon voimat eivät ole loppuun kulutetut, ja ihmisten työ, joka nyt menee hukkaan, on tavaton. Jos keksittäisiin hyvä suunnitelma ja rohkeasti ryhdyttäisiin suurten yhteistä hyvää tarkoittavien yritysten rahoittamiseen, jos kansan varat saatettaisiin liikkeeseen sen sijaan että rahamiehet niitä vain osaksi pitävät kiertokulussa ottaen siitä palveluksesta itselleen runsaat tulot, jos työvoimat, joita nyt käytetään hyödyttömään kilpailuun, käytettäisiin järkevään rikkauksien tuotantoon ja monenkaltaisiin miehen toimiin, jos halukkaat työttömät asetettaisiin tekemään työtä itsensä ja toinen toistensa eduksi, sen sijaan että heitä ruokitaan muruilla, annetaan heidän kerjätä tai nähdä nälkää — jos kaikkeen tähän ryhdyttäisiin, niin jo yhden sukupolven aikana voitaisiin kerätä tuhansien miljoonien kansallinen omaisuus sen sijaan että nyt on kansalla samansuuruinen velkataakka.

Suuri tarve tällä hetkellä on siis saada kansan järki ja sydän muutetuksi, kohottaa ihmiset sille siveelliselle tasolle, että tuntisivat innostusta oikeamielisyyteen ja veljeyteen, että uskoisivat sellaisen sivistyksen mahdollisuuteen, jossa kaikkien työtä tekevien kansalaisten ja perheittensä olisi hyvä olla, ainakin sikäli, mikäli hyvinvointi riippuu taloudellisista oloista.

Yhdysvalloille ei ole vielä valjennut, että hiekalle perustuu periaate: jokainen työskennelköön vain omaksi edukseen. Myrsky, joka murskaa sanotun maan taloudellisen hyvinvoinnin, ei ole vielä puhjennut. Luultavasti Eurooppa, kun se ensin on päässyt harhakäsityksistään, on oleva etuoikeutettu johtamaan tervettä uudestaanrakentamista.

Oikeamielisellä sivistyksellä ei ole muuta kalliota, jolle se voi rakentaa, kuin kaikkien ihmisten halu tehdä hyvää.

K.

Utopia.

Sana utopia on kreikkalaista alkuperää ja merkitsee „ei missään", ja siitä johdettu yleisesti käytäntöön vakiintunut laatusana utopistinen merkitsee jotain ihanteellista ja saavuttamatonta. Myönnettäköön heti aluksi, että kaikki yritykset luoda yhteiskuntaa utopistisille perusteille tulisivat kohtaamaan voittamattomia vaikeuksia. Sellaista valtion ja yhteiskunnan luomissuunnitelmaa älköön kuitenkaan kokonaan tuomittako sen epäkäytännöllisyyden perusteella. Joku ihanne, vaikkapa se vallitsevien olojen pakosta ei olisikaan saavutettavissa, voi kuitenkin olla parannuspyrkimystemme hyvänä ja suositeltavana päämääränä. Kaiken sen lisäksi on mahdotonta tarkemmin määritellä mikä ajanmittaan on epäkäytännöllistä. Ovathan omituiset olosuhteet luoneet monenmoisia kukoistavia järjestelmiä, jotka näyttävät yhtä mahdottomilta kuin mikä utopistinen olettamuus tahansa.

Mainittakoon tässä pari, kahta äärimmäisyyttä valaisevaa esimerkkiä — valtion absoluuttinen oikeus kontrolloida yleistä ja yksityistä elämää, ja yksilön täydellinen vapaus.

Edellinen esimerkki johtaa ajatukset muinaisen Spartan valtiojärjestelmään joka kesti monta vuosisataa ja oli aikansa merkillisyys. Spartan valtiojärjestelmän perustana oli orjuus, valtiovalta oli ylin kaikessa, ja yksityinen kansalainen oli pelkkä kone sotatarkoituksia ja kansallisen elämän ylläpitoa varten. Valtion ulkopuolella hänellä ei ollut mitään pyrkimyksiä, ei yksilöllistä päämäärä eikä yksityistä omaisuutta. Myöskin hänen lapsensa olivat yhteistä omaisuutta ja kasvatettiin valtion määräysten mukaan. Kulta oli halveksittua, kauppa lyötiin laimin ja rikkauksien kokoaminen oli rajoitettu, yhteiskunnan jäseniä harjoitettiin kohtuullisuuteen, täydellisen itsenä kieltämiseen, kylmiin hyveisiin ja sankarilliseen kestävyyteen. Spartassa ei ollut rikkaita eikä höyhiä. Kaikki olivat sotilasveljiä, paitsi vapaita maataloustyöläisiä, joilla ei ollut yhteiskunnallisia etuja, ja orjia, joita kohdeltiin systemaattisella raakuudella.

Toisena valaisevana esimerkkinä, josta kuvastuu päinvastainen asiain tila, mainittakoon pohjois-amerikkalainen Quakerin asutusyhdyskunta seitsemännentoista vuosisadan lopulta. Sitä nimitettiin „pyhäksi kokeeksi", ja muutamissa suhteissa se osottautui todellakin onnistuneeksi. Quakerit asettuivat asumaan uuteen, verenhimoisten intiaaniheimojen vallassa olevaan autioon seutuun. Toisten asutusyhdyskuntien alkuasukkaisiin suhtautuminen oli ollut raakaa, petollista ja epätoivoista taistelua, mutta Quakerit saapuivat aseettomina ja ilmoittivat haluavansa olla ja elää rauhassa ja ystävyydessä jokaisen kanssa, menetellä kristinopin mukaan ja tehdä lähimäiselleen sitä, mitä odottivat heille itselleen tehtävän. Tulisista „punanahoista" se varmaankin tuntui perin oudolta uutiselta, mutta he, vaikka olivatkin villeja, suostuivat ystävällliseen kokeiluun, ja huomattuaan uudet tulokkaat sanojensa mukaisiksi, rehellisiksi ja rauhallisiksi ihmisiksi, antoivat heidän olla rauhassa, ja seitsemän vuosikymmenen kuluessa intiaanit eivät tehneet ainoatakaan ihmismurhaa.

Ihmisen mielikuvitukselle sellainen on vaikea sulatettava, mutta siitä huolimatta se on asiakirjoihin perustuva totuus. Quakerit laskivat demokratian yksilöllisen vapauden perustoille. He sietivät kaikkia uskontoja kaikesta sietämättömyydestä tunnetulla aikakaudella, eivätkä puuttuneet toisten ihmisten asioihin vaikka elivätkin kaikenlaisten yksinoikeuksien ja rajoitusten valtakaudella. He olivat jumalaapelkääväisiä ilman pappeja ja rehellisiä ilman vankiloita, he pitivät yllä rauhaa ilman poliiseja ja jakoivat oikeutta ilman tuomareita ja asianajajia, ja puolustivat itseään ilman aseellista armeijaa. Aineellisesti he edistyivät erinomaisesti ja naut-

tivat hyvästä toimeentulosta, mutta jonkun ajan kuluttua uudet tulokkaat aiheuttivat keskenäisiä erimielisyyksiä, jotka vaikuttivat heidän luonteenominaisuuksiinsa ja muuttivat heidät muiden ihmisten kaltaisiksi.

Kaikesta huolimatta esimerkki jäi eloon ja osotti, että yhteiskuntaa voidaan menestyksellisesti hallita silläkin tavoin, joka suuresti poikkeaa nykyään tunnustetuista ja käytännössä olevista hallitusmuodoista.

Siksi onkin perin vaikea määritellä mikä ihmisten asioissa on mahdollista ja mikä mahdotonta. Meidän on mieluummin tutkittava sitä, mikä on oikein ja mikä väärin. Meidän tulee siis tutkia edellytyksiä, ja josko niistä tehdyt johtopäätökset ovat kokemusperäisiä.

Ihanteellisen yhteiskunnan luominen saattaa siis olla mahdollista, mutta on kuitenkin syytä pitää mielessä, että sen kansoittaminen ihanteellisilla aineksilla on sula mahdotottomuus. Perusohjelmia voidaan kyllä laatia määrättyjen mittojen mukaan, mutta ihmisluonnetta, niin valitettavaa kuin se onkin, ei voida sillä tavoin muovailla. Tuo monijakoinen, kohtuuton, tunteellinen ja usein hillitön olio, jota kutsutaan ihmiseksi, on kaikkien täydellisten järjestelmäin kompastuskivi.

Jokaisen tähän saakka ihanteelliseksi julistetun järjestelmän oleellinen heikkous on siinä, että on unhotettu tärkein — ihmisluonne. Poliittinen teoretikko, josta bolschevikki on oivallinen esimerkki, keksii jos jonkinlaisia kaikkiin kansakerroksiin sovellutettava järjestelmiä ottamatta lainkaan huomioon kansallisia taipumuksia ja luonteenominaisuuksia. Järjestelmien otaksutaan kontrolloivan ja muovailevan ihmiskuntaa, vaikka se on suuri ihmiskunta, joka kontrolloi ja muovailee järjestelmiä. Jollekin rodulle hyvin sopiva hallitusmuoto on auttamattomasti sopimaton jallekin toiselle, ja josta kuvaavana esimerkkinä ovat Englannin järjestelmäkokeilut Indiassa.

Myöskin poliittinen taloustieteilijä on näissä kysymyksissä pahasti erhettynyt. Hän on laatinut koko joukon huoliteltuja n.s. yhteiskuntatieteellisiä perussääntöjä käsittelemään itse asiassa olematonta tekijää, jonkinlaista rahamyyrää, jota kutsutaan taloudelliseksi ihmiseksi. Todellinen ihminen, miten ilkeä hän lieneekin, ei ole pelkkä ahneus eikä itsekkyys. Useimmiten hänen edesottamisensa ovat tunteitten vaikutusten tuotteita, ja hän on usein mielenliikutustensa ohjattavissa. Jokainen järjestelmä, joka ei ota huomioon tunteita, on käytännössä arvoton.

Utopistisen järjestelmän ehkä suurin varjopuoli on sen selvimmältäkin oikeudelta ja korkeimmalta siunaukselta vaatimat uhraukset — yksilöllisen vapauden riistäminen. Vapaus tuskin on millään korvattavissa. Yhteisen hyvän oletetaan vaativan tällaista suunnatonta uhrausta. Omasta puolestani sellaista vaatimusta en pidä oikeutettuna. Yhteinen etu on perin kysymyksenalainen seikka, ja ottaen huomioon yksilöllisen vapauden riistäminen, ei siitä voi olla epäilystäkään. Se on ehdoton ja varma vääryys.

G. E. O. K.

Oikein ajatteleminen.

Oikein ajatteleminen on välttämätöntä, jos mielimme saavuttaa meille kuuluvan onnen, terveyden ja menestyksen.

Se on välttämätön siksi, että ajatus vallitsee tekojamme, ja niiden kautta elämäämme — sillä tekoihin, sanan täydellisessä merkityksessä, sisältyy kaikki mitä sanomme ja teemme, ja siksi ajatukset voivat joko muodostaa elämämme tai tahrata sen.

Oikein ajatteleva ihminen pitää mielessään hiljaisia ajatuksia hyvästä tahdosta, ystävällisyydestä, luottamuksesta, menestyksestä, saavutuksista ja elinvoimasta. Ja ne ajatukset kuvastuvat ei ainoastaan ihmisen teoista, vaan myöskin hänen kasvoistaan ja äänestään.

Siis ne, joiden kanssa tulemme tekemisiin, tuntevat ajatuksemme, jotka joko vetävät puoleensa ihmisiä ja ystäviä ja hyviä asioita, tai karkoittavat ne luotamme, riippuen ajatustemme laadusta.

Sen takia oikein ajatteleminen on suunnattoman tärkeä ja laajakantoinen asia, ja joka yksinkertaisimmassa muodossaan tarkoittaa kaikkien mieleen johtuvien huonojen ajatusten välitöntä karkoittamista johtamalla parempia niiden tilalle.

Toisin sanoen kaikki sellaiset ajatukset

kuten epäonnistuminen, huono terveys, arvostelut, mielikarvaus ja viha on välittömästi korvattava ajatuksilla menestymisestä, innostumisesta, elinvoimasta, ystävällisyydestä, ymmärtämyksestä ja rakkaudesta.

Jos näin teemme, alkaa elämämme huokua onnea, menestystä ja saavutuksia.

Tämä on siksi yksinkertaista, että jokainen, jolla vain on tahtoa, voi sen tehdä todellisella antautumuksella. *C. W.*

Rikollisen mentaliteetti.

Kirj. Ihmisen kirjeenvaihtaja, eräs Englannin Kuninkaallisen Kirurgi-Collegion jäsen.

Rikollisuutta käsittelevän psykologian tärkeimpiä ja samalla myöskin vaikeimpia tehtäviä on rikollisen henkisten kykyjen oikea ymmärtäminen. Se ei ole tärkeä ainoastaan asianmukaisen rangaistuksen määritteleminen, vaan myöskin rikoksen estämisen kannalta. Sielullisissa sairaaloisuustapauksissa asian ratkaiseminen ei ole lain, vaan psykologian tehtävä, sillä heikkomielistä ei voida pitää vastuunalaisena teoistaan. Tuomarien, valamiesten ja lainkäyttöä käsittelevien psykologien, määritellessään vastuunalaisuuden suuruutta, on annettava oikeudelle todellinen kuva ihmisen normaalikyvyistä ja niistä olosuhteista, joiden vallitessa ihmisen järki voi pettää. Paitsi sairaaloisuutta, myöskin uupumus, masentunut mielentila, rohdokset ja alkoholi saattavat johtaa rikollisiin tekoihin. Tosiasiallisesti varsin suuri prosenttimäärä rikollisista on alakykyisiä, ja psykologit ovat saanet ponnistella vaikean kysymyksen kanssa määritellessään niitä olosuhteita, joiden vallitessa alakykyiset hairahtuvat.

Nykyiset lain ja psykologian käsitykset rikoksesta ovat perin erillaiset. „Nykyinen lain käsitys", sanoo A. J. Rosanoff teoksessaan *Manual of Psychiatry*, „perustuu metafyysilliseen teoriaan tahdon vapaudesta; yksilön tulee käyttää tahtoaan eetillisten periaatetten mukaan; hän on vastuunalainen teoistaan ellei hän joko vajakykyisyytensä tai henkisen sairaaloisuutensa takia kykene eroittamaan oikeaa väärästä eikä sen takia voi noudattaa oikeita periaatteita; ellei sellainen kykenemättömyys ole todettavissa, on hänen kärsittävä rikoksensa mukainen rangaistuskin. Sellainen rangaistus eli takaisinmaksu ei ole muuta kuin alkuperäistä järjestelmäksi sovitettuna kostonhimoa, jota useimmissa tapauksissa pidetään paikallaan olevana peloituskeinona vastaisuuden varalle; otaksutaan, että pelko samanlaisen rangaistuksen toistumisesta suojaa yhteiskuntaa. Rangaistuksen pelon alaisena ollen vastuunalaiset henkilöt, s. o. sellaiset, jotka kykenevät erottamaan oikean väärästä, karttavat väärintekoa" ....

„Tieteellinen käsitys vastuunalaisuudesta, kuten luonnollistakin, on melkoisessa määrin erillainen; metafyysillinen teoria tahdon vapaudessa ei perustu tieteeseen; niin tahto kuin muutkin ilmiöt ovat luonnonlakien alaiset ja riippuvat aikaisemmista seikoista, kuten perinnöllisyydestä, kasvatuksesta, erilaisista ympäristön vaikutuksista ja ennen tekoa sattuneista tapahtumista, s. o. seikoista, jotka eivät ole yksilön hallittavissa, ja sen takia hyödyttömään kärsimiseen velvoittavaa vastuunalaisuutta ei tieteellisesti ole olemassa, olkoonpa kysymys tervejärkisestä tai mielipuolesta."

Henkisen rappiotilan ja rikoksen välinen suhde on hämmästyttävä. Goddardin laskelmien mukaan eri ojennuslaitoksissa olevien henkisesti alamittaisten prosenttimäärä Benetin kokeiluja sovellettaessa osottautui seuraavaksi:

Rahwayn ojennuslaitos, New Jersey . .	46 %
Geneva, Illinois	89 „
Boys' School, Ohio	70 „
Girls' School, Ohio	70 „
Virginia (kolme ojennuslaitosta)	79 „

„Olkootpa kriminaaliantropologian vaistollisten rikollisten fysikaalisia omituisuuksia koskevat lopulliset päätelmät millaisia tahansa", sanoo A. H. Goddard teoksessaan *Feeble-Mindedness*, „ovat todisteet perinnöllisten henkisten vajavaisuuksien ja huonojen taipumusten vaikutuksesta rikoksiin runsaat ja vakuuttavat. Jotakuinkin kaikki tämän kysymyksen tutkijat ovat tulleet huomaamaan, että rikollisten vanhempien joukossa on melkoinen määrä alkoholisteja ja henkisesti alamittaisia. Tohtori Virgillon tutki-

musten mukaan rikoksentekijäin vanhemmista 26.8 % on alkoholisteja. Penta tuli tutkimuksissaan siihen tulokseen, että 447 rikollisesta 88 oli pelkkiä rikostapauksia, hysteerisiä 55, kaatuvatautisia 33, alkoholisteja 135 ja heikkomielisiä 85. Lambroson tutkimukset osottivat, että 104:stä rikollisesta 31 oli perinnöllistä alkoholistia, 10 mielipuolta ja 10 tavallista, ja että heidän sisartensa ja veljiensä keskuudessa prostitutsioni ja rikollisuus oli silmiinpistävä. Ellis'en toimittamien tutkimusten mukaan Elmiran ojennuslaitoksessa olevista holhokeista 499, eli 13.7 % oli perinnöllisiä mielisairaita ja kaatuvatautisia. New Yorkissa olevan Auburnin ojennuslaitoksen hoidokeista 23.03 % oli neuroottisia sairaita. Sichardin tutkimusten mukaan 4,000 saksalaisesta ojennuslaitosten holkokista 36.8 % oli perinnöllisiä neuroppaatteja.

HÄNELLE — — —.

Mä pelkään suudelmaasi, impi,
säällös pelkää mua!
Mä auttamaan oon aulihimpi,
kun suudella saan sua.

Mä pelkään ääntäs, astuntaasi,
sä ällös pelkää mua!
Tuon uhrimielen unelmaasi,
kun seurata saan sua.

Percy Bysshe Schelley.
Suom. Willie Angervo.

Taide ja hyvä maku.

Taide on vaikeasti määritettävissä. Sitä on helppo ymmärtää ja vielä helpompi tuntea, sillä taide vetoaa suurimmaksi osaksi mielikuvitukseemme ja tunteisiimme. Me ihastumme katsellessamme kaunista, kykenemättä lähemmin määrittelemään, mistä ihastuksemme johtuu. Taiteen perustana on siis ihmisluonteen vaatimukset eikä määrätyt periaatteet. Jotakuta kappaletta sanotaan „kauniiksi" koska se märätyissä suhteissa vaikuttaa aisteihimme miellyttävästi, mutta aistimme saattaa riippua luonteesta, iästä ja sivistystasosta. Taiteella ihmiskunnan historiassa on ollut erittäin vilkkaita toimintakausia siten joutuen lukemattomien kehitysvaiheiden muovailtavaksi. Yleensä ollaan sitä mielipidettä, että taiteen perustana on luonto. Se saa vaikutteensa luonnollisista aiheista sekä niistä yhdistelmistä ja sopusuhtaisuuksista, mitkä vastaavat meidän tarpeitamme, halujamme, mieltymystämme ja pyrintöjämme.

Taiteella siis on jonkinlainen pysyväinen perustus, jolle se on rakennettu, mutta toisin on laita sen, mitä me nimitämme *mauksi*. Maun suhteen ei meillä ole mitään muuta perustaa kuin yksilön tuntema mieltymys ja muodin säännöt. Makuun nähden ei ole olemassa mitään sellaista, johon voisi vedota. Ei ole olemassa minkäänlaista taustaa, jota vastaan taidetta voisi oikein arvostella. Ei myöskään ole olemassa mitään keinoa, jonka avulla taiteen voisi alistaa terveen järjen vaatimuksille. Jos otetaan esimerkiksi ihmisen vaatetus, ja katsellaan muodin muuttumista eri ajanjaksoina, voidaan huomata, miten suurinkin tuhlaavaisuus viihtyy rumuuden ja vieläpä epämudottomuudenkin rinnalla. Edellisen aikakauden hieno maku saattaa joutua naurun aiheeksi jo seuraavalla aikakaudella. N.s. hyvä maku tekee säälimätöntä syntiä ei ainoastaan ulkomuotoa, vaan vieläpä ruumiillista terveyttä ja hyvinvointiakin vastaan, jonka seuraukset usein ovat varsin surkuteltavia. Hyvällä maulla ei siis ole ollut eikä tule vastakaan olemaan minkäänlaista määrättyä mittapuuta.

G. C.

Unennäöt.

Yksi monista unnennäkökysymyksen ympärille kerääntyneistä selityksistä,joka eniten herättää kunnioitusta, on se, että unet aiheuvat yliluonnollisesti jumalallisesta vaikutuksesta. Tämä unennäköjen selitys tavataan tuon tuostakin kreikkalaisten ja juutalaisten uskonnollisissa ja filosofisissa kirjoituksissa. Jakobin tikapuut ja Josefin varoittava uni ovat tyypillisiä esimerkkejä unista, joiden sanotaan olevan yliluonnollista eli jumalallista alkuperää. Unennäköjen otaksutaan johtuvan ajatusruumiin poikkeuksellisesta toiminnasta. Klassillisena esimerkkinä voidaan pitää tohtori Hilprechtiä, joka unitilassa ollessaan saattoi käännellä omalle kielelleen vanhanaikaisia kirjoituksia. M. m. Colebridge, Franklin ja Stevenson ovat unitilassa saanet useita parhaimpia aiheitaan. Fechnerin psyko-fysillisen periaatteen keksiminen sanotaan tapahtuneen unen tapaisessa näyssä eräänä varhaisena aamuna. Tunnetun kemistin Kekulen kerrotaan jäljentäneen useita vanhoja kemiallisia kaavoja, jotka hän näki tanssivina hiukkasina unissa.

Unien odotetaan täyttyvän. Niiden joukossa on paljon outoja ja mielenkiintoisia. Psykologi, joka koettaa ratkaista uniprobleemia, on hyvin lähellä sitä fysiologian alaa, joka tutkii nukkumista, sillä psyko-fysiologiseen probleemiin nähden unennäkö ja itse uni ovat hyvin läheisessä yhteydessä keskenään. Merkillistä on se, että fysiologi on aivan yhtä vähän edennyt unen kuin psykologi unennäköjen tutkimisessa.

Mihin olisi siis turvauduttava saadakseen selityksen unennäöistä? Kielteisellä puolella ollaan varmoja siitä, että unet eivät ole jumalallista alkuperää. Ei ole olemassa minkäänlaista koneistoa, jonka avulla voisi vaikuttaa hermostoon yliluonnollisella tavalla. Tämän mielipiteen mukaan eivät unet ole todistuksena minkäänlaisesta korkeammasta sieluntilasta. Se mielipide olettaa, että unitilassa voitanee saada hyviä aiheita, mutta että siitä ei voida päättää, että ihmisen henkinen elimistö toimisi silloin jollakin erikoisella tavalla. Mutta toiselta kannalta katsottuna, nimittäin siltä, että jotkut unista ovat katkonnaisia ja epäjohdonmukaisia, ei voida päättää unien johtuvan hermoston epäsäännöllisestä toiminnasta. Kokeet ovat osoittaneet, että useat unet johtuvat tunne-elimien kiihoittuneisuudesta, joka vuorostaan synnyttää kiihoittumistilan ja aiheuttaa unennäköjä.

Ihmisen lääketieteellinen kirjeenvaihtaja.

SAIRAALAN OHI.

Kemut elämän jatkuvat tuolla,
ja huumaten karkelo käy,
mut kadun toisella puolla
ei ilon välkettä näy.

Katu tyhjä, toisella puolla
ei ilon välkettä näy,
saa toiset rauhassa kuolla,
mut toiset voihkien käy.

Elo siellä ei iloa tunne,
hiki tuskien pisaroi.
Jos kuljen ma katuja kunne,
niin voihke vierellä soi.

Ensi Lahdensuu.

Maailma on minun maani, ja tehdä hyvää on minun uskontoni.

T. H. Paine.

Patriotismi on maantieteellisten näkökohtien määrittelemää moraalia.

Anon.

Suhteellisuus.

(Jatko helmikuun numeroon.)

Niin ollen ajan ja välimatkan suhde riippuu havainnontekijästä itsestään, eikä siis voi olla mikään ehdoton käsite. Ymmärtääksemme sitä selvemmin on meidän kohdistettava huomiomme käsitteisiin hitaus ja nopeus. Mitä oikeastaan tarkoitamme sanoessamme pikajunan liikkuvan nopeasti ja madon hitaasti? Sisältyykö kumpaiseenkaan käsitteeseen jotakin ehdottoman varmaa? Onko pikajuna todellakin nopea ja mato hidas? Eikö tämä ole oma käsitteemme nopeudesta ja hitaudesta? Kaikella liikunnalla on suhteellisuutensa. Yksi P. & O.-laivan matkustajista kävelee edestakaisin laivan kannella. Sen lisäksi on otettava huomioon ei ainoastaan hänen liikkumisensa suhde laivan liikuntaan, vaan myöskin laivan liikkumisen suhde mereen, maan ja auringon liikkuminen ja kaikkien näiden suhde toisiinsa, sekä tähtien liikunnan suhde avaruuteen. Mikä tässä tapauksessa on matkustajamme kulkunopeus laivan liikkuessa? Voiko sitä kukaan määritellä? Hän on kulkenut 19 Englannin mailia ennen kun on ennättänyt lausua yhden ainoan sanan „Suomi", eli toisin sanoen maan sekunnissa tekemän matkan kiertäessään auringon ympäri.

Onko siis olemassa mitään liikkumatonta? Tähänastiset tutkimukset ovat osoittaneet, että koko maailmankaikkeus on alituisessa liikkeessä, mutta koska emme tiedä, mikä on auringon vauhti avaruudessa, emme myöskään voi määritellä oman vauhtimme nopeutta. Mikä tehtävä on avaruudessa olevilla tähdillä? Mitä me oikeastaan tähdillä tarkoitamme? Luultavasti niitä valoja, joita astronoomi voi nähdä kaukoputkensa avulla, joita voi valokuvatakin, ja joita meidän aurinkokunnassamme on olemassa ainakin sata miljoonaa. Vielä on olemassa myöskin muita maailmoja, paitsi omaamme. Linnunratamme on ainoastaan pieni jäsen suuren suuressa avaruus-systeemissä. Kaukana mittaamattomissa korkeuksissa on muita aurinkosysteemejä, joista jotkut, kuten tunnettua, liikkuvat hirvittävällä nopeudella, nopeammin kuin 200 mailia sekunnissa. Mitä tarkoitamme liikunnolla? Voimme liikkua suhteessa huoneemme seiniin, ja liikkua suhteessa maahan, mutta mitä oikeastaan tarkoitamme liikkumisella? Mitä voi pitää liikkumattomuuden mittapuuna? Sellaista meillä ei ole, enemmän kuin totuuden, hyveen ja moraalin mittapuutakaan. Siksi onkin tarkoituksetonta puhua mistään absoluuttisesta tieteellisessä merkityksessä. Kaikki on määritelty ainoastaan ihmisen mittakaavan mukaan. Saattaa olla, että objektiivista todellisuutta ei ole olemassakaan, ja että mielikuvituksemme on loihtinut esiin asioita sellaisina kuin se kulloinkin on ne käsittänyt, joten siis kaikki olemassa oleva on subjektiivista laatua.

B. S. L.

Lukijoillemme.

Jos *Ihminen* Teitä miellyttää, ja jos haluatte sitä levittää ystävienne keskuudessa, olemme puolestamme valmiit lahjoittamaan ja postivapaasti Teille lähettämään 25: — markan arvosta kirjoja — oman valintanne mukaan — kaikille niille, jotka 27. 3. 26—30. 4. 26 välisenä aikana lähettävät 10 vuosikertatilausta *Ihmiselle*. Tilauslistat, joissa on tilaajien selvät nimet ja osoitteet ynnä tilausmaksut, tahtonette osoittaa sisäänkirjoitetussa kirjeessä meille. Kirjeessä on mainittava kirjan nimi ja tehtävä ilmoitus siitä, halutaanko yksi 25 markan arvoinen kirja tai vastaava määrä pienempiä kirjoja.

Siinä tapauksessa, jos jotkut lukijoistamme tuntisivat enempää innostusta *Ihmisen* levittämiseen, olemme päättäneet asettaa kolme (3) kunniapalkintoa tunnustukseksi työstä. Kunniapalkinnot käsittävät kolme kirjastoa, jotka asianomainen henkilö saa itse valita. Ensimmäinen niistä on arvoltaan Smk. 1,000: —, toinen 500: — ja kolmas 300: —. Nämä kunniapalkinnot jaetaan siinä ryhmässä, jotka yllämainittuna aikana ovat lähettäneet meille 30 (tai enemmän) maksettua vuosikertatilausta *Ihmiselle*. Ensimmäinen palkinto annetaan sille, joka on lähettänyt suurimman tilausmäärän, toinen sitä seuraavalle j. n. e.

Edelläsanotusta riippumatta saa tilausten lähettäjä vähentää itselleen tavallisen 20 % alennuksen tilausmaksuista.

Ihmisen konttori,
It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Parviainen, Hanna, johtajatar, Kauppak. 11.
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtilä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Gebhard, Meri, rouva, Itäinenk. 24. B.
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Veteli:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Maailman paras hihna „CAMEL HAIR”

on todellisuus eikä kuvitelma.

Kaikkia laatuja

Karva-,
Kumi-,
Puuvilla-,
Deckel-,
Siirto-,
Elevaattori-
ja
Nahka-
sekä
„Camelata“-

HIHNOJA

Puuvillakuivaus-vilttejä
ja
Kumivalssin-päällyksiä
Pegamoidia

valmistaa

The
Camel Brand
BELTING

REGISTERED TRADE MARKS
THE REDDAWAY BELTING
REG.

NOT A MIRAGE
BUT
A REALITY
THE
STRONGEST BELT IN THE WORLD

F. Reddaway & Co Ld.
PENDLETON, MANCHESTER
EMMOTT & Co Ltd

Kaikkia laatuja

Pellava-,
Hamppu-,
Imu-,
Kumi-,
Ilmapaine-,
Höyry-,
Teräsvahvis-tettuja,
Vesipaine-
ja
Pelastus-

LETKUJA

Kumi-, Hamppu-
ja
Asbestitiivisteitä,
Suflettikankaita

valmistaa

F. REDDAWAY & Co

Richardinkatu 4, HELSINKI, Puh. 6346 & 11908.

O.Y. GUTENBERG A.B. HELSINKI.

N:o 4. (Uusi sarja) Huhtikuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

HINTA 5 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Maunu Teräkivi, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSA julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Temppelikatu 14/3, Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan staa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 40: —, 1/2 v:lta 25: — ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 80: —, puolelta v:lta Smk 45: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttorimme, It. Viertotie 67, Helsinki, puhelin 99 24, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 4. (Uusi sarja) Huhtikuu 1926. 4:s vuosik.

„Jumalan tiet ovat ihmeelliset, ja tarkoitusperiensä toteuttamiseksi valitsee Hän omat välikappaleensa."

Tulevaisuuden toivo.

Katsahtipa minne tahansa maailmassa näyttää kaikkialla vallitseva suunnaton tietämättömyys olevan miltei ensimäinen tarkkailijan silmään osuva ilmiö, s.o. tietämättömyys sellaisistakin seikoista, jotka jo pintapuolisempikin tarkkailu saattaa muuttaa erikoisen tärkeäksi. Kuinka moni ihminen todellisuudessa on selvillä esim. fyysillisen ruumiinsa laeista, puhumattakaan enää sellaisista älyllisistä seikoista, jotka eivät ole fyysillisesti tajuttavissa, ja joita sen takia aineellisesti ajattelevat tuskin edes tunnustavat. Usein tapaa ihmisiä, joilla on hyvä harjoitusperäinen tietomäärä jostain vissistä asiasta, mutta joiden yleinen tietomäärä sen sijaan saattaa olla perin vaillinainen. Ja sellaisessa tietämättömyydessä, s.o. tietämättömyydessä omasta itsestämme ja maailmasta, jossa elämme, piilee suuri vaara.

Ympäristöään tarkkailevaa ihmistä, jonka sydän ja mieli on kiintynyt suureen inhimilliseen veljeyden aatteeseen, kohtaa kaikkialla tietämättömyys ja siitä johtuva myötätunnon puute, ja aineellisuuteen taipuvaiset ihmiset voivat huomauttaa: „Mutta miten tietämättömyys voi olla osoitettavissa? Katsokaahan oivallista opetusjärjestelmäämme, teknillisiä oppilaitoksiamme ja uudenaikaisia yliopistojamme, jotka tarjoavat ihmeellisiä mahdollisuuksia tieteellisesti ajatteleville." Mutta voidaanko kaikesta tästä huolimatta todellakin sanoa, että se koskee opetusta oikealla tavalla sanan täydellisessä merkityksessä?

Tutkiessamme Euroopan historiaa huomaamme, että puheena olevilla ajatuksilla on ollut omat selvästi huomattavat kehityskautensa. Kreikassa ja Roomassa, sikäli kuin historia tietää kertoa, ainakin ylemmät kansanluokat saivat jonkinlaista opetusta jo ammoisista ajoista alkaen, ja jos legendoihin voidaan luottaa, oli myöskin aika, jolloin itse jumalat astuivat maan päälle ja opettivat ihmisten lapsia. Huolimatta näiden kahden suuren kansan yksilöllisistä ja joukottaisista eroavaisuuksista, kohdistettiin standartiopetus niiden kumpaisenkin keskuudessa yksinomaan hallitseviin kansanluokkiin tarkoituksella tehdä kykeneviä vallanpitäjiä ja ruumiillisesti terveitä ja voimakkaita sotilaita, mutta pappissääty omasi itselleen korkeimmat tiedonhaarat ja säilytti ne tarkoin omassa keskuudessaan. Sana pappissääty ehkä ei ole aivan paikallaan, sillä ainakin Kreikassa viisaustieteilijät olivat myöskin opettajia, ja varsin huomattava määrä nykyaikaisistakin tieteistä on kreikkalaista alkuperää. Kuitenkin on syytä pitää mielessään, että kaikenlainen oppiminen ja sivistys oli rajoitettu yksinomaan kansan ylempiin kerroksiin, ja että kansan enemmistölle ei annettu minkäänlaista opetusta.

Kun kristinoppi alkoi levittäytyä pääpaikastaan, Roomasta, ja muovailla Eurooppaa, huomaamme myöskin opetuksen saaneen uusia muotoja, joiden seikkaperäinen selostelu vaatisi vähintään kokonaisen nidoksen. Mutta tässäkin tapauksessa on pantava merkille, että pohjoisten luonnontilassa olleiden kultivoitumattomien kansojen keskuudessa hallitsevien sotilasluokkien opetus näyttää jääneen perin vähiin, ja aina feodalismin ajoille saakka saatetaan tavata kuninkaita ja aatelismiehiä, jotka tuskin osasivat kirjoittaa omaa nimeään. Miekka oli näet määräävänä tekijänä ja sitä pidettiin tehokkaampana ja suuremmassa arvossa kuin jaloa kynää. Feodalismin lisääntyessä lisääntyi myöskin kaikkivaltiaan roomalaisen kirkon vaikutusvalta ja -alue, vakiinnuttaen kuningaskunnassaan käytäntöön yhden ja saman latinankielen ja yhdistäen kaikki kristityt saman kielen siteillä. Sillä tavoin rikkaat ja korkeassa asemassa olevat joutuivat syrjäytetyiksi ja oppiminen jäi kirkon, s.o. munkkien ja nunnien etuoikeudeksi, ja myöskin nykyaikaiset on epäilemättä luettava heidän ansiokseen. He koettivat opettaa latinan alkeita kaikessa hiljaisuudessa niille, joita se huvitti ja jotka kykenivät siitä osallistumaan, tarkasti säilyttäen pergamenteissaan kaikki latinalaiset tie-

dot, jotka sittemmin tulivat puhkeamaan täydellisempään elämään ja voimaan renesanssin, s.o. tieteiden ja taiteiden uudestisyntymisen aikakaudella, jolloin alettiin tutkia kreikkaa ja kaikenlainen oppiminen alkoi kantaa hedelmiään länsimaissa, puhumattakaan Espanjaan tunkeutuneiden voittoisain Maurien voimakkaasta vaikutuksesta. On siis selvää, että kaikki nuo lupaavat oraat puhkesivat kukoistukseensa renesanssin aikakaudella, ja joka reformatsion kera epäilemättä merkitsi länsimaisen sivistysnuorukaisen täysi-ikäistymistä, jolla oli käytettävissä runsaat tietomäärät ja uusia tietojen hankkimiskeinoja, yhä lisääntyvät vapaudet ja peloton pyrkimys uutta valoa kohti. Seuratessamme ihmiselämän kehitystä me olemme kovettumistaan kovettuneet ja tulleet suvaitsemattomiksi vanhoja aatteita ja erhetyksiä kohtaan ja lakanneet sietämästä mitään, mikä mielestämme ei ole modernia, ja tiede, halveksuen älyllistä nuoruuttamme vaalinutta kirkkoa aivan kuin tulevaisuuttaan vaalinutta äitiään halveksuva lapsi, joka kypsyneemmällä iällään on häpeissään katsellessaan äitinsä työn kuluttamia käsiä.

Keksintöjen lisääntyminen, höyryn ja sähkön hyödyllistäminen, ilmojen valloittaminen ja keksinnöt kemian ja fysiikan aloilla on tehnyt meidät hieman liian varmoiksi omasta itsestämme, ja tieto, joka on antanut meille voimaa, ei ole antanut viisautta, ja ellei niin olisi, emme myöskään olisi tulleet kokemaan juuri päättyneen maailmansodan kauhuja. Nyt se hirvittävä takaa-ajo on koettu ja seisomme sen hävityksen raunioilla; tarkastelkaamme tuon peloittavan onnettomuuden syitä ja miettikäämme keinoja tehdäksemme sen vastaiset toistumismahdollisuudet mitättömiksi.

Syviä kansankerroksia vastassa olevien luokkien kasvatus on asettanut vallan muutamien harvojen käsiin, ja nuo harvat ovat käyttäneet kanssaihmisiään aseinaan omia tarkoitusperiään varten. Entisaikojen feodaliparoonit kävivät sotia vasalleineen ja orjineen, ja tietopuolisuuden lisääntyessä samaiset paroonit tai heidän sijaisensa alkoivat käyttää hyväkseen tieteen luomia apukeinoja parantaakseen omia etujaan ja asemaansa, mutta ei kanssaihmistensä aineellista hyvinvointia, toisin sanoen nykyaikana ihmiset käyttävät ampuma-aseita ja kemiallisia apukeinoja taistellessaan kaupallisesta ylivallasta, mutta ennen taistelivat yksityisistä eduista. Siis keinot ovat lisääntyneet ja kehittyneet, mutta tarkoitusperät ovat pysyneet samoina.

Tulemme siis siihen — tieto on antanut meille voimaa, mutta ei viisautta. Voima siis tuhoaa väärinkäyttäjänsä, mutta oikeinkäytettynä se luo uuden maailman. Meidän on alettava alusta ja opetettava siten, että entiset pyyteet eivät periydy tuleviin sukupolviin. Meidän on annettava lapsillemme mahdollisimman täydelliset annettavissamme olevat oppimismahdollisuudet katsomatta säätyyn tai luokkaan. Heitä on kasvatettava, ei itaran ekonomistin periaatteitten mukaan, jonka välikappaleina ovat aseistetut armeijat ja sotalaivat, vaan heihin on istutettava sellaisia käsityksiä, että ainoa tie rauhaan on viisaus. On oikein oppia tuntemaan kauppaa ja teollisuutta, tulla niiden erikoistuntijaksi ja olla taitava kemisti, fyysikko ja kehittää kauppaa ja kuljetusta, mutta se ei saa tapahtua yksinomaan voittoa tuottavassa mielessä eikä tarkoituksella kohottaa yksi kansa toista paremmaksi, vaan kaikkien saavutettavissa olevaksi hyödyksi kaikki yhden ja yksi kaikkien puolesta.

Aatteen ihmisinä olemme toivorikkaita ja uskomme tulevan ajan, jolloin ihmiskunnan on yhä enemmän ja enemmän kehitettävä uinuvia ominaisuuksiaan, lakattava hävittämästä omaa nuoruuttaan ja alettava rakentaa uutta sivistystä, joka on parempi kuin milloinkaan ennen. Tämän saavuttamiseksi meidän on varattava lapsillemme parempi ympäristö jo alusta alkaen. On muistettava, että lapsemme eivät ole tulleet tähän maailmaan joidenkin luokkien exploateerausta ja nautintoja varten. Meidän on opetettava lapsiamme kunnioittamaan jaloja aatteita ja niiden saavuttamista. Me menemme omia teitämme, mutta lapsemme jäävät jälkeemme, ja koska me voimme heitä auttaa, meidän on osoitettava heille apuamme veljeyden ja palvelevaisuuden aatteen nimessä ja puolesta ja totutettava heitä kanssaihmistensä ymmärtämiseen ja myötätuntoon niin yksilöitä kuin kansakuntiakin kohtaan, sillä se tekee sodat mahdottomiksi ja saattaa ihmiset ymmärtämään luonnollisen yhteenkuuluvaisuutensa. Jos näin teemme, tasoitamme tietä suurelle enkelien ja ihmisten opettajalle, jonka pikaiseen lihaksitulemiseen niin moni meistä uskoo ja toivoo hänen opettavan meille näköpiirimme ulkopuolella olevia elämän ihmeitä.

Lontoo, 27. 3. 1926. *Norah M. Leach.*

KRISTUKSEN YKSINÄISYYS.

Voinko käydä aterioimaan kodissasi? Ethän kieltäytyne istumasta ruualle kanssani?

Onko sinulla sydämessäsi kaunaa jotakin ihmistä vastaan?

Etpä kai eristäytyne ainoastakaan kanssaveljestäsi?

Sillä minä en voi asustaa sinussa vaikuttamatta sinun kauttasi ja minä rakastan kaikkia yhtälailla.

En voi katsella sinun kotisi akkunoista jos jokin ruuduista on tummunut.

Yhtä kevyesti kuin perhosen jalka koskee kukan terää, yhtä kevyesti pysyköön kovat sanat lähimäisestäsi sinun sielusi kukanterällä ja niinkuin perhonen imee kukasta hunajaa, niin imekööt kovat sanat hunajaa sinun sielustasi.

En ole Tuomari jotta lapseni vavistuksella odottaisivat tuloani, olen rakkaus ja kosketukseni parantaa heidät.

Avaa mulle ovesi, jalkani ovat jo sinun kynnykselläsi.

K.

Suom. Willie Angervo.

Piirteitä Indian kastijärjestelmästä.

Ihmiselle kirjoittanut lakitiedetten tohtori *Heimo Helminen.*

I.

Vanhin tunnettu lakikokoelma maailmassa on Manava-Dharma-Sastra eli kuningas Manun lait. Milloin tämä kuningas Manu Indiassa on elänyt ja onko hän elänyt ollenkaan, on nyttemmin tietämätöntä. Se vain tiedetään, että noin 1300 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme kirjoitettiin sanskritin kielellä 2.680 värssyä käsittävä lakikokoelma, joka sisältää lain muodossa kaikki vanhojen indialaisten uskonnolliset ja yhteiskunnalliset säännöt semmoisina kuin ne perintätietojen nojalla vuosituhansien vieriessä olivat kulkeneet sukupolvesta sukupolveen. Tämä lakikirja tuntuu kuitenkin olevan vain pieni osa alkuperäisestä lakikokoelmasta, joka käsitti satatuhatta värssyä jaettuna 24 osaan ja tuhanteen lukuun.

Manun lakikirja on todellakin vanhin kaikista lakikirjoista maailmassa. Sen mukaan esim. on olemassa vain yksi ainoa jumala, suuri henki, Brahma, joka vallitsee maailmassa. Jumaluuden kolmijakoisuudesta, kuten se indialaisten myöhemmässä uskonnossa esiintyy siten, että Brahman kanssa tasa-arvoiseksi on asetettu Vishnu ja Siva, ei tässä lakikirjassa ole jälkeäkään. Lakikirjassa ei myöskään mainita suuresta uskonpuhdistajasta Buddhasta, joka eli noin 500 vuotta ennen meidän ajanlaskuamme, sanaakaan, minkä vuoksi sen täytyy olla ollut olemassa jo sitä ennen. Kaikki ne jumaluuksien nimet, mitä lakikokoelmassa mainitaan, ovat ainoastaan taivaan, tähtien tai muitten luonnon ilmiöiden nimiä. Ikivanhoista indialaisten uskonnollisista Veda-kirjoista sitävastoin lakikirjassa puhutaan tavalla, joka osoittaa, että lakikirja tarkoin on pitänyt kiinni niistä uskonnollisista käsitteistä, joita Veda-kirjat sisältävät.

Manun lakikirja on erinomaisen mieltäkiinnittävä ei ainoastaan siksi, että se sisältää arvaamattoman suuria lähteitä vertailevalle oikeustieteelle — voidaanhan nykyään voimassa olevien oikeudellisten käsitteiden juuria johtaa aina tähän vanhaan lakikokoelmaan saakka — vaan myöskin siksi, että sen määräyksistä selvästi voidaan seurata sitä epätoivoista taistelua, jota Indiaan ihmiskunnan alkuajan sarastaessa muuttaneet vaalea-

ihoiset kansat, arialaiset, kävivät maan alkuasukkaita, tummaihoisia neekeri- y.m. kansoja vastaan. Valloittajarotu perusti ankaran yhteiskuntaluokka- eli kastijärjestelmän suojellakseen omaa suhteellisesti vähälukuista, mutta korkealla sivistystasolla olevaa kansaansa lukumäärältään suurempia, sivistystasoltaan alhaisempia valloitettuja kansoja vastaan.

Ylhäisin puhtaasti arialainen, arian kieltä ja luonnollisesti Brahman uskoa tunnustava kasti oli brahmanit. Sen asema oli aivan erikoinen. Siihen kuuluvien tuli *osata lukea* sekä sitäpaitsi lukea pyhiä kirjoja; uskonnon ja lain opetus oli tähän kastiin kuuluvien yksinoikeutena. Brahmanien tuli, mikäli mahdollista, pysyttäytyä erillään kaikista muista. Sääntönä oli, että he eivät saaneet harjoittaa mitään ammattia, ellei suoranainen hätä heitä siihen pakoittanut. Valloittajakansan oikeus veronkantamiseen valloitetuilta esiintyy siinä muodossa, että muut kastit paitsi ne, joiden kanssa tekemisessä oleminen oli epäpuhdasta olivat velvolliset lain mukaan antamaan almuja brahmaneille. Heidän tehtävänsä olivat lain mukaan vain kolmenlaiset: velvollisuus opettaa pyhien kirjojen lukemisessa, velvollisuus toimittaa jumalanpalvelusta ja oikeus ottaa vastaan lahjoja.

Toinen arvossa oli sotilas-eli Kshatriakasti. Senkin jäsenet, johon kuuluivat kaikki ruhtinaat ja sotapäälliköt, lienevät alkuaan olleet puhtaita arialaisia, mutta kun sotien johdosta tarvittiin enemmän sotajoukkoja kuin voitiin saada kokoon harvalukuisista arialaisista, oli pakko ottaa tähän kastiin sotureita muistakin kansoista. Ehtona oli vain, että he todellakin olivat sotureita ja olivat kääntyneet Brahman uskoon. Sotilaskastin jäsenten etuoikeutena oli kantaa miekkaa ja heittokeihästä.

Kolmas kasti oli kauppias- eli Vesia. Sen jäsenet hoitivat kaupan, harjoittivat karjanhoitoa tai maanviljelystä. Uskonnoltaan täytyi tämänkin kastin jäsenten olla brahmalaisia.

Molempien kahden viimeisen kastin tärkeimpänä velvollisuutena ensimäisen kastin jäseniä kohtaan oli almujen s. o. verojen maksaminen brahmaneille. Lisäksi heidän tuli antaa brahmanien opettaa itseään lukemaan pyhiä kirjoja ja osaaottaa jumalanpalvelukseen.

Näitä kolmea kastia nimitettiin nimellä Dwidsha ja lienevät ne alkuaan olleet puhtaasti arialaisia.

Kaikki valloitetut kansat, jotka pitivät oman uskontonsa, kuuluivat neljänteen eli palvelevaan luokkaan nimeltä Sudra. Tähän luokkaan kuuluvien tuli etusijassa antautua palvelemaan brahmineja. Ellei ollut tilaisuutta siihen, saivat he liittyä sotilaskastin jäsenten vieläpä kauppiasluokankin palvelijoiksi. Sudraluokkaan kuuluvien ei tarvinnut omata brahmanien uskontoa, he olivat tavallaan orjia, joita tarvittiin, mutta joilla ei ollut mitään oikeuksia.

Alhaisin luokka oli Tshandala. Siihen kuuluivat etusijassa kaikki ne henkilöt, joiden isä oli kuulunut palvelevaan luokkaan, mutta äiti johonkin korkeampaan luokkaan. Lapset olivat saastaisia, ylenkatsottavia olioita, joiden katsottiin perineen vanhempiensa, etupäässä isänsä, huonot ominaisuudet. He eivät saaneet toimia muissa kuin halveksittavimmissa ammateissa kuten teloittajina, kuolleiden kantajina ja polttajina t.m.s. Heihin tai heidän vaatteisiinsa koskeminen teki kolmeen ylempään luokkaan kuuluvat henkilöt määräajaksi saastaisiksi, josta vapautuminen vaati erityistä puhdistusta.

ELÄMÄ.

Elämä on lahja — anna!
Sä elon riemu, manna
ja orjankruunu kanna!

E. W.

Suom. Willie Angervo.

Miten meidän on kasvatettava lapsiamme.

(Jatk. sivuun 57.)

Ymmärtäessämme tämän, on meidän uudelleen tarkasteltava teoreettisia perustelujamme. On muistettava, että lapsi on yksilö, jolla on oma erikoinen menneisyytensä, josta on johtunut hänen kykynsä ja heikkoutensa ja myöskin hänen oma tulevaisuutensa, ja että hän on kehittynyt uudeksi persoonallisuudeksi, jolla on edessään uusi oppimisen ja kehityksen ajanjakso. On myöskin syytä pitää mielessään, että tuo uusi minä ei moniin vuosiin kykene vallitsemaan omaa itseään eikä elimistöään. Avuttomuuden aika, huomautettakoon, saattaa olla erilainen eri tapauksissa, ja nykyajan lapsilla se näyttää yhä lyhenevän. On myöskin täysi syy muistuttaa itseään siitä, että yksilön kehitys toistuu koko rodun yleisessä kehityksessä, siis samaten kuin minkä tahansa esineen osien laatu määrää koko esineen yleislaadun. Tästä seuraa, että samoja periaatteita voidaan menestyksellisesti soveltaa eri ikäisiin lapsiin. On kuitenkin huomattava, että kuusivuotiaan ja sitä nuoremman lapsen valitsemiskyky ei vielä ole sanottavammin kehittynyt. Hänen on vaikea samanaikaisesti hallita kahta eri käsitystä, ja eroittaa jonkun esineen eroavaisuuksia ja valita niistä puoleensavetävämpi. Yleensä vielä siinä iässä ollen hän ei tunne edes omia mielitekojaan. Tämän huomion tulee usein tehneeksi tarjotessaan lapselle esimerkiksi kahta eri ruokalajia. Valinnan teko saattaa hänet suoranaiseen pulaan. Näyttää siis siltä, että lapsen aikaisempina kasvu- ja kehitysvuosina jonkinlainen kasvattajan taholta tapahtuva ohjaus on välttämätön, jotta lapsi, kehittäessään omia makujaan ja mielitekojaan, saisi sinä aikana luottaa vanhempien ihmisten makuun.

Siis aina siihen saakka, kunnes minä, yksilö itse, alkaa vallita omaa itseään, ovat vanhemmat ja kasvattajat vastuunalaisia lapsen yksilöllisyyden kehityksestä. On itsestäänkin selvää, että kasvattajan on asteettain luovuttava ohjauksesta ja jätettävä valintavalta lapselle itselleen sikäli kuin hänen ikänsä lisääntyy. Se tosiasia, että yksilö ei vallitse elimistöään, ja että uudet elimet kehittyvät aikaisempien pysyväisten atoomien ympärille, selittää usein ilmenevän omakeskeisyyden ja maun kehittymättömyyden syyt.

Jokaisella meistä on perintönä oman kehityskautemme tietämättämme jättämiä ominaisuuksia, joita tavallisesti emme halua ilmaista yleisen mielipiteen ja itsekunnioituksemme takia. Lapsilla nämä ominaisuudet ilmenevät vapaasti, kunnes moitteen pelko tai halu jäljitellä vanhempia ihmisiä pakottaa heidät salaamaan ominaisuutensa. Tässä taas tulee esille kysymys siitä, missä määrin tämmöinen vapaa ilmaiseminen on omiaan edistämään yleistä kehitystä, sillä jokainen ilmaiseminen vahvistaa elimistön toimintaa ja automaattisesti edistää luonteenominaisuuksien kehittymistä huonoon suuntaan; mutta tukahduttaminen johtaa alemmuustunteeseen.

Sukupuolikysymys, kuten luonnollistakin, on perin tärkeä, ja ilmenee hämmästyttävän aikaisin. Täydellinen luonnollisuus ja rehellisyys näissä asioissa yleensä lienevät suositeltavimpia menettelytapoja, vaikkapa se useimmille vanhemmille ei tuntunekaan varsin helpolta. On parasta selittää lapselle suorin sanoin, mistä "vauva tulee", jos lapsi nimittäin sellaista tiedustelee, eikä yleensäkään pidä keksiä mitään tekaistuja koristeluja ihmisen ruumiista puhuttaessa. Tällä tavoin saa lapsi luonnolliset käsitykset sukupuoliasioissa, ja sehän on omiaan ehkäisemään kuiskailut, tirskumiset y.m.s., jotka tavallisesti ovat seurauksena niiden asioiden salaamisesta ja siitä, että lapsi on onkinut omaamansa tiedot sivuteitä. Lapset rakastavat rehellisyyttä ja avomielisyyttä, ja kokemukset ovat osottaneet, että keskusteleminen raskaudesta ja syntymisestä mahdollisimman avomielisesti — sivuuttaen luonnollisesti raskauden ja synnyttämisen yksityiskohdat — on johtanut varsin tyydyttäviin tuloksiin; sellaiset keskustelut, kuten luonnollistakin, johtavat luonnonihmeitten kunnioittamiseen ja ihailuun.

Luonteenominaisuuksia, edes alemmuustunnetta, ei tällä kehitysasteella voida välttää, sillä ne ovat juurtuneet siksi itsekkäästi ja saavat uutta yllykettä mentaalisten voimien kehityksestä. Niitä voidaan kuitenkin välttää melkoisessa määrin ohjaamalla lapsen kehitystä ja rohkaisemalla hänen toimeliaisuuttaan otolliseen suuntaan, varsinkin jos toiminta sisältää jotain luovaa. Esimerkiksi monet tyttöset pitävät pukeutumisesta värillisiin kangaspalasiin oivallisena itsensäilmaisukeinona. Jos heidän harrastuksilleen osottaa hiukankaan arvonantoa, herättää se heissä ihmeellistä kunnioitusta ja itseluottamus-

ta, kun sen sijaan virheitten hakemisella on tuhoisa vaikutus ja johtaa epävarmuuden tunteeseen.

Mitä taas uskonnonopetukseen tulee, on viisainta antaa lapsen kehittää käsityksiään mahdollisimman vapaasti, kehoittaen siihen, mikä itselle näyttää todelliselta, mutta ei milloinkaan vaatia. Pienetkin lapset saattavat usein osottaa välittömästi tuntevansa suuriakin totuuksia, kuten Jumalan sisäisyyden, jotka usein turmellaan oikeaoppisten kaavojen tyrkyttämisellä.

Lopputulos näyttää siis johtavan siihen, että ei ole täysin tyydyttäviä menettelytapoja suositeltavissa, ja niin ollen sovittelu jää parhaaksi ohjeeksi. Myönnettäköön siis lapselle mahdollisimman paljon vapauksia ja ohjattakoon ja neuvottakoon tarpeen vaatiessa, karttaen rangaistuksen ja moittimisen pelkoa, varsinkin juuri moittimisen, sillä se hävittää lapsesta rohkeuden ja itseluottamisen perin helposti. Ystävällinen suhtautuminen ja harrastus lapsen harrastuksiin, ehdoton rehellisyys ja oikeudenmukaisuus jokaista kohtaan ovat suositeltavimpia menettelytapoja. Puolueellisuus ja toisen erikoinen suosiminen on äärimmäisen vaarallista niin suositulle kuin syrjäytetyllekin. Nykyajan lapset ovat vaikeita käsiteltäviä, s. o. heillä on elettävänään vaikea aika ja monet vastukset, johtuen heidän aikaisesta elimistönsä vallitsemisvallasta ja pitempiaikaisesta kehityksestään vanhempiinsa verraten. Siitä syystä heidän kasvatuksessaan on osotettava enemmän myötätuntoa ja mieluummin vähemmän ohjausta ja silmälläpitoa. Vanhempien, joiden lapset todennäköisesti ovat aikaisin kehittyneitä, tulee olla varovaisia, sillä olkoonpa lapsen minuus miten suuri tahansa, täytyy hänen kehittää elimistöään ja myöskin oppia sitä hallitsemaan, ja parhain keino sen saavuttamiseksi on terve ja normaalinen kasvatus. Myöskin Jeesus "oli vanhemmilleen kuuliainen ja lisääntyi hengessä".

C. R. G.

HILJAISUUDEN MAA.

Oi hiljaisuuden maa!
Ken siellä olla saisi?
Ken vihdoin ihmislapsen johdattaisi
pois ahdingosta ankean tän maan,
sen ilmapiiriin ihanaan?
Ken siellä olla saisi,
oi hiljaisuuden maa!

Oi hiljaisuuden maa
oot pyhän onnen kehto,
ja autuaitten aurinkoinen lehto.
Ken sinne kerrankin vain katsahtaa,
hän sinne aina halajaa.
Oot elon onnen ehto
sa hiljaisuuden maa.

Tää hiljaisuuden maa
maan langennutta lasta
voi auttaa aherrukseen uupumasta,
jo airueena armon auringon
se tiellä ainoana on.
On tuoksu taivahasta
tuo hiljaisuuden maa.

Henry W. Longfellow.
Suom. Willie Angervo.

Hypnotismi ja alitajunta.

(Jatk. sivuun 54.)

Menettelytapa, jonka avulla hypnoosi saadaan aikaan, on vielä nykyisinkin perintätavoista riippuvainen siinä määrin, että on kyseellistä, mitkä ehdot ovat oleellisia ja mitkä vain satunnaisia. Tavallisesti kuitenkin potilas asettautuu mukavaan asentoon ja tulee täysin passiiviseksi, vastaanottavaksi hypnotisoijan määräyksille ja suggestioille. Sitten pyydetään hänet kiinnittämään huomionsa johonkin määrättyyn kohteeseen ja samalla vakuutetaan hänen tuntevan itsensä hieman uniseksi, ja hyvin pian hän todella näyttää nukahtavan. Silmäluomet sulkeutuvat, mutta kysymys, eikö tämä ole vain pelkkä suggestion seuraus, on edelleen harkinnan alainen asia. Tieteelliset havainnot osoittavat hermosysteemin joutuneen sellaiseen tilaan, että vain joku mentaalisten prosessien erillinen ryhmä on hypnotisoijan hallittavana. On helppo havaita, että henkilö, joka toimii ilman myötävaikuttavia taipumuksia, vastaanottaa jokaisen hänelle annetun määräyksen ja tottelee sitä, edellyttäen, että se ei ole vastoin hänen pohjimmaisia, määrääviä taipumuksiaan. Psykologiassa on lakina, että vastaavat ruumiilliset liikkeet aina pyrkivät seuraamaan mentaalisia prosesseja. Jos siis aiheutetaan sarja mentaalisia prosesseja liioittelemalla eroavaisuutta etualalla ja taustalla esiintyvien prosessien välillä, ruumiilliset liikkeet seuraavat viipymättä, esiintyköön tajunnassa mitä prosesseja tahansa.

On vaikea vetää rajaviiva, joka erottaisi ne kokemukset, joita pidetään „normaaleina", niistä, joita tavallisesti nimitetään hypnoottisiksi. Toisin sanoen, useimmat hypnoottisen tajunnan luonteenomaisista piirteistä tavataan myöskin jokapäiväisten kokemusten piirissä. En nyt tarkoita sellaisia toisilleen sukua olevia tiloja kuin uni ja somnanbulismi. Todella on muutamia yhtäläisyyksiä niiden tapojen välillä, joilla uni ja hypnoosi saadaan aikaan. Kummassakin tapauksessa vaikuttavat halutun tilan saavuttamiseen sellaiset seikat kuin kiihoittavien vaikutteiden syrjäyttäminen, lepoasento, yksitoikkoisuus, odotus, tapa keskittää huomio johonkin mahdollisimman vähän kiihoittavaan asiaan. Myöskin määrätyt ruumiilliset ehdot ovat yhteisiä molemmille. Mutta eroavaisuudet unen ja hypnoosin välillä ovat lukuisat. Nukkuva ei ole koskaan altis suggestiolle; sellaiset refleksit, kuten kutitetun jalan poisvetäisy, ovat toiminnassa unen aikana; uni ei aiheuta käyttäytymistä, jota voisi verrata jälkihypnoottisiin toimintoihin; nukkuva ei ole missään välittömässä kosketuksessa toisen ihmisen kanssa; nukkuva on täydellisesti irtautunut maailmasta, mutta hypnotisoitu on läheisessä kosketuksessa maailman kanssa, ja eräänlainen tietoisuus hänessä on erittäin aktiivinen; nukkuva muistaa unensa, mutta hypnotisoitu muistaa sangen vähän siitä, mitä tapahtui hypnoosin aikana.

Enemmän kuitenkin kiinnostaa yhtäläisyydet hypnoottisen tilan ja normaalisen valvetilan välillä. Tältä kannalta katsoen hypnotismi kadottaa paljon erikoisuudestaan salatieteellisenä ja salaperäisenä ilmiönä. Lähimmin yhtäläinen hypnoottisen tilan kanssa on normaali elämässä esiintyvä tavallinen hajamielisyys. Tässä tapauksessa tajunnan koko etualan on vallannut rajoitettu määrä prosesseja, jotka tavallisesti kohdistuvat yhteen ainoaan asiaan, ja tajunnan tausta suurimmalta osaltaan, ellei kokonaan, on kuin pois pyyhkäisty. Voipa tässä tilassa oleva henkilö totella hänelle annettuja yksinkertaisia määräyksiäkin, olematta tietoinen koko asiasta. Hän voi tulla erittäin herkkätuntoiseksi ympäröiviin esineihin nähden, mutta hänen omaa ruumistaan voidaan koskettaa, voidaanpa se siirtääkin ilman että se kiinnittäisi hänen huomiotaan. Tavallisesti herää hajamielinen ihminen muistaen tuskin mitään kaikesta siitä, mitä tapahtui hänen ympärillään.

Hypnoottisen tilan pääominaisuus on lisääntynyt suggestiivisuus, kyky omaksua ja noudattaa annettuja suggestioita. Sielutieteilijät eivät ole onnistuneet lopullisesti määrittelemään „suggestiota", mutta tuo sana näyttää lyhyesti sanoen tarkoittavan sitä tosiasiaa, että henkilö saattaa useinkin omaksua totena minkä uskotuksen tahansa, joka hänelle esitetään, ja noudattaa sitä empimättä, ilman että hänellä olisi mitään loogillista perustetta tuon uskotuksen omaksumiseen.

Suggestiivisuus aste vaihtelee, riippuen useistakin syistä. Henkilö on vähimmin suggestiivinen silloin, kun hän on mentaalisesti valpas ja aktiivinen. Väsymys, pahoinvointi,

tunnehäiriöt, lääkkeet j.n.e. lisäävät suggestiivisuutta.

Autosuggestio, itsesuggestio, on samanluontoinen, paitsi että siinä henkilö itse asettaa itselleen uskomuksen tai menettelyn ohjeen, jolle hän alistuu ilman harkintaa. Hypnoosissa kuitenkin henkilö halukkaasti vastaa jokaiseen suggestioon, edellyttäen, että vaaditut suoritukset sisältyvät hänen aikaisempien kokemustensa piiriin eivätkä ole vastoin hänen syvimpiä siveellisiä ja älyllisiä tapojaan. On olemassa useita muita piirteitä, jotka ovat yhteisiä hypnoottiselle ja normaalitietoisuudelle. Hypnotisoitu henkilö ei useinkaan muista kokemuksiaan herättyään hänelle aiheutetusta unitilasta. Kuitenkin hänen muistinsa on parempi, jos häntä on käsketty muistamaan. Samoin pienet kyselyt ja vihjaukset palauttavat hänen mieleensä sattuneita tapahtumia. Normaali elämässä ovat unhoittaminen ja muistaminen samojen ehtojen alaisia.

(Jatk.) *G. E. O. K.*

MIKSI

Kirj. Tohtori *Willie Angervo.*

Ma ennen mietiskelin, kysyin miksi
niin säälimätön, kova, elon sää
on antanut mun koidon alttihiksi
ikuista kestämähän ikävää.

Se miksi tunteheni tulisiksi
ja kipinöimään mielen kiihdyttää,
tai vuoroin taannuttaa ne talvisiksi
kuin jähmettävän kylmä kuura, jää?

Nyt tiedän — vaihtelu on varmaan siksi
ma että vartun taistovalmihiksi,
yht'äkkiä jos vaara yllättää.

Ja että aatteheni asehiksi
ma tehdä voisin siksi teräviksi,
mua ettei pettymys voi peljättää.

Influensa.

(Kirj. Ihmisen kirjeenvaihtaja, eräs Englannin Kuninkaallisen Kirurgi-Collegion jäsen.)

Ihmiset, eläimet ja myöskin kasvit usein joutuvat paikasta toiseen siirtyvien ja kaikkialla suurta tuhoa tuottavien kulkutautien hävityksen alaisiksi. Influensa on yksi pahimpia ja vaarallisimpia kulkutauteja, sillä se on erinomaisen tarttuvaa, ja sen runtelemat ihmiset, jos jäävätkin eloon ja parantuvat, pysyvät heikkoina pitkät ajat jälkeenkin päin.

Tässä tapauksessa on otettava huomioon kaksi päätekijää — mikro-organismit, jotka aiheuttavat itse taudin, ja ihminen. Mikroorganismeja tavataan useimmissa maissa kaikkina vuodenaikoina. Toistaiseksi tarkemmin tuntemattomista syistä ne ovat toisina aikoina erikoisen raivoisia ja tuhoa tuottavia, aiheuttaen silloin kulkutauteja. Suosiollisten oloshuteitten, kuten hyvän ilmaston ja riittävän ilmanvaihdon vallitessa ja sopivaa hyvää ravintoa saaden ihminen kykenee vastustautumaan niiden raivoimmillaankin ollessa, kuitenkin sillä nimenomaisella edellytyksellä, että ihmisen yleisvointi ja terveyden tila on hyvä.

V. 1918 kautta maailman raivonnut epideeminen influensa aiheutti useampien ihmisten kuoleman kuin mikään muu kulkutauti sitte surullisen kuuluisan mustan ruton, joka raivosi neljännellätoista vuosisadalla. Sen uhriksi joutui silloin noin 15,000,000 ihmistä, eli yksi sataa asukasta kohti. Indiassa sen uhrien lukumäärä nousi noin 6,000,000:naan henkeen, eli suunnilleen yksi viittäkymmentä asukasta kohti, Meksikossa kuoli yksi kahtakymmentäviittä asukasta kohti, ja Jekaterinburgissa, joka on Yhdysvaltain Savannah'n suuruinen kaupunki Venäjällä, asukkaista kuoli yksi kolmannes. Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa kuoli suunnilleen puoli miljoonaa ihmistä joko suorastaan influensaan tai sitä seuranneeseen keuhkotulehdukseen.

Influensan seuraukset troopillisissa maissa ja myöskin Venäjällä, jossa asujamisto suursodan ja nälänhädän seurausten takia oli heikontunut, osoittavat, että parhain suojeluskeino tätä kulkutautia vastaan on hyvä yleinen terveyden tila. Influensan sotavankilei-

reissä aiheuttama suuri kuolevaisuus osoittaa, missä määrin ihmisten pienelle pinta-alalle ahtautuminen edistää tarttuvien tautien levenemistä.

Mielenkiintoisin tämän kulkutaudin yhteydessä ilmenevä seikka kuitenkin on sen suhde ilmastoon. Miksi jotkut kaupungit kärsivät ankarammin toisten jäädessä jotakuinkin koskemattomiksi? Etsittäessä vastausta tähän kysymykseen on kaikki mahdolliset seikat otettu huomioon ja tutkittu, kuten asutustiheys, asujamiston ikä, rotu, teollisuuslaitokset ja liika-asutus, ja niiden seikkojen yhteydessä ilmenevä alttius tarttuville taudeille. Ilmastolliset suhteet ovat osoittautuneet olevan eroittamattomassa yhteydessä. Ne seudut, joissa ilmasto kesäkuukausien aikana on viileä ja suotuisa, näyttävät tavallisesti pääsevän vähimmillä vaurioilla.

Islam.

Ihmiselle kirjoittanut maisteri *Lauri Karila.*

Eri uskontoihin tutustuminen ja niiden vertaaminen keskenään on sangen mieltäkiinnittävää harrastelua. Valtiollisten mahtimiesten aikaansaannokset ovat yleensä osoittautuneet paljon nopeammin häviäviksi kuin suurten uskonnonperustajien jälkeensä jättämät perinnöt. Niissä täytyy siis olla jotakin elinvoimaista, jotakin, joka sukupolvi sukupolvelta on kiinnittänyt ihmisten mieltä.

Kun tutustumme näiden suurten miesten — esim. Zarathustran, Mooseksen, Laotsen, Buddhan, Jeesuksen, Muhammedin — oppeihin, niin niiden suuresta kaaoksesta alkaa piankin kiteytyä asioita, joista he kaikki ovat puhuneet ja puhuneet kutakuinkin samaan suuntaan, valaisten seikkoja kukin kannaltaan. Niinpä he kertovat *Jumalasta,* antavat ihmisille ohjeeksi *siveyssääntöjä* ja kolmanneksi kertovat jännittävästä *kuolemanjälkeisestä elämästä.*

Tällä kertaa mieltämme kiinnittää suurista uskonnonperustajista ajassa myöhäisin — Muhammed (570—632 j. Kr.) ja hänen oppinsa islam.

Varhaisimpina vuosinaan Muhammed oli lammaspaimenena, mutta naituaan rikkaan lesken, *Khadidzan,* hänestä tuli varakas kauppias, joka teki laajoja matkoja ei ainoastaan syntymämaassaan Arabiassa vaan vieläpä naapurimaissa kuten Palestinassa ja Syyriassa. Neljänkymmenen vuoden vanhana hän alkoi saada ilmestyksiä. Enkeli Gabriel puhui hänelle kehottaen ryhtymään saarnaamaan elämänparannusta kansalleen. Vähitellen hän sai kannatusta ja lopputuloksena oli, että hänestä tuli arabialaisten suuri henkinen opettaja sekä lisäksi mahtava maallinen hallitsija.

Hänen ilmestyksensä ja opetuksensa kirjoitettiin muistiin osaksi jo hänen eläessänsä ja osaksi taas kohta hänen kuolemansa jälkeen. Täten syntyneen kirjan nimi on *Koraani,* joka siis vastaa kristinuskon pyhää kirjaa, Uutta Testamenttia. Pyydämme huomauttaa, että emme sanoneet Koraanin vastaavan kristittyjen Raamattua. Tahdoimme täten nimenomaan saada esille, että emme pidä Vanhaa Testamenttia *kristinuskon* peruskirjana, vaikka yleensä niin ajatellaan. Vanha Testamentti on *Mooseksen uskonnon* eli juutalaisuuden lähdekirja, jolla kristinuskolle on merkitystä vain sikäli, että se selittää miljöötä — paikkaa ja olosuhteita — jossa Jeesus perusti oman uskontonsa.

Islamin oppi Jumalasta, jota arabialaiset sanovat *Allahiksi,* on jyrkästi monoteistinen s. o. yksijumalinen. „*La iláha illallán*" — „ei ole muuta Jumalaa kuin Allah" — kuuluu muhamettilaisen lyhyt tunnustus tästä asiasta. Allahin herruutta ja mahtavuutta kuvataan useilla kymmenillä lisänimillä. Hän on taivaan, maan ja ihmisen luoja. Hän se myös pitää yllä oikeudenmukaista järjestystä, rangaisten pahaa ja palkiten hyvää.

Kun vertaamme tätä käsitystä kristinuskon oppiin Jumalasta, niin huomaamme sen olevan saman, paitsi että jälkimäinen vielä lisäksi opettaa Jumalan kolminaisuutta s. o. että Jumalassa on mystillisellä tavalla yhtyneinä Isä, Poika ja Pyhä-Henki — mikä oppi on eräille ihmisille sangen kova pähkinä purtavaksi.

Uskonnot pitävät yllä tietoisuutta siveellisistä laeista — mihin onnettomuuksiin jouduttaisiinkaan, jos tämä opetus lakkautettaisiin! Islam vaatii tunnustajiltaan erikoises-

ti viiden käskyn noudattamista. Ensiksi, oikean *muslimin* — näin sanotaan toisella nimellä islamilaista — on lausuttava uskonsa tunnustus näin: „Ei ole muuta Jumalaa kuin Allah, ja Muhammed on hänen profeettansa". Toiseksi on muhamettilaisen rukoiltava viisi kertaa päivässä ja siinä hänen on noudatettava määrättyjä menoja, peseytymisiä, polvistumisia y. m. Kolmanneksi, hänen on annettava almuja, siis harjaannutettava itseänsä armeliaaksi, lähimäistensä kärsimyksiä tajuavaksi ihmiseksi. Neljänneksi, hänen on paastottava Ramadan kuukaudessa joka päivä aamuhämystä auringon laskuun, jolloin vasta saa nauttia ruokaa. Tämä määräys voi monille länsimaalaisille tuntua peräti turhalta. Mutta kuinka hyvää se tekisikään liiaksi turvonneille vatsoille! Kokeneet tietävät sitäpaitsi vielä lisäksi, että paastoaminen välillisesti vaikuttaa puhdistavasti myös ihmisen sielulliseen olemuspuoleen. — Viidenneksi, uskovaisen on tehtävä pyhiinvaellusretki Muhammedin syntymäkaupunkiin Mekkaan ja siten omin silmin näkemällä ja omin korvin kuulemalla laajennettava tietojaan omasta uskonnostaan.

Kristinuskolla on myös siveyskäskynsä, joiksi tavallisesti esitetään — Vanhassa Testamentissa olevat kymmenen käskyä. Siis Juutalaisen uskonnon siveyssäännöt. Näitä käskyjä vastaan meillä ei ole mitään, mutta jos tahdomme esittää kristinuskon siveyssääntöjä, niin meidän tietenkin on silloin tuotava esiin Jeesuksen antamat säännöt, jotka löytyvät Vuorisaarnasta. Niitäkin on viisi. Kun ne — ihmeellistä sanoa — eivät liene kristittyjen yleisesti tuntemia syystä, että Mooseksen uskonnon helpommin toteutettavissa olevat kymmenen käskyä ovat ne saaneet varjoon, esitettäköön ne tässä lyhyesti vertailun vuoksi. Ne ovat: 1) älkää vihastuko, 2) älkää katsoko naista himoitaksenne häntä, 3) älkää vannoko, 4) älkää olko paha pahaa vastaan, ja 5) rakastakaa vihollisiannekin.

Kuolemanjälkeinen elämä on kaikkina aikoina kiinnittänyt ihmisten mieliä, ainakin niiden, jotka läheisen henkilön täältä erkaneminen on asettanut tämän majesteetillisen probleemin eteen. Minne vei kuolema omaisen tai ystävän, joka vielä äsken ajatteli, tahtoi ja tunsi? Kaikki uskonnot ovat siitä yhtä mieltä, että tuo ajatteleva, tahtova ja tunteva ihminen edelleen elää, vaikkakin näkymättömänä jälkeenjääneille, jotka vielä ovat fyysilliseen ruumiiseen sidotut.

Islam opettaa tästä asiasta, että kuoleman jälkeen ihmisellä on odotettavissa kaksi olotilaa: paratiisi tai *gahannam*, s. o. helvetti. Ne, jotka ovat noudattaneet Muhammedin opetuksia pääsevät ensin mainittuun hyvään paikkaan, kun taas ne, jotka ovat uskonnon käskyt rikkoneet ja eläneet kelvottomasti, joutuvat toiseksi mainittuun vaivan ja piinan tyyssijaan. Näitä kahta paikkaa ovat eri uskontojen perustajat kuvailleet kukin omalla tavallaan koettaen saada esiin taivaan ihanuuden, ja toisaalta helvetin kauhun siten, että heidän aikalaisensa ja kuulijansa tajuaisivat asian. Muhammed siis käyttää värejä ja kuvia, joista arabialaiset, erämaan pojat, saisivat aavistuksen hyvän paikan suloudesta ja pahan paikan inhosta. Paratiisin hän sanoo olevan ihanan puutarhan. Siimestä siellä suovat tuuheat puut, virvokkeita tarjoavat mustasilmäiset neitoset, ja ylevää seurustelua suuret profeetat, alkaen juutalaisten Aadamista ja Abrahamista aina Muhammediin ja itse Allahiin asti. — Helvettiin taas on kuvattu mahtuvaksi kaikki mahdollinen tuska sekä ruumiillinen että sielullinen. Itse paikka on tulinen, palava onkalo, jossa onnettomien ruumista kärventää iankaikkinen liekki ja heidän sieluaan raatelee tehtyjen tihujen muistot ja omantunnon tuskat.

Kun tätä kaikkea vertaamme kristinuskon vastaavaan oppiin — hyväksyen lähteeksi Uuden Testamentin — niin samanlaisuus on ilmeinen. Meidän uskonnossamme taivaan ihanuutta tosin koetetaan saada esiin toisella tapaa. Ilmestyskirjassa se esitetään kalleista metalleista rakennetuksi ja jalokivillä koristetuksi kaupungiksi — mutta periaatteellisesti ei ole suurta eroavaisuutta.

Islamissa on tietenkin paljon muita piirteitä kuin mitä tässä lyhyessä kirjoituksessa voidaan mainita. Paljon on siinä sellaista, mikä meidän katsantokantamme mukaan ei ole hyväksyttävää, mutta toisaalta hyvin paljon todella kallisarvoista uskonnollista opetusta. Arvostelumme riippuu tietysti aina siitä, mitä katsomme alkuperäiseen Muhammedin uskontoon kuuluvaksi, hyväksymmekö tällöin lähteeksi vain osan Koraania tai koko Koraanin tai lisäksi vielä esim. *Sunnan*, s. o. islamilaisen perintätiedon. Samoinhan arvostelu kristinuskostakin muuttuu aina sen mukaan, mille myönnämme lähteiden arvon, pidämmekö niinä esim. jonkun kristillisen suunnan tai kirkon kirjallisuutta ja oppeja tai Raamattua tai Uutta Testamenttia, tai vain niitä osia Uu-

desta Testamentista, jotka harkintamme perusteella otaksumme Jeesuksen itsensä lausumiksi.

Uskontojen tutkiminen tuottaa harrastelijoilleen älyllistä nautintoa, iloa siitä, että kykenee ajattelemaan ja luokittelemaan tämän alan ilmiöitä koko maapallollamme. Lisäksi se tuo — tai sen ainakin pitäisi tuoda — mukanaan siveellistä kasvua. Opimme *suvaitsevaisuuden* jaloa hyvettä. Alamme ymmärtää, että voimme oppia arvokkaita asioita *kaikista* uskonnoista eikä vain siitä, jonka keskuuteen olemme syntyneet, ja joka siksi on sydäntämme lähinnä.

SURU.

Kun suru syvä on,
se mykkä on ja sanaton.
Ei huokaa, itke tuska pohjaton.
Se hyytää sydämen ja sulkee suun
kuin jäinen hilse talvimyrskyn puun.

Vait' - ettei lyijykuormaa sen
voi sanoin tyhjin säälitellä ken.
Ei vieras suruas voi arvata,
ei vento sydäntuskaas mitata.
Oi kyynel kuuma jäähdy, jähmety!
Oi silmäin hehku, sammu, jäykisty!
Et vavahtaa saa sydän haavoissas!
Et ilmivuotaa verituskias!
Nyt sammu rinnanhehku sinäkin,
kuin lieska kuumiin hiilloskätköihin.
Lyö halla olentoni huurteeseen,
mä olen kylmä luona kylmenneen,
kuin vuori seison, lunten vyöry kun
vie louhet alle rinteen runnellun.

Kun murhe syvä on,
Se mykkä on ja sanaton.
Ei vaikerrus voi tuskaa tulkita,
ei murhettani sana kuvata. —
Ei hyrsky merimyrskyn hurjimman
ei kosken ärjy, räiske salaman,
ei järkky rotkoon ratkeavan maan,
ei hauta, surmankita, hornakaan
soi, soi kuin tuska murheen salatun
soi, soi kuin murhe yksin, yksin mun,
kuin murhe syvä lohduttamaton,
kuin murhe pohjaton.

Vait' — sanaa virkkoa et saa,
et silmäystä luoda kaihoisaa.
Ei viihdyttää voi viime tervehdys,
ei huokaus, ei itku, nyyhkytys.
Vait', vait', mun yksin oma on tää
kohtalon,
mun yksin murhe, pyhä kaipion.
Vait' aika kaikki, hetki, päivä, yö,
vait' avaruus ja tähtein välkevyö.
Vait', vaiti huulen', sydämmen',
Vait' hellät unelmani toivehen'
Kun suru syvä on,
se mykkä on ja sanaton,
kuin rautaovi kalmiston.

R. S.

Mietelmiä.

Älä arvostele ihmisiä sunnuntain mukaan, välittämättä mitä he tekevät viikon muina päivinä.

T. Fuller.

Kerran henki oli Jumala, sittemmin siitä tuli ihminen, ja nyt se on tulossa roskajoukkoksi.

Nietzsche.

Sivistysmuotojen yhteentörmäys.

Indian asujamiston keskuudessa on havaittavissa kiihkoisia yhteentörmäyksiä eri sivistysmuotojen kesken. Indialla on oma alkuperäinen kansallinen kulttuurinsa omine ihanteineen ja järjestelmineen. Nämä ihanteet ja järjestelmät ovat monien vuosisatojen luomia. Ne ovat kansallisen nerokkuuden ja rotutajunnan tuotteita, jota on kannustanut ja elävöittänyt kansan luonnollinen ympäristö ja yhteys ja kanssakäynti toisten kansojen ja rotujen kanssa eri aikakausina. Nämä ihanteet ja järjestelmät tähtäävät visseihin tuloksiin, jotka ovat olleet kaikkien sosiaalisten pyrkimysten päämääränä.

Brittiläiset vallanpitäjät ovat tuoneet tullessaan uuden sivistysmuodon, joka niinikään on vierähtäneitten vuosisatojen luoma. Se myöskin tähtää visseihin tuloksiin, jotka jo lukemattomien vuosisatojen ajan ovat olleet heidän sosiaalisten pyrkimystensä päämääränä. Perusominaisuuksiltaan nämä kaksi kulttuurimuotoa eroavat toisistaan melkoisessa määrin. Itse asiassa voidaankin sanoa, että näiden kahden eri kulttuurimuodon eroavaisuus sisältyy niiden perusominaisuuksien pohjasävyyn suuremmassa tai vähemmässä määrin. Hindulaisuuden pohjasävynä on veljeys, ja kristinopin pohjasävy perustuu legalismiin eli lainmukaisuuteen. Euroopan uudenaikainen yhteiskuntatalous perustuu individualismiin eli yksilöllisyyteen. Euroopan tunnusominaisuus on kilpailu. India on kulkenut kieltäymyksen teitä, mutta Eurooppa on asettunut anastuksen ja pakkoluovutuksen kannalle. On siis selvää, että Indian sivistysmuotojen välinen ristiriitaisuus ei mitenkään ole kiellettävissä. Länsimainen sivistys pyrkii tyydyttämään ihmisen vaistoja ja ruokahalua välittämättä syistä ja elämän tarpeista, ja jos India alistuu näihin pyyteisiin, merkitsee se tuon suuren niemimaan omaperäisen kulttuurin täydellistä häviämistä. Ja jos India menettää tuon omaperäisyytensä, häviää sen mukana myöskin sen mahdollisuus säilyttää itsensä kansakuntana nykyisessä maailmassa.

Hindujen kansakunnallisesti tärkeimpänä kysymyksenä on — elää vaiko kuolla? Ei siis ole kysymys siitä, mikä on oikein ja mikä väärin, kuten idän ja lännen aatteiden laita saattaa olla, sillä kumpikaan ei ole ehdottomasti oikeassa eikä myöskään ehdottomasti väärässä. Ei myöskään voi olla kysymystä siitä, kumpi näistä sivistysmuodoista on hyvä ja kumpi huono, sillä kumpikaan niistä ei ole ehdottomasti hyvä eikä ehdottomasti huono. On olemassa totuuden, puolitotuuden, mielikuvituksen ja valheellisuuden sekasikiöisyyttä niin Indian kuin Euroopankin ajatuksissa, mielikuvituksessa, viisaustieteessä ja uskonnoissa. Jotkut järjestelmät saattavat olla hyviä ja jotkut siltä väliltä, ja jotkut ovat huonoja ja hyviä niin siellä kuin täälläkin.

Tärkein kysymys on siitä, miten Indian kulttuuri ja hindujen luoma sivistysmuoto olisi pelastettavissa hukkumasta nykyisten vallanpitäjien Indiaan tuomien järjestelmien ja uudenaikaisen väkivaltaisen sivistysmuodon suosiminen ihanteiden pyörteisiin.

A. B.

TÄHTI JA KUOLEMA.

Ihmiselle kirjoittanut *Yrjö Kaila.*

Talven taivas, sinimusta, loistaa,
tähtinensä kiiluu pääni päällä.
Ihmislapsi yössä kulkee, toistaa
kysymyksiänsä yhä täällä.

Lentotähti taivahalla kiitää,
räiskähtäen taivaat halki viiltää.
Avaruuteen loputtomaan vaipuu,
ikityöhön, — jälkeen jää vain kaipuu.

Syntyy, syttyy, elää, sammuu, kuolee.
Ihminen vain tuskanhuudon kuulee.
Mielessänsä miettii arvoitusta
elon, kuolon, — kaiken tarkoitusta.

Talven taivas, sinimusta, loistaa,
tähtinensä kiiluu pääni päällä.
Ihmislapsi yössä kulkee, toistaa
kysymyksiänsä yhä täällä.

Miksi tulisi lukea raamattua.

Minulta kysyttiin taannoin miksi raamatun lukeminen on alkanut jäädä vähiin, ja miksi ihmiset lukevat raamattua selittävää kirjallisuutta eikä itse raamattua.

Nykyaikaiset raamatun unhoon jäämisen syyt ovat monet ja monenlaiset. Maailmansota epäilemättä on yksi niistä. Ihmiset ovat kadottaneet luottamuksensa ei ainoastaan Luojaan, vaan myöskin omaan itseensä. Maailma on täynnä kirjoja, joita niiden lukijain enemmistö pitää syvällisempinä elämän kysymysten käsittelijöinä kuin raamattua, jota pidetään vanhanaikaisena ja muodista pois joutuneena, osaksi erheellisenä ja harhaan johtavana. Väitetään, että uudenaikainen tiede on vähentänyt raamatun arvoa, ja että yksikään järkevä ihminen, ei edes lapsikaan, enää usko luomistaruun sellaisena kuin se on ensimäisessä Mooseksen kirjassa, j.n.e. Siinä siis ajan esille loihtimat syyt, tai oikeammin sanoen joitakin niistä syistä, joista kuulee puhuttavan maailman kaikilla äärillä.

Omasta puolestani suosin raamatun lukemista ja sanon miksi — vieraantua raamatusta on suunnilleen samaa kuin vieraantua omasta äidinkielestään. Maailmassa tuskin on mitään, jota voitaisiin verrata raamatun suurenmoiseen esitystapaan, monipuolisuuteen ja arvokkuuteen. Siinä, verrattain pienessä koossa, on kokonaista kahdeksankymmentä eri krjaa, käsittäen lukemattomista ja samassa määrin erilaisista vuosisadoista kokoonpannun kirjaston.

Historiaa, runoutta, murhenäytelmiä, viisaustiedettä, elämäkertoja, kirjeitä — näitä kaikkia on raamatussa; viehätystä, liikuttavaa kaunopuheisuutta, syvämietteistä tutkistelua, selväpiirteisiä ja avomielisiä kertomuksia, ivaa ja pilkkaa, salaperäisiä näkyjä; kaikkea sitä ja vielä paljon muutakin on kasattu raamatun kansien väliin.

Kirjallisuusnäkökannoilta, olen vakuutettu siitä, raamattu on maailman ylevin, tyydyttävin ja ihastuttavin kirja. Siinä on jotain sellaista, joka täydellisesti sopii jokaiseen mielentilaamme. Onko tosiaankin sellainen nidos unhotettavissa? Sitä uskallan epäillä.

Jos ajattelemme sitä, mitä raamattu on merkinnyt esi-isillemme, ja millainen sen osuus on länsimaitten historiassa, kirjallisuudessa ja kansojen luonteen muodostamisessa, näyttää se peittyvän suurten muistojen pyhyyteen. Raamatun ainutlaatuinen ja voittamaton arvo vakavamielisten ihmisten henkisenä kannustimena ja sanansaattajana tuskin kaipaa lähempiä selostuksia. Se on ollut miljoonien ihmisten ylevien aatteiden ja lujan päättäväisyyden, lohdutuksen ja kärsivällisyyden, lujuuden ja lannistumattoman toivon lähteenä.

Raamatun unhottaminen ja sen pintapuolinen ja ymmärtämätön käsittely ei ole mitenkään puolustettavissa.

Yksinkertainen kehoitukseni on — lukekaa raamattua ymmärtäväisessä mielessä. Sitä ette tule milloinkaan katumaan.

G. E. O. K.

SANOMALEHDEN YKSINPUHELU.

Thomas Hardy, O.M.
(The London Observer)

Niin, niin, vanha oon ja mulla on
jo historia suunnaton,
ma tunnen valtain ongelmat
ja uskontaistot ankarat,
mun lehdiltäni luetaan
kaik' ilot, murheet inhan maan,
se sydämmet saa sykkimään
— siis jatkan taidoin ijäkkään . .

Suom. Willie Angervo.

Pelko.

(Kirj. *Ihmisen* lääketieteellinen kirjeenvaihtaja.)

Sanotaan, että tulemme sellaiseksi, josta pidämme, ja jos jostain pidämme, sitä myöskin ajattelemme, ja ajatuksemme kuvastuvat kasvojemme ilmeistä.

Ajatuksemme eivät siis ainoastaan näy, mutta myöskin tuntuvat. Ne ovat todellisia ja eläviä asioita, ja niistä säteilee niin hyvä kuin huonokin. Edellinen on positiivista ja jälkimäinen on negatiivista laatua. Pelossa ei ole mitään elämää, ja se itse asiassa on kuollut olotila.

Seurauksiltaan pelko on varsin vaarallisena pidettävä syöpä. Valhettelija, pelkuri ja mielipuoli ovat pelon tuotteita. Siitä huolimatta on kuitenkin myönnettävä, että jotakuinkin jokaista ihmistä vaivaa ainakin jonkinlainen pelko. Lääketieteilijänä olen joutunut tekemisiin jos jonkinlaisten tapausten kanssa, joista mainittakoon sairauden, mielipuolisuuden, köyhyyden, yleisen mielipiteen ja vihollisen pelko, ja pelko sodasta ja myöskin rauhasta. Tunnen ihmisiä, joita on vaivannut totuuden puhumisen, korkean iän, kuoleman ja pilanteon alaiseksi joutumisen pelko. Lääkärin tehtävä tällaisten tapausten sattuessa on koettaa poistaa pelko kaikin mahdollisin keinoin, mutta se saattaa useinkin olla perin vaikea ja arkaluontoinen tehtävä.

Pelko myrkyttää ihmisen elämänilon, ja se olisi poistettava, mutta miten ja millä tavoin se on poistettavissa? Pelosta pääseminen ei ole niinkään vaikeata, sillä luonnossa on kaikki parillista, kuten rakkaus ja viha, kauneus ja rumuus, voimakkuus ja heikkous, j.n.e.

Sanoin pelon olevan negatiivista laatua. Mikä sitte on positiivista? Jälkimäisestä mainittakoon toivo, luottamus, ymmärtämys ja rakkaus.

On olemassa muuan erittäin kaunis ja sopiva sananlasku: „Täydellinen rakkaus poistaa kaiken pelon." Se onkin totta. Ihminen, joka tahtoo voittaa pelon, hämmästyy tarkastellessaan omia elämänkäsitystensä muutoksia. Poistaessamme pelon itsestämme synnymme uudestaan ja koko elämämme saa uuden muodon. Meistä alkaa säteillä voimakkuus ja heikkous häviää ja muuttuu paholaiseksi.

Pelko tappaa moraaliset tunteet ja itsekunnioituksen. Eniten suositeltavat elävät asiat joutuvat syrjään. Rakkaus pakenee. Kaikesta huolimatta meidän on kuitenkin rakastettava. Kaikki mikä tässä maailmassa on arvokasta, on juuri sitä, mitä meidän on annettava, eikä sitä, mitä meille annetaan. Olemme sitä, mitä rakastamme, emmekä suinkaan sitä, mitä pelkäämme.

Muuan kreikkalainen vertauskuva kertoo, miten joku loistavassa linnassa asuva joutui rakastamaan ja valitti sitä, että hän salli sellaisen hirviön kuin pelko asua lähimpänä naapurinaan. Mutta rakkaus, joka milloinkaan ei ole nähnyt pelkoa, ei uskonut sitä, ja sen takia se kuljetutti itsensä katsomaan sitä taloa, jossa pelko asui. Rakkaus haki koko talon, mutta turhaan, ja sanoi ulos tullessaan: „Katso, sinä olet väärässä. Missä rakkaus asuu, siellä ei pelolla ole paikkaa."

Revontulet.

Niiden, jotka eivät sattuneet huomaamaan viime maaliskuun puolivälissä Helsingissä näkyneitä mahtavia revontulia, tulisi edelleenkin pitää silmällä pohjoista taivaanrantaa, sillä kahden seuraavan vuoden kuluessa varmaankin tulee näkymään useampiakin saman tapaisia luonnonilmiöitä.

Vaikka tämän salaperäisen luonnonilmiön syyt eivät vielä ole täydellisesti tunnetut, ei kuitenkaan ole epäilystä siitä, etteivätkö ne olisi auringossa ilmenevien epäsäännöllisyyksien, joista näkyvinä todisteina ovat auringonpilkut, tai planetaarisessa avaruudessa sattuvien aurinkoon ja maahan vaikuttavien seikkain maan ilmakehässä aiheuttamia voimakkaita sähköpurkauksia.

Auringon pilkkujen lisääntyessä lisääntyvät revontuletkin ja saattavat silloin näkyä niinkin kaukana etelässä kuin Etelä-Englannissa, jossa niitä auringon pinnan normaalitilassa ollessa ei milloinkaan ole nähty. Nämä kaksi luonnonilmiötä ovat eroittamattomassa

yhteydessä toistensa kanssa ja näyttäytyvät yksitoista vuotta käsittävinä ajanjaksoina, ja kun auringonpilkkujen pitäisi saavuttaa maksimikautensa v. 1928 on varsin todennäköistä, että myöskin revontulet tulevat näkymään sinä aikana.

Muutamia kuukausia sitte aurinko usein ja tavattoman suurina näkyneitten auringonpilkkujen takia osoittautui olevan abnormaalisessa levottomuuden tilassa. Monet näistä pilkuista nähdään paljaallakin silmällä ja niiden pinta-ala on yli seitsemänsadanmiljoonan engl. neliöpeninkulman. Toisinaan on näkynyt kolmesataatuhattamiljoonaa engl. neliöpeninkulmaa auringon pintaa käsittäviä, eli suunnilleen viisitoista kertaa maapallon neliöpinnan suuruisia pilkkuryhmiä. Näistä suunnattomista solaarisista häiriöalueista, jotka synnyttävät laajoja magneettikenttiä, elektroonisia virtoja, irtautuu negatiivisia sähköhiukkasia, ja biljoonat niistä saavuttavat maan ilmakehän muutamia päiviä sen jälkeen kuin pilkut ovat sivuuttaneet auringon keskikohdan. Nämä elektroonit sähköistävät ylemmät ilmakerrokset ja aiheuttavat sähköpurkauksia magneettisissa pooleissa, synnyttäen maassa ruskottuman ja suunnattomia magneettisia myrskyjä, jotka panevat magneettiset kappaleet rajuun liikkeeseen ja saattavat toisinaan paralysoida sähkölennättimen ja langattoman pitkänmatkan lennätinyhteyden.

Siinä määrin vahvoja auringonpilkkuja ei tiedetä milloinkaan sattuneen kahta vuotta ennen auringonpilkkujen maksimiaikaa, ja niiden nykyinen tavallista aikaisempi ilmestyminen viittaa siis siihen, että seuraavan kahden — kolmen vuoden aikana solaarinen levottomuus tulee kehittymään suuremmassa mittakaavassa kuin milloinkaan ennen, ja että samanaikaisesti myöskin tavattoman kauniitten revontulien laajuus ja voimakkuus tulee lisääntymään.

G. E. O. K.

KEVÄT AAMU.

Kevätvirtain laulun jo kuulet
ja pälvien paistavan näät,
kun tulivat tuoreet tuulet
ja virkeät tuulispäät.

Oras kohta tekevi terää,
kun aurinko lämpöä suo
ja puidenkin silmut herää
ja lehtivän vaipan luo.

Ilomielin ikkunat avaa,
kun keväinen karkelo käy
ja aamunnousuhun havaa,
sen sylihin ennättäy.

Pian kiidät keralla kevään
jo ylitse kukkivan maan,
pois ilmahan säteilevään,
kuin untesi maailmaan.

Nyt syömmesi kielet soimaan
jo keväinen karkelo saa,
sa luotat veresi voimaan,
mi kahlehet irroittaa.

Ensi Lahdensuu.

Alkoholi.

Harvat alkoholin vaikutusta ajattelevat kieltänevät, että alkoholi nautittuna muita kuin lääkeopillisia tarkoituksia varten vaikuttaa aistillisesti ja perin vahingollisesti. Enemmän nautittuna se kiihoittaa ruokahalua ja ärsyttää intohimoja, ja heikontaa samassa määrin ihmisen itsensähillitsemiskykyä. Kokemukset ovat osoittaneet, että alkoholi rohkaisee ihmisluonteen alempia ja lamauttaa parempia ominaisuuksia. Suhteellisesti suuri määrä rikoksia on myöskin luettava yksinomaan alkoholin ansioksi. Juoppoutta sanotaan „aistillisuuden irtautumiseksi."

Yksi kristinopin perustotuuksia, ja jota kaikki sen kirkot ja eri lahkot kannustavat, on hengen ja lihan välinen ristiriitaisuus. Kristinoppi pitää henkeä lihan vastustajana ja edistää älyllisyyttä ehkäisemällä intohimoja. Uudessa testamentissa on runsaasti näitä näkökohtia teroittavia kohtia, ja joissa henkeä ja lihaa käsitellään toistensa vastakohtina ja kilpailijoina. Jesus sanoi samarialaiselle vaimolle (Johanneksen 4. 24): „Jumala on henki, ja jotka Häntä rukoilevat, heidän tulee rukoilla hengessä ja totuudessa." Ja jälleen (Johanneksen 6. 63): „Henki tekee eläväksi, mutta liha ei hyödytä mitään." Pyhä Paavali on sitäkin selittävämpi, sillä hän sanoo roomalaiskirjeensä kuudennessa luvussa: „Lihan himo on kuolema, mutta henki on elämä, ja jos elätte lihan himojen mukaan, pitää teidän kuoleman, mutta jos kuoletatte lihanne himot hengen avulla, pitää teidän elämän; sillä niin monta kuin teitä on hengessä, olette te Jumalan lapsia."

Siis sikäli kuin alkoholi vaikuttaa ihmisen lihallisiin elementteihin ja kiihoittaa aistillisuutta, on se kristinoppia ja sen henkeä vastaan. Alkoholi pimentää henkisiä ominaisuuksia ja on moraalisen kehityksen esteenä samassa suhteessa kuin se edistää eläimellisyyttä.

Tällä ei suinkaan ole ymmärrettävä sitä, että taipumus alkoholiin olisi paheitten pahe. Uuden testamentin silmiinpistävimpiä opetuksia ovat kristinopin perustajan osoittamat todisteet siitä, että portto ja publikaani olivat lähempänä taivaanvaltakuntaa kuin kirjanoppineet ja farisealaiset. Jeesus, kaiken todennäköisyyden mukaan, piti itsehurskautta, suvaitsemattomuutta ja toisten hurskauden säännöstelyä epäkristillisempänä ja itsekkäämpänä hengen tilana kuin lihansa himoille antautumista. Siihen viittaa Hänen ennustuksensa (Mateuksen evank. 23) farisealaisten kohtalosta, Hänen suhtautumisensa epäsiveellisyydestä syytettyä naista kohtaan (Johanneksen 2. 11), ja Hänen menettelynsä Kaanaan häissä. Hän todennäköisesti katsoi ankaran raittiusreformaattorin olevan suuremmassa kristinopin tarpeessa kuin tilapäisen juopon.

Näyttää joka tapauksessa siltä, että ehdoton alkoholista kieltäytyminen on sopusoinnussa kristinopin periaatteiden kanssa. Tuskinpa kukaan edes uneksisi suositeltavan alkoholiryyppyä rukouksen alkuvalmistuksena. Kristityn elämän tulisi olla alituista rukoilemista, joskaan ei sanan ritualisessa merkityksessä, ja siksi myöskin on vaikea käsittää, miten alkoholi voisi olla muuta kuin henkisesti ajattelevien ihmisten kompastuskivenä.

Käsitellessämme puheena olevaa aihetta yleispoliittisilta näkökannoilta tulemme tekemisiin kokonaan toisenlaisten näkökohtien kanssa. Me nimittäin säädämme lakeja niin itseämme kuin toisiakin ihmisiä varten. Kokemus on jo osoittanut, että sikäli kuin lainsäädäntö tarkoittaa valtion välityksellä toimeenpantavia moraalisia reformeja ilman ihmisten myötävaikutusta, se auttamattomasti epäonnistuu, sillä moraaliset reformit ovat toteutettavissa ainoastaan yksilöitten itsensä myötävaikutuksella. Sellainen lainsäädäntö, varsinkin jos se tapahtuu vähemmistön toimesta, johtaa positiiviseen paheeseen, sillä sellainen yritys ei ole mitään muuta kuin vastuunalaisuuden siirtämistä yksilöltä viranomaiselle. Enemmistöllä on oikeus määritellä yhteiskuntansa puitteet, varsinkin mitä nuorten suojelemiseen tulee, ja jos enemmistö perinpohjaisen harkinnan perusteella tulee huomaamaan, että alkoholi on pahe, joka olisi poistettava, on sillä oikeus velvoittaa vähemmistö kunnioittamaan ja tottelemaan säätämiään lakeja. Ryhtyminen siinä määrin yksilöllisiä vapauksia ja tapoja rajoittaviin toimenpiteisiin kuin ehdottoman kieltolain säätäminen on, edellyttää joka tapauksessa enemmistön absoluuttista ja lopullista mielipidettä, s.o. vähintään kahden-kolmanneksen äänten enemmistöä.

K.

Älylliset hyveet.

Mitä tarkoitetaan älyllisillä hyveillä? Niihin on luettava ennen kaikkea mielen rehellisyys. Kirkkojen opeilla on ollut omat perinnäiset tapansa, joista ne eivät vieläkään ole kokonaan luopuneet. On kuitenkin perin surkuteltavaa, että pelastus on asetettu riippuvaksi jonkin opin hyväksymisestä. Onhan itsestäänkin selvää, että itse pelastus ei voi riippua siitä, mutta ihmiset on saatettu siihen uskoon ja heitä on kehoitettu hyväksymään oppeja huolimatta lainkaan siitä, ymmärtävätkö he niitä tai ei, ja siten on tultu siihen, että me jokapäiväisessä elämässämme hyväksymme melko paljon sellaistakin, jota emme ensinkään ymmärrä.

Nyt elämme uusia aikoja ja minusta näyttää siltä, että ne ihmiset, jotka ajattelevat rehellisesti ja omaksuvat omat vaikeutensa, ovat tehneet uskonnon hyväksi monta kertaa enemmän kuin ne, jotka eivät omaksu mitään ja antavat ihmisten luulla, että heillä ei ole mitään vaikeuksia enempää oppeihin kuin raamattuunkaan nähden. Jos ihminen ei ole rehellinen älyllisissä asioissa niin kanssaihmisiään kuin itseäänkin kohtaan, ei hän paljoakaan merkitse siinä maailmassa, jossa älylliselle rehellisyydelle annettava arvo on lisääntymässä. Platonin mukaan „sielun valhe on oikea valheitten valhe" ja on pahempi kuin mikään suusta päässyt valhe — tajuton itsepetos on pahempi kuin toisten pettäminen; tokkopa kukaan tahtoisi mennä näin pitkälle? Eikö selvyys ja rehellisyys ole kristillinen armo? Eikö ihmisen tule myöskin tutkistella ollakseen kristitty ja olla totuuden edelläkävijänä jos hän tahtoo auttaa toisia? Jotkut eivät kuitenkaan näytä pitävän kristillisen ihmisen velvollisuutena ajatella selvästi ja oikein ja puuttua vereksiin aatteisiin.

Kristillisten kirkkojen ja oppilaitosten on kuitenkin joko ennemmin tai myöhemmin opetettava jokaiselle avomieliselle ihmiselle, että moraaliset hyveet eivät yksin riitä. Ottakaamme esimerkiksi joku yhteiskunnallinen johtohenkilö, joka on saanut ja pitää toimensa persoonallisen eheytensä, ystävällisyytensä ja palvelusvuosiensa perusteella. Jonakin kriitillisenä hetkenä hän tekee pahan virheen arvostellessaan jonkun luonteenlaatua tai ei huomaa mistä oikeastaan on kysymys, ja seurauksena on onnettomuus, sillä hyvä ihminen ei vaivaudu olemaan selvä ja rehellinen. Voimme jatkaa edelleen. Parhain neroudesta kuulemani todiste on kyky nähdä merkillinen tekijä, s.o. keksiä juuri se seikka, joka jotain merkitsee. Kristinopin historia on juuri sellaisen lahjan omanneitten miesten luoma, ja he kaikissa tapauksissa ovat taistelleet ilmeisesti varustettuina moraalisilla hyveillä tai ilman niitä, ellei hyveenä pidetä sokeata vanhoillisuutta, joka vastustaa kaikkea inhimillistä kokemusta ja sen opetuksia.

Henkiset hyveet harvoin tekevät ihmisen kanssaihmistensä suosimaksi. Sanotaan, että yksinkertaiset ja hyvät ihmiset epäilevät taitavuutta. Siihen tahtoisin puolestani lisätä, että ellei Vapahtajamme lihansa päivinä olisi omannut terävämpää, selvempää ja läpitunkevampaa älyä ja selvempää ja läpitunkevampaa puhetaitoa kuin muut ihmiset, ei häntä myöskään olisi ristiinnaulittu. Ei kukaan halua ristiinnaulita hyväntekijää, vaan ainoastaan pilkata; mutta jos hyväntekijää ei voida edes pilkata, on vaara tarjolla. Kristuksen seuraajan on omattava ja myöskin sovellettava niin älyllisiä kuin moraalisiakin hyveitä. Itse asiassa niitä tuskin voidaan toisistaan eroittaa. Älyn laiskuus ei ole moraalinen hyve enempää kuin mikään muukaan laiskuus yleensä.

T. R. G.

Kynnys.

Olemme taipuvaisia leimaamaan itsemme milloin miksikin — antamaan olettamuksillemme otsakkeen ja siten asettamaan itsemme johonkin määrättyyn piiriin. Joku sanoo olevansa teosoofi, toinen lukeutuu roomalaiskatolilaiseksi, kolmas pitää itseään perin viisaana tunnustaessaan olevansa kristinoppinut, j.n.e.

Niin; sellaista menettelyä pidän älyn sinkilöimisenä, joka tavallisesti johtaa teeskenneltyyn ja keikaroivaan itsetyytyväisyyteen. Kaikki pyrimme saavuttamaan laajemman näköpiirin, s.o. näköpiirin, jossa kuvastuu koko elämä, ja jossa ei ole eroavaisuuden tunnetta. *Ihmisen* päämääränä on luoda sellainen näköpiiri. Muistettakoon, että kaikki mitä ra-

kennamme, perustuu totuuteen — sillä sen päällä lepää koko universumi. On perin heikko ajatus yrittää luoda itselleen parempi maailma leimaamalla itsensä joksikin — sitä tuskin voimme tehdä. Emme voi tehdä maailmaa sen paremmaksi supistamalla näköpiiriämme.

Astua ulos joukosta ja liittyä muutamiin harvoihin vaatii vissin määrän rohkeutta, mutta liittymisellä joukkoon ja ulvomisella joukon kanssa ei voida edes toivoakaan saavutettavan mitään todellista kehitystä. Henkisen asenteen muutos usein on tekevinään maailman suuremmaksi ja valoisammaksi. Ylevät mielentilat ja korkeat aatteet ovat ihailtavia, ja niiden arvo on siinä, että ne saatetaan yhteyteen jokapäiväisen elämän yksityiskohtien kanssa. On jotain suurenmoista seisoa kynnyksellä ja tuntea itsessään kaikenlaisia uusia mahdollisuuksia — joista jokainen saattaa olla erinomaisen laajakantoinen havainto.

Menneisyys on suljettu kirja. Siitä olemme oppineet paljon, ja nyt ojennamme ahneet kätemme kohti suuressa tuntemattomuudessa meitä odottavia kokemuksia.

Miksikä tuntisimme pelkoa. Suuren arkkitehdin lähetteinä meidän varsinainen tehtävämme on edustaa elämän kauneutta ja iloa ja toteuttaa vapauden evankeliumia itse teoissa.

Saavutamme rauhan ja lepopaikan suuressa näkymättömyydessä tekemällä elämämme sen arvoiseksi.

K.

LUONNON HENGETÄR.

(Kevät-idylli.)

Käki kukkui helskytteli,
Lempilintu laulahteli
Kaikuvalla kalliolla,
Vaskivuoren kaltahalla,
Hopeisella huilullansa,
Kultaisella kulkullansa
Kultaisessa kuusistossa,
Mäikyvässä männistössä,
Honganoksalla huhusi;
Herätteli horroksesta
Sinipiian pikkaraisen,
Simasuisen ja suloisen.
Piika pieni, sirkku silmä
Siitä lentohon lehahti,
Hyppeli kiveltä kivelle
Rannan leppien seassa,
Nousi korven kalliolle,
Nokki kuusen kukkasia,
Maistoi männyn kerkkäsiä
Hienoisilla hampahilla
Koivun lehtiä pureli,
Haukkeli nuoria havuja,
Joipa vettä vuoren alta
Läikkyvästä lähtehestä.
Koivun kylkehen kahahti,
Teki tuohituppeloisen
Koivusta mahlan juosta,
Maistimiksi metsän neiden.

Siirtyi siitä sinnemmäksi.
Asteli aholle aivan.
Kevätpäivän paistehessa
Kuunteli kevätkäkeä,
Leivon laulua ihasi,
Sinikellon soitteloa.
Tunsi tuulen tuoksahduksen
Tuolta niityn mättähiltä,
Sinne äkkiä sipasi
Kiposella kiiruhulla.
Nukkaiselta nurmikolta
Noukki keltakukkasia,
Valkovuokkoja valitsi,
Helmallisen heilutteli
Neiti aikansa iloksi,
Korehiksi kammionsa
Tuolla sammalkalliolla,
Alla kuusen naavaparran.

Pertti Uotila.

Itä ja länsi.

Kahdennenkymmenennen vuosisadan ensimäisen neljänneksen merkillisimpiä saavutuksia on maailman muodostuminen yht'äkkiä pienemmäksi ja suuremmaksi kuin milloinkaan ennen. Uuden ajan tiede on avustanut ajan ja paikan välimatkojen lyhentämisessä. Uudenaikainen historian liikunta, seuraten teollisuuden ja kaupan laajentumisen kintereillä, on suunnattomasti avartanut ihmisten kanssakäynnin kenttää ja ylittänyt kaikki vanhat ja ahtaat yhteiskunnallisen ja kansallisen elämän rajat, tehden siten maailman paljoa suuremmaksi kuin mitä se oli esi-isiemme aikana.

Kauppatavaroitten vaihto on avannut maailman valtamaantiet korkeampien henkisten tuotetten vaihdolle ja vaikutukselle. Kauppatavaroitten vaihto on hitaasti ja huomaamatta johtanut niin ajatusten kuin aatteidenkin vaihtoon maailman etäisimpien ja mitä erilaisimpien kansojen kesken. Tästä myöskin johtuu, että nykyinen ihmiskunta on joutunut omituisen ja voimakkaampien muutosten ja vaiheitten alaiseksi kuin ehkä milloinkaan ennen on nähty tai tunnettu. Menemme nykyään eteenpäin siksi nopeasti, että sekaannus monista ihmisistä näyttää kaaokselta.

Luoda tästä hämmennyksestä ja sekaannuksesta jotain käytännöllisesti pysyvää on muodostunut aikamme yleiseksi probleemiksi. Kaikki maailman kansat ovat joutuneet tekemisiin saman kysymyksen kanssa. Niin uudenuutukainen länsi kuin ikivanha itäkin kokee näitä muuttumistuskia. Länsi saattaa taikkaroida sinne ja tänne ja itä uinua omaa untaan, mutta molemmat ovat kuitenkin samassa tilassa. Kumpikaan ei tiedä ulospääsyä. Siksi myöskään toinen ei voi tekeytyä toisen lailliseksi johtajaksi. Ainoa, mitä ne voivat toisilleen tehdä, on osoittaa apuaan toinen toiselleen avaamalla kokemustensa kirjat ja vertaamalla niiden osoittamia opetuksia todellisessa tiedusteluhengessä. *B. C. P.*

VAPAA JA VANGITTU.

Vangittu lintu oli häkissä ja vapaa lenteli metsässä.

Kerran nämät kohtasivat toisensa, kohtalo oli sen niin määrännyt.

Metsälintu huusi: „rakkaani lentäkäämme metsään".

Häkkilintu kuiskasi: „Tule tänne, eläkäämme molemmat häkissä".

Vapaa vastasi: „Telkien taakse? Kuinka saisin siellä tilaa levittämään siipiäni".

Vangittu valitti: „Missäpä saisi istahtaa levähtämään jos liiteleisin kanssasi pilviin"?

Metsälintu huudahti: „Laula mulle laulu metsien ihannuudesta".

Häkkilintu lausui: „Istu vierelleni, niin opetan sinulle oppineen kielen".

Metsälintu vastasi: „Ah, ei, ei, lauluahan ei voida opettaa".

Häkkilintu huokasi: „Mikä vahinko, enhän tunne metsän laulua".

Palavasti he ikävöivät toistensa seuraan: mutta eivät voineet lentää yhdessä.

Häkin rakojen lomitse he katselivat toisiaan, voimatta ymmärtää toisiaan.

Siipiään pyristellen he livertelivät toisilleen, „Tule lähemmäksi rakkaani".

Vapaa huudahti: „En voi, en uskalla, pelkään häkin telkiä".

Vangittu valitti: „Voi mua; siipeni ovat voimattomat—kuolleet".

Rabindranath Tagore.

Mestarin käsky.

„Tätä käsken teille, että rakastaisitte toinen toistanne." (Joh. 15. 17.)

Kaikkina aikoina on ihmisille annettu käskyjä ja sääntöjä ja monenmoisia neuvoja, joiden mukaan heidän on suhtauduttava elämään, kanssaihmisiinsä ja omaan itseensä. Näitä säädöksiä he ovat pitäneet pyhinä, annettuina korkeammalta taholta, tuolta näkymättömästä maailmasta, jossa ihmiskunnan kehitystä valvotaan. Ne, jotka ovat tutkineet maailman eri uskontoja ja tehneet vertailuja, ovat huomanneet, että niiden sisin ydin on yksi ja sama, aivankuin maanalainen juurakko, josta kaikki nuo lukemattomat eri muotoiset vesat työntyvät esiin.

Lapsuudessamme opimme tuntemaan Mooseksen laintaulut, nuo verrattain helposti ymmärrettävät kymmenet käskyt, ja sittemin olemme tutustuneet idän kansojen pyhien kirjojen viisauksiin, vaikeasti ymmärrettäviin ja työläästi tutkittaviin, ja joiden tutustumiseen totuudenetsijän on kulutettava elämänsä paras osa ennenkuin hän pääsee edes selvyyteen näistä syvistä totuuksista ja tulee oikeaan käsitykseen siitä, mitä häneltä oikeastaan vaaditaan. Hän lukee ja tutkii, ihastuu ja hämmästyy niiden syvää viisautta ja hänen eteensä avautuu ihmeellisiä näköaloja, mutta samalla hän huomaakin, että ihmisikä on liian lyhyt, ja että elämä ei riitä noiden ihmeellisten asioiden tutkimiseen ja toteuttamiseen.

Kuinka sitte käy sen, joka on niin sidottu tähän maailmaan, sen leipähuoliin ja kaikenkaltaisiin velvollisuuksiin siinä määrin, että häneltä vuorokauden kahdestakymmenestäneljästä tunnista ei jää yhtäkään tuntia henkisiin pyrkimyksiin. Onko hänen joko hylättävä velvollisuutensa tai jäätävä pimeyteen, tai kuinka käy sen, jonka järki ei pysty näitä syviä asioita ymmärtämään?

Meidän Taivaallinen Isämme ei kuitenkaan ole jättänyt ketään lapsistaan mahdollisuuksien ulkopuolelle. Hänen rakkautensa on niin laaja, että siitä pääsevät osallisiksi kaikki, jotka vaan haluavat, yksin tuo köyhinkin, vähäosaisin, jonka voimat eivät riittäneet pitkien vaivalloisten matkojen kulkemiseen. Hänelle varattiin oikotie, suora ja lyhyt, joka vie suoraan Isän kartanoon.

Ja aivankuin äiti, kun hänen rakkaat lapsensa tungeksivat tuossa ympärillä pyrkien kukin anastamaan paikan hänen helmassaan, ensin nostaa ylös pienimmän, joka suurten ja vahvempien lasten rynnätessä oli jäänyt toisten taakse, eikä kyennyt pitämään puoliaan. Samoin on Jumalakin muistanut suurimmalla rakkaudella juuri heitä, vähimpiään, lähettäen heille oppaaksi, ei etevämpää ihmisveljeä, kuten noille muille, vaan Poikansa Jeesuksen Kristuksen, joka sitoi itsensä ihmiskuntaan ruumiillistumalla heidän kaltaisekseen. Hän tuli saarnatakseen köyhille suloista sanomaa, näyttääkseen oikotien maasta taivaaseen. Kootakseen kaiken ilmoitetun tiedon, kaikki ne lukemattomat Pyhän Lain pykälät kahteen ainoaan sanaan: *rakastakaa toisianne.*

Totuudenetsijä on maailmassa aivan kuin pimeän tien kulkija, joka toisinaan on nähnyt tähden tuikkaavan ylhäältä näyttäen tietä. Nämä sanat kuultuaan joutuu hän äkkiä aivan kuin huikaisevaan auringon valoon. Häntä huimaa tuo valon vahvuus. Se tuntuu pahalle hänen tottumattomille silmilleen. Tuo ääretön, pelottava yksinkertaisuus on hänen koulutetulle järjelleen peräti vaikeata ymmärtää. Kuinka moni onkaan siihen kompastunut, pahentunut ja palannut takaisin omille teilleen.

Mutta nuo heikot ja vähäväkiset, joiden älyvähäinen ei jaksanut sulattaa viisasten puheita, joiden hartiat olivat liian heikot lain kuormia kantamaan, jotka olivat synteineen tuomitut jäämään valon ulkopuolelle, heitä varten ovat nämä sanat ja tämä tiivistetty Laki. Ei meidän enää tarvitse vaivata päätämme sillä, mitä meidän on tekeminen, mitä suuntaa seuraaminen, minkä tien valitseminen. Eikä meidän tarvitse epätoivoisina koettaa ratkaista mikä oppi on oikea ja kuinka tämä taikka tuo kohta ilmoitetusta Sanasta selitetään. Sillä se laki, joka meille on annettu Nasaretin Profeetan kautta, ratkaisee sen vaivatta. Nythän tiedämme, että kaikki, mikä sopeutuu rakkauden käskyyn, on ehdottomasti oikein. (Jatk.)

Ilma Wirtala.

Kukin ajatelkoon omasta puolestaan.

Kunkin on itse hengitettävä, syötävä ja nukuttava, eikös olekin? Näitä tehtäviä ei kukaan voi suorittaa toisen puolesta. Älkää myöskään olko toisten tahdon ohjattavina, ja älkää antako toisten ajatella puolestanne. Kukin ajatelkoon omasta puolestaan. Älkää antako toisten ajatusten masentaa itseänne — ei pidä ottaa huomioon muita kuin itse itselleen asettamia päämääriä, ja ne olkoot niin korkeita ja yleviä kuin itse kukin vain haluaa. Pitäkää mielessänne se oleellinen totuus — elämä, todellinen minä, on ainaisessa kehittymisen tilassa. Se kehittyy, kirvoittuu ja avartuu. Muistakaa, että tajunnan avartuminen on rajaton, ja että te itse ja teidän tajuntanne on yksi ja sama — senpä takia saavutusmahdollisuutennekin ovat rajattomat. Rikkokaa rajoitukset. Rajoitus on juuri se pahe, joka on esteenänne, ja ne rajoitukset ovat poistettavissa. Kuka voi rajoittaa saavutusmahdollisuuksianne, paitsi te itse? Voiko kukaan määritellä uskonne ulottuvaisuutta? Olette yhtä suuret kuin ajatuksennekin — yhtä suuret kuin tajuntanne — ja ne eivät ole toisten mitattavissa. Tehkää se itse, ja ajatelkaa omasta puolestanne. Toisten johtopäätökset voivat olla vääriä, ja minne joudutte, jos kuljette toisten vanavedessä?

M. A. T.

Dante.

Veronan herran, Can Grande della Scalan hovissa vallitsi talvi-illan raskas tunnelma, jota leimuava takkavalkea yritti viihdyttää. Sen ääreen oli koko hovi kokoontunut iltaa viettämään ja lämmittelemään, sillä suuressa salissa kymmenine ikkunoineen tuntui aika kolealta. Ruhtinaan polvella istui hänen lemmittynsä, mustakutrinen kaunotar, täyteliäs ja uhkea donna, viihdytellen ruhtinasta hyväilyillään ja hymyilyllään, ja parittain istuivat myös kavaljeerit ja donnat lieden ääressä kallisarvoisilla taljoilla. Liedestä huokuva suloinen lämpö vaikutti kuin vieno kehtolaulu, ja haaveillen tuijottivat kaikki hehkuvaan hiillokseen, nauttien sen herättämistä lämpöisistä mielikuvista. Hiljaisuuden katkaisivat äkkiä verkalleen lähenevät askeleet, ja kun ruhtinas vitkaan kohotti katseensa hiiloksesta, oli tulija jo ehtinyt luo. Tulijan käynti oli vakava ja vaatimaton, hänen kasvonsa olivat pitkän-soikeat, silmät pikemmin suuret kuin pienet, leukaluunsa vahvat, alahuulensa hieman esiin pistävä, kasvojensa väri tumma, partansa ja hiukset paksut, mustat ja kutriset, ilmeensä surumielinen ja mietiskelevä. Vaieten liittyi hän seuraan ja jäi ääneti tuijottamaan hiillokseen.

— Tervetuloa Dante, runoilijamme, toivotti ruhtinas. Me olemmekin suuresti kaivanneet sinua, runoilija, tähän tunnelmalliseen takkavalkean ääreen, jotta sinä sen äänettömät tunnelmat, sadut ja säveleet pukisit meille sanoiksi, Dante.

— Niin, kerro meille jotakin, rakas Dante! kehoitti kaunis donnakin, ja häneen yhtyivät muut donnat ja kavaljeerit.

— Äänetön, sanoihin pukematon tunnelma saattaa olla kaunein ja suloisin, ruhtinas! virkkoi miettiväisesti Dante, vaan tahdonpa minäkin, koska minua niin suloiset huulet pyytävät kertomaan, jollakin tarinalla maksaa veroni seuramiehenä, jonka velvollisuuksia työni ohella olen ehkä liiaksikin laiminlyönyt. Tahdon kertoa teille näyn, jonka tuolla työ-kammiossani äsken näin.

Piiri sulki runoilijan keskeensä, ja tovin ajatuksiaan koottuaan, alkoi hän kertoa soinnukkaalla ja tunteellisella äänellään:

„Suuri joukko pyhiinvaeltajia kulki näyssä verkalleen ohitseni. He kulkivat niin mietteissään, etten saattanut olla itsekseni ajattelematta, kun minä heidän hidasta kulkuaan katseellani seurasin: Nämä pyhiinvaeltajat ovat mahtaneet kulkea jo pitkät matkat, kun ovat heidän askeleensa niin hitaat ja väsyneet. He ovat varmaan myös taipaleellaan paljon nähneet ja kokeneet, kun ovat niin miettiväisen näköiset. Koska minäkin laajemmassa merkityksessä olen myös vaeltaja, niin herättivät nuo vaeltajat suuren mielenkiintoni, ja minä pysähytin ensimmäisen ryhmän johtajan ja utelin:

— Mikä on matkanne päämaali, vaeltajat? Ja keitä te olette?

— Meitä kutsutaan palmuntuojiksi, veli, sillä Korkeimman palveluksessa taivallamme

me meren taa ja noudamme Pyhästä maasta palmulehvän sielunrauhan merkiksi.

— Entäs te, veljet? kysyin minä toisen ryhmän johtajalta.

— Meitä nimitetään pyhiinvaeltajiksi, sillä me vaellamme Galician taloon ja pyhän Jaakopin haudalle sielumme pelastukseksi, veli.

— Ja me, vastasi kysymykseeni kolmannen ryhmän johtaja, olemme roomankävijöitä, koska meidän matkamme määrä on Rooma ja Pyhän Isän istuin, josta saamme lohdun ja vilvoituksen, veli.

Ja niin he häipyivät verkalleen katseeni ulottuvilta.

Ja minä koditon ja juureton maailmankiertäjä ja maanpakolainen, mihin minä kuulunen? kysyin minä hiljaa itseltäni unessa. Ja kun minä vastausta hengessäni punnitsin, täytyi minun lopulta myöntää, etten minä kuulunut yhteenkään äsken mainitsemistani ryhmistä erikseen, vaan pikemminkin kaikkiin yhteensä. Sillä hengessä olen minä, vaeltaja, kulkenut kaikki nuo kolme tietä, silti vielä pääsemättä päämaaliini ja matkani määrään. *Nuo* etsivät määräävät *elämässä* ja *elämästä*, vaan minun, totuuden etsijän, tieni vie kuoleman valtakuntaan saakka. Vergilius oppaanani olen jo astunut sen portista sisälle, ja tuolla kammiossani koetan par'aikaa sanoin kuvata ihmeellisiä kokemuksiani ja näkemyksiäni, infernosta alkaen taivaisiin saakka. Minulla on siis, ruhtinas, vielä pitkä taival kuljettavana, ja siksi suonet minulle anteeksi, jos taas vetäydyn yksinäisyyteeni, kun nyt olen veroni seuramiehenä vaatimattomasti näin maksanut.

Ja kumartaen seurapiirille poistui runoilija verkalleen ja miettiväisesti.

— Kiitos toki ihmeellisestä tarinastasi, Dante! huusi ruhtinas hänen jälkeensä, vaan tuo huuto ei jaksanut enää herättää Dantea hänen syvistä mietteistään.

— Ihmeellinen mies! virkkoi kaunis donna puoliääneen tuijottaen sammuvaan hiillokseen. Ikäänkuin ei olisi laisinkaan tästä maailmasta, hän on näöltään niin yliluonnollinen.

— Hän tekee kuolematonta työtä, vastasi tähän ruhtinas, jota emme voi väittää meistä jokaisesta, eipä edes harvoistakaan.

Kuin tuo tummuva, sammuva hiillos, niin häipyy tuhansien ja taas tuhansien elämäntyö yöhön ja hiljaisuuteen, ja meistä ei ole kohta kuin tuo harmaa tuhka jälellä, josta jälkimaailma ei tiedä sanoa, kenenkä tuhkaa ja jäännöstä se on. Vaan hän, Dante, nousee kuin Fenix-lintu vielä tuhastakin!

Mutta siitä kuolemattomuudestaan hän saa maksaa kalliin hinnan ja raskaat lunnaat. — Luulenpa melkein, hymyili ruhtinas suudellen kaunista, polvellaan olevaa donnaa, että mieluimmin olen vain, mikä olen, ja suutelen sinun suloista suutasi hetkeni iloksi ja onneksi, la bella mia!

Ja Danten raskaasti loittonevien askelten kaikuun liittyi elämäniloisan suudelman heleä sointu.

Rafael Ronimus.

Tuomion talo.

Kirj. *Oscar Wilde.*

Tuomion talossa vallitsi hiljaisuus, ja Ihminen tuli alastomana Jumalan eteen.

Jumala avasi Ihmisen kirjan. Ja Jumala sanoi ihmiselle:

„Sinun elämäsi on ollut paha. Sinä olet osoittanut julmuutta niille, jotka ovat tarvinneet sinun tukeasi, ja ollut katkera ja kovasydäminen niille, jotka kaipasivat sinun apuasi. Köyhät huusivat sinua avukseen, mutta sinä et heitä kuunnellut, ja sinun korvasi olivat lukitut minun murheellisteni ääniltä. Sinä anastit isättömiltä omaisuuden ja päästit ketut turmelemaan naapurisi viinitarhoja. Sinä riistit leivän lapsilta ja annoit sen syötäväksi koirille, ja minun spitaalitautiseni, jotka asuivat rauhallisesti soiden reunoilla ylistäen minua, ajoit sinä maantielle, ja minun maani päälle, jonka mullasta minä sinut loin, vuodatit sinä viatonta verta."

Ihminen vastasi ja sanoi:

„Juuri niin olen minä tehnyt."

Jumala avasi uudelleen Ihmisen elämän kirjan. Ja Jumala sanoi Ihmiselle:

„Sinun elämäsi on ollut paha. Kauneus, jonka kerran sinulle näytin, ei sinua miellyttänyt, ja sinä olet halveksien kulkenut ohi HYVYYDEN, jonka minä olen salannut. Sinun huoneesi seinät olivat täyteen maalatut

kuvia, ja sinä heräsit epäpuhtaalta vuoteeltasi huilujen soittoon. Sinä rakensit seitsemän alttaria niille synneille, joista minä olen sinua kieltänyt, ja sinä olet syönyt ruokia, joita sinun ei olisi pitänyt syödä; sinun vaatteihisi oli kirjailtu kolme häpeämerkkiä. Sinun epäjumalasi eivät olleet kestävästä kullasta eikä hopeasta, vaan lihasta, joka on olemukseltaan kuolevaa. Sinä voitelit heidän päänsä hyvänhajuisilla voiteilla ja annoit heille käteen kranaattiomenan. Sinä maalasit heidän jalkansa sahramilla ja levitit heidän eteensä kauniita mattoja. Sinä sivelit heidän silmäluomensa antimonilla ja voitelit mirhamilla heidän ruumiinsa. Sinä kumarsit maahan asti niiden edessä ja korotit epäjumalasi valtaistuimet auringon tasalle. Sinä paljastit häpeäsi auringolle ja mielettömyytesi kuulle."

Ihminen vastasi ja sanoi:

„Juuri niin olen minä tehnyt."

Ja Jumala avasi kolmannen kerran Ihmisen elämän kirjan. Ja Jumala sanoi Ihmiselle:

„Sinun elämäsi on ollut paha. Sinä olet maksanut hyvän pahalla ja oikeuden vääryydellä. Sinä haavoitit kättä, joka sinua ruokki, ja rintoja, jotka ovat sinua imettäneet, olet sinä halveksinut. Janoinen poistui luotasi saamatta vettä ja ilmiannoit lainsuojattoman, joka etsi sinun luonasi turvaa yön ajaksi. Vihollisesi, joka sinut armahti, saarroit sinä salajuonin; ystäväsi, joka rinnallasi käveli, myit sinä rahasta, ja ne, jotka sinua rakastivat, saivat sinulta osakseen vain pelkkää intohimoa."

Ihminen vastasi ja sanoi:

„Juuri niin olen minä tehnyt."

Jumala sulki Ihmisen elämän kirjan ja sanoi:

„Minä lähetän sinut helvettiin, helvettiin olen minä sinut lähettävä."

Silloin Ihminen huudahti:

„Sitä Sinä et voi tehdä!"

Ja Jumala kysyi Ihmiseltä:

„Miksi en voisi sinua lähettää helvettiin? Mikä voisi siihen olla esteenä?"

„Siksi, että olen elänyt helvetissä koko elämäni ajan", vastasi Ihminen.

Ja Tuomion talossa vallitsi hiljaisuus.

Hetken kuluttua puhui Jumala ja sanoi Ihmiselle:

„Huomaan, että en voi lähettää sinua helvettiin, minä lähetänkin sinut taivaaseen, taivaaseen olen minä sinut lähettävä."

Mutta Ihminen huudahti:

„Sitäkään Sinä et voi tehdä!"

Ja Jumala sanoi Ihmiselle:

„Miksi en voisi sinua lähettää taivaaseen? Mikä on siihen syynä?"

„Siksi, että minulla ei ole milloinkaan eikä missään ollut tilaisuutta kuvitella, minkälainen taivas on", vastasi Ihminen.

Ja Tuomion talossa vallitsi hiljaisuus.

Suom. *Anni Kave.*

Muuan mielenkiintoinen äiti.

Professori J. Arthur Thomsonin kertomusten mukaan on olemassa muuan mielenkiintoinen Tilapia-niminen pikkukala, joka omituisuutensa takia ansaitsee erikoista huomiota. Kalaemo, epäillen uroon ruokahalua, ottaa mätimunat suuhunsa. Se pitää ne suussaan kunnes munat ovat hautoutuneet poikasiksi ja poikaset ovat kymmenen päivän vanhoja. Eräänä aamuna nähtiin kalaemon pään ympärillä uiskentelevan kuusikymmentä pientä kalanpoikasta. Itse kalaemo on ainoastaan kolmen tuuman pituinen. Vettä liikutettaessa poikaset keräytyivät suun eteen ja emo avasi oven. Muutaman tunnin kuluttua se ravisti poikaset jälleen ulos suustaan. Tätä omituista huolenpitoa huomattiin viiden päivän aikana. Kalaemo hyökkäsi jokaista vedessä näkemäänsä vierasta ilmiötä vastaan. Joka ilta se vetäytyi jonnekin nurkkaan ja laittoi poikasensa suuhunsa nukkumaan.

Z. Y. Z.

Mietelmiä.

Vähäinen huomio ja vähäinen ystävällisyys on parempi kuin paljon rahaa.

John Ruskin.

Synnillä on monta työasetta, mutta valhe on se kahva, mikä sopii kaikkiin niihin.

O. W. Holmes.

KAUNEIN.

Mi kaunehinta on?
Lie lasku auringon,
tai kenttä keväinen
väreissä kukkien
ja kumpu ylhä tuo
mi lumet yltään luo.

Somempaa tiedä en
mä alla tähtien
kuin hento lapsonen.

Teresa Hooley.
Suom. Willie Angervo.

The Anglo-Finnis Society.

Readers of Ihminen will no doubt be glad to learn that the long awaited Anglo-Finnish Society has now been organised and full particulars will be sent to all those interested in the promotion of cultural relations between the two countries. We English people know very little of Finland and the Finnish people of England, and one of the objects of the new Society will be to make known in Great Britain the ideals and aspirations of the people of Finland, for whom Englishmen and English women have a warm place in their hearts. The Annual subscription to the Anglo-Finnish Society is only FM 50 for Ordinary members. Further particulars of the Society will be given in next month's issue of Ihminen.

G. E. O. K.

Englantilais-Suomalainen Seura.

Epäilemättä ilahduttaa *Ihmisen* lukijoita tieto, että on saatu järjestetyksi kauan toivottu Englantilais-Suomalainen Seura, josta yksityiskohtaisia selostuksia lähetetään kaikille niille, jotka mielenkiinnolla suhtautuvat näiden kahden maan välisten sivistyksellisten suhteiden edistämiseen. Englannin kansahan tietää sangen vähän Suomesta ja Suomen kansa Englannista, jonka vuoksi yksi uuden seuran pyrkimyksistä on tehdä Suomen kansan ihanteet ja toiveet tunnetuiksi Englannin kansalle, niin miehille kuin naisillekin, jotka niihin suhtautuvat suopeasti ja sydämen lämmöllä.

Englantilais-Suomalaisen Seuran vuosimaksu on ainoastaan Smk. 50 varsinaisilta jäseniltä. Tulevan kuun *Ihmisessä* annetaan lähempiä tietoja seurasta.

G. E. O. K.

Eräs Suomi-ystävä.

Tämän numeron yhteydessä on meillä ilo esittää useiden lukijaimme pyynnöstä *Ihmisen* päätoimittajan, Mr G. E. O. Knight'in kuva, joka on erinomaisen onnistunut, vaikkakin se alkujaan on ollut vain lyijykynäpiirros. Mr Knight on vanha Suomen ja Suomen kansan ystävä, joka Europan maissa monina vuosina on kirjoitellut ja puhunut maamme vapauspyrkimyksistä sen vielä ollessa Venäjän ikeen alla. — Sodan aikana, aivan sen alussa, joutui hän vangiksi ja oli vähällä tulla mestatuksi. Kirjansa „The Great Awakening", „Suuri heräymys", on hän kirjoittanut vieraan maan vankikomerossa istuen.

Mr Knight on yksi vastaperustetun Englantilais-Suomalaisen Seuran jäsenistä, josta seurasta mainitaan toisessa paikassa tätä numeroa. Yksi Mr Knight'in päämääristä on tutustuttaa meitä suomalaisia englantilaiseen kulttuuriin ja myötävaikuttaa siihen, että *Ihmisen* välityksellä tulee julkaistuksi tunnetuimpien kirjailijoiden ja runoilijoiden tuotteita suomeksi.

Mr Knight vetoaa lehtemme lukijoihin ja rohkenee toivoa, että he mahdollisuuden mukaan koettaisivat esittää *Ihmistä* ystävilleen, sillä nykyään lehden kannettavana on raskas taloudellinen taakka. Levikin suureneminen olisi välttämätöntä, että tähänastinen jokaisen kuukauden aiheuttama tappio saataisiin viimein poistetuksi.

Vastaava toimittaja.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Parviainen, Hanna, johtajatar, Kauppak. 9.
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtilä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Gebhard, Meri, rouva, Itäinenk. 24. B.
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Veteli:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Maailman paras hihna „CAMEL HAIR"

on todellisuus eikä kuvitelma.

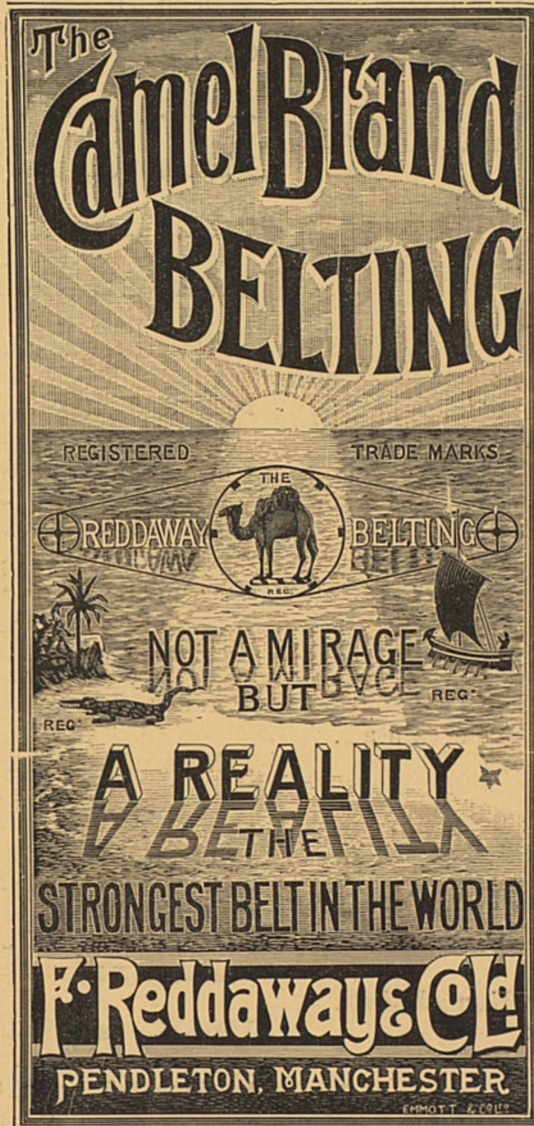
Kaikkia laatuja

Karva-,
Kumi-,
Puuvilla-,
Deckel-,
Siirto-,
Elevaattori-
ja
Nahka-
sekä
„Camelata"-

HIHNOJA

Puuvillakuivaus-vilttejä
ja
Kumivalssin-päällyksiä
Pegamoidia

valmistaa

Kaikkia laatuja

Pellava-,
Hamppu-,
Imu-,
Kumi-,
Ilmapaine-,
Höyry-,
Teräsvahvis-tettuja,
Vesipaine-
ja
Pelastus-

LETKUJA

Kumi-, Hamppu-
ja
Asbestitiivisteitä,
Suflettikankaita

valmistaa

F. REDDAWAY & Co

Richardinkatu 4, **HELSINKI**, Puh. 6346 & 11908.

O.Y. GUTENBERG A.B. HELSINKI.

N:o 5. (Uusi sarja) Toukokuu 1926. 4:s vuosik.

HINTA 5 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE. y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Maunu Teräkivi, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSA julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Muukalaisenkatu 4. C. 18. Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 40: —, 1/2 v:lta 25: —, ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 80: —, puolelta v:lta Smk 45: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttorimme, It. Viertotie 67, Helsinki, puhelin 99 24, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 5. (Uusi sarja) Toukokuu 1926. 4:s vuosik.

„Jumalan tiet ovat ihmeelliset, ja tarkoitusperiensä toteuttamiseksi valitsee Hän omat välikappaleensa."

Aikalaisiamme.

I.

Mathilda Wrede, Vankien ystävä.

Oleskelu vankien ystävän seurassa paljastaa pian ihmisen surullisia kohtaloita. Pistäytyessäni Mathilda Wreden kodissa Helsingissä tunsin sisäistä painostusta. Tietoisuus siitä, että olin lähellä todella suurta henkilöä, jonka puoleen vajonneet ja toivonsa

menettäneet voivat kääntyä silloinkin kun kaikki muut ovat kääntäneet heille selkänsä, oli minulle suuri opetus, ja se saattoi minut ymmärtämään paremmin kuin milloinkaan ennen, ett'ei ole sen kauniimpaa lahjaa kuin noiden yhteiskunnan elinkautiseen maanpakoon ajamien poloisten ymmärtäminen. On sanottu, että Mathilda Wrede on pelastanut satoja kanssaihmisiään synkästä epätoivosta ja monia suorastaan hirsipuustakin, sisältyy siihen hänen elämänsä tarina. Mathilda Wreden lahjan salaisuus on juuri siinä, että hän kykenee helposti suoriutumaan siitä, mikä toisille on äärettömän vaikeata. Sen toteuttamiseen tarvitaan ponnistusta ja rohkeutta ja mitä erilaisimmissa muodoissa ilmenevää rajatonta kärsivällisyyttä. Vankien ystävä on vakuutettu siitä, että on ainoastaan yksi tie ihmisten sydämiin — katsoa ihmistä puhutellessaan suoraan hänen silmiinsä. Pahetta on vastustettava, sanoo hän. Kylmä kohtelu tappaa, mutta ei paranna. Kadonneet lampaat on saatettava takaisin entiseen tarhaansa. Tämä tarina on jo vanha, mutta se on unhotettu.

Paroonitar Wrede, kutsuaksemme häntä hänen varsinaisella arvonimellään, on suomalaista syntyperää, ja polveutuu eräästä Suomen huomattavimmasta suvusta. Jalosta syntyperästään huolimatta hän mieluummin kuulee itseään puhuteltavan neiti Wredenä, ja hänen itsensä täytyy aina saada avata ovensa vierailleen, niin köyhille kuin rikkaillekin. „Pidän talonemännän velvollisuutena avata itse ovensa vierailleen ja lausua heidät tervetulleiksi", sanoi hän, ja myöskin tätä sanoessaan joku soitti ovikelloa, johon emäntäni heti vastasi.

Ketä ovat hänen vieraansa? Ne ovat pääasiallisesti yhteiskuntaa vastaan tekemistään rikoksista pitkän rangaistusaikansa kärsineitä ihmisiä. Tähän luokkaan kuuluville miehille ja naisille Mathilda Wrede on avannut sydämensä ja tuhlannut omaisuuttaan heidän kohottamisekseen. Suomen rikolliset tuntevat hänet ainoana sellaisena henkilönä, jolle he voivat uskoa sydämiensä salaisuuksia, ja henkilönä, jonka puoleen he voivat kääntyä saadakseen lohdutusta ja jonkun hyvän sanan. Neiti Wrede kertoi, että näitä tässä muodossa ihmiskunnan hylkimiä on näkynyt hänen asunnossaan kokonaista kolmekymmentäkahdeksan yhtenä ainoana päivänä. Heitä varten on aina kuumaa kahvia ja leivoksia, niin yöllä kuin päivälläkin, eikä kenenkään tarvitse lähteä hänen luotaan saamatta jotain.

Kookas, hintelä nainen, silmiinpistävä henkilöllisyys, erinomaisen elinvoimainen ikäänsä nähden, hehkuva katse ja syvä mielipaha sielussaan vääryyttä kärsineitten puolesta, sääli ja rakkaus niitä kohtaan, joiden sydämet ovat kylmentyneet, hän on nainen, jolla on perinpohjaiset uskonnolliset vakaumukset, ja jossa ei ole jälkeäkään pelosta — siinä siis Mathilda Wrede sellaisena kuin olen hänet tulkinnut. „Korkea ikä on elämän parhain aika", sanoi hän minulle, „sillä silloin meitä johtaa kokemus, jonka opetus on korvaamaton."

Neiti Wrede on työskennellyt vankien keskuudessa yli kolmenkymmenen vuoden ajan. Sitten tuli aika, jolloin häneltä suljettiin vankiloitten ovet, vaikka tämä määräys onkin myöhemmin peruutettu. Sen jälestä hän ei ole avannut vankilan ovea, rajoittaen työnsä vapautettujen vankien auttamiseen y.m. Myöhempinä aikoina hän on työskennellyt sovinnon aatteen hyväksi, nimitt. maailmansodan aikana, ja bolshevikkien hyökkäyksen aikana Suomeen hän teki itsensä tunnetuksi sotavankien, pakolaisten y.m. keskuudessa.

G. E. O. K.

MAISSI-JANCSI JA ILUSKA NEITO.

Ensimmäinen laulu Sándor Petőfin saturunoelmasta „János sankari".

Ihmiselle suom. prof. *O. Manninen.*

Kesäpäivä kerkee taivaan kiirehelle,
lammaspaimen-parkaa paahtelee sen helle;
noinp' ei tarvitsis sen paahtaa palavasti,
poikaa ilmankin jo polttaa parhaiks asti.

Lemmen tulta lieskaa sydän nuori, tuolla
laumaansa hän kaitsee kylän ulkopuolla;
lauma huiskin haiskin kedoll' avaralla,
nurmell' on hän itse, turkki kyljen alla.

Kirjava on kukkain meri ympärillä,
mutt' ei kukkasiin hän kurkistele, sillä
kivenheiton päässä kirkas puro hohti —
yhä tuijottaa vain silmä sitä kohti.

Eipä välkkyyn veen, vaan siinä seisovaiseen
tyttöseen hän katsoo, heljään hempulaiseen,
kutrikuontalohon kullanvälkkyväiseen,
varteen varvanhentoon, poveen täyteläiseen.

Polviin kääritty on hame, huuhtomassa
vaatteita hän puron veess' on raikkahassa;
kauniit valkopolvet välkkyy veden pintaan,
ihastuksen nostain Maissi-Jancsin rintaan.

Näät on loikoja tuo nuori nurmikolla
Maissi-Jancsi — kenpä muu se voisi olla?

Huuhtojatar tuopa taas se ihanainen
Iluska on, Jancsin helmi hohtavainen.

„Sydämeni helmi, sieluni kointähti!"
Jancsin huulilta tää houkutus jo lähti,
„Tänne vilkaise, ah, ilo ainokainen
olethan all' ilman mulle, ihanainen.

Tuomenmarja-silmäs säde minuun luo'os,
astu, armas, luo, suo syleillä mun suo'os,
suudella suo, hetkeks astu rantamalle,
henkään sieluni sun huultes purppuralle."

„Tiedät, Jancsi kulta, halu mull' ois tulla,
niin jos ei ois hoppu poukkuin huuhtelulla;
tuuppimiset uhkaa, siit' on hoppu, huoli, —
poiss' on oma äiti, olen lapsipuoli."

Kaunis, kultakutri Iluska noin hoki,
vaattehia pestä uutterasti koki.
Turkiltaanpa paimen kohta kohoellen
luoksi luontelihe, haastoi houkutellen:

„Tule, kyyhkyseni, tule, armas kulta!
Suukko, syleily suurt' ei vie aikaa sulta;
estämäss' eip' ole emintimäs meitä, —
kuoloon älä kultaas hiutumahan heitä."

Sai jo sulosanoin neidon nurmikolle,
kiersi käsivarret vienon vartalolle,
suuteli, ei kertaa eikä sataa, — tiennee
kaikkitieto vain, mi luku ollut lienee.

Lahjat.

Kirj. *Ralph Waldo Emerson.*

Sanotaan maailman olevan vararikkotilassa, olevan maailmalle velassa enempi kuin maailma voi maailmalle maksaa. En luule, että tuo yleinen maksukyvyttömyys, joka tavallaan koskee koko asujamistoa, olisi syynä jouluna, uutena vuotena ja muina lahjanantoaikoina ilmeneviin vaikeuksiin, sillä jalomielisyys yleensä on mieluista, vaikka velanmaksu onkin kiusallista. Juolahtipa mieleeni milloin tahansa, että minun on annettava jollekin joku lahja, kiusaa minua ajatus siitä, mitä oikeastaan antaisin, kunnes koko asia on ohi.

Kukat ja hedelmät ovat sopivia lahjoja kaikkina aikoina; kukat ovat sopivia sen takia, että ne ovat ylpeänä vakuutuksena siitä, että kauneuden sädekimppu on kaikkia maallisia etuja arvokkaampi. Nuo luonnon keijukaiset ovat tavallisen luonnon jylhänpuoleisen ulkonäön vastakohtia, aivan kuin jostain työpajasta kuuluva soitto. Luonto ei hemmottele meitä; olemme lapsia emmekä sylikoiria; se ei ole hellä; se jakaa kaiken ilman pelkoa yleisten ankarain lakiensa mukaan. Kuitenkin nuo hennot kukat näyttävät kujeellisilta, rakkauden ja kauneuden sekoitukselta. Ihmisillä on tapana sanoa, että pidämme imartelemisesta, joskaan sillä ei meitä petetä, sillä se osoittaa meidän olevan riittävän arvokkaita tullaksemme huomatuiksi. Kukat tuottavat meille jotain tämän tapaista iloa; mitä oikeastaan olenkaan, jolle annetaan tuollaisia hienoja viittauksia. Hedelmät ovat hyväksyttäviä lahjoja sen takia, että ne ovat kulutustavaroitten kukkasia, joihin on kätketty kuvittelemiamme arvoja. Jos joku pyytäisi minua tulemaan luokseen sadan mailin päähän ja asettaisi eteeni hedelmäkorin, olettaisin, että työ ja palkkio ovat jossain suhteessa toisiinsa.

Tarve tekee tavalliset lahjat luonteviksi ja kauneiksi, ja ihminen on iloinen, jos välttämättömyys ei jätä varaa valinnalle, sillä jos ovessa olevalla miehellä ei ole kenkiä, ei myöskään tarvitse harkita välttämättömyyttä hankkia hänelle värilaatikko. Ja koskapa yleensäkin on mieluista nähdä ihmisen syövän leipää ja juovan vettä, olipa hän sisällä tai ulkona, on myöskin mitä suurin tyydytys hankkia näitä välttämättömimpiä elintarpeita. Välttämättömyys tekee kaikki hyvin. Alituisessa yleisen riippuvaisuuden tilassa ollen näyttää sankarilliselta antaa pyytäjän arvostella omat tarpeensa, ja antaa kaikkia, mitä hän vaan pyytää, vaikkapa se olisi suurestikin epämieluista. Jos hänen tarpeensa osoittautuisivat kuvitelluiksi, olisi viisainta jättää hänen rankaisemisensa toisten tehtäväksi. Mielessäni on montakin sellaista tapausta, joissa mieluummin menettelisin kostottaren tavoin. Lähinnä välttämättömimpiä asioita on erään ystäväni määrittelemä lahjan sääntö, s. o. olisi viisainta vedota luonteeltaan hänenlaiseensa henkilöön, jonka ajatukset helposti yhtyvät hänen ajatuksiinsa. Meidän kohteliaisuuden- ja rakkaudenosoituksemme ovat enimmäkseen barbaarisia. Sormukset ja jalokivet eivät ole lahjoja, vaan niiden anteeksipyyntöjä. Ainoa oikea lahja on osa omaa itseämme. Sinun tulee vuodattaa itsesi minulle. Senpä takia runoilija antaa runojaan, paimen korallejaan ja näkinkenkiään, taidemaalari taulujaan, ja tyttö ompelemansa nenäliinan. Se on oikein ja mieluista, sillä se asettaa seurapiirin alkuperäiselle asteelleen, jos ihmisen elämäkerta kuvastuu hänen lahjoistaan ja jokaisen varallisuus on hänen ansioittensa indeksilukuna. Mutta jos menet myymälään ostaaksesi minulle jotain, on se kylmä ja eloton toimenpide, joka edustaa kultaseppää, eikä sinun elämääsi ja hyveitäsi. Se sopii kuninkaille ja kuninkaita edustaville rikkaille, ja lahjoittaa kulta- ja hopeaesineitä on väärä ominaisuuksien muoto, jonkinlaista synnintunnustusta ja kiristyskirjeen maksamista.

Hyväntyön laki on vaikeasti purjehdittava kanava, vaatien joko taitavaa ohjausta tai järeätä alusta. Ihmisen tehtäviin ei kuulu lahjain vastaanottaminen. Miten uskallatkaan niitä antaa? Toivomme olevamme omavaraisia. Oikeastaan emme voi antaa antajalle anteeksi. Kädet, jotka meitä ruokkivat, ovat vaarassa joutua hampaittemme purtaviksi. Rakkaudelta voi ottaa vastaan kaiken, mitä se vaan tarjoaa, sillä se on ainoa mahdollisuus saada lahja meiltä itseltämme, mutta ei siltä, joka sen tekee lahjoittaakseen. Toisinaan saatamme vihata lihaa, jota syömme, sillä lihalla elämiseen näyttää sisältyvän masentavaa riippuvaisuutta.

UNELMA

Veljeni, jos Jupiter tarjoaa sinulle lahjaa,
Pidä varasi, ett'et ota mitään hänen kädestään.

Pyydämme kokonaista. Vähempi ei meitä tyydytä. Syytämme seurapiiriä, ellei se, paitsi maata, tulta ja vettä, anna meille soveliasta tilaisuutta, rakkautta, kunnioitusta ja ihailun esinettä.

Se on hyvä ihminen, joka osaa vastaanottaa jonkin lahjan oikealla tavalla. Lahja aiheuttaa meille joko iloa tai surua, ja molemmat mielenliikutukset ovat säädyttömiä. Iloitseminen tai vihastuminen jostakin lahjasta on luullakseni jotain ilkivaltaisuutta ja halventamisen synnyttämistä. Olen pahoillani riippumattomuuteni loukkaamisesta, tai jos lahja on joltakin sellaiselta henkilöltä, joka ei tunne henkisiä ominaisuuksiani, joten siis koko toimenpide ei voi olla puolustettavissa. Jos lahja sattuu minua erikoisesti ihastuttamaan, olen häpeissäni siitä, että lahjoittaja lukee ajatukseni ja näkee, ett'en pidä hänestä itsestään, vaan hänen tavaroistaan. Jos vedet ovat yhtä korkealla, uivat minun tavarani hänelle ja hänen tavaransa minulle. Kaikki mikä on minun, on myöskin hänen, ja hänen omansa minun. Kysyn siis häneltä, miksi hän antoi minulle tämän öljykannun tai tuon viinipullon, sillä hänen öljynsä ja viininsä on minun, ja jonka olettamuksen tämä lahja näyttää kieltävän. Tästä myöskin johtuu, että lahjan sopivaisuus riippuu sen kauneudesta eikä hyödyllisyydestä. Tämän lahjoittaminen on siis pelkkää riistämistä, ja myöskin siksi, jos almunsaaja on epäkiitollinen, sillä kaikki almunsaajat vihaavat timooneja, ihmisvihaajia ja luovat katseensa siihen suurempaan varastoon, josta lahja on otettu, olen pikemmin sopusoinnussa almunsaajan kuin herroihin timooneihin kohdistuvan vihan kanssa. Kiitollisuuden velkominen on halpamaista ja sitä lakkaamatta rankaisee kiitollisen ihmisen täydellinen tunteettomuus. On suuri onni ilman loukkausta ja sydäntuskaa päästä pakoon sitä ihmistä, joka pahaksi onnekseen on joutunut palveltavaksesi. Toisen osoittama palvelus on raskas taakka, ja kuten luonnollistakin, velanalaisella on ainainen halu antaa sinulle korvapuusti. Niitä herroja varten Buddhan uskolaisilla, jotka eivät milloinkaan kiitä, on olemassa ihailemani kultainen sääntö: „Älä imartele hyväntekijääsi!"

Näiden ristiriitaisuuksien syyn luulen olevan siinä, että ei ole olemassa ihmisen ja lahjan välistä sopusuhtaisuutta. Et voi antaa mitään jalomieliselle ihmiselle. Palveltuasi häntä hänen jalomielisyytensä asettaa sinut heti velanalaisuuteen. Ihmisen ystävälleen tekemä palvelus on jokapäiväinen ja itsekäs verraten siihen, millaiseen palvelukseen hän tiesi ystävänsä olevan valmiin häntä kohtaan ennen ja sen jälkeen, kun hän oli alkanut palvella ystäväänsä. Epäilen, ystäväni, että se hyvätyö, jonka voin ystävälleni tehdä, on pieni hänen hyvään tahtoonsa verraten. Sitä paitsi toimenpiteemme toista ihmistä kohtaan niin hyvät kuin huonotkin, ovat siinä määrin satunnaisia ja umpimähkäisiä, että harvoin voimme kuulla toisen tunnustavan kiitollisuuttaan ilman syvää nöyryytystä. Harvoin voimme iskeä suoraan, ja siksi meidän on tyydyttävä epäsuoraan iskuun; harvoin on meillä ilo tehdä sellainen välitön hyvätyö, joka myöskin tulee vastaanotetuksi välittömästi. Vilpittömyys sirottelee tietämättään suosiota joka puolelle ja ottaa vastaan ihastuksella kaikkien ihmisten kiitollisuuden.

Pelkään huokua kavaluutta rakkauden majesteettia kohtaan, joka on lahjojen suojelushenki ja jumala, ja jota meidän ei sovi ahdistella määrittelyillä. Antaa hänen lahjoittaa kuningaskuntia ja kukkaistenlehtiä ilman eroitusta. On ihmisiä, joilta tavallisesti odotamme satumaisia ystävyydenosoituksia. Älkäämme lakatko niitä odottamasta. Se on etuoikeus, ja sitä älköön rajoitettako kunnallishallinnollisilla säännöstelyillämme. Muuten minua huvittaisi nähdä, että meitä ei voida myydä eikä ostaa. Vieraanvaraisuuden ja jalomielisyyden parhain ei ole tahdossa, vaan sallimuksessa. Huomaan, että en merkitse sinulle paljoakaan; et tarvitse minua; et tunne minua; onko minut siis heitettävä ulos ovesta, vaikka tarjoatkin minulle talot ja tavarat? Palveluksilla ei ole mitään arvoa, vaikka ne näyttävätkin siltä. Yrittäessäni liittyä toisiin ihmisiin palvelusten avulla, on se osoittautunut jonkinlaiseksi älylliseksi kepposeksi — — — ja siinä kaikki. Ihmiset syövät palveluksesi aivan kuin omenan, ja jättävät sinut siihen. Mutta rakasta heitä, niin he tuntevat sinut ja ovat aina ihastuneita.

Predestinationi ja karma.

Buddhalaisen filosofian tärkeimpiä tekijöitä on sen itsepintainen syyllisyys- eli syystäjohtumisteoria. Siitä mainitaan usein sutrissa y.m. Katsaus Anguttara Iikeijan erääseen kohtaan kiinnostanee lukijoitamme.

Kolme harhaoppisten omaksumaa näkökohtaa, joiden, jos niitä seurataan, otaksutaan johtavan moraaliseen vastuuttomuuteen huolimatta saavutetusta täydellisyydestä. Mitkä nuo kolme näkökohtaa ovat Jotkut brahminit olettavat, että kaikki mitä ihmisellä tässä elämässä on iloa tai surua tai jotain muuta, johtuu yksinomaan predestinationista, ennakolta määrätystä kohtalosta. Toiset sanovat sen johtuvan Jumalan tahdosta, ja toiset pitävät sitä pelkkänä sattumana.

Tavatessani sellaisia näkökantoja omaavia ja julistavia brahmiineja, tulen heiltä kysymään, josko he edes itse uskovat niihin. Ja jos he antavat myönteisen vastauksen, sanon heille: Teidän on siis tunnustettava, että ihminen voi tulla murhamieheksi, varkaaksi, epäsiveelliseksi, valhettelijaksi y.m.s., riippuen kussakin tapauksessa joko kohtalosta, Jumalan tahdosta tai pelkästä sattumasta. Siis kaikki parannusyritykset ja pyrkimykset eroittaa oikea väärästä ovat hyödyttömiä. Näin ollen myöskin horjahtaneen moraalinen uudestisyntyminen olisi sula mahdottomuus. Tämän tapaisen järkeilyn täytyy vaientaa kolmen edellä mainitun näkökannan omaajat.

Buddhan järkeilyt johtavat siis selvästi sellaiseen teoriaan, että kaikki asiat ja tapahtumat saavat alkunsa syystä ja seurauksesta, ja samalla myöskin siihen, että me, mikäli se koskee omia elämänvaiheitamme, olemme vastuunalaisia myöskin seurauksista samassa määrin kuin itse syistäkin.

Buddhalaisen syynvaikutusteorian kaikki haarautumat ovat läheisessä yhteydessä karmateorian kanssa. Kirjaimellisesti sanoen karma merkitsee toimintaa eli tekoa, ja siihen edelleen sisältyy sen tärkein merkitys. Myöhemmin siihen on liittynyt merkitys toiminnan seurauksista — palkkio hyvästä ja rangaistus huonosta teosta. Tässä merkityksessä usein tavataan ilmaisemismuoto: hänellä on odotettavissa hyvä tai huono karma. Viimeksi, mikäli seuraamus, retributioni, on puhtaasti moraalista laatua, siihen on liittynyt syynvaikutusteoria koko laajuudessaan.

Aikaisemmin yleinen syyllisyys ja karma eroitettiin tarkasti toisistaan. Karmaan sisältyi monenlaisia määrättyihin seurauksiin johtavia syitä. Kärsimys saattaa johtua karmasta, mutta se saattaa johtua myöskin muista syistä. Vieläpä itse Buddhakin, vaikka olikin puhdas kaikesta huonosta, kärsi kipua ja sairautta, saattoi loukkaantua j.n.e., johtuen erilaisista ulkonaisista syistä, eikä aikaisemmista huonoista teoista.

Otaksutaan, että maamöhkäle heitetään ilmaan ja putoaa alas. Olisiko sen maahanputoaminen seurauksena jostakin aikaisemmasta teosta?

Eipä tietenkään. Koko avarassa maassa ei ole tapahtunut mitään sellaista, joka aiheuttaisi maamöhkäleelle huonoja tai hyviä seurauksia. Möhkäle putoaisi alas jostain nykyisestä syystä, siis riippumatta karmasta.

Buddhaa olisi siis pidettävä avarana maana. Koska maamöhkäle putoaa alas riippumatta mistään sen aikaisemmasta teosta, ei myöskään kiven putoaminen Buddhan jalalle olisi aiheutunut mistään hänen aikaisemmasta teostaan.

Siis suunnilleen samaten, vaikkapa karma voikin aiheuttaa ihmisen kuoleman, saattaa kuolemakin johtua jostain muusta syystä, esim. elämän elinvoiman sammumisesta, karman tai niiden kummankin loppumisesta, destruktiivisesta, hävittävästä karmasta.

On myöskin syytä ottaa huomioon, että on ollut vallalla alituinen pyrkimys lisätä karman vaikutusalaa. Muutamissa buddhalaisissa teoksissa mainitaan usein, että universumin, avaruuden, jälleenluominen on johtunut tunto-olentojen karman yhteisvaikutuksesta etäisessä menneisyydessä, mutta myöhempien aikojen buddhalaiskouluissa, joiden universumikäsitys perustuu henkeen, universumi opetetaan johtuvaksi karmasta ja sen vuorosuhteista.

W. M. M.

Mietelmiä.

Totuuden rakkaus on siveyden sydän.
T. K. Huxley.

Uskonto ei ole teoriaa, se on elämää.
Ingersoll.

VALKEAT KYYHKYT.

Helluntai-tunnelma.

Valkeat kyyhkyt, viestit taivaan,
siipenne välkkyvät levittäkää
maan yli, yön yli! Ihmisten vaivaan
antakaa laulunne helkähtää!

Hengen pyhän lempeät kyyhkyt,
saapukaa satuna Helluntain,
lientäkää murheen ja tuskien nyyhkyt,
soittakaa kelloja unelmain!

Puhukaa suulla suuremmalla:
Jumalan suulla, min kieli on
yksi kaikille tähtien alla,
suven sanoma loppumaton.

Onnen kutsuna, ihmeenä tulkaa
kutreille kauniin, kukkivan maan,
näyttäkää hopeista, hohtavaa sulkaa,
tietä päivähän laupeampaan!

Onnen linnut, ah, missä nuo ovat?
Sielussa kunkin. — Te ihmiset,
päästäkää yltänne panssarit kovat,
vapaiksi valkeat aattehet!

Kaikki me silloin säveleen kuulla
saamme sfäärien kanteleen,
haastamme halumme Jumalan suulla,
sulamme sointuhun yhteiseen.

L. Onerva.

Piirteitä Indian kastijärjestelmästä.

Ihmiselle kirjoittanut lakit. tohtori *Heimo Helminen.*

II.

Brahmanista sanotaan, että silloin kun hän tuli maailmaan, asetettiin hänet ensimäiseen asemaan maan päällä kaikkien olioiden itsevaltiaaksi herraksi. Hänen tulee valvoa siviili- ja uskonnollisten lakien voimassa pysymistä. Säilyttääkseen arvovaltansa uhataan laissa niitä, jotka eivät kunnioita häntä, kaikenlaisilla rangaistuksilla niin hyvin tässä elämässä kuin tulevassakin. Brahman opin pahojen tekojen sovittamisjärjestelmän mukaisesti selitetään, että se, joka puhuu pahaa Brahmanista, tulee aasiksi kuolemansa jälkeen, joka soimaa häntä, muuttuu koiraksi, joka tekee pilaa hänen tavoistaan, muuttuu hyönteiseksi, ja joka häntä katsoo vihamielisin katsein, muuttuu madoksi. Se, joka murhaa brahmanin, muuttuu tulevassa elämässä ensin koiraksi, sitten villisiaksi, sitten aasiksi, sitten kameliksi, sitten häräksi, sitten pässiksi, sitten pukiksi, sitten muuksi villiksi eläimeksi, sitten linnuksi, ja vasta läpikäytyään nämä yhdeksän olotilaa hänestä tulee kaikista ihmisistä hyljittävin tshandala.

Brahmania piti kaikkien muiden kohdella mitä suurimmalla kunnioituksella. Häntä oli tervehdittävä siten, että noustiin seisomaan ja hänen tervehdykseensä oli vastattava sanoilla: „Elä kauan, arvoisa mies." Nuorinkin brahmani oli siinä määrin yläpuolella kaikkia muita kasteja, että esim. vaikka sotilaskastin jäsen, eli kshatrija, olisi 100 vuotta vanha, niin hän oli velvollinen kunnioittamaan 10 vuotista brahmania kuten isäänsä.

Olkoon brahmani tehnyt miten monta mahdollista rikosta ja miten suuria tahansa, niin ei edes kuningas saanut häntä tappaa tai tuomita kuolemaan. Hänet oli ainoastaan ajettava maan pakoon, ja hänen oli sallittava ottaa kaikki omaisuutensa mukaansa ilman että hänelle tehtiin pienintäkään pahaa.

Silloin, kun brahmani teki itsensä syypääksi rikokseen, josta seurasi sakkorangaistus, olivat hänen maksettavansa sakot noin puolta pienemmät kuin ne sakot, mitä toisten kastien jäsenet olivat velvolliset suorittamaan samanlaisesta rikoksesta brahma-

nia kohtaan. Siten esim. tuli brahmanin suorittaa sakkoa 50 paanaa siitä, että oli loukannut sotilaskastin jäsentä, mutta päinvastoin, jos sotilaskastin jäsen oli loukannut brahmania, oli sakko 100 paanaa. Mitä alhaisempaa kastilajia loukkaus oli kohdannut, sitä pienempi oli brahmanin maksettava sakko. Kauppiaan kunnian loukkaaminen maksoi vain 25 paanaa ja palvelijakastin jäsenen loukkaaminen maksoi 12 paanaa. Milloin taasen kauppiaskastin jäsen oli loukannut brahmania, oli sakko 150 tai 200 paanaa ja palvelijakastin jäsenen täytyi sovittaa tämmöinen rikos ruumiin rangaistuksella.

Kaikkien maiden laissa oleva periaate, että perintö joutui kuninkaalle ellei muita perillisiä ollut, esiintyy selvänä määräyksenä myöskin kuningas Manun laissa. Poikkeuksena ovat ainoastaan brahmanit, joiden omaisuuteen kuningaskaan ei saanut koskea.

Lainsäätäjä näin toiselta puolen koetti säilyttää ja juurruttaa muihin kasteihin ehdottoman kunnioituksen ja arvonannon tunnetta brahmanikastiin kuuluvia kohtaan, mutta toiselta puolen lainsäätäjä hyvin ankarilla määräyksillä koetti myöskin säilyttää brahmanit täysin eristettyinä muista kasteista niin hyvin elämän tapoihin kuin sukulaisuussuhteisiinkin nähden. Lapset avioliitosta, jonka brahmani oli solminut toiseen kastiin kuuluvan kanssa, eivät päässeet takaisin brahmanikastiin ennenkuin seitsemännessä polvessa, edellyttäen, että isä kaikissa näissä polvissa oli ollut täysiverinen brahmani.

Elämäntavoissaan tuli brahmanin noudattaa mitä suurinta pidättyväisyyttä ja puhtautta. Laissa nimenomaan selitetään, että oli parempi elää naimattomana kuin olla naimisissa. Mitään muuta lihaa ei brahmani koskaan saanut syödä kuin sitä, mikä jäi uhrielukoista. Brahmanin pääravintona tuli olla viinirypäleet ja muut hedelmät. Pidettiin myöskin tärkeänä, että brahmani eli täysin raittiisti ja sitä varten laissa ilmoitettiin, että brahmani, joka joi väkijuomia, seuraavassa elämässään esiintyi hyönteisenä, käärmeenä, heinäsirkkana, haaskalintuna tai petoeläimenä. Jos brahmani teki itsensä syypääksi rahavarkauteen, täytyi hänen tuhat kertaa elää hämähäkkinä, käärmeenä, kameleonttina tai vesieläimenä.

Näiden ankarien määräysten ymmärtämiseksi on tarkoin muistettava, että brahmanit edustivat etupäässä aarialaista hallitsijarotua, jonka täytyi pysyä aivan puhtaana ja sekoittumattomana voidakseen säilyttää henkisen asemansa niiden lukuisten kansojen joukossa, joiden valtiaaksi se oli tullut. Ja että tämä suurelta osalta onkin onnistunut, siitä voinee Indian nykyinen kansankokoomus olla todisteena. Yhä edelleen, useamman vuosituhannen jälkeen, säilyttävät brahmanit asemansa niin hyvin sivistyksellisessä kuin rodullisessakin suhteessa.

Sotilaskastin jäsenten velvollisuudet jakaantuvat kahteen eri ryhmään nim. kuninkaiden ja kastin muiden jäsenten velvollisuuksiin. Huomattava on, että kuninkaiden velvollisuudet määritellään hyvin tarkoin, ja että kansan hyvinvointia ja oikeudenmukaista hallitsemista tarkoin silmälläpidetään. Kuninkaan tulee hallita kansaansa seitsemän tai kahdeksan ministerin avulla. Ministereiksi on valittava henkilöitä, joiden esi-isät ovat olleet kuninkaan palveluksessa, ja jotka itse hyvin tuntevat lait, ovat rohkeita, aseiden käyttöön harjaantuneita, jalosukuisia, ja jotka sitäpaitsi valalla ovat vannoneet uskollisuutta kuninkaalle. Kuninkaan tulee aina yhteisesti ministeriensä kanssa neuvotella rauhasta ja sodasta, asioista, jotka koskevat sotaväkeä, valtion tuloista ja hänen omasta ynnä valtionsa turvallisuudesta. Neuvoteltuaan kuningas itse määrää ja päättää kaikki asiat.

Tärkeimmät sotilassäädyn muut velvollisuudet koskevat sodankäyntitapaa. Siihenkin nähden on huomattava, että laissa kaikin tavoin on koetettu järjestää sodankäynti mahdollisimman inhimilliseksi. Kielletty oli sodassa kavalien aseiden kuten väkä- tai myrkytettyjen nuolien, tulisten heittokeihäiden sekä keppien käyttö, joissa oli teräviä tikareja. Sotavaunuissa oleva sotilas ei saanut lyödä jalkaisin olevaa vihollista, eikä sitä, joka pyysi armoa, ei sitä, joka antautui, eikä sitä, joka nukkui tai istui, oli alaston tai aseeton tai myöskin ilman rintavarustuksia. Samoin oli kielletty sodassa sen tappaminen, jonka aseet olivat katkenneet, joka oli pahasti haavoittunut, joka oli voimaton taikka pakeni.

Sotasaaliiksi saatiin ottaa vihollisen sotavaunut, hevoset, elefantit, vaatteet, eläimet, vilja, vaimo ja metalliesineet. Kaikki nämä kuuluivat voittajalle. Kulta- ja hopeaesineet, mitä sodassa saatiin saaliiksi, sitä vastoin oli annettava kuninkaalle.

Kauppakastiin kuuluvat olivat velvolliset naimisiin mentyään samaan kastiin kuuluvan naisen kanssa työskentelemään ammatissaan sekä hoitamaan eläimiään. Laissa sanotaan,

että jumala luotuaan hyödylliset eläimet, luovutti ne vesian s.o. kauppiaiden haltuun, ja asetti koko inhimillisen rodun brahmanien ja kshatrijain huolenpidon alaisiksi. Kauppias velvoitettiin tarkoin ottamaan selkoa jalokivien, helmien, korallin, raudan, kankaiden, hajuvesien ja mausteiden hinnoista. Tähän kastiin kuuluvien henkilöiden täytyi tarkoin tuntea eri maanlaadut, osata kylvää ja korjata sekä tuntea mitat ja painot. Erittäin yksityiskohtaisia määräyksiä oli siitäkin annettu, miten kauppa käytännössä oli hoidettava ja paljonko palkkaa oli maksettava. Kauppiaiden tuli yleensä, kuten sanottu, tuntea kaikki, mitä ostoon ja myyntiin kuuluu. Omituisuutena mainittakoon vielä, että laki nimenomaan velvoitti kauppiaiden osaamaan „ihmisten eri kielet”.

Palvelijakastin jäsenen eli sudran velvollisuutena oli sokeasti noudattaa brahminien ja hyväntapaisten isäntiensä käskyjä, jos tahtoivat saavuttaa onnen kuoleman jälkeen.

Ylläolevasta lyhyestä esityksestä käy selville, mitenkä tarkoin eri kastien velvollisuudet oli määritelty laissa, ja miten monessa suhteessa siveellisesti puhdas sekä käytännöllisesti tarkoituksenmukainen vanhojen indialaisten yhteiskuntajärjestelmä oli. Seuraavassa tehdään vielä hiukan tarkemmin selkoa brahman opin uskonnollisista periaatteista ja esitetään muutamia piirteitä Indian yhteiskunnallisesta elämästä erityisesti huomioon ottamalla se yhtäläisyys, mikä niissä esiintyy verrattuna myöhempään roomalaiseen ja uudenaikaisempaan lainsäädäntöön ja sen määräyksiin.

DIOGENES.

(Muinais-unelma.)

Kirjoittanut fil. maist. *Vilppu Koskimies.*

Jo heitti aurinkoinen korkealta
Korinton pylvästöihin säteitänsä.
Torilla alla tumman sinitaivaan
käveli viitoissansa ilmavissa
iloiset kansalaiset, keskustellen
tapahtumista, päivän kuulumista.

Kohosi silloin torin reunustalta
asunnon kauniin luota tynnyristä
mies kumma repäleessa viitassansa.
Kädessä luisevassa sytytetty
hänellä lyhty. Ivakatsehia
loi ympärilleen kumma kansalainen.
Ja kuului kuiske ohikäyjäin suusta:
„Jo lähtee Diogenes filosoofi
torille asunnostaan ahtahasta.”

Hymyili moni viisaan tynnyrille,
puvulle myöskin sivu mennessänsä.
Vaan tervehtikin kunnioittavasti
usea kuuluisata tietomiestä.

Tulipa siihen läpi väkijoukon
luo viisaan muukalainen, tyynnä
virkkoi:
„Suo minun tietää, miksi sytytetty
sinulla lyhty päivänpaistehessa!”

„Mä etsin ihmistä”, näin haastoi
viisas.
„Mutt' ainoakaan tääll' en löytää saata
en lyhty kädessäkään, vaik' on päivä,
Eläimet täällä kulkee parvissansa.”.

„Syy lyhdyn lie”, näin outo huomautti,
„Sanoppa, mikä nimi lyhdylläsi!”

„Nimikö?” kummasteli filosoofi.
„Jos nimen sille antaa haluaisin,
niin kuuluisi se: järki jumalainen.”

„Nimensä sulta peittää”, virkkoi outo,
„valollaan lyhty. Jos sen nähdä voisit,

totuuden ovi hiukan aukenisi.
Kuvastin mull' on tässä. Lyhtys kuvaa
sä siitä tarkastele!" Silloin vieras
poveltaan otti kirkkaan kuvastimen.

Loi viisas kuvastimeen silmäyksen
ja sitten lyhtyhynsä. „Kummallista!
hän huusi. „Lyhtynikö
itsekkäisyys! —
Oi, sano kuvastimes nimi mulle!"

„Sen laitaan katso", pyysi muukalainen,
„niin löydät siitä hiukan selvitystä!"

„Nään tutun oppilauseen: Tunne
itses!"

„Jos lyhtys siimestät, niin huomaat
kohta
kuvastimessa nimen selkeämmän."

Vei lyhdyn viitan alle piiloon viisas
ja katsoi kuvastinta, heti virkkoi:
„On siinä kumma sana:
— omatunto —
Oi, kuka, kuka olet, ihmevieras?"

Katosi outo kuvastiminensa.
Mutt' ääni kuului kautta sini-ilman
kuin kuiske länsituulen, joka, tullen
Korinton merta pitkin lauhkeana,
sivelee temppelien pylvästöjä:
„Oon henki ihmisyyden,
rakkauden."

Vaan ihmetellen seisoi filosoofi
ja piti viitan alla lyhtyänsä.
Nyt tuntui torin joukko —
ihmisiltä.
Ja katse lauhtuneena astui viisas
kuvastin-arvoitusta mietiskellen.

Sokrates.

Sokrates on muinaisen Kreikan lumoavampia vertauskuvia. Hän on todellakin mielenkiintosimpia persoonallisuuksia — hämmästyttävä, vilkas, vaikuttava, hieno — löydettävissä koko ihmiskunnassa. Sokrateen vaikutus filosofiaan ja maailman menoon on ollut suunnaton, ja hänen sivistykseen jättämänsä muistomerkit ovat säilyneet tähän päivään saakka.

Sokrates omisti neroutensa ihmisluonteen muovaukselle. Hän uskoi olevansa jotain erikoistehtävää varten. Varhaisesta lapsuudestaan saakka hän näyttää kuulleen jonkun sisäisen sielunsa äänen. Kriitillisinä hetkinä hän sai daemoniumiltaan, sisäiseltä opastajaltaan, ohjauksia ja varoituksia, varsinkin silloin, jos hän oli tekemäisillään jotain sellaista, joka oli ristiriidassa hänen kauneimpien pyrkimystensä kanssa. Omituista kyllä-kin ,että hänen sisäistä ääntään ei kuulunut hänen kuuluisan oikeudenkäyntisä aikana. Siitä hän teki sen johtopäätöksen, että kuolema oli hänelle hyvä asia.

Vaikka Sokrates olikin tietoinen sisäisestä äänestään jo verrattain aikaisin, tapahtui hänessä hänen nuorena ollessaan muutos, jota voitanee pitää kääntymisenä. Sanotaan, että hän oli sotamiehenä Kreikan armeiassa ja omasi tavallisuudesta poikkeavan vahvan ruumiin ja kestävyyden. Eräänä päivänä hän huomasi tarttuneensa maahan kiinni moniksi tunneiksi ja olevansa jonkinlaisessa haltioitumistilassa, hänen voimakas ruumiinsa tuli voimattomaksi ja hänen henkensä siirtyi toisiin maailmoihin. Tämä tapaus muodostui käännekohdaksi hänen elämässään; hän tointui tainnostilastaan ja omasi uuden tietoisuuden, joka muutti hänen elämänsä toiseksi. Siitä alkaen hän uskoi saaneensa kutsumuksen opettaa kanssaihmisiään.

Hänen menettelytapansa olivat omaperäiset ja ainutlaatuiset. Ne olivat, varsinkin toisina aikoina, äärimmäisen kiihdyttäviä. Keskustelun aikana hän saattoi tehdä kuulijoilleen kaikenlaisia kysymyksiä. Hän saattoi pyytää heitä määrittelemään jotain asiaa,

keskustelunaihetta, laatua y.m. Sitten hän tahtoi kuvauksilla ja esimerkeillä osoittaa esitetyt määritelmät epätarkoiksi ja virheellisiksi. Se saattoi johtaa uusiin määritelmiin, aiheuttaen ristiriitaisuuksia alkuperäisten selitysten kanssa, ja hänen kuulijansa lopulta joutuivat toivottomaan tilaan ja epäselvyyteen. He loukkaantuivat, kiihtyivät ja hämmästyivät. Hänen tarkoituksensa olivat kuitenkin hyviä ilman poikkeusta. Hänen repivä arvostelunsa, jota tavallisesti ei seurannut mitään rakentavia huomautuksia, olivat tarkoitetut opettamaan ihmisiä tutkimaan mielipiteitään ja olettamuksiaan yksityiskohdittain ennenkuin he omaksuvat niitä vakiintuneina todistuksina. Hän vastusti tutkimatonta elämää.

Hänen rehellisyytensä oli rajaton ja kaiken epäilyksen yläpuolella. Hänen tehtävänsä oli antautumus rehellisyyteen, ja hän kohotti sen tähän saakka kuvittelemattomaan asemaan. Hänelle se oli suurin sana elämässä — se oli todellakin Ylimmän Olennon vaatimaa laatua. Sokrates koetti opettaa ihmisille rehellisyyden taidetta. Rehellisyys oli kohtuullista, oikeudenmukaista ja luonnollisesti välttämätöntä. Se oli ihmiselämän suurin käsky. Oliko hän väärässä? Eikö meidän aikamme tässä suhteessa tarvitse mitään tällaista sanomaa?

Sokrates ei saavuttanut sielunsa suuruutta ilman taistelua ja vaikeuksia. Siitä on olemassa kertomus sukkelasta ulkomaalaisesta, joka sanoi tuolle filosoofille voivansa lukea hänen kasvoistaan monta pahetta ja intohimoa. Sokrates heti myönsi arvostelijansa olevan oikeassa, lausuen samalla sen huomautuksen, että „järki on syössyt ne valtaistuimeltaan".

Sokrateen aikoina ateenalaiset olivat vajonneet paheisiin ja turmeltuneet. Oli siis luonnollista, että sellainen filosoofi teki itselleen monta ja voimakasta vihamiestä. Hänen järkähtämättömyytensä aikansa paheitten parjauksessa ja hänen intohimoinen hartautensa hyveitten opettamiseen johti hänet perikatoon. Häntä syytettiin Ateenan nuorison turmelemisesta. Toinen syytös häntä vastaan tehtiin valtion jumalien pilkkaamisesta. Häntä tutkittiin, huomattiin syylliseksi ja tuomittiin kuolemaan. Hänet pakotettiin juomaan myrkkymalja, ja hän säilytti hilpeytensä ja rohkeutensa viimeiseen hetkeensä saakka. Platonin mukaan hän sanoi: „Krito, olen Asklepiukselle velkaa — muistatko maksaa velan?" „Velka pitää maksettaman", sanoi Krito, „onko mitään muuta?" Siihen kysymykseen ei kuulunut vastausta, mutta minuutin tai parin kuluttua kuultiin liikahtaminen, ja läsnäolijat ottivat peitteet pois hänen päältään; hänen silmänsä eivät liikkuneet, ja Krito sulki hänen silmänsä ja suunsa. Sellainen oli siis ystävämme loppu. Häntä voin sanoa viisaimmaksi, oikeudenmukaisimmaksi ja parhaaksi ihmiseksi, mitä milloinkaan olen tuntenut.

Kuten Jeesuskin, Sokrates ei kirjoittanut mitään.

G. E. O. K.

SINIVUOKKO.

Kevään hengetär taas kiehtoi
pauloihinsa inhan maan.
Korven routarinnan liehtoi
onneansa ottamaan.

Hääti hellä huomensuukko
hangen hallanhyisen jään.
Korven kaino sinivuokko
nosti onnenorvon pään.

Värjötellen sinihuuli
lauloi kevään lemmestä,
vaikka arpaa tuima tuuli
heitti heikon hengestä.

Mutta turhaan orpo rukka
ootti onnen tuloa.
Ystävättä korven kukka
kuiski suven suloa.

Yrjö Kaila. 16. 5. 1926.

Säll den . . .

För *Ihminen*
av
Guy Topelius.

On onnekas . . .

Ihmiselle kirj. *Guy Topelius.*
Suom. *Eino Sormunen.*

Op. 9. N:o 3.

Lento assai tranquillo ♩ = 40

Ihmiselle säveltänyt *Elias Kyander.*

Laulu.

Piano.

p

col Ped.

Säll den som har nå-got att vän - ta på och nå-gon att vän - ta

Jos kai - paat ko-ti-hin ys - tä-vää, on on-ne-kas kai-pa-us

mf

hem, men ve de mån-ga i en - sam vrå, Gud hål - le sin hand ö-ver dem —! Säl!
tuo; mutt' unhoon ja hyl - jä - tyk - si ken jää, hål-le Her - ra loh - tu - a suo —! On

mf

den som har någon att li - ta till när af - to nen fal - ler på.
on-ne-kas toiseen ken nojata saa, kun päi - vä mail - leen käy

pp

mf piu string.

Det gi - ves så sällan vad helst man vill och lyc - kan, lyc - kan, ack
Ah on - ni vain harvoja ra - kas - taa ja yö - hön, yö - hön, ah

mf

allarg. ff p rit.

lyc - kan är blott för de få och lyckan är blott för de få.
yö - hön ei va - lo - a näy ja yö - hön ei va - lo - a näy.

p

f allarg. rit.

Kirkon rakenne.

Vanhassa pakanallisessa temppelissä oli muusta yleisöstä verholla eli ovella eroitettu pyhäkkö. Ainoastaan papit olivat oikeutettuja astumaan tuohon pyhäkköjen pyhäkköön, jossa jumala otti vastaan sen tunnustetulle voimalle ja ylevyydelle tulevan kunnioituksen.

Kristinoppi on saattanut Jumalan lähemmäksi ihmistä, ja niin muodoin ei myöskään pakanallista temppeliä ole muutettu kristityksi kirkoksi. Pasilikka valittiin sitä tarkoitusta varten. Näitä rakennuksia käytettiin tuomiosaleina ja markkinapaikkoina. Ne olivat rahvaan kokoontumispaikkoja. Siten ne olivat demokraattisempia ja sopivampia uusille uskonnollisille aatteille. Kirkon tulee olla pienen taivaan maan päällä, paikkana, johon liittyy kaikki se kauneus, minkä silmä näkee, ja kaikki se hiljaisuus ja rauha, mitä sydän tuntee. Se oli oleva paikkana, jonne Isä tulee tapaamaan lapsiaan ja puhelemaan heidän kanssaan.

Oli luonnollista olettaa, että kun kristinoppi alkoi saada vaikutusvaltaa, tuli se asettamaan ristin huomattuun asemaan. Risti ei ollut lainkaan uusi, sillä se tunnettiin jo kauan ennen Kristuksen aikoja, mutta silloin se sai syvällisemmän ja merkityksellisemmän tarkoituksen, sillä se merkitsi kaiken pahan voiman poissulkemista ja poistamista.

Aikaisemmat kristityt ottivat nämä basilikat, ja lisäämällä niihin ristiosan, muuttivat ne kokonaisuudessaan ristiksi. Kirkon tehtävänä oli pitää ylhäällä Jesuksen standardia, ja siten siis aikojen kuluessa tultiin siihen, että kirkkoihin asetettiin korkeita torneja, jonka korkeimpana päätekohtana oli tuo voittoisa risti, merkiten hyvän voitonriemua pahuuden yli. — „Minä, jos minut nostetaan ylös maasta, olen vetävä puoleeni kaikki kansat."

Basilikan toisessa päässä oli tuomarinistuin, josta käsin oikeutta jaettiin. Tämä muutettiin pyhäköksi, joka useimmiten on kirkon itäisessä päässä. Siinä on alttari, ja uskovaiset istuvat kasvot alttariin ja itään päin. Koska aurinko nousee idästä kaikessa loistavuudessaan, niin on myöskin vanhurskauden aurinko nouseva parantavine siipineen. Jerusalemi, pyhä kaupunki, Jumalan Pojan lopullisen voiton näyttämö kuoleman yli, on myöskin idässä. Se kuvaa Kaikkivaltiaan kehoitusta: „Katsokaa minua, kaikki maailman ääret, ja tulkaa pelastetuksi, sillä minä olen Jumala, ja ei ole muuta Jumalaa kuin minä." Vilkkaalla mielikuvituksella ihminen voi pyhäköstä alttareineen ja kauneine valoineen nähdä taivaallisen ihanuuden.

Useimpien kirkkojen taka- eli läntisessä päässä on kastemaljakko. Se merkitsee ihmisen puhdistumista ennenkuin hän lähestyy pyhäkköä. Se on pyhä paikka eikä kukaan, jolla ei ole puhdas sydän ja puhtaat kädet, voi nousta Vapahtajan pyhälle vuorelle ja seisoa hänen paikassaan. Siten siis kastaminen on ulkonaisena näkyvänä merkkinä pahojen ajatusten poispesemisestä ja karkoittamisesta ihmissydämestä, ja siitä johtuvasta huonojen tekojen loppumisesta.

Kirkon kuorinkäytävät viittaavat siihen tiehen, jota myöten ihminen voi kävellä aistista sieluun, maallisesta henkiseen elämään. Kirkon pää eli se osa kirkkoa, johon kaikki käytävät johtavat, kuvaa sitä, mitä Jumala tahtoo ihmisen tekemään. On olemassa kuori ja pyhäkkö. Kuori on eroitettu kirkon pääosasta joko siten, että se on korkeammalla, tai on eroitettu esiripulla. Kirkon runko kuvaa tietoisuutta hyvästä ja pahasta, ja kuori kuvaa sitä sielun tilaa, jonka ihminen saavuttaa luopuessaan aistillisuudestaan; ainoastaan loisto ja kauneus ovat näkyvissä. Kirkon voitonriemu on siinä, että ihminen vapautuu hyvän ja pahan tiedon synnistä, tunnustaen yhden Voiman, yhden Läsnäolevan.

Siten siis uskovaisia kehoitetaan pitämään mielessään sitä osaa kirkosta, jossa pyhättö ja alttari ovat, että heissä syntyisi toivo ja pelastuksesta johtuvan riemun ymmärtämys.

G. H. W.

Messiaksen arvo.

Ymmärtääksemme kristinopin perustana olevia ajatuksia, on meidän tarkasteltava Jesuksen paljon merkitsevää elämää sellaisena, kuin se on esitetty Mattheuksen, Markuksen y.m. evankeliumeissa. Pääasiallinen kriitillinen probleemi todennäköisesti on ky-

symys Messiaksen arvosta. Mitä ymmärretään Messiaksen arvolla Vanhassa Testamentissa? Israelin kansa, vaikka se olikin ahdinkotilassa maanpaossa, odotti kaikesta huolimatta entisen kansallisen elämänsä — — Davidin valtakunnan entiselleen asettamista. He toivoivat sen toteutuvan heidän palatessaan omalle maalleen, ja siinä riemussaan he pitivät Syyrakkia luvattuna Kristuksena. Kambyses oikaisi heidän harhaluulonsa, ja hänen nimensä poistaminen Vanhasta Testamentista on parhaana todistuksena siitä vihasta, jonka hän sillä teollaan aiheutti.

Vähitellen kysymys voittoisan Messiaksen tulosta, joka pelastaisi Israelin vaivoistaan, muuttui etäisessä tulevaisuudessa tapahtuvaksi. Heidän toivonsa on yhä vieläkin kohdistettuna siihen onneen ja ennalleen saattamiseen, ei yksilöllisesti, mutta kansallisesti; sen lisäksi heidän odottamansa kuningaskunta on oleva maallinen — tässä maailmassa, eikä taivaallinen. Vähitellen tämä nationalismi muuttui individualismiksi; israelilaiset ovat jakautumassa kahteen eri ryhmään, vanhurskaihin ja jumalattomiin. Siinä siis monien, tällä ajanjaksolla muotonsa saaneitten, Vanhan Testamentin lausumain avain.

Turmeltuneitten rikkaus ja hyvinvointi on aiheuttanut uskollisille monta karvasta ajatusta; niitä tapaamme jo niinkin aikaiseen kuin 73:ssa psalmissa, jonka tekijä tuntee akuuttista tarvetta sen tulevan elämän alkamisesta, jossa nämä eroavaisuudet ovat tasoitetut. Danielin (v. 165 e. Kr.) kirjassa tätä Messias-käsitystä kehitetään edelleen. Uuden valtakunnan perustaa taivaasta tuleva mies, joka hävittää pakanat. Tämä käsitys selvittää edellisten profeettain määrittelemät ääriviivat. Sen lisäksi Daniel edellyttää vanhurskaille palkkiota ja turmeltuneille rangaistusta; tämä olettamus rajoittuu kuitenkin siihen olettamukseen, että jotkut hänen aikansa pelottomimmista marttyyreista nousevat kuolleista nauttiakseen uuden valtakunnan ihanuuksista, ja myöskin jotkut turmeltuneista, jumalattomista voivat nousta kuolleista kärsiäkseen rangaistuksen. Suunnilleen sellainen on alkuperäinen muoto, josta nykyaikaisen kristinopin dogmit — toinen tuleminen ja ruumiin ylösnouseminen — ovat lähtöisin. Danielin mukaan tämä liikkuminen tulee pian muuttumaan yleiseksi ylösnousemiseksi, viimeiseksi tuomioksi, vanhurskaan palkkioksi paratiisissa ja jumalattoman rangaistukseksi helvetissä. Tässä muodossa esiintyy usko Uuden Testamentin aikakaudella. Näytti välttämättömältä penkoa joitakin kohtia doktriinien historiasta, sillä yksi pääasiallisimpia probleemeja, joiden kanssa Uuden testamentin tutkija joutuu tekemisiin, on Jesuksen ja hänen apostoliensa suhde Messias-kysymykseen.

Aikaisempien apostolisten lähetyssaarnaajien pääasiallisimpiin tehtäviin kuului Jesuksen luvatuksi Messiaaksi todistaminen. Tutkijan olisi kuitenkin muistettava, että sanat Messias, Kristus ja Voideltu merkitsevät samaa kolmessakin eri kielessä. Aikaisemmat kristinopin opettajat, jotka käyttivät Kreikan kieltä, tunsivat ainoastaan yhden sanan. Hänen on siis ymmärrettävä, että toisiakin on pidetty Kristuksena — myöskin Vanhassa Testamentissa, esim. Syyrakki (Jes. 45/1), ja joku tuntematon prinssi myöhemmässä psalmissa (Ps. 2/2).

Tässä emme voi käsitellä kaikkia sitä, mitä uudenaikaiset tieteilijät ovat sanoneet Jesuksesta ja Messiaksen arvosta. On olemassa neljä päämahdollisuutta, nimittäin: 1) että Jesus piti itseään Messiaksena heti alusta alkaen, 2) että hän ainoastaan vähitellen alkoi käsittää olevansa Messias, 3) että apostolit vasta mestarinsa kuoleman jälkeen keksivät Messiaksen arvon, ja 4) että Messiaksen arvo oli vasta myöhemmän dogmaattisen kristinopin opinkappale, ja että evankeeliset uskonopit — nykyisessä muodossaan — olivat kirjoitetut tarkoituksella antaa niille Jesuksen auktoriteetti. Monet tieteilijät kernaasti kokonaan poistaisivat Messiaksen arvon Jesuksen elämästä, sillä siitä johtuu, että heidän uskontonsa perustaja rajoittuu ei ainoastaan juutalaiseen kansakuntaan, vaan juutalaisen kansakunnan erikoisen kehitysjakson aikalaisiin. Vaikka hyväksymmekin Messiaksen arvon, jää ratkaisematta vielä muitakin probleemeja, esim. seuraava: Oliko kärsimys ja ristiinnaulitseminen välttämätön osa Messiaksen työssä? Apostolien teot 3/18, 4/27 ja 8/32. ja Luukkaan 24/26 viittaavat siihen. Jesaijan kirjan erinäiset kohdat, esim. 53, puhuvat sellaisen olettamuksen puolesta. Muutamat tieteilijät ovat sitä mieltä, että nämä kohdistuvat persooniksi kuvattuihin israelilaisiin. On myöskin mahdollista olettaa, että näillä kohdilla tarkoitetaan joitakin aikansa sankareita, esim. Sheshbazzaria tai Zerubbabelia. On vielä olemassa muitakin sellaisia kohtia, esim. Sak. 12/10, ja toinen psalmi.

Mutta jos oletetaan, että kuolema ja Kristuksen tuska olivat Messiaksen työn välttämättömiä osia, on sittenkin vielä ratkaistava kaksi kysymystä: Täydensikö jalomaineinen ylösnouseminen Hänen työnsä, avaten valituille iankaikkisen pelastuksen portit, tai onko Hän tuleva toisen kerran, jolloin — Danielin mukaan, kuolleet pitää herätettämän ja maallinen valtakunta on alkava? Kristinoppi on omaksunut viimeisen vaihtoehdon, pitäen itsepintaisesti kiinni kristinopin aikaisemmin omaksumista tätä kohtaa koskevista doktriineista. Esim. anglikaaninen kirkko vieläkin toistaa kaavaketta: „Hän nousi taivaaseen. Sieltä Hän on tuleva jälleen tuomitsemaan eläviä ja kuolleita. Uskon ruumiin ylösnousemiseen!"

Kaikesta huolimatta jää edelleenkin kysymyksen alaiseksi, josko ruumiin ylösnousemisopilla kaikissa suhteissa on suurtakaan vaikutusta nykyaikaisiin mieliin. Aikaisemmatkin kirkon opettajat tunsivat samoja vaikeuksia (Tessal. 2/2 ja Piet. 3/4). Puheena olevat seikat selventävät sen, että käsiteltäessä kristinopin aikaisempia probleemeja ei pidä unhottaa juutalaisten laskemaa perustaa, ja tutkija tulee huomaamaan sen väitöksen todenperäisyyden, että katolinen kristillisyys oli alkuperäistä juutalaistutettua kristillisyyttä. Kirkon suhde kirkkoisiin viidennellä ja kuudennella vuosisadalla oli sama kuin hurskaan juutalaisuuden suhtautuminen kreikkalaiseen mietiskelyyn kristinopintakaisella aikakaudella.

S. B. S.

PILVIEN PAPITAR.

(Lempi linnulleni)

Ihmiselle kirj. luutnantti *Pertti Uotila.*

Pääskynen pienonen, hienonen hento,
Sä kerkeä kenokaula,
Lentele, liitele korkealle
Ja kevähän kunniaks laula.

Pääskynen, piiskunen, riemurinta,
Sä sirkeä sinimieli,
Kiitele kilpaa tuulien kanssa
Ja viserrä kultakieli.

Pääskynen, piiskunen, sievä ja sorja,
Sä virkeä valkorinta,
Kaiuta kauaksi ilmojen halki
Sun toivoas rakkahinta.

Lentele, liitele korjissa kaarissa
Taivahan sinikumuun,
Lentoas kaunista katsellessa
Ei mene mieleni sumuun.

Pääskynen, auringon armahin lintu,
Sä pyhäinen papitar parhain,
Juhlamielellä tervehdin
Sua varjosta pihlajatarhain.

Lentele metsien, järvien yllä
Ja kylien, korpien päällä,
Liitele taivaan sinistä selkää
Pohjolan poutasäällä.

Kirkkaalla mielellä, kirkkaalla kielellä
Kertoile kirkkainta untas,
Suomeni suvinen taivas on
Sinun välkkyvä valtakuntas.

Ruskin taidearvostelijana.

Ruskin, tähdätessään täydelliseen makuun kykynä ottaa vastaan puhtaudessaan ja täydellisyydessään moraalista luonnettamme kiinnostavien materialisten lähteiden tuottama suurin mahdollinen nautinto, varmaankin jättäytyi sellaisten heikkojen määritelmien valtaan, jotka eivät määrittele mitään, muussa tapauksessa hänen on täytynyt tähdätä kokonaan toisenlaiseen makuun kuin mitä sillä yleensä ymmärretään. Asian laita on näet siten, että jonkun aikakauden hyvä maku on naurunaiheena jo seuraavalla aikakaudella. Hyvän maun standardia ei ole milloinkaan ollut, eikä tule vastakaan olemaan. Miksi siis maku olisi rajoitettava materialisiin lähteisiin? Runous, kaunopuheisuus ja musiikki eivät ole materialista laatua. Ne varmaankin ovat riippuvaisia hienoimman ja kultivoituneimman maun vaikutuksesta.

Viime vuosina estetiikasta on koetettu tehdä tiede — nykyään kaikki tahdotaan lyödä tieteeksi. En kuitenkaan ole selvillä siitä, josko näistä pyrkimyksistä olisi taiteelle koitunut mitään todellista hyötyä. En myöskään ole taipuvainen olettamaan, että taiteen tai taideteosten arvostelun periaatteita selvittelevien huoliteltujen teosten lukemisesta olisi sanottavampaa hyötyä. Olen lukenut mielenkiintoisen teoksen Wagnerista, mutta kuitenkaan en voi sanoa, josko se olisi auttanut minua ymmärtämään hänen musiikkiaan sen paremmin.

On olemassa taideteoksia, joita jossakin paikassa ihaillaan ja maksetaan niistä satumaisia hintoja, mutta joista kuitenkaan en pidä. Se on makuasia. *Chacun a son gout*, kuten ranskalaiset sanovat, ja sillä hyvä.

Ruskin on huomatuin kaikista englantilaisista taidearvostelijoista viimeisten kuuden vuosikymmenen aikana, ja hänen ansionsa ovat parhainta laatua. Myöskin hänen tuotteensa on asetettava tavallisen kritiikin yläpuolelle. Ne varmaankaan eivät ole tieteellä kyllästytettyjä vaikka hän onkin aina ylläpitänyt sitä ajatusta, että hän voisi ahtaa palavat ja ylevät ajatuksensa järjestelmäksi, tahtoi aina esiintyä enemmän opettajana kuin runoseppänä. Hän oli kuitenkin runoilija sanan parhaassa merkityksessä, ja hänen kirjoituksensa suuri viehätys johtuu niiden ylevästä ja runollisesta luonteesta. Tunnusomaista Ruskinin tuotteille on hänen harras luonnonrakkautensa ja todella taiteellinen mieltymyksensä kauniisiin aatteisiin ja näyttämötaiteellisiin vaikutelmiin.

Siinä suhteensa hänen kuvailemiskykynsä hakee vertojaan — hänellä on kielen rikkaus, mielikuvituksen mahti, hehkuva ihailemisinto ja erinomainen esittämiskyky, joka asettaa hänet aikansa etevimpien proosakirjailijoitten joukkoon. Ammatiltaan hän oli taidemaalari, ja vaikka hän ei milloinkaan saavuttanut huomattavampaa asemaa taiteenharjoittajana, oli hän kuitenkin ahkera ja antautuva oppilas, ja hänestä tuli pian oivallinen arvostelija estetiikan alalla, joskin määrätyssä piirissä. Ruskinin ihanteellinen luonteensävy salli hänen kiintyä ainoastaan taiteen korkeasti ihanteellisiin puoliin; hän saattoi innostua Italian suurten taidemaalarien tuotteisiin, mutta ei näytä osoittaneen sanottavampaa mieltymystä eikä oikeudenmukaista arvonantoa hollantilaiselle taiteelle.

Realismi ei häntä miellyttänyt. Englantilainen taidemaalari Turner oli Ruskinin beau ideal, ja tämän lahjakkaan mutta haaveksivaisen ja epävakaisen miehen nerous muodostui hänelle jonkinlaiseksi esikuvaksi. Sanotaan, että Ruskin on *tehnyt* Turnerin, ja jossakin suhteessa Turnerin voidaan sanoa *tehneen* Ruskinin. Hän varmaankin tarjosi tuolle innostuneen taidearvostelijan rakkaudentyölle tyhjentymättömän työmaan. Kaiken sen lisäksi Ruskin teki taiteelle suuria palveluksia vieroittaessaan yleistä suosiota vanhanaikaisista ja sovinnaisista kauneusmuodoista ja ahjatessaan huomiota luonnollisiin maisemien kauneusaiheisiin, joita tuo suuri englantilainen maalari kykeni loihtimaan esiin sellaisella ihmeellisellä voimaperäisyydellä. Ruskinin maailmalle antamaan sanomaan sisältyi oikeudenmukainen ja tunnollinen kauneuden kunnioittaminen vastakohdaksi silloin muodissa olleille enemmän keinotekoisille esityksille. Ja kukaan ei tätä tiedoitusta olisi kyennyt kertomaan innokkaimmin ja kaunopuheisemmalla kielellä.

Ruskinin nerous on yleensä taipuvainen jaloon idealismiin ja poeettisiin näkemyksiin. Niinpä hän Frondes Agrestes'en taivasta koskevassa luvussa tekee kysymyksen: „Onko lukijalla käsitystä siitä, mitä pilvet ovat?" Sitten hän jatkaa suurenmoisella tavallaan kuvaustaan siitä, miltä ne näyttävät hänen

taiteellisissa silmissään, josta seuraavat rivit ovat esimerkkinä:

„Tai nuo taivaanrannalle keräytyvät sotapilvet, lohikäärmeenharjaiset, tulikieliset, miten niiden utuinen voimakkuus on ohjaksiin pantavissa? Mitä ovat nuo palaset, joita ne ahmivat utuisilla huulillaan, karistaen maahan mustan vaahdon hiutaleita? Taivaallisen meren yhteenliittyneitä leviataaneja — niiden sieraimista suitsuu savua ja niiden silmät ovat kuin aamun silmäluomet; niitä ei voida lävistää miekalla, keihäällä eikä harppuunilla. Missä ratsastavat niiden armeijain kapteenit? Missä on niiden marssin raja? Raivoisalla huminalla ne seuraavat toinen toisiaan aamustailtaan — mikä on se kolaus, joka on ne iskenyt kappaleiksi — mikä on se käsi, joka on ne ohjannut samaa tietä takaisin, josta ovat tulleetkin?"

Tämä on Shellyn tapaista, mutta ei vähimmässäkään määrin meteoroloogista.

G. C.

„Mens sana in corpore sano"

Ihmiselle kirj. vapaaherra *Harry Palmén.*

Terve sielu terveessä ruumiissa. Tuo ikivanha roomalainen viisaudensääntö on vuosisadasta toiseen säilynyt perintö, ja sille annetaan täysi tunnustus vielä meidänkin päivinämme. Tämä perusajatus kannusti vanhan Kreikan rakentajia pitämään huolta ruumiillisten rikkauksiensa kehittämisestä. Kyky vastustaa persialaisten hyökkäyksiä olisi varmaankin ollut vähäinen, elleivät ruumiilliset harjoitukset olisi terästäneet ja karaisseet kasvavia sukupolvia. Ja tuskinpa vanha henkinen kulttuuri ilman sitä olisi pystyttänyt ikuisia entistä Kreikkaa muistuttavia muistomerkkejä. Silmiinpistävimpiä ruumiillisen kulttuurin vaikutuksia henkiseen kulttuuriin ovat ne kauniit ihmismuodot, jotka sen ajan kuvanveistäjät ovat ikuistuttaneet, antaen siten elottomalle aineelle sellaisen elollisuuden, jota nykyajan taiteilijat turhaan ovat koettaneet jäljitellä. Ja koska ei voida väittää, että nykyajan henkinen kulttuuri olisi alemmalla tasolla kuin muinaiskreikkalaisten, ja tämä taidelaji on kuitenkin pysähtynyt kehityksessään, näyttää sen tosiasian selitys olevan etsittävissä siitä seikasta, että nykyään ei ole sellaisia esikuvia, jotka ruumiillisen kulttuurinsa puolesta olisivat verrattavissa Pheidiaksen ja Praxiteleksen käytettävissä olleisiin esikuviin. Tokkopa nykyajan ihmisjoukot voisivat esittää ainoatakaan sellaista yksilöä, jonka ruumiillinen kauneus olisi kehittynyt niin sopusuhtaisesti ja niin täydellisesti, kuin noiden vanhojen veistosten esikuvat ovat olleet.

Meidän täytyy tunnustaa, että kuvanveistotaide tämän ajanjakson kuluessa on siksi vähän edistynyt, että aikakaudellamme ei ole mitään ylvästeltävää. Koko edistys sisältyy siihen, että tämä taidelaji on avartanut toimialojensa rajoja ja on tehty monipuolisemmaksi. Myöskään ruumiillisessa kulttuurissa emme ole sivuuttanut muinaiskreikkalaisia. Että tämä kehityksen pysähtyminen henkisen kulttuurin alalla, kuvanveistotaiteessa, johtuu mielenkiinnon vähenemisestä ruumiillista kulttuuria kohtaan, näyttää jotensakin luonnolliselta. Mutta eikö tästä voitaisi muodostaa henkisen ja ruumiillisen kulttuurin välistä yhdyssidettä, jossa ruumiillinen kulttuuri olisi perustana ja henkisen kulttuurin kehityksen edellytyksenä. Tällaiselta tutkistelulta emme luonnollisestikaan voi odottaa yhtä selviä tuloksia kuin kuvanveistotaiteeseen nähden, sillä asian luonnostahan seuraa, että tämä taidelaji riippuu ruumiillisesta kulttuurista enempi kuin muut taidelajit.

Jos tarkastamme historiallista kehitystä, huomaamme toisenkin esimerkin korkeasta ruumiillisen ja henkisen kulttuurin samanaikaisesta kehityksestä. Tällä tarkoitan roomalaista valtakuntaa. Sellaisen maailmanvallan luominen varmaankin vaatii karaistua ja voimakasta kansaa. Historista tunnemme myöskin sen seikan, että roomalaiset osoittivat ruumiilliselle kulttuurille erikoista mielenkiintoa. Joku voi kylläkin väittää, että kulttuuri painui alaspäin keisarivallan aikoina ja maailmanvalta särkyi. Tämän johdosta tahtoisin ainoastaan huomauttaa, että se aiheutui etupäässä ruumiillisen kulttuurin laiminlyönnistä. Asian laita on näet siten, että mitä suuremmaksi roomalaisten valta kasvoi, mitä useampia alusmaita siihen liitettiin, ja

myöskin sitä harvemmin roomalaiset ottivat osaa sotiin ja valloitusretkiin. Sotaisia harjoituksia tosin korvattiin rauhallisella urheilulla, mutta lisääntyvä hyvinvointi ja ylellisyys hävitti vähitellen mielenkiinnon niitäkin kohtaan.

Meidän ei kuitenkaan tarvitse palata ajassa näin etäälle taaksepäin hakeaksemme henkisen ja ruumiillisen kulttuurin yhteisvaikutusta todistavia esimerkkejä. Myöskin nykyajasta on löydettävissä monta mielenkiintoista seikkaa. Nykyaikaisten suurten sivistyskansojen keskuudessa on niin yksityisten kuin hallituksenkin taholta ruumiilliselle kulttuurille osoitettu suurta huomiota. Että henkinen sivistys on saavuttanut korkeimman tason niissä maissa, joissa urheiluharrastus on ollut huomattava, ilmenee useammastakin eri tapauksesta. Varsinaisista kulttuurimaista mainittakoon ainoastaan Englannin maailmanvalta. Tuskinpa missään maassa urheiluharrastus on siinä määrin temmannut mukaansa kaikki yhteiskuntakerrokset, saaden aikaan voimakkaan ulkonisen vallankehityksen korkean henkisen kulttuurin kerallä, jonka täydellisyys on johtanut harvinaisen sopusuhtaiseen kehitykseen, lyöden leimansa koko kansan kaikkiin yhteiskuntakerroksiin. Tähän voitaisiin ehkä huomauttaa, että monetkin kansat, joiden urheiluharrastukset ovat saavuttaneet erikoisen korkean tason, eivät henkisesti ole jaksaneet saavuttaa kulttuurin korkeinta huippua. Voimme viitata Amerikkaan. Asian laita lienee siten, että tällä kansalla ei ole vielä ollut tarpeeksi aikaa sitä varten. Voisimme myöskin viitata omaan itseemme. Tuskinpa olemme vielä päässeet samalle tasolle vanhojen kulttuurimaiden kanssa. Omasta puolestani tahtoisin mainita, että niiden kansojen, joiden urheiluharrastukset ovat korkalla kannalla, henkinen kehitys jo-ko jo on saavuttanut samanlaisen tason, tai on voimakkaasti kehittymässä ja tulee saavuttamaan saman tason urheiluharrastusten kanssa.

Emme siis voi kieltää sitä tosiasiaa, että henkinen ja ruumiillinen kulttuuri ovat aina kulkeneet käsi kädessä. On siis osoitettava, että ruumiillinen kulttuuri on korkean henkisen kulttuurin perustana, ja että asian laita ei voi olla päinvastainen. Sellainen ajatus voi syntyä ainoastaan niissä aivoissa, joiden ajatustapa ei milloinkaan ole ollut omakohtaisten urheiluharjoitusten ja harrastusten vaikutuksen alaisena.

Pysyvä henkinen kulttuuri edellyttää tervettä ruumista. Ehkä joku tiedemies, olipa hän sairas tai terve, voi alallaan saada aikaan sankaritekoja, ehkäpä kokonainen miespolvikin sellisten yksilöitten jälkeläisiä voi pitää sivistyksen lippua korkealla, mutta miten käy tulevien sukupolvien? Ne kaatuvat pois, elleivät saa tuoretta verta muualta. Ja että ihmisen ruumis vaatii luonnollista liikuntaa, on itsestäänkin selvää. Ihminen ei ole luotu yhteiskunnallisten olojen pakosta syntyneitä olosuhteita varten, jotka, varsinkin mitä kaupunkipaikkoihin tulee, eivät voi tarjota ihmisen olemassaololle välttämätöntä luonnollista liikuntavapautta. Sellaisissa tapauksissa ihmisen on etsittävä jotain muuta korvausta luonnonihmisen vapaan liikunnan kautta saamalle ruumiilliselle karkaisemiselle. Siksi sen ei saa antaa uhata yhteiskunnan olemassaoloa, sillä sen vaikutus kansakuntaan on liian suuri. Olemassa olevat vaikeudet eivät kuitenkaan estä ihmistä etsimästä korvausta urheilusta.

Ei ole olemassa mitään loogillisia ja tarkkoja todisteita siitä, missä määrin ruumiilliset harjoitukset vaikuttavat ihmisen sielunelämään, ja missä määrin ne kykenevät luomaan tervettä sielua terveeseen ruumiiseen. Voimme ainoastaan viitata kokemukseen. Terveellä ihmisellä on suurempi toimintahalu kuin sairaalla. Myöskin toiminta on intensiivisempää ja pitempiaikaista. Ruumiilliset harjoitukset kannustavat ihmisen halua voittamaan vaikeudet, olemaan vahvempi ja terveempi muita ja tulemaan kaikessa ensimäiseksi.

Jokainen, joka itse on urheillut muodossa tai toisessa, tietää varsin hyvin, miten puhdistavasti se vaikuttaa ihmisen ajatusmaailmaan, ja missä määrin se kykenee kohottamaan ajatukset jokapäiväisyyden yläpuolelle. Uskallan olettaa, että se kansa ja kansakunta, joka oivaltaa työskennellä ruumiillisen kulttuurin kehittämisen hyväksi rinnakkain henkisen kulttuurityön kanssa, tulee saavuttamaan korkeimman sivistystason. Ne tekevät paljoa enemmän maansa ja kansansa hyväksi kuin kuivat politikot, jotka eivät ole käsittäneet, että terveen sielun edellytyksenä on terve ja voimakas ruumis.

Hypnotismi ja alitajunta.

(Jatkoa siv. 80.)

Hypnoosin soveltaminen, kuten yleensä oletetaan, ei rajoitu heikkohenkisiin ja tahdonvoimaltaan heikkoihin ihmisiin. Se käsitys, että hypnoottisen tilan aikaansaamisen ehdottomana ehtona olisi domineeraavan, määräävän tahdonvoiman läsnäolo, on jo nykyään luettava kuuluvaksi menneitten aikojen jäännöksiin. Hypnoosin mahdollisuus riippuu yleensä hypnotisoitavasta itsestään eikä suinkaan hypnotisoitsijasta. Kyky toimia kohdistavasti näyttää olevan keinotekoisen unen aikaansaamisen pääehtoja. On perin vaikeata hypnotisoida lapsia ja heikkomielisiä ihmisiä. Hypnotisoinnin jälkeen useimmat vaipuvat horrostilaan, ja on varsin todennäköistä, että jokainen terve ihminen voi menestyksellisesti vastustaa toista hänen hypnotisoimisyrityksissään. Siinä tapauksessa, että vastaanottavainen ihminen, joka keskittää ajatuksensa yhteen objektiin, saavuttaa hypnootisen tilan verrattain helposti, ja kestää siksi kunnes hypnotisoitu joko vaipuu todelliseen uneen tai herää hupnotisioijan tahdosta.

Ajan mittaan on syntynyt koko joukko erilaisia hypnotisoimisteorioita. Voimme kuitenkin ilman muuta luopua kaikista elimelliseen magnetismiin tai sähköfluiduumeihin nojautuvista teorioista. Ne, jotka julistavat omaavansa sellaisia ominaisuuksia, ovat ehdottomia puoskareita. On varmempaa ja todennäköisempää perustaa koko kysymys hermostoon, kuin olettaa hypnoosin johtuvan magnetismista tai sähköfluiduumeista. Hypnoosi merkitsee, että jos ajatus kohdistetaan määrättyyn kohteeseen, jää hermoston muu osa hypnotisoijan suggestionin alaiseksi. Hypnotisoija toimii tajunnan takapuolella, ja tajunta näyttää olevan verrattavissa hajamielisyyteen eli sellaiseen tilaan, joka tunnetaan nimellä defensiivinen unitila. Hermosto kuitenkin kykenee toteuttamaan annettuja ohjeita ja suorittamaan muita joko kortikaalista tasoa alempana tai samalla tasolla olevia velvollisuuksia, riippuen muista mahdollisesti samanaikaisesti tapahtuvista prosesseista.

G. E. O. K.

Tiibetin monimiehisyys.

Tiibetti on yksi niitä harvoja maita, jossa monimiehisyys, polyandria, yhä vieläkin on olemassa alkuperäisessä matriarkaalisessa muodossa. Miehet tavallisesti, joskaan ei välttämättä, ovat veljiä, ja morsian hankitaan aina oston kautta. Miehistä vanhin, ellei toisin ole järjestetty, on tavallisesti oletettu „isä", ja toisia pidetään „setinä". Sellaisen järjestelmän ehdottomana seurauksena on naisen domineeraava, s. o. määräävä asema seurapiirissä, ja siitä myöskin ovat johtuneet erinäisten heimojen „kuningattaret", joista Kiinan aikaisemmissa kronikoissa mainitaan melkoisella kummastuksella.

Kuitenkaan ei näytä todennäköiseltä, että monimiehisyys ja matriarkaalisuus olisi välttämättä monivaimoisuuden ja patriarkaalisuuden edelläkävijä. Päinvastoin näyttää siltä, että monimiehisyys ei milloinkaan ole voinut olla yleinen. On varsin mahdollista, että monimiehisyys on ollut tuloksena olojen pakosta muutamissa sellaisissa paikoissa, jossa elinehdot ovat raskaat, ja ihmisten lisääntymisen rajoittaminen sen takia välttämättömämpi kuin jossain muualla. Matriarkaalisuus näyttää joka tapauksessa olevan melko suuri erehdys, sillä se johtaa auttamattomaan esivanhempien ja perhesuhteiden sekaantumiseen. Tiibetissäkin vallitsee monivaimoisuus rinnan monimiehisyyden kanssa varakkaiden keskuudessa, mutta köyhien pohjoisten arojen paimentolaisten keskuudessa yksiavioisuus on yleisenä sääntönä.

K.

LEPOHETKI.

Kun etsin lepoa, kun etsin rauhaa
ma sielulleni tuokioksi vain,
niin silloin ajatukset tulla pauhaa
jo yksitellen sekä joukottain

Ne tulevat ja niiden annan tulla,
kun pakoon en ma pääse kuitenkaan,
ja onhan silloin pieni ilo mulla,
kun jonkun lennosta ma kiinni saan.

Ensi Lahdensuu.

Sydän ja sielu.

Ihminen tuntee sisimmässänsä elävän, väräjävän sydämen; ulkonaisesti se on kylmä ja koskematon, kylmä omille tuskillensa, parantumattomille haavoillensa.

Kun sydän on särkynyt, on se kykenemötön tehtäväänsä. Se kestää aikansa, ja jää odottamaan kuihtumistansa ja kuolemaansa.

Elämä siirtyy pois kuorestansa; ruumis hajoaa, ja ihmisolio lakkaa olemasta ajassa. Hän siirtyy ikuisuuden kentille, tulee tietoiseksi omasta jumalallisesta syntyperästään, tarttuu kiinni ikuisen elämänsä lankaan ja sitoo sen uuteen sydämeensä, — lapsen sydämeen, ja astuu uudelleen ihmismaailmaan. Mutta tuo uuteen sydämeen kätketty elämä on unohtanut entisyytensä. Uutena ihmisenä rientää hän eteenpäin kuin perho kukasta kukkaan, yhä kiihkeämmin ja kiinteämmässä piirissä, päivä päivältä ja vuosi vuodelta, — hakien, etsien, ikävöiden.

Mutta aikaa myöten vesilähteet, joista hän sammuttaa janoansa, kuivuvat, ja uusia löytäessään oppii hän itse siirtymään syrjään, yksin, unohdettuna ja loppuun kuluneena, antaaksensa tilaa niille, joiden sydän vielä uhkuu elämää ja onnea.

Näin käy elämän perästä. —

Milloin opimme läksyn, jota tuo elämästä väräjävä sydän meille opettaa? Milloin opimme nurkumatta ANTAMAAN, — haavoja sydämeemme saamatta? Milloin opimme tajuamaan sydämemme sisäistä laulua, jossa on ikuinen elämä ja uudestisynnyttävä voiman sävel?

Hyvinkää, 15. 5. 26.

A. M-A.

Parempi on ajatella:

Jumalaa,	kuin	Pahaa,
Valoa,	„	Pimeyttä,
Rakkautta,	„	Vihaa,
Kauneutta,	„	Rumuutta,
Puhtautta,	„	Epäpuhtaita asioita,
Iloa,	„	Kurjuutta,
Onnellisuutta,	„	Mielenmasennusta,
Muita ihmisiä,	„	Itseään,
Sopusointua,	„	Suhdattomuutta,
Lepoa,	„	Mylläkkää,
Rauhaa,	„	Sotaa,
Luottamusta,	„	Epäluottamusta,
Rohkeutta,	„	Pelkoa.

„Ja vielä, veljet, kaikkea mikä on totta, mikä on rehellistä, mikä on oikeudenmukaista, mikä on puhdasta, mikä on rakastettavaa, mikä on hyvältä kuulostavaa; jos on jokin hyve, ja jos on jotakin kiittämisen arvoista, sitä ajatelkaa." Fil. 4/8. X.

Mietelmiä.

Hyvä omatunto on sielulle samaa kuin ruumiille terveys. *J. Addison.*

Maassa rauha, ihmisille hyvä tahto. *Pyhä Luukas.*

Lootuskukkia.

Rikkaimmankin ihmisen, jos hän ei ole mieleltään tyytyväinen, täytyy kestää kipua ja vahingoita. Köyhää tyytyväisyydessä elävää ihmistä voidaan todellakin kutsua rikkaaksi.

Jos joku sinua vahingoittaa, älä anna valtaa vihalle ja kiroukselle. Totuuden voima lakastuu suuttumuksen ja vihan läsnä ollessa.

Mikä tahansa sinulle aiheuttaneekin tuskaa, älä haavoita sillä kanssaihmisiäsi.

Jokainen kaunis sana ilman vastaavia toimenpiteitä on verrattavissa upeaan ja kirkasväriseen, mutta tuoksuamattomaan kukkaseen. Se ei tuota minkäänlaisia hedelmiä.

Totuuden opettaja ei riitele kenenkään kanssa tässä maailmassa.

Sellaista paikkaa ei ole maassa, ei taivaassa, ei meressä eikä kallioitten kolossakaan, jossa paha työ ei tuottaisi kärsimystä sen tekijälle.

Dhamapada.

Hermosto.

(Kirj. *Ihmisen* lääketieteellinen kirjeenvaihtaja.)

Useimmilla ihmisillä on joku omituinen tapa eli jonkinlainen persoonallinen hermovika. Yleisin niistä ehkä on tapa astua katukivityksen neliölinjojen yli. Tohtori Johnsonin pikkutavat ovat yleisesti tunnettuja. Kävellessään pitkin aituuviertä hänellä oli tapana koskettaa jokaista sivuuttamaansa aitapylvästä, ja jos hän epäili sivuuttaneensa jonkin huomaamattaan, ei hän saanut rauhaa ennenkuin hän oli palannut kappaleen matkaa taaksepäin korjatakseen mahdollisen erehdyksensä.

Näiden omituisten tapojen syy on löydettävissä joko rotuhistoriasta tai henkilöitten aikaisemmista vaiheista ja suhteista. Ne henkilöt, joille ne ovat ominaisimpia, ovat tavallisesti hermostuneita luonteenominaisuuksiltaan.

Napoleon oli yksi niistä, ja hänen tiedetään olleen erikoisesti hermostuneen henkilön. Hänen hermostuneisuutensa vaikutti usein haitallisesti hänen fyysilliseen olemukseensakin. Hänellä oli monenmoisia pikkujuonia. Ratsastaessaan jonkin kaupungin katuja pitkin hänellä oli tapana katsella ylöspäin ja laskea sivuuttamansa ikkunat.

Muuan englantilainen kertoi hiljattain hänelle ominaisista tavoistaan. Milloin hän vaan näkee vuokra-autorivin, laskee hän yhteen niiden numerot ja jakaa luvun neljällä, ja jos numero sattuu olemaan tasan jaollinen neljällä, tuntee hän erikoista mielihyvää. Myöskin jos hän sattuu kuulemaan takaapäin tulevan ajoneuvon kolinan, kiirehtii hän automaattisesti askeleitaan ehtiäkseen ennen sitä lähimmälle ylimenopaikalle.

Monilla ihmisillä on tapana vetää otsahiuksiaan ajatellessaan jotain tärkeätä asiaa. toiset hierovat nenäänsä ja toiset nojautuvat oikealla kädellään leukaluutaan vastaan. Suuri Rubens tapasi pukeutua suurlähettilääksi valmistautuessaan johonkin vaikeaan tehtävään. Viktor Hugolla oli tapana järjestää suuret juhlat muutamille harvoille ennenkuin hän ryhtyi johonkin suureen kirjalliseen tehtävään.

Nämä pikkutavat on kuitenkin eroitettava sellaisesta taikauskosta kuten esim. Byronilla oli. Hän nimittäin pelkäsi astua vasemmalla jalallaan johonkin huoneeseen. Balzak pelkäsi astua sellaiseen huoneeseen, jossa paloi kolme kynttilää. Ne ilmiöt ovat patologista laatua, ja jotakuinkin jokainen ihminen kärsii yhdestä tai toisesta hermovammasta.

Keväinen kävelyretki.

Tule, hyvä ystävä, mennään vastaanottamaan kevättä. Aurinko paistaa jokaisella tiellä ja lämmin ilma houkuttelee ummehtuneesta huoneesta raikkaaseen ilmaan.

Kävelyretkellämme kuljimme laajojen valkoisessa ja satroosinvärisessä kukkaispuvussaan koreilevien hedelmäpuuistutusten poikki. Vienosti taipuvat hedelmäpuut sirottelivat taukoamatta kukkasiaan vihreälle nurmelle, peittäen sen valkoisella kukkaismatolla.

Tahrautumattomat lumivalkeat kukkaset näyttivät meistä puhtauden symbooleilta.

Tiemme kulki edelleen rehevien viheriäisten kenttien poikki kukoistavalle niitylle, jota koristivat mitä kirjavimmat värit. Kirkas puro kiemurteli hopeaisena nauhana kukkaisrikkauden keskellä, sen yli kaartui tummansininen taivas ja taivaalla ajelehti valkoisia kesäisiä pilviä. Vienosti kohoavassa pyökkipuumetsässä, joka näytti tarjoavan meille suloisen lepopaikan nuorten lehviensä siimeksessä, levittäytyi tuo kuva eteemme kaikessa ihanuudessaan. Vaipuneina sen ihailuun istuimme käsi kädessä, ja pehmeä keväinen tuuli imarrellen hiveli poskipäitämme. Pikkulinnut visertelivät kevätlaulujaan päämme päällä olevilla oksilla ja sirkat sirittivät ruohikossa yksitoikkoisia sirkutuksiaan. Mikään ei häirinnyt idyllisen yksinäisyytemme rauhaa, joka tunkeutui sielumme sisimpiin soppeloihin vaivuttaen meidät maailman menon unhoittavaan haaveiluun. — Emme ajatelleet pois pakenevia minuutteja, vaan antauduimme kokonaan tuon toukokuun päivän ihanan puhtauden valtaan ja sydämissämme toivoimme voivamme nauttia kauan, kauan tästä luonnon rauhasta. Vasta sitten kun pitenevät varjot huomauttivat illan lähestymistä, irtauduimme tästä paratiisimaisesta paikasta.

Palasimme kotiin virkistyneinä ja vahvistuneina, valmiina uuteen touhuun ja toimintaan. *A. F.*

Mestarin käsky.

(Jatko siv. 92.)

Nekin, jotka Kristukseen uskovat, tekevät tuon äärimmäisen yksinkertaisen opin monimutkaiseksi ja kiistelevät keskenään kaikenlaisista pikkuasioista. Vain ani harvat ovat osanneet omaksua tuon opin sellaisenaan. Yksi niistä harvoista on pelastusarmeijan, tuon valtavan maailmanliikkeen perustaja, kenraali William Booth, joka sanoo upseereilleen, joita hän lähettää maailmaan: „Meidän oppimme on yksinkertainen, meidän moraalinen lakimme mahtuu yhteen ainoaan sanaan: *rakasta!*” Eikö tunnukin uskalletulta lähettää heitä taipaleelle tällaisin evästyksin? Se panee meidät pitkäksi aikaa miettimään. Lopuksi kuitenkin tulemme siihen tulokseen, että tuo vähäiseltä näyttävä evästys sittenkin riittää, ja että siinä on runsaasti se, minkä matkalle lähtijä tarvitsee.

Rakasta, rakasta *kaikkia* eroituksetta. Siinä onkin se salaisuus. Jos rakastamme yhtä, voimme vahingoittaa toista. Mutta joka rakastaa kaikkia samalla tavoin, hän ei voi loukata ketään.

Tämä on kaikkien uskontojen perusajatuksena ja moraalisten lakien pohjana, vaikka se aina ei olekaan niin selvästi havaittavissa. Joka rakastaa lähimmäistään, hän ei voi häntä vahingoittaa.

Oletko, veljeni, koettanut rakastaa lähimäistäsi? Oletko koettanut, milloin sitä on vaadittu, luopua omista eduistasi lähimäisesi hyväksi? — Jos olet sen tehnyt, tiedät, mitä se sinulle maksoi, varsinkin, jos tuo lähimmäisesi, jonka hyväksi uhrauduit, ei ollut mieleisesi. Silloin tulit tuntemaan, että ei ole mitään luonnonvastaisempaa kuin tämä, ei mitään niin vaikeata kuin tuon puheena olleen „oikopolun” kulkeminen.

Se onkin totta. Jokainen, joka on ottanut ensi askeleensa tällä tiellä, tietää, että ei mikään ole sen vaikeampaa, ja että se on suorastaan mahdotonta toteuttaa.

Se on mahdotonta siksi, että emme voi antaa mitään, mitä meillä ei ole. Rakkaus ei ole meissä. Itsekkyyttä meissä vain on, senhän jokainen rehellinen ihminen tunnustaa.

Mutta hän, joka neuvoi tien, antoi myös ohjeen miten sitä on kuljettava.

Ja itse edellä astuen Hän sanoo niille, jotka haluavat häntä seurata: „Pysykää minussa ja minä teissä. Niinkuin oksa ei voi tuottaa hedelmää itsestään, ellei se pysy viinipuussa, samoin ette tekään, ellette minussa pysy. Minä olen viinipuu, te olette oksat. Joka pysyy minussa ja minä hänessä, hän tuottaa paljon hedelmää, sillä ilman minua ette voi mitään tehdä.” (Joh. 15. 4—5).

Rakkaus on Jumalasta. Jeesus Kristus on Jumalasta, valo valosta, kuten on sanottu. Yhdistämällä itsensä meihin hän teki meidät mahdollisiksi Jumalan rakkauden osallisuuteen. Kristus on puu, me olemme oksat. Hän on meri, me olemme kanavia, joita myöten Jumalan rakkaus virtaa maailmaan.

Mutta me olemme huonosti hoidettuja ka-

navia, tukkeutuneita ojia, täynnä syntiä ja itsekkyyttä. Kun tämän meren vesi johdetaan kanavaan, huuhtelee se pois kaikkea törkyä ja likaa, kunnes tuosta kanavasta on tullut kunnollinen johdatin, jota myöten jumalaiset rakkaudenvirrat johdetaan maailmaan.

Meidän ei siis tarvitse, kuten useat ovat taipuvaisia luulemaan, itse hosua ja ponnistella tuossa perkaustyössä ja pusdistuksessa, ainoastaan avata sulku ja antaa puhdistavan veden virrata sisään.

Meidän ei myöskään tarvitse nähdä vaivaa kypsyttääksemme itsessämme rakkauden hedelmiä. Ne hedelmät, jotka omalla voimallamme kypsyvät, ovat kitkeriä ja myrkyllisiä, elleivät itsensä viinipuun, Kristuksen nesteet kulje kauttamme ja synnytä meissä oikeita hedelmiä.

Sentähden sinä vaeltaja, joka olet jo väsynyt kulkemaan maailman korpia ja tunnet itsesi uupuneeksi ja heikoksi kantamaan lain kuormaa — laske kätesi Mestarin käteen, hänen, joka sanoo: „Jos te pysytte minussa ja minun sanani pysyvät teissä, niin anokaat mitä ikänä tahdotte ja te saatte sen." Hän, joka antoi lain, lupaa myös voimaa sen täyttämiseen.

Ilma Wirtala.

Uskon psykologia.

Elämä ei ole mikään painajainen eikä maailma ole viljelykselle kelpaamaton aavikko. Pikemminkin se tykyttää ja sykkii maailman sopusoinnun rytmin mukaan. Uskon silmillä katsoen se on itse Jumalan ilmestys.

Terveelle ihmiselle pessimistiset käsitykset universumista ja elämästä on sula mahdottomuus. Ken on nauttinut kohtalaista hyvää onnea ja menestystä, varmaankin vaistomaisesti kieltäytyy sellaisesta opista, jonka mukaan elämä on täynnä sen valoisia puolia himmentäviä epäkohtia.

Keskinkertaisen vahvalle luonteelle kärsiminen on ilmiö, johon on rohkeasti käytävä käsiksi, eikä suhtauduttava siihen kuin moraalisen tai ruumiillisen murhan pakenemiseen. Suuri enemmistö voisi elää vähintään hyödyllistä elämää, jos ihmiset koettaisivat seurata sen käsityksen maksimia: „Älä pelkää mitään, vaan ota parhain kaikesta."

Jotkut voivat olla luottavaisia eivätkä tee kysymyksiä, mutta toiset tahtovat päästä täydellisempään käsitykseen kaikesta siitä, mitä uskoon sisältyy. Se osa uskoa, jonka kanssa psykoloogi tulee tekemisiin, on usko kaikkivaltiaaseen voimaan, joka yhdistää rajattoman rakkauden ja hyvyyden. Ei siis ole tarpeeksi luottaa tähän voimaan, sillä luottamus saattaa olla toimeton. Usko on välttämätöntä toimintaa, ja ihmiselle on opetettu, että usko ilman töitä on kuollutta. Luottamus saattaa olla turvallista ja tyydyttävää, mutta uskoa pitää yllä ja henkevöittää jumalallinen sisäinen pakko.

Ihmiselämässä jokainen mentaalinen toiminta aiheuttaa vissin määrän uskoa, ja pelosta vapautuminen vaatii määrättyä henkistä toimintaa, nimittäin tahdon uskoa. Siinä toiminnassa ihminen osoittaa uskovansa johonkin totuuden muotoon ja lopuksi myöskin Jumalaan. Usko Jumalaan on maailman suurin dynaaminen voima ja kaiken todellisen onnistumisen välttämätön edellytys. Luja positiivinen usko opettaa ihmistä yhdistämään voimat Jumalaan ja poistamaan sielustaan pelon luomat vuoret. Ihmiselle on sanottu, mitä sellainen sinapinsiemenen kokoinen usko voi saada aikaan, ja laajentaen näkemystään ihminen tulee piankin huomaamaan, että hänen uskonsa Jumalan lapsena on vastustamaton.

Edesmenneinä aikoina ihmisen mielen on saattanut vallata pelottavat ajatukset, sillä hän ei ymmärtänyt sitä, että vaikka mikä tahansa muu tällä materialisella planeetalla on saattanut hyljätä hänet, ei Jumalan rakastava suojelus ja jalous kuitenkaan tule kääntämään hänelle selkäänsä. Heikkokin käsitys siitä tosiasiasta, että Jumala on ehdottomasti luotettava ja muuttumaton, vapauttaa mielen kaikenlaisesta pelosta ja avaa ihmiselle tien siunaukseen ja terveyteen, onneen ja hyvinvointiin.

Usko vie ihmisen toivon ja luottamuksen toisella puolella olevaan „varmuuden" valtakuntaan; toivo odottaa saavansa, mutta usko katsoo läpi sen verhon ja tietää, että hyvä on tulossa. Jokapäiväinen Kristuksen läsnäolon tunteminen ja tunnustaminen, että usko voittaa mielen ja muut ristiriitaisuudet, poistaa pelon aiheuttamat negatiiviset ajatukset.

Q. W.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Canada, Port Arthur:
Korte, Erikc J., v.konsuli, 188, Lorne Street.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Helsinki, Santahamina:
Syrjä, Niilo, vääpeli, Ilmailukoulu.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Mikkeli:
Leppänen, Anni, rouva.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.

Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtiiä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Gebhard, Meri, rouva, Itäinenk. 24. B.
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Rae, Anni, liikeapulainen, Läntinenk. 5.
Samstén, Katri, konttoristi, Sirkkalank. 42.
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Veteli:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Maailman paras hihna „CAMEL HAIR"

on todellisuus eikä kuvitelma.

Kaikkia laatuja

Karva-,

Kumi-,

Puuvilla-,

Deckel-,

Siirto-,

Elevaattori-

ja

Nahka-

sekä

„Camelata"-

HIHNOJA

Puuvillakuivaus-vilttejä

ja

Kumivalssin-päällyksiä

Pegamoidia

valmistaa

The Camel Brand BELTING

REGISTERED TRADE MARKS

THE REDDAWAY BELTING

REG.

NOT A MIRAGE BUT A REALITY

THE STRONGEST BELT IN THE WORLD

F. Reddaway & Co Ld.

PENDLETON, MANCHESTER

Kaikkia laatuja

Pellava-,

Hamppu-,

Imu-,

Kumi-,

Ilmapaine-,

Höyry-,

Teräsvahvis-tettuja,

Vesipaine-

ja

Pelastus-

LETKUJA

Kumi-, Hamppu-

ja

Asbestitiivisteitä,

Suflettikankaita

valmistaa

F. REDDAWAY & Co

Richardinkatu 4, HELSINKI, Puh. 6346 & 11908,

O.Y. GUTENBERG A.B. HELSINKI.

N:o 6–7. (Uusi sarja) Kesä–Heinäkuu 1926. 4:s vuosik.

HINTA 5 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Maunu Teräkivi, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Muukalaisenkatu 4. C. 18. Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, It. Viertotie 67, Helsinki.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 40: —, 1/2 v:lta 25: —, ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 80: —, puolelta v:lta Smk 45: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttoremme, It. Viertotie 67, Helsinki, puhelin 99 24, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

Ihminen

N:o 6—7. (Uusi sarja) Kesä—Heinäkuu 1926. 4:s vuosik.

Ihmisen tulee olla niinkuin valtameri, joka vastaanottaa mutaisia virtoja tulematta itse likaiseksi. — Nietzsche.

Ti-me-kun-dan.

Kirj. G. E. O. Knight.

Rouva Millicentin hyvin suorittamaa käännöstä kiittäen on yleisö nykyään saanut haltuunsa sellaisen teoksen, joka jo aikoja sitten olisi pitänyt tulla käännetyksi. Ti-me-kundan on legenda äärimmäisyyteen saakka armeliaasta prinssistä, ja on se buddhalaisen maailman perintöä sekä yksi yleisistä, vaikkakaan ei kaikkein yleisimmistä mysterionäytelmistä Tibetin kielletyssä maassa.

Näytelmä alkaa mystillisellä rukouksella Bodhisattva Chenraisin puoleen, joka on ruumistuneena Tibetin Dalai-Lamaan. Om! ma-ni-pad-me-Hum! Kunnia Lotuskukan sisällä olevalle Helmelle! (Buddhan pyhiä oppeja). Tämä Chenraisin ylistysvirsi kaikui Bhe-té-maan pääkaupungissa, jonka kuninkaana oli Sa-Kyong-Tra-pel, eli „ylevän maineen maallinen vartija". Tällä kuninkaalla oli kolme tuhatta ministeriä, ja näillä oli valta kuudenkymmenen eri maakunnan hallitsijaprinssin yli. Kuningas oli hyvin rikas; hänellä oli paljon kallisarvoisia jalokiviä, mutta paitsi niitä oli hänellä ihmeellinen, mystillinen helmi, jota nimitettiin Go-do-pung-chum. Hänellä ei kumminkaan ollut yhtä monta vaimoa kuin kuningas Salomolla; niiden luku oli ainoastaan 500. Mutta näin suuresta rikkaudesta huolimatta puuttui kuninkaalta hyvin paljon: hänellä ei ollut ainoatakaan poikaa. Kuningas oli tämän johdosta hyvin murheellinen ja neuvotteli eräänä päivänä asiasta hoviastroloogiensa kanssa. Nämä neuvoivat kuninkaalle, että „hänen tulisi antaa kunnia Kaikkein Korkeimmalle", hänen tulisi alistaa demoonit tahtonsa alle ja antaa almuja köyhille. Kun nämä hartauden toimitukset olivat suoritetut, näki kuningatar Gel-dan-zan-mo eräänä yönä hyväenteisen unen, että hän tulisi synnyttämään pojan. Gel-dan-zan-mo oli nainen, joka oli voittanut naisen kahdeksan pahetta (varomattomuus, karkea kieli, halveksuminen, kerskaaminen, tuijottaminen, kevytmielisyys, karkea käyttäytyminen ja varastaminen). Nähtyään unen meni hän kuninkaan luo ja ilmoitti tälle: „Minun ruumiini pyhistä kätköistä on syntyvä poika, jonka hallussa on oleva suuri viisaus ja joka tulee jatkamaan kuninkaan sukua."

Tämän kuultuaan tuli kuningas hyvin iloiseksi ja antoi laamoille määräyksen suorittaa kolminkertaiset, tiedon, uskollisuuden ja hyvyyden, juhlamenot, että he manauksien ja maagillisen tikarin avulla karkoittaisivat pahan, sekä pyhää ristiä ja uhrimiekkaa kohottamalla kukistaisivat hengen viholliset ja toisivat alas ilon ja siunauksen.

Määrättynä aikana syntyi prinssi, ja hänen syntyessään ei kuulunut muuta kuin Om! ma-ni-pad-me-Hum! Prinssille annettiin nimeksi Ti-me-kun-dan (Tahraton). Hän osoittaitui jo pienestä pitäen ihmelapseksi: viisivuotiaana oli hän taitava kirjoituksessa, laskennossa ja kielenkäytössä, logiikassa eli filosofiassa, mystillisissä opeissa eli teologiassa, parantamisessa ja mekaanisessa taidossa. „Hän osasi kaikki Sastrat", t.s. uskonnolliset kommentariot eli filosofiset teokset.

Kun oli kulunut muutamia vuosia, tuli kuninkaan luo ministeri Ta-ra-dze ja ilmoitti, että oli tullut aika prinssin mennä naimisiin. Kuningas ja ministerit neuvottelivat asiasta ja valitsivat Lotus-maan kuninkaan tyttären,

Men-de-zan-mo'n prinssille puolisoksi. Ti-me-kun-dan hyväksyi isänsä valinnan ja meni sovittuna aikana naimisiin Men-de-zan-mon kanssa. Heille syntyi kaksi poikaa ja yksi tytär. Mutta vaikka prinssin rakkaus vaimoonsa ja lapsiinsa oli hyvin suuri, ei hän sittenkään ollut onnellinen. Kuningas tiedusteli syytä poikansa alakuloisuuteen ja tämä vastasi, että jos hän voisi vapautua kaikesta, niin olisi hän myöskin vapaa kaikista kärsimyksistä. „Olen nähnyt palatsin portin ulkopuolella ihmisten tuskia, olen nähnyt ihmisiä, jotka ovat vailla turvaa ja kaikkea omaisuutta; jos saisin jakaa köyhille isäni kokomaa omaisuutta, niin voisin kokonaan vapautua kärsimyksistä." Kuningas vastasi, että hänen ainoa halunsa on, että hänen poikansa olisi onnellinen, ja antoi hänelle aarreaittansa avaimet, sanoen: „Annan sinulle luvan käyttää minun omaisuuttani, että olisit onnellinen." Ja niin alkoi Ti-me-kun-dan vapauttaa ihmisiä köyhyydestä ja kurjuudesta.

Jotenkin samoihin aikoihin tapahtui, että „hiekkaisen rajamaan kuningas" — Mahtava Puinen Valtaistuin —, joka oli luopio, kutsui luokseen palvelijansa, ja ilmoitti heille, että prinssi Ti-me-kun-dan jakeli kaikille, ilman mitään eroitusta, isänsä omaisuutta. Sitten kysyi hän läsnäolijoilta, että kuka heistä olisi halukas menemään hänen luokseen ja pyytää häneltä Go-do-pung-chum helmeä, jolla on niin suuri mystillinen voima? Sille, joka sen helmen hankkisi, lupasi hän puolet valtakunnastaan.

Silloin astui esille eräs vanha brahmiini, sanoen, että hän tahtoi lähteä matkalle ja hankkia kuninkaalle sen helmen. Kun hänelle oli hankittu puku ja kun kaikki oli valmista matkaa varten, lähti brahmiini retkelle. Tultuaan Bhe-té-maahan asettui hän istumaan prinssi Ti-me-kun-danin palatsin eteen ja alkoi itkeä. Muuan ministereistä lähestyi tällöin brahmiinia ja kysyi häneltä, mistä hän tuli ja mitä hän tahtoi. Brahmiini vastasi, että hän oli kuolemaisillaan nälkään. Ministeri meni prinssin luo ja kertoi hänelle brahmiinista. Ti-me-kun-dan asteli reippain askelin brahmiinin luo ja sanoi: „Kerro minulle, mitä tahdot, nopeasti ja rohkeasti! pyyntösi on jo minun puolestani täytetty!

Brahmiini pani kätensä ristiin ja virkkoi rukoillen: „Minun nimeni on Lo-tro — Järki. Olen nälkäisen perheen pää ja ympärilläni on kotona suuri joukko lastenlapsia, joilla ei päivisin ole mitään ruokaa, vaan jotka ovat aina nälässä; ne tulevat iltasin kotiin aivan alastomina, sillä heillä ei ole vaatteita. Ole sentähden meille armelias ja täytä minun sydämeni pyyntö! „Olen koko elämäni ajan, aivan kuolemaani saakka, rukoileva puolestasi. Om! mani-pad-me-Hum!"

Prinssi vei silloin brahmiinin aarreaittaan ja antoi hänelle monta kallisarvoista jalokiveä, mutta brahmiini vastasi, ettei hänen tulonsa tarkoituksena olleet ne jalokivet, jotka prinssi hänelle antoi, vaan että hän tahtoi, että prinssi antaisi hänelle Go-do-pung-chum helmen. Prinssi vastasi tähän: „Sitä ei isäni ole minulle luvannut, vaan on hän, päinvastoin, sanonut, että me emme saa sitä luovuttaa kenellekään, sillä jos me sen teemme, niin seurauksena siitä on oleva eripuraisuus. Ota sen sijaan nämä kalleudet, jotka sinulle annan ja kieltäydy kaikesta toivosta Pungshumiin nähden!"

Tähän vastasi brahmiini: „Se, että et voi pakoittaa itseäsi antamaan minulle tuota helmeä, osoittaa, että itse asiassa et tahdokaan antaa kaikkia, mitä sinulta pyydetään. Tällainenko sinun valasi onkin? Näiden jalokivien tarpeessa en minä ole. Saat pitää ne itse!"

Ti-me-kun-dan selitti brahmiinille, että meren syvyyden valkoinen nymfi oli kerran lahjoittanut tämän helmen Sang-gye O-Pamelle, eli Buddha Amitabhalle ja että hänen isänsä oli sen saanut Äärettömältä Valolta. Se, että hänen isänsä oli niin rikas ja hyvä ja että hänen valtakuntansa oli niin mahtava, on kokonaan Go-do-pung-chumin ansiota. "Mutta", lisäsi prinssi, „koska kuitenkin almujen antaminen kuuluu uskontoon, ja vaikkakin minun elämäni menisi sinun tähtesi turmiolle, oi, sinä brahmiini Lo-tro, niin tahdon antaa sen helmen sinulle."

Ja prinssi antoi helmen brahminille, kehoittaen häntä kiiruhtamaan kotiinsa, sanoen: „Kun isäni saa tietää helmen katoamisesta, tulee hän seuraamaan sinua, ottaakseen sen sinulta pois, eikä siinäkään kylliksi: hän on ottava myöskin henkesi." Brahmiini ylisti prinssiä tämän jalomielisyydestä ja kiiruhti kotimaahansa, helmi mukanaan.

Kului useita kuukausia, mutta vihdoin huomattiin, että helmi oli poissa. Ministerit, kuningattaret ja koko kansa oli suruissaan. Ministeri Ta-ra-tzo virkkoi silloin kuninkaalle: „Oi, kuningas, sinä, kansojen hallitsija, kuule minua! Poikasi on antanut Go-

do-pung-chumin, tuon jalon helmen, ajattelemattomasti maan viholliselle. Ellet minua usko, niin tarkasta koko aarreaittasi. Pung-chum on nyt kadonnut; mitä olet tekevä pojallesi? Etkö antaisi häntä lain rangaistavaksi, niinkuin hän rikoksensa puolesta on ansainnut?"

Ministeri sai asian tutkiakseen, sillä kuninkaan mieli oli synkkä. Isä meni seuraavan aamun sarastaessa poikansa luo ja vaati tätä tunnustamaan koko totuuden. Ti-me-kun-dan lankesi maahan isänsä eteen, pani kätensä ristiin, aivankuin rukouksessa, mutta ei kyennyt virkkamaan ainoatakaan sanaa.

„Onko se totta, että olet antanut Pung-chumin maamme viholliselle?"

Prinssi ajatteli itsekseen, että hänen on parasta kertoa kaikki, niinkuin oli tapahtunut, ja hän vastasi isälleen: „Se, mitä sinulle on kerrottu, on aivan totta, minä annoin helmen eräälle miehelle, joka oli äärettömän köyhä, jolla ei ollut ruokaa, jonka ruumis oli kuihtunut nälästä ja janosta; minä annoin sen brahmiinille, joka oli tullut Raja-maasta. Pyydän, ettei isäni minua siitä nuhtelisi."

Tämän kuultuaan kaatui isä tajuttomana maahan, mutta kun hän vähän ajan kuluttua virkosi, selitti hän pojalleen, kuinka väärin oli tämä tehnyt antamalla pois Go-do-pung-chumin; että nyt tulee hän kadottamaan valtakuntansa, sillä se on hajoava kaikille tuulille. Ti-me-kun-dan vastasi tähän, että almujen jakaminen on hänen suurin ilonsa. „Tahdon antaa kaikki, mitä minulta pyydetään, vaikkapa niinkin suuria uhreja kuin vaimoni, poikani, tyttäreni ja vieläpä lisäksi elämänikin."

Senjälkeen kuningas, pitkän keskustelun jälkeen poikansa kanssa, päätti luovuttaa hänet lain täytäntöönpanijoille. Prinssi joutui pyövelien käsiteltäväksi, jotka riisuivat häneltä vaatteet, ruoskivat häntä, köyttivät hänen molemmat kätensä hänen selkänsä taakse, asettivat nuoran hänen kaulaansa ja kuljettivat häntä tällä tavalla häväistynä palatsin ulkopuolella.

Prinssin vaimon ja hänen lastensa suru oli sanoin kuvaamaton. Prinsessa Men-de-zan-mo kulki koko matkan miehensä jälessä ja itki ääneen. Hän oli aivan masentunut, kyyneleet tulvivat hänen silmistään; hän löi käsillään rintaansa ja hänen äänensä oli katkonainen ja käheä itkusta. Hän koetti valitellen selittää, että Ti-me-kun-dan oli aina ollut hyvyyden perikuva, että hän oli aina ollut armelias köyhille ja ilomielin auttanut jokaista, joka apua tarvitsi.

Ja kuningas sanoi ministereille: „Minun arvoton poikani on antanut vihollisellemme kalleimman helmen; kuinka olisi häntä siitä rangaistava? Harkitkaa tämä asia hyvin, te ministerit."

Yksi ministereistä ehdotti silloin, että prinssi elävänä nylettäisiin; toinen sanoi, että hänet tulisi pistää terävään seipääseen; kolmas ehdotti, että hänen jäsenensä yksitellen irroitettaisiin hänen ruumiistaan. Kuului myöskin sellaisia ehdotuksia, että hänen sydämensä kiskottaisiin irti, hänen silmänsä kaivettaisiin pois silmäkuopista, hänen verensä vuodatettaisiin tyhjiin, hänen luunsa ja lihansa murskattaisiin, hänen päänsä leikattaisiin poikki ja pantaisiin riippumaan palatsin portille, ja lopuksi ehdotti muuan, että prinssi, hänen vaimonsa ja lapsensa heitettäisiin mätäkuoppaan.

Mutta kuningas vastasi heille, että hänen poikansa kuului Bodhisattva sukuun ja lisäsi: „Teidän tulee harkita asiaa paremmin."

Silloin virkkoi ministeri Da-wa-zan-po, „puhtaan uskonnon ja suuren uskon mies", että kuninkaalla oli ainoastaan yksi poika; jos hän nyt tulisi surmatuksi, niin kuinka kävisi alamaisten ilman kuningasta? „Prinssi on, sitä paitsi, maailman ihme, Buddhan ihmeellinen ruumistus: hän on jo kylliksi rangaissut itse itsensä antamalla pois jalokiven; ehdotan sentähden, että hänet lähetetään maanpakoon."

Kuningas käski tuoda poikansa hänen luokseen. Prinssin vaimo ja hänen lapsensa seurasivat jälessä. He heittäytyivät maahan kuninkaan eteen, joka sanoi pojalleen: „Sinä olet antanut minun kalleimman helmeni maani viholliselle ja olet jakanut pois kaikki minun aarteeni. Minä olen nyt nöyryytetty ja minun viholliseni riemuitsee. Monien rikoksiesi rangaistukseksi ja monien väärien tekojesi palkaksi tulee sinun nyt lähteä karuun ja nälkäiseen Ha-shang-maahan, Demonien vuoristoon. Lähde sentähden matkalle aivan heti, äläkä ollenkaan viivyttele näillä mailla!"

Prinssi sai runsaasti lahjoja kotoa lähtiessään, mutta jakoi ne samalla pois, niin että hänelle itselleen ei jäänyt kerrassaan mitään. Hän kehoitti vaimoaan jäämään asumaan hänen isänsä luokse Lotusmaahan, missä hän olisi saanut oleskella palatsissa, mutta Mende-zan-mo ei tahtonut kuullakaan eroamises-

ta, vaan vastasi: „Me olemme olleet ystäviä onnemme päivinä, pitäisikö meidän erota nyt, onnettomuuden aikojen tullen?"

Prinssi yhä edelleen koetti suostutella vaimoaan jäämään, puhuen hänelle näin: „Paholaisien Vuori Ha-shangissa on karu ja hedelmätön; nälän ja janon sammuttamiseksi on siellä ainoastaan hedelmiä ja vettä; pukimina siellä tulee olemaan ainoastaan kasvien lehtiä ja vuoteena pelkkää ruohoa; seurustelukumppaneina päivisin on siellä oleva ainoastaan lintuja ja villipetoja ja öisin — demoneja. Se maa on täynnä kauhuja. Siellä sataa lunta päivät ja yöt, eikä ole minkäänlaista suojaa kylmältä ja kosteudelta. Jää, sentähden, isäsi palatsiin. Maanpakolaisuuteni päivät menevät hyvin pian ohi."

Mutta Men-de-zan-mo ei nytkään tahtonut kuulla miehensä matkalle lähdöstä ypö-yksin, ja kaikki tämän pyynnöt olivat prinssessaan nähden aivan turhia. Gel-dan-zan-mo, Ti-me-kun-danin äiti rukoili poikansa puolesta: „Te mahtavat, suuret, kymmenen suunnan Buddhat, Buddhien pojat, Arhatit, Bodhisattvat, maailmankaikkeuden neljä suurta suojelija kuningasta! Voiman ja vallan jumalat ja koko taivaallinen sotajoukko, maan suojelusenkelit, jumalat, nagut ja demonit! Pyydän teitä kaikkia, kulkaa minua! Suojelkaa tätä minun poikaani koko hänen matkansa aikana!" Näin rukoili hän, minkä jälkeen prinssi vaimoineen ja lapsineen lähti matkalle Ha-shangiin, Demonien vuorille. Ministerit, kuningattaret ja kansa tulivat hyvästelemään heitä ja saattaessaan kaikki valittelivat ääneen. Äiti-kuningatar virkkoi hyvästellessään poikaansa: „Kun kuulet kesäisin ukkosen jyrinän, niin muista, oi, poikani, että äitisi on kolmasti huutava sinua nimeltäsi, kolmasti kutsuen sinua: Ti-me-kun-dan! Ja sinä, poikani, kolmasti huuda häntä nimeltään, kolmasti kutsuen häntä: Gel-dan-zan-mo! Talven tuulien puhaltaessa muista, oi, poikani, että äitisi on kolmasti huutava sinua nimeltäsi, kolmasti kutsuen sinua: Ti-me-kun-dan! Ja sinä, oi, poikani, kolmasti huuda häntä nimeltään, kolmasti kutsuen häntä: Gel-dan-zan-mo! Kun kuulet keväällä käen kukkuvan, niin muista, oi poikani, että äitisi on kolmasti huutava sinua nimeltään, kolmasti kutsuen sinua: Ti-me-kun-dan! Ja sinä, oi poikani, kolmasti huuda häntä nimeltään, kolmasti kutsuen häntä: Gel-dan-zan-mo!"

Prinssi käännähti ratsunsa selässä ja katsahti taakseen, nähdäkseen viimeisen kerran kotinsa, joka hänen nyt täytyi jättää. Silloin lähestyi karavaania kolme kerjäläistä, pyytäen almua. Ti-me-kun-dan lahjoitti heille elefanttinsa, sanoen: „Vaikkakin nämä elefantit ovat suureksi hyödyksi vaeltajalle ja vaikkakin haluaisin ne hyvin mielelläni pitää, niin eivät ne kuitenkaan ole mitään pohjattomien rikkauksien helmisaaria! Hartaudessa vietetyn elämäni täydellistyttämiseksi annan teille, brahmiinit, almujen sijaan."

He kohtasivat pian muita kerjäläisiä ja prinssi lahjoitti heille kaikki hevosensa.

Men-de-zan-mo kävi surullisemmaksi päivä päivältä, sillä hänen mielestään „laakso tuntui niin autiolta ilman ihmisiä". Hänen miehensä uudelleen pyysi häntä palajamaan, sillä heillä oli jälellä pidempi matka kuin se, minkä he olivat jo kulkeneet, ja heidän edessään oli loppumattomia vaikeuksia: heidän tuli kahlata vesiä ja kiipeillä vuorien yli, ja villipedot tulisivat täyttämään heidän mielensä alituisesti kasvavalla kauhulla.

Mutta tälläkin kertaa Zan-mo kieltäytyi tottelemasta miestään ja niin he jälleen jatkoivat matkaansa, tullen pian kauniille ylängölle, missä oli mitä ihanin vuori-niitty ja paljon hedelmiä ja lintuja. Zan-mo ehdotti, että he olisivat jääneet sinne, mutta prinssi vastasi: „Jos olisin tottelematon isäni käskylle, niin tekisin syntiä. Ei, vaan minun on jatkettava matkaani Ha-shangiin asti!"

Kun he sitten olivat lähteneet jatkamaan matkaansa, tulivat lapset sairaiksi jaloistaan ja jäivät jälelle. Silloin rukoili prinssi: „Tämän maan jumalat ja vartijat, te suuret ja mahtavat! auttakaa meitä kulkemaan nopeammin!" Kun hän oli näin rukoillut, siirtyi vuori viisi mailia lähemmäksi. Kun he olivat tulleet niin kutsuttuun Elävän Valon Kuparimaahan, lähestyi heitä kolme brahmiinia, jotka pyysivät, että he olisivat antaneet heille kaikki kolme lastaan. Yksi brahmiineista, ijältään hyvin vanha mies, sanoi prinssille, että jos tämä antaisi hänelle kaikki kolme lastaan, niin se paljon helpottaisi hänen, brahmiinin, kotihuolia. Prinssi kieltäytyi ensin, sanoen, että ero lapsista olisi hänen vaimonsa surma, mutta mietittyään hetkisen virkkoi brahmiinille: „Minä olen tehnyt sellaisen lupauksen, että annan kaikki, mitä minulta pyydetään, ja sentähden minun täytyy nytkin antaa." Mutta arvellen, että hänen vaimonsa ei ehkä lapsia antaisi, sanoi hän

tälle: Zan-mo, menepäs tuonne metsään, kerää muutamia hedelmiä ja pyydä näitä miehiä vieraiksemme". Zan-mo totteli ja meni etsimään hedelmiä, mutta kovaksi onneksi ei niitä ollut lähitienoilla ja hänen oli pakko mennä kauemmaksi. Kun hän oli mennyt, antoi prinssi lapset brahmiineille ja nämä lähtivät kotiansa, lapset mukanaan.

Kun Zan-mo palattuaan sai kuulla, mitä oli hänen poissaollessaan tapahtunut, tuli hän hyvin surulliseksi. Silloin sanoi prinssi hänelle: „Kuuntele minua! Oletko unohtanut erään keskustelumme? Enkö silloin sanonut, että antaminen on minun iloni; että minä olen valmis antamaan oman vaimoni, lapseni ja vieläpä elämänikin, jos niitä minulta pyydetään". Muistatko, että sinä vastasit siihen: „En tahdo sinua vastustaa, sillä olemmehan yhtä korkeimman täydellisyyden etsimisessä! Mutta lupauksestasi huolimatta olet sinä nyt kuitenkin noin surullinen." Zanmo vastasi tähän, että hän ei saanut syleillä lapsiaan jäähyväisiksi, mutta että tästälähtien ei hän enää koskaan tahtoisi vastustaa prinssiä ainoallakaan sanalla.

Kulkiessaan tulivat he joelle, joka oli leveä, syvä ja jonka yli oli mahdoton päästä. Silloin rukoili prinssi: „Ylhäällä taivaassa oleva sotajoukko, te, jumalat, maan suojelusenkelit, suuret ja voimakkaat! rukoilemme teitä aukaisemaan tien tämän virran yli!" Hänen rukoiltuaan kerääntyivät vedet joen kummallekin puolelle ja joen keskelle ilmestyi tie, jota kulkien he tulivat toiselle rannalle.

Matkallaan kulkivat he erään paikan läpi, jota nimitettiin „Tuulen varistamaksi Ruusutarhaksi". Siellä kohtasivat he kaksi suurta jumalaa, Brahman ja Indran, jotka olivat puetut brahmiineiksi. Nämä jumalat tahtoivat tietää, oliko Ti-me-kun-danin armeliaisuus todellista, vai oliko se ainoastaan pettävää ja pintapuolista. He lähestyivät prinssiä, sanoen: „Oi sinä, suuri prinssi, me molemmat pyydämme sinulta almua!"

Ja prinssi kysyi heiltä: „Mistä te tulette? Mitä minuun itseeni tulee, niin olen aivan köyhä enkä tiedä, mitä teille antaisin."

„Me tulemme tuolta, Pa-ka maasta ja me pyydämme, että annat meille sinun vaimosi!"

Tämän kuultuaan prinssi ajatteli, että jos hän kieltäytyisi antamasta brahmiineille mitä nämä pyysivät, niin kaikki hänen siihenastiset hyvät tekonsa tulisivat tyhjiksi; ei, ajatteli hän, hänen täytyy antaa heille Zan-mo. Zan-mo teki myöntymyksen merkin ja poistui brahmiinien mukana vuodattaen runsaita kyyneleitä.

Mutta tuskin olivat he ennättäneet kulkea sataakaan askelta kun he palasivat takaisin ja selittivät Ti-me-kun-danille, että heidän pyyntönsä oli tehty ainoastaan hänen armeliaisuutensa koettelemiseksi, minkä he nyt olivat huomanneet todelliseksi; mutta prinssi vastasi heille, sanoen: „Minkä minä olen kerran antanut, sitä en milloinkaan takaisin vaadi. Hän kuuluu teille; viekää hänet mukananne!" Kun prinssi oli näin puhunut, ilmoittivat brahmiinit, että he olivat jumalia ja sanoivat: „Me emme tarvitse sinun kuningatartasi."

Sen jälkeen he osoittivat Ti-me-kun-danille kunnioitustaan ja tämä jatkoi matkaansa Zan-mon seurassa.

Pian sen jälkeen kohtasivat he tiellä pienen, ihananmuotoisen pojan, joka kantoi kädessään valkoista kristalliseppelettä. Poika sanoi: „Suuri prinssi! Kun olet kulkenut yhden mailin, niin tulet eräälle paikalle, missä Brahma-jumala tulee sinua kunnoittamaan läsnäolollaan."

Kuljettuaan tulivat he isolle joelle, missä he todellakin kohtasivat ruumistuneen Brahman. „Hän muutti sen paikan isoksi kaupungiksi ja prinssi ja hänen toverinsa oleskelivat siellä seitsemän päivää". Brahman koetti houkutella Ti-me-kun-dania jäämään sinne. „Täällä on sinulle tarjona koti ja hyvinvointi; sinulla on täällä mies- ja naispalvelijoita ja täällä olet sinä vapaa isäsi rangaistuksesta". Mutta Ti-me-kun-dan ei tahtonut kuulla sinne jäämisestä, sillä hän tahtoi totella isäänsä. Ja niin hän ja hänen vaimonsa jatkoivat matkaansa Ha-shangiin. He olivat nyt tulleet viiden mailin päähän „Demoonien Vuorilta", sen tulikuumine kallioineen, tummavarjoisine puineen, myrkyllisine kasvullisuuksineen, ruttotautia levittävine kohisevine koskineen; pian olisivat he siellä, missä vaaralliset käärmeet täyttävät ilman kostean-sumuisella hengityksellään, missä oleskelee tiikereitä, hyenoja, karhuja ja muita petoja, joille yksin ihmisen hajukin on vastenmielistä ja missä kaikki oli omansa täyttämään ihmisen olemuksen pelon ja kauhun tunteella. Mutta vihdoin tulivat prinssi ja hänen vaimonsa itse Ha-shangin alueelle, missä näkyi häjyjä demooneja valoisasta päivästä huolimatta. Heitä vastaan ryntäsi parvittain karjuvia ja kiljuvia villipetoja ja

heidän korvansa erottivat ruttovesien kaamean pauhinan. Zan-mo joutui näkemästään ja kuulemastaan kauhun valtaan, ja prinssi lausui silloin seuraavat sanat: ,Te suuret ja mahtavat jumalat, paholaiset, nagat, demonit ja maan jumalat! Te metsäkarjut, sudet ja raatelevaiset karhut sekä muut villipedot, kuunnelkaa vähän aikaa, mitä minä teille sanon: pidättäytykää veritöistä ja tulkoon mielenne tyyneksi ja rauhalliseksi!"

Silloin tyyntyivät kaikki häjyt henget. Kaikki villipedot lakkasivat tekemästä pahaa ja olivat niinkuin kesy koira, joka vahtiessaan heiluttaa häntäänsä. Linnut lensivät heidän ympärilleen laulaen tervetuliaislaulua.

Näin kävi heille mahdolliseksi raivata tiensä suurille Demonien vuorille.

„Vuoren huippu oli kokonaan lumen peitossa, sen kielekkeet olivat punertavaa multaa ja savea. Prinssin ja hänen vaimonsa saavuttua vuorelle alkoivat kuiviin ja lakastuneihin puihin puhjeta lehdet, kuivat lähteet alkoivat pulputa ja kaikki paikkakunnalla olevat jumalat, nagat, demonit, tuoksuista elävät ilmanhenget, lihansyöjä-vampyyrit, sarvipäiset paholaiset ja kuolleiden henget tekivät keskenään sovinnon. Kaikki ne, kuin myöskin tiikerit, leijonat ja karhut, sanalla sanoen, kaikki paikkakunnalla olleet elävät olennot tulivat yhdessä prinssin ja prinssessan luo lausumaan heidät tervetulleiksi. Mutta prinssi, jonka mieli oli kiintynyt keskittymisen hyveeseen ja sen siunauksiin, vietti aikansa mietiskelemällä Mahayana-oppia.

Kului pitkä aika. Zan-mo alkoi intohimoisesti kaivata poissaolevia lapsiaan ja pyysi miestään palamaan takaisin heidän omaan maahansa, mutta prinssi vastasi tähän, että aika ei vielä ollut täysi. Zan-mo meni silloin metsään ja kohtasi siellä papukaijan. Lintu osottautui taitavaksi keskustelijaksi ja Zanmo alkoi jutella sen kanssa! „Neuvo minulle paikka, missä olisi kaikkein mehevämpiä hedelmiä", virkkoi Zan-mo.

Papukaija johdatti hänet paikalle, missä oli hyvin paljon mehukkaita hedelmiä, ja kun Zan-mo oli saanut halunsa tyydytetyksi, sanoi hän linnulle: „Hedelmät olivat mieluisia sekä kielelle että silmille. Toivon, että me tapaisimme toisemme hyvin pian. Hyvästi."

Papukaija vastasi tähän: „Ellemme tapaa toisiamme tässä elämässä, niin ehkä tapaamme tulevassa". Tämän sanottuaan lintu lensi pois.

Matkalla miehensä luo tuli hän hyvin vuolaalle ja äänekkäästi lirisevälle joelle ja ajatteli itsekseen näin:

„Tämä joki aivan varmasti virtaa Kultaisen hiekan maahan. Tahdon sen mukana lähettää terveiset minun lapsilleni. Näin ajateltuaan virkkoi hän joelle: „Pyydän, että eroamisemme jälkeen kuluneet vuodet vierisivät sitä aikaa kohti, jolloin me kaikki olemme jälleen yhdessä."

Muutama päivä tämän jälkeen menivät lapset joen mutkille risuja keräämään ja virta kertoi heille silloin heidän äitinsä terveiset. Kun he olivat palanneet kotiin, löi brahmiinin vaimo pikku tyttöä useaan kertaan. Silloin lapsi, sydän ja mieli täynnä raskasta surua, kiipesi kauniin vuoren kukkulalle. Hänen sinne kiivettyään ilmestyi hänen läheisyyteensä lintu, jolla oli hyvin sointuisa ääni.

Tyttö virkkoi linnulle, sanoen: „Viivähdä hiukan minun luonani, sydämeni on niin surullinen. Jos satut matkallasi lentämään Demonien Vuorille, niin pyydän, kerro isälle ja äidille, että olomme täällä ei ole kylläkään odottamattoman huonoa, mutta että siitä huolimatta on näiden brahmiinien palveleminen kaikkea muuta kuin hauskaa, ja me olemme iloisia pikaisen näkemisen toivossa."

Lintu saattoi terveiset perille. Silloin tulivat sekä isä että äiti hyvin surullisiksi ja vuodattivat runsaita kyyneleitä, joista iso järvi paisui yli äyräiden ja sen rannalle kasvoi sandaalipuu, jonka juuret olivat kultaa ja jonka lehdillä ja kukilla oli turkooseja. Sillä oli tuhannen ja yksi kukkaa ja joka kukalla Buddhan valtaistuin, ja joka Buddha oli ominaisuuksiensa puolesta täydellinen mahtava Chenraisi.

Ja äiti rukoili prinssiä: „Kaksitoista oleskeluvuotta tässä maassa ovat jo kuluneet. Emmekö lähde takaisin omaan maahamme, sillä lapset ikävöivät äitiään."

Silloin prinssi vastasi: „Älä itke. Kotiin palaamisen aika on jo tullut." Näin sanottuaan hän nousi ja valmistautui matkalle. Kaikki jumalat, nagat, demonit, pedot ja linnut pyysivät heitä jäämään, mutta Ti-mekun-dan vastasi, että heidän täytyy nyt erota, sillä sellainen on elämän laki. „Jos emme tapaa toisiamme tässä elämässä, niin tapaamme joskus tulevaisuudessa."

Ja niin lähtivät molemmat siltä paikkakunnalta. „Kaikki siellä olevat elävät olennot

tunsivat surua heidän poislähdöstään ja seurasivat heitä pitkän matkan, mutta sitten alakuloisina kääntyivät ja menivät takaisin."

Kun lasten vanhemmat kulkivat kotiinsa päin, kohtasivat he matkalla sokean, vaimonsa taluttaman brahmiinin. Brahmiini kumarsi syvään prinssin edessä ja pyysi tätä antamaan hänelle silmänsä.

Prinssi ajatteli: „Tällä kertaa on minun antamiseni saavuttava lopullisen täydellisyyden", ja hän virkkoi vaimolleen näin: „Oi, Men-de-zan-mo, kuuntele minua. Anteliaisuuteni kruunaamiseksi ja täydellistyttämiseksi tulee minun kokonaan voittaa itserakkauteni." Tämän sanottuaan otti hän terävän veitsen oikeaan käteensä, ja pidellen vasemmalla kädellään koholla silmäluomiaan painoi uljaasti veitsen silmäkuoppiin, ja veren valuessa ja vaimonsa vastustellessa kaivoi itseltään pois molemmat silmänsä. Sitten asetti hän ne brahmiinin silmäkuoppiin ja puhui hänelle näin: „Hurskas brahmiini, kuuntele minua hyvin. Annan sinulle silmäni iloitaksesi näkemisestä; näin täydellistyneenä olet sinä näkevä kolme maailmaa, ja minua, joka nyt olen ilman silmiä, valistakoon opin valo, mikä kykenee poistamaan tietämättömyyden pimeyden. Ja olkoon tämä teko minun anteliaisuuteni loppu ja kruunu."

Mutta „Men-de-zan-mon surun poistamiseksi" ja tarinan onnellisen päättymisen vuoksi saa Ti-me-kun-dan näkönsä takaisin. Vanhemmat saavat lapsensa ja molemmat, sekä prinssi että prinssessa, tulevat kotimaahansa, jossa „äitikuningatar Gel-dan-zan-mo ja suuren valtakunnan päämies ottavat heidät sydämellisesti vastaan."

Viiden vuoden kuluttua muutettiin Ti-me-kun-dan ja Men-de-zan-mo punaiseksi ja keltaiseksi kukaksi ja tuuli kuljetti heidät Etelä-Indiaan, jossa he saavuttivat buddhan asteen.

VAPAUTTAJA-KUOLEMA.

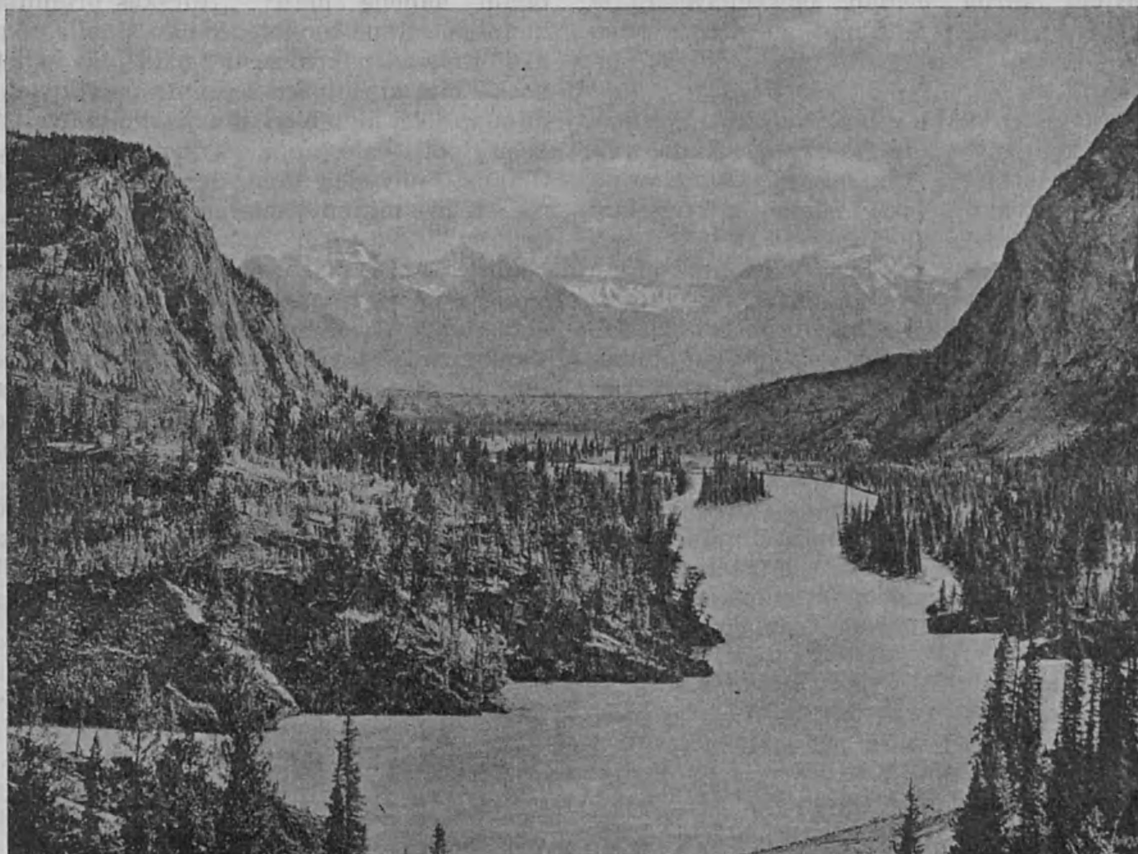
Kirj. *Guy Topelius.*

Vapauttaja-Kuolema saapuu
kera valkean valjakon,
sädekirkkaalla viikatteellaan
hän viljansa leikkaava on. —
Hän saapuu koitossa aamun,
myös päivä kun yllä on pään
tai riutuissa iltaisen ruskon
kukkapaarien hämärään.

Vapauttaja-Kuolema saapuu,
jääkylmä ja kova on hän,
hän harhaavat aatokset tuutii,
poven polton ryöppyävän.
Hän viittansa mustan aukoo,
korumanttelin levittää
ja sielu kamppailevainen,
tien matkaaja tielle jää.

Vapauttaja-Kuolema saapuu
tulituikkeessa tähtien.
Hän saapuu varmasti kerran
luo meidän jokaisen.
Helovaskisen haudan portin
hän halki meidät vie,
min takana alkavi vasta
vanhurskaus, elämän tie.

Suom. *L. Onerva.*

Silmäys suur-Amerikan aikaisempiin vaiheisiin.

Meidän päiviemme Amerikan kamaralle astuvan retkeilijän näköpiiriin osuu pilviä hipovia asuin- ja liikepalatseja ja kihisevä liikenne miljoonine ihmisineen, joukossa joku musta neekeri ja punanahkainen intiaanikin, ja siihenpä ne suuren enemmistön ensimäiset ja pääasialliset näkemykset rajoittuvatkin. Nykyisellä suur-Amerikalla kuitenkin on oma menneisyytensä, eikä sen aikaisempiin alkutekijöihinsä jakaminen ole aivan niin yksinkertainen asia.

Amerikkalaista yrittelijäisyyden henkeä edustavalla, esteitten halveksumista ja suurpiirteistä suorasukaisuutta ilmaisevalla pilvenpiirtäjällä on näet oma historiallinen jalustansa, eikä myöskään vähäpätöiseltä näyttävä intiaani edusta läheskään niin mitätöntä ja yksinkertaista ihmiskunnan historian palasta kuin hänen vaatimattomasta ja vierähtäneitten vuosisatojen kuluttamasta ulkoasusta ehkä ainakin ensi näkemältä voisi päätellä. On siis lähdettävä siitä, ett'ei kaikki ole eilispäivän luomaa itse Amerikassakaan.

Maailma on näet seisonut jo vuosituhansia ja kehitys on tehnyt sille ominaista taukoamatonta työtään — luonut ja kehittänyt, muovaillut ja hävittänyt kokonaisia kansaja valtakuntia, ja aika, suuret tapahtumat ja ihmisnerot ovat vetäneet tietopiiriimme asian ja salaisuuden toisensa jälkeen. Kaikesta huolimatta kuitenkin on olemassa vielä paljon sellaistakin, josta ei olla lopullisesti varmoja — todistamatta olevia tosiasioita, ja jollaisiin m. m. Amerikan intiaanien alkuperän lähempi selvittely ja koko uuden mantereen aikaisemmat vaiheet edelleenkin ehkä on luettava. Ovatko intiaanit Amerikan ensimäisten asukasten kituvia jäännöksiä, mi-

hin kansallisuuteen heidät itse asiassa olisi luettava ja mistä ja mitä teitä he ovat sinne saapuneet, näyttää ainakin toistaiseksi jääneen lopullisesti ratkaisematta. Kuka itse asiassa on se valkoisten rotujen edustaja, joka ensimäisenä on keksinyt Amerikan mantereen olemassaolon ja sysännyt sen varsinaisen historiansa piiriin, näyttää myöskin jääneen erimielisyyksien varaan.

Vaikkapa sana Amerikka nonenkin korvissa kalskahtaa uudenuutukaiselta ja kulumattomalta, tarvitaan Amerikan historian mittaamiseen useampia menneisyyden taipaleelle vierähtäneitä vuosisatoja kuin yleensä ollaan taipuvaisia olettamaan. Aikaisemmin oltiin tieteellisissä piireissä yksimielisiä siitä, että Amerikan intiaanit ovat aasialaista alkuperää, ja että he kuuluvat mongooleihin, mutta milloin ja mitä teitä he ovat tulleet uudelle mantereelle, ja mitkä syyt heidät on ajanut toiselle puolelle maapalloa, on ja nähtävästi tulee pysymäänkin arvoituksena. Viime aikoina ovat amerikkalaiset kansa- ja muinaistieteilijät panneet parhaansa näiden kysymysten selvittämiseksi, ja jotkut olettavat tehneensä arvokkaitakin havaintoja. M. m. Peabodyn museon (Harvard College) toimesta on järjestetty useitakin retkikuntia ja suoritettu pitkäaikaisia ja perinpohjaisia kaivauksia Espanjan Honduraksessa Copan kaupungin raunioissa, joista on löydetty monenlaisia metallisia taide-esineitä, muinaistaruja ja muita todisteita, joiden perusteella on voitu todeta, että Keski-Amerikassa ja Meksikossa sivistyksen joskus on täytynyt olla paljoakin korkeammalla kuin mitä se oli espanjalaisten löytöretkeilijäin saapuessa. Edelleen on todettu, että on täytynyt olla olemassa kaksikin eri sivistysmuotoa, vanhempi ja nuorempi, ja että kummankin rakennustyyli ja veistokset eroavat toisistaan, mutta kirjainmerkit ovat samat.

American Antiquities-teoksessa Bradford m. m. sanoo: „He ovat olleet monilukuiset ja ovat asuneet laajalla alueella. He olivat verrattain korkealla sivistystasolla, asuivat suurissa kaupungeissa ja omasivat järjestyneen yhteiskuntamuodon. He ovat tunteneet useita metalleja, kuten lyijyn, kuparin ja hopean, ja osasivat käyttää niitä hyväkseen. He tunsivat tiilikiven ja osasivat valmistaa hienoja ja taidokkaita saviastioita. Heillä oli määrätty uskontojärjestelmä ja mytologia, joka perustui tähtitieteeseen. He ovat tulleet nykyisiin Yhdysvaltoihin etäisessä menneisyydessä, ja kaikki hävitettyjen muistopatsaitten lähetyviltä löydetyt todisteet viittaavat Meksikoon!

Kieltämätön totuus näyttää olevan, että huomatut amerikkalaiset ja muut tiedemiehet, kuten Lordi Kingsborough [1]), Powell [2]), Don Francisco Munoz de la Vega [3]) y. m. ovat saaneet selville yhtä ja toista aikaisemmin tuntematonta, jonka perusteella on voitu tehdä uusia johtopäätöksiä joltisellakin varmuudella. Varmaa näyttää myöskin olevan, että monet aikaisemmat ja myöhemmät johtopäätökset eivät kestä tieteellistä arvostelua, varsinkin mitä intiaanien kansallisuuteen ja tarkempiin ajankohtiin tulee. Näiden kysymysten ratkaisu on nimittäin innostanut lukemattomia yrittelijöitä, joista varsin monet ovat luoneet omia teorioitaan, ja siten Amerikan intiaanit mystillisine vaiheineen on kääräisty jonkunlaiseen mahdottomien olettamusten verhoon. Näin ollen, vaikkapa intiaaneissa olisikin havaittavissa muitakin rotuyhtäläisyyksiä, lienee sittenkin viisainta tyytyä siihen vanhaan olettamukseen, että he ovat tulleet Amerikkaan ennen jääkautta tai sen jälkeen ja uskoa edelleenkin, että Amerikan intiaanit, huolimatta punanahkaisuudestaan ja muista sellaisista tunnusmerkeistään, eivät ainakaan toistaiseksi sovi muiden kuin mongoolien sukulaismiehiksi.

Siinä siis läntisen pallonpuoliskomme aikaisemman asutushistorian ensimäinen vaihe. Suppea, romanttisen kiehtova ja epätarkka, mutta sisältörikas ja mielenkiintoinen kaikessa vajavaisuudessaankin. Jos vielä otetaan laskuihin muutamien tieteilijäin vedenpaisumusta ja Baabelintornia hipovat huimapäiset olettamukset, olisi niiden mukaan Amerikan nykyinen korkeuksiin kurottava rakennustyylikin baabelilaista alkuperää.

* * *

Amerikan aikaisemman asutushistorian ajan ja välimatkojen etäisyydet ja välille jääneet yksityiskohdat eivät siis näytä erikoisesti askarruttaneen edesmenneitten retkeilijäin ja tieteilijäin mieliä, ja suunnilleen samaa on sanottava vielä myöhäisempienkin vaiheista. Siihen viittaavat näet monet Amerikan mannerta koskevat tiedot aina nykyisen ajanlaskumme viidennentoista vuosisadan loppupuolelle saakka. Jotkut tieteilijät näyttävät olevan vakuutettuja sitä, että norssit, muinaisislantilaiset merenkävijät olisivat

[1]) American Antiquities p. 431.
[2]) Encyclapdia Britannica.
[3]) Mexican Antiquities vol. 8. 9. J. 25. 391.

ensimäiset eurooppalaiset Amerikan mantereen keksijät, ja että se olisi tapahtunut suunnilleen tuhat vuotta ennen Kolumbuksen syntymää. Jotkut asettavat rajaviivaksi vuoden 1347 u. l.,*) jolloin Vinlandista, s.o. nykyisestä Kanadasta saapui varmemmat tiedot jonkun laivan mukana. Toiset ovat valmiit kumartamaan Kolumbusta koko Pohjois-Amerikan avaimena ja alkutekijänä, mutta toiset antavat sen kunnian viidennen- ja kuudennentoista vuosisatain taitteissa retkelleille ranskalaisille.

Olkootpa eri mielipiteet ja arvailut mitkä tahansa, näyttää joka tapauksessa tinkimättömältä totuudelta, että kullakin heistä on ollut oma osuutensa yhden ja toisen paikan löytäjänä ja tunnetuksitekijänä, mutta nykyisen suur-Amerikan perustan laskeminen ja aikaisempi luomistyö on pakostakin luettava ranskalaisten ansioksi. Tunnettuna tosiasiana pidetään, että skandinavialaiset merenkävijät ovat jo etäisessä menneisyydessä tehneet retkiä nykyisen Kanadan rannikoille. Alkuperältään italialainen John Cabot purjehti Henrik VII:nen turvissa ja keksi Cape Bretonin v. 1497,*) ja Hudsonin lahden vuotta myöhemmin, mutta hänen muista aikaansaannoksistaan ei mainita sen enempää, ja onhan sitä jo siinäkin Kolumbuksen ansioihin verraten. Myöskin Gasper Corte Real y. m. tekivät useitakin retkiä Kanadan rannikoille kolmen seuraavan vuosikymmenen kuluessa, mutta nekään retket eivät näytä johtaneen sanottavampiin tuloksiin. Vasta vuosilla 1534—35 on Pohjois-Amerikan historiassa käänteentekevä merkitys. Silloin nimittäin ilmestyi St. Lawrence-joelle St. Malosta kotoisin oleva ranskalainen löytöretkeilijä, Jacques Cartier, ja hän näyttää olevan se valkoinen mies, joka antoi varsinaisen alkusysäyksen nykyisen suur-Amerikan syntymiselle ja istutti eurooppalaisen lipun toiselle puolelle Atlantia. Hänen jälkeensä alkoi Kanadaan ja nykyisiin Yhdysvaltoihin saapua yhä uusia ja uusia valkoisia asukkaita useistakin eri maista, ja jo v. 1608 Samuel de Champlain perusti Quebecin, koko Pohjois-Amerikan esikoiskaupungin St. Lawrence-joen varrelle.

Ranskalaisten perustama Quebec on siis koko Pohjois-Amerikan emo ja esikoiskaupunki, ja samalla myöskin kehto sille sivistykselle, joka meidän päivinämme, joskin alkuperäisestään melkoisesti muuttuneena, ulottuu yli tuon suunnattoman mantereen Atlannista Tyynelle valtamerelle saakka. Quebec jäi nimittäin koko Ranskan Atlannin takaisen vallan keskustaksi noin puolentoista vuosisadan ajaksi, ja Quebecista käsin tutkittiin joet, järvet ja vuoret ja perustettiin monet Pohjois-Amerikan nykyiset miljoonakaupungit, kuten Montreal, Detroit, Chicago ja New Orleans Meksikon lahden rannalla. Sieltä käsin kastettiin intiaanit uuteen uskoon, käännettiin heidän kielilleen katekismukset ja aapiset ja rakennettiin heille kirkot ja koulut, ja niin ollen Quebec liittyy eroittamattomasti koko suur-Amerikan syntymähistoriaan.

On siis selvää, että Pohjois-Amerikka on joutunut varsinaisen historiansa piiriin suurten löytöretkien aikakaudella, ja että siinä työssä ovat olleet osallisina muutkin kuin Kolumbus. Siihen myöskin sisältyy Pohjois-Amerikan varsinaisen historian aikaisempi vaihe, päättyen vasta vuoteen 1759, jolloin koko maa jäämerestä Meksikkoon saakka joutui Englannin ylivallan alaiseksi. Vuosi 1783 muodostui uusien käänteentekevien tapausten rajaviivaksi ja nykyisen America magnan syntymävuodeksi, s. o. silloin syntyivät riippumattomat Pohjois-Amerikan Yhdysvallat, ja koko tuon suunnattoman mantereen pohjoinen osa kiteytyi poliittisesti suunnilleen sellaiseksi, jollaisena se tunnetaan vielä meidänkin päivinämme.

* * *

On varsin ilmeistä, että jo sen ajan, s. o. viidennentoista vuosisadan loppupuolen Euroopassa tiedettiin ainakin jotain Amerikan mantereen olemassaolosta, sillä siitä ajatuksesta on puhuttu jo Platonin ajoilta alkaen, ja myöskin Marco Polo, Fernandez ja monet muut olivat jo silloin saaneet selville yhtä ja toista uuden mantereen eli suuren saaren olemassaolosta; mutta mitkä voimat, periaatteet ja päämäärät pakottivat silloisia mertenkävijöitä panemaan alttiiksi kotinsa, kontunsa ja oman päänsäkin, on kokonaan toisenlainen kysymys. Silloin vielä ei näet tiedetty mitään tilanahtaudesta eikä liika-asutuksesta, eikä myöskään alusmaiden todellisesta tarpeesta. Näyttää varsin todennäköiseltä, että pelkällä uteliaisuudella ja rikastumisen ja maineen halulla on ollut oma liikkeelle ajava osuutensa, mutta tuskinpa nekään seikat ovat olleet pääasiallisina, eikä ainakaan ainoina tekijöinä, varsinkin mitä Pohjois-Amerikkaan tehtyihin etsimisretkiin tulee.

*) Canada Year Book, 1924.

Kaikillekin löytöretkille näyttää olleen ominaista ja yhteistä hehkuva uskonnollinen innostus ja sammumaton halu voittaa oikeauskoisuudelle koko silloinen maailma keinolla ja hinnalla millä tahansa, ja ne näkökohdat kaikesta päättäen ovat näytelleet melkoista osaa Amerikkaankin tehdyissä retkissä, mutta lopullinen onnistuminen näyttää riippuneen muistakin syistä. Idän löytöretkeilijät törmäsivät monilukuisia kansoja ja vuosituhansien vakiinnuttamia käsityksiä vastaan kansallisesta vapaudesta ja elämästä, puolustuksesta ja olemassaolosta, ja siksi myöskin espanjalaiset ja portugalilaiset idänkävijät saivat oppeineen lopullisen lähdön koko itäiseltä pallonpuoliskolta, mutta Amerikkaan, jossa olosuhteet, löytöretkeilijät ja myöskin päämäärät ainakin aluksi olivat toisenlaiset, tehdyt retket näyttävät johtaneen pysyvämpiin tuloksiin. Yhtenä ja ehkä myöskin voimakkaimpana kannustimena ainakin ranskalaisiin retkeilijöihin nähden näyttää olleen lyhimmän Eurooppaa ja Aasiaa yhdistävän vesitien löytäminen ja tarkoitus siirtää Aasian rikkaudet ja romantiikan Euroopan ovien eteen yhdellä ainoalla iskulla.

Ne aikeet sellaisinaan olivat jo yksin luonnon pakostakin tuomitut epäonnistumaan. Myöskin ihmisluonteelle ominaiset huonot pyyteet, kateus ja keskinäiset riidat siirsivät niiden lopullisen jossain toisessa muodossa mahdollisen toteuttamisen kolme ja puoli vuosisataa eteenpäin. Silloiset Pohjois-Amerikan eurooppalaiset emämaat, Englanti ja Ranska, joutuivat keskenään asein selvitettävään epäsopuun, hävityksen mainingit läikähtivät yli Atlannin valtameren, ja syyskuun 18 päivän aamunkoitteessa syntynyt kahakka ratkaisi koko silloisen Pohjois-Amerikan kohtalon, siirtäen isäntävallan Englannille, ja monta kovaa kunnialla kokenut Quebec kapeine katuineen ja jyrkkäpäätyisine rakennuksineen, luostareineen ja kirkkoineen jäi huutavanääneksi Ranskan Atlannin takaisen vallan raunioille.

Mitä arvoja tuossa muutoksessa tuhoutui, mitä ilmestyi tilalle, ja millainen olisi maailma tänäkin päivänä, ellei sitä syyskuun päivää olisi milloinkaan eletty, on mahdotonta edes likimainkaan arvostella. Varmaa vain on se, että moni asia olisi nyt kokonaan toisin, ja että vaikka paljonkin hyvää olisi hukkunut, ei se kaikeksi onneksi näytä kuitenkaan olleen kokonaan korvaamatonta. Uusien tulokkaitten, englantilaisten, mukana ilmestyivät näet uudet ja konkreettisemmat Eurooppaa ja Aasiaa yhdistävän lyhimmän kulkutien etsijät ja toteuttajat — Atlannista Tyynelle valtamerelle ulottuvan Canadian Pacific-rautatien rakentajat, ja Champlainin tuumat, niin uskomattomilta ja mahdottomilta kuin ne aikanaan ovat ehkä tuntuneetkin, ovat olleet toteutettuina jo alun viidettä vuosikymmentä, ja siinä myöskin Pohjois-Amerikan lähes neljä vuosisataa pitkän kehityshistorian äärimmäiset viivat.

Kalle K. Auermaa.

PYRSTÖTÄHTI.

Ritar' uljas, tähtien kaukomailta
sinä saavuit laajoilta, loistokkailta.
Tuliratsusi taivaankannella käy,
ja miss' säiläsi säihkyy, siell' yötä ei näy.

Kysyt meiltä: „vieläkö ihmiskunta
yhä torkkuu entistä hengen unta? — —
Ja kun taas minä saavun vuosien takaa,
omatunto sen vieläkö silloinkin makaa?

Ja se rikkooko silloinkin tuntonsa lait?
Ja kun sielunsa syttyy, onko se vait? —
Yhä silloinkin vuotaako veljien veri?
Yhä silloinkin paisuuko kyynelten meri?

Vilppu Koskimies.

Rauha ja sota.

Rauha ja sota, yö ja päivä, auringonpaiste ja varjo, hyvä ja paha, yleensä vastakkaiset parit, näiden kahden voiman ikuiset vastakohdat, positiivinen ja negatiivinen. Tarkasteltaessa näitä kahta käsitystä, rauhaa ja sotaa, on ennen kaikkea pidettävä mielessä, että nämä kaksi tilannetta, niin toistensa vastaisia ja erilaisia kun ne ovatkin, eivät itse asiassa ole muuta kuin saman asian kaksi eri puolta, sitä ihmeellistä tasapainoprosessia, joka pitää koossa koko universumin. Ne ovat ehdottomasti välttämättömät toinen toiselleen. Toista ei voi käsittää ilman toista, sillä ne ovat kuin mitalin toinen ja toinen puoli, eroittamattomat, mutta kuitenkin erilaiset.

Läpäistyään historian hävittävimmän sodan ihmisten mieli on nykyään suuntautunut kohti rauhaa, ja usein se näyttääkin olevan eniten toivottavissa oleva asia. Vaikka sodalla onkin maineensa ja kiitoksensa, ja vaikka se saattaakin ilmi aavistamatonta sankarillisuutta, on se kuitenkin hirveästi hävittävä, vaatien suunnattomia rahamääriä ja siksi paljon ihmishenkiä, että niille, jotka ovat kokeneet sen kauhuja, kadottaneet rakkaita omaisiaan, ja joiden on otettava osaa laskuihin, rauha on kuin raikasvesinen puro kuumassa erämaassa. Tällä hirveällä vitsauksella kuitenkin on oma realinen arvonsa yleensä ja erikoisesti niille, jotka ottavat oppiakseen siitä, ja jota ehkä itse kunkin on ymmärrettävä ennen kuin osaa antaa rauhalle tulevan arvon ja merkityksen.

Kuten ihminen edistyy tiedoissa ja tulee yhä enemmän ja enemmän tuntemaan luonnettaan ja häntä ympäröivää maailmaa vallitsevia lakeja, sitä selvemmin tulee hän huomaamaan, että kaikki ilmiöt viittaavat visseihin vastavuoroisuuksiin. Esimerkiksi luokseenvetävän ja luotaantyöntävän voiman lait ilmenevät kemiallisissa yhdistyksissä, ihmisten mielialoissa ja tähtien kiertokulussa. Tämän ajatuksen käsittäminen on monien mystillisyyksien avain, saattaen yhä selvemmin ymmärtämään hermeettistä määritelmää: „Kuten ylhäällä, niin myöskin alhaalla". Järjestys on erikoisesti merkille pantava, ensin ylhäällä, sitten vasta alhaalla, sillä fysikaalinen maailma ei ole muuta kuin ylempien maailmojen heijastusta karkeammassa aineessa. Joku tahtoisi ehkä huomauttaa, että on olemassa ainoastaan yksi universaalinen voima ja yksi primitiivinen aine, ja että koko universumi on niiden keskinäisen vaikutuksen luoma. On kuitenkin varmaa, että tämä voimien ja laatujen kaksinaisuus ilmenee jatkuvasti kaikissa elämän muodoissa, jokainen uurastaen omasta puolestaan päästäkseen tasapainoon, ja myöskin sota näyttää olevan yksi olemassaolon ehto.

Siten siis rauha näyttäisi merkitsevän kuolemaa ja kaiken toiminnan loppua, mikä kuitenkaan ei ole mahdollista. Eipä tietenkään, sillä sota hävittää, mutta rauha rakentaa. Luonnon taistelevat voimat vaikuttavat jokaiseen elävään organismiin hävittäen ja heittäen ulos kaiken haitallisen, jättäen rakentaville voimille vapauden tehdä parastaan kunnes organismi on saavuttanut täysi-ikäisyytensä. Sitten hävittävät voimat saavuttavat vähitellen jalansijan, kunnes yli-ikäisyys ja vanhentuminen tekevät sen muodon sopimattomaksi esittääkseen elämää. Muoto vanhentuu ja kuolee ja aikaisemmin aineen muodostaneet atoomit erkanevat. Manetin, kukan, eläimen ja ihmisen yksityisiä pienimpiäkin atoomeja koskevat totuudet pitävät paikkansa myöskin uskontoihin, viisaustieteisiin ja kansa- ja valtakuntiin nähden. Kaikki kulkevat samoja edistyksen täydellisyyden ja vanhentumisen polkuja. Kuitenkin elämä, se muodostava elämä, joka muovailee uusia väliaikaisia aineyhtymiä sopiviksi kauneiksi muodoiksi käytäntöä varten, joista toiset kestävät muutamia minuutteja ja toiset kokonaisia vuosisatoja, menee aina eteenpäin muuttaen muodosta muotoon ja pyrkien yhä korkeampiin ja korkeampiin elämän muotoihin aineen sillä aikaa käyttäessä hyväkseen muutosprosesseja siten, että kemian protoelementit ja maapallomme geoloogisten kehityskausien kuluessa muodostuneet yksinkertaisemmat aineosat ovat meidän päivinämme moninaisempia ja muodostavat uusia aineyhdistyksiä, ikäänkuin taidemestari, universumin suuri arkkitehti, kokeilisi lakkaamatta tahtoen luoda jotain suurta ja todella ihmeellistä, edeten yksityiskohdittain kohti päämääräänsä.

Rajoitetulle ja vieläpä korkeammallekin tiedolle ja älylle muoto useinkin näyttää kelvottomalta, katkonaiselta ja tarpeettomalta

ajan ja energian tuhlaukselta, mutta aineen kaikkeuden kehityksessä se kuitenkin on välttämätön osa. Runoilija saattaa toisinaan välähyttää jotain suuren runoilijan työstä, myöskin taiteilija voi heikosti kosketella siveltimellään suurta luonnosta, ja korkeita päämääriä tavoitteleva tieteilijä joutuu yhteyteen suuren tajunnan kanssa. Pyhimys ja marttyyri antaessaan ruumiinsa hävityksen voimien tuhottavaksi tietävät joutuvansa korkeimpaan olotilaan. Myöskin mystikko ja kaukonäkijä tietävät, että muoto on kunkin yksilön pienin osa. Siten siis joku saattaa puhua maailmasta harjoituskouluna, koelaboraattorina eli työhuoneena.

Alemmat ja korkeammat elämän muodot, yksilöt ja kansakunnat ovat siis samojen vaiheitten alaisia. Sota, joka tyhjentää kansan itsekkyyttä ja huonoja puolia, vaikkapa vain tilapäisestikin, edistää ainakin jonkun verran kansan todellista kasvamista. Mutta sota on kuin tuli, huono mestari, ja se kansa, joka aina sotii ja asettaa sodan kansalliseksi ihanteekseen ja käyttää aseita heikompansa nujertamiseksi, on onneton. Hiljattain olemme kokeneet niitä hirveitä äärimmäisyyksiä, joihin kokonainen kansakunta saattaa ryhtyä hankkiakseen sotilaallista mainetta ja loistoa, ja olemme nähneet sen köyhyyden ja kurjuuden, joka on tullut niiden osaksi, jotka ovat seuranneet tuota kuviteltua loistoa. Katsellessamme nykypäivien Eurooppaa, näemme mustuneita rautioita entisten suurten kaupunkien paikalla, huonontuneen luoton, raajarikkoisia ihmisiä ja kaikenlaisia huonoja tekojen ja kuoleman tuottamaa rappeutumista. Mutta „Nil Desperandum!" Euroopan vanha muoto on murrettu, mutta muistakaamme kuitenkin, että ainoastaan muoto on murtunut, ja että sen kanssa on hävinnyt joitakin keskiaikaisia haitallisia vaikutteita, ja toivokaamme, että samalla myöskin joitakin niistä moderneista ennen sotaa „väärennetyistä" sitoumuksista. Jokaisessa kansassa on kasvamis- ja edistymiskyky omassa itsessään, ja jokaisessa kaupungissa ja kylässä itsessään on uuden elämänsä siemen. On otettava monen monta askelta täydellisyyden tiellä, mutta jokainen pikkukansa ja jokainen yksilö voi vähäiseltä osaltaan auttaa ihmiskuntaa kohti suurempaa täydellisyyttä. Rauha on saavutettu, ainakin nimellisesti, ja nyt meidän tulisi ahkerasti harjoitella rauhan taidetta jälleenrakentaaksemme elämämme muodot ja ajatustapamme, hankkiaksemme n.s. alaluokalle paremmat elinehdot ja puhdistaaksemme yhteiskunnallisia ja poliittisia olojamme oppiaksemme elämään rehellisempää ja yksinkertaisempaa elämää kuin ennen, ottaen oppia menneisyydestä välttääksemme huonoa ja käyttääksemme hyväksemme edesmenneinä aikoina tekemiämme erhetyksiä paremman tulevaisuutemme rakennustyössä. Hallitusten muovailemista uusista laeista jakaakseen parempaa oikeutta, estääkseen sotia, hankkiakseen parempia aineellisia etuja ja parempia oppimistilaisuuksia tuskin on suurtakaan hyötyä, sillä oikeat edistymisen lähteet ovat meissä itsessämme. Yksilöinä meidän tulee elää ihanne-elämää. Ohdakkeet eivät kasva viikunoita, ja jos kansakunta on vapaa tietämättömyyden kahleista, köyhyydestä, sairaudesta ja itsekkyydestä, on jokaisen tehtävä parastaan murtaakseen rajoitukset. Kansa, joka katsoo yksinomaan omia etujaan, joka arvostelee yksinomaan „kannattavaisuuden" mitalla, ja jota aineellinen sokeus estää näkemästä vallitsevaa oikeudettomuuden tilaa, on sodassa ihmiskunnan edistystä vastaan ja on auttamattoman hävityksen lakien alaisena. Kaupallisten etujen valvominen ei ole mitään muuta kuin painostavaa sotaa. Samaten kuin mikä muu itsekkyys tahansa se noudattaa ainoastaan sivumuotoja ja on luonnostaan tuomittu hävityksen omaksi. Kompromissi, sovinto, on suoranainen mahdottomuus, jos tulevaisuudelta odotetaan parhainta ja yhteistoiminnan ja veljeyden ihanteet juurrutetaan jokapäiväiseen elämäämme. Sodalla ja hävityksellä on ollut aikansa, ja meidän tehtävämme on käyttää saavutettua rauhaa huolimatta sen rikkinäisyydestä ja epätäydellisyydestä. Ihanneihminen ottaa varteen niin sodan kuin rauhankin antamat erikoisopetukset, sillä ne muovailevat ja ohjaavat opettavat ja rohkaisevat, hävittäen sen, joka jo on saavuttanut täydellisyytensä, jättäen jälelle ainoastaan sen, jossa on elin- ja kasvuvoimaa. Auttaaksemme tätä edistystä meidän on käytettävä hyväksemme nykyisiä mahdollisuuksia parhaamme mukaan muistaen aina, että alemmassa maailmassa, sydämessämme ja mielessämme ja fyysillisessä ykseyskäsitteessämme ja kaikessa elollisessa elämässä on havaittavissa sanoin kuvaamatonta rauhaa. Ei kuitenkaan sellaista rauhaa, joka on liian laiska ja saamaton nähdäkseen pahan ja löytääkseen sen huonot puolet, ei myöskään toimettomuuden tai it-

sekkyyden rauhaa, vaan oikea sisäinen rauha, jonka ihminen saavuttaa laskiessaan jalkansa edistyksen polulle. Seuraavan sukupolven ei pidä hukata aikaansa tavallisiin sotatarkoituksiin, vaan sen tulee käydä sotaa sydämensä huonoutta, sosiaalista ja poliittista oikeudettomuutta ja kaikkea hyvää tukahduttavia voimia vastaan. Sen tulee taistella uskon taistelua, kuten Pyhä Paavali kehoittaa kristittyä tekemään, ja tuon uskon, olkoonpa hän kristitty tai ken tahansa, täytyy olla jokaisen sisäisessä voimassa.

Idealistien haaveksimaa täydellistä rauhaa ei saavuteta yksinomaan puhumalla — jokaisen on suoritettava oma osuutensa. — Meidän on luovuttava siitä sovinnaisuuden näkinkengästä, että sota on hävittänyt ne katkonaiset jätteet, joihin yhä olemme kietoutuneina. Niiden tilalle on otettava paljoa korkeammat elämän standardit. Meidän on rakennettava solu solulta uusi elävä organismi, hienompi ja viihtyisämpi olinpaikka kehittyvälle hengellemme, täydellisempi korkeampien ihanteittemme ilmaisemismuoto. Tässä uudessa ruumiissa ei saa olla yhtään sellaista virheellisyyttä, joka on vältettävissä, vaan jokaisen sen osan tulee olla mahdollisimman kehittyneen. Ainoastaan siten edesmenneitten aikojen uhraukset ja kärsimykset tulevat käytetyksi oikein ja niiden ihmiskuntaa rasittavat kahleet katkeavat, ja täydellisyyteen johtavien jyrkännetten kiipeäminen tulee muodostumaan vapaammaksi ja helpommaksi.

Lontoo, 10/5—1926.

Norah M. Leach.

SAVONAROLA.

„*Ihmiselle*" kirjoittanut *Mika Waltari.*

Minä olen Jumalan ruoska
yli maailman syntien.
Minä tahdon tulella polttaa
lokasaastat Firenzen.

Pois paavinistuimelta
suku syntinen Borgiain;
opin puhtaan kirkolle tuoda
minä käskyn ylhäältä sain.

Pois rasvaiset porttolapapit,
pois haureus Baabelin!
Rovioille kaikki se saasta,
mikä kiehtoo syntihin!

Jos viettelee sua silmäs,
se repäise itse pois.
Tuo on itsensä Jumalan käsky,
kuka minua estää vois.

Sotaretkelle! Teitä vuottaa
ilo, autuus ikuinen.
Meit' itsehän Jumala auttaa
kera taivaan joukkojen.

Olen ruumiista ruoskinut synnin
minä öissä helvetin.
Minä voittohon teidät johdan,
minä murran vuoretkin.

Aikaisempi ja myöhempi kristinoppi.

Kristillisessä kirkossa on kaksi suurta pylvästä, jotka varmaankin kiinnostavat Ihmisen lukijapiiriä. Tarkoitan Origenesta ja Klementia. Molemmat elivät uuden ajanlaskun toisella vuosisadalla. Yleensä luullaan, että vuonna 553 pidetty kirkolliskokous julisti Origeneksen harhaoppiseksi. Klementin kohtalo näyttää ollen parempi. Klementin kaima, Klement kahdeksas, ainoastaan poisti hänet marttyyrihistoriasta seitsemännen vuosisadan alussa. Jos Paavali julisti kristinoppia pakanoille, niin Klementin ja Origeneksen voidaan sanoa saarnanneen sivistyneistölle. Olisi kuitenkin pidettävä mielessä, että he elivät aikakaudella, jolloin kulttuuri oli ehkä voimakkain tekijä kuin milloinkaan

sitä ennen tai jälkeen. Klementin ja Origeneksen luentosaleissa kävi innostuneita kuulijoita sivistyneistön piiristä, ja niiltä ajoilta alkaen oppineitten maailma ei enää voinut pitää kristittyjä tuntemattomana ja lukutaidottomana lahkona. Meidän aikakauttamme on verrattu Klementin aikaiseen ylimenokauteen.

Klement ei hylkää Vanhaa Testamenttia, vaan päinvastoin hän pitää Kristusta yhtä aktiivisena niin Vanhassa kuin Uudessakin Testamentissa, ja sehän on sopusoinnussa toisen vuosisadan hengen kanssa. Klementin mukaan sielu on olemassa ennemmin, ja sen takia osaksi tässä elämässä tulee ainoastaan osakasvatus. Klement epäilemättä uskoi jälleensyntymiseen, vaikka hän pidättyikin kaikista sitä koskevista keskusteluista. Muuten on omituista, että vaikka sen ajan kirjallisuudessa onkin viittauksia siihen suuntaan, siitä kuitenkin harvoin mainitaan varmuudella. Sanotaan, että tässä elämässä ihmistä rangaistaan edellisessä elämässä tehdyistä synneistä.

Kaiken todennäköisyyden mukaan Origenes ei uskonut jälleensyntymiseen. Hän vastusti ankarasti Platonin käsityksiä näistä asioista, vaatien perusteellisempia sielun luonnetta koskevia tutkimuksia. Origeneksen mukaan kyky parantaa ei ole loppunut, myöskään materialinen maailma ei ole todellinen, ja on olemassa muitakin älyllisiä olentoja kuin ihminen — esim. tähdet; jokainen kristitty on yksi Kristus; synti johtuu pahastahengestä; henki on ainetta, ja voimat sotivat Kristusta vastaan. Origenes liittyy myöhäisempien aikojen kirkkoon siinä periaatteessa, että suuri ilmestyminen on tapahtunut menneisyydessä. Kirkko perustuu tarkasti siihen oppiin.

Klement on suvaitsevainen kaikkia kohtaan — myöskin harhaoppisia. Usko ja toivo kuuluu valituille, mutta järkeä on käytettävä voitettaessa epäuskoisia uskolle; mieliteot ja halut on lannistettava korkeamman järjen avulla. Kun järki on tehnyt tehtävänsä on ihminen ilman himoja. Origenes loi kirkon teoloogiaan elementtejä, joilla on pysyvä arvo. Athanasius puolusti häntä lämpimästi. On ihmeellistä, että Origenesta ei tuomittu aikaisemmin. Myöhempien aikojen katoliset käsitykset kristinopista olivat ahtaat ja rajoitetut — maailma on luotu ja ihmiset ovat syntyneet yksinomaan jumalallisen tahdon toteuttamista varten, sana tuli lihaksi, pelastus oli löydettävissä ainoastaan kirkon helmassa, ja pian tapahtuvassa viimeisessä tuomiossa hyvät tulivat saamaan ikuisen elämän ja pahat ikuisen kadotuksen — tällaisessa ajatusmaailmassa ei ollut tilaa Origenekselle eikä Klementille. Mitenkäs kirkko olisi voinutkaan hyväksyä sielun vaellusopin ja palauttamisen alkuperäiseen pyhyyteen, että ihmisen ruumis on rangaistus synneistä, tai että kosmillinen Kristus elää kaikissa luoduissa, kärsien kaikkien puolesta samaten kuin ihmisenkin puolesta, että ruumis tuhoutuu viimeisessä tuomiossa, tai opin, että kaikki olemassa oleva on yhtä, ja että kaiken loppu on sama kuin sen alkukin? Kuinka kirkko olisi voinut hyväksyä Origeneksen teorian, että itse paholainenkin tulisi palautetuksi alkuperäiseen loistoonsa ja olisi samanarvoinen Kristuksen kanssa?

* * *

Niiden, jotka haluavat tulla lähemmin tuntemaan varhaisempaa kristinoppia, on alettava kahden eri näkökohdan selvittämisellä — ensiksi, että idän kristinoppi ei milloinkaan ole ollut aivan samanlainen kuin lännen, ja toiseksi, että kristinoppi aina siitä saakka kun se on tuotu länteen, on ollut monien muutosten alaisena. Suuri käännekohta — uskonpuhdistus — on kaikille lukijoille tunnettu asia, mutta muutos itse asiassa on tapahtunut jatkuvasti; teoloogien opetus on aina huomannut välttämättömäksi soveltaa vanhoja doktriineja uusiin käsityksiin. Todellisuudessa uskonpuhdistuksessa tapahtunut muutos on pienemmästä merkityksestä dogmaattisen teoloogian historiassa kuin monet muut mainitsemisen arvoiset muutokset.

Ensin on selvitettävä idän ja lännen välisen teoloogian eroavaisuus. Lännen teologia on omistautunut pääasiallisesti kolminaisuusopille ja opille synnistä ja armosta. Ensin mainittu on lainattu idästä, mutta idän ja lännen kirkoissa sitä kuitenkaan ei ole kehitetty täsmälleen samaan suuntaan. Toinen oppi, nimittäin synnistä ja armosta, on länsimaisessa kirkossa ollut pohdinnan keskipisteenä — niin katolilaisessa kuin protestanttisessakin kirkossa. Sen perustaja on Pyhä Augustinus, joka ei kammonnut äärimmäisyyksiäkään, jos ne vaan johtuivat loogillisesti hänen olettamuksistaan. Seuraavien vuosisatojen kuluessa Augustinuksen oppeja melkoisesti muovailtiin, mutta lännen käytännöllinen äly on kaikkina aikoina keskitty-

nyt synti- ja armokysymykseen, ja siten on asian laita vielä tänäkin päivänä.

Idässä teolooginen mietiskely on osoittautunut hedelmällisimmäksi kahdessa eri kysymyksessä, nimittäin kolminaisuus- ja ruumiillistumiskysymyksissä. Idässä Athanasius on näytellyt suunnilleen samanlaista osaa kuin Augustinus lännessä. Athanasiuksen käsitysten mukaan ihmisen lunastus on riippuvainen Jumalan ruumiillistumisopista Kristuksessa. Jos tämä jätetään huomioonottamatta, supistuu hänen ajatuksensa uskonnollisen vakaumuksen vaatimuksiin. On kehittynyt huoliteltu kirkonmeno, joka, herättämällä kuulijoissaan salaperäistä kunnioitusta, auttaa heitä paremmin ymmärtämään mitä tulevaisuudessa heitä odottavalla puhtaasti henkisellä elämällä tarkoitetaan; täydellinen yhteys Jumalan kanssa on hänen toivomustensa päämäärä. Kristus muodostaa näiden kahden maailman — jumalallisen ja inhimillisen — välisen sillan.

Athanasius ja Augustinus elivät neljännellä vuosisadalla. Mutta minä tahdon palauttaa mielet apostoliseen aikaan — esim. ensimäisen vuosisadan puoliväliin u. l., jota aikaa käsittelevät Uuden Testamentin aikaisemmat kirjat ovat pääasiallisimmat käytettävissämme olevat auktoriteetit. Millaisia enemmän tai vähemmän uudenaikaiselle kristinopille antagonistisia piirteitä niissä on havaittavissa? Niissä on kolme Uuden Testamentin lukijoita erikoisesti hämmästyttävää kohtaa. Ennen kaikkea se, että Jumalan ja ihmisen välillä on olemassa jonkinlainen välimaailma eli -tila, jossa asustaa henkiä, hyviä ja pahoja, pääasiallisesti kuitenkin pahoja. Uudenaikaisen ihmisen käsityksen mukaan henki on jotain koskematonta, pelkkää abstraktisuutta. Uuden Testamentin kirjoittajien käsitysten mukaan ne olivat todellisia asioita, joita voitiin nähdä ja olla tekemisissä niiden kanssa. Markus ja Luukas vahvistavat tämän olettamuksen. Varhaisempien aikojen kristityn elämä on alituista taistelua näiden huonojen henkien vaikutusta vastaan. Varhaisemman kristillisyyden avainlause on seuraava: „Me emme taistele lihaa ja verta, vaan pahan valtakuntaa, huonoja voimia, tämän maailman pimeyden ruhtinaita ja korkeassa asemassa olevaa henkistä turmelusta vastaan.” Itse asiassa Kristus on lakkaamttomassa sodassa näitä voimia vastaan.

Nykyaikaiselle älylle sellaiset henget ovat melko vaikeita käsittää. Meitä on opetettu, että niillä on ruumis, mutta ei kuitenkaan lihallista ruumista. Paavalin puhetavan mukaan tämä henki on objektiivinen todellisuus. Toisin sanoen, henki on hienompaa ainetta aivan kuten tavallinen kappale, jolla on eri hienousasteet, kuten Paavali selittää.

Jatk.

G. E. O. K.

MYSTERIUM.

Kuin viini tuoksuu ruusut kirkkomaan.
On niiden ihanuus kuin kuuma helle.
Ja alttar'taulun Neitsyt armossaan
pois astunut on kulta puitteistaan
nyt käyden kukkaselta kukkaselle.

Ah, kaikki kauniit synnit vainajain
on saaneet ruusun muodon suloisimman!
Ne kärsittyään kiirastulen lain
nyt hehkuu pyhää hartautta vain
Madonnan hymyn lailla ihanimman.

Hän niitä lempein käsin hyväilee
ja siunaa, viilein vihkivesin kastaa.
Oi kuule, kuinka urut hymisee
ja kuorolaulu kirkas helmeilee!
Puut vanhat himmein huokauksin vastaa.

Elina Vaara.

Positiivinen ja negatiivinen itsesuggestio.

Ihmiselle kirj. *Elsa Nobile Golfieri*, synt. Fischer-Dückelmann. Couén oppilas.

Itsesuggestionin — saksaksi Selbstbeeinflussung — käyttö on erittäin hieno ja hyvin vaarallinen menetelmä. Vaarallinen sille, joka käyttää sitä asiaan perehtymättömänä, sille, joka ei sitä hallitse. Mutta sen, joka sitä käyttää määrätietoisesti, järjestelmällisesti, tekee sen vähitellen kykeneväksi suuresti hallitsemaan ruumistaan, terveyttään, sieluaan ja toimiaan.

Eroitamme kahdenlaista itsesuggestionia: negatiivisen, joka vaikuttaa heikontaen, haitaten, useinpa vielä tuhoten, ja positiivisen, joka on parantavaa, kohottavaa ja vahvistava. Me kaikki harjoitamme alituisesti itsesuggestionia varhaisimmasta lapsuudestamme alkaen, tiedottomasti, samoin kuin me aina suggestiivisesti vaikutamme muihin ja muut meihin. Kaikki inhimilliset suhteet perustuvat suggestioniin.

Yksi monista ikävistä sodan jälkiseurauksista on epäilemättä negatiivisen itsesuggestionin lisääntyminen, suggestionin, joka tapahtuu enimmäkseen tiedottomasti ja vähitellen jäytää kaiken itseluottamuksen, kaiken elämänrohkeuden ja sen kanssa meidän toimintakykymme. Meidän sisäinen liikakiihkeytemme, esteemme ja vaikeutemme ovat todellisesti suurempia kuin ulkonaiset. Onnettomat ilmaisut, kuten: minä tahdon, mutta minä en voi, tai tämä on liian vaikeaa minulle tahi minä pelkään tai minä olen jo liian vanha tai minulla ei ole kuitenkaan onnea, ovat turhia. Paljon heikontuneet hermot ovat tämän kielteisen sieluntilan syynä, varsinkin silloin kun ei ole mitään syvempää uskoa tai mitään kirkasta, lujittunutta maailmankatsomusta. Sen laajempi seuraus sitten on tavallisesti huono uni, huono ruuansulatus ja muut hermostoa ja elinten toimintaa koskevat häiriöt. Seurauksista rikkain apukeino tätä tuskallista tilannetta vastaan, joka usein vie pakkomielteisiin, on useimmille ihmisille oikein ohjattu itsensä ja toisten käyttämä suggetsioni, joka voi meille antaa jälleen terveen itseluottamuksemme, elämänilomme vieläpä useissa tapauksissa parantaa orgaanisia sairauksiakin.

Tosin on myös henkilöitä, joita ei ole mahdollista suggeroida tällä tavoin. Jo tämän menetelmän maailmankuulu perustaja, apteekkari Emil Coué Nancyssa, joka on suuri ihmisystävä, sanoo oppilailleen (sillä hän nimittää itseään opettajaksi, joka johtaa itseparannusta) yksityisarveluissaan ja paljon käydyillä kursseillaan m. m.: „Lauseen — minä en voi tai olen liian vanha j. n. e. — täytyy teidän kerta kaikkiaan pyyhkiä sanakirjastanne! Tämä on heikkoutta eikä ranskaa!" — Mutta me saksalaiset sanomme: „Käsite heikko ei ole tosiaankaan saksaa. Ja me saamme sanoa kunniallisesti: Minä voin eikä se ole ollenkaan vaikeata, kun minä sen itselleni kuvittelen!" Näet niin kauan kuin on kysymyksessä järjellinen, mahdollinen!

Couén menettelytapa, joka on mahdollisimman helppo ja yksinkertainen, on siinä, että sopivilla, jokapäiväisillä harjoituksilla annetaan parantavien sopusointuisten ajatusten vaipua alitajuntaan. Alitajunta, luonteen- ja elämänvoimamme, joka on rakentanut ruumiimme niin viisaasti ja säilyttää sen elossa, toteuttaa sisällämme kaiken vastaanotetun, samalla tavoin hyvän ja huonon, tunteittemme, ajatustemme ja mielikuviemme tiellä. Esim. pelko saattaa meidät kalpenemaan, viha ja häpeä punastumaan, jonkin inhoittavan näkeminen tai ajatteleminen kiihoittaa meitä. Pahoinvointi, vieläpä sydämenhalvauskin, siis kuolema, voi johtua jonkin valtavan tunteen vaikutuksesta, ja hysteerikoilla esiintyvät todella usein sairaudet kielteisen itsesuggestionin epätodellisen mielikuvitusvoiman kautta.

Mutta missä on kieltäminen, siinä on läsnä myöskin sen vastakohta, myöntäminen! Kun me siis voimme suggeroida sairauksia, sielullisia esteitä, täytyy meidän myöskin ehdottomasti voida omaksua itsellemme terveyttä, itseluottamusta ja sisäistä vapautta oikean suggestionin kautta. Ja tämän on Couén metodi myöskin lukemattomissa tapauksissa todennut. On suorastaan ihanaa nähdä, kuinka enimmät kursseillammekävijät useampien tai harvempien käyntien jälkeen poistuvat edellistä merkittävästi terveempinä ja iloisempina ilmeeltään. Heidän parempi sielullinen tilanteensa kohottaa luonnollisesti myöskin heidän ruumiillista yleisvointiaan, ja tämä säteilee taas vahvistaen takaisin sielunvoimiin. — Lapsille on tarpeen erikoinen menetelmä, koska nämä ovat vielä

kokonaan tiedottomia, ja se vaikuttaa melkein aina heti saavuttaen vallan hämmästyttäviä tuloksia.

Usein vallalla olevaa mielipidettä vastaan, että me parannumme, sielullisesti voimme tulla lohdutetuiksi vain tahtomme kautta, on Coué monivuotisten tutkimusten ja kokemusten jälkeen lausunut, että alitajuntaan luisuvat tunteemme, ajatuksemme ja mielikuvamme, ei koskaan tahto. Sillä meidän tahtomme on voima, joka tunkeutuu meistä ulospäin, jonka päämäärä on meidän ulkopuolellamme, nim. teko. Mutta jokainen itsesuggestioni tekee päinvastoin! Se tunkeutuu meidän sisäisimpään, pyhimpään olemukseemme, meidän alitajuntaamme. Tämä luo meissä! Myöskin kaikki ihmisten luovat saavutukset virtaavat loppujen lopuksi tästä lähteestä. Ja vain se, minkä alitajuntamme ottaa vastaan, tulee meidän omaisuudeksemme „muttuu meille lihaksi ja vereksi" kuten kansa oikein sanoo.

Se, että emme voi tahdon kautta vaikuttaa sisäiseen ruumiiseemme, siis tahdottomaan, tiedottomaan olemukseemme — niinkuin kaikki tiedämme — osoittaa seuraavaa: koettakoonpa joku kerran tahtonsa kautta kalveta, punastua, pyörtyä, koettakoonpa saada sydämentykytystä, pahoinvointia j. n. e.! Sitä ei voi kukaan ilman vastaavaa vahvaa ajatusta, ilman vastaavaa alkutunnetta, joka heti menee alitajuntaan, joka sitten aiheuttaa erilaiset ruumiilliset ilmiöt meillä.

Alitajunnalla on poikkeuksetta joka ihmiseen — kuten ei lainkaan eläimiin — nähden alituinen voimakas pyrkimys hyvittää jälleen kaikki häiriöt ja vahingot. Tietoisesti järjestelmällisellä, kestävällä itsesuggestionilla on tehtävä raivata tietä mahdollisuuden mukaan. Sen edellytyksenä on ehdoton usko alitajuntamme vahvaan parannus- ja uudistusvoimaan! Jokainen syvä usko on alitajunnassa. „Uskosi on sinut pelastanut"! sanoi jo Kristus.

Coué väittää ja osoittaa, että ajatuksemme voima on aina vahvempi kuin tahtomme, koska se käy ilmi vasta tunteemme, ajatuksemme kautta. Kun molemmat, ajatus ja tahto, eivät soinnu yhteen, voittaa ajatus aina tahdon! Kuinka paljon teemmekään tahtoamme vastaan! Esim. kun jossain vakavassa tilanteessa jokin pakoittaa meitä nauramaan. Mitä enemmän tahdomme tukahduttaa naurua sitä enemmän täytyy meidän nauraa, ja vain hullunkurisesta tilanteesta syrjään ohjaaminen tekee meille vakavana pysymisen mahdolliseksi. Tai mitä suuremmalla tahdonponnistuksella me taistelemme unettomuutta vastaan sitä kiihoittuneemmiksi ja unettomammiksi tulemme. Ainoastaan kokonaan epäpersonallinen, rauhoittava mielle tuo meille kaivatun unen j. n. e.

Mutta tämän parannusmetodin lajin ei suinkaan tarvitse ottaa tai korvata mitään kohtuullista järkevää elämäntapaa tai lääketieteellistä käsittelyä! Se on mieluummin niiden täydennys, joka takaa ehdottoman seurauksen ruumiillis-aineellisen ja sielullishenkisen lainmukaisuuden täydennöksellä.

Mainitsematta ei voi jäädä, ettei mikään niin suosiollisesti valmista maaperää suggestionin vastaanotolle kuin perinpohjainen syväänhengitys, joka on niin valtavan edullista ruumiille, sielulle ja hengelle, vahvistaa ja rauhoittaa niitä. Näiden molempien niin verrattoman yksinkertaisten välineiden yhdistys saavuttaa sangen usein seurauksia, missä kaikki tähänastinen on puuttunut, koska ne aiheuttavat erittäin hienojen luonnonlakien täyttymisen meissä.

Meidän köyhtynyt, syvästi alas painunut Saksamme tarvitsee nyt ennen kaikkea positiivisia, terveesti toimintakykyisiä, elämäniloisia ihmisiä! Vain sellaiset voivat kohottaa meidän uuvutetun isänmaamme jälleen entiseen kukoistuksen ja voimaan! Ja sen me voimme tehdä ja teemmekin! Ja tämä tapahtuma on sitäkin nopeampi ja helpompi mitä enemän nämä molemmat luonnollisen yksinkertaiset yleisvälineet tulevat yleisomaisuudeksi.

MUNKKI PISASTA.

(N. Vogl.)

Ihmiselle suom. fil. maist. *Einar Keränen.*

Pisan luostarpuistoon vihreään
käy munkki synkkä ypö-yksinään.
Harmi raskas kasvonsa kalvaaks' vie,
ei tiedetä, hän ken ja mistä lie.
Näin aina illoin kulkee vaieten
hän käytäville tuskat salvaten.

Katseensa kohtaa milloin hohtoisen
tulpaanin, milloin neilikan hentoisen,
milloin taas ruusun, liljan puhtoisen:
„Ah, kenpä syytön ois kuin kukkanen!"

Nyt kuuntelee hän, kun linnut visertäin
verhossa viel' lehväin leikkii vihreäin,
allapäin hän kuuntelee tuot' suloisaa:
„Ah, jospa laulu voiskin lohduttaa!"

Vaan kohta kasvoillaan on kyynelvuo
ja silmänsä näin hän maahan luo.
„Oi jospa mulle hauta aukeais,
kai siellä tunto raskas lohdun sais!"

Mut konsa kevät saapuu uudelleen,
ei munkki riennä puistokierrolleen,
ei kuule lintuin ääntä suloisaa,
ja sikspä kummun uuden nähdä saa:
on seinämällä kivi yksinkertainen
ja sai Johannes Paricida sen.

Buddhalaisuuden synty ja leveneminen.

Useimmat tiedemiehet nyttemmin jo myöntävät, että Sakjamuni on kuudennen vuosisadan viimeiseltä puoliskolta ennen uutta ajanlaskua. Siihen aikaan, ja pitkät ajat vielä sen jälkeenkin Indian sivistys rajoittui Ganges-jokeen ja sen lähellä oleviin maakuntiin. Avioliittoa ja kaiken todennäköisyyden mukaan myöskin ruokajärjestelmää koskevat käsitesäännöt olivat jo silloin määriteltyinä, mutta eivät olleet niin ankaria ja ehdottomia kuin myöhempinä aikoina. Ylikansoittuminen ei näytä olleen sanottavampi, ja ihmisten elämän on täytynyt olla melko helppoa ja mukavaa. Maa jaettiin useihin pieniin ylhäisö- eli ruhtinaskuntiin, joita hallitsivat perinnölliset prinssit eli kuninkaat, joskaan demokraattiset valtiot, kuten Likhavi, jossa hallitsija oli valinnainen, eivät olleet läheskään tuntemattomia. On varsin mahdollista, että Buddhan isä ei ollut kuningas, vaan joku päällikkö eli senaattori demokraattisessa Sakjan valtiossa. Mahtavimmat valtiot olivat Kosala ja Magadha. Niiden kummankin hallitsijat näyttävät olleen suosiollisessa suhteessa Buddhaan, joka ei heitä estänyt kannattamasta muitakin opettajia ja etsimästä totuutta muistakin uskonnoista.

Silloin, samaten kuin myöhempinäkin aikoina, oli tapana kannattaa eri uskontokuntia, antaa almuja eri lahkojen kerjääville munkeille, eikä buddhalaisuudella ole milloinkaan ollut ehdotonta henkistä ylivaltaa Indiassa. Joinakin aikoina, johtuen kuninkaallisten piirien erikoisesta suosiosta, sen vaikutus oli voimakkain, mutta uusi hallitsija saattoi vuodattaa suosionsa toisaalle aiheuttamatta henkisessä maailmassa sen vakavampia seurauksia. Brahmiinit näyttävät suorittaneen päivittäisiä uskonnollisia juhlamenojaan ilman esteitä.

Vaikka oikeauskoisten antamat Buddhan pappiuden onnistuneisuutta koskevat arvostelut todennäköisesti ovat melkoisesti suurenneltuja, on varmaa, että buddhalaisuus perustajansa eläessä on saavuttanut kansallista tunnustusta, joskin on epäiltävissä, ettei se olisi milloinkaan muodostunut Indian suureksi uskonnoksi ilman Asokan, buddhalaisen Konstantinuksen, joka eli noin kaksi ja puoli vuosisataa Sakjamunin jälkeen, sille antamaa sysäystä. Asoka oli Bindusaran poika ja Gandraguptan pojanpoika. Gandragupta oli kuuluisan Maurjadynastian perustaja ja ensimmäisen huomattavamman Indian valtakunnan

luoja, joskin se rajoittui Pohjois-Indiaan. Gandraguptan hallituskausi alkoi vuosien 320—315 välisenä aikana e. Kr., ja Asoka kahlasi valtaistuimelleen sukulaistensa veressä v. 256 e. Kr.

Varhaisempien aikojen Maurjat eivät varmastikaan olleet buddhalaisia vaan ovat todennäköisesti suosineet jainismia. Asoka, katuen aikaisempia tekojaan tuli uskonnollismieliseksi, ja vaikka hänen edikteistään ilmeneekin, että hän suosi myöskin ajivakalaisia ja nirgranthalaisia yhtä hyvin kuin buddhalaisiakin. Buddhalaisuus saavutti kuitenkin hänen suurimman suosionsa, ja hän lähetti lukuisia buddhalaisia lähetyssaarnaajia toisiinkin kuningaskuntiin, joten siis buddhalaisuus alun pitäen rajoittui Madhjadesaan, leviten sittemmin Mysoren, Kashmirin, Gandharan y.m. kuningaskuntiin. Kuuluisin kaikista oli Asokan pojan tai sukulaisen, Mahendran, Ceyloniin tekemä lähetysretki. Ceylon omisti uuden opin verrattain nopeasti, ja on siitä saakka ollut buddhalaisuuden tyyssijana, vieläpä silloinkin, kun se jo oli hävinnyt syntymämaastaan. Ceylonista buddhalaisuus levisi Burmaan, Siamiin ja muihin maihin, jääden uskolliseksi Hinajanan haarautumalle, sillä vaikka Ceylon keskiajalla näyttääkin kallistuneen Mahajanan haarautumalle, jäi se joka tapauksessa primitiivisimmän muodon päämajaksi.

Asokan jälkeläiset olivat heikkoja ja Pusjamitra syöksi Maurjadynastian valtaistuimelta. Pusjamitra oli innokas hindulainen, ja buddhalaisuus kärsi Indiassa muutamia miespolvia kestäneen taantumusajan, pysyen kuitenkin elossa Keski-Aasiassa, Baktriassa, Persiassa ja muissa maissa.

Seuraava Indian buddhalaisuuden loistoaika oli Kaniskan ansiota. Hän perusti erään Sythia-dynastian, ja, buddhalaisuuteen kääntyneenä, hän palautti buddhalaisuuden arvovallan ja merkityksen. Kaniskan syntymävuosi on ollut monien väittelyjen aiheena, ja on kaiken todennäköisyyden mukaan luettava ensimäisen vuosisadan tapahtumiin j. Kr. Hänen hallituskaudellaan ensi kerran kuultiin Mahajanan toimenpiteistä, vaikka Kaniska itse suosikin pääasiallisesti sarvastivadinilaisuutta. Buddhalaisuuden mahajanalainen haarautuma muodostui lyhyessä ajassa verrattain mahtavaksi, ja hartaiden ulkonaisten menojensa ja laajempien filosoofisten katsantokantojensa, ehkä myöskin sen tosiasian takia, että se sulatti itseensä koko joukon hindulaisia ja persialaisia ajatuksia, se melkoisessa määrin onnistui voittamaan kilpailijansa, vaikka hinajalainenkin muoto säilyi Indiassa niin kauan kuin koko buddhalaisuuskin.

Muutamat seuraavat vuosisadat muodostuivat Indian buddhalaisuuden kukoistusajaksi. Nagarjuna syntyi Kaniskan hallituskauden loppupuolella, ja häntä seurasi joukko huomattavia teorioiden mietiskelijöitä. Kuuluisa Nalandan buddhalainen yliopisto perustettiin joitakin aikoja Nagarjunan kuoleman jälkeen, ja pysyi huomattavana opinahjona aina yhdeksännelle vuosisadalle saakka. Jotakuinkin kaikki Indian suuret hallitsijasuvut, paitsi yhtä eli kahta huomattavampaa poikkeusta, joko suorastaan suosivat buddhalaisuutta tai sallivat sen esteettömästi levitä.

Indian buddhalaisuuden laskukausi alkoi kahdeksannen vuosisadan puolivälissä. Sen häviötä joudutti Indian suurten filosoofien, kuten Sankaran y.m. hyökkäykset, mutta suurimpana syynä oli kuitenkin se, että buddhalaisuus omaksui mariset, tantriset je esoteeriset muodot ja opit. Hindulainen tantrismi kehittyi samaan suuntaan ja samoihin aikoihin. Monissa tapauksissa niitä oli vaikea eroittaa toisistaan. Hindulainen tantrismi sulatti itseensä paljon hindulaisia elementtejä. Samoin oli muidenkin hindulaisuuden haarautumien todellinen laita, ja nykypäivien hindulaisuutta voidaankin pitää vanhan brahminismin ja buddhalaisuuden yhdistelmänä. Tämä kaikki viittasi buddhalaisuuden riippumattoman vaikutusvallan vähenemiseen vaikka Gaudaa ja sitä ympäröiviä seutuja vv. 800—1050 j. Kr. hallitsevat Pala-kuninkaat olivatkin buddhalaisia, ja sillä ajalla Vikramasilan buddhalainen yliopisto oli tantristen oppien kuuluisana ahjona, työntäen varjoonsa ikivanhan Nalandan yliopistonkin.

Mohammedilaiset valloitusretket järkyttivät perinpohjin kaikkia Indian alkuperäisiä uskontoja. Temppeleitä poltettiin, munkkeja ja pappeja murhattiin joukottain, ja „pakanalliset" tavat saatettiin käytäntöön. Siihen aikaan buddhalaisuudessa ei ollut hindulaisuuden taannehtivaa voimaa ja Dharman soihtu paloi loppuun omassa synnyinmaassaan. Ainoastaan Bengalissa buddhalaisuus säilyi kuudennelle vuosisadalle saakka, jolloin se sulautui hindulaisuuteen, jättäen kuitenkin voimakkaat jäljet vanhoista perinnäistavoistaan.

W. M. M.

Milton.

Miltonilla on sijansa Euroopan harvojen suurten eepillisten runoilijain joukossa. Hän kuuluu „korkeamman luokan" kirjailijoihin, joihin myös Homeros ja Vergilius kuuluvat. Verrata *Kadotettua Paratiisia Iliadiin* tai *Aeneis'iin* sekä ratkaista, mikä niistä olisi suurin, olisi vaikea tehtävä ja saattaisi antaa aihetta arvosteluun ja vastaväitteisiin. Epäilemättä Miltonin mestariteos kuitenkin kuuluu eepillisen runouden „korkeaan tyyliin" ja ainakin myönnetään heti, että se on laatuaan suurin englantilaisesta sielusta syntynyt teos. Kadotetun Paratiisin lukija seisoo ihmeissään sen miehen rohkeuden edessä, joka on uskaltanut luoda tämän majesteetillisen runoelman, „sovittanut puheet Kaikkivaltiaan suuhun, henkilöitänyt Saatanan ja kohonnut mielikuvituksen huimaaville huipuille.

Seitsemännentoista vuosisadan alkupuoliskolla, ennenkuin suuri tulipalo oli hävittänyt Lontoon, kerrotaan Cheapsidesta päin tulleen ahtaan kadun, jonka nimi oli Bread Street. Sillä kadulla oli puisia, rapattuja taloja, ja niissä päätykatot ja ristikkoakkunat. Merkillisen näköisiä kilpiä — sen ajan huomattavimmat ilmoitusvälineet — riippui pikku puotien sisäänkäytävien yläpuolella kiinnittämässä ohikulkijoiden huomiota sisässä oleviin tavaroihin. Näiden joukossa oli erään asioitsijan toimitushuoneen oven yllä kilpi, jossa nähtiin siivet levällään oleva kotka. Kyseessä oleva asioitsija oli Miltonin isä, ja Milton tuli maailmaan tässä vanhan Lontoon liikekeskuksen pimennossa olevassa kolkassa.

Poika sai kasvatuksensa St. Paulin koulussa ja Christ's Collegessa Camberidgen yliopistossa. Ensin häntä aiottiin kirkon palvelukseen ,mutta hänen suurin halunsa oli sepittää mahtava runoteos ,joka tuottaisi kunniaa hänen äidinkielelleen. Hän siis ryhtyi kovaan työhön, oppi perin pohjin kreikkalaiset ja latinalaiset kirjailijat, perehtyi matematiikkaan ja muihin aikansa tieteisiin.

Hänen ensimäisiin runosepitelmiinsä kuuluvat *L'Allegro, Il Penseroso, Comus ja Lycidas*. Nämä olivat tavallaan vain harjotelmia sitä suurta teosta varten, joka oli tuleva. Ellei ole aikaa tai rohkeutta yrittää tutkia Kadotetun Paratiisin mahtavia säkeitä, niin näistä varhaisemmista runoista voi saada viihdykettä, sillä niillä on oma vastustamaton viehätyksensä. Lycidas on valitusruno, jonka hän kirjoitti erään Irlannin mereen hukkuneen ystävänsä muistoksi.

Samson Agonistes (Taisteleva Simson) on väkevä esitys tuosta kuuluisasta voimamiehestä, josta Vanha Testamentti puhuu.

Suurta runoelmaa Kadotettu Paratiisi ei ole mahdollista yksityiskohtaisesti selittää tässä lyhyessä kirjoitelmassa. Se on tietenkin Miltonin lukijan viimeinen ja korkein tutkisteluaihe. Se on neron sepittämä, neron, joka tiesi, mitä kova työ on. Se on voittosaavutus, ei vain älyn vaan myös luonteen. Milton uskoi kaiken suuren runouden tulevan Jumalalta ja hän oli sitä mieltä, että jos hän aikoi saavuttaa suuren päämääränsä, niin hänen elämänsä piti olla puhdasta ja tahratonta, sitä piti luonteistaa lakkaamaton työ ja väsymätön antautumus korkeimmalle, minkä hän tajusi. Ahkeruus ei ollut kylliksi — lisäksi piti tulla „oikea elämä." Tämä neron ja ylevän luonteen yhtymä se oli, joka teki hänelle mahdolliseksi antaa tämän ylevän runoelman maailmalle. *K.*

Masdalaisuus.

Ihmiselle kirjoittanut fil. maist. *Lauri Karila.*

Eräät uskontojen okkultiset tutkijat, jotka kannattavat jälleensyntymisoppia, väittävät, että suuri indialainen opettaja Buddha on eri elämissään perustanut viisi eri uskontoa: *Vjaasana* muinaisarjalaisen uskonnon, *Thotina* (noin 40,000 e. Kr.) muinaisegyptiläisen uskonnon, *Zarathustrana* (noin 29,700 e. Kr.) masdalaisuuden, *Orfeuksena* (noin 7,000 e. Kr.) kreikkalaisen muinaisuskonnon sekä vihdoin Buddhana (622—542 e. Kr.) buddalaisuuden.

Niitä, jotka mieluummin luottavat viralliseen tieteeseen kuin okkultisen tutkimuksen tuloksiin, ylläoleva tietenkin hymyilyttää — vuosiluvut varsinkin. Rohkea väite virkistää kuitenkin aina, ja sitäpaitsi tiedämme

historiasta, että mitä tänään kielletään, se voidaan huomenna myöntää. Joka elää, hän näkee.

Tällä kertaa tarkastelkaamme mainituista uskonnoista masdalaisuutta.

Yleisesti hyväksytyn uskonnonhistoriallisen tutkimuksen mukaan sen perustaja Zarathustra (eli Zoroaster, kuten kreikkalaiset häntä nimittivät) vaikutti 6:nnella vuosisadalla e. Kr. Jo ennen hänen syntymäänsä sai hänen äitinsä Persian viisailta tietää, että hänen pojastaan oli tuleva suuri kansan opettaja. Lapsuuden aikoina pahat ihmiset ja ilkeät henget vainosivat Zarathustraa, mutta Jumala hänet pelasti kaikista vaaroista. Kolmenkymmenen vuotiaaksi tultuaan ilmestyi hänelle enkeli *Vohumano* kehoittaen häntä ryhtymään profeetaksi, ja myöhemmin itse Jumala antoi hänelle toimeen tarvittavaa opetusta. Kun hän täten oli valmistunut tehtäväänsä, meni hän oppiaan esittämään maan vaikutusvaltaisimpaan paikkaan — kuningas Vistaspan hoviin. Kuningas kutsui Indiasta erään kuuluisan brahmiinin ottamaan selvää Zarathustran opin arvosta. Brahmiini tulikin varustautuneena monilla ongelmakysymyksillä, mutta Zarathustra suoriutui niistä kaikista loistavasti, ja lopputuloksena oli, että brahmiini itse, kuningas, kuningatar, ministerit y.m. arvovaltaiset henkilöt tulivat hänen oppilaiksensa. Monen vuoden aikana Zarathustra jatkoi opettajatoimintaansa ja kun hän korkeassa iässä kuoli, tunnusti suuri osa Persiaa hänen uskontoansa.

Näin kertoo uskonnonhistoria. Toisaalta on tutkijoita, jotka olettavat olleen useita Zarathustra-nimisiä opettajia — puhutaan neljästätoista — joiden elämänvaiheet perintötieto on sekoittanut toisiinsa. Okkultisen tutkimuksen mukaan on ensimäinen Zarathustra, kuten yllä mainittiin, sama henkilö kuin Buddha ja on perustanut kyseessä olevan uskonnon jo 29,700 vuotta e. Kr.

Kyseessä olevat tutkijat tietävät kertoa, että hän tällöin käyttövälineeksi valitsi erään persialaisen prinssin ruumiin ja että hän tulostaan ilmoitti Persian kuninkaalle ja ylipapille. Nämä panivat toimeen suuren juhlan, johon otti osaa koko kansa ylimmistä alimpiin ja jossa ylipappi esitti prinssin suurena opettajana. Monta vuotta maassa vaikutettuaan Zarathustra „kuoli" ja on sittemmin vuosisatojen kuluessa lähettänyt persialaisten keskuuteen profeettoja pitämään yllä perustamaansa uskontoa.

Masdalaisuuden pyhä kirja on *Avesta*. Tämä teos oli länsimaille kauan aikaa tuntematon. Vasta sen jälkeen, kun ranskalainen itämaiden tutkija Anquetil-Duperron sen v. 1771 käänsi ranskaksi, on se saavuttanut yhä suurempaa huomiota ja sitä on käännetty joko osaksi tai kokonaan yhä useammille kielille. Suomeksi sitä valitettavasti ei ole.

Masdalaisuudessa jumalan nimenä on *Masda* eli *Ahuramasda* (kreikaksi Ormuzd). Kuten muissakin uskonnoissa esitetään tämä ylin jumala maailmankaikkeuden luojaksi, kaikkitietäväksi, kaikkinäkeväksi, hyvää palkitsevaksi ja pahaa rankaisevaksi. Hänen vertauskuvanaan pidetään *tulta*. Tuli palaakin aina masdalaisten alttareilla ja sille osotetaan kunnioitusta, mikä seikka on saanut eräät siihen erehdykseen, että tuli muka olisi masdalaisten jumala.

Kaiken pahan edustaja — siis vastaten kirkollisen kristinuskon paholaista — on *Angromainjus* (kreikaksi Ahriman). Alituiseen hän vastustaa jumalaa ja viettelee ihmisiä huonoihin ajatuksiin, sanoihin ja tekoihin. Hän ei kuitenkaan ole iankaikkinen, vaan eräässä kehityksen vaiheessa hänen valtansa loppuu, ja hän itse tuhoutuu.

Zarathustran uskonto ei olisi mikään uskonto, ellei se neuvoisi tunnustajiaan, kuinka pitää elää, kuinka päästä synnistä ja surusta, kuinka saavuttaa onnellisuuden tila jo maan päällä ja myöhemmin kuoleman jälkeen. *Hyvät ajatukset, hyvät puheet, hyvät teot* on lyhyin ja ytimekkäin ohje, jonka tämä uskonto antaa seuraajilleen. Joka ajatuksensa, puheensa ja tekonsa on hyvään ohjannut, hänellä ei ole mitään pelkäämistä, ei nyt eikä vastedes. Lisäksi annetaan useita tarkkoja sääntöjä. Maata ja vettä ei saa saastuttaa, vaan kaikki lika ja jätteet on tulen avulla hävitettävä. Edelleen on viljelemätön maa otettava viljelykseen, eläimille oltava hyvä, ja ruumiin puhtaudesta pidettävä erittäin tarkka huoli.

Yhteenvetona voidaan sanoa, että Zarathustran *„Älä tee noin, vaan näin"* säännöt koskevat kaikkia mahdollisia ihmiselämän aloja ja antavat täydelliset käyttäytymisohjeet kaikkia tilanteita varten.

Masdalaisuus, kuten muutkin uskonnot, selittää tunnustajilleen myös haudantakaista elämää tarjoten tuen siinä elämän kohdassa, jossa ihmisparka tuntee olevansa turvattomin ja yksinäisin, ja jota hän niinmuodoin

kauhistuu. Hyvällä ihmisellä ei ole mitään pelättävää, mutta paha vaviskoon, selittää Zarathustra. Kun ihminen on kuolemassa menettänyt fyysillisen ruumiinsa ,niin hänen on sieluna kuljettava *Sinvat*-sillan yli. Se, joka on maanpäällisessä elämässä ollut hyvä, pääsee onnellisesti taivaaseen, mutta kelvoton putoo sillalta helvettiin. Lohtuna jälkimäisen kohtalon alaiseksi joutuneella on kuitenkin se, ettei piinan paikka ole iäinen. Kaukaisessa tulevaisuudessa sulavat nimittäin vuoret tulivirraksi, jonka läpi kaikkien ihmisten on vaellettava. Hyville ihmisille se on oleva ihana kokemus, pahoille taas tuskainen, mutta tämä tuska onkin heidän viimeisensä, sillä tuo tuli poistaa heistä vielä jäljellä olevan synnin. Samaan aikaan tapahtuu myös Angromainjuksen tuhoutuminen, ja kaikki päättyy rauhaan, iloon ja riemuun. — Näemme, että masdalaisuus on tässä kohden lohdullisempi ja — arvostelumme mukaan — korkeammalla kehitysasteella kuin *kirkollinen* kristinusko, joka opettaa kelvottomien ihmisten joutuvan *iankaikkiseen* kadotukseen.

Eri uskontojen opastamana on mielenkiintoista etsiä vastausta sellaisiin kysymyksiin kuin „Mikä on Jumala?" ja „Mikä kohtaa ihmistä haudan tuolla puolen?", mutta suurinta harrastusta herättänee sittenkin tutkistella uskontojen vastausta kysymykseen „Mitä pitää minun tehdä välttyäkseni pahasta ja saavuttaakseni onnellisuuden tilan?" Eri aikojen filosofit ovat myöskin esittäneet vastauksia jälkimäiseen kysymykseen, mutta tutkistelija tulee ennen pitkää siihen johtopäätökseen, että filosofeista suurimmat ja pätevimmät ovat uskontojen perustajat — oppipoikia ovat muut heidän rinnallaan. Filosofit ovat usein kuivakiskoisia herroja, kun taas uskontojen perustajat esittävät asiat maalauksellisin, voimakkain ja ytimekkäin sanoin, joilla jo esteettiseltä kannalta on suuri teho.

Masdalaisuus ei ole, aineeseemme palataksemme, mikään kuollut uskonto, vaikka arabialaiset valloittajat sen 600-luvun puolivälissä hävittivätkin Persiasta ja käänsivät kansan muhamettilaisuuteen. Oli nimittäin niitäkin, jotka eivät suostuneet luopumaan uskonnostaan. Nämä muuttivat vainoa paeten Indiaan Bombayn kaupungin seutuville, jossa heitä vielä tänä päivänä on noin 100,000 sielua. Heitä sanotaan *parsilaisiksi*, ja heihän aineellinen ja henkinen tasonsa on tunnustetusti paljon korkeampi kuin heidän indialaisen ympäristönsä. Edelleen on ikivanhasta Zarathustran uskonnosta lähtöisin *masdasnan*-liike, joka nykyaikaisin sanoin kannattajiensa noudatettavaksi esittää täydellisen ihmisen ruumista, sielua ja henkeä koskevan itsekasvatusjärjestelmän. Tämän liikkeen nykyinen johtaja on Los Angeles-kaupungissa Kaliforniassa asuva tohtori O t o m a n Z a r - A d u s h t H a n i s h. Monet ovat myöskin ne kirjailijat, joita Zarathustran „Avesta" on inspiroinut. Tunnetuin heistä lienee saksalainen filosofi N i e t z c h e ja hänen teoksensa „Näin puhui Zarathustra."

Evolutioni.

Miksi kissa on tiikerin näköinen? Minkä takia kaivostyömiehet löytävät kivettyneitä kalanluita syvimmistäkin kaivoksista? Miksi neekeri on musta ja kiinalainen keltainen? Minkä takia kuu on kylmä ja aurinko kuuma ja maa niiden välissä? Minkä takia suomalaiset ovat sivistyneitä, mutta Afrikan kansat eivät ole? Minkä takia kukkien väri on erilainen? Minkä takia on olemassa niin monenlaisia eläimiä? Miksi nilviäinen on luuton? Minkä takia Suomessa on järviä?

Sellaisia kysymyksiä voisi esittää nidoksittain. Vastaus niihin kaikkiin on varsin yksinkertainen — kaikki luonnossa tavattavat esineet ovat muodostuneet kaltaisikseen kymmenien miljoonien vuosien kuluessa. Ne ovat saaneet nykyisen muotonsa perin hitaasti ja asteettain, ollen monien aikaisempien muodonvaihdosten alaisina. Lyhyesti, ne ovat kehittyneet, *evoloituneet.*

Sana evolution, kehitys, on latinalaista alkuperää ja merkitsee suoristamista nähtäväksi. Roomalaiset kirjat kirjoitettiin perkamentteihin ja kääritiin norsunluisten käämien ympärille, siis samaan tapaan kuin kartat nykyään käärttään. Sellaisen käärön suoristaminen luettavaksi ilmaistiin sanalla *evolution.* Seitsemännellätoista vuosisadalla sanaa evolutioni alettiin käyttää Englannin kielessä merkitsemään historian, kohtaloitten

y.m. kehitystä. Sittemmin sitä on alettu käyttää ilmaisemaan kaiken olemassa olevan laajenemista ja kehitystä. Runko kehittyy, *evoloituu*, idusta. Joku kansakunta, kuten esim. roomalaiset, on kehittynyt jostain paimentolaisheimosta, ja joka kehitystarinansa mukaan oli sen ensimäinen aste.

Evolutioni on luonnonlaki, ja se, joka käsittää evolutionin, alkaa käsittää paljon muitakin asioita. Englannin kielen rikkaus johtuu evolutionista, kehityksestä. Se on kehittynyt brittiläisten, anglo-saksien, normandien ja tanskalaisten maahan tunkijain kielten sekoituksesta. Aikojen kuluessa sattuneet poliittiset tapahtumat ovat kehitysprosessin osia. Jokainen uusi kone, uusi muoti ja parannusmuoto ovat esimerkkejä evolutionista.

Maan muoto on helposti selitettävissä evolutionin avulla. Vuoret, vuonot ja järvet ovat olleet luonnon muovailevien voimien alaisina satoja tuhansia vuosia. Englantilaisella rodulla on juurensa keskiajan Englannissa, ja sen myöhäisempi kehitys, lisääntyminen ja leveneminen on luettavissa historian lehdiltä. Maailman eläimillä ja kasveilla on myöskin ollut omat juurensa, ja ne ovat lisääntyneet ja haaraantuneet miljoonien vuosien kuluessa. Evolutioni on siis kaikkien salaperäisten asioitten avain.

Maan vuoret ovat suuren elävän perhekunnan holvikaarroksia. Kun ne avattiin kahdeksannella- ja yhdeksännellätoista vuosisadalla, voitiin helposti huomata hautautumisen tapahtuneen miljoonien vuosien kuluessa. Todettiin, että mitä syvemmälle mentiin, sitä yksinkertaisemmaksi ja yhä enemmän toistensa kaltaiseksi muuttuivat eri muodotkin. Ne tosiasiat osoittavat, että meidän päiviemme eläimillä, niin erillaisia kun ne ovatkin, on menneisyydessä ollut yhteiset *kantaeläimet*. Elämä on monihaarainen puu, jonka uloimmat juuret kätkeytyvät harmaan menneisyyden maaperään.

Kaikki mitä me tunnemme ja tiedämme, on kehittynyt. Etäisimmästä auringosta alkaen aina meidän päiviemme yhteiskunnallisiin ja uskonnollisiin järjestelmiin ja vastaisiin aatteisiin saakka, sanalla sanoen koko universumin sisältö johtaa yhteen ja samaan suureen ja ymmärrettävissä olevaan pohjapiirrokseen. Ei yksikään tiedemies maailmassa epäile evolutionia, eikä ole epäillyt enää moniin vuosikymmeniin. Jokainen järkevä ihminen huomaa, miten ihmiset ja heidän järjestelmänsä muuttuvat ymmärrettäviksi, jos myönnetään, että ne ovat kehittyneet. Nyt jo ymmärretään satoja ennen ihmiskuntaa hämmästyttäneitä asioita.

Yleensä luullaan, että darvinismi olisi evolutionia. Evolutionia se ei ole — se on teoriaa, jonka mukaan elävien kappaleitten evolutioni on tapahtunut — teoriaa luonnon koneiston osasta. Darvinin teoriasta on paljon kiisteltty. Darvin, tarkkaillessaan ympäristöään, huomasi, että eläviä olentoja syntyy enemmän kuin luonto voi ylläpitää ja maahan mahtua. Hän huomasi, että siitä johtuu suuri taistelu elämästä, ja että kykenevimmät — ne, jotka ovat parhaiten varustetut taisteluaan varten, säilyttävät elämänsä. Toisin sanoen, luonto valitsee kykenevimmän, ja hänen teoriaansa sanotaan „luonnon valinnaksi". Luonnon valinta, hän sanoo, on evolutionin välittäjä.

Jokainen voi huomata sellaisen prosessin todellakin tapahtuvan koko luonnossa, vieläpä meidän sosiaalisessa ja taloudellisessa järjestyksessämmekin. Darvin opetti luonnon hävittävän vähemmän kykenevät siten, että voimakkuus, taisteluvälineet, aistit, y.m. vähitellen paranevat, siis samaten kuin me parannamme *lammas- ja karjakantaamme*. Kaikki mitä Darvin on tehnyt, sisältyy siihen, että hän oivalsi mitä suurimman totuuden keksiessään „luonnon valinnan". Heikompien on pysyteltävä seinänpuolella, muuten ne hukkuvat. Kykenevämmät jäävät eloon. Nykyään jo tiedämme, että tämä totuus pitää paikkansa enemmässä tai vähemmässä määrässä koko universumiin nähden, ja käsittää ehkä 2,000,000,000 tähteä ja aurinkoa, joihin meidänkin aurinkomme kuuluu.

Monet otaksuvat sanan universum käsittävän kaiken olemassa olevan, ja sitä, paitsi uudenaikaista tähtitiedettä, käytetäänkin yleensä siinä merkityksessä. Mutta se kuitenkaan ei ole sanan kirjaimellinen merkitys, ja tähtitieteilijät nimittävät universumiksi suunnatonta tähtiryhmää, joka muodostaa äärettömän tähtiperhekunnan — s.o., jotka säännöstelevät toinen toisensa liikkeitä painolain perusteella. Saattaa näet olla olemassa muitakin suuria tähtiryhmiä, jotka ovat meidän tähtijärjestelmästämme siksietäällä, että ne käytännöllisesti katsoen ovat riippumattomia.

J. M.

Hypnotismi ja alitajunta.

(Jatko ja loppu sivuun 116.)

Huomiotamme vaatii nyt se teoria, että normaalitietoisuutemme lisäksi meissä on olemassa älyelämä, josta normaalitietoisuutemme on vain osa. Tällöin sana „alitajunta" tarkottaa tavallisen tietoisuutemme alapuolella olevaa tajuntaa, joka ohjaa eräitä tapahtumia, joista olemme tietoisia, ja jonka olemassaolo myöskin selittää monta tajuntamme menettelyä, joita emme millään muulla tavalla voisi selittää.

On useita älyn omaisia ja ruumiillisia tapahtumia, joita ei voida selittää niillä tosiasioilla, mitkä tiedämme tavallisesta tajunnasta. Niinpä tiedetään olevan miehiä ja naisia, jotka ovat vaipuneet eräänlaisen transiin (horrostilaan) ja siinä tilassa ryhtyneet kirjoittamaan jopa sangen arvokkaitakin novelleja, runoja ja muita kirjallisia tuotteita. Edelleen on henkilöitä, joilla on ihmeellinen muisti. Eräillä taas, kuten esim. professori Gilbert Murraylla on telepaattisia (kauko vaikutus-) kykyjä. Jotta voitaisiin selittää tällaiset ilmiöt, on otaksuttu, että todella on olemassa tajunta, joka on „alapuolella" normaalitajuntaa, mutta kuitenkin samalla läheisesti siihen liittyneenä.

Tarkastelkaamme tosiasioita, joita tiedämme automaattisesta (koneenomaisesta kirjoittamisesta. Jokapäiväisessä elämässä sattuu useinkin, että eräät henkilöt puhellessaan toisten kanssa kiinnittämättä asiaan mitään huomiota tekevät piirroksia tai kirjoittelevat sanoja paperille. Noissa piirroksissa voi tällöin olla huomattavia yksityiskohtia, eikä ole ollenkaan tavatonta, että sanotuissa olosuhteissa kirjoitetuissa lauseissa on arvokkaita ajatuksia. Eräät henkilöt kirjoittelevat täten niin usein, että eri lauseista syntyy pitkähköjä sepitelmiä, vieläpä on täten kirjoitettu novellejakin. Tällaisissa tapauksissa on ilmeisesti helppo turvautua alitajuntaan ja selittää, että se suorittaa kaikki nämä salaperäiset toiminnat.

Ilmentääkö ihminen hypnoottisessa tilassa ollessansa tätä sanottua alitajuntaa? Onko hän hypnotisoijan vaikutuksen alaisena ollessansa kykenevä suorittamaan sangen monia toimia, joihin hän normaalitajuisena ei kykenisi? Kuuluvatko unet ja hallusinatsiot (valheaistimukset) alitajunnan piiriin? On henkilöitä, joilla on kaksi, vieläpä useampiakin personallisuuksia. Johtuvatko nämä heidän alitajunnastaan? Mihinkään näihin kysymyksiin ei sielutiede tällä hetkellä voi vastata eikä voi antaa niistä mitään selitystä.

Sanottakoon, että teoriaa alitajunnasta on vaikea arvostella tai tieteellisesti selittää. On helppo myöntää sen olemassaolo, ja se todella selittääkin monta merkillistä sieluntilaa, joita mikään muu ei voi tehdä ymmärrettäväksi. Toisaalta on monta maailmankuulua henkilöä, jotka ovat vakuutettuja, että voidaan toisiin perusteihin nojaten selittää kaikki ne asiat, jotka on väitetty alitajunnan aiheuttamiksi. Tähän, niin arvelen, on meidän asia jätettävä.

G. E. O. K.

Jeanne d'Arc — Orleans'in neitsyt.

Ihmiselle kirj. vapaaherra Harry Palmén.

On sanottu, että elämä on kutsumusta ja on myös sanottu, että elämä on kärsimystä. Jeanne d'Arc'in elämä oli kutsumusta kärsimykseen. Jos jonkun elämä on ollut kutsumusta, niin oli Jeanne d'Arc'in, tämän nuoren, ranskalaisen neitosen, joka vapautti maansa vihollisten vallasta. Ja hänen kutsumuksensa, hänen nuori elämänsä päättyi tuskalliseen kuolemaan.

Hänen elämänsä kuvastuu meille historian ja satujen valaisemana, lyhyenä, mutta ihmeellisenä jättiläissatuna, melkein uskomattomana, mutta syvänä ja salaperäisenä.

Ensiksi näemme hänet kotiseudullaan Domrêmy'ssä. Näemme vaatimattoman mökin, missä hän asui yhdessä vanhempiensa ja sisarustensa kanssa. Siellä auttoi hän äitiään ompelemalla ja kehräämällä. Hän teki kovaa työtä, sillä kotinsa oli köyhä. Mutta ei koskaan hän valittanut, sillä hän oli hyvä lapsi ja hänet oli kasvattanut oikeudentuntoinen isä ja rakastavainen äiti. Maaelämän

rauha antoi hänen sieluelämälleen tasaisen kehityksen. Siellä sai hän rauhassa kasvaa. Me näemme hänet paimentamassa laumoja avaralla kedolla. Siellä sai hänen luonnollinen elämänilonsa alkunsa. Auringonpaiste ja kaunis luonto ympäröivät hennon olennon. Hän paimensi lammaslaumoja äidillisellä huolella, mutta tällävälin pääsi kuitenkin lapsen elämänilo oikeuksiinsa; pitkät, mustat hiukset liehuivat hänen kauniitten kasvojensa ympärillä hänen kiitäessään perhosten ja korennoisten jälestä.

Mutta Jeanne d'Arc'in luonne sai omituisen kehityksen. Yhä useammin heräsi hänessä kaipaus yksinäisyyteen ja sisäiseen rauhaan. Silloin hakeutui hän aina erääseen läheiseen, ikivanhaan metsään, josta kerrottiin lukemattomia satuja. Siellä harmaan metsän varjossa heräsivät ne tunteet ja ajatukset, joilla tuli olemaan ratkaiseva merkitys hänen tulevaisuudelleen. Siellä oli hän yksin ajatuksineen ja sen korkeamman olennon kanssa, jonka läsnäolon hänen sieluelämänsä jo kauan oli aavistanut ja josta pappi kylän kirkossa oli niin paljon kaunista julistanut. Hänen jumalanpelkonsa sai vähitellen yhä syvemmät muodot, hän piti säännöllisiä hartaudenharjoituksia isänsä puutarhassa, rehevän luonnon vapaudessa avautui hänen sielunsa korkeamman voiman vaikutukselle. Hän näki näkyjä, enkelit näyttäytyivät hänelle, suuren kirkkauden ympäröimänä, kun hän halusi pois maallisesta. Yhtä useammin joutui hän hurmiotilaan ja luuli olevansa korkeamman voiman välikappale. Ja hän uskoi vihdoin olevansa kutsuttu täyttämään korkeinta velvollisuutta, mikä isänmaallisen, ranskalaisen naisen osaksi on koskaan tullut.

Tämä tapahtui Ranskan historian surullisena ajankohtana. Sodan onnettomuudet peitti maan hurmeella ja kansa vapisi vihollisjoukkojen hävityksistä. Kuningas Kaarle VII kadotti kauniista maastaan palasen toisensa jälkeen. Silloin tapaamme jälleen Jeanne d'Arc'in, nyt kuusitoistavuotisena. Hän oli puettuna sotilaspukuun. Mustat hiukset, jotka ennen ulottuivat polviin asti, ovat nyt poisleikatut. Hän astuu loistavan hoviseurueen eteen. On ihmeellinen näky, kun tämä yksinkertainen, mutta sanomattoman kaunis neitonen, seisoo sotilaspukuun puettuna tämän kirjavan loiston keskellä ja toimettomien, pintapuolisten ihmisten keskellä, jotka uteliaisuudesta väristen tarkastelevat häntä. Mutta hän kävelee rauhallisena, korkeamman voiman ohjaamana nuoren kuninkaan luokse, joka yksinkertaiseen pukuun puettuna seisoo hovimiestensä keskellä. Hän taivuttaa polvensa kuninkaan edessä ja tuo sanoman, että taivaallinen kuningas on lähettänyt hänet vapauttamaan Ranskan maan. Hallitsija epäilee ja uskoo vasta sitten, kun Jeanne d'Arc paljastaa hänen salaisimmat rukouksensa. Sillä kuningas oli kerran eräässä yksinäisessä kappelissa rukoillut kolmea asiaa: ettei hän tulisi Ranskan perilliseksi eikä siten mahdollisesti aiheuttaisi sotaa ja onnettomuutta isänmaalleen, että häntä yksin rankaistaisiin syntiensä vuoksi eikä kansaa, ja että maa viimeinkin voisi vapautua sodasta ja onnettomuuksista. Kun Jeanne d'Arc oli tämän sanonut, uskoi moni, että hänet oli lähetetty vapauttamaan maan, ja ne, jotka vielä epäilivät, tulivat pian vakuutetuiksi siitä. Sillä hän kieltäytyi vastaanottamasta niitä miekkoja, joita kokeneet soturit hänelle ojensivat. Se miekka, jolla Orleans valloitettaisiin, oli kätkettynä alttarin taakse pyhän Katariinan kirkossa Fier Bois'sa ja sen kirkas terä oli merkittynä viidellä ristinmerkillä. Ja kun miekka löydettiin, nousi Ranskan kansan riemu korkealle yksinkertaista neitosta kohtaan, joka tuli Orleans'in vapauttajaksi. Hänen elämänsä kulku kehittyi nyt nopeasti, tullen lyhyeksi mutta loistavaksi.

Seuraavalla kerralla näemme Jeanne d'Arc'in taistelun tuoksinnassa. Etumaisena ajaa hän häikäisevän valkoisella juoksijalla. Hänen varustuksensa on loistava ja hänen lippunsa valkoinen, johon on siroteltu liljoja. Siihen on myös kuvattuna Jumalan poika sekä kirjoitus „Jesus ja Maria". Hänen silmänsä palavat pyhästä innostuksesta ja kansa seuraa häntä riemuiten. Ja jalo juoksija näyttää myöskin tottelevan sokeasti hallitsijattarensa tahtoa. Kaikki on ihmeellisen neitosen vallassa, ystävät, viholliset ja vieläpä sieluttomat eläimetkin näyttävät kuuntelevan hänen käskyjään. Hänen lippunsa liehuu rajusti, hän pystyttää sen Orleans'in muureille ja kansa tulvaa voiton huumaamana valloitettuun kaupunkiin. — Vihdoin saavuttaa hän päämaalinsa: hänen valkean lippunsa edessä kruunataan Dauphin Reims'in kirkossa, Ranskan kuninkaiden kruunauskaupungissa. Nyt on Orleansin neitsyt täyttänyt tehtävänsä, nyt hän on valmis kuolemaan saavuttaakseen rauhan. Hän haluaa palata kotiinsa. Mutta kuningas ei ole vielä tyyty-

väinen. Hänen kauttaan on kuningas voittanut valtansa — mutta käyttää sitä vastoin hänen halpoja rukouksiaan. Kolmasti rukoilee hän kuningasta, mutta yhtä monta kertaa kieltää tämä.

Jeanne d'Arc'in elämä ei tullut pitkäksi. Eräässä taistelussa otettiin hänet vangiksi, joutuen siten vihollistensa käsiin. Emme tiedä minkävuoksi. Oliko se ihmisten kateus tahi pettikö hänen oma itseluottamuksensa ja voimansa voiton huumaamaan kansaan nähden. Tahi oliko se joku korkeampi voima, joka niin tahtoi? Nuori neitonen tuomittiin noituudesta, tuomittiin poltettavaksi roviolla. Raakojen sotilasjoukkojen ympäröimänä kärsi hän järkähtämättömänä tuskansa. Ja hänen viimeinen sanansa oli „Jesus". Hänen sielunsa sai rauhan, ja hänen tuhkansa siroiteltiin tuuliin yli Ranskan.

Ei kukaan koettanut silloin häntä suojella, vaikka moni näkikin, mikä vääryys tapahtui. Eräs ranskalainen kirjailija lausui myöhemmin eräälle tuomareista: „Te olette saattaneet turmioon meidät kaikki, sillä olette polttaneet pyhän neitsyen, jonka sielu on Jumalan käsissä. —

Pyhä Fransiskus saarnaa linnuille.

FRANSISKUS ASSISILAINEN.

Sa luovuit kullasta ja maailmasta
ja silkkipaitas säkkiin vaihdoit sa
ja äidistäsi ihmeen armahasta
sa luovuit, kun niin käski Jumala.

Ja lemmen onnesta ja hekkumasta,
mi elon kultaisin on unelma,
mi veren äänin kutsuu ihmislasta,
sa luovuit siitäkin, sa ankara!

Sa kaikki jätit, painuit korven yöhön
ja ryhdyit Herran, rakkaudentyöhön
ja palvelijan palvelijaks sait.

Yks Herran pienimmistä olit, sanoit,
kokea kaikki saada — noin sa anoit,
kärsiä kaikki nurkumatta, vait!

Rafael Ronimus.

Seinä.

Kun olin syntynyt, ympäröi minua pimeys. Sitä mukaa kuin aivoni kehittyivät, alkoi ympärilläni käydä yhä valoisammaksi ja valoisammaksi. Aloin aluksi erottaa eri esineitä ja vähitellen saavuttamani kokemuksen kautta tutustua niiden tarkoitukseen ja käyttöön jokapäiväisessä elämässä. Kehittymisen lahjan saanut sieluni eli alussa epäitsenäistä elämää, ottaen vastaan sitä, mitä vanhempani ja minun ympärilläni olleet ihmiset sille antoivat. Aivoni (samainen sieluni, — sillä se mitä on tapana sanoa sieluksi on myös aivojen toiminnan tulos), älyni, oli kuin harjoitettu koiranpenikka. Mutta vähitellen se alkoi toimia itsenäisestikin, osittain toisten viitoittamaa tietä, osittain uusia, itsenäisiä polkuja etsien.

Silloin hälveni pimeys ympäriltäni ja siirtyi kauas etäisyyteen. Etsiessäni teitä totuuden tuntemiseen, minä paloin halusta tunkeutua tähän pimeyteenkin, tietää — mitä se kätkee itseensä Ja vihdoin minä tunkeuduinkin sinne, vihdoin sain tietää: pimeys kätki itseensä korkean, ylipääsemättömän — *seinän.*

Ja eräänä päivänä minulle selvisi, että kaikki enemmät yritykseni sille suunnalle ovat hyödyttömät, seinä on ylipääsemätön, nerokkainkin ihminen on totuuden etsinnässään pakoitettu pysähtymään tämän seinän eteen, sitä kauemmas hän ei voi kulkea.

Silloin tulin onnettomaksi, — onnettomaksi oman mitättömyyteni tuntemisesta ja siitä, että olin tahtomattani pakoitettu lopettamaan pyrkimykseni eteenpäin. Olin lähellä hulluutta ja heikkotahtoisempana olisin varmaan menettänytkin järkeni.

Mutta ymmärrettyäni, että kuin kaksi kertaa kaksi on neljä, niin seinän edessä seisomisenikin on hyödytöntä, jopa vaarallistakin, minä pakoitin itseni kääntymään selin seinään päin ja jatkamaan kehitykseni kulkua vastakkaiseen suuntaan.

* * *

Ja niin minä, joka olin kadottanut elämänhaluni, sain sen takaisin. Ja minulle kirkastui, että on turhaa lyödä päätä ylipääsemättömään seinään, kun tämän seinän rajoissakin on niin paljon kehittymisen teitä ja niin paljon aineistoa tutkivalle älylle.

Lausuin itselleni ajatuksen, jota olen yhä uudelleen toistellut:

„Kuvittelepa hyönteistä tai eläintä, joka kärsisi halusta ymmärtää ihmistä ja hänen valmistamiaan esineitä. Sähkölampun on keksinyt ja valmistanut ihminen, joka helposti ymmärtää mikä se on ja mitä varten. Mutta mitä olisi, jos kärpänen koettaisi tunkeutua sen salaisuuteen. Eiköhän sille sähkölamppu, joka valaisee huoneeni, olisi jokseenkin samaa kuin meille aurinko, joka on samoin jonkun keksimä ja valmistama, jonkun, joka on meihin nähden samassa suhteessa kuin me olemme kärpäseen."

Jos tämä ajatus ei olekaan täysin tyydyttävä, niin on se joka tapauksessa jossain määrin lohduttava.

* * *

On selvää kuin Jumalan päivä, että ihminen ei ole olevaisen huippu, vaan ainoastaan yksi rengas monien joukossa, siinä ketjussa, jonka alku ja loppu kätkeytyvät meiltä tuntemattomuuden hämärään. Me emme ole luoneet pienempiä olevaisista, emme myös suurimpia. Meidän järkemme on rajoitettu, niin rajoitettu, että emme edes voi ymmärtää sellaista kuin lopun ja loppumattomuuden käsitteitä. Mitä me tiedämme kärpäsen henkisestä elämästä ja kykenemmekö ajattelemaan Hänen tai niiden kanssa, jotka ovat luoneet kaikkeuden.

* * *

Mikä on johtopäätöksemme tästä kaikesta? Se on se, että kärpäsen tarkoitus on olla kärpänen, koiran — koira ja ihmisen — ihminen.

Kaikki järjelle saavuttamaton on alue, jolle on vaarallista järjestää yksinäisiä retkeilyjä. On erilaisia oppaita, jotka tarjoavat apuaan matkoillamme noille maille.

Näiden oppaiden nimet ovat: uskonto, omaperäinen elämänviisaus, filosofia. Ensimäinen opas on itsevaltias, joka vaatii täydellistä alistumista, ja on heikoille hyvä ja hyödyllinen holhooja. Kolmas opas ei ole itse asiassa lainkaan opas, vaan matkatoveri, joka itsekin saattaa kulkea harhaan ja johtaa opastettavansa syrjäteille. Toinen opas on ensimäisen ja kolmannen väliltä.

Jokaisella on mahdollisuus valita opas mielensä mukaan.

X. Y. Z.

ROVIOLLA.

Jo Tuonen surmaviesti ilmi lennä,
oon yksin tuskantuulten roviolla!
Vois kuolo mulle onnenovi olla,
vain kynnys korkea on yli mennä.

Kaikk' raskaat muistot tyhjään huientuvat,
kuin syöksyisin ma raikkaan virran veteen.
Nyt pääsen lähes Herran portin eteen,
miss' uudet piirtyy tajuun elon kuvat.

Väinö Selki.

Ihmisyyden puolesta.

„Ihmiselle" kirjoitti fil. tri *Felik Iversén.*

Ihmiskunta on yhtä ainoata ja jakamatonta. Siitä on olemassa päteviä todistuksia, aineellisia, mikroskoopin maailmasta asti, ja henkisiä, korkeimpiin aatteisiin saakka. Ihmiskunta poikkeaa koko muusta luomakunnasta juuri siinä, että sille on annettu ihmisyys, tuo taivaallisen elämän sammuttamaton kipinä, joka pienin, kurjinkin lapsi tuo mukaansa maailmaan tullessaan. Olemme kaikki kuulleet esimerkkejä siitä kuinka pieni, viaton, mutta samalla avuton lapsi on saattanut olemassa-olollaan vain puhua toisten ihmisten sydämille elävämmin, vaikuttavammin kuin kaikki viisaat harkituilla sanoillaan ja hyvin perustelluilla johtopäätöksillään. Tunnustamme lapset kasvattajiksemme monessa asiassa.

Mutta tapahtuu usein, että maailman sakka laskeutuu tuon puhtaan sielun yli alkaen estää sen kasvamista, vieläpä uhaten tukehduttaa sitä. Ihmisyyttä perineestä lapsesta tulee „paatunut" nuori. Onko ihmisyys hänessä kuollut? Onko hän antanut takaisin ikuisista maailmoista saaneen kummilahjansa? Onko hän eronnut ihmiskunnasta ja siirtynyt johonkin toiseen kuntaan, jonka nimeä emme tunne?

Ei, tuhat kertaa ei! Ihmisyys hänessä elää, sillä se ei *voi* kuolla, kuuluessaan ikuisiin maailmoihin. Tiedämme tuhansista tapauksissa, joissa „paatuneimpiinkin rikoksentekijöihin" on saatu jälleen palamaan kirkkaana liekkinä se ihmisyyden tuli, joka kuitenkin kipinänä on hehkunut maailman levittämän saastan alla. Kysykäämme Vankien Ystävältä, kysykäämme Pelastusarmeijan tuhansilta slummisisarilta, kysykäämme lukemattomilta itkeneiltä, rukoilleilta, anteeksiantaneilta äideiltä ja vaimoilta!

Mutta kysykäämme samalla millä voimilla tämä voitto, ihmiskunnan korkein voitto, on saavutettu! Mahtikeinoillako, rangaistuksillako, kuolemantuomion uhallako? Turhat kysymykset! Ei ihmisyyden jaloa tulta saada palamaan käyttämällä sen tukehduttajia, yhtä vähän kuin tulipesän hehkuvaa kipinää saada sytyttämään pesän halkoja kaatamalla niiden päälle vettä. Vain ihmisyyden omat voimat, ihmiskunnan korkeimmat henkivoimat saavat esille ihmisyyden sydämen pohjalta.

Ihmisyyden nimessä uskallamme huudahtaa: „Pois maailmasta kaikki mikä ihmisyyttä tukehduttaa, ja sen sijalle ihmisyyden edistämistä! Pois orjatyö ja orjahenki, joka sitoo ihmissielun ja niiden sijalle vapaan ihmisen iloinen työ! Pois rikoksentekijän ruumiin ja sielun kahleet ja niiden tilalle hänen sielunsa vapauttamista! Pois ihmissurmaamislaitokset ja niiden tilalle ihmissaattamislaitoksia! Pois kuolemanrangaistus ja sen sijalle ihmisyyden voitollepääseminen!"

„Valtiot, kirkot, koulut! Ihmisyyden mahtavat vartijat! Tunnetteko edesvastuunne?"

Sisäisestä kauneudesta.

„*Ihmiselle*" kirjoittanut vapaaherra *Eugen Swertschkow.*

Maailman kauneus on meidän ympärillämme, ja me nautimme siitä tunteillamme ja aistimillamme — ennen kaikkia silmillämme. Tämän vuoksi onkin sokean elämä niin surullista ja synkkää. Hänellä on vain kuulo, jonka avulla hän saattaa tajuta äänien kauneutta ja siten sävelien avulla luoda sisäisten silmiensä eteen meille tuntemattoman maailman. Kaikki, mikä sielussamme — kuten sokealle sävelmät — herättää ylevän ja autuaan mielialan, mikä nostaa meidät kohti hyvää ja kohti taivaallisia päämaaleja, mikä pakottaa meidät unohtamaan alhaiset edut, vieläpä uhrautumaankin, kaikki se on kauneutta. Suuret joukot ihmisiä ovat sokeita; luonnon kauneus, taivaan, iltaruskon ja kukkien ihanat värit, lintujen laulu, eläinmaailman komeus, perhosten loisto, kaikki tämä ei heissä herätä mitään vastakaikua. Parhaimmassa tapauksessa hipaisee se heitä, mutta ei jätä hyvää vaikutelmaa ja pian se katoo ainaiseksi. Mutta toisaalta on ihmisiä, jotka eivät ainoastaan koko tietoisuudellaan nauti Luojan heinänkorteenkin liittämästä kauneudesta, vaan lisäksi keräävät itsensä kuin jokin ihmeellinen mikrofooni kauniit vaikutelmat ja säilyttävät ne sisässään. Tästä sisäisestä aarteestaan antavat he — kuten kivihiili luovuttaa saman auringin lämpöä, joka sen kerran loi — ihmiskunnalle laulunsa ja soittonsa ihanat sävelmät, taulujensa viihdyttävät värit, runojensa kuohuvat tunteet, ja näin he vievät sokeaa ja kuuroa ihmiskuntaa kohti ikuista rakkautta, kohti Jumalaa, joka on suuri, puhdas, pyhä rakkaus. Helposti voidaan ymmärtää, ettei taidetta, sen jumalallisen alkuperän vuoksi, voida oppia. Oppiminen voi koskea vain tekniikkaa, erittämistapaa, kun taas luomiskyky, joka erottaa taiteilijan, runoilijan, säveltäjän muista ihmisistä, on Jumalan antama lahja, jota ei voida oppia. Tämä kyky herää samanaikaisesti kuin lapsen itsetajunta ja saavuttaa vuosien mukana täyden mittansa. Ja mitä rikkaampi, puhtaampi, jumalallisempi on taiteilijan sisäinen aarre, sitä kauniimpi on hänen luomuksensa, sitä mahtavampi hänen vaikutuksensa joukkoihin, sitä kirkkaammin säteilevät hänen aarteensa ihmisten silmissä ja sitä voimakkaammin vaativat ne saada vastakaikua tuhansien ja miljoonien ihmisten mielissä. Sävelet, värit, ajatukset, mielialat eivät tarvitse mitään erikoista kieltä, tullakseen tajutuiksi, sillä Jumala on sama kaikille ihmislapsille ja koko luomakunnalleen. Tässä onkin syy, miksi maailman kaikki kansat ymmärtävät taiteen kieltä. Yleisesti ihaillaan suurten taiteilijain, kuten Rafaelin, Michel Angelon, Leonardo da Vincin maalauksia, kuuluisien kirjailijoitten kuten Goethen, Voltairen, Tolstoin, Schopenhauerin teoksia, maailmankuulujen säveltäjäin, kuten Mozartin, Berliozin, Rubinsteinin, Sibeliuksen musiikkia ja niitä ihaillaan sen kauneuden vuoksi, jonka niiden luojat ovat niille antaneet ja joka valtavana niistä katsojaan huokuu. On helppo ymmärtää, miksi kaikenlainen taide voi palvella vain ikuisesti kaunista — siksi, että se ammentaa taiteilijan sisäisestä kauneusaarniosta. Tämän vuoksi jokaista rumaa esitystä täytyy pitää aikaansaajansa ruman sisäisen mielentilan tuotteena eikä sellainen tuote voi olla taideluomus. Kauneuden kuva ja tuntemus asuu syvällä joka sielussa, ja me erotamme kauniin rumasta yhtä helposti kuin valkoisen mustasta. Ja kun maailman Luoja loi ihmisen esikuvakseen ja kun ihmiselämän tarkotus on ollut ja yhä on täydellistyminen, joka meidät vie yhä lähemmäksi ylhäistä esikuvaamme, niin on meidän pyrittävä kokoomaan kauneutta sieluumme taiteilijoiden teoksista aivan kuin mehiläiset keräävät hunajaa kukista. Tämän vuoksi pitää ympäristömme, joka esine olla kaunis muodoltaan ja väriltään, kauniit pitää olla kuulemamme soiton sävelet ja laulut, kauniit, puhtaat ja ylevät pitää olla myös kirjoista saamamme ajatukset. Kaikki tämä muovaa vähitellen sieluumme kauniin mielialan, joka näkyy katseestamme ja koko olennostamme. Ja mitä enemmän ihmiset tätä *sisäisen kauneuden kultuuria* harrastavat, sitä pikemmin väistyy kaikki ruma ihmiskunnan tieltä, ja sitä pikemmin kauneus käsikkäin rakkauden kanssa johtaa meidät valoisan valtakuntansa taivaallisille tantereille, sen Jumalan valtakuntaan, jonka luomia me kaikki olemme.

SAAREN SATU.

(Ballaadi).

Kerran kuin unessa
kultani kanssa
soutelin saarehen terheniseen.
Laulatti laulu,
nauratti nauru,
aurinko välkehti aalloissa veen.

Souatti sulho,
viilletti venho,
rapsahti rantaan rauhalliseen.
Saareen me saimme,
yhdessä uimme
sylissä sinisen viileän veen.

Vaivuimme valkeaan
hienoiseen hiekkaan
rannalle saaren merellisen.
Kaipasin kaihoa,
suutelin sulhoa
yhden ia ainoan kerran sen.

Tuuitti tuulet,
laulatti laineet.
Keinuimme onnemme unholaan.
Käkönen kukkui,
sulhoni nukkui.
Uinahdin kummahan unelmaan:

„Laineita laivat
kultaiset kulkee.
Kypärät ritarein kimmeltelee.
Hopeina kohtavat
puomit ja purje.
Keihäät ja haarniskat kimaltelee.

Saapuvi saaren
rantahan siihen
ritari rohkea vierahan maan.
Surmaapi sulhoni
untensa unhoon,
minut vie orjana mukanaan".

Huumasta haaveiden
kaameista herään
kaukaisen ukkosen jyrinään.
Sylissä suuren
sulhoni lepään,
siitä en pois enää pyrikään.

Yrjö Kaila. 23. 6. 1926.

Sairaus.

Lukemattomat kerrat on tieteellisesti todettu, että suggestionin avulla voidaan sekä aiheuttaa että parantaa sairautta. Itsesuggestionin ominaisimpia ilmenemismuotoja ovat „öisen ilman" aiheuttamat sairaudet, aivan kuin ilma yöllä olisi kokonaan toisenlainen kuin päivällä, sisältäen mikroobeja ja katarreja oxygenin ja nitrogenin asemesta.

Pelko synnyttää sairauden. Luottamus ja varmuus edistää terveyttä. Jeesus osoittautui vihamieliseksi sairauksille kaikkina aikoina ja kaikkialla. Pieninkin hänen hyvää tahtoansa vastaava uskon säde oli riittävä palauttamaan terveyden. Hän ei milloinkaan opettanut, että jatkuva sairastaminen edistäisi ihmisen henkistä elämää. Evankeliu-

mien tutkija huomaa niiden sisältävän ihmisen ruumiin kuin sielun parantamista koskevia asioita. Hämmästyttävältä näyttää kuitenkin se, että Jeesus osoitti kumpaisenkin olevan varsin lähellä toistaan. Hän taisteli sairautta ja syntiä vastaan. Minkä takia muutamat ihmiset ovat aina sairaana? Eikö se johdu heidän uskonsa heikkoudesta jumalallisiin tarkoitusperiin? Jokaisen, joka tahtoo olla terve tai saavuttaa terveyden, tulisi kyetä antamaan selvän vastauksen hänelle tehtyyn kysymykseen — mitä tarkoitusta varten hän tahtoo olla terve. Jos joku toivoo hyvää terveyttä Jumalan lahjana, hänen tulee myöskin panna se palvelemaan sellaisia tarkoitusperiä. Yksi kristinopin paradokseja on se, että Jumalalta voimme saada ainoastaantaan kieltäytymisemme mukaisia lahjoja.

A. W. H.

ONNELLISEN LAULU.

Maa on niin kaunis
ja ihmiset —
kuin sirpale hyvän Jumalan sydäntä
olisi heillä rinnassaan
jokaisella.
Jokaisesta katseesta tuikkii tähti,
jokainen sielu on kuin malja,
avoin malja:
Kaada rakkautta minuun
ja katso: minä vuodan ylitse!

Minun sieluni on kuin perhonen,
joka on joutunut
tietämättä miten
ilon pyörremyrskyyn.

Olenko nähnyt kaunista unta?
Olenko käynyt jossain,
minne ajatus ei konsaan jaksa
ja nyt säteilen sitä valoa,
joka minut kirkasti?

A. J. Laine.

Rakastettava pikku prinssi ja prinsessa.

Ihmiselle kirj. *Mia-täti.*

Oli kerran rakastettava pikku prinssi ja pikku prinsessa, jotka pitivät toisistaan. Eräänä kauniina kevätaamuna pikku prinssi pyysi pikku prinssessaa kävelyretkelle. Prinsessa suostui, ja kävellessään he tulivat viheriäiseen metsään, jossa linnut lauloivat ja kauniit kukkaset kukoistivat, aurinko paistoi kirkkaasti ja kaikki oli erinomaisen kaunista. — He nousivat vuorelle, josta he näkivät rakastettavan pikku prinsin kauniin maan. Sitä katsellessa pikku prinssi sanoi seuralaiselleen: „Kalleimpani, tämä kaikki on sinun". Rakastettava pikku prinsessa vastasi: „Olen onnellinen tullessani tämän ihanan maan äidiksi". Hän hieman punastui omista sanoistaan, sillä he elivät vielä rakkautensa ensimäisiä kukoistuksen aikoja. Rakastettava pikku prinssi ymmärsi hyvin hänen mielenliikutuksensa ja painoi hänen huulilleen suutelon, joka saattoi hänet enemmän punastumaan. He laskeutuivat vuorelta alas ja menivät hyvin sievään puutarhaan. Siellä he kuuntelivat puitten ääniä. Pikkulinnut lentelivät heidän ympärillään kertoen heille haltijasatuja. Puut taivuttivat latvojaan ja kuiskailivat: „Se on totta, kaikki on totta". Jänikset tulivat ja matkivat 'Männchenią', ja he nauroivat, ja metsän reunassa viheriällä niityllä astui esiin peura, ja kaikki oli perin satumaista.

Sitten tuli kaunis lintu, jonka laulu voitti kaikki muut metsän äänet. Tämä laulu saattoi rakastettavan pikku prinssin ja prinsessan ikävöimään toisiaan. Rakastettava pikku prinsi kiersi kätensä pikku prinsessan ympäri ja he seurasivat pikkulintua, joka oksalta oksalle hypellen näytti heille tietä. Missä he vaan kävelivät alkoivat kukat kukoistaa ja levittää hyvää tuoksua. Auringon valo lankesi puiden lehtien lomitse heidän eteensä ja kaikki näytti kuin vaaleanpunaiseen harsoon kääriytyneeltä. Heidän jalkansa koskettivat maata keveyesti, sillä heidän sydämensä oli täyttynyt riemusta. Ja niin he kävelivät onnen valtakuntaan.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Canada, Port Arthur:
Korte, Erikc J., v.konsuli, 188, Lorne Street.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Helsinki, Santahamina:
Syrjä, Niilo, vääpeli, Ilmailukoulu.
Hyvinkää:
Masalin-Arvidsson, Anna, rouva.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Mikkeli:
Leppänen, Anni, rouva.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.

Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtiiä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Gebhard, Meri, rouva, Itäinenk. 24. B.
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Rae, Anni, liikeapulainen, Läntinenk. 5.
Samstén, Katri, konttoristi, Sirkkalank. 42.
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Veteli:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Maailman paras hihna „CAMEL HAIR"

on todellisuus eikä kuvitelma.

Kaikkia laatuja

Karva-,
Kumi-,
Puuvilla-,
Deckel-,
Siirto-,
Elevaattori-
ja
Nahka-
sekä
„Camelata"-

HIHNOJA

Puuvillakuivaus-vilttejä
ja
Kumivalssin-päällyksiä
Pegamoidia

valmistaa

The
Camel Brand BELTING

REGISTERED TRADE MARKS
THE REDDAWAY BELTING
REG.

NOT A MIRAGE
BUT
A REALITY
THE
STRONGEST BELT IN THE WORLD

F. Reddaway & Co Ld.
PENDLETON, MANCHESTER
EMMOTT & COLTD

Kaikkia laatuja

Pellava-,
Hamppu-,
Imu-,
Kumi-,
Ilmapaine-,
Höyry-,
Teräsvahvis-tettuja,
Vesipaine-
ja
Pelastus-

LETKUJA

Kumi-, Hamppu-
ja
Asbestitiivisteitä,
Suflettikankaita

valmistaa

F. REDDAWAY & Co

Richardinkatu 4, **HELSINKI**, Puh. 6346 & 11908,

O.Y. GUTENBERG A.B. HELSINKI.

N:o 8—9. (Uusi sarja) Elo—Syyskuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

RUOKAA TYKILLE

HINTA 7 mk.

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,
kunnia-päätoimittaja
Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Heikki Peltola (Maunu Teräkivi), vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Temppelikatu 12 as. 23, Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, Hakasalmenk. 4 as. 59, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 70: —, 1/2 v:lta 35: — ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 100: —, puolelta v:lta Smk 50: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttoriemme, Hakasalmenkatu 4 as. 59, Helsinki, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 8—9. (Uusi sarja) Elo—Syyskuu 1926. 4:s vuosik.

Suuria töitä ei saada aikaan voimalla vaan väsymättömyydellä.
Tri S. Johnson.

Kansainvälinen manifesti asevelvollisuuden poistamiseksi.

Sodan aikana olivat suuret kansanjoukot eri maissa päättäneet ikiajoiksi vapauttaa militarismin ikeestä, ja rauhan tultua Kansojenliittoa tervehdittiin tämän toiveen toteuttajana. Velvollisuutemme on nyt pitää huolta siitä ettei sodan hirveät kärsimykset enää pääse uudistumaan.

Me toivomme, että vihdoinkin otetaan ratkaiseva askel täydelliseen aseesta riisumiseen ja sotaisen hengen pois juurruttamiseen sivistyneistä kansoista. Me kehoitamme senvuoksi Kansojenliittoa ehdottamaan pakollisen asevelvollisuuden poistamisen ensimmäisenä askeleena todelliseen aseista riisuutumiseen.

Me olemme varmat siitä, että asevelvollisuuteen perustuvat joukot suurina ammattiupseereista kokoonpantuine esikuntineen ovat rauhan pahin uhka. Pakkopalvelus on sitäpaitsi ihmisen vapaan persoonallisuuden alentamista ja vapauden sortamista. Kasarmielämä, sotilaallinen komento, luonnottomimpien ja älyttömimpien käskyjen sokea totteleminen, tappamistaidon järjestelmällinen opettaminen, kaikki tämä turmelee persoonallisuuden demokratian ja inhimillisen elämän kunnioituksen. Ihmisen arvoa alentavaa on pakoittaa häntä panemaan elämänsä alttiiksi käskystä, tai tappamaan toisia vasten tahtoaan, ilman että on vakuutettu sen asian oikeutuksesta, jonka puolesta hän toimii. Sodan valmistamisen kautta tullaan lopulta pitämään sotaa välttämättömänä jopa toivottavana. Se valaa koko miespuoliseen väestöön sotilaallisen hengen ja juuri siinä ijässä, jolloin se helpommin on taipuvaisin sellaisia vaikutelmia omaksumaan. Valtio, joka pitää oikeutenaan pakoittaa kansalaisiaan sotapalvelukseen, ei rauhan aikanakaan tule kiinnittämään tarpeeksi huomiota yksilön onneen ja menestymisen ehtoihin.

Asevelvollisuuden poistaminen tulee vaikeuttamaan sodan käyntiä kaikissa maissa. Hallitus, jolla on asevelvollisia joukkoja, voi sangen helposti julistaa sodan ja tukehduttaa kansansa vastalauseet antamalla pikaisen liikekannalle pano-käsky. Niiden hallitusten sensijaan, jotka riippuvat kansojensa vapaaehtoisesta kannatuksesta, on noudatettava suurempaa varovaisuutta ulkopolitiikassaan.

Ensi luonnoksessaan Kansojenliiton sääntöihin ehdotti presidentti Wilson, että asevelvollisuus oli lopetettava kaikissa niissä maissa, jotka yhtyivät liittoon. Meidän velvollisuutemme on herättää tämä alkuperäinen henki taas eloon, joka elvytti niin monta maailmansodassa ollutta ja jota niin moni mahtava valtiomies kannatti.

Asevelvollisuuden yleinen poistaminen on sama kuin ratkaiseva askel rauhaa ja vapautta kohti. Kehoitamme sentähden kaikkia oikeutta harrastavia miehiä ja naisia luomaan kaikissa maissa yleisen mielipiteen, jonka painostuksesta hallitukset ja Kansainliitto ottaisivat tämän ratkaisevan askeleen vapauttaakseen maailman militarismin hengestä ja avatakseen tien uuteen aikakauteen, jona kansallinen ja henkilökohtainen vapaus ja kansainvälinen veljeys vallitsee.

C. F. Andrews (India).
Norman Angell (Englanti).
Selma Anttila (Suomi).
Henri Barbusse (Ranska).
A. Mendelssohn Bartholdy (Saksa).
Annie Besant (India).
Teol. Tri Natanael Beskow (Ruotsi).
Lt.-Gen. G. J. W. Koolemans Beynen (Hollanti).
Tri Ctibor Bezdek (Czecho-Slovakia).

Margaret Bondfield (Englanti).
Martin Buber (Saksa).
Edward Carpenter (Englanti).
Prof. Tri Frans Daels (Belgia).
General a. D. Berthold von Deimling (Saksa).
Miguel de Unamuno (Espanja).
Georges Duhamel (Ranska).
Gustave Dupin (Ranska).
Emile Ehlers (Belgia).
Prof. Albert Einstein (Saksa).
Majuri Franz Carl Endrés (Saksa).
George Lansbury, P. J. (Englanti).
Carl Lindhagen, P. J. (Ruotsi).
Valtiopäiväin presidentti Paul Löbe (Saksa).
Prof. Tri Jos. Macek (Czecko-Slovakia).
Prof. Tri G. Maranon (Espanja).
Victor Margueritte (Ranska).
Pavla Moudra (Czecho-Slovakia).
Lady Marian E. Parmoor (Englanti).
Lord Parmoor (Englanti).
Georges Pioch (Ranska).
Arthur Ponsonby, P. J. (Englanti).
Prof. Tri Em. Radl (Czecho-Slovakia).
Prof. Leonhard Ragaz (Sveitsi).
Lajpat Rai (India).
Prof. Tri K. H. Roessingh (Hollanti).
Romain Rolland (Ranska).
Betrand Russell (Englanti).
Kenraalimajuri a. D. F. von Schönaich (Saksa).
Oskar von Schoultz (Suomi).
Prof. August Forel (Sveitsi).
Tri Maikki Friberg (Suomi).
M. K. Gandhi (India).
Prof. Edward Geismar (Tanska).
Lucina Hagman (Suomi).
Pierre Hamp (Ranska).
Prof. G. T. Heering (Hollanti).
Tri Friedrich Hertz (Itävalta).
Tri Felix Iversen (Suomi).
Prof. Otto Jespersen, Ph.D., Litt. D (Tanska)
Tri Luis Jiménez de Asua (Espanja).
Toyohiko Kagawa (Japani).
Ellen Key (Ruotsi).
Kreivi Harry Kessler (Saksa).
Tri Chr. L. Lange (Norja).
Dr. Ignaz Seipel (Itävalta).
Hilda Seppälä, P. J. (Suomi).
Robert Smillie, P. J. (Englanti).
Philip Snowden, P. J. (Englanti).
Pater Franziskus M. Stratmann (Saksa).
Prof. Tri Emil Svoboda (Czecho-Slovakia).
Helena M. Swanwick (Englanti).
Rabindranath Tagore (India).
Prof V. Tarkiainen (Suomi).
Fritz von Unruh (Saksa).
Prof. Tri Karel Veleminsky (Czecho-Slov.).
Kenraali Verraux (Ranska).
Elin Wägner (Ruotsi).
U. Wegelius (Suomi).
H. G. Wells (Englanti).
Mathilda Wrede (Suomi).
Jindriska Wurmova (Czecho-Slovakia).

Elämä ja ihminen.

Edesmenneen Mr. T. W. Bowhay'n julkaisema teos „*Life and Man*" (Elämä ja ihminen) on herättänyt suurta huomiota Englannin uskonnollisten piirien keskuudessa. Vaikka se onkin hänen ensimäinen painetussa asussa ilmestynyt tuotteensa, ovat kuintenkin suuret ihmisjoukot jo useitten vuosien aikana lukeneet hänen käsikirjoituksiaan. Niitä on kopioitu ja jälleenkopioitu, ja ne ovat siirtyneet kädestä käteen, kulkeutuen siten kaikkiin maailman kolkkiin.

Niiden tekemä vaikutus niihin, jotka ovat pysyneet järkähtämättöminä siinä, mikä toisinaan näyttää omituiselta ja vaikealta kirjoitustyyliltä, on siinä määrin dynaaminen, että ne pakoittavat lukijan uskomaan tekijän omaavan omituisen voimakkaan ajatuksen eli ilmaisutavan, eli molemmat ominaisuudet, joiden kanssa yhteyteen pääseminen on mahdotonta, tuntematta kuitenkaan tavallista kirjallisuuden, filosofisten tai uskonnollisten käsitysten hyväksymisestä tai hylkäämisestä johtuvaa häiriötä.

Minua on pyydetty tekemään joitakin mainintoja kysymyksessä olevasta teoksesta, että suomalaiset saisivat tilaisuuden luoda oman käsityksensä tuon kirjan tekijän tarkoituksista ja ajatuksista. Se on ilmestynyt Johnathan Cape Limited'in kustannuksella Lontoossa, ja maksaa viisi shillinkiä. Niille, jotka ovat todellisia totuuden etsijöitä, voin suositella tuota kirjaa. Sen tutkiminen on mah-

dotonta ollakseen tuntematta olevansa tekemisissä aikamme mullistavimpien ajatusten kanssa.

Ensimäinen luku on omistettu kysymykselle elämä ja totuus, ja tekijä alkaa käsittelynsä seuraavasti:

„Nykyaika on melskeistä ja sekavaa. Vaikka samaa olisi voitu sanoa monenakin edesmenneenä aikakautena, ei se kuitenkaan olisi ollut niin kuvaavaa yhdellekään niistä. Maailman eri osat ovat eivät ole milloinkaan olleet niin lähellä toisiaan, eikä maapallon ihmiset ole milloinkaan olleet niin läheisessä kosketuksessa toistensa kanssa. Itää ja länttä vedetään yhä lähemmä toisiaan, ja toistaiseksi ihmiset ovat aina liikkuneet itään ja länteen ja vaikuttaneet toisiinsa, ja josko tällä seikalla on tai ole mitään yhteyttä auringon näennäisen liikunnon kanssa, on se joka tapauksessa seikka, jolla on ainakin jonkinlainen merkitys ihmiskunnan historiassa. Vanhan maailman ovat näet asuttaneet alituisesti länteen päin liikehtineet heimot, ja, siitä ehkä myöskin on johtunut, että lännempänä olevat kansat ovat kohdelleet itäisempiä melkoisella ylenkatseella; myöskin jonkin itäisemmän kansan käyttämällä kunniallisella termillä saattaa olla häväisevä merkitys läntisemmän kansan kielenkäytössä. Niinpä esim. venäläisten Pyhää Jumalaa merkitsevä sana tarkoittaa englantilaisen kielenkäytön mukaan hittoa. Tiede, taide ja matematiikka ovat itämaista alkuperää, ja lännessä käytännössä olevat numerot tunnettiin Indiassa jo vuosisatoja ennen Kristusta. Länsimaisten kielten alkuperäisen kotimaan oletetaan olevan jossain Himalajan ylätasangoilla tai sen juurilla. Kaikki tämä kuuluu etäiseen menneisyyteen, jonka enemmistö jo aikoja sitte on kokonaan unhottanut. Usein unhotetaan vielä sekin, että kristinoppimme ja siihen läheisesti liittyvä kirja ovat myöskin itämaista alkuperää, ja joita länsimaalaiset pitävät omiaan. Mutta myöskin itä pyrkii hyökkäämään länteen, ja se hyökkäys on oleva suuremmasta merkityksestä kuin mitkään edelliset, suuremmasta kuin se, joka aiheutti renessanssin, jolloin Kreikan ajatukset olivat suunnatut läntisempiä kansoja kohti. Voisi — ja hyvä olisi, jos niin tulisi tapahtumaan — tapahtua uusi ja paljoa hyödyllisempi renessanssi. On olemassa eräs kirja, joka on kirjoitettu tarkoituksella edistää buddhalaisuuden länteen tekemää käännytysretkeä . . . Kuvaavinta aikamme olojen sekavuudelle lienee juuri se, että tämmöisen uskonnollisen hyökkäysretken pitäisi tapahtua idästä päin. Kristittyjä on pidetty suurina uskonnollisina lähetystyöntekijöinä, ja monen hyvän kristityn onkin vaikea uskoa, että ne, joita he tavallisesti pitävät pakanoina, ajattelevat, että kristityt itse tarvitsevat kääntymystä . . . Usein kuulee kysyttävän, eikö buddhalaisuus, shintolaisuus eli joku muu itämainen oppi ole parempi kuin kristinoppi. Monet sanovat olevansa vakuutettuja siitä, että kristinoppi on horjahtanut, ja että sen voima on kuollut yhtä varmasti kuin sekin, joka kristinopin on luonut."

„Toisille sellaiset ajatukset ovat suuri tyydytys, mutta toiset eivät siedä niitä mainittavankaan. Huolestuneisuus, epäilys ja hämmästys vallitsee kaikkialla, ja mikä pahinta, täydellinen välinpitämättömyys kaikkia uskontoja kohtaan ja vihamielinen ja katkera pyrkimys hävittää kaikenlainen uskonnollinen vaikutus. Koko maailma on muodostumassa yhdeksi perhekunnaksi, toinen osa ei enää ole sen kauempana kuin toinenkaan, ei ainakaan ne osat, joihin sivistys on löytänyt tiensä, ja tiedot kulkevat maanosasta toiseen lyhyessä ajassa. Jos yhdessä maanosassa tapahtuu jotain, tunnetaan se pian kautta maailman. Tästä yhdessäolon läheisyydestä, kanssakäynnin nopeudesta ja eri maanosien harrastusten läheisestä toisiinsa sekautumisesta myöskin johtuu, että nykyinen uskonnollinen sekavuus on perin tärkeästä merkityksestä, ja siinä myöskin yksi niistä syistä, joiden takia tämä kirja on kirjoitettu."

„Mitä ihmisten olisi ajateltava kaiken tuon sekavuuden keskellä? Minkä takia niin monet kristityksi lukeutuvat epäilevät uskonsa arvoa? Minkä takia itämaiset kansat uskovat länsimaisten kristittyjen tarvitsevan käännytystä? Toisin sanoen, miksi itämaiset kansat uskovat voivansa tarjota länsimaisille kansoille jotain sellaista, jota niillä ei ole?"

„Näyttää siis siltä, että yksi kristinopin heikkoja puolia, jota myöskin voidaan sanoa kristinopin horjahtamiseksi, on löydettävissä kristinopin luonteen väärästä ymmärtämisestä, ja jokaisen ihmisen olisi ymmärrettävä, että *Kristinoppi ei ole uskontoa,* ei ainakaan yksi maailman suuria uskontoja, joksi sitä toisinaan sanotaan, vaan että *se on uutta, kaiken yläpuolella olevaa elämää."*

„On olemassa kasvi- ja eläinkunnan elämä, ja ne kumpikin eroavat toisistaan melkoisesti; kasvia ei milloinkaan pidetä eläimenä.

Olipa sen olemassaolon muoto miten alhainen tahansa, ei kuitenkaan ole vaikeata eroittaa kasvia eläimestä. On myöskin olemassa eläin- ja ihmiskunnan elämä, joita ei myöskään voida sekoittaa toisiinsa. Lopuksi on olemassa ihmisten ja kristityn elämä, ja nekin eroavat siinä määrin toisistaan, että *toista ei varsinaisesti voida pitää toisena.* Sen takia ei varsinaisesti, että vaikka ne kumpikin ovat toistensa kaltaisia siinä määrin, että niitä usein pidetään samoina, ne kuitenkin voidaan selvästi eroittaa toisistaan. Osa nykyisestä kaaoksesta sisältyy siihen, että *ihmiset voivat nimittää itseään oman mielensä mukaan,* sehän on itse kunkin vapaassa vallassa, jota kenelläkään ei ole oikeutta rajoittaa, *elleivät ihmiset mene vieläkin pitemmälle vaatien muita ihmisiä tunnustamaan itseänsä siksi, mitä he sanovat olevansa,* ja se on siis vaatimus, jolla on varsin suuri osuus nykyisessä kaaoksessa. On ihmisiä, jotka vaativat pitämään itseään kristittyinä, vaikkapa se olisi toisille sula mahdottomuuskin. *Luonnollinen ihmiselämä ei itsessään voi olla kristillistä elämää.* Tällä ei suinkaan pidä ymmärtää luonnollisen ihmiselämän alentamista. Ei siis ole millään tavoin kohdeltava ylenkatseellisesti niitä, jotka elävät luonnollista ihmiselämää. Ihmiselämä ihmiselämänä voi olla ihmeellisen kaunista ja voimakkaasti puoleensavetävää, eikä yksikään, joka sitä ei pidä erikoisena kunnianosoituksena, ansaitse mitään huomiota. Mutta ihmiselämän ylevyys ja kunnia ihmiselämänä ei tee ihmisestä kristittyä, enempää kuin jonkin eläimen älykkyys — ja jotkut eläimet saattavat olla erikoisen älykkäitä — tee siitä ihmistä. Tällä suinkaan ei pidä ymmärtää ihmiselämän alentamista, vaan kristillisen elämän ylentämistä. Tämä osoittaa, että *ei yhdessäkään ihmisessä pelkkänä ihmisenä voi olla olemassa kristillistä elämää,* s. o. olla kristitty."

„Selvyyden vuoksi on tehtävä kysymys mitä tarkoittaa kristityn Jumalan hyväksyminen. Eivätkö lapset, jotka eivät ole Häntä omaksuneet, voi kasvaa Hänen, Jumalan, pelossa ja kunnioituksessa; ja eivätkö he voi pyrkiä ohjaamaan elämäänsä Jumalan lakien ja käskyjen mukaan? Kyllä, he voivat tehdä kaiken sen omaksumatta Häntä siten, miten Hänet olisi omaksuttava. *Se kaikki ei voi olla enemmän kuin miten tuntee,* ja tunteminen on ainoastaan yksi elämän puoli, intellektuaalien puoli on yhtä tärkeä osa ihmiselämää, eikä yksikään voi omaksua kristityn Jumalaa siten, miten Hänet olisi omaksuttava, ellei hän ole omaksunut Häntä kokonaan, koko hänen luonteellaan. Siinä ei voida erehtyä. *On olemassa hartaita ihmisiä, joitten uskonto on ainoastaan tuntemista,* joka suinkaan ei ole heidän vikansa, ja joilta ei voida odottaa enempää kuin mitä he antavat, ja ei yksikään voi heitä siitä millään tavoin moittia. He rakastavat Jumalaa niin paljon kuin he suinkin voivat, ja palvelevat Häntä parhaan kykynsä mukaan, ja todellakin he ovat Jumalan lapsia oman tahtonsa puolesta. *He eivät kuitenkaan omaa sitä, mitä omaavat ne, jotka omaksuvat Jumalan sekä tunteillaan että intellektuaalisesti,* aivan samaten kuin nekin, jotka omistavat Hänet intellektuaalisesti, eivät omaa sitä, mitä omaavat ne, jotka omistavat Hänet tunteillaan . . ."

„Niiden suhtautuminen, jotka ovat löytäneet Jumalan, on nöyrää palvelemista ja kunnioitusta, ei ainoastaan sen tähden, että Jumala on korkea ja voimakas, vaan sen tähden, että Hänen läsnäolonsa kirkkaus täyttää ihmisen sanomattomalla kunnioituksella, ja hänen oma arvokkuutensa häviää hänen tunnustamaansa arvokkuuteen. Hän ei pyydä Jumalalta mitään, hän tuntee ja tietää, että se, mikä hänen on sallittu tietää, on enemmän kuin hänen itsessään löytämänsä kauneus, maailman kunnia ja elämän loisto; hän tuntee ja tietää, että vaikka hänelle tarjottaisiin maailman kuningaskuntien valta korvaukseksi hänen tuntemastaan Jumalan ilmestymisestä hänelle, olisi tarjous tarkotukseton . . . Hänen tietoisuutensa Jumalasta on hänelle kaikki kaikessa, ja se on kaiken yläpuolella oleva palkkio, jonka hänen ansionsa hänelle sallisi. Totuus on hänelle kolmas koettelemus. Ainoastaan totuus auttaa häntä yhä paremmin ja paremmin ymmärtämään tietoisuutta Jumalasta. Tämä elävä tietoisuus Jumalasta tekee ihmisestä täysikasvuisen kristityn."

„Uskonto on ihmisten luoma, ja koska se on ihmisten luoma, on myöskin mahdotonta kristinoppia hetkeäkään pitää uskontona. Epäilemättä ihmisluonteessa on henkisiä taipumuksia. Jos niin ei olisi ,ei se milloinkaan voisi tulla henkeväksi. Se periaate on kiistämätön, että miksi joku voi lopuksi tulla, hänessä on täytynyt olla samat mahdollisuudet jo alusta alkaen ja kaiken aikaa, vaikkapa moni alku ja loppu jääkin tuntemattomaksi. Näyttäisi siis siltä, että uskonnolla tulee olemaan vaikutus ihmiselämään, sillä ihminen on tulemassa henkeväksi; uskonto on se mah-

dollisuus, joka hapuilee pimeässä tullakseen siksi, mitä se joskus on oleva, ja siinä tosiasiassa, että sen ensimäisissä ilmenemismuodoissa on joitakin eriskummallisuuksia, ei ole sen enempää ihmeteltävä kuin jonkin rodun eli yksilön taiteenkaan ensimäisissä ilmenemismuodoissa esiintyvässä luonnottumuudesa."

„Kristinopin varjopuolena on usein mainittu se seikka, että kristinopin opetusten ja sen tunnustajien tekojen välillä on olemassa suuri ero, ja sitä myöskin on käytetty epäedullisena vertauksena siitä, miten jonkun toisen vähemmän vaativan uskonnon tunnustajat suhtautuvat oppiinsa. Buddhalaiset ja muhamettilaiset on usein mainittu esimerkkeinä. Tosiaankin näyttää siltä, että jos jossakin uskonnossa olisi ilmennyt sellainen käytännön höllyys ja tärkeitten periaatteiten ylenkatsominen kuin kristinopin laita on, sellainen uskonto olisi piankin lakanut olemasta. Siitä huolimatta uskonnollisten järjestelmien ja kristinopin tunnustajien välisessä erossa ei ole mitään ihmeteltävää. Ihmisen luoman uskonnon vaatimukset ihminen voi täyttää. Sellainen*elämä, jota kristinoppi edellyttää, on kokonaan pelkän ihmisen saavuttamismahdollisuuksien ulkopuolella, ja niin on selittänyt myöskin Hän, joka sen on perustanut.* Jos niin monet epäonnistuvat, ei siinä ole mitään ihmettelemistä. Ja samaten kuin nyt epäonnistuvat kristityt, epäonnistuivat myöskin juutalaiset, ja heidän epäonnistuimisensa syynä oli heidän uskontonsa se osa, joka ei ollut ihmisen luomaa."

Jatk.

G. E. O. Knight.

SYDÄNSALAISUUS.

Miksi pidät itselläsi sydänsalaisuutesi, ystäväni?
Kerro se minulle, ainoastaan minulle, salassa.
Sinä joka hymyät niin suloisesti ja kuiskaat
niin vienosti, kerro se minulle ja minun sydämeni
kuulee sen eikä korvani.

Yö on syvä, talo mykkä ja linnut pesissään
vaikenevat yö-unessaan.
Kerro minulle vaikka kyynelsilmin, vailla hymyä,
häpein ja tuskin sinun sydämesi salaisuus!

Rabindranath Tagore.
Suom. *Willie Angervo.*

Mitä nuoriso nykyään ajattelee.

IHMISELLE kirj. eräs englantil. piispa.

Jos on totta — ja kaikki näyttää viittavan siihen tosiasiaan — että virallinen, järjestynyt kristinoppi on joutunut rappiolle, on myöskin totta se, että en ole ainoa, joka valitan sitä, että niin on tapahtunut. Toiset minua pätevämmät kynäilijät ovat käsitelleet niitä ristiriitaisuuksia, joita on olemassa Kristuksen opetusten ja virallisen, järjestyneen kristinopin välillä — tarkoitan brittiläisiä moninaisuuksia kokonaisuudessaan —, enkä aio tässä tarkastella itse järjestelmää, josta ani harvat meistä ovat kyllin päteviä sanomaan sen enempää kuin, että se ei enää vaikuta Englannin kansan käytännölliseen käsitykseen. Virallinen järjestynyt kristinoppi on näytellyt osansa. Muutamat maailman jaloimmista ja parhaista miehistä — ja myöskin monet sen lurjuksista — ovat olleet sen „puolustajia". Se järjestelmä on tuottanut ani harvoja pyhimyksiä, ja luonnostaan se ei kykene tuottamaankaan kuin ani harvoja. Eipä siksi ,että olisin yksi niistä, joka

uskoo pyhimysten olevan välttämättömiä tässä maailmassa, vaikkakin uudenaikainen pyhimys, olipa hän kadottanut perinnäisten tapojen elementit miten tarkoin tahansa, olisi varmaankin varsin mielenkiintoinen tutkimusten esine nykyisenä itsekkyyden, voitonahneuden, sodan, voitto-osuuksien etsijäin ja hyvää tarkoittavien politiikkojen aikakautena.

Aikojen huutava hätä, kuten minä sen ymmärrän, kutsuu *ihmisiä.* Mutta koska niitä kaiken todennäköisyyden mukaan ei ole, ja koska kristitty maailma, eli mieluummin sanoen se, mitä kristillisestä maailmasta todellista jää jälelle, on ilman innostavaa johtajaa, tarvitaan varmaankin jokainen meistä, jolla on rohkeata mieltä, koettamaan muodostaa rehellisyyden opin peruselementtejä siksi probleemiksi, johon jokainen ajatteleva ihminen joko tuntee voivansa tarttua kiinni tai jättävänsä ikuisiksi ajoiksi. On totta, että rehellisyys usein aiheuttaa tuskaa, ja että emme halua nähdä rakkaimpiamme epäuskon vallassa. Jotkut sanovat, että ei aina ole sopivaa kirjoittaa tai puhua siitä, mitä pidämme totuutena, sillä seuraukset voivat olla haitallisia. Sellainen asenne, parhaimman käsitykseni mukaan, on vastuunalainen suuresta osasta maailman viheliäisyyttä, ja nuoriso ei sitä vastusta yhdelläkään epäilyksen sanalla. Joku asia on joko oikea tai väärä, eikä mitään välitilaa ole olemassa. Mutta nuoriso ei halua näytellä epäjumalia hävittävää osaa, sillä se ei halua musertaa kenenkään rakkaita mielipiteitä. Nuoriso vaatii, että sitä ei saa osallistuttaa yleiseen vääryyteen, ja se on tyytyväinen jättämään rauhaan ja pois mielestään kaikki ne, jotka siitä eroavat, odottaen samanlaista vastapalvelusta.

Elämme tosiasioitten eikä tehdyn uskon aikakautta. Maailma on kaikkien asioitten, hyvien, huonojen ja yhdentekeväin suuri tuomari. Se ei tuomitse epävarmalla tavalla. Vanha järjestys on väistynyt uuden tieltä, ja luonnollisesti on paljon ihmisiä, jotka eivät pidä muutoksesta ja tahtoisivat palauttaa vanhan, jos suinkin voisivat. Useita yrityksiä todellakin on jo tehty, mutta ihmiskunta, yleisin piirtein sanoen, pysyy muuttumattomana kuin timantti. Hartaat päätökset, kongressit, joukkokokoukset keskeneräiset fantastiset suunnitelmat osoittavat ainoastaan heikkoutta eikä voimakkuutta, kykenemättömyyttä käsittämään olevien aikojen merkitystä. Nuoriso vaatii selvää suuntaa, ja sen se epäilemättä tule saavuttamaankin. Nuoriso on terve ja vahva. Se voi hymyillä sille, että sitä syytetään nykyisestä ylipääsemättömyyden tilasta. Syyttää nuorisoa kirkkojen nykyisestä toivottomasta tilasta on samaa kuin syyttää sitä nykypäivien ensimäisten paheitten, sota niihin luettuna, suosimisesta. Nuorisoa on onniteltava tuon huonon järjestelmän tuomitsemisesta ja sen itsepäisestä kieltäytymisestä suostua niiden epäinhimillisiin vaatimuksiin.

Suurelle enemmistölle virallisen järjestyneen kristinopin eli *poliittisen* kristillisyyden, joksi sitä Suur-Britanniassa toisinaan nimitetään, syrjäytyminen hirveine epätodellisuuksineen ja teeskentelyineen on suuri tyydytys. Toiset ovat huolestuneita, oikein vilpittömästi huolestuneita, kuullessaan sellaista mainittavan. Yleisin piirtein sanoen nuo jälkimmäiset ovat niitä edesmenneitten aikojen ihmisiä, jotka monistakin syistä eivät ole kyenneet seuraamaan ajatusten nopeata kulkua. Luonnon järjestyksestä seuraa, että heidän on poistuttava parin seuraavan vuosikymmenen kuluessa ja luovutettava toimiala niille, jotka tulevat perustamaan selvemmän ja todenmukaisemman uskonnollisen järjestelmän, joka *perustuu Kristuksen sanoihin ja tarkoituksiin,* eikä dogmeihin ja teoloogisiin mielikuvituksiin.

Nykyajan „sivistyksen" raakamaisuus on suureksi osaksi virallisen järjestyneen kristinopin ansiota, ja nyt se sitten sairastuu, tällä viimeisellä hetkellä, tuomitessaan omaa rakennusjärjestelmäänsä. Upsalan arkkipiispa (tri Söderblom) rukoilee siis täydellä syyllä: „Tunnustamme Jumalan ja maailman edessä ne virheet, joihin kirkot ovat tehneet itsensä syyllisiksi." Jos arkkipiispa tarkoittaa mitään, tarkoittaa hän sitä, että kirkot ovat käyttäneet suurta valtaansa virheellisin ja arvottomiin tarkoituksiin, ja että niiden nykyinen himmeneminen on suoranainen seuraus niiden omista hävittävistä teoista edesmenneinä aikoina. Kirkot ovat tuoneet tähän maailman miekan, mutt'ei rauhaa. Ne ovat liittoutuneet itsekkyyden kanssa päämääränään vallita ihmiskuntaa ja edistyä sodan avulla; ne ovat vedonneet ihmisten huonoimpiin ominaisuuksiin; ne ovat jatkuvasti suosineet rikasta hyvinvoipaa ja painaneet alas köyhää ja alhaista. Menneisyydessä ne ovat tuominneet sen, minkä nyt tiedämme oikeaksi. Niiden tieteistä antamat tuomiot näyttävät satumaisilta nyt, kun ymmärrämme

kehitysopin totuuksia, ja josta tässä ainoastaan yksi merkki. Onko nuorison opetettava ihmiskunnalle nazarealaisen Messiaksen sanomaa? Nuoriso perustaa nykyisen kantansa Jeesuksen opetuksista kahdelle ylevälle perustalle, nimittäin: „Jos rakastat minua, tulee sinun pitää minun käskyni, ja: „Tulet tuntemaan totuuden, ja totuus on vapauttava sinut." Samaten kuin kirvesmies puhui oppilailleen yhdeksäntoistavuosisataa sitte, puhuu nykyään nuoriso kirkoille ja nuhtelee niitä ymmärtämättömyydestä ja tietämättömyydestä.

On hetkiä, jolloin ajattelen, että moni papistosta ei tahdokaan käsittää asioita, ja toiset taas eivät kykene käsittämään. Voidaan kyllä tuntea myötätuntoa viimeksi mainittuja kohtaan heidän puutteellisten kykyjensä takia, mutta tuskinpa siltä näyttää oikeudenmukaiselta kehoittaa nuorisoa omaamaan kummankaan kategorian mielipiteitä. On olemassa sellaisiakin miehiä, kuten Birminghamin piispa, joka ei epäile ilmaista mielipiteitään. Kun hän puhuu esim. Kristuksen *henkisestä* ylösnousemisesta, kieltäen *fyysillisen*, on nuoriso samaa mieltä ja kokoontuu kuulemaan oppineen piispan puhetta. Kun hän selittää nykyajan suurimpien ja viisaimpien miesten arvovallalla ,että evolutsioni, kehitysoppi, ei vastusta, vaan ratkaisevasti tukee uskoa ihmisen henkisestä luonteesta, on nuoriso innoissaan. Kun St. Paul'in kunnianarvoinen tuomiorovasti Inge selittää, että evankeliumin lukeminen on mahdotonta ilman fantastista ajatusten sekavuutta, väittäen, että ne ovat käsittämättömiä myöskin oppineille, ja että ne nykyisessä muodossaan ovat arvottomia henkisinä vaikuttimina, on nuoriso halukas vastaamaan: „Tämän olisimme osanneet sanoa teille teidän tarvitsematta

Jatk. siv. 160.

ITSE VOIT...

Kirj. tohtori *Willie Angervo.*

Ihmislapsi itse voit
ylös erhen yöstä nousta,
tarmon taittua jos soit,
jännittäös järjen jousta,
käyttäin tiedon kättä
viivyttelemättä.

Syvällä jos onkin syyt
valheen, harhan, valtikkuuteen,
vaikka synnin viekkaat kyyt
viettelevät vikaan uuteen,
— syvemmällä voima
pyhäin jumaloima.

Ihmislapsi itse voit
tunnontahrat tummat pestä,
karkoittaa pois kalman koit,
— jos et versomasta estä
syömmessäsi suurta
jumalaista juurta.

Vaikka tämä varjoin maa,
satain syntein saastuttama,
muistuttavi manalaa,
missä aina ansa sama
kutsuu kuolemahan
palkkioksi pahan.

Ihmislapsi itse voit
taivahaksi maan tän luoda!
Vaikka vaivan maljan joit,
jumalnektarin saat juoda
kun sa kannat kerran
kruunun Elon Herran.

30. VII —26.

Suomen oopperataide.

N:o 1. Faust.

Esitetty Suomalaisessa Oopperassa 15 p:nä syyskuuta v. 1926.

Kokoonpano. Faust (Alexis af Enehjelm — tenori); Mefisto (Yrjö Somersalmi — passo); Valentin (William Hammar — baritooni); Brander (Gunnar Calenius — baritooni); Margaret (Marta von Fieandt — sopraano); Siebel (Annikki Forström — sopraano); Marta (Elbe Nissinen — altto).

Goethen *Faust* julkaistiin vasta v. 1806, monia vuosia kestäneen vitkallisen valmistelun jälkeen. Thulen kuninkaan ballaadi, ensimäinen monologi ja ensimäinen kohtaus, jossa on osuutensa Wagnerilla, on kirjoitettu vv. 1774—5, siitä alkaen Goethe teki pieniä liyksiä aina aika ajoin. V. 1797 hän järjesteli koko kappaleen uudelleen, lisäsi kaksi prologia ja Walpurgin yön. Kappale valmistui v. 1806. Faustin toinen, heikompi osa, joka valmistui heinäkuussa v. 1831, hänen ollessa 81 vuoden ikäinen — Goethe kuoli 22 p:nä maaliskuu v. 1832 — oli jälkiajatus, jatkuen Fauslegendan yhteydessä loppuun saakka hänen omien elämänkokemustensa perusteella saavuttamiensa ajatusten ja tunteitten mukaan. „Marionettisepitelmä Faust", kirjoitti hän, „solisi sielussani monina ääninä. Olen myöskin mennyt jokaiseen tiedon osastoon, ja olen palannut tarpeeksi aikaisin tyytyväisenä tieteen turhamaisuuteen. Myöskin elämää olen kokenut sen eri muodoissa, palaten aina surumielisenä ja tyytymättömänä".

V. 1859 Charles Francis Gounod, kuuluisa ranskalainen säveltäjä, valmisti *Margueriten,* viisinäytöksisen oopperakappaleen, joka joka nyt yleisesti tunnetaan nimellä *Faust.* Goethen *magnum opus*-nimisen teoksen tekstin mukaan, ja jonka ovat ranskantaneet Jules Barbier ja Michael Carré. Ensiksi se esitettiin Pariisissa 19 p:nä maaliskuuta v. 1859, ja menestys oli välitön.

Goethe ei ratkaissut mitään elämänarvoitusta, mutta hän esitti omasta puolestaan ja itsensä kautta ihmisten keskuudessa äsken herännyttä ajatusmaailmaa sellaisella täydellä todellisuudella, joka on oleellista kaiken korkean taiteen voimalle. Goethe pani tragilliset ja sankarilliset henkilönsä puhumaan kaunein säkein sen takia, että ihmiskunnan ylevyytensä ja jaloutensa hetkinä täytyy puhua runollisesti — eikä se todellisuudessa voikaan muulla tavoin puhua. En voi olla monien muiden kanssa samaa mielipidettä siitä, että runon laulaminen olisi mieluista kuulla — minusta tuntuu siltä, että runo on lausuttava puhumalla, muutenhan se saattaisi olla proosaakin yhtä hyvin. Mitä hyötyä voisi olla loppusoinnusta eli runomitasta, ellei niitä puhuta, eli kuvitella puhuttavan? Ainoastaan puhe voi ilmaista jonkin runon sanan rytmin mielenliikutuksen ja ajatuksen. Olen kuullut *Faustia* esitettävän heikosti kaikilla eurooppalaisilla kielillä, yleensä kaikissa Euroopan pääkaupungeissa, ja Goethe parka, niin minusta usein tuntuu, kääntyy haudassaan niiden esitysten takia. Yksinkertaisen käsitykseni mukaan saksalaiset ovat ainoat, joilla on riittävä tempperamentti esittääkseen Faustia vaikuttavasti.

Faust ei ole oopperakappale ,eikä Goethe milloinkaan sitä ole siksi aikonut. Hän nimitti sitä tragediaksi. Tragediana se saavutti suunnatonta menestystä Englannissa Sir Henry Irvingin ja Miss Ellen Terryn esit-

---

muistuttaa meitä siitä". Kun joku oppinut englantilainen piispa julkisesti selittää, että moni vastuunalainen englantilainen on ollut anti-kristitty sitte ristiinnaulitsemisen, ja että ei milloinkaan ole tehty yritystä toteuttaa Kristuksen oppeja poliittisesti eli yhteiskunnallisesti, sanoo nuoriso: „Me tiedämme kaiken tämän." Kun arkkipiispat valittavat sitä tosiasiaa, että jumalankieltäjät tekevät monta hyvää työtä maailmassa odottamatta siitä palkkiota, vastaa nuoriso, että ihmiskunta ei ole pantu kokoon uskonnollisista vaan maallisista ihmisistä, jotka, lukuunottamatta muutamia harvoja poikkeuksia ovat enemmän huolissaan oman hyvinvointinsa saavuttamisesta kuin sielunsa elävänä pelastamisesta. Ollakseen häikäilemättömän suorasanainen, tarkoittaa nuorison selitys yksinkertaisesti sitä, että kristinoppi on vähemmistön uskonto, ja että sen ritarillisimpia tunnustajia ovat juuri ne, jotka kirkot ovat tuominneet heittiöiksi. Epäilen, että siinä on paljonkin perää.

tämänä — kaksi henkilöä, jotka kuitenkaan eivät ole saksalaisia, näyttävät ymmärtäneen Goethen hengen. Tiedän, että monetkin katsovat minua kieroon ja ihmettelevät mitä tarkoitan sanoessani, että *Faust* ei ole oopperakappale, mutta Englannissa käsitetään oopperakappaleella draamattista kappaletta, joka on sävelletty soittoa ja laulua varten näyttämölle esitettäväksi, ja johon liittyy valtavia kohtauksia. Tästä en tahdo väitellä tällä kertaa, tahdon vain sanoa sen, että *Faustissa* ei ole sitä oopperataiteellista ilmakehää, jota me englantilaiset sillä nimityksellä ymmärrämme.

Suomalaisen Oopperan esitys miellytti minua erikoisesti. Kuuluisan näyttämönjohtajan läheisenä sukulaisena ollen olen oleskellut teatteripiireissä, ja olen ihastunut kyseessä olevaa kappaletta esittäneiden näyttelijäin ja näyttelijättärien kykyyn. Minun on vaikea lakata ajattelemasta sitä, mitä Goethe, puhumattakaan enää Gounodista, sanoisi muutamista leikkotukkaisista, korkeakantaisista ja vahvasti värjätyissä silkkisukissa esiintyvistä luonnehtijoistaan, puhumattakaan enää muutamien tanssijattarien niin lyhyistä hameista, että ne eivät peittäneet ylempiä jäseniä. Viimeisin puseron muoti ja matalat kaulukset eivät näyttäneet olevan paikallaan. Mutta ei ole unhotettava sitä, että *Hamlet* lienee hiljattain esitetty Lontoossa näyttelijättärien ja näyttelijäin ollessa nykyaikaisessa vaatetuksessa. Kukaan ei mene katsomaan oopperaa, vaan kuulemaan, ja niin tarkoitin minäkin tehdä, ja käytännöllisesti katsoen onnistuikin siinä *Faustiin* nähden. Mutta nykyaikainen vaatetus Goethen esittämään aikakauteen nähden näytti minusta sopimattomalta. Se kuitenkin on sellainen vajanaisuus, jonka esiintyjä voi korjata noudattamalla suurempaa huolellisuutta. Margaret olisi näyttänyt yhtä viehättävältä, vaikka hän ei olisikaan vetänyt jalkoihinsa korkeakantaista kenkäparia — hän on kyllin kookas osaansa ilman niitäkin.

Mitä esitykseen tulee, niin *Faust* Alexis af Enehjelmin persoonassa näytti alussa unhottavan, että hän oli ijäkäs filosofi, ja liikkui näyttämöllä niin energisesti, että minä aloin hermostua. Olen nähnyt Alexis af Enehjelmin näyttelevän paremmin toisissa oopperakappaleissa. En halua olla epäystävällinen enkä liiaksi arvosteleva, mutta toivoisin hänen kultivoivan esiintymistaidettaan. Alexis af Enehjelmillä on hyvä persoonallisuus ja miellyttävä ääni, mutta *Faustina* hän oli innoton ja aika ajoin myöskin ilman pontevuutta. Tempperamenttaalisesti hänestä näytti saavan sen käsityksen, että hän ei oikein sovellu tähän osaan.

Mefisto näytteli hyvin ja hän näytti olevan kotonaan. Vaikeimpia osia suorittaessaan hän esiintyi parhaiten.

Martta von Fieandt Margaretana huolimatta epäonnistumisestaan Jalokivi-laulussa, oli tietenkin illan sankaritar. Hänellä on lupaava ääni, teeskentelemätön, ja jätti hyvän vaikutuksen. Hän lauloi ja näytteli hyvin, mutta toisinaan sattui hetkiä, jolloin hän minusta oli kömpelö liikkeissään eikä aina ollut oikein kotonaan *Faustinsa* kanssa.

Siebelillä on miellyttävä persoonallisuus, ja hän lauloi koristelemattomasti ja viehättävästi. Mutta hänen on kuitenkin päästävä erilleen epävarmuuksistaan eikä kulutettava liian kauan aikaa päästäkseen pois näyttämöltä. Hiukan enemmän luottamusta, ja Annikki Forströmistä tullaan kuulemaan paljon hyvää operataiteen maailmassa.

Martan osaa näytteli harjaantunut näyttelijätär, ja hänestä ei ole muuta sanottavaa kuin kiitosta. Olen varma, että hänestä, nähdessään Mefiston sylkevän näyttämöllä heidän kävellessään, oli yhtä vastenmielistä kuin minustakin.

Valentinon ja Branderin osat olivat hyvät.

Toivotan parhainta menestystä Suomalaiselle Oopperayhtiölle. Orkesteri oli erinomainen.

G. E. O. K.

VANHA KIRKKO.

Kuin uneksija jäänyt jälkeen muista
sä seisot hiljaisena kummullas,
kuin nyyhkyttely nousten puiston puista
käy tuuli ohi orvon ikkunas.

Kuin rukoilijat ruusut kumartuvat
sun alttarisi outoon hämärään.
Kuin ihmetellen katsoo pyhäinkuvat
suo, vaeltaja, maassa yksinään.

Kuin äänen kaiku kohoo kattoin kuvut,
kuin kuuntelijat seinät haikenee.
Mut kuoris alla ammoin kuolleet suvut
kuin sfinksit ikuisesti vaikenee.

Einari Vuorela

Kansainliitto.

Alkujaan kansainliitto oli aiottu maailman sivistyskansojen yhteiseksi liitoksi, jonka tehtavana on väärinkäsitysten välttäminen ja maailman rauhan ylläpitäminen. Perusajatuksena oli se, että juuri päättynyt maailmansota oli oleva kaikkien sotien loppu. Sen mukaan liiton oli luotava vaikutusvaltainen koneisto ratkaisemaan mahdollisesti ilmestyviä riidanalaisia kysymyksiä ja edistämään keskenäistä avuliaisuutta kaikkien kansojen keskuudessa. Mutta aika on kuitenkin osoittanut, että muutamat kansat eivät ole eläneet läheskään näiden periaatteiden mukaan eivätkä ole työskennelleet siihen suuntaan, tahtoen muodostaa oman erikoisen liittonsa asioitaan varten sen sijaan, että työskentelisivät edistyksen hyväksi yhteisen liiton kautta.

Herra Houghton, Yhdysvaltain lähettiläs Englannissa, sanoo hiljattain presidentti Coolidgelle lähettämässään Euroopan tilannetta koskevassa raportissa, että „Euroopan mannermaa, sikäli kuin kysymys koskee sen valtiomiehiä, ei ole oppinut mitään sodasta. Kansainliitto, ollen kaukana muodostaakseen kansainvälisen rauhaa edistävän järjestön, on muodostumassa vuoden 1815 liitoksi, kuitenkin sillä eroituksella, että se ei kykene takaamaan Euroopalle neljän vuosikymmenen rauhaa."

Niin kauan kuin kansainliitto osoittautuu Yhdysvaltain lähettilään käsityksen mukaiseksi, tulevat Yhdysvallat pysymään liitosta erillään, vaikkakin tämä valta ei ole vapaampi militarismista ja imperialismista ja erikoisesti mammonismista kuin muutkaan vallat. Jos se itse olisi vapaa sotavalmisteluista, ja jos sen usko todellakin perustuisi siihen syyhyn ja hyvään tahtoon, se voisi, kuulkoonpa liittoon tai ei, johtaa maailmaa rauhan ja yleisen hyvinvoinnin tielle. Toisten kansojen pelko ja kateus niitä kohtaan ei ole vielä hävinnyt Yhdysvalloista, ja jota todistaa Yhdysvaltain vaikutusvaltaisissa kortteleissa syntynyt hälinä siitä, että Meksikko olisi myöntänyt Japanilaiselle syndikaatille kontrolli- ja käyttöoikeuden kumia tuottavaan maa-alueeseen. Jokainen yritys estää Japanin edistystä tulee jännittämään Yhdysvaltain ja Japanin välejä, ja Yhdysvaltain ja Meksikon väliset suhteet ovat sellaiset, että jälkimmäinen ei siedä suurtakaan edellisen taholta tapahtuvaa asioihinsa sekaantumista. Yhdysvaltain hallitus pelkää eniten sitä, että kysymyksessä oleva maa sodan sattuessa saattaisi muodostua jonkin vihollisen laivaston tukikohdaksi.

Venäjä pysyy liiton ulkopuolella sen takia, että useimmat liiton jäsenvallat pitävät sosiettihallitusta sivistyksen rajojen ulkopuolella olevana, ja että se pitää niitä anastushaluisina rahoittajina, joille voitto on tärkeämpi kuin joukkojen hyvinvoinnin parantaminen.

Kansainliitto on kuitenkin saanut jo sen verran aikaan, että ollaan tyytymättömiä sen aiheuttamaan epäluottamuksen syyhyn, ja voidaan siis vakaasti toivoa, että se kykenee parantamaan ja palauttamaan luottamuksensa ja kunnioitettavuutensa, ja voi ajan pitkään oivaltaa ajattelevien ihmisten ihanteet.

L. N.

AUTUAITTEN MAAT.

Miss' on onnen valtakunta,
missä autuaitten maat
ikinuoret, riemukkaat?
Onko kaihon tuli unta?

Eikö onnen kevättarhaa
missään täällä löytää voi?
Turhaanko sitt' unelmoi
sielu sekä suotta harhaa?

Ihmislapsi, tähteen vienoon
katso! Sepä julistaa:
löytyy autuaitten maa,
tunnen ikionnen tienoon.

— Missä on se, missä'? Haasta!
Takanako tähtien?
— Lähempääkin löydät sen,
löydät myöskin huolten maasta.

Missä sykkii ihmispovi
rakkautta, siinä saat
nähdä autuaitten maat,
siin' on paratiisin ovi.

Vilppu Koskimies

Francis Thompson.

Dumas kysyi kerran eräältä kuuluisalta ranskalaiselta runoilijalta mikä hänestä oli tehnyt runoilijan. „Kärsimys", vastasi hän lyhyesti ja merkitsevästi. Ystävien menettämisen aiheuttama tuska pakotti hänen peitetyn passiivisen musiikkinsa soimaan hänen sielussaan. Samanlaisia esimerkkejä voitaisiin mainita jos kuinka paljon, mutta Francis Thompsonin kohtalo hiipii ainutlaatuisena tapauksena jokaisen englantilaisen mieleen. Jos runoilija on milloinkaan oppinut laulamaan kärsimysten kovassa koulussa, niin Francis Thompsoniin nähden se pitää paikkansa.

Francis Thompson, lääkärin poika, syntyi Pohjois-Englannissa yhdeksännentoista vuosisadan puolivälissä. Hänestä aiottiin lääkärinammatin harjoittajaa, ja saatuaan yleisen sivistyksensä Ushawn Collegessa, Durhamissa, hänet lähetettiin Owensin Collegeen, Manchesteriin, täydentämään opintojaan. Anatomian tutkimisen asemesta hän näyttää syventyneen tutkimaan sanojen merkitystä, ja kun hänet olisi pitänyt tavata harjoittamassa lääketieteellisiä tutkimuksiaan, tavattiin hänet yleisissä kirjastoissa lukemassa runoutta. Tulos, kuten luonnollistakin, oli ehdoton — hän epäonnistui tutkinnossa toisensa jälkeen, ja ne epäonnistumiset vihdoin viimein lopettivat tyyten hänen isänsä kärsivällisyyden, ja hänet hyljättiin toivottomana. Sangen surullista, että isän ja pojan keskeinen yhteisymmärrys supistui niin vähiin. Jos asian laita olisi ollut toisin, olisi toinen säästynyt säälimättömyydestä ja toinen sanomattomasta alennustilasta ja kärsimyksistä.

Francis Thompson oli siis pakotettu jättämään kotinsa. Hän suuntasi tiensä Lontooseen ja saapui sinne tyhjin taskuin. Mutta ne taskut eivät sittenkaan olleet tyhjät, sillä ne sisälsivät nidoksen Aeschyluksen ja William Blaken teoksia. Mitäpäs se haittasi, jos hänellä ei ollutkaan leipää. Francis Thompson ei elänyt eikä tahtonut elää ainoastaan leivästä. Hänellä oli toisenlaista leipää — Aeschylus ja Blake, ja vaikka hänen ruumiinsa kärsikin nälkää, hänen sielunsa ei milloinkaan ollut ilman valikoitua ravintoa. Siten siis alkoi hänen hirvittävä ja kohtalokas elämänsä Lontoon hirmuisilla kaduilla. Päivisin hän vaelteli pitkin suuria poikkikatuja, ja yönsä hän nukkui suurella Victoria Embankmentilla. Sitten hänestä tuli sanomalehdenmyyjä entisten lisäksi, ja silloin tällöin hän ansaitsi jonkun pennin kiilloittamalla kenkiä. Satunnaisesti hän myyskenteli tulitikkuja. Viimein vihdoin joku hänen värsyistään he-

rätti erään sanomalehdentoimittajan mielenkiintoa, ja hän noudatti niiden tekijän luokseen. Francis Thompson ilmestyi toimitushuoneeseen hirvittävässä kunnossa. Hänellä ei ollut paitaa eikä kenkiä, siis ilmeinen kerjäläinen. Tuo lontoolainen sanomalehdentoimittaja, Wilfred Meynell, tunsi myötätuntoa tuota repaleista kerjäläistä kohtaan, ja hänestä tuli Thompsonin hyvä samarialainen. He ystävystyivät, ja toimittaja tarjosi Thompsonille kotinsa suojaa, josta hän nauttikin kuolemaansa saakka. eläen neljänkymmenenseitsemän vuoden ikäiseksi Thompsonin kuuluisuus vakiintui vasta myöhemmin. kuten tavallista tällaisissa tapauksissa, ja häntä verrataan Tennysoniin, joskus myöskin Shelley'n.

Samaten kuin hänen Assisilainen kaimansa ja Robertson, ei Francis Thompson jättänyt jälkeensä suurta kirjoituskokoelmaa. mutta hänen maailman kirjallisuudelle antamansa pienet kirjoitukset ovat verrattomia kalleuksia. Vaikkapa hän ei olisi kirjoittanut muuta kuin THE HOUND OF HEAVEN *(taivaan koira)*. niin sekin jo asettaisi hänet rotunsa johtavien runolaulajien joukkoon. Tuskinpa kukaan voisi unohtaa noiden merkillisten rivien kummittelevaa kauneutta, jäntevyyttä ja syvää henkevyyttä.

„Jos petät minut, pettävät kaikki asiat sinut"

Tuo haaksirikkoinen mies joka kuljeskeli pitkin tuon suuren ja modernin Babylonin märkiä ja likaisia katuja monenmoisine elämänmuotoineen ja vastakohtineen, ei varmaankaan ollut tämän maailman olijoita, vaan sanansaattaja toisista maailmoista.

Francis Thompson on Englannin mystillisen runouden jaloimpia edustajia. The Hound of Heaven on maailman ihmeellisin kyhäelmä. Harvoin, jos milloinkaan, tarinaa jumalallisesta ikuisesti ihmistä seuraavasta rakkaudesta on esitetty sellaisella voimalla ja mielikuvituksen rikkaudella. Sen lahjakas tekijä ei ole turhaan tutkinut yleisiä kirjastoja eikä suotta syventynyt rotunsa runouteen. Aikanaan hän oli antava maailmalle tulitikunmyyjän tikuttoman tulkinnan siitä ajatuksesta, että taivaallinen jumalallisuus on ikuisesti etsivä ja vainuava ihmisen sielua, ihmisessä itsessään olevaa jumalallisuutta. Niinäkin päivinä, joita hän eli tuossa suunnattomassa köyhyyden ja rikkauksien kaupungissa, ja niinäkin öinä, joita hän vietti unohdettuna Lontoon hänelle tarjoamissa lepopaikoissa. Thompson kuitenkin aina näki tuon jumalallisen ihmisen seuraajan ja takaa-ajajan. Hän aina kuvaili tuota suurta rakastajaa ihmisen sielun parissa. Samaten kuin etäisen menneisyyden hebrealaiset runolaulajat, hänkin oli oivaltanut ihmisen avuttomuuden paeta kaikkialla läsnäolevaa elämää.

„Minne pakenisinkaan sinun henkeäsi?
Tai minne pakenisin sinun läsnäoloasi?"

The Hound of Heaven on yksi niitä korkeampia tuotteita, joita ihmisen kynä milloinkaan on ihmiskunnalle antanut.

G. E. O. K.

Kopekilaisuus.

Teologian tohtori, piispa Charles Gore, joka on yksi kopekliikkeen johtavia miehiä Englannissa, on hiljattain julkaissut „Present Day Papers"-lehdessä lupaavan artikkelisarjan alkukirjoituksen. Piispa Gore asettuu jyrkästi kristillisiin periaatteisiin perustuvien yhteiskunnallisten uudistusten kannalle. Kuvailtuaan viimeisen vuosisadan alkupuolella tapahtunutta kehitystä, jolloin höyryllä käypien koneitten ja kuljetusvälineitten käytäntöönottaminen mullisti tuotanto- ja jakomenetelmät, hän sanoo, että teollisuuden kehityksen liittyi silloin uusi filosofinen suunta, joka julistaa itsekkyyden ja hankkimataidon teollisuuden ja todellisen inhimillisen kehityksen määrääväksi motiviksi. „Annettakoon vapaus kaikille tieteen valistamille hankkimistaidon vaistoille" hän huudahtaa, "sallittakoon teollisuuden alalla kilpailuvapaus, hallitus rajoittakoon toimintansa omaisuuden hankkimiseen ja järjestyksen ylläpitoon, älköönkä hyväksyttäkö muita palkanmääräjiä kuin se,minkä ihmiset hyväksyvät mieluummin kuin kärsivät nälkää, ja koko järjestelmä tuottaa suurimman tyydytyksen suuremmille joukoille. Se tulee kulkemaan maasta toiseen. Se johtaa vapaakaupan, rauhan ja vertaistaan hakevan edistyksen aikakauteen."

Tämähän on yksinkertaista antikristillistä filosofiaa, vieläpä ammatillisestikin, asettuen määräämään teollisuutta, kauppaa ja politiikkaa. Tuskinpa kukaan voisi ajatella sen avomielisempää „rakasta lähimmäistäsi niin

kuin itseäsi"-periaatteiden kieltämisiä. Kaikki israelin ja koko kristikunnan vanhat profeetat varmaankin olisivat korottaneet äänensä sitä vastaan. Mutta kristikunta, varsinkin *virallinen* kristikunta, pysytteli omituisen hiljaisena ja perin mukautuvana.

Piispa Gore hyväksyy brittiläisen työväen puolueen omaksumat ajatukset. Hänen käsitystensä mukaan yhteiskunnan joukoille tekemä vääryys ei sisälly ainoastaan elämän tarpeitten epätasaiseen jakoon, vaan vielä sitäkin enemmän epätasaiseen oppimismahdollisuuksien jakoon.

Ne, joilla on ollut rajattomat oppimismahdollisuudet ja ovat käyttäneet niitä hyväkseen, ovat varmaankin valmiit yksimielisesti myöntämään, että jos heidän oppimismahdollisuutensa olisivat loppuneet ennen heidän neljättätoista ikävuottaan, olisivat ne siinä tapauksessa loppuneet jo ennen niiden todellista alkamista.

On terveellistä ja lohduttavaa kuulla piispa Goren olevan sitä mieltä, että yhteiskunnallisten uudistusten ajatukset ja motiivit oikeudenmukaistuvat ja lisääntyvät.

J. M.

Tri Söderblom.

Tri Söderblom, Upsalan arkkipiispa, joka otti osaa viime elokuussa Helsingissä pidettyyn Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen konferenssiin, ja jonka toimesta viime vuonna Tukholmassa pidettiin yleinen kristillinen 'elämää ja työtä' käsittelevä konferenssi, julkaisi mielenkiintoisen artikkelin viime heinäkuun 'The Review of Churches-lehdessä. Hän sanoo, että meidän kaikkien mielet ovat kiintyneet Vapahtajamme opetusten yhteen ja samaan pääkohtaan, joka tähän saakka on ollut halveksittu ja ylenkatsottu — käsitykseen Jumalan valtakunnasta, eli paremminkin sanoen Jumalan valtakunnasta maailmassa.

Voiko kristinoppi pelastaa sivistyksen? hän kysyy. Voiko kristinoppi tunkeutua sivistykseen ja puhdistaa sen pahuudesta? Sivistys tarvitsee pelastusta samaten kuin ihminenkin. Voidaanko sivistys tehdä inhimillisemmäksi, tasapuolisemmaksi, oikeudenmukaisemmaksi, sääliväisemmäksi, vähemmän raa'aksi, vähemmän fataaliseksi uskoa kohtaan? Vai meneekö sivistys kadotukseen?

Tilanne, sanoo oppinut arkkipiispa, on kokonaan uusi. Sivistyksen on osoitettava oikeutensa Kristuksen jumalallisen totuuden oikeudessa. Ei yksikään profeetta voi sanoa, paljonko sivistyksestämme silloin jäisi jälelle. Mutta jokainen kristitty käsittää sen, että sivistyksemme tarvitsee pelastusta ja puhdistusta, ja että Jumalan valtakunta rakentuisi joko muodossa tai toisessa.

A. B.

RAKKAUDEN VIISAILUA.

Kirj. *Percy Bysshe Shelley.*

Lähde laskee puron vesiin,
puro vihdoin syvään mereen,
kevät-tuulet kiehtoo esiin
tunteet oudot vereen.

Kaikki mahtuu maailmahan,
taaton käsi taivahasta
johtaa hyvän, johtaa pahan,
auttain ihmislasta.

Vuorenhuippu taivonkaarta
tahtoo lähennellä,
laine suutelevi saarta
— anna katse hellä.

Päivä syleilevi maata,
kuu voi lempeen hurmautua,
kaihoomasta en voi laata,
jos suutele et mua.

Suom. *Willie Angervo.*

Aikalaisiamme.

II.

ELLI TOMPURI.

Oli todellakin mieluista tavata yhtä Suomen suurimmista näyttelijättäristä, nimittäin rva Elli Tompuria, joka otti minut vastaan kodissaan Helsingissä ennen lähtöänsä Amerikkaan.

Syntyperältään rva Tompuri on suomalainen, ja hänen uransa on ollut loistava niin Euroopan mantereella kuin Yhdysvalloissakin. Hän on vielä verrattain nuori nainen, ja hänen elinvoimansa on suunnaton. Ensimäisen näyttämömenestyksensä hän sanoi saavuttaneensa kahdeksanvuotiaana kyetessään heittämään kuperkeikkaa. Hänellä oli edessään pitkät kouluvuodet, ja hänen vanhempansa tahtoivat, että hän jatkaisi yliopistossa. Mutta hänestä kuitenkin aina tuntui, samaten kuin hänen ystävistäänkin, että näyttämö olisi ainoa paikka maailmassa, jossa hän voisi ilmaista itsensä, ja niin hän päättikin lähteä näyttämölle.

Suomen Kansallisteatteri muodostui hänen aikaisemmaksi taistelukentäkseen. Se oli kovaa taistelua, ja mitä suuremmat olivat hänen saavutuksensa, sitä suuremmiksi muuttuivat hänen vaikeutensakin. Se ehkä on luonnollistakin niin pienessä maassa kuin

Suomikin on, jossa edistymismahdollisuudet pakostakin ovat pienemmät kuin jossain muualla. Hän oli kuitenkin järkähtämätön eikä milloinkaan katsonut taakseen. Erään niiden kansallisten laineiden aikana, jotka huuhtelivat yli Suomen tsaarivallan aikana, ja jolloin suomalaiset helpommin vastasivat siihen, mitä heidän povissaan piileksi, koetti Elli Tompurin onnen aika. Salome oli käännetty suomeksi, ja Oscar Wilden nimi ja maine oli lujasti juurtunut suomalaisten sisimpään. Rva Tompuri otti suorittaakseen tuon paljon vihatun naisen osan, ja hänen menestyksensä oli äkillinen.

Muuten on mielenkiintoista panna merkille, että rva Tompuri ei omaksu sitä yleistä mielipidettä, että Salome olisi se ilkeä nero, jota hän esittää. Hän ei näe Salomessa moraalista luopiota, vaan naisen, joka oli korkeammalla tasolla kuin hänen aikalaisensa. Hänen halunsa saada Johanneksen ruumis oli hänen tuntemansa korkeimman rakkauden ilmaisu. Todellisuudessa Johannes herätti hänen henkensä eloon, mutta hän oli vihan ja ennakkoluulon sokaisema. Epäilemättä Salome ja Johannes olivat äärimmäisiä, mutta se totuus näyttää heiltä kumpaiseltakin kiellettävän. On huomautettu, että rva Tompurin tulkintaan Salomen halusta saada profeetan pää näytti sisältyneen toinenkin motiivi, jossa Salomen aistillinen halu hukkui sielullisen epätoivon huutoon.

Rva Tompurin oli jätettävä Kansallisteatteri, ja matkusteltuaan Suomessa hän kävi Euroopan pääkaupungeissa. Saksassa hän opiskeli rva Bleibtreun johdolla. Ibsenin ja Hauptmannin näytöksistä kuuluisassa Lessingin teatterissa hän näytteli pääosaa *Vaternimisessä* komediassa Bassermannin, Saksan suurimman näyttelijän kanssa. Arvostelujen mukaan hän jäi 'illan löydöksi', s. o. oli illan huomatuin tähti. Hän työskenteli kolme vuotta Lessingin ja Kleinen teattereissa Berliinissä, näytellen siellä ajalla *Hedda Gabblerin*, *The Master Builterin* ja muiden tunnettujen kappaleiden pääosat.

Sitten tuli rakkaus ja avioliitto, jotka ajoivat hänet takaisin Suomeen. Hän palasi takaisin Suomen Kansallisteatteriin, näytellen Julian osat kappaleessa Romeo ja Julia, ja eräitä huomattavia osia Shakespearen kuuluisassa Hamletissa, Shawn Pygmalionissa y.m. Sitten tuli sota, ja kuten luonnollistakin, rva Tompurin suunnitelmat kärsivät siitä. Hän kuitenkin perusti Helsinkiin koenäyttämön, joka tunnetaan nimellä Vapaa Näyttämö. Tästä uhrautumisesta Suomi on hänelle kiitollisuuden velassa. Se oli upea rakennus, johon mahtui 450 henkeä, ja se oli hänen toimintansa näyttämönä kaksi näytäntökautta. Perustamassaan teatterissa hän esitti kaikkiaan viisitoista näytöskappaletta, joukossa Ibsenin, Shakespearen, Strindbergin, Wedekindin, Shawn, Wilden, Singen ja muutamia vanhempia ja uudempia suomalaisia kappaleita.

Sodan päätyttyä Bolschevikki-Venäjän kanssa Suomen hallitus luovutti Vapaa Näyttämön Venäjän hallitukselle v. 1921 rauhansopimuksen perusteella, ja siihen loppuu rva Tompurin johdolla toimineen teatterin lyhyt, mutta loistava historia. Sen jälkeen rva Tompuri matkusti uudelleen Yhdysvaltoihin, jossa hän antoi dramaattisia näytäntöjä Amerikan noin puolen miljoonaa käsittävän suomenkielisen asujamiston keskuudessa. Woodstockissa hän näytteli Ballantinen, Dudleyn ja Kellyn kanssa.

Herrmann Bangilla oli tapana sanoa, että näyttelijätär käyttää koko ruumistaan aseenaan, ja se pitää paikkansa rva Tompuriinkin nähden. Jokaiseen, joka on nähnyt rva Tompurin esittävän liikuttavia osia, on hänen antaumuksensa ja tulisuutensa, tasapainonsa, liikettensä sulavuus ja asenteet, hänen todenperäisyytensä, vilpittömyytensä ja taiteellinen luonteensa tehnyt syvän vaikutuksen. Hän on näyttämötaiteilija, eikä ainoastaan kiinnostava näyttelijätär, mutta samalla hän kuitenkin on kiinnostava persoonallisuus. Elli Tompuri on maailmankirjallisuuden suurten henkilöllisyysprobleemien etevä tulkitsija.

G. E. O. K.

Ihmisen elämäkerta on hänen luonteensa. — *Goethe.*

Ihminen, joka on rehellinen vain sentähden, että rehellisyys on paras politiikka, ei ole nuhteeton sydämessään.

Robertson.

UNEKSIJAT.

Suur' Uneksija parhain
kun hylkäs tämän maan,
niin meidät suossa harhain
hän jätti tarpomaan.

Niin vaikea nyt vuottaa
on suurta hetkeään
ja valtakuntaan luottaa.
ah, näkymättömään.

Siks moni eri teitä
on kulkenut jo pois
ja pilkannutkin meitä,
kuin verivieras ois.

Mut luopioiden luku
vaikk' yhä kasvaa vain,
niin suuri myöskin suku
on meidän, uskovain.

Ei epäilyksen peikot
voi meitä käännyttää:
jos voimamme on heikot
ja murhe näännyttää,

me suojaan vaellamme
taas katakombien,
ja yössä soihtuinamme
on liekit laulujen.

Elina Vaara.

Aikaisempi ja myöhäisempi Kristinoppi.

II.

Aikaisempaan henkikäsitykseen liittyy läheisesti usko mystillisten ja taikaperäisten juhlamenojen ja seremonioitten voimaan. Anglikaaninen kirkko vieläkin pitää kahta niistä pelastuksen ehtona, nimittäin herranehtoollista ja kastamista. Useimmat aikalaisemme pitävät niitä pelkkinä symbooleina, mutta aikaisemmassa kirkossa asian laita ei ollut läheskään sellainen. Sakramenttien — kastamisen ja herranehtoollisen vaikutusta tuskin mitkään muut salaperäisyydet ylittävät; kastaminen, joka toimitettiin realistisin menoin upottamalla kanditaatti kokonaan veteen, merkitsi täydellistä kaikista synneistä puhdistumista; herranehtoollisessa leipä ja viini, joita kristitty nautti, oli taivaallista ruokaa ja juomaa, jumalallisen elämän elementtejä, jotka kykenivät muuttamaan kuolevaisen ruumiin kuolemattomaksi.

Kastamiseen on aina yhdistetty erilaisia tarkoituksia; myöskin sen toimittamismuoto on eri aikoina ja eri paikoissa suuresti vaihdellut. Teoloogisena probleemina siihen on kiinittänyt huomiota Augustinus lännessä ja Kyril idässä. Että se ei ole alkuperäisen kristinopin tuote, ilmenee myöskin Uudesta Testamentista. Että Kristus ei kastanut, on hämmästyttänyt kirkkoa jo aikaisemmista ajoista saakka. Myöhemmät kirjoitukset kertovat Marian kastamisesta. Mutta toimitusmuoto oli vanhempi kuin itse Johannes Kastaja — juutalaisilla oli heidän omat puhdistuskylpynsä, ja klassillisuuden tutkija voi palauttaa mieleen esimerkkejä kreikkalaisten ja roomalaisten keskuudessa tapahtuneista puhdistuksista ennen rukousta.

Että kastaminen ei ollut pelkkä symboolinen juhlameno, vaan sillä oli salaperäinen taikavoima, ilmenee myöskin Uudesta Testamentista. Ainoastaan siten on selitettävissä kastaminen kuoleman varalle. Kastamattomalla ei ole varmaa, tajuttavaa (conscious) olotilaa kuoleman jälkeen ennen apostolien tuloa, jotka kastavat hänet, ihmisen. Öljyllä voiteleminen liittyy läheisesti kastamiseen. Öljyn käyttäminen oli luonnollista, sillä nimi Kristus merkitsee voideltua. Roomalaiskatoolinen kirkko on vieläkin säilyttänyt n. s. viimeisen voitelun, joka tarkoittaa sielun suojelemista pahaltahengeltä kuoleman jälkeen.

Kolmas aikaisemman kristinuskon piirre, joka yhdistää sen mystillisyyden ja taikavoimien valtakuntaan, on nimen tärkeys. Jumalallisten olentojen ominaisuuksia pidetään usein itsenäisinä ja riippumattomina. Esimerkkinä siitä mainittakoon Salomonin viisaus: „Sinun kaikkivaltias sanasi tuli alas taivaasta pyhältä istuimeltasi, aivan kuin hirmuinen soturi hävityksen alaiseen maahan.” Jesaijan kirjassa on samanlainen personoitumisesimerkki. Jumalan viisaus on personoituna myöskin Luukkaan evankeliumissa ja monissa Uuden Testamentin kohdissa. Uudemmalle ajatustavalle se on kokonaan vieras käsitys, ja kuitenkin se on kristinopin pääjuurissa. Neljännessä evankeliumissa mainitaan, että sana ei ollut ainoastaan yksilö, vaan „Sana tuli lihaksi ja asui meidän seassamme”.

Myöskin Jumalan nimi, samaten kuin äsken mainitut ominaisuudet, on eroitettu ja liitetty erilaiseen persoonallisuuteen. Jesaijan kirjassa mainitaan: „Katso Herran nimi tulee kaukaa, Hänen vihansa polttaa ja sen kuorma on raskas, Hänen huulensa ovat täynnä närkästystä ja hänen kielensä on kuin kuluttava tuli.” Nimien lausumisella on mystillinen taikavoima. Myöskin Origenes myöntää sen ja osoittaa, että jumalien nimiä ei käännetä, vaan ne otetaan muihin kieliin alkuperäisessä muodossaan. Siten myöskin Jaakob painiessaan enkelin kanssa tahtoi ainoastaan saada tietää hänen nimensä. Se ajatus perustuu siihen, että se, jonka huostassa on jonkin jumalan nimi, omaa myöskin varmuuden hänen avustaan ja läsnäolostaan. Samaten myöskin Amoksessa, kun Jahveh oli tuottanut sen kansalle ruttotaudin, Israelia varoitettiin lausumasta sen jumalan nimeä. Minkä takia? Koska sen jumala siten voisi palata aiheuttamaan uutta hävitystä.

Uudessa Testamentissa on samanlaisia ajatuksia nimiin kätkeytyvästä salaperäisestä taikavoimasta. Nimen lausumisella saatiin aikaan ihmeitä, ja sitä myöskin tarkoitetaan „pahojenhenkien karkoittamisella Jeesuksen nimessä”. On huomattava, että jokainen, jonka huostassa on nimi, katsomatta siihen, josko hän uskoo tai ei — voi sitä käyttää siihen tarkoitukseen. Tästä myöskin johtuu nimen käyttäminen kasteessa. Alkuperäisessä kreikkalaisessa muodossa on kolme eri ehtoa, nimittäin kanditaatti kastetaan joko *nimessä*, *nimeen* tai *nimellä*, tarkoittaen, että kastetoimitusta seuraa nimen lausuminen.

Ei ainoastaan Jumalan, vaan myöskin yksilön valtavana tekijänä ihmeittenteossa. Nimen muutos aiheutti henkilön tai esineen perikadon, ja nimen mainitseminen saattoi sen olemassaoloon. Tämän kaiken todennäköisyyden mukaan selittää Mooseksen ensimäisessä kirjassa oleva luomiajatus, jota nykyajan ihmiset pitävät kuvaannollisena, mutta alkujaan niiden tarkoitus on ollut kirjaimellinen. Uuden testamentin mukaan nimen lausuminen oli välttämättömänä osana Lazaruksen herättämisessä. Samaten myöskin muut parantamistoimituksissa lausutut nimet olivat alkuperäisiä, sillä muutettuna jollekin kielelle niillä ei ollut samaa arvoa. Myöskin kirous vaikuttaa lausumisella. „Sinun ei pidä kirota kuulosairasta.” Miksi? Sillä kuulosairas ihminen ei voi ryhtyä varovaisuustoimenpiteisiin kirousta vastaan.

Kasteessa, ripissä ja munkkijärjestyksessä tapahtuva nimenmuutos johtui ehkä siitä ajatuksesta, että sellaisten nimien kuten Pietari, Daniel y. m. ottaminen osallistuttaa ottajan näiden pyhimysten ja sankareitten hyveisiin; se saattaa johtua myöskin siitä uskosta, että uuden nimen turvissa he säilyivät pahaltahengeltä. Miten muuten olisi selitettävissä tapa antaa kuolleille uusi nimi, ja joka sai alkunsa jo ensimäisellä vuosisadalla? Myöskin juutalaiset kahdennellatoista vuosisadalla toisinaan omaksuivat tavan antaa sairaalle uusi nimi; kaikesta päättäen tarkoituksella johtaa harhaan sairauden aiheuttanut pahahenki.

* * *

Seuraavassa esitän lyhyen katsauksen paavalilaiseen kristinoppiin. Paavalin nimeen liittyy sarja uusia probleemeja. Oliko hän — kuten muutamat sanovat — kristinopin todellinen perustaja? Millainen oli hänen suhteensa Jeesukseen ja evankeliumeihin? On ollut vahva suunta visseine oppeineen, joka on perustanut kristinoppinsa Paavaliin, ja monet ovat koettaneet asettaa hänet Platonin rinnalle. Platon oli kuitenkin poliittinen ajattelija enen kaikkea. Kaksi hänen suurinta teostaan käsittelevät ihannevaltakunnan perus- ja muita lakeja. Kun ihannevaltakunta on syntynyt, on sen kansalaisten kehitettävä taipumuksiaan musiikin ja voimistelun avulla. Voiko Paavalille mikään olla sen vieraampaa kuin tällaiset ajatukset?

Koettaessamme ymmärtää Paavalia ei meidän tule lukea hänen epistoloihinsa uudenai-

kaista teologiaa, joka julistaa perustuvansa niihin. Uudenaikainen protestantti, jos hänen on määriteltävä paavalilainen teologia, kaiken todennäköisyyden mukaan mainitsisi lunastusopin, mutta se kuitenkaan ei ole paavalilaisen kristinopin keskiö. Mikä se keskiö sitten on? Se on seuraavanlainen — ihminen syntyy uuteen elämään pyhänhengen saamisen kautta. Uudenaikainen ihminen on taipuvainen unohtamaan tämän, sillä hän pitää kuvannollisena sitä, mitä on tarkoitettu kirjaimellisesti. Uuden Testamentin tutkija kohtaa aina saman vaaran. Paavali olettaa kristityn kirjaimellisesti kokevan Kristuksen kuoleman ja ylösnousemisen, tulevan uudeksi ihmiseksi ja saavan henkisiä lahjoja. Uudenaikainen protestanttitilaisuus on taipuvainen olettamaan, että tämä uudestisyntyminen tapahtuu vasta kuoleman jälkeen. Se ei kuitenkaan ole Paavalin tarkoitus Hänen käsitystensä mukaan uusi elämä alkaa tässä elämässä, hänen kielenkäyttönsä on erehtymätön, hän puhuu todellisesta persoonallisesta muuttumisesta: „Minä en elä, vaan Kristus elää minussa".

Paavali käsittääkseni on enempi epämiellyttävä henkilö. Ei jälkiäkään minkäänlaisesta taiteenrakkaudesta ei merkkejäkään siitä, että kauniit luonnonesineet, kuten kedon liljat tai muut sellaiset olisivat häneen jotain vaikuttaneet, ei myöskään mitään kirjallistyylistä kultivoituneisuutta. Hän ei myöskään ollut mikään poliittinen reformaattori. Meidän päivinämme poliittiset probleemit askarruttavat ihmisten mieliä enemmän kuin mitkään muut, eikä suinkaan ole mitään tavatonta kuulla poliittisen reformaattorin vetoavan Uuteen Testamenttiin tarkoituksella etsiä kannatusta. On kuitenkin perin epäilyksenalaista josko Uuden Testamentin henkeä voidaan pitää mitään poliittista oppia suosivana; sitä voitanee pitää ei-poliittisena.

Uudenaikaisen käsityksen mukaan usko tulevaiseen maailmaan on hämärä ja heikko, ja ihmiset, kuten luonnollistakin, etsivät pääasiallisesti tämän elämän näkyviä huveja ja nautintoja ja sen takia he ovat herkkiä tuntemaan yhteiskunnalliset varjopuolet. Mutta evankeliumeissa sen sijaan tulevaisuus on ainoa todellisuus, ja siitä luonnollisesti johtuu, että maallinen hyvä ei ole tavoittelemisen arvoista. Vertauskuvallinen kertomus rikkaasta miehestä ja Lazaruksesta on esimerkkinä siitä. Paavalin mukaan maallisten tavaroitten arvottomuus on samassa määrin merkille pantava seikka. Riittävänä esimerkkinä siitä mainittakoon, että ei edes orjiakaan kehoiteta pyrkimään vapauteen, vaan tyytymään osaansa. Paavali puhuu itsestään Kristuksen orjana. Esteettisten käsitysten ja poliittisen suunnan olemattomuus antaa Paavalille kreikkalaisista filosofeista poikkeavan leiman. Mutta muuten hän ei alkujaan ollut eetillinen opettaja, ja siinä suhteessa hän poikkeaa Aristotelesta, jolle eetilliset ihanteet olivat kaiken loppuna. On myös merkille pantava se seikka, että Paavali ei milloinkaan mainitse Jeesuksen eetillisistä opetuksista, joita uudenaikaiset oppineet pitävät sinä kalliona, johon koko kristinoppi perustuu. Paavali tuskin mainitsee Jeesusta epistoloissaan.

Sanan tavallisessa merkityksessä Paavalissa on filosofiaa joko varsin vähän tai ei ensinkään. Hän itse hylkää filosofin nimen. Meidän on käsiteltävä Paavalia kokonaan toisilta näkökannoilta — hän olettaa, että ihmiskunta ilman Kristusta on valtavien henkien vallassa — pahojen- ja enkelimäisten henkien vallassa. Meidän päivinämme enkeleitä pidetään lasten ja runoilijain omaisuutena, mutta Paavalin ja hänen aikalaistensa käsityksen mukaan pahathenget ja enkelit olivat selviä todellisuuksia.

G. E. O. K.

Taide ja elämä.

IHMISELLE kirjoittanut fil. tohtori Jalmari Hahl.

Ylen vaikea tehtävä koettaa määritellä näitä molempia käsitteitä. Edellisen olemusta ovat taiteen tutkijat Platonin ja Aristoteleen ajoilta meidän päiviimme asti pyrkineet selvittelemään, ja näitä pyrkimyksiä jatkuu yhä. Mutta vaikka paljo työtä, paljo neron tarmoa on uhrattu taiteen olemuksen selville saamiseksi, täytynee kuitenkin tunnustaa, että paljon vielä on himmeätä, monta kysymysmerkkiä kohoaa tutkijan ja ajattelijan eteen.

Yksi seikka on sentään ehdottomasti varma ja vapaa oppineiden kiistanalaisuudesta: taiteen yleisyys, sen esiintyminen mitä alkupe-

räisimmillä kulttuuriasteilla. Tästä tosiseikasta saattaa tehdä muun muassa sen johtopäätöksen, ettei taide ole mitään satunnaista, vaan että se on ihmiselle olennaista ja tarpeellista. Se kanta, että taide on jotain turhanpäiväistä, korkeintaan ylellisyyttä, jota vailla ihminen hyvin tulee toimeen, on leimattava pintapuoliseksi. Nekin, jotka tätä kantaa edustavat, tai oikeammin ne, jotka tietämättömyydessään langettavat niin nurinkurisia arvosteluja, itse asiassa itsekin jossakin, joskin vaatimattomassa muodossa, joko viljelevät tai ainakin nauttivat taiteesta. Esimerkiksi ani harva ihminen kulttuurivaltioissa on lukematta kirjallisuutta, oli se sitten vaan vaatimaton sanomalehtinovelli tai tusinaromaani. Kuvataiteet tarjoavat myös yleisyydessään muoto- ja väriravintoaan mitä laajimmille piireille.

Mitä on taide? Liian pitkä ja vaikea kysymys, voidakseen tässä saada vastausta. Ja kuitenkin tämä huomattava elämänilmiö vaatii, että jokainen, joka tahtoo käydä sivistyneestä, koettaa löytää tuota vastausta. Luonnollisesti ei jokainen ole niin filosofisesti koulíintunut, että voisi ryhtyä ratkaisemaan estetiikan ja taidefilosofian suuria probleemija. Mutta yleistajuisia tutkielmia taiteen luonteesta ja merkityksestä on olemassa. Ja niiden perustuksella saattaa maallikkokin muodostaa itselleen käsityksen taiteen merkityksestä. Tärkeintä on tehdä itselleen selväksi taiteen merkitys elämään nähden. Tässä kohoaa taas teon toinen vaikea kysymys: mitä on elämä? — Niin, mitä on elämä, tuo tyhjentymättömän monipuolinen, tuo arvoituksellinen ilmiö, jonka yhtenä, ja mielestämme kiintoisimpana tekijänä on itse ihminen. Joskaan emme voi tunkea elämän syntyihin syviin ja tutkimattomiin uumeniin, on jokaisella sentään joku oma kanta elämänkäsitykseen nähden. Siitä emme pääse, sillä syleileehän elämän avaruus meitä alati.

Onko taide jotain vierasta elämälle? Tähän saattaa empimättä vastata kielteisesti. Taide imee elinvoimaansa elämästä, jos se on tervettä, eikä eksy sairaalloisen symbolismin ja ekspressionismin utuihin. Tämän tajusi Dante huomauttaessaan, että taide seuraa luontoa kuin oppilas opettajaansa. Tämä ei suinkaan ole käsitettävä siten, että taide kopioisi elämää. Päinvastoin taide täydentää elämää. Elämä on usein katkelmallista. Taide luo kokonaista, täten tyydyttäen ihmisessä piilevää ihanteen tarvetta ja pyrkimystä täydellisyyttä kohti. Taide — luonnollisesti etevä ja suuri taide, kaunistaa ja rikastuttaa elämää. Taide on siis elämän hyväntekijä. Se elostuttaa ihmisen tunne-, ajatus- ja mielikuvitusmaailmaa. Taidekasvatus on sentähden nykyaikaisen kulttuurin tärkeimpiä tehtäviä.

Herra Buddhan ensimmäinen puhe kirkastuksensa jälkeen.

Ylistetty oleskeli Isipatanassa, Viharassa, Benaresin lähellä Migadayan hirvipuistossa. Ja siellä hän puhutteli viiden askeetin toverikuntaa, sanoen:

„On kaksi äärimmäisyyttä, veljeni, joista sen olisi luovuttava, joka pyrkii elämään korkeampaa elämää — aistien huvitukset toiselta puolen ja toiselta itsensä kiduttamiset. Sellaisten asioiden harjoittaminen, joiden vetovoima johtuu intohimoista on alhainen ja pakanallinen tapa, arvoton ja hyödytön, vain maailmallismieliselle soveltuva. Asketismin harjoittaminen on tuskallista, arvotonta ja yhtä hyödytöntä.

On olemassa, veljeni, näitä kahta äärimmäisyyttä välttävä Keskitie. Ken on voittanut Totuuden, tullut Tathagataksi, hän on löytänyt Keskitien, sen tien, joka antaa Ymmärtämyksen ja luo tyyneyttä, joka johtaa Mielenrauhaan, täydelliseen Valaistukseen, Nibbanaan.

Ja mitä onkaan veljeni, tämä Tathagatan keksimä Keskitie, joka antaa Ymmärtämyksen, joka johtaa Mielenrauhaan, Täydelliseen Valaistukseen, Nibbanaan? Totisesti se on tämä Jalo Kahdeksankertainen Tie, nimittäin:

Sammaditthi, Täydellinen Katsantokanta.
Sammasankappo, Täydelliset Pyrkimykset.
Sammavacha, Täydellinen Sanankäyttö.
Sammakammato, Täydellinen Käytös.
Sammajivo, Täydellinen Toimeentulo.
Sammavayamo, Täydellinen Ponnistus.
Sammasati, Täydellinen Tarkkaavaisuus.
Sammasamadhi, Täydellinen Kontemplatio (mietiskely).

Tämä, veljeni, on se Keskitie, joka välttäen kahta äärimmäisyyttä, antaa Ymmärtämyksen, johtaa Mielenrauhaan, Täydelliseen Valaistukseen, Nibbanaan.

5. Tämä taas, veljeni, on Kärsimystä koskeva Jalo Totuus. Syntyminen on kärsimystä, riutuminen on kärsimystä, sairaus on kärsimystä, kuoleminen on kärsimystä, epämiellyttävän kosketus on kärsimystä, miellyttävästä eroaminen on kärsimystä. Jokainen tyydyttämättä jäänyt halu on on samoin kärsimystä. Lyhyesti, persoonallisuuden viiden aggregaatin luonne ja niiden syntymisen syyt ovat kärsimystä.

Tämä siis, oi veljeni, on kärsimystä koskeva Jalo Totuus.

6. Tämä taas veljeni, on kärsimyksen aiheuttajaa koskeva Jalo Totuus. Se on aistien harhakuvien, intohimojen tyydyttämisen jano eli haluaminen (Tanha), tuo tahto eristettyyn elämään tässä hetkessä ja ikuisesti.

Tämä siis veljeni, on kärsimyksen aiheuttajaa koskeva Jalo Totuus,

7. Tämä taas, veljeni, on kärsimyksen lakkauttamista koskeva Jalo Totuus.

Totisesti, se on tämän haluamisen lakkauttamista, niin ettei mikään intohimo jää eloon, tämän haluamisen hylkäämistä, siitä vapautumista ja irroittumista.

Tämä siis, veljeni, on kärsimyksen lakkauttamista koskeva Jalo Totuus.

8. Tämä taas veljeni, on sitä Tietä koskeva Jalo Totuus, jonka taivaltaminen johtaa kärsimyksen lakkautumiseen.

Totisesti se on Jalo Kahdeksankertainen Tie, nimittäin:

Täydellinen katsantokanta, täydelliset pyrkimykset, Täydellinen sanankäyttö, Täydellinen käytös, Täydellinen toimeentulo, Täydellinen ponnistus, Täydellinen tarkkaavaisuus ja Täydellinen kontemplatio.

Tämä siis, veljeni, on sitä Tietä koskeva Jalo Totuus, jonka taivaltaminen johtaa surun lakkautumiseen.

Sieluni tajutessa ennen tuntemattoman surua koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa, että tällä surua koskevalla Jalolla Totuudella oli tarkoituksensa, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa, että tällä surua koskevalla Jalolla Totuudella oli tarkoituksensa, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni käsittäessä tämän surua koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa ennen tuntemattoman, surun syytä koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa tosiasiaksi, että tällä Surun syytä koskevalla Jalolla Totuudella oli tarkoituksensa, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni käsittäissä tämän surun syytä koskevan Jalon Totuuden tarkoituksen, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa ennen tuntemattoman, kärsimystä koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa, että tällä surua koskevalla Jalolla Totuudella oli tarkoituksena, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni käsittäessäni tämän surua koskevan Jalon Totuuden tarkoituksen, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa ennen tuntemattoman, surun syytä koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa tosiasiaksi, että tämä surun syy on poistettava, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa, että tämä kärsimyksen syy oli tullut poistetuksi, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa ennen tuntemattoman, surun lakkautumista koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa tosiasiaksi, että tämä surun lakkauttaminen on suoritettava, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa, että tämä surun lakkauttaminen oli tullut suoritetuksi, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa ennen tunteemattoman,

Tietä surun lakkautumiseen koskevan Jalon Totuuden, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa tosiasiaksi, että tätä tietä surun lakkautumiseen on kuljettava, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Sieluni tajutessa, että tätä surun lakkautumiseen johtavaa tietä oli tullut taivalletuksi, syntyi sisässäni Näkemys, Intuitio, Ymmärtämys: siellä syntyi Viisaus, siellä syntyi Valo.

Niin kauan, veljeni, kuin tietoni ja sisänäkemykseni eivät olleet täysin selvät jokaisesta näistä neljästä Jalosta Totuudesta tässä kolminkertaisuudessaan — niin kauan olin epävarma, olinko saavuttanut sen syvän sisänäkemyksen, joka on ylittämätön sekä taivaissa että maan päällä, erakkojen ja brahmaanien, deevojen ja ihmisten koko sukukunnassa.

Mutta niin pian, veljeni, kun tietoni ja sisänäkemykseni olivat täysin selvät jokaisesta näistä neljästä Jalosta Totuudesta tässä kolminaisuudessaan, tulin minä vakuutetuksi siitä, että olin saavuttanut sen syvän sisänäkemyksen, joka on ylittämätön sekä taivaissa että maan päällä, erakkojen ja brahmaanien, deevojen ja ihmisten koko sukukunnassa.

Ja nyt tämä tieto ja tämä sisänäkemys ovat syntyneet minussa, niin että tiedän. Järkkymätön on sydämeni vapaus. Tämä on viimeinen ruumiillistumani. Minuun nähden ei ole enää toista tulemista.

Näin puhui Kirkastettu ja viiden askeetin toverikunta sydämessään iloisina, ylistivät Siunatun sanoja. Ja kun puhe oli päättynyt, heräsi kunnianarvoisassa Kondaññassa Totuuden silmä, tahrattomana ja puhtaana ja hän totesi, että mikä hyvänsä, joka on syntymisen alaisena, se on myös häviämisen alaisena, että missä hyvänsä on alkamisen ominaisuus, siinä on myös loppumisen ominaisuus.

Silloin Siunattu ilosta huudahti: Kondañña on todennut sen! Kondañña on todennut sen! Ja siten kunnianarvoisa Kondañña saavutti nimensä Aññata-Kondañña.

Ja kun Siunattu siten oli saattanut Totuuden Kuninkaalliset Nelipyörävaunujen pyörät kiertämään, riemuitsivat deevat lausuen: Benaresissa, Migadayan erakkomajan luona on Siunattu saattanut Totuuden valtakunnan verrattoman pyörän kiertämään, pyörän, jota kukaan olento koko ilmenneessä maailman kaikkeudessa milloinkaan ei voi kiertää takaisin.

K.

Spinoza.

On merkillinen tosiasia, että vaikka juutalaiset ovatkin antaneet arvokkaita lisiä uskonnollisiin ajatuksiin, ei heidän pyrkimyksistään filosofian alalla voida sanoa läheskään samaa. Spinozan ja Philon välillä on melkoinen ajanjakso, ja kuitenkaan ei ole helppo löytää siltä väliltä miestä, jolla olisi jotain kuuluisuutta puhtaasti filosoofisten ajatusten piirissä. Pyhä Paavali, kuten luonnollistakin, on suurin sillä välillä oleva henkilö, mutta hänen tuotteensa kuuluvat uskonnon valtakuntaan. Philo ja Spinoza muistuttavat teoistaan ainakin yhdessä suhteessa. Philolla ei ole seuraajia, vaikka hänellä olikin melkoinen vaikutus joihinkin aikaisempiin kristinopin puolustajiin, ja Spinozan järjestelmällä ei ole ollut kannattajia, vaikka joillakin hänen ajatuksillaan on ollut ja on nytkin perinpohjainen vaikutus muutamien piirien ajattelijoihin.

Baruch Spinoza syntyi Amsterdamissa lähes kolme vuosisataa sitte. Hän polveutuu eräästä iberialais-juutalaisesta perheestä — Espinoza eli D'Espinoza. Latinan opiskelu ja lääkeopilliset tieteet, joita hän harjoitti lääkärin ja pedagoogin, Franz von den Enden johdolla, johtivat riippumattomaan ajattelemiseen, ja niiden ensimäisenä tuloksena oli tyytymättömyys rabbiinien opetuksiin. Hän alkoi laiminlyödä käyntejään synagoogissa, ja 24 vuoden ikäisenä hänet eroitettiin seurakunnasta harhaoppisten näkökantojensa takia. Tämä johti nimenmuutokseen — juutalaisesta Baruch'sta latinalaiseen Benediktinukseen.

Vanhan juutalaisen tavan mukaan Spinoza oli opetellut jonkun ammatin. Jonkun aikaa hän ansaitsi leipänsä hiomalla optillisia linssejä. Tässä työssään hän kirjoitti sateenkaaren optiikkaa käsittelevän teoksensa. Hän harjoitti ahkerasti filosofisia tutkimuksia,

edistyen siinä määrin, että v. 1673 hänelle tarjottiin filosofian professorin tointa Heidelbergissa ehdoilla, että hän ei vastustaisi hyväksyttyä uskontoa. Se oli kuitenkin ehto, jota hän ei katsonut kykenevänsä täyttämään, ja kutsumus peruutettiin. Neljän vuoden kuluttua hän kuoli 45 vuoden ikäisenä.

Spinozan opetukset eivät aina ole helposti ymmärrettävissä. Toisinaan on vaikea löytää hänen ajatustaan tärkeistä kysymyksistä. Yleisesti omaksuttu atropomorfinen ajatus (Jumalan kuvaileminen ihmisen muotoiseksi) oli kuohuttanut hänen mieltään aikaisempina toimintavuosinaan, ja hän yritti korvata tätä käsitystä valistuneimmilla katsantokannoilla. Tämä johti järkeisperäisen panteismin (luontoperäisen perusvoiman Jumalana pitäminen) kehitykseen. Se kuitenkaan ei ollut mitään pintapuolista panteismia. „Jumala on kaikki edustaa sitä paremmin kuin „kaikki on Jumala!" Spinozan käsityksen mukaan tarkoin määrätty maailma on epätodellisuus, ja oikea todellisuus on sen takana oleva henkinen voima. Hän asettaa pääpainon olemassaolon yhteyteen; isiltään perimänsä yksijumaluuden vaikutus jäin epäilemättä häneen, vaikka hän luopuikin Israelin vanhasta uskontomuodosta. Vaikka Descartes vaikuttikin häneen, ei hän kuitenkaan milloinkaan hyväksynyt kartesilaista kaksijumaluutta; hän koetti sulattaa sitä monismiin.

Tiedon tärkeys on Spinozan vahvoja puolia. Hänen ajatusmenetelmänsä on selvästi intellektualista laatua. Hänen käsitystensä mukaan on olemassa kolmenlaista tietoa — kokemusperäistä, syyperäistä ja näkemysperäistä — viimeksi mainittu johtuu Jumalan tuntemisesta. Ihmiskunnan suurin hyvä johtuu juuri tuosta Jumalan tuntemisesta, kuten hän selittää eräässä huomatuimmassa kirjoitelmassaan.

„Huomatessamme, että parhain osuutemme sisältyy oikeaan ymmärtämykseemme, näyttää varmalta, että jos pyrkisimme siihen, mikä todellakin on meille parhainta, olisi meidän ennen kaikkea pyrittävä mahdollisimman täydelliseen ymmärtämykseen, sillä siihen täydellisyyteen meidän parhaamme tulisi sisältyä. Mutta koska kaikki tietomme ja varmuutemme, siis kaikki se, joka poistaa mielestämme epäilyksen, riippuu kokonaan Jumalan tuntemisesta, ja koska ilman Jumalaa ei mitään käsitetä, ole eikä voi olla, ja koska me epäilemme kaikkea niin kauan kuin olemme ilman selvää ja erikoista käsitystä Jumalasta, niin siitä myöskin johtuu, että meidän suurin hyvämme ja korkein täydellisyytemme riippuu yksinomaan tietoisuudestamme Jumalasta."

Lienee mielenkiintoista johtaa mieleen, että Goethellä oli Spinozasta mitä parhaat käsitykset, ja hänen siveysopeistaan hän löysi mitä suurinta lohdutusta. Eräs toinenkin suuri saksalainen ajattelija, Schleiermacher, kirjoitti hänelle: „Maailman suuri henki on tunkeutunut pyhän, mutta hyljätyn Spinozan läpi, ääretön oli hänen alkunsa ja loppunsa, avaruus oli hänen ainoa ja ikuinen rakkautensa. Hän oli täynnä uskontoa ja uskonnollisia tunteita, ja sen takia hän myöskin jäi yksin, luoksepääsemättömäksi; taiteensa mestari, mutta turhamaisen maailman yläpuolella, ilman kannattajia, ja vieläpä ilman kansalaisoikeuksiakin".

T. B.

Rakkauden salaisuus.

Mikään ei ihmisen elämässä ole ihmeellisempää kuin kahden eri olennon välinen rakkaus. Etenkin nuoruuden rakkaus. Sillä silloin vielä yksilöt ovat „nuoria", ovat suuresti kehittymättömiä, kokemattomia minäolentoja.

Ja sitten tulee tuo rakkaus.

Innokas minä-olento kiintyy toiseen minäolentoon siinä määrin, että hän lopuksi kokonaan unohtaa itsensä. — Ihmeistä suurin!

Ja tämän saa aikaan juuri rakkaus.

Mitä on sitten tämä ihmeellinen voima, rakkaus, joka tällaista aikaansaa?

Muistelkaamme itse kokemuksiamme, sillä kaikkihan me varmaankin kerran olemme rakastuneet. Muistelkaamme kuinka me siinä elämämme onnellisimpina hetkinä *autuaasti hymyilimme* toinen toisillemme.

Miksi me näin teimme. Siinäpä juuri on salaisuus. —

Me hymyilimme toinen toisillemme senvuoksi, että me näinä ihmeellisinä hetkinä

syvästi vaistomaisesti ja syvästi tunteellisesti *tunsimme, kuinka vaillinaista on olla kaksi eri olentoa* ja kuinka paljon lämmittävämpää, onnellisempaa on olla *yksi*. Me silloin ensikerran tunsimme *maailman suurimman ihmeen, salaisuuden* mahdollisuuden:

että kaksi saattaa olla yksi.

Suuri idealisti tuntee myöskin tämän suuren salaisuuden ja hän tuntee sen perinpohjin. Hän tuntee nimittäin sen mittaamattoman onnen, joka sisältyy tietoon, että:

kaikki saattaa myöskin olla yhtä:

Jumala-Rakkaus.

Onni Toikka.

Yleinen kristillinen konferenssi.

Viime kesänä Tukholmassa pidetyn yleisen kristillisen konferenssin päätöslauselma on jaettu, ja se on erikoisen mainitsemisen arvoinen siitä syystä, että se sisältää mielipiteiden vaihtoja aikamme virtauksista kohti elävää uskontoa.

Sen seuraavat kohdat muodostavat pääsisällön:

„Tunnustamme Jumalan ja maailman edessä ne synnit ja hairahdukset, joihin kirkkomme ovat tehneet itsensä syyllisiksi rakkauden ja myötätuntoisen ymmärtämyksen puutteessa. Totuuden ja vanhurskauden uskollisia etsijöitä on pidetty etäällä Kristuksesta sen takia, että Hänen seuraajansa ovat esittäneet Hänet ihmiskunnalle niin epätäydellisesti. Nykyhetki kutsuu kirkkoa katumukseen, ja katumuksesta seuraa Kristuksesta alituisesti tuleva uusi rohkeus."

„Taloudellisten kysymysten aloilla olemme selittäneet, että sielu on suuriarvoisin, ja että sitä ei sovi alistaa omaisuuden oikeuksien alaiseksi eikä teollisuuden mekanismiin, ja että sillä on oikeus vaatia pelastusta ensimäisenä oikeutenaan. Siten kiistelemme ihmisen persoonallisuuden ja täydellisen kehityksen vapaudesta. Evankeliumin nimessä olemme vakuuttaneet, että teollisuus ei saisi perustua yksinomaan yksilöllisiin etuihin, vaan sitä olisi käytettävä koko yhteiskunnan palvelukseen."

X.

Nama Rupa.

Mitä on buddhismi? Onko se siveysopillinen lakikokoelma, joukko ristiriitaisia pyhiä kirjoja, sarja dogmeja ja rukouskaavoja, jotka muodostavat pelastuksen ohjekirjan? Vai onko se elävä voima, joka aikaansaa määrätyn sielunasenteen, jokaisen hengenlahjamme pyhittämisen rakkaalle ihanteelle? Jos se on ensinmainitun määritelmän mukainen, silloin on se nopeasti kuoleva, niinkuin toisetkin uskonnot ja viisaustieteet ovat kuolleet.

Elämä on kuin sulanutta laavaa, joka jäähtyy sitä enemmän mitä kauemmas se etääntyy lähteestään. Se purkautuu esille kuumanvalkeana, hehkuvana virtana, mutta jäähtyessään se kovettuu ja tiivistyy, kunnes puolet siitä on kovaa ja liikkumatonta ja vain toinen puoli virtaa edelleen. Sitten se yhä enemmän ja enemmän asettuu liikkumattomaksi ja lopulta ei virrasta ole mitään jäljellä, on vain kylmä, taipumaton massa, josta elämä on paennut. Samoin on myös uskonnon, aatteellisen liikkeen, filosofisen järjestelmän laita. Opettaja saapuu ja Totuuden elävä virta tulvii hänen sydämestään, valaisten Rauhaan johtavaa Tietä. Mutta ihmisten itsekkyys ja ennakkoluulot vaikuttavat kylmän ja julman tuulen lailla, joka puhaltelee laavavirtaan, ja aivan liian nopeaan elämä muuttuu dogmien ja uskovaisuuden kovaksi ja hyödyttömäksi lakikirjaksi. Niinkuin kaikkien muidenkin uskontojen, niin jossain määrin omammekin. Mutta ei aivan. „Opin" ja „pyhien kirjojen auktoriteetin" kylmän ja kovettuneen massan alla juoksee lämpimän ja elvyttävän elämän virta. Se yksin on Mestarin Sana, elävä Totuus, elinvoimainen, eloa antava, ymmärtäväinen Rakkaus, Kauneus ja Rauha.

Kaihda siis ihmistä, joka yötä päivää tuijottaa pyhiin kirjoihinsa, huolissaan vain sanamuodoista lainkaan välittämättä niihin

kätketystä elämästä. Ken sydämeltään on buddhisti, hän ei kaipaa mitään „korkeampaa arvostelua", eikä hänellä ole aikaa kiistellä siitä tai tästä „tekstin väärennyksestä", eikä liioin tutkia kilpailevia „kommentaarioita", tai jonkun hämärän sivun eriäviä käännöksiä. Kaikkia näitä ja muita sellaisia toimituksia hän pitää sen surkean ruumiinavauksen vehkeinä joka aina suoritetaan, kun joku uskonto on kuollut. Mutta buddhismi ei ole kuollut, joskin kirjanoppineet kaikki yhdessä ja kukin erikseen niin tahtovat. Se on elävä, eloa antava voima nykypäivien maailmassa: Uskonto elettäväksi, Tiede tutkittavaksi, Tie kaikkien niiden kuljettavaksi, jotka etsivät sisäistä Rauhaa. Sallikaamme sen siis pysyä tällaisena. Pilkkaa muotoa siitä mitä se on, vain ikuisen totuuden katoava verho, ja etsi Elämää — elämällä sitä. Siten on tieto muoto-puolesta tuleva niinkuin puutarhan kauneus tulee sen luo, joka aamun ensisäteissä avaa silmänsä nähdäksensä. Eläkää ensin elämä, sitten seuraa tieto asioiden tosiolemuksesta. Kaikki on hidasta tulemista, mikään ei ole. Muotojen täytyy rappeutua, mutta elämä elää edelleen. Täällä maan päällä me käsittelemme asioita niihin liittyvien nimitysten tai kuvausten mukaan, mutta milloinkaan emme sen mukaan mitä ne ovat. Me analysoimme, luokittelemme, vertaamme. Me leimaamme, luetteloimme, määrittelemme. Mutta sisäisestä, kamppailevasta ja kahlehditusta elämästä me välitämme yhtä vähän, kuin välitämme veljemme ulkonaisten tekojen sisäisistä kiihokkeista. Aina me elämme nimien ja muotojen, vertailujen ja ulkonaisen komeilun merkeissä. Sisäinen elämä on kuin kamppaileva kala, nimityksistä ja muodoista ihmisen kutomaan verkkoon kietoutunut. Rikkokaamme siis verkko, joka sitoo meidät hahmoihimme ja vasta saavutetussa vapaudessamme tulemme huomaamaan, että on kolme havaittavaa Olemisen Osoitusta, neljä noudatettavaa Ylevää Totuutta, ja Jalo Kahdeksankertainen Tie, joka meidän on kuljettava. Ajan Tullen saavutamme siten Elämän, joka ei tunne kuolemaa, joka on nimetön, joka ei ole minkään muodon tarpeessa — Hiljaisuuden ja Rauhan.

Upasaka.

Vapaus.

Se on maagillinen sana! Vapaus! Mitä sielua innoittavia ihanteita nouseekaan mieleen, ajatellessa mitä kaikkea tähän sanaan sisältyy. Mutta samoin kuin useita muitakin hyviä asioita, sitä ei aina viisaasti käytetä. Vapaus abstraktisena käsitteenä on loistava ihanne. Kuvittele kaiken estävän ja kiusaavan täydellisesti poistetuksi, kuvittele yläilmoihin kohoavan kotkan vapautta, joka voi lentää vuoren huipulle ja pelottomasti tuijottaa aurinkoa loistossaan. Mutta valitettavasti ei monellekaan ole suotu täydellisen vapauden huipuille kohoamista, sillä useimmat ajatuksemme siitä eivät lainkaan koske täydellistä vapautta, vaan ainoastaan sen itsekkäitä vastikkeita, oman minämme, yhteiskuntaluokkamme, perheemme tai jonkun muun pienen yhteisön pieniä vapauksia.

Ensinnäkin, määritelkäämme mitä tällä vapaus-sanalla tarkoitetaan. Se edustaa vapaana olemista, rajoitusten poissa-oloa, kykyä toimia omin päin ja olla riippumattomana, maaorjuuden ja kaiken orjana oleminen, samoinkuin yhteiskunnallisen tai persoonallisen alennustilan vastakohtaa. Sillä ihmisrotua kohottavia riippumattomuuden ja vapauden suuria ihanteita, joiden puolesta kaikki, jotka ovat ihmisen nimen arvoisia, ovat taistelleet jonakin elämänsä ajankohtana, ollaan niinkuin kaikkia kallisarvoisia asioita monasti valheellisesti jäljennetty, ja ihmiset ovat käyttäneet vapauden pyhää nimeä peittämään karkeinta hillittömyyttä. Varmaan voidaan vapautta parhaiten määritellä hillittömyyden ja orjuuden *via mediaksi*, kohtuuttoman lannistamisen ja anarkian välimuodoksi. Vapautta kaipaavat kaikki ajattelevat ihmiset, siitä ei voi olla epäilystäkään, ja Europan historia on ollut täynnä kansojen yhtämittaisia taisteluita poliittisen ja taloudellisen vapauden saavuttamiseksi, ja vielä tänä päivänä on monen pikkuvaltion riippumattomuus edelleen keskustelun alaisena. Luodessa katsauksen taaksepäin, voidaan havaita kuinka vapauden aate keskeytymättä on liikkunut ihmisten mielissä, ensin ylemmissä kansankerroksissa ja sotilas piireissä, ilmeten feodaalijärjestelmän puitteissa, jonka päämääränä oli suuret palvelemisen ihanteet,

Ylimmissä asemissa olevat olivat vastuussa niistä, joilla oli vähemmän edullinen asema. Feodaalipäällikkö oli kehittynyt alkeellisempien aikojen heimon vanhimmasta, ja parhaimmillaan ollen osoitti tämä järjesaelmä kullekin miehelle hänen paikkansa ja velvollisuutensa ja vapaus annettiin hänelle hänen palveluksistaan. Yhdessä tämän suuren järjestelmän kanssa työskenteli kirkko, opettaen kaikkein suurimmasta vapaudesta, ihmishengen vapaudesta, kun hän luopuu palvelemasta kahta herraa ja ryhtyy siihen palvelukseen, joka apostoli Paavalin mukaan on „täydellistä vapautta". Mutta kun feodaalijärjestelmä alkoi rappeutua, ja siemenet siihen oltiin jo alunperin kylvetty, silloin kirkko seurasi esimerkkiä ja Europan sekä valtiolliset että kirkolliset vallanpitäjät jakelivat vapaudesta haastaen, orjuutta alaisilleen. Kuitenkin oltiin noissa olosuhteissa saavutettu huomattavaa vapautta, ja edetäkseen vapauden tiellä, täytyi uusia suuria järjestelmiä kehittyä. Kun sitten pahennus aikaansai kärjistyneen tilanteen ja harvojen ahneus ja saituruus saattoi enemmistön vapauden mahdottomaksi, alkoivat edistyksen voimat ilmentää itsensä. Renessanssi, tuoden mukanaan uskonpuhdistuksen, selvitti tilanteen ja osa Europan väestöstä saattoi jälleen odottaa paljon laajemmpia vapauden käsitysten toteutumisia. Feodaalivasallin tarkasti silmällä pidetty vapaus muodostui vähitellen aatelismiehen ja tilanhaltijan riippumattomuudeksi, säilyttäen paljon valtaa hänen omissa käsissään, mutta saattaen hänet vastuuseen, ei ainoastaan feodaalihallitsijansa, kuninkaan, vaan myös parlamentin edessä, joten samalla kun häen valtansa väheni siitä ehdottomasta yliherruudesta, jota niin usein väärinkäytettiin feodaaliajan loppuaikoina, jakoi hän sen sijaan lisääntyvät vapauden aatteensa suurempilukuisen, häntä alemmassa yhteiskuntaluokassa olevan ihmisryhmän kanssa. Ottaaksemme esimerkin Englannin historiasta, niin aatelistohan saavutti Magna Chartan Kuningas Johnin aikana kolmannellatoista vuosisadalla, mutta suuri joukko alempaa aatelistoa, säätyhenkilöitä ja kaupunkiporvareita saattoivat seitsemännellätoista vuosisadalla kuningas Kaarlon järkiinsä, samoin kuin vielä paljon edustavampi Englannin parlamentti hyväksyi lain vapaasta kasvatuksesta viime vuosisadan 70-luvulla.

Rinnakkaisvertailuja voidaan tehdä kaikkien Europan maiden historiasta — jotkut ovat edenneet rientoaskelin ja sitten pysähtyneet pitkiksi ajoiksi, toiset ovat asteettain, huomaamatta voittaneet itselleen yhä suurempaa vapautta. Mutta meillä useimmilla on vielä sangen pitkä taival astuttava, ennenkuin mikään kansa voi sanoa itseänsä *vapaaksi*. Olemme voittaneet persoonallisen vapauden ja tasa-arvoisuuden lain edessä, ainakin Englannissa ja Suomessa, eikä kukaan ihminen voi tehdä toista orjakseen. Me olemme turvanneet itsellemme painovapauden, poliittisen vapauden, vapaan kasvatuksen ja uskonnollisen suvaitsevaisuuden. Mikään näistä suurista vapauden muodoista ei ole täydellinen, ja jatkuvat ponnistukset ovat tarpeen niiden parantamiseksi, laajentamiseksi ja saattamiseksi kauas-kantavammiksi. Mutta muuttaaksemme vapauden aatteita toteutetuksi, vaaditaan muutakin kuin asetuksia ja valtiosääntöjä. Yksilöiden täytyy olla vapaina, vapaina kaikesta, mikä sitoo heitä. Ei hyödytä elää poliittisesti riippumattomana, tai voida elää miten haluaa ja kuluttaa rahansa miten huvittaa, jollei tätä vapautta viisaasti käytetä, ja tässä kohdassa persoonallinen luonteenlaatu selvästi astuu esille. Kaikki menneen ajan suuret yhteiskuntamuodot, jotka ovat yrittäneet lahjoittaa vapautta yksilölle ovat epäonnistuneet, koska ne, joiden olisi tullut olla esikuvina, ovat väärinkäyttäneet riippumattomuuttaan ja orjuuttaneet niitä, joita heidän tuli vapauttaa. Samat hävityksen voimat väijyvät aina laajemman vapauden olosuhteissa. Me, joilla on vapaus, miettikäämme siis tarkasti, kuinka sitä on käytettävä.

Vapaus ei ole mikään helposti ylläpidettävä tila, se vaatii hoitoa. „Vapauden hinta on herkeämätön valppaus", sanoi eräs suuri uudistaja, ja se on hyvin totta. Kukaan ihminen ei voi sanoa itseään vapaaksi, jos hän on omien intohimojensa orja. Hänen täytyy elää ja sallia toisten elävän ja kunnioittaa toisten elävän ja kunnioittaa toisten vapautta niinkuin hän kunnioittaa omaansa. Sillä hänen täytyy käsittää, että kaikki ihmiset ovat yhden ainoan suuren kokonaisuuden osia ja kokonaisuuden hyvinvointi riippuu kaikkien sen osien oikeasta keksinäisestä vuorovaikutuksesta. Ken taistelee toisten ihmisten vapauden puolesta, hän taistelee todellisimmalla tavalla omansakin puolesta. Vaikka muodollinen vapaus onkin helposti saavutettavissa, on todellinen vapaus mahdollinen ainoastaan, jos ihminen on oppinut, että hän todel-

lisuudessa, omassa persoonassaan, on kaikkien ihmisten vapauden holhooja ja että hän orjuuttaa itseään toisia orjuuttaessaan. Vapaus on jumalan lahja ja voidaan antaa ainoastaan niille, jotka tietävät kuinka sitä on käytettävä ,sillä se on hento ja hauras asukas tässä raskaan aineellisessa maailmassa. Siihen asti kunnes ihminen tietää olevansa yhtä kaikkien muiden kanssa ja on halukas olemaan täydellisesti epäitsekäs ja kantamaan vapauden kallisarvoista soihtua korkealla yli ihmisluonteen alemman puolen intohimojen ja halujen, tulee sen valo edelleenkin sammumaan keskellämme. Kukaan ihminen ei voi omin päin olla vapaa, jättäen kaikki muut jälkeensä itsekkäitten riemujen laaksoon, jossa varjot salaavat ketjut, jotka sitovat heidät syvyyksiin hänen täytyy kiiveetä yhä korkeammille ylänteille kantaen korkealla epäitsekkään tarkoituksen soihtua, valaistaksensa niiden tietä, jotka tahtovat seurata sitä. Kukaan idealisti ei saa olla tyytyväinen niihin pieniin askeliin ylöspäin, jotka ihmskunta tähän mennessä on ottanut, sllä täydellinen vapaus on täydellistä palvelemista. Ihanne voidaan saattaa todellisuudeksi ja kaikkiene ihmisten tulee olla vapaat, ja kukin meistä voi tehdä jotain kokonaisuuden vapauttamiseksi, vapauttamalla sitä vähäpätöistä osaa, joka on hän itse.

Norah M. Leach.

Voltaire.

Voltairen teoksille omistettu uudistunut mielenkiinto johtuu useitten ranskalaisten tieteilijäin uusimmista tutkimuksista. Vaikka Voltaire nähdessään ensimäisen kerran päivän valon olikin siksi heikko, että hänen arveltiin elävän korkeintaan 24 vuoden ikäiseksi, saavutti hän sitä huolimatta tuon sangen korkeana pidetyn 84 vuoden iän. Samaten kuin suuri englantilainen kirjailijakin, Thomas Carlyle, Voltaire näyttää olleen kroonillisen dyspepsian uhri, joskin on varsin todennäköistä, että hän aina suurenteli kärsimyksiään tarkoituksella välttää monilukuisten vihollistensa hyökkäyksiä ja ihailijoittansa tunkeilevia käyntejä, joita hänellä oli kokonainen legioona.

Eräässä ystävälleen osoittamassa kirjeessään Voltaire huomauttaa, että „sairaus ei ole kokonaan ilman korvausta, sillä se vapauttaa hänet seurapiiristä.” Kirjeenvaihdossaan Voltaire kannustaa ystävilleen kohtuullisuuden tärkeyttä, varsinkin mitä ravintoon tulee. Epäilemättä hänen korkea ikänsä ja koko ruumiinsa suhteellinen hyvinvointi johtui hänen maltteliaista elintavoistaan. On merkillistä, että viimeisten viiden kuukauden aikana hän kirjoitti viisinäytöksisen „Irene”-nimisen tragedian, joka näyteltiin Pariisissa v. 1778.

Pitkän ja vaiherikkaan elämänsä varrella tuo kuuluisa ranskalainen filosofi joutui monet kerrat tekemisiin lääketieteilijäin kanssa, niin ammatillisesti kuin seuraelämänkin takia. Hänen teoksissaan on runsaasti viittauksia lääketieteilijäin ammattiin. Silmiinpistävänä vastakohtana Molièren teoksiin verraten ei yhdessäkään Voltairen näytöksessä lääkäri esitä dramaattista henkilöä, eikä hän teoksissaankaan viittaa lääkeopillisiin tapauksiin kuin pari kolme kertaa, ja silloinkin ainoastaan ohimennen.

Tunnetuimmat Voltairen käyttämistä lääkäreistä ovat leydeniläinen Boerhaave, aikansa eniten tunnettu lääkäri, ja geneveläinen Tronchin, jolla näyttää olleen häneen suurempi vaikutusvalta kuin kenelläkään muulla. Voltairen heikkona puolena oli kahvinjuonti, jota hän tavallisesti joi vähintään kaksitoista kupillista päivässä.

Voltaire ei ollut läheskään ihanteellinen potilas. Samaten kuin vuosisataa myöhemmin elänyt Herbert Spencer, hän oli perin halukas väittelemään lääkäriensä kanssa ja liian haluton täyttämään heidän määräyksiään. Eräässä kirjeessään hän kertoo olevan hyvän asian pyytää lääkärin neuvoja, edellyttäen kuitenkin, että niitä ei noudata. Omien kertomustensa mukaan hän siinä suhteessa muistuttaa Molièrea, jolta Ludvig XIV kerran kysyi: „Mitä teidän lääkärinne tekee Teille?” „Herrani,” vastasi Molière, „me keskustelemme, hän määrää lääkkeitä, mutta minä en nauti niitä, ja sillä paranen.”

J. D. R.

Viisauden opettaja.

Kirj. Oscar Wilde.

Hänellä oli jo lapsuudesta asti ollut täydellinen tieto Jumalasta. Kun hän oli vasta pieni poikanen, ihmettelivät vapaan syntymäkaupunkinsa pyhät miehet ja naiset hänen vastauksissaan piilevää viisautta.

Ja kun hänen vanhempansa olivat hänelle antaneet miehuuden puvun ja sormuksen, jätti hän heidät ja lähti ulos maailmaan puhumaan maailmalle Jumalasta. Sillä siihen aikaan oli paljon ihmisiä, jotka joko eivät ollenkaan tunteneet Jumalaa, tahi oli heillä ainoastaan hyvin vähän tietoa Hänestä, kuin myöskin sellaisia, jotka palvelivat lehdikoissa olevia vääriä jumalia, jotka eivät ollenkaan huolehtineet omista palvojistaan.

Ja hän käänsi kasvonsa aurinkoa kohti ja kulki eteenpäin, kävellen ilman sandaaleja, aivan niinkuin hän oli nähnyt pyhimysten kävelevän. Vyöllään kantoi hän nahkaista reppua ja vesipulloa poltetusta savesta.

Kulkiessaan maantietä pitkin oli hän täynnä sitä riemua, mikä johtuu Jumalan täydellisestä tuntemisesta, ja hän lauloi Jumalalle ylistysvirttä lakkaamatta. Kappaleen matkaa kulettuaan tuli hän vieraaseen maahan, missä oli monta kaupunkia. Matkatessaan kulki hän ohi yhdentoista kaupungin. Muutamat näistä kaupungeista olivat laaksossa, muutamat sijaitsivat isojen jokien varsilla, ja muutamat olivat rakennetut vuorille. Ja kussakin kaupungissa löysi hän itselleen yhden oppilaan, joka rakasti ja seurasi häntä. Hänen jälessään kulki myös suuri ihmisjoukko. Ja tieto Jumalasta levisi yli koko maan ja moni hallitsija tuli hänen kauttaan kääntyneeksi. Mutta epäjumalien temppelien papit huomasivat, että he olivat hänen takiaan kadottaneet puolet ansioistaan, sillä kun he puolipäivän aikaan löivät rumpujaan, niin silloin joko ei kukaan, tahi vain aniharvat tulivat heidän luokseen riikinkukkojen ja muiden lihalahjojen kanssa, kuten siinä maassa oli ollut tapana ennen kuin hän sinne oli tullut.

Mutta mitä monilukuisammaksi tuli häntä seuraava ihmisjoukko ja mitä suuremmaksi kasvoi hänen opetuslapsiensa luku, sitä suuremmaksi tuli myöskin hänen tuskansa. Mutta hän ei tiennyt, miksi oli hänen tuskansa niin suuri, sillä hän puhui täydellisen jumaltietonsa yltäkylläisyydestä, minkä tiedon oli hän saanut itse Jumalalta.

Ja eräänä iltana meni hän yhdennentoista kaupungin ulkopuolelle, minkä kaupungin nimi oli Armenia, ja häntä seurasi suuri joukko kansaa. Hän nousi ylös vuorelle, ja hänen opetuslapsensa asettuivat seisomaan hänen ympärilleen. Kansanjoukko oli polvistuneena laaksossa.

Ja hän painoi päänsä käsiensä väliin ja sanoi omalle sielulleen: „Minkätähden olen minä niin täynnä tuskaa ja pelkoa ja miksi jokainen opetuslapsistani näyttää minusta viholliselta, joka vaanien kulkee keskellä päivää?"

Ja hänen sielunsa vastasi ja sanoi hänelle: „Jumala on antanut sinulle täydellisen tiedon itsestään ja sinä olet jakanut sitä tietoa muille. Sinä olet pirstonut kallisarvoisen helmen kappaleiksi ja saumattoman vaatteen olet sinä paloitellut. Hän, joka antaa pois viisautensa, minkä hän omistaa, varastaa omalta itseltään. Häntä voi verrata ihmiseen, joka luovuttaa aarteensa ryöväreille. Eikö Jumala ole viisaampi sinua? Kuka olet sinä, joka ilmaiset muille niitä salaisuuksia, jotka Jumala on ilmoittanut ainoastaan sinulle? Minä olin ennen rikas, mutta sinä olet tehnyt minusta köyhän. Ennen kykenin minä näkemään Jumalan, mutta sinä olet Hänet minulta peittänyt".

Ja hän itki uudelleen, sillä hän tiesi, että hänen sielunsa puhui totta. Hän tiesi, että hän oli riippuvainen Jumalasta, että hän oli jakanut täydellisen jumaltietonsa muille, ja että hänen uskonsa oli jättämäisillään hänet niiden monien takia, jotka uskoivat häneen.

Ja hän sanoi itselleen: „Minä en enää tahdo puhua Jumalasta, sillä hän, joka jakaa tietonsa muille, varastaa omalta itseltään".

Muutaman ajan kuluttua tulivat hänen opetuslapsensa, kumarsivat maahan hänen eteensä ja sanoivat hänelle: „Mestari, puhu meille Jumalasta, sillä sinulla on Hänestä täydellinen tieto, eikä kenelläkään toisella ihmisellä ole sitä tietoa."

Ja hän vastasi ja sanoi heille: „Tahdon puhua teille kaikista taivaallisista ja maallisista asioista, mutta Jumalasta en tahdo teille puhua".

Ja he olivat hänelle vihoissaan ja sanoivat: „Sinä olet tuonut meidät tänne erämaahan kuulemaan sanojasi. Tahdotko nyt lähettää meidät täältä pois nälkäisinä, sekä meit että tuolla olevat ihmiset, jotka sinä olet pakoittanut seuraamaan itseäsi?"

Ja hän vastasi ja sanoi heille: „Minä en tahdo puhua teille Jumalasta".

Ja ihmisjoukko napisi häntä vastaan ja sanoi hänelle: „Sinä olet tuonut meidät tähän erämaahan etkä ole antanut leipää meidän sammuttaaksemme nälkäämme. Puhu meille Jumalasta, niin se on oleva meille kylliksi".

Mutta hän ei vastannut heille sanaakaan, sillä hän tiesi, että jos hän heille puhuisi Jumalasta, niin hän antaisi heille pois oman aarteensa.

Ja hänen opetuslapsensa poistuivat hänen luotaan suruissaan. Ihmiset palasivat koteihinsa ja moni heistä matkalla kuoli.

Ja kun hän oli jäänyt yksin, nousi hän ylös, käänsi kasvonsa kuuta kohti ja vaelsi seitsemän kuukautta puhumatta ja vastaamatta kenellekään ainoatakaan sanaa. Ja kun seitsemäs kuukausi oli kulunut loppuun, tuli hän siihen erämaahan, jota nimitetään Suuren Virran erämaaksi, ja hän löysi luolan, jossa ennen oli elellyt ihmishepo. Hän otti sen asunnokseen ja kutoi kaisloista maton, jonka päällä hän saattoi levätä. Ja niin tuli hänestä erakko. Ja hän ylisti joka hetki Jumalaa, joka oli hänen sallinut pitää häntä itseään varten edes vähäisen määrän tietoa Jumalasta ja Hänen ihmeellisestä suuruudestaan.

Kun erakko eräänä iltana istui sen luolan suulla, jonka hän oli ottanut asunnokseen, näki hän nuoren miehen, jolla olivat ilkeämieliset, mutta samalla kauniit kasvot. Mies oli puettu alhaissyntyisen pukuun ja hänellä oli tyhjät kädet. Joka ilta kulki tämä nuori mies erakon ohi tyhjin käsin ja joka aamu palasi hän kädet täynnä purppurakankaita ja päärlyjä. Sillä mies oli ryöväri, joka eli ryöväämällä kauppakaravaaneja.

Ja erakko katsoi häneen ja tunsi häntä kohtaan sääliä. Mutta hän ei puhunut hänelle ainoatakaan sanaa, sillä hän tiesi, että hän, joka puhuu, on kadottava uskonsa.

Ja eräänä aamuna, kun nuori mies kulki hänen ohitseen kädet täynnä purppurakankaita ja päärlyjä, pysähtyi hän erakon kohdalla, rypisti otsaansa, polki jalkaansa hiekkaan ja sanoi erakolle: „Miksi katsot minuun tuolla tavalla joka kerta kun minä kuljen sinun ohitsesi? Mikä tunne se on, minkä näen minä sinun silmissäsi? Sillä ainoakaan ihminen ei ole vielä katsonut minuun tuolla tavalla. Se katse vaikuttaa minuun okaan tavoin ja on minulle vaivaksi."

Ja erakko vastasi hänelle ja sanoi: „Tunne, jonka näet minun silmissäni, on sääli. Sääli katselee sinua minun silmilläni".

Ja nuori mies nauroi pilkallisesti, huusi katkeralla äänellä erakolle ja sanoi hänelle: „Minun käsissäni on purppurakankaita ja päärlyjä, sitä vastoin kun sinä omistat ainoastaan kaislamaton, jonka päällä makaat. Sano, miksi on sinun sääli minua?"

„Minun on sääli sinua siksi," virkkoi erakko, „että sinulla ei ole tietoa Jumalasta".

„Onko se tieto niin erikoisen arvokas asia?" kysyi nuori mies, tullen aivan lähelle luolan suuta.

„Se on arvokkaampaa kuin kaikki maailman purppurakankaat ja päärlyt", vastasi erakko.

„Onko se tieto sinun hallussasi?" kysyi nuori ryöväri, tullen vieläkin lähemmäksi.

„Oli todellakin aika, jolloin jumaltieto oli minun hallussani kokonaisuudessaan, mutta minä olen taitamattomuudessani kadottanut sen. Siitä huolimatta on minun hallussani vielä nytkin sellaista tietoa, mikä on kalliimpi purppurakankaita ja päärlyjä".

Ja kun nuori ryöväri oli tämän kuullut, heitti hän käsistään purppurakankaat ja päärlyt, veti esille terävän miekan ja virkkoi erakolle: „Luovuta minulle se jumaltieto, mikä on sinun hallussasi, tahi olen minä surmaava sinut. Miksi en surmaisi miestä, jolla on hallussaan kalliimpi aarre kuin minulla itselläni?"

Ja erakko levitti kätensä ja vastasi: „Minusta on parempi muuttaa täältä pois Jumalan ylhäisiin asuntoihin, ylistääkseni Häntä siellä, kuin elää maailmassa ilman tietoa Hänestä. Surmaa minut, jos niin haluat, mutta minä en tahdo luovuttaa sinulle tietoani Jumalasta".

Ja nuori ryöväri polvistui hänen eteensä ja rukoili häntä, mutta erakko ei tahtonut puhua hänelle Jumalasta eikä luovuttaa hänelle aarrettaan. Silloin nuori ryöväri nousi ylös polviltaan ja sanoi erakolle: „Olkoon niinkuin sinä tahdot. Mutta mitä minuun tulee, niin menen minä Seitsemän Synnin kaupunkiin, joka on ainoastaan kolmen päivämatkan päässä tältä paikalta. Siellä ostan minä purppurakankaillani itselleni nautintoa ja päär-

lyilläni iloa". Ja hän keräsi syliinsä purppurakankaat ja päärlyt ja kiiruhti pois.

Mutta erakko huusi hänen jälkeensä ja seurasi häntä. Kolme päivää seurasi hän nuorta ryöväriä ja rukoili häntä palajamaan ja olemaan menemättä Seitsemän Synnin kaupunkiin.

Ja nuori ryöväri kääntyi tuon tuostakin taakseen, katsoi erakkoon ja virkkoi: „Luovutatko minulle sen jumaltiedon, mikä on kalliimpi purppurakankaita ja päärlyjä? Jos sen teet, niin olen minä menemättä Seitsemän Synnin kaupunkiin".

Mutta erakko yhä edelleen vastusti: „Olen valmis tekemään mitä ikinä tahdot, mutta sitä tietoa en voi minä sinulle luovuttaa, sillä mnulla ei ole siihen lupaa".

Ja kolmannen päivän sarastessa tulivat he Seitsemän Synnin kaupungin tulipunaiselle portille. Kaupungista kuului äänekästä naurua.

Ja nuori ryöväri nauroi vastaukseksi ja alkoi kolkuttaa portille. Ja juuri kun hän oli niin tekemäisillään, riensi erakko hänen luokseen, otti häntä hänen vaatteensa liepeestä ja sanoi hänelle: „Ojenna kätesi, kierrä käsivartesi minun kaulalleni ja aseta korvasi minun huulilleni, niin olen minä sanova sinulle sen, mitä minulla on jälellä jumaltiedostani". Ja silloin nuori ryöväri pysähtyi.

Ja kun erakko oli antanut pois oman jumaltietonsa heittäytyi hän pitkälleen maahan ja itki. Ja sakea pimeys peitti häneltä sekä kaupungin että nuoren ryövärin, niin että hän ei niitä enää nähnyt.

Ja hänen siinä maassa maatessaan ja itkiessään tunsi hän, että hänen sivullaan seisoi Eräs, ja että sillä Eräällä olivat jalat vaskesta ja hiukset niinkuin hieno villa. Ja Hän nosti erakon pystyyn ja sanoi hänelle: „Tätä ennen olet sinä omistanut Jumalan täydellisen tuntemuksen. Tästälähin olet sinä omistava Jumalan täydellisen rakkauden. Miksi siis itket? Ja Hän suuteli häntä.

Spiritualismi ja kirkot.

Elääkö ihmisen henkilöllisyys vielä kuolemankin jälkeen? Onko totta, että muutamien, vieläpä varsin useainkin kuolleitten ihmisten on onnistunut osoittaa ymmärrettäviä läsnäolon ja kanssakäynnin merkkejä?

Nämä kysymykset ovat olleet muutamien luonnontutkijain tieteellisten tutkimusten esineenä jo enemmän kuin puolen vuosisadan ajan, saamatta osakseen sen suurempaa huomiota yleisön taholta. Mutta nyttemmin huomattava osa yleisöä on alkanut käsitellä niitä vakavasti, tullen siihen lopputulokseen, että näihin kysymyksiin on vastattava myönteisesti.

Spiritualismia ei enää voida kohdella välinpitämättömästi. Se on yksi niistä harvoista varmoista johtopäätöksistä, johon tämän kysymyksen tutkija voi helposti tulla. Papiston ja maallikkojen keskuudessa on huomattavissa nopeasti lisääntyvä mielenkiinto spiritualismia kohtaan, ja sitä lisää spiritualistien itsensä harjoittama toimekas ja puoleensa vetävä propaganda.

Yksi spiritualismiin liittyviä tärkeimpiä tosiasioita on se, että ne, jotka vaivautuvat sitä tutkimaan, tulevat positiivisiin tuloksiin. Ei suinkaan ole liioiteltua jos sanoo, että alkuperäset Englannin Luonnontieteellisten Tutkijain Seuran jäsenet, jotka ovat alkaneet äärimmäisinä skeptikkoina, ovat lopuksi tulleet uskomaan ihmisen kuolemattomuuteen, katsoen löytäneensä riittävät todisteet. Toisaalta ainoastaan ne, jotka eivät ole vaivautuneet tutkimaan näitä kysymyksiä, nauravat niille. Niiden tieteilijäin lukumäärä, jotka nykyään jo uskovat spiritualismiin, on lisääntymässä niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissakin, ja mikä merkillisintä, on juuri se, että he ovat niitä miehiä, jotka eivät tyydy muodostamaan mielipiteitään kuuleman mukaan.

Kirkon suurimpia virheitä on ollut sen haluttomuus vakavasti pyrkiä ymmärtämään uusia uskonnollisia liikkeitä — ja tämä on yksi niistä — ja valitettava uusien uskonnollisten periaatteitten tuntemattomuus. Viimeksi kuluneen puolen vuosisadan aikana ilmestyneistä uusista uskonnollisista liikkeistä mainittakoon teosofia, kristillinen tiede (christian science) ja spiritualismi. Teosofinen liike syntyi sen takia, että kirkko ei välittänyt tutkia vertailevaa uskontoa ja sielutiedettä; kristillinen tiede-liike syntyi sen takia, että kirkko ei välittänyt ruumiin ter-

veyteen perustuvasta henkisyydestä eikä onnellisuuden ja luottamuksen tarpeesta — halveksuen siinäkin sielutiedettä. Spiritualistinen liike on syntynyt sen takia, että kirkko ei ole välittänyt yhä lisääntyvästä psyykillisten ilmiöiden tutkimisen tarpeesta — taaskin, joskin toisessa muodossa, halveksuen sielutiedettä. Papiston keskuudessa tavataan ainoastaan harvoja sielutieteilijöitä, ja papiksi vihitään vieläkin sellaisia miehiä, jotka evät kykene selvästi määrittelemään sitä sanaa. Perin tärkeät kysymykset askarruttavat tuhansien ihmisten mieliä, ja niiden lukumäärä lisääntyy päivä päivältä, mutta kirkko ei ole tehnyt mitään noiden kysymysten tutkimiseksi, ja toistaiseksi se myöskään ei ole kyennyt antamaan mitään neuvoja.

Viisi vuotta sitte piispat tutkivat kristittyjen yhtymistä vapaakirkon johtajien kanssa. Mutta mitä hyödyttäisi yhtyminen, jos maailma uudelleen jakautuisi uusiin erillisiin kirkkokuntiin, jotka muodostuisivat entisten tilalle ja olisivat syntyneet täsmälleen samoista syistä.

G. D.

Miksi ja minkä takia.

Elämämme varrella sattuu tapauksia, jotka mitättömyydestään huolimatta jättävät meihin oman vaikutuksensa. Palautan mieleeni erään kauniin kesäillan, jolloin menin jalkasin Porrentruysta Delemontin kylään. Saavuttaakseni päämääräni, oli minun kiivettävä muuan Juuravuorten kuuluisuuksien yli. Päästyni sen huipulle oli tullut yö huomaamattani. Tie oli ikävää, mutta olin sitä onnellisempi niissä oloissa, sillä pidän korkeudesta ja villistä luonnosta ennen kaikkea. Kierrellen tietäni verkalleen minua huvitti taivaalla ja maassa minua ympäröivät monenlaiset värit. Ympärillä olevat vuoret olivat tummansiniset, metsät olivat mitä tummimman viheriäisen peitossa, ja petäjien tuoksu tuntui mitä ihanimmalta. Taivaalla loistivat muutamat kesäyön kirkkaimmat tähdet, lisääntyen vähitellen lukumäärältään ja erilaisuudeltaan, kunnes maa lopullisesti peittyi pimeyteen ja luonto pukeutui jylhempään asuun. Taivas oli sinisimmillään ja linnunrata näkyi aavemaisen valkoisena taivaalla kulkevana vyönä, johon on kiinnitetty kalliita kiviä. Mietin itsekseni, että tuo vaaleahko utuinen loisto ei ole muuta kun aurinkojen etäinen vyöhyke, itseloistavien taivaankappalten suunnaton ryhmä, ja taivas on suunnaton meri, jossa on monenlaisia kauniita helmiä, jotka me näemme ainoastaan silloin kun oman tähtemme voimakas valo on suljettu pois siitä piiristä ,jossa satumme silloin olemaan.

Tarkastellessani ympärystäni majesteetillisuutta jouduin yht'äkkiä jonkinlaiseen kuolleeseen tilaan. Mieleeni johtui ajatus, joka halpasi minut, jättäen lähes avuttomuuden tilaan.

„Mitä me olemme?" kyseli joku minussa oleva salaperäisyys, ja mitä useammin se toisti kysymyksensä, sitä voimattomammaksi tunsin itseni päästäkseni erilleni omista haaveistani. Vihdoin viimein sain liikutetuksi kieltäni ja huusin taivaalle saman kysymyksen. Ja katso! se kaikui pilkallisesti hiljaisessa metsässä ja vuorien kupeilla, ja taivas suvaitsi olla mykkänä.

Mieleeni hiipivät omituiset ajatukset. Aloin pitämään itseäni perin tympeänä oliona. Jokamiehen Jumalan tekojen ääni tuli luokseni ja sanoi:

Tässä makaan kylmänä maassa,
Syntisi ovat minut vyöttäneet,
Enkä voi paikaltani liikahtaa,

jota seuraa Omarsin välitön neuvo,

Jätä riita viisaille, ja minulle,
Universumin eripuraisuus usko.

Mieleni ei vieläkään rohkaistunut ja tuo salaperäisyys toisteli kysymystään. „Mitä me olemme?" Silmäni olivat edelleenkin luotuina kohti taivasta ja minulle toistettiin samaa kysymystä minun löytämättä siihen mitään vastausta. Huomasin olevani epätoivon vallassa, epätoivon vallassa sanan täydellisessä merkityksessä. Minusta tuntui, että myöskin maa häviäisi tilan suunnattomuuteen, ilman ainoatakaan ystävällistä naapuria, joka

hädän tullen sitä auttaisi. Kykenemättömyyteni johtui varmaankin osaksi maasta ja muusta, ja osaksi todellakin hirveästä ikävyyden tunteesta. Tunsin itseni ikävystyneeksi mieheksi, liikkuen äärettömän pienellä tomuhiekkasella, joka voitaisiin pyyhkäistä pois ilman että avaruus siitä vähääkään kärsisi, ilman että häviäisimme mitään ja aiheuttamatta edes huokaustakaan maailman ihmisten povessa.

Vihdoin viimein onnistuin kokomaan voimani. Minulla on aina mukanani kaksi pientä kirjaa, jotka ovat tuottaneet minulle nautintoa monissa eri tapauksissa. Toinen on moraalinäytelmä *Jokamies,* ja toinen niistä on Omarin *Rubayiyat,* Teltantekijä. Joku teistä pitänee minua vanhanaikaisena, mutta se, mitä minusta ajatellaan ,ei minua ensinkään liikuta. Muistan raapaisseeni tikulla tulta tätä kirjoittaessani, ottaneeni Omraystäväni taskustani, avanneeni sen selkisen selälleen, ja ensimäiset huomiooni osuneet rivit kuuluivat:

Mitä lammasta kohtalon on ohjattava,
Hänen pieniä pimeydessä kompastelevia lapsiaanko?

Avomielisesti sanoen en tiedä ainoatakaan. Lohdutin itseäni sillä ajatuksella, että avaruuden rakenne on kaikkialla samanlainen, että aine, josta maa on tehty ,on täsmälleen samaa kuin mitä on olemassa auringossa ja tähdissäkin. Ajattelin uudelleen sitä epämieluista tosiasiaa, että maa — meille kaikki kaikessa — ei merkitse sen enempää kuin vesipisara Tyynessä valtameressä, ja että jos se juuri tällä hetkellä häviäisi, ei se merkitsisi avaruudelle eikä avaruudessa *sen enempää.*

Mitä me sitten olemme? Mitä tulee meidän loistokulkueistamme ja olosuhteistamme? Meidän jaloista tieteistämme, kirjallisuudestamme, taiteestamme ja harrastuksistamme? meidän pyrkimyksistämme tehdä hyvin, s.o. mitä pidämme oikeana? Onko kaikki turhuutta? Epäilemättä paljon on turhaakin. Elämmekö, vai onko kaikki ympärillämme oleva pelkkää mielikuvitusta?

G. A.

Painosta ilmestyvää lasten kirjallisuutta.

Kohdakkoin ilmestyy painosta IHMISEN kustannuksella englantilaisen tiedemiehen ja tutkimusmatkailijan, Mr. G. E. O. Knightin lapsia varten kirjoittama satukirjanen I s o i s ä n t a r i n o i t a. Useihin kertomuksiin, jotka tekijä on erikoisesti sovittanut ja muovaillut Suomen lapsia varten, liittyy hauska kuva. Kuvia on kymmenen, ja ne ovat tunnetun englantilaisen taiteilijan, Mary Horsfallin piirtämiä. Kirjanen sisältää kaikkiaan 17 lyhyempää ja pitempää satukertomusta, ja suomennostyön on suorittanut allekirjoittanut.

Kuten jo kirjan johdannostakin ilmenee, on sen päätekijänä isoisä, joka satukertomusten muodossa jakelee kuuntelijoilleen neuvojaan ja kehoituksiaan, ja toisinaan myöskin katumuksiin ja parannuslupauksiin johtavia nuhtelusatuja, riippuen päivän tapahtumista. Illan tullen, kun lähestyvä hämärä on lopettanut lasten telmimisen ulkona ja ikkunan taakse hiipinyt pimeys on kerännyt heidät lämpöisenä loimuavan „nokkapraasun" ääreen, silloin on kunnianarvoinen isoisä lapsilauman keskeisin henkilö. Isoisä on näet ottaut tehtäväkseen irroittaa lasten ajatukset mailleen menneen päivän meluisista touhuista ja rauhoittaakseen mielet lähestyvää levollemenoa varten. Lapset kerääntyvät nojatuolissa istuvan ukon ympärille kuulemaan hänen tarinoitaan, ja niitä puhdehetkiä nimittää tekijä *Isoisän Tunneiksi.* Johdantoon liittyvä kuva esittää tuolillaan istuvaa kertovaa isoisää, ja kotoista iltatunnelmaa lisää liedellä poriseva kattila ja ukon iltateetä kiehuttava höyryävä teekannu.

Esimerkkeinä kertomuksista mainittakoon Tarina aamunkoitosta, Riikinkukko ja vesiallas, Pienen viheriäisen kansan ilmamatka, Kettu ja norsu, Elämä, Poika, joka tahtoi olla aikamies, Mies kuussa, Nurinkurisuuksien maa ja Aamutarina.

Tarina aamunkoitosta kuvaa ihmisen ikivanhaa ihastusta kauniiseen aamunkoittoon, antaen sille ihastustaan ja ajatuksiaan ilmaisevia nimityksiään, kuten roomalaisten Au-

roora ja kreikkalaisten Eos, jonka kuviteltiin avaavan idän portit nousevan auringon vaunuille.

Seuraavassa tarinassa riikinkukko, pöyhkeyden perikuva, joutuu huonoihin väleihin vesialtaan kanssa. Riikinkukon pöyhkeilevä tyhmyys johti siihen, että sen juoma-allas kuivui ja riikinkukko joutui janoon ja pulaan, ja seurauksena, kuten luonnollistakin, on lasten parannuslupaus. Ilmamatka, jonka tekijältä katkesi jalka, on saman tapainen satuesimerkki tottelemattomuudesta johtuvasta onnettomuudesta.

Kettu ja norsu on kertomus eläinten vihamielisyydestä toisia eläimiä kohtaan, ystävyyden liitosta, uudesta riidasta ja ketun hyväntuulisuudesta ja oveluudesta riitojen ratkaisijana.

Elämä on kuvaus maailman ja elollisen elämän, s. o. kasvien, eläinten ja ihmisten synnystä.

Poika, joka tahtoi olla aikamies, on lapsille ominaista halua olla aikaihminen ja sen surullisia seurauksia kuvaava satukertomus, jonka kuultuaan varmaankin moni miestä näyttelevä poikaviikari tulee epäileviin ajatuksiin omasta suurudestaan.

Nurinkurisuuksien maa on erittäin hauska ja sattuva esitys maasta, jossa kaikki on toisin kuin meillä. Yöllä on päivä, kesällä sataa lunta, kukat kukkivat, ihmiset kävelevät pää alaspäin ja pääskyset lentävät takaperin, siis kertomus siitä, millaiselta elämä meistä näyttää toisella puolen maapalloa, ja siinä on ajattelemista hiukan varttuneemmallekin ihmiselle.

Meikäläisiä lapsia varten kirjoitetut kertomukset ovat varsin suurelta osaltaan eläinaiheisia. Mr. Knight on valinnut kertomustensa enemmistön joko suorastaan luonnosta tai muista aiheista, ja siinä suhteessa kirjasen sisältöä onkin pidettävä onnistuneena ja meidän oloihimme varsin sopivana. Kertomatyyli ilmaisee tottuneisuutta ja luonnekkuutta, joten kirjasta on pidettävä kaikin puolin onnistuneena ja suositeltavana niin nuoremmille kuin varttuneemmillekin lapsille.

K a l l e K. A u e r m a a.

Huomautuksia lukijalle.

Kustantaja ilmoittaa mielihyvällä lähettävänsä näytekappaleen lehteämme postivapaasti osoitteella, jolla sitä pyydetään. Tällaiset ilmoitukset on tehtävä osoitteella: IHMISEN konttori, Hakasalmenkatu 4, Helsinki. Olemme varmat siitä, että yleisön joukossa on paljonkin niitä, jotka mielellään tutustuisivat lehteemme. Tätä todistaa m. m. se, että 20/9 saapui meille kirje sisältäen 14 vuosikertatilausta kaupungista, jonka asukasluku on vähän yli 3,000 henkeä.

Edistääksemme yhteistyötä, olemme valmiit vastaanottamaan neuvoja ja arvosteluja. Tulemme myös avaamaan erikoisen osaston kirjeenvaihtoa varten, jos sellainen huomataan tarpeelliseksi. Julkaistavaksi tarkoitettujen kirjeitten tulee olla mahdollisimman lyhyitä ja asiallisia, sillä lehden tila on välttämättömyyden pakosta rajoitettu.

IHMISEN tilaushinta v:lle 1926 on ensi lokakuun 1 päivästä alkaen koko vuodelta Smk. 70:—, puolelta 35:—, irtonumerot Smk. 7:—. Lehtemme hinnan koroitus ei koske niitä tilauksia, jotka ovat meille saapuneet ennen 1. 10. 26.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.

Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Canada, Port Arthur:
Korte, Erikc J., v.konsuli, 188, Lorne Street.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Helsinki, Santahamina:
Syrjä, Niilo, vääpeli, Ilmailukoulu.
Hyvinkää:
Masalin-Arvidsson, Anna, rouva.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kankaanpää:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lappeenranta:
Kaasinen, Anni, rouva, Kuninkaank. 6.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Mikkeli:
Leppänen, Anni, rouva.

Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhti.ä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Rae, Anni, liikeapulainen, Läntinenk. 5.
Samstén, Katri, konttoristi, Sirkkalank. 42.
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Kohdakkoin ilmestyy:

„ISOISÄN TARINOITA

Suomen kilteille ja vallattomille pikkupojille ja tytöille sekä heidän äideilleen."

Kirjoittanut

G. E. O. KNIGHT

(IHMISEN päätoimittaja)

Hinta Smk. 15: —
(postivapaasti.)

Kustantanut

IHMINEN, Hakasalmenkatu 4, HELSINKI.

1926.

Helsinki, 1926. Oy. Gutenberg Ab. Kirjapaino.

N:o 10. (Uusi sarja) Lokakuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

TIETO

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Heikki Peltola, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Temppelikatu 12 as. 23, Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, Hakasalmenk. 4 B. 59, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 70: —, 1/2 v:lta 35: — ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 100: —, puolelta v:lta Smk 50: — postivapaasti. Maksu on hehetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttoriemme, Hakasalmenkatu 4 B. 59, Helsinki, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 10. (Uusi sarja) Lokakuu 1926. 4:s vuosik.

Arvostelussaan sääliväisin ja tavallisesti oikeudenmukaisin.
Southey.

Kulttuuri.

Suuttuvatkohan lukuisat ystäväni Suomessa minulle? Mutta minulla on tuulettamisen tarve, enkä saa rauhaa ennen kuin se on poissa mielestäni. Olen ollut tarpeeksi kauan Suomessa tehdäkseni eräitä johtopäätöksiä, joista useimmat ovat suosiollisia ja puhuvat maan hyvän tulevaisuuden puolesta, mutta on kaksi, kolme sellaistakin, jotka eivät ole rauhoittavia, ja yhdelle niistä, sekä siitä johtuvalle pahalle, aion omistaa yhden artikkelin IHMISESSÄ. Meillä kaikilla on tietenkin omat vikamme — kansat, samaten kuin yksilötkin, kärsivät jotain sairautta. Mutta minä olen matkustellut niin laajalti maailmassa ja ollut tekemisissä monenlaisten ihmistyyppien kanssa, että minua ei miellytä nähdä sellaista kansaa kuin suomalaiset, jonka tulevaisuuden mahdollisuudet ovat rajattomat, painiskelevan sellaisten probleemien kanssa, joista maalle on rajatonta haittaa, ja jotka johtavat lopulliseen murtumiseen. Siinä siis syy vastalauseeseeni.

Sallittakoon minun alkaa valitteluni huomauttamalla, että ei missään maassa maailmassa, sikäli kuin tiedän, toistensa kaltaiset vihan ja politiikan paheet ole siinä määrin ilmeisiä kuin Suomessa. Olisi huvittavaa, ellei se olisi traagillista. Ulkomaalaisesta se lähentelee järjettömyyden rajamaita. Suomen kirous on sen poliittisissa oloissa, jakaen ihmiset moniin toisilleen vihamielisiin leireihin ja luoden todellisuudessa eräänlaisen Indian kastijärjestelmän kaltaisen järjestelmän. Täällä kohta leimataan ihminen joksikin, seitsemänkahdeksatta osaa hänen kanssaihmisistään hylkäävät hänet. Hänestä tulee hylkiö, hänestä puhutaan pimeitä asioita, hänellä ei ole kunniaa, ei luonnetta, eikä periaatteita. Hänestä ollaan tietävinään kaikkea. Täytyy olla täydelliset tiedot jokaisesta kaupungin asukkaasta, ja siitä ei ole mitään hyötyä. Hyve näyttää Suomessa olevan kokonaan tuntematon käsite. Kuitenkin tunnen täällä paljon hyveitä omaavia ihmisiä. Niin pian kun alan puhua jonkun henkilön hyvistä ominaisuuksista, kuulen jostakin huoneen nurkasta naurua ja tirskuntaa. Haa! hän on sosialisti, vanhoillinen, eli bolschevikki; hän on vapaamielinen — häpeällisiä konnia he kaikki ovat! Melkein jokaisessa talossa Helsingissä, jossa olen käynyt, olen kuullut saman asian; sanomalehdistä heijastuu ihmisten mielipide, eri asiat on eroitettu terävästi ja hyvin. Katkeruus, viha, hienotunteisuuden puute, sanoin kuvaamaton hassumaisuus, epäjohdonmukaisuus, järjettemyys — ne ovat vallalla Suomessa. Omasta puolestani valitan sitä, syvästi valitan. Se merkitsee tarkoituksetonta energian kuluttamista, joka voitaisiin käyttää järkiperäisempiin tarkoituksiin. Vastaiset leirit tietämättään tekevät toisensa mahdollisimman naurettaviksi jokaisen selväjärkisen ulkomaalaisen silmissä. Ulkomailla muodostuu huonoja käsityksiä, ja Suomen kansaa kokonaisuudessaan tullaan pitämään henkisesti äärettömän lapsellisena, vailla sietäväisyyden ja sovittelun hyveitä.

Se on suuri vahinko, sillä tämän maan asujamisto kykenee saamaan aikaan parempiakin asioita. Mistä saakka kaikki auringon alla tunnetut hyveet ovat rajoittuneet yhteen Suomen poliittiseen puolueeseen? Mistä saakka toinen ihminen on ollut parempi kansaihmistään sen takia, että hän sattuu olemaan vanhoillinen, vapaamielinen, sosialisti eli bolschevikki. Suomessa näyttää olevan melkoinen määrä kulttuurin haltioita. On olemassa ruotsalaista merkkiä ja suomalaista merkkiä, kaksi huomatuimpaa. Mitä on

kulttuuri? Onko se jonkin ryhmäkunnan eli maan yksinoikeus? Olen kuullut ihmisten puhuvan pitkäpiimäisesti ruotsalaisesta ja suomalaisesta kulttuurista, ja toisen inhimillisestä ja toisen epäinhimillisestä vaikutuksesta. Ei mikään sen paremmin edistä ikavystymiskohtausta kuin ainaiset vakuutukset ruotsalaisen tai suomalaisen kulttuurin vastaavista hyvistä puolista. Molemmat ovat huonoja asioita, yhtä huonoja kuin englantilainen, ranskalainen tai saksalainen kulttuuri yksinomaisena. Yksinomaan ruotsalaisella tai suomalaisella kulttuurilla ravitseminen on tehnyt kummankin kansanaineksen naurettavaksi maailman silmissä. Älkää erhettykö tässä suhteessa, olkaa hyvät! Ajatella termittäin sitä, mitä joku maa on saanut aikaan, ei tee meitä ihmisiksi, vaan houkkioiksi. Jos ajattelisin termittäin englantilaista kulttuuria, pidettäisiin minua keikarina ja poikaviikarina, ja myöskin ansaisisin sen moitteen. Mitä on englantilainen kulttuuri? *Se on yhdistelmä siitä, mitä maailma on parasta tuottanut.* Siihen sisältyy ruotsalaista ja suomalaista kulttuuria. Kulttuuri ei ole sellaista, johon kiinnitetään nimilappu, pakataan tiiviisiin tina-astioihin ja merkitään luetteloihin jonkun kansan yksinkertaisena omaisuutena. Se on yleinen asia. Se ei tunne mitään rajoja. Ihminen on todellakin tietämätön silloin kun hän puhuu ruotsalaisesta tai suomalaisesta kulttuurista. — Hänen henkinen näkemyksensä on köyhä, hän ei ole terve, hänen ajatuksensa ovat arvottomia, ja mitä pikemmin hän lopettaa lorunsa, sitä pikemmin hän tulee järkiinsä.

G. E. O. Knight.

MAAILMAN MERI.

Ma rannalla viivyn ja katson:
meri musta on niinkuin yö.
Ja ikuisen kurjuuden aallot
lian-vihreät vastaani lyö.

Miks värjyn ja varron ja viivyn,
miks heity en hetteeseen?
Nuo kuohut ne tuutisi munkin
yöpehmeään tummuuteen.

Miks kuolon kuiluhun katson,
miks käännä en silmiä pois?
Tuoll' ylhäällä taivaan rauha
ja valkeat tähdet ois.

En taivaan tähtihin kuulu,
en kuiluun myllertävään;
ma maan olen värjyvä ruoko,
ja siksi ma rannalle jään.

Sa ääretön taivahan tarha,
niin puhdas ja ylhäinen,
sydänkuormaksi tunnen sun katsees
niin vierovan kaukaisen!

Sa rajaton kurjuuden ryöppy,
omantuntoni tuskana lyöt,
ma syykseni tunnen kaikki
sun riehujes rikostyöt!

Kun ei ole valtaa mulla
sylis ahmiva asettaa,
niin että kuin kalvosta tähtein
näkis kasvonsa kotini maa. . .

Kun ei ole voimaa mulla
alas kutsua kirkkahat kuut
ja sfäärien soittoon liittää
kaikk' kuoleman sulkemat suut . . .

Ma uudet maat sekä taivaat,
yön, päivän yhtenä nään;
kunis onni se oma on kaikkein,
sinis veljeini vierelle jään.

Ma rannalla viivyn ja kärsin,
pelastusta viel' löydä ma en.
Tihut tuntoa vastaan lyövät
elon aaltojen miljoonien.

L. Onerva.

Onko Jeesus milloinkaan ollut olemassa?

Pastori *T. R. Glover.*

(Daily News'in viime syyskuun 17 p:n numerossa oli Lontoon kongregationalisen seurakunnan kaitsijan, hyvin tunnetun pastori T. R. Gloverin mielenkiintoinen artikkeli, jossa hän selosteli tri George Brandesin hiljaittain ilmestynyttä teosta. Tri Brandes on raamatun arvostelija, ja 84 vuoden ikäisenä hän on luopunut Shakespearesta ja Losenistä ja kääntynyt Uuden Testamentin puoleen. Syntyperältään hän on tanskalainen ja on hyvin tunnettu mies, ja hänen teoksensa on hiljattain käännetty englanniksi. — *G. E. O. K.).*

New Yorkista meille lähetetyn kirjan kohdista saa sen käsityksen, että tri Brandes ei tunne perinpohjin sen aikakauden kirjallisuutta, johon Jeesus kuuluu. „Kukaan Uuden Testamentin kirjoittajista ei tiedä, millainen Jeesus oli ulkonäöltään", hän sanoo. „Markuskaan ei näytä kykenevän antamaan käsitystä Hänestä".

Tämä eriskummallinen johtopäätös hämmästyttää klassillista tutkijaa. Eikö Markus todellakaan kyennyt sitä tekemään? Tai onko hän tarkoittanut toista? Millaiset olivat hänen kirjalliset traditioninsa? Mikä oli hänen pääasiallisin mielenkiintonsa Jeesusta kohtaan? Auttaisiko se hänen — tai meidän — tarkoituksiamme, jos hän olisi sanonut meille, että Jeesus kampasi hiuksensa oikealle tai vasemmalle?

Eiköhän sittenkin ole todellisempaa sanoa, että Markus ja Luukas sanovat meille jotain kuvaavampaa kuin Hänen mittansa tuumissa tai avoirdupoispainoonsa. Eiköhän liene vähemmän tärkeätä tietää, että Abraham Lincoln oli kuusi jalkaa ja kolme (tai oliko se neljä?) tuumaa pitkä, kuin saada mielenliikutus hänen kertomistaan tarinoista?

Tri Brandes tekee Kristuksen kärsimisestä saman kysymyksen, jonka jo ennenkin olen kuullut tehtävän, vaikka hän tekeekin sen omituisesti sepitetyllä tavalla.

„Se on yhtä mielikuvituksellista kuin jos brittiläinen Indian vara-hallitsija tuomitsi jonkun hindun kuolemaan sen takia, että hän on lausunut epäilyttäviä mielipiteitä Buddhan opetuksista".

Siis sillä tavoin se sanoma vaikuttaa meihin. Ensiksi huomaan pari todennäköistä epäselvyyttä — ehkäpä kolmekin. Mutta ollaksemme oikeudenmukaisia tri Brandesia kohtaan, ei häntä sovi pitää vastuunalaisena siitä, mitä tanskalais-amerikkalainen kääntäjä on tehnyt hänen kirjoituksistaan. Muuten, Indian brittiläistä varahallitsijaa ei ole olemassakaan. Toiseksi, sijaiskuninkaalla, käsittääkseni, ei ole tuomiovaltaa, paitsi sitä, luullakseni, että hänellä on kuninkaan valtuudet armahtaa. Kolmanneksi, hindun ja Buddhan yhdistäminen ei suinkaan ilmaise perehtyneisyyttä Indian uskontoihin; mutta se kuitenkin voi olla käännöksen syy — ainakin osaksi.

Amerikassa, välttääksemme sekoittamasta siihen niitä, joita sanomme puna-intiaaneiksi, jokaista Indian asukasta sanotaan hinduksi huolimatta siitä, onko hän moslemi, janilainen tai joku muu. Se on sievoinen pala journalistista selväjärkisyyttä. Samaten myöskin meidän itämme on heidän Itämaansa, sillä idällä Amerikassa ymmärretään Atlannin rannikkomaita.

Mutta pääsekavuus saattaa ehkä sattua siinä, että lukijat New Yorkissa ja muissa paikoissa rajoittuvat yksinomaan Hearstin sanomalehdistöön, sillä muutamat amerikkalaiset saattavat tietää merkillisen vähän siitä, mitä Amerikan ulkopuolella tapahtuu. Viimeisen vuosisadan varakuninkailla on joka tapauksessa ainakin historiallisesti ollut kokonaan toisenlaiset ihanteet ja henkilökohtaiset tarinat kuin Pontius Pilatuksella.

Kun Mr. Homersham Cox kymmenen vuotta sitte oli painattanut eräässä indialaisessa aikakausjulkaisussa — alkuasukasten aikakausijulkaisu, käyttääkseni selvyyden vuoksi kerrankin sanaa, jota emme yleisesti käytä, artikkelin, jossa hän painosti sitä, että jos Jeesus ei olisi ollut oikein originaalinen rikollistyyppi, ei vastuunalainen roomalainen tuomari olisi milloinkaan tuominnut häntä kuolemaan, tuntui se minusta oikein todelliselta huumorilta, nimittäin sellainen siviilivirkamiehen juhlallinen kunnioittaminen aikana, jolloin brittiläisten siviilivirkailijain arvostelu oli erittäin ankaraa.

Tri Brandes näköjään jättää laskuista pois ne poliittiset seikat, jotka syyttäjät esittivät, ja molemmat arvostelijat käsittelevät Pontius Pilatusta aikaisempien tapahtumien mukaan viittaamatta hänen edellisiin edesottamisiinsa ja muistiinpanoihinsa, s. o. niihin asioihin, jotka hyvinkin ovat voineet tapahtua ja

myöskin tapahtuivat Rooman keisarien aikana, joskin harvemmin kuin tasavalloissa.

Niin surullista kun onkin todeta, ovat keisarit yleensä olleet parempia maakuntien hallitsijoita kuin tasavallat.

Mutta minunhan pitikin nostaa suurempi kysymys. En voi olla yhtymättä tri Brandesin mielipiteisiin siinä, että Uuden Testamentin kirjoituksia ei käsitellä oikeudenmukaisesti.

Tulen siihen käsitykseen, että tri Brandes on yhtä kiukkuinen Pyhälle Paavalille kuin Coleridgen ja Novaliksen ystävillekin. Mutta kumpainenkaan kanta ei näytä olevan historioitsian arvon mukaista; hänen on otettava asiakirjat sellaisinaan kuin ne ovat ja tehtävä niistä se, minkä hän historiallisten periaatetten mukaan niistä voi tehdä. Hänen ei ole alettava innostamisteorioista, jotka vapauttavat kirjoitukset arvostelusta ja syrjäyttävät ne huomiolta. Ehkäpä kaikki se, mitä vanhanaikaiset kristityt ovat sanoneet Pyhästä Paavalista, on turhaa, tai on myöskin voinut olla totta. Olkoonpa siinä innostusta tai ei, mutta Paavali ei ole pelkkä tarunomaisuus, vaan hän on todellakin ollut olemassa ja on ollut yhtä täysijärkinen kuin useimmat meistä, ja historioitsijan tehtävä on ottaa selville hänen ihanteensa ja mihin johtopäätöksiin hän tulee, ennenkuin jättää hänet rauhaan.

Ellei koko tarina aikaisemmasta kirkosta ole kokonaan tehtyä, ja ellei kaikki sitä koskevat asiakirjat ole väärennyksiä joko suoraan tai epäsuorasti, on ollut olemassa historiallinen Paavali, joka ensin oli yhteydessä Jeesuksen vihollisten ja sittemmin hänen ystäviensä kanssa. On selitettävä syy siihen, minkä takia hän kumpaisiltakin on saanut sen käsityksen, että on todellakin ollut olemassa Jeesus, joka on ristiinnaulittu.

Jättäkäämme hetkeksi Damaskuksen tiellä tapahtunut näky ottamatta huomioon. Minkä takia hänen entiset ystävänsä olisivat sanoneet ristiinnaulinneensa Jeesuksen, ellei häntä ensinkään olisi ollut olemassa? Olisikohan sekin pelkkä väärennys? Siinä tapauksessa uskallan väittää, että Waterloon tappelu, Napoleon, Magna Charta, Kristoffer Kolumbus ja Abraham Lincoln myöskin ovat pelkkiä väärennyksiä — samoin myöskin Julius Caesar ja Antonius ja Kleopatra.

Miten ylipäänsä historiasta voi olla varma? Miten yleensä voidaan jotakin tietää? Arsenikkia tutkitaan yhdellä tavoin, mutta auringon etäisyyden mittaamiseen käytetään toista menetelmää, ja William Voittajan kimppuun hyökätessä tulee kysymykseen joku kolmas menettelytapa. Jokaisessa tieteen haarassa käytetään siihen kuuluvia menetelmiä, ja ajan mittaan on uskottava niitä miehiä, jotka ovat harjaantuneet luotettavien menetelmien käyttämiseen. En tunne ainoatakaan tottunutta historioitsijaa, joka epäilisi Jeesuksen olemassaoloa. He ehkä eivät usko Hänestä kaikkea sitä, mitä minä uskon, mutta he kuitenkin eivät aseta Hänen olemassaoloaan epäilyksen alaiseksi.

Jos joku lukija epäilee kirjoittaa joko minulle tai toimittajalle (hyväntahtoisesti kirjoittakaa toimittajalle; hänellä on enempi aikaa) sanoakseen, että tämä on akateemista uhkamielisyyttä, olisi hänen joko lainattava tai ostettava, joka tapauksessa kuitenkin ensin luettava Rationalist Press'in (yhtymä, jolla ei ole väkivaltaista uskonnollista ennakkoluuloa) kustannuksella ilmestynyt F. Conybeary'in kirja. „The Historical Christ" (Historiallinen Kristus). M. Conybeary ei ollut kristitty, mutta hän ei sietänyt kouluuttamattomia menetelmiä, ja siinä kirjassa hän selostelee, miten kaikki yritykset tehdä Jeesuksesta tarunomaista, ovat hämmästyttäviä ja turhia.

ILTATÄHTI.

Kirj. *Henry W. Longfellow.*

Kas rajattoman taivon rantamaan,
mi päivän laskua jo kuvastaa,
käy iltatähti kaino, iloissaan
kuin immyt puhtoisessa puvussaan
maan karkeloa varkain katsomaan.

Se painuu tammilehdon tumman taa
ja lemmen harhaleikkiin halajaa.

Oot elämäni sulo Hesperus,
oot aamu- sekä iltatähtein mun,
mun kammioni ainut kajastus,
mi esiin loihdit kuvan kaihotun,
kun tulet yöhöni sä tuikkimaan
tai poistut aamun tullen yltä maan.

Suom. *Willie Angervo*

Uskonnollinen kyselykaavake.

Eräs englantilainen arvossa pidetty aikakausijulkaisu, the Nation and Athenaeum, kehoitti hiljattain lukijoitaan vastaamaan useihin kysymyksiin, jotka koskevat heidän käsityksiään kristillisestä uskonnosta. Tulokset ovat seuraavat, ja ne ovat mielenkiintoisia sen takia, että niistä ilmenee Brittein saarten sivistyneitten luokkien käsitykset kristinopista yleensä.

Kysymys	Vastausten lukumäärä		
	Myönt.	Kielt.	Epäil. eli ilman vastausta
1. Uskotteko persoonalliseen Jumalaan?	996	882	76
2. Uskotteko persoonattomaan, tarkoitukselliseen ja luovaan voimaan, jonka käyttövälineitä ovat elävät olennot, vastaten elämän voimaa, élan vitalia evolutionääristä kiihkeyttä, j.n.e.	618	785	224
3. Uskotteko, että aine on todellisuuden perusta?	436	642	249
4. Uskotteko persoonalliseen kuolemattomuuteen?	723	759	145
5. Uskotteko, että Jeesus Kristus oli jumalallinen siinä mielessä, että kaikkien elävien ihmisten ei voida sanoa tulevan jumalallisiksi samassa mielessä?	594	980	53
6. Uskotteko mihinkään kristinopin muotoon?	847	681	99
7. Uskotteko minkään kirkon opinkappaleen muotoihin?	400	1.113	114
8. Uskotteko Apostoliseen uskontunnustukseen?	346	1.150	131
9. Oletteko minkään kirkon toimiva jäsen?	595	999	33
10. Käyttekö vapaaehtoisesti missään hartaudenharjoituksissa?	713	885	29
11. Hyväksyttekö ensimäisen Mooseksen kirjan ensimäisen luvun historiallisena lähteenä?	107	1.476	44
12. Pidättekö raamattua innoitettuna siinä mielessä, jossa teidän maanne kirjallisuutta ette voi pitää innoitettuna?	474	1.102	51
13. Uskotteko ehtoollisessa aineen toiseksi muuttumiseen.	68	1.525	38
14. Uskotteko, että luonto on välinpitämätön meidän ihanteitamme kohtaan?	939	395	923

Ensimäisen ja toisen kysymyksen suhteesta ilmenee, että 109 henkeä vastasi myönteisesti kumpaankin kysymykseen; 1,069 henkeä vastasi myönteisesti yhteen tai toiseen kysymykseen, mutta ei molempiin, ja 339 henkeä vastasi kielteisesti kumpaankin kysymykseen.

T. G.

VALITUS.

(Shelley.)

Ah aika, maailma,
min viime askelta
ma kuljen, kuormain taakkaa valittain,
se onko onnen mulle antava,
tai onko haave vain.

On ylläin synkkä yö
ja suru syöntäin syö,
kun alle vuodenaikain alistain
mua vuoroin ilon, murheen, vitsat lyö.
Ja silti toivon vain.

Suom. *Willie Angervo.*

Elämä ja ihminen.

(Jatk. siv. 157).

Jatkaen hiljattain Englannissa ilmestyneen Mr. Bowhay'n merkillisen kirjan *Life and Man* (Elämä ja ihminen) tarkastalua, huomaamme tekijän tulleen siihen käsitykseen, että ei ole ainoatakaan kristittyä, joka ei olisi huolissaan siitä, että kristityt ovat jakautuneet niin moniin lahkoihin, ja joka, olkoonpa hän yksityinen eli julkinen ihminen, maallikko eli virallinen opettaja, ei koettaisi tehdä voitavaansa parantaakseen näitä haavoja. Ei yksikään ihminen, kristitty, ole voinut välttää päätöksen tekoa siitä, mihin lahkoon hän kuuluu .....

Jumalan kirkko on todellakin kaikkien ihmisten yhteinen, ja kristinopin tunnustajat näyttävät tehneen saman erhetyksen kuin juutalaisetkin ovat tehneet heidän kieltäytyessään ymärtämästä Jumalan Aabrahamille antamaa lupausta: „Sinussa tulevat kaikki sukukunnat maan päällä siunatuiksi", tahtoen, että kaikkien muiden on tultava juutalaisten kaltaisiksi. Samaten myöskin monet kristityt näyttävät ajattelevan, että muiden ihmisten on tultava heidän kaltaisikseen .....

Kristittyjen on luovuttava väärästä uskonnostaan, vapautettava itsensä taikauskoista ja tultava siksi, mitä he ovat avomielisesti ja aiheuttamatta epäilystä s. o., Jumalan kaltaisiksi. Missä kirkko on löydettävissä? Sehän on siellä, puhtaana ja selvänä, missä Jumalan kaltainen ihminen tapaa toisen Jumalan kaltaisen ihmisen eli useita samanlaisia. Uskonnollisten menojen ja juhlallisuuksien noudattaminen ja opinkappaleitten hyväksyminen ei tee ihmistä Jumalan kaltaiseksi. vaan päinvastoin, tekee ihmisen jumalattomaksi ja Jumalaa loukkaavaksi. Kristinopin tunnustaja sanoo: „Minun ei pitäisi olla kenellekään loukkaukseksi". ja kun hänelle sanotaan, että ihmiset pitävät häntä sellaisena, vastaa hän: „Se on heidän vikansa". Olen kuitenkin varma siitä. että *oikea* kristitty ei ole kenellekään loukkaukseksi. Hän voi yhtyä Pyhän Paavalin sanoihin: „Olen ihmisille kaikki kaikessa". Joku voi sanoa, että Jeesus oli juutalaisille loukkaukseksi, mutta Hän oli heille loukkaukseksi ainoastaan sikäli kuin juutalaiset olivat uskonnollisia eikä ihmisinä ollessaan. Uskonnollinen ihminen ei milloinkaan näe silmillään eikä kuule korvillaan, ja sellaisia ovat monet kristinopin tunnustajat, heidän täytyy olla sellaisia sikäli kuin he ovat uskonnollisia, kieltäytyen siitä elämästä, jota he voisivat elää.

Uskonnolliset menot ja juhlallisuudet ja määrättyjen opinkappaleitten hyväksyminen ei tee ihmisestä kristittyä Uskonnolliset menot ja juhlallisuudet ovat tarpeellisia ainoastaan sen takia, että useita ihmisiä toimii yhdessä, siis hyödyllisiä välineitä, joilla ei ole mitään muuta arvoa; ne voivat olla elämän ilmaisemismuotoja, mutta ei millään tavoin sen eroittamismuotoja, eikä niillä myöskään ole mitään yhteyttä todellisen rakkauden kanssa.

Minkä takia kristillisyyttä ei voida ilmaista opinkappaleena eikä missään niiden muodoissa? Minkä takia kristillisyys sisältyy totuuksiin eikä opinkappaleihin? Niitä totuuksia ei ole kovinkaan monta; Jumala, luominen, ruumiillistuminen, lunastus, kuolleista nouseminen, taivaaseen astuminen, käsitys tulemisesta, Jumala on kaikki kaikessa. Se on kristitty, joka tietää jokaisen totuuden tarkoituksen ja huomaa voivansa elää siksi, että hän huomaa jatkuvasti elävänsä yhä enemmän. Sen totuuden sanoilla selittäminen eikä myöskään mikään opinkappale itsessään auta ketään elämään, ja jonkin opinkappaleen hyväksyminen ilman itse totuutta vastaavaa elämää on pelkkää näyttelyä ja turhaa taikuutta.

Jokainen, jolla on elävä kokemus siitä. mitä kristitty tarkoittaa. voi sanoa mitä hän on huomannut, jos hän haluaa auttaa jotain toista tai toisia, siinä toivossa, että se mitä hän sanoo, voi olla toisille hyödyllisenä hyvänätyönä. Kukaan ei ole oikeutettu sanomaan toiselle, mikä on henkistä, *vaan sen, mitä hän sanoo, tulee tarkoitukseltaan olla henkistä.*

Jos minulta kysyttäisiin, „mitä Jumala on?" vastaisin, että sitä on mahdoton sanoa, sillä Hän on siksi korkea, että sen sanoilla sanominen on ihmiselle mahdotonta. Vastaus, jonka olen huomannut soveliaimmaksi, vaikka onkin tunnustettava sen heikkous, on se, että *Jumala on elävä, todellinen rakastava olemassaoleva, joka on oma minkätähtensä, ja myöskin kaikkien olevaisten minkätähden.* Mutta sillä ei kuitenkaan ole mitään muuta merkitystä paitsi sitä, mitä Py-

hä Henki saattaa sen merkitsemään niiden elämässä, jotka sen tuntevat. Intellektuaalisesti se on tarkotukseton.

Minulta kysytään usein, mitä luominen on, ja koetan aina antaa siihen saman vastauksen, joka on löydettävissä Uudesta Testamentistakin. Ensimäisen Mooseksen kirjan luomistarina ei auta ihmisiä ymmärtämään, mitä luomisella tarkoitetaan, ja se on johtanut monta ihmistä harhaan. Luomisen tutkiminen saattaa ihmisen ymmärtämään silloin, kun hän ei oleta tietävänsä, ennenkuin hän todella tietää, että luominen ei ollut eikä ole yksilöllisten, erillisten ja toisistaan eroavien tosiasioitten tekemistä: *se oli sellaisen tekemistä, jota ei ennen ollut olemassa siinä muodossa, että se olisi voinut luoda itse itsensä.* Intellektuaalisesti sillä ei ole tarkoitusta. Mikä on kokonaisuudessaan todellista, täytyy kokonaan johtua omasta itsestään. Henkisesti sillä on täydellinen tarkoitus. Ainoastaan Jumalan voima voi luoda sellaista, joka ei voi luoda itse itseään, ja se sisältyy ajatukseen siitä voimasta, että ihminen alkaa omata sitä, mikä vielä on sangen kaukana, himmeänä käsityksenä Jumalan olemassaolosta, käsityksenä, joka saattaa ihmisen rajattomasti kunnioittamaan Häntä ja itseään.

Jokainen kristillinen lahkokunta, sillä kristilliset kirkot ovat ainoastaan lahkokuntia, sanoo, että kaikki, mitä se on opettanut, on totta, mutta ne ovat olleet tietämättömiä siitä alusta loppuun, ja sellainen ei kykene sanomaan muuta kuin osittaisen totuuden, juuri sen osan, joka johtaa harhaan.

Joitakin ihmisiä sanotaan vapaa-ajattelijoiksi joko enemmän tai vähemmän häväisevästi, ikään kuin vapaa-ajatteleminen olisi loukkaus elämää ja totuutta vastaan. Sellaista ajattelijaa ei ole olemassakaan, joka ei olisi vapaa-ajattelija. Ajatus, vapaa ajatus, ei milloinkaan voi olla mitään muuta kuin vapaa. Mikään ajatukselle ulkonainen voima ei voi rajoittaa sen toimintaa. Joku ulkonainen voima voi pakottaa ihmisen ulkonaiseen toimintaan niin sanoissa kuin töissäkin, mutta hänen ajatuksensa jää sellaiseksi kuin se ennenkin oli, tai lakkaa vähitellen olemasta ajatus sikäli kuin hän lakkaa olemasta ihminen, ja tunnustakoonpa hän mitä tahansa, ei hän voi olla kristitty. Ajatus on vapaa, ja kaikki ajattelijat ovat vapaa-ajattelijoita. Mutta ihminen on ajattelija ainoastaan sikäli kuin hän voi ajatella, ja jos hän voi ajatella ainoastaan osittain, ei hän myöskään voi olla todellinen vapaa-ajattelija. En luule, että vapaata ajatusta olisi milloinkaan moitittu, elleivät kristilliset opettajat siitä syystä, että he ovat olleet kristillisiä ainoastaan muodollisesti, olisi koettaneet rajoittaa ihmisten ajatusta siihen, mitä he itse ainoastaan osaksi tunnustavat olevan kristillistä.

Usein kuulee ihmisten sanovan, että *täytyy* olla joku näkyvä kirkko. Heidän tulisi sanoa, että *tulisi* olla joku näkyvä kirkko. Kaikki ihmiset hyväksyisivät sen, jos siihen lisätään, että sen näkyvänä merkkinä on sen jäsenten henkinen pyhyys. Ilman näkyvää pyhyyttä ei voi olla näkyvää kirkkoakaan, vaan ainoastaan muodollinen, näkyvä muoto, jääden hengettömän ulkonaisen järjestön eli hengettömän ulkonaisen opinkappaleen näkyväksi muodoksi. Ei voi olla sellaista näkyvää kirkkoa, jonka jäsenet henkilöllisesti eivät ole pyhiä.

Kristillisyys ja kaikki mitä siihen kuuluu, otaksutaan olevan elettyä ja tunnettua tässä mailmassa.

Kristilliset opettajat sanovat, että huono pappi ei turmele sakramentin voimaa. Sen todenperäisyyttä usein joudun ihmettelemään.

Ei ole kristillisyyden *tunnustajaa*, sillä sen, joka elää kristillistä elämää, ei tarvitse sitä tunnustaa. Jokainen, joka hänet tuntee, on varma siitä, että hän on kristitty.

Monet kristityt näyttävät unhottavan sen tosiasian, että he ovat ei-kristityille vastuunalaisia siitä, millaiselta kristillinen elämä näyttää, ja joka vastuunalaisuus ei suinkaan ole vähäinen. Jos joku ei ole tullut kristityksi sen takia, että hän on nähnyt millaista kristittyjen elämä on, ovat he vastuunalaisia hänen elämänsä kadottamisesta samassa määrin kuin murhamies surmaamansa ihmisen hengestä.

Monet kastetuista lapsista eivät milloinkaan tule kristityiksi, vaan jäävät mahdollisuuden tilaan, ja siksi monet pitävät kastamista pelkkänä muodollisuutena ja kieltävät siltä kaiken sisäisen voiman.

Jos ihminen on vihitty papiksi, ei se kuitenkaan ole takeena siitä, että hän olisi saanut henkistä voimaa ja eläisi sen mukaan. Jotakuinkin kaikki kirkkojen osastot ovat vihittyjen pappien ja piispojen luomia, ja useissa tapauksissa ne, jotka ovat pysyneet n. s. oikeauskoisina, ovat olleet nahempia ja henkisesti elottomampia kuin ne, jotka ovat siitä luopuneet. Siis yksin muodollisuuden

noudattamiseen ei sisälly elämää eikä totuutta.

Monet kristityt kirjoittavat ja puhuvat aivan kuin Kristus olisi persoonallisesti läsnä siunatuissa sakramenteissa, ja että niiden muodossa saatu lahja on Hän persoonallisesti, vaatien, että Kristuksen läsnäoloa sakramenttien muodossa on kunnioitettava. Siinä ei ole mitään todellista, ja sellainen kunnioittaminen on epäjumalan palvelemista.

Olettamus, että Pyhä Henki vaikuttaisi enemmän piispoissa, papeissa ja muissa kirkon opettajissa, kutsuttakoonpa heitä millä nimellä tahansa, kuin tavallisissa kristityissä, on totuuden vääristelyä.

Edellä esitetyt kohdat riittänevät osoittamaan puheena olevan teoksen arvokkuutta, ja puolestamme tahtoisimme suositella sitä niille *Ihmisen* lukijoille, joille uskonnolliset ajatukset ovat mielenkiintoisia — tarkoitamme uudenaikaisia uskonnollisia ajatuksia.

G. E. O. Knight.

URKUÄÄNIÄ.

Me ihmisen ääntä kuuntelimme,
vuossadat jo laulunsa säestimme.
Jo kielemme vanhuutta katkeilee,
jo hopeiset pillit tummenee.
Mut valkeat haahmot polvistuu
yhä alttarin purppurakaidetta vasten,
ja vanhojen virteen sekaantuu
yhä uudet heleät äänet lasten.
Miten kaunis, Ihminen, äänes on,
jok' ei helise samoin kahta kertaa
ja kuitenkin on ikuinen!
Sill' on syvyys hämärä, tuntematon,
sen särkyvä ihanuus ilman vertaa.

Ei solina kevätsatehen,
ei peipposen liverrys lehväin alta,
ei suhina metsän keltaisen,
ei havina hiuteiden taivahalta,
ole Ihmisen äänen kaltainen,
ei voi se kaikua kauniimmalta!
Sinun kätesi kieliimme äänet antoi,
ja tuskasi huudon ja kiitoksen
kun sävelten suitsutusuhri kantoi
ylös jollekin Tuntemattomalle,
me soitimme sinulle, Ihminen,
epätoivon ja hurmion jumalalle!

Lauri Viljanen

Fansiskus Assisilainen.

Pyhä Fransiskus on alkanut herättää uutta mielenkiintoa. Todistuksena siitä on viime kuussa Assisiin tehdyt lukuisat matkat tarkoituksella kunnioittaa hänen muistoaan. Mutta paitsi näitä ulkonaisia kunnianosoituksia, on mielenkiinto muutenkin lisääntymässä tuota jaloa miestä kohtaan, joka siinä määrin omasi Kristuksen hengen. Fransiskus itse ei ollut sellainen mies, joka olisi halunnut ulkonaisia kunnianosoituksia pyhiinvaellusten muodossa. Hän oli nöyrä sieluitaan, nöyrin perustamansa veljeskunnan jäsenistä, pitäen itseään tuon laajan veljesjärjestön pienimpänä veljenä.

Fransiskuksen käsityksen mukaan tämä uusi veljeskunta ei ollut mikään kirkollinen järjestö, vaan henkinen toverikunta, jolla, paitsi henkistä yhteyttä, ei ollut mitään ulkonaista sidettä, ja osoitukseksi siitä, että hänen seuraajansa olivat sen hengen lapsia, hän vaati, että heidän oli luovuttava ulkonaisesta omaisuudestaan ja jaettava se köyhille ja elettävä täydellisesti kaikesta omistamisesta vapaata elämää, riippuen yksinomaan Jumalasta ja saaden elatuksensa niiltä, joiden hyväksi he työskentelivät. Heidän oli osoitettava rakkauttaan Jumalaan palvelemalla köyhiä ja elämällä todellista henkistä elämää yhteisesti niiden kanssa, jotka noudattivat vastustamatta-olemisen ja rakkauden lakia.

Kykenemme ammentamaan jumalallista rakkautta ainoastaan sikäli kuin rakastamme. Mitä annamme, sitä myöskin saamme. Jos emme rakasta, emme myöskään saavuta rakkautta; rakkaus virtaa meistä pois ja henkemme kuihtuu. Mutta jos jaamme rakkautta kaikille, kohoten yksilöllisten halujemme ja haluttomuuksiemme yläpuolelle, tulemme jumalallisen rakkauden välikappaleiksi kanssaihmisiämme kohtaan.

Fransiskus näyttää olevan erikoisesti valittu välikappale. Hänen kauttaan Jumala on vuodattanut rakkauttaan ihmiskuntaa ja kaikkia eläviä olentoja kohtaan. Mestarinsa tavoin hän rakasti luontoa, ja saattoi vaipua syviin ajatuksiin liikkuessaan kukkien, hyönteisten ja lintujen parissa. Hän toivoi kasvien saavan auringonpaisteensa ja lintujen pesänsä. Hän puhui linnuista ja kukista suurella hellyydellä, aivan kuin sisarista ja veljistä. Jokainen elävä olento puhui hänelle Jumalasta, ja elämä sykki hänelle jumalallista läsnäoloa.

Fransiskus oli syntynyt maailmallisuuden ja eripuraisuuksien aikakaudella. Muodollinen uskonnollisten menojen noudattaminen oli tuudittanut ihmisten mielet nukuksiin. Kirkon papit olivat yleisesti ravitut, omasivat runsaasti maallista hyvää ja kärsivät henkisestä toimettomuudesta. Puhuessaan köyhyydestä he keräsivät rikkauksia. Aika oli henkisen alennuksen aikaa ja olosuhteet olivat kypsyneet sellaisen miehen ilmestymistä varten kun Fransiskus oli.

Fransiskuksen aikaisempi elämä oli kuitenkin niiden olosuhteitten mukainen, joissa hän oli syntynyt. Rikkaan kauppiaan poikana ollen hänen toverinsa kuuluivat varakkaisiin piireihin, ja joutilas elämä ja vanhempien liiallinen suvaitsevaisuus johtivat hänet harhateille. Pyhä Fransiskus oli useampien avioliiton ulkopuolella syntyneitten lasten isä, ja hänen isänsä suosi hänen hillitöntä ja epäsäännöllistä elämäänsä, ja hänen äitinsä kaikessa hiljaisuudessa oletti pojassaan piilevän perinnöllisen hyvyyden.

Ruumiillinen sairaus pakotti Pyhän Fransiskuksen lepäämään, saaden siten tilaisuuden vakavampaan ajatteluun. Vähitellen hän tuli huomaamaan elämän jumalallisen tarkoitusperän, ja henkisten käsitysten herääminen asetti hänen entisen elämänsä nuhteen alaiseksi ja moitittavaksi. Tutkisteltuaan sisällisesti ja taisteltuaan henkisesti syntyi vihdoin oikea Fransiskus.

Sisäinen muutos irroitti hänet entisistä tuttavuussuhteistaan ja henkinen vaikutus saattoi esille uusia yksinkertaisia keinoja tyydyttää köyhien tarpeita ja auttaa sairaita. Ne, jotka aikaisemmin olivat taputtaneet käsiään hänen hillittömille leikeilleen, nauroivat ja ivasivat häntä, ja vaikka hänen herkkä luonteensa tunsikin sen kipeästi, hän kärsi kaiken hengen nöyryydessä ja hiljaisuudessa tuntematta milloinkaan kostonhalua. Lopuksi hänen hengenvoimansa oli sellainen, että vainoaminen muodostui hänelle suureksi nautinnoksi. Pyhästä Fransiskuksesta voidaan sanoa, että hän saavutti täydellisen kokemusperäisen autuuden.

Hänen vaikutuksensa ei vieläkään ole loppunut, sillä ihmissydämet vieläkin leimahtavat hehkumaan lukiessaan hänen elämäntöitään. Hän ei ollut teologian tohtori eikä jumaluusopin tieteilijä, vaan yksinkertaisin oppilas Kristuksen koulussa. Keskiaikojen pimeydessä häntä kutsuttiin „aikansa auringoksi", ja vielä meidänkin päivinämme hänen valonsa loistaa niille, jotka astuvat samoja polkuja.

G. V.

ATOOMILAULU.

Kun syntyi Maa ja tähdet syttyivät
syysyönä ensimmäisnä sineen taivaan,
syyt syntynehet oli ihmisen
ja lait luotu nautintoon ja vaivaan.

On takanamme meillä ikuisuus —
ja vaikka atoomeiksi vajoamme,
syy kerran sääntynyt on ikisyy —
me ikuisuuden helmaan vajoamme.

Ei tuli polta. Kautta tulen tien
Maan aamuhehkussa me vaelsimme!
Ei pure pakkanen. Jo ennen me
Maan myötä Kosmoksessa palelimme!

Sanottu sana, liike pieninkin
näin iäisenä yhtyy tähtein soittoon
ja mihin pyrkinemme, varmaa on:
me käymme ikuisuuden riemuvoittoon.

A. J. Laine.

Aikalaisiamme.

III.
MUSSOLINI.

Signorina Margherita G. Sarfattin kirjoittaman Mussolinin elämäkerran alkulauseessa hän itse sanoo:

„Julkisuuden mies on syntynyt 'julkiseksi' — hänessä on se leima syntymästään saakka. Hänen kohtalonsa on patoloogista laatua. Ihminen syntyy julkisuuden mieheksi samaten kuin hän syntyy 'normaaliksi' tai 'henkisesti vajamittaiesksi'. Ei mikään voi tehdä 'julkisuuden' miestä sellaisesta ihmisestä, jolla on luontaiset taipumukset hiljaisiin oloihin. Julkisuuden mies, samaten kuin runoilijakin, on syntynyt kohtaloaan varten. Hän ei milloinkaan voi siitä välttyä. Hänen tragediiansa on rajaton — ulottuen marttyyrikuolemasta autograafeihin saakka."

„Tämä tunnustukseni on mielijohde. Alistun täydellisesti kohtalooni julkisuuden miehenä. Todellisuudessa olen innostunut siitä. Ei yksinomaan siitä johtuvan julkisuuden takia — turhamaisuuden aika kestää 20—25 ikävuoteen saakka; ei myöskään maineen, kunnian, eikä mahdollisesti kotikyläni torille pystytettävän rintakuvan takia. Ei, vaan sen ajatuksen ja tietoisuuden takia, että en enää kuulu ainoastaan itselleni, vaan kaikille — kaikkien rakastama ja kaikkien vihaama — että olen välttämätön elementti toisten ihmisten elämässä; tälläisellä tunteella on minuun huumaava vaikutus. Samalla kun joku kuuluu kaikille, ei hän kuulu kenellekään."

Epäilemättä Mussolinin elämäkerta on yksi historian romaaneja. Kaiken todennäköisyyden mukaan hän on maailman eniten vihattu mies niin Italiassa kuin sen rajojen ulkopuolellakin. Sananvapaus ja jokainen peruslain muoto on tukahdutettu tuossa kauniissa maassa. Eikö se ole omituinen tapaus demokratian kehityksessä, että Italian kansa, huolimatta peruslaillisista voitoistaan ja kaikkien heidän vapaudenunelmiensa toteutumisesta, ei vielä tänäkään päivänä nauti vapaan kansa alkeellisimpiakaan oikeuksia? Jos edelleen otetaan huomioon, että Italian kansa on saanut selvän peruslain jo v. 1848, ei enää voida yksinomaan oudoksua fassismin olemassaoloa — tuon liikkeen, joka on saanut nimensä fassien eli keppinippujen mukaan, joita muinaisroomalaiset pitivät vallan symbooleina.

On varmaa, että Mussolini on Karl Marxin teorioitten vastustaja. Italian pääministeri olettaa, että jos taloudelliset parannukset ovat jonkun maan ainoana päämääränä, vaipuu sen hallitus pelkkään materialismiin, ja

että kansan sielu on yhtä tärkeä kuin sen vatsakin. Mussolini sanoo: „Uskokaa omaan maahanne. Taistelkaa sen etujen puolesta. Kunnioittakaa sen perinnäisiä tapoja. Kaiken muun saatte sen mukana, myöskin taloudelliset parannukset ja edistyksen". Mussolini ei suinkaan ole internationalisti. Hän ei myöskään usko valtion omistusoikeuteen. „Valtion omistusoikeus", sanoo hän, „merkitsee ainoastaan valtion yksinoikeutta, joka keskittyy jonkun puolueen ja sen suosijain käsiin, ja että sellainen tila johtaa kaikkien perikatoon ja vararikkoon — työläisten, porvarien ja koko ihmiskunnan. Tähän tosiasiaan on johduttu Venäjällä, jossa valtion omistusoikeus on synnyttänyt keskitetyn tyrannian. Omaisuus, sitten kun se on kansallistettu, joutuu jälleen yksityisten ryhmien ja yksilöitten käsiin."

Mussolini on entisten aikojen imperialisti. „Imperialismi", sanoo hän, „on jokaisen lisääntyvän kansan elämän periaate". Kaikkea sitä, mikä edistää Italian kansan suuruutta, olen kannattava. Kaikkea sitä, mikä painaa alas Italian kansaa, olen vastustava. Joukkoja on kasvatettava, eikä sallittava kansanjohtajien niitä liehakoida ja leikitellä niiden kanssa."

Mussolini perustelee asenteensa seuraavasti:

„Valtio vastaa järjestyksestä ja säännöstelyistä, jota kumpaakin yksilö alituisesti pyrkii välttämään. Yksilö on taipuvainen tottelemattomuuteen lakia kohtaan, jättämään velvollisuutensa täyttämättä ja luopumaan osavelvollisuudestaan sodassa. Harvat ovat ne sankarit ja pyhät, jotka uhraavat itsensä valtion alttarilla".

Mussolini on ankara Machiavellin hallitusjärjestelmän kannattaja. Hän sanoo m. m. seuraavaa:

„Koko kansa, useimmissa tapauksissa, *asettaa ylivallan,* mutta se ei kykene *soveltamaan* ylivaltaa. Myöskin niissä maissa, joissa tällainen poliittinen koneisto on ollut käytännössä kokonaisia vuosisatoja, sattuu aikoja, jolloin ei ensinkään vedota kansaan siitä syystä, että tunnetaan sen tuottavan onnettomuutta. Kansan ainoana tehtävänä on totella. Voiko kukaan kuvitella mielessään sovintotuomioistuimen julistamaa sotaa? Sovintotuomioistuin toimii mainiosti, jos kysymyksessä on joku kylän suihkukaivo, mutta jos kansan tärkeimmät edut tulevat kysymykseen, eivät ultrademokraattisimmat hallituksetkaan sellaisissa tapauksissa vetoa kansaan itseensä. Ehdottomaan kansan suostumukseen perustuvia hallituksia ei ole milloinkaan ollut, ei ole, eikä kaiken todennäköisyyden mukaan tule vastakaan olemaan".

Millaiset ovat fassismin saavutukset Italiassa?

Fassismin kannattajat ja viholliset yleensä myöntävät, että Italia on saavuttanut järjestyksen ja melkoisen aineellisen hyvinvoinnin fassismin aikakaudella. Pohjois-Italiassa työttömyys on hävinnyt, mutta se johtuu ainakin osaksi siitä, että työväkeä on muuttanut Ranskaan ja muualle.

Fassismi edustaa maan voimakkaita etuja — teollisuusmiesten, maanomistajien y.m. Se ei suurestikaan eroa entisestä keisarivallan Venäjästä — kenen tahansa olisi vaikeata määritellä, kumpiko näistä hallitusmuodoista on pahempi. Kumpainenkin on hyökännyt järjestöjen ja yhdistysten kimppuun hurjalla raivolla. Vastustajia on piesty, ammuttu ja vainottu. Tehtyään väkivaltaa Mussolini vakuuttaa maailmalle: „Teidän on läpikäytävä samat kokemukset — jos haluatte elää, on teidän päästävä erilleen lavertelevista parlamenttaarisista laitoksista. Teidän on annettava viranomaisille toimeenpanovalta". Minun on vaikea uskoa, että tällainen neuvo pystyisi esim. Suomen vapautta rakastavaan kansaan, ja että se, karistettuaan niskoiltaan tsarismin ja bolschevismin, ryhtyisi sellaisiin väkivaltaisiin keinoihin pakottaakseen Suomen kansan Napoleonin hallitusmenetelmiin, joka luonnollisestikin ei ole mikään hallitus.

En usko, että fassismi on maailmalle ravitseva uskonto. En luule, että demokratia ja perustuslaillinen hallitus olisivat huonoja ja tuottaisivat anarkiaa. Järjestys ja kuri ovat itsessään hyviä asioita, mutta silloin huonoja, jos niitä on pidettävä yllä miekalla, kuten asianlaita nykyään on Italiassa. Ne vapaudet, jotka Italian kansalta on riistetty, ovat kahdennenkymmenennen vuosisadan Euroopan kansoille elinkysymyksiä. Sananvapaus on mennyt, samaten myöskin paino- ja yhdistymisvapaus ja itsehallinto-oikeus Italian paikallisissa ja kansallisissa asioissa. Tuhansia Italian parhaita miehiä on karkoitettu maasta, ja Italian vankilat ovat täynnä 'poliittisia' rikollisia.

Mussolini ei salaa halveksumistaan rauhaa kohtaan. Hän on sanonut julkisesti, että hän ei tule „sietämään mitään kansainliiton jou-

tavuuksia". Fassistihallituksen politiikka aiheuttaa Europassa suurta levottomuutta. Italia, voidaan olla vakuutettuja siitä, tahtoo olla Välimeren valtiatar, mikä puolestaan on aiheuttanut Ranskan taholta sellaisia ääniä, että tällä maalla myöskin on sanomista tuolla sisämerellä. Puolestani oletan, että meillä englantilaisilla myöskin on oma mielenkiintomme siihen, jonka seikan Italian pääministeri näyttää unhottavan. Mussolini alituisesti lupaa Italian kansalle jotain valtakuntaa. Missä se on oleva? Sitä ei kukaan tiedä, mutta jokainen on valveilla ja epäilevä. Se koskisi brittiläisiä etujá, kuten luonnollistakin, samaten myöskin Ranskan, Espanjan, Turkin y. m.

Raihnaisen mailman pääasiallisin mielenkiinto on rauha, ja minun on valitettava, että Mussolini häiritsee tuota rauhaa, ja että fassismi on vaarallinen kiihoittaja, samaten kuin bolschevismikin. Se on pohjasävyltään latinalainen tuote, samaten kuin katolilaisuuskin. Sellainen hallitusjärjestelmä ei milloinkaan onnistuisi pohjois-eurooppalaisten kansojen keskuudessa. En suinkaan vaadi oikeutta sekaantua ystävällisen maan asioihin, vaan oikeutta arvostella, joka suinkaan ei ole samaa kuin sekaantuminen. Tahtoisin nähdä kaikkien maailman kansojen olevan keskenään mitä parhaimmissa suhteissa. Itse olen Italian ihailija, mutta teen eron Italian ja fassismin välillä. Fassistinen viisaustiede ja sen tavat ovat käsittääkseni hyvin turmiollisia asioita Italian kansalle, ja luulen, että Italian kansa ei halua fassismia enempää kuin Venäjän kansa haluaa bolschevismia.

G. E. O. K.

LÄPI VANHAN KYLÄN MA KULJIN...

Clifton Bingham.

Läpi vanhan kylän ma kuljin,
kun ilta sai yli maan,
sen ihana lepo ja rauha
sai rintani vaikenemaan;
kyläportilla lapsonen seisoi,
piti liljaa kädessään hän,
pien' kätönen ojensi mulle
tuon kukkasen värisevän.

Ja hymyten kumarruin, otin
ma lapsosen kädestä sen,
se seurasi matkoilla mua
yli merten ja mannerten;
maan kauneimmat kukatkin kuolee
näin tämän myös lakastuvan,
mutta aina kun katsoin siihen,
ma muistin sen antajan.

— Läpi vanhan kylän taas kuljin,
oli vuodet vierähtäneet,
näin lahonneen portin ja varjot
yli maiseman langenneet;
kukan antajaa pienoista enää
en nähnyt ma poluilla maan,
jo sielunsa liljana kukki
yli Jumalan yrttimaan . . .

Englannin kielestä suom.
Verner Lindgren.

John Keats.

Maailmassa, jossa on niin paljon kauneutta, on myös varmasti sijaa enemmälle ilolle. Kauneuttahan on kaikkialla. Sen olemassaolo on havaittavissa kaikissa luonnonilmiöissä; se kurkistaa jokaisesta kulmauksesta ihmisen elämän tomuisella tiellä. Säälittävää vain on, että niin useasti silmämme ovat peitetyt, ettemme sitä näe. Joskus kuitenkin ne avautuvat, kun sattumalta syvennymme kirjallisuuden aarteisiin ja tavoitamme kipenen ihanan hengen hohtoa. Rikas tosiaan on maailmamme sellaisine kauneuden tulkitsijoineen kuin John Keats, jolla on huomattava sija heidän joukossaan. Hänen harvinainen henkensä, joka ainoastaan lyhyen ajan — neljännesvuosisadan — oli ruumiillistuneena, jätti viestinsä ja palasi takaisin alkuperäänsä, mutta sanansaattajan nimi on kirjoitettu Englannin kirjallisuuteen kuolemattomuuden häviämättömällä musteella.

John Keats syntyi Lontoossa vuonna 1795 ja kävi yksityiskoulua Enfield'issä. Helläsydämisenä, henkevänä nuorukaisena hän oli harvinaisen pidetty toveriensa keskuudessa. Hänen koulutoverinsa ja ystävänsä, Charles Cowden Clarke, koulun johtajan poika, on kirjoittanut hänestä, että „hänen ylevämielisyytensä, hänen suremmoinen luottamuksensa hyviin vaikuttimiin elämässä, hänen sovinnollisuutensa ja hänen anteliaisuutensa tekivät hänet niin yleisesti suosituksi, että en koskaan kuullut paheksumisen sanaa keneltäkään, en ylemmältä enkä vertaiselta. Hänen aikaisemmat kouluvuotensa kuluivat leikeissä, joihin hän antautui innolla. Äkkiä tuli muutos, ja neljännellätoista ikävuodellaan hän vaihtoi leikin opintoihin. Kirjoista tuli hänen eroittamattomat toverinsa; hän luki järkevästi ja ponnella antamatta minkään häiritä nälkäistä lukuhaluaan. Kouluajan päätyttyä hän opiskeli lääketiedettä Edmonton'issa — eräs Gilpin'in seikkailujen näyttämöistä — mutta sallimus ei ollut määrännyt häntä lääkäriksi, ja pian hän vaihtoi haavurin veitsen runoilijan kynään.

Ainoastaan neljä vuotta ennen kuolemaansa Keats julkaisi ensimmäisen runoteoksensa. Tästä kokoelmasta on mainittava erittäinkin eräs verraton aarre, hänen kaunis sonettinsa „*On first looking into Chapman's Homer*". Tämä sonetti on kirjoitettu pikkutunneilla aamuyöstä hänen tutkittuaan Chapman'in *Iliadin* ja Odysseian käännöstä, jonka hänen ystävänsä Clarke oli lainannut edellisenä iltana erikoisesti Keats'ille. „*Endymion*" seurasi pian. Tämän runon ensimäisestä säkeestä on tullut yleinen lauseparsi „*A thing of beauty is a joy for ever*" (Kauneus on ikuinen ilo). „*Endymion*" käsittelee vanhaa kreikkalaista muinaistarua, joka kuvaa samannimisen paimenprinssin rakkautta Kuun jumalattareen. Siihen sisältyy monta mitä ihaninta herkimmän runouden säettä. Keats on kerran kirjoittanut eräässä kirjeessä veljilleen, että „suuren runoilijan kauneuden taju vie voiton kaikista muista arvoista." Tämä juuri oli hänen „uskontunnustuksensa", ja „*Endymionissa*" helähtää esiin runoilijan pyrkimyksien sisin sävel.

Suuremmoinen „*Ode to a Nightingale*" sai alkunsa laulusta, jonka hänen kotinsa läheisyyteen pesänsä rakentanut satakieli viritti. Tarkan kauneudenvaistonsa avulla Keats viehättyi kuvaamaan tuota verratonta laulajaa „kuolemattomaksi linnuksi", jota „ei ole luotu kuolemaan."

„*The Eve of St. Agnes*" on toinen suuri tuote. Tässä runossa Keats vaeltaa keskiaikaisen romantiikan valtakunnassa. Kertomus on rakennettu vanhojen perinnäistapojen pohjalle, joiden mukaan nuori tyttö, käytyään läpi määrätyt taikamenot, vetäytyy yksinäisyyteen St. Agnes-iltana (tammikuun 20 päivänä) ja saa nähdä näyssä tulevan miehensä. Keats'in runossa kuitenkin kaunis Madeline näkee enemmän kuin näyn. Hän tapaa todellisen rakastettunsa Porphyron, joka on tullut hänen linnaansa pelkäämättä nukkuvia lohikäärmeitä, saadakseen olla rakastettunsa lähellä näyn iimestymisen hetkellä.

Kuoltuaan aikaisessa miehuusijässään Keats asetettiin lepäämään kauniiseen vanhaan hautausmaahan Roomassa. Hautakivessä oleva muistokirjoitus on hänen omansa, hänen itse eläessään siihen määräämänsä: „Tässä lepää eräs, jonka nimi on veteen kirjoitettu." Niin liikuttavan ihanat nöyryydessään kuin nämä sanat ovatkin, kuvastaen tämän jumalaisen hengen itsearviointia, niin eivät Keats'in eivätkä ylevän runouden ihailijat koskaan tule niitä tosiksi myöntämään.

J. T. R.

NOUTAJA.

Kuolinvuoteellaan kirjoitti yliopiston lehtori *Oskar Uotila.* 8. 6. 1903.

Talonvahti se haukkua holkahtaa
Tuul' riuhtoo. Akkuna kolhahtaa.

Mut sairas, huumeessa tuskan työn,
Luo katseensa hämyhyn kesäisen yön.

Siell' asteli, suojassa pihlajain,
Kaks mustaa ratsua rinnakkain.

Jalo ritari, lempeä silmistään,
Toist' ajavi, toinen on tyhjillään.

Niin nousee nyt sairas akkunaan
Ja vieraalle alkavi haastelemaan:

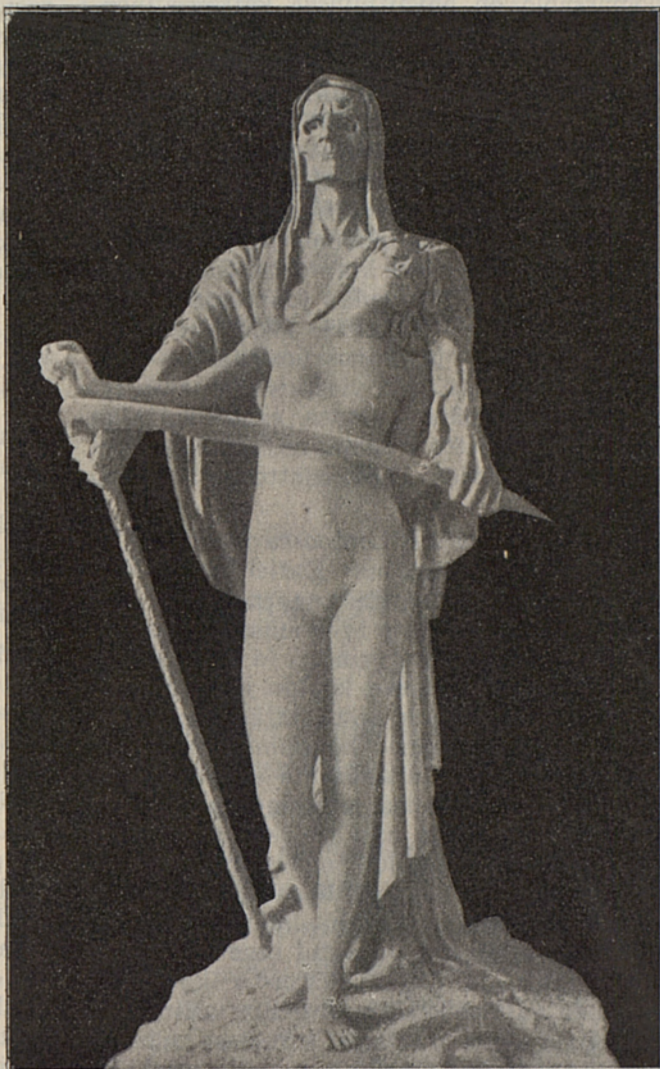
„Sua odotin yön tämän harmahan;
Vapauttajan' olet sa varmahan!"

Sen sairaan akkuna avautuu —
Mut hoitaja vieressä havautuu.

Tää saattavi sairaan vuoteesen —
Ja siihen ne voimat riutuu sen.

Saman' yönä läks sairas sittenkin
Kera rakkaan kuolemanritarin.

Maailman taiteen mestarinäytteitä.

N:o 1. Kuolema.
(Elna Borach).

Suomen oopperataide.

En voi käsittää, miksi ihmiset ryntäävät ensi-iltoihin, jolloin esitys ei milloinkaan ole niin eheätä kuin muutamia iltoja myöhemmin. Sanomalehtien edustajien täytyy tietenkin silloin olla saapuvilla, ja — riippuen kustakin viikon päivästä — toisinaan myöskin viikkoarvostelijain on mentävä niihin. Yleensä olen pahoillani ensi-iltaan menostani — silloin aina ilmenee muutamia väsyttäviä pikku virheitä, pilaten arvostelijan ja mahdollisesti myöskin esiintyjien mielenmaltin. *Paganinia* ei voida sanoa viimmeistellyksi tuotteeksi. Tämän esipuheen olen kirjoittanut nähtyäni *Paganinin* toisen kerran, pari viikkoa ensi-illan jälkeen, ja ne alkuvirheet, jotka silloin huomasin, ja joita en ole arvostellut varsinaisessa arvostelussani, ovat mielihyväkseni nyttemmin hävinneet. Leharin maine ei vielä ole vakiintunut. Hän on valikoitujen etujoukkojen innokkaasti kiittämä, mutta se on yleisön epävakaisin osa. Ne takovat kylmältä ja kuumalta, kääntyvät ja vaihtuvat, ja ne painavat alas sen, jota ne aikaisemmin ohimennen ovat kiittäneet ja kohottaneet. Omasta puolestani pidän hänen musiikistaan ja toivon saavani kuulla sitä enemmänkin Helsingissä. Paitsi sen mainitsemista, että Suomalaisen Oopperan esityksessä on elinvoimaa ja vakavuutta esittäessään *Paganinia*, ja että luonnehtisen laatu ei vielä ole tarpeeksi voimakasta antaakseen täydellisen tulkinnan, pysyn varsinaisen arvosteluni puitteissa ja jätän koko asian siihen, missä se olikin.

PAGANINI.

Esitetty Suomalaisessa Oopperassa 22 p:nä syyskuuta 1926.

Kokoonpano, Maria Anna Elisa (Lahja Linko — sopraano); Hertig Felice Bacchiocchi (Emil Mantila — tenori); Nicolo Paganini (Väinö Sola — tenori); Barfucci (Sulo Räikkönen — basso); Giacomo Pimpinelli (Antero Suonio — tenori); Kreivitär de Laplace (Elsa Frilander — soprano); Bella Giretti (Sigrid Baltscheffsky — soprano); y.m.

Paganini on Paul Kneplarin ja Belo Jenbachin kolmiosainen oopperakappale, ja on Leharin säveltämä. Libretto on Toivo Muroman suomentama, ja yleisin piirtein sanoen tungokseen saakka täysinäinen katsomo suhtautui esitykseen varsin suosiollisesti. Väinö Sola Paganinina oli johtavana henkilönä. Tuskinpa ketään muuta suomalaista taiteilijaa tuntevat niin hyvin laajat piirit Suomessa ja Amerikassa, ja hänen laulunsa kuuleminen ja hänen esityksensä näkeminen tekee katsojasta innokkaan Suomalaisen Oopperan kannattajan. On toivottavaa, että vastaisuudessa saamme enemmänkin kuulla Väinö Solaa.

Minusta tuntuu sangen ikävältä, että Suomi on siksi pieni maa, että se ei voi tarjota lapsilleen riittäviä edistymistilaisuuksia, ja että heidän ansaitakseen toimeentulonsa on tehtävä pitkiä ulkomaanmatkoja ja oltava pitkät ajat pois kotimaastaan. Epäilen, että suomalainen oopperataide siitä yleensä kärsii. Puheena olevana iltana kuitenkin näimme todellisen kyvyn esiintyvän, ja Leharin musiikki oli mieluista kuultavaa, ja sen lisäksi vielä sai nähdä varsin hyvää esiintymistä. Lahja Lingon oivallinen laulu ja Maria Anna Liisan personoiminen ansaitsee kiitosta, samaten myöskin Elsa Frilander kreivitär Laplancen ja Sigrid Baltscheffsky Bella Girettin osissa. Että ensimäinen ja kolmas osa epäonnistui, ei ollut näyttelijäin ja näyttelijättärien vika, sillä he käyttivät hyväkseen täydellisesti toisen osan tarjoamia tilaisuuksia. Jos minun sallitaan ehdottaa, olisi paremminkin sopusoinnussa esityksen ilmakehän kanssa, että viulunsoittaja olisi näyttämön takana Paganinin läheisyydessä sen sijaan, että hän soittaa orkesterissa alhaalla. Orkesterin lähellä istujasta oli kiusallista, että Paganini, niin kuuluisa viulutaiteilija kun hän onkin, ei ensinkään osaa soittaa viulua. Emme tahdo kuitenkaan painostaa tuota jälkimäistä tosiasiaa, kuljemme harhateitä ja vakuuttaudumme siitä, että Paganini on suuri viulutaiteilija eikä mikään petturi. Tanssi esitettiin kauniisti. Antero Suonion näytteleminen ansaitsee kiittävän sanan. Hän on mitä oivallisin hullu ja soittaa ja laulaa täydellisesti.

G. E. O. K.

Tannhäuser.

Esitetty Suomalaisessa Oopperassa 17 p:nä lokakuuta.

Wagnerin vaikea oopperakappale *Tannhäuser* on löytänyt tiensä Suomalaiseen Oopperaan, ja taiteellisesti katsoen se valitettavasti ei erikoisemmin onnistunut, vaikka rva Hanna Granfelt ja Oiva Soini varmasti tekivätkin parastaan sulattaakseen yhteen sen eri osat. Orkesteri, joka tavallisesti on hyvä, hämmentyi perinpohjin alkusoittoa esittäessään, ja myöskin tanssiesitys oli laihaa ensimäisessä osassa. Useimmat näyttelijät ja näyttelijättäret olivat temperamenttaalisesti sopimattomia osiinsa, vaikka olenkin vakuutettu siitä, että he tekivät parastaan. Wagnerilainen ilmakehä puuttui kauttaaltaan. Loppupuolella orkesteri näytti horjahtaneen useissa paikoissa ja soitti useita soraääniä. Kappale otettiin vastaan suosiollisesti, ja rva Granfelt Elizabethina ja Oiva Soini Wolfram von Eschinbachina ansaitsi täyden katsomon kiitokset ja suosionosoitukset.

G. E. O. K.

KEDON LILJAT OVAT KUIHTUNEET.

Kedon liljat ovat kuihtuneet,
kukat maahan kaikki vaipuneet.
Yhden päivän kruunua ne kantoi,
yhden yön ne mahlojansa antoi
luonnon kaiken mielin määrin juoda, —
kuolemapa seurasikin tuota!

Kedon liljat ovat kuihtuneet,
mahlat maahan kaikki haihtuneet.
Istun yksin mättähällä, itken:
„Miks' en kera ammoin kuollehitten
alla nurmen onnellisna makaa, —
synnistä kun vielä olin vapaa?"

Kedon liljat ovat kuihtuneet,
kuumat kyyneleeni kuivuneet.
Hiljaa makaan, mutta huoliani
turhaan koitan syöstä sielustani.
Tuuli hiljaa puissa huminoi. —
Kuolinkellot sielussani soi . . .

Yrjö Kaila.

Elämä ja kuolema.

Luullakseni on Goethe sanonut, että kuolema on luonnon ammattikeksintö saada runsaasti elämää — tai jotain senkaltaista merkitseviä sanoja.

Usealle meistä ei tämä juuri tällä hetkellä näytä olevan ainoastaan viisaustieteellinen makupala sulatettavaksi, vaan se on ajatuksen ruokaa juuri nyt kun eräät ihanteet taistelevat kansanllisesta ylivallasta.

Asiaa voidaan tarkastella ulkonaisesti ja sisäisesti. Ulkonaisessa maailmassa näemme kasvua, sitten kuihtumista tai häviötä, eläimessä, kasvissa, siemenessä ja lehdessä, myöskin maa ja sen kukkulat, kuten niiden yläpuolella liitelevät pilvetkin, muuttuvat ja häviävät. Samalla tulemme huomaamaan, että tämä katoavaisuus ei merkitse näiden asioiden loppua niinkään paljon kuin jatkuvaa yhtä

kehittyvien muotojen uudestaansyntymistä ja uudistusta.

Tarkastakaamme miten tämä häviötä vastustava luonnon pyrkimys koskee meitä itseämme. Mitä omaan näkyväiseen ruumiiseemme tulee, pidämme huolta niinhyvin tietoisesti kuin vaistomaisesti sen säilyttämisestä mahdollisimman kauan — ilmeinen velvollisuus sitä voimaa kohtaan, joka on varustanut meidät sellaisilla sielun harjoittamisen ja palvelemisen apukeinoilla. Saatetaan odottaa, että seuraavien sukupolvien onnistuu pidentää jokaisen elämän toimivaa ikää ja myöskin varata enemmän tilaisuutta todelliseen elämisen taitoon, jossa niin vähän ollaan edistytty.

Olemme taipuvaisia olettamaan, että kaupunki tarjoaa yksilölle täydempää elämää kuin maaseutu. Mutta nähtävästikään asian laita todellisuudessa ei ole siten. Suuret kaupungit pikemminkin ovat elämän kuluttajia ja hävittäjiä, kuin sen antaja.

Pelkät kaupunkilais asukkaat muutamien miespolvien aikana kärsivät hivuttavasti niin ruumiillisesti kuin henkisestikin — ellei näitä suuria yhteiskuntia alati ruokittaisi ulkoapäin uusilla ihmisaineksilla suvun uudistamiseksi, epäoleellisten asiain ja huvitusten verevyys johon muutamat meistä noiden suurten keskusten valoisammalla puolella elävistä olemme antautuneet, näyttää sokaisevan silmämme siltä hyvältä köyhyydeltä, joka tavallisesti vallitsee niiden pimeämmillä puolilla. Vielä on olemassa taipumus, jota saa peljätä enemmän kuin näkyväisen ruumiin turmelusta, nimittäin lihava sielun rappeutuminen, joka tavallisesti seuraa nautinnollista joutilaisuutta.

Tunnemme sydämissämme, että hyvinvointi ja terveys kukoistavat suuremmassa määrin noiden liiaksi kasvaneiden kaupunkien ulkopuolella kuin sisäpuolella. Älytessämme tämän, tahtoisimme houkutella halukkaan ahertajan jättämään tarpeettomien kappaleiden tekemisen ja kaupungin kivikadut ja lähtemään laajoille ja ilmaville puistokujille, joita reunustavat kukkulat, aurinko ja tähdet ja valaisevat, joissa maa on enemmän kuin antelias työntekijälle — antaen kymmenkertaisesti. Eläen täällä lähempänä luontoa, oikealla ravinnolla ja puhtain ajatuksin saattaa hän viettää järjellistä elämää, jonka ohella saatamme hyvin uskoa, ettei ainoastaan hänen ajatuksensa selkene tällaisista elämänoloista, vaan hänen henkiset ja ruumiilliset aistinsakin jonkun verran puhdistuvat.

Yleinen noista ahdinkoisista ja nurinkurisista oloista siirtyminen edellyttäisi kuitenkin valtioapua edistämään kautta maan ulottuvaa puutarha-asutusta ja luomaan todellisen yhteiskunnallisen elämän mukaisia kaunistuksia ja huojennuksia. Silloin heräisi rakkaus työhön, ei ainoastaan pakosta, vaan elämänilosta.

Meidän on kuitenkin kurkistettava elämän sisimpään saadaksemme syvimmän näkemyksen, ja meidän on todettava, ettei luonto millään tavoin rajoitu havaintomme näköpiiriin. Se ulottuu määräämättömiin havaintomme ulkopuolelle, vaikka se piiloutuukin niiltä, jotka eivät ole valmistuneet saamaan hyötyä sen paljastuksista.

Ei ole mitään lain eli jatkuvaisuuden rikkomusta pyhiksi ja vuosisataisiksi nimitettyjen alueitten välillä, ja jokaisessa avaruuden atoomissa, salaisessa ja ilmeisessä, on itsessään sama sisäinen elämä. Saattaa olla, että alemmat maailmat muodostettiin samasta eeterihunnusta. Joka tapauksessa on meillä hyvä syy uskoa, että jos luonnossa on jotain eroa näkyväisen ja näkymättömän välillä, on näkyväinen harhaanjohtavampi ja epäoleellisempi kuin näkymätön. Kaikki, johon olemme tarpeellisesti valmistuneet, on jumalallisen oikeutettua, ja tietoa, joka vähitellen syrjäyttää uskon, vaikka viimemainittua tarvitaan korkeammissa taivaissa yhtä hyvin kuin täälläkin, ei saavuteta ainoastaan aistimilla, vaan päätelmillä ja sisäisellä näkemyksellä. Kun jo huomattavissa oleva uusi ruumiillinen aisti on kasvanut, tulee nykyinen erheellinen käsityksemme oikaistuksi — neljä neliötä, niin sanoaksemme — ja useissa tapauksissa syntyy ihmisryhmien välillä tietoinen yhteistoiminta hunnun joka puolella hengen sumujen karkoittamiseksi. Tämä salaperäisen kyvyn laajentuminen tulee erityisesti näkyviin silloin kun niin monet miljonat, jotka vasten tahtoaan ovat menneet kuolemaan, ennenkuin heidän aikansa oli kypsä, etsivät nyt kiihkeästi hävinneiden siteiden uudelleen solmimista rakkaittensa kanssa.

Vaikka heidän lähtönsä oli väkivaltainen ja liian aikainen, ovat he taistelleet läpi tämän myrskyisen ajan ja saavat nauttia kuin elämään jääneet eli intohimoista vapaat valon enkelitkin. Japanilaiset antavat ruumiinsa empimättä, kun heidän omatuntonsa sitä

vaatii. Ja ennemmin tai myöhemmin, kuten Buddha opetti, emme millään muulla uhrilla voi korvata tätä ratkaisua. Sitäpaitsi kuuluu se luonnon järjestykseen ja antaa joka tapauksessa enemmän elämää.

Kuolema on suuresti puhdistava ilmiö ja se on maailman toivo. Whitman, suuri amerikalainen sanoi: „Kuolema ei ole mitään sellaista, joka pysähdyttäisi meitä, vaan jotain sellaista, joka auttaa meitä eteenpäin." Emerson ei tunnustanut kuoleman olemassaoloa. Se on ainoastaan laajemman elämän lähin portti tanterille, jonne pääsemisestä meidän tulee kiittää sisäisesti rakastavaa kaiken antajaa.

T. T. B.

Voiko kristikunta pelastaa sivistyksen?

Jos *sivistyksellä* ymmärretään kaikkien Euroopassa muodissa olevien poliittisten ja sosiaalisten järjestöjen kokonaissummaa, ja jos *kristikunnalla* ymmärretään sitä kirkkoa, jonka joku meistä tietää olevan jossakin paikassa, on vastaus kielteinen. Jos sivistyksellä ymmärretään mieluummin yhteiskunnallisen elämän orientationia kuin yksilöitten velvoittamista, ja jos kristikunnalla ymmärretään sitä opetusta ja dynamiikkia, joka ensimäisellä vuosisadalla käänsi maailman ylösalaisin, on vastaus siinä tapauksessa myönteinen. Tämä tarkoittaa ainoastaan sitä, että jo alusta alkaen on ollut vakava kysymys siitä, missä määrin sivistys on pelastamisen arvoinen? Miljoonat ihmiset sitä tuskin pitävät pelastamisen arvoisena. Ei ainakaan se, joka vaeltelee pitkin katuja etsien työtä, ja joka, ellei hän menetä ruumiillista terveyttään, menettää säännöllisen työn aiheuttaman itsekunnioituksen; eikä myöskään se nainen — ja siitä heti juolahti mieleeni esimerkki — joka levittää liinan päivällispöydälleen, mutta jolla kuitenkaan ei ole mitään sen päälle pantavaa. Ja kuitenkin tavallisella englantilaisella on kyky nousta olosuhdetten yläpuolelle siinäkin määrin, että moni nuorimies uhrasi suursodassa henkensä sen maan edestä, joka hänelle tuskin oli sen suuremmasta merkityksestä kuin joku suurkaupunkimme huonomaineinen syrjäkatu, tai joku mökki, joka, vaikkapa se olisi vielä ihanakin, oli sopivampi viereisen karjatarhan eläimille. Todellakin meidän sivistyksessämme on liian paljon sellaisia elementtejä, joita pitäisi hävittää eikä pelastaa. On olemassa vissejä olettamuksia, jotka ovat muodostuneet järjestelmäksi aivan kuin ne olisivat koko rakenteen osia ja lohkoja, mutta joiden oletetaan todellisuudessa horjuttavan itse perustaa; esim. sellainen sovinnaisuus, että sota on välttämätön.

Tämä sovinnaisuus (että sota on välttämätön) on luonnollisestikin osa siitä olettamuksesta, että kilpailu on yksi elämän eroittamattomista vaiheista, olkoonpa se sitten sosiaalista eli kaupallista laatua. Kaikissa kristillisissä yhteiskunnissa aseenkantajanammatti on korkeassa kunniassa — maailman kirkot ovat aina rakentaneet armeijoja ja siunanneet niitä. Erikoisestikin Englannissa harras sotilas, saavutettuaan kenraalin arvon ja tapettuaan monia Jumalan luomia olentoja, pannaan oman pyhyytensä raameihin, ja yleisö useinkin pitää heitä kristillisenä sankarina!

Asianlaita ei kuitenkaan ole siten kaikkialla. Kiinassa, esimerkiksi, sotilas kuuluu alimpiin luokkiin, ja rauhaarakastavat ihmiset eivät voi luopua siitä ajatuksesta, että he tulevat-ruudin ruuaksi.

Moraalisesti sota on huono, sillä se rikkoo oikeudenmukaisuuden ikuisia lakeja. Missä mahti on oikeassa, siellä moraalisilla standaardeilla ei ole mitään tekemistä. Sota on kristinopin aikakauden suurin sovinnaisuus. Se on valhellisuuksien valhellisuus, jota kaikki järkevät ihmiset pitävät valheena, mutta jota kaikkialla pidetään itsetodistettuna maksamina. Jeesuksen opeille se on kokonaan vieras. Jos sota tulee olemaan, jos kristityt eivät sitä hävitä, tulee se hävittämään kristinopin ja sivistyksen.

Englanti kuluttaa vuosittain viisisataatuhatta puntaa sotavelkoihin, sotaeläkkeihin ja varustuksiin. Sota ei hävitä ainoastaan aineellista hyvinvointia, vaan myöskin mahdollisuudet kasvattaa lapsia terveydessä ja onnessa ja ylläpitää ajattelijoita, näkijöitä ja ennustajia, joista elämämme syvällisemmät asiat suuresti riippuvat. Siten siis intellektuaalinen ja henkinen hyvinvointi kärsii sodasta.

Sen takia jokainen nykypolven miehen ja

naisen yhtenä elämän päämääränä pitäisi olla liittyminen siihen, millä päästäisiin sodasta lopullisesti.

Joku kai pitäisi sitä „epäkäytännöllisenä ajatuksena." Hyvä on, mutta kollektiivisessa ihmisluonteessa on tapahtunut suuri muutos ja voi vieläkin tapahtua. Englannin kansan esi-isät ovat päässeet erilleen Englannin ja Skotlannin välisestä sodasta; he ovat poistaneet kilpailevien porvarien keskeiset taistelut, jotka häiritsivät Euroopan rauhaa keskiajalla; he ovat tehneet lopun kaksintaistelusta; he ovat poistaneet orjakaupan, joka oli yksi ihmiskunnan vanhimpia laitoksia.

Jos meidän päivinämme sodan lopettaminen n. s. sivistysvaltojen kesken on meille mahdoton prioriteetti, niin eikö onnistumisen toivo ole sitäkin suurempi tehtävä?

Toisinaan on helpompi suorittaa joku suurempi tehtävä, samaten kuin rappeutuneen hampaan hävittäminen on helpompi tehtävä kuin itse rappeutumisen hävittäminen, tai tehdä mieluummin uusi takki kuin korjata vanha.

Jotkut herkkäuskoiset optimistit voivat sanoa: „Mitä hyvää on puhua seuraavasta sodasta silloin kun seuraavaa sotaa ei enää tule olemaan?" Tahdon vain korostaa sitä, että seuraava sota riippuu kokonaan meistä itsestämme — ihmisten arvoasteesta ja asemasta — jotka jo etukäteen muokkaavat mielipiteemme siitä, mitä tulisimme tekemään seuraavan sodan sattuessa. Nykyään on maailmassa liian paljon sellaisia ihmisiä, jotka ovat saaneet omaisuutensa viimeisessä sodassa, ja ollaksemme varmoja siitä, etteivät ne johda meitä toiseen samanlaiseen, on ihmisten selvitettävä itselleen mitä tulisivat tekemään — eli mieluumminkin mitä he eivät tulisi tekemään jos sota julistetaan.

On olemassa vissejä enteitä seuraavasta sodasta, josta jo voimme olla varmoja — ne ovat yhteisiä kaikille sodille. — Sen ensimäinen tunnusmerkki on se, että se, samaten kuin viimeinenkin sota, on oleva sotien lopettamissota. Se on ainainen sotahuuto, joka ei milloinkaan kulu loppuun — se ei näytä milloikaan kuluvan läpinäkyväksi. Ihmisillä on luontainen viha sotaa kohtaan. En voi käsittää olevan ketään, paitsi katujournalisteja, aseittenvalmistajia ja mielipuolia, joka voisi ihastua sotaan sodan takia. Ihmisiä on siis petettävä saadakseen heidät näkemään epämieluisessa sodassa olevan jonkun tarkoituksen, ja siinä sotahuuto astuukin esiin julistaen: „sodat lopettava sota." Se on vaikuttava sananparsi — niistä, jotka eivät näe sen läpi — ja niitä on miljoonia.

On ihmisiä jotka sanovat, että sodat ovat Jumalan lähettämiä. Mitä pikemmin he pääsevät erilleen jumalastaan, sitä parempi se on ihmiskunnalle. Sitten on olemassa *vanhurskas* sota. Vastustaja on aina raaka peto, jota on kohdeltava hullun koiran tai raivoavan tiikerin tavoin, hänen työnsä ovat aina hirmuisuuksia. Seuraavaan sotaan nähden voidaan olla varmoja yhdestä seikasta — se tullaan tappelemaan vanhurskauden puolesta. Sinulle tullaan kertomaan satojatuhansia valheita, jotka kaiken todennäköisyyden mukaan tulet kaikki uskomaan. Ne miehet, jotka miljoonittain tulevat uhraamaan elämänsä, ovat ne ainoat, jotka huomaavat, että ne „raakalaiset" heidän kohdatessaan toisensa eivät olleet läheskään sellaisia kuin miksi sanomalehdet olivat heitä kuvailleet.

Parhain keino, jolla voidaan estää seuraava sota, on sanoa „Ei," ja vannoutua ei ottamaan siihen osaa missään muodossa, jos maatamme yritetään johtaa sotaan. Sotakeino on osoittautunut joutavaksi kaikille muille paitsi siitä hyötyville.

A.W. Black. Lontoo, S. W.

Silminnäkijän kuvauksia Indiasta.

Niin etäälle kuin historian tiedot ulottuvat, on jokaisella aikakaudella ollut omat aatteelliset suuntansa ja virtauksensa. Eri suunnat, varsinkin mietiskelevät, ovat joko syystä tai toisesta muodostaneet itselleen erikoiset tyyssijansa, ja siten on syntynyt muhamettilaisten Mekka ja juutalaisten Jerusalem, katolilaisten Rooma ja hindujen Benares Ganges-joen rannalla.

Kullakin tuollaisella tyyssijalla eli jonkun maailmankatsomuksen pääpaikalla on ollut omat muodostumisen syynsä, ja niiden historiaan useimmissa tapauksiss liittyy joku uskonnollisissa merkeissä tapahtunut aseellinen välikohtauskin, kunnes paikka lopullisesti on joutunut ja jäänyt jonkun katsomuskunnan huostaan. On kuitenkin olemassa yksi sellainenkin paikka, joka tekee täydelli-

sen poikkeuksen kaikista muista, ja se on 7,352 jalkaa korkea Adam's Peak-huippu luonnonihanan ja rikkaan Ceylonin saaren eteläosassa. Sen suipossa kärjessä olevaa suunnatonta ihmisjalan jälkeä läheisesti muistuttavaa kuoppaa moslemin opin tunnustajat pitävät Aataminsa ja hindut pyhän Sivansa jalan painamana jälkenä, ja siitä syystä kumpainenkin suuri uskontokunta, kaiken kaikkiaan lähes puolet koko ihmiskunnasta, kunnioittavat sitä suunnilleen samoista syistä, eikä sen omistamisesta myöskään ole milloinkaan vuodatettu ihmisverta uskonnollisella pohjalla.

Nuo paikat ovat satoja miljoonia tunnustajia käsittävien uskokuntien pyhyyksiä, kaikkien ponnistusten korkeimpia päämääriä, ja niiden pelkkä näkeminenkin lupaa ikuista onnea kunnioittajilleen. Suuri on siis näiden ja meikäläisten katsantokantojen välinen ero ainakin käytännössä, vaikka niillä ainakin pitäisi olla suunnilleen samat päämäärät.

(Jatk.)

Kalle K. Auermaa.

Ihmisen usko.

Kaikki muuttuu, paitsi itse muutokset. Ihmisen sydän vaatii kuitenkin täydellisyyksiä — täydellisiä lakeja, täydellisiä totuuksia, lukemattomia dogmeja, virheettömiä johtajia, tahrattomia pyhiä, pelottomia ja nuhteettomia ritareita.

Tässä platonisiin ajatuksiin kiintymisessä on jotain liikuttavaa ja merkitsevää. Mitä karkeampi ja yksinkertaisempi hän on, sitä enemmän hän näkee, ja sitä loistavampi on hänen mielikuvituksensa vaatimus. Ja niin siis tässä maailman ikuisessa luoteessa ja vuoksessa hänen suurimmat mielenliikutuksensa ja harrastuksensa ovat keskittyneet iankaikkisen pysyväisyysihanteen ympärille, jota sanotaan Jumalaksi.

Israel Zangwill.

Tulevaisuutemme.

Muuan kuuluisa englantilainen tiedemies, Sir Oliver Lodge, mainitsi taannoin Oxfordissa pitämänsä puheen yhteydessä, että koko yhdeksännentoista vuosisadan ajan aina meidän päiviimme saakka olemme käsitelleet pääasiallisesti aineen maailmaa, mutta nyt on edessämme henkisen maailman löytäminen. Tieteilijät ja tieteisiin taipuvaiset ihmiset eivät sitä vielä hyväksy, mutta on olemassa merkkejä, jotka viittaavat siihen, että se aika, jolloin myöskin näitä kysymyksiä tehdään ja niihin vastataan, ei ole kovinkaan kaukana. Elääkö ihminen vielä kuolemansa jälkeenkin? Jos hän elää, ei nykyinen ihminen ole se korkein olento, josta olemme tietoisia. Jos tämä elämä ei ole muuta kuin pelkkä katkelma menneestä henkisestä olemassaolostamme, ja jos olemme toisen tason työntekijöitä, tulemme hiukan korkeammiksi olennoiksi, kuin mistä tähän asti olemme olleet tietoisia.

Emme ole rajoitetut eläimelliseen olemassaoloomme; tärkeät tapahtumat vievät meitä eteenpäin, kehitymme tullaksemme korkeamman asteen olennoiksi, ja kun kerran olemme astuneet rajan yli, haudan, tuon kuoleman portin, on kehityksemme rajaton. Meitä ympäröi järki joka taholta, ja avaruus on sitä täynnä. Se ei vaikuta millään tavalla aisteihimme. Emme tunne sitä sillä tavoin, mutta se tulee yhteyteen kanssamme; se ilmaantuu näköpiiriimme; me emme tule tuntemaan oloamme ikäväksi, eristetyksi, eroitetuksi, vaan meitä ympäröi todistajapilvet ja henkisen maailman auttajien seura, josta tähän saakka emme ole olleet tieteellisesti tietoisia.

C. D.

Äitiys.

Rva Emily Lutyens on sitä mieltä, että valtion olisi tunnustettava äitiys kutsumusperäiseksi ammatiksi, ja että siihen olisi varustauduttava. Tämä ratkaisisi talousjuhtana toimivan äidin probleemin, samaten myöskin teollisuudessa työskentelevän ja naimattoman äidin probleemin. Se uudistus on välttämätön, jos äitiys tahdotaan asettaa oikealle paikalleen nykyisessä sivistysmuodossa. Silloin äitiys tunnustetaan ammatiksi, valtiolle arvokkaaksi, ja siitä maksetaan sellaisena, ja kun siihen saakka on ehditty, tulee erikoisopetus muodostamaan osan keskikoulun ohjelmasta, ja äiti, joka hyväksyy korkean tehtävänsä, kykenee valtion kannatuksella suorittamaan sen kunnollisesti, mikäli kysymys koskee sen rahallista puolta.

Tavallisesti aina nousee melu siitä, että „ei ole rahaa". Valtio löytää aina rahaa tarpeitaan varten puolustaakseen itseään, kuten viimeinen sota on osoittanut, ja mikä on sen parempi puolustus kuin terveet ja voimakkaat lapset? Jos kansaa kalvaa taudit, nälkä ja tietämättömyys, on se suurempi vaara kuin mikään ulkonainen vihollinen. Kansallisuuskysymys, rodun laatu, käyttääkseni eugeenilaista sanontatapaa, ei riipu sallimuksesta, vaan se on jokaisen kansan itsensä ratkaistavissa oleva kysymys. Maailman äitien käsissä on tulevien vielä syntymättömien kansojen hyvinvointi.

X.

Kirkko ja valtio Meksikossa.

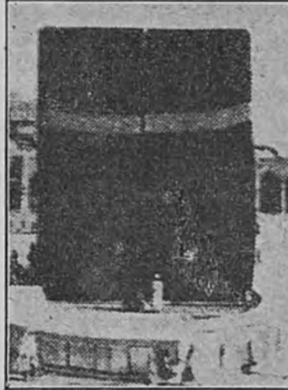
Mr. R. B. Cunninghame Graham on hiljattain lausunut Englannin sanomalehdissä ankaria arvosteluja nykyisestä Meksikon valtion ja kirkon välisestä kahnauksesta. *M. m.* hän painostaa latinalaisia ja anglosaksisia näkökantoja, joiden hän sanoo kauttaaltaan olevan toistensa vastaisia kirkon ja valtion välisissä kysymyksissä. Latinalaisten kansojen enemmistön käsityksen mukaan vapaamielinen, liberaali, merkitsee antikirkollista, kirkonvastaista. Sitä näkökantaa ei ymmärrä yksikään anglosaksilainen. Henrik Kahdeksannen ja Stuartien hallituskausien aikana Englannin kansa lopetti lyhyeen roomalaiskatolilaisen kirkon vaikutuksen. Heidän vihansa pappeja kohtaan ei merkinnyt vihaa itse uskontoa kohtaan, sillä he kunnioittivat kompromissia, sovittelua, niin silloin kuin nytkin. Kun muutamia vuosia sitten Barcelonassa sattuneen vallankumouksellisen liikkeen aikana kansanjoukko ensi työkseen ryntäsi luostareita vastaan ja poltti niitä, herätti se hämmästystä ja suuttumusta Englannissa niidenkin politikkojen keskuudessa, jotka sanovat itseään edistyneiksi. Jokainen kirkko on korjannut erehdyksiään, myöskin roomalaiskatolinen — suuri tunnustus, joka protestanttien on tehtävä. He eivät lakanneet ajattelemasta sitä, että papisto, ainakin Barcelonassa, välttyi verotukselta, ja muuttivat luostarit nauha-, makeis- ja likööritehtaiksi, ja mikä erikoista, he sekoittivat politiikkaan kirkon kirkkona.

Meksikon uusien kirkon väärinkäytöksiin tähtäävien lakien perussyynä todellisuudessa on tuo ikivanha kysymys kirkon maallisesta vallasta. Ei Geneven eikä Rooman kirkko, paitsi etäisessä menneisyydessä, ole pistänyt sormiaan poliittiseen piirakkaan. Mutta Meksikossa heti sen valtauksen jälkeen on kirkolla koko ajan ollut määräävä asema ja vaikutusvalta. Yleensä, mutta ei kuitenkaan aina, sen vaikutus on ollut hyväksi. Nykyään Rooman vanhollista ja taantumuksellista kirkkoa, joka sen lisäksi varsin suureksi osaksi on Espanjan ja Italian kuivien hedelmien ravitsema, pidetään Meksikossa ja myöskin muualla kaiken edistyksen vaarana. Missä sivistys on tendenssimaista, ja missä valtio on valtiossa, asettuen maansa lakien yläpuolelle, on sen lopettaminen ja Rooman vallan heikentäminen todellakin paikallaan.

Meksikon varakkaat ja vaikutusvaltaiset, kuten luonnollistakin, pitävät kirkkoa omistusoikeuksiensa suojamuurina, ja protesteeraavat visseistä syistä sitä vastaan, että siellä, missä hurskaat kristityt ovat jättäneet kirkon oman onnensa nojaan, sen on väistyttävä ikuisen kirkon tieltä. Epäilemättä se on jossain määrin epäoikeutettua ei-omistavia luokkia kohtaan, mutta kysymys onkin siitä, josko saavutettavissa oleva hyöty vastaa sitä

pahaa, mikä aiheutuu sen saavuttamisaikana. Meksikon presidentti kaikesta päättäen olettaa niin olevan. Jos se, mitä nyt on tekeillä, johtaa siihen, että kirkon suuret tulot käytetään sivistystarkoituksiin, hän epäilemättä on oikeassa. Meksikon asukkaista noin seitsemänkymmentä prosenttia on lukutaidottomia. Ei ole epäilystäkään siitä, että Rooman kirkko on tehnyt varsin vähän poistaakseen tuon kansan itsetajuntaa painavan epäkohdan.

A. C.

Kaaban kivi.

Mekka.

Mekka, Islamin kehto, ei ole minkään muun kaupungin kaltainen koko maailmassa. Se on kaupunki, johon islamilaiset uskovat itse Aatamin ensiksi rakentaneen Jumalan huoneen, ja johon Abraham rakensi Kaaban, josta Jumalan kirkkaus loisti taivaaseen ja maan päälle, ja jota mosleemien profeetan mukaan on pidettävä Jumalan kunnioittamiseen pyhitettynä paikkana.

Vaikka Kaaba, Jumalan huone — noin kolmekymmentäviisi jalkaa korkea kivirakennus pyhän moskean keskellä — ei olekaan säilynyt Islamin jumalattomien kuninkaitten hävityksiltä, kuitenkin vähintään seitsemännes koko ihmiskuntaa, kaikissa maissa ja ilmastoissa, on jo neljäntoista vuosisadan ajan kääntänyt kasvonsa kohti tuota pyhättöjensä pyhättöä viisi kertaa päivässä. Kautta koko historian miljoonat ja taas miljoonat mosleemit ovat kuolleet sen puolesta, ja miljoonat ja taas miljoonat ovat suudelleet tuota mustaa kiveä (luultavasti meteoori), joka on pystytetty tuon rakennuksen nurkkaan.

Kristitylle todellakin on suuri nautinto nähdä inhimillisten turhamaisuuden ympäröivän Kaabaa kaiken päivää ja yötä. Pyhiinvaeltajien jalat ovat kuluttaneet pyhättöjen pyhätön ympärillä olevat marmorilaakat sileiksi. Tavallisesti se on peitetty mustalla silkkiverholla, jota lännessä sanotaan matoksi, mutta joka nimitys ei kuitenkaan ilmaise peitteen oikeata laatua. Siihen on kudottu koraanin säkeitä. Peitteen yläosassa oleva islamin pyhän kirjan arabiankielinen kirjoitus on seuraavanlainen:

„Totisesti ihmiskunnan ensimäinen jumalanpalvelusta varten rakennettu huone on Mekassa, kaikille uskovaisille siunaukseksi ja johdatukseksi.”

Matto on Egyptin vuotuinen lahja, ja sen valmistavat Kairon naimattomat naiset. Heti kun uusi matto saapuu, vanha otetaan pois, leikataan pieniksi kappaleiksi ja myydään pyhiinvaeltajille pyhinä muistokappaleina, ja siten kertyneet rahat käytetään pyhätön kunnossapitämiseen.

W. A. D.

Lörpöttely.

Neiti Clara M. Godd suhtautuu lörpöttelyyn ankarasti, ja siinä hän käsittääkseni onkin oikeassa. Meidän on kerta kaikkiaan ymmärrettävä, hän sanoo, että jokainen lörpöttelee joko enemmän tai vähemmän, toivokaamme *vähemmän!* Poikkeuksen, kuten luonnollistakin, tekevät ainoastaan todella suuret miehet ja naiset, joita tässä maailmassa näyttää olevan ainoastaan muutamia harvoja. Lörpöttelijät ja skandaalimestarit — joita Helsingissäkin olen tavannut tusinoittain — hyökkäävät jokaisen kimppuun. Lähetän heidät tavallisesti aina jonnekin — arvatkaapas minne!

„Tämän, Mr. K., sanon teille ehdottomasti luottaen, nähkääs — sitä en sanoisi kenellekään muulle kuin teille, sillä tiedän, että olette ehdottomasti luotettava”. siihen tavallisesti vastaan: „Älkää Jumalan nimessä sanoko mitään siitä, sillä salaisuutta ei milloinkaan pidetä omana tietonaan, ja jos sanotte minulle jonkun salaisuuden, kerron sen jokaiselle, joka vaan vastaani tulee”. Se tavallisesti vaikuttaa toivomallani tavalla — salaisuus ei tule esille, ja minä poistun ajatellen mielessäni Hamletin tavoin: „Paljon kiitoksia tästä huojennuksesta”.

On pidettävä mielessään kolme eri tosiasiaa. Ensiksi, että jokaisesta lörpötellään, toiseksi, että kenenkään vaitioloon ei voi luottaa, ja kolmanneksi, että lörpöttely tavallisesti aina kulkeutuu sen ihmisen korviin, josta on lörpötelty.

Minkä takia yleensä lörpöttelemme? Sen takia, että elämä on yksitoikkoista, sanoo ehkä joku. Jos emme voi lukea „Juttutupaa” eli „Sheikin Intohimoista Rakkautta”, niin lörpötelkäämme silloin, sanoo nainen, sillä naiset tässä suhteessa ovat suurimpia syyllisiä. Siis jos hra A tai nti B ovat tehneet jotain sellaista, jota heidän ei olisi pitänyt tehdä, ja heissä ei ole mitään tervettä, kuten kirkot sanovat, tuntuu heidän tuomitsemisensa järkevältä ja arvokkaalta.

Ihmisen ominaisuuksien määrittelemisen otaksutaan edellyttävän täydellistä psykologian tuntemusta eli määrittelijän ihmeellistä intuitionia. Useimmat arvostelumme liikkuvat peitettyjen mielteittemme ja inhojemme puitteissa. Kateellisen naisen kieli on yleensä myrkyllisempi kuin kyykäärmeen.

Neiti Godd kehoittaa kaikkia naisia kysymään vakavasti itseltään: „Onko minun mielipiteeni todellakin siinä määrin oikea ja tärkeä, että sen ojentaminen kanssaihmiselle hänen oppaakseen on välttämätöntä?” Eikö se ole pahanpuhumista kanssaihmisistämme?

Platonin neuvo tietenkin pitää vielä paikkansa. — Jos ihmiset puhuvat sinusta pahaa, elä niin, että ei kukaan usko sitä.

K.

Uskonto nykyään.

Mitä Birminghamin piispa sanoo.

Birminghamin piispa, tri Barnes, saarnatessaan hiljattain Westminster Abbeyssa käsitteli kysymystä „Modernismin välttämättömyydestä”.

Hän sanoi, että elämme suunnattoman uskonnollisen sekaannuksen ja surkastuneisuuden aikakautta. Ne voimat, joiden vaikutukset kansojen ajatuksissa nyt ovat selvästi näkyvissä, ovat työskennelleet jo lähes vuosisadan ajan. Tieteellisten menetelmien riemuvoitto on yhdistetty raamatun arvostelijain johtopäätösten kanssa saattaakseen ihmiset epäilemään ei ainoastaan ensimäisen Mooseksen kirjan ensimäistä lukua, vaan koko Uuden Testamentin kertomuksia. Joskin hitaasti, mutta lisääntyvässä tahdissa se liike on tehnyt voittokulkuaan, kunnes on tultu siihen, että nyt on vaikea saada hyvin kasvatettuja lahjakkaita nuorukaisia valitsemaan pappisuran. Kirkoista eroamissuunta on ollut laajalle levinnyt. Heidän keskuudessaan ovat kukoistaneet eri muotoiset reaktionityypit, epätoivoisten menneisyyden tarkkailujen tuotteet. Maagillinen sakramentalismi, toinen adventismi ja spiritualismi ovat niiden olettamusten eri muotoja, joiden aika jo on ohi, ja jokainen niistä on uskonnollisen surkastumisen oire.

„Mitä voimme sitten odottaa tulevaisuudessa?" kysyi tuo oppinut piispa. „Omasta puolestani olen vakutuettu siitä, että emme voi kieltää niiden asiantuntijain johtopäätöksiä, jotka työskentelevät yksinkertaisella todelle antaumuksella. Sellainen menettely on samaa kuin saattaa uskonnollinen luottamus mahdottomaksi sietääkseen järkiperäistä tutkistelua. Ja vaikkapa asiantuntijain johtopäätökset ovat useammin todennäköisiä kuin varmoja, emme kuitenkaan voi rakentaa sellaisten olettamusten varaan, jotka aina tarvitsevat epäilemisen tarjoamaa suosiota." Nuorisomme parhaimmisto on kärsimättömästi luopunut puolustusasianajajan tehtävästä ja ilmeisestä taantumuksesta. Miespolvi sitten he epäilivät ensimäisen Mooseksen kirjan ensimäistä lukua, mutta nyt he eivät enää ole valmiit hyväksymään niin yksinkertaista sanomaa kuin apostolinen uskontunnustus on.

Joko uskonnollinen evolutioni tai uskonnollinen surkastuminen on selvästi edessämme. Millainen on uskonnollisen evolutionin tie? „Käsitykseni mukaan", sanoo tri Barnes, „se sisältyy sanoihin: 'Seuraa minua; antakaa kuolleitten haudata omat kuolleensa.' Meidän on luovuttava huolitelluista ja epätyydyttävistä yrityksistä puollustaa epäilyksenalaista tilaa." „Jeesuksen opetukset Jumalan luonteesta ja ihmisen velvollisuudesta ja kohtalosta olivat hohtavan kirkkaat." „Sikäli kuin ihmisen elämä on todellisuus, on olemassa jotain, joka vetää hänet Jeesuksen luo ja saattaa hänet huomaamaan, että Jumalan henkinen varmuus on pakottava auktoriteetti."

T. D.

Amerikkalaiset jumaluusopin ylioppilaat kieltävät militarismin.

Taannoin amerikkalaiset jumaluusopin ylioppilaat Illinoisissa pitämässään kokouksessa, jossa oli läsnä 900 ylioppilasta, edustaen kahtakymmentä eri uskonnollista järjestöä, tekivät seuraavan päätöslauselman:

1) Uskomme, että kirkkojen tehtävä ja velvollisuus on tuomita ja hyljätä sota, luopua kaikesta yhteydestä militarismin kanssa, eikä sallia käyttää itseään militaristisiin propagandatarkoituksiin.

2) Vaadimme kaikkien militarististen harjoituskurssien lopettamista päivä- ja uskonnollisista kouluista, korkeakouluista ja yliopistoista.

3) Panemme vastalauseen Washingtonin Kongressin tekemää ehdotusta vastaan pakollisen sotapalveluksen käytäntöön ottamisesta.

4) Vetoamme kirkkoihin, että ne suojelisivat ja takaisivat yksilöitten omantunnon oikeudet, silloinkin kun se kieltää ottamasta osaa sotaan.

5) Olemme sitä mieltä, että Yhdysvaltain olisi otettava toimivasti osaa kansainväliseen järjestöön, ryhtyä jäseneksi kansainliittoon, ratifioida sen pöytäkirja, ja ottaa osaa seuraavaan aseistariisumiskonferenssiin.

6) Lopuksi, vetoamme kirkkoihin, että ne jatkaisivat yleishyödyllistä apostolista työtään rauhan hyväksi.

Jos kaikki kristityt hyväksyisivät tämän kannan, olisi maailman rauha turvattu.

N.

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Canada, Port Arthur:
Korte, Erikc J., v.konsuli, 188, Lorne Street.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Helsinki, Santahamina:
Syrjä, Niilo, vääpeli, Ilmailukoulu.
Hyvinkää:
Masalin-Arvidsson, Anna, rouva.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kankaanpää:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lappeenranta:
Kaasinen, Anni, rouva, Kuninkaank. 6.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Mikkeli:
Leppänen, Anni, rouva.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Mynämäki:
Laine, A. J., ylioppilas.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtiiä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Rae, Anni, liikeapulainen, Läntinenk. 5.
Samstén, Katri, konttoristi, Sirkkalank. 42.
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Ilmestynyt:

„ISOISÄN TARINOITA

Suomen kilteille ja vallattomille pikkupojille ja tytöille sekä heidän äideilleen."

Kirjoittanut

G. E. O. KNIGHT
(Lontoo)
(IHMISEN päätoimittaja)

Suomentanut

KALLE K. AUERMAA

Kuvittanut

MARY HORSFALL

Hinta Smk. 15:—
(postivapaasti.)

Kustantanut

IHMINEN, Hakasalmenkatu 4, HELSINKI.

1926.

Helsinki, 1926. Oy. Gutenberg Ab. Kirjapaino.

N:o 11 (Uusi sarja) Marraskuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE. y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Heikki Peltola, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella:

G. E. O. Knight, Temppelikatu 12 as. 23, Helsinki,

ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava:

IHMISEN Konttori, Hakasalmenk. 4 B. 59, Helsinki.

IHMINEN ilmestyy kunkin kuun 25 p:nä.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 75: —, 1/2 v:lta 40: — ulkomailla 1/1 vuodelta Smk. 100: —, puolelta v:lta Smk 50: — postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttoriemme, Hakasalmenkatu 4 B. 59, Helsinki, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 11. (Uusi sarja) Marraskuu 1926. 4:s vuosik.

Yhden viisaan ihmisen ystävyys on parempi kuin monen narrin. — Demokritos.

Kulttuuri.

Viime vuosina on tullut tavaksi julkaista sanomalehdissä silloin tällöin kirjeitä, joissa ei ole kirjoittajan nimeä eikä osoitetta. Yhtenä esimerkkinä tästä huonosta tavasta tahdon mainita sen kirjeen, joka aivan äskettäin oli julkaistuna yhdessä Helsingin päivälehdistä. Olen saanut mainitun kirjeen tarkastettavakseni ja, tutkittuani sitä, huomannut ,että siitä puuttuvat kaikki perustelut. Siinä esitetyt seikat eivät ole todistettavasti tosia, ja koska ne ovat valheellisia, niin ei niiden kirjoittajilla ole ollut suoruutta, rehellisyyttä ja moraalista uskallusta panna nimeään epistolansa alle.

Mutta tästä huolimatta ovat heidän nimensä helsinkiläisille tunnettuja. Kirjoituksen laatijat eivät kuulu parempiin seurapiireihin ja heidän mielipiteillään ei ole pienintäkään arvoa. Huomautan tästä siksi, että kirjeen ilmestyminen sanomalehtiin on luettava kokonaan minun omien maanmiesteni ansioksi, ja minä olen pahoillani siitä vaikutelmasta, minkä sen ilmestyminen on saanut aikaan. Olen ottanut viime IHMISESSÄ olleen kirjoitukseni KULTTUURI omalle vastuulleni ja pahoittelen syvästi, että olen sillä tuottanut tarpeetonta huolta ja vaivaa lukuisille ystävilleni Suomessa. Mutta tahdon sanoa, että kirjoitus oli tarkoitettu sävyltään ystävälliseksi eikä sen alkuperäinen sisältö ollut sama kuin painettuna ilmestyessä. En kuitenkaan moiti tästä suomentajaa, vaan on sen ilmestyminen katsottava minun syykseni. Täkäläisessä englantilaisessa siirtokunnassa on muutamia harvoja jäseniä, joissa on ilmennyt huligaanihenkeä, ja minä syytän heitä, ja ainoastaan heitä, siitä hämmennyksestä, mikä kirjoitukseni johdosta on syntynyt.

G. E. O. K.

VIERASPIDOT.

(Gästabudet.)

Kirjoittanut prinssi Wilhelm.

On helppo valhe viertää
ja kaunis sanavuo,
on helppo esteet kiertää
rikkaiden pöydän luo

ja juhlavieras peittää
imeliin lauseisiin
ja korusanat heittää
onttoihin puheisiin.

Vaan jos lyöt nyrkin pöytään
ja puhut kuin mieles on,
sanat karkeimmat, mitä löytään,
sinä sinkoat joukkohon,

niin hiljaiseksi käy talo
ja vieraat kiirettä saa.
Yks ainut itkevä valo
vain sinulle lepattaa.

„Ihmiselle" suomentanut Henry Flinck

Browning.

Ei yksikään englantilainen runoilija ole puhunut vaikuttavammin kuin Browning siveellisyyden ja uskonnon painavammista asioista tai vakavammin koittanut selvittää vaikeuksia, jotka nousevat koettaessamme tunkeutua niiden äärimmäisiin syihin. Hänen runoilemistapansa on mielestäni perusteellisesti eroava kaikkien suurimpien runoilijoidemme esittämistavasta. Hän usein näytästää innoittuneen puhumaan enemmän henkisen vakaumuksensa pakosta kuin runollisen herkkyyden taidokkaasta kiihoituksesta. Hänen vakuutuksensa iskivät tulta, ja totuus tuli kauneudeksi hänelle, ei kauneus totuudeksi, kuten Keats'ille tai Shelleylle. Häneen vaikuttavat aatteet mieluummin kuin ylevät mielenliikkeet. Hänen runoelmainsa loppumattoman moninaisuuden taustalla on pysyväisiä periaatteita, ja vaikka hän on näille antanut ilmaisun tunteen tietä, on hän pidellyt niitä kaikin järkensä apukeinoin.

Vaikkakin hänen työnsä on intuitivinen ja aistimuksellinen, tekee se muotoonsa nähden selvän järjestelmän vaikutuksen. Se on ihmisen elämän ja tarkoituksen näkökanta, jossa saattaa pysyä, ei ainoastaan runoilun intohimoisen mielentilan kestäessä, vaan arvostelun ja epäilyksenkin edessä. Hän pysyy lujana uskossaan. Hän on antanut meille jotain enempää kuin sisänäkemyksellisiä välähdyksiä ihmisen luonteen salaisuuksista. Läpi elämänsä piti hän korkealla myönteisen maailmankatsomuksen vakaata valoa ja sen kautta valoi uutta elinvoimaa englantilaiseen siveysopilliseen ajatteluun. Senvuoksi ei tämä, kun on hänestä puhe, ole merkityksetön kysymys, vaan meidän on melkein pakko ratkaista, tuleeko meidän pitää hänen siveysopillista järjestelmäänsä ja innoittavaa myönteisuskoaan täysipitoisina totuuksina, vai pitääkö meidän katsoa ne vaan uskonnollisen runoilijan itsekohtaisiksi mielipiteiksi. Ovatko ne voimakkaan mielikuvituksen luomuksia, eikä mitään enempää? Antavatko ne ihmisrinnassa niin kukistumattomina nouseville toiveille ja pyrkimyksille mitään parempaa kuin näennäisen arvon, joka osoittaa ne erheellisiksi samassa, kun arvostelevan tiedustelun kylmä valo kohdistetaan niihin?

Tämän hänen työnsä yhteyden ansioksi tahtoisin lukea pääasiallisesti sen syvän vaikutuksen, minkä tekee hänen siveellisyyden ja uskonnon käsittelynsä. Ja tämä yhteys vapauttaa minut luullakseni sovittaessani Browningin elämänkatsomukseen arvostelumenetelmiä, jotka eivät olisi paikallaan kehenkään muuhun englantilaiseen runoilijaan nähden. Eräs hänen ainutlaatuisia ominaisuuksiansa on, johon jo viitattiin, että hän on koettanut antaa meille täydellisen ja järjellisen käsityksen ihmisen siveellisestä luonnosta ja hänen suhteestaan maailmaan — on koettanut todenteolla luoda elämänfilosofian. Häneen nähden, ei ilman vääryyttä, on totta, mutta vähemmin väärin kuin kehenkään muuhun runoilijaan nähden, saatamme sivuuttaa hänen ajatuksensa taiteellisen menetelmän ja korostaa vaan sen sisältöä. Hänellä on oikeus saada paikka filosofien joukossa, kuten Platolla on oikeus paikkaan runoilijoiden joukkossa. Hänen opetuksessaan on punnittua totisuutta ja järjestelmällistä lujuutta. Hän pyrkii todella luomaan ihanteellisuuden, ja tällä ihanteellisuudella, kuten Kantin ja Fichten, on lopullinen perustuksensa siveellisessä tietoisuudessa.

H. J.

LUONNOTTOMUUDEN ALTTARI.

On aikoja alttari tehty,
siro, hohtava, hienoinen.
Sen äärehen rientävi kansat
hymyhuulin ja kilpaillen.

Elon, luonnon ja onnenkin vaatii
tämä alttari uhrikseen.
Valeluontoa palkaksi antaa,
valetaidetta orjilleen.

Jos rohkea joukkohon astuu
sekä moittia uskaltaa,
ivahuuto ja uhkaus kaikuu,
ja se rohkea tuomion saa.

Vilppu Koskimies.

Mars.

Kaksisataa kaksikymmentäkuusi miljonaa kilometriä auringosta on Mars planeetta kiertäen rataa sen piirin ulkopuolella, jota maa vuosittain kulkee saman keskipisteen ympärillä.

Kuukausi sitten oli planeetta vähemmän kuin sata miljoonaa kilometriä maasta, hyvin sopivassa asennossa havaintojen tekoa varten. Eräs englantilainen herrasmies, joka uskoi lujasti Marsin olevan asuttu maailma, meni erääseen postitoimistoon Lontoossa ja antoi sähkösanoman, joka oli osoitettu ,,Planeetta Marsin asukkaille, aurinkokuntaan, näkyväiseen maailmankaikkeuteen." Postitoimisto otti vastaan sanoman ja lähetti sen ,,langattomalla" läpi avaruuden. Se maksoi shillingin, kuusi pensiä sanalta ja kuului näin: *Opesti nipitia secomba*. Koska ei ole tullut mitään vastausta, saattaa pitää varmana, että marsilaiset eivät ole sitä ymmärtäneet!

Vastauksetta jäämistä ei tarvitse liiaksi panna sydämelleen. Kuitenkaan sillä, joka on arka planeettansa maineesta ei olisi nyt edullisin hetki uuden taivaallisen tuttavuuden tekemiselle Totta puhuen olemme hiukan kalttokenkäisiä, nukkavieruja ja pörröpäisiä viimeisten kahdentoista vuoden tapahtumien jälkeen, emmekä aivan rakastettavimmalla tuulellammekaan. Voimme olla maailmankaikkeuden kulkureita, ja mahdollisesti on Mars katsellessaan meitä jollain suurella kaukoputkellaan alentuvaisesti havainnut meidän järjestämättömän asumme ja hillitsemättömän käytöksemme eikä ole ollut tietääkseen meidän sähkösanomastamme, sanonut vaan lyhyesti: ,,Ei kiitos, ei tänään. Te ette ole senlaatuista väkeä, joiden kanssa me tahdomme olla minkäänlaisissa tekemisissä."

Tietääkseni ei voida ansaita rahaa puhumalla Marsiin, vaikka sodanjumala olisikin halukas vaihtamaan tervehdyksiä. Mutta ihmeellistä kyllä, se, joka ensimäisenä keskustelee jonakuna koreana iltapäivänä Venuksen, Merkuriuksen tai Jupiterin kanssa, saapi omakseen sadantuhannen Ranskan frangin suuruisen summan, joka nyt on Ranskan opiston hallussa. Sen määräsi kolmekymmentä vuotta sitten eräs rouva sille, joka saisi aikaan yhteyden ,,jonkun planeetan kanssa paitsi Marsin." Miksi tämä rajoitus, en voi sanoa, ehkä rouva piti Marsia liian helppona. Tai saattoi hän olla rauhanystävä.

Minulla on kerrottavana juttu Marsista — henkilökohtainen tapahtuma — ja tässä se on. Koska se on tosi juttu, on se sitä kiintoisampi.

Näytästää tuskin olevan kahtatoista vuotta siitä, kun tein pyhiinvaellusmatkan Mars planeettaan, niihin aikoihin, jolloin se tulee lähimmä maa äitiä. Olin joutunut vangiksi Itävallan Puolassa.

Muutamana noista levottomista öistä neljän seinän sisällä, jolloin uni voitti kaiken ympärilläni, onnistuin toimittamaan itseni maailmaan, josta hyvätapaisimmat Kuninkaallisen Tähtitieteellisen Seuran jäsenistä ovat yhtä mieltä, että siellä asuu järjellisiä olentoja, ei kuitenkaan välttämättä ihmisten kaltaisia.

Kuten saatatte kuvitella, oli tosi nautinto päästä irti maasta ja onnettomuustovereistani niissä hirveissä olosuhteissa, jotka sittemmin ilmenivät. Galitsian olivat ottaneet haltuunsa Venäjän joukot. Tarnopol ja useita muita kaupunkeja oli joutunut moskovalaisten valtaan. Itävallan sotilasviranomaiset sijoittivat paraikaa suuria sotilasjoukkoja Lembergin ympärille, jossa kaupungissa olin teljettynä sen julmaan, pahaenteiseen rangaistusvankilaan. Minut oli tuotu Lembergiin edellisenä päivänä sotaoikeuden tuomittavaksi vietettyäni vangitsemiseni jälkeisen yön Stanislaun vankilassa.

Minut oli asetettu tuomittujen koppiin Lembergin vankilassa. Pian saisin jakaa sen kahden toisen tuomitun kanssa, mutta se on toinen juttu. Noin klo 11 vaiheilla illalla elokuun 17 p:nä 1914 tapahtui se, mitä aijon kertoa. Johtuiko todella uudesta ympäristöstäni tai oudosta karkeasta vankilaruuastani, en tiedä, mutta vaivuin uneen ja loppumattomaksi hämmästykseksení havaitsin itseni siirretyksi Keisarikanavalle Marsiin. Tämän järven rannalla seisoi vääräsäärinen mies raamattu toisessa ja pyssy toisessa kädessä. Hän puhui minulle alasaksaa, josta suuri englanninkieli, kuten tiedätte, on murre. Hän näytti kylläkin sävyisältä vanhalta herrasmieheltä ja oli nimeltään Dunk-Wunk tai Wunk-Dunk, en muista kumpi.

Kutsuin häntä mr. tai herra Schwartziksi. Kahdeksansataa kesäänsä ei näyttänyt pai-

navan paljon häntä, joka johtui siitä seikasta, kuten hän ilmoitti minulle myöhemmin, että hänen vanhempansa oli neuvottu hänen nuorena ollessaan leikkaamaan hänen kilpirauhasensa ja panemaan hyenan kilpirauhanen sijalle. Hän kysyi suoraan minun ammattiani. Kerroin hänelle, että olin maasta, jossa asukkaat riitelivät keskenään ja ratkaisivat riitansa hyvin heidän uskonnollisiin vakaumuksiinsa ja taloudelliseen politiikkaansa sopeutuvalla tavalla.

Marsilainen sanoi ääneen nauraen:

„Istu, poikani, kerron sinulle kaskun".

Ja tämän hän kertoi minulle.

„Kun jumalat loivat taivaat ja planeetta Marsin, tekivät he sen mahdollisimman parhaista vaikuttimista. Mutta monta vuotta sitten, jolloin teidän planeettanne oli tyhjänä ihmisistä, kävi ilmi, että suuri määrä maailmoja avaruudessa oli kansoitettu monenmoisilla vastenmielisillä aineksilla ja niiden lukumäärä kasvoi sellaiseen laajuuteen, että pidettiin suotavana kutsua kokoon jumalien yleinen kokous keskustelemaan asiasta ja päättämään viisaimmasta menetelmästä sietämättömän pahennuksen lopettamiseksi. Niin aikojen kuluessa tapahtui, että kaikki maailmankaikkeuden jumalat ja jumalattaret kokoontuivat planeetta Marsille keskustelemaan tästä elinkysymyksestä ja keksimään keinoja pahan torjumiseksi. Kokousta johti Wum-Wum, jonka oikean silmän viittaus riitti hävittämään joukot ja pyyhkäisemään olemattomiin niinhyvin maailmat kuin ihmisetkin. Hänelle oli suuresti kunnioittaen huomautettu, että monien hänen luomiensa maailmoiden kirjaimellisena rasituksena oli olennot, jotka alinomaa sotivat keskenään ja tappoivat toisiaan ja ryöstivät maata ja omaisuutta syyttämiltä naapureiltaan."

„Pyydän anteeksi", keskeytin, mutta kuka on tarkalleen Wum-Wum?"

„Oi, näen, että olet pakana, poikaseni. Tahdotko sanoa, ettet rakasta, ettet palvele Wum-Wumia?"

„Suoraan sanoen, vanha veli, en ole koskaan kuullut hänestä ennen. Mutta jatkakaa kertomustanne, olen pelkkänä korvana".

„Et milloinkaan kuullut Wum-Wumista? Ymmärrän nyt, miksi on niin paljon kurjuutta planeetallanne. Teillä ei ole jumalaa, jota palvelisitte. Kun olette saaneet jumalan sellaisen kuin Wum-Wumin, ette koskaan taistele ja tapa toisianne enää. Salli minun jatkaa, rakas ystäväni. Wum-Wum, joka oli luonut nämä ihmiset, ei halunnut hävittää heitä. Hän ei itse asiassa tahtonut kuulla siitä. Hän oli kyllin jalomielinen myöntämään, että nuo ihmiset, joiden suhteen oli valitus tehty, edustivat todella huonoimpia aineksia hänen ihmeellisessä luomakunnassaan, ja että hän oli vallan unohtanut välttämättömän viimeistelyn ensimäisestä parista, väsynyt kun oli kuuden päivän luomistyöstä ja vaipui uneen seitsemäntenä, jona aikana mies ja nainen olivat päässeet hänen käsistään ja joutuneet eksyksiin. Pitkän väittelyn jälkeen päätti yleinen kokous Wum-Wumin täydellä suostumuksella panna käytäntöön mitä viisaimman toimenpiteen. Maailmat tuli vapauttaa kaikista vastenmielisistä ja ne tuli tuomita maanpakoon. Sitten nousi kysymys — minne? Siihen aikaan suuresti vähennettiin maailmoita eikä Wum-Wumia haluttanut luoda eri paikkaa heille. Se olisi sysännyt aurinkojärjestelmän koneiston pois sijoiltaan, hän sanoi. Fu-muck-shi, Wum-Wumin vanhin poika huomautti suurelle isälleen, että maa oli ainoa sopiva paikka maailmankaikkeudessa. Sanan parhaimmassa merkityksessä oli se 'vuokrattavana'. Päätetty karkoittamispaikka oli siis maa, sinun asuinpaikkasi, poikaseni. Aikaa myöten maailmankaikkeuden hylyt työnnettiin sinun asuinpaikkaasi, ja tämän todistukseksi ei sinun tarvitse muuta kuin katsella ympärillesi palattuasi sinne. Amu Harlowin, Wum-Wumin äitipuolen ehdotus, että maata tästälähin pidettäisiin aurinkokunnan suurena hulluinhuoneena, hyväksyttiin yksimielisesti."

Sanottuaan kaikki hän tyrkkäsi minut Keisarinkanavaan ja minä heräsin.

G. E. O. K.

Ajatelma.

Mittaa omat voimasi toisten voimilla, vertaa omia harrastuksiasi toisten harrastuksiin; koeta ymmärtää sitä, miltä näytät muista ihmisistä, ja miltä muut näyttävät sinusta.

Ruskin.

AJAN MERKKEJÄ.

„*Ihmiselle*" kirj. *Pertti Uotila.*

Järähti jo jäinen jänkä,
Vavahteli Suomen manner
Tuolla pitkin Pohjanmaata,
Lapin raukoilla rajoilla
Niinkuin etelällä ennen
Tulivuorten vieremillä,
Vaskivaarojen kupeilla,
Keon laavaisen laella
Kuului pauhu palkehitten
Sepon suuresta pojasta,
Hiiden hiili-onkalosta. —
Varoitteli Väinö meitä
Karttamahan turman teitä,
Polkuja poikien pahojen,
Juntuja jumalatonten,
Ottamahan ojennusta,
Tapoihimme tasoitusta
Anelemaan armahdusta,
Ettei laskis lonka musta,
Sankia saloille Suomen;
Nousis maan alta matoset,
Rupikonnat ruokottomat,
Kärmehet kulon alaiset
Vihamielin viljoihimme,
Kademielin karjoihimme,
Myrkkykielin kirjoihimme
Myrkyttämään miesten mieltä,
Polttamaan povia urosten,
Miesten mieltä, naisten kieltä,
Lasten leikki-tantereita —
Sortamahan sankareita
Päälle mustien murien
Alle aaltojen kovien
Sulihin suovesihin,
Heiluvihin hettehisin
Pahansuopien iloksi,
Kunnotonten kunniaksi,
Riemuksi ruokottomien,
Surmaksi sukumme suuren,
Langeta lajimme laajan,
Kaiken kansamme menoksi.
Tuosta turvaile Jumala,
Varjele vakainen Luoja!

Runoilijat taisteilijoina.

Moni yhä luulee, että runoilijat ovat lempeitä. Mutta harvoja esimerkkejä lukuunottamatta ovat suurimmat runoilijat tilaisuuden sattuessa osoittaneet olevansa kaikkea muuta kuin hellämielisiä. Byron oli ennen muuta toiminnan mies ja otti osaa Kreikan vapautusssotaan. Ei kukaan ole ollut peljättävämpi kuin Shelley kiivastuksissaan. Campbellkin saattoi tulla epämiellyttäväksi, jos häntä ymmärrettiin väärin.

Southey kertoo huvittavan jutun Campbellista, miten tämä joutui tappeluun erään kauppiaan kanssa Lontoossa. Kertomuksesta käy ilmi, että nämä molemmat runoilijat eräänä päivänä yhdessä kävellessään kohtasivat erään kerjäläisen, jolla oli sairas lapsi sylissään. Campbell'illa ei ollut puntaa pienempää rahaa, ja kun hän katsoi velvollisuudekseen auttaa, meni hän kauppaan rahaa vaihtamaan.

Sattui, että juuri sillä hetkellä oli kauppias estetty, ja Campbellin vaatiessa, että hänen asiansa toimitettaisiin heti paikalla, syntyi sanavaihto.

Siinä silmänräpäyksessä hyppäsi isäntä myyntipöydän yli ja tarttui Campbellin kaulukseen sanoen hänelle, että hän heittäisi hänet ulos ja että hän uskoi hänen tulleen jossain epärehellisessä tarkoituksessa. Aika mellakka syntyi. Campbell huusi: „Vaadin kaksintaisteluun." „Ettekö lähde pois minun puodistani?" sanoi kauppias. „En, ennenkuin olette pyytänyt anteeksi," tiuskasi runoilija.

Poliisi ilmestyi, mutta Campbell oli silloin

niin silmittömästi suuttunut, ettei saattanut lausua sanaakaan. Kun runoilija lopulta tunnettiin, järjestettiin asiat kaikessa ystävyydessä, ja kohtaus päättyi siten, että Campbell pudisti kauppiaan kättä pitkään ja voimakkaasti sanoen: „Hyvä veli, en ole ollenkaan suuttunut.”

Runoilija lähti kaupasta ja oli sillä välin unohtanut kerjäläisnaisen.

A. B. W.

SFINKSI.

Ma makaan äänetönnä erämaassa,
ja myrskytuulet pieksää kasvojani.
Ei tekijääni ole tiennyt kukaan,
ei kukaan tunne ajatuksiani.

On tähdet ammoin kuolleet taivahalla,
ne ontoin silmin kiertää ratojansa.
Miespolvet vaipuu, ihmisijät haipuu
ja kansan jälkeen nousee uusi kansa.

Tuo kasvoilleni myrskytuulet hiekkaa,
ja myrskysateet pesevät ne jälleen.
Mun edessäni suvun jälkeen suku
on hapuellut hautaa ikävälleen.

Jo muinoin maailma, kun se oli nuori,
mun ihmetteli suurta vanhuuttani.
Nyt on se itse väsynyt ja vanha,
vaan vieläkään ei tunne kasvojani.

Hän myös, mi maailman keskipäivän
aikaan
löi kaikki kansat alle valtikkansa,
hän istui iltakauden vierelläni
ja ponnisteli turhaan aivojansa.

Nyt maa on vanha; — vanha
ihmissuku,
se vaipuu kohta tyhjyytehen jälleen.
Jo tähdet ovat kuolleet; — sfinksi
yksin
jää yöhön hymyilemään tekijälleen.

„Ihmiselle“ kirjoittanut M i k a W a l t a r i

Silminnäkijän kuvauksia Indiasta,

(Jatk.)

Hindumaailman koskemattomuuden ja kaikkeuden keskustana on siis ikivanha Benares lukemattomine temppeleineen. Milloin sen perusta on laskettu, milloin se on saanut nykyisen nimensä, ja milloin se on joutunut huomattavammaksi hiudulaisuuden tyyssijaksi, ei varmuudella tiedetä ainakaan toistaiseksi. Merkit viittaavat siihen, että aikojen kuluessa Benares on rakennettu uudelleen — lähemmä Ganges-virtaa — ja että se aikaisemmin on tunnettu Varansi- ja sittemmin Kasi-nimisenä paikkana. Hindujen uskonnon historiaan arvellaan liittyneen Kas Radzjan toimesta noin v. 1200 e. Kr. Muutaman kiinalaisen uskonnollisen suurmiehen, Hsuan Tsangin kertomusten mukaan Benareksessa oli jo seitsemännellä vuosisadalla 30 buddhalaisluostaria ja noin 3,000 munkkia.

Aikojen vierähdellessä Benares on muodostunut hindujen tärkeimmäksi pyhätöksi, ja he vyöryvät vuosittain kautta koko Indian valtavina joukkoina pyhään Benarekseensa puhdistuakseen siellä vuosien varsille tekemistään hairahduksista peseytymällä Ganges-joen autuuttavissa liejuissa.

Missä ikinä hindulaisuutta julistetaankin, siellä myöskin huokuu syvä kunnioitus tuota Ganges-joen pyhättöä kohtaan, ja Benares on se hindumaailman paikka, johon liittyy heidän korkein kaikkeuskäsitteensä. Siellä

asuminen takaa ehdottoman pelastuksen oikean opin tunnustajille, antaapa vielä toivon tulevaisesta elämästä siellä kuolevalle muukalaisellekin, jos se nimittäin tapahtuu noin 50 engl. peninkulmaa pitkän Pantshkos-tien tekemän ympyrän sisäpuolella.

Ei siis ihme, jos jokaista sen opin tunnustajaa kannustaakin yksi ja sama sammumaton toivo — toivo saada edes nähdä pyhä Benares, peseytyä puhtaaksi sen liejuisissa vesissä, ja jos suinkin mahdollista — vapautua siellä maallisen ruumiinsa saastaisesta taakasta. Aikojen vieriessä tuhannet ja taas tuhannet varakkaatkin hindut ovat rientäneet Benarekseen asuakseen ja kuollakseen siellä, ja siten, koska Benarekselle ei mikään maailmassa ole kyllin hyvää ja arvokasta, on sinne kohonnut upea palatsi ja loistotemppeli toisensa vierelle, joista huomatuimmat ovat Aurangzebin ja Bishewarin temppelit. Kerjääminen on sekä luvallista että luonnollista, itsensä kiduttaminen on suuri uskonnollinen hyve, ja kärsivien ja puutteessa olevien auttaminen on jalo asia, jota varsinkin varakkaat ahkeroivat, ja niin on Beraksesta vähitellen muodostunut koko Indian raha- ja temppelirikkain kaupunki, joka myöskin tunnetaan nimellä 'tuhannen temppelin kaupunki', vaikka niitä itse asiassa lasketaan siellä olevan yli puolentoista tuhannen, ja sen asukasluku käsittänee nykyään neljänneksen kolmattasataa tuhatta, pääasiallisesti hinduja.

*

Olipa mietiskelyjen laita miten tahansa, ja olkoonpa eroitus hindujen ja muiden uskontoaan kohtaan osoittaman kunnioituksen välinen eroitus miten suuri tahansa, näyttää sittenkin yhteistä olevan se, että aineellisuus, maalliset mukavuudet ja niiden tavoitteluhalu noudattaa omia siekailemattomia lakejaan itse pyhässä Benareksessakin. Varakkaammat ovat näet rahojensa voimalla vallanneet parhaat joenrannikkopaikat ja pystyttäneen upeimmat palatsit, temppelit ja ghatit eli rantakylpylät, ja vähempivaraiset ovat saaneet tyytyä vaatimattomiin ja etäämpänä virrasta oleviin hökkeleihin, jokeen pystytettyihin bambuportaisiin ja luonnon tarjoamiin Ganges-virran vesiin.

Sellainen se näyttää siis olevan luonnon laki itse mystillisessä Indiassakin — kovakourainen ja säälimätön heikompia, mutta suosiva ja mukautuva vahvempia kohtaan.

Jos Benares aikojen kuluessa on keräillyt satojen miljoonien ruupien arvoiset rikkaudet temppeleihinsä ja palatseihinsa, niin ei itse Ganges-jokikaan näytä jääneen kokonaan osattomaksi siitä kultasateesta. Se on näet niellyt liejuihinsa tusinoittain parhaita ranta-ghateja ja vanhempia temppeleitä, joista muutamat ovat sortuneet suinpäin virtaan vajoten jäljettömiin, ja kymmeniä toisia on luisumassa samanlaisen kohtalon omaksi.

Ganges on siis suuri omaisuuksien hävittäjä yhä vieläkin, vaatien sen ohella tuhansia ihmishenkiäkin vuosittain, mutta sillekään ihminen ei voi mitään. Hindun näkökulmasta katsoen Ganges on koskematon, ja sen tuottamia suurimpiakin tuhoja ei ihminen ole kelvollinen arvostelemaan — se olisi napisemista ja anteeksiantamatonta pyhyyden loukkausta. —

Kun tottumaton paatunut muukalainen näkee uppoamaisillaan olevan miljoonatemppelin ja sen katolla kymmeniä nälällä itseään kiduttavia, rautanaulapenkillä istuskelevia ja loppumattomiin mietiskelyihin vajottautuneita ihmisiä, pyrkii hänessä väkisinkin nousemaan ajatus kaiken näkemänsä auttamattomasta tarpeettomuudesta ja nurinkurisuudesta. Aineen yltäkylläisyydestä nauttiva länsimaalainen ei näet hevillä kykene käsittämään, mitä hyötyä ihmiselle on siitä, että joku istuskelee vuosikausia puhumatta kenellekään halaistua sanaa, tai pitää käsiään yli kierrettynä niin kauan, että kynnet kasvaessaan tunkeutuvat ihon läpi, eikä hänen käsiään voida suoristaa ilman lääkeopillista käsittelyä, tai kärsiä nälkää kunnes nääntyy vehnän ja riisin ääreen. Katsantokantoja on monenmoisia, ja uskonsa kutakin auttakoon, vaikkapa menettelytavat näyttäisivätkin oudoksuttavilta.

*

Kirjoittaa tai puhua Indiasta mainitsematta edes jotain sen ikivanhasta kastijärjestelmästä, on yhtä mahdotonta kuin esitellä esim. Benareksen nähtävyyksiä kertomatta jotain sen loistotemppeleistä ja pyhistä kylpylöistä.

Kasti on Indian käsittämätön salaisuus, naisen kirous ja koko indialaisen elämän painostavin taakka. Se on taakka siksi että se tunnustaa ainoastaan perinnöllisyyden ja lajittelee ihmisten arkiset tehtävätkin perin-

nöllisyyden mukaan, antamatta sen enempää määräämisvaltaa luontaisille ihmisen taipumuksille, tilanteille ja mieliteoille.

Jokainen Kalkutassa, Colombossa, Bombayssa ja muissa Indian kaupungeissa oleskeleva tulee useinkin kiinnittäneeksi huomionsa pienessä myymälässään arvokkaana häärivän kauppiaan ja ulkoasultaan raihnaiselta näyttävän sanomalehdenmyyjän otsassa olevien riviin maaliviiruihin ja miettineeksi, mitä ne oikeastaan tarkoittavat. Jos noitten maaliviirujen syviä syntyjä tiedustelee heiltä itseltään, saa vastaukseksi tavallisesti yliolkaisen myhäyksen, ja jos kääntyy jonkun paikalle osuneen valkonahkaisen lähimmäisensä puoleen, selittää hän ne kastimerkeiksi, ja kysyjän on poistuttava kutakuinkin yhtä viisaana kuin hän oli saapuessaankin. Kauppiaan kasti on ollut jo vuosisatoja, kenties tuhansiakin, samana perinnöllisenä kastina, ja tulee sellaisena pysymäänkin, mutta miksi, sitä ei itse hindukaan kykene sen paremmin selittämään.

Joka tapauksessa kasti näyttää olevan ankarasti perintönä kulkeva ammattijakoon perustava käsite, ja poispääsymahdollisuuksia ei ainakaan oikeauskoisten käsitysten mukaan ole olemassakaan, ja rahalla ja rikkauksilla ei sen kanssa ole mitään tekemistä. Olkoonpa joku alemman kastin mies miten arvokas ja kunnioitettava kanssaihminen tahansa, on hänen kuitenkin nöyrästi astuttava syrjään keppikerjäiläisenä laahustelevan ylempään kastiin kuuluvan ryysyläisen tieltä. Pelkkä koskettaminenkin saattaa näet saastuttaa tuon ryysyisen ylimyksen, ja puhdistuminen sellaisesta saastasta on sekä vaivaloista että kallista.

Kukapa meistä lännen paatuneista porvareista ja kaikkinaisen tasa-arvoisuuden ainaisista tavoittelijoista osaisi edes kuvitellakaan, että mäkitupalaisen sytyttämästä tulesta tuprahtava savu saastuttaisi esim. pitäjän pastorin ruokakeitokset siinä määrin, että ruoka on heitettävä pois ja keittokojeet puhdistettava perinpohjin. Hindulainen keittäjä valmistaa kyllä ruuan herralleen ja mestarilleen, mutta pitää ehdottomasti sopimattomana koskettaa hänen palkanmaksajansa käyttämiä pöytäkapineita. Siis toinen keittää ja toinen asettaa sen herransa eteen pöydälle, ja kolmas korjaa käytetyt astiat, ja vasta neljäs pesee ne. Myöskin kuskilla täytyy olla alempaan kastiin kuuluva apuri, sillä ajoneuvojen puhdistaminen ei enää sovi hänen arvolleen. Myöskin euroopalaisen talonrouvan on hankittava muualta miehet kantamaan sisään hänen kaupasta ostamansa istumasohva, olkoonpa se miten köykäinen tahansa. Sellainen työ ei näet sovi ylempään säätyluokkaan kuuluvalle lattianlakaisijalle.

Moni ehkä ajattelee, että viisaintahan olisi ratkaista tuollainen pulma omalla tavallaan — asettaa astianpesijä keittäjän paikalle ja tehdä autonpuhdistajasta kuljettaja. Helposti sanottu, mutta sen toteuttaminen on kokonaan toinen asia, sillä kuskina syntyneen on pysyttävä kuskina ja apulaisen apulaisena, tahtoi tai ei. Länsimaalainen ei näe mitään eroa näiden ihmisten välillä — paitsi otsaan vedettyjä maaliviiruja ja brahmiinin kaulaansa sitomaa kolmisäikeistä hamppunarunpätkää — ja sitäkin voi ostaa metrikaupalla lähimmästä basaarikaupasta. Mutta hindujen silmissä se on kuitenkin kalleintakin kuninkaan kruunua häikäisevämpi, ja niitä, joilla sellaisen aarteen omistamiseen ja käyttämiseen on syntyperäinen oikeus, sanotaan „kahdestisyntyneiksi".

*

Hindujen käsityksen mukaan maaksi muuttuva ihmisruumis on arvoton ja saastainen kuori, josta vapautuessaan sielu tarvitsee erikoisen puhdistuksen. Siitä syystä he eivät panekaan kuollutta kanssaihmistään puulaatikossa maan multiin ajan mädätettäväksi ja matojen kalvettavaksi, vaan he polttavat ruumiin tuhaksi. Ruumiinpoltto Indiassa ei siis tapahdu hygieenisten vaistojen pakosta, vaan siksi, että se on uuteen elämään astuvalle välttämätön puhdistusprosessi — tapahtuen siis syistä, joita itse sanarikas latinan kielikään ei voi sattuvasti tulkita.

Miten arvokkaat polttamistavan hygieeniset ja muut puolet lienevätkin, tuntuu hautaustapa sittenkin esteettisemmältä ja hermostoa vähemmän jäytävältä. Indiassa ei myöskään ole mitään uudenaikaisia krematoorioita, vaan polttaminen tapahtuu — ja tulee tapahtua — pelkän taivaan alla. Puutakin usein on siksi vähän, että poltettavan joku raaja saattaa pistäytyä esiin puutaakan välistä muodottomaksi pullistuneena, ja koko polttaminen on näky, jonka toistumista tottumaton ei suinkaan halua. Sadeilman sattuessa puutkin ovat märkiä ja palaminen hidasta, ja silloin koko toimitus on vieläkin

masentavampaa katseltavaa. Saalistaan kärkkyvät nälkäiset koirat ärhentelevät ympärillä, ja vainajan omaiset katselevat näkyä liikkumattomana kuin muumiot, mutta johonkin toiseen uskontokuntaan kuuluva puutavarakauppias hieroo käsiään saadessaan tilaisuuden kiskaista satumaisen hinnan kourallisesta polttopuuta.

Suunnilleen tällainen on oikea indialainen hautaustilaisuus — siksi vastenmielinen ja epäesteettinen, että meikäläisen jokainen hermosäiekin napinoi sitä vastaan. Täytyy olla vuosituhansien varsilla kirkastuneilla merkillisillä silmillä katseleva alkuasukashindu ymmärtääkseen sellaisia asioita hindujen tavoin. Englantilaisten mukanaan tuomat tavat ja lait eivät siedäkään ainakaan sellaista polttoa, mutta sittenkin sitä vielä tapahtuu, ja tarvitsee vain olla „väleissä" jonkun oikeauskoisen hindun kanssa päästäkseen näkemään koko toimitus alusta loppuun.

Yksi Indian surullisimpia ilmiöitä on jälkeenjäänyt naispuolinen leski. Hän on häpeällinen, halveksittu ja kaiken inhimillisen säälin ulkopuolella oleva ihmisolio, jonka hiukset on leikattu häpeän merkiksi, ruoka-annokset rajoitettu, ja jonka koko läsnäolokin on saastainen ja kiusallinen. Monetkin saattavat joutua siihen tilaan jo kolmannella ja neljännellä ikävuodellaan, ja siksi useat pitävätkin parempana turvautua väkivaltaiseen päiviensä päättämiseen kuin elinkautiseen kurjuuteen ja kanssaihmistensä halveksumiseen. Ennen on ollut tapana, ja sitä saattaa sattua vielä nykyäänkin, että leski seurasi miestään roviolle. Silloin häntä pidettiin oikean uskollisuuden perikuvana, todellisena „sutteena", ja hänestä kävi kuiske miehestä mieheen ja kylästä kylään, ja kuollessaan hän tuotti enemmän kunniaa niin miehensä kuin omille omaisilleenkin, olkoonpa hän eläessään ollut miten kunniallinen ja arvokas tahansa.

*

Niin hyviä, viisaita ja esteettisiä kun me mielestämme olemmekin, näkevät hindut meissä ja meidän teoissamme vähintään yhtä paljon heidän sydäntään vihlovaa kuin me heissä ja heidän menetelmissään. Jos naulapenkillä istuminen ja vehnän ja riisin ääressä nälkään kuoleminen tuntuu meistä jossain määrin käsittämättömältä, saamme olla varmoja siitä, että oikeuskoinen hindu kuuntelee jazzejamme ja katselee kihiseviä charleston tanssisalejamme vähintään yhtä sekavin ja epämääräisin ajatuksin; ja mitä he mahtanevatkaan ajatella siitä, että kuoppaamme omaisemme maahan kahden metrin syvyyteen, tilaamme tyttärillemme kaikenmoiset „äänenkannattajat" ja päälle päätteeksi työnnämme heille mahdollisimman suuret määrät omaisuutta myötäjäisinä. Pitkältä, pitkältä tuntuu siis ikivanhan idän ja uudenuutukaisen lännen välinen taival niin peninkulmissa kuin vuosisadoissakin laskien, ja vaikeata on myöskin määritellä, kumpiko on ehdottomasti oikeassa ja kumpi väärässä.

Kalle K. Auermaa.

SUURI AUTTAJA.

(146:s psalmi.)

Minä tahdon Jumalaa palvella,
niin kauan kuin maata polen,
minä tahdon kiitosta veisata,
niin kauan kuin täällä olen.

Älä uljaihin uskoas aseta
päämiehiin, ihmisen lapseen.
Ei vapauttaa voi se, ken kuuleva
on kuoleman ratsun kapseen.

Hän henkensä heittävi päivälleen
ja muuttuvi maaksi jälleen.
Miss' silloin on viisaus, valta sen,
ken ol' arvoitus elämälleen?

Mut Jumala linna on sorrettuin,
hän oikeuden heille antaa,
hän vapahtaja on vangittuin,
hän langenneita kantaa.

Arnold Laurell.

Suomen oopperataide.

N:o 4. Carmen.

Esitettiin Suomalaisessa Oopperassa marrask. 5 p:nä 1926.

Ooppera neljässä näytöksessä. Sanat kirjoittaneet Henry Meilhac ja Ludovic Halévy. Suomentanut Toivo Muroma. Säveltänyt Alexander Casar Leopold, joka myöhemmin otti nimekseen George Bizet, syntyi lokak. 25 p:nä 1838, kuoli kesäk. 3 p:nä 1875.

Henkilöt: Zuniga, luutnantti (Sulo Räikkönen — basso), Don Jose, kersantti (Antero Suonio — tenori)), Morales, kersantti (Toivo Louko — basso), Escamillo, härkätaistelija (Oiva Soini — basso), Dancairo, salakuljettaja (Gunnar Calenius — tenori), Remendado, salakuljettaja (Paavo Costiander — basso), Carmen, mustalaisnainen (Greta v. Haartman — altto), Frasquita, mustalaisnainen (Helmi Sirén — soprano), Mercedes, mustalaisnainen (Sigrid Baltscheffsky — mezzo-soprano), Micaela, talonpoikaistyttö (Hertta Weissmann — soprano).

Carmenin esitys Suomalaisessa oopperassa oli hyvin miellyttävä muute, ja vaikka ensimäinen näytös tuntui ventytetyltä, ja yksi tai kaksi näyttelijää ja näyttelijätärtä eivät näyttäneet olevan oikein kotiutuneita, voitti kuitenkin esitys sitä myöten, kun ilta kului ja oli noussut korkealle asteelle kappaleen edetessä loppua kohden. Olen varma, että jokainen erosi ikävällä taidokkaasta seurueesta. Greta von Haartman on täydellinen taiteilijatar, ja jos hän olisi englannitar, olen vakuutettu, että häntä pidettäisiin yhtenä Englannin suurimmista näyttelijättäristä ja oopperalaulajattarista. Yhdessä meidän useimpien kanssa saa hän kipeästi valittaa, että hänen mahdollisuutensa laajemmalla esiintymiseen ovat niin rajoitetut. Antero Suoniolla on huomattavia näyttelijätaipumuksia, vaikka häneltä puuttuu voimakas ääni. Hänen loukatun rakastajan osansa oli läpeensä hyvä esityksen loppupuolella, ja sekä hän että Greta v. Haartman ansaitsivat katsomon suosionosoitukset. Hertta Weissmann osui yleisön makuun ja lauloi osansa tavanomaisella taituruudellaan. Oiva Soini ijäti yleisönsuosikki Toreadorina esitti mahtavan lauluosan korkealentoisesti. Odotin toistamista, mutta sitä ei kuulunut. Esitys oli kauttaaltaan onnistunutta ja uskon, että uusinta on yleisölle mieleen.

G. E. O. K.

Historiallinen Macbeth.

Historia kuvaa meille Macbethin Holinshedin kronikassa ylpeäksi, julmaksi, kavalaksi ja pahaksi mieheksi. Murhaamalla serkkunsa, kuninkaan, erikoisen ilkeällä tavalla onnistui hänen päästä valtaistuimelle, jolla hän pysyi kolmenkymmenen vuoden ajan. Hänen hallituksensa osoittautui alussa voimalliseksi, mutta sittemmin hänelle luonteenomaisen julmuuden päästessä valtaan, teki hän itsensä syypääksi lukemattomiin ryöstöihin ja verenvuodatuksiin, kunnes lopulta hänen sietämätön hirmuhallituksensa tuotti hänelle häviön. Macduff syöksi hänet vallasta ja surmasi.

Etsii turhaan ainoatakaan sankaruuden piirrettä yhtä vähän tämän miehen elämästä kuin kuolemastakin. Sillä sankaruus sisältää enempää kuin oveluutta ja hillitöntä rohkeutta. Se vaatii sielun suuruutta, käytöksen ylevyyttä, sydämen jalomielisyyttä.

Ei mitään tämänkaltaista ilmene historian Machethissa. Ei ollut nimeksikään jalomielisyyttä hänen verentahraamassa elämänladussaan, ei hiventäkään ylevyyttä koko hänen luonteessaan. Myönnetään, että Shakespeare pysytteli hyvin lähellä Holinshedin kertomusta käyttäen hyväkseen kuvauksen tärkeimpiä yksityisseikkojakin sisällyttämällä keskusteluihin sivumääriä kronikasta. Macbethin luonne on kuvattu täydellisellä taidolla, ja esittää se äärimmäistä konnaa. Suurten runoilijain luomusten tavoin ei luonne ole yksinomaan ihmeellisen tosi, vaan on se myöskin tarkoin sopeutuva historialliseen ympäristöön.

T. R. G.

Mestari.

Kirj. *Oscar Wilde.*

Yön laskeuduttua yli maan sytytti Arimatiasta kotoisin oleva Josef tulisoihtunsa ja laskeutui kukkulalta laaksoon, sillä hänellä oli jotakin asiaa kotiinsa.

Tultuaan Hävityksen laaksoon, näki hän siellä piikiville polvistuneen nuorukaisen, joka oli aivan alaston ja itki. Hänellä oli hunajanvärinen tukka, ja hänen ruumiinsa oli kuin valkea kukka, mutta hän oli peittänyt päänsä tuhkalla ja haavoittanut ruumiinsa orjantappuroilla aivankuin kruunulla.

Silloin hän, joka oli hyvin rikas, sanoi tälle alastomalle itkevälle nuorukaiselle:

„En ihmettele, että surusi on niin suuri, sillä Hän oli todella vanhurskas mies."

Ja nuorukainen vastasi:

„En itke Häntä, vaan omaa itseäni. Minäkin olen muuttanut vettä viiniksi, parantanut spitalitautisia ja antanut näkönsä sokeille. Minäkin olen kävellyt veden pinnalla, ja luolissa asuvista olen minäkin ajanut ulos perkeleitä. Minäkin olen ruokkinut nälkäisiä erämaassa, jossa ei ollut mitään syötävää, olen herättänyt kuolleita heidän ahtaista haudoistaan ja minunkin käskystäni kuihtui hedelmätön viikunapuu. Kaikkea sitä, mitä se Mies on tehnyt, olen tehnyt minäkin, mutta siitä huolimatta eivät he ole minua ristiinnaulinneet."

Ihminen.

On ajateltavissa, että ilman Pope'a emme milloinkaan olisi tietäneet, että himisrodun oikea tutkimusala on ihminen. Mutta ihminen ja hänen rotunsa on vain itsestään jaarittelija. Itsensä ulkopuolella ei hänellä ole kerrassaan ketään, joka arvostelisi hänen tekojaan ja intohimojaan joista Spinoza sanoo, ettei niitä tulisi tuomita tai pitää naurettavina, vaan ymmärtää.

Ihminen on niin omahyväinen, että maailman paras kirjallisuus laulaa hänen ylistystään ja ylistää hänen laulujaan. Voi sitä ihmistä, joka ivailee ihmisen itsensä ylistämistä!

Onko ihmisrotu ihmisen ymmärrettävissä?

Ottakaamme uskonnon ihminen. Hän se on, joka on valmis vannomaan, valmis seisomaan ja kaatumaan uskontonsa puolesta, valmis, oi valmis tekemään mitä tahansa uskontonsa puolesta, ainoastaan ei elämään sen mukaisesti.

Katsokaamme isänmaan ystävää. Hän on valmis kuolemaan maansa puolesta, vaan hän ei halua maksaa veroa maalleen, jos hänen ei ole pakko tehdä sitä. Herjaussanojen syntyminen maailmaan on alkunsa ensimmäisen tulo- ja menoarvion ajoilta.

Kukaan keksijä ei ole valmis edes muutamiksi vuosiksi luopumaan patenteistaan lankeavasta voitosta, auttaaksensa eteenpäin uudelleenrakentamista ja valtiovelan huojentamista.

Valtiomies on valmis taistelemaan isänmaansa „oikeuksien" puolesta, vaan hän ei ole valmis taistelemaan muiden maiden oikeuksien puolesta, olkoonpa asia miten siveellinen tahansa.

Nainen, joka vakavasti haluaa voittaa puolison itselleen, nälkiinnyttää itsensä ja saattaa ruumiinsa miesten silmissä kulmikkaaksi ja vastenmieliseksi, voidakseen omistaa kalliita vaatteita miellyttääksensä — naisia.

Kenties olisi parasta luovuttaa ihmisen teot ja intohimot Kreikan Kalendien ratkaistaviksi.

B. C.

Ajatelmia.

Ei mikään ole sen jalompi kuin silmä, joka huomaa toisen ihmisen surut, paitsi sydäntä, joka rientää auttamaan häntä.

Wallace.

Ihmiset eivät osoita luonnettaan millään sen paremmin kuin niillä asioilla, joille he nauravat.

Goethe.

IHME.

Ei tule aurinko kuin hirmumyrsky,
ei nouse taivaalle kuin ukkonen.
Se sylist' avaruuden hiljaa nousee,
hehkullaan taivaanpiirin valaisten.

Ja öiset varjot kauas kaikkonevat,
mielkuvat avaruutta soutelee.
Kun uinut vielä valkovuoteessasi,
sun' silmiäsi säteet suutelee.

Jumalan henki liikkuu kaiken yllä,
sunnuntairauha rintahan nyt saa.
Ikuinen ihme ompi elämämme,
ikuinen ihme avaruus on, maa!

Väinö Syvänne.

Den vetenskapliga åsikten om döden och tillståndet efter döden.

Enligt den naturvetenskapliga åsikten är döden ett kroppens afklädande af det själsliga. Detta se vi i själfva verket dagligen med våra ögon. Om nu själen verkligen icke vore någonting annat än en funktion af kroppen, så vore med dödens inträdande tillika individualiteten, själen tillintetgjord. Af hela den liffulla företeelsen vore, sedan upplösningen inträdt, ingenting annat öfrigt än en hög af atomer.

Emot denna vulgära åsikt har mystiken att invända, att man därmed endast beskrifvit den negativa sidan af den process, som vi kalla död. Dess positiva sida heter själens afklädande af kroppsligheten. Men mystiken gifver äfven ett empiriskt bevis för sitt påstående och ett bevis hemtadt ur själfva döendets process: I samma mån som de genom kroppen och sinnena förmedlade psykiska funktionerna vid döendet blifva allt svagare, framträda i stigande grad transcendentalt psykologiska funktioner i deras ställe. Det öfversinliga lifvets vågskål stiger i samma mån som det sinliga lifvets sjunker. På denna det sinliga medvedandets aflösande af det transcendentala beror det äfven, att i dödstunden symptomen af vansinne ofta försvinna, hvilket redan äldre författare, Hippokrates, Cicero och Avicenna intyga. Brierre de Boismont, direktör för ett dårhus, berättar, att människor, som sedan en lång räcka af år varit melankoliska eller vansinniga, i sitt lifs sista stunder återkomma till fullt medvetande och förstånd, är nästan allmänt regeln. Äfven om vansinnet gäller således hvad Aristoteles säger om ålderdomen: Ålderdomen kommer icke däraf, att själen har lidit något, utan däraf att kroppen i hvilken själen är, har lidit något. — —

En annan analogi är fjärrverkan hos döende. Om döende personer blifva fjärrskådande så framgår däraf att föreställandet, viljandet och den organiserande kraften frigöras i döendet, sålunda i döden förblifva. I viss mening är hela menniskan odödlig; döden åstadkommer icke en skilsmessa mellan hennes båda beståndsdelar, utan hon drager ut kvintessensen af båda. Den jordiska kroppen är endast en af själens möjliga framställningsformer, och dess ofullkomlighet beror icke af själen utan af det jordiska materialet. Odödlighetstron måste i högsta grad sporra oss till att använda detta lif icke ensidigt till fördel för den jordiska företeelseformen utan till nytta för det transcendentala subjektet. I detta afseende är Goethes ord, att ingen dugande man någonsin tviflat på sin odödlighet, fullkomligt sant, ty detta dugliga kunna vi icke uppnå, om vi uppskatta vårt väsende för lågt, och endast anse det beräknadt för en kort tidrymd. Ju mera vi eftersträfvat ideella skatter, desto mera skola vi känna själens befrielse från kroppen såsom undanrödjandet af ett hinder, alltså som en

fördel. Samvetets röst d. v. s. det transcendentala subjektets röst, hvilken redan i detta lifvet såsom en förnimmelsetröskeln öfverskridande maning ofta leder oss, skall vid kroppslighetens bortläggande återfå hela sin ursprungliga styrka, skall vid återblicken på vårt jordiska lif ohämmat göra sig gällande.

Om döden icke ens kan fullkomligt isolera oss från den jordiska världen, kan man ännu mindre antaga, att han skall individuellt, isolera oss inom den intelligibla världen. Genom vårt kroppsliga medvedande äro vi vida mera isolerade från våra medmenniskor än förenade med dem; och när detta hinder bortfaller och däremot de embryoniska förmögenheterna, sympati och antipati, m. m. stegras, så bör sammanlefnaden kunna gestalta sig vida innerligare än som i detta lifvet är möjligt. „Alldeles obegripligt är det", säger Schelling, „huru man någonsin kunnat betvifla. att där lika skall sälla sig till lika, nämligen det i inre mening lika, och att hvarje redan här gudomlig och evig kärlek skall finna sin kärleks föremål, ej blott det som det här känt, utan äfven det okända, hvarefter en kärleksfull själ längtar, förgäfves här sökande den himmel, som hjärtat lofvar henne; ty i denna helt och hållet yttre värld, har hjärtats lag ingen makt. Det värdigaste försättes i en ovärdig omgifning, lika som guldet skimrar på samma bädd som simpel koppar eller bly. Ett hjärta, fullt af ädelhet och höghet finner sig ofta omgifvet af en förvildad och förnedrad värld, som drager ned till och med det himmelskt rena och sköna till jemnhöjd med det fula och låga. Men där hvarest det yttre är likaså underordnadt det inre, som här det inre är underordnadt det yttre — där måste allt enligt sitt inre värde och sin inre halt draga till sig det närskylda och förblifva i en harmoni, som icke är förstörbar och öfvergående, utan evig och oupplöslig."

T. L.

Maailman taiteen mestarinäytteitä.

N:o 2. Kuolemansaari.
(Arnold Böcklin).

Ajatelma.

Dogmin kuolema merkitsee moraliteetin syntymistä. — *K a n t.*

KANGASTUS.

Valkeni katseeni eessä.
Aavistus ainainen, nytkö sun salpasi
saan?
Seudut ne näin mä seessä,
joist' olin tullut ma päälle maan.

Levisi ääntä vailla
Sininen aava ja keskessä keinuin sen,
Väreillen valojen lailla,
Valojen välkkyhyn vaipuen.

Olin ma yksi heistä,
jotk' yhä asujat sen siniaavan on,
Yks elon ehtineistä,
Tuhanten joukosta tuntematon.

Katseeni kahleetta ensi
Edes- ja ylös- ja alas- ja taaksepäin;
Lävitse tähtein se lensi,
Vauhdissa huimassa viliseväin.

Aikojen aamuun saakka
Tunki se, jolloin sylistä syntyi yön
Elämän, aineen taakka,
jää sinne päättyissä pitkän työn.

Tuolla ma liidin, ja tähden
kaukaisen keksin mä, pienen ja
unhotetun.
Jonnekin joudun, jos lähden.
Uus taru elossa alkoi mun.

Kajava Valve.

Iivana Julma.

Seuraavat kohdat on otettu professori Platonowin hiljattain julkaisemasta teoksesta „Venäjän historia." Niistä ilmenee Iivanan, liikanimeltään „Julman", vertaistaan hakeva julmuus.

„V. 1570 tsaari syytti Novgorodin asukkaita maanpetoksesta. Hän kävi järjestettyä sotaa heitä vastaan ja kohteli aivan kuin he olisivat olleet ulkomaisia vihollisia, pannen toimeen vertaistaan hakevia joukkomurhia ilman laillista tutkintoa. Iivanan aikoina hänen opritsnikkansa (nykyistä tshekkaa vastaavan laitoksen virkailijoita) voivat tunkeutua jokaiseen yksityiseen asuntoon minä hetkenä tahansa ja harjoittaa jos jonkinlaista julmuutta sillä tekosyyllä, että he olivat kitkemässä maanpetoksellisia aikeita. Iivana, joka tunnetaan nimellä „julma", oli yhtä raaka kuin hänen pahimmat apurinsakin. Julmuutensa hän pani täytäntöön suurilla juomingeilla, joihin kuului jumalan pilkkaamista muistuttavia rukouksia. Aleksandrovskin pikkukaupunkiin hän rakensi luostaria muistuttavan laitoksen, jossa hänen turmeltuneet aseenkantajansa, munkkimainen 'veljeskunta', kantoivat pramean pukunsa yli vedettyjä mustia nauhoja. Nöyristä rukouksistaan tuo veljeskunta ryhtyi viininjuontiin ja verenvuodatuksiin, uhmaten kaikkia uskonnollista hartautta Moskovan metropoliitta Filip ei katsonut voivansa hyväksyä tsaarin hovin turmeltuneita tapoja, ennustaen pahaa tsaarille ja hänen seuralaisilleen. Siitä syystä tsaari syöksi hänet istuimeltaan ja karkoitti erääseen kaukaiseen luostariin, jossa Iivanan raa'at opritshnikat surmasivat hänet v. 1570."

„Iivana ei kammonut surmauttaa omaa serkkuaan, prinssi Vladimir Andrejevitshia, jota hän epäili salaliitosta itseään vastaan aina siitä saakka kun hän oli sairaana v. 1553. Iivana julman raakuuksilla ja mieliteoilla ei ollut mitään määrää eikä rajoja. Hän antautui minkä tahansa paheen ja alennuksen valtaan. Heti vaimonsa kuoleman jälkeen hän nai tserkessilaisen prinsessan Pohjois-Kaukasiasta, Maria Temerjukovnan, ja kun tämä kuoli v. 1569, otti hän vaimon toisensa jälkeen, kunnes oli ehtinyt olla naimisissa kokonaista seitsemän eri kertaa. Papis-

ton, jolla ei ollut oikeutta pyhittää enempää kuin korkeintaan kolme saman henkilön avioliittoa, hän pakotti antamaan laittomille avioliitoilleen kirkollisen siunauksen."

„Iivana julma hävitti perinpohjin aristokratian ottamalla heiltä heidän tiluksensa ja tulonsa, jotka hän jakeli suosikeilleen. Sillä tavoin hän kuitenkin heikensi omaa valtakuntaansa, hävittäen kokonaan Moskovan ja muut keskusmaakunnat." Y.

Mitä ihmissuku voi oppia muurahaisista.

Salomon viisas neuvo nykyaikaisessa valossa.

IHMISELLE kirjoittanut Toivo Rautavaara.

Ihminen on eittämättä luomakunnan kruunu. Mikään eläin ei ole voinut samalla tavoin levitä yli maapallon ja samalla tavoin alistaa muun luonnon, elollisen yhtä hyvin kuin elottoman, palvelukseensa. Tämä ei suinkaan riipu siitä, että ihminen olisi fyysillisesti ja fysioloogisesti voimakkaampi ja kestävämpi, vaan tietysti siitä, että hänen henkiset kykynsä ovat suuremmat. Sehän on tavallinen käsitys. Voisi kuitenkin väittää vielä merkityksellisemmäksi maailman valloittamisen kannalta sitä seikkaa, että ihmiset osaavat käyttää hyväkseen toistensa apua ja muodostaa yhteiskuntia. Yksinäinen alkuihminen villin luonnon keskellä ei ollut paljon eläintä kummempi; vasta yhteiskuntaelämän alettua on kulttuuri voinut versoa ja taata ihmissuvulle maailman herruuden.

Ihminen ei kuitenkaan ole ainoa eläin, joka elää yhteiskunnittain, vaan samanlaisen elämän alkeita tapaamme luomakunnassa monella eri taholla. Vieläpä voimme löytää sangen kehittyneitäkin yhteiskuntaelämän muotoja, nimittäin hyönteisillä. Asiantuntijat tietävät, että mehiläisillä, ampiaisilla y.m. pistiäisillä tapaamme enemmän tai vähemmän kehittyneitä yhteiskuntamuotoja, jotka saavuttavat hämmästyttävän täydellisyyden *muurahaisilla*, nimenomaan eräillä lajeilla, jotka elävät lämpimässä vyöhykkeessä.

Jos tarkastelemme ihmissuvun yhteiskuntaelämän mahdollisuuksia ja niitten rinnalla sitä todellisuutta, minkä näemme ympärillämme, niin tulemme, se tunnustettanee, masentaviin johtopäätöksiin. Maailma menee tosin aina eteenpäin niin hengen kuin aineen alalla, mutta ihmiset eivät suinkaan ole onnellisia eivätkä tyytyväisiä. Päinvastoin näyttää siltä, että vain erikoisen voimakkaat persoonallisuudet voivat löytää onnen ja mielenrauhan nykyisen yhteiskuntaelämän puitteista, ja hekin ovat useimmiten olleet enemmän tai vähemmän erakkoja. Ja varmasti kulkisi kehityskin vallan toisella vauhdilla eteenpäin, jos ihmisten yhteiskuntaelämä olisi onnellisemmin järjestetty. Onpa senvuoksi kyllin syytä tarkata, mitä virheitä siinä löydämme ja koettaa keksiä oikeita, luonnonlakien mukaisia keinoja niiden poistamiseksi. Koskaan eivät historia ja filosofia, sosiologia ja etiikka voi tarjota riittäviä todistuksia siitä, että niitten luoma käsitys ihmisyhteiskunnan olemuksesta, sen vioista ja sen tulevaisuudesta olisi luonnonlakien mukainen; mainitut opinhaarathan pohjautuvat vain ihmisen omaan elämään ja siitä tehtyihin, ehkä kokonaan harhaanjohtaviin johtopäätöksiin. Vain tutkimalla luontoa ympärillämme voimme saada oikean kuvan yhteiskuntaelämästä ja sen laeista, ja sen mukaan on biologia se tiede, jonka saavutusten valossa meidän on tarkistettava yhteiskunnalliset käsityksemme ja periaatteemme.

Viisas kuningas Salomo kehoitti aikanaan ihmisiä menemään kedolle muurahaisten luo, seuraamaan niitten elämää ja ottamaan niistä oppia. Ja hänen kehoitustaan on myöhemminkin usein toistettu ja siteerattu, enimmäkseen silmälläpitäen sitä ahkeruutta ja sitkeyttä, mikä ilmenee noitten pikku eläimien jokapäiväisessä elämässä. Mutta olisikohan kuningas Salomo ollut viisaampi kuin mitä jälkipolvet ovat jaksaneet tajuta, vai onko vain pelkkä sattuma, että hän on valinnut esimerkiksi juuri muurahaiset, jotka edustavat yhteiskuntaelämän korkeinta tasoa? Toisin sanoen: Salomon kehoitus lausuttuna nykyajan ihmiskunnalle ei enää tarkoitakaan yksinomaan muurahaisten silmiinpistävää ahkeruutta ja suurenmoista työtehoa, vaan yhtä paljon sitä ihanteellista yhteiskuntajärjestel-

mää, jonka puitteissa he elävät ja joka eroaa huomattavasti ihmisten yhteiskuntamuodoista, joskin myös yhtäläisyydet ja vertauskohdat ovat monet ja selvät.

Kun seuraamme muurahaisen elämää yhteiskunnassaan, niin havaitsemme, että se on alusta loppuun *työtä*, työtä, jonka tulokset ovat hämmästyttävän suuret. Mutta koskaan ei muurahainen käytä esim. hankkimaansa ravintoa omiin tarpeisiinsa enempää kuin välttämättä tarvitsemansa määrän: kaikki työ tehdään koko yhteiskuntaa silmälläpitäen. Itsekkyys on muurahaisten keskuudessa tuntematon käsite. — Erikoisen valaisevaa on seurata elämää sellaisten muurahaislajien yhteiskunnissa, joissa työnjako, tuo ihmissuvun vasta paljon myöhemmin ottama edistysaskel, on kehittynyt huippuunsa, niin että esim. osa yhteiskunnan jäsenistä syntyy sotilaiksi, jotka leveällä otsakilvellään ja valtavilla leuoillaan puolustavat pesää, mutta ovat kyvyttömiä hankkimaan itselleen ravintoa, tai rosvoiksi, joiden koukkuleuat erikoisesti soveltuvat ryöstettyjen koteloiden kuljettamiseen (niistä kasvatetaan orjia!), mutta joiden täytyy hankkia kaikki ravintonsa nuolemalla tai imemällä. Tällöin havaitsemme, että ne, joitten tehtävänä on juuri hankkia ravintoa, pitävät kiitettävän hyvää huolta kaikista, jotka ovat sen tarpeessa. Kun esim. tavallinen kekomuurahainen tulee alas puusta etumaha täynnä lehtikirvojen makeaa nestettä ja kohtaa sitten jonkun samasta yhteiskunnasta kotoisin olevan muurahaisen, joka tuntosarviensa liikkeillä ilmoittaa harhailleensa pitkät ajat löytämättä mitään ravinnoksikelpaavaa, niin luovuttaa se empimättä osan varastostaan nälkäiselle toveriile — Ja monta muuta mielenkiintoista piirrettä huomaamme muurahaisyhteiskunnassa, esim. sen, että koiraitten etuoikeutena on olla täysin vapaana ravinnonhankkimis-, rakennus- y.m. huolista, mutta siitä huolimatta ei kukaan niitä „herroja" kadehdi eikä vihaa, vaan päinvastoin kaikki hoitavat niitä mitä suurimmalla huolella siihen asti kuin ne lentävät pois pesästä täyttääkseen häälennollaan elämänsä ainoan velvollisuuden ja kuollakseen sen jälkeen.

Kuuluisa sveitsiläinen mielisairaslääkäri, raittiusmies ja muurahaistutkija, tri *August Forel* on eräässä kirjassaan suorittanut vertailun muurahais- ja ihmisyhteiskuntien välillä, ja tämän vertailun tuloksen hän ilmaisee suunnilleen seuraavalla voimakkaalla tavalla:

„Muurahaisilla on miljoonia vuosia kestäneen kehityksen tuloksina maanviljelijöitä, karjanhoitajia, ruuanlaittajia, lastenhoitajia, imettäjiä, sotilaita, jopa orjia, rosvoja, varkaita ja loisia, mutta ei koskaan kapitalisteja, keinottelijoita, keisareita, käskynhaltijoita, tuomareita, kenraaleja, eipä edes korpraaleja, puhumattakaan kommunisteista!"

Siinä on juuri ihmissuvun tuhatvuotinen kirous, että sen täytyy yhä uudestaan ja uudestaan säätää itselleen lakeja, paneutua kahleisiin ja alistua jonkun hallittavaksi! Sensijaan muurahaisyhteiskunnassa ei ole mitään erikoisesti säädettyjä lakeja, ei kukaan käske mitään, ei kukaan vaadi mitään, vaan kaikki käy aivan kuin itsestään ja erinomaisella tavalla.

Mikä sitten pakottaa esim. työmuurahaisen raatamaan paljon enemmän kuin mitä hän omaksi ylläpidokseen tarvitsee? Mikä ylipäänsä ohjaa noita monimutkaisia yhteiskuntakoneistoja, niin että ne aina pyörivät erehtymättömän säännöllisesti. Se on noitten pikkueläinten pienissä aivosoluissa asuva *yhteiskunnallinen vaisto*, miljoonien vuosien kehityksen tulos, joka kulkee perintönä polvesta polveen, niin että nuori muurahainen automaattisesti osaa täyttää paikkansa yhteiskunnassaan.

Sensijaan ihmisyhteiskuntaa ohjaa järki, joka kullakin ihmisellä on erilainen (ken taitaakaan vetää rajan hulluuden ja viisauden välille?), eikä vaistolla ole siinä mitään osuutta. Jo se seikka, että ihmislapsi ilman kasvatusta, ilman ympäristön ja traditsionien vaikutusta on täysin mahdoton elämään yhteiskunnassa, todistaa, *ettei ihmissuvulla ole yhteiskunnallisia vaistoja lainkaan.*

Tämän tosiasian merkitystä ei juuri tajuta; ainakaan ei oikein tiedetä, mitä „vaisto" on. Luullaan, että asia on autettavissa vain opetuksella, parannussaarnoilla ja ympäristöolojen saattamisella mahdollisimman terveiksi ja edullisiksi. Mutta vanha sananlasku sanoo sattuvasti: „ei kannettu vesi kaivossa pysy", ja niin on parhaimpienkin opetuksien laita; vaikka isä olisi kuinka viisas ja hyvä tahansa, niin pojan on kuitenkin alettava alusta sekä tietojensa kartuttaminen että luonteensa kasvattaminen. Ja onhan itse asiassa selvää, että niin täytyy olla, kun kerran yleensä hankitut ominaisuudet eivät periydy.

Perinnöllisiin ominaisuuksiin, joihin yhyhteiskuntavaistotkin kuuluvat, täytyy siis vaikuttaa jollain tavalla. Siitä, mikä tämä tapa on oleva, on kyllä sangen vaikea antaa mitään seikkaperäistä käytännöllistä reseptiä; sitä ennen olisi meidän syvennyttävä vaistojen alkuvaiheisiin ja ennen kaikkea niihin seikkoihin, jotka määräävät periytymisen, samoinkuin niihin lakeihin, jotka luonnossa ohjaavat periytyvien ominaisuuksien kehittymistä. Tämä tarkastelu ei kuitenkaan mahdu käsilläolevan kirjoituksen puitteisiin.

Joka tapauksessa saa ihmisen yhteiskuntaprobleemi uutta valoa, jos Salomon neuvon mukaan tahdomme ottaa oppia muurahaisista. Huomaamme, että se ominaisuus, jossa ihmissuvun traagilinen kohtalo on kirjoitettuna, on *egoismi*, itsekkyys, sensijaan, että oikean ja terveen yhteiskunnan, kuten muurahaisten, leimanantavana ominaisuutena ovat *solidarismi* ja *altruismi*, absoluuttinen epäitsekkyys. Ihmisten maailmankatsomus on „egosentrinen", eikä sen muuttaminen ole helppoa.

Uskollisuus ja petollisuus.

Mietelmä.

Aikakauslehti „Ihmiselle", kirj. *Sam. Sihvo.*

Vuosia sitten tutustuin matkoillani kahteen nuoreen, kauniiseen tyttöön, yht'aikaa. Olin siihen aikaan vapaa nuorimies. Ihastuin heihin molempiin heidän viehättävän olemuksensa takia. Molemmat olivat vielä jonkunverran kokemattomia, mutta sentään seikkailunhaluisia. Kummallakin oli jo ennestään sulhaset, joihin olivat rakastuneet ja kiintyneet äärettömästi, mutta kokeilun takia panin heidän rakkautensa koetukselle. En sanallakaan pettänyt heitä, sillä periaatteeni mukaan on rakkaus pyhää, jonka täytyy olla loukkaamatonta, mutta myöskin kestävää. Kokeilin ensin toisen kanssa. Hän ilmaisi vasta monen viikon kuluttua, että hänellä oli jo mies, jolle oli lupautunut.

Ihmettelin, miksi hän antautui minulle sittenkin? Onko naisen rakkaus polygamista, naisen, jota en muuta voinut, kuin kunnioittaa? Huolimatta siitä, että olin siihen aikaan huikentelevainen mies, oli minulle rakkauskäsite sittenkin ja on aina jotakin pyhää, josta on mahdotonta lyödä pikkurahoja. — Minulle jäi tuo tyttö ja hänen elämänkatsomuksensa ikuiseksi arvoitukseksi. — — Toinen tytöistä oli vieläkin omituisempi. Hän oli saanut hyvän kotikasvatuksen. Oli hyvässä toimessa. Sitäpaitsi oli hän juuri menossa naimisiin kelpo miehen, erään tukkukauppiaan kanssa . . . Sittenkin tahtoi hän kanssani, ilman, että houkuttelin häntä siihen, lähempää seurustelua. Ja kesken kaiken, kun hänen sulhonsa soitti ovikelloa ja tuli häntä tapaamaan, osasi hän heti ladella kauneimmat ja uskottavimmat valheensa luvaten seuraavana iltana tulla hänen luokseen. Mies lähti. Mutta minulle teki pahaa ajatus, että joskus ehkä joku nainen pettäisi minua samalla tavoin. Kysyin tytöltä, kuinka hän sillä tavoin voi tehdä?

— Niin, vastasi tyttö hymyillen, minä pidän teistä molemmista.

— Se on omituista, sanoin. Jos pitää jostakin, voiko sille rehellisesti vasten naamaa valehdella?

— En ymmärrä itsekään, vastasi tyttö, mutta pidän teistä molemmista, enkä tahtoisi menettää kumpaakaan. Se, mitä toisesta puuttuu, se on toisessa ja päinvastoin . . .

— Rakastaako sulhosi myöskin muita naisia yhtä paljon kuin sinua?

— Hän rakastaa vain yksin minua, vastasi tyttö onnellisena.

Minä vaikenin ja kauhistuin hengessäni. Jos hän — tämä tyttö — olisi ollut joku kevytmielinen tahi huimapäinen luonne, en olisi ollenkaan ihmetellyt hänen elämänkatsomustaan, mutta tuntien hänet ajattelevaksi ja vilpittömäksi neitoseksi, jäin minä aivan ymmälle kaikesta tapahtuneesta.

Naisen sielunelämä on tosiaankin miehelle arvoitus. Tunnen monta jaloa ja moitteetonta naista, mutta sittenkin ihmettelen noita nuoria tyttöjä, jotka nyt ovat onnellisissa naimisissa. Minkälaisia aviovaimoja ja äitejä heistä tulee?

Kaukana siitä, että me, miehet,olisimme mitään uskollisuuden esikuvia, päinvastoin ehkä

nykyajan nainen on miehen kasvatuksen luoma, joten emme moitetta saa missään tapauksessa uskollisuus- tahi uskottomuussuhteissa säilyttää heikomman sukupolven hartioille. Muistakaamme vain ranskalaisen kirjailijan Maupassant'in lause:

— L'amour, c'est la vie!

Niinkauan kuin se tunne, jota sanotaan rakkaudeksi, ei ole pyhää ja vilpitöntä yhteisymmärrystä miehen ja naisen välillä, ei ole myöskään tosi rakkautta, vaan halpahintaista „kino-rakkautta" ja tassisalonkien huumaa...

Havaintojani ja johtopäätöksiäni unista.

IHMISELLE kirjoittanut *K. I. Karstén.*

Unien näkeminen on aivan oleellinen haara ihmisen sielunelämässä ja sieluntoiminnassa, ansaiten senvuoksi tarpeellista arvonantoa ja huomiota sekä tulla mahdollisimman tarkkaan tutkituksi. Niin kauas kuin tiedot ihmiskunnan vaiheista ulottuvat, on olemassa myös merkkejä siitä, että unet ovat kiinnittäneet ihmisten mieltä, kuten selvenee kaikille tutusta raamatun kertomuksesta Faraon unennäöstä. Näyttää siltä kuin unia yleensä olisi pidetty nimenomaan ilmoituksina tulevista tapahtumista ja kohtaloista, mutta onpa joskus pyritty selittämään unien syntyä muutenkin ja antamaan niille vähemmän arvoa, esimerkiksi Kalevalan Lemminkäis-runossa, jolloin Lemminkäisen äiti kysyy pojaltansa:

„Mi sinulla, Poikueni?
On sulle satunen saanut
Pohjolassa käyessäsi,
Vainko liioin syötyäsi,
Syötyäsi, juotuasi
Olet öisillä sijoilla
Nähnyt outoja unia?"

Johon Lemminkäinen vastaa:

„Akat noita arvelkohot
Öisiä unennäköjä!
Muistan yölliset uneni,
Sen paremmin päivälliset."

Unien ja niiden näkemisen olemuksen ja syiden eritteleminen ja tutkiminen on ensi kädessä sielutieteilijän tehtävä, sillä niiden ymmärtämiseksi mahdollisimman oikein on välttämätöntä tuntea kaikki, mitä sielunelämästä ja sitä hallitsevista laeista yleensä tiedetään tai saadaan tietää. Vaikka en täytäkään sielutieteilijän kaikkia mittoja, olen rohjennut tässä ryhtyä omalta kohdaltani käsillä olevaa asiaa koskettelemaan, sillä suurimmalla osalla ihmisiä olen huomannut olevan unien olemuksesta vallan puutteelliset ja toispuoliset käsitykset, ja toivon tämän heitä auttavan oikeaan tehdessään havaintoja unistansa. Olen nimittäin jo varhain lapsuudessani joutunut kysyvänä seisomaan väikkyvien unikuvieni edessä ja alussa tietenkin suhtautunut niihin aivan subjektiivisesti, mutta myöhemmillä ikävuosilla katsellen ja eritellen enemmän objektiivisesti, sikäli kuin sielunelämästä yleensä voidaan objektiivisia havaintoja tehdä. Täytyyhän jokaisen sielutieteilijänkin ensi sijassa turvautua havaintojen tekemiseen omassa itsessään, sillä vain hyvin vähissä määrin voi hän saada ehdottoman päteviä kokemuksia toisten ihmisten sielunelämästä, eritotenkin unien näkemisestä.

Unet eli unelmat, kuten sielutieteellinen termi kuuluu, ovat mahdolliset kaikissa muodoissaan vain sen kautta, että ihmisen tajuavalla osalla on ihmisen ollessa unitilassakin mahdollisuus saada vaikutelmia. Näiden välittäjinä tajuntaan ovat, samoinkuin valvetilassakin, kaikki aistimet. Mutta kun joko aistimiemme, toisin sanoen hermostomme, toiminta tai tajuavan minämme kyky vastaanottaa hermojen tuomia vaikutelmia unitilassa on näissä suhteissa vaillinaisempi kuin valvetilassa — sielun keskittymiskyky näyttää unessa kokonaan puuttuvan, — niin eivät unessa tajuamamme mielteet ole tavallisesti niin selviä kuin valveilla tajuamamme, vaan muodostuvat kaaoksiksi, joita on ensi näkemältä perin vaikeata ellei mahdotontakin selvitellä ja tutkia. Mutta ankaraa arvostelua sovelluttamalla ja ottamalla kaikki vaikutteet ja olosuhteet huomioon voidaan pitkäaikaisten kokeilujen ja havaintojen avulla sittenkin selvitellä unien sotkuista vyyhteä sikäli, että sieltä täältä irtoaa jokunen selvä langan silmukka vieläpä kokonainen pasmakin.

Varmaa on, että mitä syvemmin, raskaammin, nukumme, sitä vähemmin ja sitä epäselvempiä unia näemme. Siksi onkin unien näkeminen vilkkaampaa aamuyöstä, jolloin väsynyt elimistömme alkaa olla kylliksi levännyt ja lähenemme heräämistä, kun taas iltayö on melkein uneton, tai emme ainakaan muista iltayön uniamme. Olen nimittäin tehnyt nuoremmista henkilöistä ja varsinkin lapsista sen havainnon, että he saattavat puhua unissaan noin puoli tuntia tai tunti senjälkeen kun ovat nukahtaneet, siis näkevät unta ,mutta jos heidät tällöin herättää, niin eivät he lainkaan muista, mitä ovat puhuneet tai yleensä unta nähneensäkään. Lapsien näyttää yleensäkin olevan vaikeampaa muistaa uniansa, mutta se ei ole ihmeteltävää, sillä lasten sielunelämä, kuten heidän ruumiinsakin, on kehitystilassa ja melkein kaikissa suhteissa heikompaa kuin aikuisten. Tämä itsetiedottomuus eli muistamattomuus unistamme sallii olettamuksen, että meillä on sellaistakin sieluntoimintaa, jota itse emme tajua ja panee otaksumaan, että sielu unitilassa vaipuu „alitajuntaan", noitien ja loitsijoiden „loveen."

Mitä varsinaisiin uniin tulee, olen ne havaintojeni perusteella jaotellut eri luokkiin ensinnäkin sen mukaan, miten ne ovat syntyneet, saaden tällöin kolme luokkaa, a) sellaiset unet, jotka ovat ilmeisesti ja todistettavasti syntyneet nykyään tunnettujen aistiemme välityksellä unitilassa ulkoapäin tajuntaamme tulleista vaikutelmista, b) sellaiset unet, joita en ole voinut selittää a) kohdassa mainitulla tavalla, vaan siten syntyneiksi, että vaikutelmat ovat saapuneet tosin ulkoapäin, mutta tähän saakka tai ainakin minulle tuntemattomalla tavalla, ja c) sellaiset unet, jotka ovat aiheutuneet tajuavan minämme eli sielumme oma-alotteisesta toiminnasta.

Ensimmäiseen edellämainituista luokista kuuluvat ensisijalla niin sanomani fyysilliset unet. Näiden aiheena ovat hermoston tajuntaamme tuomat sanomat ruumiimme tiloista, joko paikallisista tai yleistilasta. Sellaisia ovat esimerkiksi patologiset unet, eli eri sairauksissa nähdyt. Hermot kertovat tajunnallemme ruumiimme vaikeasta tilasta ja vaaroista, ja vaillinaisesti tajuavana selittää sielu sanomat omalla tavallansa milloin mistäkin syystä johtuviksi. Näin uneksii esim. kuumesiras mustien massojen ja vuorien vyöryvän ylitsensä, olevansa tulenvaarassa j.n.e. Paraneva sairas näkee tavallisesti kauniita unia, esimerkiksi on pelastuvinansa jostakin aivan uhkaavasta vaarasta, mikä taas johtuu siitä, että sairauden aikaansaama pahan tunne ja kipu alkavat kadota vastaavine reflektiknoineen.

Tervekin ihminen näkee fyysillisiä unia, jotka siis aiheutuvat hänen oman organisminsa kulloinkin vallitevista tiloista. Riippuen esim. siitä, mitä ruokia, kuinka paljon ja kuinka kauan ennen nukkumaan menoa olemme syöneet, saatamme nähdä erilaisia unia. Nautintoaineilla on unimaailmaamme erittäin tuntuva vaikutus. Kahvi ja tee vilkastuttavat unielämäämme, sillä kiihoittuneet hermot toimivat herkemmin, mutta sitä epäselvempiä ovat unet. Erikoisesti panin merkille, että aloitellessani tupakanpolttoa näin alituiseen unia kissojen ja koirien keskeisistä pöyristyttävistä verilöylyistä, eläinten raadoista j.n.e. vastaavine inhon tunteineen, mutta elimistöni totuttua tupakan myrkkyihin katosivat nuo unetkin ja palaavat vain silloin kuin erikoisen suuressa määrässä olen illalla tupakoinut. Erikoisen ryhmänsä fyysillisten unien joukossa muodostavat eri ikäkausille ominaiset unet, jotka riippuvat vastaavasta ruumiin ja sielun kehitysasteesta. Tyypillisimpiä näistä ovat eroottiset unet.

Seuraavana alaryhmänä ensimmäisessä pääluokassa ovat ruumiimme ulkopuolelta tunto-, kuulo-, haju- ja näköaistimme välittömien vaikutelmien aikaansaamat unelmat. Saattaa kuulostaa omituiselta, että silmämme saattavat olla osallisina unien syntymisessä, mutta niin olen havainnut asian olevan. Silmäluomethan eivät ole ehdottoman valoaläpäisemättömät ja senvuoksi synnyttääkin aamulla lisääntyvä ja silmäluomien läpi näköhermoihin kuultava päivänvalo monenlaisia unia, jotka herkillä yksilöillä johtavat heräämiseen. Jokainen taas voi tehdä kokeita ja varmistua siitä, että tunto, haju ja kuulo saavat aikaan runsaasti unia. Kylmässä huoneessa nukuttaessa saatetaan nähdä unta esim. uimisesta tai paljasjaloin kävelemisestä jäällä y. m. s. Seinäkellon lyönti voi unessa kuvastua kirkonkellojen soittona, unemme läpi kuuluvat autojen törähdykset ja raitiovaunujen kolina voivat panna meidät unelmoimaan palohälyytyksestä ja ohikiitävistä palosotilaiden rattaista ruiskuineen. Eräs parhaiten onnistuneista kokeistani oli seuraava. Valelin tyynylleni kerran runsaasti hajuvettä, ja, vastaavaan hajuun muuteen tottumattomana, uneksin miltei koko yön tuoksu-

vista puutarhoista ja niityistä. Aina eivät kokeet onnistu eli anna odotettua tulosta, mikä riippuu tietenkin unennäköön vaikuttavien tekijöiden monilukuisuudesta ja siitä, että nämä tekijät vaikuttavat yntaikaa. Useimmat unet kuuluvat tähän ryhmään.

Kolmantena alaryhmänä a)-luokassa seuraavat n. s. muistiunet. Olen nim. pannut merkille, että useat näkemäni unet ovat hämmästyttävästi muistuttaneet jo pitemmän aikaa sitten tapahtuneita elämäni tilanteita, ja kun en ole löytänyt niille muuta tyydyttävää selitystä, oletan niiden syntyneen siten, että sielu on kyennyt unitilassakin kaivamaan „muistikammioista" tai sieltä on kohonnut esiin jo unhottuneita seikkoja. Vielä olen hämmästykseni huomannut, että muisti unitilassa toimiessaan on tarkempi ja pitemmälle ulottuva kuin valvottaessa. Vieraita kieliä esim. olen unissani osannut puhua paljon sujuvammin ja oikeammin kuin valvetilassa, ja kerran huomasin unissani lukeneeni erästä lukukappaletta vanhasta ranskankielen oppikirjastamme aivan sujuvasti. vaikka kahdeksan vuotta oli kulunut siitä, kun sen koulussa olin huononpuoleisesti taitanut, ja kun minulla unessa tietenkään ei todellisuudessa ollut edessäni kirjaa, niin olin kappaleen oleellisesti lukenut ulkoa, jota koulussa en olisi pystynyt tekemään, jos olisi vaadittukin. Toiselta puolen saattavat unielämyksemme painautua muistiimme valvetilaa varten konsaan yhtä pysyvästi ja tarkasti kuin valvetilamme mielteet.

Ja sitten seuraavat jaotelmani mukaan toisen pääluokan unet, jotka eivät ole rinnasteltavissa edellä kerrottujen kanssa. Jaan tämän b)-luokan unet edelleen kahteen alaryhmään riippuen unen aikaansaaneen vaikutelman olettamastani lähtökohdasta eli alkuperästä. Kun esimerkiksi näen unen, joka saattaa minut herättyäni vaistomaisesti ja huolestuneena ajattelemaan jonkun, sekä paikallisessa merkityksessä, että muutenkin kaukaisen henkilön asemaa ja kirjeellä tiedustelemaan sitä, saaden vastaukseksi huolestumiseni syyn vahvistuksen, niin täytyy minun lisäksi muodostaa n. s. telepaattisten unien ryhmä. Nämä unet syntyvät tämän olettamukseni mukaan siitä, että sielumme saa unitilassa vaikutelmia etäämpää kuin tavallisten aistiemme ulottuvilta. Näyttää siltä, kuin ihmisen ajatukset voisivat kulkea pitkiä matkoja ilman mitään tähän saakka tunnettua kulkemisen välinettä ja saada toisen unitilassa olevan ihmisen tajunnassa aikaan vaikutelman, kuvan eli unelman. Tämä tapahtumus olisi lähiten verrattavissa radion lähettäjäkoneen ja vastaanottajan toimintaan, joskin itse lähettäjä, toimiva voima ja vastaanottaja ovat olemukseltaan aivan erilaiset. Hyvin harvoin, kokemukseni mukaan, on syntynyt unikuva juuri sellainen, kuin lähetetty sanoma edellyttäisi. Korkeintaan voidaan todeta „lähettävä" henkilö, mutta muutoin vaillinaisesti tajuava sielumme tulkitsee sanoman oman mielensä mukaan niin, että jäljelle jää vain sanoman alkuperäinen sävy eli sanoisinko tunnelmakuva. Telepaattiset unet eivät aina ole ikäviä ja murheensanomia, vaan olen havainnut niiden kertovan kanssaihmisteni ilosta ja onnestakin, mutta harvemmin, sillä onhan niin, että hädässä ja vaikeissa tilanteissa ajatellaan tuttavia useammin ja voimakkaammin, ja nämä hyvät tuttavatkin herkemmin huomaavat pahat kuin hyvät sanomat nukkuessaankin. Myöskään ei telepaattisten unien tarvitse ehdottomasti ilmoittaa suuria ja vakavia tapahtumia, vaan saattaa niiden aiheena olla aivan vähäpätöinenkin seikka, vieläpä sellainenkin kuin kerran erään toverini melkein itsetiedoton toivo, että seuraavana päivänä tulisin samaan ruokalaan syömään kuin hänkin, mikä toivo hänen kummakseen toteutuikin. Tässä kuvattujen laiset telepaattiset unet eivät ainakaan minulle ole harvinaisuuksia, vaikkakin selvät tapaukset lienevätkin lueteltavissa. Niiden edellytyksenä on ruumiin kaikinpuolinen terveys, kohtuulliset elämäntavat ja mielen rauha. Jos näitä edellytyksiä ei ole, niin muut unet ylittävät telepaattiset vaikutelmat.

Ajatelmia.

Vääryyden miehekäs tunnustaminen on rehellisintä kunniaa.

Thackeray.

Ehdoton moraliteetti on käytöksen säännöstelyä tavalla, joka ei aiheuta tuskaa.

Spencer.

Oppilas.

Kirj. *Oscar Wilde.*

Kun Narcissus oli kuollut, muuttui hänen nautintonsa lampi makeiden vesien maljasta suolaisten kyyneleitten maljaksi; oreadit, vuorenneidot, tulivat metsäteitse lammelle laulamaan ja lohduttamaan sitä.

Tultuaan huomasivat he lammen muuttuneen makeiden vesien maljasta suolaisten kyyneleitten maljaksi. He hajoittivat hiuksensa ja itkien sanoivat lammelle:

„Emme ollenkaan ihmettele, että sinä näin syvästi suret Narcissusta, sillä hän oli niin ihana."

„Oliko Nacissus todellakin ihana?" kysyi lampi.

„Kuka sen paremmin tietäisi kuin sinä itse?" vastasivat oreadit. „Kun hän kulki meidän ohitsemme, ajatteli hän vain sinua, ja sinun rannoillasi hän loikoi ja sinun vetesi kuvastimesta katseli hän omaa kauneuttaan."

Ja lampi vastasi tähän:

„Mutta minä rakastin Narcissusta sentähden, että hän loikoessaan rannoillani katseli minua, ja minä hänen silmiensä kuvastimesta sain aina katsella omaa kauneuttani."

HANNIBAL ANTE PORTAS.

„Ihmiselle" kirj. *Einari Vuorela.*

Ikuisen kaupungin, Rooman, nään
unen silmään himmeään,
meren äärillä sypressit huokaa:
rauhaa, rauhaa jo suokaa.

Kansat ne ympäri vaeltaa,
kansoja nousee ja katoaa,
Via appia ikuinen kulkee,
Rooma porttinsa sulkee.

Germanit valketa vallassa nään.
Kotkat lentävät hämärään,
henget muinaisten leegioiden
Roomaa ikuista unelmoiden.

Sieluelämän salaperäisin puoli.

Sairas sieluelämä.

Kirj. *Lucie Lagerbielke.* Suom. *G. A. Brander.*

On hyvin tavallinen ennakkoluulo, että mielisairaita ei voi hypnoottisesti käsitellä, mutta samoin kuin monilla muilla ennakkoluuloilla on sillä se virhe, ettei se pidä paikkaansa — muuta kuin poikkeustapauksissa. Vähänkin ajattelemalla pitäisi jokaisen tulla vakuutetuksi, että juuri tunkeutuminen sairaan yksilölliseen elämään on ainoa keino paljastaa sairauden syy. Tällainen tunkeutuminen on mahdotonta ilman että hetkeksi poissuljetaan aistivaikutelmat ja pakoitetaan sairas katsomaan omaan syvyyteensä, samalla kun sitten — sopivalla suggestionikäsittelyllä — käytetään parantamiseen niitä keinoja, joita sairas hypnoositilassa on ilmoittanut. Hyvin monilla terveillä ihmisillä on ennen luonnollista uneenvaipumista illalla eräänlainen kevyt horrostila, jolloin kaiken-

laisia kuvia ja haamuja, ihmisiä ja maisemia liukuu suljettujen silmäluomien ohi, s.o. sisäinen näkö on toiminnassa, vaikka varsinainen uni ei ole alkanut. Tämä sekava tila on juuri ominaista monella mielisairaalla, mutta heillä se on *pysyväinen*. On ikäänkuin jokin pieni haka olisi ponnahtanut auki jossakin salaperäisesä koneistossa, ja jos ei kenelläkään näytä olevan kykyä asettaa hakaa paikoilleen, täytyy ihmisen vastoin tahtoaan elää alitajunnallisissa piireissä — ja siten tulla hulluksi arvioiduksi.

Si tieto, joka — tavallisessa merkityksessä — on *tiedon takana*, voidaan saattaa saavutettavaksi ainoastaan siten, että *hengen omatahtoinen murros* tapahtuu. Ja se voi yleisesti tapahtua ainoastaan syvässä hypnoosissa. Siltä, jolta tästä asiasta puuttuu omakohtaista kokemusta, puuttuu kaikki todellinen tieto ihmisen olemuksenrakenteesta ja sieluelämän vaihteluiden voimasta. Sellainen kokeilija ottaa lukuun ainoastaan pinnalliset — havainnolle helpoimmin antautuvat — toiminnat, mutta ei milloinkaan niitä henkisielullisia ilmauksia, ei niitä suhteita, jotka vallitsevat henkisen ajattelun ja sielullisen ajattelun välillä, jotka vaihtuvat samalla tavoin kuin tietoinen ja itsetiedoton elämäntila seuraa toistaan hiljaa ja varmasti keskeytymättä. Kun itse elämänrytmi on järkytetty, niin ei sopusointuista tasapainoa voida palauttaa saamatta apua ulkoapäin tietoisesi henkisesti elävältä ihmiseltä, joka tietää käsitellä kaikista arkaluontoisinta: ihmissielua.

Miksi tapahtuu niin harvoin, että joku suo sijaa senlaatuiselle rakkaudenteolle monien tekojensa sarjassa? Alhainen elämänkäsitys, sivistyshuijaus, keinottelullinen mieliala, kaikki tämä ajallemme ominainen itsekkäisyys paaduttaa ja raaistuttaa mielet, eikä ketään ole, joka „tahtoo ottaa veljestänsä vaarin". Sillä sen ihmisen, jonka on kyettävä antamaan edellämainitunlaista apua, täytyy itse — oman henkensä välityksellä — olla tutustunut henkiseen maailmaan ja sen voimiin. Hänen on täytynyt saavuttaa määrätty henkinen kehitys, ja hänen on täytynyt tutkia oman sielunsa syvyydet, sillä hän ei voi milloinkaan toivoa tietämättömänä onnistuvansa luoda selvyyttä siihen sekavuuteen, mikä on päässyt toisen ihmisen sieluelämään, jos hänen omansa on vajavaisessa tilassa.

On omituista huomata, että hyvin monien mielisairauksien puhkeamisen syynä on osaksi onneton rakkaus, osaksi uskonnollinen mietiskely. Mitä tulee senlaatuiseen „rakkauteen", joka yksinomaan kuuluu viettielämään, on sillä epäilemättä sielullinen sijansa alatajunnassa ja saa siis helposti mitä vakavimpia häiriöitä aikaan sen kautta, että ihmiselle synnynnäinen vietti on jäänyt tyydyttämättä ja siten ponnahtaa puhtaasti luonnolliselta tasolta sielulliselle. Nämä nopeat heilahdukset saavat aikaan häiriöitä, joiden vaikutukset voivat ulottua kauas hetkeä tuonnemmaksi — ja päähänpiintymäin tavoin — juurtua sairaan tietoisuuteen ainiaaksi.

Mitä taas tulee noihin niin usein esiintyviin uskonnollisiin mietiskelysairauksiin, niin näemme niistä ilmeisesti sen vaaran, että niiltä, jotka „opettavat uskontoa", puuttuu tietoa ihmisen sieluelämästä, ja sitä paitsi puuttuu heiltä ne henkiset kokemukset, jotka voivat johtaa sellaisiin selityksiin, että ne hajoittavat hämäryyden totuutta etsivistä sieluista.

Puhe enkelimaailmasta, suojelusenkeleistä, valosta ja helvetintulesta järkyttää yksinkertaisia omakannattomia ihmisiä, joiden mielikuvitus alkaa saada sairaloisen suunnan yrittäessään pelkällä älyllään „ymmärtää" näitä asioita. Vielä järkyttävämmin vaikuttaa puhe kaikkinäkevästä ja kaikkitietävästä Jumalasta, joka — siitä huolimatta että hänen selitetään olevan rakkauden — kuitenkin tuomitsee heikkoja syntisiä helvetin piinoihin, s. o. ruumiilliseen kärsimiseen, mikä lakkaamatta kestää ikuisesti. Hyvin levottomuutta tuottava on myöskin selitys, ettei kukaan voi tulla Jeesuksen luo ilman, että „Jumala vetää häntä", mutta että *kuitenkin* se, joka ei tule, on „ikuisesti kadotukseen tuomittu". Niin, kaiken tämän uskonnollisen kielilläpuhumisen vallitessa tulisivat vielä useammat mielettömiksi, jos he eivät mietiskelemisen sijasta kääntäisi uskonnolle selkäänsä. *Meidän aikamme uskonnottomuudella on lähteensä uskonnossa itsessään, sellaisena kuin sitä papit ja saarnailijat julistavat.* Jokainen henkisesti ajatteleva ihminen *tietää*, että ainoastaan sisäisesti *eletty* on uskontoa, tietää, että *välitön* jumalatietoisuus on tosi jumalanpalvelusta. Opetettu, matkittu ei ole minkään arvoista. Mutta se, mikä ei ole minkään arvoista, on saatava pois, samalla kun *yhteys ihmisen ja hänen uskontonsa välillä* on selvitettävä. Korvaten yleisen *tapalauseen* „rakasta lähimäistäsi" astuu esiin teon vaatimus, toiminnan tarve, auttamisen

halu sen voiman mukaan, mikä itsekussakin on. Eniten voimaavaativa on sairaiden auttaminen, erittäinkin mielisairaitten, jotka elävät tajuntakynnyksen alapuolella ja jotka eivät kykene sulkemaan itseään unimaailman harhanäyiltä. *Mutta sinä päivänä, jolloin tieto ihmisen olemusrakenteesta kuuluu yleissivistykseen, on jokainen yksityinen ihminen helpommin ymmärtävä, mitä häneltä vaaditaan veljeyden nimessä.*

Taide ja ihminen

Kirjailijan henkinen työpaja on varsin eriskummallinen paikka, täynnä jos jonkinlaista tavaraa ja jätettä. Hän ei puhdista työhuonettaan milloinkaan eikä heitä mitään roskakoriin, sillä hän kuuluu suureen ihmisjoukkoon, joka kerää kaikenlaista kamaa ja säilyttää sitä kaikin keinoin siinä toivossa, että hän joskus joutuu sitä tarvitsemaan. Ne ihmiset jotka eivät itse kirjoita, seuraavat tarkoin sitä, miten kirjailija työskentelee, ja suunnilleen samaten on jokaisen muunkin ammatin laita.

Minua on usein kiinnostanut se, miten industrialistit ansaitsevat rahaa. Usein kiinnostavat minua myöskin ne ihmiset, jotka sanovat olevansa näyttelijöitä, näyttelijättäriä ja laulajia, ja nähdessäni jonkun heistä näyttelevän ja kuullessani jonkun heistä laulavan, kiinnostaa heidän tulevaisuutensa minua yhä enemmän ja enemmän ja alan ihmetellä, missä ihmeessä he ovat oppineet taiteensa, ja kuka heille on sanonut, että he osaavat näytellä ja laulaa. Jokaisessa maassa on olemassa ihmisiä, jotka ajattelevat, että he osaavat laulaa ja kirjoittaa kirjoja ja toimittaa sanomalehtiä ja aikakausjulkaisuja. Samaten on myöskin ihmisiä, jotka pitävät naimisiinmenoa sopivana asiana valmistautumatta ensinkään siitä johtuviin muutoksiin heidän elämässään. Tosiasia kuitenkin on se, että ellemme omaa luontaisia kirjoittamis-, näyttelemis- ja laulamislahjoja ja taipumuksia, olemme tuomitut epäonnistumaan ja kärsimään mielipahaa. On miljoonia ihmisiä, jotka menevät naimisiin huolimatta siitä, että heillä ei ole siihen mitään edellytyksiä, vaikka ani harvat sen huomaavat ennen kuin se on liian myöhäistä. Avioliitto on tunnettu itkevistä vaimoista ja painajaismaisista mielenliikutuksista. Ihmiset (tarkoitan naineita ihmisiä) ovat ällistyneitä tehdessään sen suunnattoman huomion, että heidän unelmansa ovat pettäneet.

Mistä mahtanee kirjailija saada loppumattomalta näyttävät aiheensa? Siitä kurjuudesta ja kokemuksista, joka johtuu siitä, että ihmisillä ei ole kykyjä niihin tai niihin tehtäviin. Ei ole vaikeata keksiä uusia ajatuksia ja laatia niitä kokoon niin kauan kuin ihmiskunta näyttelee hullua. On totta, että kaikki kirjailijat herpautuvat joksikin aikaa, mutta herpautuminen ei suinkaan ole samaa kuin menettää tuotantokykynsä. Se merkitsee ainoastaan sitä, että ihminen on väsynyt käytettävissä olevaan aineistoon. Olen tuntenut kirjailijan, joka herpautui juuri silloin, kun hänen käytettävissään oli viimeisin seurapiiriskandaali. Henrik Ibsen sanoi kerran minulle, että hän on lopussa, mutta sen jälkeen hän on kirjoittanut suuremmoisia teoksia. Hänen ajatuksensa olivat liian täynnä kaikenlaisia aatteita, sillä hän ei voinut käyttää hyväkseen kaikkia niitä, ja toisinaan hän kiireissään lopetti työnsä alkaakseen jonkun toisen.

Toisinaan me kaikki olemme sellaisia. Minulla on varastossa suunnilleen kuusikymmentä lopettamatonta kertomusta, ja olen varma siitä, että en tule lopettamaan yhtäkään niistä. Niissä on jos jonkinlaisia jätteitä — artikkeleita aina Timbuctosta pohjoisnavalle saakka. On kirjailijoita, jotka milloinkaan eivät salli yleisön lukea heidän tuotteitaan. Jotkut niistä teoksista, jos ne julaistaisiin, panisivat maailman arvostelukyvyn ylösalaisin. On myöskin sellaisia teoksia, joita ei milloinkaan lueta, sillä ihmiset pitävät siitä, että heitä petetään, ja mitä suurempi petos, sitä suurempi on sen tavalliselle kuolevaiselle tuottama nautinto. Tunnen erään kuuluisan englantilaisen kirjailijan, joka on kirjoittanut pessimistisimmän kirjan, mitä ihminen voi ajatella, ja sen lisäksi mitä parhaimmalla englanninkielellä. Se on taideteos kaikin puolin, mutta sitä pidetään mahdottomana painaa ja lukea. Kirjailijat eivät kärsi herpautumisessa. Heitä lamauttaa eniten se, joka

heidän ajatuksissaan on selvänä, mutta joka ei kuitenkaan kelpaa kirjan muotoon painettuna. Totuus saattaa olla kokonaan toisenlainen kuin mielikuvitus, mutta ihmiset eivät yleensä ole halukkaita sitä myöntämään. Kaikki on muovailtava uskottavaan muotoon, mutta ainoastaan arvostelu ymmärtää tapausten totuudenmukaisuuden. Jokainen kirjailija on taiteilija, mutta jokainen taiteilija ei ole kirjailija.

F. Y.

Ruumiinpoltto.

Että Suomi on eniten edistyviä maita maailmassa, en ole koskaan epäillyt tänne tuloni jälkeen noin kymmenen kuukautta sitten. Ruumiinpolttolaitoksen hankkiminen pääkaupunkiin osoittaa terveellisten näkökantojen merkkejä ruumiiden käsittelyssä. On surullinen asianhaara, etteivät täällä eri kirkot ottaneet osaa avajaisjuhlallisuuteen, ja se sattuvasti osoittaa, kuinka todella takaperoisia nämä laitokset yhä ovat yleisön mielestä. Käytin hiljattain tilaisuutta hyväkseni ja kysyin eräältä pastorilta, millä syillä hän vastusti ruumiinpolttoa, ja hän vakuutti, että hänen syynsä olivat uskonnollisia. Tiedustelessani jotain lähempää, sain selville, että ruumiinylösnouseminen oli pääasiallisena esteenä. Kun huomautin hänelle, että tämä usko ei enää ole kristittyjen miesten ja naisten suuren enemmistön katsantokanta, ja nimenomaan kysyin, mikä hänen mielestään oli niiden satojen kristittyjen kohtalo, jotka ovat olleet niin onnettomia, että ihmisiä syövät tiikerit, ovat heidät syöneet, j. n. e. kieltäytyi hän tyydyttämästä uteliaisuuttani. Tosiasia on, että ruumiinpoltto on kuolleiden käsittelyn puhtaimpia ja terveydellisimpiä tapoja, ja minun ruumiini varmasti poltetaan, kun kerran herkeän elämästä. On vaan ajan kysymys, kun koko maailma on tullut näkemään sen siunauksen ja sen yhteiskunnalle antamat edut. Minusta on ikävä ajatella, että minun täytyisi maata maahan kaivetussa kolossa mätänemässä, kun muutamassa tunnissa ruumiini voidaan hävittää tavalla, joka tyydyttää omaisiani ja joka on terveydellinen periaatteellisesti.

K.

Saattavatko kirkot elpyä?

Erään englantilaisen piispan ajatuksia.

Kirkkoja kohdannut halvaus, (jossa ei näy mitään parantumisen oireita, vaan joka vaan pahenee päivä päivältä,) on ilmiö, jota ei saa aliarvioida näinä vilkkaan eteenpäinpyrkimyksen aikoina. Muutamia edistyneimpiä kristinuskon johtajia on alkanut huolettaa hämmästyttävä haluttomuus, millä kirkot suhtautuvat asteettaiseen vetäytymiseen pois jokaisesta uskonnollisesta ryhmäkunnasta ja ennustukseen, että vähemmässä kuin kahdessakymmenessä vuodessa nykyisen edistyksen vallitessa saamme nähdä tuhansia tyhjiä paikkoja julkisissa jumalanpalveluksissa ja sensijaan, että rakentaisimme näitä rakennuksia, autioitamme niitä. Syy on epäilemättä kirkoissa itsessään, koska ne näyttäytyvät kykenemättömiksi käsittämään, että uusi on syrjäyttänyt vanhan. Saattaa kuitenkin suuresti epäillä, pystyvätkö todellakin nykyiset kristinuskon valvojat ymmärtämään heidän edessään olevaa käännöstä. Olemme kokeneet, että suuret ihmisjoukot eivät enää harrasta uskonnollisia asioita, että tätä ainetta käsittelevät kirjoitukset hypätään yli eikä niihin milloinkaan vilkaistakaan. Maailma on väsynyt saarnaamiseen, meidänaikuinen sukupolvemme on kasvanut pois esi-isiemme uskosta eikä mitään yritystä ole tehty kristinuskon saattamiseksi ajan vaatimusten tasalle raaputtamatta pois suurta joukkoa opinkappaleita, joita suuresti hellivät mahtipontiset papit, piispat y. m. Tässä on pulma. Vaaditaan epäilemättä valistuneita miehiä ja naisia julistamaan yksinkertaista Kristuksen oppia — miehiä ja naisia, jotka eivät pelkää sanoa, mitä ajattelevat ja tuntevat. Mutta mistä näkyy heitä tulevan?

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Canada, Port Arthur:
Korte, Erikc J., v.konsuli, 188, Lorne Street.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Helsinki, Santahamina:
Syrjä, Niilo, vääpeli, Ilmailukoulu.
Hyvinkää:
Masalin-Arvidsson, Anna, rouva.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kankaanpää:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lappeenranta:
Kaasinen, Anni, rouva, Kuninkaank. 6.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Mikkeli:
Leppänen, Anni, rouva.

Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Mynämäki:
Laine, A. J., ylioppilas.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtiä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Rae, Anni, liikeapulainen, Läntinenk. 5.
Samstén, Katri, konttoristi, Sirkkalank. 42.
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

Sanomalehtilausuntoja G. E. O. Knight'in kirjasta

ISOISÄN TARINOITA:

ILTALEHTI:

Lasten kirjallisuutta.

Ihmisen kustantamana on äskettäin ilmestynyt englantilaisen tiedemiehen ja tutkimusmatkailijan, Mr. *G. E. O. Knight'in* kirja „Isoisän tarinoita", jonka tekijä on omistanut „Suomen kilteille ja vallattomille pikkupojille ja tytöille sekä heidän äideilleen". Suomennostyön on suorittanut Kalle K. Auermaa. Kirjaan sisältyy paljon miellyttäviä kuvia, kahdella värillä painettuna, jotka todella onnistuneesti on piirtänyt engl. taiteilija, Miss Mary Horsfall. Kertomukset ja kuvat ovat kohottavia ja kasvattavia sekä niinmuodoin lasten herkälle sieluelämälle hyvin sopivia.

Kirja on painettu erittäin hyvälle paperille. Hinta 15: — mk. Saadaan kirjakaupoista ja Ihmisen konttorista, Hakasalmenkatu 4 B.

TYÖLÄISNUORISO:

Satukirja pienokaisille.

G. E. O. Knight: Isoisän tarinoita Suomen kilteille ja vallattomille pikkupojille ja tytöille sekä heidän äideilleen". Suomentanut Kalle K. Auermaa. Kuvittanut Mary Horsfall. Aikakauslehti Ihmisen kustantama. Hinta 15: —.

„Ihmisen" päätoimittajan *G. E. O. Knight'in* kirjoittama satukirja on sangen viehättävä laadussansa. Se sisältää kaikkiaan 19 pientä satua ja tarinaa, jotka hyvinkin saattavat herättää ihastusta pienokaisissa, joille kirja onkin tarkoitettu. Kertomistapa on mutkatonta ja yksinkertaista, sanan parhaimmassa mielessä, joten ne hyvin helposti ovat pienemmillekin tajuttavia, ja samalla pirteitä. Huomiot ovat parhaasta päästä sellaisia, joita lapset ovat omasta kohdastaankin tehneet tai jotka kuuluvat lasten heräävään mielikuvamaailmaan. Myöskin tarinoihin kätkeytyvä opettavainen tendenssi tuodaan esille sellaisessa muodossa, jommoinen ei mitenkään vaikuta tyrkyttämiseltä. Luullakseni esim. äidit voivat saada „Isoisän tarinoista" oivallisen „lähdekirjan". jonka saduilla he voivat viihdyttää lapsukaisiaan puhdehetkinä. — Satujen kuvitus ansaitsee kiitoksen. Se on herttaisen naivia „vanhaan hyvään tapaan". Eduksi ehkä olisi ollut, jos myöskin kuvasivut olisivat mustalla painetut niinkuin tekstikin.

Kirja on suurta kokoa ja ladottu kauttaaltaan isoilla kirjakkeilla, joten sen lukeminen ei rasita pienten lukijain silmiä.

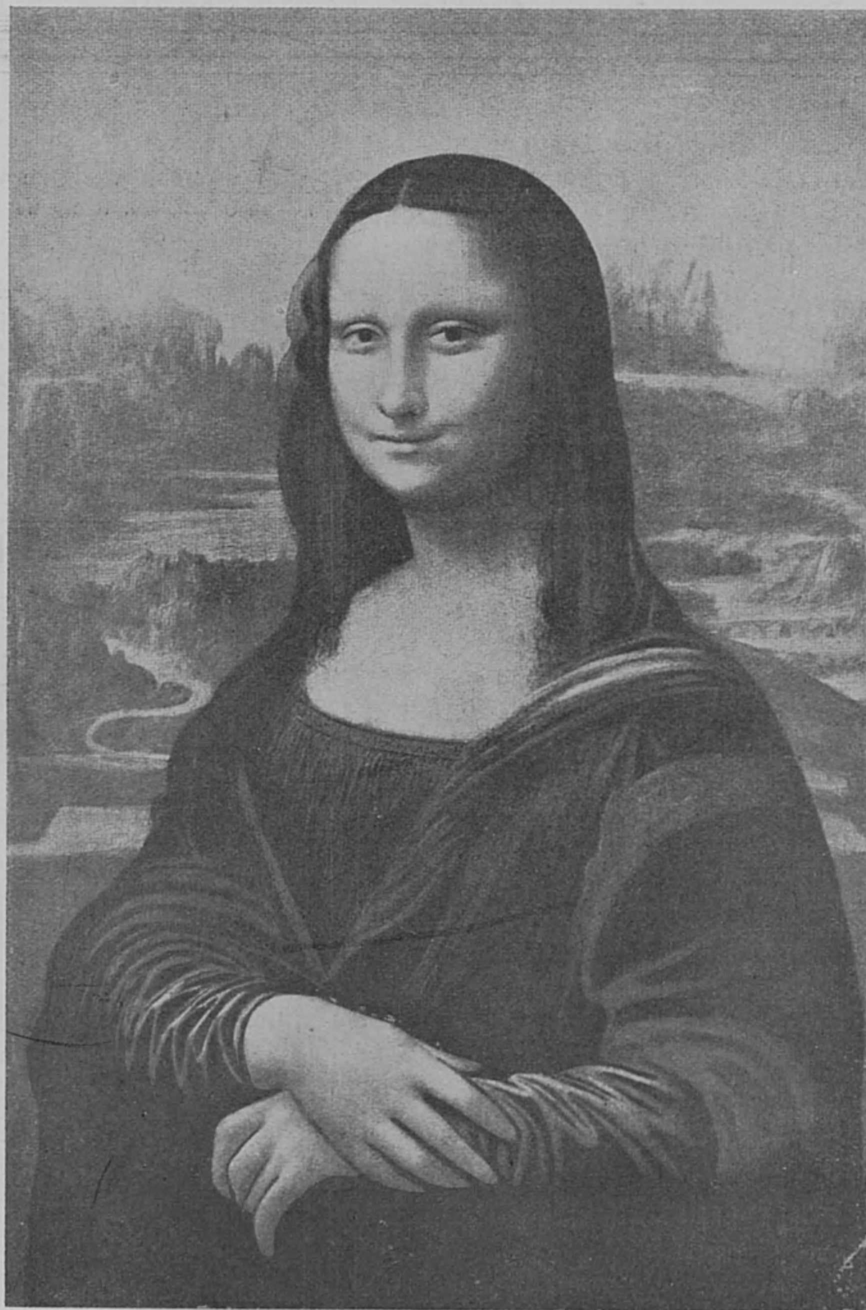
—ib—

Saadaan IHMISEN konttorista Hakasalmenkatu 4, Helsinki.

Helsinki, 1926. Oy. Gutenberg Ab. Kirjapaino.

N:o 12 (Uusi sarja) Joulukuu 1926. 4:s vuosik.

IHMINEN

HINTA 7 mk

IHMINEN

KUUKAUSIJULKAISU, OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE, y. m.

Toimitus:

G. E. O. Knight,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

Heikki Peltola, vastaava

HUOMAUTUKSIA:

Kaikki IHMISESSÄ julkaistavaksi tarkoitetut kirjoitukset on lähetettävä osoitteella: G. E. O. Knight, Temppelikatu 12 as. 23, Helsinki. Puh. 42920. ja tulee niitä seurata postimerkillä ja kirjoittajan osoitteella varustetun kirjekuoren. Lähetetyt kirjoitukset saavat kaiken mahdollisen huomion, mutta toimitus ei kuitenkaan vastaa käsikirjoitusten hukkaantumisesta.

Liikepuolta koskeva kirjeenvaihto on osoitettava: IHMISEN Konttori, Itä-Viertotie 67. Helsinki. Puh. 9924.

IHMISEN tilaushinta on Suomessa 1/1 vuodelta Smk. 80: —, 1/2 v:lta 40: — ulkomailla 1/1 vuodelta doll. 2:50, puolelta v:lta doll. 1:25 postivapaasti. Maksu on lähetettävä IHMISEN konttoriin ilmoittamalla tilaajan täydellinen nimi ja osoite. Osoitteen muutoksista on heti ilmoitettava, jotta viivytykset lehden lähettämisessä vältettäisiin.

IHMISEN tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät, paitsi konttoriemme, Itä-Viertotie 67. Helsinki, lehteämme edustavat asiamiehet, joiden nimet ja osoitteet käyvät selville kansilehden kolmannelta sivulta.

SISÄLLYSLUETTELO:

IHMINEN

N:o 12. (Uusi sarja) Marraskuu 1926. 4:s vuosik.

Kukaan ei ole vapaa, ellei hän ole itsensä herra. — Spinoza.

Näkemiin!

Tämä on viimeinen Suomessa julkaistu *Ihmisen* numero, ja lausuessani *näkemiin* sen lukijoille, tunnen, että minun täytyy käyttää hyväkseni tätä tilaisuutta kiittääkseni lukuisia ystäviäni kaikissa tilaisuuksissa minulle osoittamastaan ystävällisyydestä ja huomaavaisuudesta. On ollut tosi ilo toimittaa lehteä viimeisinä yhtenätoista kuukautena. Julkaisu on tietenkin ollut jotain kokeilun kaltaista ja varmaankin uutuus suomalaisille. Se on ollut jotain uutta suomalaisessa sanomalehdistössä. Sen suoruus ja pelkäämättömyys on luultavasti ollut sen häviö. Se ei ole saavuttanut aineellista menestystä eikä se ole koskaan menojaan maksanut. Tappiot ovat olleet suuret, ja nämä on kantanut ystäväni, herra Heikki Peltola. Hän ansaitsee kaikkien lukijain kiitokset ihanteellisuudestaan ja urheiluharrastuksistaan. Minun asiani ei ole sanoa viimeistä sanaa siitä, onko lehti täyttänyt tarkoituksensa kirjallisessa suhteessa. Eräs tunnettu suomalainen sanoi minulle hiljattain: „Ihminen on julkaisu, jota ei enemmistö täällä pysty ymmärtämään". Varma on, että useita kuuluisimpia englantilaisia ja mannermaan avustajia on ottanut osaa sen kokoonpanoon. Olen vakuutettu, ettei millään tähän mennessä Suomessa ilmestyneellä julkaisulla ole ollut sellaista loistavaa kykyjen sarjaa — kuuluisimmat oppineet Oxfordin, Cambridgen, Edinburhin ja muista maani yliopistoista ovat kirjoittaneet *Ihmiseen* tieteestä, kirjallisuudesta, taiteesta, j.n.e. Ja yritys on epäilemättä epäonnistunut. Ehkä johtuu tämä siitä seikasta, etteivät eglantilaiset ihanteet ole yhdensuuntaisia suomalaisten ihanteiden kanssa. Tulevina vuosina saattaa joku hyväntahtoinen sielu valittaa sen häviämistä näyttämöltä ja verrata tämän lehden sisältöä tois-

Au revoir!

Innevarande är den sista nummern av tidskriften *Ihminen* som publiceras i Finland, och tillönskande *au revoir* dess läsare känner jag behov av att begagna mig av detta tillfälle och tacka mina talrika vänner för den vänlighet och aktning de städse visat mig. Det har varit ett verkligt nöje att utgiva denna tidskrift under de senaste elva månaderna. Publikationen har naturligtvis varit någonting liknande ett experiment till sin natur och helt säkert en nyhet för det finska folket. Den inleder en ny not i den finska journalistiken. Dess uppriktighet och oförskräckthet har sannolikt blivit dess fall. Den har icke bevisat finansiell succes, ej heller har den någonsin betäckt sina omkostnader. Förlusterna hava varit stora och för dem har stått min vän herr Heikki Peltola. Alla läsare äro honom tackskyldiga för hans idealism och sportinstinkter. Det tillkommer icke mig, att avgörande bedöma, huruvida tidskriften har lyckats i litterärt avseende. En väl känd finne sade mig nyligen: „Ihminen är en publikation över majoritetens här förmåga att förstå." Säkert är att många mest berömda engelska och kontinentala medhjälpare hava varit behjälpliga att utgiva den. Jag är säker på, att ingen av de hittills i Finland publiserade tidskrifterna kan giva prov på en sådan skara av talenter — de mest berömda lärda av Oxfords, Cambridges, Edinburghs och andra universiteter i mitt land hava skrivit för *Ihminen* om vetenskap, litteratur, konst, etc. Och företaget har utan tvivel misslyckats. Kanhända beror detta på det faktum, att engelska idealer löpa icke parallellt med de finska. Under de kommande åren skall någon godmodig själ måhända beklaga dess försvinnande från marknaden och jämföra dess

ten kirjallisuudesta käyvien Suomessa toimitettujen julkaisujen sisältöön.

Mutta uusi *Ihminen* on syntymäisillään ja sen syntymäpaikka ei ole Suomi. On paljon syitä, miksi on paras julkaista tämä lehti toisen muotoisena eikä Suomessa. On ilmeistä, että maa on yleensä liian ahdas maailmankatsomukseltaan *Ihmisen* kaltaisen lehden menestymiseksi täällä. Vapaa keskustelu on mahdoton. Täytyy löytää sopivampi maaperä uudelle *Ihmiselle*. On laaja suomalaisasutus Canadassa, jonka henkinen katsantokanta on laajempi kuin Suomessa ja tarjoukseen, että *Ihminen* painettaisiin ja julkaistaisiin Canadassa, on suostuttu. Uusi sarja ottaa kokonaan uuden muodon. Vertailevaa uskontoa, jolla on ollut sijansa suomalaisessa painoksessa, ei uusi *Ihminen* sisällä. Se omistetaan Suomen taiteelle, kirjallisuudelle, politiikalle, yhteiskunnalliselle elämälle ja Suomen kansan näkökannoille kokonaisuutena eikä rajoitettuna yksinomaisesti Suomen maahan. Se ehkä osoittautuu yhdeksi Suomen arvokkaimmista ajattelemisen kannattajista, vaikka sitä ei julkaista Suomessa. *Se heijastaa uuden Suomen ihanteita ja harrastuksia ja tulee todella eläväksi lehdeksi.* Se toimitetaan englanniksi, suomeksi ja ruotsiksi, kolmella Suomen pääkielellä, kotona ja merien takana.

Lasken kynäni ilolla. Ne lukijoistani, jotka haluavat uuden *Ihmisen*, voivat saada sen v:lle 1927 lähettämällä tilauksensa kera Smk. 80:— herra H. Peltolalle, It. Viertotie 67, Helsinki. Lehti lähetetään säännöllisesti Ottawasta joka kuukausi tilaajille.

Parhaat onnentoivotukseni v:lle 1927 ja eteenkinpäin!

G. E. O. K.

innehåll med detsamma av andra för litteratur gällande publikationer utgivna i Finland.

Men en ny *Ihminen* håller på att födas och dess födelseort skall icke vara Finland. Det finnes en hel mängd orsaker, för vilka det har blivit rådligast att utgiva tidskriften i en annan form och icke i Finland. Det är uppenbart, att landet är för inskränkt för sin världsåskådning i allmänhet för en tidskrift sådan som *Ihminen* att lyckas här. Fri diskussion är omöjlig. Det är nödvändigt, att finna en mera lämplig jordmån för den nya *Ihminen*. Där är en ansenlig finsk befolkning i Canada, vilkens andliga synpunkt är vidare än vad som är fallet i Finland, och inbjudningen att trycka och publicera *Ihminen* i Canada har blivit godkänd. Den nya serien skall antaga en absolut ny form. Jämförande religion, som har ingått i den finska upplagan, skall utebliva från den nya *Ihminen* som skall ägnas åt finsk konst, litteratur, politik och det sociala livet och det finska folkets synpunkter såsom en helhet och icke Finland allena. Den skall måhända visa sig vara en av Finlands mest värdefulla organer för tänkandet; ehuru icke utgiven i Finland. *Den skall återspegla det nya Finlands idealer och strävanden och skall bliva en verkligt levande tidskrift.* Den skall utgivas på engelska, finska och svenska, på de tre huvudspråken av Finland, hemma och bortom haven.

Jag lägger ned min penna med förnöjelse. De av mina läsare som önska sig den nya *Ihminen*, äro i tillfälle att prenumerera på den för 1927 för Fmk. 80:— hos herr H. Peltola, Ö. Chaussén 67, Helsingfors. Numrorna skola skickas regelbundet från Ottawa varje månad till alla perunemeranterna.

De bästa välönskningar för 1927 och allt framgent!

G. E. O. K.

Täytyy oppia käsittelemään epätasaisia ja tasaisia suureita niin elämässä kuin matematiikassakin. *Georg Eliot.*

„TEILLE ON TÄNÄÄN SYNTYNYT VAPAHTAJA...”

Kirj. *Willie Angervo.*

Kuuluu vanha joulukuoro:
„Herra syntynyt on teille,
Vapahtaja vangituille,
lahjaksi Hän langenneille,
turman yöhön tuomituille
antaa armon, uskon uuden
Isään ajan, ikuisuuden.”

Kuoron uuden nyt on vuoro:
„Edessä on meillä enne
joulujuhlan jumalaisen,
kaartakaa vain katsehenne
yli yöhyen tän maisen
näätte, tuolla tuikkaa tähti
lännen viisaat luo sen lähti!

Saman ihmeen nähdä saamme:
Pyhä Äiti vaalii lasta
ihmis-syömen seimen yllä,
vaalii tuskaa tuntemasta
hymyhuulen hyväilyllä.
Arkku tietäjien aukee
rauhaan syömen myrsky raukee

Kaikuu virsi kautta maamme:
„Taas on tullut taivahasta
armollinen Auttajanne
auttamahan ihmislasta!
Kellä tuska, tunnonkanne,
lähellä on lääke oiva,
tuskaan tuimimpahan hoiva!

Luonnon uinuessa unta
iloitsevi ihmiskunta:
Herra syntynyt on meille
erhen yöhön eksyneille.

20/XII —26.

Some reflections.

No man can be indifferent to the pageant of the heavens once he has grasped the elements of the sublime science of Astronomy. It is true that the majority of people raise their eyes heavenward only to see if it is likely to rain. Such people have no souls worth speaking of, their bodies may be living, but their souls are dead. The universe is not dead and deserted as some of us are tempted to believe. The real aim of Astronomy is to enable us to penetrate to the stars, to make us divine, and know, and understand their physical constitution.

Cicero once remarked that the study of things celestial makes us all truly human beings. A well known English statesman, many years ago, deprecated the study of Astronomy on the ground that a knowledge of the heavens reveals our own insignificance, and makes us conscious of our true position in the universe. He thought we should see the absurdity of our boasted civilisation if Astronomy became a general study. No man ever spoke more truly. Astronomy is the greatest emancipator of humanity that the world can conceive. The humble little planet that we inhabit presents itself to the mind as a bubble in the great ocean of space and if it were destroyed at this moment the effect in the universe would be absolutely *nil*. All our pomp and circumstance — what is it? Vanity of vanities!

The world will die and there will be no one to erect a tombstone over its own grave. Perhaps a Martian or a Jovian will oblige with some such pathetic formula as this — „In Memory of a Bubble that burst and scattered itself into space, leaving Nought behind to lament its disappearance from the sky".

The whole earth is to became a vast cemetery, and its finest cities will be rooted in catacombs. And you, O. Reader! now so strong aud virile, what are you? Where have the elements you absorb to-day in respiration and assimilation been drawn from? From the dead bodies of your brothers and sisters, to be sure!

Everything passes rapidly. Irrepressible grief, deep melancholy, ineffaceable regrets, youth, manhood, old age, what are they? Is there nothing down the long length of human history, but eternal delusion? Air, water, smoke, dust —.such is humanity. The whole of us, and the earth itself, will disappear one day. Creation does not concern itself with us. It proceeds on its own inexorable course without consulting our sensations. Nature opposes the irony of its smiling splendour to our mourning, our revolts, and our despair.

To me, death has no terror. It has long since departed from my soul. In the beautiful stars I see a beam of hope. I feel that my destiny cannot be terminated here. But I am quite unable to say why.

G. E. O. K.

Henkisiä virtauksia Kiinassa.

(Konfutsen oppi ja uskonto.)

Aikakauslehdelle IHMINEN kirj. *Kosti Kilpi.*

Kiinan täkäläisen Lähetystön virkamies.

Kuten kaikkialla muissakin maissa ja valtakunnissa maailmassa, on Kiinassakin henkisiä harrastuksia, jotka olivat erittäin korkealla kehitystasolla jo tuhansia vuosia sitten ja jotka luonteeltaan, laadultaan ja vaikutuksiltaan ovat ainakin yhtä arvokkaita kuin länsimainen sivistys ja sopusoinnussa eurooppalaisten aatevirtausten kanssa.

Tarkoituksemme on tässä kirjoitelmassa lähemmin kertoa ja selostaa Konfutsen oppia ja sen vaikutusta Kiinan kulttuuriin ja sivistysmuotoihin. Kuten tunnettua, on Konfutsen opilla ja uskonnolla ollut arvaamattoman tärkeä vaikutus ei ainoastaan Kiinassa, vaan Jaappanissakin. On mahdotonta yliarvioida hänen oppinsa vaikutusta kiinalaisten siveelliseen, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään. Tätä vaikutusta on heikentymättä kestänyt yli kahden tuhannen vuoden ajan. Konfutsen oppi eroaa oleellisesti kaikista muista uskonnoista siinä, että sen perustajaa ei palvella jumalana, vaan korkeimpana siveellisenä esikuvana. Hänen oppinsa ydin on syvä kunnioitus perhettä, vanhempia ja esi-isien muistoa kohtaan, joiden henkien uskotaan olevan läsnä perhejuhlissa ja joille tällöin varataan kunniapaikka, heitä kuitenkaan jumalina palvelematta. Vaikkakin Konfutsen temppeleihin ainoastaan virkamies-sääty ja oppineet pääsevät hartautta harjoittamaan, on koko kansa omaksunut Konfutsen aatteet ja elämisen taidon. Laajakantoinen vaikutus kansan syvien rivien herättämiseksi noudattamaan ja kunnioittamaan Konfutsen opetusta on ollut hänen elämänkatsomuksensa sovelluttaminen helppotajuisiin teatteriesityksiin ja kaikkialla Kiinassa yleiseksi tulleena tapana merkkipäivinä osoittaa huomaavaisuutta ja kunnioitusta ystävilleen lahjoittamalla heille aistikkaaseen muotoon sommiteltuja, tilaisuutta varten soveliaita Konfutsen tai hänen oppilaittensa muistolauseita ja myöskin heidän kuviaan. Johtavana lankana Kiinan rikkaassa kirjallisuudessa ja kuvaama- sekä näyttämötaiteessa on Konfutsen syvällinen elämänkatsomus selvästi havaittavissa.

Konfutsen siveysoppi on kristallinkirkkaan jalo ja viisas, ja Kiinan kansa noudattaa sitä yhtä suurella hartaudella kuin kristikunta Jeesuksen käskyjä. Jo useita vuosisatoja ennen Kristusta lausui Konfutse tuon kultaisen säännön: „mitä ette tahdo, että toiset teille tekisivät, sitä älkää myös tehkö heille.” Vaikkakin oleellisin eroavaisuus kristinuskon ja Konfutsen opin välillä on siinä, että vaikka jälkimäinenkin uskoo kuolemantakaiseen elämään, ei se lainkaan syvenny sen mysterioihin. Konfutse tahtoo ainoastaan korostaa, kuinka jalo elämä on ainoa tie tosi tietoon eli siis autuuteen. Tämä hänen ihanteensa selviää hänen seuraavasta mietinnöstään: „jos on olemassa hyve, jota en ole toteuttanut, jos on olemassa tutkimisen aihe, jota en ole ehtinyt täydellisesti tutkia, jos on olemassa vanhurskas teko, josta minulla on ollut tietoa, vaikk'en ole ehtinyt sitä suorittaa, jos on olemassa vika, josta en ole voinut vapautua — kas siinä jotakin, joka todella tuottaa minulle surua.”

Valtio-opin alalla on Konfutse myöskin lausunut totuuden sanoja, kuten esim. seuraavan mietelmän: „jos hallitsija hallitsee ilman laillista pohjaa ei hänen sanojaan kernaasti totella. Jos hänen sanojaan ei mielellään totella, ei valtion asioita säännöllisesti toimiteta. Jos ei valtion asioita säännöllisesti toimiteta, ei juhlamenoilla eikä soitolla voi olla vaikutusta. Jos ei juhlamenoilla eikä soitolla ole vaikutusta, ei oikeus pääse oikeaan arvoonsa. Ellei oikeus pääse oikeaan arvoonsa, on kansa viimein joutuva epätietoiseksi siitä, mitä pitää tehdä.” Valtiomiehen suuren elämäntehtävän hän taas lausuu keskitetysti paljon merkitsevällä neljällä sanalla, joissa esiintyvä ajatus voidaan kääntää seuraavasti: „uhrautumalla diplomatialle minun on kohotettava maani kunniaa ja arvoa.” — Tullakseen täydelliseksi neuvoo Konfutse huomioonottamaan kolme tärkeätä ohjetta, ensiksi ja ennen kaikkea kasvattamaan luonteensa, toiseksi herättämään arvonantoa ja kolmanneksi pyrkimään täydellisyyteen.

Konfutsenuskoa, joka yhä edelleenkin on varsinainen valtionuskonto Kiinassa, opetetaan kaikissa valtion kouluissa. Rikas ja henkevän monipuolinen, Konfutsen elämänkatsomukseen perustuva kirjallisuus on yhä vieläkin Kiinan kasvavan nuorison parasta lukemista. Näin Konfutse suurena kasvattajana ja opettajana vaikuttaa yhä vieläkin kansansa Mestarina.

Paitsi Konfutsen uskontoa, on Kiinalla jo vuosituhansia ollut kaksi muuta valtion tunnustamaa uskontoa, nim. Taoismi ja Buddhan oppi, jotka kumpikin ovat luonteeltaan hyvin paljon samanlaisia, filosofiaan ja mystiikkaan perustavia — oppi oikeasta tiestä (=Tao), „hyveen tiestä.” Niin syvällinen ja korkeampaa tietoa tavoitteleva kuin kumpikin uskonto perustajiensa jälkeenjättämien kirjojen mukaan todellisuudessa onkin, ovat nämät molemmat käytännössä uskontoina hyvin suuressa määrin menettäneet alkuperäisen syvällisen merkityksensä, sillä nykyään ne kiinnittävät kansan huomiota melkein yksinomaan temppeleissä pidettäviin mystillisiin seremonioihin suitsutuksineen sekä kuolemantapausten ja hautausten yhteydessä järjestettävien salaperäisten perintätapojen suorittamiseen. Paitsi yllämainittuja kolmen valtionuskonnon tunnustajia on Kiinassa vielä noin 15—20 miljoonaa muhamettilaista.

Kristinuskolla on nykyään epäilemättä mitä valtavin vaikutus henkisen elämän elvyttäjänä Kiinassa. Lähetyssaarnaajain harras, epäitsekäs työskentely ja se sisällinen rauha ja pelottomuus, millä he vainojen sattuessa menivät kuolemaan uskonsa puolesta, ja se harras into, millä eloonjääneet lähetyssaarnaajat pystyttivät majansa entisten raunioille, on jättänyt syvän vaikutuksen kiinalaisiin, jotka suuremmalla alttiudella alkoivat vastaanottaa kristinuskon aatteita. Tämän lisäksi Konfutsen jalon siveysopin omaksuneet lukuisat nuoret kiinalaiset ylioppilaat tutustuttuaan Euroopan ja Ameriikan yliopistoissa kristinopin syviin totuuksiin, ovat palanneet kotimaahansa sellaisina tosikristittyinä, joita harvoin länsimaissa tavataan, sillä heissä oli yhtynyt mitä kauneimmaksi sopusoinnuksi Konfutsen opin ja kristinuskon korkeimmat ihanteet. He ovat kotimaassaan Kiinassa N. M. K. Y:n hartaimpia jäseniä ja sen suuremmoisen kristillisen nuorisoliikkeen tukipylväitä, josta m. m. viime kesänä Helsingissä pidetyssä N. M. K. Y:n maailmankonferenssissa erikoisella lämmöllä mainittiin. Olemme kuulleet sanottavan lauseen: Ex oriente lux, ja kun me henkisesti tätä tarkoitamme, niin voimme myöskin uskoa, että niin on myöskin ajan varrella ehkä tapahtuvakin.

JOULUKELLOT KAIKUU — — —

Joulukellot kaikuu
kirkkaassa yössä.
Juhlaa ne suurinta ilmoittaa.
Juhla on ylhäällä
tähtien vyössä
juhlan viettohon nousevi maa

Joulukellot kaikuu
maailman vaivaan,
tiellemme, jossa ei onnea näy.
Vastahan loistaa
kirkkaus taivaan,
enkel' lempeä luoksemme käy.

Joulukellot kaikuu
kutsuna Herran.
Kirkkaana nousee jo kulkijan tie.
Vaivoista meidät
joululle kerran,
rauhan joululle, enkeli vie.

Vilppu Koskimies.

Optimismi pessimismin vastakohtana.

Mitä on optimisti? Mitä on pessimisti? Optimistin saattaa määritellä siten, että hän uskoo meidän elävän mahdollisimman parhaassa maailmassa ja että mikä on olemassa, on oikein. Pessimisti toiselta puolen on tavallisen käsityksen mukaan sellainen, jolla yleensä on synkkä maailmankatsomus, jolla on taipumusta katsella elämää sen pimeiltä puolilta ja ennustaa pahaa onnea.

Yleisenä sääntönä on, että ihmiset tahtovat tulla petetyiksi. He tahtovat helliä rakkaita haavekuviaan eivätkä salli kaunistelematonta todellisuutta tuoda esiin. Tästä johtuu, että optimismi on yleisemmin vallalla kuin pessimismi. Optimistien keskuudessa „pessimisti"-nimitystä käytetään moitteena ja liittyy se ilman eroitusta sellaisiin henkilöihin, kuin Carlyle, Strindberg, Bernard Shaw, Ibsen, y. m.

Optimisti uskoo hyvänsuopaan maailmankaikkeuden järjestykseen — ja tämä usko vie moneen valoisaan ja lohdulliseen mietelmään olemassaolomme tarkoituksesta ja päämäärästä, ja on se monessa suhteessa ylevä aate. Pahaksi onneksi on sen havaittu itse käytännössä olevan surkea vastakohta olemassaolomme todellisille olosuhteille.

On epäilemättä hyvin lohduttavaa luottaa „asiain ikuiseen soveltuvaisuuteen". Mutta nykyaikainen optimisti menee tätäkin pidemmälle, ja tahtoo se todistaa teidän ja jokaisen muunkin tyydytykseksi, että kaikkia asioita luonnossa säätää ja ohjaa kaikkiviisas Sallimus ihmiskunnan lopulliseksi hyväksi. Tällaisia hurmioituneita suunnitelmia, vaikkakin ne ovat kauniita ajatuksissa, ei ole mikään menetelmällinen tutkimus todistanut. Ne saattavat olla uskon ainesta, johtotähtenä runoilijalle, saarnain aiheina, mutta niitä ei saata pitää johdonmukaisina tai tieteellisinä johtopäätöksinä. Tämän mieltäylentävän katsantokannan mukaan elämme parhaimmassa kaikista mahdollisista maailmoista, ja kaikkia asioita tulisi pitää meidän lopulliseksi ja erityiseksi menestykseksemme säädettyinä. Näitä aatteita ajoi epäilemättä ensin uskonto. Optimismin on aina havaittu soveltuvan virallisen kirkon opinkappaleiksi. Saattaa hyvin ymmärtää, että laajojen

tilusten ja rahan omistajat olivat hyvin tyytyväisiä tällaiseen oppisuuntaan.

Köyhää ja onnetonta on paljon vähemmän syytä onnitella. Kirkko on opettanut heitä olemaan tyytyväisiä osaansa, ilolla taipumaan virkavallan alle ja kantamaan hurskaalla alistuvaisuudella elämänsä puutteet ja kärsimykset. Kaikki kääntyisi heille parhaaksi lopussa — taivaasssa ellei maanpäällä.

Optimismilla on taipumusta maalata maailma ruusuisin värein, tehdä helpoksi vaikeudet ja vastoinkäymiset ja rohkaista uskoa tulevaiseen olemassaoloon. Toisin sanoen optimismi kutsuu teitä hullun paratiisiin.

Pessimismi menee vastakkaiseen äärimmäisyyteen ja vakuuttaa mohtipontisesti, että maailma on paha, että pahanaines on vallitsevana kaikissa olemassaolon ehdoissa ja myrkyttää sen lähteensuonet. Pessimismi väittää edelleen, että ihmisen elämänlatu tässä katoavassa maailmassa kantaa helmassaan surua ja pettymyksiä, että häntä alituiseen eksyttävät väärät toiveet, murehduttaa synkkä tuska ja epätoivo ja painaa lakkaamaton huoli. Pessimismi koettaa näyttää toteen, että ihmiskunnan suuren enemmistön oloissa on kärsimys vallitsevana. Onko tämä todellakin huonoin mahdollisista maailmoista, saattaa epäillä, varmaa on, että suurimmalle osalle ihmiskuntaa eivät olosuhteet voisi olla pahempia kuin ne ovat. Nälkää ja kylmää on raskasta kärsiä, mutta ihmiskunnan enemmistölle ovat surut, pettymykset, keinotekoise onlemassaolon ahdistus ja hankaukset sitäkin raskaampia. Sivistys on tuonut mukanaan lukemattomia ruumiin ja sielun sairauksia, joista eivät „villit" heimot mitään tienneet. Syöpä on yksi niistä. Syöpä on oleellisesti sivistyksen aiheuttama tauti. Se uhkaa hävittää kokonaisia yhteiskuntia muutamissa vuosissa. Yksi jokaisesta kolmesta henkilöstä Suur-Britanniassa kuolee syöpään joka vuosi. Suhde aina vaan ylenee. Optimisti on taipuisa „poh-puh"-tosiasioille — kaikki on parhaaksi, sanoo hän, älkäämme ajatelko näitä kauheuksia. Maltillisimpienkin laskelmien mukaan on todettu, että yli kymmenen miljoonaa ihmistä menetti henkensä viimeisen suuren sodan aikana. Mitä se haittaa? sanoo optimisti. Eikö kaikki ole parhaaksi? Eikö sota ole yksi niistä „välttämättömistä" asioista, jotka tapahtuvat tässä parhaassa maailmassa?.

Pessimismi ei saata nähdä mitään oikeutta eikä siveellisyyttä luonnossa. Päinvastoin, siinä määrin kuin saatamme päättää luonnon toiminnasta, on se kokonaan vailla oikean ja väärän tai minkään siveellisen tarkoitusperän käsitystä. Paitsi äidinvaistoa ja isän huolenpitoa jälkeläisestä, jotka ovat tarpeellisia lajien säilymiselle, samoinkuin jonkinlainen hyvä toveruus joissakin eläinryhmissä vallitsee luonnossa täydellinen sydämen puute ja oikeuden halveksuminen. Koko eläinkunta on aseistettua taistelua, sisäistä sodankäyntiä ja rauhatonta hävitystä. Jokainen pahe ilmenee ja on vallitsevana eläinyhteiskunnassa — ahneus, julmuus, viekkaus, väkivalta, kierous, petollisuus. Kaikkia petoksen lajeja käytetään syyttömän väijymiseksi ja varomattoman kiinnisaamiseksi. Raaka voima ja alhainen viekkaus vallitsee kaikkialla ylinnä ilman vähintäkään vapauttavaa hyvettä.

Nykyaikainen optimisti huomauttaa riemuissaan ihmeellisestä edistyksestä, mikä on havaittavissa kaikissa taiteissa ja teollisuuden haaroissa, tiedon saavutuksista ja sivistyksen levenemisestä. Mutta pahaksi onneksi kaikuu korvaan surullinen sävel tässä suhteessa — kansalauman, kaikkea vailla olevan, lukemattomien niiden valitus, jotka ponnistelevat ja taistelevat lakkaamatta vain elämän välttämättömien tarpeiden tyydyttämiseksi. Ei kellään muulla kuin itse optimistilla saata olla kuurot korvat kauas kuuluville raajarikon, sairaan, työttömän ja työhönkykenemättömän huudoille. Melkoinen osa maailman asukkaista on tuomittu päättämään kurjat elämänsä yleisissä sairaaloissa, hulluinhuoneissa ja vaivaistaloissa.

Mutta on olemassa toisiakin pahanlähteitä, jotka kiinnostavat pessimisiä, mutta jotka jäävät huomaamatta optimistilta hänen levollisen elämänkatsomuksensa tähden. Ei milloinkaan ennen ihmiskunnan historiasssa ole kullan valta ollut niin suuri ja yleismaailmallinen. Mammona uhkaa tulla kaiken yksinvaltiaaksi määrääjäksi ja jakajaksi. Raha on aina ollut suuri ja paha valta maailmassa, mutta ei ole ollut koskaan ennen niin voimakas ja turmiollinen kuin nyt. Nykyisen sivistyksen tavattomasti kehittyessä on kullan ostovoima pyrkinyt alinomaan vaan lisääntymään. Kulta on nyt epäjumala, jonka edessä koko ihmiskunta alhaisesti mate-

lee. Raha on tullut kaiken mitaksi. Kullanrakkaus voittaa ihmissydämen jalommat harrastukset ja yhä ja yhä lisääntyvät sen vaatimukset; ja muuttuu se lopulta yleismaailmalliseksi intohimoksi.

Pessimistillä on vakava syytös tehtävänä maailmalle huolimatta kerskattavasta edistyksestämme ja suuresti ylistetystä sivistyksestämme. Mutta täytyy myöskin myöntää, että pessimismi on omaksunut äärimmäisen katsantokannan. On paljon pahaakin maailmassa, ja tosi filosofian pyrkimyksenä tulisi olla rehellisesti antaa arvoa näille suhteellisille arvoille eikä ylistää toista toisen kustannuksella. Annettakoon pessimismille oikeudenmukainen tunnustus, että se on henkisempi ja miellyttävämpi kuin optimismi. Pessimismi tuntee maailman katkeran tuskan — optimismi tahtoo olla siitä välittämättä. Kun sanoo olevansa täydellisesti tyytyväinen maailmaan sellaisena kuin se on, kun katselee ainoastaan asiain valoisia puolia ja vakuuttelee itsellensä, että kaikki asiat täällä alhaalla kääntyvät parhaaksi, ei ole ainoastaan hyvin mieletön, vaan vivahtaa se tunteettomuudelta.

G. E. O. K.

KEHTOLAULU.

Elä kullan kehdon ääreen
suruperho lennä.
Ei saa sinne mustat mietteet
musta murhe mennä.

Katso kuin on käsi pieni,
kuin on povi hento.
Niin ois helppo rinnan alle
suruperhon lento.

Mutta viel on liian raskaat
taakat tuskan, surun,
nyt kun kulta muistoihinsa
kerää onnen murun.

Viel on aikaa suruperho
yllin kyllin sulla.
Vielä ehdit mustin siivin
kullan luokse tulla.

Henry Flinck.

Omar al Khaijaami.

IHMISELLE kirj. *Lauri Karila.*

Kuinka ihmiselämä sisimmältään onkaan samanlaista kaikissa maissa ja jopa kaikkina aikoinakin! Kun lukee jotakin länsimaista runoilijaa, olkoon esim. Heineä tai Swinburneä, niin nousee mieleen helposti ajatus, että noin hienosti, noin herkästi, noin tuskaisasti on voinut tuntea vain meidän länsimaiseen sivistykseemme kuuluva mies ja aikana, jonka pitää olla sangen lähellä omaamme. Mutta sitten voi jonakin hetkenä osua käteemme kirja, joka tuo viestin jo ammoin ohimenneiltä ajoilta ja maasta, joka on kaukana meidän omastamme. Avaamme ja luemme sitä sieltä täältä, jolloin voimme havaita, kuinka runoilijan ajatukset elävöittävät mietiskelyjämme, kuinka hänen tunteensa sytyttävät paloon omamme. Tuo mies, jonka kuosi on aikoja sitten muutunut tomuksi ja tuhkaksi, on elänyt samanlaisessa tunne- ja ajatusmaailmassa kuin me, jotka tällä iankaikkisuuden sekunnilla nautimme lihan riemusta, ja kärsimme sen tuskasta.

Persia on maa, joka monelle armottoman Pohjolan asukkaalle nostattaa aurinkoisia mielikuvia tajuntaan. Näemme hedelmäpuita kasvavan viheriöivän keitaan, valkovaippaisia ihmisiä, kuulemme satakielen liverrystä ja hengitämme ruusujen tuoksua — unohtaen niin helposti, että kun meillä — erään kuuluisan runoilijan vertausta käyttääksemme — kuusi ikävöi lumi- ja jäävaippansa peittämänä, niin vastaavasti etelässä yksinäinen palmu suree polttavan kuumalla kallioalustallaan.

Sanottu eteläinen maa on muiden kirjailijoittensa ohella synnyttänyt runoilijan, jonka seurassa meidän ei tule ikävä, kun jonakin lomahetkenä ryhdymme lukemaan hänen nelisäkeisiänsä ja sisäisillä silmillämme katselemme hänen sanojensa mieliimme nostattamia kuvia. Tarkoittamamme runoilija on Omar al Khaijaami.

Omar syntyi Naishapurissa Persiassa noin v. 1054. Hänen isänsä oli teltantekijä, ja saman ammatin oppi poikakin, vaikkei hän sitä koskaan elatuksekseen harjoittanut, sillä hänen tavattomat luonnonlahjansa viitoittivat hänelle aivan erilaisen uran. Kotikaupunkinsa koulussa hän sai kasvatuksensa ja ystävystyi tällöin kahden koulutoverinsa Nizam ul Mulkin ja Hassan Ben Sabbahin kanssa. He myös tekivät keskenään liiton, että se, joka ensin kohoaisi asemaan ja valtaan, auttaisi tovereitansa eteenpäin. Kohtalo ohjasikin asiat niin, että Nizamista tuli sulttaani Alp Arslanin suurvisiiri. Liittolaisilleen uskollisena hän nyt järjesti niin, että Hassanista tuli hallitsijan hadšib (sihteeri) ja että Omarille niinikään tarjottiin edullista tointa. Tämä ei kuitenkaan halunnut vaihtaa rauhallista tutkijaelämäänsä levottomiin ja jopa hengenvaarallisiin valtiollisiin toimiin, vaan tyytyi vuotuiseen eläkkeeseen. Tässä hän osui aivan oikeaan, sillä ei kulunut pitkääkään aikaa, kun Hassan teki onnistumattoman salaliiton sulttaania vastaan, ja oli pakotettu sen jälkeen henkipattona piileksimään. Tällöin hän yhtyi erääseen hurjaan uskonnollispoliittiseen järjestöön, joka ei kammoksunut murhiakaan, kunhan vain pääsi tarkoitustensa perille. Hassanin toimesta menetti entinen ystävä Nizamkin henkensä. Omar sen sijaan omisti aikansa algebralle, tähtitieteelle, filosofialle ja runoilulle ja tuli kaikilla näillä aloilla sangen kuuluisaksi kirjoittaen teoksia, joita myöhempinä vuosisatoina on käännetty monille kielille. V. 1079 hän kuninkaallisena astronomina pani toimeen Persian kalenterin uudistuksen ja on tällöin suorittamastaan tarkasta työstä saanut paljon kiitosta. Hänen matemaattisiin teoksiinsa voivat tietenkin vain harvat syventyä. Toisin on hänen runokirjansa *Rubaijaatin* („nelisäkeiset") laita. Sitä on yhä uudestaan käännetty ja painettu ja vastakaikua se on löytänyt varsinkin englantia puhuvassa maailmassa.

Omar oli syntynyt sille maapallon alueelle, jossa uskontona oli muhamettilaisuus. Oppineena miehenä hän kuitenkin oli tutustunut muihinkin uskontoihin, kuten persialaisten vanhaan uskontoon masdalaisuuteen, samoin juutalaisuuteen sekä kristinuskontoon ja tämä aikana, jolloin esim. meidän esi-isillämme ei ollut vielä mitään tietoa Galilean valkoisesta mestarista. Muhamettilaisuuden uskonnollisista suunnista oli sufilaisuus häntä lähinnä. Mainittua suuntaa on sanottu persialaisten teosofiaksi ja se esitti seuraajiensa noudatettavaksi oppeja ankaran puhtaasta elämästä, rakkauden töiden harjoittamisesta sekä pyrkimyksestä sulautumaan jumaluuteen. Kun sufilaisuudessa esiintyi todella arvokkaiden henkilöiden ohella erittäin paljon haihattelijoita, jopa suorastaan houkkioitakin, niin Omar usein nelisäkeisissään linkoo teräviä sanoja noita hurmahenkiä vastaan. Äkisti ja pinnallisesti arvostellen luulisikin Omaria ennen kaikkea ivalliseksi epäilijäksi, mutta kun syventyy häneen, jolloin alkaa lukea yhtä paljon säkeiden välistä kuin itse säkeistä, niin huomaa hänet mieheksi, joka ennen kaikkea janosi totuutta — totuutta joka asiassa.

Omarin ajatelmat pitäisi tietenkin esittää runomuodossa, jolloin ne vasta saisivat nautittavan asun, mutta kun niitä ei tietääksemme kukaan ole yrittänyt pukea suomenkielisiin säkeihin, tyydymme mekin tässä lyhyessä esittelyssä suorasanaiseen käännökseen, niin kömpelöä kuin se onkin. Kun muhamettilaisten pyhä kirja Koraani kieltää viinin nauttimisen, mutta on vaiti muista päihdyttävistä juomista, tuumii Omar:

„Mene profeetan luo ja hänelle sano: Kaikkitietävä! Khaijaami lähettää sulle terveiset ja ylistää sinut pilviin asti. Hän pyytää kysyä, miksi säädöksesi sallivat juoda piimäviinaa, mutta viinin kieltävät? — Tähän profeetta vastasi: Vie vastaterveiset Khaijaamille. Miesparka ei näytä ymmärävän Koraania, joka vain rahvaalta viinin kieltää. Viisaalle viini toki on ystävä uskollinen."

Kun Omar ei tunne olevansa aivan varma, olisiko muhamettilaisten paratiisia riemuineen olemassa ja pääsisikö hän sinne, osottaa hän Allahille seuraavan pyynnön:

„Koraani väittää, että viinit ja sievät tytöt paratiisissa odottavat sitä, joka autuaasti kuolee. Minun kuitenkin suo nauttia rakkaus ja viinit jo täällä alhaalla — tulevaisuuden riemut voi antaa niille, jotka säädöstesi mukaan voivat maanpäällä pyhää elämää viettää."

Kun Omar ei ole löytänyt mitään vankkumatonta todistusta tulevan elämän varmuudesta, on hänen filosofiansa mukaan parasta nauttia haihtuvasta nykyhetkestä ja jättää kaikki huolet mielestä:

„Elämän karavaani pian on ohi kulkenut, siksi iloitse ja riemuitse nyt. Elämä iloa ilman olisi iäistä ikävää — täytä siis maljani, ennenkuin entää yö. Älä antaudu surun ja tuskan valtaan! Jätä houkat anelusi ja paastosi — kaikki ne ovat turhia. Älä kurjuutta ajattele, vaan riemuitse viinistä ja rusohuulista."

Toisaalta hän sentään epäilee, olisivatko nautinnot paikallaan, mutta puolustaa itseänsä näin:

„Kun sinä Allah kerran sotkit savea, josta minut teit, niin pikkasen pahuutta pääsi olentooni paljon jumalallisen kera. Mutta enhän parempi voi olla kuin olen, koskapa sinä itse muovailit minun muotoni."

Kuten niin moni muu oli nuori Omarkin koettanut käyttää järkeänsä ja älyänsä, joita hänelle olikin suotu paljon enemmän kuin kuolevaisille tavallisesti, ratkaistakseen ihmiselle tärkeät ongelmat. Vanhaksi tultuaan hän näistä yrityksistään antaa seuraavan arvostelun:

„Nuoruudessani ajattelin näin: „Maailman arvoituksetko? Oh, helpostihan ne on selvitetty! Mutta viisaampi vanhuus puhuu minussa nyt näin: Käsitän, että kaikki ratkaisuyritykseni ovat tyhjiin raukenneet.

Elämä antaa vain harvoin, mitä sielumme halaa, ja huokaus nousee rinnastamme, että liian myöhään tänne tulimme ja liian varhain on meidän täältä lähdettävä."

Monista Rubaijaatin kohdista voisi tulla siihen tulokseen, ettei Omar lopultakaan elämässään löytänyt mitään muuta maailmankatsomusta kuin henkevän epäilynsä. Runojen loppuosa kuitenkin osoittaa, että hän täällä monien muotojen maailmasta sittenkin oli tavannut eräitä kiinnekohtia, jotka hänestä olivat arvokkaita:

„Te sanotte minun ylpeilevän viininjuonnillani vai kuinka?

— Niin sanotaan.

— Että olen pilkkaaja, jopa pakanakin?

— Sellaista puhutaan.

— Mutta kuinka sitten kaikki lahkot voivat väittää minun olevan heidän miehiään? Tässä pitää olla suuri erehdys. Kuulkaahan, kun sanon: minä kuulun vain omalle itselleni."

Että kaikki viinin, rusohuulten, ja muut ihmisen savimajan nautintojen ylistykset olivat Omarin puolelta vain pinnallista sanoilla leikittelyä, joka ei mitenkään tyydyttänyt häntä, näkyy tunnustuksesta:

„Syntiä vastaan suljin minä sydämeni ja näin olen syystä vapaa enkä vartijaa tarvitse. Jumalani opettajani ja ystäväni on ja hän tietää, mikä olen, ja hänelle vain minä koko sieluni avaan."

Kaiken työteliään elämänsä ajan tutkittuaan monen monia filosofioita ja suuntia, kysymystä päästyäänkin taas kysyttyään, mistä ihminen tulee, minne hän menee ja mikä tarkoitus hänen olemassaolollaan on, päättyy hän vihdoin seuraavaan uskontunnustukseen:

„Seitsemästäkymmenestä kahdesta uskon suunnasta valitsin minä vain Rakkauden — sen, joka kerran Pyhänä Henkenä kyyhkysen muodossa laskeutui alas taivaasta. Tätä Rakkautta rakastan minä kaikesta sielustani ja kaikki muu on minulle harhaa vain."

Ja tässä astuu eteemme se Omar, jonka olemme kaiken aikaa aavistaneet piilevän noiden eleganttien näennäisesti pilkallisten säkeiden takana. Tässä vasta hän sallii meidän pilkistää sisimpäänsä ja antaa meidän lopullisesti tulla vakuutetuiksi, että Rubaijaatin runoilija oli, kuten vaistomme jo alussa sanoi, hyvä ja jalo ihminen.

Jos rikas tahtoo elää terveenä, on hänen elettävä kuin köyhä.

Georg Eliot.

ME OLEMME TÄHTIÄ KAIKKI...

Me olemme tähtiä kaikki,
me ihmislapset,
maailman kaikkeudessa.

Me kuljemme kosmoksen kautta
kuten kiertotähdet
elon suurta rataa.

On loistetta jollakin ehkä
enempi kuin muilla
ja toisen kulku nopeampi
kuin ehkä toisen,
mutta me silti
kierrämme kaikki
hohdetta suuren ja säihkyvän
Auringon, —
yhä sitä lähestyen
kunnes me kerran
yhdymme siihen
suuressa kirkkaudessa.

Viki Kärkkäinen.

Canada ja siirtolaisuus.

Olen kuullut, että Suomessa vanhemmat katselevat levottomina kasvavia poikiaan ja tyttäriään kysyen: „Mitä heillä tehdään?" Jos antaa heidän lukea tai panee heidät oppimaan jotain ammattia, on yhtä vähän lupaavaa. Joka ala Suomessa on yhtä täpötäynnä. Nuoriso itse tuntee, ettei elämällä ole heille mitään antaa. He ovat liikaa. On vaikea saada heitä kaikkia uskomaan, että on vielä heillekin sijaa maailmassa ja että heidän tulisi lähteä liikkeelle saadakseen hyödyllisen paikan ja tehdäkseen tilaa jäljelle jääneille. Sellainen pelko on tulemassa yhä yleisemmäksi vanhempien keskuudessa, että suurin osa nousevasta polvesta, ei yksin Suomessa, vaan muuallakin, tulee sotalaitoksen kanuunanruuaksi. Tästä pelosta, johon liittyy tietoisuus siitä, että Suomella on vähän edistymismahdollisuuksia tarjottavana pojilleen, on siirtolaisuus tullut yleiseksi. Yhdysvaltain asettamien rajoitusten vuoksi näyttää Canada tulleen nykyjään Suomen nuorison vetovoiman keskustaksi, eikä näy olevan epäilystä siitä, että lähitulevaisuudessa tämä Britannian alue nielaisee satoja tuhansia suomalaisia, jotka ajan tullen muuttuvat Britannian alamaisiksi ja sulautuvat tämän suunnattoman maan moninaisiin kansanaineksiin.

Canada tarvitsee asuttamista, mutta sana varoitukseksi lausuttakoon. Siellä on paljon työtä maanviljelystyön tekijöille ja palkat ovat melkoisen korkeat. Pieni pääoma on kuitenkin tarpeen alkuvaikeuksien voittamiseksi. Sellainen mies, joka ei osaa tai ei tahdo tehdä työtä käsillään, on aivan tarpeeton Canadassa. Siellä ei tarvita „herroja". — Tarkoitan miestä, joka käyttää kauluksia, kalvosimia, kirjoittaa pikakirjoitusta ja osaa kirjanpitoa. Canada on hyvin kansanvaltainen maa ja jokainen on samanarvoinen. Kansanvaltaa pelkäävien on parasta pysyä poissa Canadasta. Muutamissa maissa yksilön ennakkoluulojen mukaan merkitsee kansanvaltaa häviötä — Canadassa se merkitsee yksilön tarkoitusperien saavutuksia yksinoikeudenomistajien, raha- ja liikemiesten muodossa.

Canadan luonnonrikkaudet ovat kai lähes ehtymättömät. Tässä suunnattomassa luvatussa maassa on tulolähteitä, jotka suuritta ponnistuksitta riittäisivät luomaan uuden sivistyksen.

Canadassa olevat skandinavialaiset ovat erinomasia alamaisia. Jäisen Pohjolan eri kansanainekset työskentelevät rinnakkain sopusoinnussa. Siellä ei ole valkeita eivä punaisia venäläisiä, ei ruotsalaisia eikä suomalaisia aineksia. He ovat kaikki entisten olosuhteittensa myrkyllisistä vaikutuksista poissiirtyneitä ihmisiä.

B. A.

KÄSKY.

En laskeu laaksoon,
vaikka ryömien
mä tietä kivikkoista jatkaa saisin,
mun vaikka kesken yllättäisi yö
ja paasi kylmä ois mun vuoteenani.

Ei mulla muuta —
käsky: eteenpäin!
Sen lähteissäni sain, sen yhä kuulen
Jos siitä luovun, lieden ääreen jään,
mua osoittakaa silloin petturiksi!

Yrjö Teppo.

Maailman rauhaa kohden.

On äskettäin tehty anomus Britannian Kauppa-Unionin jäsenille, että he tekisivät toisen sodan mahdottomaksi. On niitä, sanotaan julistuksessa, jotka sanovat hiukan totuudenmukaisesti, että sota on aina mahdollinen niin kauan kuin kilpailevat pääomanomistajaryhmät ottelevat keskenään maailman markkinoista ja käyttävät valtiotieteellistä koneistoa omiin tarkoituksiinsa, kunnes viimein tulee loppu ja seuraa välittömästi sota.

Että tämä väitös sisältää, että maailman taloudellinen elämä on säännöstelty yhteiskunnan palvelukseksi orjuuttamisen ja häviön asemesta, on pakostakin ilmeinen jokaiselle ajattelevalle miehelle ja naiselle, jotka ennakkoluulottomasti pohtivat maailman taloudellisia kysymyksiä.

Jos sota tarkoittaisi vain sitä, että kilpailevat pääomanomistajat velkavankeineen omissa hallituksissaan iskisivät yhteen jatkuvasti vihamielisinä, ei se olisi paljon merkitsevä asia. Jos todellakin nämä olisivat sodan syyt, saattaa epäillä, olisiko se koskaan syttynytkään. Mutta samalla kun riidat ovat heidän, taistelemisen suorittaa yleinen yhteiskunta. Yhteiskuntaa taloudellinen menetys, ja sodan loputtua suorittaa se miljaardeja markkoja niiden lainojen korkoina, joita se on ottanut velaksi niiltä, joiden asiaa se on puolustanut.

Riitojen estyttämisvalta ei tällä hetkellä varmastikaan ole yhteiskunnan hallussa, *mutta kansalle kuuluu ratkaista, tahtooko se ottaa osaa sotiin vai ei.*

Vuonna 1920 kutsuttiin englantilaisia sotaan Sovjet Venäjää vastaan. Mutta Kauppa-Yhtiön ja sen eri seurojen välityksellä sanoi tämän maan työväenliike: „Ei kiitoksia", — eikä tullut sotaa.

Suur-Britannian taloudellinen elämä on Kauppa-Unionin käsissä. Sen jäsenten tulee valmistaa pyssyt ja kuulat sotaa varten, kuljettaa miehet ja varustukset tarpeellisille paikoille j. n. e. Sen vastuulle lankeaa, että se on tehnyt suoranaisia palveluksia koko sota-ajan kuluessa, ja suuressa määrin sen riveistä ovat taistelijat otetut. Elleivät Kauppa-Unionin jäsenet tahdo sotaa, on heidän vallassaan estää se syttymästä.

Kaikki sanomalehdistön, puhetaidon ja virkavallan vaikutusvalta saatetaan panemaan parastaan uuden sodan välttämättömyydestä, jotta kansa saataisiin uskomaan,

että tämä, mihin hintaan tahansa, on vanhurskas sota — että ei ole muuta vaihtoehtoa kunnialliselle miehelle kuin sotiminen. Kodinrakkauteemme ja ystävyydentunteisiimme vedotaan, kansallinen kunniamme näyttää suurelta, ja onnellisia koteja sankareille taistelun päätyttyä lupaavat ne, jotka ovat vastuussa tosiasiasta, että monella tuhannella kansasta ei ole ollenkaan kotia.

Sodanvastustamis-politiikka riippuu jokaisen henkilön, miehen ja naisen päätöksestä, ettei hän koskaan ota osaa sotaan. Jokaisen täytyy tulla sodanvastustajaksi, jokaisen täytyy ottaa osaa toimintaan sodan vastustamiseksi, huolimatta siitä, mitä hallitus sanoo vastaista. Ei milloinkaan ole kansanvallan vastuunalaisuus suurempi kuin edistäessään pyrintöjä „Ei- enää-sotia". Jos kirkot voisivat riuhtaista itsensä irti mammonanpalveluksestaan, voisivat ne ottaa johtavan aseman sodan vastustamisliikkeessä. Niillä on valta, mutta ne varmasti pelkäävät sitä käyttää. Mikä tilaisuus niille saada takaisin paljon menetetystä kunniastaan. Maailman nuoriso odottaa niitä tekemään jotain ihmiskunnan innoittamiseksi, mutta niiltä näyttää puuttuvan johtajia ja sen Ainoan henkeä, jota ne väittävät rakastavansa.

E. B.

Paha silmä.

Usko „pahaan silmään" ei ole ainoastaan yleinen, vaan äärettömän vanha ja on se yhä paikka paikoin syvälle juurtunut kansoihin. Uskotaan, että useat ihmiset aikomattaan ja vasten tahtoaankin silmäyksellään ovat saaneet tuhoa aikaan, niin että joissakin tapauksissa eivät äidit ole tohtineet antaa oman isän katsella heidän pienokaisiaan. Plutarkos toteaa tämän myöntäen, että kateus aiheuttaa pahan vaikutuksen silmän avulla ja lisää, että on järkevää käyttää loitsuja ja vastamyrkkyjä tekemään tyhjäksi näiden pahojen katseitten vaikutuksen. Eräs hänen ystävänsä kertoi, että jotkut lumosivat itsensäkin omilla katseillaan ja viittaa Eutelidas tarinaan, joka Narcissuksen tavoin joutui oman kuvansa ihailun uhriksi. Naisia ja lapsia näytästävät kaikki vanhanajan kirjailijat pitäneen taipuvaisimpina tähän pahennukseen. Kreikkaan ja Roomaan oli pystytetty Nemesis-patsaita, joita palvottiin ja rukoiltiin pelastamaan palvojansa hurmoksista. Pliniuksen mukaan oli Roomassa säädetty erityisiä lakeja suojelemaan noitumisella, manauksella ja lumouksella aikaansaaduilta vammoilta.

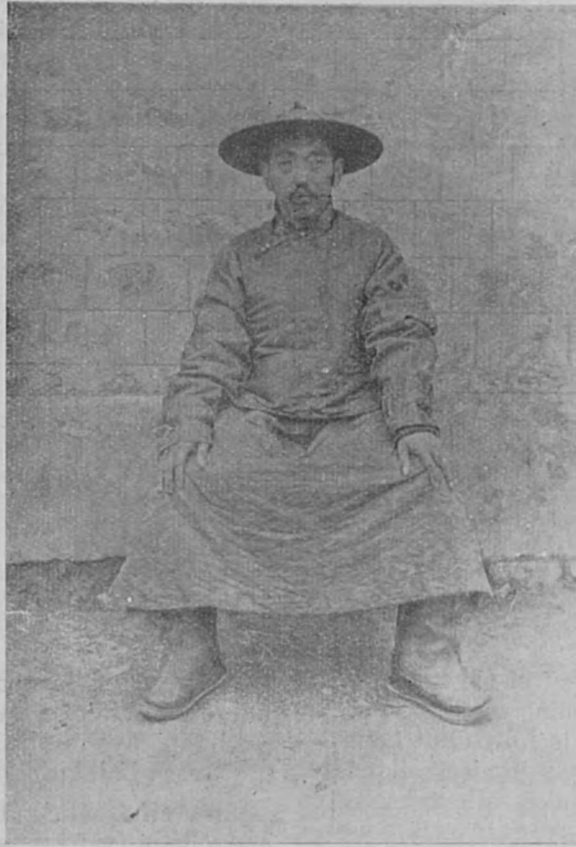
„Älä syö sen leipää, jolla paha silmä on", on yhtä suuressa määrin elämänohje tänään kuin se oli Salomon aikana. Muinaisina aikoina Neapelin kaduilla sellaisen henkilön näyttäytyessä, jolla oli „paha silmä", kaikui huuto: *Jettotore!* (velho) ja tämän kuullessaan täpötäysiltäkin kaduilta siinä silmänräpäyksessä kaikki hävisivät.

Aina siitä asti, kun ruvettiin perustamaan hengellisiä veljeskuntia, on munkeilla ollut erikoinen maine, että heillä oli vallassaan tämä kohtalokas vaikutus. Pidettiin varmana, että Pius IX:llä oli „paha silmä". Roomalainen saattoi avomielisesti sanoa: „Ei mikään kenellekään onnistu hänen toivoessa sille hyvää". Kun hän meni St. Agnekseen viettämään juhlaa, putosi katto ja kansajoukko ruhjoutui. Sitten kävi hän tarkastamassa madonnan patsaan rakentamista Plazzo di Spagnassa ja siunasi sen ja työmiehet. Tietysti yksi heistä putosi telineeltä samana päivänä ja kuoli.

Kotieläimiä on pidetty erikoisen vastaanottavina tälle hurjalle vaikutukselle. Varsinkin lehmät ovat Skotlannissa herkkiä lumoukselle, jotavastoin Englannissa kaikista eläimistä on sika alttiin. Turkkilainen ja arabialainen ajattelee samaa hevosistaan ja kameeleistaan. Ennenkaikkea uskoo nykyinen neappelilainen ajuri, että hänen hevostaan uhkaa suuri vaara *jettatoren* silmän taholta.

A. C. H.

Kuuluisia miehiä ja naisia.

Tibetin Dalai Lama.

Tibetin Dalai Lama on sarjan kolmastoista. Heti kun jokainen heistä kuolee, tai, kuten tibetiläiset sanovat, vetäytyy taivaan tarhoihin, uskotaan hänen henkensä siirtyvän jonkun vastasyntyneen pojan ruumiiseen. Viides Dalai, joka on ensimäinen kuninkaana hallinnut ja joka on kaikkein korkeimmassa kunniassa koko sarjassa, toi maahan nykyisen hallitusjärjestelmän. Muiden uudistusten joukossa siirsi hän Lhasan kaupungin siviili- ja rikostuomiovallan kahdelle munkille vuosittain pidettävän rukousjuhlan aikana. Tavallinen tuomarikunta ja poliisilaitos ovat poistetut ja nämä Shenkoiksi nimitetyt munkkihallitusmiehet pitävät järjestystä yllä koko kaupungissa omien aseenkantajiensa avulla. Varhaisempina aikoina eivät he olleet turhantarkkoja valtansa käyttämisessä, jos vaan heidän rahalippaansa olivat täynnä. Paljon väärinkäytöksiä oli seurauksena, raskaita sakkoja määrättiin vähäpätöisillä tekosyillä ja usein pakeni kansaa Lhasasta välttääkseen näitä kiskomisia. Hallituksensa ensi vuosina yli kolmekolmatta vuotta sitten lähetti nuori Dalai Lama hakemaan molempia munkkituomareita.

„Kenen käskystä teette tällaista?" kysyi hän.

„Suuren viidennen Dalai Laman käskystä", vastasivat he.

„ Ja kuka on tuo suuri viides Dalai Lama?" tutki nuori hallitsija.

Shenko hätkähti hiukan, mutta ei viivytellyt vastaamasta: „Ilman epäilystä on teidän Pyhyytenne hän".

„Mitä olen antanut, voin ottaakin", kuului vastaus, „ja sen aivan varmaan teenkin, ellette lakkaa velkomuksistanne".

Dalai Laman hallitusvalta ulottuu jokseenkin puolen miljoonan neliöpeninkulman alalle, jossa asuu noin viisi tai kuusi henkeä neliöpeninkulmalla. Tibetissä on paljon vuo-

ria, erämaita ja hillittömiä jokia, se on lumen, jään ja lumimyrskyjen maa. Siellä ei ole ollenkaan rautateitä, teitä, automobiilejä tai liikettä. Siellä ei ole rattaita, vaunuja tai muita pyörällisiä ajoneuvoja. Maa on hyvin köyhä, siellä oleva varallisuus on pappien käsissä. Tibetissä on useita uskonnollisia juhlamenoja, satoja luostareita ja lukemattomia pappeja. Heidän uskontonsa saattaa koota muutamiin riveihin — „ottaen itsensä esimerkiksi, tee hyvää, ei vahinkoa muille, tämä, juuri tämä on Herra Buddhan opetus".

Dalai Lama ei tiedä mitään maailmasta ulkopuolella Tibetin, tai sanonko vähän siitä. Hän on käynyt Darjeelingissa, Indiassa, pakolaisena, ja tuntee Urgan, Mongolian pääkaupungin. Poikasena kävi hän Pekingissä. Hän on maineessa oppinsa yhtä hyvin kuin pyhyytensäkin tähden, ja hän on itsevaltias kuin Rooman paavi.

G. E. O. K.

Stonehenge Englannissa,

missä muinaiset druidit, keltiläiset uhripapit, toimittivat jumalanpalveluksiaan ja jossa tiedoitukset toisesta maailmasta, mistä tapaamme jälkiä keltiläisessä pyhimystarustossa, annettiin.

Tehkää työtä, älkääkä huolehtiko.
Älkää puhuko, mitä te aijotte tehdä, vaan tehkää se.

Georg Eliot.

Ajatusvoima.

Ihmiselle kirjoittanut Valve Suomalainen.

Aina toivehikas, luottava ja rohkea mies, joka on päättänyt saavuttaa päämääränsä ja aina suuntautuu sitä kohti, vetää esillä olevista aineksista puoleensa asioita ja voimia, jotka ovat tälle päämäärälle hyödyksi.

Jokaisella ajatuksella on kirjaimellisesti oma arvonsa sinulle kaikilla mahdollisilla elämänaloilla. Ruumis samoin kuin sielusi voimakkuus, menestyksesi liike-elämässä ja se mielihyvä, jota seurasi tuottaa muille, riippuu ajatustesi laadusta. Anna mielentilallesi mikä suunta tahansa, saa henkesi kokea näkymättömien ainesten vaikutuksia senmukaisesti. Tämä ajatusten laki on yhtä paljon henkinen kuin kemiallinen. Kemia ei yleensä rajoitukaan vain niihin aineksiin, joita näemme. Ne ainekset, joita emme näe ruumiillisella silmällämme, ovat kymmenentuhatta kertaa lukuisammat kuin ne, joita näemme. Kristuksen käsky: „Tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat", perustuu tieteelliseen tosiasiaan ja luonnonlakiin. Niin ollen merkitsee hyvän tekeminen sitä, että omaksut kaikki luonnossa olevat voimansa hyvän ainekset. Pahan tekeminen merkitsee sitä, että hankit itsellesi päinvastaisia hävittäviä aineksia. Kun silmämme ovat auenneet, saa itsesäilytys meidät hävittämään kaikki pahat ajatukset. Ne, jotka elävät vihassa, kuolevat vihan takia, toisin sanoen: „Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu". Jokainen paha ajatus on sitä henkilöä vastaan paljastettu miekka,, jolle paha ajatus on tarkoitettu. Jos toinenkin paljastaa miekkansa, sitä pahempi kummallekin.

Ja sitten eräs, joka hyvin tietää, mitä puhuu, on lausunut: „Vetovoiman laki vaikuttaa poikkeuksetta jokaisella toiminnan alalla, ja me vedämme puoleemme, mitä vain haluamme, toivomme tahi odotamme. Jos taas haluamme toista ja odotamme toista, olemme niinkuin valtakunta, joka riitautuu itsensä kanssa ja joutuu autioksi". Päätä jyrkästi odottaa vain sitä, mitä haluat, silloin vedät puoleesi vain sellaista, mitä haluat. Pidä mielessäsi mitä ajatusta tahansa: niin kauan kuin pidät sitä mielessäsi, kuinka kauas sitten kulkenetkin yli maiden ja merien, vedät kuitenkin lakkaamatta puoleesi tietesi tahi tietämättäsi juuri sitä ja ainoastaan sitä, mikä vastaa omaa vallitsevaa ajatustasi. Ajatukset ovat yksityisomaisuuttamme, ja me voimme täydellisesti järjestää ne oman makumme mukaisiksi sen nojalla, että tosiaankin huomaamme voivamme niin tehdä. Olemme näin puhuneet hengen vetovoimista. Usko ei ole mitään muuta kuin vakavan halun muodossa ilmenevää a j a t u s v o i m i e n työskentelyä, kun tähän haluun samalla liittyy se odotus ja toivomus, että toteutuu, mitä uskotaan. Ja mikäli uskoa, vakaata halua, joka tähtää kaukaisuuteen, yhtämittaisesti pitää yllä ja niin sanoaksemme elättää määrätty odotus, sikäli se joko vetää puoleensa sitä, mihin se on suuntautunut, tai ensin muuttaa tämän näkymättömästä näkyväiseksi, henkisestä aineelliseksi. Mutta jos epäilyksen ja pelon ajatus saa sielussa sijaa, silloin se, mikä muuten olisi mahtava voima, käy niin tehottomaksi, ettei se enää saa tarkoituksiaan toteutetuiksi. Jos sitä vastoin uskoa pitää yllä yhtä mittaa vakava odotus, tulee siitä voima, puoleensa vetävä mahti, joka on vastustamaton ja ehdoton ja tulokset vastaavat tarkoin uskon ehdottomuutta.

Tahtoisitko pysyä aina nuorena ja saada nuoruuden iloisuuden ja elosuuden mukaasi kypsyneempien ikävuosiesi varalle? Silloin pidä huolta vain yhdestä asiasta — siitä, k u i n k a s i n ä e l ä t a j a t u s m a a i l m a s s a s i! Tämä asia määrää kaiken muun. Gautama, innoituksen saanut Buddha, on lausunut: „Henki on kaikki, mitä ajattelet, siksi tulet." Ja sama oli Ruskinilla mielessä, kun hän sanoi: „Tee itsesi mieluisten ajatusten tyyssijaksi. Ei kukaan meistä vielä tiedä — mitä taikapalatseja saatamme rakentaa kauneista ajatuksistamme — palatseja, jotka turvaavat kaikilta vastoinkäymisiltä. Tahtoisitko säilyttää ruumiissasi nuoruusvuosiesi kaiken kimmoisuuden, eloisuuden, voiman ja kauneuden? Pidä ne sitten aina elävinä mielessäsi, antamatta tilaa likaisille ajatuksille; silloin saat ne ajatukset näkymään myöskin ruumiissasi, ja mikäli pysyt nuorena ajatuksiltasi, olet nuori myöskin ruumiiltasi. Ja sinä saat huomata, että ruumiisi auttaa vuorostaan henkeäsi, sillä ruumis avustaa henkeä samalla tavoin kuin henki rakentaa ruumista oikeaksi välikappaleekseen.

Suuri hindulainen viisas, Manu, on sanonut: Se, joka omassa sielussaan havaitsee kaikissa olennoissa olevan korkeimman sielun ja omaksuu tasaisen mielen kaikkia kohtaan, saa „korkeimman autuuden". Gautama on opettanut, että „ihmiset ovat orjuudessa, koska eivät vielä ole vapautuneet minä-ajatuksesta, ja hän varmaankin tarkoittaa kaikkia eristyneisyyden ajatuksia ja opettaa meitä tuntemaan oman itsemme ykseys äärettömän kanssa: siinä se henki, joka huokuu kaikkialta hänen opetuksistaan. Sillä me emme ole olemassa emmekä elä ainoastaan itseämme varten, vaan koko ihmiskuntaa varten ja palvellaksemme Jumalaa, Totuuden henkeä.

Suuri Shakespeare on ollut täysin oikeassa sanoessaan: „Mieli tekee ruumiin rikkaaksi". Meidän tulee siis aina pitää terveitä ajatuksia luonamme itsestämme ja elämästä ympärillämme. Jokainen rakentaa omaa maailmaansa. Ajatus on se voima, jolla rakennamme, sillä ajatukset ovat voimia. Kaikki rakentaa kaltaistaan ja kaikki vetää puoleensa kaltaistaan. Siinä määrin kuin ajatus henkevöityy, käy se hienommaksi ja voimakkaammaksi vaikutuksissaan. Kaikki laaditaan ensin näkymättömässä maailmassa ennenkuin se saa ilmaisunsa näkyväisessä, se elää ensin ihanteena, ennenkuin se havaitaan todellisuudessa, se on olemassa hengen maailmassa, ennenkuin se näyttäytyy aineellisessa maailmassa. Näkymättömän valtakunta on syiden valtakunta. Näkyväisen valtakunta on seurausten valtakunta ajatusten maailmassa. Kaikki ulkonaisen elämän tapaukset ihmiselämässä ovat yhteydessä sisäisten, henkisten ajatusvoimien kanssa, joten ihmisen ajatukset näkyvät hänen elämässään. Kaikki suuret ihmiskunnan tietäjät ja opettajat, kuten varhaisempina aikoina. Manu ja Buddha ja myöhempinä aikoina mainittavat Emanuel Swedenborg ja Ralph Waldo Emerson ovat olleet aikoja sitten selvillä näistä ajatusvoimista.

Augustinus.

„Minun sydämeni ikävöi Jumalaa, koska se on luotu elämään Hänessä ja löytää rauhan vasta silloin, kun se saa levon Hänessä."

Kuinka monasti onkaan näitä Augustinuksen sanoja toistettu niiden 1500 vuoden aikana, mikä on kulunut siitä, kun hän ne itse lausui ja kuinka ihanina nämä sanat sittenkin ovat kaikuneet ja yhä kaikuvat. Ja samoinkuin moni totuudenetsijä on näistä sanoista saanut rohkaisua jatkamaan etsimistään, kunnes löytää levon Jumalassa, samoin on moni sielu saanut rohkaisua perehtyessään tarkemmin sen miehen elämäntarinaan, joka nuo yllätoistamamme sanat on lausunut.

Aurelius Augustinus syntyi v. 354 pienessä numidialaisessa Thogasten kaupungissa Pohjois-Afrikassa. Hänen isänsä, Patricius oli pakana, mutta äitinsä, Monica, harras kristitty. Ei viipynyt kauan ennenkuin vanhemmat huomasivat poikansa suuren lahjakkuuden ja he eivät suinkaan säästäneet varoja eikä vaivoja antaakseen pojalleen parhaimman mahdollisen kasvatuksen. Augustinus lähetettiin karthagoon opiskelemaan puhetaitoa, matematiikkaa, musiikkia ja astrologiaa etevimpien opettajien johdolla. Tässä maailmankaupungissa joutui hän kuitenkin samalla paheiden pyörteisiin. Hän otti jalkavaimon, joka lahjoitti hänelle pojan, joka sai nimen Adeodatus. Aistillisuus oli saanut hänessä vallan: „Himojen ohdakkeet kasvoivat pääni yläpuolella, eikä ollut olemassa ketään, joka niitä olisi karsinut", hän myöhemmin valittaa. Hänen äitinsä, Monica, kyllä näki miten pojan oli laita ja varoitti häntä, mutta Augustinus piti äitinsä kehoituksia akkain loruina eikä välittänyt niistä. Höllässä suhteessaan oli hän uskollinen, mutta huomasi kuitenkin pian mikä „eroittaa avioliiton, joka solmitaan lapsien siittämiseksi, hekumallisista liitoista, joille lapset ovat vitsauksena". Yhä voimakkaammin hän rupesi ikävöimään totista viisautta. Hänen käteensä osui *Ciceron* vuoropuhelu nimeltä „Hortensius", joka kehoitti etsimään totuutta ja teroitti mieleen, ettei tämä totuus ole ainoastaan ymmärryksen, vaan myösnin elämän asia. A. koetti tämän jälkeen etsiä totuutta raamatusta, mutta sen koruton yksinkertaisuus ei miellyttänyt häntä ja hän joutui pit-

käksi aikaa manikealaisen haaveellisen uskonnollisuuden pauloihin. Opintonsa päätettyään Augustinus tuli kaunopuheisuuden opettajaksi ensin Karthagoon, myöhemmin Milanoon. Milanossa hän sai tilaisuuden kuulla kuuluisan piispa Ambrosiuksen saarnoja ja hänen ennakkoluulonsa kristinuskoa kohtaan alkoivat vähitellen hälvetä. Hän huomasi, että hänellä itse asiassa oli ollut varsin pintapuolinen tieto siitä uskosta, jota vastaan hän niin kiihkeästi oli taistellut. Mutta „huonot lääkärit olivat tehneet hänet epäluuloiseksi hyviä kohtaan" ja nyt tahtoi hän mieskohtaisesti saada täyden selvyyden elämän syvimmistä ja tärkeimmistä kysymyksistä. Hän alkoi vähitellen ymmärtää, että me tarvitsemme raamattua, „koska meidän heikko järkemme ei voi löytää totuutta", ja samalla hänelle alkoi käydä selväksi, että kristinusko on sydämen ja tahdon asia. Hänen äitinsä sai hänet vihdoin lähettämään pois jalkavaimonsa, mutta hän solmi uuden rakkaudenliiton ja jatkoi säännötöntä elintapaansa. Hänen käsiinsä osui muutamia Platonin ja uusplatonikkojen teoksia ja hän joutui nyt joksikin aikaa uusplatonilaisuuden valtoihin. Hänen henkensä ei kuitenkaan saanut tyydytystä tästä suunnasta, „hän ei vielä löytänyt sitä tietä, jonka taivaallinen kuningas oli raivannut". Hän rukoili hiljaisuudessa: „anna minulle siveyttä, mutta älä heti". Hänen sielunsa kävi yhä levottomammaksi hänessä, hän eli rauhaa vailla.

Silloin kuuli hän miehistä, jotka olivat luopuneet maailmasta ja lähteneet erämaahan yksinäisyyteen, saadakseen rauhaa rauhattomuuteensa. Kiihtyneessä mielentilassa Augustinus meni ulos puutarhaansa ja taisteli siellä elämänsä ratkaisevimman taistelun. Hänen henkensä edessä oli kaksi tietä, turhuuksien tie ja Jumalan ja kuuliaisuuden tie. Hän heittäytyi erään puun juurelle ja huusi: „Herra, kuinka kauan tahdot olla vihainen? Älä muista minun entisiä pahoja tekojani!" Rukoillessaan ja itkiessään hän kuuli läheltään laulavan lapsenäänen toistavan sanoja „ota ja lue!". Hän meni nyt siihen puutarhan paikkaan, minne oli jättänyt raamattunsa ja avasi sen umpimähkään. Hänen silmänsä sattuivat Room. 13:13—14, ja heti kun hän oli lukenut nämät sanat, „virtasi rauhallinen turvallisuuden valo hänen sydämeensä, ja pimeys oli kadonnut". Vähän myöhemmin kastoi Ambrosius hänet. Äidin rukous oli nyt käynyt toteen. Hänen pojastaan oli tullut uskova kristitty.

Jonkun ajan kuluttua hänen äitinsä kuoli ja Augustinus siirtyi takaisin synnyinseudulleen Afrikaan, Kartagoon ja Thagasteen. Tällä välin olivat kuitenkin Augustinuksen kirjoittamat teokset saaneet osakseen ansaittua huomiota. Augustinus kutsuttiin Hippo-regius-nimiseen vanhaan Numidian kaupunkiin. Hän tuli ensin presbyteriksi, sitten apupiispaksi ja v. 395 yksinään piispaksi. Hippon piispana tuli Augustinus laajan, siunausrikkaan toiminnan sieluksi. Piispantalonsa hän muutti luostariksi, missä Hippon presbyterit saivat asua. Jo aikaisemmin oli ollut tapana, että presbyterit elivät naimattomina. Augustinus toivoi, että he lisäksi vapaaehtoisesti luopuisivat myöskin omaisuudestaan. Piispantalossa viljeltiin raamatuntutkimisen, rukousten ja saarnojen ohella myöskin käsitöitä. Augustinus oli vaiherikkaan elämänsä kokemusten perusteella oppinut ymmärtämään työn suuren siunauksen.

Myöskin saarnaajana oli hänen vaikutuksensa suuri. Pitkien matkojen päästä tultiin Hippoon, jotta saataisiin kuulla tätä „kristittyä Quintilianusta". Kaiken vapaan aikansa käytti Augustinus rikkaaseen kirjailijatoimeensa. Hänen huomattavin teoksensa on „Confessiones" (Tunnustukset). Se on suuremmoinen elävälle Jumalalle tehty rippi. Valtava vaikutus koko keskiaikaan on ollut hänen teoksellaan „Jumalan valtiosta" (De civitate Dei). „Peruutuksia" (Retractiones) niminen teos esittää eri teosten syntymishistoriaa.

Elämänsä loppupuolella Augustinus sai nähdä mahtavan Rooman valtakunnan joutuvan pala palalta Germanien käsiin. Itse Rooma joutui Alarikin valtaan ja vuonna 429 kulki Geiserik vandaaleineen Espanjasta Gibraltarin salmen yli Marokkoon. Hippo pysyi viimeiseen saakka keisarilleen uskollisena Geiserikin piirittäessä Hippoa lohdutti sen 76-vuotias piispa itseään ja muita sanoilla: „mitä suurta siinä on, että puut ja kivet kaatuvat ja kuolevaiset kuolevat!" Piirityksen kestäessä Augustinus väsyneenä ja elämästä kylläksi saaneena v. 430 siirtyi ikuisen rauhan majoihin.

Vaikka Augustinuksen kuolemasta onkin jo kulunut lähes 1500 vuotta, on kuitenkin sangen kiintoisaa tutustua hänen sisäiseen kehitykseensä, hänen elämäntaisteluunsa, hä-

nen jumalaetsintäänsä. Augustinuksen elämäntarina on niin syvästi inhimillinen, mutta samalla se on niin lohdullinen, niin rohkaiseva. Me näemme nuoren lahjakkaan miehen lähtevän hyvästä kodista ulos maailmaan valoa ja totuutta etsimään. Mutta hän etsii valoa ulkopuolelta itseään, kirjoista, samalla kun hän antaa elämänsä joutua valheen ja pimeyden pauloihin. Ja ennenkuin hän aavistaakaan, huomaa hän olevansa pimeydessä. Mutta pimeydessäkin vaeltaessaan elää hänen sielussaan — kaipuu, valon ja Jumalan ikävä. Hän ei luovu taistelustaan, hän ei jätä kesken etsimistään. Ja me tiedämme, että jokainen etsivä löytää, että jokainen taistelija — voittaa. Augustinuksen etsivä henki löytää, mitä se etsii, se löytää rauhan, pimeydessä kulkenut pääsee valoon, taisteleva taistelee, kunnes saavuttaa — lopullisen voiton. Augustinus on löytänyt levon sielulleen — elämän Jumalan yhteydessä, elämän Jumalan armosta. Hän on löytänyt sen, mikä yksin kykenee pysyväisesti tyydyttämään hänen ja meidän sielujamme, jotka Jumala on luonut ijankaikkista elämää varten.

Yrjö Jyränkoski.

ON VUOTTA MONTA KULUNUT . . .

On vuotta monta kulunut,
kun unta suurta näin
ja vuotten niiden viertyä
ma onnettomaks jäin.

Ol' unelmani pettäneet,
se ainoo surun syy.
Kun tuota muistan, melkeinpä
taas silmä kyyneltyy.

Kas siinä se, en tietänyt:
ei uniin uskoa.
Jos petyn tahi pety en,
jo riittää unelma!

A. J. Laine.

Konsten och filmen.

Upp till detta nu har filmen sannerligen icke förverkligat ett enda av sina höga ideal, som man väntat av den. Den har ganska oförnuftigt följt tidens krav såsom penninge-producerare och icke såsom en inspiration eller ett medel för tilldelande av kunskap eller moralisk undervisning. Miljoner av världens invånare finna nöje i förevisningen av ett mycket tvivelaktigt „drama", som föreställer förförelsen av någon näpen kvinna och ersättningen, erlagd en supig slyngel, som har gjort sina miljoner såsom stövelmakare med tillhjälp och stilla samtycke av Hans Brittiska Majestäts Regering. Det är att beklagande erkänna, att en civiliserad människa fordrar denna smörja och nonsens, annars skulle det aldrig finnas till. Kanhända reflekterar den på vår beprisade civilisation och dess mångahanda konstituenter. Det är ett välkänt faktum och varje uppfostrares förtvivlan, att ju mer „Bilderna" hava en anstrykning av smuts, dess större är efterfrågan. När den förevisade filmen har en „pikant" anspelning, svärma världens ungdom — morgondagens fäder och mödrar — i sinom tusen till den. Den amerikanska filmen, den största syndaren i detta hänseende, har att tacka för sin succes enbart sitt appellerande till könet, och miljoner sinom miljoner dollar har dränkts i affären. Jag är

ingen moralist och i intet som helst tillfälle att dryfta, huruvida den medelmåttiga amerikanska filmen i Finland och annorstädes gör det sociala samhällslivet avbräck. Man kan föreställa sig, att i några fall åstadkomma sådana filmer verkligt gott och i andra fall oändlig skada i synnerhet till de svaga och klentbegåvade.

Vi hava av nöden en ny skyddsande, som kan finna upp och avpassa den karga värkligheten till kraftigt verkande symboler. I denna nya symbolism alla slags saker må bliva tillägnade och avpassade till förmån för mänskligheten. För det närvarande är filmindustrin i Finland i sin barndom, och det är att uppriktigt tillönska, att den icke tager sina modeller från Hollywood och upprepar dess misstag. För så visst som jorden rullar kring sin axel, äro de amerikanska idealerna av filmproduktionen dömda till utslocknande. Där är redan olycksbådande mullrande från alla håll av världen förorsakat av det tilltagande missnöjet för enformigheten och originalitets fattigdom i amerikanska levande bilder. Vi hava alla helt säkert sett bilder tillverkade av de flesta civiliserade nationerna. För renhet, anständighet och artistisk merit är i mitt tycke den svenska produktionen den bästa. Jag har sett allenast en finsk film, „Pohjalaisia", och jag är icke i tillfälle att fälla mitt omdöme över den finska konsten i samband härmed.

En mycket vacker film har nu förevisats i London, benämnd „Asiens ljus". Den är av indisk produktion och baserar sig på lärorna av en av världens största religiösa lärare, känd i Orienten såsom Herren Buddha. Bilderna illustrera vad filmen i verkligheten är i stånd att åstadkomma i konstens värld. Filmen „Asiens ljus" har författats med intelligent vördnad och tillbörlig förståelse av ämnets djup. Den var icke avsedd från början till medel att förtjäna pengar på. Det är ett förunderligt faktum, att österns folk hava utvecklat mycket mera entusiasm för Buddha i filmen än västerns folk för Jesus i filmen.

Kinon har använts till undervisning, men enbart till lärandet av vanligt synliga ting, ehuru föremålen hava ibland blivit förstorade med mikroskopet och annars osynliga under sålunda avslöjats. Den har lagt i dagen kirurgiska operationer för studeranden, förtydligat metoder av bilåkning och talrika utföranden av lekar och idrotter, med långsam rörelseprocess ådagaläggande den oändliga gracen hos en mästare av spel, som rör sig med den sanna konstnärens välberäknade och otvungna lätthet.

Men mycket få försök ha tillsvidare blivit gjorda varken medelst filmen eller scendramat att bringa ned abstraktioner givande dem synliga symboler, en dramatisk metod som tilldelats ett något grovt tyskt namn av *expressionismus.* En eller två stycken ha producerats även i London såsom exempel på denna återgång till typer från det gängse vidhållandet av personlighet och moment i alla konstformer. Kinon är mycket framom varje scendrama i dess möjligheter i denna riktning, på samma sätt som den har större spelrum för de mest vanliga formerna av ytterlig realism, de som nu blivit exploiterade till deras yttersta gräns. Filmens möjligheter till uttryck hava knappt blivit utforskade.

G. E. O. K.

Paras kärsivällisyyden läksy on oppia kärsimään kärsimättömyyttä.

Georg Eliot.

Olemme nostaneet äänemme hengenvapauden puolesta ja pyrkimyksemme on vapautua kaikesta orjuudesta. *Isis.*

IHMINEN

Kuukausittain ilmestyvä aikakauskirja.

OMISTETTU FILOSOFIALLE, USKONNOLLE, TIETEELLE Y. M.

Toimitus:

G. E. O. KNIGHT,

kunnia-päätoimittaja

Englannin Kuninkaallisen Maantieteellisen Seuran jäsen, Englannin Keski-Aasialaisen Seuran jäsen, Lontoon Kuninkaallisen Kasvitieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Englannin Kirjailija- ja Näytelmäkirjailijaliiton jäsen, y.m.

IHMISEN

tähänastisia kirjallisia avustajia:

Willie Angervo, Tohtori.
Viljo Aro, Musiikkeri.
Kalle K. Auermaa, Kirjailija.
Michel de Bernoff, Vapaaherra.
G. A. Brander, Lehtori.
Jenny Elfving, Johtajatar.
Jószef Faragó, Kirjailija (Unkari).
Leo Golovin, Taiteilija.
Jalmari Hahl, Dosentti.
Antti Halonen, Ylioppilas.
Heimo Helminen, Lakit. tohtori.
Väinö Holm, Pastori.
Felix Iversén, Fil. tohtori.
C. H. Jones, Helsingin engl. seurak. past.
Yrjö Kaila, Ylioppilas.
Uuno Kailas, Kirjailija.
Lauri Karila, Fil. maisteri.
K. I. Karstén, Ylioppilas.
Emil Kauppi, Säveltäjä.
Einar Keränen, Fil. maisteri.
Ilmari Kianto, Kirjailija.
K. K. Kirjokallio, Liikennetarkastaja.
Aarni Kouta, Kirjailija.
Elias Kyander, Säveltäjä.
Ensi Lahdensuu, Luutnantti.
A. J. Laine, Ylioppilas.
Larin-Kyösti, Kirjailija.
Arnold Laurell, Toimittaja.
Norah M. Leach, Fil. tri (Englanti).
Eino Leino, Kirjailija.
Verner Lindgren, Opettaja.
O. Manninen, Professori.
Elsa Nobile Golfieri, Toht. (Saksa).
Carl Nyman, Taiteilija.
L. Onerva, Kirjailija.
Harry Palmén, Vapaaherra.
J. A. Reinikainen, Toimittaja.
Rafael Ronimus, Kirjailija.
Uno Stadius, Rehtori.
Väinö Siikaniemi, Fil. maisteri.
Eugen Swertschkow, Vapaaherra.
S. W. Tigerstedt, Tohtori.
Guy Topelius, Sota-arkist. hoit.
Pertti Uotila, Luutnantti.
Elina Vaara, Kirjailija.
Mika Valtari, Teologian yliopp.
Lauri Viljanen, Kirjailija.
Ilma Virtala, Kirjailija.
Einari Vuorela, Kirjailija.

Uutisia IHMISESTÄ

ovat julkaisseet m.m. seuraavat sanomalehdet:

Helsingin Sanomat.
Hufvudstadsbladet.
Iltalehti.
Kieltolakilehti.
Kotimaa.
Suomen Sosialidemokraatti
Uusi Suomi.
Viikko-Sanomat.

Liitämme tähän muutamia otteita lehtemme sisältöä koskevista sanomalehtiuutisista kuluneen kesän ajalta.

„IHMISEN

toukokuun numero on ilmestynyt sisältörikkaana. Päätoimittaja Mr. Knight aloittaa kirjoitussarjan Aikalaisiamme, esitellen tällä kertaa vankien ystävän Mathilda Wreden. Mielenkiintoinen ja harvinainen on lakit. toht. Heimo Helmisen kirjoitus Piirteitä Intian kastijärjestelmästä, joka sisältää tutkielman ihmiskunnan vanhimmasta lakikokoelmasta. Lehden englantilaisilta avustajilta on mielenkiintoisia kirjoituksia, kuten: Kirkon rakenne, Messiaksen arvo, Ruskin taidearvostelijana. Hermosto, Uskon psykologia, y. m. Monista tieteellisistä artikkeleista mainittakoon m. m. Mr. Knightin kirjoitus Hypnotismi ja alitajunta."

*

„Aikakauslehti Ihmisen toukokuun numero on ilmestynyt ja sisältää: Pääkirjoituksessa „Aikalaisiamme" kuvataan Mathilda Wreden merkitystä ja elämäntyötä. Amerikalaiselta filosofilta Emerson on kirjoitus „Lahjat". Otto Manninen on suomentanut erään Petöfin runoelman. L. Onerva on kirjoittanut helluntai-tunnelman „Valkeat kyyhkyt". Runon „Diogenes" on kirjoittanut fil. maisteri Vilppu Koskimies. Kirjailija Pertti Uotila on kirjoittanut runoelman „Pilven papitar", ylistysvirren aurinko-linnulle ja isänmaan kevään kauneudelle. Lakitieteen, tohtori Heimo Helminen on kirjoittanut „Piirteitä Indian kastijärjestelmästä" (II osa). Muista kirjoituksista mainittakoon: „Hypnotismi ja alitajunta" (III osa), „Tiibetin monimiehisyys", „Hermosto", „Uskon psykologia", „Ruskin taidearvostelijana", „Sokrates", „Kirkon rakenne", „Predestationi ja karma" ja „Messiaksen arvo". Henkisestä ja ruumiillisesta kulttuurista kirjoittaa vapaaherra Harry Palmén. Kaunokirjallisista kirjoitelmista mainittakoon „Keväinen kävelyretki" ja itämainen tunnelma „Lootuskukkia". Vielä mainittakoon Elias Kyanderin sävellys „On onnekas . .", johon sanat on kirjoittanut maisteri Guy Topelius. Kansikuvan, mikä kuvaa vapautusta, on piirtänyt englantilainen taiteilija, Miss Mary Horsfall."

*

„Aikakauslehti Ihmisen kaksoisnumero 6—7, kesä—heinäkuu, on ilmestynyt sisällöltänsä mielenkiintoisena ja monipuolisena. Sisällysluettelosta mainittakoon: Mr. G. E. O. Knight'in kaunokirjallisella tavalla kertoma tibetiläinen legenda „Ti-me-kundan", joka kuvaa tietä korkeimman henkisen täydellisyyden Kristus- ja Buddha-ihanteen saavuttamiseksi. — Tieteellisistä kirjoituksista on mainittava: „Positiivinen ja negatiivinen itsesuggestio", jonka on kirjoittanut lehden saksalainen avustaja, rouva Elsa Nobile Golfieri, joka on ranskalaisen prof. Couén oppilas. Niinikään tieteellinen artikkeli on „Aikaisempi ja myöhempi kristinoppi", jota aihetta käsittelee Knight. Huomattava on myöskin K. K. Auermaan „Silmäys suur-Amerikan aikaisempiin vaiheisiin". Rauhan ja sodan probleemia selvittää englannitar, Miss Norah M. Leach. Masdalaisuudesta (Zoroasterilaisuus) kirjoittaa fil. maist. Lauri Karila, vertaillen eri uskontoja toisiinsa. Muista tieteellisistä kirjoitelmista ovat tärkeimmät: „Buddhalaisuuden synty ja leveneminen", „Evolutioni" ja „Hypnotismi ja alitajunta". Elämäkerrallisista artikkeleista huomattakoon Mr. Knight'in kuvaus suuresta englantilaisesta Miltonista ja vapaaherra Harry Palmén'in kirjoitelma „Jeanne d'Arc". „Ihmisyyden puolesta" on kirjoittanut fil. tohtori Felix Iversén. „Sisäisestä kauneudesta" kirjoittaa taiteilija Eugen Swertschkow.
— — — — — — — — — — — — — —
— — — —."

*

„— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Lehden (Ihminen N:o 6—7) runoutta edustaa: Guy Topelius — L. Onerva „Vapauttaja-Kuolema", Elina Vaaran ihana runoelma „Mysterium". Mika Valtarin „Savonarola", Vilppu Koskimiehen säihkyvä „Pyrstötähti", Rafael Ronimuksen „Fransiskus Assisilainen", johonka liittyy kuuluisa ranskalainen kuvajäljennös „Pyhä Fransiskus saarnaa linnuille", ja A. J. Laineen „Onnellisen

laulu". Lopuksi mainittakoon viehättävä tarina „Rakastettava pikku prinssi ja prinsessa".

Lopuksi huomautamme engl. piirtäjän Miss Horsfall'in taiteellisesta kansikuvapiirroksesta, mikä erittäin sattuvasti havainnollistaa sopusointua, jota taustalla oleva paholainenkin pakenee."

*

„Ihminen. Aiheesta, mitä on elämä ja ihminen Kristuksen opin valossa, kirjoittaa Mr. Knight juuri ilmestyneessä Ihmisen elo-syyskuun numerossa. Oscar Wildelta on syvämietteinen kertomus „Viisauden opettaja". Tohtori Jalmari Hahl kirjoittaa aiheesta „Taide ja elämä". Taiteen alalta on päätoimittajalta kaksi kirjoitusta, arvosteleva katsaus Suomen oopperataiteeseen Faust'in äskettäisen esityksen johdosta Suomalaisessa Oopperassa, ja artikkeli „Aikalaisiamme II", joka hahmoittelee Elli Tompurin taiteilijapersoonallisuuden.

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Lehden tilaushinta on korotettu. Vuosikerta maksaa nyt Smk. 70:—, ½ v.k. 35:—, irtonumero Smk. 7:—. Ihmisen konttorin osoite on lokakuun 1 p:stä Hakasalmenkatu 4. Helsinki."

*

„Ihminen. Kristinuskon perinpohjaisen uudelleen arvioimisen katsoo välttämättömäksi erän englantilainen piispa, joka asiasta kirjoittaa mielenkiintoisesti Ihmisen juuri ilmestyneessä elo—syyskuun numerossa. Suunnilleen samaa tarkoittaa päätoimittaja artikkelissaan, joka käsittelee kysymystä „Elämä ja ihminen" Kristuksen alkuperäisen opin valossa. Kirjoitukset „Herra Buddhan ensimmäinen puhe kirkastuksensa jälkeen" ja „Nama Rupa" tuovat esiin Buddhan opin sisäisen olemuksen ja sen viitoittaman tien kohti henkistä vapautusta. Myös rauhanaatetta edustaa lehti kuvin ja kirjoituksin. Taiteen alalta on Mr. Knight'ilta kaksi kirjoitusta: arvosteleva katsaus Suomen oopperataiteeseen Faust'in äskettäisen esityksen johdosta Suomalaisessa Oopperassa, ja kirjoitus „Aikalaisiamme II", joka hahmoittelee Elli Tompurin taiteilijapersoonallisuuden. Aiheesta „Taide ja elämä" on dosentti Jalmari Hahl kirjoittanut artikkelin. Kirjailija K. K. Auermaa esittelee kirjauutuuden, joka koskee Mr. G. E. O. Knight'in lapsille kirjoittamaa teosta „Isoisän tarinoita", joka kohdakkoin ilmestyy Ihmisen kustannuksella. — Numeron sisällöstä mainittakoon vielä: „Aikaisempi ja myöhempi kristinusko II", „Spiritualismi ja kirkot", „Kansainliitto", „Vapaus„ „Francis Thompson", „Spinoza" ja „Voltaire".

Hyvää runoutta edustavat lehdessä Rabindranath Tagoren „Sydänsalaisuus", tohtori Willie Angervon „Itse voit", Einari Vuorelan „Vanha kirkko", Vilppu Koskimiehen „Autuaitten maat", Elina Vaaran „Uneksijat" ja Percy Shelleyn „Rakkauden viisailua".

— — — — — — — — — — — — — —

— — — —."

Eri henkilöiden arvosteluja IHMISESTÄ: — „IHMINEN puhdistaa ilmaa". — „IHMINEN on kokoonsa nähden monipuolisin lehti, mitä olen nähnyt". — „IHMINEN on mielestäni ainoa lehti, jota kannattaa lukea". — „IHMINEN on ilahduttava ja ainoalaatuinen ilmiö Suomessa ja luultavasti koko maailmassa; ihmettelen vaan, kuinka se jaksaa elää". — (Eräs maisteri ja virkamies kuolinvuoteellaan:) „Tämä lehti on paljon enemmän kuin te jaksatte käsittää".

IHMINEN on omaperäinen, syvämietteinen ja tietorikas.

IHMINEN on innoittava ja henkisesti vapauttava.

IHMINEN pyrkii rauhantekijänä palvelemaan kaikkia ihmisiä.

IHMINEN edustaa uudestisyntyvää henkistä sivistystä.

Syventykää IHMISEN sisältöön ja lehden uraauurtavaan tehtävään.

Tehkää IHMISTÄ tunnetuksi ja liittykää sen levittäjiin.

*

IHMINEN

v:lle 1927

tilataan allekirjoittaneen toimesta seuraaville henkilöille:

Tilaajan nimi (selvästi)	Tilaajan osoite (selvästi)	Vuosik.		Smk.
		1/1	1/2	

Tilausaika tammi—joulukuu 1927. Tilaushinta koko vuodelta Smk. 75:—, ½ v:lta 40:—. Ulkomailla koko v:lta dollaria 2:50, puolelta v:lta 1:25. — Palkkio levittämisestä 20 % lähetetyistä tilausmaksuista.

Asiamiehen { Nimi: ....
Osoite: ....

Tilaukset lähetetään: **IHMISEN KONTTORI,** Helsinki, Hakasalmenkatu 4.

O.Y. Gutenberg A.B., Helsinki

IHMISEN

tilauksia ottavat vastaan ja irtonumeroita myyvät:

Helsingissä:

Akateeminen Kirjakauppa, Aleksanterink. 7.
Erottajan Kirjakauppa, Yrjönk. 8—10.
Helsingin Kirja-Aitta, Siltasaarenk. 5.
Rautatiekirjakauppa, Helsingin asema.
Suomalainen Kirjakauppa, Aleksanterink. 15.
Työväen Kirjakauppa, Sirkusk. 3.
Vainion Kirjakauppa, Museok. 3.

Maaseudulla:

Alavus:
Härmä, Aino, konttoristi.
Hankoniemi:
Drake, Hj., apteekkari.
Helsinki, Santahamina:
Syrjä, Niilo, vääpeli, Ilmailukoulu.
Hyvinkää:
Masalin-Arvidsson, Anna, rouva.
Hämeenlinna:
Brander, Helena, johtajatar.
Härmä:
Kalliokoski, Naimi, rouva.
Ilomantsi:
Kaisla, Outi, opettajatar.
Joutseno:
Röyskö, Mikko, Osuusl. Imatra 8.
Jyväskylä:
Stenbäck, Tekla, rouva, Vesijohtolaitos.
Kajaani:
Kiander, Hildi, farmaseutti.
Kankaanpää:
Rauvala, Maunu, eläinlääkäri.
Kellomäki:
Ronimus, Rafael, kirjailija.
Kemi:
Widell, Helmi, Karihaara.
Kerava:
Sirenius, Kalle, maanviljelijä, Seuraintalo.
Kiuruvesi:
Forsblom, B., apteekkari.
Kotka:
Meri, Julia, apulaisjohtajatar, Lastenkoti.
Kuopio:
Holmström, Selma, rouva, Snellmanink. 10.
Laurell, Arnold, toimittaja, Snellmanink. 13.
Kymi:
Vehanen, Lucia, johtajatar, Kunnalliskoti.
Lahti:
Kantolan Sanomalehtitoimisto.
Lappeenranta:
Kaasinen, Anni, rouva, Kuninkaank. 6.
Lohja:
Backman, John, kauppias, Hongisto.
Loimaa:
Kukka, K. J., valokuvaaja.
Mikkeli:
Leppänen, Anni, rouva.
Myllykoski:
Alander, Elsa, opettajatar, Ummeljoki.
Mynämäki:
Laine, A. J., ylioppilas.
Oulu:
Dahlberg, Tyyne, virkailija, Lääninkonttori.
Oulunkylä:
Strandberg, Tyyne, rouva, Kunnalliskoti.
Parikkala:
Laitinen, Väinö, Huopatehdas.
Pielavesi:
Mandell, Vaala, proviisori.
Pispala:
Laine, Ilma, rouva, Kansakoulu.
Pori:
Anttila, Valfrid, lakitiedetten kandidaatti.
Porvoo as:
Peltonen, Rafael, rautat. virkamies.
Raahe:
Pyhtilä, Fanny, opettajatar, Lapaluoto.
Riihimäki:
Virmajoki, Joel, opettaja.
Salo:
Roos, Veera, liikeapulainen, Osuuskauppa.
Savonlinna:
Reinikainen, J. A., toimittaja.
Seinäjoki:
Tuura, Martha, konttor., Oy. Constructor Ab.
Sortavala:
Brander, G. A., lehtori.
Tammisuo:
Lahdensuu, V., asemapäällikkö.
Tampere:
Karstén, Onni, puutarhuri, It. Puistok. 37.
Rauvala, Elvi, rouva, Lapinniemen tehdas.
Virtanen, Väinö, kirjuri, Läntinenk. 2. B.
Toijala:
Gluud, Agnes, rouva.
Turku:
Rae, Anni, liikeapulainen, Läntinenk. 5.
Samstén, Katri, konttoristi, Sirkkalank. 42.
Virta, E., taloudenhoitaja, Kakola.
Vaasa:
Sydänmetsä, Aura, Osuuskunta Valo.
Varjakka:
Snellman, Astrid, rouva.
Viipuri:
Sten, Sivi, rouva, Vahtitornink. 15.
Louhimo, T. E., kelloliike, Katariinank. 13.
Viipuri, Vilajoki:
Tielinen, Valpuri, rouva.

U. S. of A., Chicago, Ill.
Philosophic Pub. C:o, 2348, Cleveland ave.

Canada, Port Arthur:
Korte, Erikc J., v.konsuli, 188, Lorne Street.

G. E. O. KNIGHT'IN

lastenkirja

ISOISÄN TARINOITA

on viihdyttävä, opettavainen ja avartava. Siinä on vertauskuvia ja esimerkkejä, jotka varmasti ovat aikuisillekin hyödyksi ja huviksi. Kirja sisältää 10 hyvin onnistunutta taiteellista kuvaa sekä monipuolista tekstiä seuraavista aiheista:

1. Johdanto.
2. Maija-täti.
3. Tarina aamunkoitosta.
4. Poika, aasi ja jokainen.
5. Riikinkukko ja vesiallas.
6. Perhonen ja pääskynen.
7. Pienen vihreän kansan ilmamatka.
8. Kettu ja norsu.
9. Elämä.
10. Poika, joka ei tiennyt mitään.
11. Miten kettu varasti kuun.
12. Poika, joka tahtoi olla aikamies.
13. Ensimmäinen keijukainen.
14. Mies kuusta.
15. Sadepisara ja keijukainen.
16. Nurinkurisuuksien maa.
17. Sateenkaari ja kaukainen tähti.
18. Herra Vaikea.
19. Aamutarina.
20. Suomen markan tarina.

Hinta Smk. 15: —.

Saadaan suuremmista kirjakaupoista ja kustantajalta:

IHMISEN KONTTORI
Helsinki. Itä-Viertotie 67. Puh. 9924.

Helsinki, 1926. Oy. Gutenberg Ab. Kirjapaino.